Feil Ede

világi rajztanár az alábi gimnáziumban 1868-ban, majd 1872 – 1895-ben, sőt valószínűleg nehány évvel tovább is. Tanította a német nyelvet és a földrajzot is, valamint a rajzoló geométriát. Arról nincs szó, hogy szabadkézi rajzot tanította volna, de erre nem is volt tanára az alabbi gim.-nak.

Értesítője, Az erd. róm. kath. Status fenhatósága és a Minoritarendnek vezetése alatt álló kézdivásárhely-kantai róm. kath gimnáziumnak 200 éves és a magyar ≠ 72-75, 189. l.

Ugyláttszik nem volt fejzett rajztanár, hem festőművesz

≠ hasa ezereves fennállása alkalmából 1895-96. tanév. Kiadott – 1895-96. tanév. Kézdivásárhely 1896.

Feil Frigyes ____ MDK

festő

nógrádmegyei kapcsolatai.

Farkas András: Nógrádi festők - nógrádi képek.
Palócföld I/1 (1954) 29-30.

Ism.: MMv. Ért. 1955. IV. évf. 2. sz. 313.

Feiler Erzsi

XXI. aukció
A Gyűjtő 1915. 56 l.

196–197. FEILER ERZSI: Egy pár exlibris-terv. Eredeti szinezett tusrajzok Darabja 40

XXII. aukció.
u. o. 1915. 119. l.
ugyanaz

XXIV. aukció
u. o. 1915. 172. l.
Tíz eredeti illusztráció Grimm meséihez, szines tusrajzok a művésznőtől készített kötésben 200.–

XXV. aukció.
u. o. 1915. 210 l.

FEILER ERZSI:
54. —: Begónia, pasztell, 40 × 25 . 40
55. —: Ősszel, » 40 × 25 . 40

Szigetmonoster, v. h.

135

Feiler Erzsi

1915. Szent György Céh 24-ik
aukciójan
Tíz sedeti illusztráció
Grimm meséihez
Szines tusrajzok –

A Gyűjtő · 1915.
172. l.

Fradalom VII. 199

b) az előadó által reája bizott teendőket elvégzi;

c) elkészíti s vezeti a Főfelügyelőség hatáskörébe tartozó gyüjtemények törzskönyvét, pontosan nyilvántartván abban az esetről-esetre előfordult változásokat;

d) nyilvántartja a segélyezéseket;

e) a Főfelügyelőség hivatalos évi jelentése számára idejében összegyüjti, egybeállítja, feldolgozza s az előadónak rendelkezésére bocsátja a szükséges és az általa bekivánt adatokat;

f) összeállítja a Főfelügyelőség statisztikai kimutatásait.

Az Orsz. Tanács és a Főfelügyelőség egyesített hivatalának keretében:

g) külön leltár és czédulakatalógus mellett kezeli a Főfelügyelőség kézikönyvtárát;

h) vezeti a Tanács és a Főfelügyelőség közös házi leltárát;

i) az előadó által megállapított irodai és házi szükségletek beszerzéséről az előadó utasításai alapján gondoskodik, a beszerzett házi és irodai anyagoknak hiány-

Feiler Erzsi

1915. Kent György lék graf. aukció,
2 exlibristerv, Kniés Fus.
A Gyüjtő 1915. 56. l.

~~Apostolok levelei VI. 253—255~~

Feiler Ernst

1913. zsúrimentes kiáll-
Műveszház.
Wilde Illustrációk.
2 db tusrajz

~~Amfora, római X 178.~~

Feiler Erzsébet

grafikus

1913–17

Éinusk 1930.83.1

Feiler Erzsi Budapest.

egy exlibrise közölve és
a szövegben is emlitve-
több ex librinel
vett részt 1913-
ban a Szent-
György Czech
ex libris
kiállitásán.

irod

Skexlib.

Nero V. 256.

Feiler Erzsi

XXVII. aukció
A Gyűjtő, 1916. 44. l.
Öregasszony kötéssel,
akvarell 30.—

Harta, ev.

76, 276,

Feiler Erzsi

M. képrőművésznők Egyes

1918 ápr. (N. Szal.)

Tavasz
Egerek éjszaka } Sz. rajz

MDK

Feiler Erzsi

Tavasz, sz.rajz

Ezeregyéjszaka, sz.rajz

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll.
1918. ápr.

FEILER ERZSI

Tavasz. Szines rajz
Ezeregyéjszaka. Szines rajz

A Magyar Képzőmüvésznők Egyesülete tizedik rendes tárlatának katalógusa. Nemzeti Szalon 1918.ápr-máj.

J Feiler Sándor

Nobrán

1910

Ennisk 1930.83.l.

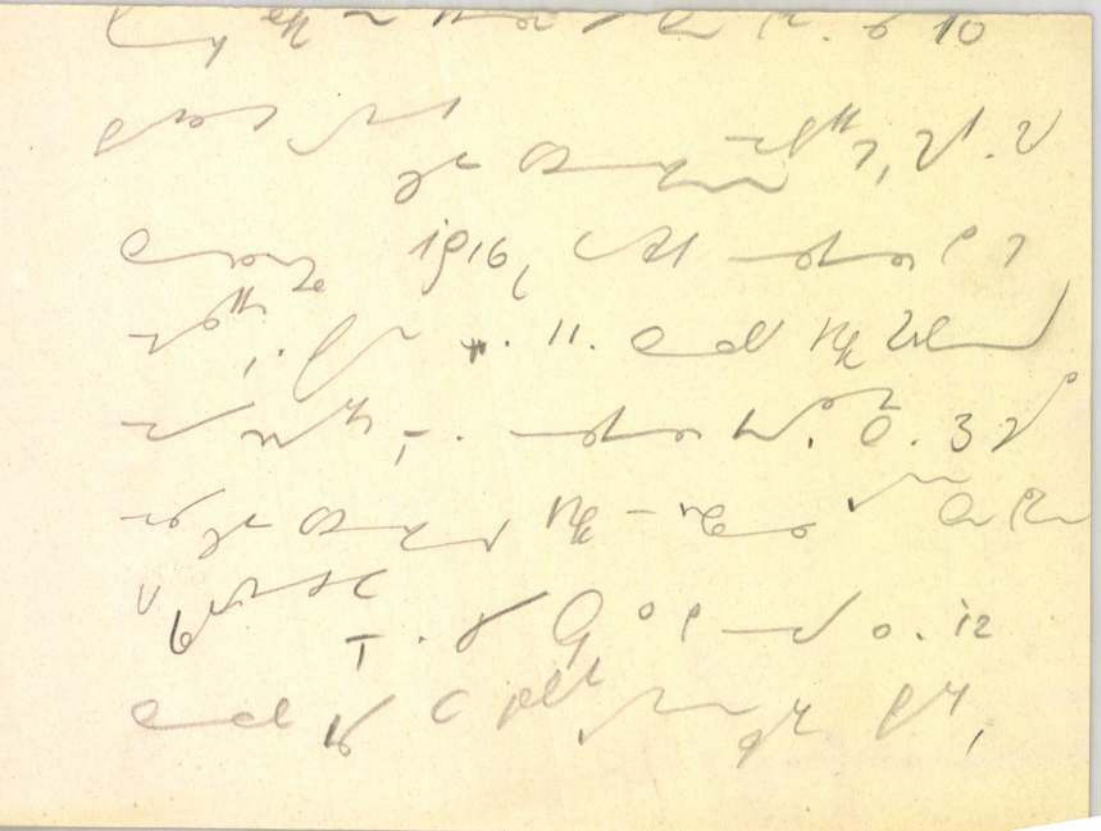

M.D.K.

Feimann Ferenc, prolnoki ácslegény

Egerben 1762-ben, mint Wildinger Illés egri ácsmesterlegénye működik.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk. Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 324. old.

FEIMANN Ferenc szolnoki ácslegény. Egerben 1752-ben mint --+ Wildinger Illés egri ácsmster legényét számolják össze.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Dr. Feimer László

MDK

nevéhez füződik a ahadi célokra is
használt könnyü fahidak korszerüsitése.

13.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. szazadbeli
magyar hidépités története. 1960 Bp.

Dr. Feimer L.

MDK

mérnök

A II. Világháboru alatt lerombolt hidak ujjáépitésén dolgozott mint alépitményi dolgozó.

78.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Fein János-György kassai
kertyűcsináló. 1744.

Archaeologiai Értesítő
1915., 151.
Kemény Lajos: Művészeti
adatok.

M.D.K.

Fein Márton mübutorasztalos

Feiner Endre által tervezett előszobaszekrényt készitette, amelyet a kézmüvesipari kiállitáson aranyéremmel tüntettek ki. Fényképrepr.

Szinházi Élet. Bp. 1928. okt. 14-20. XVIII. évf. 42. sz. 109. lap.

Ø Fein Sándor

festő

1897

Éimisk 1930. 83. l.

1021

A kis lusta. (Feiner Ági rajza)

Valószínű, hogy az időszámításunk 1961. vagy 62. esztendejében keletkeztek azok a dombocskák a Körmend és Vasalja közötti útszakasz földjeinek végében, melyek egyikéről fényképet is készítettünk. A kép azonban megtévesztheti a szemlélőt, mert a dombokat nem a természet alkotta, hanem emberi kéz, valószínű éppen a természet átalakítása céljából. A munka azonban nem teljes, mert a több vagonra való mészisza pot már régen szét kellett volna szórni a földekre. Vagy a körmendi Vörös Csillag Tsz különleges akácfákat szándékozik a mészisza pdombokon nevelni?

— d —

1964 MÁR — 1

VAS NÉPE

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

egyetlen szervezet, egyetlen gyűlés sem, ha azok munkája színvonalas, tartalmas, vezetőket, vezetetteket egyaránt kielégítővé válna.

Szívesen elmennek az emberek mindenhová, akár mindennap is — különösen télen, amikor az időből is futja — ha úgy érzik, hogy azzal szolgálják úgy a saját, mint a közösség érdekét, községük felemelkedésének ügyét. Azonban ha az összejövetelek formálisak, naponta ugyanazt hallják, ugyanolyan megvilágításban — akkor a legszebb ügy is unalmassá, érdektelenné, feleslegessé válik.

Ezen kell hát elsősor-

1964 FEB 2

1021

Málnaivó lány

Bemutatjuk Feiner Ágit, a Közgazdasági Technikum negyedéves hallgatóját. A málnaivó lány is az ő rajza.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE

... és beszélt.

beszélt. beszélt.

ja csak igazán meglepetés valóban lenyűgöző, vad
az embert. A hegycsúcson látványt, a lebegés ideg
álló alacsony, erős épületet csiklandó kéjes borzadá-
római oszlopsor övezi. A lyát adja, és az ember egy-
köralakú csupa üveg falu re kérdi önmagától ébren
van, vagy álmodik? A fran-

Győri utcák a festők vásznain

Talán a hó és a hideg ellenére is emlékeznek a győriek azokra a szép meleg nyári napokra, amikor hol az Újváros romantikus utcácskáin, hol a Duna-partján paletták előtt töprengő festőre bukkantak. A töprengések akkor és azóta formát, színt öltöttek, s eredményeik, a művek most a győri Műcsarnokban láthatók.

Húsz művész alkotásait, a dunántúli képzőművészek győri nyári művésztelepének anyagát tárja elénk a kiállítás. A tekintélyes mennyiségű munka zöme festmény, itt-ott egy-egy grafika, kerámia és egyetlen (szögezzük le mindjárt: jelentéktelen és jellegtelen) kisplasztika.

A Dunántúl különböző pontjairól érkező művészek f. témája természetesen az ecsetvégre kínálkozó régi Győr, a vizek városa. Sok művészt foglalkoztat a város barokk arculata. Három szombathelyi művész (*Feiner Ágnes, Marosfalvi Antal* és *Simon István*) is megörökíti — más-más technikai megoldással természetesen — az Újváros parasztbarokk házikóit (Bálint Mihály utca), sőt játszanak is az azonos stílus népi és kiforrottan mesteri változatával: *az újvárosi ház fölött ott magasodik barokk pompájával a Széchenyi téri templom két tornya.*

A régi Győrnek hódol a pápai *A. Tóth Sándor* és az ajkai *D. Hódosi Piroska* is. A. Tóth Sándor szokott eszközeivel, az egyénivé szelídített kubizmus formai megoldásaival láttatja a szűk udvarokat, utcaközöket, ahová csak véletlen réseken tör be a fény, de akkor aztán színorgiát csapva. D. Hódosi Piroska meleg árnyalatokkal vall az öreg házak iránti vonzalmáról.

A vizek városát akvarellben láthatjuk viszont, egymásba mosódó színek örökítik meg az alkonyodó Dunát új ékességével, a révfalui gyaloghíddal, és az elhagyott uszályt a zalahalápi *Szöllősi Máté* és a balatonaligai *Fülöp Lajos* képein.

Ha kisebbségben is, de betör a hangulatos tájképek közé az új, a mai Győr is. *Pattantyús József* (Pécs) a munkából hazainduló kerékpárosrajra figyelt fel, a tatabányai *Brém Ferenc* a város munkásmozgalmi múltjára utal rézdomborítású munkásfigúráival. E két elvontan ábrázoló mű láttán is ágaskodik azonban bennünk a kérdés: *hova lettek az emberek?* A szemet és a város iránti elfogódottságunkat gyönyörködtető képek mellől hiányzik valami: a vízparton hancúrozó gyerekek, a régi házakban élő emberek, egyszóval az idilli környezetet élővé varázsoló elem.

A dunántúli képzőművészek művésztelepének győri első tárlata azonban e mellékzöngékkel együtt is kellemes összképet ad, s feledteti a rendezés okozta bosszúságot: mindenféle rendszerező elv nélkül kerültek egymás mellé a képek.

L. G.

lágosítás" kifejezés. Jobb volna a „család ismeret"-vel helyettesíteni."

A száznegyven orvos „reakciós felirata" Svédországban nagyobb felháborodást keltett, mint az addigi legliberálisabb követelések.

Továbbá néma ellenállást tapasztalhatunk a szexuális nevelés kérdésében, elsősorban a tanárok körében. Az igazság az, hogy nincs képzett személy az ilyesmihez. „A nemzet napszámosai" szakemberek számtanban, földrajzban, stb. Ehhez van könyvük, forrásmunkájuk számtalan. Ám, a szexuális nevelésnél egyetlen kis könyvecske a hivatalos fegyverük, és ennek birtokában kell olyan kérdésekről tárgyalniuk, amelyek hallatára ők maguk is elpirulnak.

A diákszövetségeknek

könnyű a dolguk, ami-

KISALFÖLD
Győr

SZABAD NÉPSZAVA
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 6.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

képzelésük arról, hogyan történnek a folyamatok nő és férfi között."

(Sorozatunk befejező részét a jövő héten olvashatjátok.)

Új év kezdődött ugyan, de a tánczenei világban még a tavalyi sikerek hódítanak. Az idei lemez- és rádiófelvételek majd csak ezután készülnek el. Magyar listánkon az *Omega—LP számai* már szép helyezést értek el. A külföldi listán *Elvis Presley, Engelbert Humperdinck és Diana Ross* számai az újak, a nyugati könnyűzenei életben már szép sikert értek el.

MAGYAR SLÁGEREK:

1. (1.) Történet M-ről (Illés)
(Kenny Rogers, First Edition)
2. (3.) Yester Me, Yester You, Yesterday (Stevie Wonder)
3. (7.) Two Little Boy (Rolf Harris)
4. (2.) Abbey Road (Beatles)
5. (—) Suspicious Mind (Elvis Presley)
6. (6.) Call Me Number One (Tremeloes)
7. (—) Winter World of Love (Eng. Humperdinck)
8. (4.) Sugar, Sugar (Archies)
9. (—) Someday We'll Be Together (Diana Ross and the Supremes)
10. (5.) Melting Pot (Blue Mink)

A zárójelben lévő számok a két héttel ezelőtti helyezést jelentik. A múlt héten ugyanis évi összesített listát közölünk.

Slágerlista

VAS NÉPE
Szombathely

1973 FEB 4

1021

Feiner Ági

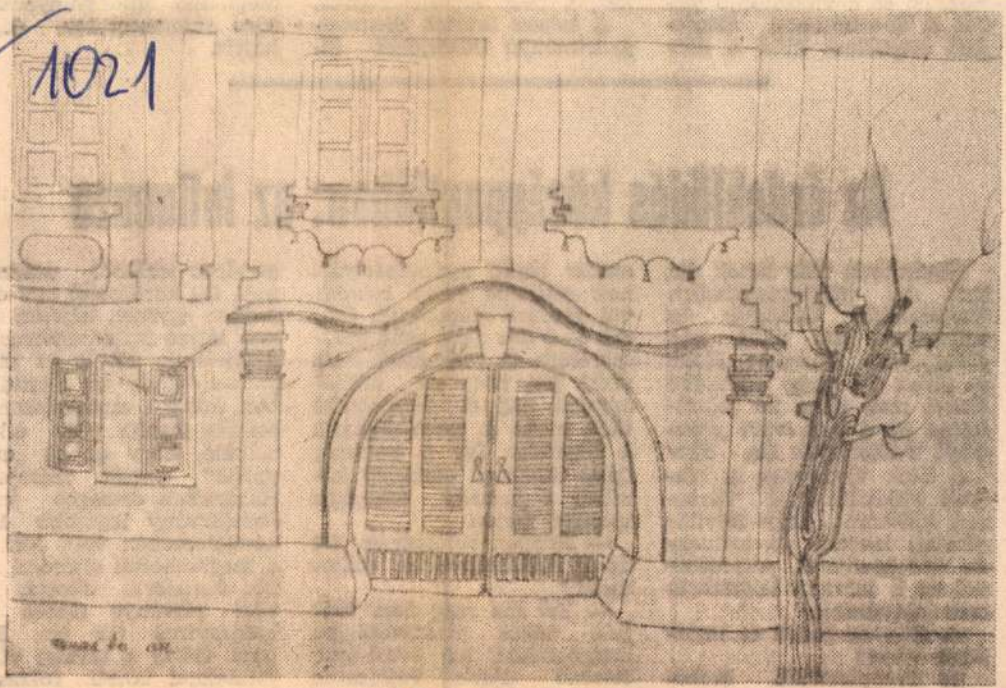

Feiner Ági: Kőneszánsz homlokzat

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

húzzuk, és a visszaforgó tárcsa a hívószámnak megfelelő impulzust küld a köz-

vegal a telefonkészü
ke", a beépített ele
A képen látható
gyártmányú készülé

Az érdeklődés középpontjá

Hazánkban már hetek óta tart az influenzajárvány. Terjedéséről köhögve és szipákolva nap mint nap olvashatjuk a híreket... Nincs is olyan év, hogy leginkább ősszel meg télen ne jelentkezne ez a nem várt „vendég". Felkerestük Dr. Farkas Elek virológust, a Magyar Mikrobiológiai Társaság főtitkárát, hogy felvilágosítást kérjünk az influenza kórokozójáról, terjedéséről és a járvány leküzdésének kilátásairól.

— Hogyan fertőz az influenza vírus?

— Cseppfertőzés, (köhögés, tüsszögés) útján. Az influenza-vírus a fogékony ember légúti nyálkahártyainak sejtjeibe jutva rendkívül gyorsan szaporodik. Száma 6—8 óra alatt akár ezerszeresére is megnőhet. Ez azzal jár, hogy az ember egy-két nappal fertőződése után maga is továbbadhatja a fertőzést. Így a betegség iránt fogékony emberek körében a járvány robbanás szerűen terjed.

— Honnan bukkannak fel az új influenza-vírus változatok?

— Ezt ma még nem tudjuk teljes bizonyossággal megmondani. Az évről-évre feltűnő újabb változatok leggyakrabban az előző évben járványt okozó influenza-vírus törzsből származnak. De körülbelül egy évtizedben egyszer, teljesen újnak látszó influenzavírus is megjelenik. Mivel az influenza-vírusnak az állatvilágban (főleg a madarakban) is sokféle fajtája van: elképzelhető, hogy ez az „utánpótlás" onnan származik. Hazánkban országos influenzajárvány legútóbb 1971. novemberében volt. Azt — a megszokottól eltérően — két virustörzs okozta. Az idei járványt okozó influenzavírus (az ún. England 42/72.) a tavalyi vírustörzsekkel közeli rokonságban van; nem tekinthető új vírusnak.

Feiner Ági

Szerepel az alábbi tárlaton

B.L.: Fiatal vasi képzőművészek kiállítása

Vas Népe 1969 II. 23 8 old.

Teiner Ágota

Rövid méltatás

Zentai Pál: Sárvásitárlat 70'
Vas Népe 1970. sep. 2.

Feiner Ági

Részt vett az 1970. évi vasi tavaszi tárlaton.

Bertalan Lajos: Tavaszi tárlat '71

Vasi Szemle, 1971. 4. 5 at old.

Feiner Ági

Szólmunk illik még a reményekről: Csicsmann Rudolfról, Feiner Ágiról, akik most születnek művészjelölté a Vas megyei szakkörökben.

Losonci Miklós: A vasi műhely

Vasi Szemle, 1976. 4. 558. o.

Feiner Ágota.

"Bácsi" sepr.

Sárvári Tárlat '70.

Feiner Ágota.

4) Őrisszentpéteri ház, olaj

Sárvári Tárlat '70.

Feiner Ágota.

1, Alt, tus
2, Kliótól lav. tus
3, Bácsi

Sárvári Tárlat '70

ÉG – TUDÁS

Feiner Ági

Rajzolta: FEINER ÁGI

Vas Népe 1964
nov. 8

rendszeres munkát nyújt az asszonyoknak, és a fiatalkorú fiúknak, lányoknak is. Az Örségben például jó kezdeményezésnek tartom a szakcsoportok málnatelepítő törekvését. A málnával a dúgványok elültetésétől a szedésen át az új telepítésre szánt vesszők osztályozásáig sokféle munkaalkalom adódik, és mint könnyebb munka a fiatalok számára is megfelel.

— Képviselői fogadónapjain milyen problémákkal találkozik és hogyan tud segíteni azokon, akik Önhöz fordulnak?

— A legtöbb beszélgetésen valóban asszonyokkal, lányokkal zajlik. És a legtöbben vagy lakásügyben, vagy elhelyezkedési lehetőség miatt keresnek fel. Vannak olyanok, akik más vidékről szeretnének a „hazához" közelebb kerülni. Egy körmendi óvónő ügyében már két éve járok, aki családi helyzetére való tekintettel haza szeretne jönni. Egyelőre csak Szentgotthárdon van lehetőség, így aztán még nem intéződött el ez az ügy.

Mind a lakáskérdés, mind a munkalehetőség biztosítása olyanok, ahol ígéretet csak tények birtokában tehet bárki is. Türelemre, belátásra kérem a választóimat, a hozzám fordulókat. És természetesen utána is járok ügyeiknek, bajaiknak. De nézetem parlamenti ülésszakokról való beszámolás, számos gyűlés tartása és tájékoztatás, amire felkérnek. Most például Pinkamindszentre készülök egy határőrségi alakulathoz. Az ország gazdasági helyzetéről, külpolitikai kérdésekről tartok beszámolót a katonáknak. Ezt a munkát nagyon fontosnak tartom, különösen most, amikor néhány hónapos újoncok is vannak az alakulatoknál.

Most van napirenden a Hazafias Népfront kongresszusára való készülődés, amiből egy képviselőnek ugyancsak jócskán részt kell vállalnia. A békemozgalom is azok közé a nagyon fontos kérdések közé tartozik, amelyekkel szívesen foglalkozom. Néha talán sok is a gyűlésekből és azt is mondhatnák, hogy itt sem jelent meg a képviselő, meg amott sem. Csak védekezésnek jó az, hogy ilyenkor nemegyszer másik gyűlés résztvevője vagyok.

Említettem már, hogy sok községem van. Hogy mégis többet találkozhassam választóimmal, hetenként kétszer a lakásomon fogadónapot tartok. (Ebből a heti két napból aztán gyakran négy-öt is lesz).

— A járási székhelyek városiasítására vonatkozó javaslatot hogyan képzeli el, milyen részt vállalhatnak ebből az asszonyok?

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Feiner Ági

VAS NÉPE

1964 FEB 2

1021

A nagy elhatározás

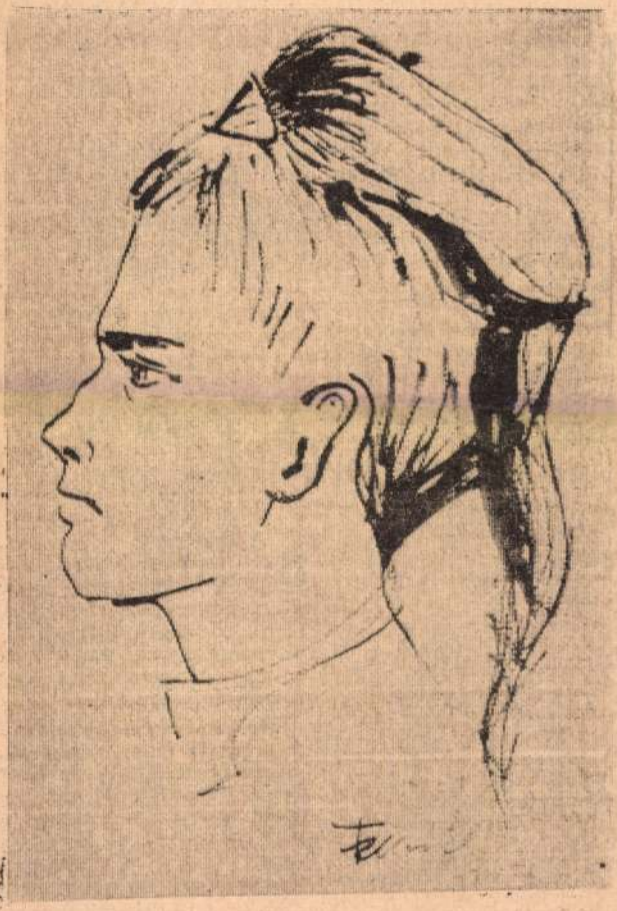

Feiner Ági rajza.

Farsang és

„Háromkirályok napjától húshagyó keddig", így írta elő egykoron az egyház azt az időszakot, melyben a világon minden szórakozni vágyó fiatal átadhatja magát a vidámságnak, táncnak, bolondságnak. Évezredes hagyomány ez a minden évben visszatérő farsangi szórakozás. Szükségük van rá az embereknek, akik egész évben rendes munkát végeznek, de a farsangi hetekre grimaszt vágva átadják magukat Karnevál herceg gondtalan mulatságainak. Nagyon mélyről fakad az emberben a vágy, hogy álarcot rakva magára feje tetejére állítson mindent.

Hisz Karnevál herceg jön és a háromkirályok napjától húshagyó keddig elvarázsolja a világot. Eredetileg valami különös faluszegénye volt ez az úgynevezett Karnevál herceg, aki derús kedvében vándorolt az országútakon, s egy nap betévedt a mulató nép közé, amely üdvözölte őt rongyaival, melyeket a pompázó és divatos lovag álöltözetének tartottak. Vállukra kapták a csavargót, s úgy vitték végig utcai énekessé vedlett nyárspolgárok sorfalai között. S a nap hőséből évszázadok hagyományos hőse lett.

Karnevál herceg megérkezett ahol a verbunkos táncot — mint egy régi hiteles feljegyzés mondja —, „egyik, a koronát kísérő Testőrző — Sóki Májor uram mutatta be..."

Egy gárdista leveléből megtudhatjuk a legújabb párizsi divatot:

„... a módik hazájában, Párizsban legmódibb kezd mostanság lenni a veres és fehér csikos pántlika. Nyakékességnek pedig lecsüngő aranyláncot kaptak fel a francia dámák, melynek végéről medaillon nyúlik le. A lánc alatt veres pántlika fityeg a mellre. Talán már Bétsben kaphatók ezen Ékességek, ha igen, küldjél nekem valami alkalmatossággal, mert prezentbe akarom adni egy Herz-Dámámnak..."

Február huszonkettedikén Vörös István Pest megyei főszolgabíró adott nagy mulatságot. Tekintve, hogy ez a nap éppen a császár temetésének napja volt, ezen a bálon nem szólt zene. Orczy László gátolta a muzsika felcsendülését, mondván:

A boldogult árdamal

Feistl Márton

megvan

Feisti Márton, ötvös. 1654-ben Besztercebányán mint czéhmester szolgálta az ötvös czéhet.

Mihalik József: Régi hazai ötvösműveink az ezredéves orsz. kiállításom. *Arch. Ért.* 1896. 336. l.

M.D.K.

Feiner Endre

A kézmüvesipari kiállitáson bemutatott előszoba-szekrényt tervezte, melyet aranyéremmel tüntet-tek ki. Fényképrepr.

Szinházi Élet. Bp. 1928. okt. 14-20. XVIII. évf. 42. sz. 109. lap.

M. D. K.

Feiner József építész.
Kapurészlet tervrajza.
Kingró kapurészt lépesözetesen
álló 2-2 oszlop veszközre, ol-
dalt 1-1 ablakkal; párkányzat
felett kőbábos, kőgombos mell-
véd. XVIII. sz. vége.
Pesti piarista levéltár.
Mojzer Miklós: Architectura civilis.
Művért. 1957. VI. é. f. 2-3. sz.
~~105.~~ 116. l.

M. D. V.

Feiner József.

Emeletes laróház metszete.

Terver és rajzok.

XVIII. sz. vége.

Piarista levéltár levonyaga,
Budapest.

Mojzer Miklós: Architectura civilis.
Művészet. 1957. VI. é. f. 2-3. sz.
116. l.

M. D. K.

Feiner József.

Palota alaprajza. Valószínűleg püspöki palota alaprajza..... A jobbszárny sarkán kápolna. 1. emeleti alaprajza.

Pesti piaristalevéltár.

Mojzer Miklós: Architectura civilis.

Művészt. 195 z. VI. é. f. 2-3. sz.

117. l.

M. D. K.

Feiner József

Palota alagsorjára. Földszint.

Pesti piarista levéltár.

Mojzer Miklós: Architectura civilis.

Művtört. 1957. VI. é. f. 2–3. sz.

117. l.

MDK.

Feininger L.

Passuth K.cikke.

Müvészet 1964 szept.p.13-14.

.

Feinkorn Anton

bécsi szobrász műve a Pollack Mihály téren épült volt Nemzeti Lovardán álló bronzparipa.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc szk.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 13351

8321

M.D.K.

Feinraiter János Mózes, cari rezmüve

1738-40 körött szerepel az cari adóösszeírásokban.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál.
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk. Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó. 324. old.

FEINRAITER János György egri rézmüves. Az egri városi adóösszeirásokban 1738-40-ig találkozunk nevével.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Alkalmazott plasztika - Emlékmü

F e i s t Antal:
Erzsébet emlékmü pályaterve

M Ü V É S Z E T
XII.évf.1913.
206-211.
"Az Erzsébet emlékmü"

S. Feist Antal, szobrász. MDK

müve az V.sz. teremben felállitva.

Mücsarnok.-Kiállitás.
Az Erzsébet-emlékmü.
Müvészet.1913. 2:5-6.1.

FEISTERMANDL, Stephan, pozsonyi szobrász

S.F. Bildhauer, † 48 éves korában, Pressburg, 1809, dec. 20. (1810, 771)

Preßburger Zeitung
(Gothan)

MDK

Johannes Feistl, ötvöstanuló

Samuel Feistl fia, 1663 máj.17-én Klement Jónás besztercebányai ötvösmester öt évre szegődteti tanulóul. 1668 jan.9-én szabaditja fel.

Mihalik Sándor: Besztercebányai ötvösök a XVI-XIX.sz.-ban
Muz.és Kvt.Ért.1918. 41-53.l.

Martin Feistl, ötvös

elvette feleségül Knöbl Gáspár özvegyét és 1641 aug. 17.-én szegödteti mostohafiát 4 évre inasul Mathias Knöblt.

1654-való ötvös-céhládán neve: Martin Feisti. /Ez a céhláda most a b.b.-nyai Városi Muzeumban van. Johann Carol Pirtsch, 1647-1678 közt emlitve. Bevésve a ládán. -Mihalik J.:Régi hazai ötvösmüveink az ezredéves országos kiállitáson. Arch.Ert. 1896.336.l./

Mihalik János: Besztercebányai ötvösök a XV.-XIX.sz.-ban. Mus.és Kvt.Ert. 1913. 41-53.l.

MDK

Feistel Márton, ötvös
/Martin Feistel Eltester, Feistl, Feisti/.
1641-1654

Az elhunyt mesterek névsorában a 44-ik.
1641 aug.17-én szegődteti magához 4 évre inasul Mathias Knöbl nevü mostoha fiát, néhai Caspar Knöbl ötvös-mesternek gyermekét.
1645 jun.16-án felszabaditja Mathias Knölt.
1651 jan.9-én felszabaditja Paul Ertl nevü tanulóját.
Neve az ötvös-czéhládán :Martin Feisti./ XXXXXXXXXXXXXX

Mihalik Sándor: Besztercebányai ötvösök a XV és XIX.sz.-ban.
Muz.és Kvt.Ért. 1918. 41-53.l.

Feistel Sámuel, ötvös MDK
/ Samuel Feistel, Feistl/. 1645-1651.

A czéhkönyvben felsorolt mesterek közt az 53-ik.
1645-ben szegődteti 5 évre Hansz Bribitzer-t, néhai
Wolff Pribitzernek hátrahagyott fiát.
1651 jan 9-én szabaditja fel Wolff Bribitzer hátra-
hagyott fiát.

Mikulik Sándor: Besztercebányai ötvösök a XV-XIX.sz.-
ban. Múz.és Kvt.Ért. 1918. 41-53.l.

Sámuel

Megírva

Feistel ~~Márton~~

ötvös 1645-1657

L. Besztercebánya

~~Szendrey Szentiványi~~

~~474. l.~~

Mikalik Sándor:

Besztercebányai

ötvösök a XV-XIX

században.

Muz. Kr. Ért.

1918. 47. l.

M. N. Museum VIII. 250

FEISTMANDL, Johann Jakobán

1754 Porosny

An 1998. 242.

pozitív: celloidin, 12x17 cm. NM ltsz. 12120

Hanusfalu [*Tapolyhanusfalva*, Hanušovce nad
R. k. plébániatemplom a harangtoronnyal
1918
pozitív: celloidin, 11,5x17 cm. OMvH ltsz. 13

Hanusfalu [*Tapolyhanusfalva*, Hanušovce nad
Desseffy-kastély
1918
pozitív: celloidin, 11,5x17 cm. OMvH ltsz. 13

Hanusfalu [*Tapolyhanusfalva*, Hanušovce nad
Desseffy-kastély, homlokzata a kert felől
1918
pozitív: celloidin, 11,5x17 cm. OMvH ltsz. 13

Hanusfalu [*Tapolyhanusfalva*, Hanušovce nad
Desseffy-kastély, szobabelső
1918
pozitív: celloidin, 11,5x17cm. OMvH ltsz. 13

Harapkó [Hrabkó, Hrabkov; Sáros vm]
R. k. templom, albák

M.D.K.

Feistermandl István, szobrász

meghalt 1810-ben Pozsony-
ban, 48 éves korában.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 175?-185? között

Művészettörténeti Értesitő, Bp.1963. XII.évf. 1. sz. 23. old.

MDK

Feichtinger József diszitő festő

Iparm. Iskolánk Párisban. Mücsarnok. 1900. 9.sz. 119. l.

Feiszt Antal

vögbiz. jó eredm.

Kórtímisk 1910/11.

16. l.

Puskaportartó, ormainsági III. 28,

Feiszt Antal

díszítő szobrászatban

I. díj.

Értimisk 1910/11. B. l.

Belgrád.

A vár egyik erődjének
metszetet, alól pedig mértékeg

Tollrajz, mér. a papiro

Feiszt Antal

l.

A Pe Madách

1. dl	fehete	keret	üveget	43/55.	hejnel
1. dl.	Tuja	"	"	39½/49½	"
1. db.	"	"	"	28/38.	"
1 db.	"	"	"	23/32.	"
1. dl.	arany	"	"	26/33½	"
1. dl	"	"	"	18½/28.	"

12 db összesen

Kiváló tisztelettel

Wolauschék György.

Feist Antal

rabbi

1906 - 1910

Emlék 1930. 83. l.

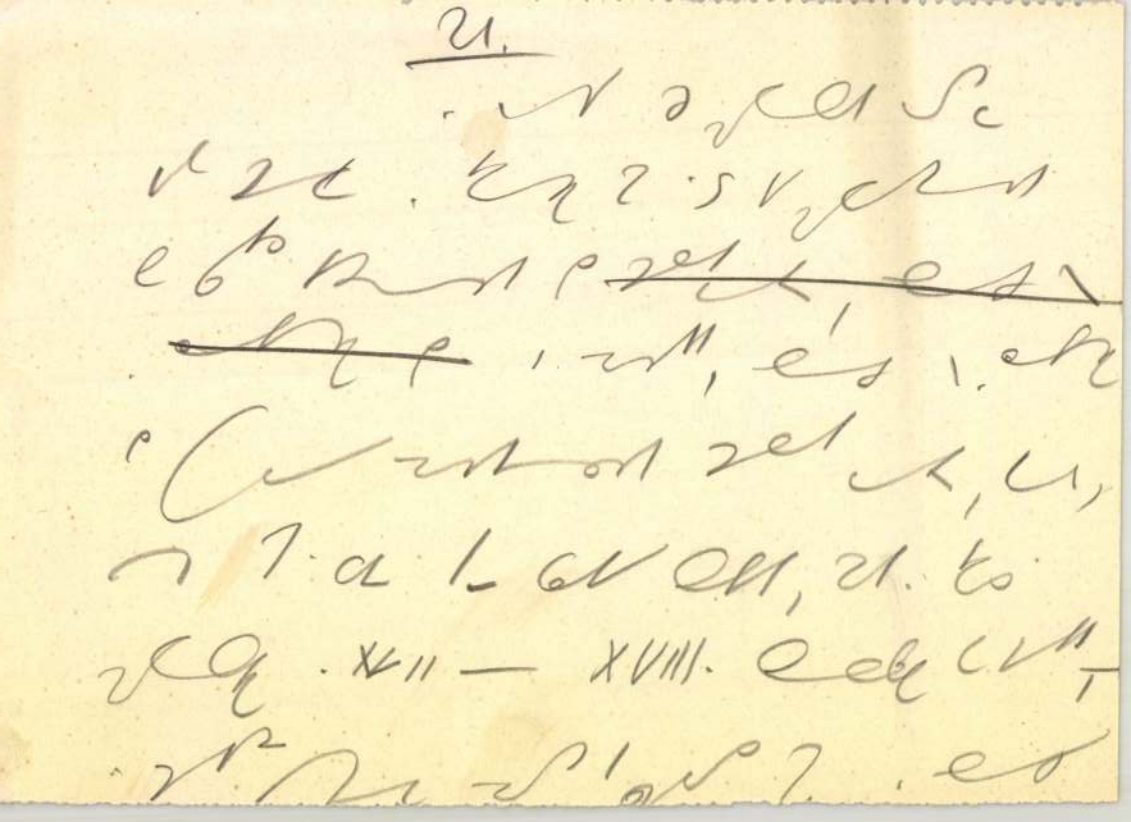

Feiszt Antal

Reiszt vett a bpesti Madách-nobor első pályázatán 1938 febr.

EEL

EL—

Feiszt Antal

Feiszt Antal, szobrász Budapesten. 1913-ban részt vett az Erzsébet-emlékmű pályázaton.

Művészet, 1913. 206. l. (Az Erzsébet-emlékmű.) — *Pesti Hirlap*. 1913 máj. 28. (Az Erzsébet-emlékmű.)

Feistl Antal

szobrász

L.

Szendrey Szentiványi

474. l.

M. N. Múzeum regisztrálva

VIII. 251.

Feiszt Antal
nebrau

III. Szeretes u. 4/a

MKSz 1947

Feist Lanli

Életünk 1994/9

értés lemondása. Az a titokzatos személyiség rejtőzik eme költeményekben, akinek számára a pontos-szép költői beszéd a mindenséget jelenti; ezért szegődik a kimondhatatlan kimondására. Nem kérdez, nem kér, csak *lát* és ír, elmond, mesél. Mély sebeket takarnak szemérmesen balladatörténetei: a lét fájdalmát, fáradt reggelek és éjszakák terhét bújtatják metaforákba. A kor tragikai vétsége az elfordulás, a kommunikációhiány, ami a balladahősök összeomlását, halálát okozza. Pókháló-sorsok bolyonganak bezárkózva önnön köreikbe vagy önmaguk végtelenjébe, álmokat keresve, *közelében a télnek.* Az itteni vágyak fogyóban.

Talán Arany volt az, aki legjobban értette és érezte a Petőfi-költészet, a Petőfi-jelenség lényegét, az akkori közvetlen megszólalás fontosságát. Költészeti szempontból azonban magára nézve sohasem fogadta el egészében ezeket az eszményeket – még a Toldiban sem! –, *más* tudott maradni, s tovább tudott lépni: a *szimbólumteremtés* felé. Balladái arról szólnak, hogy nagyon-nagyon egyedül lehet az ember, arról szólnak, hogy költőjük kísértően közel jár a bűnös, fergeteges, csodálatos, pillanatnyi és mégis végtelen XX. századhoz – Szilágyi Domokos szép szavával szólva –, „az emberiség leghosszabb századához".

(Budapest, 1992 – Válogatta és szerkesztette: Horváth Zsuzsa)

DRAGOMÁN PÁL

Feszt László grafikáiról

A jó művészetből, amely az ábrázolás ősanyagából származik, ha csak futólag, rövid ideig láttuk is, mindig marad bennünk egy kép, egy emlék, egy részlet. Valami jel marad eszméletünk mögött, valahol a tudatunk mélyén, amely mindig felbukkan, akár évek múlva is, ha a képre gondolunk. A jó művészet átadja a nézőnek a szerkezetet, azt a belsőséges bűvös titkot, amely tartja a kép egész bűvöletét. Az igazi művészeti alkotás az, amelynek nemcsak a hangulatát tudjuk elménkben bármikor visszaidézni, hanem örökre őrizzük szerkezetét, a kompozíció épületét, a foltok, vonalak ritmusát. Az, ami önkéntelenül is megmarad a néző emlékezetében, az a kitörölhetetlen rácsodálkozás, éppoly titkos és mágikus folyamat, mint az alkotás maga, az a művészi munka bizonyítéka és hitelének záloga. Az itt most bemutatott művész *ifjabb Feszt László* grafikus. Különös megkülönböztető jelzőként született és minősítésnek is számított valamikor ez a kifejezés. Csak „grafikus" – mondták, „rajzoló", aki lapokba dolgozik, hiszen tudjuk, a fényképezés viszonylag új dolog, és az újságokat valóban rajzoló művészek illusztrálták. Persze ez akkor még nem számított művészetnek, a fa-, réz-, acélmetsző vagy a litográfus épp olyan iparos volt, mint a nyomdász. Milyen jó néha metszetekkel díszített könyveket kikölcsönözni régi könyvtárakból és gyönyörködni a pontosság és az esztétikum harmóniájában, amit a rézbe vagy acélba metszett illusztrációk jelentenek.

Ma már ilyen könyvek ritkán készülnek. A grafika elvált eredeti funkciójától, önálló műfajjá, külön alkotóművészetté növekedett. Megőrizte fejlettségének ezen a fokán is a mívesség, a pontosság és az igényesség annyira ritka erényeit.

Mi kell hát a jó képgrafikához? Képgrafika?! Már maga a megfogalmazás is képtelenségnek tűnne egy 200 évvel ezelőtti műgyűjtő számára. Hiszen a kép és a grafika valamikor teljesen különböző dolog volt, legfeljebb híres festők képeiről készült rézkarcokat vagy könyomatokat illett bekeretezve falra akasztani. De visszatérve a kissé retorikus kérdéshez, a válasz egyszerű, mint minden válasz, amit a művészettel kapcsolatban adhatunk. Egy dolog kell hozzá, a minőség.

Az itt bemutatott művész egy különös, esztétikai értékekben gazdag világban nőtt fel. Akik Kolozsvár nevét leginkább csak botránykrónikákból ismerik, fura polgármesterének művészetromboló ambícióiról hallva nem tudják elképzelni, milyen magas színvonalú szellemi és művészeti élet volt és van még talán ma is abban a városban.

Feszt László szülővárosában találkozott a művészettel és egyik legszerényebb tanítványa lett apjának, akiről köztudomású, hogy az ottani Képzőművészeti Egyetem tanáraként egész generációkat tanított meg a sokszorosító-grafika titkaira. A ma még élő, Kolozsváron végzett művészek mindannyian tőle tanulták meg az aquatinta, aquaforte, colografia elkészítésének titkait. Így nyilván fia is, akit ebben a lapszámban bemutatunk.

Szerény és zárkózott, nehezen megmutatkozó ember Feszt Laci. Inkább művei beszélnek helyette. Ezek a furcsa, totemisztikus jelekhez hasonló, rendkívüli igényességgel megmunkált, mély metafizikai tartalmat hordozó grafikai lapok, majdnem ékszerekhez hasonlóan szépek, csillogóak és tiszták. Olyan magától értetődőnek tűnik ez, ha végignézünk munkáin, pedig nem az. Hiszen milyen gyakran látunk elmaszatolt,

bizonytalanul komponált, zavaros rajzokat. Aztán vannak művészek, akik kitűnő, de teljesen meddő képeket készítenek; képeket, amelyek nagylelkűek vagy hangosak, nemesek vagy emelkedettek, témájukat esetleg megjegyezzük, csak éppen nem tudunk soha többé felidézni egyetlen vonalat, foltot vagy színt sem, melyek a képet egyszerivé, megismételhetetlen csodává emelik. Az ilyen művek lehetnek érdekesek és nagyszerűek, de nem igazi művek. Hiányzik belőlük valami, amit nem értelmével alkot a művész, hanem indulatával, sugallatával, szívével, látomásával. Enélkül a valami nélkül csak kifogástalan képek születnek, igaziak nem.

Ezek a rajzok, amelyeket itt a lapban most közlünk, sugárzóan tiszták, és olyan ravaszul megszerkesztettek, hogy Ön kedves olvasó, ha majd évek múlva visszagondol erre a lapszámra, lehet hogy semmire sem fog emlékezni belőle, de elméje biztosan visszaidézi majd ezeknek a rajzoknak különös textúráját, melyet az alkotó egy sajátos, csak rá jellemző és megismételhetetlen módszerrel ért el. Nem sokszorosító grafikai eljárással készültek ezek a lapok, egyedi tusrajzok ezek. Különös világot látunk rajtuk, mitikus, hierarchikusan szigorú szerkezetet, olyat, amely leginkább a természeti népek totemisztikus ábrázolásait juttatja eszünkbe, maori tetoválásokat vagy ausztrál kéregfestményeket. De igen közel állanak ezek a rajzok a magyar népművészet egyes területeihez, a karcolt csontfaragványok, lőporszaruk, vagy a festett húsvéti tojások formavilágához. Pedig antropomorf, figurális művészet ez. A vastag, kontúros vonalakkal körülhatárolt emberi alakok gazdag, növényi bujasággal borítják be a papír egész felületét. A rajz, az ábrázolt figuráknak mintegy a röntgenképét, belső szerkezetét is ábrázolja és ott, ahol a csontok, izomzat, belső szervek nem töltik ki az egész felületet, különös spirálok szerteágazó vonalak, tetoválás érzetét keltő szerkezete teszi térbelivé a síkban ábrázolt emberi figurákat. Az alakok feje gyakran maszkszerű. Néha szarvakkal, bikaszerű antik hatást keltve. Kiterjesztett karú alakjai feszületszerű hatást keltenek. Egyes méltatói lírai expresszionizmusról beszélnek Feszt Lászlóval kapcsolatban. Ez badarság. Mi sem áll távolabb ettől az antik totemizmusból fakadó, szigorúan kemény vonalakkal határolt grafikai ábrázolástól, mint a líraiság. Inkább egyfajta plasztikai történés állomásaiként kapcsolódnak egymáshoz az egyes lapok, de ez a történés nem regényszerű, nem irodalmi, hanem csak képzőművészeti eszközökkel megfogalmazott, a két síkban ábrázolt antropomorf figurák vagy alakok különböző mozgáslehetőségeinek buja, de mégis artisztikus és rendkívül megkapó ábrázolása.

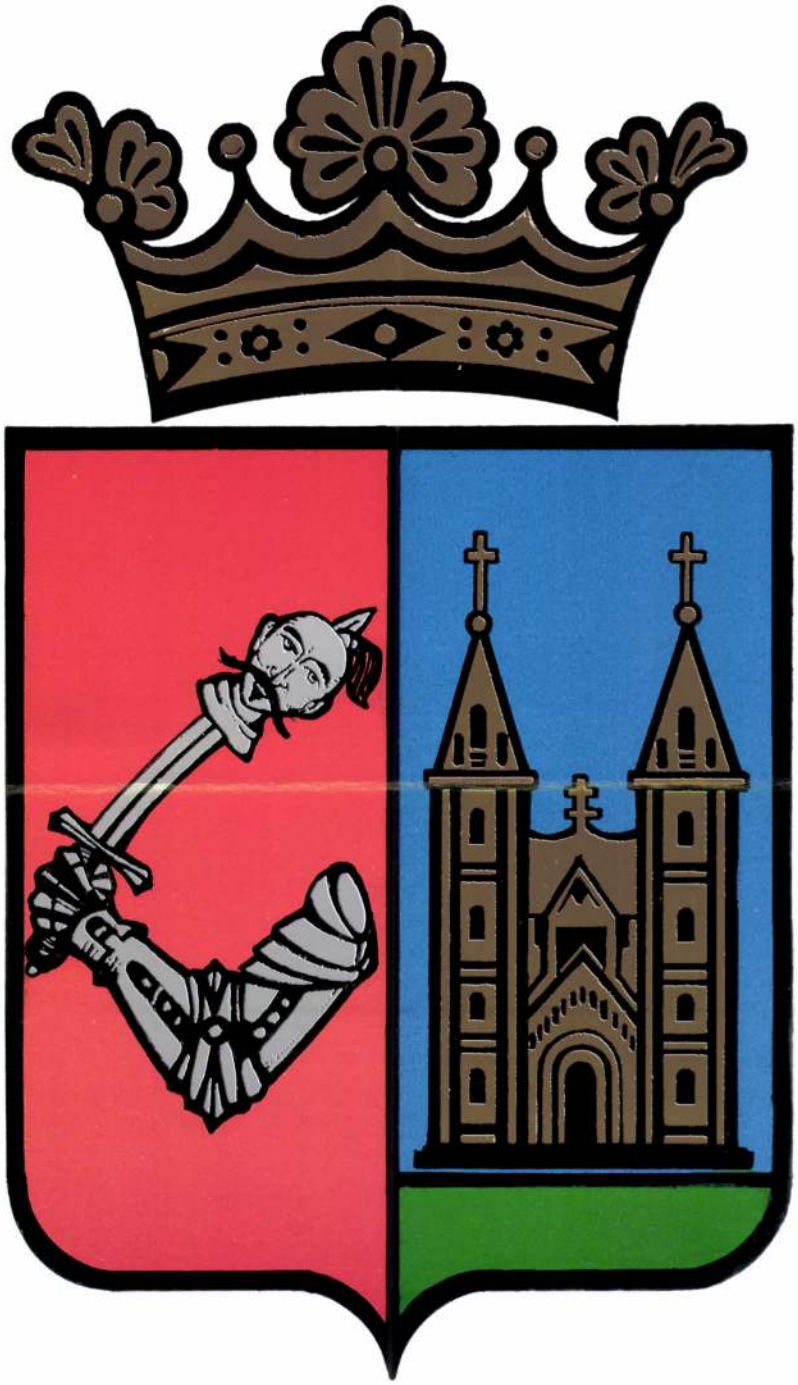

JÁK
címere

Tervező:
FEISZT GYÖRGY

Grafikus:
KAMPER LAJOS

Csücsköstalpú, hasított címerpajzs vörös színű, jobboldali mezejében levágott páncélos jobb kar varkocsos, hosszúbajszos, levágott török fejet keresztülszúró szablyát markol. A baloldali, kék mezőben zöld talajon a jáki apátsági templom 19. századi képének megfelelő bélletes kapu és stilizált homlokzat látható. A pajzsra arany nemesi lombkorona van helyezve.

KÖCSK

címere

Tervező:
FEISZT GYÖRGY

Grafikus:
KAMPER LAJOS

Hasított, csücsköstalpú pajzs címertani jobb oldalán vörös alapon ezüst ekevas lebeg, a bal oldali, kék mezőben zöld talajon, kivont szablyát tartó arany oroszlán áll. A pajzs felett aranyrostélyos, lovagi sisakra helyezett arany lombkorona látható. A pajzstakaró jobbról és balról kék-arany.

PERENYE

címere

Tervező:
FEISZT GYÖRGY

Grafikus:
KAMPER LAJOS

Hegyesvégű, vörös pajzs középtengelyében Szent Ágota szűz és vértanú aranyruhás, glóriás alakja áll. Jobbjában harapófogót, baljában zöld pálmaágat tart. A hátteret a felkelő Nap aranysugarai töltik ki. A pajzsot jobbról és balról zöld pálmalevelek szegélyezik. A pajzs felett arany lombkorona, alul arany szalagon Perenye felirat látható.

FEISZT László, ifj.

grafikai kötése Vasi Szemle, 1991. 2.

hogy a korabeli kül-
és folyóiratok a leg-
erés és csodálat hang-
Falai között a század
magyar szemészei,
askovics László, *Imre*
mann · Leó, *Horay*
ezetésük, nevelésük
ú kiváló orvos gyó-
rálta a szembetegek
ulmányaikkal, köny-
a magyar szemészet
lentőségét. (A har-
a klinika laboratóri-
kísérletei során *Dal-*
a meg a contactüve-
ának problémáját.)
ar orvos és a klinika
t élvező betegek ez-
ltan értesültek arról,
európai hírű intéz-
i létét meg akarják
en a terv ellen min-
minden orvostudomá-
akozni kell, hogy a
ység e klasszikus
radjon.

Dr. Bíró Imre
ományok doktora
gyetemi m. tanár

melyet le kellett gyűrnie, míg egyáltalán bizonyításról szó lehetett.

Fuhrmann Károly 1912. július 31-én született Kolozsváron öntudatos polgári kereskedőcsaládból. A Piarista Főgimnáziumban figyeltek föl rajztehetségére, ábrázolókészségére. Ezek a hajlamok azonban – nagyszerű kézügyességgel párosulva – nem a festőpálya felé ragadták. Érettségije után az utolsó, még működő kolozsvári ötvösmesterhez állott be tanulni. Voith Antal műhelyében leste el, mint egykori céhlegények a mesterség gyakorlati titkait. Ott tanult meg vésni, domborítani, elefántcsontba faragni, zománcozni, követ foglalni. Mesterkönyvet szerzett e műhelyben, s erre mindig büszke volt.

Mesterség és művészet között azonban szakadékokat kellett áthidalnia. S erre csak később, a negyvenes években nyílott módja, amikor a Budapesti Iparművészeti Iskola kurzusait látogatta. Ami pedig ennél is fontosabb volt

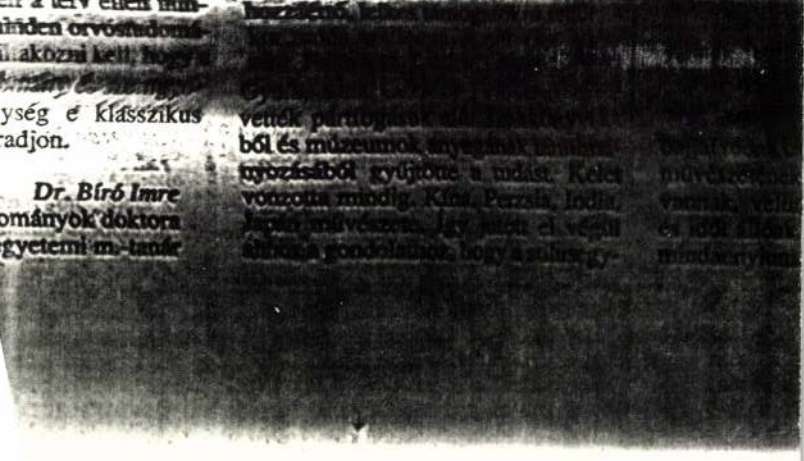

– az elvégz
biztatták a k
Hazatérve
szetpolitikáj
Ötvösmunká
nem illettek
egységesítő
tudta csinálni
Művei me
szerető közö
inkon túli kiá
ötvösművek
szerzett meste
nóban, Brüssz
ben. Ami ped
volt, az erdél
igénye a föltá
iránt. Fuhrma
tes tányérjai,
csak íróasztal
gyar motívun
költségukkal e
játjának érzett
Ez az ő m

~~O~~ Feit Miklós

kisplasztikus

1928

Érinisk 1930. 83. l.

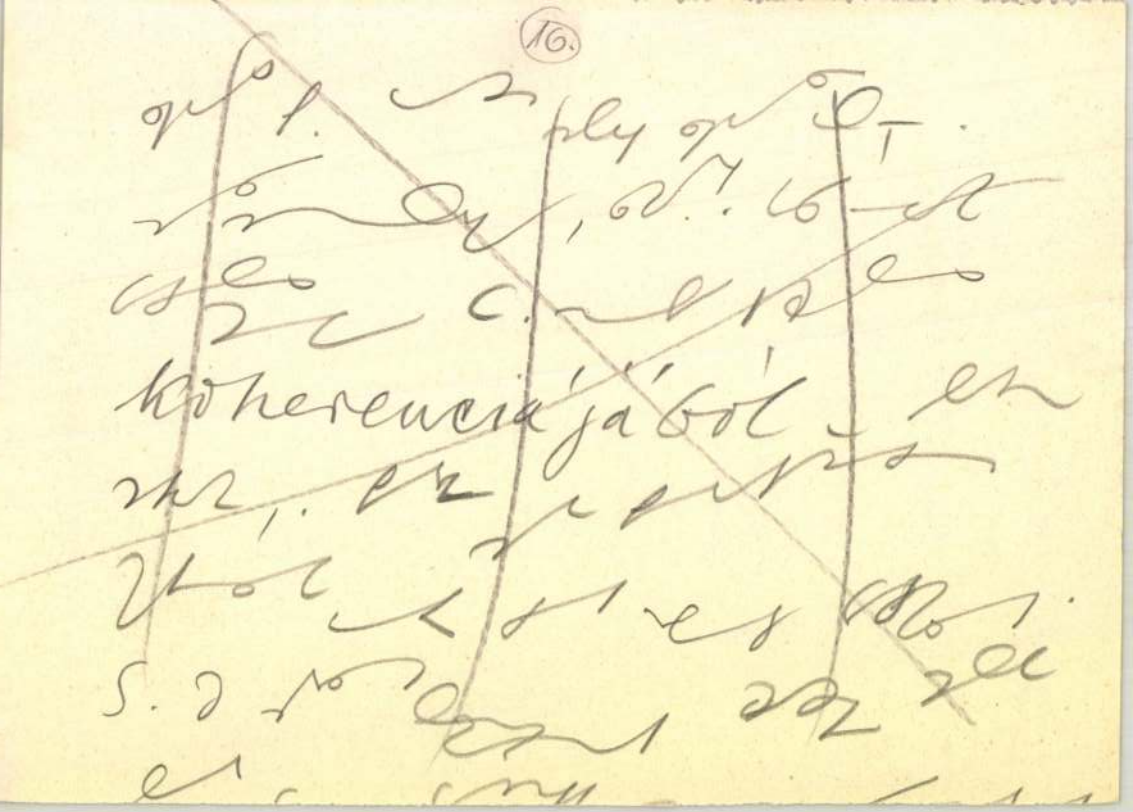

Feith Gábor épitész

Épitési eng. Vállalkozók K8sl. 19o9.nov.17. 3.1.

MDK

Feith Gábor építész

Magánép. eng. Bp. Épitő Ipar, 1910. okt. 2. 304 l.

MDK

Feith Gábor és Tsa épitészek

Épitő Ipar. 39.sz. 191o. szept. 25. 383-384 l.

MDK

Épité Ipar. 39. sz. 1916. szept. 25. 383-384 l.

Feith György

M.930 XII/5

* **Képkiállitás Rákospalotán.** *Feith* György hadirokkant Rákospalotán, az Istvántelki főmühellyel szemben állandó képkiállitási termet nyitott, ahol a fővárosi müvészek képeit fogja kiállitani. Az első sorozatnak szép sikere van.

M.930.XII.5.

MDK

Feith Károly kőmives

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Müvért VI.évf.4.szám 1957.298.l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Feith Erzsébet
KÖZNEVELÉS
1965 JUL 9
1071

Cigányok hazafelé
Feith Erzsébet (11 éves) textilragasztása

Érd—Parkváros, Ált. Isk
Tanár: *Nagy Antal*

...at... az itt járt újságírók
indent elrontottak már...”
zdődött látogatásom a fóti
városban, így indult a vi-
igazgató szobájában. Vé-
is megállapodtunk: a ne-
ajd „bemutatják” a lakó-
álasszam ki a nekem leg-
megfelelő „bűnözőt”. Klá-
segített a választásban (a
városban mindenki „né-
bácsi”, bármilyen fiatal is,
kívül vannak rendes „gye-
és „maszek gyerekek”. A
gyerekek” azok, akiknek
a gyermekvárosban dol-

nénit a leánykollégium-
ljuk.

endkívüli gyermeksorsról
llani? Melyiket mondjam?
z. Itt van például *Sz. Kati*
képet tesz elém —, állító-
apja francia katona volt.
hasem ismerte. Az anyja
ban halt meg, bátyja disz-
Egy alkalommal Kati nő-
eglátogatta bátyjukat, s ad-
tira hagyta három gyerme-
g a férjét. Nemsokára ment
O. S. Kati meg a sógora
ltak, megszerették egymást.

csak, három mennyi gondot okc
egy családban, hát még harminc
Mert főzni ugyan nem főzök n
kik, de minden másról gondosk
dom.

— Hogyan vásárolják például
ruhaféléket? 30 leány mégis csa
sok! Együtt vásárolnak vagy mi
denki külön-külön? Mennyi pén
jut egy leányra?

— Az Újpesti Állami Áruházzal
és a Csillag Áruházzal állunk kap-
csolatban. Előre megbeszéljük, mi-
kor megyünk. A ruhák kiválasztá-
sában az elárusítók is szívesen se-
gítenek. Megmondják, „kislányom,
ez neked nem áll jól ... ez olcsóbb,
és mást is vehetsz hozzá a fennma-
radó pénzből ...” Az igények sze-
rint vásárolunk: kertész-tanuló
leánynak például báránybéléses
kabátot, de ugyanez nem kell
a gyermekfelügyelő-szakközépis-
kolásnak. Most, a gyermeknapra
meglepetésként 30 nyári ruhát vet-
tem. Kihasználtuk az árleszállítást
is, így többre jutott. Képzelje
mennyi gondot okozott a 30 nyári
ruha kiválasztása! Az egyik arc-
színe sápadtabb, a másiké élén-
kebb, az egyik kékszemű, fekete, a
másik barna, az egyik ruha Stiára

anyagi körülményekhez nem áll
messze a normális lelki fejlődés,
bár a kettő nem feltétlenül jár
együtt. A régi árvaházak és neve-
lőintézetek olykor rideg, szívtelen
nevelése nemigen tudta meggyó-
gyítani a lelkileg sérült gyereke-
ket, sőt, nemegyszer fokozta az
árvaság, a magárahagyottság, a
kivetettség érzését. A jó nevelő-
nek a szülőt kell pótolni, s ez ma-
radéktalanul nem valósítható meg.
De a törekvés, az igyekezet, a jó
szív, a szeretet mégis sok mindent
jóvá tehet. Persze 30 leánnyal tö-
rődni, nagyon nehéz. Egyetlen fel-
adat, megfigyelésük, megismeré-
sük is megvalósíthatatlannak tű-
nik. Klári néni leányairól például
naplót vezet. Szülők is szoktak
ilyen naplót írni, amikor még kis-
baba-korú gyermekük mozdula-

FEITEICH A. FRIEDRICH

Feith
Pesth

Der Ungar 1844. jül. 2.
(Pesth-Ofner Notizen. Die diesjährige Pesther Kunstausstellung.)

Kalmár

Feith jelzéssel:

„Dombos táj alakokkal"

o.v. 43 x 53,5 cm J. l. b.: Feith Pinx 856.

Kikiáltási ár: 10000 Ft.

BÁV 51.Képaukció katalógus,Bp.1980.május

FEITH GYÖRGY, keramikus

A városlődi kőedénygyárban, minden bizonnyal, mint szakmunkás keramikus dolgozók névsora 1851-1950
FEITH GYÖRGY, esztergályos, 1900
Függelék, 298.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1888-1950/
275.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

EITH KÁROLY - festő

Nógrád - Hirlap

Az államalapító Szent István királyra emlékezett, az államalapítást méltatta Nógrád megye népe is augusztus 20-án

Kenyér és kereszt – A Palóctáj ünnepi rekordja

Varsányban felavatták a 48 millió forint értékben felújított iskolát

A szlovákok mellett Itáliából is érkezett vendégegyüttes a Kazári Búcsúba

(Folytatás az 1. oldalról)

elárulta, hogy a felújítást az életveszélyes épületrész tette szükségessé.

A munkálatok értéke megközelítette a 48 millió forintot, amelyet pályázat útján és hitelből biztosítottak. A község sokat köszönhet *dr. Serfőző András* országgyűlési képviselőnek, központi támogatás elnyeréséért.

– Négy tanteremmel bővült iskolánk – mondta el *Bárány Jénes* polgármester, akinek ünnepi terhelés volt a tegnapi, hiszen pályafutását péksegédként kezdte.

– Ezzel még mindig nem tudjuk kiváltani az alsó tagozatos épületünket, de hatalmas lépést tettünk feléje. Nyolc éven nem épült ekkora horderejű beruházás a településen. Nagy örömünkre nem csökken az iskolás gyermekek aránya, most 160-nál is több diák jár az intézménybe.

Az iskola bejárata előtti nemzetiszínű szalagot a polgármester úr vágta át, majd átadta az intézményt. Jelezte, hogy hamarosan sor kerül a Balatonfüreden alkotó *Feith Károly* festőművész tárlatának az ünnepélyes megnyitására is, az érdeklődők azonban már tegnap megtekinthették a ragyogást sugárzó képeket. Az iskola épületét megáldotta *Sárbogárdi Tamás* plébános úr.

Magyargécbe már jócskán elharangozták a delet, mire szót válthattunk a község polgármesterével, *Velki Róberttel*. Új címerrel, zászlóval és lobogóval gazdagodott tegnap a község, melyek hosszú évekre az itt élők jelképeivé válnak. A címerben Szent Márton püspök, a település védőszentje látható lovon, amint köntöséből vág egy darabot és átnyújtja egy meztelen felsőtestű koldusnak. A jelképet a Nógrádmegyerben élő *Radics István* tervezte és alkotta meg.

– Szomszédaink, a megyeri rézfúvósok ébresztettek bennünket, majd a jelképeket a templomhoz vittük, ahol *Varga Péter, Baranyi László* és *Mészáros János* plébánosok áldották meg – mondta az elöljáró.

Magyargécnek új címere és zászlaja van tegnaptól

– Majd ünnepség keretében kitettük a hivatalra a zászlót, a lobogót pedig felvontuk a Március 15. parkban. A falusiak számára a szemközti, immár harmadik játszótér mellett rendeztünk be sátrat, ahol mindenki jól érezheti magát.

Idén először adták át a Magyargéc Községért emlékplakettet. Ezúttal *Antal Ferencné* pedagógus és *Rácz István* lokálpatrióta vállalkozó kapta. Este tábortűzzel zárult a rendezvény.

Az idei búcsú a hagyomány szellemében zajlott Kazáron. Rendkívül gazdag néptáncfesztivál adott rangot az eseménynek, amelyen olasz, szlovák és hazai együttesek léptek fel. Délelőtt a kiállítóházban *Réti Zoltán* alkotásaiból nyílt tárlat, „A palóc táj szerelmese" címmel, ezt követte a szentmise, majd a csoportok felvonulása.

– Nyolcadik alkalommal rendezzük meg a búcsút – tájékoztatott *Molnár Katalin* polgármester. – Eddig tizenkét ország vett részt a fesztiváljainkon. Idén kifejezetten magas színvonalú együtteseket láthatunk, gondolok itt a Vasas Művészegyüttesre, a pécsi Tanacra, a Szlovákiából érkezett Hont Folklórcsoportra, az Olaszhonból, Minturnó településről érkezett La Tradizione tánccsoportra, a tarjáni Nógrád Táncegyüttesre, vagy a helyiekre, a Bokrétára.

Kazáron este táncház és tűzijáték szórakoztatta a szépszámú közönséget. Ma délután játszóteret avatnak a faluban, vasárnap pedig díjugrató kupát rendeznek, este pedig *Lagzi Lajcsi (Galambos Lajos)* érkezik.

Salgótarjánban is hosszú ünnepre rendezték be a Tóstrandot, ahol immár nyolcadik alkalommal kerül sor a Vidám Vásárra.

Érdekesség, hogy az ötlet elindítója, *Kakuk József* is sátrat vert, s ügyfeleinek, barátainak sörrel kedveskedett.

A BIT-Nodisz ismét megrendezték az országos ifjúsági kempingtalálkozót, amely immár szerves, kellemes színfoltja a Vidám Vásár forgatagának. Kár, hogy a pajkos diákok erősítőjének gombját minduntalan felcsavarta valaki, s a hangerő nem minden környékbelinek tetszett.

Ennek ellenére jó volt a hangulat, különösen akkor, amikor megérkezett a Palóctáj Kft. világrekorder, huszonöt méteres kenyere. Igen sokan álltak meg, hogy egy szeletkéhez jussanak az óriás cipóból.

– Több célunk is volt a rekord kísérlettel – mondta el érdeklődésünkre *Fodorné Kovács Erzsébet* ügyvezető igazgató.

– Egyfelől egy régi ötletünket valósítottuk meg, másrészt a kenyér ünnepén szerettük volna pékjeinkre irányítani a figyelmet. Legyen augusztus 20. a pékek napja is! Ezért szerdán meg is rendeztük a hagyományteremtő bált, pásztói üzemünkben.

A világrekorder kenyér előállításához 70 kilogramm lisztet használtak fel – mondta el *Tóth István* pékmester. A kisült termék súlya elérte a 160 kilogrammot. Igaz, ez messze van a Franciaországban előállított, majd' másfél tonnás kenyértől, ám a gall cipó ehetetlennek bizonyult, szemben a Palóctáj remekével, amelyet több százan fogyasztottak el.

Az est folyamán *Puszta Béla* polgármester mondott ünnepi beszédet, majd szegte meg az új kenyeret. Késő este tűzijáték és bál szórakoztatta a kilátogatókat.

Ma folytatódnak a programok, tovább tart a kempingtalálkozó, a vidám ünneplés, de nyilván jut idő az elmélkedésre, a pihenésre is.

Szöveg: **T. Németh László**
Fotó: **Bábel László**

Az csak természetes, hogy a kazáriak is ropták saját falujukban

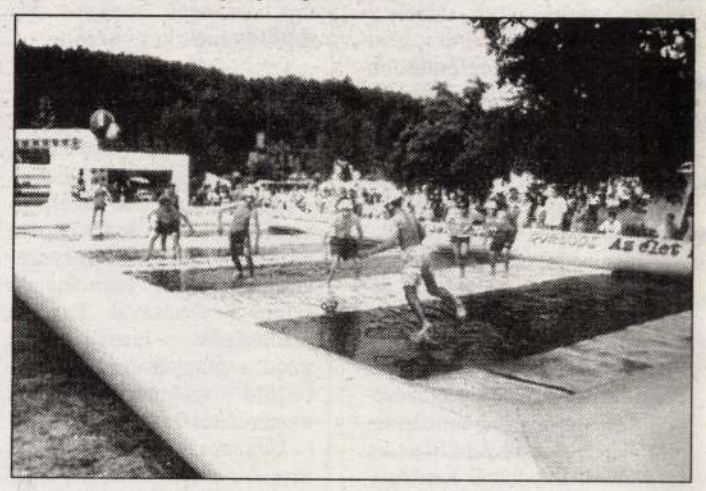

Vízifoci, igazi látványosság Tarjánban

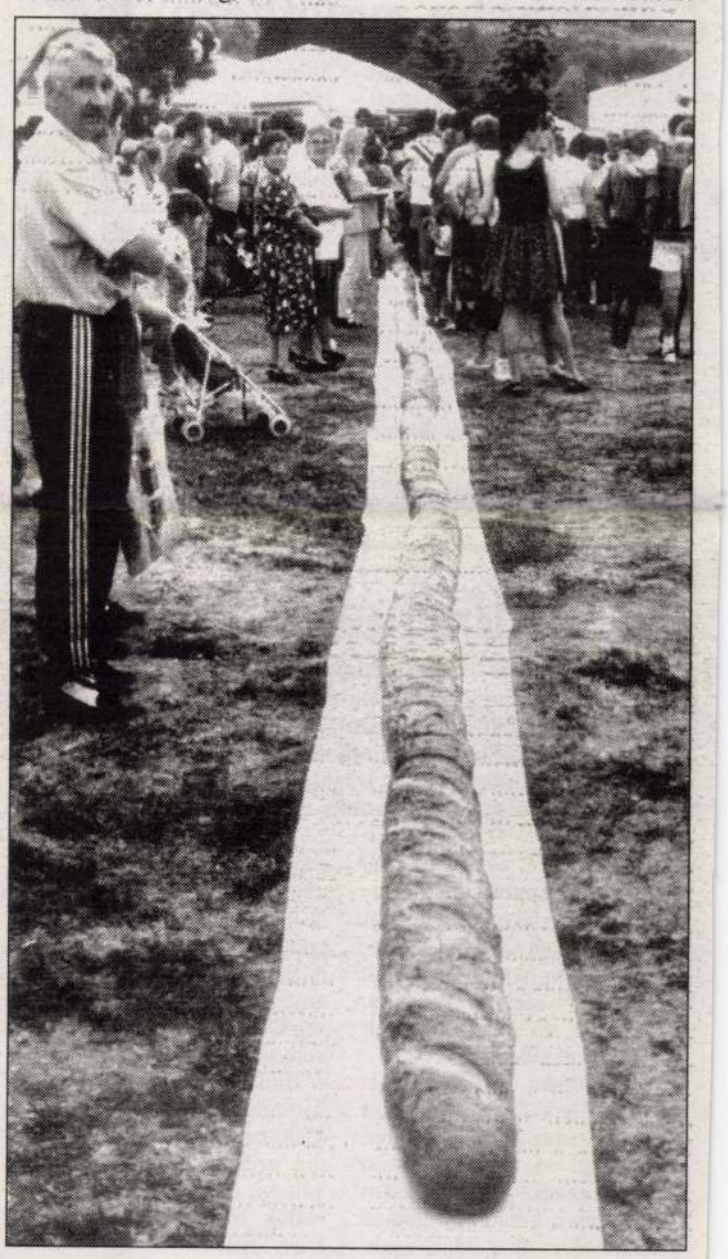

Több százan fogyasztottak a 25 méteres, 160 kilós kenyérből

Meciar szerint a választók Bősről is döntenek

Pozsonyi figyelmeztetés

A hágai döntés végrehajtásának kérdése azon múlik majd, hogy milyen kormányt választanak maguknak az őszi parlamenti választásokon Szlovákia polgárai – jelentette ki Meciar.

A szlovák kormányfő szerint csak idő kérdése, és a magyar kormány kénytelen lesz megoldani a Duna duzzasztásának gondját, mert a folyó „sziklás" mederaljának „földtani tényét" egyetlen budapesti kormány sem képes megváltoztatni. *Vladimír Meciar* felszólította honfitársait: „jól válasszanak" szeptember végén, olyan politikusokra voksoljanak, akik „alkalmasak a dunai vízlépcsővel kapcsolatos szlovák érdekek megvédésére."

A szlovák külügyminisztérium nyugtalanítónak tartja a magyar diplomácia vezetőjének legújabb, Bőssel kapcsolatos kijelentéseit – áll a szlovák külügyi szóvivő, *Milan Tokár* nyilatkozatában. Pozsony szerint „aggályos, hogy *Martonyi János* külügyminiszter régóta húzódó és nagy valószínűség szerint még sokáig eltartó" jogvitának nevezte a folyamatot.

A szlovák fél véleménye az, hogy a jogvitát „a Hágai Nemzetközi Bíróság 1997. szeptember 25-én kihirdetett nyomatékos ítéletével eldöntötte." A szlovák kormány meglepődve tapasztalja, hogy „a felek különbözően értelmezik a hágai ítéletet. Ez a probléma a két kormányküldöttségnek az ítélet kihirdetését követő tárgyalásain nem állt fenn" – jelentette ki Milan Tokár külügyi szóvivő.

Arpád Tarnóczy, Szlovákia új budapesti nagykövete némileg más hangnemben nyilatkozott: – Ha mindkét fél részéről meglesz a jóakarat, Magyarország és Szlovákia jó szomszédként tud majd egymás mellett élni. A magyar–szlovák történelmi félreértések tisztázhatók – mondotta a nagykövet.

Az orosz kormányfő borúlátó előrejelzései

Bezárulnak a pénzpiacok

Az orosz kormány tegnap áttekintette a stabilizáció érdekében hozott intézkedések következményeit.

Kirijenko kormányfő „fájdalmasaknak és kellemetleneknek" nevezte a hétfőn hozott rendszabályokat. – Az államadósság átütemezése és a rubel leértékelése nélkül azonban az ország még rosszabb helyzetbe került volna – mondotta a miniszterelnök.

„Ha nem születtek volna meg ezek a döntések, akkor a kormánynak a bányászok, a pedagógusok, az orvosok, a katonák, az egész szociális szféra bérezését kellett volna drasztikusan csökkenteni."

A befektetési jellegű valutaműveletek kilencvennapos moratóriumának bevezetésével Szergej Kirijenko szerint „az orosz állam megvédte az ország bankrendszerét."

Az árfolyam-politika megváltoztatásának szükségességéről szólva a kormányfő hangsúlyozta: a távlati cél a lebegő árfolyam bevezetése és a valutafolyosó eltörlése, hiszen „a világon minden valutának lebegő árfolyama van."

Az 1999-es költségvetést „a társadalmi-gazdasági helyzet alakulásával kapcsolatos legborúlátóbb előrejelzésekre alapozva" tervezi meg az orosz kormány. Kirijenko szerint abból indulnak ki, hogy a mostani pénzügyi-gazdasági válság következtében „Oroszország előtt másfél-két évre bezárulnak a nemzetközi pénzpiacok."

A Nyilvánosság Klub és Kupa Mihály véleménye

„Simicska nyilatkozni fog"

Az ünnepek előtt sem csitult az APEH nemrég kinevezett elnöke körüli polémia.

Simicska Lajos kötelezettsége, hogy tájékoztassa a nyilvánosságot minden olyan ügyben, amelyben akár APEH-elnökként, akár magánszemélyként érintett, s ő jelezte is, hogy ennek eleget fog tenni – mondta *Borókai Gábor* kormányszóvivő a TV3 televíziós csatorna Hír3 című műsorában. Ennek előzménye, hogy a Nyilvánosság Klub megállapítása szerint Simicska hallgatásával megsérti az adatvédelmi törvényt és az alkotmányt.

A Tények című televíziós műsor idézte *Kupa Mihály* független országgyűlési képviselő, volt pénzügyminiszter korábbi kijelentését, miszerint „nem ismerek Simicska Lajos nevű pénzügyi szakembert. Az adóhivatal olyan cég, ahol szakember kell vezetőnek, nem politikus. Simicska olyan embereket távolított már el, akik Magyarország legjobb adószakemberei" – húzta alá Kupa Mihály.

Egyensúlyban jog és kötelesség

Jó időben, vidám hangulatban ünnepelt az ország

A Magyar Köztársaság lobogójának ünnepélyes felvonásával kezdődött meg a Parlament előtti Kossuth téren az augusztus 20-ai központi állami megemlékezés, amelyen részt vett *Göncz Árpád* köztársasági elnök, *Áder János*, az Országgyűlés elnöke és *Orbán Viktor* miniszterelnök is.

A történelmi csapatzászlók előtt mintegy 350, egyetemet, illetve főiskolát végzett katonatiszt tett esküt. A Parlament előtt első ízben avattak tisztté hölgyeket, ők a Katonai Műszaki Főiskolán végeztek.

A ceremóniát követő beszédében *Szabó János* honvédelmi miniszter hangsúlyozta: polgáraink a haza védőitől tántoríthatatlan hűséget, bátor helytállást várnak el. A miniszter aláhúzta: a kormány nagy súlyt fektet arra, hogy erősítse a fegyveres erők felett a polgári ellenőrzést.

A tisztavatás befejeztével huszárok kísérték a történelmi zászlókat a központi ünnepség színhelyére, a Budai Várba, ahol a Halászbástya előtt „Hozsanna néked Szent Király!" címmel hazai és külföldi nézők ezrei előtt ünnepi műsor hangzott el, majd Göncz Árpád mondott beszédet.

Mint a köztársasági elnök aláhúzta: a magyarok és a haza más ajkú polgárai jóban-rosszban együtt élnek ezen a földön, ahol gazdagnak és szegénynek egyaránt ügyelnie kell Kölcsey intelmére: jog és kötelesség egymástól el nem választható. Szent István ünnepén az államalapító érdemeit méltatva Göncz Árpád elmondta: első királyunk teremtette meg az erős, századok viharát kiálló országot. Hozzáfűzte: épp a Szent István-i királyság példája bizonyítja, hogy nagy korszakváltások idején fontos a felelősségtudat, amikor új és régi vív csatát a szívekben.

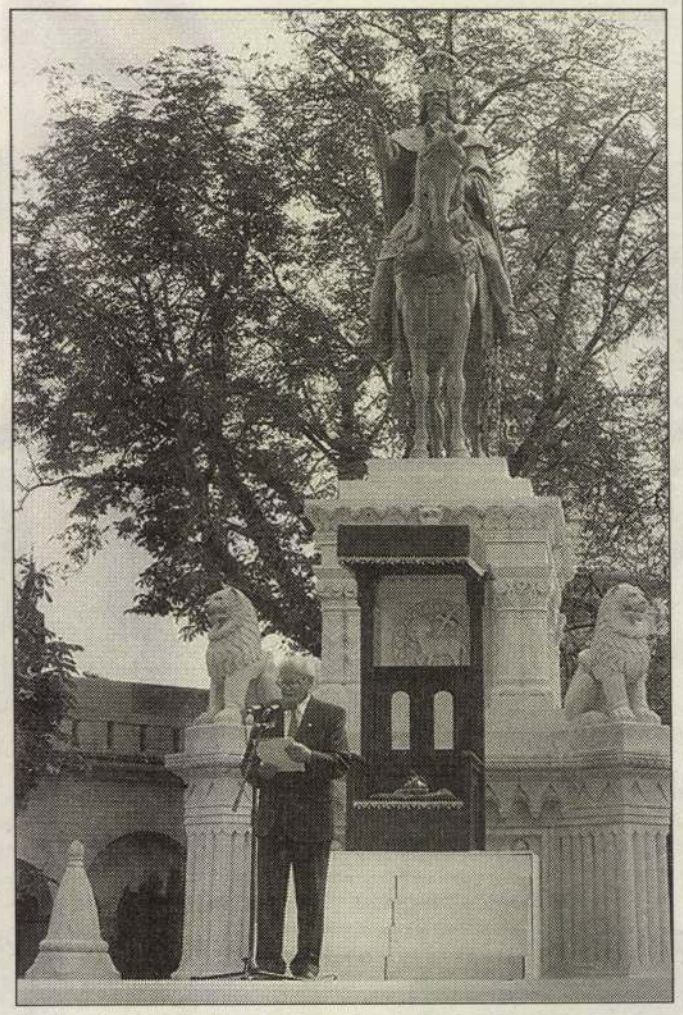

Göncz Árpád Szent István szobra előtt mondott beszédet

A mai korról szólva az államfő megállapította: a történelem gyors folyású főáramában vagyunk, s nem könnyű ehhez alkalmazkodnunk. De nem reménytelen: ezt immár nyolc esztendő bizonyítja.

Göncz Árpád ugyanakkor a még megoldatlan gondok közé sorolta, hogy egészségügyi ellátásunk akadozik, szervezete, szemlélete megújulásra szorul. Nemzetiségeink parlamenti képviselete megoldatlan, s ez nehezíti határon túli véreink érdekeinek hatásos képviseletét. Közbiztonságunk helyzete nyugtalanító.

A központi ünnepségek délután a Szent István-bazilikánál folytatódtak, ahol *Paskai László* bíboros, prímás, esztergom–budapesti érsek celebrált misét, majd útjára indult a hagyományos Szent Jobb-körmenet. Este kilenc órától tűzijáték gyönyörködtette a budapesti polgárokat és a fővárosba látogatott több tízezernyi turistát.

Augusztus 20-án Ópusztaszeren, az ország egyik legrégebbi településén is ünnepséget rendeztek. Itt a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, *Glatz Ferenc* mondott ünnepi beszédet, s felszólalt *Gyimóthy Géza*, az Országgyűlés alelnöke is.

Ugyancsak Szent István-napi ünnepséget rendeztek a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tarpán, ahol *Torgyán József*, a koalíciós kormány földművelésügyi és vidékfejlesztési minisztere mondott beszédet. Az ünnepség *Bajcsy-Zsilinszky Endre* sírjánál fejeződött be.

A 29. debreceni Virágkarnevál 14 kompozíció felvonulásával kezdődött, majd harminc külföldi és hazai művészeti együttes szórakoztatta a cívis város több százezres nézőközönségét.

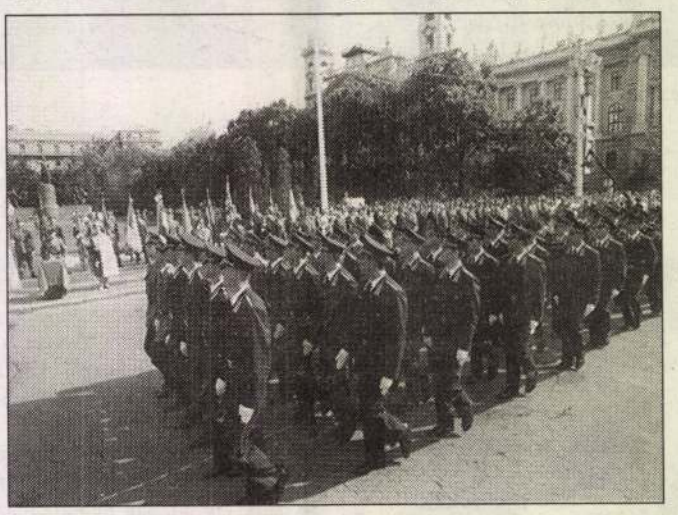

Hűséget és helytállást vár a haza FOTÓK: FEB/KALLUS GYÖRGY

Egy piknik emléke

A keletnémet menekülők előtti határnyitásra, a vasfüggöny kilenc évvel ezelőtti lebontására emlékeztek a Pán-európai Piknik kilencedik évfordulóján Sopron mellett, a történelmi esemény színhelyén. *Dávid Ibolya* igazságügy-miniszter szerint „fontos, hogy soha többé ne legyen olyan ország, amelynek lakóit szögesdrót keríti be, amely elfojtja gondolataikat, megöli szavaikat."

A piknik emlékét őrző kopjafánál *Martonyi János* külügyminiszter hangsúlyozta: ennek a helynek igazi emlékhellyé kell válnia, hiszen nemcsak a német egység, hanem Európa egysége is itt született meg.

*

Vita a költségvetésről. A kormány azon törekvése, hogy a költségvetés vitáját az önkormányzati választások utáni időszakra tolja, beismerése annak, hogy választási ígéretei teljesíthetetlenek – közölte újságírókkal Kuncze Gábor, az SZDSZ frakcióvezetője. László Csaba pénzügyminisztériumi államtitkár szerint a kormány azért kérte a költségvetés beterjesztésének egy hónapos elhalasztását, hogy az önkormányzati választásokat ne zavarja meg a parlamenti vita.

Clinton mintát adott. Fel szólították Clintont a Lewinsky-ügy vizsgálói: adjo DNS-azonosításra alkalma mintát. Ennek Monica Lewinsky sötétkék ruhájával ka csolatban lehet jelentősége, rajta látható folt állítólag az nöktől származik. Clinton á tólag a mintát már leadta.

Nincs joga Quebecnek egy dalúan függetlennek nyilvá tania magát. Kanada Legfe Bírósága arról is döntött, h a kanadai kormánynak tárgy nia kell Quebeckel, ha a zö mel franciaajkúak lakta tar mány lakosai népszavazáson függetlenség mellett döntenek

Elöntötte az árvíz Kína legn gyobb olajmezőjének egyes r szeit. Több mint 1200 olajk került víz alá a Nen folyó ár dása miatt. Több ezer katon erősíti a gátakat a Tacsin olajmező körül. Az árvízve delmi műtárgyak rossz állapo ban vannak, így helyenként á szivárog rajtuk a víz.

Versenytársa lehet a Viagr nevű potenciánövelő készít ménynek egy lengyel kertészet intézet szerint a gumós kapor ráadásul nincs semmiféle káros mellékhatása. A Poznan melletti cég évek óta termeszti a növényt, s azt tervezi, hogy a belőle készült fűszeradalékokat és italt árusítani kezdi a rászoruló férfiaknak.

Készülődnek a kormánytanácsadók

Várhatóan tizenöt – az államigazgatásban és a kutatómunkában is jártas – nagy tekintélyű szakember alkotja majd azt a stratégiai elemzőközpontot, amely a kabinet „agytrösztjeként" a minisztériumok hatáskörén kívül eső ügyeket és a kormánydöntések következményeit vizsgálja. Bod Péter Ákost, a csoport szakmai irányítóját a munka előkészületeiről kérdeztük.

Bod Péter Ákos, az Antall-kormány egykori minisztere, a Miniszterelnöki Hivatal jelenlegi gazdasági tanácsadója a veszprémi egyetem oktatói állásának megtartása mellett vállalta, hogy segít az elemzőközpont megszervezésében.

Mint mondta, a csoport vezetőjével, *Bogár Lászlóval* együtt hallgatták meg a jelentkezőket, akik közül az államigazgatást ismerő, annak korlátait elfogadó, illetve kutató és elemző fantáziával is megáldott szakembereknek van a legnagyobb esélyük arra, hogy a csapat tagjaivá válhassanak. Körülbelül tizenöten dolgoznak majd főállásban a Miniszterelnöki Hivatalban, de egy népesebb csoport is készen áll arra, hogy háttéranyagokkal, információkkal segítse az elemzőközpont tevékenységét.

Bod Péter Ákos szerint a tanácsadó testület létrehozásának 1990-ben felmerült ötletét eddig azért nem sikerült valóra váltani, mert mindig a napi teendők kötötték le a kormány energiáját.

A hamarosan felálló központ elsősorban a minisztériumok hatáskörén kívül eső ügyeket vonja magához, de részletesen elemzik például a költségvetési intézkedések várható társadalmi hatásait is.

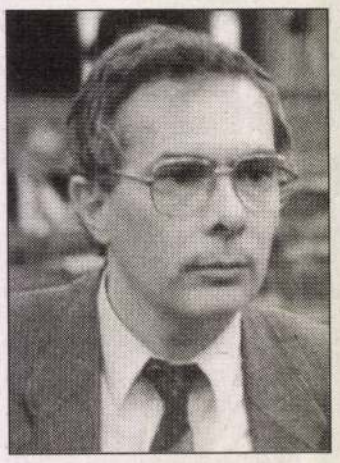

Bod Péter Ákos FOTÓ: FEB

Vizsgálják majd, hogy milyen Magyarország megítélése a tőkepiacokon és a gazdasági közvélemény szemében, s elkészítenek egy átfogó elemzést az ország helyzetéről. A hazai közállapotokat részletesen bemutató tanulmányból – amely a jövő év elejére készül el – nem hiányozhat a legfontosabb kormányzati teendők felsorolása sem.

A tanácsadó testületként működő központ minden fontos iratot megkap a kormánytól, a főhatóságoktól, így a jelölteknek nemzetbiztonsági ellenőrzésen kell átesniük. Noha az átvilágítás még tart, már bizonyosnak látszik, hogy az „agytrösztön" belül *Tellér Gyula* a politikai folyamatok elemzésével, *Kincses Gyula* a humán területekkel, *Práger László* pedig az európai integráció kérdéseivel foglalkozik majd.

Takács Mariann

Magyar–magyar hajózás

A vezetőváltás előtt álló Határon Túli Magyarok Hivatala a nemzeti ünnep alkalmából a Dunán baráti hajózásra hívta meg a szomszédos országok magyar kisebbségének képviselőit.

A vendéglátó hivatal elnöki posztjának várományosa, *Szabó Tibor* úgy nyilatkozott, hogy a HTMH munkájának javítása érdekében szakmai bizottságokat kíván létrehozni a külföldi magyarok szervezetei és a hazai kormányzati szféra bevonásával. Ezek a bizottságok hozzájárulnak majd a magyar–magyar párbeszéd szakmai részének megerősítéséhez is.

Ugyancsak a hajón tudtuk meg *Józsa Lászlótól*, a Vajdasági Magyar Szövetség alelnökétől, hogy az utóbbi héten megszűnt a katonai szolgálatra behívott fiatalokkal szembeni rendőri erőszak.

A Táncsics motoros fedélzetén *Tőkés László* királyhágó-melléki püspök bejelentette, hogy lemond a Magyar Reformátusok Világszövetségének elnöki tisztségéről.

A hajókirándulás előtt *Orbán Viktor* szlovákiai magyar vezetőkkel találkozott, s közölte: a magyar diplomácia nem készül semmiféle akcióra, amely megzavarhatná a szlovákiai választási kampányt. *Bugár Béla*, a Magyar Koalíció Pártjának elnöke elmondta: tájékoztatták a miniszterelnököt arról, hogyan készülnek a szeptemberi választásokra és az esetleges kormányzati pozícióra.

FEITH KONRÁD, keramikus

A városlődi kőedénygyárban, minden bizonnyal, mint szakmunkás keramikus dolgozók névsora 1851.1950
FEITH KONRÁD, esztergályos, 1900-191[illegible]
Függelék, 298.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1[illegible]/
275.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

Feith Mihály, építész

A Budapesti Izr. Hitközség Leány- és Fiúárvaházának elnöksége, növendékei és dolgozói szomorúan tudatják, hogy szeretett elnökük **Feith Mihály**, gyémántdiplomás építészmérnök 85 éves korában elhunyt. Drága halottunkat folyó hó 8-án délután fél három órakor kísérjük utolsó útjára a Rákoskeresztúri temetőben (Kozma u. 6.).

– : Halálozás 11.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. ápr. 7.

MDK

Feith Mihály épitész

1925 január 6.-ától a Kamara új tagja.

Cikk: A Kamara új tagjai.

A Magyar Mérnök és Epitész-Egylet Közlönye.
LXIV.k. 45-46.sz. 386.o.

Feith Mihály

Feith Mihály

b. l.

Feith Mihály okl. épitész, V. Tátra-u. 21. 292-841

Bptávb 1940 szept.
n 1942. jan.

birtok, birtok, birtok, birtok, bi

beszéd, beszéd, beszéd, beszéd, be
bérbet, bérlet, bérlet, bérlet, b
kisebb, kisebb, kisebb, kisebb, k
bankár, bankár, bankár, bankár, ba
február, február, február, február,

befogad, befogad, befogad, befogad
boriték, boriték, boriték, boriték
habozik, habozik, habozik, habozi
belátás, belátás, belátás, belátá
kézbesit, kézbesit, kézbesit, kézb

Feith Mihály

szül. 1892.
okl. építész Rákospalota.

felvétetett a Budapesti
Mérnöki Kamara tagjai
közé.

MMÉE Közl
1925. 10. l.

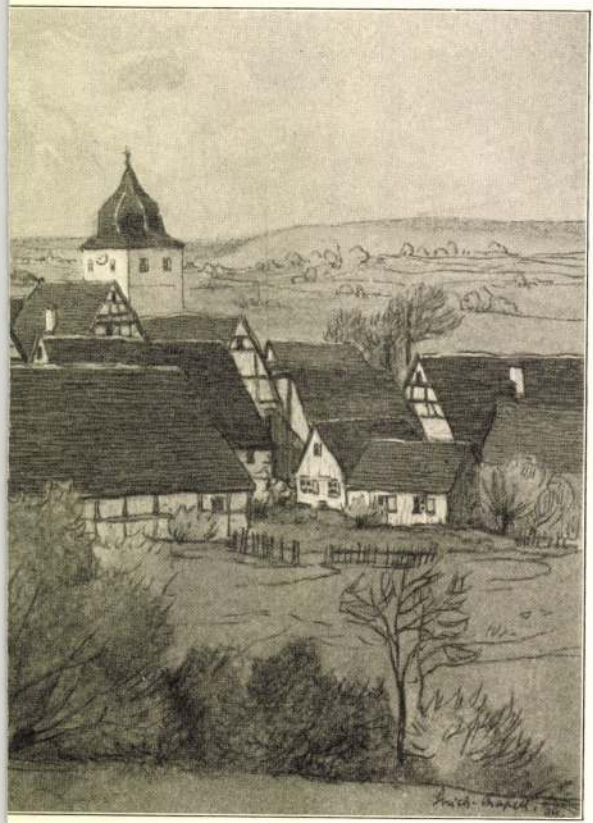

n: Schwäbisches Dorf im Strohgäu

huszárezred törzs, utász-szakasz táviró
5. százada, cs. és kir. tábori ágyu-
szére szükséges 20.100 adag kenyér,
zab, 80 mm. széna és 40 mm. alom-
zállítására.
litási feltételek füzete a m kir. kolozs-
honvéd kerület hadbiztosságánál,
a kerületbeli honvédezredek kezelő-
ainál, a nyomtatvány-füzetek pedig a

augusztus 12
tartatik. Az ajánlat
napon d. e. 9 óráig
az ajánlati összeg 5%
nál leteendő és a ny
landó. A feltételek és
irodájában megszerez

Rimaszombat. (T ü
rimaszombati kir. tör
19
sál
idő
10
tö
zer
b
rás
tása
(T
kir.
sére
bi
ásb
vá
me
let
ság
Szab
11
szt
iga

nemüek szállitására
jánlatok augusz-
v. nevelő-tápintézeti
be. A megállapi-
us 5-én déli 12
ezetőségének gyüjtő
zatra nézve a máv.-
6. számu általános,
ézve még a külön
elek mérvadók. A
ételek nevezett táp-
dhatók, illetőleg az
llitási feltételek a
udapest, VI., ker.
előzetes beküldése
itott részletes szál-
tézet igazgatóságá-

erek szállí-
törvényszék, vala-
zentmiklósi, zsom-
di kir. járásbirósá-
években szükséges
árlejtés a nagy-
irodában augusz-
g megtartatni Bá-
indai adóhivatalnál
nlathoz csatolandó.
daigazgatónál meg-

aj, gyertya és
klósi kir járásbiró-
yiségeinek fütésére
96 7 köbm. kemény
lágitásra szükséges
aj, 5 kg. lámpaolaj,
doboz gyufa szálli-
augusztus 9-én

a honvéd állomás parancsnokság
irodájában;

Temesrékáson augusztus
d. e. 9 órakor a községházán. A szállit
tételek füzete a honvéd kerület hadbiztos
valamint a kerületbeli honvéd állomás para
ságok (Lugoson a 8. honvéd gyalog
parancsnokság, Szegeden az 5. honvéd
ezred parancsnokság és a 3. honvéd
ezred parancsnokság) hivatalos helyis
továbbá Temes-Rékás község előljáró
betekinthetők

Hódság. (Tüzifa szállitás.) A
kir. járásbiróság részére 71·1 ürköbm.
járásbirósági fogház részére 15·38
kemény tüzi hasábfa szükségeltetik. Az
határnapjául augusztus 22. napján
9 órája e kir. járásbiróság vezetőjének
talos helyiségébe tüzetik ki. Bánatpénz
55 k teendő le. A feltételek a biróság
jénél megtekinthetők.

Nagyselyk és Dicsőszentmárton. (K
és takarmány szállitás.) A f.
fegyvergyakorlatok alkalmával augusztus
szeptember 15-ig összpontosuló m. kir.
és az ezeknél beosztott közös hads
csapatok termény- és anyagjárandósági
ségleteinek biztositása iránt a versenyt
az alábbi helyeken és megjelölt időb
megtartatni:

Nagyselyk községházán augu
6-án d. e. 11 órakor Nagyludas, Kisl
Balázsfalva között a 23. gy. e. és a 9.
huszár ezr. 5. és 6. százada részére sz
összesen 14 400 adag kenyér, 240 m
80 mm. széna és 70 mm. alomszalma,
selyk, Hosszuaszó, Sodormán és Lunka
a 24. honvéd gy. e. részére szükséges 15.3

Ajánlja magát: **Épület diszitések** ugymint **gipsz, kő, stuc**

Feith Mihály építész

Mély fájdalommal tudatjuk mindenkivel, akik ismerték és szerették, hogy **Feith Mihály** gyémántdiplomás közgazdász-építészmérnök 85 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 8-án, csütörtökön délután fél három órakor lesz a Rákoskeresztúri temetőben (Kozma u. 6.). A gyászoló család.

— = Halálozás 11.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. ápr. 8.

Feith Mihály, elhunyt

A Budapesti Izr. Hitközösség Leány és Fiúárvaházának elnöksége, növendékei és dolgozói szomorúan tudatják, hogy szeretett elnökük, **Feith Mihály** gyémántdiplomás építészmérnök 85 éves korában elhunyt. Drága halottunkat folyó hó 8-án délután fél három órakor kísérjük utolsó útjára a rákoskeresztúri temetőben. (Kozma u. 6.) (x)

6.

— : Közlemény

EST i HIRLAP, Bp. 1976. ápr. 8.

Feiyler ...

épitéz alkotta az esztergomi katolikus hittudományi Főiskola hamlokzatát.

/1847/

Csoke László: Dunakanyar, Budapest, 1973. 139 l

761

Feith (Weith) Vencel

épitést

l.

Tölgyesy Pomony

57. l.

Csont fésütöredék VII. 245

Wm Faithorne rézmetsző

Katalógus XI. Zrinyi Miklós egészalakja jobb felé ágaskodó paripán. A vár előtt csata. Rézmetszet 33.4 x 23.4 cm 1663/64. Szignatúra: th Allowance Roger L'estrange - Wm Faithorne sculp. (Cum Privilegio Rex (Sérnét) 91. ábra 191 old. Fekete repr. Katalógus XI. 206 old.

Cennerné Wilhelmb Gizella: Zrinyi Miklós, a költő arcképeinek ikonográfiája. 187.o.

Folia Archaeologica. XVI.1964. Képzőmüv. Alap Kiadóváll Bpest

Niegrova

Feittner Andras

ács és landsknecht

1567-ben Győrben

„a hegyen" háza van.

Vill Győr

132. l.

FEITZELMAYER, Johann, festö Pozsony-
ban

J. F. bürgerl. Maler 4 hetes lánya meghalt.
(1836, 889 l)

Preßburger Zeitung
(Zentner)

Feitzelmayer Sebestyén

Feitzelmayer *Sebestyén*, pozsonyi festő, †1864 után. 1824-től a pozsonyi festőgrémium elöljárója. Két pozsonyi látképe az ottani városi múzeumba került.

Új Idők Lex

TX. k.

Ø Feitzelmayer

l. működő festő

LykaMagyműI800-50

92. l.

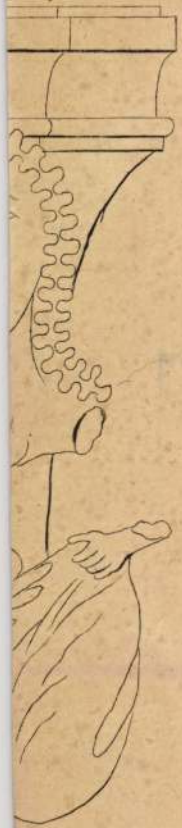

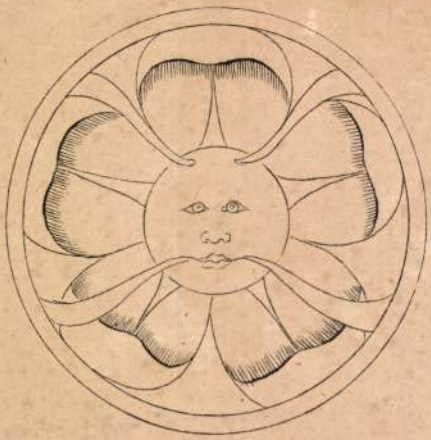

9.

5.

Feitzelmayer J.

festő

l.

Benyov Bratisl.

89. l.

da mellett.

Astória sz

„Kossuth

Feitzelmeyer E.

festő Pozsony

l.

Franz II l.

Feitzelmayer

l.

Lykanem z romantika

207. l.

Nyomtatvány

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Feivel Lipót

Pest

vas diszbutorával
vett vett az alábbi
nemzetközi kiállitá-
son.

Exp. Paris 1867

(Exposants 4. l.)

Vác megyei város közműveitől

136/1945. közmű sz.

T. fogyasztónk!

Értesítjük t. fogyasztóinkat, hogy a felemelt díjak megnövekedett kiadásaink ideiglenes fedezésére szolgálnak mindaddig, míg a Közellátási miniszter úrnak az árrendezésre vonatkozó s minden a díjakat érintő ártényező figyelembevételével megállapítandó díjak mértékéről rendeletileg nem intézkedik. A jelenleg engedélyezett szorzószám a multévi díjaknak tízszerese. A vízdíjaknál a szorzószám április és május hóra egyenkint ötszörös, június hótól kezdve tízszeres.

Vác, 1945 július 4.

Vác m. város közművei üzemvezetősége

Pestvidéki Nyomda Vácon 336/45

 Népszab. 2002 május 14.

A lakatosok céhébe akartam kerülni

Feivel Lipót önéletrajza – 7. rész

Feivel szívós kitartással igyekezett bekerülni a pesti lakatoscéhbe, ami nem ment könnyen. A céhmesterek ugyanis erősen óvták szakmájukat, és különösen a zsidókat igyekeztek minden erővel távol tartani a szövetségtől. (Igaz, néhány nagyobb városban, például Miskolcon, engedélyezték, hogy a zsidó iparosok külön céhbe tömörüljenek.) Önéletírásunk hőse azonban nem adta fel tervét: kétszer is elkészítette, mégpedig szigorú feltételek között mesterdarabját, míg végre a céh vezetői engedtek. Így Feivel Lipót lett, nemcsak Pesten, hanem az egész akkori Magyarországon az első zsidó kézműves, akit a hagyományos céhszervezetbe felvettek. (F. B.)

A lakatosok jellegzetes cégére a XIX. század első feléből

FORRÁS: FSZEK BUDAPEST-GYŰJTEMÉNY

A tanács kikötése szerint csak zsidó inasokkal dolgozhattam, de a baj az volt, hogy Pest városában nem tudtam zsidó segédeket kapni. Ezért levelet írtam szülővárosomba, s ennek eredményeként többen követték hívó szavamat.

1848-ban műhelyemet áttettem a Király utcába. Itt elsősorban takaréktűzhelyeket készítettem. A tűzhelyeken rövid idő múlva olyan újításokat alkalmaztam, melyek igen kifizetődőknek látszottak. Az általam végrehajtott újításokra szabadalmat is kértem.

Ha utólag visszagondolok ezekre az időkre, elmondhatom, milyen áldatlan viszonyok között működött akkor egy zsidó vallású mester! A céhek hatalmától és önkényeskedésétől sokat kellett szenvednem. Jogukban állt például, hogy egy olyan mesternek, akit nem vettek fel szövetségükbe, megtiltsák azt, hogy az utcáról nyisson bejáratot műhelyébe. Az utcai bejáratot ezért deszkákkal kellett elfedni, úgyhogy a műhelybe csak az udvarról lehetett bemenni. Ezt a jogot velem szemben is szerették volna gyakorolni. Ettől a megaláztatástól azonban megvédett engem a takaréktűzhelyre nyert szabadalmam. Cégtáblámon a nevem és a szabadalmi megjegyzés mellett ugyanis ott ékeskedett az osztrák sas is. Ezt azonban nemsokára el kellett távolítanom, mert szabadalmam sajnos csak Magyarországra volt érvényes.

A sok megaláztatás, ellenségeskedés ellenére sem vesztettem el egy pillanatra sem kedvemet, és kettőzött szorgalommal adtam át magam a munkának. Mindenáron fel akartam magam vétetni a lakatosok céhébe. Egyik napon aztán a tiszteletreméltó céhszövetségnek tudtára adtam, hogy néhány tagjuk jelenlétében szeretnék mesterdarabot készíteni, hogy felvegyenek maguk közé. A nemes urak azon a véleményen voltak, hogy én nem vagyok alkalmas ilyen feladat elvégzésére. Nem tehettem semmit. A szövetségnek ezt az újabb akadékoskodását is le kellett nyelnem és türelemmel várnom, míg nem kegyeskednek újra foglalkozni velem.

De ez az idő is elérkezett. Értesítettek, hogy már mehetek, mert a céh elöljárója és néhány szakember kijelölte elvégzendő mestermunkámat. Egy megadott munkadarabot, egy erre megjelölt helyiségben, több mester jelenlétében ki kellett kovácsolnom. Minden alkatrész kovácsolását nekem kellett elvégeznem, és minden megmunkált darabot a legszigorúbb vizsgálatnak vetettek alá. Egy céhmester felügyelt reám a munka egész tartalma alatt. Mégsem voltak teljesen megelégedve, s ezért még nehezebb munkát kellett elvégeznem: egy kasszára kellett zárat csinálnom. Rendkívüli ülésen vették szemügyre az elkészített munkadarabomat, de akárhogy is próbálkoztak vele, azon a legélesebb szem sem tudott hibát találni. Mit volt mit tenniük, kénytelenek voltak elfogadni remekemet. Dühüket azonban nem tudták véka alá rejteni. Ezek a velem szemben ellenségesen viselkedő céhtagok mérgükben azokra a mesterekre támadtak, akik engem megvédtek, s munkát adtak. A céhszövetségnél lerakott iratok között rábukkantak arra a bizonyítványra, melyet Kern István lakatosmester adott számomra annak idején.

Kern mestert ezek után felelősségre vonták, hogy miért adott nekem, mint zsidónak ilyen bizonyítványt, s miért vett engem minden alkalommal védelmébe. Kernt erre elhagyta türelme, és felháborodásában sértő szavakat vagdosott az elnöklő személy fejéhez. Beismerte, hogy tudott zsidóságomról, de a legnagyobb mértékben meg volt győződve tisztességemről és rátermettségemről.

A második mestermunkám elkészítése után – nagy harcok közepette – végre felvettek a lakatosok céhébe. Idővel köztem és számos céhtag között meglehetősen szíves, mondhatnám baráti viszony alakult ki. Egymásután kilincseltek nálam a mentegetődzők. A céhtagok többsége azonban továbbra is váltig meg voltak győződve arról, hogy én nem fogok az egyletnek díszére válni.

A mestermunkát, mely végül is meghozta fáradozásaim gyümölcsét, a céhbe való felvételemet, később az Iparművészeti Múzeumnak ajándékoztam, hogy mint egy jogtipró, önkényeskedő korszaknak az emlékét mindig megőrizze és felidézze.

Feivel Lipót

tila-emlékkiállítás.

JÓZSEFVÁROSI GALÉRIA (VIII., József krt. 70.) Tajvan ma – Tajvan káprázatos világa című fotókiállítás.

KASSÁK MÚZEUM (III., Fő tér 1.) Kassák Lajos irodalmi, képzőművészeti munkássága. Külföldi művészek alkotásai magyar írók gyűjteményéből.

K. BAZOVSKY GALÉRIA (VIII., Horánszky u. 13.) feLugossy László festőművész kiállítása.

KISCELLI MÚZEUM, FŐVÁROSI KÉPTÁR (III., Kiscelli u. 108.) Válogatás a Fővárosi Képtár XX. századi gyűjteményéből. Nyomdák és újságok Buda(-) Pesten. Emlékek Pest-Budáról, XVIII–XIX. század. Barokk szoborcsarnok. Arany Oroszlán patika.

KNOLL GALÉRIA (VI., Liszt Ferenc tér 10.) Barbara Sturm: 1:10 Galéria.

KODÁLY ZOLTÁN-EMLÉKMÚZEUM ÉS -ARCHÍVUM (VI., Kodály körönd 1.) Pillantás az alkotóműhelybe. Emlékszobák.

KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM (XIV., Városligeti krt. 11.) A XVII. századi svéd Vasa hajó modellje. 100 éve rendezték meg az első autóversenyt Magyarországon. T. Ford autó 1926-ból. Új vasúti terepasztal. Göncz Árpád volt köztársasági elnök ajándékai a múzeumnak. Autótörténeti kiállítás. 100 éves a magyar állami hajózás. A magyar vasút másfél évszázada. A budapesti közlekedés kezdetei. Új gyűjteményes kiállítás: vasútmodellek, részvények, érmék, plakettek. Híresség csarnoka. Kiállítás az új szerzeményekből.

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HAIVATAL PINCEGALÉRIÁJA (I., Táncsics M. u. 1.) Holló Katalin építész grafikai kiállítása.

LENGYEL INTÉZET (VI., Nagymező u. 15.) Zbigniew Jujka Mosolylecke című karikatúrakiállítása.

LISZT FERENC-EMLÉKMÚZEUM ÉS -KUTATÓKÖZPONT (VI., Vörösmarty u. 35.) Liszt 125 éves Zeneakadémiája.

LUDWIG MÚZEUM BUDAPEST – KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM (I., Szent György tér 2.) Henri Cartier Bresson kiállítása.

MACSKÁSSY IZOLDA GALÉRIA (V., Kecskeméti u. 8., udvar) Macskássy Izolda grafikáinak, selyemkollázsainak kiállítása.

MAGMA LAKÁSMŰVÉSZETI GALÉRIA (V., Petőfi S. u. 11.) Fazakas Tibor festőművész Mediterrán című kiállítása.

MAGYAR ELEKTROTECHNIKAI MÚZEUM (VII., Kazinczy u. 21.) Az erősáramú elektrotechnika története: Világítástechnika, Villamos háztartási gépek, Villamos gyógyászat, Kábelek és szabadvezetékek fejlágot szereti – a Kárpát-medence természeti kincsei. Az ismeretterjesztés – Muray Róbert kiállítása. Bálint Zsolt és Pál János A Kárpát-medence nappali lepkéi című kiállítása. Tóth Attila faműves „...és a fák élnek tovább" című bútorplasztikai kiállítása.

MEANDER GALÉRIA (III., Kalászi u. 5-7.) Ősi László Tíz év című kiállítása.

MIRÓ FOTÓGALÉRIA (VI., Teréz krt. 11–13.) Összeállt a kép: Miskolczi Emese és Sarkantyu Illés kiállítása.

MKA GALÉRIA (I., Szentháromság tér 6.) Vajda Károly festőművész kiállítása.

MTA ZENETÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Táncsics M. u. 7.) A zeneélet és a hangszerkultúra emlékei Magyarországon. Bartók műhelyében.

MŰCSARNOK (XIV., Hősök tere) Várnai Gyula kiállítása.

MVM GALÉRIA (I., Vám u. 5–7.) Szabó Zsoltán fotográfus Tibeti panorámák című kiállítása.

NAGYTÉTÉNYI KASTÉLYMÚZEUM (XXII., Kastélypark u. 9–11.) Bútorművészet a gótikától a biedermeierig.

NÉPRAJZI MÚZEUM (V., Kossuth tér 12.) A magyar nép hagyományos kultúrája. Mosolyogva könnyebb. Nyeregbe! Nyeregtakarók.

NYÍRŐ GALÉRIA (Nyírő Gyula Kórház, XIII., Lehel u. 59.) A Zuglói Képzőművészek Társaságának kiállítása.

ORIGINART GALÉRIA (VI., Podmaniczky u. 18.) Komlós Kriszta és Both Attila manóművészek Tündérek tavasztánca című kiállítása.

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR (Budavári Palota F endre, Bogdányi u. 51.) Baksai József festőművész kiállítása.

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM (XIV., Dózsa György út 41.) Gerardo Rueda Retrospektív 1941–1996 című kiállítása.

SZOBORPARK MÚZEUM (XXII., Balatoni út-Szabadkai u. sarok) A kommunista diktatúra gigantikus emlékművei.

TEXTILMŰZEUM (III., Lajos u. 136–138.) A textilnyomás története.

TŰZOLTÓ MÚZEUM (X., Martinovics tér 12.) A tűzvédelem fejlődése az őskortól napjainkig.

ÚJLIPÓTVÁROSI KLUB-GALÉRIA (XIII., Tátra u. 20/B) Horling Róbert fotóművész 70. születésnapja tiszteletére és halálának 10. évfordulójára rendezett gyűjteményes emlékkiállítás.

ÚJPESTI GYERMEKGALÉRIA (IV., István út 17–19.) Baumgarten Karola Botanika – másképp című kiállítása.

XO GALÉRIA (I., Várfok u. 14.) Nyári István kiállítása.

VADNAI GALÉRIA (V., Mérleg u,. 12.) Cseke Szilárd festőművész Örökpanorámás telek eladó című kiállítása.

VARJASI TAMÁS BŐRGALÉRIÁJA (I., Úri út 17.) Egyedi bőrtárgyak, kisplasztikák.

VÁRFOK GALÉRIA (I., Várfok u. 14.) Chilf Mária kiállítása.

VIGADÓ GALÉRIA (V., Vigadó tér 2.) Trakta – az Élőfejek Csoport kiállítása.

VINTAGE GALÉRIA (V., Magyar u. 26.) Beöthy Balázs Hálóképek című kiállítása.

SZÍNHÁZMŰSOR

Budapest Bábszínház Játszó-tér: A varázsfuvola (3). **Budapesti Kamaraszínház a Tivoliban:** A pókasszony csókja (7). **Budapesti Kamaraszínház Ericsson Stúdió:** Haramiák (7). **Budapesti Operettszínház:** A kutya, akit Bozzi úrnak hívtak (7). **Játékszín:** Gázláng (7). **József Attila Színház:** Légy jó mindhalálig (3). **József Attila Színház Gaál Erzsébet Stúdió:** A manó (fél 8 – I. bérl., 3. ea.). **Karinthy Színház:** Bolond vasárnap (7). **Kamra:** A színházcsináló (7). **Komédium Színház:** Stílusgyakorlat a 401-től (7). **Korona Pódium:** A Pesti éjszakák (7 – Paudits Béla slágertörténete – Ruttkai Éva-bérl.). **Lézerszínház:** Madonna 3D (fél 8). **Madách Színház:** Egy, kettő, három. Az ibolya (7). **Madách Színház Tolnay Szalon:** Mikszáth különös házasságai (fél 8). **Merlin Színház:** Rómeó és Júlia (7). **Nemzeti Táncszínház:** Az életfa árnyékában (7). **Pesti Magyar Színház:** Szentivánéji álom (7). **Pesti Magyar Színház Sinkovits Színpad:** Kétágyas szoba (7). **Piccolo Színház:** Play Strindberg (7). **Radnóti Színház:** Máli néni (7). **R. S. 9. Színház:** Végül is, Lear! (fél 8). **Szkéné Színház:** Kórájtá (8 – bemutató ea.). **Térszínház:** Aliz Csodaországban (3). **Thália Színház:** Carmina Burana (7 – Szegedi Kortárs Balett ea.). **Thália Színház Új Stúdió:** Hogyan öljem meg a feleségem, és miért? (8 – Magyarországi Szerb Színház ea.). **Új Színház:** A falunk rossza (7). **Vígszínház:** Bűn és bűnhődés (7 – Sulyok-bérl., 6. ea.). **Pesti Színház:** Elsötétítés (7 – Fehér-bérl., 4. ea.).

Jöjjön el egy koncertre hozzánk!

A 2002/2003-as évadra bérletek már kaphatók az ismert jegypénztárakban.

NEMZETI FILHARMONIKUSOK

Információ: 411-6651 www.filharmonikusok.hu

Feix Xaver

Ø porsonyi szobrász

XVIII. sz.

Egy műve az alábbi

Nuremberg.

Kat Bratislavy

287. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

NAGYVILÁG

Feixas Jan

1967 MÁJ

1021

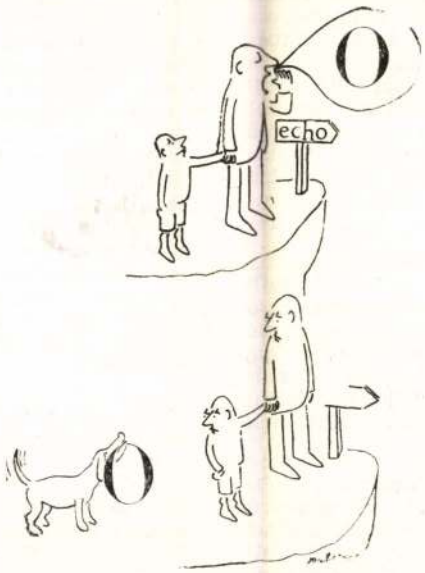

Jan Feixas (Párizs) rajza

Verlag, Berlin, 1965).

TRUMAN CAPOTE (ejtsd: Trúmön Kepóti) amerikai írónak eddig két elbeszélését közöltük., a *Virágos házat* 1962/12. számunkban, a *Miriamot* 1966/1 számunkban. Az itt közölt részletet az író *In Cold Blood* című regényéből vettük. A fordítás az angol kiadás, Hamish Hamilton, London, 1966. alapján készült. ©. Truman Capote.

VLAGYIMIR ALEKSZANDROVICS LUGOVSZKOJ (1901—1957) szovjet-orosz költő, a húszas években fellépő lírikusnemzedék jelentős tagja; késői verseiben mintegy költői újjászületését élte meg: *Szeregyina veka* (Az évszázad dereka) című utolsó nagy ciklusa a Szovjetunió határain túl is híressé tette nevét. A magyar olvasó *A szovjet líra kincsesháza* című „dobozos antológia" külön Lugovszkoj-kötetecskéjében kapott ízelítőt lírájából.

ROBERT MELVILLE (ejtsd: Melvil) született 1905-ben. A *New Statesman* és a *The Architectural Review* műkritikusa, számos más művészeti folyóirat cikkírója, egy *Graham Sutherland*ről és egy *Picasso*ról szóló tanulmány szerzője, a londoni Modern Művészeti Intézet zsűrijének tagja.

ALDO NICOLAJ olasz drámaíró 1920-ban született; a második világháború után három évig latint és görögöt tanított a San Remó-i líceumban, majd 1949-től 1953-ig kultúrattasé és az Olasz Kulturális Intézet igazgatója volt Guatemalában. Azóta Rómában él. Nevezetesebb

esszé-napló
— Minden
nálunk még
1957/9. szám
novelláját. A
az eredetibe

KONSZTA
PAUSZTOVSZKIJ szovjet-orosz
1892. május 31-én született. A magyar olvasók körében, éppúgy, mint a világon mindenütt, nagy népszerűségnek örvendenek legjelentősebb művei: *Az aranygyapjú földjén* (más fordításban: *Mezítlábas Odisszeuszok*) című regény, valamint a *Nyugtalan ifjúság, Nagy várakozások kora, Barangolások könyve, Kitérő délre* című önéletrajzi ciklus. A Nagyvilágban 1957/3., 1958/7., 1959/8., 1960/3., 1961/1., 1964/6. számaiban közöltünk írásaiból. Esszékötete *Az aranyrózsa* címmel magyarul is megjelent, az utóbbi években Pausztovszkij ennek második kötetén dolgozik; az új rész egy fejezetét 1965/2. számunkban közöltük — most újabb két darabját tesszük közzé (eredeti címük: *Vsztrecsa sz Olesej* illetve *Gorszty Krimszkoj zemli).*

IZET SARAJLIĆ, született 1930-ban, jugoszláv költő. Szarajevóban él, a Bosznia-Hercegovinai Írószövetség tagja, a Život (Élet) című szarajevói irodalmi folyóirat szerkesztője. Verseinek legnagyobb része tematikailag a második világháborúhoz kapcsolódik, melyet gyermekkorában élt át, csaknem minden megnyilvánulásában hevesen háborúellenes. Első verseskönyve (Találkozás) 1949-ben jelent

1021

1967 JAN

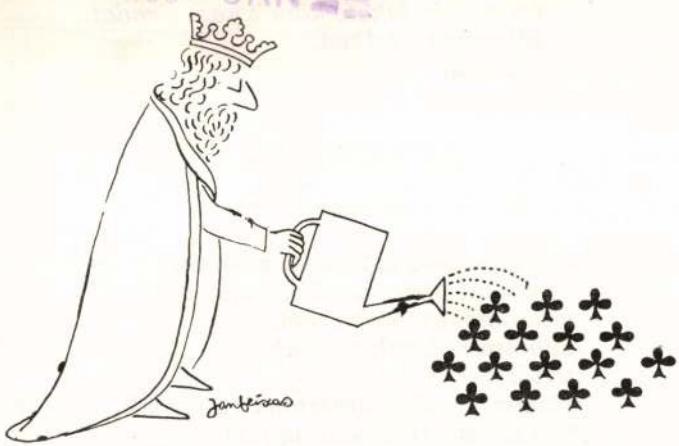

Jan Feixas (Párizs) rajza

fekete hegy-ko
Fekete föld tak
távoli fekete k
fekete országb
Itt hozom feket
ásom már feket
Elhervad a lelk
elkékül!

AZTÉK VERS

Csatasirató

Keserves sors szorongat minket.
Az utakat törött dárdák szilánkja boritja,
hajcsomókat hord a szél,
halomra hullnak a házak,
vértől vöröslik a vályog.
Útakon, tereken araszolnak a férgek,
virít a falra fröccsent agyvelő.
Vörös a víz, mintha festve volna,

Fej. János
fafaragó

M.D.4

A berlini akademián végzett fafaragóból tanultá Nagy Károly a fafaragás technikáját.

Pogány Ö. Gábor: Nagy Károlyról
Művészet, 1966. aug. - 13 lap.

MDK

Feja György, gombkötő

kassai céhmester 1715-ben

Wick B: A kassai szt. Rozália-kápolna története.
Kosice, 1935. 89.l.

Fejer MDK

"Portraet" /Női arckép/

Résztvett a magyar müvészeti kiállitáson
Berlinben /Die 9. Republikausstellung Ungarns./

K kht: Weiter geistiger Radius.

Der Morgen. 11. Sept. 1962.

MDK

Fejér és Dános /cég/
építési vállalkozók

dr.B.V: A Pasaréti uti kislakásos telep.
Tér és Forma 1931, IV. évf. 3o5-16 l.

MDK

Fejér és Dános ép.vállalk.

Elkészült az OTI ... bérházcsop. Uj Magyarság, 1935. máj. 26. 27.l.

M.D.K.

Fejér és Ritter budapesti építészek

tervei alapján épült fel

az ungvári színház.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.

május 23. sz. 8. old.

FÉJA GÉZA

KÓS KÁROLY

Már betöltötte kilencvenedik évét, mikor utoljára láttam. Végeérhetetlennek tetsző kapaszkodó vitt föl kertes házába, bizony fulladoztam. Ő pedig néhány óra múltán milyen biztos léptekkel kísért le egészen az utcára. Úgy tetszett, nem fog rajta az idő. De mikor búcsúzkodva megöleltem, ugyanazt éreztem, mint ama stószi délután, midőn Fábry Zoltánt szorítottam a szívemhez ugyancsak utoljára. Szemük csillogott, szavuk melegen sütött, de mintha nem volna immár testük. Mintha valaminő különös átlényegülés történt volna bennük. Nem a halál közelségét éreztem, az elmúlás hideg leheletét. Inkább azt, hogy indulóban vannak valaminő lényegesebb felé. S milyen pazarul hagyatkoztak. Mikor végre négy szem között maradhattam egy órára Fábry Zoltánnal, kitört belőle a vátesz, nem jövendölt, de ítélt. Arról beszélt, aminek a világot tartó törvények értelmében jönnie kell. Rövid szikár végsőkig telített mondatokban. Utolsó leveleiben Kós is egyre hagyakozott. Gyönyörű kalligrafikus sorokat küldött, mint régen, nem remegett a keze. Sommázott, éles felvételeket csinált múltunkról, kortársakat és barátokat világított át. Tudatott mindent amit át kell adnunk az utánunk jövőknek.

Kós Károlyt Kolozsvárt a Farkas utca öreg református templomában ravatalozták fel. Úgy mondják, arca egészen megifjodott. Aráncok kisimultak, félelmetesen szép emberi méltóság költözött helyükbe, mintha a halott feltámadásra készülődnék. Kalotaszeg népe is úgy vonult fel ősi viseletének színpompájában, mintha húsvét következnék. Az idő ugyancsak ünneplőbe öltözött, Ady „hatalmas ősze" közeledett, a nyár is összeszedte maradék melegét, évszakok találkoztak, mintha háláját akarná leróni föld és ég. A színpompájával gyászoló, vagy inkább ünneplő, sőt tüntető nép jól tudta, amit a tudákos félemberek immár elfeledtek, hogy a halál csupán változás: a világ valami újat akar vélünk. Egykor a halottat arccal keletnek temették, ahol a nap kel föl, a „gyász" színe pedig a fehér volt. Az öregedés jele s jegye, hogy íme, a halottak immár közelébb állanak hozzám, mint az élők? Már az ő lételük törvényeit kezdem *a* Törvénynek hinni? Nem bírok válaszolni, de tény, hogy a Kós-atmoszférát egyre sűrűbbnek érzem bennem és köröttem.

Kós és Fábry hegylakók voltak, végzetesen természeti emberek. Fábry a világért se költözött volna el Stószról, Kós, a teremtő művész ugyancsak befejezte pályáját mihelyst Sztánáról és havasi tanyájáról a városba kényszerült. Várost építő művész volt, de a nagy természet táplálta. A legkülönb egzisztencialista szerint a Lét kiveti az embert, azután rajtunk múlik, hogy miként bírjuk önmagunkat a világra vetíteni. Egyszerűbben megfogalmazva: sorsunk azon múlik, vajon bírjuk-é a szüntelen világteremtés mozgástanát követni? Még egyszerűbben: tudunk-é szerkeszteni? A szerkesztés távolról sem technikai feladat, bár, mint eszközt, a technikát sem nélkülözheti. Ám, az alapfok mellett nevezzük

meg a felsőfokot: a Lét eleve mindent betölt, a művésznek pedig „mindennel" be kell töltenie a néki adatott teret. Arányoznia kell magát, s a Terv alapján létre kell hoznia a rendet. (Egyik novellája végén Tamási is erről vall egyetlen klasszikus mondattal.) Ezt az alaptörvényt különben az antik három szavas mondattal fogalmazta meg: az isten matematikával foglalkozik. Kós, a művész ebben volt nagy: az erdélyi írók, művészek között egyedül ő tudott tökéletesen szerkeszteni. Mindig lényeget keresett, ezért lényegest alkotott, nem maradt utána feledésre méltó írás, bontásra ítélhető épület.

Életének első fejezete a készülődés, tanulás, Budapest, szinte egészen magától nagyívű pálya épülése, ugyanakkor legbévül halk, félig érthető szavakat ejtett a sors. Kós is alig értette, inkább érezte, hogy vajon mit akarhat? Nem tétovázott, telket vásárolt Sztánán, házat épített, hűséget fogadott Kalotaszegnek, mert emberi-művészi alapélményeit itt kapta. Kalotaszeg tanította meg, hogy a népkultúra nem csupán ősiség, de mélyre szívott európai kultúra is. A kalotaszegi viselet megőrizte ural-vidéki ősformáit, de ugyanilyen szívósan ragaszkodik a középkor késő gótikájához. A népművészet azért nagy teremtő, mert ugyanakkora befogadó. Kós sem rekedt meg Kalotaszeg bámulatában. Sztambulba ment, hogy az öreg Szinán építőmester emlékeiből megtanulja a szerkesztés eddig elért legnagyobb tökéletességét, az „isteni geometriát". De ugyanolyan elemi erővel vonzotta Nyugatra a Guild of Handicraft, a nagy kísérlet a munkáslakások és házak esztétikájának megteremtésére. Kós pályája meredeken, de biztosan haladt fölfelé, komoly megbízásokat kapott, főiskolai tanszéket kínáltak.

Életének második fejezete az első világháborút követő összeomlással kezdődik. Kós előtt állott a Szerencse, és két kézzel kínált mindent. Ugyanakkor kivilágosodott benne a sors, és tudtára adta, hogy elhivatott ember. A hazatérés Kalotaszegre bizonytalanságot jelent, de megvalósulást, ott vetítheti ki, válthatja életre teljes önmagát. Valójában ott várja őt „a minden". Egészen különös dolog következett. Olyan képességek törtek föl belőle, aminőkről eddig ő sem tudott. A csöndes, fukar beszédű építész emelvényt ácsoltatott a Fórumon, és meghirdette a Magyar Néppártot, plebejus hetilapot alapított. Átadom a szót Kós Károlynak: „Ez a népünk érdekében való becsületes, hasznos és bátor plebejus szervezkedés azonban felserkentette a maga múltbeli, mindenható politikai vezető pozíciójához görcsösen ragaszkodó és eddig a gyáva és káros politikai passzivitást propagáló magyar egyházi és világi arisztokráciát, a pénz és hitel velük szövetséges urait és dzsentri- meg polgárvazallusaikat, s most akcióba lendülve hirtelen megszervezték a politikai és gazdasági érdekeiket szolgáló konzervatív-nacionalista Nemzeti Pártjukat – a dolgozó magyar nép pártja ellen". Tökéletes történelmi helyzetrajz. A levitézlett magyar urak pedig Bethlen István anyagi támogatásával, a nyomorult, letiport magyarországi népből kisajtolt pénz segítségével törték le a magyar kisebbségek demokratikus megmozdulásait, Kós Károlyét is.

Kósnak az irodalomba kellett húzódnia, és most mutatkozott meg, hogy nagy politikai lobogása mégsem történt hiába. Ha Kós nem harcolja végig ezt a négy esztendeig tartó, még kenyerétől is csaknem megfosztó harcot, aligha teremti meg a kor legmerészebb művészetfilozófiáját. 1932-ben, midőn megindult a népiek gyülekezése, már folyt Zsilinszky Endre küzdelme sajtóban és parlamentben, a föld és az utca költőjének vallotta magát József Attila, Erdélyben, a magyarországiaktól egészen függetlenül, keserű politikai tapasztalatainak visszaütőjeként Kós Károly meghirdette az Idő legforradalmibb művészeti manifesztumát. Az „architektúrát" vallja nem csupán a legősibb művészetnek, de anyaművészetnek, mert az ember legelemibb gyakorlati, és leglelkibb szükségleteit elégíti ki. Forradalmi beszéd ez: a leggyakorlatibb elemek és a leglelkibb

szükségletek egyességét ennyire nyíltan és határozottan még senki sem mondotta ki, ezért természetszerűen fűzi hozzá: „Az architektúra berkeiben ez a kifejezés: l'art pour l'art" mindig abszurdum volt. Ám, a nagy Kós-nyilatkozat címe: Az építész és az író, ezért lépnünk kell egyet. Önkéntelenül feltolul a kérdés: és az irodalomban miként hangzik ez a tétel? Az építészet elképzelhetetlen megrendelő nélkül, Kós szerint az irodalomban is ez a törvény az úr. „A különbség annyi, hogy az író munkarendelője nem egy fix ember vagy fix emberi testület, de *az* ember, az időben, társadalomban, az életben élő ember. Maga az emberi társadalom, az emberi élet". Az írói szabadság feladása ez? Kós szerint semmi esetre sem, csupán a tény megállapítása és ezen belül az írói szabadság biztosítása: „Az íróművész keze éppen úgy kötve van, mint az architektus keze. Sőt *igazi* művész kötöttség nélkül nem is lehetne: kell hogy kösse őt a maga kora, a maga társadalma, korának látása, hite vagy hitetlensége. Csak kontár tud e kötöttségek súlyos terhe nélkül dolgozni: tehát felelőtlenül, lelkiismeretlenül. Az író művészete nem az áttörése a megrendelő által kitűzött korlátoknak, de azokon belül adott *többlet*". De mi ez a többlet? Az írónak vállalnia kell korát, ugyanakkor jussa van küzdeni nemcsak érette, de véle is, ha ez végső eredményben érette történik. Úgy vélem Vörösmarty példájával tökéletesen sikerül megvilágítanom a kérdést. Vörösmartyban egy nagy kozmikus eposz várt kitörésre. Ugyanakkor a tetszhalálából ocsúdó nemzet ki akart egyenesedni, és a „hősi múlt" fölemelő példájára várt. Vörösmarty hajlott a nemzet kívánságára, nem is tehetett volna mást, nemzeti költő volt, ugyanakkor a *Zalán futásába* kozmikus eposzát is beleszőtte –, ez volt ama *többlet*. Utóbb megírta

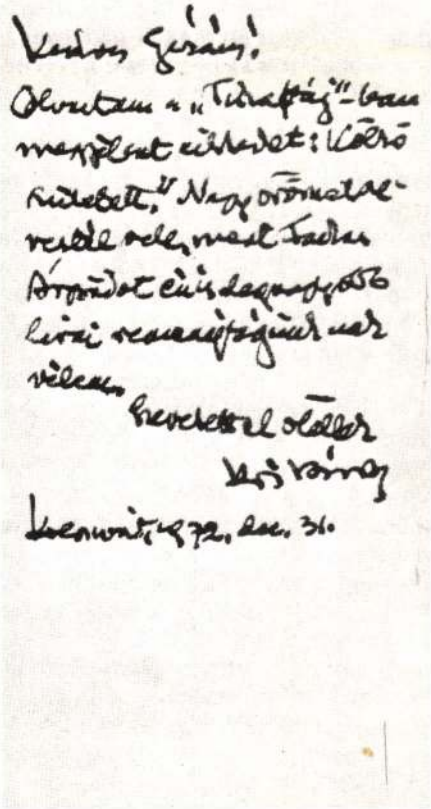

a *Szózat*ot, a nemzeti hűség himnuszát, de, ha kellett, irgalmatlanul ostorozta korát. Utóbbit ugyancsak ama *többlet* nevében cselekedte.

Kós még tovább megy: „Igazi művész ezért jár mindig előtte korának, mert azt tudja megvalósítani, amit a megrendelője csak akarna, de nem tud elképzelni." Valóban, ami tegnap vitás kérdés volt még, ma már természetessé válik, ha az író látja az emberi fejlődés irányvonalát, és a mába a holnapot is bele tudja számítani. Valamikor váteszi képességnek mondották ezt, de tegnap a vátesz szót le sem írhattuk, mivel a beszűkült szemléletű ítészek azonnal vészharangot kongattak. Holott a vátesz nem más, mint különösen fejlett megérző képességgel felruházott művész. Gondoljuk végig Kós „manifesztumát", és tegyük fel a kérdést: nem áll feltűnően közel ahhoz, amit szocialista művészetnek óhajtanánk?

Meghallották Kós szavát? Életműve elnyerte a megillető méltánylást? Tagadó választ kell adnom. Szóljon maga Kós Károly. 1971. VI. 28-án kelt levelét így kezdi: „Kedves Géza testvérem! Fiatal barátunk, Tasnádi Gábor elküldte nekem a Kortárs 6. számából kivágott 748–950. oldalat, melyek a Te *Törzsek és hajtások* című meghatóan szép és igaz írásodat tartalmazzák. Ami abból pontosan engem illet, nem mondok sokat, ha azt vallom, hogy elég hosszú életem folyamán és a legkülönfélébb tevékenységem értékelése kapcsán ilyen szív mélyéről fakadt megbecsülést csupán egyetlenegyet kaptam..." Így történt. Még legnagyobb prózai művéről, *A Varjú-nemzetségről* is jobbára balítéletek születtek, hogy inkább krónikát ír, hiányoznak belőle a mélyebb problémák, szaggatott, balladás modor jellemzi. Holott csak annyiban mondhatjuk „krónikásnak", mert a régi erdélyi emlékírók hagyománya ihlette. Vannak ősei és gyökerei, de ihletésükből egészen modern szépprózát teremtett: történelmet, sorsokat sommázó, mégis levegős, helyesebben talán: friss havasi lélegzetű regényt. A „mélyebb problémák" olykor csakugyan hiányzanak művéből, mivel lépten-nyomon a legmélyebbek törnek föl, s találnak türelemmel bogozó, vagy kardvágásra termett kezekre. Ami „szaggatott, balladai" modorát illeti, a két Rákóczi György korszaka, főként a másodiké bizony eléggé tépő, tépett, sőt szaggatott is lehetett, de a korszakot ábrázoló regény, *A Varjú-nemzetség* szerkezete az architektúra remeke, korszakokat bír anélkül, hogy roskadoznék, telített, mégse zsúfolt – tegyem hozzá a tovább világító tényt, Kós, az építész dicséretét, mert kora szecessziójának zsúfoltságát is telítettséggé nemesítette?

Külön méltatást érdemelnek *A Varjú-nemzetség* alakjai. Ezek bizony megteremtett, elkészült emberek, nincs szükség részletező leírásra, körülírásra, agyonelemzésre, életmelegen lépnek elénk, minden mondatuk és cselekedetük teljes értékű vallomás fejlődésükről, életútjukról, cselekedeteikről. Az élet akkor is véres volt, kemény, irgalmatlan, mint mindig, ha megmozdul a történelem, de a légkör kevésbé fertőzött, az emberi lélek nyíltabb, a tartás szálfásabb, a szenvedély pedig még a nagy természeti viharok vérrokona. Az atmoszféra oly sűrű, a humánum annyira telített, hogy minden mozdulat, cselekedet lényeget fejez ki. Varjú Gáspár hazatérőben betér a Basa-portára Kisannához, akinek, midőn elment, ajándékot ígért. Pehelykönnyű ajándékot hoz, keleti csodakendőt. Kisanna csak utóbb nézi meg, elámul, ilyen szépet még nem látott, ládájába teszi, de sohase viseli. Ezzel eldöntött valamit, bár még maga se tudja, sohasem lesz Varjú Gáspáré. Basáék elfeledik az udvarról a házba hívni Gáspárt, de mire hiányzására eszmélnek, a legény már lovagol fölfelé a Pojánára. Ők se vélik még, hogy immár döntöttek, csak Gáspár tudja, hogy valahol a mélyben megindult a dráma. Utóbb Kisannának majd néhány mondattal utal erre, ám ezzel mindent elmond. Ama kor még nem volt szószátyár, a zsargon reménytelen zakatolását sem ismerte.

1633 Szent György napjának éjszakájáról írja Kós Károly: „A rosszak éjszakája

ez ma. A szél úgy sír, mint álmából felzokogó gyermek, úgy jajgat. Valami nagy nyugtalanság jajgat ott kinn a kietlen, sáros világban, valami vajúdik, valami lesz ma még. Ha! hogy csikorog, ropog a jegenyefa ott kinn az ablak előtt". Tökéletes korrajz, mert bévül ugyanaz történik, ami kinn. S mindezt öt sorban. A lónai fogadóban találkozik a két vetélytárs Varjú Gáspár és Maksai hadnagy, de ott éjszakáznak Kolozsvárra menőben Basa Tamás és unokája, Kisanna is. A Varjúk még a holt Bethlen Gábor varázsában élnek, Maksai már az új urat, Öreg Rákóczi Györgyöt szolgálja. Maksai űzi Varjú Gáspárt, de Gáspár győz, a hadnagy összekötözve fetreng a földön. Kisanna könyörög érette – vagy inkább Gáspárt félti a gyilkosságtól? Milyen hiú dolog lenne elemezni ezt, midőn bévül már régen eldőlt minden. Gáspár Basáék szánkójába dobatja a megkötözött Maksait, akár a dögöt. Maksai életet kapott ajándékba, és valahol egészen mélyen égető sebet. Ez a seb pedig nem gyógyul meg, és akaratlanul gyilkossá teszi – előbb dönt, mint Maksai dönthetne. Később agyonlövi Gáspárt, katona, kötelességét teljesíti, mert Gáspár apja védelmében a fejedelmet vette célba. Mégis, mint ember, súlyos bűnbe esik, mert azt öli meg, akitől saját életét ajándékba kapta. Az antik tragédiák lélegzetét érzem. Akkor még nem beszéltek nem is írtak a mély lélekről, Kós sem ejtette ki ezt a szót sohasem. De annál jobban ismerte néma művét és törvényeit.

A bűn után szét nem oszlatható árny borult a Maksai-porta fölé, nyomult be a házba, csakúgy, mint a lelkekbe. S ekkor jelenik meg a lánykorában igaztalanul megrágalmazott Vitéz Ilona, Gáspár özvegye mindenki fölé növekedve, mint a mentő angyal, csak ő tudja elűzni Maksaiék feje fölül azt a pusztító árnyat, lelkükből nemkülönben. Majd Maksai katarzisa következik, csak egy mondat szakad fel belőle: „Hát éppen olyan átok van mirajtunk?" Az „átok" feloldódik az utódokban. És szinte a végzet megfordulásának jelképeként a két özvegy együtt keresi fel Varjú Gáspár és Maksai sírját. Egymás mellett pihennek a Pojánán.

Fölvetődhet a kérdés, hogy Kós, bár a jelen, a kor vállalását követelte a művésztől, miért írt történelmi regényt? A válasz igen egyszerű: történelmi realizmussal is szolgálhatjuk a jelent, és, úgy lehet, olykor ilyen úton többet segíthetünk a haladás és az eligazodás ügyének. A legmerészebb forradalmárnak is történelmi hagyományt kell keresnie, ha teljes értékű munkát akar végezni. Midőn Kós hazatért, és 1921 júniusában Bánffyhunyad piacán meghirdette plebejus pártját, szétesőʼ magyar társadalomra talált, megérkezett az alkalom alulról kezdeni mindent, felsorakoztatni a népet. De a társadalmi felépítmény csakhamar megorrontotta a veszedelmet, és éppen olyan hajsza indult ellene, akár a két Rákóczi György idején a Varjúk ellen. Varjú Gáspár az életét vesztette, Kós csaknem egzisztenciáját. A magyar kisebbség irányítása ismét a régi vezetőrétegek kezébe került, és kiközösítéssel fenyegették. Budapest a soha sem létezett „magyar nemzeti egység" megbontásával vádolta. Társakat is hiába várt, éppen annyira egyedül maradt népével mint egykor a Varjúk a Pojánán, a havasi mokányokkal. Még az ocsúdni kezdő fiatalok, a „Tizenegyek" sem találták meg hozzá az utat – az élükön álló Tamási Áron már 1923 tavaszán Amerikába hajózott, egy zsák aranyat akart hozni a székelyeknek, holott az igazi arany otthon rejtezett a népben. De 1923-ban ezt az írók sorából egyedül Kós vallotta.

Én nem búcsúzom Tőled, Károly testvér. Volt idő, mikor vitáztunk, de azért, hogy eggyé legyünk. Tiszta maradt a szívünk, s jutalmunk a férfihűség lett. Mindenünket elveszíthetjük, mindenünket elragadhatják, csak egyet nem, a hűséget, mert az több életnél s halálnál.

SZÁVAI JÁNOS

Az önéletíró Déry

Megjelenésekor, 1969-ben, megbotránkozott hangú írások sorozata fogadta Déry Tibor remek önéletírását, melynek az író – talán előre sejtve a támadásokat – az ironikusan csendülő *Ítélet nincs* címet adta. A bírálatok, ahogyan e műfaj esetében majd mindig, az előadott tényekre vonatkoztak; ugyanaz, ami Augustinus vagy Rousseau *Vallomásai*ban, Bethlen Miklós *Önéletírás*ában, Goethe *Költészet és valóság*ában az elbeszélés érdekességét és hitelét adja, az Déry esetében – minthogy az *Ítélet nincs* szereplői nagyon közel vannak még időben az olvasóhoz – botrányosnak tetszhetett. Főként az elbeszélő szerelmi kapcsolatainak szabad leírását, az ötvenes években játszott közéleti szerepének hamis beállítását, s némely portréja – főként a Füst Milán-portré – karikaturisztikus jellegét vetették a szemére. Déry védelmezői ugyanezen a síkon vették fel a harcot, s ennélfogva a könyv lényegéről – művészi újdonságáról – alaposan elterelődött a figyelem. Holott az *Ítélet nincs,* nézetem szerint, a magyar irodalom egyik legérdekesebb vonulatának, a visszaemlékezések, memoárok, önéletírások Bethlen Miklóstól egészen Kassákig, Nagy Lajosig húzódó nagyszerű sorának a méltó folytatása. Folytatása, s egyúttal megújítása, mert Déry egészen másképp fog hozzá élete történetének, emberi fejlődésének a megírásához, mint elődei. Hadd próbáljam meg itt kiemelni legeredetibb vonásait, azokat, melyek egyúttal művészi sikerességének a biztosítékai.

Az emlékezet regénye

Az emlékező emlékezet lehetőségeinek feltárása és megvalósítására az önéletírás műfajában az *Ítélet nincs* az egyik legremekebb példa. Déry választásán persze egyetlen pillanatig sem csodálkozhatunk; ha valakitől, hát tőle bizonyosan várhattuk a kronologikus eseményleírás helyébe lépő asszociációs emlékezet-technika bevezetését az önéletrajzba. Közismert, hogy az őt ért irodalmi hatások közül talán a Marcel Proustét tudja a legerősebbnek, és hogy már nagy regényfolyamának, a *Befejezetlen mondat*nak is az emlékezés az egyik rendező elve, ezért hát amikor élete fölmérésébe s leírásába fogott, Déry a lehető legtermészetesebb módon választhatta az építkezésnek, a szerkesztésnek azt a módját, amelyre, ha az önéletírók közt nem is, de a huszadik századi regényben bőven talált mintát.

Az emlékek felidézésének módja azonban nemcsak az önéletírás felépítését határozza meg, hanem szorosan kapcsolódik a műfaj egyik kulcskérdésének, a valószerűségnek a kérdéséhez is. A Goethe–Gorkij–Kassák típusú önéletrajzban – mely lényegében a realista regény egyik válfaja – az emlékezés folyamata csak rejtve jelenik meg, az elbeszélés mintegy önmagában létezik, végig összefüggően s minden mozzanatot biztos megvilágításba helyezve halad előre. Más

MANIA
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Fejék Ferenc, festőművész

NÉPSZAVA

1984 MÁJ 5

10 1021

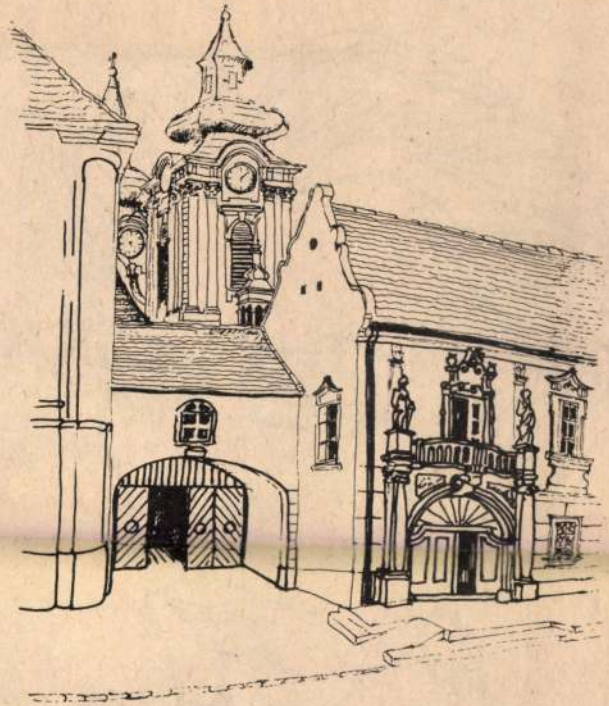

Fejék Ferenc

BAROKK PALOTA

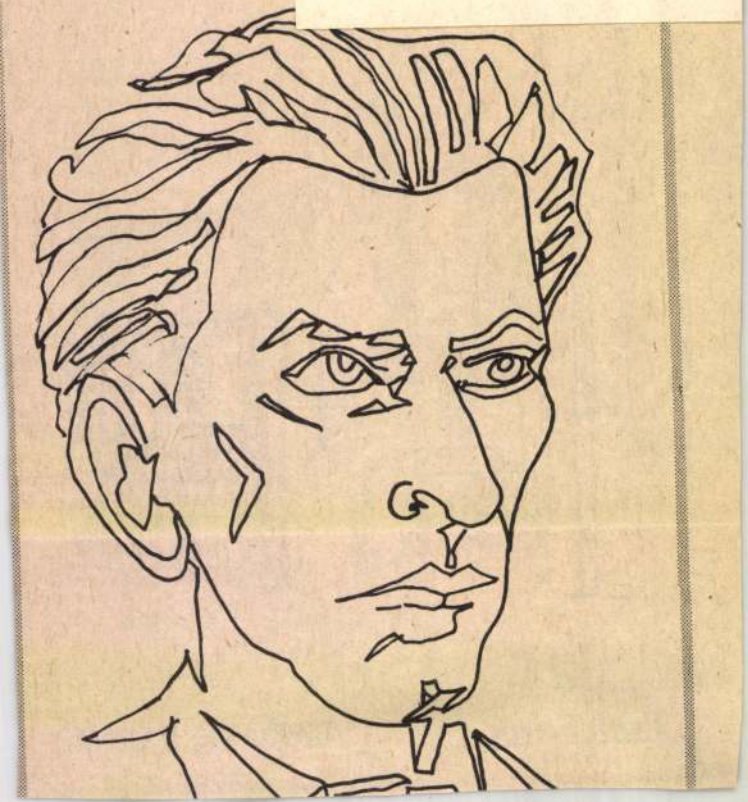

Fejér Ádám

Közös tárlaton szerepel a józsefvárosi kiállítóteremben.

Magyar Hirlap 1981/5/5/6

I.S.:Műanyagok a képzőművészetekben

MDK

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1967 dec. 2o.

MDK.

Fejér Csaba

A Fiatal Képzőművészek budapesti kiállításán szerepelt.

Tiszatáj 1965.ápr. 3o4.lap.

MDK

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Csongrádmegyei Hirlap 1967 okt.29.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

Fejér Csaba

1967 CKI - 4

Magyar hét Ausztriában

1021

Talán csak véletlenül esett így, mégis szerencsés találkozás: a budapesti művészeti hetek idején *Graz és Salzburg 10 napon át velünk együtt ünnepel.* Bécs után ezúttal a két nagy osztrák város közönsége ismerkedik hazánk kultúrájával, a magyar kereskedelmi hét eseményeit ugyanis nagyszabású, színes kulturális rendezvények kísérik. Az irodalomról, tudományos életünkről film-, zene- és képzőművészetünkről képet nyújtó programokat *október 6-a és 16-a* között a Kulturális Kapcsolatok Intézete rendezi.

Salzburg már holnap az ünnepélyes megnyitó színhelye lesz, pénteken pedig megnyitja kapuit a *Magyar könyv és alkalmazott grafika* kiállítás. 30 művész legjobb plakátjai, illusztrációi között például *Hincz Gyula, Würtz Ádám, Kass János* munkái is szerepelnek. Tudományos életünkből három érdekes előadás ad ízelítőt. A salzburgi egyetemen *dr. Lator László* beszél a nagy osztrák expresszionista költő, Georg Trakl munkásságának magyarországi kutatásairól. Szintén az egyetemen hangzik majd el *dr. Hanák Péter* professzor előadása A monarchia polgári átalakulása és az 1867-es kiegyezés címmel. A különböző gazdasági rendszerű országok közötti gazdasági együttműködés lehetőségeiről *dr. Bognár József*, a KKI elnöke tart beszámolót.

Graz háromnapos történész szimpoziumnak ad otthont. A téma: *Az osztrák—magyar kiegyezés 100. évfordulója.* A kulturális hét hivatalosan hatodikán, a *Sebestyén-kvartett* felléptével kezdődik. *Fejér Csaba* festő, *Pásztor Gábor* grafikus és *Varga Imre* szobrász kiállítása képviseli a magyar képzőművészetet. A hazai beat sem marad ki: fellép az *Illés-zenekar, Koncz Zsuzsa és Korda György.*

Mindkét városban egész estét betöltő műsort ad a *Budapest táncegyüttes*, nagy sikert aratott zenekari és táncprodukcióiból. Levetítik az Apa című filmet és megrendezik a magyar rövidfilmek estjét.

belvizet.

Több javaslatot a
elvetettek, mert v

sőbb Tanács Elnökségének elnöke, *Poljanszkij*, a Miniszertanács elnökének első helyettese és más államférfiak, jordániai részről *Husszein* király és kíséretének tagjai vettek részt.

Cáfolat

Mohammed al-Ameri jordániai külügyminiszter New Yorkban újságírók előtt megcáfolta a Washington Post állítását, amely szerint Izrael és Jordánia között „titkos kétoldalú tárgyalások" folynának.

UNTUNG ÉL?

A hágai *indonéz* nagykövetség szóvivője tegnap *Djakartából* kapott hivatalos jelentésekre hivatkozva cáfolta, hogy a múlt héten kivégezték volna a halálra ítélt *Untung* alezredest és két társát.

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS

A Meteorológiai Intézet
estig: Szerdán változó mennyis
esőkkel. Éjjel nyugat felől meg
törtökön napközben is több hel
majd holnap nyugatira, északn
netileg erős, a Dunántúlon he
éjszaka. A nappali felmelegedé
Budapesten ma délelőtt a hőm

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

~~Sallai~~ Fejér Csaba

MAGYAR IFJÚSÁG

1952 OKT 27

1021

A II. kerületi KISZ-alapszervezetek kultúrfelelősei a többhetes tanfolyamuk befejezéseként ellátogattak Fejér Csaba fiatal festőművész műtermébe. Képünkön: egy kislány a látogatók közül — Sallai Katalin, a Hámán Kató általános gimnázium kultúrfelelőse

(Foto: Kovács)

dott, a
viszik
Egy dar
nem vo
sandi h
a szőlő
tagú KI
szonkette
termést.

A sandi KISZ-eseknek másfél hold szőlője volt ebben az esztendőben. Nem kell szőlősgazdának lenni ahhoz, hogy tudjuk: mit jelent másfél hold szőlőt gondozni! Kapálni, metszeni, permetezni, s fagyot ígérő éjszakákon a szüretre gondolni...

Az oltványt a múlt héten leszedték, meg is forrt, ez a mostani szüret már a befejezése az esztendőnek.

Hol is kezdődött a hegyi történet?

Két évvel ezelőtt mindössze 14 tagot számláló KISZ-szervezete volt a falunak, de az is főleg papíron létezett. Aztán a tanácselnök, *Molnár János* lett a KISZ-titkár. Télre már klubesteket

összé
cát ve
volt
r meg-
egszór-
gadtak
meg-

A tsz-ben ez volt a minta.

Fásítás idején az elnök kereste meg őket. Elvállalták a munkát, de azzal, hogy közteskként, a csemetesor közé takarmányrépát vetnek. A tények igazolták, amit a fiatalok kezdenek, annak jó befejezése is lesz. A közös munkaegységkönyv július 31-ig 242 ledolgozott munkaegységet mutatott.

S az első pénzből kirándulni mentek, ki a megyéből, 31 KISZ-es barangolt a Dunántúlon s azt mondja Molnár János, még most is, utólag is csemegézve azon a bizonyos jóérzésen, amit akkor érez az ember, ha nagyon szépet ajándékozhat:

— *Volt olyan gyerek is velünk, aki életében még nem*

Fejér Csaba, festő-művész
1021

Fejér Csaba vallomása

A mai magyar festészet egyik érdekes egyénisége, Fejér Csaba mutatkozott be kis kamaratárlattal a Hatvani Galériában, amely ezúttal a Lenin Termelőszövetkezet irodaházában szerzett átmeneti otthont egyik kiállításának.

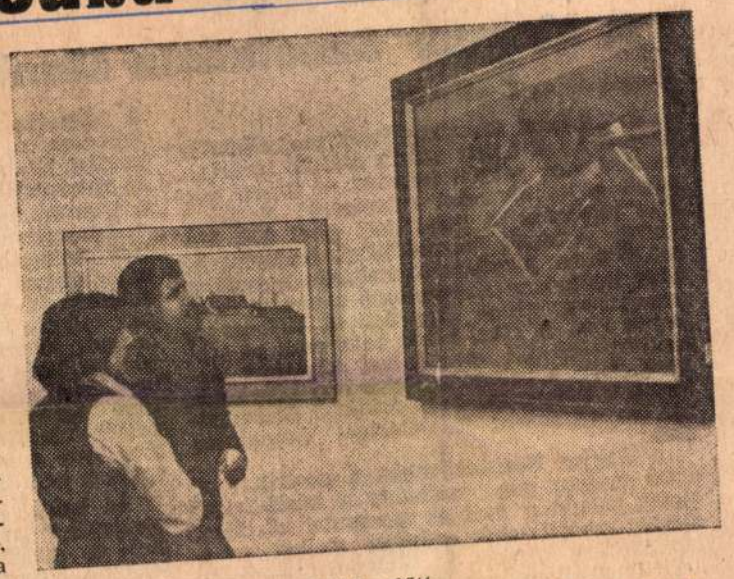

Nyitás előtt (Szántó György felv.)

A festő munkáin indulástól a paraszti élet, a széles alföldi határ megannyi pillanata nyer időtlenségbe ívelő megfogalmazást. Ezúttal is tanyák, ráncos arcú földművesek, félrelökött szerszámok, máskor üde leányarcok tűnnek föl képein varázslatos, olykor álomba hajló finomsággal vagy az emberhez legközelebb álló bútordarabokat lelkesíti át ecsetje, hogy a kis sámli, az asztalra dobott olló, tört, fáradt fényeiből szinte használójuk élete is kisugárzik.

Színvilága? Mondandója? A barna és a szürke gazdagságával, az árnyalati differenciák atmoszférateremtő erejével dolgozó művész egy történelmi, társadalmi sorsforduló megrázkódtatásaiba alámerülve, azzal mintegy azonosulva *az embert, a változásra ítélt tájat térképezi fel*, hogy megmentse a teljes pusztulástól. Nem siránkozik, nem mond ítéletet, viszont annál pontosabb analízisét nyújtja az Alföld ma még igenis a valóságunkhoz tartozó képi elemeinek.

Fejér Csaba műveit mondhatjuk tetszetősnek. Kétségtelen, könnyen eltalál a tárlatlátogató szívéhez, arra azonban mindenkor gondosan ügyel, hogy *ami könnyednek vélhető: az lényeglátó vallomásként tudósítson a világról*. És ha népszerű, ha könnyen érthető, akkor elsősorban ennek a mentalitásnak tulajdonítsuk, ami önmagában mérce mostanság, amikor visszaélve a divattal, a festői szabadsággal, jó néhányan a manir vagy az absztrakció üres kódjelei mögé rejtik szakmai felkészületlenségüket.

Amit szükséges elmondani a hatvani, majd a nem sokkal később nyílt gyöngyösi kiállítás kapcsán: *kicsit pályaív a művek tükrében!* Anyaguk végigvezeti a nézőt Fejér Csaba művészetének két évtizedén. S amikor a falon látjuk egykori felesége szinte gyereklány arcmását, az asztalra helyezett hegedű mélybarna foltját, a kiszolgált sámlit, a téli ég alatt borzongó, magányos tanyákat, ezüstös tiszai tájakat, jól megfigyelhetjük munkásságának fejlődését, formai gazdagodását, valamint *a töprengő, egyre erőteljesebb pszichologizáló hajlamot*, amely az érett, önmagára talált művészt rajzolja elénk.

Hogy merre visz tovább ez az út? Elsősorban azon múlik, hogy Fejér Csaba elemző, kutató látásmódja, tárgyhoz tapadása mennyire marad szinkronban művelt, szinte bravúros rajzkészségével, festésmódjával.

E szintézistől várhatunk új csúcsokat!

(moldvay)

NÉPÚJSÁG (HEVES)

1978 OKT 14

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

A Magyar Szociali

(Folytatás az 1. oldalról)

A Központi Bizottság ismét megerősítette, hogy a közel-keleti válság átfogó, igazságos rendezéséhez nélkülözhetetlen az izraeli csapatok teljes kivonása valamennyi megszállt arab területről, a palesztinai arab nép törvényes jogainak helyreállítása, beleértve az önálló állam alapítása biztosításának jogát is. Csak ily módon szavatolható a térség valamennyi országának független és biztonságos állami léte. A közel-keleti béke csak az összes érdekelt fél bevonásával folytatott tárgyalásokon, a palesztínai arab nép képviselőjének, a Palesztinai Felszabadítási Szervezetnek az egyenjogú részvételével teremthető meg.

A Magyar Népköztársaság, a szocializmust építő magyar nép szolidáris a közel-keleti térség haladó erőivel és mozgalmaival. Kétoldalú kapcsolataink erősítése mellett ezt a szolidaritást fejeztük ki Muammar Al-Kadhafi líbiai államfőnek hazánkban tett látogatása alkalmával, párt- és kormányküldöttségünknek az Iraki Köztársaság jubileumi ünnepségein való részvételével, valamint Jasszer Arafattal, a Palesztinai Felszabadítási Szervezet vezetőjével és a Szíriai Baath Párt képviselőivel folytatott budapesti tárgyalásainkon.

4. Az afrikai földrész több országa a rendkívül nehéz körülmények, az imperializmus és a fajüldöző rendszerek állandó provokációi ellenére tovább halad előre a társadalmi fejlődés maga választotta útján. Pártunk, a magyar nép támogatja küzdelmüket a nemzeti függetlenség megvédéséért, a gyarmati múltból örökölt elmaradottság felszámolásáért, népeik nemzeti-társadalmi felemelkedéséért.

Egyre bővülő kapcsolatain
működésünket, kölcsönös s
fejezte ki és erősítette meg a
elnök vezette mozambiki párt-
döttségnek, a Benin Népi Kö
és kormányküldöttségének ma
togatása, valamint párt- és k
ségünk részvétele az etióp for
dik évfordulójának ünnepsége

5. A Magyar Szocialista
Központi Bizottság legutóbbi
széles körű nemzetközi tevék
ki.

A Központi Bizottság kép
széleseket folytattak az amer
az argentin, a bolgár, a csehs
a finn, a francia, a guyanai,
raeli, a jordániai, a kongói, a
az osztrák, a panamai, a por
gáli, a szír, az új-zélandi és a
vérpártok vezetőivel, kép
MSZMP küldöttségei részt ve
rál, a ciprusi, a finn, a görög
jugoszláv, a spanyol, a sri-lan

ponttal és lakótelepekkel gazdagodott. Több új szocialista város született. Sokat változott a községek arculata is hazánkban.

Lényegesen előrehaladt az építés iparosítása, emelkedett műszaki színvonala. Széleskörben alkalmazzák a korszerű építési módokat és technológiákat. Az építőipari gépek teljesítménye négyszeresére nőtt. Tíz házgyár létesült, amelyek összkapacitása évi 30 ezer lakás felépítését teszi lehetővé. Megkezdődött a könnyűszerkezetes építési program végrehajtása. Építőanyagipari üzemek rekonstrukciója és új üzemek létesítése lehetővé tette a népgazdaság és a lakosság igényeinek jobb kielégítését.

Az építő- és építőanyagipar fejlődésével egyidejűleg javultak az ágazat dolgozóinak élet- és munkakörülményei, növekedett a szakmai hozzáértésük, politikai és általános műveltségük.

A Központi Bizottság elismeréssel állapította meg, hogy az építőipar jelentősen hozzájárult társadalmi, gazdasági és település-fejlesztési céljaink megvalósításához. Az eredmények fő forrása az építő- és az építőanyagipar dolgozóinak áldozatkész munkája. Ezen belül kiemelkedő a dolgozóknak mintegy a felét kitevő törzsgárda, valamint a szocialista brigádok helytállása, példamutatása.

A Központi Bizottság az építő- és építőanyagipar nagy eredményeinek elismerése mellett rámutatott arra is, hogy objektív és szubjektív okok miatt az ágazat fejlődése nem volt egyenletes, és elmaradt az igények növekedésétől. A feladatok teljesítését ma is nehezítik az építőipar belső aránytalanságai. Elmaradás főleg a szak- és szerelőipari, a közművesítési, a mélyépítési és az épület-

Csaba Fejér

Veszprém; im **Dési-Huber-Saal** (Kossuth utca 8): ist eine Ausstellung des in Karcag geborenen Malers Csaba Fejér (geb. 1936) zu sehen. Sein Interesse gilt vor allem der Landschaftsmalerei, deutlich wird das auch auf dem Gemälde über eine Pußta-Mühle, das in Veszprém gezeigt wird. Sein Auslandsdebüt erfolgte im Wiener Collegium Hungaricum.

Ausstellungen.

Daily News, 1978. Apr. 21.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1979 y

Fejér Csaba

TISZATÁJ

Szeged

fotóművész

1021

FEJÉR CSABA: HALÁSZOK

képes román hadosztály segítségével 1917 janu
séget.

Három év múlva Versailles-ban, Saint Ger
román kormány képviselői a győztesek asztalá
riával, Magyarországgal és Bulgáriával kötött
állam területét csaknem kétszeresére növelték.

A háború utáni rendezésből minden euró
részét. A Nagy Októberi Szocialista Forradal
életre, elősegítette a nemzeti fölszabadító m
Magyar Monarchia romjain új, életképes állam
ország. Létrejött Jugoszlávia. A csehek és a szlovákok három évszázados osztrák elnyomás után visszaszerezték államiságukat. Részt vettek ebben a folyamatban azok a románok is, akik a korábbi Habsburg-birtokokon éltek.

Ezek a folyamatok nagyon bonyolult történelmi helyzetben bontakoztak ki, s egy egész évtizeden át tartottak. Két szakaszra oszthatók. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom előtt érezhető volt a munkásosztály viszonylagos gyöngesége és kis létszáma — a munkásosztály nem vállalhatta a népek egyesítését a társadalmi átalakítások átfogó programja alapján —, a parasztтömegek elesettsége és tudatlansága, a monarchiák létezése, a nemzeti nagyburzsoáziának reakciós pozíciókra való áttérése, a számos országban a félfeudális földbirtokosokkal kötött szoros szövetsége. Mindezek ellenére Lenin az 1912. évi első balkáni háború következményeit úgy értékelte, mint a világtörténelem új fejezetét: „Bár a Balkánon monarchiák szövetsége, nem pedig köztársaságok szövetsége alakult ki, bár ez a szövetség háború, nem pedig forradalom útján valósult meg, mégis egész Kelet-Európában nagy lépéssel közeledtünk a középkori maradványok lerombolásához."[2]

Az 1917. évi októberi forradalom után, s ennek közvetlen hatására a Balkánon új ösztönzést kapott a nemzeti mozgalom; a szociális kérdések elsődleges szerepe, s ehhez viszonyítva a nemzeti kérdések alárendelt jelentősége különösen kidomboro-

Fejér Csaba
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1979 9
TISZATÁJ
Szeged
festőművész

1021

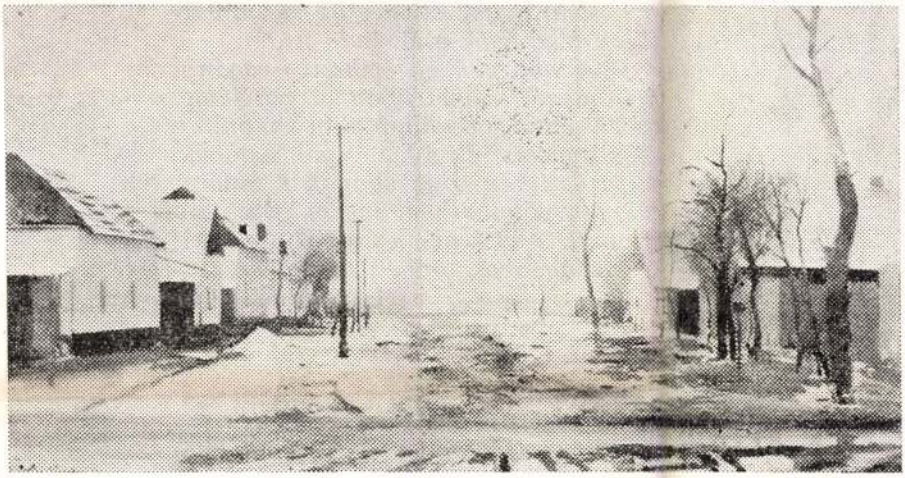

FEJÉR CSABA: VÁSÁRHELYI UTCA

Irigyen

Számomra ismeretlen
tájak meg évek eljöve
s eljövendő világok o
kalandozói szemetekben furcsa jeny
az enyémmel végképp nem rokonítható
együgyű kisfiúk s kislányok ostobák
mily őszintén irigy vagyok s tanácstalan:
hogyan pótolhatnám sosem pótolhatom
a majd ti-látta éveket meg tájakat
ó gazdagabbak többek nálam százszor is!

3

Fejér Csaba, festőművész.

3 Fejér Csaba: Ajtó,
olaj, vászon, 70x100 cm, 1978

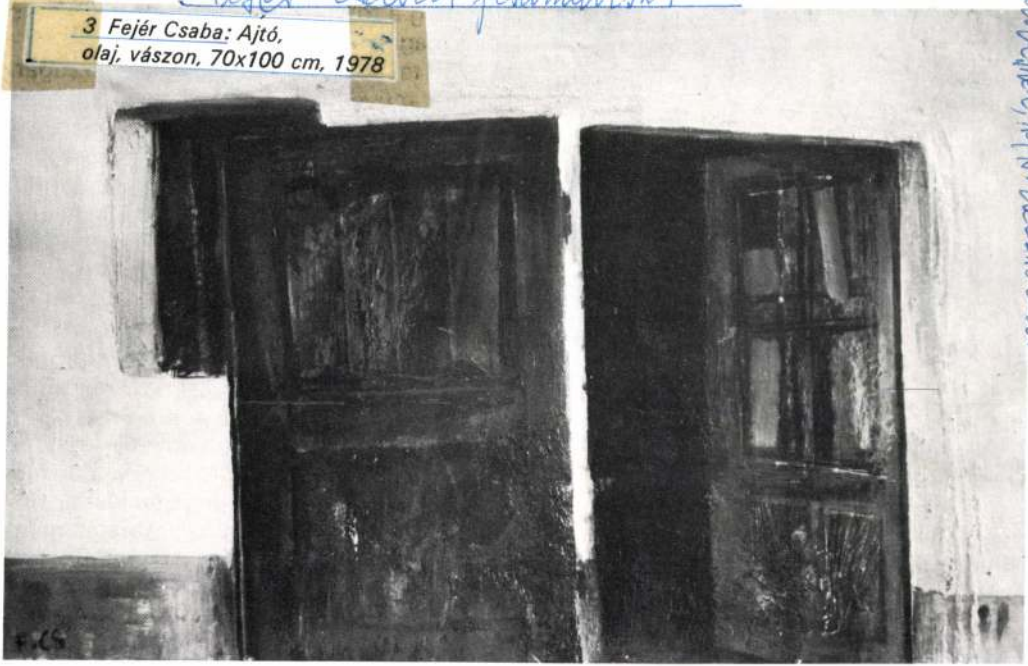

Művészet, 1978. dec. 15 old.

ágélményük újjáteremtése, átírása útján
valósul meg. Ugyanakkor csak az átélt való-
ság nyújt számukra művészileg kifejezhető,
olmácsolható élményt. (Éppen ezért volt
mentes Vásárhely az ötvenes évek illuszt-

az új és a régi együttélését. A mezei gyomlálók még a földhöz tapadnak, de diadalmas ívben magasodik fölébük az ember által létrehozott termést, élelmet, életet adó vízsugár. Németh műveinek többsége azonban, bár érezhető azok helyi indíttatása is, általánosabb emberi síkon szól hozzánk. Öregembereire fejedelmi palástként terül ugyan a népi viselet, a suba, de korántsem ez a lényeges, hanem földhözragadt emberi mivoltuk. Munkaeszközzel ábrázolt parasztemberei is tevékenységük hasznosságának tudatában, mélységes humánummal, tisztelettel, emberi azonosulással megjelenítetten állnak előttünk. Ezek az eszközök életérzést is kifejeznek. A gereblye olykor támadóan szegül-feszül a világnak, máskor a boglya tövében pihenő fiút védve fordul befelé fogaival. Már-már a barlangfestmények ősi ereje tér vissza ember és állat évtízezredes kapcsolatát megfogalmazó munkáiban. Summázó ereje egykét szál náddal, egy korsóval fejez ki hangsúlyosan tájat, környezetet.

Szalay Ferenc követte nyomon legközvetlenebbül, szinte krónikási hűséggel a me-

Feyér Csaba

Vásárhelyi határ

Gyetvai Ágnes: Mint a moziban.
MŰVÉSZET, 1979.aug.- 28.lap

Fejér Csaba, festő

FEJÉR CSABA: ÖNARCKÉP

Fejér Csaba: Önarckép

32.

Tiszatáj, Szeged, 1979. szept.

XXXIII/9.

Fejér Csaba, festő

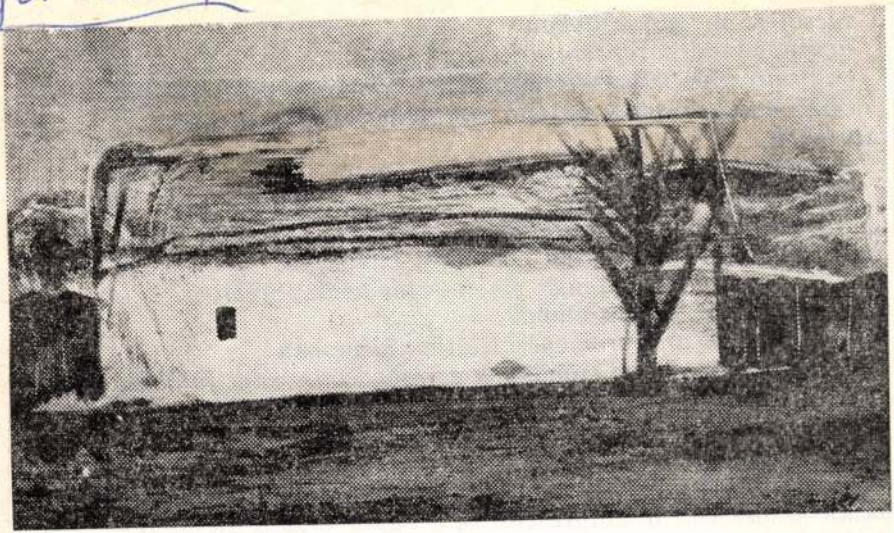

FEJÉR CSABA: TANYA

Fejér L 3

Tiszatáj, Szeged, 19[illegible]. szept - XXXIII/9.

Fejér Csaba, fest

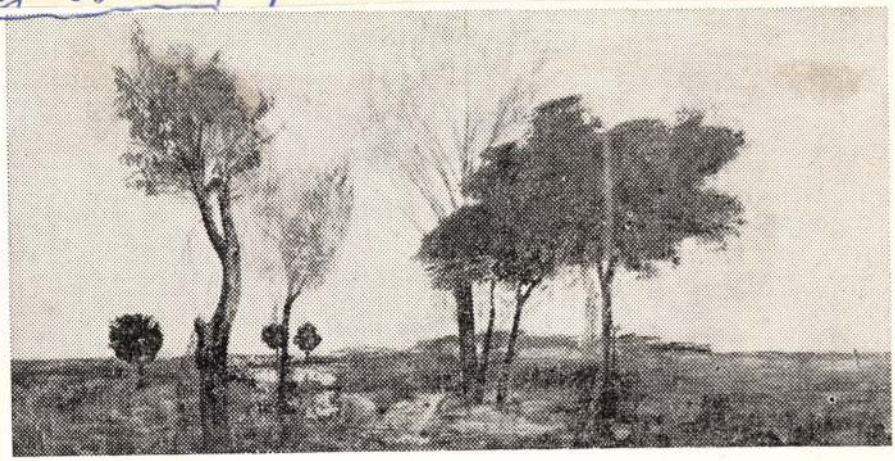

FEJÉR CSABA: FÁK

7

Fejé

Tiszatáj, heged. 1979. szept. XXXIII/9.

Fejér Csaba, festő

FEJÉR CSABA: VÁSÁRHELYI UTCA

Fejér

6

Tiszaloj, neged, 1974. szept. XXXIII/9.

Fejér Csaba

Fejér Csaba (1936–): festő.
Hódmezővásárhelyen él. Az alföldi festészet realista hagyományait lírai-szürrealista vonásokkal gazdagítja.

Mihályfi Ernő: Művészet, barátaim
Bp. Corvina. 1977.

Fejér Csaba képei

a Csók Galériában

Szelídülő hurokon játssza ismerős dallamait ez a nemrég éppen kemény tényközléséről nevezetes vásárhelyi festő, *Fejér* Csaba. Képein, igaz, nem sütött ki a Nap, alaptónusuk ma is az a szürkésbarnába áthajló borongó fehér, amit közlésrendszerének formai és hangulati vivőszólamaként ismerhettünk meg. Témái se változtak. Most is csendéleteket és tájakat fest, pontosabban tanyákat, pusztuló hajlékokat, üres szántókat — amelyeknek végtelen egére csak néha tornyosul egy-egy szimbolikus figura — és komor tárgyegyüttteseket, málló kisszékeket, ázott mosópadokat, fáradt tálakat, száraz ecseteket.

Semmise változott hát... és mégis, megszelídült, könnyedebbé lett Fejér Csaba festészete. Tetszetősebb. Mintha már nemcsak belenyugodott volna a pusztulásba, de gyönyörködne is benne, mintha kedvét lelné a vedlő falak, a fáradó fák, a felázott szürke földek látványában. Vagy volna más oka is ennek az észrevétlen színeváltozásnak? Bizonnyal. Fejér Csaba — nehéz ezt pontosan elmondani — rehanem önmagáról — a saját tépelődéseit, elmúlás-sejtelmeit vetítette beléje. Munkásságának változása, megszelídülése ebből a szemszögből vizsgálva Fejér Csabának személyes nyeresége, hiszen egyéniségének oldódásáról tudósít. Más kérdés aztán, hogy ennek a személyes nyereségnek, ennek az oldódásnak egyelőre művei adják meg az árát.

S nagyobbat, mint amekkorát a többször elmondott szelídülés szó sejtetni képes. Mert van ebben távolodás is, kihűlés is (a fölsejlő színek ellenére! — a kettő nem tartozik össze), sőt, van — most van — egy kevés idegenkedés. Nem sok, csak éppen annyi, amennyi — fel- és eloldva Fejér képeit nehéz időszakuk kötései alól — tetszetősebbé tette ezt a piktúrát. Ezek a művek, ez a kiállítás a *Csók Galériában*, mindenesetre a régebbieknél könnyebben talált kapcsolatot a nézőkkel és a vásárlókkal. Tanulságait tehát nem lesz könnyű levonni: túl sok a külső kapaszkodó, a kisebb ellenállás irányába terelő sugallat. Pedig Fejérnek csak magára volna szabad hallgatnia to-

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1979 9
Fejér Csaba
TISZATÁJ
Szeged
festőművész

1021

FEJÉR CSABA: FÁK

földünk őrzi,
valakinek, v
Nem nekünk
törvényt telj
a vér s vere
ott ragyogna
különb ragy

1911

Gyónás

Ember volt,
fagyban, sárban
gázolt,
verítéket vetett
a földbe,
befelé vitte
a zászlót,
bocsáss meg most
és mindörökre.

Fejér Csaba, fertőművész: „Várárhelyi hatás"

8

Művészet, Bpest 1979. aug. 31. old.

olaj, vászon, fesztivál 1976.

Heves megye képző

Heves megyében 1952-től működik képzőművészeti munkacsoport, eleinte önállóan, majd a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége Észak-Magyarországi Területi Szervezete keretein belül. A taglétszám 10–20 fő között

Fejér Csaba

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1979 - 9

TISZATÁJ
Szeged

1021

FEJÉR CSABA: TANYA

kaviári enni a fogadáson
lehányni a falitérképet
masnit venni gyerek hajá
menjenek
négykézláb az udvar kaka
rácsot rázni gumicellában
ugatni rendőrparancsra a
vagy aranyra süttetni ma
vagy katedrálisokat építeni egy
menjenek
padon szeretkezni izzadni hinni csalatni
bukfencezni hörögni élni —
akik véres zsebkendőket dugdosnak hetekig
akik hazájukat hűségükkel halálukig szolgálják
akikből barrikádot építenek majd testes közlegények
akik féllábbal a sírban állnak
akik a tárgyak aranyremegését látják a napban
akik mindvégig ellene mondanak a szabadság résnyi fuldokló hiányának
akiktől elveszik a jegygyűrűjüket
akiknek a kezére csapnak a lógó párkányokon
akiket hiába kényszerítenek
akik mindvégig ellene mondanak a hatalomnak és a dicsőségnek
akiknek sose lesz osztályrészük se a hatalom se a dicsőség —
kat szeretem.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1979 9
TISZATÁJ
Szeged

Fejér Csaba
festőművész

1021

FEJÉR CSABA: VÁZLAT

konaim, hogy jelmezeik mögül még az akce
mit meg nem tettünk volna a Tót Gyuláké
tünk.

Tótékkal ezért történhet meg minden.
rá arra a történelmi alaphelyzetre, mely
átnyilallik, mint a ki nem operált lövedék
ben. Sikere tanúsítja: kísérletezni, komédi
megy a játék.

A *Tótékban* a dráma mögött rejlik, a *Macskajátékban* szemünk
tatik meg a szerelem, a hűség, a ragaszkodás szenvedélye. Örkény nyilatkoza-
tokkal is tudtunkra adta, hogy a szerelem nem életkori érzület, vagyis, hogy
komolyan veszi Orbánnét. Persze a maga józanságát is, azt a racionalizmust,
melynek optikáján át a nagy érzések nevetséges színei is átrikítanak. Az ízlés
karikírozni törekszik a tőle idegent, a szív azonban érzi, hogy artériáit szűkí-
tik, kell hát Orbánné, hogy a szellem visszahajolhasson az élet forrásához, s e
mozdulata közben is fölényes maradhasson. Azonosulás és távolságtartás,
otthonosság és csillagköziség magasrendű játéka bontakozhat így ki, pontosab-
ban szólva: ezért, az azonosulás mélysége s a fölény szikrázása folytán válha-
tott magasrendűvé az örkényi játék.

Érzékelik ezt valamiként a róla s bemutatóiról írott bírálatok is, de a mű-
veket életrehívó valóság és esztétikai arculatuk kapcsolatát egyszer még tanul-
mányoznunk kellene. Míg élt, elmulasztottuk, műfaji vívmányai álltak előtér-
ben, engem genezisük érdekelt, azaz genezisük felől vélem megérthetőnek a
kifejlett poétikai jelleget is. Most a halál sivár fontoskodássá degradálja ezt a
gondot. Azt is, hogy egy-egy cudar helyzetben magamban hozzá fellebbeztem,
álmomban egyesbírónak láttam, aki igazságot oszt, s akinek ítéletét eleve el-
fogadtam. Jó lett volna írni róla. Most csak a mulasztás tudata sajog, egy
újabb csonkaság, mely nem orvosolható.

KISS FERENC

Fejér Csaba
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
festőművész
1979 TISZATÁJ 9
Szeged
1021

FEJÉR CSABA: ÖNARCKÉP

teraszáról, ahol a szabadságra gondolni értelm
élyeken sem tudta, noha beszélt róla, sőt elle
ember szájában a gondolatok mint az agyába
nűleg a sok haszontalanul elpocsékolódó szaba
snek tartott fogalom ellen. A Frauk különböző
rcos megnyilatkozásoktól (ugyanúgy, ahogy biz
zketni heves szellemi, kulturális élmények hat
tték a kesztyűt egyéni vérmérsékletük szerint
salgásból a kesztyűvel-törülközővel idézett e
em tudunk semmit." Sárga szeme ragadozó nevéhez illően égett. Egyetértően hall
ttak; a Frauk és Oroszlán, meg valamennyiük közös lovagja, Joachim von Stein-
rg, aki ekkorra meg-megtért a teremnyi szoba másik sarkából, a sörözgető urak-
, miután megvágta őket némi kulturális beruházás végett (különben is le lehet
nni az adóból), az egyetértés csöndjében halk disszonancia percegett: a jelenlevők
galább két különböző szinten nem tudtak semmit. (Legalább, mivel a nyájasan
röző urakat sem érdekelte a Semmi, Joachim von Steinburgot annyira, hogy alkal-
as csali-e a hölgyek valamelyikének megnyerésére.) Joachim von Steinburg nem
glalkozott sem saját, sem mások szellemi fejlődésével, elég gondot adott neki a
lturális élet. „Ha a Semmit tudnánk, mindent tudnánk!" — nevetett Oroszlán.
Frauk követték, kínálták és gyönyörködtek benne. „Akár a torkunkat is (fölvett
y borotvaéles citromszeletelő kést a pohárszékről) elvághatnánk, nem vesztenénk
mmit." „Eredeti!" — sikkantották néhányan, utalva a túlvégen — évszázados gya-
rlattal — sörözgető férjekre; Oroszlán megjegyzését merőben elméleti jellegűnek
kintve, magát az elméletet könnyedén félrepöccintették. „Minden eredeti" —
ndta komoran Oroszlán. „Natürlich!" „Sokkal natürlihebb annál" — próbálta
roszlán a szavakban mutatkozó egyetértést ténylegessé tenni. „Ezért fölösleges a
abadságon törni a fejünket. Helyette inkább a Semmivel meg a Mindennel kéne
glalkozni." „És ha nem hagyják?" Egy meghatározhatatlan korú, vörös kontyú
au Oroszlán poharához koccintotta a magáét. „Most is azon gondolkodom." „Ó!"

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 MÁR 5

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Fejér Csaba

1021

FEJÉR CSABA: HÁROM FA

7

SZURCSIK JÁNOS: VÁRAKOZÓK

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 JUL 24

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Fejér Csaba

1021

FEJÉR CSABA: PORTRÉ

Ismeretlen fotok Tornyai Jánosról

Pesti tartózkodása idején — 1929—1930 — Rostás Tibor lefényképezte sógorát, Faragó Sándort és feleségét; magát Tornyai Jánost is. A felvétel üveglemezei elkallódtak. Nemrégiben ráakadtak a két lemezre. A majdnem 50 év hányódásait a lemezek feltűnő épségben viselték el, csupán az egyik, a Tornyait Faragó Sándorékkal ábrázoló sérült egy kevéssé. Szerencsére, mert ez az életlenebb. A másik, a Tornyai-portré, a felvételnek is jól sikerült, jóformán hibátlan állapotú.

A felvételek Tornyai pesti — Hotánszky utca 9. szám alatti lakásában készültek. A Rostás Tibor tulajdonában levő két, 6x9-es üveglemezről Lusztig Imre vásárhelyi fényképész készített másfélszeres nagyítású képeket.

Közli:
KŐSZEGFALVI FERENC

Bába Mihály:

Suki bácsi

Egy kékköpenyeges, ősz hajú fér[illegible] sietett át a dar alatti üres téren. Amikc meglátta Olgi körül a jc kedvű csoportot, egyenese feléjük ment.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 JAN 15

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Fejér Csaba

1021

FEJÉR CSABA: PORTRÉ

Gilicze
yes gyűj
ában gy
emberek:
ninikönyv
iát, azt ő is, mint furcsa,
mberszabású hörcsög lakába hordta és elvermelte.
Felesége néha hisztérikus rohamot kapott, amikor férjét újabb szerzeménnyel

vagy sem, igen?

— Igen, de tetszik tudni... nincs beszámítható állapotban. Szóval... beszívott. Alszik.

Mint a címből képzelhetni, az oly sokat ostorozott hibáról, a suksük-nyelvről lesz szó ebben a cikkben. Nyilvánvaló, hogy ezerszer elmondott, leírt, kijavított dolgokat már nem szükséges ezeregyedszer itt megfogalmazni. Olyan suksük-lehetőségre hívjuk fel a figyelmet, amit talán a korábbi közlemények kevésbé tudatosítottak.

Mindenki tudja már bizonyára, hogy a nyelvhelyesség ellen elkövethető hibák egyik legdurvábbika az ige tárgyas ragozásában a kijelentő mód és a felszólító mód összetévesztése. Ebből következik, hogy mást jelent a kijelentő módú *látják*, mást a felszólító módú *lássák*. A kettő felcserélése hiba.

Amíg csak főmondatban találkozunk a *látják* és *lássák* közötti választás lehetőségével, nem szokott baj történni. Az egyszerű mondatban, a mellérendelő összetett mondatban talán már a legtöbben nem is tétovázva, helyesen választják a megfelelő nyelvi formát. Az ilyen mondatpárok igazolják, amit mondtunk: „Sokan *látják*, ük." — „*Lássák* meg lusták is, mit kell te rendelésre: „A szerv dolták a tennivalóka oldást is *látják*." — „ a tennivalókat, ne maguk elé. *lássák m* megoldást is!" Egy ban: „A jó szemű gyors játékban is *m* bálytalanságokat." — tők *lássák* meg a sz kat a gyors játékban is fújják!) Talán a példasorból, hogy nen dig a dolog.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1975 MAR 29

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Fejér Csaba
1021

Fejér Csaba rajza

Végh András: Motívum

Fejér Csaba, festő

Megnyílt az országos tájfestészeti biennálé

A hatvani galériában vasárnap nyitották meg a második országos tájfestészeti biennálét. Ezzel Hatvan városa immár a festőművészek hagyományos találkozóhelyévé vált. A tárlaton az ország jelentős művésztelepeinek csaknem nyolcvan meghívott alkotója szerepel.

A megnyitóünnepségen kiosztották a biennálé díjait. A bíráló bizottság tizenegy festőt tüntetett ki diplomával. Ugyancsak itt adták át a díszoklevelet *Fejér Csaba* festőművésznek, aki az első hatvani biennálé befejeztével a legtöbb közönségszavazatot kapta. A városi tanács a hatvani galéria támogatásában végzett kiemelkedő tevékenységéért két művésznek a *Hatvan városáért* érmet adományozta. (MTI)

— : Megnyílt az országos ... 7.

Népszabadság, Bp. 1976. nov. 30.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Fejér Csaba
TÜKÖR
Budapest
1976 OKT 12

FEJÉR CSABA: VIHAR UTÁN

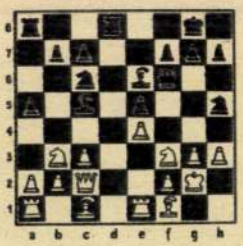

IDŐZAV

Az időzavar a versenysakkozók réme, első számú közellensége. Akkor beszélünk időzavarról, ha a gondolkozási idő annyira elfogyott, hogy az időellenőrzésig hátralevő lépéseket villámtempóban, olykor percek, sőt másodpercek alatt kell megtenni. Napjainkban a legáltalánosabb időbeosztás: két és fél óra alatt kell 40 lépést megtenni, utána óránkint 16-ot. Félreértések elkerülése végett, a két versenyzőnek külön-külön áll két és fél óra a rendelkezésére.

Nem mindig volt ez így. Amikor a versenysakkozás, a XIX. században megkezdődött, egy ideig a gondolkodási időt nem mérték és nem korlátozták. A „westminsteri marathon", a múlt század negyvenes éveiben lefolyt öt párosmérkőzés az ír Mac-Donnell és a francia Labourdonnais között egyéb okok miatt azért is nyúlt szinte a végtelenbe, mert a flegmatikus ír sakkozó sokáig, sokszor másfél óráig is töprengett egy-egy lépésen. Ennek ellenére a több mint 80 játszmáig elnyúló párviadalok végeredményben a francia mester győzelmével végződtek. Ez azt jelentette, hogy a vezető szerep az európai sakkban egy ideig a franciáké lett.

A ma használatos kettős sakkórát, az angol Wilson sakkozó-órás találmányát, az 1883. évi londoni versenyen használták először. Addig rendszerint homokórával mérték a játékosok gondolkodási idejét, amelyet különböző mértékben korlátoztak. A bevezetőben említett, jelenleg érvényes időbeosztás a második világháború óta szinte általános érvényű.

Mit tesznek a versenysakkozók, hogy ne kerüljenek időzavarba? Elsősorban is gondosan felkészülnek, a megnyitásokból előálló tipikus középjátékállásokat rendszeresen tanulmányozzák. Igyekeznek a meglepetéseket a megnyitásban kiküszöbölni, sőt esetleg újításokkal az ellenfelet késztetni hosszabb töprengésre a játszma kezdeti szakaszában. Ily módon időt takarítanak meg, ez előnyös akkor, amikor a középjáték bonyodalmai tüzetesebb számítást, mélyebb értékelést kívánnak.

Vannak versenyzők, akik felkészültségük, a változatszámításban mutatkozó kivételes gyorsaságuk, az állásmegítélésben érvényesülő határozottságuk miatt szinte egyáltalán nem ismerik az időzavart, jó példák erre a világbajnokok közül Capablanca, Fischer, ilyen Karpov, a jelenlegi világelső is.

Egyesek az időzavar kiküszöbölésére alkalmas módszernek tekintik a villámjátszmák gyakorlását. Ezek legelterjedtebb formájában mindkét félnek az egész játszmára 5—5 perc gondolkodási ideje van. A lépések villámgyorsan követik egymást, a bábok jégesőként kopognak a sakktáblán, ezért a sakk e könnyű műfaját Dél-Amerikában „ping-pong"-nak nevezik.

Sok tanács hangzik el, hogyan viselkedjünk időzavarban. Mivel a kényszerű kapkodás miatt az áttekintés és számítás csökken, ésszerűnek látszik, hogy bábjaink lehetőleg védjék egymást, ne hagyjunk egyetlen figurát se védtelenül. Másrészt kerüljük

[redacted]

ilyen példát a most záruit Csigorin-emlékversenyről. Ezen a szovjet Polugajevszkij és Szvesnyikov győzött 10—10 ponttal, az ugyancsak szovjet Ceskovszkij (9,5) előtt. 9 ponttal holtversenyben a 4—6. helyen végzett Adorján András, aki a legjobb külföldi részvevő volt a versenyen.

Szárnyi védelem. V. Jansa (csehszlovák) — Adorján A. Szocsi, 1976.

1. e4, d6 2. d4, Hf6 3. Hc3, g6 4. f4, Fg7 5. Hf3, 0—0 6. Fd3, Ha6!? (Ritkább folytatás, alkalmas arra, hogy az ellenfél tépelődjék) 7. e5?!, Hd7 8. He4, de: 9. Fa6:? (Ha ez jó lenne, sötét nem játszott volna Ha6-ot) 9. —, ba: 10. de:, Hb6 11. 0—0, f6 12. Vd8:, Bd8: 13. b3, Hd5 14. c4, Hb4 15. Fb2, Kf7 16. Hc5, Hd3 17. Bad1, Ff5 18. e6†, Ke8 19. Hd3:, Bd3: 20. Bd3:, Fd3: 21. Bd1, Ff5 (Világos e-gyalogja állandóan gondot okoz) 22. Bd7, Bc8 23. Fa3, Ff8 24. Bd5, Fe6: 25. Ba5, Fh8! 26. Hd4, Fd7 27. g3, e5! 28. He2 (28. fe:? Fe3†) 28. —, Fg4! 29. Hc3, ef: 30. Hd5, Ff3 31. Hf4:, Fb7 32. Kf2, Kf7 33. Fc5, Bd8 34. Fe3, Ff8 35. Hd5, Bd7 világos átlépte a gondolkodási időt és vesztett.

Az előző játszma viszonylag nyugodt lefolyású volt. A következőben az időzavar majdnem megfordította a játszma sorsát.

Szicíliai védelem. G. Estevez (kubai) — J. Geller (SzU), Szocsi, 1976.

1. e4, c5 2. Hf3, Hc6 3. d4, cd: 4. Hd4:, Hf6 5. Hc3, a6 6. Fg5, e6 7. Vd2, d6 8. 0—0—0, h6 9. Fe3, Fd7 10. f3, b5 11. Kb1, He5 12. Fd3, Vc7 13. g4, b4 14. Hce2, d5 15. Ff4, de: 16. Fe4:, He4: 17. Ve3! (Az ilyen „közbeiktatott lépések" váratlanságukkal hatnak az ellenfél idegeire és idejére!) 17. —, Fd6! 18. Ve4:, 0—0 19. Hg3, Hc4 20. Fd6:, Hd6: 21. Vf4, Hb5 22. Vc1, Bfd8 23. g5, Fe8! 24. Hb3, hg: 25. Vg5:, Bac8 26. Bc1, Bd5 (A nagymester lassan mégis felülkerekedik) 27. Vg4, Vc4 28. He4, Bf5 29. Bhg1, g6 30. Vh4, Kg7 31. Vg3, Fc6 32. Hg5, Vf4? (Lehetővé tesz egy veszélyes taktikai fordulatot) 33. He6:!, Fe6: 34. Vg6:†, Kf8 35. Vg8†, Ke7 36. Vc8:, Fd7 Világos időátlépéssel vesztett. Pedig már jobban is állna 37. Bg7†, Bf7 38. Vc5† stb. után!

F. T.

Megfejtések – nyertesek

A „Keresd a kincset" rejtvénypályázat tizenkettedik fordulójának helyes megfejtése: Magyar Nemzeti Galéria, Budapest; Biró Mihály: Vörös kalapácsos ember.

Múzeumi tárgymásolatot nyert: Kiss János, Szolnok; Badics Sándor, Balatonalmádi; ifj. Hoffer János, Budapest. A 39. számban megjelent keresztrejtvény megfejtése: Boszorkányos esték, Beteg lelkek, Bolondok, Édes Anna, Ilona, Négy fal között, Esti Kornél, Pacsirta, Néró, a véres költő, Kenyér és bor, A bús férfi panaszai.

Könyvutalványt nyert: Gulyás B. Vác; Farkas K. Kaposvár; Rigler Z. Esztergom; Szoboszlai Gy. Püspökladány; Ivanov E. Kaposvár; Markovits J. Székesfehérvár; Kárpáti M. Vác; Horváth J. Sárisáp; Holczman A. Esztergom; Horváth É. Borog; Papp F. Gödöllő; Várnai L. Baja; Viola M., Szelei Zs., Juhász J., Móbius I., Zsák Gy., Kulcsár J., Lénárt I., Radnai A.-né Budapest. A nyereményeket postán küldjük el.

Fejér Gábor: „Nagyanyám" (II) Művészet, Budapest 1974. 3.

1021

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 APR 19
Dunántúli Napló

Fejér Csaba kiállítása

Fejéi Csaba k'állítása

1021

Nagy szürke térség, semmi élénkebb szín. Nap is csak megszűrt, opálos fényét teríti szét a síkon. Ebben a környezetben magára hagyatottan tétovának a roskatag tanyaépületek, a gémeskút, a szikár akácfák. Ember sehol.

Ezzel a sajátos ábrázolással, az alföldi tanyavilág jellegzetességének művészi kiemelésével találkozunk Fejér Csaba hódmezővásárhelyi festőművésznek a Kossuth utcai Képcsarnokban bemutatott képein. A múlt továbbélését szimbolizálják azok a festményei, amelyek az ősi népi használati eszközöket jelenítik meg. A magára maradottságot, a munkába való belerokkanást festette meg másik képén, ahol aratő parasztembert ábrázolt.

Fejér Csaba az ország képzőművészeti életében ismert személyiség. Kiállított Hódmezővásárhelyen Bécsben, Budapesten, Szegeden. A TV-Galériája is bemutatta 1972-ben a budapesti Műcsarnokban rendezett kiállítását. Eszközei egyszerűek, alapszíne a szürke, mint maga az őszi alföldi tái. Ennek a lassan változó világnak állít emléket, s az embernek, aki itt küzdi le életét, maga is eggyé válva környezetével.

Az érdeklődésre feltétlenül számottartó, vásárlással egybekötött kiállítást *Csorba Tivadar*, a pécsi Városi Tanács V. B. művelődésügyi osztályának vezetője nyitotta meg. A kiállítást április 18-tól május 4-ig lehet megtekinteni.

Fegő Lajos

tizenhét pillanata – film. 22.45: Kongres: 23.00: Komoly zene.

MÁSODIK

20.30: Szokatlan t Szórakoztatózenei m vidfilmek. 21.50: Fel ret.

erda

Händel-lemezeinkből. 21.12: Joan Baez és José Feliciano fe[illegible] 21.29: Magyar irodalmi arcképcsarnok (ism.). 21.49: Szenthelyi Miklós és Schiff András Brahms szonátaestje a Zeneakadémia kistermében.

MAGYAR TELEVÍZIÓ

9.05: Iskolatévé. Magyar irodalom (ált. isk. 7. oszt.) 9.30: A katonai fenyegetés támaszpontjai. A Tv politikai tanfolyamának adása a honvédség részére. 9.55: Delta. Tudományos híradó (ism.). 10.25: Maigret felügyelő. Georges Simenon bűnügyi regényének magyarul beszélő angol tévéfilm-változata. A tévedés (ism.). 11.20: Játék a betűkkel (ism.). 11.45: Nyitott boríték (ism.). 13.35: Magyar irodalom (ism.). 17.00: Irány az egyetem! Előkészítő a felsőfokú felvételi vizsgákra. Analitikus geometria (ism.). 17.40: Hírek. 17.50: Mozdonyok között. Riportműsor. 18.20: Az Országházból jelentjük. 19.10: Az MRT Közönségszolgálatának tájékoztatója. 19.15: Esti mese. 19.30: Tv-[illegible] figyelő. 17.20: Bemutatjuk új felvételeinket. 17.33: Láttuk, hallottuk. — 17.53: A Rádió lemezalbuma. Főzben: 18.22: Anyácska édes . . . 18.27: A Rádió lemezalbuma című műsor folytatása. 19.30: Közvetítés a kardcsapatok BEK döntőjéről. 21.00: „Dunának, Oltnak egy hangja . . .” — 21.22: A Magyar Rádió Néni zenekara játszik. 22.20: Meditáció. 22.30: Zenekritikusok hanglemezekről. — 23.00: Operettrészletek. 0.10 Schütz kórusművek.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Périchole. 9.03: Ezeregy délelőtt. 10.00: A zene hullámhosszán . . . 12.00: Mezők, falvak éneke. 12.15: Kerinnők. 12.45: A madarak hazudnak. 13.03: Bolsár művészek operafelvételeiből. 14.00: Kettőtől hatig . . . 19.05: Külpolitikai figyelő (ism.). 18.20: Hiszas stúdió. — 19.20: Találkoztam Szviatoszlav Richterrel. 19.43: Kalinkovics: A győzelem ünnepe — nyitány. 20.25: A rock mesterei XXVI. rész. 20.55: Nagy mesterek — világhírű előadóművészek. Közben: 21.33: Kotedra. 21.53: A nagy mesterek — világhírű elő-

A SZENTLŐRINCI ÁLLAMI GAZDASÁG BOGÁDMINDSZENT

eladásra kínál

1973. évi termésű szárított, kitűnő, export minőségű

kukoricát.

Ár megegyezés szerint.

Érdeklődni a Gazdaság központjában, Bogádmindszenten lehet.

Telefon: Bogádmindszent 2.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Fejér Csaba

CSONGRÁDMEGYEI HÍRLAP

1967 FEB 14.

MEGNYÍLT FEJÉR CSABA KIÁLLÍTÁSA

Szép számú közönség előtt nyílt meg vasárnap délben a vásárhelyi Tornyai Múzeum kiállítási helyiségeiben Fejér Csaba festőművész első önálló kiállítása. Szalay Ferenc festőművész megnyitó beszédében hangsúlyozta: „A képzőművészet is beszéd. Ki mit mond a vásznon, az a tehetség és a felelősségérzet kérdése. Fejér Csaba képei anyanyelvükön szólnak hozzánk a legtisztább és a legegyszerűbb eszközökkel."

A kiállítás megnyitóján — amelyen megjelentek a város párt-, állami és tömegszervezeteinek képviselői — egy perces néma tiszteletadással emlékeztek meg a jelenlevők a tragikus körülmények közt elhunyt Ritly Valéria művészettörténészről, aki nagy szeretettel és odaadással ápolta a vásárhelyi műhely kibontakozását és eredményeinek bemutatását. Fejér Csaba tárlatának rendezéséhez is hozzákezdett, de sajnos váratlan elhunyta miatt már befejezni nem tudta.

mény.

rösgárdisták
agykövetség előtt

ség előtt. Mindamellett a nagykövetség épülete előtt felállított hangszórók *tovább harsogták a szovjetellenes jelszavakat.*

kre alkalmazunk azonnali
ággal bíró

árost

ontjában:
OMEZŐVÁSÁRHELY,
ztársaság tér 59. sz. alatt.
x H. 22 351

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI HÍRLAP

Fejér Csaba

1967 FEB 1

FEJÉR CSABA KIÁLLÍTÁSA VÁSÁRHELYEN

Bár nem a város szülötte, de gyermekkora, családi kapcsolatai, jó barátai ezer szállal kötötték mindig Hódmezővásárhelyhez Fejér Csaba festőművészt. Ez a kapocs még szilárdult, miután tanulmányai végeztével véglegesen letelepedett az alföldi festészet e jelentős centrumában. Alkotásai nem ismeretlenek a megye közönsége előtt, számos országos kiállításon is elismerést vivtak ki számára. Munkásságát máris Tornyai-plakettel jutalmazták az 1966-os Vásárhelyi Őszi Tárlaton. Vasárnap déli 12 órakor nyílik meg önálló kiállítása a vásárhelyi Tornyai János Múzeumban. Eddigi munkásságát összefogó kiállítása iránt érthető érdeklődés nyilvánul meg a város és a megye képzőművészet iránt érdeklődő közönsége körében. Megnyitó beszédet Szalay Ferenc festőművész mond.

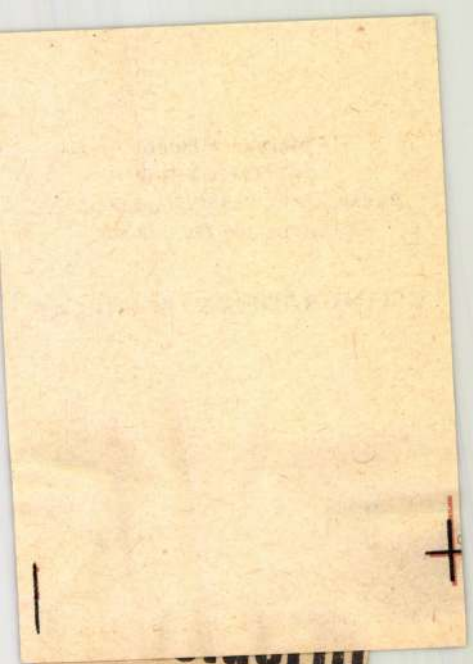

g elutasító választ a

VDK bombázásának felfüggesztésére vonatkozó pápai indítványt.

Az amerikai elnök arra az izenetre válaszolt, amelyben zerdán a katolikus egyház- ő a hold-újévi fegyverszü- et kiterjesztésére szólította el. „Ön nem fogja azt vár- i tőlünk, hogy csökkentsük katonai tevékenységet, ha másik fél nem hajlandó asonlóképpen cselekedni" — zögezi le kereken Johnson pápához intézett válaszá- an. Johnson a továbbiak- an általánosságban azt han- oztatja, hogy „osztozik a ápa óhajában" a hold-újévi gyverszünet kiterjesztésére onatkozólag, és mindent el- ővet annak érdekében.

Fejér Csaba

Tinatáj
1944. ápr.

FEJÉR CSABA: HALÁSZOK

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRZLŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1977 MÁR 20

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Fejér Csaba

/1021

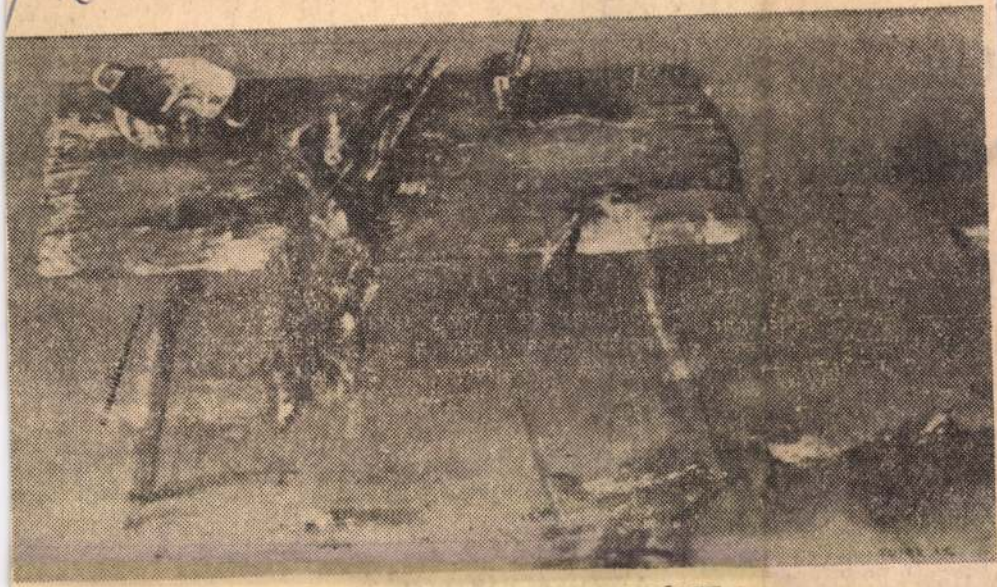

FEJÉR CSABA: MŰTERMI CSENDÉLET

tók

Mária

Mit tud rólam írni? — fo-
sszony a szegedi II. számú
dik emeletén levő, puritán
bájában. Mit tehet az új-
y próbálja lebeszélni, hogy
jobb ötlet híján — egyszer-
án abban, végül mégis ki-
bb mint három évtizedes

ötödéves orvostanhallgató
etes dátum számomra 1944.
kiürült az egyetem, hárman
tekben is kevés volt a sze-
egyetem befejezése előtt ki-
m a kórbonctanra kerültem.
vászati Klinikára helyeztek.
töretlen, de nem is bánom.
t esztendeig. Elmondhatom:
gyakorlati tapasztalatokat.

1.

Vág
futni
hogyha fordulsz, forog a messzeség,
körben szabad látóhatár, fönn
[a magas ég.

Hámba betörnek, ifjú csikó,
rajtad a szíj meg a lótakaró,
ó jaj, majd ha szügyedről leveted,
fakó gebe már a neved, ólban
[a helyed

2.

Tevetehén elvesztette borjacskáját,
egyedül járja be a nagy folyam
[táját,

könnye hull csepe

a tejét lábán csor

Tevetehén, ha me
közösen harapnán
közösen megállná
hol a napsugár, h

Tevetehén borjacs
nekivág a hőségne
könnye hull csepe

A MEGYEI PÁRTBIZOTT-SÁG a közelmúltban a Csong-

Az üzemi

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Társadalmi Szemle
1976 JAN.

Fejér Csaba, festő

1021

Fejér Csaba: Női portré

6,– forint

Realista törekvések mai képzőművészetünkben

KIÁLLÍTÁS A MAGYAR NEMZETI GALÉRIÁBAN

Mai képzőművészetünkről írók, kritikusok, művészettörténészek egyértelműen állapítják meg, hogy az sokszínű, változatos, zenei nyelven szólva többszólamú, polifonikus. Amikor azonban arról esik szó, hogy ebben a többszólamú kórusban az egyes törekvések, „szólamok" milyen szerepet kapjanak, a vélemények már erősen megoszlanak. Vannak, akik a legújabb nyugat-európai törekvések minél gyorsabb, minél közvetlenebb átvételét, reagálását kérik számon, tartják „vezérmotívumnak". És valóban, az utóbbi évek kiállításain ott láthattuk az action painting, az op-, pop-, concept-, minimal és ki tudja még milyen -art jelentkezését is. A műkritikusok egy másik csoportja szerint viszont mai valóságunk tükrözése, megjelenítése a realizmus keretén belül lehetséges elsősorban. Magunk fokozottan érzékenyek vagyunk a realista törekvések jelen helyzetére, pozíciójára, „zenekarbeli" szerepére.

Érthető tehát mindezek előrebocsátása után, hogy fokozott érdeklődés előzte meg és fogadta a korábban Hatvanban bemutatott, majd a Magyar Nemzeti Galéria budavári palotájában megnyitott „Hat festő csoportkiállítása" fő-, és „Realista törekvések mai művészetünkben" alcímű tárlatot. A kiállító művészek közül hárman: Fejér Csaba, Németh József, Szalay Ferenc Hódmezővásárhelyen élnek, de a másik három festőművész — Dezső József, Patay László, Szurcsik János — is a vásárhelyi műhelyhez tartoznak, nemcsak a Vásárhelyi Őszi Tárlatokon való szereplésük, hanem törekvéseik, művészi magatartásuk rokonsága miatt is. A kiállítókat azonos művészetikai alapjuk, rokon törekvéseik mellett összekapcsolja nemzedéki összetartozásuk is. Egy évtizedben születtek, ennek megfelelően nagyjából azonos időben jártak a Képzőművészeti Főiskolára, közös tanáraik is voltak. (A kiállítás szervezése idején a „Kortársak" cím is joggal latolgatott lehetőség volt.)

A kiállítás egyetlen körbesétálás során is meggyőzi a látogatót arról, hogy a realista látás- és megjelenítési mód milyen széles ívű, és hogy a saját hangra lelt alkotók még azonos témában is milyen különbözően, individuálisan mutatják meg táji, emberi és társadalmi világuk, szűkebb-tágabb környezetük valóságát. Részletgazdagság és egybefoglaló dekoratív felületek, kolorizmus és monokrómia, síkba terítettség és térélmény, monumentalitás és intimitás, drámaiság és lírai hangvétel változóan jelen volt a kiállított 85 műben.

Dezső József erőteljes színekben, szerkezetességgel, summázó képépítéssel, némelykor formai monumentalitással és merész képkivágással vall az egyszerű falusi emberekről és önmagáról *(Öregasszony, Várandós, Önarckép, Anyám)*. A mindennapi kenyér iránti ősi, mitikus gyökerű megbecsülés pátosz nélküli tömör, materiális fogalmazást lelt „2 kg barna kenyér" című festményén.

Fejér Csaba szinte végig két szín, a szürke és barna lehetőségén belül marad, de ennek különböző, finom árnyalataival rendkívüli részletgazdagságot és térélményt is ki tud fejezni. Képeinek egyes részletei, konkrét jelentésükön túl, önálló, elvont felületekként is élnek és hatnak. *(Halászok, Töltésről)*. Az életsorokat

magát. Magatartása egyre jobban közeledik a clown, a szomorkás bohóc őstípusához, az álmodozó, szavakkal, történetekkel játszó különcéhez, a hamis szerepek kifigurázójához, aki a sejtett mélyebb igazság kedvéért lemond a méltóságról, a mímelt bölcsességgel kiérdemelhető megbecsülésről. A kötetben e típus legvonzóbb megtestesülése *Máder*, alakját — a *Majális* hősén kívül vagy vele együtt — alighanem a legmélyebb együttérzéssel, szeretettel és benső azonosulással mintázta meg a novellista. Története a mese, a valóságot korrigáló költészet, a grimaszok mögé rejtett belső szépség esélyeire, antipoétikus koroknak ezekre a gyakran és szükségszerűen fölvetődő emberi és művészi gondjaira is rákérdez, meggyőző bizonyságául annak, hogy a könnyedség, fordulatosság, az ötletekben való gazdagság adományain kívül Bulla elbeszélő tehetségét költőiség és filozofikum mélyebb erei táplálják. *(Magvető, 1975.)*

CSŰRÖS MIKLÓS

fejér Csaba, Jertő 2-3.

hol az arcvonások egyéniséget, életutat tolmácsoló redőivel, ráncaival, vonalaival fejezi ki *(Nagyanyám)*, hol pedig a testtartás a sors hordozója *(Öreg napszámos)*, majd az anatómiai és plasztikai teljességgel kimunkált, de a látványnál mégis sokkal többet mondó meztelen hát útján vall az emberről *(Hazafelé)*. Részletgazdag műves festése csak Önarcképében lazul fel, válik kissé zilálttá.

Németh József a hasznos tevékenységet folytató kétkezi munkások iránti megbecsülését, tiszteletét, szeretetét rója le művei nagy részében. Megfestett portréinak magyar parasztok az előképei, ecsetje nyomán azonban egyetemes érvényűvé, általános emberi értékek hordozóivá válnak. Lényegmondó vonalai, mély színei, meleg sárgái és barnái a legmélyebb emberi érzéseket tolmácsolják megrázó erővel *(Triptihon)*. A barlangművészet ősi elementáris ereje tér vissza, nyer új, mai, korszerű fogalmazást „Hóolvadás"-ában. Csendes lirizmusának tisztaságával harmonizál a gyapjú anyagszerűsége *(Lány poncsóban)*. A tájjal való együttélés érzéki öröme *(Mezei Vénusz)* és a tiszai ártér drámai szépsége *(Naplemente)* egyaránt figyelemre méltó élménye a tárlatnak.

Patay László világa szintén konkrét, jobbára az alföldi környezethez, tájhoz kapcsolódik. Ő azonban közel megy a tájhoz, külön örül minden virágnak, formájának és színének is, és ez az öröme teszi gazdaggá számára és számunkra a rétet, a földet *(Magyar táj, Kazlak közt, Magvető)*. Tájai nemcsak természeti jelenségek, hanem mindig emberiek is. Álom, fantázia, mesetartalmat, -hangulatot közvetítenek *(Szikla tövében)*. Más műveiben ellenkezőleg, a nagyon is reális, már-már naturális valóságra törekszik, amit képpé egy-egy motívum kiemelése, illetőleg a tudatos képépítés, formálás tesz *(Ditte-Dorka)*.

Szalay Ferenc eddigi legnagyobb vállalt feladata a mezőgazdaság szocialista átszervezésének és ennek nyomán a parasztember tudati átalakulásának, új közösségben helyét keresésének festői megfogalmazása. Ebben kendőzetlen őszinteséggel szól az átváltás nehézségéről *(Szabó bácsi)*, problémáiról *(Vágtató lovak)*. Emellett azonban túl is lép e korszak gondján, egészen a máig. Ennek összefoglalását jelenti *Történelem* című tablója. Az eddigi kritikai észrevételekben a huszonhat részes művel kapcsolatban felmerült az ikonoszták hasonlat is. Valóban a képsoroknak van összetartozásuk, külön jelentésük és valóban lehet formai asszociációnak helye. Szocialista jelenünk azonban számos más régi formát töltött már meg merőben új és más tartalommal. Itt sem a forma, hanem a máról mának szóló tartalom a lényeges. A múlt lovasa, az idős, öreg emberek gonddal, aggodalommal teli, végül írógépre is figyelő arca, a külsejében inkább munkás mint paraszt mezőgazdasági dolgozók közösséggé egybe álló második sora, és a közösség erejét kifejező szavazó kezek erdeje, a mi közelmúltunk és jelenünk.

Szurcsik János világa azonos társaiéval, mégis több művében rusztikusabb, monumentálisabb. „V. P. portréja" a közösségből kiemelkedő közösségi ember iránti képi tiszteletadás. Szívesen választja témaként a mindennapi, fizikai munkát. A tevékeny ember iránti szeretetét, megbecsülését anélkül fejezi ki e műveiben, hogy a munka nehézségét semmibe venné, vagy munkásait heroizálná *(Gerendavivők, Kazalrakók)*. Dózsa gobelinje kort kifejezően erőteljes, rusztikus és drámai.

DÖMÖTÖR JÁNOS

Fejér Csaba, festő

□ FEJÉR CSABA festőművész képei szerepelnek a Váci utcai Csók István Galéria soron levő tárlatán, amelyet D. Fehér Zsuzsa művészettörténész nyit meg április 29-én, csütörtökön délután fél 6-kor.

— : Hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. ápr. 27.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

Fejér Csaba

1021 1975 DEC 15

FEJÉR CSABA: PUSZTA

Látomás

Azon a napon
amikor a madarak
rágyújtanak az első
marihuánás cigarettára
és benzingőz-bombákkal
célozgatják a szemlélőket

mikor
a halak is bedobják
a nem-első földfeletti
atomrobbantás-trükköt

mikor majd
felhőkarcoló fák
nevelődnek a faiskolákban
s árnyaikban rejtegetik
a skizofrén kőházakat

helyreállhat a világ egyensúlya

Bűvölő

Szemünk rácsain
négy csillag ráz
csikorgó vad zenét
nyakad kilenc rianás
kínzó csókjaim helyén

most minden fény megaláz
szemembe ne nézz

ha valamit tudsz
tudod mi a vágy
bűvölj hát — költeményt!

SZALAY FERENC: ZENE

fejér Csaba; fest.

— *REALISTA TÖREKVÉSEK MAI MŰVÉSZETÜNKBEN* címmel a Magyar Nemzeti Galériában (Budavári Palota, B épület) kedden 16 órakor nyílik meg Dezső József, Fejér Csaba, Németh József, Szalay Ferenc, Szurcsik János, Patay László festőművész csoportkiállítása. Megnyitó beszédet Pogány Ö. Gábor főigazgató mond.

— : Hír

14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. jan. 18.

1970 JAN 9

egy súlyos hiányosságat: középiskola-centrikus. Alig foglalkoztam az ál-

1021

Fejér Csaba

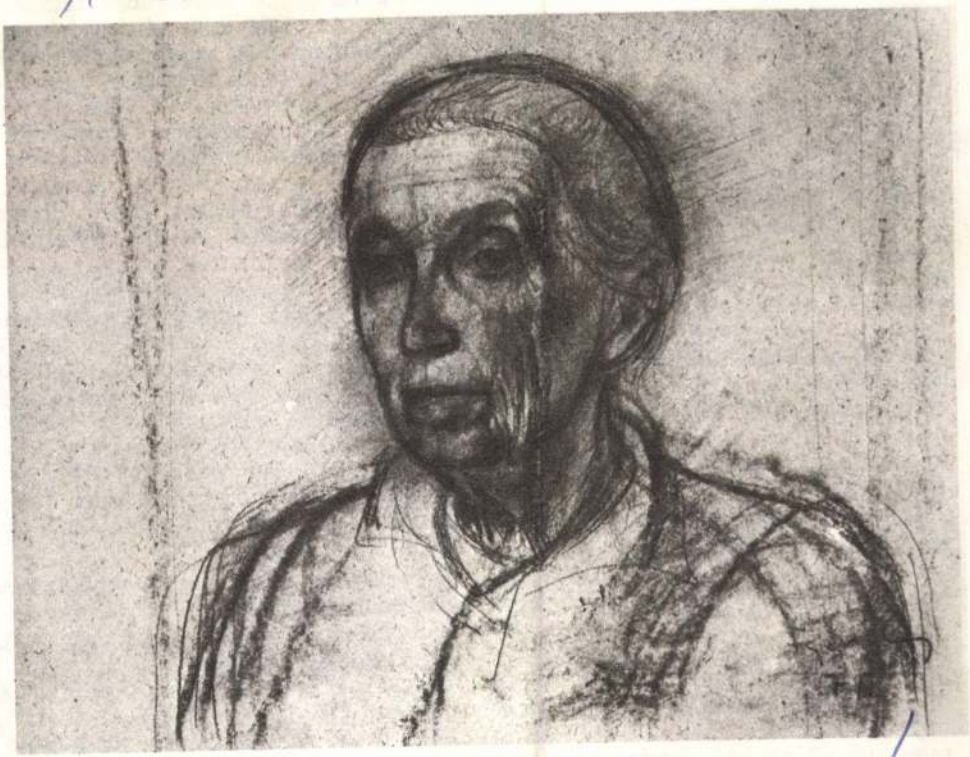

Fejér Csaba: Portré

...kell adaptálódnia a gazdasági fejlődés szabta helyzethez.

* * *

Meggyőződésem szerint a pedagógiai alkalmazkodásnak van ésszerű lehetősége.

Általánosságban kívánhatjuk, hogy a tanárképző intézményekben végző férfiak minél nagyobb része vállalja az iskolát, a tanítást, hogy így az iskolában legyen bizonyos számú férfitanár. Viszont nemcsak általános kívánság, hanem feltétlenül szükséges, hogy az általános iskola felső osztályaiban és a középiskolában *fiúknak mindig férfi tanítsa a testnevelést.* Ez több pedagógiai nehézségen átsegíti az iskolát, és megnyugtatja azokat, akik szerint a fiúk mindenek felett az erőt tisztelik. Ám ez a pedagógus munkaerő-gazdálkodás függvénye.

Maga a pedagógiai alkalmazkodás két fontos változást kíván. Eddig a szakírók általában a nehézségekről írtak a nők tanári munkájával kapcsolatban. Ha ez érthető is, a mai helyzetben inkább *azt kell kutatni, hogy milyen előnyei vannak a nők tanári munkájának.* Jelenlétük nem baj — ezt Dobos László sem állítja, csak az arányokat tartja aggályos-

TÁRSADALMI SZEMLE
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

legko...
tegna...
meg ...
alkaln... A ze-
neisko... iskolák, egyetemek oktatási, nevelési rendje hagyományosan más: kevésbé kötnek a részletszabályok, a növendékek, illetőleg hallgatók kapcsolata az intézménnyel rugalmasabb, jobban érzik a felelősséget munkájukért és magatartásukért. Az iskolák pedagógiai korszerűsítése elkerülhetetlenné teszi, hogy ebből egyet-mást a középiskola is átvegyen.

Pedagógiai szempontból tehát nincs ok pesszimizmusra. A középiskolákban jórészt egybeesik a feladat azzal, hogy korszerűbbé tegyük az oktatónevelő munkát. Nem tagadhatjuk azonban, hogy az elnőiesedés *emberi, szervezési és szociális szempontból nehéz kérdéseket vet fel,* s a szak-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Fejér Csaba festőművész

1973 APR 28
Csongrád m. Hírlap

1021

Fejér Csaba képei Wiesbadenben

A Frankfurt melletti Wiesbadenben kiállítás nyílt a közelmúltban Fejér Csaba vásárhelyi festőművész képeiből. A művész jórészt az elmúlt év munkáiból válogatta össze a kamarakiállításra küldött 15 festményt. A megnyitó ünnepségen Renata Hörmann, a kiállítást rendező galéria vezetője mondott beszédet. Az első napok tapasztalatai alapján a vásárhelyi tájat és embert ábrázoló művészi alkotásoknak nagy sikerük van a nyugat-németországi városban. A tárlat május 10-ig tart nyitva, akkor pedig Baselbe „vándorolnak" Fejér Csaba képei. A megnyitó ünnepségen egyébként a művész is részt vett.

mintha ő
kérdezni
milyen t
csizmákra
mostanába
bőrért. A
talpalásho
dohogott
kor ő ész
keres, szó
talpalta r
vácsné ci
mert azzal
nap reggelre kell neki, az a nulta meg, melyik lábbelire
mindennapi cipője. nem milyen talp kell.
akarja az ünneplőt strapálni. Imre bácsi erre dühösen belerúgott az éppen lába előtt fekvő bőrökbe, hogy csak nem ő akarja megszabni, kinek milyen bőrből csinálják meg a lábbelijét.

Azt nem mondta el Fatytyú, hogy Kétszer Kovácsné öt Levente cigarettát küldött neki a lányától, a cigányképű Icitől, amikor az későn este eljött a cipőért. De akkor még nem

1973 SEP 30.

Csongrád m. Hírlap

Fejér Csaba

1021

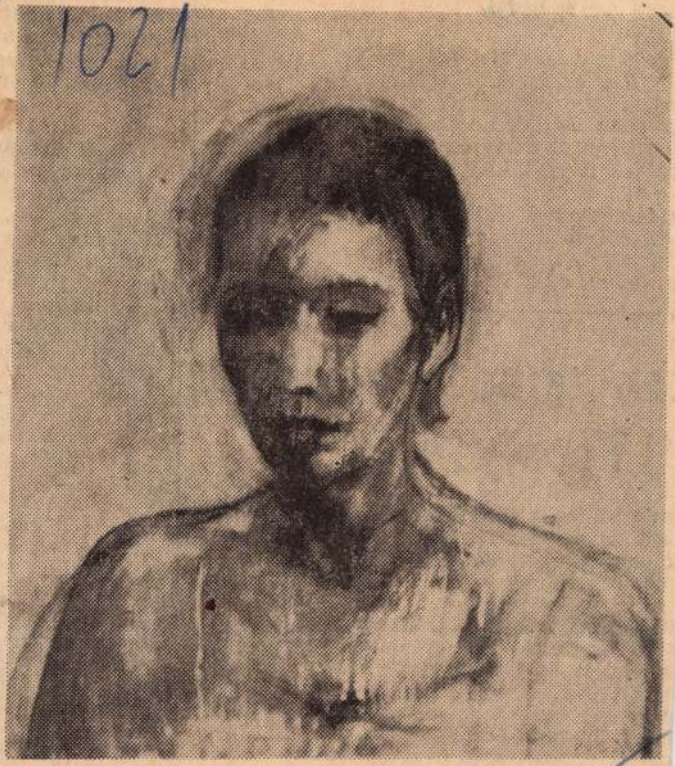

FEJÉR CSABA FESTMÉNYE

vagy . . Én a tenyerembe nevettem a nagy idegenség- con

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Par

rekek egy más vi
ár tilos visszame
rekek lába előtt
letépett vattadar
rek benn él a m
gadnak is csak hallgatója vagy.

a felnőttséged elviseled,
tod, végül fönn a napot;
zád, asszonyod, gyereked
gy lehet, csak felnőtten lehet.

kori temető feltárása Topolyán

yula régész, a
korának neves
ntalan ásatást
nkben is. Ne-
k — többek
ábiánsebestyé-
ásatások. Az
z elmúlt he-
tt a jugoszlá-
végzett régé-
n, ahol egy
rt tartalmazó
nető feltárása

és az avarok

be. A további ásatások ezt a feltevést megerősítették, de esetleg egészen más értelmezést is adhatnak az eddigi tapasztalatokból levont első következtetéseknek.

Az ásatások során sok olyan sírt találtak, amelyeket feltételezhetően kiraboltak. A professzor szerint inkább feldúlt sírokról van szó. A szakemberek véleménye ezzel kapcsolatban megoszlik. A legelfogadhatóbb feltevés az, hogy nem a kin-

tanya történeté
nyok, a gazdáll
sait. Arról a
nagyapja, majd
kulásáig apja
családi visszaer
változásait, a t
zötti kétlaki él
sonló vizsgálatr
Felföldi József
tes-Alsóréten,
középiskola két
réti tanya föln
Kevés anyag
a vidékünkön é
mányairól, ezé
radnótista diák
Olga dolgozatá
szerbek népszo
gyűjtésüket má
zaton arany fo
LEGTÖBB P
életrajz tárgyk
lenül. Ajánlott
tük, útmutató
és az utóbbi id
publikáció is f
életíró" parasz
ra. Élete haj
zedék, amely
mányos kerete
java részében

Fejér Csaba

Ha pedig *Dezső Ferenc Önarcképét* és *Öregasszonyát* vetjük össze *Fejér Csaba Önarcképével* és *Nagyanyám* című portréjával, megállapíthatjuk, hogy míg az első alkotó merész képkivágású, markáns arcai szinte szétfeszítik a keretet, addig a másodiknak részletgazdagabb, líraibb előadásmódja befelé forduló meditálást sugall

Magyar Hirlap 1976/17/4

Fejér Csaba

Fejér Csaba
Halászok című, ugyancsak párhuzamos férfialakjainak rálátásos, impresszionista foltokban felrakott előadásmódjától.

Magyar Hirlap 1976/17/4

Társadalmi Szemle

Fejér Csaba

1027

Fejér Csaba festménye

MAGYAR
SZAKSZERVEZETEK
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Igazgatóság közművelődési szakosítójára
tanul ugyanott.) A közművelődési bizott
se ki a pártszervezetek mellett a közmű
koordinálja a közművelődési tennivalók
érdekében volt szükség, hogy az egyes
valósítsanak meg, hanem *egy* politikai c
módszerekkel.

A határozat óta a legnagyobb változást abban látom, hogy a gazdasági, poli
ikai és társadalmi vezetők már értik a közművelődés lényegét. Többé-kevésb
ialakult, mit és hogyan kell tennünk. Közvetlenül a határozat megjelenés
után a pártszervezetek sokat vállaltak magukra, az egész közművelődési feladat
ervet saját maguk akarták megvalósítani, és tulajdonképpen a gazdasági veze
éstől, a szakszervezettől és a KISZ-től is átvállaltak több feladatot. Ma már a
ártszervezetek elsősorban koordinálnak, feladatokat jelölnek meg, és ellenőr
ik azok végrehajtását.

ANGHA LÁSZLÓ: Az utóbbi évek jelentős változásokat hoztak a gazdasági
és a technikai fejlődésben. A végrehajtott beruházások,
gyors ütemű gyártás- és gyártmányfejlesztés következtében lényegesen na
yobbak a dolgozók felkészültsége iránti követelmények. A politikai és a gazda
ági vezetők ma már egyre inkább érzik, hogy az általános műveltség alakulása
azdaságilag is rendkívül fontos kérdéssé vált, mivel korszerűbb körülmények

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1976 AUG

Napjaink

Fejér Csaba

1021

FEJÉR CSABA FESTMÉNYE

PUSZTA

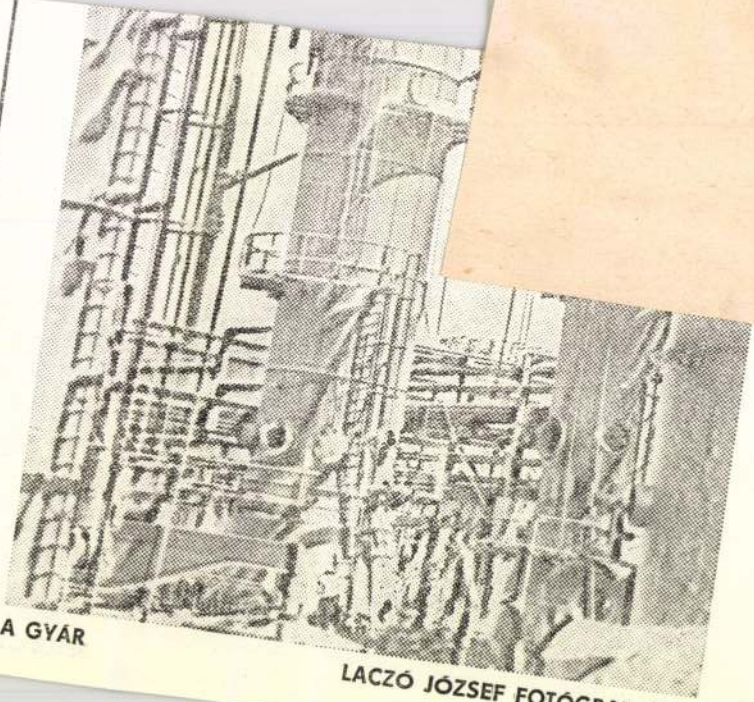

A GYÁR

LACZÓ JÓZSEF FOTÓGRAFIKÁJA

repe, a m
szerében
— a mun
hatások,
tásformái

Mindab
az ember
szerepéről
értelmű l
összefügg
sadalmi-g
összefügg
merni és
zés ne vá
sekkel ve
vonal kor
velésének
saihoz ig

Fejér Csaba

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

EÜ. DOLG.
1965 JUL 1

1021

Fejér Csaba: Anya gyermekkel

kat igernek.

A cél elérésének
tetlen feltétele. A
sokkal nagyobb és
szerűen, vagy éppe
meg lehessen oldar
a magyar orvosok
szemléletének kiszé
változtat, hogy a
zásban csak pénzzel
en felszámolni.

A jelenlegi súlyos állapotok és a gyökeres megoldás kö-
ött ugyanis olyan több évtizedes korszak áll — amelynek
ost még csak a legkezdetén tartunk — amikor a bajok,
hibák és hiányok megállapítása az elkerülhetetlen feladat.
z iatrogén infekció sok, tőlünk függő okának kiküszöbölé-
vel azonban nyílvánvalóan nem várhatunk addig, amíg a
épgazdaság ahhoz minden anyagi és személyi feltételt már
egteremthetett. Úgy tűnik, hogy aki saját tevékenységét
zeknek a feltételeknek előzetes biztosításához köti, az szem
ől téveszti minden idők legnagyobb magyar orvosának
emmelweis Ignácnak szellemi örökségét.

Ez az örökség kötelez preventív szemléletünk és ismere-
ink megerősítésére, valamint minden egyes betegellátó
tézményben olyan szellem kialakítására, amely nem tűri
eg a mindennapos gyógyító gyakorlatban az iatrogén fer-
zésekhez vezető jelenségeket, és minden tárgyi nehézség,
maradottság ellenére is fáradhatatlanul harcol a rossz gya-
rlatba, a megszokásba, a körülményekbe való belenyug-
s ellen.

Dombormű-leleplezés a Vámos Ilona szülésznőképzőben

Szép ünnepség keretében
lezték le a Semmelweisről
szült domborművet, méltó
lyén, a Vámos Ilona szü-
znőképző iskolában.

— Mielőtt a növendékek
épnek ebbe az iskolába —
ndotta *dr. Szolnoki Ferenc*,
István kórház szülész-nő-
gyász főorvosa a leplezéskor tartott emlékbeszédében — tekintsenek mindig a jobboldalon elhelyezett domborműre és munkájukat Semmelweis szellemében végezzék.

Ennek érdekében dolgozik és követ el mindent az iskola vezetősége, tanári kara is.

Fejér Csaba
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

1966 JAN 23
1021

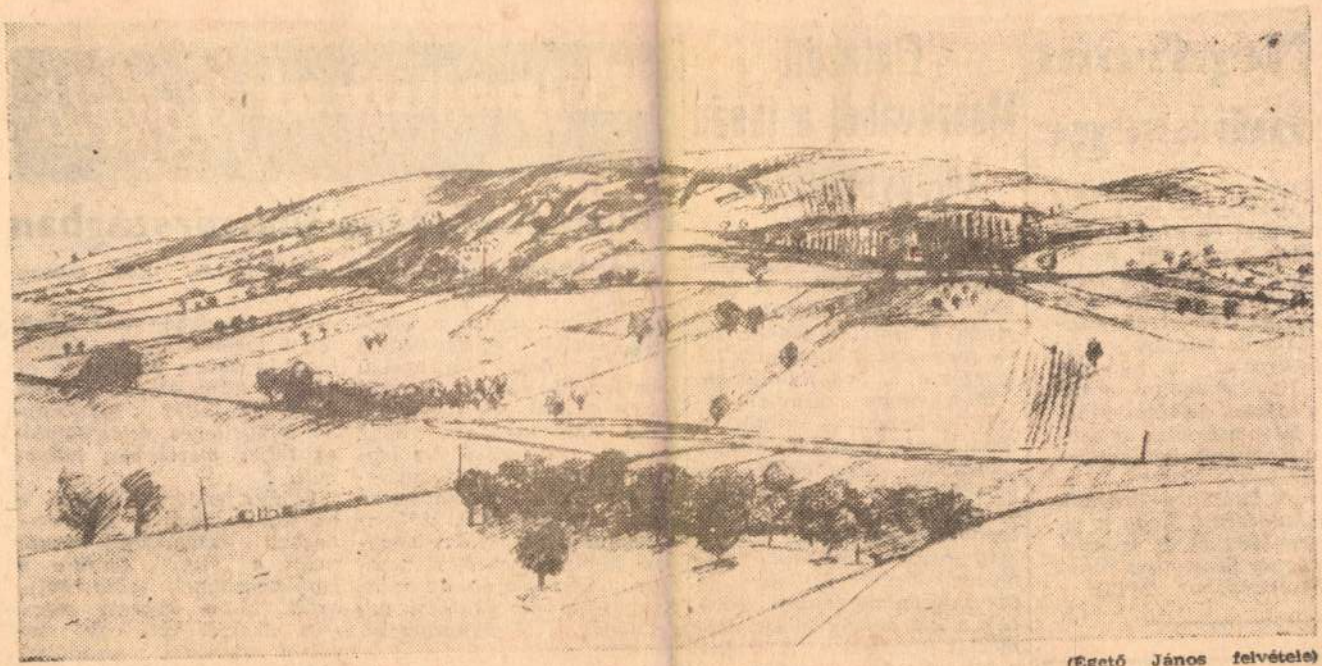

(Egető János felvétele)

FEJÉR CSABA: TÁJ. (A XII. Vásárhelyi Őszi Tárlat anyagából.)

s Népfront elnöksége

mozgalom teljes egyetér-
t reform szükségességéről,
nyelveket és azokat mint
désünk nagy jelentőségű
kelte. *A Hazafias Nép-*
hogatásáról biztositotta a
nányt az irányelvek meg-
koldalú és felelősségteljes
angsúlyozta: a népfront
lmi és mozgalmi erejét
aga sajátos eszközeivel já-
rm jelentőségének megér-
intézkedések hatékonnyá
zdításához.
épfront Országos Tanácsá-
úgy határozott, hogy a vi-
észrevételeket és javasla-
a Magyar Szocialista Mun-
ti Bizottságához. (MTI)

Elutazott Moszkvából a japán külügyminiszter

* MOSZKVA – MTI

Siina japán külügyminiszter és kísérete szombaton délelőtt repülőgépen Moszkvából Párizsba utazott. *A japán államférfi január 16-tól tartózkodott hivatalos látogatáson a Szovjetunióban.*

Moszkvában szovjet—japán közleményt adtak ki Siina japán külügyminiszter látogatása alkalmából. *A közleményben a Szovjetunió és Japán megelégedéssel állapitotta meg, hogy a két ország jószomszédi kapcsolatai lépésről lépésre fejlődnek* és fokozatosan megoldást nyernek a két ország között felmerült kérdések. A közlemény rámutat: a Szovjetunió és Japán kormánya úgy vélekedik, hogy *a két ország jószomszédi kapcsola-*

Külpolitikai figyelő

Politikai körtánc Olaszországban

ÚJSÁGHÍR: Moro miniszterelnök lemondása válságot robbantott ki Olaszországban.

Két nap múlva világpolitikai viszonylatban is nagy fontosságú esemény kezdődik: *összeül az Olasz KP XI. kongresszusa.* Nem kétséges, hogy *az olasz politikai élet e leghatékonyabban tevékenykedő pártjának legmagasabb szintű tanácskozása, új koncepcióinak kialakitása nagyban befolyásolja majd nemcsupán Olaszország, de egész Nyugat-Európa politikai arculatának leglényegesebb vonásait.*

Ugyanakkor, ugyancsak Olaszországban egy sajátosan érdekes politikai válság kezdődött, annak a bal-

elmúlt napokban volt kénytelen lemondani, a lehető legérthetőbben bizonyitja az olasz közvélemény előtt, hogy az OKP balközép-kormányellenes állásfoglalása teljes mértékben helyes volt.

Sajátos módon Moróval is az történt, ami a közmondásbeli szamárral: *akkor ment a „jégre", amikor a legbiztosabbnak vélte helyzetét.* Moro ugyanis szerdán sikerrel vett egy bizalmi szavazási akadályt: akkor az egyébként kevésbé lényeges, napközi otthonokkal kapcsolatos törvényjavaslat 317:232 arányú elfogadtatása keltette benne a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI
HÍRLAP
1967 SZEP 24

Fejér
Csaba

1021

Megyek az utón. [illegible]
lenn a földet és ott fe

FEJÉR CSABA: LEÁNY

ert nem
csalam
szabad
Ugyanc
int ami
ízletese
kellemes

SZŐLŐ TÉLIRE

hibátlan fürtöket kiválogatunk, s ól megmossuk. Egy ép zománcú istot forralunk és a fürtöket egy- a belemártjuk a zubogva forró lecsöpögött, erős kenderspárgára ürtöket s a kamra szellős, száraz k télire.

kosztüm

hétköznap lehet például sötétkék, ünnepnap meg fehér. Ha a sapkát is elkészíttetjük hozzá, arra feltétlenül gondolnunk kell, hogy ez a modell így, ahogy van, a 20 éveseknek felel meg. Húsz éven túl inkább fehér kocsiskalap illik ehhez az összeállításhoz.

A harmadik modell kimondottan ünnepi alkalomra való. Barna hajú, kerolbőrű nőknek a nyersszínű selyemshantung, szőkéknek az olajkék, vörös hajúaknak pedig a haragoszöld színű anyag illik a legjobban. A kabátka enyhén karcsúsított, a szoknya egyenes vonalú. A kabát gombolását masni helyettesíti. A blúz anyagával azonos színű, illetve abból készült szalagot tehetünk a kalapra.

tett...

1921

Fejér Csaba

FEJÉR CSABA: TANULMÁNY

kiállításon.
ményeiről
Graboplaszt
cikkfélesége
dászház és

régi munk
nők közül
A párt
a munkásc
tikai éretts
kell a beil
is mielőbb
lemző pozi

Társada

A szövetke
annak, ho
váljék. A
tényt: . . . „
pett a pa
ségével h
zeteit." E

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAPTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged
1971 MÁR 7

szövet-
ségnek is az adja meg alapját, hogy a dolgozó parasztságnak is létérdeke a szocializmus felépítése. A bekövetkezett változás — bár elég rövid idő alatt zajlott le — mélyreható volt. A régi paraszti életforma megszűnésével együtt a régi osztályrétegződés is eltűnt. A mai viszonyoknak megfelelő rétegződés alakult ki, mint például a szakképzett dolgozók rétege. Tagadhatatlan tény, hogy a parasztság létszáma csökkent. Ezt egyrészt elősegítette a gyorsan fejlődő szocialista ipar szívóhatása, másrészt a mezőgazdaságban a gépesítés is csökkentette a munkaerőigényt. Vagyis: ma kevesebben dolgoznak a mezőgazdaságban, mint a szocialista átszervezés előtt, mégis nagyobb teljesítményre képesek és jobban hozzájárulnak a nemzeti jövedelemhez, mint korábban. Nagy eredmény az, hogy ma a szocialista nagyüzemi gazdálkodásra az általános fellendülés jellemző! Életformában és tudatban nagyot lépett előre a parasztság. „Kibontakozóban van a mezőgazdasági munka ipari jellegűvé válásának folyamata, s egyre nő a szakmunkások, valamint az agrárértelmiségiek szerepe." Mint ahogy a párt X. kongresszusának határozata megállapítja és levonja a tanulságokat és megjelöli a

1021

Fejér Csaba

FEJÉR CSABA: TANULMÁNY

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-126

Nádc

Összevor
országot át
nyítja a kil
levő *3100 h*
tás. Az öss
a szórvány
vényt. A Ti
a vastag h
a szárakat.
minőségű t
kévét kötnek a gyakran két méter magasra nőtt növényből. A hagyományos nádvágó gépek mellett a mórahalmi nádasban Pelikán arat. A madárnevű gép vágja, kévébe köti a vízinövényt. Rövidesen újabb Pelikán munkábaállításával gyorsítják a betakarítást.

A levágott nád a gazdaság 11 feldolgozó üzemébe kerül, ahol osztályozzák, kötegelik és szövik a szálakat. Külföldön az alföldi nád a legkeresettebb: szára szilárdabb, színe, fénye szebb, mint az ország más területén termő növényé. (MTI)

Szőlőzúzó és bogyozógép

A Jászberényi Gépjavító Állomáson megkezdték a Vinoro—200 típusú szőlőzúzó és bogyozógép gyártását.

A berendezés óránként kétszáz mázsa szőlőt dolgoz fel. Gyártják a Vinoro család másik tagját is, amely óránként ötszáz mázsa szőlő feldolgozására képes. A szür ig húsz komplett gépet adnak át a szőlőtermelő nagyüzemeknek. Ugyancsak Jászberényben kezdik meg az első félévben a mezőgazdasági kiállításon nagy sikert aratott tejcsomagoló és zárógép gyártását.

A vállalat üzemei 1971-ben mintegy tizenhatezer munkaórát fordítanak a hazai és külföldi típusú erő- és munkagépekhez szükséges alkatrészek gyártására. (MTI)

Fejér Csaba

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

1991 JUN 11

8

1021

Fejér Csaba **Szobasarok**

a: Szabó Géza, Sz. Simon István, dr. Papp Ignác, Kincses András, r. Ozvald Imre és Számfira György

lélői eseményeknek; nem elég erélyesek hibákkal szemben.

SZÁMFIRA GYÖRGY:

— Lényeges dolog, hogy a párttagság mennyire teszi magáévá a feltárt hibák korrigálásának kötelességét. Ebben a folyamatban magával tudja ragadni az egész közösséget, mert mindenki türelmetlen a hibákkal szemben. Igaz, hogy a demokratizmus nem csupán a bírálat jogában merül ki,

Dr. PAPP IGNÁC:

— A vezetők magatartásától igen nagy mértékben függ a demokratizmus. Igénylik-e az ebben rejlő társadalmi hajtóerőt? Ezért jogos az az igény, hogy olyan embereket bízzunk meg mindenütt vezetéssel, akikre azt mondhatjuk: megfelelnek a demokratikus vezetőtípus követelményeinek.

KINCSES ANDRÁS:

— Sokszor próbáljuk megfo-

Fejér Csaba

1021.

Fejér Csaba

Cser[illegible]et

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRKÉTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1971 MÁJ 2 3.
DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

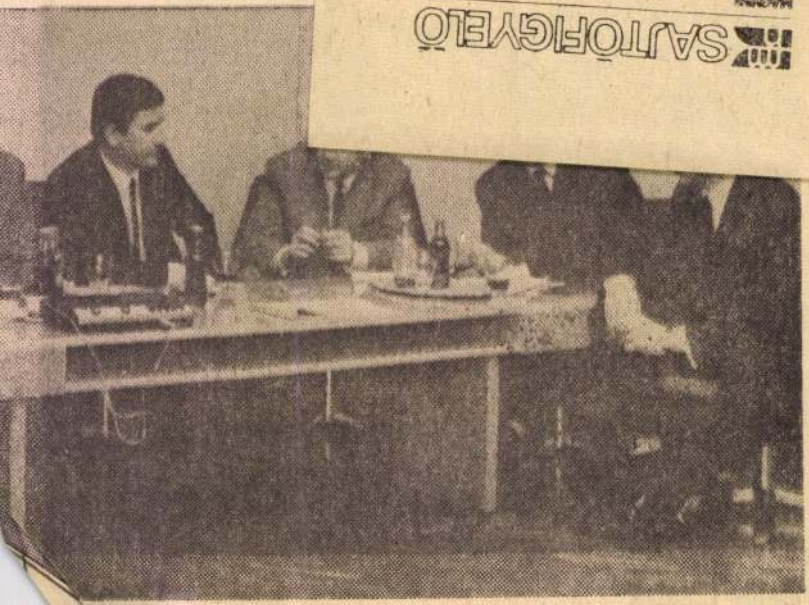

...ra: Tóth Antal, Kósa Mihály, Harmatos József, Csonka Ist-
Mári Sándorné, Sz. Simon István

1021

Fejér Csaba

FEJÉR CSABA: HALÁSZOK

VASÁRNAPI RIPORT

Magárahagyatottan

A Hársfa utca messzire van a városközponthoz. Az elhangzó panasz, kérés is évek múlva talál meghallgatásra. Mondhattam volna évtizedet is, hisz Maris néni ügye már az 50-es évek közepén kezdődött. Férje halála után az egyedüllét nagyon megviselte. Előbb csak zsörtölődött. Minden áron ki akarta semmizni örökbe fogadott lányukat, aki a közösen szerzett ház hét/tizenhatodát örökölte. Persze hiába való volt a sok utánjárás, a bírósági tárgyalás, a fellebbezés. Az akarta fejükbe borítani, söprűt kapott, ablakot zúzott. Nem volt nehéz rájönni arra, hogy megbolydult szegény...

Tavaly az árvízveszély fordulatot jelentett. A hatóság elrendelte az asszonyok, gyermekek, és az öregek elszállítását, kitelepítését. Maris nénihez is odaállítottak a hivatalos személyek. Magyarázták szépen, kérték, s könyörögtek, de mindhiába. Kényszerrel vitték Szentesre, az ottani kórház

ez? A gondnoknak,
Nem tudjuk. Mi azonban szégyenjük, hogy tehetetlenek vagyunk, s ezért sürgős intézkedést kérünk és követelünk!"

Nem írom alá a neveket, nehogy harag legyen miatta. Utánajártam azonban a leírtaknak, s bizonyíthatom, hogy a levél szó szerint igaz. Közben megkezdődött egy nagy per, mely hivatott megállapítani Maris néni betegségét. Az állítólagos gondnok, a

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-176
1971 ápr.

FEJÉR CSABA: TANYA

Választékot bő
és vegyi

— A megyei helyzetkép általában megnyugtató, a gyártó vállalatok visszaigazolásai *kis eltéréssel igazodnak az igényelt mennyiségekhez* — mondta bevezetőben *Varga József*, a Csongrád—Bács megyei Élelmiszer Vegyi Nagykereskedelmi Vállalat vegyicikk-csoportvezetője. — Szállítási problémáink nincsenek, a nagy mezőgazdasági szállítások végeztével kapunk elegendő szállítóeszközt, az áruterítésben nincs fennakadás.

A kozmetikai cikkekből esedékes szállítások egy hónapon belül megtörténnek. *A jelenlegi választék is széles, hazai és külföldi cikkekből egyaránt.* Már biztosított a húsvéti kölni szükséglet, a szappanféleségek — egy-két, elsősorban drágább típus kivételével — állandóan kaphatók. *Törekvésüket, hogy az olcsóbbakból mindig legyen, siker kíséri.*

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

mindazok az autóápolási cikkek kaphatók, amelyek a benzinkutaknál, autó-

1021

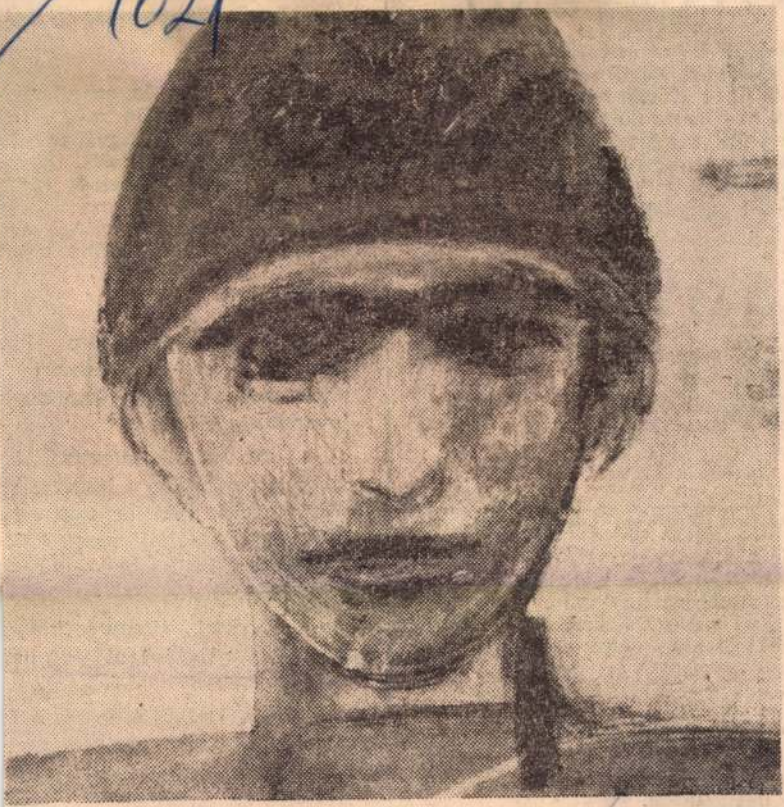

Fejér Csaba

Fiú

Fejér Csaba

1971 FEB 12

DÉL-MAGYARORSZÁG

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓHIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NYFURFANC

lányok hátra szo
gyűjtheted udvar
könnyen elérni r
nt ki vigaszra sz
rédának nézik a
sapda-vasára futo
képzel uramfia r
lyaid ezreiből.

VÓ GYE

planba takarva,
a bevarrva,
gyel az orrocska,
ger a hajacska.

NÉGYSOROS

szi ködben áll a házunk"
is mindmegannyian.
sz után a pesti őszben
gindul s megy-megy a fiam.
r)

olnap őszi szint se lát,
ot fenn a hegy fokán.
egy őszi szép csodát:
eri dédunokám.

szőlőbe!
Oszkár.

hagyott
rozo-
elvi-
a nagy
rá? K
ideg
aztá
merül

kisí
ori
tányá

járn
albé
leti szobánk után, ez alatt eltű
a férjem. Találják meg! Csa
magukban bízhatom — suttog
kétségbeesetten.

— Mindent elfogunk követ
asszonyom. Egyébként jövő hét
beköltözhetem?

— Igen. De adják vissza a fe
jemet! Ki tudja, mi történt v
le! Hiszen, tetszik tudni, mily
rosszak az emberek — mond
könnyesen, aztán halkan szipo
va hazabotorkált üressé vált o
honukba.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMondó
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Fejér Csaba

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

1971 MÁR 28

1021

Fejér Csaba

lehet, két év múlva — a családi hagyománynak megfelelően — ő próbálja elnyerni azt a bizalmat, amit eddig én.

Kézfogások

Annak idején — szép szavakkal — azt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1971 JUN 6

1021

FEJÉR CSABA: TANYA

Fejér Csoba

Szongrádon, sajnos,
gyon erősek a vissz
hagyományok. Ez főké
ból adódik, hogy a
ség nagy százaléka
gazdasági dolgozó. Ta
lataink szerint a te
szövetkezetekben felnő
tal generáció már nem kö-
vetné a vallási szokásokat,
de ezeken felnőtt szüleik ha-
tározott kérésére általában
fejet hajtanak Ipari üzeme-
inkben hasonló okokból nem
vált még bevett szokássá a
családi ünnepségek megün-
neplésének szocialista for-
mái. Ez azzal magyarázható,

vul a helyzet. A nevadások
közel 30, a házasságkötések
közel 70 százaléka szocialis-
ta családi ünnepség kereté-
ben történik. A polgári te-
metések száma azonban még
mindig igen kevés. Ez
azonban érthető, mivel az
idős generációt érinti első-
sorban.

A polgári temetés
és feltételei

1971 MAR 21

1021

Fejér Csaba

FEJER CSABA: HEGEDŰ

Hogyan élünk Csongrád me

Egyszerűen, de megbecsülésben élünk

Ízlésesen berendezett másfél szobás lakás. Gázkályha, nagyképernyős tv-készülék, többszáz kötetes házikönyvtár. Ez az első, ami a szemünkbe tűnik, amikor belépünk *Baranyi* Imre mérleglakatos vásárhelyi, Táncsics Mihály utca 30. szám alatti otthonába. A kérdés kissé banális: *Hogyan él a család?*

A kapott válaszok azonban mentesek a szirupos fogalmazásoktól.

Baranyi Imre, a METRIPOND I. sz. szerelőműhelyében dolgozik — a sok tonnás mérlegek nehéz alkatrészeit munkálja, szereli.

Baranyi Imréné, az üzem pénzügyi osztályának csoportvezetője.

A munkahelyi gondokért kárpótolja őket a kellemes,

jövedelemből [illegible] család, s mint mondják: beosztással ugyan, de szépen „kijönnek" a pénzből. Most fizetik a hűtőszekrény utolsó OTP-részletét. További tervük: frissíteni, csinosítani a lakás berendezését.

— Szeretjük ezt a várost, jó itt lakni — mondja Baranyi Imre és felesége. — Különösen szép a Lenin tér, s nagyszerűen fejlődik a belváros. Reméljük, nem kell sokat várakozni a November 7. tér forgalmának a rendezésére sem, mert most bizony túl zajos a környékünk...

— *Mi a véleményük a közelgő tanácsi választásokról?*

— Bízunk abban, hogy új-

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZTÖ
BUDAPEST, IX., ULLÓI ÚT 61
Telefon: 138-048, 337-748, 340-776

Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI HÍRLAP

Fejér Csaba

1021

LAP

1967. DECEMBER 17., VASÁRNAP

FEJÉR CSABA: CSENDÉLET
(A XIV. Vásárhelyi Őszi Tárlat anyagából) (Foto: Enyedi)

Gazdasági élet — Gazdasági élet —

A régi jó kapcsolatra hivatkozva

Az üzem az EMERGÉ-gumigyár, amelyben szem és fültanúja voltam két vállalat üzleti tanácskozásának, még csak a gyermekcipőben jár, de máris milliós értékekkel járul hozzá a nemzeti jövedelem növeléséhez. S hogy ez a hozzájárulás az idén gazdaságosabb, mint tavaly volt, azt a várható nyereségrészesedés is jelzi. Az említett tanácskozáson is a nyereségről és a részesedésről volt szó, de már a jövő éviről és az ezt követő esztendőkéről.

Mielőtt megérkeztek a Kenderfonó és Szövőipari Vállalat képviselői, mint később megtudtam, piackutatói, arról beszélgettünk *Varga* Pál párttitkárral, aki egyben az üzem textilosztályának [illegible]

a gumigyárhoz, következésképp a szerződés értelmében *november és decemberben már csak pontosan 100 méteres végeket küldhet a szövőüzem.* Nagysokára válasz is érkezett Újszegedről a kereskedelmi osztály egyik gépírónője tolmácsolta osztályvezetőjének üzenetét: nem érünk rá az ügyben tárgyalni.

A hosszvita már hosszú vita. Tehát nem új keletű. Hosszú azért is, mert vita folyik a mérés módszerében is. Feszesen vagy lazán, szalaggal vagy méröműszerrel állapítsák meg egy-egy vég hosszát? Az újszegdi szövőben ellenőrzik a vég [illegible]

szúságát. Ezzel megteremtik a belső ellenőrzés alapját is, mert ma még, ha probléma van a véghosszúsággal és emiatt sok nyersanyag kerül a hulladékba, a műveze-tők könnyen azt válaszolják: a vég rövidebb volt a címkén jelzettnél.

Ellenőrzik majd a szövés sűrűségét, lényegében a szövet több tulajdonságát. Mindezt azért, mert a gumigyáriak felelőssége a termék minőségéért nem szűnik meg abban a pillanatban, amikor a készáruval megrakott teherautó vagy vasúti vagon mögött becsukódik a gyárkapu. Ha gyenge a szövet minősége, ebből később reklamációk szár-

1969 MÁR 30

1021

Fejér Csaba

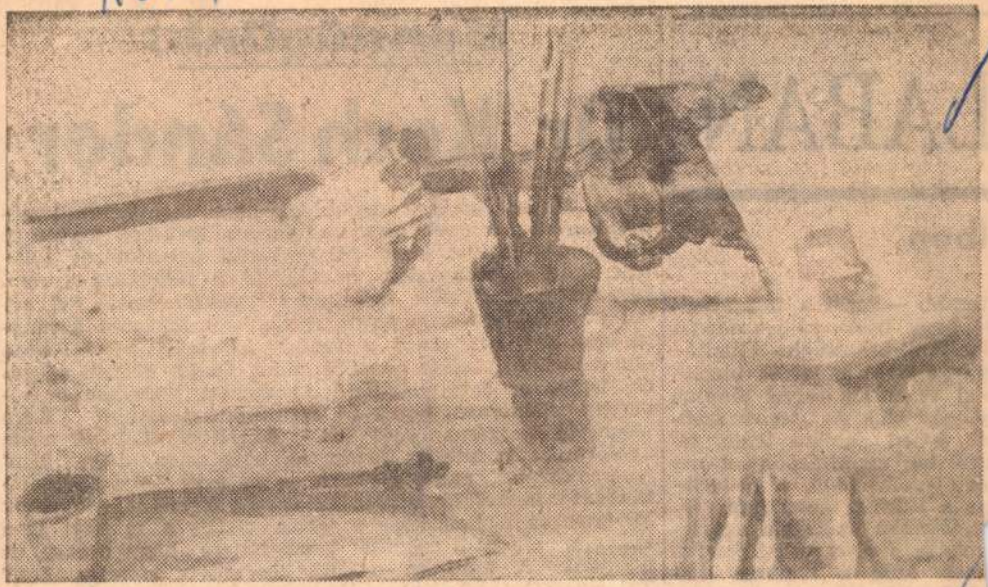

FEJER CSABA: CSENDÉLET (Vázlat)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁD MEGYEI
HÍRLAP

LÁBAN

elben

ntosabb — kezdi a talpraesett
—, hogy most valóban saját
hallunk-beszélünk. Munka-
rmészetesen a járási bizott-
zségi vezetőség tervei alapján
kiegészítjük és „testre szab-
az évben például ilyen té-
tunk be: az úttörőcsapat ne-
ának eredményei, a pedagó-
tele a község társadalmi, po-
, továbbá az iskola egészé-
unkája. Leírva és kimondva
znek ezek a szakmai ta-
émáitól. Valójában azonban
kritikusabban vetődnek fel

Wen

Dr. Koch Sándor

A József Attila Tudományegyetem Természettudományi Karának tanszékvezető professzora 1940-ben került az ásványtani intézet élére. Mineralógusi pályafutását 1918-ban kezdte Budapesten, amikor is a tudományegyetem ásványtani tanszékére nevezték ki gyakornoknak. Fél évvel később, 1919 májusában, a Nemzeti Múzeum ásványtárának őre lett, majd a Tanácsköztársaság bukása után elbocsátották, később azonban, mint fizetés nélküli segédőr, ismét az ásványtárban dolgozhatott. 1929-ben a Budapesti Tudományegyetem Természettudományi Kara meghívta magántanárnak és *dr. Koch* Sándor azóta nyolcvan szemesztert tartott az egyetemen. Igaz, némi megszakítással, mert 1935-ben — öt évre — a Múzeumi Elnökség tanácsosa lett és az ország összes múzeumának az ügye az ő hatáskörébe tartozott. Ezt a munkát igen kedvelte, ahogy ő mondja: „Azt hittem, hogy örökre itt maradok. A múzeum mindig közelállott a szívemhez." Talán ennek is köszönhető, hogy ma páratlan értékű gyűjteménnyel rendelkezik a szegedi egyetem. Ennyit elöljáróban a ma hetvenhárom éves, Európa-szerte ismert pro-

…észi tevékenységük folytatásához. A valóság tanulmányozásának e formája az évek során többeknél szenvedélyes művészi hitvallássá magasodott, e keretek nem merev kötelmeket, de önként vállalt, meggyőződésük szerinti alkotó munkát jelentenek számukra. Így e kiállítás az egymást követő évek alatt nem egyszerűen művészi alkotások bemutatása, hanem egy „mozgalom" évi jelentéstétele is. A munkások és művészek kapcsolatainak erősítését szolgáló munkálkodásról van szó, amelynek lehetőségeit többek között, a szakszervezeti mozgalom teremtette meg, magától értetődően biztosítva e kezdeményezés szervezett formáit. Kötött és kötetlen lehetőségeket — ha lehet így mondani, a valóság szigorú tanulmányozására, anélkül, hogy akár a szervezők, akár a résztvevők e lehetőségeket és kereteket találnák erre egyedül alkalmasnak.

Művészet 1963 Január

Fejér Csaba: Építkezés Vásárhelyen – Construction à Hódmezővásárhely
Строительство в Ходмезовашархее

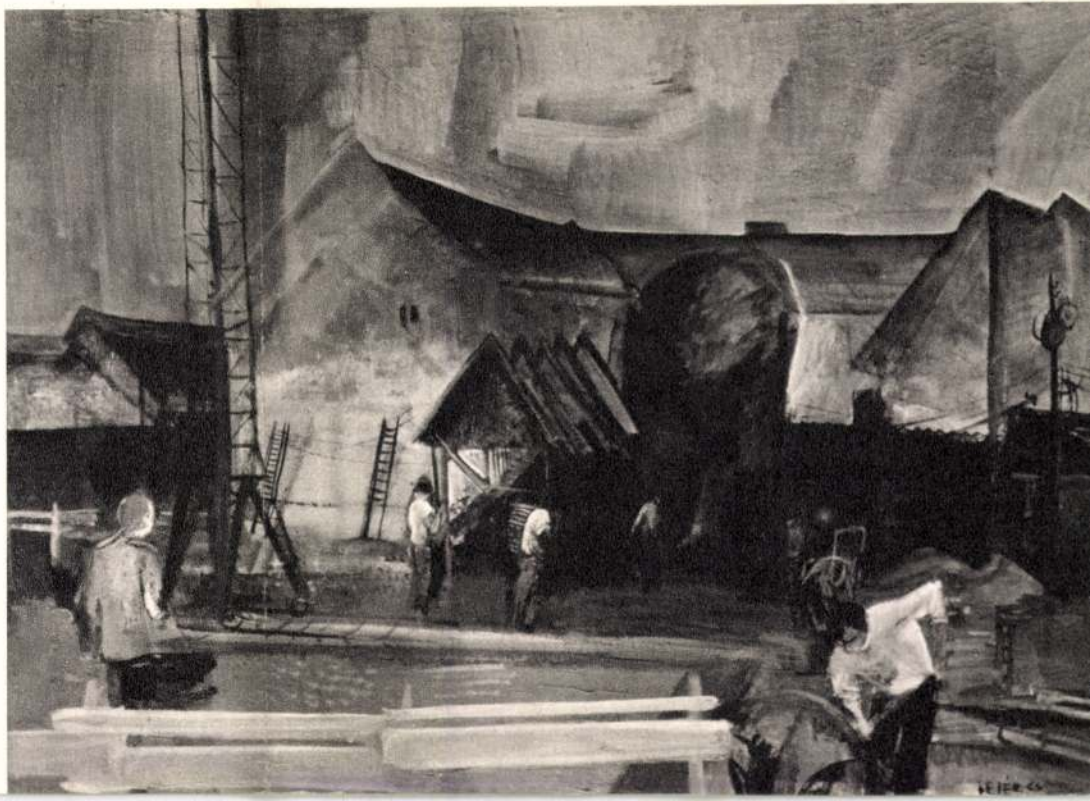

1963 SZEP
1021

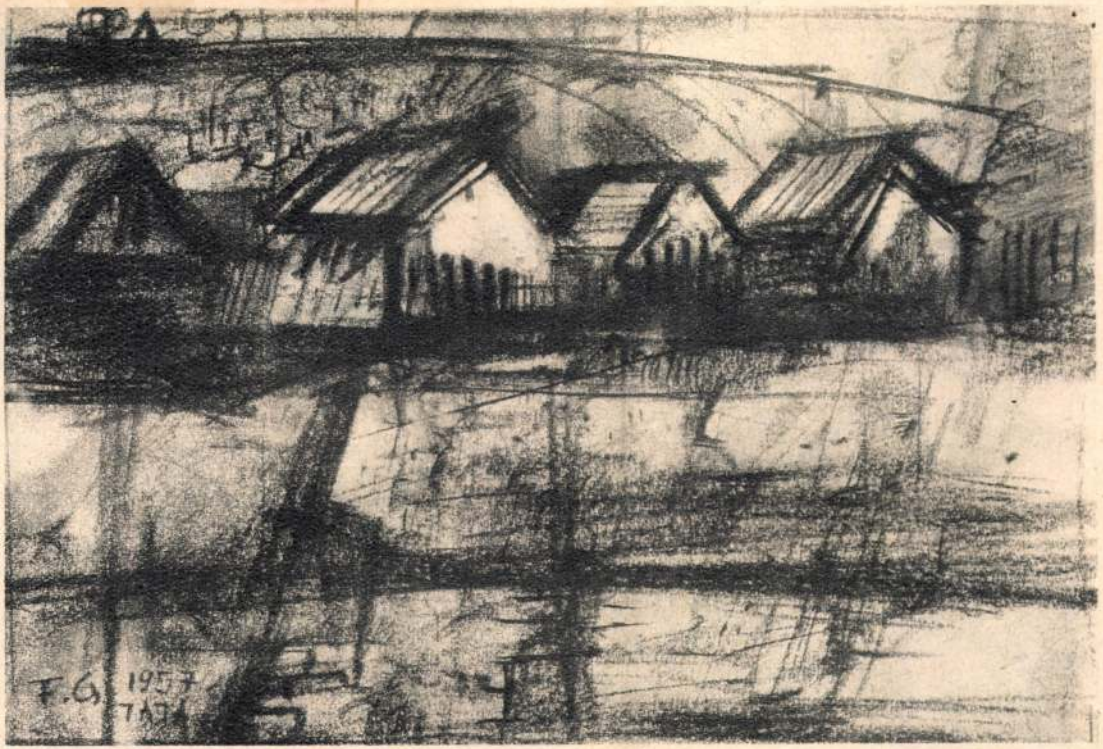

Fejér Csaba rajza

Mikus Gyula

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307
SZOC. MŰVÉSZETÉRT

DEKADENCIA
REALIZMUS

A mai kapitalista világban igen sok
cikkíró azon fáradozik, hogy ennek a vil
XX. századi művészetét és irodalmát ant
és antiracionálisnak állítsa be. A fantas
tira olyan mestereit, mint *Joyce* és *Ka*
kusokká hamisítják. *Proust*-ról azt mon
a valóságot emlékezetté oldja fel, ami al
örökkévalóságot, történelemnélküliséget,
tenek. Az effajta kommentátorok kor
nem marxista íróját, ha nem is szó szerin
mileg egy kalap alá akarják vonni a *dek*

A dogmatikus türelmetlenség egyik n
volt, hogy a hanyatló polgári világ iroda
sait, melyek e világ kíméletlenségét me
de kiutat nem mutattak, nemcsak hogy
ként, hanem mint a kapitalizmus kifinor
getikáját átkozták el. Sok olyan irodaln
melyben az ember tehetetlenségéről, zát

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1968 OKT 20

1021

FEJÉR CSABA: TANULMÁNY

Veress Miklós:

Jégtáblák

Jégtáblák sodródnak a folyón
sodródnak egész a tengerig
jégtáblák sodródnak a folyón
zúgásuk szigetek megtörik
jégtáblák úsznak a szürke folyón
egymásba marnak fogaik

Jégtáblák sodródnak a folyón
mint fölvetődött nagy halak
jégtáblák sodródnak a folyón
lecsapnak rájuk a madarak
jégtáblák úsznak a szürke folyón
időtlenül mint az idők
mint megkövült és egybenőtt
egykedvű néma bálnahad
hátukon fahéncs ürülék doboz és szemét fennakad

Egykedvűen jönnek és lassan
de a nyomukban pusztulás van
ha megrontják a gátakat
autókat zúznak megvadulva
s a házakat kettészelik
Jégtáblák sodródnak a folyón
sodródnak egész a tengerig

Dobos Hajnal:

Október

Mielőtt köd száll a megőszült kövekre
— a nyár még vissza-visszatéved
Ilyenkor halkan, tisztán felizzanak
hullott-lomb-ruhájú eltűnt messzeségek
Azottfejű kék sövény-virágok
letört derékkal az útra ráhajolnak
— nehéz a könny.
Eső lesz holnap.
Anyám kezébe gyűjteném ősz féltett kincsét,
dőlt nap-kévék csokrát. Arany menyasszony arany fátyla.
S míg zord esők fújnak ködöt a hervadásra
— öröknek-hitt kötésüket keringve bontják fel
a lombok. Így születnek az évek.
Anyám a nyár.
És az őszbe mindig visszatéved.

Nógrádi Gábor

67 május

Az újságok megírták:
1967 májusában meghaltak sokan
betegségtől, gondtól, vágytól
és némely álomdarabkától.
A kávéházak csöndes néppel teltek,
kik egymást nézték.
A tavasz tombolt a rügyekben,
a fagylalt olvadt,
hiszen csak nézték egymást,
mert nem tudni,
ki él még júniusban.

A XV. Vásárhelyi Őszi Tárlat

AZ OKTÓBER 6-ÁN Vásárhelyen a Tornyai János Múzeumban megnyílt XV. Vásárhelyi Őszi Tárlat méreteiben, adataiban is impozáns. 104 művész, — akiknek több mint fele egészen fiatal tehetség —, 227 alkotását gyűjtötte egybe a tárlat. A műfaji megoszlás, az utóbbi évek tendenciáját tartva a festészet és a szobrászat közötti egészséges fejlődést mutatja. A grafika ez alkalommal is szerényebb számú művel szerepel, viszont a művek többségének magas színvonala részben kárpótol bennünket.

A vásárhelyi művészet általános jellemzőiről több cikk, katalógusbevezető, tanulmány szólt már, így azok ismétlésétől ez alkalommal eltekintek. Pusztán egyetlen, már korábban is publikált megállapítás érvényét szeretném hangsúlyozni. Ez pedig az, hogy a vásárhelyi iskola egysége etikai és magatartásbeli, nem pedig stiláris jellegű. Egyetlen eddigi kiállításon sem volt ez olyan világos, olyan egyérteműen bizonyítható, mint éppen a mostani Őszi Tárlaton. A realista alaphangon belül különböző megjelenítési módok változatossága teszi gazdaggá, és az első teremtől az utolsóig megújulóan élménytnyújtóvá, kellemes meglepetéseket tartogatóvá, a kiállítást.

Kövessük tehát nyomon ezt a változatosságot. Indokolt azonban, hogy kiemelten foglalkozzunk a díjazott művészekkel. Ez évben a Tornyai plakettet és a vele járó díjat a 86. évében levő Kovács Mária festőművésznek juttatta a Városi Tanács Végrehajtóbizottsága, nyilván nemcsak a kiállításon szereplő három munkáját vette figyelembe döntése meghozatalánál, hanem Mári egész életművét, azt a művészettörténeti szerepet, amelyet hat évtizeden át — részben Tornyai mellett, részben önállóan — e város művészeti életében betöltött. Kiállított műveiben nagyszerűen jut érványre művészetének lényege: a tudatos komponálás mellett a gyermeki hit, bizalom, a minden szépségnek örülő világracsodálkozás. Mindez vidám, derűs színekben kedves, kicsit esetlen rajzban és egyszerű, friss foltozásban

ága most kiállított művein is fellelhető (Fák, levelek, Lebegés), de tömörsége összetettebb mondanivalót is sikeresen oldott meg. (Radnóti illusztrációk).

Harmadik munkajutalommal az odaítélők egy nagy és igényes vállalkozást, Szalay Ferenc és Meszlényi János közös alkotását a Profán oltárt értékelték. A régi szárnyasoltárok esztétikai és praktikus lehetőségeit használták fel festmény és rézdomborítás egybeszerkesztésével. A festmény és az egész kompozíció középpontjában a stilizált életfa áll, az idő múlását jelképező zöld, barna levelekkel. Körülötte az emberi élet különböző korszakai, a gyermekkortól az öregségig, műves, népi reminiszcenciákat idéző megformálásban. A mű reprezentatív jellegénél fogva házasságkötő termébe kívánkozik.

AZ ALFÖLD lényegét és egyben új arcát hozza közel a látogatóhoz ez alkalommal is Kurucz D. István. Művészetének — 20 éves budapesti tartózkodás ellenére is — az Alföld az igazi otthona. Finom rajz, részletgazdag megmunkálás, sakktáblaszerű képszerkesztés, a melegbarnák, és sárgák jellemzik műveit. Fejér Csaba hű maradt önmaghoz, egyetlen színen belül mozog most is, de ennek az egy színnek az árnyalati gazdagságával és gondos rajzosságával rendkívül sokat fejez ki. Az Anya és gyermek-ben gyöngédséget, két ember kapcsolatának bensőségességét, a Tanyá-ban pedig ő is az Alföldről vall, de egészen másként, mint Kurucz. Az ő tanyája drámai, egy életforma letűnésének requiemje. Elhagyatottságában és a róna szinte gondbarázdált felületével. Hézső Ferenc világa, elsősorban a Szárvágó-ban egészen más, a robbanással, feszültséggel teljes, élesen elváló színek és monumentális, erőteljes formái miatt. Lendület (Nádazók) és párhuzamos vonalakra épített monumentalitás érvényesül Szurcsik János festő

Grafikában Csohány Kálmánon kívül Gacs Gábor, Rékassy Csaba, Somos és Lieber művei ragadják meg elsősorban a látogatót. Gacs Gábor színes karcai és vegyes technikájú lapjai az új formai megoldásokkal kísérletező művész nagyszerű eredményei. Madonnája a népművészet gazdag ékítményességével hat. Rékassy Csaba Népmese sorozatának két darabja egyszerű és tiszta, nagyobb összefüggő fekete felületek és műves részletek egysége. Lieber Éva akvarell-vízióiban izgalom és szorongás munkál. Molnár Gabriella linói elsősorban virtuóz szerkesztésük miatt érdemelnek figyelmet.

Kő, bronz, fa, ólom, rézlemez, márvány, gipsz, terrakotta mutatják a plasztika anyagbeli gazdagságát és a művészek éltek is az anyag adta és szabta lehetőségek bőséges kiaknázásával. Szabó Iván tömör és mégis szuggesztíven kifejező fareliefjeiben Bartók színpadi műveit és Kantáta profánáját jeleníti meg. Párkáinak alak elhelyezése az emberi sors határait, a kéz ritmusa pedig az e határon belüli mozgás lehetőségét fejezik ki. Fekete János szintén fadomborművel jelentkezett (Falu I—IV.), melyekben kitűnően használta ki, tömör zárt előadásmódban a fa plasztikai lehetőségeit és az erezet nyújtotta „rajzos" esztétikumot. Németh Mihály klasszikusan zárt, súlyos, tömör köveket állított ki ez akalommal is (Kuporgó, Irókázó). A fiatalok ötletgazdagsága, szellemessége bő forrásból buzog. Elég itt, úgyhiszem Kampfl József Támaszkodójának hibátlan statikai megoldására, Kő Pál Festő-jének érdekes térelemeire, vagy Rátonyi József friss könnyed humorral teli Pihenő-jére ill., Esernyősök c. művére utalni, de ide sorolható még Borbás Tibor két alakos, vérbő reneszánsz témája is. Néhány kifejező karakteres portréval is találkozunk, ilyen Tóth Sándor lágy, érzékletesen megoldott gyöngéd Fej-e és Oláh Éva Fényes Adolf életszeretetét, kópeságát kifejezésre juttató portréja.

A tárlatlátogató gyakran megy el kellő figyelem és elmélyülés nélkül a tárlókba helyezett érmek mellett. Pedig a magyar éremművészet európai

Fejér Csaba

Fejér Csaba: PORTRÉ

DOLGOZÓK LAPJA

Fejér Megyei

1969 JAN 1 9

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Komárom m. Dolgozók
Lapja

sztság

rendelkeznek, hála a tec
nika fejlődésének, a munk
szervezés tökéletesedésén
És mivel töltse el ezt
időt, csupán a tv-vel, m
a rádióval? Hasznos
mégis kevés. De az s
sokkal több, ha kétheti
ként egyszer egy jol-rosz
szul rendezett előadást
hallhat a szövetkezeti tag,
amelyről — mellesleg szólva — a vezetők távolmaradnak. (Ezzel akarva, akaratlanul is véleményt nyilvánítanak az egészről, s nem túl jó példát mutatnak a szövetkezeti tagságnak.) Oda viszont még nem jutottunk el, hogy a hallottakat baráti hangulatban

napjai?

Kalauzunk végül elmondta, hogy a művészeti múzeum közelében áll az a ház, ahol egykor Lenin élt.

A főtérről egy massziv, szürke, üvegtetős hatnoz vezető úton megyünk fölfelé. Nem kétséges, ez a művészeti múzeum, a késő délutáni órákban azonban sajnos már zárva van. Balra négyszögalakú tér. Mind-

Fejér Csaba

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1968 SEP 29

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1021

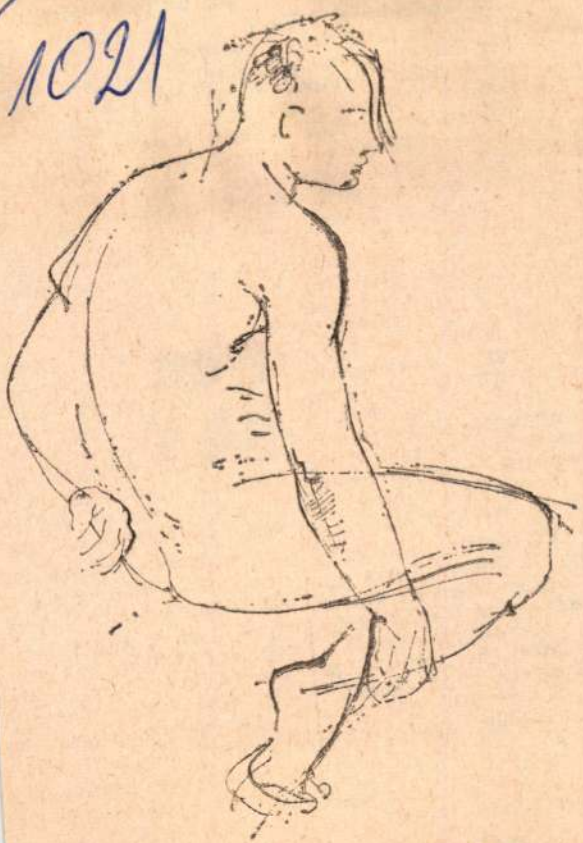

FEJÉR CSABA: TANULMÁNY

inlétettsé
XX. sz
Istvánna

Van e
nő, nem
kább ko
ja, mely
val roko
ma azon
meglátás
egy elmu
szenvedett elővilág eltűnése fölötti gondja. A *Szekerek*, de különösen a *Tanyák* című versében szól erről: ennek a világnak múlása elkerülhetetlenül szükséges, de emlékeink olyan erős szálakkal kötődnek múltunknak e világához, hogy a kötelékek érzelmileg mindig megmaradnak. (Nagy László és Voznyeszenszkij költészetével rokon ez a szemlélet.) Az „elfelejtjük meséink nyelvét" fölsóhajtása is ennek az érzésnek kifejeződése.

S LEGVÉGÜL idézzük e megnőtt költészet méltó ön- és világszemléletének szavait: „Az ember megáll férfikora kitelt-világú udvarán. / A sebeket, ha fájnak is még, / elrejti mind azután. / Látja a megnőtt gazdaságot, / s túllép apróbb magán." Ez a túllépés mindenféle értelemben megtörtént Papp Lajos költészetében. *(Magvető Kiadó, 1968.)*

ILIA MIHÁLY

gy
an
ster
n
me
k
inik
kéz
n.
gere
a fehér falra hasított barna
Az igen, Fent szélesebb vol
még ránehezedett, aztán k
táján már megint szélesede
— Gyújtsd fel a villan

Nézzük, bámulju
formán illeszk
repek. Ha bec
a bőr. Ilyenk
ugyanígy látszi
nyújtom, az
kódnak. A sorokkal párhu
tül-kasul vékony barázdá
nem? De igen: ezek ránco
— Apuka, hol az a fo
Furcsán néz rám a lá
tán mégis eszembe jut vala
— Tudod, akkor látszi
vagy ősz. Máshol kipirul a
lára változik. Igen, olyank
lyik télen éppen néztem..
De melyik télen? Ne
előtt. Igen, megvan! Amiko
— Amikor katona volt
— És mikor voltál kato
— Várj csak, hogy is? I
Na, elég a csevegésből. Hag
számolgatni....

Fejér Csaba
1021

Fejér Csaba: Portré

1968 DEC 31
KISALFÖLD
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

A Hold - a

A Nap és a Hold az a két égitest, amelyet őseink sohasem fedeztek fel, csupán meglátták az égen. A Nap a bolygórendszer ura, a földi élet forrása — mégis a kölcsönkapott fényben szerényen világító Hold a népszerűbb. Különösen most, az űrkorszak második évtizedének elején, amikor a Föld kísérője az űrhajózás első célpontjává vált. Nem árt, ha röviden összefoglaljuk: mit tudunk a Holdról, s mit derítettek fel az űrkorszak nagyszerű rakétái, az ember műszeres előőrsei?

A napfogyatkozások haszna

A Hold közepes távolsága a Földtől 384 400 kilométer, s a mérési pontatlanság ma már nem több ±1 kilométernél. Ellipszis pályáján 27 naponként kerüli meg a Földet s perigeumban (Föld-közelben) 354 000 kilométerre közeledhet, apogeumban (Föld-távolban) 404 000 kilométerre távolodhat tőlünk.

Ismert fizikai törvények alapján kiszámíthatjuk: a 3476 kilométer átmérőjű Hold tömege mindössze 1/81-ed része a Földének.

Keringése során — éppen újholdkor, amikor sötét oldalát fordítja felénk — néha a Föld és [illegible] közé kerül, arra, [illegible] mint a Föld. Ez — első közelítésben — ma is igaz. Égi kísérőnk felszínén csipkés gerincű lánchegységeket, kiugró hegycsúcsokat, krátereket, gyűrűs hegyeket látunk. Helyenként nagy síkságok, alföldek, mélyföldek, medencék látszanak, máshol meg szaggatott hegyvidékek.

A Luna, Zond és Orbiter rakéták felvételeiből tudjuk, hogy a Hold túloldala is lényegében olyan, mint az innenső, csupán a kráterek és tengerek eloszlása más.

A Holdat lényegében most olyannak látjuk, mintha a Földet látnánk 3—4 milliárd évvel ezelőtt. A Hold „konzerválta" számunkra a múltat, s ezzel együtt a Föld múltját is. A Föld hajdani képe lassan, évmilliárdok során megváltozott. Kibontotta légkörét, kiterjesztette óceánjait, s a lassan őrlő talajfelszíni erők (szél, víz, stb.) teljesen átalakították a Föld arculatát. Egy űrexpedíció geológusai a Holdon éppen a Föld múltjának felderítésén fognak munkálkodni.

Sokáig azt hitték, a Holdon (levegő és víz hiányában) csak elektromos és gravitációs erők működnek. Ep[illegible]

[illegible] stál
[illegible] et,
[illegible] s
a feltételeze
sek mögött
víz és levegő
nem az alac
élet lehetős
bár mikrobá
későbbi felfe
tene túlzott

A légkör
mágneses té
mális a Ho
lag nincs is,
vetkezménny
Föld mellék
színére év
akadálytalan
kozmikus s
ami megfék
vidhullámú
gen-, ultrail
sát. Külön
sziklákon sz
magok srapn
tása. Ez elle
dal kell maj
Holdra érke
úgyszintén
mérséklet i
is.

A Holdo
években sin
és Surveyo
tatták, hog
aktív sugár
Kiderült, ho

Fejér Csaba

1021

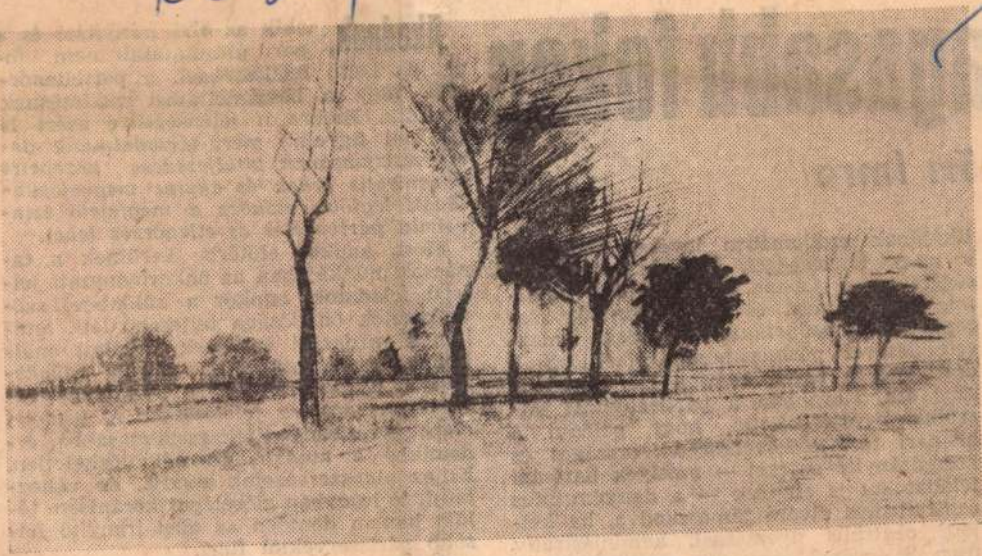

FEJÉR CSABA: ŐSZI TÁJ

agasabb fokon

őri Imre

tikájának szellemében tevékenykedjenek, s nagy felelősséggel, kezdeményezőkészséggel mind jobban megfeleljenek hatalmi, közigazgatási és önkormányzati szerepüknek. A *szövetkezetek* gazdasági megerősödésével párhuzamosan önállóságuk erősödése is végbe ment a IX. kongresszus óta. Korábban a pártirányítást látszólag egyszerűsítette, hogy például a kisipari termelőszövetkezetek országos és középirányító szervei — amelyek hatósági feladatokat is elláttak — a demokratikus centralizmus elvére támaszkodva, ha kellett, centrális nyomással, adminisztratív úton is érvényt szereztek akaratuknak, a pártvezetésnek. A termelőszövetkezetek esetében lényegében a tanácsok közvetítésével történt ugyanez. Más kérdés, hogy az ilyen módszer mennyi-

Akadna

gadják ke
zést vagy
tekintik.
fel kell
mokratizi
a centrá
sának le
vonalú

Most,
nácsok
legű fe
vetkeze
kor a
lósága
dett a
zetek

alapegységeiben váljék tartalmasabbá, demibbé a munka. Ez nélkülözhetetlen. Ez az alapszervezetek gondja, de változtatni, jó irányban előrelépni korántsem tőlük, hanem döntően az őket irányító felsőbb pártszervektől függ.

Önkritikusan megállapíthatjuk, hogy a megyei, járási, városi és a többi pártbizottság munkája *még mindig nem eléggé az alapszervezetek segítésére, irányítás-*

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1970 OKT 4-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 FEB

Fejér Csaba

1021

Fejér Csaba: Portré (A „Studió 58-68" című kiállítás anyagából.)

és — futós

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ
(VESZPRÉM)

értel

1021

Ferencz Győző fordítása

Fejér Csaba: Portré

Fejér Csaba

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRMONTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
VAS NÉPE
Szombathely

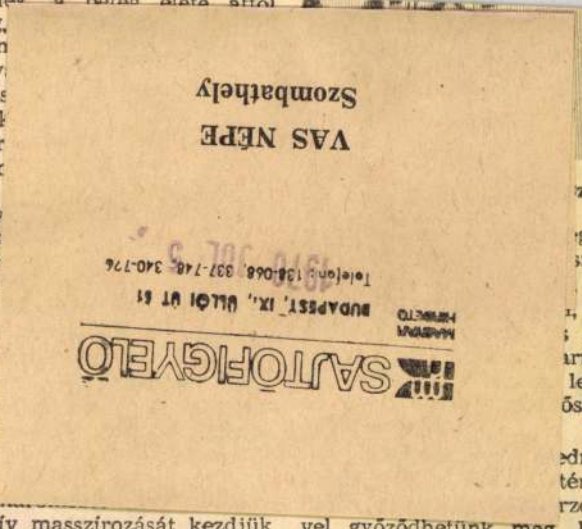

sége. ...
désnek a beteg élete attól
függ,
lül n
beav
Els
get k
földr
ra fo
jük
hány
húzz
egyé
ford
kot
hogy
átjá
M
száj
ra t
pon
tül)
Két-
a szív masszírozását kezdjük el. A beteg mellkasa mellé térdelünk, s egymásra helye-

...zázs
...gez-
...szás
... le-
..., de
... fel-
...arma-
... lehe
...őszol-
...edmé-
...tériák
...rzésé-
vel győződhetünk meg. Idősebb betegeknél számoln kell a mellkas összenyomá-

Geológus űr

Az amerikai Űrkutatási Hivatal nemrégiben jelölte ki az Apolló 16-os űrhajó legénységét. Amennyiben az Apollo-programban nem történik időrendbeli változás, erre a hold-expedícióra 1971-ben kerül majd sor. A három kijelölt űrhajós: V. Brand, H. Schmitt és R. Gordon. Első ízben történt, hogy a NASA diplomás kutatót jelölt ki az expedícióhoz. A geológus Schmitt 1965 óta részesül űrhajós kiképzésben. Eddig az volt a gyakorlat, hogy az űrhajósokat képezték ki „kutatóvá". Kiképzésük során csillagászati, geológiai, meteorológiai stb. oktatásban is részesültek.

Érdekesnek ígérkezik az a terv is, amelyet az Apolló 16-os és az Apolló 18-as (1973) expedíció során kívánnak megvalósítani. Mindkét űrhajó a visszaindulás előt egy kisméretű 9 kg súlyú

Fejér Csaba

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

1021 1970 MÁJ 1

FEJÉR CSABA: FIÚ

Vall

Szívemhez nőtt a Szeged környéki táj

A Hirlap és a KISZ közös pályázata

Életem nagy részét Domaszéken töltöm, ebben a fejlődő, napról napra épülő kis faluban. Jó itt élni. Csupa mozgás, csupa nyüzsgés minden. Állandóan változik a község. Itt egy új út épül, amott pedig szinte hónapok alatt szép vonalú orvosi rendelő emelkedett a magasba. Különös ez a falu. A hagyományos kutakat, amelyek a tanyai gémeskutak mintájára készültek, felváltotta a jól kiépített vízvezetékhálózat. A falusi asszonyoknak nem kell már kantákkal a karjukon kútra járniuk, csak a csapot kell elfordítani a lakásban és ömlik a hűvös víz.

1968 OKT 27

Fejér Csaba

102

Fejér Csaba

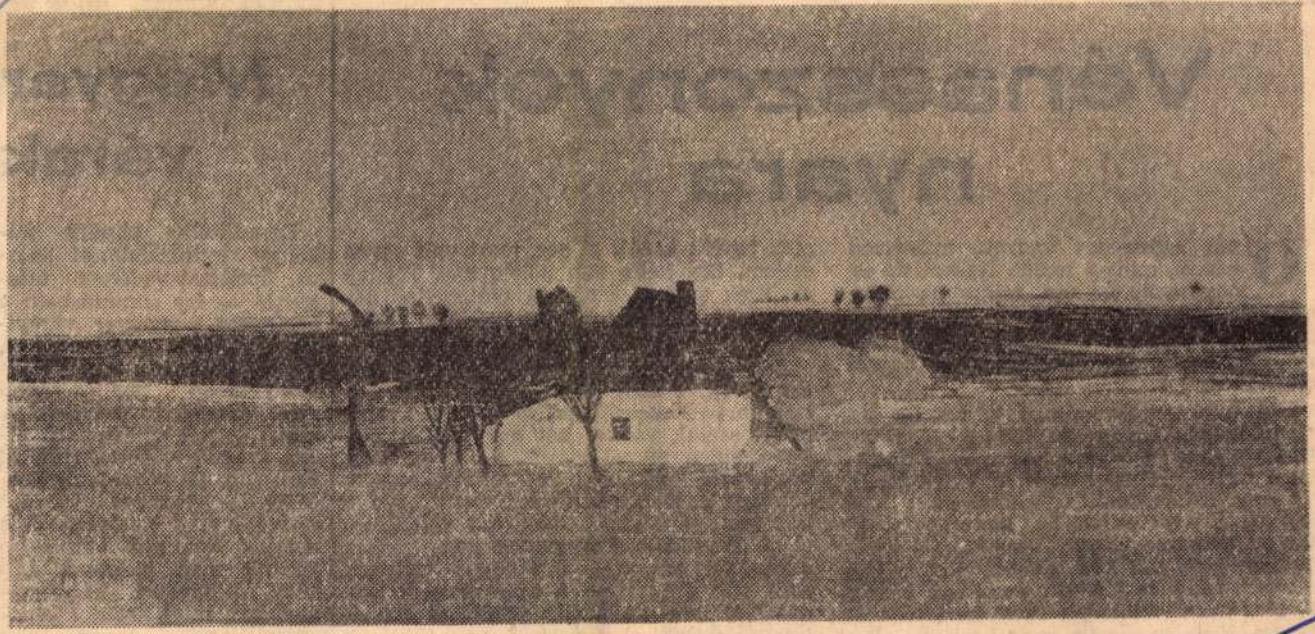

FEJÉR CSABA: TANYA

(Foto: Egető)

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296; 188-307

Móricz Virág:

Vénasszonyok nyara

Olyan egészséges vagyok, művésznő kérem, mint a makk. Nekem tíz év óta, nyolc év óta, mikor az uram meghalt, még náthám sem volt. Nem mondom, jól élek, mindent megadok magamnak, amire csak vágyakoztam hosszú életemben.

Hatvanhárom, művésznő kérem, de én tizenkét éves korom óta mindig dolgozom. Pedig az anyám váltig ígérte, hogy taníttatni fog. Tanítónő szerettem volna lenni, de szegény szolgálatba adott, mert kellett az a pár krajcár is, amit kerestem. De én nem maradtam Egerben. Ha szolgálnom kell, hát kell, de ott, ahol a barátnéim iskolába járnak? Feljöttem Pestre a nénémhez, aki aztán csúnyán kibabrált velem. Kulcsárné volt grófi házban, egész nap maga helyett dolgoztatott, fizetést nem adott, nem is kért részemre, vagy

csak hétfőn került rá sor, mert volt egyéb ételem. Egy hétig van belőle hús. Tegnap az ikrek apjával ettünk a tyúkmellből készített jó borsos tokányt. Szeretek enni, megmondom!

Hogyis mondjam, reggel korán kelek, azt az egyet nem másítom, egész életemben korán keltem, most is jólesik. Tessék hozzá szólni, valami két éve kivétel nélkül minden reggel tornázom. Az az öreg professzor tanácsolta, aki tanársegéd volt, amikor én kislánykoromban beállottam a kórházba — istenem, mennyire rajongtam érte! Szerelem? Talán, bár nem tudom, akkoriban annyian kapkodtak utánam, nem volt szükségem a sóvárgásra, mikor pedig férjhez mentem, gondolni se szerettem az úgynevezett szerelemre...

Hisz mondom, művésznő, a felszabadulás után újra egészségügyi dolgozó let-

várak

Egyedülálló témájú útikönyv, kultúrhistóriai kalauz, építészet-történeti áttekintés — így summázható a vélemény a magyar várépítészet jeles szakértőjének, Gerő Lászlónak a Műszaki Könyvkiadó gondozásában most megjelent művéről. A budai vártól a Visegrád fölött őrködő erődítményen át Kőszegig, Sárospataktól Szegedig — országos várnéző sétára invitál a szerző. S a megtett séta első tanulsága: hazánk nem is olyan szegény középkori erődítményekben, mint azt a közhiedelem tartja. A másik: a várépítészet haladt a korral, ahogyan fejlődtek az ostrom

Fejér Csaba

DM magazin

1024

XII. SZEGEDI NYÁRI TÁRLAT

Fejér Csaba Önarckép

DELMAGYARORSZÁG
Szeged

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., Ülői út 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Tánc a szobrok alatt

a ismét Spartacus

p este ismét Hacsaturján
dülnek föl a dóm előtti
Állami Operaház balett-
combati premier után má-
a be a szabadtéri közönsé-
nírű táncjátékot. Ezzel a
az együttes búcsúzik is a
áltól. Amennyire örülünk a
ternek, annyira sajnáljuk,
estén láthattuk a római rabszolgalázadás történetét bemutató drámai táncjátékot. A produkció kőszínházból jött a szegedi dóm elé, de méretekben, arányokban növekedve különleges színeket kapott, s monumentalitásával még nagyobb hatásúvá tette a téma kibontását. Képeink, a nagyerejű, lendületes előadás péntek esti főpróbáján készültek.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Fejér Csaba

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

1971 OKT 24

1021

FEJÉR CSABA: KŐFAL

Annus Gábor, meg a vára

TALÁLTAM egy egészen páratlan katonai egységet Kunbaján. Pontosabban egy határőrőrsöt, amelynek páratlansága egyedül abban rejlik, hogy ott semmiféle étel nem kerül az asztalra torma meg petrezselyem nélkül. Úgy, ahogy mondom: se tejet, se kávét, se teát, se lekvárost kiflit, de még mákos palacsintát sem esznek ott a katonák torma meg petrezselyem nélkül. Kifélék lehetnek az ottaniak? Fiúk, mint Annus Gábor innen, Mindszentről.

— Mivel foglalkozott azelőtt? — kérdezem a legényt, szolgálati helyén, az őrsön, ott is a barkácsműhelyben. Mutatta, mily remekszép váracskát épített kavicsból, fából, mifenéből.

— Díjat nyertem vele az országos versenyen.

— Különben mi a szakmája?

— Ács és állványozó. A DÉLÉP-nél dolgoztam, megyek is vissza nemsokára.

— Gondolom, otthon is barkácsolgatott.

— Otthon? Hiszen ott nincs idő ilyesmire...

BESZÉLGETTEM egy „lámpakészítővel" is.

— Szentesről jöttem — mutatkozott be. — Cséfán György a nevem. Szakmám nincs. Kőműves segédmunkás voltam csak.

— Miért csak?

fehér kő
méterkar
— H
láthatja,
formált
gyelőben.
azt hihe
olvasni.
— T
— F
Büszk
pisztolyái
tárt. S aki próbálkozik, mereszti, tudja meg, [illegible] áll őrt a szegedi traktoros, vagy a szentesi kőműves, vagy a mindszenti ács. Meg a szolgálati állat is előkerülhet...

MONDOM: ilyenek a határőrök ezen az őrsön, pontosan, mint másutt. Időnként szép fehérre meszelik a kerítésoszlopokat, meg a fák törzsét is embernyi magasan az őrs körül. Fűzvesszőkből díszeket fontak a bejárat fölé a barkácsolók. Röplabdáznak is néha, van köztük egy agronómus, vele együtt néhány fiú kertészkedik. Azt mondta a parancsnok: — Kevesebb lesz a konyhai kiadás idén vagy húszezerrel. Másik annyit a sertéshizlalás produkál, idén már hat disznót levágtunk, sorra kerül még kettő...

APRÓBB GONDOK is voltak. Az újoncnép egyikemásika nem úgy illeszkedik a kollektívába, mint a többi. Egy-két legényt le kellett szoktatni az ivásról. De azért most nincs baj emiatt. A jó szó, ha kellett, az az egy-két harmincnapi laktanyafogság csak hatott.

NEMRÉGIBEN volt egy majdnem rendkívüli eset. Jelentik a járőrparancsnoknak, hogy fütty hallatszott az

FEJÉR CSABA

MEGHÍVÓ

3519 – fnyv I.

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ 1972 MÁRCIUS 11–26-IG
NAPONTA 11–19 ÓRÁIG
HÉTFŐN SZÜNNAP

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK ÉS
A TV GALÉRIÁJA
MEGHÍVJA ÖNT

Fejér Csaba

FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1972 MÁRCIUS 11-ÉN, SZOMBATON 12 ÓRAKOR

MEGNYITJA
DR. FEHÉR ZSUZSA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

MŰCSARNOK KAMARATEREM, HŐSÖK TERE

1021

1972. III.9. Tv. 21.o5 Ka./11/

A Tv Galériája

- Sorozatunk ez évi harmadik adását látják.

- Jó estét kivánok kedves nézőink. Hejő Csaba festőművész, akit ma bemutatunk a Tv Galériában, holnapután szombaton nyitja tárlatát a Műcsarnok Kamaratermében. A tárlat két hé tig lesz nyitva. A ma esti müsorban szeretnénk áttekintő ké pet adni Hejő Csaba, érdekes, különös művészetéről. Vásárhe lyen él a művész és ahogy látják majd, témáját nagyobbrészt az alföldi parasztvilágból meriti. Egyébként 35 esztendős belső épitésznek indult és azt hiszem, amikor belső épitész volt még, halvány gondolatában sem szerepelt, hogy valaha festő lesz még.

- Igen, valóban igy volt, noha a Művészeti Gimnáziumban érett ségiztem, soha, egy pillanatra sem volt eszemben, hogy művész legyek. Minden érdekelt csak a művészet nem, a haditechniká tól kezdve, a történelemig minden.

- Ez mikor volt?

- Ez kb. másodéves belső épitész koromban volt és attól kezd ve aztán ezt a pályát választotta,.

- Mi volt az inspiráció, hogy elhatározta, hogy festő lesz? Hát elmondható?

- Igen, de nagyon nehezen lehet elmondani, mert hosszú folya mat, de találkoztam a képzőművészettel intenziven ..... és másodéves koromban és attól kezdve más dolgot csináltam és sikerült is átállnom. Szóval a diszitőfestőre átmentem és ott is végeztem 59-ben Székács mester és Rákosi Zoltán

1972. III.9. Tv. 21.05 K. /11/

A Tv Galériája

- Sorozatunk ez évi harmadik adását látják.

- Jó estét kívánok kedves nézőink. Hejő Csaba festőművész, akit ma bemutatunk a Tv Galériában, holnapután szombaton nyitja tárlatát a Műcsarnok Kamaratermében. A tárlat két hétig lesz nyitva. A ma esti műsorban szeretnénk áttekintő képet adni Hejő Csaba, érdekes, különös művészetéről. Vésérhelyen él a művész és ahogy látják majd, témáját nagyobbrészt az alföldi parasztvilágból meriti. Egyébként 35 esztendős belső építésznek indult és azt hiszem, amikor belső építész volt még, halvány gondolatában sem szerepelt, hogy valaha festő lesz még.

- Igen, valóban így volt, noha a Művészeti Gimnáziumban érett végiztem, noha, egy pillanatra sem volt eszemben, hogy művész legyek. Minden érdekelt csak a művészet nem, a haditechnikától kezdve, a történelemig minden.

- Ez mikor volt?

- Ez kb. másodéves belső építész koromban volt és attól kezdve aztán ezt a pályát választotta.

- Mi volt az inspiráció, hogy elhatározta, hogy festő lesz? Hát elmondható?

- Igen, de nagyon nehezen lehet elmondani, mert hosszú folyamat, de találkoztam a képzőművészettel intenzíven ..... és másodéves korombban és attól kezdve más dolgot csináltam és sikerült is átállnom. Szóval a diszítőfestőre átmentem és ott is végeztem 59-ben Szőkics mester és Rákosi Zoltán

keze alatt a freskó szakon.

- Kiállitások és bemutatók voltak Vásárhelyen.

- Volt egy kiállitásom Vásárhelyen 67-ben és képeim szerepel tek több helyen Európában. És most lesz egy kiállitás.

- Most ami nyilik és remélem, hogyy nézőink nagyon megszere tik és megismerik ma este, legalábbis áttekintőképpen Hejő Csaba művészetét. Vásárhelyi és ennek a szónak tulaqdonképpen arany fedezete van, a legelfogultabb és a legjobb vásárhelyi ismerőst hivtuk meg vendégként, dr. Dömötör Jánost, aki Vásár helyen született, országgyyülési képviselője a városnak és amel lett az ottani Tornyai J nos Múzeum igazgatója . Hát azt hiszem tőle kevesen ismerik jobban Vásárhelyt, vagy mégis van aki jobban?

- Biztosan van, de azt hiszem, hogy éppen sokirányu kötődésem miatt, nem helyes, ha én vallok lokálpatriótai elfogultsággal erről a városról, hanem olyyan idegenek, akik megfordultak ottan, jó szemüek voltak, jobban tudnak vallani erről a város ról. Ady Endrére gondolok, Juhász Gyulára és Németh Lászlóra. Adyy Endre paraszt Párizsnak nevezte ezt a várost, Juhász Gyu la magyar Fiezolénak és Németh László választott szülővárosá nak. Párizs és Fiezolemár utalnak valamilyyen művészeti jelleg re és valóban, alig van magyar város, amelynek művészeti mult ja gazdagabb lenne és mai művészeti élete élénkebb, mint Hód-mezővásárhelyé. Sokan keresték, kutatták, mi a titka annak, hogy sajátos tájjal nem rendelkező, sőt esztétikus művészettör téneti müemlékegyüttesekkel sem dicsekvő városba n hogyyan

jött létre ez a művészet? Azt hiszem, akkor kapjuk meg a választ ha arra utalunk, hogy milyen emberi, társadalmi atmoszféra az, ami körülveszi a művészeket? Már Tornyaiék megteremtették ezt az atmoszférát, nem csodabogárnak tekintik a művvvszerket, ha nem olyan, a társadalom számára hasznos munkát végző embereknek, dolgozó embereknek, akik nem ekével, vvagy nem esztergapadon, vvagy nem logarléccel, ahenem ecsettel és vésővel végzik a maguk munkáit.

- A vásárhelyi művésztelepnek már sajátos rangja van. Nem is tudom lehet-e mondani, hogy vásárhelyi, mert hisz magyar festők vannak ott, nemcsak vásárhelyiek, de bizonyos, hogy egy sajátos , valami vásárhelyi stilus, vagy motivum,van valami ilyen Hejő Csabánál? Észrevehető?

- Kétségtelen, van egy vásárhelyi műhely, van egy vásárhelyyi iskkola is. Amelyik a tájhoz, az emberhez való mélységes kapcsolódás, hagyomány, az alföldi realisták hagyományának folytatása, amellett egy sajátos realista látásmód, egyszerűség és tisztaságban nyyylvánul meg. Hejő Csabát részben határozza meg persze a vásárhelyi hagyomány, mert hiába keresnénk nála Tornyai ~~xxx~~ hevületét, indulatát, szenvedélyét, amelyik részben Tornyai társadalmi igazságérzetéből, részben a társadalom megváltoztatása iránti szándékból fakadt. Hejő Csaba ki van békülve a világgal, harmóniában él a világgal, hisz az emberekben és a hisz az emberi érzéseknek. Majd látni fogják, milyen emberi gyöngédséggel ábrázolja az anyaság érzését, az anya és gyermek kapcsolatát. Mégis kapcsolódik Vásárhelyhez a táj és

emberszeretetben. Kapcsolódik abban, hogy megtalálja az örömét a hétköznapok egyszerü tárgyaiban, megtalálja az örömét az egyszerü eszközökben, a mindennapi használati eszközökben, egy kanálban, egy bögrében, egy kis-székben, ennyiben is kapcsoló dik Vásárhelyhez. Ugyanakkor azonban túl is lépett formailag Vásárhelyen, tehát a kapcsolódás elsősorban etikai, ha forma is lenne, akkor csak, epigonizmusról beszélhetnénk. Tovább lé pett, hogy mennyiben, arra két példát szeretnék bemutatni. Nézzék meg ezt a rendkivül izgalmas, érdekes felületet, amely önálló életet él, szinte egy mikrovilág, amelyik elinditja fan táziánkat, amely azt lehetne mondani önállóan, absztrakt kép ként is érvényes. D[E] még sem az, hanem nagyon is konkrét fela datot, nagyon is képépitő elemként épül bele egy tágabb képbe, Az ajtó cimü képébe.

- Egy öreg házon lévő ajtó.

- Igen, amelyiknek a fehér fala nyilvánvalóan jelképi értékü, jelképértékü etikai megbecsülését jelenti azoknak, akik ebben élnek, egy életformáról beszél. Ugyanakkor ez a barázdált, göcsörtös felület, amelyet az előbb láttunk, az itt élő embe reknek a gondjairól, életének a nehézségeiről is szól.

Vagy nézzünk egy másik képet, hogyyan közeliti meg ellenpontoz va a valóságot és ebben is sajátos individualitást, ujitást valósitva meg. Ime itt van egy függöny, a maga gazdag, finom barna árnyaltságával, lebegő könnyedségével és itt van mellet te, itt az ellenpontozás, még hozzá sokk hatással, egy régi Tolnai Világlapja a maga nyyersességével, nyomdai megfogalma zásával. Az egésznek a kettőssége nem csak azt fogalmazza meg,

emberszeretetben. Kapcsolódik abban, hogy megtalálja az örömét a hétköznapok egyszerű tárgyaiban, megtalálja az örömét az egyszerű eszközökben, a mindennapi használati eszközökben, egy kanálban, egy bögrében, egy kis-székben, ennyiben is kapcsolódik Vásárhelyhez. Ugyanakkor azonban túl is lépett formailag Vásárhelyen, tehát a kapcsolódás elsősorban etikai, ha forma is lenne, akkor csak, epigonizmusról beszélhetnénk. Tovább lépett, hogy mennyiben, arra két példát szeretnék bemutatni. Nézzék meg ezt a rendkívül izgalmas, érdekes felületet, amely önálló életet él, szinte egy mikrovilág, amelyik elinditja fantáziánkat, amely azt lehetne mondani önállóan, absztrakt képként is érvényes. De még nem az, hanem nagyon is konkrét feladatot, nagyon is képépítő elemként épül bele egy tágabb képbe, az ajtó cimü képébe.

- Egy öreg házon lévő ajtó.

- Igen, amelyiknek a fehér fala nyyüvánvalóan jelképi értékü, jelképértékü etikai megbecsülését jelenti azoknak, akik ebben élnek, egy életformáról beszél. Ugyanakkor ez a barázdált, gücsörtös felület, amelyet az előbb láttunk, az itt élő embereknek a gondjairól, életének a nehézségeiről is szól.

Vagy nézzünk egy másik képet, hogyyan közeliti meg ellenpontozva a valóságot és ebben is sajátos individualitást, ujitást valósitva meg. Íme itt van egy függöny, a maga gazdag, finom barna árnyaltságával, lebegő könnyedségével és itt van mellette, itt az ellenpontozás, még hozzá sokk hatással, egy régi Tolnai Világlapja a maga nyyerzességével, nyomdai megfogalmazásával. Az egésznek a kettőssége nem csak azt fogalmazza meg,

hogy olykor, amikor kitörik az ablka, akkor újságpapirral is helyettesitik, hanem ennél többet fejez ki, nyilvánvalóan az életben megnyilatkozó, finom és nyers, szép és rút, jó és rossz ellentétét, úgy ahogyan ez a maga összetettségében je lentkezik. Fejér Csaba tehát összegezve kapcsolódik a vásár helyi iskolához, a vásárhelyi hagyományokhoz, ugyyanakkor szá mos új elemet visz be, egyéni, individuális művészetével ebbe ennek az iskolának a gazdagságába.

- Hát ezekkel az ablakokkal és ajtókkal még gyakran találko zunk, azt javaslom kedves Fejér Csaba, hogy tulajdonképpen majd ilyyen ajtókon és ablakokon tekintünk be majd a mai séta során, amikor nagy vonatkozásban legalább végigsétálunk .....

- Hát egy kicsit most vissza kell pergetni a dolgokat. Mert Dömötör kolléga olyan szépen összegezte itt.

- Vásárhelyi.

- Na most szeretném azokat a pontokat megragadni talán itt a kiállitási sétánk során, amelyek elválasztják Vásárhelytől és amelyek főképpen amikor elválasztják, akkor az egész nagy közösség ta jává teszik. A mai fiatal festőknek a kutatóhajla ma az, ami megnyilvánul az ő munkáiban. Tornyyaiék még vad indulattal, ő szelid beleérzéssel foglalkozik azokkal a tár gyakkal, amelyek számára egy egész világérzést jelent. Egy vi lágérzés közlésének a lehetőségét biztositják. Ezért képein a csendéletek, mert hiszen csak ezt a hagyományos szót hasz nálhatjuk a tárgyak együttesének a megjelölésére, ezek olyan sürü életérzéssel telitettek, hogy a környyezetükből kiszakit va a tárgyak sokkal inkább visszautalnak eredetükre, a köri-

löttük élő emberekre, mintha agyonzsufolná képeit a paraszti élet különféle tárgyaival, jelképi eszközeivel.

- Itt a napraforgós csendélet. Pontosabban az ő műtermében oly sokszor megfestett, asztalkára helyezett papirlap, napraforgó. Egyébként száraz napraforgó, ami sok festőtő megih letett már. Nála még ezen a képen, egy kicsit, hogy úgy mond jam a lényyegtől elütő a módszer, még erősen ..... fest és igy a tárgyak együttesében még többet akar elmondani, tehát nem egy tárgyon kisérel meg olyan fajta összefüggéseket ábrá zolni, amelyet későbbi trágyszemélleteink sokkal határozottab ban, sokkal egyértelmübben, szinte a szuggesztivitásnak egy olyan fokán mint egykor Van Gogh ugyye hasonló módon egy ké pet festett meg. Hasonló módon Fejér Csabánál lehet ezen egy kicsit vitatkozni is, sokszor beszélgettünk erről, hogy vajon a belső épitésznek az indulása mennyiben járul ahhoz, hogy ő a tárgyakhoz valami egészen különös vonzódást mutat. Szóval minél mélyebben kerülünk az ő világába, annál inkább érezzük, hogy ezek a tárgyak, nemcsakhogy vonzanak, elárulnak sorsokat, életformákat, körülményeket, hanem a festői problémáknak is olyan tárházát öntik elébe, ami a témát kimeritő/////hetetlenné teszi. Hát

Hát itt van ez a gyalogszék, ahogy ezt hivják Vásárhely táján, amire rádobott egy festőrongyot, néhány ecsetet, de magának a széknek a térben elfoglalt helye, kapcsolódása, rendkivül egy szerü, szürke, puritán, simán festett háttérrel, azt a X puszta tényt világitja meg, hogy nincs az a tárgy, aminek a lelkébe,

ha szabad ezt a kifejezést használnom be tudna hatolni egyszerí megfestéssel a művész. Azt mondta nekem, hogy nem a téma az, ami a döbbenet erejével hat, ez a döbbenet a felfedezés, amit ezekben az egyszerű témákban ő tesz.

Itt például egy másik tárgyyat kapcsol hozzá, egy olyan tészta szűrőt, egy vásárhelyi edényt, mindez együtt szinte deka-ra, kiszámítva, szinte centiméterre, a különféle foltoknak az együttesével és ugyyanakkora lirának a megőrzésével. Hát ez ritka, hogy egy festő ennyire hűséges marad a közvetlen környezet tárgyaihoz és ilyen vonatkozásban feltétlenül Vásárhely kell, amely népi kultura, a használati tárgyaknak ez a nagyon-nagyon emberhez nőtt tulajdonsága, ami az inditékot adta és az az érzésem, ha ez nem Vásárhelyen történik, mindenütt, ahol az életnek valamilyyen lélegző közelléte van, feltétlenül a művészneк ez a szelete a világnak, amit kiválaszt és abba minél mélyebbre lépve, egyre többet és többet tud ugyanabban a témában megmutatni.

- Eddig számunkra a legérdekesebb az volt, hogy a paraszti hét köznapi élet használati eszközei, szinte állandó és vezérlő motivumként térnek vissza Fejér Csaba képein, miért és hogyan? Erről készitettünk filmet . Kérem a filmet és azt hiszem hogy jó választ ad majd erre a kérdésre.

- Én nem vagyok gyüjtő, viszont ragaszkodom a régi családi darabjainkhoz. Például ott van az a fogas, az anyám családjáé. Ott az évszám is rajta. Az asztalt viszont a dédapám csinálta, ősatyám és évtizedekig dolgozták rajta a disznót, a késnyomok

is minden rajta van még.

- A tál, az az első tál, ebben mosták a beleket a disznóölés kor, anyám még most is használta, igy tudtam elkérni.

- Itt van ez a kis szekrény, úgyy hivják, hogy ..... ezt is a dédapám csinálta, és egy bájos kis húzása, hogy a ..... átértékelte, valószinüleg a mestergerendához igazitotta az egészet. Mert ott nekem nem tünt fel, hogyy fer de, csak itt. És amikor a mütermet megkaptam akkor ez egy ü res hodály volt, mindenféle emberi tevékenységre alkalmatlan volt és akkor épitettem ezt a galériát és alatta úgy épitettem ki, hogy hangulatában megidézzem, amit anyámnak a konyhájában láttam, megszoktam gyerekkoromtól kezdve.

Ezek a tárgyakhoz mondjuk nagyon .....is kötődök, de ez még nem volna elég ahhoz, hogy én ezeket festem, ez nem volna in ditóok. Viszont onnan lehet elindulni, hogy ezeken a tárgyakon részt van minden olyan felület, minden olyan jelenség, ami általában létrejöhet és ezeken keresztül én a festészetnek minden egyes pontját, minden egyes elemeit megtalálom. Festészetileg ezen én magamat kiélhetem. Olyan életfelületeket hozna létre ezek za idős, használt tárgyak, hogy eleve már szinte ..... kóp és inspirálnak a festészetre.

- Legkedvesebb témám egyszerüen nem tudok vele betelni, mert akárhányszor lefestettem még mindég úgy érzem, hogy még mindég nem értem el azt, amit akarok vele. Eredetileg ez egy mosópad, ezen volt egy teknő, még egy ilyen pad volt, egy teknő kellett ..... összemérik, mostak rajta, olyan felületeket hozott

létre ez a szappan. lúg, mindenféle, hogy szinte már nem is pad lett, hanem valamilyen személyiség, mert története van, ötven év használata. Most ami engem ebből érdekel azonkivül, hogy pad, a felületeknek a játéka, finom találkozása különböző felületeknek. Az egésznek a játéka körös-körül, pl. eredetileg egy négyzet tér alak volt, de kirágta az idő, nagyon kikopott, szinte centiméterekét változik az értékes a .....nak is, tehát ennek egy nagyon finom rajza, nem kitalált dolog, hanem kialakult magától. Ezért ragaszkodok ennyire általában ilyen témáknál a krakterhez. Ha most szeretem kibontani saját elképzelésem szerint, pl. ..... megbontani kis fény-árnyékot,drapéria ..... még tovább növelem ezeket a felületi játékokat, valami festészeti eszközökkel, bevonok mértani formát is a játékba. Hogy ha pl. elkezdem festeni, akkor veszem észre mikor már majdnem kész, hogyy a másik még sokkal szebb, és akkor jön egy másik világítás, akkor megint más jut az eszembe, ezért nem tudok ezzel eltelni, ezért nem tudom megunni és ezen minden előfordul ezen a felületen, ami előfordulhat ebben a Naprendszerben, vagy egyszerűen előfordulhat optikailag.

- Engem mint festő tanit festőt, engem az érdekel, hogy e sötét test, ez a majdnem masszív sötét test előtt, aktiv vonalrendszer zajlik le. Ennek az egymásra való hatása az,amikor a vitrinnek az első része még nem olvadt bele a sötét részbe, akkor kirajzolódik az ornamentikája, egy erős, szilárd szerkezet, mindenféle érzéki vonalakkal tele, formákkal, gazdagsá

gokkal és ..... vonul be a sötét térbe, itt sokkal finomab bá válik és a sötét klapni és az ornamentikának a viszonyya meg változik és amikor kijön belőle a végefelé, akkor még egyszer megismétli ezt a játékokt, ami itt történik az elején és itt szinte befejezi a képet nekem. Ezt a bicikli részt azért tettem ide, hogy ezt a szabályos kört megkontrázzam egy szabálytalanabb, játékosabb valamivel, föloldja a merevségét és azt is úgy, hogy ez a világos részben zajlik a másik az meg a sötétebb részen zajlik és igy gazdagabbá válik a motivum.

- A bicikli főszereplő lett ebben a képben, már látom, de kere sem itt a képet, tulajdonképpen hol van ez a kép?

- Sehol nincsen, csak kerülgetem. Egyelőre nagyon tetszik.Még nem tudom, hogy közelitsem meg, nagyon sok a probléma.

- Például?

- Például mekkora legyen a léptéke, milyen legyen tárgyias legyyen-e? Elvonatjoztatott? És annyiféle szinben milyen legyen, folthatása milyen legyen? És az a vége, hogy hitelesnek is kel lene lenni ráadásul. Nem arról van szó, hogy itten kihasználnám a biciklinek a motivumát,hanem ragaszkodok mindég ahhoz, a végeredmény az az legyen. Bicikli legyen és hiteles.

- Nyilvánvaló, hogy oda van támasztva egy ~~kke~~ kicsit a szekrény hez.

- Igen, igen. Oda van támasztva és

- mindenféle kellékek vannak rajta.

- Amit én festőileg jónak láttam, azt ráakasztottam. És nagyon rázós a dolog, mert ha ez a képem nem sikerül mondjuk, az ku darc, ugyye, van ilyyen, akkor elmegy tőle a kedvesm. Azért

kerülgetemn egyelőre néhány hétig.

- Amikor láttuk ezt a filmet, azt gondoltuk, tulajdonképpen itt semmi gond nincs, meg kellene festeni azt, ami a filmen van.

- Igen, igen. Szóval nekem is egy pillanatra nekem is az tünt, aztán elkezdtem gondolkozni, nagyon nehéz, meg kell küzdeni az anyaggal és témával, szóval sokminden ..... meg kell küzdeni.

- Még találkozunk ezzel a képpel.

- Még találkozunk

- És majd a közeli időben lesz még egy sokkal nagyobb tárlat is. Menjünk tovább kedves ~~FEJÉR~~ Fehér Ida.

- Kapcsolódva az előbbiekhez nem is a kiállitási intérieur-je amit látni most, amely egy részletet ábrázol, hát tulajdon képpen ezt kell majd továbbfejleszteni, hogy ha valamilyen módon a kerékpárt is bele ~~k~~ akarja komponálni. Ez igy ahogy van, szinte együttese mindannak, amit külön-külön festett és ami érdekes számomra, az, hogyy itt a ritmus, mint új tényező erőteljesen belép a képbe.

Csendélet, tárgy ~~tárgy~~ intérieur, figurák és táj ez a nagy téma csoport, amelyen belül maradva mindég ujat tud mondani.

Az ablaknak egy kisebb változatát láthatják itt. Érdekes mó don az ablak mindég erősen vonzza a festőket, egyáltalán a paraszti környyezetnek ez a furcsa, mély, kis ablakszemekkel teli ablakszárnyyai és az, ahogy a fényy tódul be rajta. Beszélgettünk erről a képről, ahol a függönynek a szerepe és

ezek az ujságpapirok, egyszerüen egy meleg szint vont bele a képbe, mert az ő szinvilágában erősen a szürke és a barna dominál és azért fogalmaztam meg, hogy a szürke, ami a korong, a sok-sok szinből eggyé forgatott iskolai korongra emlékeztet, mert mindegyik szin emléke fölfedezhető benne.
Figurális képei közül érdekes módon, Anya gyerekkel és még egy pár, nem sok van a kiállitáson. Mintha máskép nyúlna a témához. Itt is meg van ez a nagy monumentális kivágottság, az, hogy a környezetből jóformán semmi, csak egy egyszerü hát tér-szint terit a figurái mögé és a figuráinak a plasztikus sága is más mint a tárgyyaké. A fej, a kezek, általában a je lentősebb részletei a figuráknak plasztikusabbak, a ruha ki teritettebb, egyszerübb, semmiféle megvesztegető hatásra nem törekszik itt drapériákban pl. Annyira nem akarja befolyásol ni a nézőjét és már a figurálisoknál éreztem azt a nagy igazsá got, ami a dokumentum igény, a ma fiatal művészében.
Portréiban az előkészitéshez gyakran rajzot használ. A rajzban úgyszólván minden részletét kidolgozza az aronak és azt mond ja, hogy csak úgy tud igazán portrét rajzolni, festeni, hogy ha a modell szembe néz vele. Igy találja meg azt a kontaktust kapcsolatot, amely élő embernél tényleg az arc szüntelen moz gása aligha biztosithatna, a szem amely rászegeződik.
Éppen az öreg néni, az előbb rajzban, most pedig festményben látható, rendkivül kifejező, tényleg a művésszel szembenéző tekintet és ugyanigy ezt a hatást tartja mindvégig a szemlé lő számára is, visszaadva ennek a tekintet egybekapcsolását.

Önportréját, önarcképét viszont már nem ezzel az eszközzel dol gozik.

- Pedig szembe néz. Szembe néz és nincs is megfestve a szeme.

- Igen, mert itt az a helyyyyzet, hogy nemcsak én festem a ké pet, nemcsak én hatok a képre, hanem a kép is hat énrám, ha egyszer a kép azt mondja, hogy jó, hát akkor jó, akkor abba kell hagyni. Hogy ha szeme lenne, mert volt már szeme is ugya nis - nem nézett úgy, mikor a szemet átfestettem, egészen el hagytam, akkor éreztem.

- Tulajdonképpen minden lehet a szemében.

- Igen,igen, szemet azért csak jobb festeni, nem ez a proble ma, de van amikor nem kell. Nem tudom miért, pont ez nem kel lett. Máshol kell, itt nem kellett.

- Érdemes tovább mennünk most, szinte lapozván Fejér Csaba életében. Keressük a tanyát, aminek itt láttuk ablakát, és aj taját. Egyáltalán a tanyyai motivum szereplését Fejér Csaba művészetében. Egy rövid filmet erről is készitettünk, kérem ezt a filmet! Amely azt hiszem hüen mutatja majd ennek a las san kivesző világnak mély hatását. Mindenkire, aki közötte él, vagy aki ismeri.

- A vásárhelyi tanyavilágból sokszor meritek és egyszerüen ezt a témát nem tudom megunni, mert ahány tanya, annyiféle, annyiféle karakter és tulajdonképpen erről nem is nagyon tudok beszélni. Egy barátom Mocsovszky László, szerintem sokkal job ban ki tudja fejezni, amit én itten szavakban el tudok mondani.

- /zene/ Nincs más a közelben, csak a kopász fák a horizonton, kutyyaugatás a falu harangon. A learatott nagy tábla csönd.

önportréjét, Usarcképét viszont már nem ezzel az eszközzel dol gozik.

- Pedig szembe néz. Szembe néz és nincs is megfestve a szeme.

- Igen, mert itt az a helyyyzet, hogy nemcsak én festem a képet, nemcsak én hatok a képre, hanem a kép is hat énrám, ha egyszer a kép azt monja, hogy jó, hát akkor jó, akkor abba kell hagyni. Hogy ha szeme lenne, mert volt már szeme is ugyanis - nem nézett úgy, mikor a szemet étfestettem, egészen el hagytam, akkor éreztem.

- Tulajdonképpen minden lehet a szemében.

- Igen,igen, szemet azért csak jobb festeni, nem ez a probléma, de van amikor nem kell. Nem tudom miért, pont ez nem kellett. Háshol kell, itt nem kellett.

- Érdemes tovább mennünk most, szinte lapozván Fejér Csaba életében. Keressük a tanyát, aminek itt léttuk ablakát, és ajtaját. Egyáltalán a tanyyai motivum szereplését Fejér Csaba művészetében. Egy rövid filmet erről is készitettünk, kérem ezt a filmet! Amely azt hiszem hűen mutatja majd ennek a lassan kivesző vi/légnak mély hatását. Mindenkire, aki közötte él, vagy aki ismeri.

- A vásárhelyi tanyavilágból sokszor meritek és egyszerűen ezt a témát nem tudom megunni, mert ahány tanya, annyiféle, annyiféle karakter és tulajdonképpen erről nem is nagyon tudok beszélni. Egy barátom Mocsovszky László, szerintem sokkal jobban ki tudja fejezni, amit én itten szavakban el tudok mondani.

- /zene/ Nincs más a közelben, csak a kopász fák a horizonton, kutyyangatás a falu harangon. A learatott nagy tábla csönd.

Ahogy váratlan ránk köszönt. /folytatja a verset/

- Itt van pl. ez a tanya, itt minden, ami történik, azt mind ember teremtette, ember hozta létre, a fákat emberek ültették, ez a táj maga csak egy ég meg sik föld, semmi más nem volna, ha az ember nem nyúlt volna hozzá, nem élne itt. Például az é let az úttal kezdődik, azt szinte minden évben átirják. Egy kis tócsa elkezdik kerülgetni. Ami engem ebből érdekel, az a vgtelen térben egy ilyen motivum, ami felrajzolódik az égre, a fák, házak és melléképületek, egy olyan motivum, amit minden ki megért, aki ezen a tájon lakik, mindenkinek ismerős. A fának az értékét az égen, a földnek az értékét, rajzát, a háznak a karakterét. Az teszi pl. élővé, hogy megnézem a tanyánál,hogy hol süllyednek, hol változik évek alatt, hol toldanak hozzá eset leg, hol bontanak le belőle. Például a tanya, amit tavaly fes tettem egész másképp nézett ki, úgylátszik most egyik felét lebontják, átépitik. De szeretném, ha a téma nem egy paraszt romantika lenne, hanem maga a festészet és itt a motivumok tu lajdonképpen ezt a célt szolgálják, hogy a festészetről alkotott minden elképzelésemet alátámasszák és alárendelik ennek a cél nak.

- Ez az a kép, amit csak az láthat, csak az tudhat, aki közötte élt, aki ismeri a tanyai sár, a tanyai kis, a lassan roskadozó házaknak az életét, ahogy Fejér Csaba szokta mondani, a stati káját, ugyye? Ezt is kell tudni.

- Igen ez adja meg, már a belső épitészt értem.

- Igen, én nagyon hasznos két évet töltöttem a belső épitészeti

Ahogy váratlan rénk köszönt. /folytatja a verset/

- Itt van pl. ez a tanya, itt minden, ami történik, azt mind
ember teremtette, ember hozta létre, a fákat emberek ültették,
ez a téj maga csak egy ég meg sik föld, semmi más nem volna,
ha az ember nem nyúlt volna hozzá, nem élne itt. Például az é
let az úttal kezdődik, azt szinte minden évben átirják. Egy
kis tócsa elkezdik kerülgetni. Ami engem ebből érdekel, az a
vgtelen térben egy ilyen motivum, ami felrajzolódik az égre,
a fák, házak és melléképületek, egy olyan motivum, amit minden
ki megért, aki ezen a téjon lakik, mindenkinek ismerős. A fának
az értékét az égen, a földnek az értékét, rajzát, a háznak a
karakterét. Az teszi pl. élővé, hogy megnézem a tanyánál, hogy
hol sülyednek, hol változik évek alatt, hol toldanak hozzá ezet
leg, hol bontanak le belőle. Például a tanya, amit tavaly fes
tettem egész másképp nézett ki, úgylátszik most egyik felét
lebontják, átépítik. De szeretném, ha a téma nem egy paraszt
romantika lenne, hanem maga a festészet és itt a motivumok tu
lajdonképpen ezt a célt szolgálják, hogy a festészetről alkotott
minden elképzelésemet alátámasszák és alárendelik ennek a cél
nak.

- Az az a kép, amit csak az láthat, csak az tudhat, aki közötte
élt, aki ismeri a tanyai sér, a tanyai kis, a lassan rockadozó
házaknak az életét, ahogy Fejér Csaba szokta mondani, a stati
kájét, ugyye? Ezt is kell tudni.

- Igen ez adja meg, már a belső építészt értem.

- Igen, én nagyon hasznos két évet töltöttem a belső építészeti

szakon és attól kezdve egész másképp nézem az épületeket. Egy görbe tetőt pl. nem úgy veszem, mint ornammentikát, akár hogy görbülhet, hanem annak meg van az oka, hogy mért görbül. Hol süllyed meg a fal, hol lesz ferde, hol támasztják alá, mindenféle ilyen apróság, amikor rajzolom, akkor élvezem is nagyon, nem kell kibogarászni és ez adja meg a karakterét a tanyának. Minden tanya más, egyetlen egy sincs egyforma.

- Nézzünk néhány jellegzetes tanyai képet.

- És ami különös, hogy éppen a tanyai képekben válik el leg jobban az előzményektől. Itt Kosztka és Tornyai vagy akár Kohán tanyáira gondolok, egy szenvedélyes hozzáállást és épen az ő képeiben a romantikának még az emléke sincs meg, mert amint mondtam, egyszerűen lejegyez. Ebben a lejegyzésben azonban egy olyan fajta bennső indulat érződik, rejtőzik, amely a nézőben újra meg újra, esetleg kérdőjeleket is ad fel. Itt egy pusztuló tanyavilágnak az emléke, de akár közelnézetbe hozott romos tanyya, mint ezen a képen is látni, ez a néhány kis árva fa körülötte, vagy más képeken a boglyák, amelyek egyként a földre és az égre is rajzolódnak. Ezt a rendkivül erős, hogy úgy mondjam, férfiasan visszafogott érzelmet tük rözik, azt közvetitik a nézőhöz. Szürkék ezek a tanyák. Itt egy magas falra fa épül. Házcsoportot látunk, ez egy jellegzetes vásárhelyi részlet ezba szürke fal, amely fölött mozgás van, élet van, a tanyai háztetőknek ez a furcsa együttese. Akkor az előtér üres, kihalt, az ég szürke, mert azt mondja, hogy akkor megy ki tanyát festeni, amikor a szin nem változ-

tatja meg ezt a dokumentativ erőt, amit ő a tanyában vissza akar adni.

Amikor a látóhatár kibonlik nála, ami legjellegzetesen alföldi tanyavilág, akkor is a barna szántás viszi a szemet a házig, aztán a barna szántás átalakul, több lesz benne a szürke és köz ben eggyé válik ezzel a nagy mozdulatlan éggel, amelyen felhő nincs, nap nem világit, piros háztető nem lángol, mert mindez nem egyezik meg a művész szándékával, amely kifejezetten a ma élő művész szándéka. Tanyáról, rajzot adni a tanyáról, olyan fajta jellemrajzot adni, amely a festői kiélés teljes lehetőségét és ugyanakkor magában hordja.

- Ez érdekes gondolat. Hogy vajon hogy látja egy ma élő művvész egy mai kortárs művész, aki más művészetben dolgozik Fejér Csaba művészetét?

- Bemutatom nézőinknek, nem is kell bemutatnom, Ütő Endre operaénekest, akit nemcsak a barátság, először talán csak egy kiváncsiság füzött Fejér Csabához.

- Igen, ezzel kapcsolatban egy abszurditás jutott eszembe. Még pedig az, hogy nagyon nehéz amikor egy festőművész a saját festményeit magyarázza.

- Vagy amikor hallja, hogy magyyyyrázzák.

- Igen, de az mikor egy operaénekes magyaráz festményyeket, ez már tényleg abszurditás. Tehát nem is akarom, annyira elmondták előttem Csaba művészetének alapjait, tényleg olyan jól összefoglalva, hogy erről nem is akarok szólni. Nagyon szeretem amit csinál.

- Mit mond az Ön számára?

- Én nagyon szeretem a népművészetet. Gyüjtök is népművészeti tárgyyakat, nemcsak népművészeti, néprajzi tárgyakat is. És akkor, amikor ezeket a képeket nézem, ennek a képnek az egyszerűségét, ezeknek a képeknek a bele festett szeretetet, ami, ahogyan ezekhez a tárgyakhoz hozzányúl Csaba, akkor a művészetbe vetett hitem és a művészet fontosságába vetett hitem nő meg és éled újra.

- Mond mindég újat ugyanaz a kép, ha otthon, otthon függ a szobában?

- Mond, mond, feltétlenül mond, még akkor is, ha esetleg azokat a tárgykat, amiket megfestett, én előben is láttam, akkor is mond újat, mert a művész szemével, a művész szemének a tükrözödésében, teljesen másképpen látja az ember azt a tárgyyat, amit megfestett, pontosan azért, amit az előbb mondtam, szeretettel nyúl hozzá. Szeretettel, tehetséggel, hozzáértéssel, mesterségbeli tudással és ezáltal természetes, hogy ad egy óriási élményt, nekem legalább is.

- Köszönöm szépen, csak ezt az élményt szerettük volna, hogy elmesélje nézőinknek, mert ő tényleg ki-ki azt keres és azt talál a képben, amit saját érzése szerint is olykor beleérez. Na de hogy ha abszurditásnak érezte azt, hogy operaénekes be széljen képről, akkor igazán abszurdnak tünő vendéget mutatok be, nem személyében, de legalább is játékában kedves nézőinknek. Veró Kristóf pszichológust, aki a Szolnoki Pályaválasztási sok pszichológusa. Legyen egy kicsit bizarr ez a játék, pszichológizáljuk Fejér Csabát, lehet?

- Lehet. Bár nem vagyok könnyü helyzetben,

- mert?

- Én nagyon szeretem a népművészetet. Gyűjtök is népművészeti tárgyakat, nemcsak népművészeti, néprajzi tárgyakat is. És akkor, amikor ezeket a képeket nézem, ennek a képnek az egysze rőségét, ezeknek a képeknek a bele festett szeretetet, ami, ahogyan ezekhez a tárgyakhoz hozzányúl Csaba, akkor a művészetbe vetett hitem és a művészet fontosságába vetett hitem nő meg és éled újra.

- Mond mindég újat ugyanaz a kép, ha otthon, otthon függ a szobában?

- Mond, mond, feltétlenül mond, még akkor is, ha esetleg azokat a tárgyakat, amiket megfestett, én élőben is láttam, akkor is mond újat, mert a művész szemével, a művész szemének a tükrö zödésében, teljesen másképpen látja az ember azt a tárgyat, amit megfestett, pontosan azért, amit az előbb mondtam, szeretettel nyúl hozzá. Szeretettel, tehetséggel, hozzáértéssel, mesterségbeli tudással és ezáltal természetes, hogy ad egy óri ási élményt, nekem legalább is.

- Köszönöm szépen, csak ezt az élményt szerettük volna, hogy elmesélje nézőinknek, mert ¥ tényleg ki-ki azt keres és azt talál a képben, amit saját érzése szerint is olykor beleérez. Ha de hogy ha abszurditásnak érezte azt, hogy operaénekes be szóljen képről, akkor igazán abszurdnak tűnő vendéget mutatok be, nem személyében, de legalább is játékában kedves nézőink nek. Veró Kristóf pszichológust, aki a Szolnoki Pályavélasztá sok pszichológusa. Legyen egy kicsit bizarr ez a játék, pszichológiszéljük Fejér Csabát, lehet?

- Lehet. Bár nem vagyok könnyű helyzetben,

- mert?

- Mert?

- Mert az előbbi szakértői vélemények majdnem csupa pszicholó giai vélemények voltak, de azért maradt még nekem is valami ebből a lehetőségből.

- Igen, most jó, ha a pszichológusnak is van valami tesztje. Ugye?

- Igen.

- Választhatok bármilyen képet itt? Bármelyiket?

- Bármelyiket.

- Hát azt, ami még nem volt, jó? Ami még nem volt, ~~xxxxxxx~~ A nagy tanyya. A nagy tanyát, tessék kedves Verók István, itt a Nagy tanya. Igen ez a Nagy tanyya. Tehát ez a teszt. Tessék!

- Ez a teszt. Hát először is ami megdöbbentő, szinte mellbe vágja az embert, az egyszerüség a póztalanság, a hivalkodás hiáinyya. Az a tanyya az olyyan egyszerü tanya, amelyik él ma is és ma is funkciója van annak a tanyának. Fejér Csaba isme reteim szerint nagyon szereti a magányos tanyákat. Persze sem miképpen nem véletlen, hogy magányos tanyákat nagyon szivesen fest. Ez az egyik. A másik pedig a szinek és a kompozició har móniája és az, hogy tudatosan nem távolódik el a valóságtól, hanem nagyon is valóságközelben marad és talán ezért nyeri meg a széles közönség tetszését és szimpátiáját, túl azon, hogy az értők, a szakértők, azok a mesterségbeli tudását is becsülik és tisztelik Fejér Csabának.

Na most sok érdekes, karakterisztikus vonás látható ezen a

- Mert?

- Mert az előbbi szakértői vélemények majdnem csupa pszicholó giai vélemények voltak, de azért maradt még nekem is valami ebből a lehetőségből.

- Igen, most jó, ha a pszichológusnak is van valami tesztje. Ugye?

- Igen.

- Választhatok bármilyen képet itt? Bármelyiket?

- Bármelyiket.

- Hát azt, ami még nem volt, jó? Ami még nem volt, ~~xxxxxxx~~ A nagy tanyya. A nagy tanyát, tessék kedves Verők István, itt a Nagy tanya. Igen ez a Nagy tanyya. Tehát ez a teszt. Tessék!

- Ez a teszt. Hát először is ami megdöbbentő, szinte mellbe vágja az embert, az egyszerűség a póztalanság, a hivalkodás hiánnya. Az a tanyya az olyyan egyszerű tanya, amelyik él ma is és ma is funkciója van annak a tanyának. Fejér Csaba isme reteim szerint nagyon szereti a magányos tanyákat. Persze sem miképpen nem véletlen, hogy magányos tanyákat nagyon szivesen fest. Ez az egyik. A másik pedig a szinek és a kompozició har mániája és az, hogy tudatosan nem távolódik el a valóságtól, hanem nagyon is valóságközelben marad és talán ezért nyeri meg a széles közönség tetszését és szimpátiáját, túl azon, hogy az értők, a szakértők, azok a mesterségbeli tudását is becsülik és tisztelik Fejér Csabának.

Ha most sok érdekes, karakterisztikus vonás látható ezen a

tanyán, amit érdemes megfigyelni.

- ..... Fejér Csabában?

- Fejér Csabában. Amiből kiindultam, az az egyszerűség, hival kodás mentesség az Fejér Csaba magánéletére is jellemző, jellem ző a tanyáira is. Így ugyanakkor pedig nézzük meg ezt az üreget, most éppen egy üreget látunk, egy ilyen verandaszerűséget. Ez nem véletlen. Ez talán nem is belemagyarázás, valami elbujási valami elrejtőzési tendencia, valamiféle magányossági igényre utal feltétlenül. A másik pedig, amiről már több szó esett ma, ugyanitt látunk egy másik szintén üreget, ami szintén ugyanerre utal és Fejér Csaba több képén ez megtalálható.

A következő, amiről érdemes beszélni, a szürke és a barna szi nekhez való vonzódása Fejér Csabának. Ez sem lehet véletlen. Ha szindinamikai aspektusát vesszük, akkor arra kell utalnunk,hogy a szürke szin az általában neurozisra, visszahúzódásra utal, a barna szin pedig ösztönösségre. Na most Fejér Csabára valóban jellemző az ösztönösség. Kétségtelenül, hogy témáit is ösztö nösen választja és a földolgoz sában is sok az ösztönösség, de valahogyan van az ösztönösségnek és tudatosságnak egy olyan egy sége, amelyik harmónikussá teszi ezeket a képeket.

- Milyen pályára kellett volna menni Fejér Csabának?

- Fejér Csaba, a közelmultban irt levelében azt kérdezte tőlem, hogy milyen pályára alkalmas. Azt hiszem életem legkönnyebb pályaválasztási tanácsadása előtt állok. Azt tanácsolom, Fejér Csabának, hogy fessen tovább és ugyanilyen jól.

- Köszönöm szépen. Egy kicsit tartok attól - jó volt egyébként

a teszt vizsgálat?

Igen.

- Maga csak mutatja a képeit és ebből kiderül jellemének egy két érdekes tulajdonsága.

- Mindenből kiderül, ha becsukja az ember az ajtót, bármilyen mozdulatban már benne van.

- Attól tartok, hogy Verok István majd divatba jön, mert ez olyan érdekesnek tünik majd sokak számára, hogy képekről pszichológizáljunk és egyszerre csak állandó vendége lesz majd a hasonló tárlatoknak.

- Még valamiről azonban nem beszéltünk. és a hátralévő néhány percben erre van alkalmunk, A kis szék, kanállal. És azért is kellene róla beszélnünk, hogy Varjasi Miklós bácsi, a vásárhelyiek kedves Miklós bácsija, nincs itt közöttünk, hiszen filmet készitettünk a beszélgetésről, helyes, ha akár a képről, akár Fejér Csaba művészetéről akár villanásszerüen meghallgatjuk, megnézzük ezt a képet. Kérem a filmet!

- A kis szék kanállal cimü kép, hét azért gondoltam elemzésre méltónak, mert nem nagy, reprezentativ müve csupán, hanem mégis le lehet rajta mérni Fejér Csaba egész festői álláspontját festői mivoltát, eredményeit. Tudniillik az a kép úgyszólván egy tématlan téma egy köözneséges gyalogszék, amit kukoricafosztáskor és morzsoláskor szoktak használni és rajta egy kanállal. Ez volna az ugynevezett témája. a képnek. Csaba azonban nem akkor festi meg a képet, amikor odaáll a vászna elé, hanem megérnek benne a dolgok és nemhiába nevezi magát a lát-

vány festőjének, mert tényleg a látvány festője. Talán úgy le
het mondani, hogy a látvány Csabánál a mesterségbeli maximu
mot jelenti, de érzelmi inditással indit mindig, mint minden
rendes művész. Szóval absztrakció nélkül nincs művészet, vi
szont absztrakt művészet nincsen. Minden művész, ahogy fogalmat
alkot, természetszerüen absztrahál. Az érzelmi inditás feltét
lenül magával hozza azt, hogy valami fogalomhoz köti a festésze
te tárgyát, valami elgondoláshoz, vagy érzéshez kötik. Csaba
mind a két álláspontnak megfelel, amiről évtizedek óta folyik
a vita egész Európában. A legreálistább absztrakt művészet.
Azt, hogy abba a kis padba bele lehet faragni úgyszólván egész
naturalisztikus módon, az, hogy azt a kanalt, talán nemzedéke
koptatták vékonyra, van egy olyan tartalma a képnek, amely a
társadalom felé is mond valamit. A művészet lényege mindég a
hogyan, tán ..... sem lehet elhanyygolni akkor, amikor a mü
vész alkotása hat a nézőre. Nyilvánvaló, hogy erről a képről
éppen úgy le lehet olvasni, anélkül, hogy egyetlen ember volt
rajta, le lehet olvasni azt a sorsot, ami annak idején a ma
gyar cidéket jellemzte. A magyar ember, a magyar paraszt fő
étkezési szerszáma a kanál volt, meg a bicska. Szóval azt a
sorsot, amit ez a kép elárul, éppen olyan drámainak lehet fe
fogni, mint Tornyai Jánosnak a Bús magyar sorsát. Persze itt
aztán a tartalomba bele lehet magyarázni sok mindent. De a l
dést talán úgy is föl lehetne adni, hogy maradhat ez igy?
Tehát nem kell föltétlenül traktorokat festeni ahhoz, hogy
laminek /szalagforditás/.... nagy müvek, a nagy városi élet

nem jellemző a világban. Egyszer valamikor a rádióban mondtam, hogy kulink van, hát azt köll festeni, ami a mi szegénységünk ből telik.

- Most már mindég ismerősünk marad ez A kis szék kanállal, ugy hogy az egyik lábát nem is lehetett pontosan betenni a széknek. Mézem, hogy fönt egy kis luk van és valószinü, hogy a Tornyai Múzeum igazgatója otthon nézi a filmet. Miért szeretik Miklós bácsát oly nagyon?

- Hát Miklós bácsi, mindenki érzi belőle, hogy az egész életét föláldozta ezért az ügyért, minden vagyonát és minden idejét és ő is nagyon szereti müvészeket.

- És annyi derü árad az arcából és a hangjából is.

- És nála mindenki megtalálja azt a hangnemet, amit legjobban szeret.

- Kedves Fejér Csaba, kedves nézőink, kb. ez volt az előzetes arról a tárlatról és arról a kiállitásról, amelyet személyye sen is megnézhetnek és két héten át megnézhetnek, holnap után pedig a Műcsarnok Kamaratermében. Örülük, hogy alkalmunk volt bemutatni Fejér Csabát, igazán sok sikert kivánunk további mun kéjához valamennyiünk nevében, legközelebb a Tóvó Galéria műsorával kedves nézőink egy hónap múlva jelentkezünk. Az Országos Plakátgrafikai Kiállitásról számolunk be, most nem egy müvészt mutatunk be, hanem a plakátgrafikának legujabb eredményeit, gondjait, néhány jeles müvész segitségével és közbe iktatásával. A plakátgrafikai kiállitás egyébként március 24-n nyilik és április 16-ig tart nyitva. És április 6-ig tart

Április 6-án jelentkezünk ismét.

Kedves nézőink, köszönöm, hogy végignézték Fejér Csaba tárla tát és reméljük, hogy minél többen találkozunk a holnap után megnyiló Műcsarnok Kamaratermében megnyiló Fejér Csaba tárla ton.

- A viszontlátásra, a viszonthallásra.
- Kedves nézőink, a Tv. Galériája cimü müsorunkat látták.
- Rendezte B. Farkas Tamás.

-o-o-o-o-

Április 6-án jelentkezünk Lendt.

Kedves nénémék, kívánunk, hogy végigmehetek Pelét Csaba tárla
tét és remélem, hogy mindkettőben találkozunk a Nánay utcán
megnyíló Miskaerem Kamaterembem megnyíló Pelét Csaba tárla
ton.

- A viszontlátásre, a viszontlátásra.
- Kedves nénémék, a Te. Gáborkája csak udvariasket lettek.
- Kondorte B. Parkon Tamás.

-o-o-o-o-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

Fejér Csaba festőművész

1972 MÁR 12

Fiatal hódmezővásárhelyi
művész, Fejér Csaba első ön
dapesti tárlata nyílt meg
ton a Műcsarnokban. Itt
tott alkotásai a vásárhelyi ha
nyokra épülnek.

festő-
álló bu-
zomba-
emuta-
yomá-

Fejér Csaba

MEGHÍVÓ

3519 – fnyv 1.

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK ÉS
A TV GALÉRIÁJA

MEGHÍVJA ÖNT

Fejér Csaba

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1972 MÁRCIUS 11-ÉN, SZOMBATON 12 ÓRAKOR

MEGNYITJA

DR. FEHÉR ZSUZSA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

MŰCSARNOK KAMARATEREM, HŐSÖK TERE

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ 1972 MÁRCIUS 11–26-IG
NAPONTA 11–19 ÓRÁIG
HÉTFŐN SZÜNNAP

MAGYAR HÍRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

Fejér László

1021

1972 JUN 27

FEJÉR LÁSZLÓ: KRISZTINA

HÁZ

Vásárhelyi Pál

A gyors problémamegoldás egyik reprezentánsa a Vásárhelyi Pál Kollégium. Nemrég még az egymás szobáiban való tartózkodás, illetve a látogatófogadás kollégiumi házirendbe ütköző formái foglalkoztatták a vezetőket és a kollégistákat, ma pedig a diák házaspárok elhelyezését — a házaspárok és a kollégium érdekeinek magas fokú egyeztetésével — az elsők között oldották meg. Persze lehet, hogy akkoriban a mi tollunk is vastagabban fogott. Mindenesetre tény, hogy a Vásárhelyiben sok más kérdésben is egy egészséges, modern, fiatalos hangulat, cselekvési egység kezd eluralkodni. S ez minden szempontból csak jót jelent.

A kollégium igazgatóját — Bartos Istvánt — nehéz volt lapzárta körül elérni. Vizsgáira készült, de amikor a tulajdonképpen még számára sem teljesen „lefutott" témáról kérdezősködtem, nem mentegetőzött. Szenvedélyesen vitatkoztunk a házasságról, a diák házaspárokról, s főként a házaspárok és a kollégiumi közösség viszonyáról.

— A fiatal korban kötött házasságokat bizonyos fokig elvből ellenzem. Nagy szerepet játszhat benne a közös tanulmányi problémavilág, s az, hogy az egyetemen, a kollégiumban állandóan együtt vannak, nincs egymással szemben megfelelő kontroll-lehetőségük. Azonkívül végeredményben eltartottak, a szülők pénzéből élnek, tehát életük összekapcsolására az elengedhetetlen anyagi feltételekkel még nem rendelkeznek. Mindezeken kívül persze van még egyéb aggályom, de az is igaz, hogy a túlzottan elrendezett, beszabályozott formák sem hoztak még többségükben üdvösséget.

Rózsa Ferenc

A Bercsényi utcában Gyivcsán Zoltán vendege vagyok. A ... idén másod-

gadta intézkedéseinket, sőt természetesnek vette.

Á cs Tamáséknál látogatást is ... **ünk. Tágas kétágyas**

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

1977 JUN 17

Fejér László

1021

FEJÉR LÁSZLÓ GRAFIKÁJA

Mikoss András:

MŰVÉS

JÓZSEF METSZETE

UTATKOZÁS

hogy szakadatlanul emésztek
ny ezt rólam többen tudják
haspárti nem szeretem az édességet
sem

...retta az oka

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE

Budapest

Fejér László

1972 JUN 17

1021

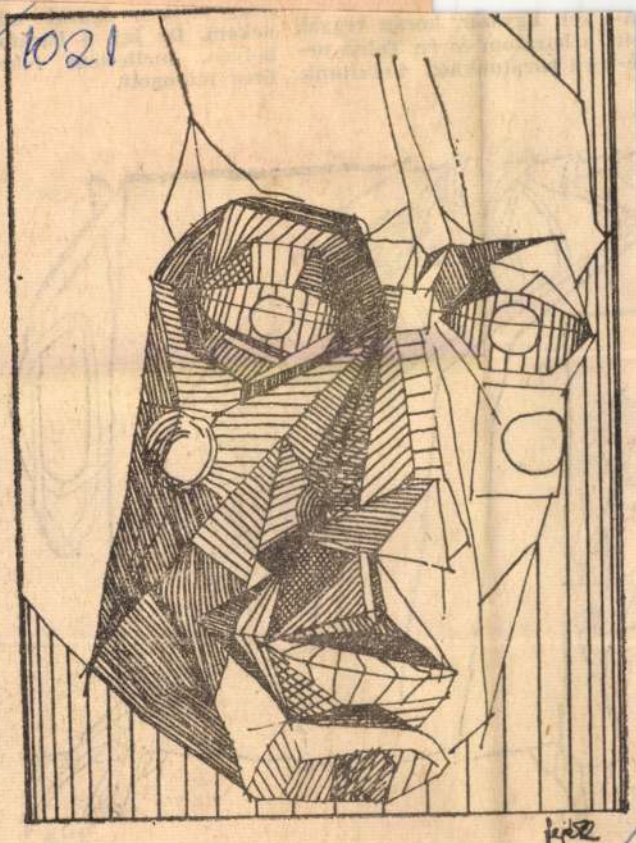

FEJÉR LÁSZLÓ RAJZA

a- ket. Egyszer, k
ett a barátom és é
ő- vű barátunkho

JÁNOSSY PÉTER: SÁRKÁNY

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1972 AUG

KORTÁRS

Fejér Csaba

közöm van...

1021

FEJÉR CSABA: Kisszék kanállal

A szó az erős vár, de a legjobb ellenség

Kemény költő, kemény ember Va

A rend megteremtése versről versre: e

lenni a fojtogató egyedülléten, megbi

ponta megvívni a maga forradalmát. T

dig jól, nem mindig okosan, dehát sajá

Képessége, tehetsége magasra em

ják – költőként is, emberként is. Ön

keménynek kell lennie. Biztatást nem

sincs szüksége – hiszen nem fél sen

olhatjuk, ha szeretettel fogadjuk vers

MTI SAJTÓFIGYELŐ

SAJTÓTERMÉK VÁLLALAT

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-743, 340-726

1972 JUN 15

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Fejér Csaba festőművész

KIÁLLÍTÁS. Fejér Csaba festőművész alkotásaiból nyílik tárlat ma, csütörtök délután öt órakor Szegeden, a Képcsarnok Kárász utcai kiállítási termében. Megnyitót D. Fehér Zsuzsa művészettörténész mond.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

KORTÁRS
1972 AUG

Fejér Csaba

1021

FEJÉR CSABA: Álló nő

– Kérem a kávémat, Mickov
Az asszony a nyitott ajtón át
– Azonnal, Mackovics. Már c
mikor ébredsz fel?
– A szaharint is tedd bele. M
Van kedved lejönni a parkba, Mic
– Ha neked van, Mackovics,
– Nem, Mickovics, csak ha t
Csak most egy kicsit mintha nem
– Mit mondasz, Mackovics?
Az asszony berohant a konyh
matatott ebéd után, míg férje a há
kovics nyugdíjas ügyvéd, volt mu
ezernyi bontóper, tartásdíj-követel
lószoba szőnyegén feküdt. A nadrág
keresztülhúzni a vállán. Behajlított
lett a délutáni fényben. Mickovics
ból csak állati nyöszörgés tört elő.
hogy a testes, alacsony, mackószerű
csupán.
Mickovics fölugrott, olyan fürg
s hamarosan két nő és a szomszéd
szíve már nem vert, a megérkező n
sítve, ezt kétségtelenül megállapítot
Az utolsó párbeszéd és Macko
alatt Mickovics őrjöngött; üvöltése
nővére, Panni, aki próbálta csitíta
még senki se tudta, ő maga sem —
kezett önnön halála miatt is sírt é
hogy ő is halott, s ott fekszik Macko
Mackovics–Mickovicséknak ne
Csodálatos házasság volt, Philémon
jártasak. Szerették egymást, dédel
volt. S ami nagyon fontos: ugyanaz
ket, édesszájú volt a férfi, édesszájú
hogy előrehaladt cukorbaja van, s
és természetesen Mickovics is. Mack

KORTÁRS 1972 AUG

Fejér Csaba

1021

FEJÉR CSABA: Serpenyős csendélet

részletet látta, amelyet körülhatároltak a házfalak, a végtelenség illúzióját. Csak nézte, nézte azt a kis r az ég kékjéből nézhetett, és nem akarta megérteni: mi a kapcsolatok rögtön ellenszenvessé válnak, mihelyt el denkinek a maga helyén kell lennie, gondolta mérge nekem is az én helyemen, mert így szokták meg és így hez se kell különösebb tudomány, vagy erőfeszítés, hi már-már önmagukat ellenőrzik. Az ember, az ember. De, ha azt mondom: egy ember szárnyakkal repül a r Mit számít az, hogy fönt repül az ember, boldogan ka ez volt élete nagy vágya, és most ott repül... De hi maguk előtt beismerni, hogy ott repül.

Múltak a hosszú percek, és Fábiánt egyre jobban átjárta az a
nyirkos érzés, amitől a szárnyas embere végül is a magasból hirtelen lezuhant a szűk udvarba, amelyet – a másik háztól elválasztva kettészelt egy magas kőkerítés, a tetején három szál kifeszített szögesdróttal, ami Fábiánban, ahányszor kinyitotta szobájának egyetlen ablakát, mindig a börtönudvar érzését keltette.

A ház, mint a legtöbb itt, a pályaudvar környékén, hajdan bordélyház volt, és erre nemcsak Fábián szobájának égbenyúló mennyezete emlékeztetett s maga a mezztelen szoba, melynek egyetlen mellékhelyisége a falba épített szekrény volt, hanem az egész ház, amellyel nem sokat törődtek már. Elhanyagolt, zajos és egészségtelen volt. A hátsó keresztfolyosó, ahonnan Fábián szobája is nyílt, mindig úgy nézett ki,

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ESTI HÍRLAP

1972 JUN 14

Fejér Csaba festőművész

1021

□ FEJÉR CSABA festőművész képeiből nyílik kiállítás Szegeden, a Kárász utcai bemutatóteremben, június 15-én.

SZÍNHÁZ

keleti részeken pedig 25—30, sőt, helyenként 33 fokig felmelegedett a levegő.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

LUDOVÉ NOVINY

1972 MAR 23

Fejér Csaba

1021

Výstava Cs. Fejéra v Budapešti

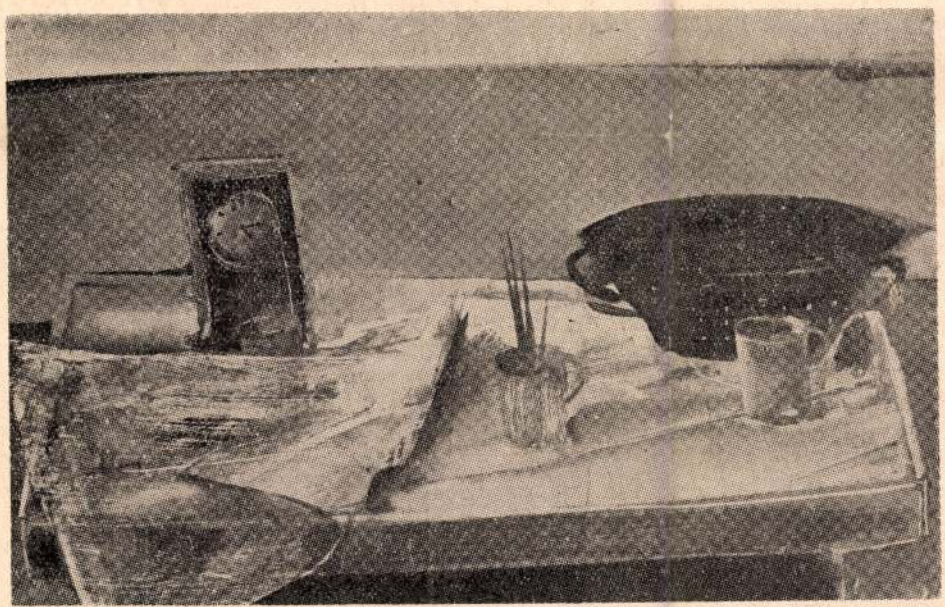

Prvýkrát sa predstavil obecenstvu hlavného mesta mladý hódmezővásárhelyský maliar Csaba Fejér. Jeho maľby sú vystavené v Műcsarnoku do konca marca. —
Cs. Fejér: Zátišie (Antal)

Eva Obuchová

DELEGÁTKA II. ZJAZDU POĽNOHOSPODÁRSKYCH DRUŽSTIEV

Eva Obuchová, tajomníčka mládežníckej organizácie v tótkomlóskom poľnohospodárskom výrobnom družstve „Viharsarok" je delegátkou II. zjazdu poľnohospodárskych družstiev. Dozvedeli sme sa o nej, že je iba 21-ročná. Zaujímalo nás, ako reagovala táto ozaj mladá pracovníčka spoločného majetku na jej nečakané zvolenie za delegátku a s akými plánmi sa pripravuje na zasadanie zjazdu, kde, možno, bude najmladšou delegátkou.

— Veľmi ma tešilo, keď som sa na vlastné oči a uši presvedčila že volebné zasadanie delegátov oblastného zväzu južnej časti župy Békés, kde bol prítomný aj prvý tajomník župného výboru strany Ferenc Frank, predseda župnej rady Matej Klaukó a zástupcovia Ministerstva poľnohospodárstva a výživy a TOT-

— *Chcela by som sa prihovoriť v každom prípade. Ak sa dostanem k slovu, budem tlmočiť mienku členstva, v prvom rade mienku mládeže, ale budem mať aj vlastnú mienku. Na to nikto nemyslel doteraz, že mňa zvolia za delegátku na zjazd, ale o tom sme už veľa hovorili, o čom by bolo treba hovoriť na ňom. Ja by som hovorila v prvom rade o pomere mladých a vekove starších družstevníkov v spoločných hospodárstvach. Hovorila by som, samozrejme, v prvom rade o našom hospodárstve, o našom príklade, ale podľa mojej mienky táto vec je problémom v celom poľnohospodárstve. Starší ľudia sú menej za novú výrobnú technológiu a ťažšie si osvoja aj obsluhu moderných strojov. Problémom mladých je zase, že by chceli stále pracovné miesto a stále zamestnanie. Chcú presne vedieť vopred*

1021

FEJÉR CSABA: TANYA

HÍRLAP

Fejér Csaba

kellett melés értéke.

ők gyanút fog

volna velő és Sípos által nyilvántartott 17
azzal, ezer köbméternyi kevert föld való-
el- jában csak 4800 köbméter volt, s a
i az remélt 6—7 millió helyett mindösz-
appal sze 1,6 millió tégla lett belőle. Ezzel
r tett csökkentve a kárt, a tsz összveszte-
min- sége 2 millió 781 ezer 066 forint.
Csak Ebből Sípos Sándor munka nélkül
elnök- egymillió 127 ezer 700 forintot vá-
gott zsebre. Járt volna neki 78 ezer
k a forint a szerszám használatért, de
a főkönyvelő 165 ezer forintot fize-
lt bi- tett neki. Jóllehet, még a 78 ezer fo-
hogy rint kifizetése is törvényellenes volt,
rosan mert a jogszabályok a szerszámok
A értékének évi 10 százalékos kopás-
letar- térítését engedélyezik. Az említett
Az- összeget mindössze 71 ezer forint
ándor értékű szerszámra állapították meg.
a tsz Sípos az elvégzett munkáról nem
mil- vezetett megbízható nyilvántartást.
elés- A teljesítményeket többnyire be-
tég- mondások alapján könyvelte el.
kezé- Emiatt végeredményben több mint
— 4 egymillió 440 ezer forint béralap is
köny- eltűnt, miközben egymillió 333 ezer

lasz: ha nem tetszik, fo... gatónak" indult el volt munkatár-
kakönyvét. Most már s...
a kevert földet kímél...
takarta a hiányt.

Makón: Hosszú sáros
hel utca. Vakra válog...
zakat, s majdnem mi...
ugyanaz a válasz: ne...
Síposékat közelebbről. ...
megy nekik, zárkózott ...
dult arcú emberek le...
csak mostanában tudtu...
az öreg Sípos nem szar...
hanem börtönben „üdül...
gyári munkás már töb...

— A Sanyival egy ...
játszottam, a gimnáziu...
felettem járt. Akartu...
is, de kicsapták a gim...
tartása miatt. Hogy jó...
sorsuk, csúnya hencegő modorra
váltott; hogy előtte dőlnek a lá-
nyok, mint a liszteszsák. Pedig tud-
tuk, hogy utálják a lányok. Csak
így neveztük egy idő óta: a Lehel
utca bárója. Hogy Szegedre tette
a székhelyét, a kapcsolatunk vég-
leg megszakadt. Úgy tudom, Sze-
geden a Kárász utcai csemege-
üzletben tanult kereskedőnek.

Egy öreg kereskedő: Ja, igen a

módján él. A fiatalasszony ...
szállta érdeklődésemet, haragudott
valakire. Mondta: biztosan ő „kö-
pött" nekem. Pedig meg kell tud-
nom annak az asszonynak előbb jött
a drága bunda, mint neki...

*

Nos, hová lettek a tápéi milliók
én sem tudtam meg, csak sej-
tem...

CSEPI JÓZSEF

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
SAJTÓHIGYELŐ

1969 NOV 2 3

1021 Fejér Csaba

FEJÉR CSABA: **VÁRAKOZÁS**

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged
23
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-176

A ta
érde

Csongrá
értékesítő szövetkezetei december végéig elkészítik és részközgyűléseken megvitatják-elfogadják az új alapszabály-tervezeteket. A megyei szövetségben ugyanerre 1970. március 31-ig kerül sor. Szerkesztőségünk azzal a kéréssel fordult Hunyadkürti Lajoshoz, a MESZÖV igazgatóságának elnökéhez, hogy ismertesse azokat az időszerű problémákat, amelyek a megyei szövetséget napjainkban foglalkoztatják.

— Hol a helye és mi a szerepe napjaink gazdasági életében a MESZÖV-nek?

— A MESZÖV korábban a szövetkezetek felettes irányító szerve volt. Ellenőrizte, mennyiben hajtják végre a rendeleteket és a határozatokat, bizonyos mértékig irányította a gazdasági és a mozgalmi munkát.

Tavaly sokat vitatkoztunk arról, hogy mennyire módosul a gazdaságirányítás új rendjében a fogyasztási típusú szövetkezetek helyzete és szerepe, és arról, milyen legyen a szövetkezetek és a megyei szövetség viszonya. Végül mindezt kormányhatározatban szabályozták, rendezve a szövetkezetek és szövetségeik állami felügyeletét, ágazati irányítását.

A határozat szerint a megyei szövetség alapvető célja: segíteni a fogyasztási szövetkezetek önálló, vállalatszerű gazdálkodását, erősíteni önkormányzatukat, tevékenységük demokratizálódását, szélesíteni együttműködésüket. A megyei szövetség ellátja a szövetkezetek érdekképviseletét, szakmai

közvetlen képvi
radéktalanul é
latban. Tehát v
a megyei szöv
kezetek önként
rehozott társad
viseleti szerv,
rozni, hogy mi
országos szövetsé

— Hol tart

— Először i
szolgáló ideigl
Ezt követően n
kezetei héttagú
ságot választott
viseletet kaptal
és a lakásszöv
kért minden s
segítse javaslat
bály megalkotá

— Milyen
tező apparátu

— Igazgatósá
határozatot hozo
átszervezéséről.
de az új szerve
küldöttgyűlés fo
viteli apparátust
a lakásszövetkez
majd, amelyek
sok ügyeit intéz
titkárság hatáskö
lémák, fejlesztési
nisztratív ügyek
mint ötvenszázal

Fejér Csaba

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM
1962 JÚN. 9.

1021

Fejér Csaba: Portré (IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás)

VALLOMÁS A KÖLTÉSZETRŐL

VÁRKONYI NAGY BÉLA:

Harc a teljességért

1.

A formanyelvi Grand Dictionaire-t, amit a költő élete csúcsán magáénak vallhat, mindenki saját maga teremti meg magának. Az első tipegő vers-lépéseimnél Petőfi vezette a kezemet. Apám kis könyvespolcán ismerkedtem meg vele. Régi, eléggé elnyűtt, képes kiadás volt a századforduló idejéből. De az első Petőfi-kötetet, amit száz százalékosan a magaménak vallhattam, Hegedűs Gyulától kaptam ajándékba. A nagy színészt szoros baráti kapcsolatok fűzték családunkhoz. Anyám osztálytársa volt, nagybátyáim pedig gyermekkori játszópajtásai. Az első magyar nyelvleckét viszont anyai nagyapámtól kapta, aki kántortanító volt Kétyen, a közös szülőfalubán. Anyai ágon számontartott elődeim, a Chringek — az ősi kelta családi név az idők folyamán a magyar anyakönyvekben, miért, miért nem, Kringre változott — a hugenotta üldözések korában származtak el a breton partvidékről, s Itálián, majd Horvátországon keresztül jutottak magyar földre. Az üldöztetés és hosszú hontalanság után itt találtak hazára. Dédapám, aki szintén mint falusi „iskolamester" szolgálta a népet, honvéd volt a szabadságharcban, s részt vett abban a legendás hírű csatában, amely Illyés Gyulát egyik legszebb versére ihlette. (Ozorai példa.) Nem véletlen, hogy a szabadság szeretetét, az élnyomottakkal és üldözöttekkel szemben táplált együttérzést hagyományként ápolták a családban. Lírám közéleti tápanyagát úgyszólván az anyatejjel szívtam magamba. Nagyapámra mindig úgy emlékszem mint jellegzetes regényfigurára. Tanító, kántor, falusi jegyző, szántó-vető paraszt, méhész és vincellér s ezen felül megyeszerte ismert „48-as" kortes volt egyszemélyben. Jól szónokolt, pontosan fogalmazott, s ha mesélőkészségét fölidézem, mindig az a gyanúm, hogy íróember veszett el benne. Hegedűs Gyula első tanítóját és postamester-apjának legjobb barátját tisztelte benne. Ha rövid látogatásra leránduit szülőfalujába, első útja legtöbbször az iskolába vezetett. Egy alkalommal éppen Gyulanapra érkezett meg. Nagyapám is Gyula volt s én a tízesztendős siheder „koszorús", aki pár hónappal azelőtt díjat nyertem egy országos gyermekvers-pályázaton, éppen oda-re, a szőlőbe, s akkor is, amikor ugyanannak az évnek őszén az Alföldre mentem diákoskodni. Két egymástól teljesen elütő tájélmény formálta a lelkemet. A kiegyensúlyozottság, a belső harmónia jelképét mutató Dunántúl, s a határtalan, bennem mindig a végtelenség érzetét keltő alföldi róna. Mindkettőt megszerettem. Táj-kontrasztok, geológiai ellenpontok ölelkeztek bennem. Viszonylagos végletek, amik között az egymásra gyakorolt vonzóerő teremt összhangot. Mestereim megválasztásában is ez a viszonylagos „kettősség" vezetett. Azok közül, akik a hazai líra modern mélyszántását jelentették számomra, Ady, Babits vagy Juhász Gyula mellett Füst Milánt és Kassák Lajost is meg kell említenem. Későbbi világirodalmi tájékozódásaim során Shelley és Hölderlin mellett, bármilyen furcsán hangzik, Walt Whitman és Tagore voltak első vezércsillagaim. A teljesség igényével kerestem a magam formanyelvét, a legkülönbözőbb források vizét ízlelve. A zárt formák aszkétikus fegyelme éppúgy vonzott, mint a szerintem csak látszólag „lazább" versszerkezetek. A költő véleményem szerint addig aktív, amíg csiszolja, fejleszti, új elemekkel gazdagítja kifejezésbeli eszközeit.

A huszas évek elején Amszterdamban megismerkedtem a Tonga College egy fiatal tanárnőjével, aki koreográfusként egy trópikus tánccsoporttal vendégszerepelt Európában. Ahhoz a modern generációhoz tartozott, amely elindul világot látni, hogy tapasztalatait saját népe javára fordítsa. Nem volt különösen hízelgő véleménye a fehér emberről. Egyszer arra kért, mutassam meg neki Európa igazi arcát. Először a gyarmati múzeumba mentem el vele. A lány ámulva nézte a holland—indiai manufaktúrák szemléltető grafikonjait, megcsodálta a mérhetetlen kincset és egyéb földi javakat, amik a kiuzsorázott maláji népek jóvoltából kerültek Németalföldre. — Ismerem ezt az Európát — mondta keserűen — tanulságos, de cseppet sem rokonszenves. Azt a másikat mutasd meg nekem, amelynek valamikor Goethe volt az irodalmi lelkiismerete. — Pár nappal később Haarlembe utaztunk. Végigkalauzoltam a végtelen tulipán- és jácintmezőkön, elmagyaráztam neki a kertészek odaadó munkáját, a sok-sok nemesoltást, a korszerű öntözőberendezéseket, s pár órával később a ten-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI
HÍRLAP

Fejér Csaba

1967 JUN 11.

1021

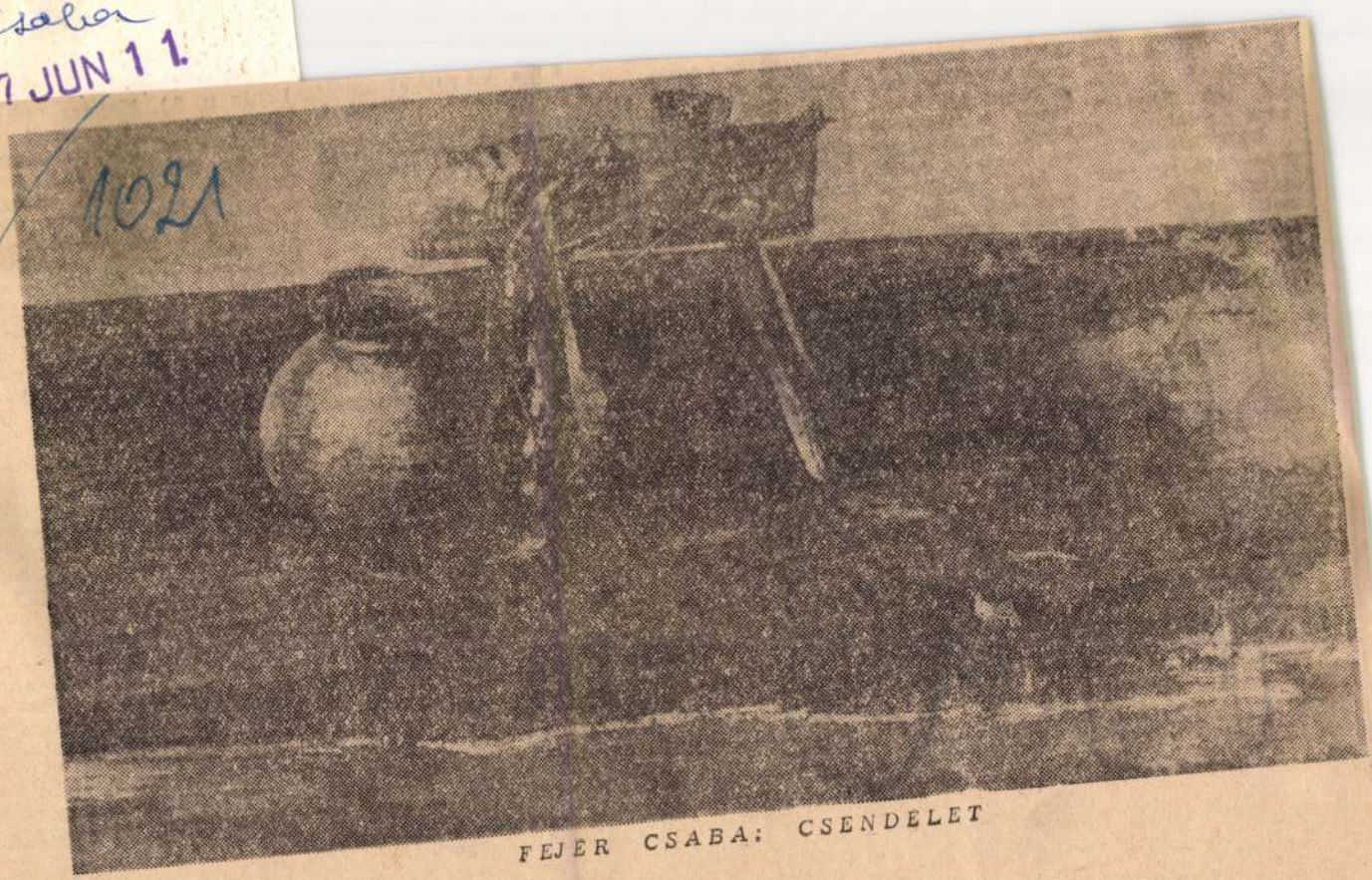

FEJÉR CSABA: CSENDÉLET

forró lábast milyen kapkodva emelik le a tűzről, ha hirtelen nem találják a konyharuhát!

Végy elő rongyos zsákot, tűt, cérnát, ollót. Főzőkesztyűt készíthetsz a mellékelt rajz alapján. Tedd a kezed egy irkalapra, s rajzold körül, de jó nagyra. Vágd ki, majd a kiválasztott maradékból vágj 4 darab ilyen formát, két-két egyforma darabot. Fordítsd ki s csuklónál is szegd el. Kis fület készíts, s ennek segítségével, akaszd a konyhában a tűzhely fölé, — hogy mindig kéznél legyen!

M. M.

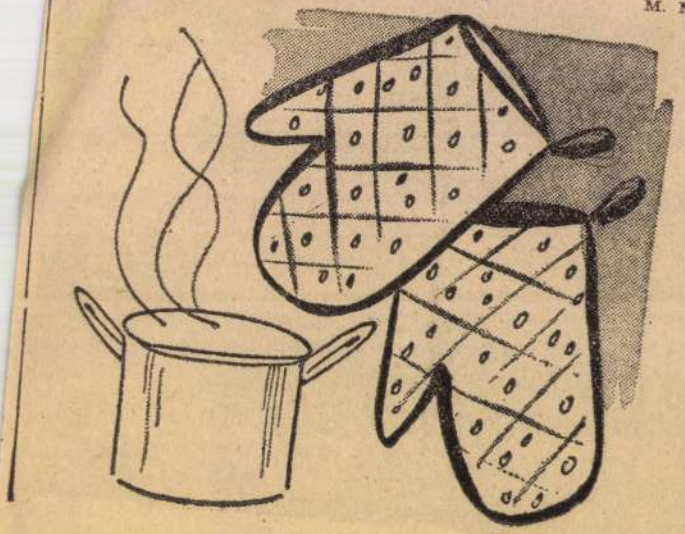

Ki a kapusa?

1. Ferencváros. 2. Újpest. 3. Szegedi EAC.

Küldjétek be a három labdarúgó-csapat kapusának a nevét. Beküldési határidő: június 17 (szombat!). A borítékra írjátok rá: Találd ki! Címünk: Csongrád megyei Hírlap szerkesztősége, Szeged, Sajtóház.

*

A május 28-i számunkban megjelent kérdésekre 285 megfejtés érkezett szerkesztőségünkbe. A kérdések helyes megfejtése: 1. 1945, április 4. 2. 1939—1945. 3. *Hitler* Adolf, a német birodalom kancellárja volt.

A 243 helyes megfejtő közül a Csongrád megyei Hírlaptól albumott kapott: *Vida* Gyula (Tömörkény, Kossuth u. 107.), *Gémes* Mária (Szegvár, Rozmaring u. 31.), *Fodor* Aranka (Makó, Luther u. 32.).

A Szegedi Móra Könyvesbolttól ajándék könyvet kapott *Mészáros* Zsuzsa (Hódmezővásárhely Garai u. 56.). *Koncsek* Ferenc (Mindszent, Thököly u. 50.)

A Csongrád megyei Úttörő Elnökség levelezőlap összeállítását kapta: *Benkő* Éva (Algyő, Farkirét 35.), *Mészáros* Imre (Árpádhalom, 7.), *Melis* Judit (Eperjes, Külterület 27.), *Bánik* Gyöngyi (Eperjes, Nagykirályság 44.), *Fejes* Mária (Hódmezővásárhely, Klauzál u. 81.), *Szeri* István (Felgyő, II. kerület 18.), *Dávid* Lívia (Fábiánsebestyén, Honvéd u. 22.), *Molnár* Erzsébet (Földeák, Somogyi Béla u. 30.), *Szekeres* Veronika (Földeák, Karabulczai u. 21.), *Debreceni* Éva (Kiszombor, Deák Ferenc u. 33.), *Sörös* Zsuzsa (Makó, tanya 161.), *Szabó* Ernő (Mártély, tanya 68.), *Benke* Margit (Magyarcsanád, Felszabadulás u. 20.), *Mácsai* Gyöngyi (Maroslele, Felszabadulás u. 8.), *Valkai* Mária (Nagytőke, 50.), *Magyar* Rozália (Nagymágocs, Lenin u. 59.), *Kiss* Katalin (Pitvaros, Széchenyi u. 34.), *Szabó* Katalin (Sövényháza, Csajhát 163.), *Molnár* Erzsébet (Újszentiván, Május 1. u. 125.).

Fejér Csaba

Fejér Csaba: Nő gyermekkel

— „Dolgozó emberek lapjott" kiállítás
Gemst Magyarban május 9-tol

Riportot Munkás 1964. 4 sz.

fallak" — gondolta magában a szürke farkas, és figyelni kezdte, melyik nyúl az, amelyik annyira kérkedik bátorságával. A nyulak pedig semmit se vettek észre, s csak vigadtak tovább. Végül a hencegő nyuszi felugrott egy fatuskóra, hátsó lábára ült, és beszélni kezdett:

ÁA. 50. Massziv épület. 52. Tökéletesen. 53. EEE. 54. Fiatal Zsigmond. 57. Hajó része. 58. Építészeti stílus. 61. Női hős a Don Carlosból. 63. Saját lábán közlekedik. 65. Építészeti stílus. 67. Neves magyar művészünk.

FÜGGŐLEGES: 2. Kötőszó. 3. India pénze. 4. La Manche-csatornát repülte át először. 5. Áthelyezik. 6. Suszterszerszám. 7. Építészeti stílus. 8. Erről van szó. 9. Ital régiesen írva. 10. Éveinek száma. 11. Szov-

FEJÉR CSABA OLAJFESTMÉNYE: ANYA GYEREKKEL.
A Dolgozó emberek között kiállítás (Ernst Múzeum) anyagából.

1964 MÁJ 17
NÉPSZABADSÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓIGAZGATÓ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

VASA

CSURKA ISTVÁN

van szó, amelyeket a *mellék* című kötetben összesz. Nem minőségüket tekintve vasárnapi novellák ezek, mert bár tehetséges írások, még sem jelentenek piros betűs napot az irodalom hétköznapjaiban.

Vasárnapi novellák, mert vasárnap játszódnak, a vasárnapokról szólnak. Pontosabban, egyfajta „vasárnapi neurózisról."

Legjellegzetesebben vasárnapi darabja persze a megjelenéskor már vihart kavart *Nyilt törés*, amelyben egy egészséges fiatalemberre ráébred a vasárnap reggel. ő pedig ráébred végzetes ürességére, kiszakítottságára és társtalanságára. Meddő magányától iszonyodva, ürességétől irtózva, s hogy valami szerető figyelmet zsaroljon maga számára, meg hogy bármi áron is végrevalahára Történjen Vele Valami: lábfejét a liftrács kiszakadt résébe dugva, szántszándékkal eltöri a lábát a lefelé haladó felvonó súlyával.

De ugyanilyen írás *A csillár* is, amelyben egy párnázott idegzetű és entellektüelséggel nem vádolható fuvaroskocsis tehetetlen céltalansággal kószál a városban, nem tudja, mit szeretne, nem tudja, kit szeretne és nem tudja, hol szeretne lenni: céltalan dühvel, vakon lobbanó, mélységekből robbanó indulattal miszlikekre zúzza lakása bútorait, felfortyanva a harmincéves moccanatlan egyhangúságon.

Minden perc csoda című írásban egy rakodómunkás tévedésből vasárnap is bemegy munka-

[illegible] a társadalmi és emberi tartást csak a hétköznapok sodra adja meg, akiket csak a megszokott, begyakorolt, féltudatos tevékenységek egyhangú ismétlődései tartanak össze a teljes széthullástól.

Ameddig a hétköznap gépezetében csavarként működnek, ameddig nem néznek szembe önmagukkal, addig problémátlanok, addig vegetálhatnak. Mihelyt azonban rés támad életükön, egy taktusnyi szünet van életritmusukban, rögtön fuldoklani kezdenek.

VASÁRNAP LÉGÜRESSÉGET éreznek. Nem határozza meg senki cselekedeteik irányát, és ők önmagukból képtelenek kitölteni egyetlen délutánt is. Legyen az akár vasárnapian vasárnapi, akár a hétköznapban támadt hirtelen és szabálytalan véletlen-vasárnap.

Nagy László 1955-ben írt nagyon szép verse, *A vasárnap gyönyöre* jut eszembe, ez az áradó gazdagságú költemény, ahol a hét nyugvópontján a költő ráér visszatekinteni és ráér átölelni az egész létezést. Hegyorom Nagy Lászlónak a vasárnap, ahonnan visszapillant és összegez. Boldogság a vasárnap, beteljesedés. Megpihenés a hatnapi tevékenység után, a megelégedettséggel járó fáradtság után. Nem csoda, ha a költő így rajong:

„Vasárnap, itt vagy és tudjuk,
fáradtak ünnepe jött,
görbedők egyenesednek fölséges

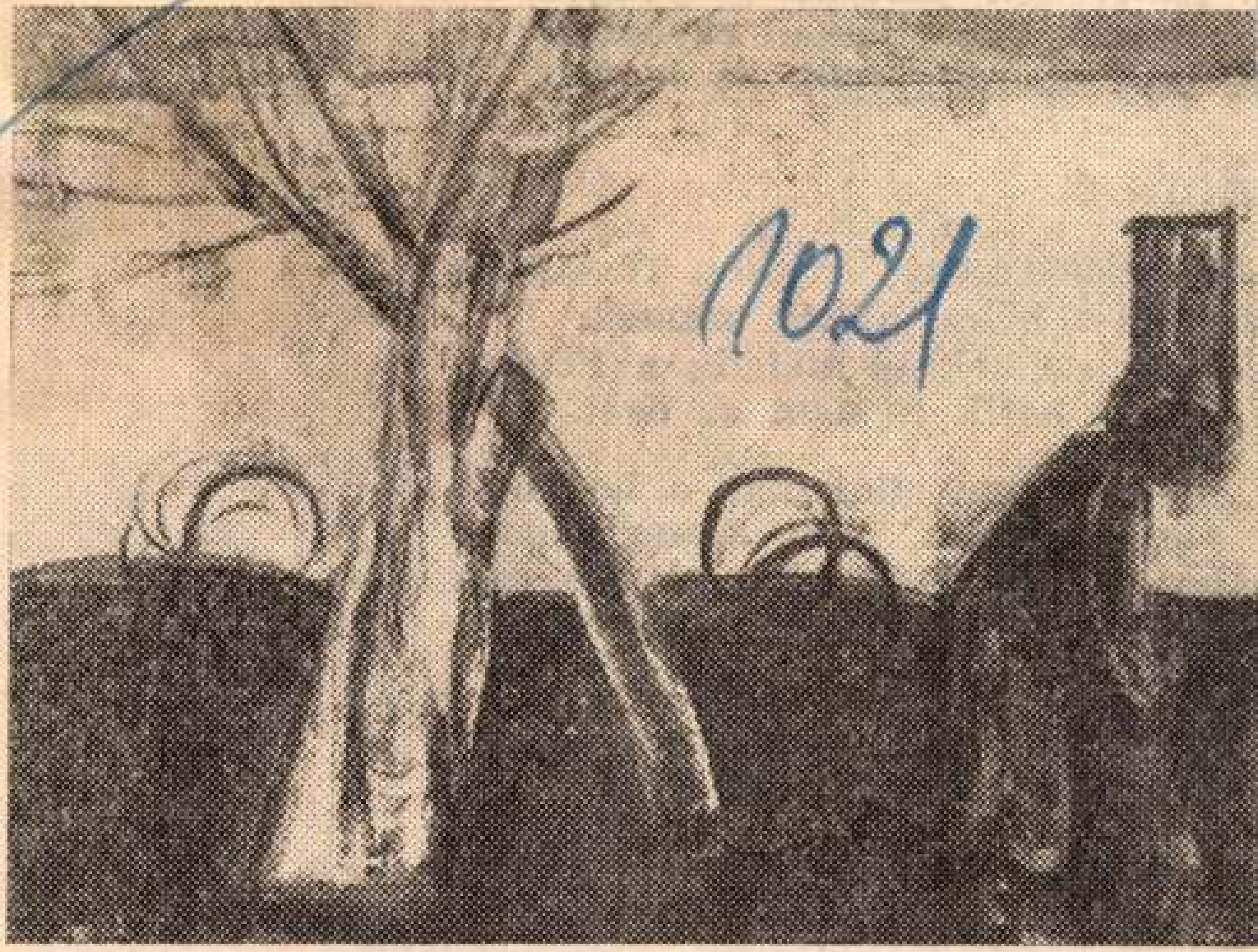

FEJÉR CSABA: KAPÁLÓ

csak a láthatatlant

: Ismeretlen partjai
a puszta éggel lass
zeme kékje. Sivárat

RETNEK

RC. Vaskemény, i
nélyén a bölcs, a l
Makacs szemek — :
Földet nézik és ne

szemek nem alkusznak a homállyal,
szemek égnek, mint arany napok,
abár a »De Profundis« sötétlő dallamával
lykor a nyakon szorul a hurok.

átáni gúnnyal sűrű mélyeikben
em éjt, de fényt lobognak e szemek
oltak uralta városok felett,

s vág, emészt a láng! Hiába minden!...
Mégis!« — kiáltja szavukba a hűség —
Mégis, mégis forog!« Szent egyszerűség!

Dalos György fordítása

TISZATÁJ
1964 JAN
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

10

1963 DEC

1021

(Égető felv.)

A Vásárhelyi Őszi Tárlat anyagából

FEJÉR CSABA: KAPÁLÓ

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

Nem kielégítő a zárszámadási előkészületek üteme a vásárhelyi tsz-ekben

— állapította meg a városi tanács vb ülése

A vásárhelyi városi tanács vb legutóbbi, csütörtöki ülése megvitatta a termelőszövetkezeti zárszámadásokra való felkészülés helyzetét. Az erről szóló jelentés egyebek között megállapította, hogy november utolsó napjaiban megalakultak a szövetkezetekben a leltározó bizottságok,

de munkájukat nem mindenütt tartják fontosnak.

Felszólalt a vitában Takács Lajos, a megyei tanács vb mezőgazdasági osztályának tsz főkönyvelője, aki elmondotta, hogy a Május 1. Tszben például még meg sem kezdték a munkát. A Bem Tsz vezetői is fontosabbnak tartották egy tapasztalatcserén való részvételt, mint azt, hogy mielőbb befejezhessék a leltározást. Ez pedig arra enged következtetni, hogy egynémelyik szövetkezeti vezető nem tartja fontosnak a zárszámadás mielőbbi lebonyolítását. A meggyorsítás érdekében fontosnak tartotta a vb, hogy

a mezőgazdasági osztály — bevonva az állandó bizottság tagjait és aktíváit, a kirendeltségi áb-k tagjait és aktíváit —

a jövőben gyakrabban ellenőrizze a leltározó bizottságok munkáját.

Örömmel állapították meg a vb tagjai, hogy óvatos becslések szerint is mintegy 10 százalékkal emelkedik ez évben a város tsz-eiben az egy tagra jutó jövedelem a tavalyihoz viszonyítva. Ez a tény, valamint az, hogy a szövetkezetek időben, sikeresen elvégezték az őszi munkákat, érthetően

bizakodó hangulatot teremtett a tsz-ekben.

Kár lenne ezt rombolni azzal, hogy a tsz-vezetők indokolatlanul későn készüljenek fel a zárszámadási közgyűlésekre.

Igen fontos feladat kell legyen az elkövetkezendő időben az, hogy valamennyi szövetkezeti főkönyvelő időben felmérje a különböző kedvezményeket, időben eszközölje azok elszámolását. Általános tapasztalat, hogy e téren lassú a tsz-ek felkészülése, ezért szükséges a mezőgazdasági és a pénzügyi osztály fokozottabb segítségadása. Elsősorban azokban a szövetkezetekben

fontos mind erre, mind a zárszámadási feladatok megoldására fokozott gon-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
CSONGRÁDMEGYEI HÍRLAP

1967 ÁPR 29.

1021

FEJÉR CSABA: FACSOPORT (Egető felv.)

(MTI foto — Tormai Andor felvétele)

K heves tüntetéssel tiltakoztak a Görög Királyság nagyokban hatalomra jutott katonai diktatúra terrorja ellen

rként emeljük fel szavunkat"

- dolgozó ítélte el a görögországi fasiszta diktatúrát. Tiltakozó gyűlésre került sor még a Budapesti Mezőgazdasági Gépgyár makói gyáregységénél is, ahol 700 dolgozó nevében küldtek tiltakozó táviratot. Felemelték tiltakozó szavukat a Hódmezővásárhelyi Divat Kötöttárugyár, a Hódmezővásárhely 1. számú postahivatal, a Hódmezővásárhelyi Állami Gazdaság, a Felső és Középfokú Mezőgazdasági Technikum, a Pankotai Állami Gazdaság, a Kiszombor és Vidéke Körzeti Földművesszövetkezet dolgozói, a csanyteleki általános iskola tanári kara és tanulói, a mártélyi Fürst Tsz, valamint a csanádpalotai Haladás Tsz tagjai.

hez. Amikor a rendőrség az épületbe behatolt, a tüntetők elbarrikádozták magukat és tányérokkal, poharakkal „bombázták" a rendőröket. A tüntetők között görög és angol állampolgárok voltak és közülük ötvenet tartóztatott le a rendőrség.

Anglia döntött

A brit kormány pénteken utasította athéni nagykövetét, hogy vegye fel a „normális érintkezést" a katonai kormánnyal. A Guardian című angol lap athéni tudósítója ezzel kapcsolatban megállapítja: „Szertefoszlott nagyon sok görögnek az a reménye, hogy Anglia és Amerika nem lesz hajlandó a kapcsolatok felvételére az új rezsimmel".

képviselői pénteken közölték a Csehszlovák Távirati Iroda tudósítójával: felhívták a lakosságot, hogy a bombázási veszélyre való tekintettel gyorsított ütemben hagyják el a várost. Haiphongban csak azok a személyek maradhatnak, akik biztosítják a vállalatok zavartalan munkamenetét és védelmét. Néhány iparvállalatot is áttelepítenek.

fel a szavukat. Táviratok ezrei érkeztek. A francia rádióban elhangzott de Gaulle valahogy így:

van? — Negy. — Ejha! Ilyen ügyetlen voltál?

fogyunk és csak[illegible] népek tengerében, hanem

Fejér Csaba: Anya gyermekkel

1964 APR 1
ÉLET ÉS IRODALOM
Magyar Hirdető
SAJTÓFIÓKTELEP
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

egymással. S
hogy a Cini
valamit és a
gépe önti szavak
fordítva? S arra
kük ér többet, ki
gyötrődő Ferenc
renc, aki nagyvon
regényét szándék
nagyvonalú életö
tények, emlékcse

A Ferenc elindul felfedezésre. Egy új földrészt, egy új történelmi korszakot akar meghódítani Magellánként vagy Kolumbusz Kristófként, és közben a Cini beléjekarol, fülébe suttog, becsábítja valamelyik mellékutcába s mindketten elvesznek az illatozó túrósmetéltek, zsírban rotyogó lacipecsenyék, pikáns vadasmártások, korsó sörök és hűvös, savanykás hosszúlépések arzenáljában.

Molnár G. Péter

gondnak és küzdelemnek tüntette fel. Kevés hozzászóló írt arról, hogy a gyerekek örömet és boldogságot is jelentenek.

Pedig mi, magános nők tömege —, akiknek sohasem lehetett gyerekünk, és ez talán életünk legnagyobb és pótolhatatlan fájdalma —, mi tudjuk, hogy anyagilag gondtalanabbul élünk, mint a gyerekes családok, csak sokkal kevésbé boldogan, mert hiányzik az az öröm életünkből, amit csak a gyerek tud nyújtani. Ez az igazság: kevesebb gond, de sokkal kevesebb öröm. A magános emberek a gyerekes családokat nem sajnálják (mint ahogy sok hozzászóló írta), inkább irígylik.

Egyébként nem lehet véletlen, hogy a legtöbb öngyilkos — az Élet és Irodalom egyik januári számában olvastam — a magánosok közül kerül ki.

★

Olvasóink leveleinek közlését ezzel befejeztük. Igyekeztünk a legkülönbözőbb nézeteknek hangot adni, lapunk jellege és terjedelme azonban nem tette lehetővé, hogy minden, vagy legalább valamennyiféle véleményt közöljünk. A kapott leveleket lelkiismeretesen elolvastuk. Egész vitánkról — beleértve a lapunkban nem közölt leveleket is — az illetékes minisztériumokat tájékoztatjuk.

Több olvasónk írásban szólított fel minket, ne hagyjuk még abba a vitát. A népesedés problémája azonban úgysem oldható meg egy mégoly hosszú sajtóvitával sem. A párt, a kormány, a közvélemény nyilván továbbra is napirenden tartja a felvetett kérdéseket. Mi pedig legközelebb összefoglaljuk az eddigi vita tanulságait.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1966 NOV -5
SZEGEDI EGYETEM

A XIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat

Évről évre megújulón; témákban, színekben megoldásmódban egyre gazdagabban nyílik meg Vásárhelyen a hazai kulturális élet kiemelkedő eseménye, a hagyományos őszi tárlat.

Október 8-án a XIII-ik vásárhelyi őszi tárlat nyitotta meg dús atmoszférájú világát az otthont adó város közönségének, az ekkor feltétlenül hazalátogatóknak a vásárhelyi művészet hívei egyre tágulóbb körének. Sokak számára várt s elmulaszthatatlan esemény már nálunk ez a rendszeresen ismétlődő tárlat. Sajátos ízlést formált, s meghatározott jellegű művészeti alkotásokra irányuló szükségletet teremtett. Az évenként elzarándoklók, a friss új termésben a folytatást is keresik s kutatják, hogy a kiállított alkotások miként kapcsolódnak a helyi hagyományokhoz.

A kiállítás anyagát szemlélve úgy érezzük, hogy elsősorban a jellegzetes természeti, társadalmi környezethez kapcsolódó témák őrzik, biztosítják a kontinuitást, újra bizonyítva, hogy a vásárhelyi művészet elementáris erővel nőtt ki ebből a talajból, s együtt tud alakulni ezzel a fejlődő, változó világgal. Szinte süt ezekből a képekből az ember, az ember képére formált táj, az ember természetéhez tartozó tárgyak szeretete. Ebben az emocionális kötődésben a táj az emberek problémáinak gondjainak tudatos vállalásában s ennek művészi megfogalmazásában realizálódik a hagyományokhoz való kapcsolódás Vásárhelyen. Nem megkötnek, hanem új állításokra sarkallnak ezek a hagyományok. Nem görcsös konzervativizmust, de mindig friss aktualitást követelnek.

A XIII-ik őszi tárlat megfelel ezeknek a követelményeknek. Formanyelvének, ábrázolásmódjának, kifejezési eszközeinek meglepő sokrétűségével jelzi, hogy a vásárhelyi művészet további kiteljesedés felé halad.

A művek közül elsőként a most Tornyay-plakettal díjazott Fejér Csaba csendéletét említenénk. Két vásárhelyi cserépedény és egy faragottlábú kis szék képe, mesteri renden, patinás, hangsúlyozatlan kolorittal. Egyszerű, semmitmondó témát fokoz itt művészivé, beszédessé. Kohán György Kabát című képén a szoba-belső közepén kontrasztosan kiemelkedő kabát a látvány. Bonyolult érzés- és gondolatanyagot sejtünk e mögött a szigorúan szerkesztett tárgyi világ mögött. A szerkesztés dipólusként hangsúlyozza a falon függő Kohán képet, illetve képeket is. A képek — szerintünk — a művész pályájára, a székredobott kabát a megpihenés utáni vágyakozásra utal s együtt egy megfáradt, de elégedett ember visszapillantásának a további munka reményének az ehhez fűződő hangulati állapotának a kifejezése ez a kép. A bonyolultságnak, a komplexségnek ez az egyszerű, sallangmentesen szigorú képi megfogalmazása Kohán nevéhez méltó alkotás. Kurucz D. István klasszikussá művelt eszközeivel új témaelemek megragadásával kísérletezik. Szalaynak a X-ik Országos Képzőművészeti Kiállításról már ismert Közgyűlés-e képbe fogott szociológiai tanulmány. Német József kitűen jellemzi alakjait, a kétkezi ember darabos, kiszámított szögletességének ábrázolásával Szurcsik János Beszélgetők-jének öregasszonyai derűt, játékosságot sugároznak, amit a művész alakjainak szokatlan beállításával is fokoz.

A kiemelkedő színvonalú képek egész sorát kellene még említeni, de erre sajnos nincs mód egy ilyen rövid ismertetésben. Annál is inkább, mert feltétlenül szólni kell még a kiállított hasonlóan rangos plasztikai anyagról is. A kitűnő portrék, szobrok, érmék, rézdomborítások bizonyítják, hogy Vásárhely iskolája műhelye, egy az idősebb mesterek mellett jelentkező, új szobrász nemzedéknek.

A XIII-ik Vásárhelyi Őszi Tárlat nívós művek sokaságával ismerteti meg a tárlatlátogatókat. Itt szülőhelyén avatja társadalmivá, teszi közkinccsé az évközben született alkotásokat. Ez a tárlat szervez, irányt mutat, mérlegel, nevel.

Besenyi Sándor

maximumban a két egyetem közös november 7-i ünnepségén dr. Vedres István, az egészségügyi miniszter első helyettese mond ünnepi beszédet.

retéríti az orosz
kov környéki
zel árasztanak
nosok. Moszk
rakban gépe
használhatatlan

Lenin októbere

lül százezren küzdöttek a munkáshatalom megmaradásáért.

A magyar közvéleményre és irodalomra elsősorban a békedekrétum hatott. Már korabban is — Karinthi: Békeuszítók, háborúapostolok c. tárcája alapján — az azonnali békekötésre irányuló bolsevik politika nyerte meg az alkotók rokonszenvét. Krúdy Gyula, Gellért Oszkár írásai is arról tanúskodnak, hogy a forradalmat elsősorban, mint a béke diadalát ünnepelték. Közvetlenül a győzelem után így írt a Szegedi Napló november 10-i számába Móra Ferenc: „...az erfurti kiáltvány óta nem hangzott el annyi magasztos, annyi megrendítő erő, mint most abban a kiáltványban, melyben az új forradalom első szervezete szól a népeihez". Közben ál-

ÜDVÖ
ПРИВЕТСТВУ
NOUS SOUHAI
BENVENUTO AGL

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Fejér Gabor
1021

MAGYAR SZÓ 67 III. 4

Hódmezővásárhelyi művészek tárlata Zentán

A két város együttműködésének keretében másodszor rendezték meg a nagy alföldi város művészeinek tárlatát. A kiállító 15 művész között az idei tárlaton keramikusok is szerepelnek, ami ennek a tárlatnak külön sajátosságot ad. Az alföldi művészeti élet gazdagságát és változatosságát nem elégségé tudjuk kivetni, de a mind gyakoribb kapcsolatok az ottani művészeti élet további megismerését teszik lehetővé. Mindinkább csodálatunkat váltja ki ez a művészet. A legmélyebb benyomást a nagyszámú fiatal, tehetséges művész tette ránk, akiknek szereplése ezen a nem túl nagy ambícióval megrendezett tárlaton is feltűnő. Mi minden lehet Vásárhelyen az évenként ismétlődő őszi tárlaton, ha az ilyen szűkre szabott keretek között is ennyi kiváló alkotást találunk! Meg kell említenünk, hogy a szállításból eredő nehézségek, valamint egyes vásárhelyi művészek önálló tárlatai és másutt való szereplésük korlátozták a teljes és reprezentálóbb igényű válogatást, és földrajzilag bármennyire is közel van a két város egymáshoz, mégsem oldhatók meg könnyen a tárlatcserék. Külön nagy hátrány az, hogy nem lehet eladni, illetve vásárolni a műalkotásokat, mert e vámegyezmények még nem adták meg ennek a lehetőségét. A művészek idealizmusának a tükrében megrendezett tárlatok nem sokáig tarthatók fönn, és rövidesen biztosítani kell az ehhez szükséges anyagi alapokat is.

A múlt évi tárlatról ismert képzőművészek kiváló alkotásokkal szerepelnek. Almási Gyula Ősz c. képe életprogram, sorskérdés és felelet. Mintha hallucinációk összessége volna: egy elmúló világhoz kérdéseket teszünk fel, vagy a világ kérdezi tőlünk, hogy mit hoz a jövendő. Ezer kérdésre egy a felelet: a mi sorsüldözte életünk ezer változatban is mindig ugyanaz. A horizonton csak az „ősztövér kútágas hóríhorgas gémmel". Almási allegorikus, enigmatikus, mély bölcseletű művész. A tél c. képén sincs semmilyen esemény, megszűnik a tárgyi valóság, a téli kék égen szürke, foszladozó kődfoszlányok szállnak alá észrevétlenül. Egy, csak egy alak tart a tanya felé. Mennyi szépség, milyen nagy csend! Almási a gazdag faktúrák mestere.

Fejér Csaba szellemes, finom lelkületű realizmust művel. Talán holland festők mintájára egy belső vízióval erősített valóságot követ lelki szemeivel. Éles és pontos eszeküció, szellemes, könnyed bravúr és lírai finomság jellemzi Csendéletét. Tájképét, stb.

Fekete János keramikus Vásárnap című panneau-ja művészileg és technológiailag remekmű. Fekete a mázokat olyan mesterien használja, s oly bonyolult válogatással égeti, mint az alkímikus, akinek birtokában van a bölcsek köve. Nagy réztála inkább iparművészeti mint képzőművészeti alkotás.

Fodor József képei a kiállítás legjobb alkotásai közé tartoznak. A Gőzös című képe erőteles piktúrával született mű, melynek szépségei a megfékezett temperamentumból, a szépség és akarat szintéziséből ered. Egyszerű sikokba kényszeríti a „Nagymama konyhája" c. kompozícióinak a tárgyait.

Füstös Zoltán Tokaji utcája szabatos, festőileg gazdag vízióját adja a tájnak. Gazdag és változó festésmódia az emlékezés pontosságát és könnyedségét fejezi ki. A Borospincét mesteri faktúrával festette meg. Füstös képei nagy meglepetései ennek a tárlatnak.

Hézső Ferenc dekoratív, betétszerű elrendezésben komponália képeit. Művészetét változatos kézírás, grafizmus és jelképes kifejezés jellemzi.

A nemrég elhunyt Kohán György egyetlen nagy képpel szerepel. A konstrukció, a tértagolás és erős színek jellemzik ezt a különös, rokon nélküli művészt.

Kovács Mária úgy fest, mint valami „paraszti Bonnard". Tornyai János szolgálója volt, mellette kezdett festeni. Nem tud semmit a festészeti mesterségből, de amit fest, az arról győz meg bennünket, hogy legjobb lenne elfeledteni minden tudást, hogy jó képeket festsünk.

Németh József képei is a tárlat

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296; 188-307

Fejér Csaba

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1968 MÁJ 7

1021

Megnyílt Vásárhelyen a IV. Dél-alföldi Tárlat

Békés és Csongrád megye, valamint Szeged képzőművészeinek hagyományos tavaszi tárlata — sorrendben a IV. Dél-alföldi Tárlat — vasárnap délben nyílt meg a közönség élénk érdeklődése közepette a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum kiállító helyiségeiben. A dél-magyarországi seregszemle — közel ötven művész száz alkotása — kiváló alkalom arra, hogy a nagyközönség is bepillantást nyerjen képzőművészeink alkotó műhelyeibe és megismerje azokat a tendenciákat, stílusirányzatokat, amelyek festőinket, szobrászainkat foglalkoztatják.

A kiállítás megnyitásán részt vett a megyei pártbizottság képviseletében *dr. Szalontai* József, továbbá *Vári* Ernő, a városi pártbizottság titkára, *Hantos* Mihály a megyei tanács vb elnökhelyettese, *Sajti* Imre, a városi tanács vb elnöke, a város közéletének számos képviselője, valamint sokan a két megye és a megyei jogú város képzőművészei közül. Megnyitó beszédet *Csorba* Géza művészettörténész, a Művelődésügyi Minisztérium képzőművészeti osztályának főelőadója tartotta.

A megnyitó után Szentes város tanácsa végrehajtó bizottságának döntése alapján az idei Koszta József-emlékérmét és a vele járó munkajutalmat *Dóczi* Gábor, a szentesi tanács vb művelődésügyi osztályának vezetője adta át a város nevében a megjutalmazottnak, *Fejér* Csaba festőművésznek. A közönség felcsattanó tapsa igazolta a szentesiek döntésének helyességét.

A IV. Dél-alföldi Tárlat anyagát Hódmezővásárhely után *júniusban* Szegeden, *júliusban* Gyulán, és *augusztusban* Szentesen mutatják be.

KONCERT ÉS TÁRLATVEZETÉS

A megyei képzőművészeti hét keretében érdekes — a Vásárhelyi Őszi Tárlatokon már sikert aratott — kezdeményezés folytatására kerül sor május 8-án, szerdán este 6 órakor a vásárhelyi Tornyai Múzeumban. A városi zeneiskola tanára, *Berei* Erzsébet, *Túri* Béla és *Hegedűs* János koncert keretében előadja *Kókai*: Verbunkos rapszódia és *Kodály*: Kállai kettős című művét. Ezt követően *dr. Dömötör* János múzeumigazgató tart tárlatvezetést a most megnyílt IV. Dél-alföldi Tárlaton. A koncertre és a tárlatvezetésre a belépés — a szokásos múzeumi belépőn túl — díjtalan. A múzeum igazgatósága szeretettel várja a város művészeteket szerető lakosságát erre a rendezvényre.

latban támadt nehéz helyzet. Ilyen kitelepítésekre különösen azt követően került nagymértékben sor, miután kiderült, hogy *„a kulturális forradalom”* akadályozta az ipar fejlődését.

Hazánkba látogat az Indiai Köztársaság elnöke

Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke magyarországi látogatásra hívta meg dr. Zakir Husszein-t, az Indiai Köztársaság elnökét, aki a meghívást örömmel elfogadta. Tervek szerint az Indiai Köztársaság elnökének látogatására június első felében kerül sor. (MTI)

ény!

Gazdaságos üzem!

FELEMELT
GARANCIAIDŐ!
SOKOLDALÚSÁG!

DUTRA D4K—B
90 LE teljesítményű traktor — kiutalás nélkül — megrendelhető a megyei AGROKER Vállalatoknál!

DUTRA

TORGYÁR GÉPÉRTÉKESÍTÉSI OSZTÁLYA,
n út 61. Telefon: 298-596, 297-429.

XXVI. évfolyam. 5. szám. Szerda, 1969. január 8.

1021

Fejér Csaba

STÚDIÓ 58—68

Fiatalok kiállítása a Műcsarnokban

Háromszáz művész csaknem nyolcszáz szobra, grafikája, festménye látható a tárlaton, ne várjon részletes beszámolót az olvasó ettől a néhány sortól. Annál kevésbé, mert aki a Stúdió 58—68 című kiállítást méltatja, képzőművészetünk jövőjéről és jelenének nagy részéről írhatna: a háromszáz művész közül a legidősebb sem lehet sokkal több negyvenöt évesnél, a legfiatalabb meg éppen közelebb van a húszhoz, mint a harminchoz, nem túlzás tehát azt állítani, hogy most a következő évtizedek leendő mestereivel, jó művészeivel is találkozunk.

A Fiatal Képzőművészek Stúdiója tíz esztendeje foglalkozik azokkal az ifjú festőkkel, grafikusokkal és szobrászokkal, akik pályakezdésük első, művészileg-emberileg nehéz éveitől harmincöt esztendős korukig támogatják egymást és élvezik a stúdió támogatását. Ezek a tíz esztendő alatt önálló művészpályájukra bocsátott fiatalok jöttek most el a mai stúdiótagokkal együtt a jubileumi kiállításra, hogy bemutassák műveiket.

A stílusoknak, technikáknak, művészi műfajoknak olyan változatossága gyűlt össze a Műcsarnok nagyobb részét jelentő hosszú teremsorokban, amilyet már régen látott a közönség Budapesten. *Segesdi György* mennyezetig nyúló hatalmas Marx—Engels emlékművétől (a fővárosban kerül majd felállításra) *Gross Arnold* arasznyi rézkarcáig, *Szurcsik János* hatméteres falképétől *Kiss Nagy András* néhány centiméteres ólomszobráig terjed a skála. Ők négyen az »idősebb« generációt képviselik a kiállításon: valamennyien túl vannak már egy-két évvel a »határt« jelentő harmincöt esztendőn. De a fiatalok is teremről teremre bizonyítják — *Vagyóczky Károly* finom rézkarcaitól *Bálványos Huba* puha litográfiáin át *Gyulai Líviusz* szellemes linóleummetszetéig (hogy ezúttal csak a grafika műfajaiból hozzunk példát), mennyi sokféleséget ad a fiatalok stúdiója.

A kiállítás rendezői azt akarták, hogy a tíz évről nyújtott teljes összkép valóban teljes legyen, s előítélet nélkül gyűjtötték össze a kiállításra mindazt az irányzatot, melyet ez a generáció képvisel. Csak egyre voltak tekintettel: a színvonalra. A maguk világában nagyon színvonalas hagyományos-naturalisztikus festményektől a saját világukon belül ugyancsak tehetséggel megkomponált absztrakt alkotásokig mindent felsorakoztattak a kiállítást rendező szervek, hogy a látottak alapján döntsön a közönség és a kritika a művek mellett és ellen. A közönség valóban reagál is a látottakra, ízlése, elképzelése szerint lelkesedik a nemes klasszikus örökséget képviselő modern módon hagyományos festészetért (ilyenre szép példa a hódmezővásárhelyi művészek, *Szalay Ferenc*, *Fejér Csaba* piktúrája), vagy a művészi ábrázolásról lemondó inkább díszítő szépségével ható op-art festmények (amelyekből egyebek közt *Fajó János*, *Bak Imre* küldött néhányat a kiállításra). A két végletet között pedig ezernyi árnyalat, ábrázolásmódbeli, stílusbeli különbség sorakozik. *Lakner László* megrázó képei, amelyek precízen »természetszerű« részleteket állítanak megdöbbentően »természetellenes«, mély látomások kompozíciójába, *Berki Viola* derűs mesefestményei, amelyek szatirikus kedvességgel teremtenek modern érzéseket, *Kondor Béla* drámákkal teli grafikai lapjai, és *Melocco Miklós* szobrászata, amely látszólagos hagyományossága ellenére is különös víziókban lebeg.

Fejér Csaba: Portré

A sokoldalúság azonban önmagában nem érdem. A lényeg az, mit tudnak, mit akarnak elmondani az ifjú, s a még ifjabb művészek az alkotások ezernyi hangján, van-e mondanivalójuk számunkra, a világ számára? A tárlat azt bizonyítja, van! És ezért örül a néző a sokféle felfogásnak, *Kokas Ignác* szikár festészetének és *Feledy Gyula* súlyosszép rézkarcainak, *Gy. Molnár István* elvont rézmetszeteinek és *Pásztor Gábor* tömör litográfiáinak, *Asszonyi Tamás* érmeinek, s mindazoknak a műveknek, amelyekről fentebb szó esett, s amelyekről kiváló ságuk ellenére most nem esh tett szó.

Nem válhat részletes méltatássá ez a néhány sor a kiállításról, de fontos kritikai megállapítással kell befejeződnie: nem féltheti a magyar képzőművészet jövőjét komolyan, aki a fiatalok kiállítását látta.

zs. a.

Ma folytatódik a tanítás

Az általános és középiskolákban az elmúlt napokban tartották meg a pedagógus kollektívák az osztályozó értekezleteket. Az iskolai tanácskozásokon az osztályfőnökök és az adott osztályban tanító szaktanárok részvételével megállapították az osztályzatokat. Az eredményről az ellenőrző könyv útján ma, a téli szünidő utáni első tanítási napon értesítik a gyerekek szüleit. A legifjabb diákokat, az általános iskolák első osztályosait félévkor nem osztályozzák.

MA 50 EVE,

1919. január 8-án halt meg PETER ALTENBERG, eredeti nevén Richard Engländer osztrák író, a századforduló évtizedeinek jellegzetesen bécsi irodalmi egyénisége. Orvosi diplomát szerzett, de orvosi gyakorlatot sohasem folytatott, bohém, csak az irodalomnak élő életművészként tartják számon. Műfaja a pillanatnyi benyomásokat rögzítő karcolat, az impresszionista, sűrített novella. Egy-egy mondattal, mesteri érzékeltető erővel tudott érzelmi hangulati tartalmat nyújtani, líraí pillanatképeivel látomásszerű jeleneteket, tájakat varázsolni az olvasó elé. Témáit a mindennapi életből merítette és maró gúnnyal tűzte tollhegyre a nyárspolgári világ megannyi megnyilvánulását. Rövid írásai vaskos kötetek sorába összegyűjtve szokatlanul sok kiadást értek meg.

— **Százezer forint az első on.** Tegnap kezdődött meg egutóbbi békekölcsön-sorás nyereményeinek kifitése. Az első napon csak a posvári OTP-nél 100 000 forintot fizettek ki. Fölvette nyereményét az a szerencsés kaposvári is, aki a Harmadik békekölcsön egyik 500 forintos kötvényével 25 000 forintot nyert.

— EDÉNYEK... BOMBÁKBÓL. Az amerikai agresszorok 16 750 különböző típusú bombát szórtak a Vietnami Demokratikus Köztársaság egyik falujára. A falu lakosai sok ellenséges repülőgépet lelőttek. A faluban most két műhelyt építtettek, s a lelőtt gépek fémalkatrészeiből és a fel nem robbant bombákból edényeket és mezőgazdasági szerszámokat készítenek.

— **A leggyakoribb halálok.** Kanadában, Ausztriában, Dániában, Finnországban, az NSZK-ban, Magyarország

ellenőrzés — Az igyekezet nem róható fel gondatlanság kiküldetésb

Az üzemi balesetek ügy ben több fontos törvényesség határozat hangzott el a Le felsőbb Bíróságon.

Súlyos szerencsétlenség t tént egy vállalati építkez nél. Munka közben az egyik szerelő a létráról leesett, koponyaalapi és csigolyatörést, valamint agyrázkodást szenvedett. Hosszú ideig kezelték kórházban, majd havi 1650 forint rokkantsági nyugdíjat állapítottak meg részére. Ezek után a SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatósága a szerelő 8 évre járó rokkantnyugdíjának megfelelő 158 ezer forint, továbbá 44 ezer forint segélyezési költség megfizetését rótta ki a vállalatra. Ennek hatályon kívül helyezéséért a vállalat a SZOT ellen pert indított. Törvényességi óvásra az ügy a Legfelsőbb Bíróság elé került, amely a keresetet elutasította. A határozat irányelvül szolgáló indokolása a következőket mondta ki:

— A baleset napján, munkakezdés előtt, a művezető a munkahelyet nem vizsgálta meg, sőt oda se ment. A másik művezető is csak két nappal korábban járt a helyszínen. A sérültnek a brigádvezető mutatta meg, milyen munkát kell elvégeznie, de azt már nem mondta meg, hogyan, mert munkakezdés előtt ő is eltávozott. Tehát a vállalat megbízottai súlyos mulasztást követtek el. Ugyanis: munkakezdés előtt a munkahelyen a gépeket, berendezéseket meg kell vizsgálni, vajon a munkavédelmi előírásoknak megfelelnek-e. Ez az ellenőrzés akkor is kötelező, ha a munkát szakképzett ember végzi. Tanúk vallották, hogy a szóban forgó munkánál a magasban kellett dolgozni, de sem állásscináláshoz szükséges deszkaanyag, sem megfelelő létra nem volt. Pedig a Szerelőipari Balesetelhárító és Egészségvédő Óvórendszabály értelmében olyan munkákhoz, amelyeket talajszintről, padlóról vagy más, állandó jellegű, biztonságos helyről elvégezni nem lehet, állványt kell létesíteni. Továbbá, ha — az adottságok vagy a munka természete következtében — állvány nem építhető, más módon kell a dolgozót a leeséstől megvédeni. Ennek a kötelezettségének azonban a vállalat nem tett eleget, a reá kötelező óvórendszabály foganatosítását elmulasztotta. Ez a mulasztása az üzemi balesettel összefüggésben van, ezért kártérítéssel tartozik.

nyába. A szükséges szerszámokat két kezében vitte. Miközben a munkahely felé ment, a csőrepedés következtében vizes falépcsőn megcsúszott, elesett és súlyos sérülései miatt hosszabb ideig táppénzes állományban volt. Ilyen előzmények után a táppénze és az átlagkeresete közti különbözet megfizetését kérte, de a vállalat elutasította. Így döntött a járásbíróság is megállapítva, hogy a baleset kizárólag a munkás gondatlansága miatt történt, mert mindkét kezében szerszám volt és ezért nem tudott kapaszkodni. A legfőbb ügyész törvényességi óvására a Legfelsőbb Bíróság ezt az ítéletet hatályon kívül helyezte és a vállalat teljes kártérítési kötelezettségét állapította meg.

A határozat indokolása szerint a balesetet az okozta, hogy a munkahely és környéke vizes, iszapos, csúszós volt. A hegesztő a munka sürgőssége érdekében vette egyszerre magához a javításhoz szükséges összes szerszámot és anyagot, de előbb a munkahelyet megnézte és nem látta akadályát, hogy így cselekedjék. Nem róható terhére, hogy a legnagyobb figyelem mellett is a vizes lépcsőn megcsúszott, mert kapaszkodó korlát nem volt. Egyébként is, ha úgy látták, hogy sok terhet visz magával és ez balesetet okozhat, ezt megakadályozhatták volna. Ilyen körülmények között a kárt a vállalatnak kell viselnie.

Az egyik szövetkezet alkalmazottja üzemi építkezésük műszaki átvételénél vett részt, majd saját autóján hazaindult a szomszédos községbe. Útközben a kocsi árokba fordult és a szerencsétlen ember kórházba szállítás után meghalt. Az özvegy kártérítési igényét a szövetkezet azzal utasította el, hogy férje közúti balesetet szenvedett és így a következményekért nem felel. Az asszony pert indított, amely törvényességi óvásra a Legfelsőbb Bíróság elé került, ahol elutasították.

— Valamely vállalat felelőssége akkor állapítható meg, ha a dolgozót a sérülés munkaviszonya keretében érte és a vállalat működési körébe tartozó, vagy működési körén kívül eső, de általa elhárítható okra vezethető vissza — hangzik a határozat. Bár az elhunyt kiküldetése munkaviszonya keretében történt, azonban a baleset oka az volt, hogy kiküldetéséből hazatérőben ismeretlen körülmények között az árokba bukott. Ezt az okot pedig nem lehet a vállalat működési körébe esőnek tekinteni, vagy olyannak,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
SOMOGY MEGYEI
NÉPLAP
1969 JAN 8

BUSZ
cobákat keres
alaton
oldalán

A vásárhelyi emberek szíve

Román művészek az Őszi Tárlaton az új alkotóházban

Állnak a tőlejük magasodó bárányos lány lábainál, s nem tudnak betelni a látvánnyal.

— Nagyszerű munka! Adják át szívből jövő gratulációnkat Meszlényinek!

A szobortól, s immár harmadszor, Fejér Csaba leányalakos festményéhez térnek vissza a román vendégművészek. Tanakodnak, méricskélnek, közelről, távolabbról szemlélik a képet, véleményük azonban nem változik.

— Nekem a tárlat legnagyobb élménye — mondja Gheorghiu Coman, s Féja Géza jut eszembe, aki két napja ugyanennek a műnek ítélte a pálmát. Nem csupán az egyéni technika és színvilág, de az alkotásból sugárzó mély intuíció, keresetlenség folytán is.

☆

Az új, kollektív alkotóházban, baráti eszmecserére került sor szerdán a román és vásárhelyi művészek között. Főleg a vendégek kérdeztek. Például: Fodor József mivel köti meg a festékport? Samu Katalint miért csupán az állatvilág érdekli? Helyes-e 30—40 éve lejárt és kifulladt stilustörekvéseket negyedrangú megoldásban felújítani, ami főleg a jugoszlávoknál tapasztalható? Milyen úton jár a vásárhelyi kerámia?

A felvilágosítások nyomán elismeréssel nyugtázták Végvári Gyula első díját a kerámia hazájában, az olaszországi Fayanceban, s Fejér Csaba képeinek legfrissebb ausztriai sikerét, majd Nicolae Iorga felvetette román és magyar, vásárhelyi és nagyszebeni cserekiállítások szervezésének gondolatát, mondván:

— Túl sokat tekintünk mi a távolabbi Nyugatra, s elfeledkezünk arról, hogy közvetlen szomszédainktól esetleg többet kapnánk...

☆

A román művészek, akik a két ország kulturális egyezményének jóvoltából kerültek Vásárhelyre, egyik délután ellátogattak a Vöröslobogó utcai általános iskolába, hogy az alapfokú rajzoktatás módszereivel, eredményeivel is megismerkedhessenek. Kézimunkák, rajzok százait nézték végig, sorrajárták az ízlésesen berendezett tantermeket. A román művészek később meglátogatták az iskola kollégiumát, végigjárták a különböző telepeket, megnézték a napközi otthon új konyháját, s mikor este közeledtével búcsúzkodásra került sor, már úgy váltak el a tantestülettől, mint régi, kedves barátok. Ezt dokumentálja az intézet emlékkönyvébe került több szellemes rajzuk, s alábbi bejegyzésük is:

„A vásárhelyi emberek szíve sokkal tágabb és megragadóbb, mint a puszta, a végtelen puszta. Ez a szív az egész emberiséget jelképezi, a maga felejthetetlen barátságával."

(m. gy.)

számították
500 holdas körzetben
utóbbi becslések ala
szont legalább har
rom mázsás átlagot
a szakemberek. A
tetvényekről az idé
háromszor szüretel
gazdaságok.

Most azt vizsgá
Szegedi Paprikafel
Vállalatnál, hogy az
ri fagyok után még a
kon maradt termést
tudják felhasználni,
mas-e őrlésre. Pró
tást végeztek, s enne
ján úgy látszik, hogy
beért, piros csöveket fel tud-
ják majd dolgozni. A fagy-
kárt szenvedett paprikákat
tárolni azonban nem ajánla-
latos. Éppen ezért, amíg
nem tudják átvenni az eset-
leges szállítási torlódások
miatt, nem szabad leszedni
a csöveket.

Az átvétellel egyidőben a
rőszkei és a mórahalmi te-
lepen már következő szezon
előkészületei is megkezdőd-
tek. Itt veszik át a kijelölt
termelőszövetkezetektől a
vetőmag-paprikát. Gondos
szelekcióval darabonkint vá-
logatják át. Több mint két-
száz vagon termés fut be, s
a hibás, fejletlen csöveket
kiselejtezik. A szigorú mi-
nőségi rostán átesett papri-
kából pedig mintegy három-
száz mázsa vetőmagot nyer-
nek jövő évi felhasználásra.

Nagyobb támogatás a vízrendezési munkákhoz

A mezőgazdasági és élel-
mezésügyi miniszter és az
Országos Vízügyi Főigazga-
tóság vezetőjének közös
rendelkezése alapján a víz-
ügyi alapból a korábbinál
több és egyúttal szélesebb
körben kaphatnak támoga-
tást a helyi vízrendezési mű-
veket, belvízcsatornákat ke-
zelő és fejlesztő vízgazdál-
kodási társulatok, illetve ta-
nácsok. Az eddigitől eltér-
rően nemcsak a termelőszö-
vetkezetek, hanem valamennyi mezőgazdasági nagyüzem közös érdekű vízrendezési munkája költségeinek tetemes részét fedezik a vízügyi alapból. Országos átlagban a tervezett költségek 70 százaléka lehet a támogatás összege, de helyileg a munkák fajlagos költségének és az érdekelt teherbírási képességének megfelelően 50—80 százalék között változhat ez az állami hozzájárulás.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
CSONGRÁDMEGYEI HÍRLAP
1967 OKT 28

rűségéhez. Lenin Állam és
című műve elméletileg alap
szocialista államépítést, a re
szerepet játszott a Nagy Okt
lista Forradalom győzelméért,
ső szocialista

MAGYARORSZÁG Vasárnap, 1969. január 5.

Stúdió 58—68

Fiatalok kiállítása a Műcsarnokban

HÁROMSZÁZ MŰVÉSZ csaknem nyolcszáz szobra, grafikája, festménye látható a tárlaton, ne várjon részletes beszámolót az olvasó ettől a néhány sortól. Annál kevésbé, mert aki a Stúdió 58—68 című, a háromszáz művész közül a legidősebb sem lehet sokkal többel negyvenöt évesnél, a legfiatalabb meg éppen közelebb van a húszhoz, mint a harminchoz, nem túlzás tehát azt állítani, hogy most a következő évtizedek leendő mestereivel, jó művészeivel is találkozunk.

Fejér Csaba: Portré

A fiatal képzőművészek stúdiója tíz esztendeje foglalkozik azokkal az ifjú festőkkel, grafikusokkal és szobrászokkal, akik pályakezdésük első, művészileg-emberileg nehéz éveitől harmincöt esztendős korukig támogatják egymást és élvezik a stúdió támogatását. Ezek a tíz esztendő alatt önálló művészpályájukra bocsátott fiatalok jöttek most el a mai stúdiótagokkal együtt a jubiláris kiállításra, hogy bemutassák műveiket.

A stílusoknak, technikáknak, művészi műfajoknak olyan változatossága gyűlt össze a Műcsarnok nagyobb részét jelentő hosszú teremsorokban, amilyet már régen látott a közönség Budapesten. Segesdi György mennyezetig nyúló hatalmas Marx—Engels-emlékművétől Gross Arnold arasznyi rézkarcáig, Szurcsik János hatméteres falképétől Kiss Nagy András néhány centiméteres ólomszobráig terjed a skála. Ők négyen az „idősebb" generációt képviselik a kiállításon: valamennyien túl vannak már egy-két évvel a „határt" jelentő harmincöt esztendőn. De a fiatalok is teremről teremre bizonyítják, Vagyóczky Károly finom rézkarcaitól Bálványos Huba puha litográfiáin át Gyulai Líviusz szellemes linóleummetszetéig (hogy ezúttal csak a grafika műfajaiból hozzunk példát): mennyi sokféleséget ad a fiatalok stúdiója.

A KIÁLLÍTÁS RENDEZŐI azt akarták, hogy a tíz évről nyújtott teljes összkép valóban teljes legyen, s előítélet nélkül gyűjtötték össze a kiállításra mindazt az irányzatot, amit ez a generáció képvisel. Csak egyre voltak tekintettel: a színvonalra. A maguk világában nagyon színvonalas hagyományos-naturalisztikus festményektől a saját világukon belül ugyancsak tehetséggel megkomponált absztrakt alkotásokig mindent felsorakoztattak a kiállítást rendező szervek, hogy a látottak alapján döntsön a közönség és a kritika, művek mellett és ellen. A közönség valóban reagál is a látottakra, ízlése, elképzelése szerint lelkesedik a nemes, klasszikus örökséget képviselő, modern módon hagyományos festészetért (ilyenre szép példa a hódmezővásárhelyi művészek, Szalay Ferenc, Fejér Csaba piktúrája), vagy a művészi ábrázolásról lemondó, inkább díszítő szépségével ható op-art festmények (amelyekből egyebek közt Fajó János, Bak Imre küldött néhányat a kiállításra). A két végletet között pedig ezernyi árnyalat, ábrázolásmódbeli, stílusbeli különbség sorakozik. Lakner László megrázó képei, amelyek precízen „természetszerű" részleteket állítanak megdöbbentően „természetellenes", mély látomások kompozíciójába, Berki Viola derűs mesefestményei, amelyek szatirikus kedvességgel teremtenek modern érzéseket, Kondor Béla drámákkal teli grafikai lapjai és Melocco Miklós szobrászata, amely látszólagos hagyományossága ellenére is különös víziókban lebeg.

A sokoldalúság azonban önmagában nem érdem. A lényeg az, mit tudnak, mit akarnak elmondani az ifjú, s a még ifjabb művészek az alkotások ezernyi hangján, van-e mondanivalójuk számunkra, a világ számára? A tárlat azt bizonyítja, hogy van! És ezért örül a néző a sokféle felfogásnak, Kokas Ignác szikár festészetének és Feledy Gyula súlyos-szép rézkarcainak, Gy. Molnár István elvont rézmetszeteinek és Pásztor Gábor tömör litográfiáinak, Asszonyi Tamás érmeinek, s mindazoknak a műveknek, amelyekről fentebb szó esett, s amelyekről kiválóságuk ellenére most nem eshetett szó.

NEM VÁLHAT RÉSZLETES méltatássá ez a néhány sor a kiállításról, de fontos kritikai megállapítással kell befejeződnie: nem féltheti a magyar képzőművészet jövőjét komolyan, aki a fiatalok kiállítását látta.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Ünnepélyesen átadták 1969 első borsodi üzemét

Valóságos örömünnepre került sor január 3-án, pénteken délután Mezőkeresztesen. Ebben a nagy, gyorsan fejlődő dél-borsodi községben adták át az új esztendő első jelentős ipari létesítményét megyénkben. A mezőkeresztesi állomás közelében, az egykori olajbányászati központ már esztendők óta kihasználatlanul álló épületét alakította át közös erővel korszerű üzemmé, valóságos ki ruhagyárrá a helyi tanács és a Budapesti Konfekció Ktsz.

Az ünnepi üzemavatót *Bárczi Béla*, a megyei tanács vb-elnökhelyettese mondotta. Rámutatott, milyen nagy jelentősége van, hogy ezen a szinte kizáróan mezőgazdasági vidéken kétszáz, nagyrészt női munkaerőnek sikerült állandó munkát biztosítani. A községi tanács nevében *Prágay István* vb-elnök vette át a korszerűen berendezett, szociális létesítményekkel, öltözővel, fürdővel is ellátott szép üzemet, majd átadta az üzemeltetőknek. A Budapesti Konfekció Ktsz nevében *Sturm Sándor* elnök vette át az új létesítményt. Köszönetet mondott a Mezőkeresztesi községi Tanácsnak, amely gyors munkával minden feltételt megteremtett hozzá, hogy már az év elején dolgozhasson a konfekció üzem. Elmondotta, hogy elegendő megrendelésük van, s egész éven át biztosítani tudják a folyamatos munkát az üzem 200 dolgozója részére.

Szombaton reggel már meg is kezdődött a rendes termelőmunka a megye legifjabb üzemében. Kilencven villanyvarrógép halk zúgása hallatszott a munkaszalagoknál. Már az első évben mintegy 40 millió forint értékű konfekcióárut várnak az üzemtől.

Elindultak az első szállítmányok

Az acélgyártás két borsodi fellegvára, Diósgyőr és Ózd 1969-ben minden eddiginél nagyobb mennyiségű ócskavasat igényel a MÉH Vállalattól. Az elmúlt esztendőben sikerült a vállalatnak a tervezett 21 ezer tonna helyett 22 300 tonna ócskavasat biztosítania a kohászatok részére.

Az 1969-re tervezett mennyiség már 23 ezer tonna. Az év első munkanapjaiban a nagy hidegek nehezítették az ócskavas szállítását. Ennek ellenére eljuttatták az első szállítmányokat a MÉH-telepekről a kohászatokba, ahol így megfelelő tartalékokat tudnak képezni az esetleg még zordabb téli hónapokra. A MÉH Vállalat négy darab, öttonnás tehergépkocsit is munkába állított, hogy ezzel is meggyorsítsa a nélkülözhetetlen ócskavas eljuttatását az acélművekbe.

Folytatódik a jubileumi ünnepségsorozat

Az „Őszirózsák útján... vörös zászlók alatt" című jubileumi ünnepségsorozat rendezvényei ismét folytatódnak a sátoraljaújhelyi járásban. A karácsonyi és újévi ünnepek után tegnapelőtt és tegnap (január 3-án és 4-én) az irodalmi színpadok vezetői gyülekeztek össze Sátoraljaújhelyen és kétnapos továbbképzésen beszélték meg további feladataikat, köztük azt is, mit tehetnek még az irodalmi színpadok a Tanácsköztársaság 50. évfordulójának és az 1919-es tanácshatalom nagyobb eseményeinek méltó megünneplésééért.

A járás községeiben — Révleányvároon, Tolcsván, Karoson, Ricsén, Karcsán, Olaszliszkán és Mikóházán — tegnap, január 4-én este ifjúsági vetélkedőket rendeztek Ki tud többet a Tanácsköztársaságról és a felszabadult Magyarországról? címmel. Januárban még Karcsán, Olaszliszkán és Pácinban lesz kultmálás, rendszélgetéseken emlékeznek meg az első magyar néphatalom fontosabb eseményeinek évfordulóiról és a védelmi harcok nagyobb ütközeteiről, csatáiról, amelyek közül több Borsod megye területén zajlott le.

A putnoki Felsőfokú Mezőg felvételi felhívás

A putnoki Felsőfokú Mez gazdasági Technikum igazgat sága felvételt hirdet 1969/70-es tanév első évfoly mára, az intézmény nappali t gozatára. Jelentkezhetn mindazok, akik középiskol érettségivel rendelkeznek. A 1969-ben érettségizők közvetl

A törvé megyén

A TÖRVÉNYESSÉG helyz zete és alakulása megyénk lakos ságát is élénken foglalkoztat ja. Ez nem véletlen, hiszen az utóbbi időben egy sor új jog szabály lépett életbe, amelyek az állampolgárok jogait és kö telezettségeit jelentősen érin tik. De foglalkoztatja megyénk törvénytisztelő állampolgárai azért is, mert a törvényesség biztosítása, a szilárd közren és közbiztonság valameny nyiünk közös ügye, és mert szocialista törvényesség ér vényre juttatása egyik feltéte le az állampolgárok nyugod zavartalan életének, személy és vagyoni biztonságának.

Megyénkben az utóbbi évek ben elért politikai és gazda sági eredmények mellett to vább szilárdult a törvényessé helyzete is. Az előforduló tör vénysértések általában nem tudatosak, legtöbb esetben a törvények ismeretének hiá nyára, felületességére vezethe tők vissza. Az állami, állam igazgatási, gazdasági és társa dalmi szervek vezetési színvo nalának javulása kedvezőe hatott az új törvények és hatályos jogszabályok betartá sára, a társadalmi tulajdon fo kozottabb védelmére, emellet pedig javult a szervek működésének törvényessége is. Az államigazgatási szervek dolgozói igen kiterjedt, az élet szinte minden területét érintő ne héz munkájukat nagy hozzáértéssel és lelkiismeretesen végzik. Tanácsainknak és szakigazgatási szerveinknek jogalkalmazó tevékenysége általában kiegyensúlyozott és a törvényességnek megfelelő.

A megyei tanács vb és szakigazgatási szervei munkájuka színvonalasan végzik és csak ritkán lehet találni nem megalapozott intézkedést. Jav

1021

Meztelen emberszív suhan

A természet következetes — megint tavasz van. A népkerti sportpálya salakján újra motorosok nyargalásznak: speedway, hirdetik a karvastagságú betűk, s a pályán túl, a park gesztenyefáinak ujjain, mint az életet bizonyító vér, rügyek serkennek.

Speedway: körözünk egy ellipszis mentén, győzelemért, babérért, mert muszáj... ki tudja miért. Speedway: milyen furcsa, brutális és lélektelen akusztikája van ennek az angol szónak, pedig magyarul itt annyit tesz: versenypálya. S ráadásul a speed — átvitt értelemben — sikert, boldogulást is jelent. Ilyenkor tavasszal, ez az egyik leggyakrabban előforduló szó a környék plakátjain. Alig pár lépés ide a miskolci művésztelep...

*

Nézem a Lenkey Zoltánról készített fotókat a Miskolci Galériában: igen, ez mind ő. Kezében cigaretta ég, a füst kiúszik a képmezőből, komolykodó szemüvegén cinkosan megtörik a fény, előlegezve a fanyar, aligmosolyt, mely szeméből árad. Bár arca inkább gondterhelt, kifejezése több rétegű, befelé néz, illúziói nem vetítődnek ki vonásaira.

Fekszik a fűben, tárgyakkal babrál, egy műteremkészlet kamerahőse, különböző asztalok előtt ül, tárlatok megnyitóinak ünnepeltje és epizodistája, barátok között van, idegenek között van, egyedül van... épp egy esztendeje, hogy nincs közöttünk.

*

Mikor a főiskola után, 1962-ben hazaköltözött, nehezen barátkozott vissza szülővárosához, Miskolchoz, melyet úgy fogtak közre a füstölgő gyárak, mint várat a komor bástyák, s melyhez keletről a Sajó tapadt hozzá, amiből a civilizáció épp kilopni készült a halakat. A Tiszai pályaudvartól Lillafüredig loholó utca mellett pedig — a Pesten maradt pályatársak segítő, okos szava helyett — ott fecsegett hasztalanul a Szinva, az akkor még sokáig kátrányszagú, mocskos patak. Hullámait a kedvenc költők egyike, Poe aligha nevezte volna kristályosnak, de azért a folytatás: „... vándor habjaidban / Meztelen emberszív suhan..." — lassan igazzá vált. S ha némi lemondás és elvágyódás árán is, de megmaradt e nyers, zaklatott, s mind zsúfoltabbá lett város igaz képírójának.

*

Aki egyszer az álmok és ábrándok szeszélyes hullámain bontott vitorlát, az sohasem vethet horgonyt e tenger konvenciók üres

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-718, 340-725

Fejér Ernő grafikus

Napjaink
1984 MÁJ

LENKEY

FEJÉR ERNŐ FOTOGRAFIKÁI

Egy évvel ezelőtt hunyt el, fájdalmasan korán, beteljesületlenül, művészetében barátunk, lapunk munkatársa, Lenkey Zoltán. Míg élt, nem tűrte maga körül a fellengzős, nagy szavakat: most már elmondhatjuk, a mai magyar rajzművészet legjobbjai, s egyben nagy ígéretei közé tartozott. Azok közé, akik maguk is hittel vállalták és folytatták Kondor Béla örökségét. Májusi lapszámunkban a barátok, a pályatársak Lenkey Zoltán emlékének tisztelgő, Lenkeyt, a művészt idéző rajzait közöljük, hittel művei maradandóságában s a néki járó főhajtással.

Szerkesztőség

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Fejér Csaba
NÉPSZABADSÁG
1962 MÁJ 30

1021

A MŰVÉSZET ÉLMÉNYE

Fogalmaink között az „élmény" szó fejezi ki azt a lélektani helyzetet, amikor az ember hirtelen megért, felfog valamit a környező, bonyolult világból, amikor megindultság fogja el és érzi, nem élt hiába. Nagy dolog, fontos dolog az élmény. Élmény nélkül mit sem ér az ember élete. Sem *személyes élmények*, sem pedig, ami még különösebb és magasabb rendű, nagy *társadalmi* és *közösségi* élmények nélkül.

Az emberi történetben a közösségi élményeket a művészek tolmácsolták, akiket a közösség azért tartott, hogy műveket alkossanak, melyeknek élvezésénél azután a közösség szinte *rádöbbent* saját életére és jobban megértette azt. És minél nagyobb, mélyebb volt ez a rádöbbenés, annál nagyszerűbb volt a mű és annál kiválóbb művész az alkotója.

Ilyen történelmi előzmények után az ember egy képzőművészeti tárlatra is ezzel az igénnyel megy el.

Mert valóban rendkívüli kor, rendkívüli élet a miénk.

És hiába, hogy a hétköznapok megfeszített munkája közben a dolgozók, vagyis mindazok, akikért a művészet létezik, nem érnek rá azon meditálni, hogy micsoda rendkívüli korban is élnek, lelkük mélyén mégis állandóan *érzik*, ott remeg ez a tudatuk alatt, s ha arról hallanak, hogy ismét fellőttek egy űrhajót a világmindenségbe, egy pillanatra abbahagyják a szegecselést vagy a szénlapátolást és valami izgató érzés suhan át az agyukon. És munka közben tudatuk alatt remeg a legnagyobb élmény is, az a *történelmi* élmény, hogy a társadalom, melyben élnek, más, több, mint az összes megelőzők.

Műszak végén azután ez a rengeteg ember a különféle üzemekben és hivatalokban lemossa magáról a munka porát, hazautazik a zsúfolt villamosokon és autóbuszokon, és tiszta inget vesz és legszebb ruháját ölti, hogy ezzel is megtisztelje azt az ünnepi alkalmat, midőn művészeinek nagy seregszemléjét megy megtekinteni. Azon művészekét, akik a nagy élmény, a nagy rádöbbenés, a nagy tudatosítás hivatását töltik be a társadalomban, mert hiszen miféle más hivatást is tölthetnének be még ezen az egyetlenegyen kívül?!

Sha már most valaki felteszi a kérdést annak az embernek, aki overallját vagy munkaköpenyét vetette le, hogy ünneplőt öltsön, hogy vajon mit adott neki a IX. Képzőművészeti Kiállítás, és mennyiben felelt meg az ő természetes és hagyományos várakozásának, hall majd elismerő szavakat, de nem fog *egyértelmű* választ kapni. Hiszen többféle kérdés vetődik itt fel, a sajtóban már elmondottakon kívül.

Ilyen kérdés lehet például, hogy képzőművészetünk vajon lépett-e előre az ötvenes évek naturalizmusához képest. Melyre sietve lehet válaszolni azt, hogy az ötvenes évek naturalizmusához képest képzőművészetünk valóban előrelépett. Sőt, szemmel láthatón új utakat keres, alakuló, forrongó állapotban van. További kérdés lehet például az, hogy az ipari témák, nagyobb kompozíciók megfestésére alkalmasak-e azok a stiláris elemek, melyek egy *Diego Rivera*, egy *Siqueiros*, egy *Guttuso* vagy akár egy *Derkovits* nagyszerű életművének sajátosságait adják. Erre a kérdésre ismét csak igennel válaszolhatunk. Hiszen ezeknek a haladó gondolkodású művészeknek az eredményeit felhasználni festőinknek nemcsak lehetősége, de kötelessége. A fiatalok közül sokan éltek is ezzel a lehetőséggel, *Orosz, Ridovics, Konfár, Szurcsik* stb. De a hagyományok átvétele mellett a *különbségeket* is ki kell domborítani, hiszen akár *Rivera*, akár *Derkovits* világa egy, a mienkétől merőben eltérő: kapitalista világ és életkörnyezet és a rájuk jellemző markáns stíluslegyek, a füst, a korom, a csupasz téglafalak, a kemény kontúrok, a burzsoázia ellen harcoló proletariátus markáns, osztályharcos stíluslegyei.

Kérdés lehet az is, hogy helyes volt-e az immár klasszikussá lett „Nyolcak" eredményeit felhasználni. Itt is az a helyzet, mint föntebb, hogy okvetlenül helyes volt, hiszen *Pór, Tihanyi, Kernstok* művészete igen magasrendű, magas színvonalú művészet, fiatal festőink tőlük is csak jót tanulhatnak. *Fejér Csaba* vagy *Dezső József* képeit szemlélve, inkább az okoz hiányérzetet, hogy csak igen keveset adtak hozzá e példaképek eredményeihez, ami azért lett volna fontos, mert az ő világuk igen sokban különbözött a mienkétől.

Ha már a hagyományoknál tartunk, hadd említsük meg, hogy a magyar festészet történetében, néhány kivételtől eltekintve (amilyen *Szinyei, Ferenczy Károly* vagy *Csontváry*), a festők általában nem törekedtek arra, hogy koloristák legyenek, palettáikon *Munkácsytól Mednyánszkyn* keresztül *Rudnayig* nagy általánosságban a *barna* volt az uralkodó szín. Festőink mindig is vonzódtak a borús, mély tónusú színvilághoz, melyet a festői tolvajnyelv minden irónia nélkül *„homogén kosz"-nak* nevez. Volt ebben valami magyar sorstragikum, keserves beletörődés, ám lényeges sajátossága volt ugyanakkor, hogy a barnák és szürkék mögött *mindig izzott valami*. A mostani kiállítás festészeti anyagában nem egy olyan mű van, melyen ez a hagyomány mutatható ki, ám fel kell figyelnünk arra a jelenségre, hogy sok esetben itt, a „homogén kosz" mögött nem érezzük az izzást.

A hagyományok követésének tekinthető még a *befejezetlenség* tömeges arányú jelentkezése is. Köztudott, hogy a magyar festészet mindig is szűkszavú volt, általában valami nemes és szemérmes ízlésesség jellemezte, a túlzások kerülése. Egy *Tornyai* szaggatottsága és elcsukkolásai vagy egy *Nagy István* fanyar szűkmarkúsága (markában az ő kedves pasztelljeivel), hogy csak a legjellemzőbbeket említsük, átkozódó, rekedt mormogások voltak egy átkozott világban. Itt a szűkszavúságnak történelmi értelme és jelentősége volt, a nemzeti fejlődés megrekedését, a legszebb célkitűzések torzóba merevedését jelképezte a magyar ugar világában.

Néhány mai festőnk vásznán mindez egyszerű befejezetlenséggé szimplifikálódott. Mi több: sikk lett ezzel demonstrálni, hogy bezzeg, mi már nem vagyunk naturalisták, akik szőrszálanként dolgozzák ki a képeket.

De hát nem egy merőben negatív öröm ez?

De hagyjuk most a hagyományokat.

Igen kézenfekvő folytatni az előző gondolatmenetet olyképpen, hogy az ünneplőruhás látogatót lényegesen jobban érdekli a nagy, sodró, művészi élmény. A megdöbbenés élménye. És a gyönyörködés. Mert a közönség: *gyönyörködni is akar*. Igen, bármily furcsa is: gyönyörködni egy szép nőben vagy egy végtelen tájban a vonuló felhőkkel, vagy egy fenséges csoportképben. Még emlékszik a Mona Lisára és a Mayára és az Olympiára, akikbe szerelmes volt, akárha élő, valóságos asszonyok lettek volna, Raffaellónál sírni lehetett, az ember szinte úgy érezte, hogy ő maga is föntlebeg a fényben, a felhők között, aztán Michelangelo, ki megmutatta neki azt az óriási freskót és ő boldog volt, mert úgy érezte, hogy most már nyugodtan meghalhat, hiszen megértett mindent, amit akkor megérthetett...

A mai néző is erre vágyik, igazi gyönyörűségre, művészi élményre.

Arra, hogy a művészek megszerezzék neki ezt, a legnagyobb élményt. Hogy felismerjék a megnyíló, óriási lehetőségeket. A hőn áhított modernség csak mellékes következménye ennek a felismerésnek, mint ahogy enélkül minden modernség csak langyos, provinciális modernkedés lehet.

Kovásznai G. György

munkásokat és férfi segédmunkásokat. Jelentkezés: Tűzoltó u. 54. Munkaügyi osztály.

Fiatal szerkezeti lakatosokat, villanyszerelőt, műszerészeket és felvonószerelő szakmára 8 általánost végzett tanulókat ipari tanulónak felvesz az ÉM Felvonószerelő Vállalat, III., Lajos u. 60.

Kőműves, villanyszerelő és épületlakatos szakmunkást keresünk azonnali belépésre Balaton melletti, budapesti és Borsod megye területén levő építkezéseinkre. — Jelentkezés: 22. sz. Ep. Ip. Váll. V., Irányi u. 17. sz.

A Csepeli Szerszámgépgyár felvesz gimnáziumi érettségivel és 8 ált. iskolai végzettséggel (1961-ben végzett, ill. 1962-ben végző) esztergályos, marós, lakatos ipari tanulókat. Budapesti illetve Budapest környéki lakhellyel rendelkezők szülői beleegyezéssel jelentkezhetnek a Csepeli Vasmű Központi Tanulmányi Osztályán, II. sz. felvételi kapu.

Budapesti Élesztőgyár keres felvételre műszakvezető, turbinagépész, villanyszerelő, kazángépész szakmunkásokat. Jelentkezés: Bp. XXII., Gyár u. 5—7, hőerőmű.

Textilgyár keres magasnyomású, olajtüzelésű kazán kezeléséhez technikumi végzettséggel rendelkező kazángépészt. Jelentkezés: Goldberger Textilművek, Bp. III., Fényes Adolf u. 23. — Munkaügyi osztály.

Felveszünk ablaktisztító és takarítónő dolgozókat. Takarító Szövetkezet, Bp. VII., Majakovszkij u. 77. sz.

Esztergályos szakmunkásokat felveszünk. Bp. XIV., Ilka u. 2.

Leinformálható éjjelőröket 55—57 év között keres Kohászati Alapanyagellátó Vállalat, Bp. IX. ker. Soroksári út 34.

Hegesztőgéppel rendelkező csökkent munkaképességű bedolgozókat esőkabáthegesztésre felveszünk. Műanyag Technika Ktsz, Bp. VII., Peterdy u. 6. sz. reggel 7—9 között.

Villanyszerelő szakmunkásokat, továbbá festőket. Jelentkezés: Ait. Építő és Javító Ktsz, VI., Zichy J. u. 24—26.

Felsőkenőket keresünk kotrógépekre. Jelentkezés: Kohászati Alapanyagellátó Vállalat Bp., X. ker. Keresztúri út 202.

Kőműveseket, tetőfedőket, lakatosokat és kőművesek mellé segédmunkásokat felvesznünk szövetkezeti tagnak. V. ker. Építő Ktsz, Kálmán u. 22.

8 általános iskolát végzett fiúkat és lányokat, konzervipari tanulónak felveszünk. Jelentkezés: Duna Konzervgyár, Bp. X., Gém u. 4. sz. személyzeti osztály, de. 10-től du. 2-ig.

Kőműves szakmunkásokat, melléjük férfi és női segédmunkásokat, villanyszerelő épületvillamosságához értő szakmunkást, festő és mázoló szakmunkásokat azonnalra felvesz Építőipari Szövetkezet, XVI. ker. Rákosszentmihály. Rákosi út 99.

Az Egyesült Izzólámpa és Vill. R. T. Gépgyára felvételre keres az I. sz. telepére (Bp. IV., Szilágyi u. 26. sz.) gyakorlott mérnök, technikus, gépszerkesztőket és műveletirovót, valamint esztergályos, marós, műszerész, elektromos műszerész szakmunkásokat és gépi betanított munkásokat. A II. sz. telepére (Bp. XIII., Václ út 118, volt Könnyűipari Gépgyár) esztergályos, marós, géplakatos szakmunkásokat.

A Klement Gottwald Villamossági Gyár (volt Ganz Villamossági Gyár) felvesz azonnali belépésre esztergályos, villanyszerelő, lakatos szakmunkásokat és férfi segédmunkásokat. — Jelentkezés 9—12 óráig minden nap, Bp. II., Fény u. 16. sz. (Széna térnél.) Felvételi irodán.

Kéziszerszámgyár felvételre keres géplakatosokat, esztergályosokat, marósokat, férfi gép- és segédmunkásokat. Jelentkezés 7—10-ig a személyzeti osztályon. Bp., XIII., Hunn u. 4/b.

Vasvezeték-szerelő szakmunkásokat, betanított munkásokat és segédmunkásokat felvesz Duclos Bányagépgyár, Bp. IV., Baross u. 91—95.

Budapesti állami iparvállalat keres több éves gyakorlattal rendelkező önálló statisztikust. — Ajánlatokat „Közgazdász előnyben 3573" jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Teherfuvarozási vállalat **pályázatot hirdet** közgazdasági főosztályvezetői állásra. — Követelmény több éves egyetemi diploma és 5 éves gyakorlat a szakma területén. Jó matematikai ismerettel és elemzőkészséggel kell rendelkezni. — **Javadalmazás: „B" kat. váll. főoszt. vez. besorolás szerint.** Jelentkezés részletes önéletrajzzal „Szakismeret 3256" jeligére a Felszabadulás téri hird.

Orion Rádiógyár felvételre keres nagy gyakorlattal rendelkező gyors- és gépírónőt. Jelentkezés: Orion Rádió és Villamossági Vállalat, Bp. X. ker. Jászberényi út 29. Személyzeti oszt.

Általános műszerészeket és marósokat azonnal felveszünk. XIII., Jász u. 33. számú telepünkre. Jelentkezés: Irodagépipari és Finommechanikai Váll. V., Bécsi u. 8. — Munkaügyi osztály.

A MÁV Gépjavító Üzemi Vállalat személyzeti és munkaügyi osztálya azonnali belépésre felvesz **géplakatos esztergályost.** Munkásszállás nincs. MÁV utazási kedvezmény és üzemi étkezés van. Cím: Bp. XIV. ker. Tahy u. 97—101 (bejárat: Tatai út 1 és Fáy u. sarok). Megközelíthető: 12, 12/A, 14, 14/A villamossal vagy a 20-as, 30-as autóbusszal.

Festékanyagbeszerzőt és szállítási ügyintézőt, megbízhatót, nagy gyakorlattal felveszünk. — „Festőszakma 3477" jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Építőiparba segédmunkásokat felveszünk azonnali belépéssel, nagybudapesti telephellyel. Jelentkezni lehet: Bp. IX., Viola u. 45. Munkaügyi osztályán.

Lakatosokat, villanyszerelőket külső szerelésre is, továbbá vasszerkezeti lakatosokat, marósokat és segédmunkásokat. — Vaskohászati Kemenceépítő Vállalat, Bpest XIII., Révész u. 9.

Férfi segédmunkást plakátragasztó munkára felvesz a Magyar Hirdető, Bp. V., Felszabadulás tér 1.

A Fővárosi 10. sz. Építőipari Vállalat, Bp. VI., Rózsa Ferenc u. 79, felvesz, VIII. általánost végzett fiúkat, kizárólag budapesti és környéki lakosokat, ipari tanulónak, kőműves, szobafestő és mázoló, villanyszerelő szakmákra. Jelentkezés a munkaügyi osztályon.

A Gamma Művek azonnali belépésre felvesz **esztergályos, szerszámmarós, szerszámkészítő, műszerész, elektroműszerész, villanyszerelő** és **tekercselőnőket,** akiknek szakmai gyakorlatuk van. XI., Fehérvári út 85.

Azonnali belépésre felveszünk villanyszerelőket. Jelentkezés AFOR Ásványolajforgalmi Vállalat csepeli telepén, Bp. XXI., Petroleumkikötő. Műhely osztály.

A Fővárosi Villamosvasút azonnali belépésre keres általános lakatosokat, géplakatosokat, szerkezeti lakatosokat és lemezlakatosokat. — A vállalat a dolgozóknak munkaruhán kívül villamosra, autóbuszra, az igényjogosult családtagoknak villamosra érvényes utazási igazolványt biztosít. Munkásszállást a vállalat nem tud biztosítani. — Jelentkezés munkanapokon (szombat kivételével) 8 és 14 óra között. Bp. VII., Akácfa u. 15. sz. fszt. 17. alatt a felvételi irodában.

Ipari tanulókat szerződtetünk **felvonószerelő, szerkezeti lakatos és géplakatos szakmában.** Csak nagy-budapesti lakosú jelentkezzen. Továbbá felveszünk felvonószerelő mellé **segédmunkást,** valamint **anyagmozgatót.** Jelentkezés: Fővárosi Felvonójavító Vállalat, Bpest XIII., Lehel u. 29. — Munkaügyi csoport.

Mezőgazdasági Akadémia Gazdaságának, Keszthely, Deák Ferenc u. 57. Levélben történő jelentkezés esetén részletes önéletrajzot kérünk. Utiköltséget csak meghívás és felvétel esetén térítünk.

Magasnyomású kazántűtőket vizsgával keres felvételre vidéki munkahelyekre Betonútépítő Vállalat. Jelentkezni lehet személyesen vagy levélben a vállalat gépészeti osztályán, Bp. VI., Népköztársaság útja 9.

Tatabányai Bányagépgyár azonnali belépésre gépésztechnikusokat keres. Fizetésre és egyéb kérdésekre való részletes felvilágosítást jelentkezés esetén adunk. Jelentkezés részletes önéletrajzzal a vállalat személyzeti osztályán.

Csepeli Erőmű és Szolgáltató Üzemek felvesz **tolatáshoz kocsirendezőket.** Korhatár 40 év, szolgálati idő 208 óra, 12 óra, 24 forduló szolgálatban. — Nyolc nap után munkaruha és fél év után vasúti egyenruha biztosítva van. Szállást a vállalat biztosítani nem tud. Jelentkezhet: budapesti és Budapesttől 50 km-es körzetben lakó egyén. Jelentkezés: Csepel Vas- és Fémművek 2-es sz. felvételi kapunál.

Azonnali belépésre keresünk változó munkahelyre nehézgépkezelői jogosítvánnyal vagy bizonyítvánnyal rendelkező **kotrómesterket,** aszfaltkeverő és **zuzalékszárító gépkezelőket, valamint rakodómunkásokat.** Jelentkezés személyesen okmányokkal v. levélben életrajzzal, a Közúti Gépellátó Vállalat munkaügyi osztályán, Bp. XIV., Jerney u. 58 címen. Utazási költséget felvétel esetén megtérítjük.

Felveszünk mélyépítőipari munkák kivitelezésében jártas mérnököket és technikusokat budapesti állományba, külszolgálatos vidéki beosztásba. Részletes önéletrajzot „Geodéta 709" megjelöléssel a hirdetőbe, Bp. V. ker. Felszabadulás tér 1, fizetési igény megjelölésével kérünk.

Rózsadombon három hónapostól vállalok gyermeket, iskolást is. Nyáron Balatonra viszem: 360—237.

Szabadsághegyen szép teraszos szoba üdülésre kiadó. Telefon: 366—330, este 7 után.

Széchenyi-hegyen összkomfortos szoba, Vörös Csillag közelében, jóniusra üdülésre kiadó. Telefon: 166—561.

Gyönyörű Szabadsághegyi villában pár gyermeket bentlakással vagy bejárással vállalok. Kitűnő ellátás, kerti medence, német, torna, zongora, pedagógus, orvosi felügyelet. Telefon: 369—183.

Szabadsághegy déli oldalán, saját házamban, szobát kizárólag nyaralónak kiadok. 120—456.

Bútor

Kombinált szekrényeket, háromajtós szekrényeket, rekamiékat, fotelokat, székeket készpénzért vásárolunk: HASZNALTCIKK KTSZ. T.: 341—746.

Hálót, kombináltat, rekamiét fotelokat, ruhakat, hagyatékot, tollat, lakásfelszámolást, készpénzért veszek. Hívásra azonnal jövök. 135—388.

Jóminőségű, szépkivitelű 310 cm-es dió kombinált készítőnél. Újpest, Tél utca 7.

Veszek kombináltat, rekamiét, hagyatékot, tollat, limlomot. Hívásra jövök. 335—255.

Tizenegy havi részletre barokk és modern garnitúra, rekamié klisparosnál. Baross utca kilencvenkettő.

Rekamié, garnitúra, szekrény, fotelágyak, fotelek, Abrahám kárpitosnál, Nagymező u. 58. Fizetési kedvezmény. Javítást vállalok.

Nádorfalvi műszerész VI., Rózsa Ferenc u. 52. Telefon: 229—156.

Televíziójavítás lakásán azonnal, garanciával. — Sándor: 118—565.

Televízió-, rádiójavítás helyszínen, azonnal, garanciával Jantsek, Batthyány 50. 156—539, 357—530.

Táskairógép, négysoros, Continental, alig használt, eladó. Telefon: 402—443.

Televíziójavítás háznál jótállással, azonnal: Perjési. 407—069 vagy 496—966.

Jármű

Uj NIXI farmotortest és Buday 175 farmotor igényesnek eladó. Tel.: napközben: 139—783, este: 469—273.

Fiat 1100-as eladó. — Munkaidőben: 146—470, 16 után, Kispest, Petőfi utca 114. Péteri.

Eladó kifogástalan állapotban levő alig használt Buday farmotor. 156—133.

Mindennemű autójavítás, service, gyorsan, olcsón, garanciával. — XIV., Egressy út 56. Pintér. Tel.: 296—006.

Igényesnek Wartburg eladó. Telefon: 130—954, vagy 354—514.

NSU-MAX igényesnek eladó. XIV., Kafka M. u. 8.

Wauxhall tizenhatos, megbízható, üzembiztos, sürgősen eladó. Kovacsik, 187—138.

Jó állapotban levő DKW személygépkocsi eladó. Érdeklődni este: 211—880.

Opel Kadett felújított, üzembiztos, eladó. Telekre cserélhető. VII., Nefelejts u. 10. Bőrdíszműves.

szolgálat lakásán. Jótállás. 311—322.

Ágytollisztítást háztól elhozom, megvárható. VI., Majakovszkij u. 6. Rejtő. 427—791.

Falradírozás, nagytakarítás, rovarirtás, közületeknek is. Lérant kisiparos: 406—129.

Dunyhát, párnáját, jól értékesítheti. Hívásra házhoz jövök. Telefon: 311—655.

Guri-Guri négy színben olcsón kapható. Calvin tér 3. Műhely.

Tollat, dunyhát, párnát legmagasabb árban veszek. Azonnal megyek: 137—081.

Villanyboiler, villanytűzhely, fürdőkád, olajfűtésű fürdőhenger szállítását és szerelését, valamint családi házak vízszerelését Nagy-Budapest területén a lakosság részére rövid határidőre vállaljuk. — Április 4 Magasépítő és Szerelőipari Ksz vízszerelő részlege, Bp. VIII., Auróra u. 23. Telefon: 139—673.

Műszerjavítást rövid határidőre vállal (manométer, manovákuummérő, hanyros távhőmérő, regisztráló, ellenállásos távhőmérő, termó elemes hőfokmérő, gőz, víz, gáz mennyiségmérő, higanyüszós mennyiségmérő, duo monox füstgáz elemző, kontakt hőmérő elektronikus erősítővel) **Élelmiszeripari Központi Gépjavító Vállalat, Bp. Tárna u. 1—3.** Telefon: 135—089, 143—866, értékesítés.

Hívjon! Dunyhát, párnát, hagyatékot veszünk. Házhoz azonnal megyünk. 343—188.

Dunyhát, párnát jól értékesíthet. Hívásra házhoz megyek. 122—415.

Fejér Gabi
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
EÜ DOLG
1965 JUL 1.

Dombormű-leleplezés a Vámos Ilona szülésznőképzőben

Szép ünnepség keretében leplezték le a Semmelweisről készült domborművet, méltó helyén, a Vámos Ilona szülésznőképző iskolában.

— Mielőtt a növendékek belépnek ebbe az iskolába — mondotta *dr. Szolnoki Ferenc*, az István kórház szülész-nőgyógyász főorvosa a leleplezéskor tartott emlékbeszédében — tekintsenek mindig a jobboldalon elhelyezett domborműre és munkájukat Semmelweis szellemében végezzék.

Ennek érdekében dolgozik és követ el mindent az iskola vezetősége, tanári kara is.

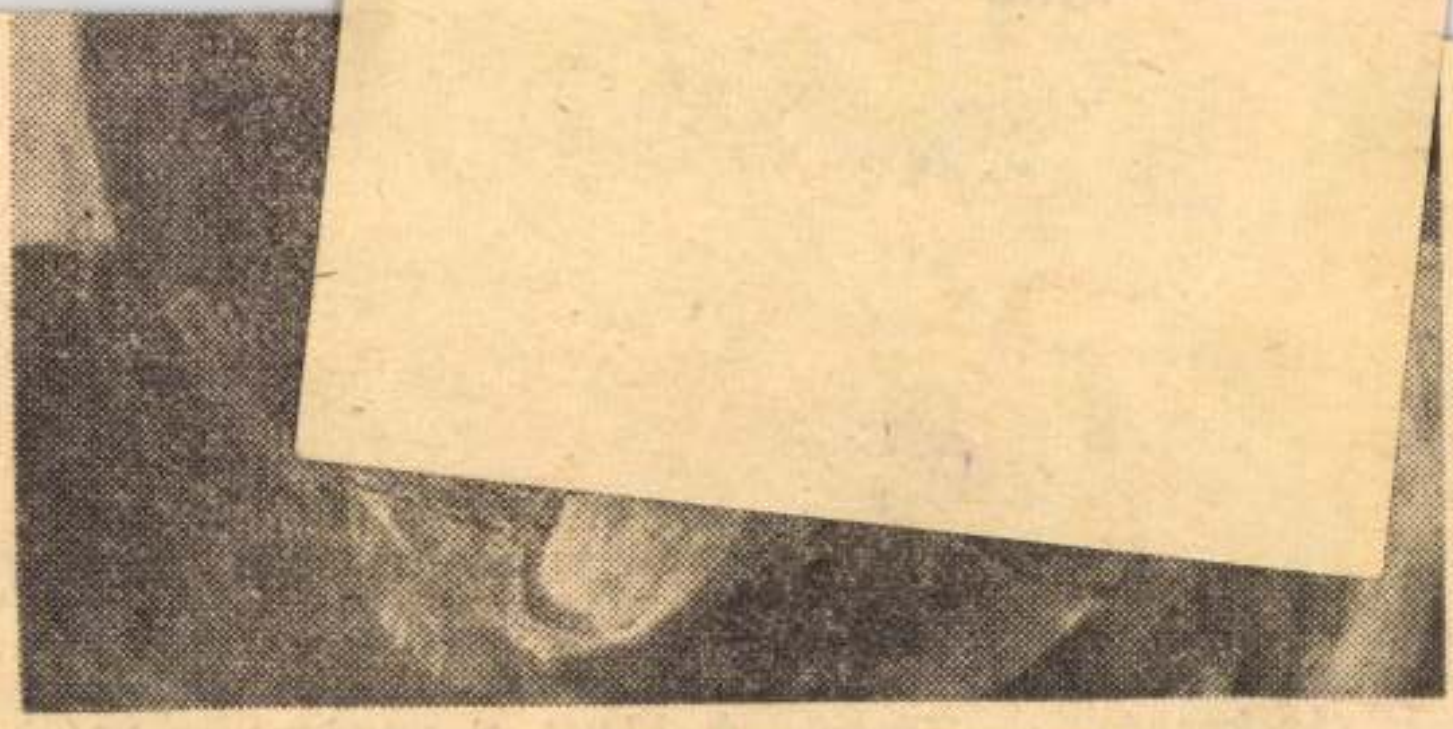

Fejér Csaba: Anya gyermekkel

1021

Péntek, 1962. április 27. Magy

„AZ EMBERRŐL SZÓLNI"

Beszélgetés két Derkovits-díjas f

A Derkovits-ösztöndíj célja: lehetőséget adni fiatal képzőművészeknek, hogy saját elképzeléseik szerint, nagy elmélyültséggel, új utakat keresve dolgozhassanak.

Két fiatal festővel beszéltem. Az idén kaptak Derkovits ösztöndíjat mind a ketten. Fejér Csaba Budapesten él, Németh József Hódmezővásárhelyen.

*

Huszonhat éves. Bozontos szemöldökű, kínzott-égőszemű. A homloka felett jobbra őszül a haj.

Múltja nincs még. Csak a gyerekévek és az ifjúkor.

Tizennyolc éves sem volt még, s megutálta a képeket; mély, gyűlölködő utálattal, ahogy azt gyűlöli az ember, amitől szabadulni nem tud — amit kínlódva szeret.

Ötvenkilencben végzett az Iparművészeti Főiskolán. Belső-építésznek készült, festő lett mégis.

Portré

A stúdió-pályázaton első díjat nyert portréival. Az *embert* keresi a képein. »Kimúlt műfaj — mondják sokan és legyintenek — a portréfestők ideje lejárt.« Fejér Csaba, ez az őszülő gyerekember, aki szüntelenül azon tűnődik, hogyan lehetne a mai emberhez az *emberről* szólni, elmondani gondolatait és érzelmeit, mégis *ezt* az utat követi, makacsul, megátalkodottan.

— Az *embert* jól ábrázolni nagyon nehéz, a festészetben a legnehezebb. Egy arc mindenről beszél. A »régiek« sokalakos képein — még a vallási tárgyú képeken is — az arc, a *sűrített jellem*, elmondott mindent a *korról*. A legnagyobbaknál, legérthetőbben. Nem tudom még mit fogok később festeni, csak azt tudom: az embert, a képből kihagyni nem lehet. Egyszerűsíteni szabad — kompozíciókban, portrékban, mindenütt — de csak úgy, hogy az ember ember maradjon. Az absztrakt festészet teljesen feledi ezt...

Elhallgat.

— Nyugaton a kvalitás nem sokat ér. — mondja aztán. — Mi nagyon szerencsés helyzetben vagyunk. Nálunk a *valóban legjobbak* felszínen vannak. S minden lehetőség adott, hogy magasfokú képzőművészet fejlődjön. De ehhez idő kell. Hosszú idő.

Nem járt úton

— Megjárt utakon nem járhatunk, nekünk kell eldönteni, merre induljunk el. Mindenki nekivág a maga módján; a legtöbbet érő: jó irányba, a többi majd követheti. Csak köztünk még nincs »legtöbbet érő«. Kudarc lesz majd elég, de keresni kell az utat, s úgy látszik, a fiatal magyar festők jó felé keresik. Az olaszoktól, a franciáktól amennyit lehetett, már tanultunk — tovább ők sem jutottak. Fel kell használnunk mégis mindent, mert földszint nélkül emeletet építeni nem lehet. De akárhonnan merítünk, azt *átformálva* kell felhasználni, hogy magyar legyen, mert csak így ér valamit, *hamis* lesz különben.

— *Más* emberről *más* embernek beszélünk, mint a régiek. Az öröm és az nyugalom művészi kifejezésmódját kell keresni. A színek világosabbak és élesebbek lesznek, s a táj is az emberrel változik.

Az építészetről kérdeztem aztán, kapcsolatáról a képzőművészettel, a freskóról, a faliképről, kudarcokról és lehetőségről.

— Tábla, falikép mindegy, ha valaki érti a dolgát. A táblakép is sugározhat monumentalitást. De az már baj, ha a falikép, a festő minden törekvése ellenére nem sugároz; csak nagy és elszomorító, mint a tűzfalak.

— Nekem az a véleményem: a modern építészet merész, egyenes vonalai reflektorfénybe állítják a képzőművészeti alkotást, kívánják, »kiemelik« a képet és a szobrot. Ebben a reflektorfényben a képzőművész hibái és erényei élessé válnak, lelepleződnek. Itt sem a kifejezési mód döntő, hanem a *kvali*... Mint mindenütt...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
MAGYAR NEMZET

...mzet

S P O R T

...abdarúgó-válogatott

Edzőmérkőzés Esztergomban

...érkezett Budapestre. Sandro *Puppo*, a törökök *olasz* edzője elmondotta, hogy nem jöhettek teljes csapattal. A hat évvel ezelőtti, 3:1-es török győzelemmel végződött Törökország—Magyarország mérkőzés legjobbja, a balszélső *Lefter* váratlanul megbetegedett és otthonmaradt. Az akkori csapatból viszont Budapesten van Turgay, B. Ahmet és Naci. Az edző elmondotta, hogy a vasárnapi mérkőzésen *nem állnak be védekezni*. A magyar együttest tartja esélyesnek.

A törökök legutóbb az elmúlt év novemberében játszottak válogatott mérkőzést, s akkor 2:1-re kikaptak a szovjet együttestől. A csapat a VB előtt még a bolgárokkal is találkozik.

A török válogatottal együtt érkezett haza *Baróti* Lajos, aki Rómában megtekintette a bolgár válogatott edzőmérkőzését. A szövetségi kapitány ...bbet várt a bolgároktól. A ...arányban vereséget szen... ...tt válogatott csatársora ...ptelen volt védelmük...

Párbajtőr Európa Kupa

Az OSC párbajtőrvívó csapata szombaton az NSZK-beli Heidenheimben az Európa Kupáért küzd. A bajnokcsapatok találkozóján Svédország, Dánia, Luxemburg, Franciaország, Spanyolország, Svájc, Lengyelország, az NSZK és valószínűleg a Szovjetunió is képviselteti magát. A magyar bajnok OSC *Marosit, Kauszt, Keserüt, Prédát, Kulcsárt* és *Rabárt* szerepelteti.

A versenyt követő napon egyéni viadalt bonyolítanak le Heidenheimben, amelyen *Sákovics, Bárány* és *Gábor* is részt vesz.

SPORTNAPLÓ

Az asztalitenisz Európa Kupa döntőjét a Bp. Vörös Meteor május 9-én a Sportcsarnokban játssza a GSTK Zágráb együttesével. A zágrábiak Hrbud, Vogrinc, Uzorinac összetételű csapata lényegében azonos azzal a jugoszláv együttessel, amely a nyugat-berlini »Európa-bajnokságon« megszerezte a győzelmet.

Davis Kupa mérkőzésre kerül sor a Margitszigeten május 4—6 között. A Luxemburg elleni csapatösszeállítást a hétvégi versenyek után döntik el. Bukarestben és Pozsonyban ugyanis 4—4 játékos indul városok közötti viadalon. Annyi biztos, hogy Gulyás és Szikszai játssza a párost és Gulyás szerepel két egyes mérkőzésen is.

A Vasas SC vasárnap este a hajógyár Váci úti kultúrtermében bajnoki vacsorán ünnepli az NB I-ben első helyen végzett csapatát.

A BVSC vízilabda-csapata Nápolyban 2:2 arányú döntetlent ért el a Canottieri ellen.

VB-előkészületek Dél-Amerikában. Brazília válogatottja Rio de Janeiróban a Paraguay elleni harmadik mérkőzését 7:1-re nyerte; Kiválóan játszott a brazil csapat. Buenos Airesben Argentína 4:2-re nyert a Porto Allegró-i Internazionale ellen. Mexikó 1:0 (0:0)-ra legyőzte Columbiát.

Kieséses rendszerű kardversenyt rendeznek hétfőn a Sportcsarnokban. Reggel 9 órakor kezdődik a viadal, a döntőket délután 5 órától bonyolítják le.

A Nemzeti Sportuszoda május 1-én egész nap zárva tart.

A Nemzetközi Vívó Szövetség május eleji madridi kongresszusán dr. Rozgonyi György és dr. Bay Béla képviseli Magyarországot.

SAKK

Rovatvezető: SZABÓ LÁSZLO
nemzetközi nagymester

A moszkvai nemzetközi versenyen Dely mester nem mutatott olyan egyenletesen jó formát, mint a múlt évi Maróczy-emlékversenyen, a moszkvai verseny egyik legtetszetősebb játszmáját azonban így is ő játszotta.

SZICÍLIAI VÉDELEM
DELY P. — V. SZIMAGIN

1. e4, c5 2. Hf3, d6 3. d4, cd4 4. Hd4:, Hf6 5. Hc3, a6 6. Fc4, e6 7. Fb3, Fe7 8. f4, 0—0 9. f5 e5 (9. —, ef5:-re 10. Hf5:, He4: 11. Hh6†!, gh6: 12. He4:-et tervezte világos, hatalmas támadással.)

10. Hde2, Hbd7 11. Hg3, b5 12. Fg5, Fb7 13. Ff6:!, (Eltérés az ismert 13. a3, Bc8 14. Hh5-től, amire az újabb kutatások szerint a 14. — Bc3:! minőségáldozattal jó játékhoz juthat sötét.)

13. —, Hf6: 14. Hh5, Hh5: 15. Vh5:, Bc8 16. Fd5, Fd5:? (Hibás gyalognyerés, mert az erős d5 huszárállás többet ér az ellenfél gyalogtöbbleténél. Sötétnek a gyalognyerés helyett inkább minőséget kellett volna áldoznia, aktív ellenjátékért. 16. —, Bc3:! 17. bc:, Fd5: 18. ed:, Va5 után az esélyek körülbelül kiegyenlítődtek volna.)

17. Hd5:, Bc2: 18. 0—0, Fg5? (Újabb és most már döntő hiba. Nem lett volna jó 18. —, f6? 19. Bac1, Bb2: sem 20. Bc8!. Vd7 21. Bc7 miatt, 18. —, Kh8?-ra pedig 19. Bf3! következett volna, döntő ...s támadással. Viszont 18. —, ...!-tal még szívós ellenállást ...thetett ...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296; 188-307

1968 APR 28

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1021 Fejér Csaba

Vendégünk:

Fejér Csaba

Jó néhány éve, amikor először felbukkant neve egyik tárlatunkon, úgy írtunk Fejér Csaba vásárhelyi festőművészről, mint hazai képzőművészeti életünk legfiatalabb nemzedékének egyik igen tehetséges tagjáról. Az azóta eltelt idő azt tanúsítja, hogy helyes volt az előlegezett bizalom. Fejér Csaba művésszé érett, és alkotásai a különböző kiállításokon sikert aratnak. Nyomban emlékezzünk meg a legújabbról: a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon két alkotása — *Tükör*, *Varró nő* — látható. Természetesen, ahol 750 mű szerepel — kettő nem sok, de ha ez a kettő is magára tereli a figyelmet, amint ez az utóbbi napokban megjelent ismertetőkben, kritikákban észlelhető, az már jelentős. Legérdekesebb ezek közül Rózsa Gyula (Népszabadság, 1968. ápr. 21. sz.) megjegyzése: „Fejér Csaba az, aki stílusváltás közben is biztató eredményeket mutat."

— Lehetne ez beszélgetésünk kiindulópontja?

— Ha szabadna, kissé *előbbről* kezdeném. Én mindig úgy éreztem, hogy a *mindenki* által közelférhetőből kell kiindulnom; abból a környezetből, amely engem, téged és őt körülvesz. Ezek lehetnek tárgyak, lehetnek emberek. És ezt a világot úgy hozni a szemlélődő ember közelségébe, olyan hitelesen elébe tárni, hogy félre ne érthesse, vagyis megértse, még pedig olyan fokon értse meg, hogy magáénak is vallja, mint a sajátját. Persze ezt csak akkor tudom elérni, ha a legnagyobb hitelességre törekszem. No, ezt a hitelességet én nem fényképszerű rögzítésnek gondolom! Valami olyannak, hogy ha valaki nézi — teszem fel egy csendéletemet — azt találja *saját* tapasztalataiból ismerősnek, érezze annak intim melegét, mint ahogy engem is átforrósít festés közben a téma.

Ahhoz, hogy valaki ilyen pontosan megtudja határozni művészi hitvallását, és olyan következetesen tudja azt színben-formában vászonra rögzíteni, ahhoz komoly előkészületre és szilárd meggyőződésre van szükség. Az előkészületben nem is volt hiány, hiszen a jó rajzkészséggel rendelkező gyermek minden nehézség nélkül iratkozhat be a pesti művészeti gimnáziumba, majd érettségi után a Képzőművészeti Főiskolára. Itt *Z. Gács* mester tanítványaként — freskószakon — 1959-ben művészdiplomát szerez. Még alig szárad meg a diplomán a tinta, amikor már Hódmezővásárhelyre utazik és letelepedik.

— Ez a „letelepedik" szó nem fedi a teljes valóságot. Én *haza* jöttem, hiszen vásárhelyi vagyok. Rokonaim itt élnek és a vasutas család gyermeke, mikor szülei ideoda bolyongtak az országban, mindig itt pihent meg.

— Festészeted nem köt olyan annyira a tájhoz, hogy Pestet el kellett volna hagynod...

— Pestet szükségszerűen nem kellett volna elhagynom, de a munkámhoz nélkülözhetetlen légkört, nyugalmat itt találtam és találom meg. A főváros a maga zajlásával idegen tőlem. Ott túlságosan dúlnak az izmusok. Amíg én egy fát, egy ablakot, szobasarkot festhetek, nem fogok és nem foghatok olyan témába, ami egy — a hétköznap emberétől idegen — mikroszkópikus világot tár fel. Nem vagyok hajlandó egy sznob réteg részére dolgozni, mivel — és ezt sokszor hangoztatom — a poenvadászat nem művészet. Akinek nincs témája, nem tudja mit akar, az hidalja át ilyen meglepetésekre alapozott dolgokkal a benne támadt űrt.

Az a következetesség, amelyet eddigi alkotó évei alatt gyakorolt, nem maradt észrevétlenül. Országos elismerést jelentett, hogy 1962-ben Derkovits-ösztöndíjat kapott és 1966-ban a Vásárhelyi Őszi Tárlaton való szerepléséért Tornyai-emlékplakettel jutalmazták. Képei számos országot megjártak, a bécsi Collegium Hungaricumban 1967-ben rendezett magyar kiállításon *Pásztor* Gábor grafikus és *Varga* Imre szobrász mellett az ő alkotásai képviselték a jelenlegi magyar festőművészetet.

(Hadd mondjak el egy kedves történetet: Közismert a földrengés által elpusztult Szkopje tragédiája. A város múzeumának képtára is a szerencsétlenség károsultja lett. A helyreállítás folyamán az egyes országok segítségére siettek a szkopjeieknek: jeles alkotásokat küldtek múzeuma, képtára részére. Véletlenül került a szkopjei múzeum katalógusa Fejér Csaba kezébe, ahol egyik munkáját — mint a magyar állam ajándékát — reprodukálva látta viszont.)

— Sok szó esik képeid láttán színeidről. Mi ennek a magyarázata?

— Maga az az ismert világ, amire az előbbiekben már céloztam, nem teljes, ha nem töltöm meg olyan festői értékekkel, amelyek általuk hitelessé nem válnak. Festőileg arról van szó, hogy képeim — sajátos módon — nem bírják el a sok színt. Csak visszatartott színekkel dolgozom és ezekből is csak annyit használok fel, amennyi egy-egy képemhez szükséges. Az akkordokat szeretem bennük — a hideg barnákat, a meleg barnákat, a hideg szürkéket, a meleg szürkéket és a fehéreket, a hideg és a meleg változatát. Úgy érzem ezen még jó ideig nem tudok túllépni, mert amíg a rajz uralkodik a képeimen, a színnek háttérbe kell szorulnia.

— Visszatérhetnénk az első kérdéshez?

— Sokan mondták már nekem, hogy elhanyagolom az embert, nem találják képeimen. Ez persze csak féligazság. Az ember akkor is jelen van vásznaimon, ha nincs odafestve. Mert az ablak párkányára ki tette oda azt a kést, vagy kancsót, vagy elszakított újságot? Az asztalkán csak úgy pihenhet az a váza vagy edény, ha előbb még az embert szolgálta, hogy ne beszéljek figurális kompozícióimról. Hiszen a mostani pesti kiállításon is ott a *Varró nő*... Tény az, hogy most megérlelődött bennem is a több figurális kompozíció igénye, anélkül, hogy eddigi stílusom feladnám. Nem érzem, hogy stílusválságban volnék...

— Igy igaz! Hiszen Rózsa Gyula is másra, mint személyedre célzott. De kiindulásként mégis felhasználtam...

— ... ugyanis lehet stílusválság egy festő életében, volt az enyémben is; a főiskolai években és utána is kubista szemléletem volt, aminek ma nyoma sincs, de a világ optikai megértéséhez ez nagyban hozzásegített és ama évek kemény iskolájának tanulmányait még most is érzem. Most azonban még az edddig követett utat járom. Hogy később? Hát lehet erre felelni...?

SZABÓ ENDRE

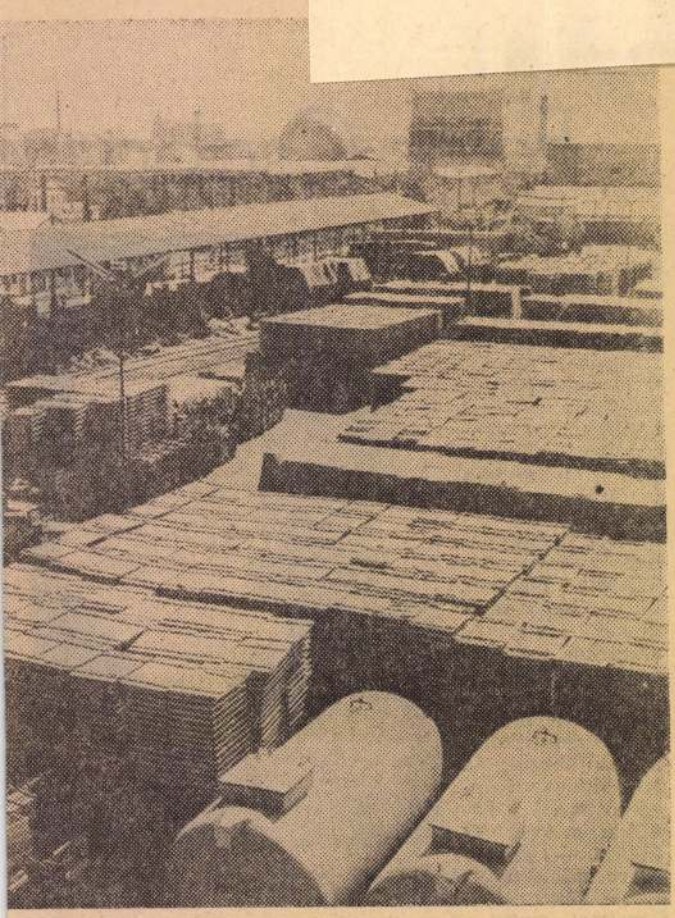

…i-holnapra szökken elénk egy-egy új üzem, raktár

tek, ha cikket írok róluk, ne magasztaljam őket. Nem csinálnak ők semmi rendkívülit, nincs abban semmi különös.

— Ne dicsérjen bennünket. Inkább arról írjon, hogy: helyben vagyunk.

Hogy szocialista módon dolgoznak, arról a termelés számai beszélnek, de a lelkeket, a tudatot formálja-e a munka? Azon túl, hogy tanulnak, szakmailag, politikailag továbbképzik magukat, megtanulják-e a szocialista módon élés módszereit?

Egyetlen üzemlátogatás, beszélgetés alapján aligha festhetünk képet erről. De az ilyen látogatás elég arra, hogy felcsigázza az újságíró képzeletét. A raktárban például az újabb jutalmakról, kitüntetésekről beszéltek. Szóba került *Tóth* András, a szállítási gépkocsi irányító, *Jenei* Józsefné, aki a göngyölegraktárban dolgozik, *Berta* Etelka dobozzáró és mások. Aztán még neveket soroltak, nem hallottam pontosan kiről van szó, csak azt, hogy megérdemli. Társaikról mondtak véleményt.

Egy éve határozták el, hogy kivívják a legnagyobb társadalmi rangot: a Szocialista Munka Vállalata kitüntetést.

Kivívták. Nagyszerű ez…

Írta:
NAGY PÁL

Fényképezte:
ENYEDI ZOLTÁN

…it brigád nyerte a versenyt

Eredményes, munkában gazdag esztendő záró, illetve élüzem avató ünnepségére gyűltek össze szombaton Szegeden a Hungária Szálló éttermében a Szegedi Konzervgyár dolgozói. Ünnepségükön részt vett dr. Komócsin Mihály, az MSZMP Csongrád megyei Bizottságának titkára, Sipos Géza, a szegedi pártbizottság titkára, Buda István, a munkaügyi miniszter helyettese, dr. Suth Péter, a Szakszervezetek Országos Tanácsa munkaügyi és bérosztályának vezetője, Putics József, az ÉDOSZ főtitkára, Bódi László, Szeged országgyűlési képviselője, Kovács László, a Konzervipari Tröszt vezérigazgatója.

Pócz Nagy Jánosnénak, a vállalat szakszervezeti tanácsa titkárának megnyitó szavai után dr. Ábrahám Antalné, a vállalat igazgatója számolt be az 1967. évi munka, valamint a Szocialisat munka vállalata kitüntetés elnyerésére tett vállalások teljesítéséről. A nagy érdeklődéssel hallgatott beszámoló után Buda István munkaügyi miniszterhelyettes adta át a Minisztertanács és a SZOT vörös vándorzászlaját a vállalat dolgozóinak, dr. Suth Péter pedig az oklevelet. A Szocialista munka vállalata kitüntetést, illetve oklevelet Putics József az ÉDOSZ főtitkára nyújtotta át a vállalat igazgatójának.

Ezután dr. Ábrahám Antalné kitüntetéseket adott át a munkában példát mutató dolgozóknak. Huszonkilencen kaptak Kiváló Dolgozó jelvényt, illetve oklevelet, majd sorra vették át a szocialista munkában elért kiváló eredményeik elismeréseként a jelvényeket, illetve okleveleket a szocialista brigádok.

Több testvérvállalat táviratban köszöntötte a Szegedi Konzervgyár vezetőit, munkásait. Eljöttek ünnepségükre az élelmiszer kereskedelmi vállalatok képviselői is, akik már a délelőtti órákban látogatást tettek az üzemben: megtekintették az üzem termékeiből készített kiállítást, véleményt mondtak a bemutatott új termékekről.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

Fejér Csaba

1961 FEB 14

1021

Kiállítási jegyzetek

Zentaiak — Vásárhelyen

SZILAGYI GABOR: REGGEL A TISZÁN

Igaz örömmel üdvözöljük a zentai művésztelep köré csoportosult festők második vásárhelyi tárlatát. Mostani kiállításuknak van egy mélyebben rejlő, csak alapos megfigyelés után észrevehető izgalma is: az a hatás, amelyet a vásárhelyiek — a barátkozás néhány rövid éve alatt — gyakoroltak a zentaiakra. Természetesen ezt senki ne értelmezze vulgárisan —, arról szó sincs, hogy itt stílusátvételekről legyen szó. *Ács József* a katalógus előszavában világosan leszögezi: *„Mi az átalakulásban levő életnek néhány lényeges mozzanatát akarjuk meglelni, és új formák megalkotására törekszünk".* Ebben az új formákra való törekvésben érzünk ráhatást, noha a zentaiak egyike sem hagyott fel eddigi szín- és formanyelvével. De mégis érezzük *Guelmino* Valéria *„A híd őrei"* és a *„Fűzfák és varsa"* című alkotásaiban a világosabb fogalmazást. Még egyszer hangsúlyozni kell, hogy *Petrik* Pál áttételes *„Öreg halász"*-a láttán is ez az érzés fogamzik meg a nézőben. És hogy a két művésztelepet látogatók mennyire „közös nyelvre" is szert tehetnek, arra példa *Füstös* Zoltán és *Fontos* Sándor Zentán festett, valamint *Wanyek* Tivadar *„Templomkapu Vásárhelyen"* és *„Vásárhelyi interieur"* Vásárhelyen készült alkotása. Különlegesen mély tónusú képeit nagy örömmel üdvözölhetjük.

Gyönyörködtetőek ezúttal *Szilágyi* Gábor szigorú rend alapján épült képei. Az *„Aranyósz"* színhatásában is elragadó. *Faragó* Endre és *Karlavaris Bogomil* alkotásainak elemzése is a jelzett közeledés felé mutatnak.

A tárlaton 19 művész több mint ötven képe ad betekintést a zentai művésztelep műhelymunkájába, amely természetesen nem olyan történelmi és egységes elvi-eszmei fogantatású, mint a vásárhelyi. De hogy milyen magas kultúráltságú festők is megfordulnak ott, arra csak két nevet idézünk: *Lukovic Alexandar* és *Mitrovic Milun*. Lukovic *„Ló"* című alkotása a kiállítás egyik legszebb darabja. A csak színhatásra törekvő Mitrovics két képe is rendkívül hatásos.

Pop-art szerű képekkel jelentkezett *Benes* József. A zentaiak kísérletező kedve ennek a tehetséges művésznek munkásságán is lemérhető.

Végül is abbéli reményünket fejezzük ki, éppen a látottak alapján, hogy amint a második kiállítás már hozott újat a két művésztelep együttműködésében, ez a következő években még kézzelfoghatóbbá válik, anélkül, hogy bármelyik feladná sajátos arculatát. A kölcsönhatások éppen ebben gyümölcsözhetnek.

Fejér Csaba kiállítása

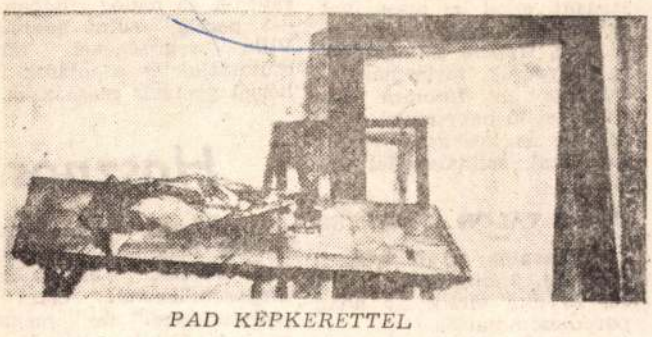

PAD KÉPKERETTEL

Az első önálló kiállításával jelentkező Fejér Csaba nem ad újat rövid pályafutásának eddig ismert darabjainál. Világa zárt, zömében műtermére szorítkozó. *„A közvetlen környezet világát szeretném feltárni. Portrét festeni az ismerős fákról, emberekről, a tárgyakról, amelyeket a sok évi használat tett élővé"* — vallja kiállítási katalógusának előszavában. Pontos fogalmazás, és lényeget fedő. Az azonban, ami mégis élménynyé avatja e tárlatot és nagy ígéretté e fiatal festőt, az, hogy amiről szól, azt a felfedezés olyan magával ragadó örömével teszi; és ez magával sodorja a szemlélődőt is. Ki gondol arra, hogy a használatból kivont törött bögre milyen sok lírát magába foglaló elemmé válhat egy paletta mellett, és hogy az ablak párkányán felejtett újságoldal mindenki számára mesélni tud egy ember meghitt otthonáról. Élő ember és holt tárgy így lel egymásra, egészíti ki egymást, és a művész képlátásából így keletkeznek meghitt hangulatú alkotások. Mindehhez hozzájárul kiváló formakészsége és mindenre finoman reagáló színérzéke. A mondottak igazolásául számos alkotása lenne felsorolható, de csupán egy, a *„Csendélet kosárral"* az, amire figyelmeztetünk. Műtermének sárgában fénylő asztallapját olyan melegséggel övezi, hogy az ember segítőtársának kijáró tisztelettel közeledik hozzá. Finom fényérzéke, lírai érzékenysége tükröződik meganynyi csendéletén — olyan apróságok kapnak hangsúlyt képein e kettő összetételéből, amelyek mellett közömbösen lépeget el a hétköznapok embere, de e képi világ élettel telíti és élvezetté alakítja.

Sok jel mutat arra, hogy van kapu e zárt világon. Tájképei erre vallanak, s értékben semmivel sem kisebbek. Az Alföld, a tanya új felfogásban jelenik meg.

Erre vallanak portréi is, amelyek közül az *„Önarckép"*-e kvalitásos munka, nem kevésbé *„Álló nő"*-je és *„Portré"*-ja. Kiváló rajzkészségének is dokumentumai ezek az alkotások.

Fiatal ember még Fejér Csaba. A vásárhelyi iskola legfiatalabb korosztályához tartozó. A *Derkovits-díj* és a *Tornyai-plakett* máris jelzik tehetségének elismerését. Az út, amelyen elindult, még szűk. Kiszélesedésére mutatkoznak a jelek. Sem szenvedélyben, sem akaratban, sem őszinteségben nincs hiány. Ez adja a reményt, hogy néhány év múlva Fejér Csaba kitágultabb világával találkozunk ugyanilyen magas művészi szinten.

SZABÓ ENDRE

Háziasszonyok figyelmébe

A tojásételekről

A tojás egyik legfontosabb, szinte nélkülözhetetlen élelmiszerünk. Nemcsak teljesértékű fehérje, hanem zsiradék és vitamin is van benne.

A tojásételek rendkívül változatosan készíthetők. Nagyon alkalmasak előételként, de számos változatuk önálló fogásként is étrendünkbe illeszthető.

Mivel a tojás könnyen és gyorsan romlik és igen érzékeny mindennemű fertőzésre. Mielőtt feltörjük, héját mossuk meg. Csak közvetlenül felhasználás előtt törjük fel. Ha a tojásfehérjéből habot készítünk, ajánlatosabb előbb lehűteni. Nagyon ügyeljünk arra, hogy a habkészítés végett különválasztott fehérjébe a legkisebb mennyiségű sárgája se kerüljön, mert különben nem tudjuk felverni.

KASZINÓTOJÁS

Hozzávalók: 5 db tojás, 1 dkg só, 2,5 dkg mustár,, 1 dkg szardellapaszta, 5 dkg vaj, 1 g bors, fél dl tejfel, 40 dkg francia saláta, fél dkg metélő hagyma, 20 dkg aszpik, 4 dl tartár, 1 db zsemle.

A keményre főzött tojásokat kettévágjuk, a sárgáját és a tejben áztatott zsemlét szitán áttörjük. A sót, mustárt, szardellapasztát, vajat, borsot, tejfelt és a finomra vágott zöld petrezselymet hozzákeverjük. Amikor simára kevertük, nyomózsák és csillagcső segítségével megtöltjük a tojásokat ezzel a masszával és felenként vagy kettőt összetévé, francia saláta alapra helyezzük, tartármártással bevonjuk, finomra vágott metélő hagymával szórjuk be és kockára vágott aszpikkal, salátalevéllel körítjük.

TOJÁS TÁLON VIRSLIVEL

Hozzávalók: 10 db tojás, 5 dkg vaj, 5 dkg zsír, 1 dkg só, 25 dkg virsli, 2,5 adag paradicsommártás.

A virsli bőrét lehúzzuk, kétfelé vágjuk és a zsírban mindkét oldalán megsütjük. A tűzálló tálat kivajazzuk, a virslit belerakjuk, a tojásokat ráütjük, a fehérjét gyengén megsózzuk és sütőben 2—3 percig lágyra sütjük. Paradicsommártással körülöntve tálaljuk.

TOJÁSLEPÉNY

Hozzávalók: 15 db tojás, 1 dkg só, fél dl tejszín, 5 dkg zsír vagy 7 dkg vaj.

A tojásokat mély tálba felütjük, hozzáadjuk a tejszínt, sót és villával jól elhabarjuk. A zsírt vagy vajat serpenyőben nyílt láng fölé tesszük. Ha már sistereg, beleöntjük az összehabart tojásokat. Villával addig kavargatjuk, rázogatjuk, amíg sűrűsödni kezd, akkor a villa segítségével összetekerjük, egy pillanatra még a tűz felett hagyjuk, hogy megpiruljon és tálra borítjuk. Nagyon ügyeljünk arra, hogy a lepény közepe lágy maradjon, mert így tudjuk megfelelően formálni.

Ugyanezt elkészíthetjük zöldborsóval is. Ekkor a fentiekhez még 20 dkg főtt zöldborsót és 4 csomó zöld petrezselymet is adunk, s ugyanúgy készítjük el, mint a zöldborsó nélküli tojáslepényt.

HABARTTOJÁS SAJTTAL

Hozzávalók: 15 db tojás, 1,5 dkg só, 7,5 dkg vaj, 10 dkg sajt, 1,5 dl tejszín.

A tojásokat egy edénybe felütjük, a tejszínt, sót hozzáadjuk és habverővel jól összehabarjuk. Zománcozott vagy cinezett serpenyőben a vajat megmelegítjük, hozzáöntjük a tojást és habverővel állandóan keverve lágyra sütjük. (Olyan legyen, mint egy lágy rántotta.) A kész habart tojásba a reszelt sajt felét belekeverjük, tálaljuk és a többi sajtot kis halmokban körülrakjuk.

Az elkészített habart tojásba sajt helyett keverhetünk 15 dkg finomra vágott sonkát. Készíthetjük úgy is, hogy a vajban megforrósított sonkát tálaláskor a habart tojás közepére vagy köréje tesszük.

SONKA TOJÁSSAL
(HAM AND EGGS)

Hozzávalók: 10 db tojás, 5 dkg zsír, 40 dkg sonka.

A zsírt serpenyőben megolvasztjuk, melegre hevítjük és a főtt sonkaszeleteket belerakjuk. A tojásokat ráütjük és meleg sütőben 2—3 percig sülni hagyjuk. Villa segítségével tálra csúsztatjuk és a tojások fehérjét gyengén megsózzuk.

Hasznos s

Hazánkban ötvenezren vallják magukat akvaristának. Persze, jóval többen megpróbálkoznak ezzel a „mesterséggel", de megtorpannak. Nekik nyújtunk segítséget néhány hasznos tanáccsal.

1. A trópusi halak vizét 20—21 fok felett kell tartaniuk.

2. Csupán annyi eleséget adjunk a halaknak, amennyit szemünk láttára elfogyasztanak.

Rongyszőnyeg

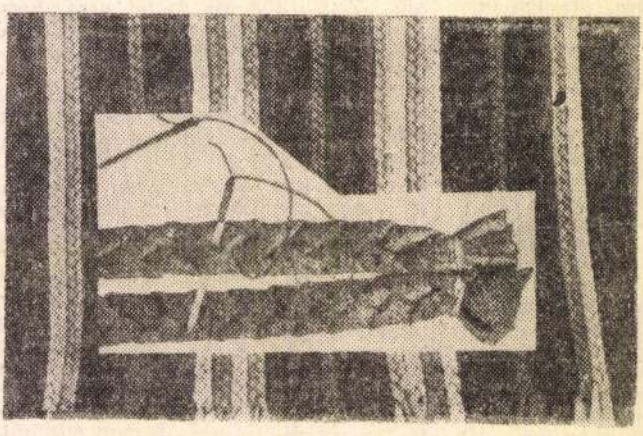

Régi, megunt, kopott ruháinkat, melyekkel már semmit sem kezdhetünk, bontsuk szét és szabjunk belőlük 8 cm széles csíkokat. A sok rövid darabot, ami esetleg az ujjakból és zsebekből nyerünk, úgy gépeljük össze, hogy egyformán 120 cm hosszú darabok legyenek. A csíkokat sodorjuk össze, s színek szerint, 3—3 csíkból készítsük el az egyszerű fonatokat, mindkét végén 4—4 cm-t hagyva, szorosan kössük el.

Miután a színeket ízlés szerint összeválogattuk, a kép szerint erős cérnával öltögessük össze az elkészült fonatokat.

FEJÉR ERNŐ '96. jún. 19. É-Mo.

Ezredvégi „barlangrajzok”

Montázs- és kollázsikonográfiák Fejér Ernő tárlatán

SZŰCS GERGELY

Miskolc (ÉM) – Fejér Ernő kiállításának képei olyanok, mint az álmok. Csak egyenként, vagy kisebb csoportokban fejthetjük meg őket... A grafikusművész montázs- és kollázskiállítása az Ifjúsági és Szabadidőház Fotógaléériájában látható.

Az emberek többsége már gyermekkorában elveszíti spontán asszociációs képességeit, s mikor szembekerül egy montázs világával, idegenkedik tőle. Mégis: függetlenül attól, hogy ezek a műalkotások megrökönyödést vagy tetszést váltanak ki, erős benyomást gyakorolnak a befogadóra.

A képeknek általában saját asszociációink adnak saját értelmet, így válik a mű személyessé. A formák mindenki számára mást jelenthetnek. Ugyanazon kép piros fodrai az egyik embernek trópusi húsevő virágot, a másiknak lávaömlést, a harmadiknak elektronmikroszkópos felvételt idézhetnek (Átkelés a tudatalattin). A dolgok képtelen elrendezése fokozhatja az asszociációs lehetőségek számát. A vizes női hát épp' úgy lehet tusfürdőreklám, egy ismert festmény nőalakja, egy váza, mint hús- vagy kődarab (Kifésült tolerancia). A lehetőségek végtelenek, mivel személyre szabottak.

Vannak egyszerűbben értelmezhető, „direktebb” alkotások is, mint például „A politika emlékműve”. A képmező alján emberi mozgások – pillanatképek sorozataként. A futás, az ugrás és a lépcsőmászás – a politikai ambíciók érvényesítésének lehetőségei. A futás képsora után egy ábra látható a láb szerkezetéről. Ez a szobor „talapzata” és lényege, utalás a tiprásra, pedálozásra...

Egy képnek lehet gúnyos, humoros tartalma is. Meztelen mellét takaró Madonna (az énekesnő) fedi el egy másik róla készült fénykép arcát. A kép tetején egy piros, rúzsozott száj, oldalt egy csupasz kislány, s a kettő között egy amerikai Szabadságszobor-sorozat található. Ez utóbbi utolsó eleméből csak a fáklyatartó kar maradt meg, alatta egy pucér nőalakkal, amely a levegőbe lendíti ökölbe szorított kezét: „Előre!” A cím mint egy graffittié: „Az idő egy nagy leukoplaszt”.

Sok képen megjelenik a rendszeralkotó tökély: koponya és öreglyuka, agy, korong, spirállal övezett kör, egész fej vagy labirintus rajzolatú tojás. A „Túlélésképnyszer” bal oldali két monumentális kőarc koponyájából állványok, létrák ágaskodnak a képmező másik oldala felé. Az egész egy értelmetlen gépezetnek tűnik. Középen e kuszaságnak képeslapszerűen egy felhős égbolt ad hátteret, amelyből egy számítógép négy, a merőleges irányokat jelző billentyűje „domborodik” ki. A zűrzavaros tákolmány-találmány talán egyetlen függőleges létrájából egy ujj nyúl a billentyűzet felé. Az égtájakban keresi az irányt? Vagy szeretne térben és időben visszalépni? Helyrehozni a lépéshiba tévedéseit? Az állványzat jobb végén vízszintes tölcsér egy malomszerű gép fölött. Fogaskerekek közül egy alulról feltört üres tojáshéj lóg cérnaszálon. **Megtört a tojás tökélye, tartalma kifolyt – vagy nem is volt.**

Fejér Ernő képei előtt

Fotók: Dobos Klára

ra eladó. Érd.: 19
végén egész nap
245/I
háztartási fóliahe-
nos, 1 db fagylalt
4 dkg-os újszerű.
254/I
nac tetőcserép szel-
db. Bontott vas ke-
, 160x400-as. Tel.:
302/I
használt Marco tí-
s babakocsi megki-
kedvező áron ela-
102370/I
osógép, centrifuga,
, gáztűzhely, Ka-
balos teatűzhely.
373/I
amentes mosogató
ltűzhely, fémhordó
382. *102381/I
OK Figyelem! Be-
adók. 46/322-915.

2 kazettás magnós-
automata fényképe-
5. *102389/I
la (nagyméretű) I.
is- és nagytételben
20/446-492, 46/431-
489/I
NYI ruha 165/50
vagy eladó. 46/361-
02601/I
állapotú 16 progra-
áska varrógép. Sza-
ztályú gép. Érd.:
Városház tér 9. 1/3.

os szerszámok vala-
erek eladók vagy el-
rtelmes dolgokra.
2622/I
potban lévő balos
fehér Tv, 8 fokú fa
Vörös u. 4. 46/331-

dú, olajkályha Me-
aj 70 Ft/l, kerékpár
ló 5 tonnás, MTZ
mi 750-es felnivel
2. *102669/I
OSON 2 db 60x6
m 6000 Ft-ért ela-
85. *102716/I
különböző gyermek
méretű esztergált
nú kiságy, nagymé-
y babakocsi. Tel.:
2720/I
ogramok (Spider-
Terminátor) eladók.
2721/I
lapható. Ugyanitt 2
cske eladó. 46/328-

évő biliárdasztal, ol-
Érd.: 46/359-127.

idószakra 3000 Ft-ért. Tel.: 46/313-256. *102805/I
- CENTRIFUGA, kempingasztal, 4 székkel és szivacs-ágybetét eladó. Tel.: 311-012. *102807/I
- ÁGYNEMŰTARTÓS heverő, dunnák, párnák, emeletlezáró védőrács-szerkezet ajtóval, rokka, pultablak, szivacs ágybetét eladó. 393-175. *102810/I
- ROKKA, fából faragott óriás sasmadarak, AVIA plató-magasító vasrudak, műanyag csatorna könyök, kétszárnyú bejárati ajtó, szivacs ágybetét eladó. 393-175. *102813/I
- POLLPA elemes polcrendszerek, íróasztal, üzletberendezés, számítógépasztal megrendelhető. Miskolc, Zsolcai kapu 9–11. Fsz. 1. *102817/I
- GYŰMÖLCSLÉFŐZŐ, riseliős terítő (oltárra), bőrönd, „DOXA" zsebóra, régi képkerete, kuktafazék, kanászkürt, rokka, régi karosláda eladó. Tel.: 318-188. *102820/I
- BIZOMÁNYI boltunkban ülőgarnitúra, fotelok, fotelágy, franciaágy, gyermekkocsi, állóka, kiságy adásvétele. Miskolc, Zsolcai kapu 9–11. Fsz. 1. *102822/I
- DIÓFA kivágva lábon is eladó. Érd.: 48/353-153. *102826/I
- FAGYLALTOSOK! Bemutatóvitrinbe fagylalttároló edények eladók. 48/315-389. *102835/I
- ELADÓ, 3 fázisú villany motor, 150 L hűtőszekrény, régi típusú, rugós párnásszék, 4 m-es 170 mm, átm. eternik csó. Érd.: 380-931. *102838/I
- ERKÉLYAJTÓ, 240x90 végig üveges szoba ajtó, 210x90 piros Bramac szegélycserép, gyermekheverő eladó. 48/341-779. *102839/I
- NEMESCSINCSILLA ketrecek eladók vagy elcserélném. 49/349-060. *102845/I
- 60 LITERES műanyaghordók eladók és Petromax 200-as lámpa. 46/362-883. *102849/I
- 170 cm-es öntöttvas fürdőkád világos sárga színben 5000 Ft-ért eladó. Tel.: 46/380-039. *102862/I
- ELADÓ szállítható alumínium konténer Mezőkövesd-Zsóryn. Iár: 14 000 Ft. Tel.: 46/373-235, 17–20-óráig. *102864/I
- ELADÓ svéd diakeret vetítótárral, elektromos dianéző, angol, francia, 1808 évi kiadású könyvek, 4 db kárpitozott szék, 4 db szoba asztal. 46/368-613. *102865/I
- BONTÁSBÓL jó állapotú 65, 50 U vas, 30, 35, 40 T vas eladó. 46/334-387. *102898/I
- ELADÓ 1 db új Sofa üvegfal, hőszigetelt üveggel 240x120-as. 46/369-405. *102902/I

dók. I.á.: 1000 Ft illetve megegyezés. Érd.: 46/314-019 Kistokaj, Táncsics u. 6. *102623/I
- VÖLEGÉNYI /alkalmi is/ öltöny 4 db-os 190-200 cm/58-as és női kosztüm 4 db-os 176/42-44-es méretekben, mindkettő egyforma anyagból készült egyszer használtak eladók. 46/314-019. *102624/I
- OLCSÓN eladó! Négyszemélyes kihúzható rekamié óarany színű plüss, energomat automata mosógép, 3 lapos gáztűzhely kis hibával. 46/405-358. *102661/I
- PANEL lakásban lévő nagy szobaajtó és gardróbajtó eladó. Érd.: 46/346-362. *102691/I
- ASZTALI foci (csocsó) eladó vagy bérbe adó. Érd.: 46/333-087. *102693/I
- ELADÓ új napernyő állvánnyal, kempingágy matraccal, M-24-es Volga pótalkatrészek, 4 éves fekete-fehér TV, eredeti Trabant köpenyek futózva 4 db. Érd.: 46/365-491. *102714/I
- 25 literes alumínium tejes kanna eladó. 10 literes tejes kannát veszek. 48/341-779. *102834/I
- VIDEOTON színes Tv, POPCORN gép P-60-as OÉTI engedéllyel, előszobafal, konyhai sarokülő (alsó részén tárolóval) eladó. 46/352-933. *102908/I
- HANG- és hőszigetelésre alkalmas panel eladó sajóbábonyi gyártmány. 46/325-450 18–20-ig, Drótos Imre. *102921/I*
- ELADÓ 2 db rózsaszínű dekorit lemez. 46/325-450 18-20 között Drótos Imre. *102922/I
- HANGFAL /Videoton DB-2228, DC-3090/ Sony, Aiwa fejhallgató /csigával/ Sony CD 7000 Ft-ért eladó. Veszek Hi-Fi katalógust és mobiltelefont. 46/399-304. *102940/I
- ELADÓ 9 db 6 m-es 1 colos műanyag fóliavázcső, ívre hajlítva a hozzá tartozó 18 db beton tuskóval együtt 8000 Ft-ért. 46/312-174. *102951/I
- FÓLIASÁTOR (30x7.5 m) ajtókkal, öntözőrendszerrel együtt, gáztűzhely, és Thissen olajégő eladó. 49/425-239. *102968/I
- KIKÉSZÍTETT vaddisznóbőr (2 m hosszú) eladó. Iár.: 5000 Ft. 46/367-784. *103011/I
- ELADÓ baldachinos kiságy, Marco jellegű, fekvő- ülő babakocsi. Együtt 20 E Ft. Mindkettő újszerű állapotban. Érd.: 46/386-754, este 20 órától. *103044/I
- PACSIRTA AR 612 típusú. rádió és T 422-G típusú lemezjátszós rádió üzemképes állapotban, olcsón eladó. Lemezjátszó része kisebb javításra szorul. 46/332-606. *103062/I
- FONOTT függőágy nagyméretű eladó. Tel.: 338-613. *103046/I

Nagy
és Gacsályi család.

PIRICZ FERENC
és
PIRICZ FERENCNÉ
SZERENCSEN

45.

házassági
évfordulójukra
sok boldogságot
és Margit napra
jó egészséget kíván.

A Sipos család.

URBÁN JÁNOS
Miskolc

Születésnapod
alkalmából
sok szeretettel
köszöntünk:

feleséged,
gyerekeid, unokáid.

NYITRAI Péter
Forró

Első áldozásod
alkalmából
sok szeretettel
köszöntünk.

Apa, Anya
és testvéred Szabolcs.

Fejér Ernő, [grafikus]

3

XXVIII/45

Fejér E

Élet

Fejér Ernő: Szociografika

értelmiség soraiban Petervár-
nak–Leningrádnak külön, ha
tetszik: minőségi csengése van.
Éppen Granyinnal váltva a szót,
értettem meg e mondás igazát,
amely a mély belső kutúrára,
a hivalkodásmentes műveltségre
vonatkozik. Nos, más dolog Eu-

igaztalan el. Mellusz József
változatlanul e szabályok szerint
él. Szellemi fiatalságának ez az
egyik „titka".

Σ Fehér Pál

Telefonos hirdetésfelvétel: a 62/481-444-es számon hétköznap reggel 7-től este 7-ig, a 62/318-999-es számon 8–12-ig és 14–17-ig; hirdetés: 320-239-es 7–15 óráig, valamint faxon (állandóan) a 62/481-720-as számon

Hirdetéseit a Délvilágba feladhatja

Központi iroda címe:
Délmagyarország Kft.
hirdetési csoport
6740 Szeged, Stefánia 10.
Telefon: 62/481-444.
Fax: 62/481-720.
MAHIR
Szeged, Jókai u. 1. Tel.: 62/474-558.
(Nagyáruház-passzázs)

Szeged, Mars tér 17.
(Mikszáth K. u. és Mars tér sarok)

Hódmezővásárhelyen:
Szeged Tourist, Szőnyi u. 1.
(Kissné Vörös Judit)
Telefon: 62/341-325.

Magyar Hirdető
Andrássy u. 1.
Telefon: 62/344-895.

Szentesen:
a volt illatszerbolt mögött
(Kossuth u. 8.)
Telefon: 63/15-328
Telefon és fax: 63/14-838.

Az Impulzus Kft.-nél
(Szentes, Kossuth u. 16.)

Csongrádon:
városháza:
Csongrád című lap
szerkesztősége (Ádám Andrea)

Szeged Tourist
Felszabadulás u. 14.
Telefon: 63/381-232.

Makón:
a városi könyvtár
bejáratánál,
Deák Ferenc u. 2.

HETI PLUSZ szerkesztősége,
Makó, Széchenyi tér 8.
T. és fax: 65/411-409.
(Hétfő–péntek 8–16-ig)

apróhirdetések

adásvétel

CLEOPÁTRA vető és étkezési burgonya eladó. Derekegyháza, Ságvári u. 6.

ÖNTÖZŐCSÖVEK és idomok eladók. Érdeklődni: Szegvár, Mindszenti u. 90. sz., 16 óra után.

jármű

FELÚJÍTOTT 13 éves kis Polski eladó. Telefon: 06/63/316-258.

albérlet

SZEGED, Szilléri sugárúton 1,5 szobás, bútorozott lakás hosszabb távra kiadó. Rezsivel együtt havi 14.000 Ft–ért Érd.: Maroslele, Vásárhelyi u. 11.

lakás

SZEGEDI belvárosi, saját tulajdonú 2 szobás udvari lakás, azonnali átadással eladó. érd.: tel.: 62/487-223.

ingatlan

TÖMÖRKÉNY, Kossuth u. 152. sz. alatti telek, elkészített alappal eladó. Víz, villany évan. Érdeklődni: Toldi Sándorné, Tömörkény, Kossuth u. 150.

MÁRTÉLYON 36 nm-es üdülő, teljes berendezéssel eladó, vagy vásárhelyi lakásra cserélhető, árkülönbözettel. Érd.: tel.: 344-381.

egyéb

KERESEK 1.3-as Wartburgot Szentes, Rákóczi 79/A. Telefon: 63/311-755.

KÖNNYŰ fizikai munka helyben, betanulással, szerződéssel. Magas jövedelem. Tájékoztató 150 Ft + válaszboríték ellenében. GÉPINFO 9141 Ikrény, Pf.: 6.

AUTÓBUSZ indul! 1993. október 7–9-ig Velencébe Tarvisióba. Utiköltség 3200 Ft. Érdeklődni: 18–21 óráig 63/315-149-es telefonon.

ÚJ MTZ 82-es traktorok eladók 695 000 Ft áfásan. Szeged, Petőfi S. sgt. 86. Telefon: 321-349, 373-362.

SZÜRETELŐK figyelem! 20–30 mázsa Cabernet szőlőt veszek! Bátki Ferenc, Fő u. 23.

JÖVEDELMEZŐ otthoni munkát ajánlok, válaszborítékért tájékoztatom. Prágai Étterem, Nagymágocs 6622.

CSÚCSMINŐSÉGŰ redőnyök fémcsapággyal, 5 év garanciával! Reluxák, hamrónikaajtók határidőre. Telefon: 342-052, 345-461.

TANYA ottlakással, kevés házimunkáért házaspárnak kiadó. Érdeklődni: a szerkesztőségben!

OTTHON végezhető, szakképzettséget nem igénylő könnyű munkát ajánlok. (Konkrét munka-másolás). Válaszborítékért tájékoztatót küldök. Takács Zsuzsa Shakti 6400 Kiskunhalas, Kuruc V. t. 11.

A Dél-Tisza Menti ÁFÉSZ,
mint az Ambrus és Benke Kft. „Fa" felszámolója,
1993. szeptember 22-én 8-tól 10 óráig nyilvános értékesítést tart az alábbi eszközökből:
ARO 243 „D" tehergépkocsi
– TE 42. típ. Hilti szerszámgép
– Folifor fóliahegesztő
– villanyszerelési szerszámkészlet
– import bundakabátok
Cím: Csanádpalota, Délibáb u. 11. szám.

Felhívjuk kedves vásárlóink figyelmét, hogy a Mezőgazdasági Áruházunk ez évben is forgalmaz vetőburgonyát.

A holland szaporítóanyagból előállított, kiváló minőségű, fémzárolt nyírségi vetőmagburgonyára áruházunk az alábbi fajtákból korlátozott mennyiségben előrendelést felvesz:

Kondor, Kleopátra, Desire.

Várható fogyasztói ár:
Kis frakció (2,5-4,5 cm átm.) 32 Ft áfával
Nagy frakció (4,5-6 cm átm.) 28,50 Ft áfával.

MEZŐGAZDASÁGI ÁRUHÁZ
KISTELEK, KOSSUTH U. 40.
Tel.: 62/364-380

ÚJ HIRDETÉSFELVEVŐHELY!

BÉCSI KÖRÚT–PETŐFI S. SGT. SAROK

MINI-MÉDIA

Nyitva tartás: hétköznap 7–11 és 13–16 óráig, szombaton: 7–11 óráig.

SONNENLAGER

1993. október 8-án Szegeden napfényelem-bemutatót tartunk,

várjuk jelentkezését, amely alapján névre szóló meghívót küldünk Önnek.

Elsősorban a szakmai érdeklődőket várjuk.

Telefon: 62/491-190
Telefax: 62/491-161
(munkanapokon 8–16 óra között).

Gyász-közlemény

KIS-SZABÓ BÁLINT ÁRON

Rét u. 5. szám alatti lakos, 28 éves korában váratlan hirtelenséggel elhunyt. Temetése szeptember 21-én 9 órakor lesz a vásárhelyi Kincses temetőben.

Új, hagyományos módszerrel gyógyít ORLOVA LÉNA

– oxigénhiányos mozgássérült
– szív-, érrendszer
– ideg-, immunrendszer
– allergiás és ízületpanasszal vár betegeket

Szeged, Hotel „Petró", Kállai utca 6/10. Tel.: 431-428. Rendelés: 17–19 óráig.

Megnyuvasztották a Battisterót

Nemcsak az idő vasfoga, a környezetszennyezés és vandálok rombolják Itália felbecsülhetetlen értékű műkincseit, hanem a jószándékú beavatkozások is. A vita a restaurátorok felelősségéről a közelmúltban lángolt fel, amikor lebontották az egyik leglátogatottabb itáliai műemléket, a firenzei Battisterót körülvevő állványzatot. A koromrétegtől megszabadított keresztelőtemplom a közönség legnagyobb megdöbbenésére elveszítette eredeti, élénk zöld-fehér kontrasztját: a zöld márvány kifakult, a fehér pedig szürkés-sárgás elszíneződést mutat.

A Battistero e „megnyuvasztása" (az egyik tekintélyes kritikus titulálta így a vízfecskendővel végzett mosást) megosztotta Firenze közvéleményét és a botrány nyomán az ügyészség vizsgálatot indított annak megállapítására, hogy a helyreállítás során nem sértették-e meg a műemlékvédelmi törvényt.

Valóságos hadjáratot folytat az olasz restaurátorok ellen James Beck amerikai művészettörténész, aki nagyszabású tanulmányt készített a Toscanában, főként pedig Firenzében, a reneszánsz bölcsőjében végzett helyreállítási munkákról. Beck már a Sixtusi Kápolna és a reneszánsz előhírnökének számító Jacopo della Quercia fő műve, a luccai dóm féltve őrzött kincse, Ilaria del Carretto síremléke helyreállításának módját is bírálta.

Az amerikai tudós követeli, hogy fékezzék meg a buzgalmukban szerinte több kárt, mint hasznot okozó restaurátorokat és azt szeretné elérni, hogy nemzetközi testületek felügyeljék a helyreállítási munkákat.

A restaurátorok fővárosának számító Firenzében botrányok sorozata kíséri a műemlékek helyreállítását. A Piazza della Signoria újrakövezése ügyében már bírósági tárgyalásra is sor került, de vihart kavart az is, amikor a Battistero mozaikpadlójába 400 lyukat fúrtak, hogy azokba erősítsék a turistaterelő korlátokat; amikor cementtel tömték el a dóm kupolájába (Brunelleschi műve) fúrt állványzattartó lyukakat, vagy amikor hasonló célból csavarok százait fúrták bele a Giotto által épített harangtorony márványhomlokzatába is.

A munkájukkal kapcsolatos vita elkedvetlenítette az olasz restaurátorokat. – A legkiábrándítóbb az, hogy bármit csinálunk, valaki mindig kritizál. Megszólnak bennünket, ha piszokban hagyjuk a műemlékeket, ha hagyjuk őket tönkremenni, s akkor is találnak kivetnivalót, ha restauráljuk őket. Az ember a legszívesebben hagyná a fenébe az egészet – panaszkodott Urano Tafani, a firenzei dóm főgondnoka.

Forráskúti polgárőrök „fogása"

A forráskúti határban, a Gyapjas dűlőben levő áfészboltba szeptember 18-án, a hajnali órákban három betörő akart bejutni. „Munka közben" a forráskúti polgárőrök tetten érték őket. A kihívott rendőrség őrizetbe vette a hármas két tagját: L. János 28 éves rokkantnyugdíjas és K. Tibor László 30 éves, mindketten szegedi, büntetett előéletű lakosokat. Társuk, a 30 éves büntetett előéletű T. Béláné szegedi lakos szabadlábon védekezhet.

Tisztelt Olvasó! Amennyiben még nem előfizetője lapunknak, de az szeretne lenni, kérjük, vágja ki és küldje be az alábbi térítésmentes szelvényt. A többi a mi dolgunk.

Megrendelőlap
a DÉLVILÁG c. lap előfizetésére
(Csak új előfizetőknek)

Név: .....
.....
Cím: .....
.....

Mennyi időre szeretne előfizetni?
(A megfelelő négyzetbe tegyen X-et!)

1 hónap ❑ 1 negyed év ❑
fél év ❑ egész év ❑

Előfizetési díj:	1 hónapra	210 Ft
	1 negyed évre	630 Ft
	fél évre	1260 Ft
	egész évre	2520 Ft

Bármely postaládába bedobható, vagy bármely postahivatalban térítésmentesen feladható

Délvilág szerkesztősége

SZEGED
Pf.: 153
6740

Tisza-parti Prímagáz

Alig egy hónapja Csongrádon bezárt a nagy benzinkút, mivel a MOL Rt. újjávarázsolt töltőállomással rukkol ki majd három hónap múlva. Igen, de a lebontása előtt nemcsak benzint és gázolajat lehetett itt kapni, hanem gázt is. Nos, az már nem lesz a MOL Rt.-nél.

Ezt a problémát próbálta áthidalni Kódor Imre vállalkozó és vendéglátós.

– A Prímagázzal nagyon jó kapcsolatunk van. Egy újabb tárgyalás eredményeként született ide a Tisza partra ez a mini gázcserelep – mondja Kódor Imre.

● ***Mekkora forgalmuk van?***

– Nézze, ez teljesen változó. Attól függ, ezen a környéken – mármint a városközpontban és itt a város szélén – mennyit használnak, ki tudja, milyen célra. De átlagosan körülbelül száz palackot cserélnek.

● ***Milyen típusúakhoz lehet itt hozzájutni? Tudja-e biztosítani a folyamatosságot?***

– Ami általánosan forgalomban van kis és nagy palack, azokat folyamatosan ki tudom cserélni. Azonban ha bejön a fűtési szezon, a Prímagáz október 1-jétől mindennap szállít, így a folyamatosságban fennakadás nem lesz.

● ***Meddig van nyitva a gázcseretelep?***

– Szinte mindig! Hétköznap és varásnap, de még ünnepnap is, 8-tól 20 óráig. Tudja, nagyon lényeges dolognak tartom azt, hogy bővíteni tudjuk az Áfor-kútnál fenntartott készletet.

● ***És az ott lent micsoda?***

– Az egy nagyker és diszkont áruház.

● ***Mit árulnak ott? S ha egy földi halandó bemegy, azt is kiszolgálják? Úgy értem, ha nem kereskedő.***

– Természetesen, éppen úgy kiszolgáljuk azt is, aki csak két csomag papírszalvétát vásárol, mint azt, aki több kartonnal. Csak a különbség a mi áruházunkban az a többivel szemben, hogy itt a papírárut is nagyker áron tudjuk adni. Viszont ilyen áruház legközelebb Kecskeméten van.

● ***Mikor nyitották ezt a nagykert?***

– Két hónapja. Üresen állt a Csuka pincéje – valamikor diszkó volt itt –, most meg áruház van.

● ***Valóban különleges: meghagyták a hangulatvilágítást is, a tükröket is. Csak valamivel zsúfoltabb a helység a polcoktól és az áruktól. Mert van itt minden: mosópor, fogkrém, szappan, sampon, selyempapír, papírzacskó, cirokseprű, meg még sok minden.***

Amikor kijöttem ebből az áruházból, az jutott az eszembe: milyen jó, hogy ennyi ambíció van egy emberben. Csodálatosan kialakították a gázcseretelepet! Igazán reprezentatív környezetben. A magas rakpart oldalát is rendezik, a tervek szerint jövőre már egész kiskert fogadja a vásárlókat.

ÁDÁM ANDREA

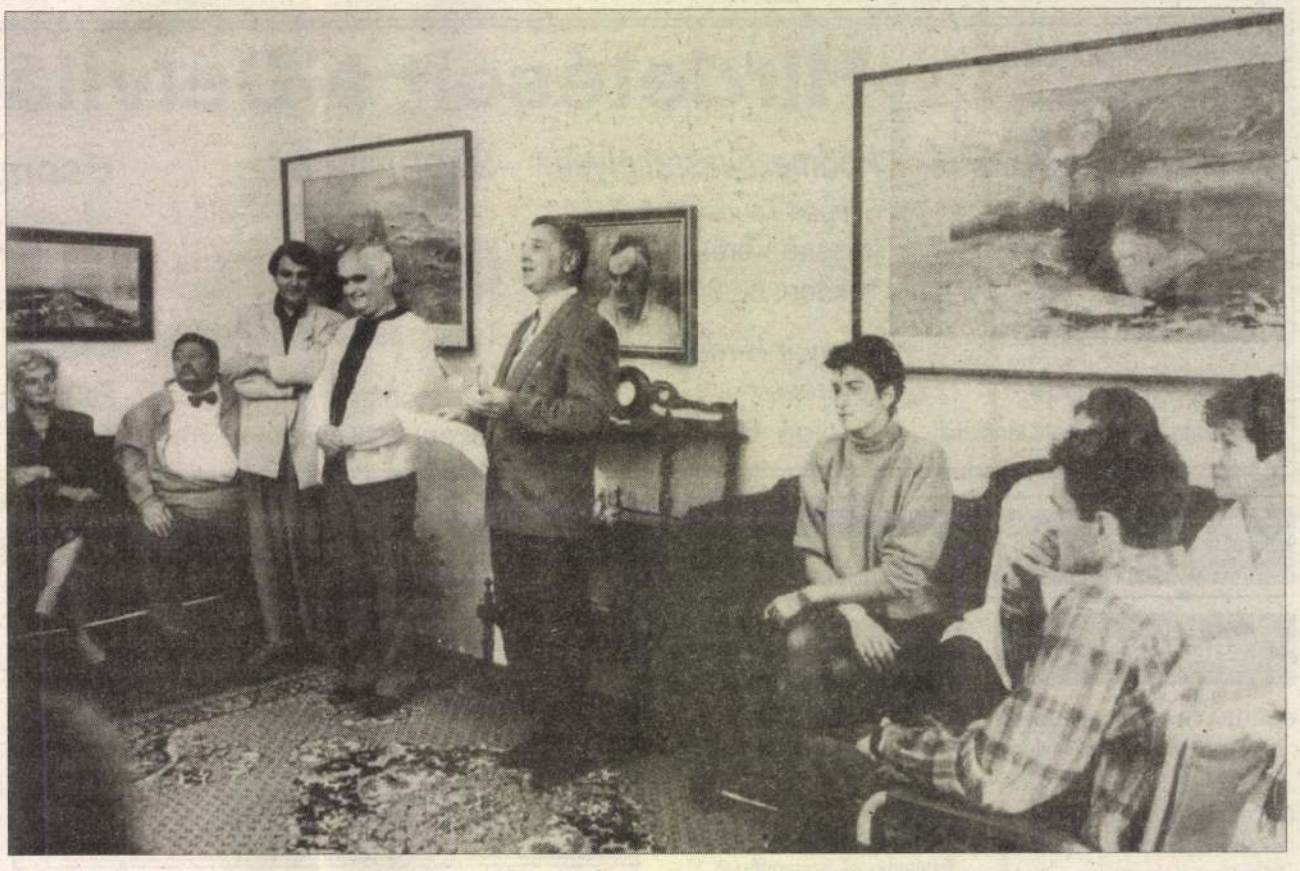

Fejér Csaba fehérházi sikere

Folytatódik Csanyteleken, a Fehérház Galériában a jeles vásárhelyi alkotók sikere.

Szombaton délután Fejér Csaba vásárhelyi festőművész több év terméséből válogatott képeit Tihanyi Kádár József galériavezető ajánlotta a szép számú érdeklődő figyelmébe. Megtisztelte jelenlétével mind az alkotót, mind a galériát Rapcsák András, Hódmezővásárhely polgármestere, aki ezzel szimpátiáját nyilvánította ki a kiállítóhely és az alkotó személye iránt. A pályatársak közül is többel találkoztam, valamint ott volt dr. Koszó Péter országgyűlési képviselő is.

Fejér Csaba festményei nyugalmat árasztanak. Vásárhelyt körülölelő tanyavilágból meríti témáit és ez a táj hat rá erőteljes erővel. Érdeklődésének, művészi vonzalmának fókuszában változatlanul a TANYA áll, ez a sajátos, élményforrásban kiapadhatatlannak bizonyuló világ, életforma, szemlélet... Látszólag a múltba fordul, de ha nem rohanunk, elidőzünk képei előtt, akkor megéreheztjük: a mának és személyesen nekünk, művészete iránt érdeklődőknek mit sugall.

Fotó: Enyedi Zoltán

Ahogy elnéztem, sokan elidőztek egy, egy képe előtt. Sikere volt.

A tárlat szeptember 30-ig látható Csanyteleken.

●

Mint korábban hírt adtunk róla, T. Kádár József gyűjteményéből árverésre bocsátott egy Csikós Miklós képet, azzal a céllal, hogy Ördögh Gyula – balesetet szenvedett fiatalember – gyógyítási költségeihez ezzel hozzájáruljon. A kikiáltási ára 25 ezer forint volt. Mivel vételi szándékkal jelentkező nem akadt, a kezdeményező megtartotta a képet és a 25 ezer forintot befizeti Szegvár és Vidéke Takarékszövetkezetnél vezetett számlára. E nemes példa dicséretes, követhető is lenne – mindemellett elgondolkodtatja az embert.

B. GY. GY.

Jean Guillou ma Szentesen

Óriási érdeklődés előzi meg Jean Guillou-nak, a párizsi St. Eustache Bazilika orgonaművészének ma, hétfő esti, szentesi hangversenyét, melyet 7 órai kezdettel a református nagytemplomban tart. Varnus Xaver szerint: Giullou az orgonazene élő legendája, kinek játéka megteremtette a huszadik századvég orgonaművészetét.

Mint megtudtuk, a művészt egy francia csoport is elkíséri Szentesre, Csongrádról pedig, zömmel fiatalok, csoportosan mennek át a szomszéd városba, ahol igazi zenei csemege várja őket.

(B–T)

Hogyan lett a „nem"-ből „igen"

Beszélgetés Konkoly Jánossal, Csongrád alpolgármesterével

Az alpolgármester szeptember 15-én állt munkába a polgármesteri hivatalban, s mi már második munkanapján interjút kértünk és kaptunk tőle.

● ***Alpolgármester úr! Kérem, vázolja eddigi pályafutását!***

– Ötvennyolc éve születtem Csongrádon, itt végeztem az általános iskolát, majd itt kezdtem el a gimnáziumot is, amit Kiskunfélegyházán fejeztem be. 1959-ben szereztem mérnöki oklevelet a Budapesti Műszaki Egyetemen. Ezt követően három évig az egyetemen maradtam tanársegédként, majd újabb hat évig tanítottam ott, s ezt követően a szolnoki vízügyi igazgatóságra kerültem. Később családi okok miatt visszaköltöztem a fővárosba, s találtam munkát a budapesti vízügyi igazgatóságon. Ezután következett az országos vízügyi igazgatóság, majd az illetékes szakminisztérium, később kineveztek a budapesti vízügyi igazgatóság vezetőjévé. A rendszerváltás idején nem indultam az újabb pályázaton, hanem elfogadtam a veresegyháziak ajánlatát, itt a beruházási csoport vezetőjeként dolgoztam. Voltam folyószakaszmérnök, igazgatóhelyettes, minisztériumi főosztályvezető, igazgató. Az államigazgatásban töltöttem el majd harminc évet. Innen veszem azt, hogy nagy gyakorlatom van az államigazgatásban, s igyekeztem bármely beosztásban nagyon tisztességesen az állampolgárok érdekeit képviselni. Mindig közösségben gondolkoztam. Egyetlen munkatársamtól sem követeltem soha többet, mint magamtól, s e szerint szeretnék dolgozni a jövőben is. Együtt azokkal, akik itt a munkatársaimmá váltak. Mindenkitől annyit várnék el, amennyire képes. Világéletemben nagyon nyitott és nyílt voltam, semmit nem titkoltam a munkámmal kapcsolatban.

● ***Amikor Ön a megválasztása előtt utoljára bemutatkozott a testület előtt, azt mondta a városatyáknak: az első hétfőn még azon a véleményen volt, nem vállalja a jelölést, viszont kedden 11 testületi taggal és a polgármester asszonnyal tárgyalt s végül beleegyezett a jelölésébe. Miért gondolta meg magát, miért mondott igent?***

– Nem kertelek, azt mondtam nyílt és nyitott vagyok. Döntésemben sok minden közrejátszott. Ugye nem titok, nem vagyok fiatal ember, legfeljebb koromat meghazudtoló. Ez lehet jó és rossz. Erre többször fölhívtam a képviselő-testület figyelmét. Az elmúlt évben családi tragédiák sorozata ért. A legsúlyosabb számomra a feleségem elvesztése volt. Ezt ma is nehezen bírom elviselni. Két gyerekem van, mind a kettő felnőtt, s én valahogy visszavágytam ide. Havonta vendég voltam Csongrádon az édesanyámnál, tehát visszavágytam. A feleségemmel arról beszéltünk: nyugdíjasként letelepedünk Csongrádon. Valahogy ehhez a gondolatkörhöz kapcsolódik az, hogy most itt ülök. A feleségem halála után újságot nézegetve megakadt a szemem egy csongrádi házhirdetésen. Eljöttem, megnéztem, tetszett, s úgy gondoltam, ha majd egyszer nyugdíjas leszek, akkor szívesen ellaknák itt. Ennek híre ment. Volt, aki a képviselők közül megtudta ezt a szándékomat, volt, aki a budapesti Csongrádi Baráti Körtől szerzett tudomást. Azt kérdezték: ha jönni akarsz, akkor miért nyugdíjasként? Tehát ez a láncolata az egésznek. Úgy érzem, a szakmámban nem vagyok a rosszul felkészültek közé tartozó. Háromszor lent voltam, képviselőkkel beszéltem, mikor kivel hozott össze a sors. Persze, az is benne volt a levegőben, hívtak is, meg óvtak is, nehogy belépjek ebbe a darázsfészekbe. Leültem a képviselők kisebb-nagyobb csoportjaival, meg beszéltem a bútorgyár igazgatójával s mindezek arra inspiráltak: mondjak igent. Ellene szólt viszont az, hogy gyerekkori ismerősökkel, barátokkal beszéltem, és más véleményekből egyértelműen azt szűrtem le, a korábbi években nagyon értelmes embereket jelöltek itt alpolgármesternek. El is mondtam, ebben a húszezer lakosú városban biztos van ötszáz értelmes ember, aki potenciális jelölt lehet. Ha ezt akárhogy megrostáljuk, akkor is maradnak húszan. Az eddigi jelölteknél – s ezt el is mondtam – nem vagyok értelmesebb, legfeljebb más a rutinom, más a gyakorlatom, más a lendületem. Ez ellen szólt az is, hogy én kívülről miért jöjjek ide. Bármennyire csongrádinak, lokálpatriótának érzem magam, mégiscsak „kívülről" jött voltam ebben a szituációban. Miután nemet mondtam, Honti Erzsike írásban keresett meg, s én válaszoltam, nincs miért jöjjek. Egy keddi napon, amikor pont szakmai vitába kerültem egy nagyon nagy fejlesztéssel kapcsolatban, csöngött a telefon és a polgármester asszony hívott azzal, hogy szépen kér, ma este mégis jöjjek le Csongrádra. Lejöttem, s akkor volt itt az utolsó beszélgetés a testülettel, melyen megkérdeztem a képviselőktől, mondják már meg, mekkora felelősséget éreznek ők maguk a téma és személyem iránt, hogy egy évvel a választás előtt azt mondják, jöjjek ide. Volt, aki nagyon határozottan azt mondta, jogos a kérdés, de ő nem akarja jelöltetni magát a következő időszakban. Én erre visszakérdeztem, akkor hogy érzed át a felelősséget? Mit fogok kezdeni 59 éves fejjel jövőre, ha nem választassz újra. Az volt a válasz, még azt sem garantálják, hogy most meg fognak választani.

Ezt a kihívást fogadtam el. Felvettem a kesztyűt, hiszen nem biztos, hogy ez a testület marad meg egy év múlva, s nem tudom, nem egészen egy év alatt tudok-e értékelhető eredményt felmutatni, olyat, ami vonzó lehet a következő testület előtt. Ezen elgondolkodott a testület. Akik ott voltak, mindenki azt ígérte, igennel szavaz.

Végül meglepett a választási eredmény, a 17 igen szavazat.

KOROM ANDRÁS

Senki kívülálló nem gondolta volna, a csongrádi képviselő-testület túl tud lépni saját magán, és képes lesz augusztus 27-i ülésén arra, amit többszöri nekifutásra sem sikerült megtennie, az alpolgármester megválasztására. Konkoly Jánosban annyira ideális szakembert találtak, hogy a szavazás során tizenhét képviselő mondott igent a jelöltre, s egy városatya pedig rontott szavazatot adott le.

Levéltári intermezzó

A Csongrádi Levéltár parányi intézménye a városnak, de mégis izgatja a csongrádi ember némelyikének fantáziáját. Hogy miért? Erre jó példa az, ami az elmúlt pénteken délelőtt történt a képviselőtestületi ülésen, ám az erről szóló tudósításrész technikai okokból kimaradt. Azért térünk vissza rá, hogy egy kérdést és egy választ ne fosszunk meg a nyílvánosságtól.

Nos, Sándor Antalné önkormányzati képviselő megkérdezte dr. Sebestyén Istvántól, a helybeli levéltár egyik tudományos dolgozójától, miből írta doktori disszertációját, s mikor publikálja azt. S. I. válasza: az 1956-os népfelkelés csongrádi eseményeiről írta doktori dolgozatát, melyet régebben készített, a jelenlegitől eltérő szemlélet alapján. Csongrád kisváros, az ellenkező felfogású emberek is egy boltba járnak vásárolni, vagyis jól ismerik egymást. Ezért úgy gondolja, akkor jár el felelősen, ha ezt a dolgozatot nem publikálja, nem adja ki a kezeiből.

A kérdező a válaszba belenyugodott.

(-INT)

FEJÉR Csaba

KÉPEK A VÁSÁRHELYI TÁRLATRÓL

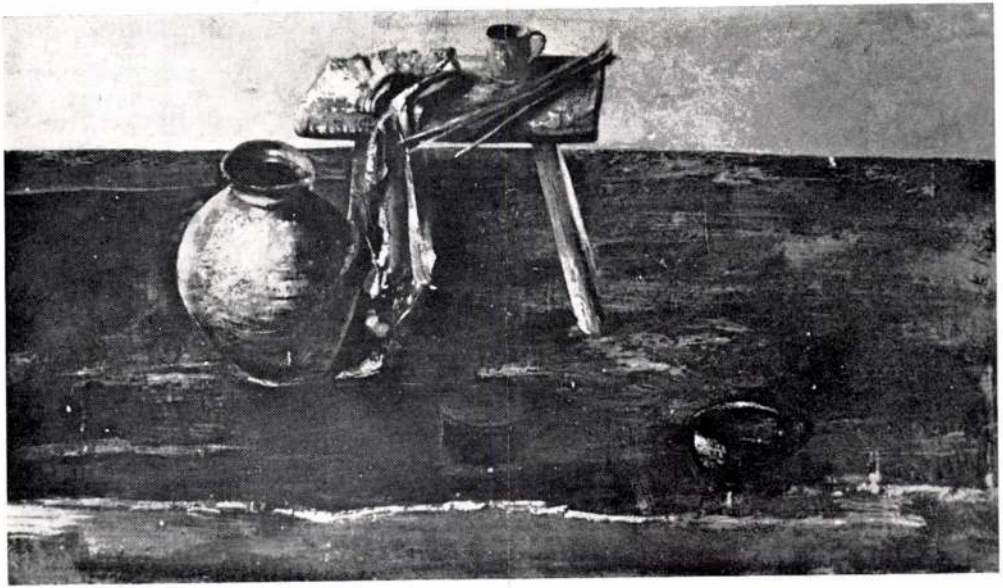

Fejér Csaba: Csendélet

Fejér Csaba

Tusnádfürdő 1968 XII.

Magos Gyula: Kendős nő

1021

Fejér Csaba: HAZAFELÉ

FEJÉR CSABA

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

KISALFÖLD

1982 AUG 218

1021

FEJÉR CSABA: TANYA

VASÁRNAP,
1981. JÚLIUS 19.

FEJÉR CSABA

tudomány és mi. 21.50 Huzonnégy óra. 22.00 Folytasd, degen — filmsorozat. 22.50 Dokumentumfilm.

KEDD DÉLELŐTT
RÁDIÓMŰSOR
KOSSUTH ADÓ

8.25 Otthon vagyunk-e az tomkorban? 8.55 Népdalok, éptáncok. 9.44 Kamrakirály. ebők Éva gyermekversei zenével. 10.05 MR 10—14. 10.35 amarazene. 11.41 Ábel a rentetegben. Tamási Áron regéye folytatásokban. XXI/11. ész. 12.35 Törvénykönyv.

PETŐFI ADÓ

8.05 Két Supné-nyitány. 8.20 íz perc külpolitika. 8.33 Táralgó. 10.00 Zenedélelőtt. 12.25 Gyermekek könyvespolca.

3. MŰSOR

9.00 Lionel Rogg orgonál. 9.45 Ioniuszko: Halka. Négyfelvonásos opera. 11.05 Külpolitikai könyvespolc. 11.20 Az operaközvetítés folytatása. 12.32 Schubert: I. szimfónia.

TV-MŰSOR
MAGYAR TELEVÍZIÓ
Délelőtt adásszünet.

[LENTULAY Pál] L. P.: Küldött voltam a KISZ X. kongresszusán. **Alföldi Olajbányász,** július. [Matuszka Szilveszter, az NKFV szegedi üzem termelési üzemegységének dolgozója a kongresszus eseményeiről beszél.]

[LENTULAY Pál] L.: Munka és műveltség vetélkedő. **Alföldi Olajbányász,** július. [Csongrád megye szocialista brigádjainak kulturális mozgalma.]

A cigánylakosság javuló életkörülményeiről. **Népfront,** július. [A Csongrád megyei cigányügyi koordinációs b ottság ülése Szegeden.]

(-): Csányi Piroska halálára. **Magyar Nemzet,** júl. 5. [A felszabadult Szegeden újra indította a Délmagyarországot. Elhunyt július 2-án, Budapesten.]

NÓGRÁDI Gábor: Cigányfilm. **Új Tükör,** júl. 5. (Tévékrónika). [A kiskundorozsmai cigánytelep megszüntetéséről. Ránki Júlia felvételével.]

SZÁLLÁSI Árpád: Hermann Ottó, mint képviselő. **Új Tükör,** július 5. [Szegedi mandátumáról. A szerző helyesbítése (vö. júl. 14. 24. számban megjelent írásával). Illusztrációval.]

Jugoszláv majolikagyár, vásárhelyi technológiával. **Esti Hírlap, Népszava,** júl. 11. [Kanizsán épül.]

Szeged: nemzetközi szakszervezeti néptáncfesztivál. **Népszabadság,** júl. 10. [Július 11—20. között.]

Őszibarack Szatymazról. **Népszabadság,** júl. 10. [Pintér József felvételével.]

Ópusztaszer. — Olvasókör s

A Ganz-MÁVAG szentesi

felvéte

lakatos, hegesztő, marós, e
takarítónőt.

Pályakezdő szakmunkásoknak külön juttatások.
Fizetés: kollektív szerződés szerint.
Jelentkezni lehet: Szentes, Szarvasi út 2. X

1981 JUL 19

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

MAHIR
HÍRSAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., DÉLI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

FEJÉR CSABA

ŐSZI TÁRLAT

Hódmezővásárhely, Tornyai János Múzeum

„A művészek nyíltan, őszintén lépnek a műveiknek igazi közeget, a teremtő szándéknak célt és értelmet adó közönség elé" — hallottuk a kiállítás megnyitó beszédében. Lényeges szavak ezek: a tárlat végső soron megvalósítja ezt a társadalmi igényt, megteremti a közösség vágyainak helyet-léptéket adó rendet. Meghitt és őszinte a kiállítás magja, s ugyanakkor — ez előrelépés —. nem a hagyományok kényelmes, veszélyt nem vállaló óvatossága jellemző, hanem az egyre általánosabb szigorú önvizsgálat, a korszerű realizmus le-

hetőségeinek feltárása. Először szűnt meg a festészet egyeduralma a vásárhelyi őszi tárlaton: szellemi feszültséget tükröző és sok árnyalatot megpendítő grafikák, szobrok nyújtanak segítséget a gondolati tájékozódásban, esztétikai gyönyörködésben. Itt nemcsak arról van szó, hogy a képzőművészet tükrözi a valóságot, hanem arról is, hogy ezáltal alakító erővel hat vissza rá. Ebben rejlik a művészet küldetése, s abban is, hogy az általános megörökítésével jelenítsen egyedi álmot, sorsot, magányt, örömet.

Valamit megéreztek Vásárhelyen: azt, hogy nemcsak az ellenőrizetlen kísérletezőkedv rejt csapdákat, hanem a konzervativizmus is éppily veszélyt jelent. S egyre többen ötvözik társadalmunk eszményeit, a holnap felderítését egyéni útkeresésükkel.

(Képünkön részlet Fejér Csaba Fogat című festményéből)

Losonci Miklós

3.

Bár a mindközönséges munkafegyelemmel is van nem kevés bajunk, nyilvánvaló, hogy a vezetők jobb kiválasztása és a mainál sokkal hatékonyabb vezetési módok nélkül nem léphetünk előre a gazdaságban. Dobó Andor ÚJ KÖVETELMÉNYEK A VEZETÉSBEN ÉS AZ IRÁNYÍTÁSBAN című, sokfelé elágazó cikkét egyebek közt azért is tartom igen figyelemreméltónak, mert benne éppen a számítógépes információrendszer, irányítás és szervezés kérdéseiben jártas matematikus figyelmeztet: mit lehet és mit nem lehet elvárnunk, illetve remélnünk a vezetésben alkalmazott „gépesítéstől". Igyekszik elhatárolni az ember és a gép feladatkörét, ami sokak szemében még összemosódik. A korszerű vezetés és irányítás olyan teammunka, amely feltételezi a „fent" és a „lent" visszacsatolásos kapcsolat-

Fejér Csaba

— **A Tavaszi Fesztivál** eseményei között rangos helyet foglal el az Emberek, lovak, tájak című kiállítás, amelyet a Fürj utcai Gulácsy Galéria rendez Fejér Csaba festményeiből és Szabó Iván szobrászművész kisplasztikáiból. A tárlat március 18-tól április 16-ig tekinthető meg a XII., Fürj utca 2. szám alatt.

Magyar Nemzet 1987. III. 16.

Fejér Csaba

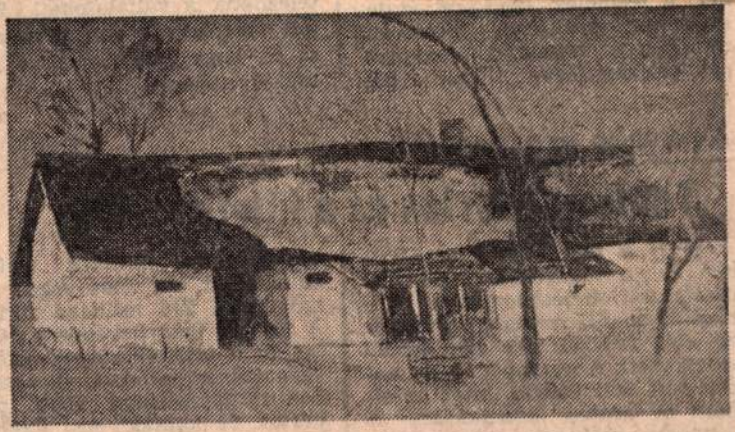

Fejér Csaba: Tanya

Magyar Nemzet 1987. VIII. 8.

SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
91 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Fejér Csaba

NÉPÚJSÁG (HEVES)

1984 MÁJ 6

1021

NÉPÚJSÁG, 1984. május 6., vasárnap

A vörösőr portréja

Mindenki ismeri, nemcsak a városban, hanem a Hatv környéki településeken is Svába Jánost, az egykori 19 vörösőrt, a munkásőrség alapító tagját. A veterán ihlette l jér Csaba hódmezővásárhelyi festőművészt, aki portrét szített az idős emberről. A képet az MSZMP hatvani vár bizottságának székházában levő munkásmozgalmi és mu kásőr emlékszobájába helyezték el kis házi ünnepség ke tében

(Fotó: Szabó Sándo

PRÓHIRDE

Elveszett egy poszterdobozban 2 db műszaki rajz május 3-án. Kérjük a megtalálót adja le az Agria Bútorgyár portáján.

Felújítható gumikajak eladó. Érdeklődni: egész nap. Eger, Attila u. 22.

Bal-balos kötőgép, 8-as eladó. „Alig használt" jeligére az egri hirdetőbe.

5 személyes Siesta luxussátor eladó. Eger, Zöldfa út 1.

Mini HI-FI-torony NSZK, garanciális eladó. Eger, Iglói út 6.

Originált, felújítható olasz csónak, evezőkkel eladó. Eger, Gorové u. 15. Oláh. Érdeklődni: 18 óra után.

13 db választási malac eladó. Nagytálya, Hámán K. út 38. Hirschné.

Májusban is telepíthető, karózható, folyton termő földieper-palánta eladó. Faludi László, Egerszalók. Tsz.-szel szemben mindennap 18 órától.

Palánta, pikírozott korai paradicsom, paprika 3 fajta, zeller kapható. Molnár. Maklár, Lenin

Garázs kiadó. Érdeklődni: Eger, Vörösmarty 54. B. ép. 11/2.

Mátrában, Fallóskúton, 174 négyszögöles, örök üdülőtelek eladó. Érdeklődni: Gyöngyös, Szabadság tér 3. I. 3. Telefon: 12-904.

Gyöngyösön, Úttörő u. 7. sz. alatti, 2x2 szobás, komfortos ház eladó. Érdeklődni: Gyöngyös, Szabadság tér 3. I. 3. Telefon: 12-904.

Gyöngyösön 4 szoba-összkomfortos, kertes családi ház, beköltözhetően eladó. Érdeklődni: Gyöngyös, Óralló u. 20.

Kétszobás, komfortos utcai házrész, pincével eladó vagy Csebokszári-lakótelepire elcserélhető. Eger, Bárány út 12/a.

Tiszához közel eladó, Tiszanánán, Arany J. út 78. sz. alatti lakás. Érdeklődni: Árnyék, Tiszanána, Lenin út 142.

Eladó 4 szobás, garázsos, tetőteres, új családi ház. Érdeklődni egész nap. Felsőtárkány, Ady E. u. 71.

JÁRMŰ

Eladó 2 db 3 éves nóniusz csikó, 173 cm magasak, 1 db 12 éves vemhes, erősen sodrott kancaló. Nagytálya, Rákóczi 7.

Szabás—varrás-tanfolyamot folyamatosan indítok, kívánságra csak szabást is tanítok. Eger, Vécsey-völgy u. 69.

8 éves kanca, 2 hónapos csikójával eladó. Recsk, Bem u. 64. sz. alatt.

Önnek teher, nekünk fuvar. Mindent szállít az EGER—FUVAR. Telefon: 17-100.

Körkéses káposztagyalu, káposztáshordók és egy db 500 kg-os tolósúlyos mérleg eladó. Hamvas István, Hatvan, Klapka u. 15., az esti órákban.

Tizennégy éves, vemhes ló, kis járáshibával eladó. Rab István, Boconád, Béke u. 18.

Hőtárolós kályha eladó. Gyöngyöshalász, Atkári u. 19.

Zimmermann rövid zongora kitűnő állapotban eladó. Eger, Garay út 6. Dobrádi.

Figyelem! Az épülő Mátra Gázbetongyár: üzemeltetési feladatainak ellá-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-778, 340-726
Fejér Csaba festő-művész
NÉPSZAVA
1981 DEC 11
6 1021

Kiállítási kalauz

Kérdőjelek Vásárhely körül

Fejér Csaba: Haldokló tanya

Vegyes visszhangot, egymásnak szögesen ellentmondó véleményeket keltett az idei, szám szerint *XXVIII. vásárhelyi őszi tárlat:* a kulturális vezetés (amint az Kornidesz Mihálynak a „Magyar Hírlap"-ban is közzétett megnyitó beszédéből kitűnt) művészeti fejlődésünk fontos állomásaként értékelte és támogatásáról biztosította, a közönség (legalábbis ami a látogatottságot illeti) az átlagost meghaladó figyelmével tüntette ki — a kritika viszont keményen elmarasztalta. Egyfelől tehát permanens érdeklődés és művészetpolitikai kvalifikáció — másfelől ingerült elutasítás. Ilyen különbségeket tapasztalva, önkéntelenül merül fel a kérdés: vajon hol, melyik oldalon van az igazság, s egyáltalán: *mi az igazság a szép nevű és nagy múltú kiállítás körül?*

Bevallom, magam is azok közé tartozom, akik különleges jelentőséget tulajdonítanak mai művészetünkben a Vásárhelyt kialakult szemléleti és ábrázolási törekvéseknek, elfogultságom azonban sosem akadályozott meg abban, hogy esetenként hangot adjak kritikai észrevételeimnek. Nem érzem tehát ellentmondásosnak, ha kijelentem: amikor — vásárhelyi elkötelezettként — egyetértek Kornidesz Mihály megállapításainak *általános vonatkozásaival,* mint kritikus a tárlat *konkrét megítélésében* kollégáimnak adok igazat, mert a bemutatott kollekció egésze, sajnos, nem igazolja a megnyitó beszéd lelkes derűlátását. Véleményünk egybeesése — hadd szögezzem le mindjárt — mégsem jelent valamiféle nézetazonosságot, én ugyanis az elsivárosodás okait nem elsősorban a külsődleges stílusfordulatok, a könnyebb megoldások „eluralkodásában" vélem felfedezni, hanem az igazán sohasem teljesen homogén, de valaha közös célkitűzésekről és elvekről tanúskodó összkép bántó fellazulásában. *Hogy a kiállítás langyossá, erőtlenné, arcnélkülivé sikeredett, az szerintem az eredetileg vállalt koncepció feladásának-szétmosásának, az anyaggyűjtés és -arányosítás következetlenségeinek eredménye.*

Vásárhely, a „vásárhelyiség" — tudjuk —, nem is olyan rég még *szellemi fogalom* volt a magyar piktúrában: egyfajta társadalmi indítékú alkotói magatartást, illetve a konkrét valóság tényeire építő, s többnyire a figurativitás keretein belül maradó ábrázolási módszert értettünk rajta. Ez a felfogás, bár előszeretettel nyúlt az alföldi témához, nem merült ki csupán a paraszti lét problémáinak megjelenítésében; arról volt szó inkább, hogy az itt dolgozók és az ide tömörülők a képet alkotó tényezők közül az inspiráció *tartalmi vonatkozásaira,* tehát az élményszerűségre, az etikai hitelre, a közlésre helyezték a hangsúlyt, szemben a szakmai megoldásoknak előnyt adó, s a témát csak motívumként hasznosító vonulatokkal. Az őszi tárlatot — nem kétséges — éppen a *polarizálás tudatossága* emelte a többi kollektív rendezvény fölé; sajátos levegője, önálló karaktere miatt válhatott orientáló erővé. Tény és való, hogy az ilyetén létrejött relatív egység időről időre — a közelmúltban egyre gyakrabban — megbillent, átrétegeződött, mégis: a törzstagok meghatározó szellemisége, pontosabban e szellemiség kohéziós ereje csaknem máig elégségesnek bizonyult a konstrukció összetartására.

A kocka, úgy tetszik, ezúttal végérvényesen megfordult: *az őszi tárlat is ugyanolyan „keresztmetszet-kiállítássá" vált, mint minden más országos rendezvény.* Nem az itt élő és dolgozó művészek, nem az alföldi művészet, s még csak nem is a visszatükrözés természetelvű módszereivel élő — vagy, hogy még tágabban fogalmazzak — a különböző stílusú, de realista szemléletű alkotók fóruma, hanem mindenkié, aki beküldi ide munkáját. Csodálkozhatunk-e ezek után, ha ebben a sokakat megszólaltató — és minden felfogást egyaránt méltányló — konglomerátumban az ellentétes nézetek semlegesítik egymást, s e semlegesítés nyomán részben elfedődnek, részben kompromittálódnak a vásárhelyi vonások? Igen, ismétlem, kompromittálódnak is, mert az ihlettelen utánzóktól, a lélektelen rutinierektől is megterhelt kusza környezet felerősíti, a *ténylegesnél nagyobbnak mutatja* az eszmeileg idetartozók pillanatnyi gyöngeségeit!

S annál is inkább így van ez, mert a tárlat szervezői — valami érthetetlen szűkkeblűség folytán — nem élnek az *arányosítás kiegyenlítő eszközével,* nem adnak teret a vásárhelyi „második vonal" (s hozzájuk értem a tájegység több más alkotóját is), esetenként talán problematikus, de mindenképpen idevaló alkotásainak. Fodor Józsefnek, Csikós Andrásnak, Fontos Sándornak — s a lista még tovább sorolható! — egy, legfeljebb két alkotása ha bekerül, míg néhány Pestről leránduló, s sokszor gyökeresen más szemléletű művésszel összehasonlíthatatlanul toleránsabb a zsüri. A tágítás igénye persze helyénvaló, de mivégre, ha a szervezés a tárlat hagyományai ellenében történik? Azt ugyanis senki sem tagadhatja, hogy sok olyan festő, szobrász és grafikus nem szerepelt itt soha, aki pedig a vásárhelyi elveket *sokkal eredetibb és különb erővel képviseli,* mint nem egy állandó kiállító. Nos, őket kellene elsősorban megnyerni!

Megoldás tehát van, sőt, nem is csak egy van, és sürgősen folyamatba kell tenni valamennyit, ha nem akarjuk, hogy a tárlat végképp elveszítse profilját. A teendők? Felújítani — s új alapokra helyezni a meghívásos rendszert, visszaszorítani — érdemekre való tekintet nélkül — a jelentől elszakadt, idillizáló tendenciákat, útját állni az önmagukban bizonnyal értékes és érdekes, de szellemiségüket tekintve nem idevaló művek beáramlásának. Ha ismét nyilvánvaló lesz, hogy Vásárhelyt csak az olyan alkotásoknak van jogosultsága, *melyekben a művészi látás túlnő a szubjektivitáson,* meggyőződésem, hogy az őszi tárlat visszanyerheti régi tekintélyét.

Ezt persze a művészetpolitika is elősegíthetné, ha nemcsak szép szavakkal, de a táborszervezéshez szükséges erkölcsi és anyagi támogatással is a vásárhelyiek mellé állna!

Tasnádi Attila

EK

ében

otthon kivitelezésén dolgoznak az építők.

A város életéről szóló beszámoló után Sarlós István a mezőtúri kórházat és rendelőintézetet kereste föl.

Sarlós István végül részt vett és felszólalt a kórház egészségügyi pártalapszervezetének beszámoló. taggyűlésén.

(MTI)

tése

ler Ádámnak, a kocsolai Vörös Csillag Tsz elnökének, *Molnár Lajosnak*, a szentesi Május 1. Tsz elnökének, *Rácz Józsefnek*, a püspökladányi Zöld mező Tsz elnökének, *Schupkégel Sándornak*, a csárdaszállási Petőfi Tsz elnökének, valamint *Weisz Jánosnak*, a gödrei Béke Tsz elnökének. További húsz szakember a Munka Érdemrend ezüst, illetve bronz fokozatát vehette át.

A kitüntetéseket *Losonczi Pál*, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke nyújtotta át.

ncia

csolatrendszerével megalapozta a népek barátságát. Erre alapozva mondhatjuk azt, hogy *az enyhülés vívmányai megvédhetők*, erre alapozva lehet számítani arra, hogy bár a következő néhány évben olyan helyzet állhat elő, amely tovább élezi az ideológiai harcot, de *a két rendszer békés egymás mellett élése akkor is fennmarad.*

Szabó József, az MSZMP KB Politikai Főiskolájának rektora előadásában kiemelte a szocializmus magyarországi építésének néhány lényeges tapasztalatát, hangsúlyozta, hogy az elmúlt évtizedek töretlen fejlődését *a marxizmus—leninizmus elveinek magyarországi viszonyokra való alkotó alkalmazása biztosította.*

A hazai ideológiai munka és a nemzetközi ideológiai harc szoros kapcsolatával, kölcsönhatásával foglalkozott *Pálos Tamás*, az MSZMP KB agitációs és propagandaosztályának helyettes vezetője.

A MINISZTERTANÁCS TÁ

Milliárdok a tömegközlekedés javítására

A kormány a tömegközlekedést a közvélemény hangulatát befolyásoló, rendkívül *fontos politikai kérdésnek* tekinti. Magyarországon *naponta 16 millió utazást bonyolítanak le*, ebből 6 milliót a fővárosban, Debrecenben, Győrben, Miskolcon, Pécsett és Szegeden.

A Minisztertanács 1973-ban, majd 1977-ben foglalkozott Budapest és az öt nagyváros tömegközlekedési helyzetével. Most csütörtökön a *határozatok végrehajtását* értékelték a közlekedés- és postaügyi miniszter előterjesztése alapján. Ami a leglényegesebb: a motorizáció robbanásszerű fejlődése, az utak zsúfoltságának növekedése ellenére sem romlott, hanem *javult* a helyzet. Budapesten mindenekelőtt *a metró segíti elő a zsúfoltság csökkentését.* Az új 260-as és 280-as típusú Ikarusok nagyobb befogadóképességűek, kényelmesebbek és gyorsabbak, mint elődeik voltak.

Megkezdődött a villamosvasút-hálózat rekonstrukciója, a HÉV-vonalakon fokozatosan alakítják ki a gyorsvasúti rendszert. A trolibusz-hálózat fejlesztése ismét előtérbe kerül. Érthetően, hiszen *üzemeltetése olcsóbb*, mint például az autóbuszoké és ugyanakkor *nincs környezetszennyező hatása.*

Nemcsak beruházásokkal, hanem *szervezéssel is jelentős eredményeket lehet elérni.* A Volán ma már számítógépek segítségével készíti menetrendjeit. A nagyvárosokban több évtizedes gyakorlattal szakítottak. Azelőtt a környező falvakból minden járat a város centrumába „futott" be. Ma már mindenütt, ahol ez indokolt, *a lakótelepek és a nagyüzemek közötti kapcsolatokat teremtik meg* és az új lakótelepek, valamint a régi városrészek között *új, közvetlen vonalakat* nyitnak. Ezt a forgalomszervezést megkönnyítette, hogy — egy régi kérésnek eleget téve — a városokban az egybeépült településeknél egységes, *a lakosság számára megtakarítást jelentő tarifarendszert* léptettek életbe 1981 júniusában.

Ma már a teljes személyforgalom *52 százaléka* magánjárművekkel, motorkerékpárral bonyolódik le. A tömegközlekedés javítása, a forgalom gyorsítása és a zsúfoltsága csökkentése azonban *változatlanul fontos követelmény.* A nemzetközi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a *lépcsőzetes munkakezdés* bevezetése beruházások nélkül is lehetővé teszi a zsúfoltság csökkentését, a közlekedési kapcsolatok javítását. A korábbi években már több intézkedés született, de sok helyen nem éltek a lehetőséggel vagy az üzemek, hivatalok fokozatosan visszaálltak a régi munkakezdési időre. Budapesten 840 vállalatnál végeztek vizsgálatot és tapasztalatok alapján 1972-ben *300 ezer ember munkakezdését változtatták meg.* Győrben az első kísérlet 1975-ben kudarcot vallott, három évvel később viszont 11 ezer dolgozó és tanuló tért át az új munka-, illetve tanítási-idő-kezdésekre. Pécsett 1975 óta alkalmazzák ezt a rendszert. Most, az ötnapos munkahét bevezetésekor, sok helyütt csak a termelési, gazdasági célokat vették figyelembe, a tanácsokkal nem egyeztették az elképzeléseket, holott a vállalatok érdeke is, hogy a közlekedési kapcsolat biztosítva legyen, *dolgozóik kényelmesebben és gyorsabban utazhassanak.*

A kormány csütörtöki ülésén felhatalmazta a fővárosi, illetve az érintett megyei tanácsokat, hogy a vállalatokkal *vizsgálják felül* a munkaidőkezdéseket. A bölcsődék, óvodák, iskolák működési rendjét is az üzemekéhez kell igazítani. Mindez nem közlekedési kérdés, hanem *közérdek.*

A VI. ötéves terv időszakában több *10 milliárd forintot* fordítanak beruházásokra, mindenekelőtt Budapesten és az öt érintett nagyvárosban. De csak újabb járművek beszerzésével, a technikai feltételek javításával nem lehet eredményt elérni. Legalább ugyanilyen döntő kérdés *a jó szervezés, forgalomirányítás.*

M. T.

Az energiaprogram végrehajtásának gyorsítása

Hogyan lehetne több energiát megtakarítani, hatékonyabban takarékoskodni a kőolajalapú tüzelőanyagokkal a közlekedésben és a hírközlésben?

A kormány energiaracionalizálási akcióprogramja a VI. ötéves tervre 714 ezer tonna üzemanyaggal egyenértékű megtakarítást irányoz elő. Ebből a közlekedési tárcára *73 ezer tonna jut.* Az energiatakarékosságot elősegítő beruházásokra — a vasút villamosításán kívül — *700 millió forintot fordíthat*

A közúti közlekedésben fokozottabb ellenőrzéssel is szigorítani fogják a ZIL-típusú tehergépkocsik fogyasztási normáját. Elsőként a közületi, a későbbiekben a magángépjárművekre is kiterjesztik az energiagazdálkodási bírságot. Azaz; *a közúti ellenőrzések során észlelt túlfogyasztásokért fizetni kell majd.*

Ez év január elseje óta *a vállalatok mintegy 70 millió forint bírságot fizettek ki a 100 kilométeren felüli üresjáratokért.* A közúti tehergép-

A városi közlekedésben 550 tonna gázolaj és több mint 3 ezer megawattóra villamosenergia-megtakarítást eredményez majd, hogy a nyári szabadságolási időszakban a kisforgalmú szárnyvonalak járatait ritkítják, s más forgalomszervezési intézkedéseket hoznak.

A vasúti közlekedésben évi mintegy 1200 tonna gázolaj takarítható meg, ha *a kevésbé kihasznált dízelvontatású vonatok személy-*

MK SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-747, 340-726

Fejér Csaba, festőművész

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1981 JUL 1.2

művészet,
lődés

ALFÖLDI MŰHELY

1021

FEJÉR CSABA: FÁK

MA

1981. JÚLIUS 12., VASÁRNAP

Izabella napja

A Nap kel 4 óra 59 perckor, és nyugszik 20 óra 40 perckor. A Hold kel 16 óra 20 perckor, és nyugszik 1 óra 46 perckor.

ÖTVENÖT ÉVE.

1926. július 12-én kezdődött meg Budapesten a KMP és az MSZMP vezetőinek pere. A törvényszéki tárgyalás végeztével Rákosi Mátyást, Óry Károlyt, Gögös Ignácot, Vas Zoltánt, Hámán Katót, Vági Istvánt és több társukat hosszabb-rövidebb börtönbüntetésre ítélték. Mivel a Horthy-féle kormány a perrel nem tudta bizonyítani az MSZMP kommunista mivoltát, a párt betiltásától egyelőre elállt; e helyett az MSZMP szervezeteinek működését rendőri-csendőri úton igyekezett minden módon megbénítani, lehetetlenné tenni.

SOK NAPSÜTÉS

Várható időjárás ma estig: Délutáni gomolyfelhőzet. Sok napsütés, esetleg helyi záporok és zivatarok. Napközben csak kissé élénk, változó irányú szél. A várható legmagasabb nappali hőmérséklet ma: 30 fok körül.

MOZI

Csongrád: Szabadság: Rally. Színes, szovjet krimi. Kezdés: fél 4, fél 6 és háromnegyed 8 órakor. Éjszakai előadás: A kecsely három napja. Színes, amerikai film. 14 éven felülieknek! Kezdés: este 10 órakor. Matiné: Vadvízország. Magyar természetfilm. Kezdés: délután 2 órakor. Hétfőn: Üdülők. Színes, francia filmvígjáték. 14 éven felülieknek! II. helyárral! Kezdés: fél 4 és fél 6 órakor. Szegfű vodkával. Színes, lengyel filmvígjáték. Kezdés: háromnegyed 8 órakor. Éjszakai előadás: Gengszterek sofőrje. Színes, angol bűnügyi film. III. helyárral! 14 éven felülieknek! Kezdés: este 10 órakor.

Vásárhely: Béke: A királyi biztos szeretője. Színes, brazil film. II. helyárral! 16 éven felülieknek! Kezdés: fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor. Matiné: Robinson Crusoe. Színes, szovjet film. Kezdés: délelőtt 10 órakor. Hétfőn: Hófehér és rózsapiros. Színes NDK mesefilm. Kezdés: fél 4 órakor. Pugocsov, I—II. rész. Színes, szovjet tör-

Makszimka. dés: délelőt
Hétfőn: Nev
olasz westernfilm. III. helyárral! Kezdés: háromnegyed 3, negyed 6 órakor. Volt egyszer egy vadnyugat, I—II. rész. Színes, amerikai—olasz westernfilm. 14 éven felülieknek! II. dupla helyárral! Kezdés: fél 8 órakor: Szabadság: Kramer kontra Kramer. Színes, Oscar-díjas amerikai film. II. helyárral! 14 éven felülieknek! Kezdés: fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor. Hétfőn: Egy kis indián. Színes, amerikai ifjúsági film. Kezdés: fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor.

RÁDIÓMŰSOR

KOSSUTH ADÓ

5.00 Előttünk a vasárnap! 7.23 Vizeink völgyében: A Kácsi patak mentén — Kovács Jenő műsora. 8.10 Út kontinens hét napja. 8.26 Népdalok. 9.00 Lamara Cskonija és Alekszandr Vorosilo operaáriákat énekel. 9.30 ... Fürdőlevél — Szél Júlia riportja. 10.08 A hajnal lánya. F. W. Bain szanszkrit kézirat alapján írott hindu meséje rádióra alkalmazva. Szereposztás: A király — Kálmán György, A cséti — Császár Angéla. 10.59 „Mostan színes tintákkal álmodom ..." — Kosztolányi Dezső versei (Elmondja: Dunai Tamás és Kozák András.) 11.14 Vasárnapi koktél. Közben: 12.10—12.15 Édes anyanyelvünk. 13.00 Bizalom. Faragó Vilmos írása. 13.10 Magyar művészek operettfelvételeiből. 13.40 Rádiólexikon. 14.10 Elisabeth Schwarzkopf dalfelvételeiből. (Zongorán közreműködik: Gerald Moore). 14.40 Pillantás a nagyvilágba: A jurták földjén — Földvári Géza mongóliai útijegyzete. 15.12 Szántai Ildikó és Ötvös Csaba népdalokat énekel, Keszthelyi Pál furulyázik. 16.29 A századelő irodalmának hetei: A Nyugat körüli viták. 17.10 Metronóm. 17.30 Művészlemezek. 18.45 A századelő irodalmának hetei — Móricz Zsigmond: Az isten háta mögött. 19.47 Az Állami Népi Együttes felvételeiből. 20.30 Új operalemezeinkből — Verdi: Aida, négyfelvonásos opera. 23.27 Hans Knappertsbusch vezényli a Bécsi Filharmonikus zenekart. 0.10 Lehár Ferenc saját műveit vezényli a Zürichi Tonhalle Zenekar élén.

PETŐFI ADÓ

6.00 Népszerű muzsika — korán kelőknek. 7.00 A római katolikus egyház félórája. 7.30 Gergely Ferenc orgonál. 8.05 Mit hallunk? 8.30 Miska bácsi levelesládája. 9.00 Táncdalok Rómából. 9.30 Világvasárnap.

(Ism.) 9.40 Cimbora. Irodalmi magazin gyerekeknek. (Ism.) 10.30 A kengyelfutó gyalogkakukk legújabb kalandjai, amerikai rajzfilmsorozat, XIII/10 rész. (Ism.) 10.50 Stop! Közlekedj okosan, 33/9. rész: Rendőri forgalomirányítás. 10.55 Hírek 11.00 Sportrandevú, 2. gördeszkán — görkorcsolyán. 13.40 Nyári vakáció — iráni film, gyerekeknek. 14.45 Nótaszó. Nyár 15.05 Reklám. 15.10 John Ford sorozat: A besúgó. Felirato amerikai film. 16.40 Reklám 16.45 Beszélgetés az operáról Offenbach: Hoffmann meséi 17.20 Műsorainkat ajánljuk! 17.4 Magyar derby. Közvetítés Kerepesi úti ügetőpályáról. 18.2 Reklám. 18.35 A Közönségszolgálat tájékoztatója. 18.40 Tv torna. 18.45 Esti mese. 19.00 A Hét. 20.00 Hírek. 20.05 Kallódó emberek, amerikai film. 22.0 Telesport — Hírek, vívó világbajnokság. Párbajtőr, csapatdöntő. Közvetítés Clermont-Ferrandból. Kb: 23.25 Hírek.

2. MŰSOR

Adásszünet.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

BELGRÁD 1.

10.00 Barázdák — faluműsor utána gyermekműsor, magya nyelven. 11.00 Filmmatiné, gyer mekeknek. 12.50 Népi muzsika 13.00 Földművelőknek. 14.00 Ju goszlávia jó napot! — tájékoz tató — szórakoztató műsor. 15.0 Pro et contra. 15.30 Játékfilm 17.00 Vasárnap délután. 18.3 Dunkerque — angol játékfilm. 20.00 A Zágreb '80 animációs filmszemle. 20.27 Ma este. 21.0 Partizán hajóraj — drámasorozat. 22.00 Dokumentumriport. 22.50 Sportszemle.

BELGRÁD 2.

19.45 Dokumentumműsor. 20.2 Ma este. 21.00 Zenei műsor. 22.10 Kis koncert.

1981. JÚLIUS 13., HÉTFŐ

Jenő napja

A Nap kel 5 óra 00 perckor és nyugszik 20 óra 39 perckor A Hold kel 17 óra 21 perckor és nyugszik 2 óra 16 perckor

SZÁZNEGYVEN ÉVE,

1841. július 13-án született, é 77 éves korában, 1918 áprilisá bant halt meg Otto Wagne osztrák építész, a XX. századi modern építészetének egyik elő futára, a bécsi építészeti iskol megalapítója, melyet világhír tanítványai — A. Loos, J. Joffmann stb. — tették ismertté.

MK SAJTOFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-742, 340-726

Fejér Csaba festőművész

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1981 JUN 14

1021

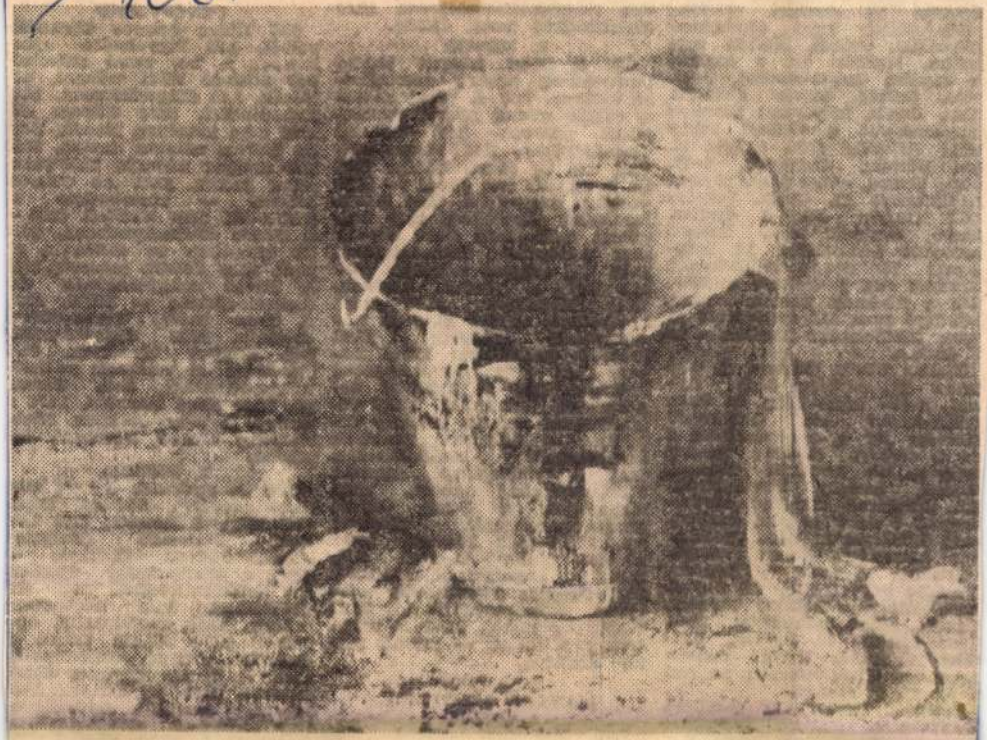

FEJÉR CSABA: A VÖDÖR

matiné: A Tenkes kapitánya I.—II. rész. Magyar kalandfilm. Dupla helyárral! Kezdés: délelőtt 10 órakor. Hétfőn: Münchausen báró csodálatos kalandjai. Színes, francia mesefilm. Kezdés: fél 4 órakor. A repülés megszállottjai, I—II. rész. Színes, szovjet életrajzi film. Dupla helyárral! Kezdés: háromnegyed 6 órakor. Filmtéka (Ifjúsági Ház. Zrínyi u. 1.): Hétfőn: Casanova, I—II. rész. Színes, olasz film. 18 éven felülieknek! II. dupla helyárral! Kezdés: este 6 órakor. Kert: Skalpvadászok. Színes, amerikai westernfilm. II. helyárral! 14 éven felülieknek! Kezdés: este 9 órakor. Hétfőn: Túl a félelmen. Színes, francia bűnügyi film. III. helyárral! 18 éven felülieknek! Kezdés: este 9 órakor.

Makó: Vörös Csillag: A biztosan ölő sárkány lady. Színes, japán kalandfilm. 16 éven felülieknek! III. helyárral! Kezdés: fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor. Hétfőn: Félénk vagyok, de hódítani akarok. Színes, francia filmvígjáték. III. helyárral! Kezdés: háromnegyed 6 és 8 órakor. Szabadság: Münchausen báró csodálatos kalandjai. Színes, francia mesefilm. 14 éven felülieknek! Kezdés: negyed 6 és fél 8 órakor. Matiné: Haláios tévedés. Színes, NDK kalandfilm. Kezdés: délelőtt 10 órakor. Hétfőn: A fekete kutya. Színes, jugoszláv film. Kezdés: negyed 6 és fél 8 órakor.

Szentes: Szabadság: Óvakodj a törpétől. Színes, amerikai bűnügyi filmvígjáték. II. helyárral! 16 éven felülieknek! Kezdés: 4, 6 és 8 órakor. Ma- [illegible] Tenkes sziget rejtélye.

sárnap spo
filmdalok.
tó. 20.43
óra irodal
Szórakoztat

7.00 A p
szerb-horvá
gi műsora.
ti stúdió
tiségi mű
operakettős
vek. 9.55 Ú
Öt kontine
politikai ne
felvételek
gának mer
12.41 Renes
13.04 Kis [illegible] Bar-
tók Béla a gyulai vásáron.
13.09 Slágerlista. 13.44 Régi hangszerek világa. 14.05 A Rádiószínház krónikája. 15.05 Sztárok sztereóban: Trini Lopez. 15.45 A magyar szépprózá századai. 16.09 A Juilliard vonósnégyes lemezeiből. 17.00 Világszínház: Dulska asszony erkölcse — Gabriela Zapolska színművének rádióváltozata. 18.17 A Collegieum Aureum Kamarazenekar játszik. 19.35 Kapcsoljuk a Pesti Vigadó hangversenytermét. Közben: kb. 20.20—20.40 Modern írók portréi. Tudor Arghezi. Kb. 21.20 Dzsesszfelvételeinkből. 22.00 Magyar zeneszerzők rézfúvós kamarazenéjéből. 22.22 Weber operáiból. 22.57 A munkadal: A szüret — Békefi Antal előadása.

TV-MŰSOR
MAGYAR TELEVÍZIÓ
1. MŰSOR

8.05 Tv-torna. (Ism.) 8.10 Óvodásoknak: 1. Cyprian apó meséi, 3. rész: Szófogadatlan mese. 2. Spejbl és Hurvinek. 5.

A Rádió Dalszínházának Offenbach-ciklusa — XV/3. rész A 66-os szám, egyfelvonásos daljáték. 19.37 Újdonságainkból. Magyar táncdalok. 20.0 Kérdések és válaszok az értelmiségpolitikáról. 20.33 Társalgó. 22.00 Népi muzsika. 23.15 A dzsessz a 70-es években. Niels Henning Orsted Pedersen felvételei.

3. MŰSOR

9.00 „a senkinek ő volt mindene csupán". Edward Esslin Cummings költészete. 9.30 Leonard Pennario (zongora) Jascha Heifetz (hegedű) és Gregor Pjatigorszkij (gordonka) triófelvételeiből. 10.30 Rádiólexikon. 11.05 Beethoven-művek. 12.24 Csajkovszkij operáiból. 13.07 Fábián Márta és Szakály Ágnes cimbalmozik. 13.26 A Police együttes felvételeiből. 13.59 Új lemezeinkből. Három Rossini fúvósnégyes. 14.40 Magyar előadóművészek felvételeiből. 16.00 A hét zene műve — Muszorgszkij: Éj kopár hegyen. 16.30 Harmin [illegible] A Nick Straker Ban

MK SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Fejér Csaba, festőművész

NÉPSZAVA

1980 NOV 14

1021 NÉPSZAVA

KIÁLLÍTÁSI KALAUZ

Fejér Csaba képei a Csontváry Teremben

Az elhagyott tanya

Fejér Csaba képei előtt mindig egykori professzorom, Kardos László szavai jutnak az eszembe, aki Thomas Mann írásművészetét elemző előadásában a Varázshegyről kifejtette: ez a könyv már csak azért is remekmű, mert a közönség *minden rétegének* élményeket tud nyújtani.

Nos, számomra Fejér Csaba képei hasonlóan *összetett*, a műélvezés és értelmezés legkülönbözőbb lehetőségeit felkínáló alkotások: mennél mélyebben ássuk be magunkat titkaikba, annál gazdagabb mondanivalóval szolgálnak. Lehet őket szemlélni — és csodálni — a bennük ábrázolt látványok, ezek hűsége, szépsége, részletgazdagsága felől, lehet értékelni a visszatükrözés természetelvű módszereinek máig érvényes aktualitása, vagy a művészetben mindig is nagy szerepet játszó mesterségbeli tudás, a szakmai felkészültség oldaláról; de lehet az ábrázolt jelenségek, illetve az előadás műyessége mögé nézve is, a művész indítékait kutatva, a verista szemléletmód magatartásbeli rugóit, filozófiai-világnézeti alapjait vizsgálva. Egy Fejér-Csaba-kép — akárcsak Thomas Mann regénye — a megközelítés minden szintjén *színvonallal honorálja* a jóindulatú érdeklődést, igazi mélységei azonban csak akkor tárulnak fel, ha megfelelő érzékenységgel (de írhatnánk felkészültséget is!) globális és egyben árnyalt módon próbáljuk meg értékeit a magunkévá tenni. *Tárgy, téma, nyelvezet és mondanivaló egyidejűségében.*

Egy ilyen komplex birtokbavétel aztán mindent érthetővé tesz, megvilágosít. Kiderül többek között, hogy Fejér Csaba meditatív, sőt, lírai alkat, akit minden elébe kerülő tárgy, jelenség vagy ember hosszas töprengésre kényszerít, töprengésre a sorsról, a múltról, a fejlődésről. Mindent felboncol, elemeire szed — majd ismét összerak, miközben gonddal kitapogatja mind az előrevivő, mind a hátrahúzó erőhatásokat.

A folyamatosságot megteremtő hol csendes, halk, máskor harsabb és nyersebb küzdelem, pontosabban e *küzdelem természete* érdekli, amely a külsőségeket csakúgy áthatja, mint az emberi lét rejtettebb tájait: az érzelmeket, indulatokat,. Szociográfusi nézőpontja, s ezt hűen tolmácsoló dokumentarista stílusa egyszerre tükröz kritikát és megértést, szenvedélyes cselekvésvágyat és objektív kívülállást, az értékek relatív voltából adódó kétkedést és türelmes, szívós bizonyosságkeresést. S mindez két szín, a szürke és a barna sokhangú regiszterén, lebilincselő színességgel, a gesztusfestészet eszközbeli eredményeinek egyéni asszimilálásával adja elő, olyan festői energiával és intenzitással, amelynek sodrában a reáliák rejtett, szimbolikus arcukat is megmutatják!

Fejér Csaba képvilágában, amely képvilág — tény és való —, még a tegnapot és a mát (pontosabban a mának egy szeletét) idézi inkább, mint a holnapot és a holnaputánt, a magam részéről az *ábrázolás érettséget* becsülöm a legtöbbre. Amit Fejér Csaba lát, azt nagyon pontosan látja, kivált, ha a látnivaló belül esik közvetlen életterének körén. Imponáló biztonsággal ragad meg jellemeket, helyzeteket, hangulatokat; irgalmatlan éleslátással hasít bele a civilizációs fejlődés új periódusába lépő paraszti lét bonyolult redőzetébe, újratermelődő konfliktusaiba. Tárgyilagosságán is átüt azonban elfogultsága, együttérző szeretete: olvatén van otthon a vásárhelyi tanyákon, miként József Attila a külvárosban. A költő után így ő is elmondhatná az Elégia zárósorait: *„Igazán / csak itt mosolyoghatsz, itt sírhatsz, / Magaddal is csak itt birhatsz, / óh lélek! Ez a hazám."*

Tasnádi Attila

Elutazott a laoszi szövetkezeti küldöttség

Csütörtökön elutazott udapestről a laoszi me-gazdasági szövetkezetek ervezését irányító köz-onti bizottság küldöttsé-e, amely *Da Thephany* nök vezetésével, a Ter-előszövetkezetek Ország-os Tanácsa meghívására yolc napot töltött ha-inkban.

A vendégek a laoszi és magyar téeszek kapcso-atának szélesítéséről ta-ácskoztak *Czimbalmos Jéla*val, a TOT főtitká-ával. A küldöttség talál-kozott *Erdei László*néval, a Magyar Nők Országos Tanácsa elnökével is.

Tanzániai faluvezetők Vépen

Tanzániai faluvezetők érkeztek csütörtökön a vépi Mezőgazdasági Szak-munkásképző és Munkás-továbbképző Intézetbe. A huszonegy tagú csoport a magyar—tanzániai mű-szaki-tudományos együtt-működés keretében *öt hónapig ismerkedik a magyar mezőgazdasággal*, ta-nul a jól felszerelt vépi oktatási intézményben. Megismerkednek a kor-szerű munka- és üzem-szervezéssel, a növényter-mesztési, növényvédelmi, és állattenyésztési mun-kákkal, a különböző gép-rendszerek technológiá-jával, az erő- és munka-gépek kezelésével.

Tervezési konferencia

A Szervezési és Veze-tési Tudományos Társa-ság november 14—15-én rendezi meg a IV. válla-lati tervezési konferen-ciát. A tanácskozáson mintegy 700 résztvevőt kívánnak hozzásegíteni ahhoz, hogy jobban meg-ismerjék a tervezési mód-szereket, s így cégeik ru-galmasabban alkalmaz-kodhassanak a gazdasági környezethez. A tájékoz-tató előadásokat a köz-ponti irányító szervek ve-zetői tartják, a szekcióülé-seken pedig olyan válla-lati szakemberek kapnak szót, akik már bevált ter-vezési tapasztalatokkal rendelkeznek. Az előadá-sok után vitára és vélemény-cserére is mód nyí-lik.

A szabályozók kiegyensúlyo

Beszélgetés Ve

mezőgazdasági és élelmezés

A mezőgazdasági szabályozók 1980. január 1-én léptek életbe. Ezekben a napokban mindenütt tárgyalják, hogy a következő év gazdálkodásához miként alakulnak, módosulnak a közgazdasági szabályozók. Miért van erre szükség, kérdeztük *Vendégh Ferenc* mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettest. Talán nem voltak elég hatásosak ezek a szabályozók?

— Azért tartom fontosnak ezt a kérdést, mert igen sok embert foglalkoztat az 1981-es közgazdasági szabályozók alakulása. Megkérdezik, ha tavaly elkészültek a szabályozók, most miért módosítjuk. 1980-ban legalább egyöntetű tapasztalatot akartunk szerezni a VI. ötéves terv közgazdasági munkájáról. Meg akartunk győződni arról is, hogy a mezőgazdasági nagyüzemek miként reagálnak az ilyen típusú intézkedésekre.

● Mit tapasztaltak?

— *Az üzemek egy részében igen jól fogadták az új közgazdasági feltételeket, illetve megtanultak rugalmasan gazdálkodni az árakkal és a termelés eredményességét befolyásolták. Helyenként azonban aggodalmaskodtak, mert a mi nagyüzemeink számára szokatlanok a gyakori árváltozások.* Olyan tapasztalatokat is levontunk, amelyek hatására, már bizonyos esetekben 1981-re szolidabb változtatásokat eszközölünk. Így például a műtrágyaárakat nem a tervezett 20, hanem 6 százalékkal emeljük. Sok üzemben ugyanis az egyéb költségek gyors emelkedése miatt elhanyagolták a műtrágyázást.

— Egy másik nagyon fontos lépés, hogy a szabályozók alkalmazásával az *átlagos minőségű földről lehozható terméktömegből és minőségének megítéléséből indulunk ki.* Korábban ugyanis egyformán érvényesültek az elvonások a jó és a gyenge adottságú gazdaságoknál. Csak az utóbbiak jártak rosszul, hiszen ők is elvégezték azt a munkát, amelyet a másik csak nagyobb ráfordítással, kevesebb eredménnyel. *Kiegyensúlyozottságra kell törekednünk abban, hogy minden területet megműveljenek, mert érdemes, mert szüksége van rá az országnak.*

● Ha már a földnél tartunk, szólhatunk-e a szabályozók vonatkozásában a talaj termőképességének fokozásáról, a vízrendezésről, a talajjavításról, vagyis a melioráció

— Feltétlenül, hiszen ez is az egyik fontos célkitűzésünk a következő tervszakaszban. *A melioráció költséges, de viszonylag gyorsan megtérülő komplex munka, amely az egész gazdálkodást* előnyösen befolyásolja. A költségek miatt azonban a gyenge adottságú gazdaságok nem tudnak erre vállalkozni. Ezért nem egy-egy gazdaságot támogatnak majd a szabályozókkal, hanem *a térségek rendezését szükséges megvalósítani, előnyben részesíteni.*

● Milyen ágazatokban kívánnak előbbrelépni a VI. téves tervben? S ezek összefüggésben vannak-e a lakosság ellátásával?

— A fejlesztési lehetőségek lényegében olyanok, mint az elmúlt tervciklusban voltak, de változik a felhasználás szerkezete. Sok és nagy épületet, állattartó telepet létesítettünk, de ezek kihasználtsága még fokozható. A szarvasmarha-ágazatban például legalább 10 százalékkal lehet a férőhelyeket növelni. Erre különösen serkentenek a szabályzók. Nagyon ösztönző a tejprémium és általában a tehéntartásban a hitelrendszer. A húsmarhatartásnál is jelentős forgóalap-juttatást biztosítanak a szabályozók tehenenként, de mérlegre kerül az is, hogy mennyiért állítanak elő egy kiló húst, hogyan hasznosít-

lelkivilágának, gondolkodásának helyes mederbe terelésére.

A reményt mi sosem ad-[illegible] fel — látja a súlyos eseteket, a visszaesőket, és remülten teszi fel magának a kérdést: *én is ilyen leszek?*

Gyermekpszichiátria

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Fejér Csaba festőművész „Pusztuló tanya" c. műve.

NÉPSZAVA

1982 AUG 13

Sopronban nyílik meg Fejér Csaba és Renner Kálmán üzemművész kiállítása aug. 17-én ~~nyílik meg~~.

6 / 1021

Tanácselnök, agronómus, tanító

Új falukép, fiatalokkal

Bármilyen furcsa és mulatságos, eltévedtem a kilencszáz lelket sem számláló *Baktakék* főutcáján. Nem találtam a tanácsház épületét. Mert szinte a felismerhetetlenségig változott meg egy évtized alatt, amióta itt jártam, ez a csereháti aprófalu.

Akkor az volt a mindennapok égető gondja: *megmaradnak-e ezek a néhány száz lelkes falvak egyáltalán? Vagy utolsó lakók lesznek a bennük élő öregek?*

Megvalósítható-e a korszerű, nagyüzemi gazdálkodás az apróra szabdalt, dombokra felfutó, erdők közé ékelt sovány szántóföldeken? Telepíthető-e a közelbe, haszonnal ipari munkahely? Közelebbre kerülnek-e, jobb közlekedéssel a városok? Jut-e áru az itteni boltokba? Marad-e itthon az öregeken és a kisgyerekeken kívül nappal is valaki? Lesz-e orvosa,

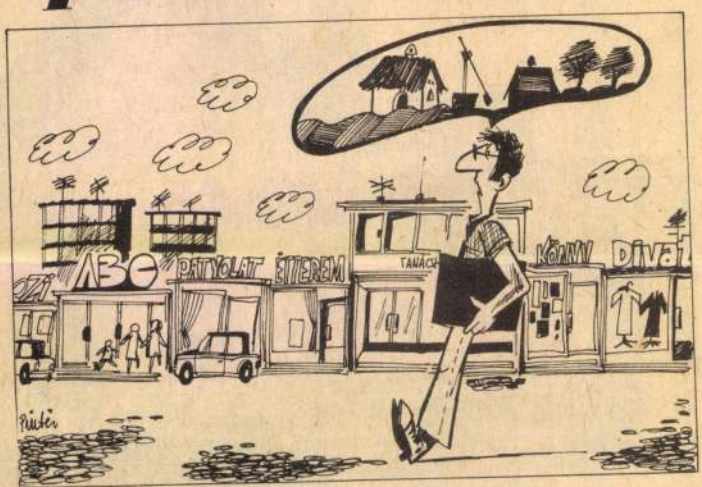

— E hónap elejétől van saját körzeti orvosunk. És felesége személyében kapott a termelőszövetkezet egy régen várt, állattenyésztő szakembert is. Két fontos munkakör, egy szolgálati lakás.

munkások is. *De más lehetőség alig-alig adódik, sajnos.* Az állattenyésztés viszont nemigen vonzza a fiatalokat. A gépek mellé nem kell annyi szakember, mint ahányan szakmát tanulnak. Maradnak

/ 1021

Artér

Félnótás

Vásárhelyi utca

Elkötelezett vásárhelyi

Fejér Csaba képei Veszprémben

Fejér Csaba festőművész Hódmezővásárhelyen él, abban a városban, amely már a századfordulón a magyar képzőművészet jelentős központja volt — Ady méltán nevezte „paraszt-Párisnak".

Tornyai, Rudnay, Endre Béla, Medgyesi Ferenc onnan indított szellemi mozgalmat, hogy megteremtse a művészi kifejezés népi, nemzeti nyelvét. Tudatosan vállalták a magyar falu, a szegényparasztság, az Alföld ábrázolását; ez lett művészetük forrása, tartalma. A magyar nép gazdag hagyományainak őszinte szeretetével és megbecsülésével műveikben azt akarták hangsúlyozni, ami a nemzeti szellem jellege, sajátja.

Amit népünk, s nagyjaink a történelem során nemzetünk javára teremtettek, megalkottak, az a múltunk. A jelen és jövő generáció számára ez az örökség, a hagyomány. Lelki, szellemi erő, irányító mérték.

Mai „szellemi életünk egyik nagy fogyatékossága, hogy nem elég provinciális. Nem hat ki eléggé még a szűkre szabott magyarság életére, s nem vesz át abból elég hatást; illetve alig vesz tudomást mi a feladat és a szükséglet a „porban", a mélységben..." — írja Illyés Gyula.

Meggyőződésem, úgy kell korszerűnek lenni, hogy helyi talajban gyökerezzék a műalkotás.

Tornyaiék az elkötelezettséget, a néphez való hűséget hagyták örökül, s a művészek Hódmezővásárhelyen ma is jól gazdálkodnak az örökséggel. Értő szemmel, szívvel élnek az emberek között; s művészetük a körülöttük élő embereket, az őket befogadó és megtartó közösséget szolgálja.

Fejér Csaba tudatosan vállalta ezt a világot, amikor visszaköltözött Vásárhelyre a barázdát taposó rokonok közé és ott rövidesen a „vásárhelyi iskola" tartalmi, szellemi jegyeinek egyik markáns hordozója lett. Ez nem azt jelenti, hogy pikturája bárkiéhez is hasonlít az elődök közül. Minőségünket — a kapott anyagból is — mi alakítjuk ki.

Fejér Csaba munkásságában a higgadtság, a megfontoltság, a mindent elöntő nyugalom, harmónia a domináns. Olyan szintű művész, aki a látványt szakmai tudás, rajzkészség és kompozíció tekintetében mindenkor mesteri fokon vetíti elénk két kedvelt színének: a gyöngyházszürkének és a barnának mérhetetlen árnyalatgazdagságában.

Szeret mindent, ami emberi, ami hétköznapjaink elválaszthatatlan tartozéka. Képein e szürke hétköznapi tárgyak, eszközök, s a belőlük kiolvasható dolgos kezek, emberarcok tudatával, sejtésével lesznek a „vásárhelyi iskolát" annyira jellemző emberközpontúság dokumentumaivá, határozott kifejezőivé.

Tájképein a tanyák — a puszta elvont jegyeinek absztrakciói mély élményeket foglalnak rendkívül fegyelmezett formába. Az Alföld még szinte kínálja neki azokat a nyugalmas foltokat, s impressziókat, amelyek beillenek festői feladatvilágába. Múltba roskadó tanyái jelzik, hogy a paraszti lét sorsfordulójához érkezett, de meg kell őrízni a következő generációk számára azt, amit pusztulásra ítélt az idő.

Bár a tanya nemcsak történelmi örökség, de napjainkban a szocialista mában is az ország gazdasági élete szempontjából is nagy fontosságú tényező. Hazánkban majdnem 1 millió ember él még tanyán, s ez a szám 10—15 éve stagnál. Ez azt jelenti, hogy a tanyarendszer — természetesen megváltozott körülmények között — tartósan fennmaradhat, számolnunk kell tehát ezzel is.

Fejér Csaba kiállítása tanúság. Tanúság arról, hogy ami az utóbbi 30 évben a képzőművészetben itt új, jelentős és maradandó létrejött, az itthoni talajban gyökeredzik. Alkotásai tanúsítják, hogy ő a modern. Ő és mindazok, akik nem távoli divatok utánzói, hanem úgy akarnak részt venni az európai műveltségben, hogy népünk kultúrájának sajátos szépségeit hangsúlyozzák.

Csizmadia Zoltán

*Elhangzott a Képcsarnok veszprémi Dési Huber termében április 20-án, Fejér Csaba tárlatának megnyitójaként.

Elhagyott tanya

(Foto: Borbás)

Születésének 80. évfordulóján:

Fodor Józsefre eml

Nyolcvan éve, 1898. április 22-én született Nagyilondán *Fodor József* költő, a Nyugat második nemzedékének jelentős alkotója. Fiatalon, szinte az iskolapadból került az I. világháború lövészárkaiba, 1919-ben pedig vöröskatonaként harcolt a Tanácsköztársaságért. Költői kibontakozásával párhuzamosan a húszas-harmincas években bátor, humanista publicisztikákkal szállt szembe az erősödő fasizmussal, később kapcsolatot talált az illegális kommunista mozgalommal is. A felszabadulás után az irodalmi élet egyik lelkes szervezője, vezető egyénisége volt. Az ötvenes évek kiszorítottsága után 1957-től ismét aktív szervezője volt az újjászülető irodalmi életnek egészen haláláig, 1972-ig.

Éber intellektussal élte át — a vele egyidős, kortárs írók legjobbjaihoz hasonlóan — századunk történelmének felemelő és megrázó eseményeit, forradalmi reményeit és tragikus fordulatait. Tudatos erkölcsi eltökéltséggel vállalta az írástudó klasszikus szerepét, a költő hivatását: az *„Eszmény és az Ember szolgálatát"*. Korai verseit a haladó eszmékért és hagyományokért hevülő lelkesedés hatotta át. Az átélt történelmi viharok következtében hangjában hol az életöröm ódai zengése erősödött fel, hol a kétely, a valóságra való keserű ráébredés, de a tragikus életérzés és kiábrándulás ellenére mindvégig kitartott eszméi mellett; költészete hitvallás és kiállás az emberi kultúráért és szabadságért. Fodor József harcos humanizmusa, metafórák gazdagságából épülő modern, egyéni költői nyelve, filozófikus látásmódja nagy hatást gyakorolt a harmincas-negyvenes évek magyar költészetére.

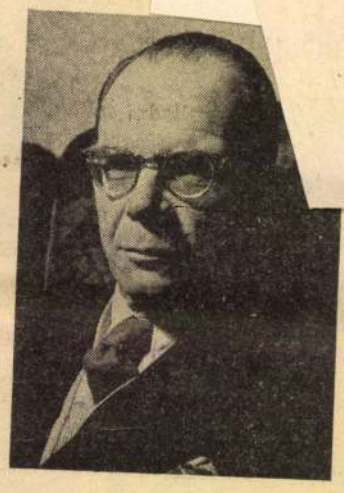

A hatvanas években ismét gazdagon kivirágzott költészete. Öregkori verseiben az emberi létezés és elmúlás zaklató és felemelő kérdéseire keres választ, s az ódai szárnyalást elmélyülő gondolatiság hitelesíti a bölcsesség szózataivá.

FODOR JÓZSEF:

Kénytelen számadás

Túl sokhoz van itt vélt közöd, mi ferde.
Vagy éppen rossz: jobb volna tán nyugodnod.
Mint lesni, vénen, bőszen, mi van itt-ott.
S azon dühödni, mit tesz annyi kerge;

Mert ha elkezdenéd, bizony, nevetve
S bőgve lehetne bőven iszonyodnod
A múlton, máig, a még le se fargott
Történelmen át! Hát csak jól ügyelj te!

Lásd be: szavaddal hiába riasztasz —
Óvd meg hát elméd, a még eddig épet,
Hisz avval, hogy magad őrjöngve téped,
Nem változtat semmit a dolgon itt az —

Sőt pöffed a rossz, mégjobban virítva,
Hacsak mennykővel tölt szókkal nem írhatsz:
Hogy reszkessen az ordináré kis gáz —
S a nagy, ki bolygónkat vérbe boritja.

NAPLÓ OLVASÓKÖRE
SZAKÍTÓGYÁLÓ
1978. ÁPR 22

...ölz-
...sét kell épí-
...ve *Kazincbarcika*

Gyurák László dunántúli születésű főépítésvezető tűzte ki az első épületet, a 48 lakásos „C"-t. A karók között a sáros, hepehupás tájra, az őszi szélben ringatózó kukoricatáblákra nézett. — Hát ez lesz, itt lesz a nagy város! — kiáltotta izgatottan. Gyurák László azért idegeskedett, mert egyetlen hasznavehető szakembere sem volt. Ki húzza fel a város falait?... Amíg ezen tűnődött, megjelent zsákját a vállára vetve, *Börcsök Ferenc* kőműves. Három társa utána lépkedett. Szegedről jöttek. Gyurák László ismerte és szerette a szegedi kőműveseket, tudta, velük találkozni lehet *Dunaújvárosban, Inotán, Komlón, szerte az épülő országban.* — Négy ilyen emberrel már lehet valamit kezdeni — dörmögte magában.

Hát még ha tudta volna, hogy Börcsökék keze alól nemcsak több száz épület, hanem ötszáz fiatal kőműves is kikerül...

Varga Gáborné az országgyűlés alelnöke, a Borsod

megyei Tanács elnökhelyettese, így emlékezett vissza azokra a „szép" időkre: Lassan 30 éve, hogy a Bükk aljában egy vadregényes völgy csendjét dübörgő gépek zaja verte fel. A kis paraszti parcellák helyén egy új város — Kazincbarcika — körvonalait rajzolták a mérnökök, s a szorgos munkáskezek nyomán korszerű gyárak, lakótömbök, egy csodálatosan szép, 30 ezer lakosú város bizonyítják felszabadult életünk nagy változásait".

Takács Istvánnak, a városi tanács elnökének szobájából messzire ellát az ember; látja az új várost, távol az óriási vegyikombinát

Simon Emil:

A hőmérséklet a város be
nusz négy, a külterületeken
fok körül lesz — mondta a r
A fiú nevetett. — Egy okk
hazakísérjelek.
— Miért? — kérdezte a lá
— Mert eltévedhetsz és
Vagy farkasok támadnak rád.
— Jól van, a sarokig eljöhe
— A kapuig.
— A sarokig!
Néhány órája ismerték egy
forgatagában kerültek össze,
rácsodálkozások, a felfedezése
— Menjünk — mondta a l
Kimentek az utcára, meg
csípős szélben.
— Fussunk — javasolta a
big szaladtak, ki is melegedte
san ballagtak, mindketten
bárcsak minél tovább tartsor
jaikban még meg-megmozdul
jükben dörömbölt a zene.
dallam szabadult ki belőlük,
rásztak. Sokáig mentek a hali
cákon.
— Egy lányt a kapuig kel
tanítja az illem — mondta a

Fejér Csaba festőmüvész

- Fehér CSaba festőmvüész egyik első lakója ennek a mütermekből álló épületsornak. Miért jött vissza Vásárhelyre?
- Hát tulajdonképpen én vásárhelyi vagyok, és olyan erős nosztalgiám volt, hogy már nem birtam ellenállni Pesten. Igy 65-be a Derkovits ösztöndija utolsó éveiben jöttem vissza.
- Mi az ami ide vonzotta?
- Hát a gyerekkori emlékek, régi barátok, osztálytársak, és a motivumok.
- Milyen motivumok?
- Hát a festői motivumok. Tulajdonképpen itt majd készen kapom ezeket a képeket, amik engem érdekelnek, szinte már csak átirnom, tehát én Pesten nem tudtam ehhez hozzájutni, amig Pesten voltam.
- Ez a pusztuló tanyavilág,
- Akkor még nem volt éppen pusztuló, most kezd pusztulni pár éve rohamosan, hogy például a nosztalgia ez nekem nagynn erős mondjuk érzelmi inditékom mindenben.
- Mint hallom, hobbiból nagyon erősen foglalkozik zenével, és óriási apparátus, gépi apparátus áll rendelkezésére, s amikor a képeinolyan nagy a csend, akkor hogyan lehetséges, elképzelte, hogy munka közbe például hallgatja ezeket a lemezeket.
- Nem, munka közbe semmi nincs itten az ég világon semmi, csak munka után, mikor leteszem az ecsetet, és akkor van a pihenésem, hogy fölkapcsolom azt a 2oo wattot.
- S milyen zenéket hallgat?
- Mindig attól függ, hogy milyen éppen az állapotom, van amikor egészen csendes barok zenét, van amikor kemény beatet.
- Hogy él, miből él?
- Hát képekből, amit festek, Képcsarnoknak csinálok kiállitást, más, másból nem.
- S hogy lehet az, hogy itt mégis egy nehány befejeztlen, vagy félig kész képet találtunk csak.
- Csak befejezetlen kép van nálam, mert mikor be van fejezve, mikor befejezm, akkor már hát tulajdonképpen azért fejezem be, mert jönnek érte.
- Szeretik a képeit?
- Igen. Sokan viszik.
Mit jelent a közösség, mit jelent müvésztelepen lakni Fehér Csaba számára?
- Mi ez a közösség, ezt nem tudom pontosan.
- Hát több müvész, aki együtt lakik, egy lépcsőházban, naponta találkoznak.
- Hát mondjuk szomszédokkal, jó szomszédok vagy rossz szomszédok,

1979. VI. 5. TV. 20.50 /D./
Művészeti Magazin

mindegy, de nem, szóval nem érzem, hogy ggymást zavarnánk, vagy rá lennénk egymásra utalva, segitenénk egymásnak, mindenkinek a maga dolga amit csinál a müteremben.
- És a viták, vagy vagy kritika ilyesmi nincs?
- Nincs, nincs.
- Nem is beszélnek egymás munkáiról?
- Nincs miről, nincs miről, annyira bezárkózott mindenki, a maga világát épiti, hogy ez a beleszólni, vagy egyáltalán föl se merül ilyen, hogy elmegyünk valamelyikünkhöz, s megbeszéljük pár festő dolgát, hát arról szó sincs.
- És a siker, és a tetszés ezek szerint a közönség köréből jön.
- Igen, igen. Tulajdonképpen arra épül az egész mondjuk vásárhelyi kolónia.
- Lehet az, hogy egy festő magányos maradhat a közösségben is.
- Hát nézze az ember nem magányos azért egyáltalán, szóval sőt nagyon is - a magányosságot, de az, mikor kollegális közösséget mondjuk ebbe nincs benne a kollegális közösség. Mondjuk másfajta kapcsolatom van, mindenkivel aki idejön, s tetszik a képem.

Fejér Csaba, festőművész

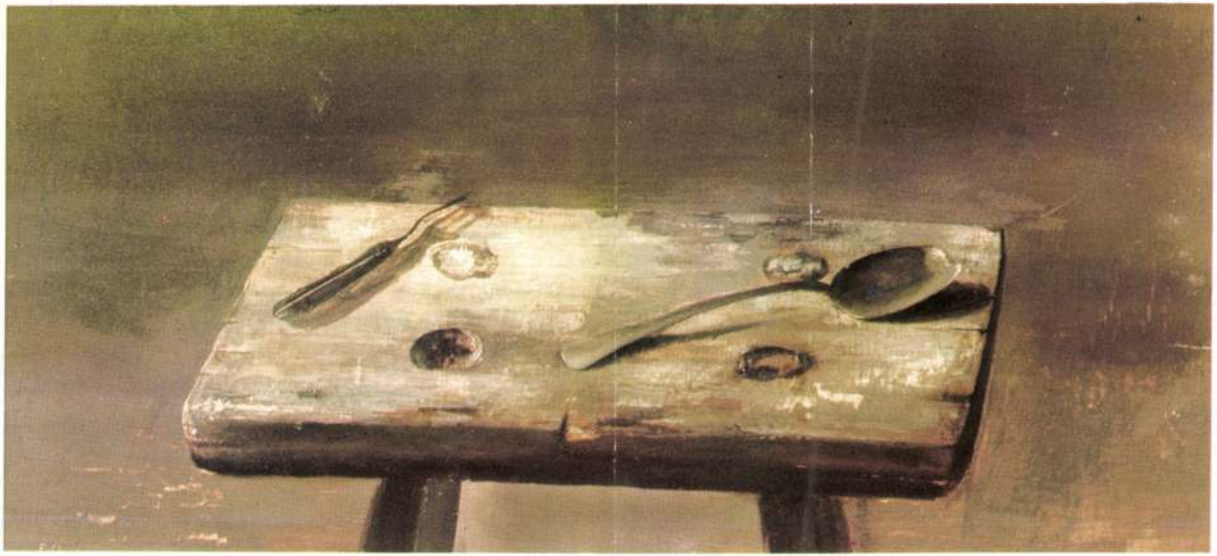

Fejér Csaba: Kis szék kanállal, olaj, vászon, 27×65 cm, 1969

Művészet, Bp. ert, 1979 okt.

elválaszthatatlan fogalmak, mióta csak az alkotás létezik, s e játék a legtragikusabb körülmények között, a legválságosabb helyzetekben is jelen van a műalkotásban. (Természeténél fogva többnyire a költészet őrzött meg ilyeneket a legszélsőségesebben, mint például Villon ismert négysorosát, amelyet halálraítéltetése után írt, s amely a jelentésrétegek bámulatos összedolgozottságáról tanúskodik, de még a középkori „bűvös négyzet" számmisztikai szerkesztésmódját is magában rejti.) Az igazi művész tehát e játékosságról sohasem mond le – de nem is tekinti öncélúnak! –, mert számára e nélkül az alkotás elképzelhetetlen. Vásárhelyen azonban a dolog másként áll. Itt nemcsak a játékosság hiányzik, hanem valami anakronizmust vélhetünk fölfedezni abban az örömtelenül konok szolgálatban, amely itt divatozik, s amely a *hasznosság* racionális elvére épül. A festő már eleve a történelem ítélőszéke elé képzeli önmagát, és a képzelt jövőbeli számonkérésre teregeti ki képeit a *mában*, magyarán: előre akarja igazolni őket. „E nagy változást kifejezni kötelességünk... ne kelljen szégyenkezve állnom, hogy elmúlt a nagy alkalom, és nem tettem semmit" – efféle magyarázatok támasztják alá azt a dokumentumfestészetet, amelynek írásbeli megfelelője jobbára az újságírás sajátja.

kellett volna tájékozódniok. Ráadásul még a népművészet szerepét is alaposan félreértették. Műtermeikben éppúgy látható ez, mint ahogy hallható-olvasható saját művészetüket kísérő nyilatkozataikban. A népművészet, ha egy egész világot rejt is – még egy tájegység népművészete is képes erre –, akkor sem rejthet mindent, amire a képzőművésznek szüksége lehet. Nem anatómiára, távlattanra és festői stílusra gondolok itt – ez nyilvánvaló –, hanem olyan sajátos belső tartalmakra, amelyeket csakis a tanult művészet nyújthat, s különösen száz éve csakis a pallérozott művész volt képes meglátni és kísérletet tenni kifejezésükre. A népművészet napjainkban túlságosan is misztifikálva van; általa gyanúsan könnyű lett útra lelnie a művésznek, s ráadásul valami olyan automatizmust tulajdonítanak neki, hogy aki ezt az utat járja, el nem tévedhet, provincializmusba nem süllyedhet, sekélyes műveket nem alkothat. Ilyen kiindulópont pedig – tudjuk – nincs, a népművészet sem az. Mutatós dolog ugyan épp Vásárhelyen rá hivatkozni, és látszólag igen jól kapcsolódik a város gazdag népművészeti hagyományához, sőt még megfelelően plebejus is, csak épp nem igaz.

Ha a korszerű realizmus megteremtése olyan egyszerű lenne, mint azt Vásárhelyen vélik, valószínűleg másutt is rájöttek volna már,

1021

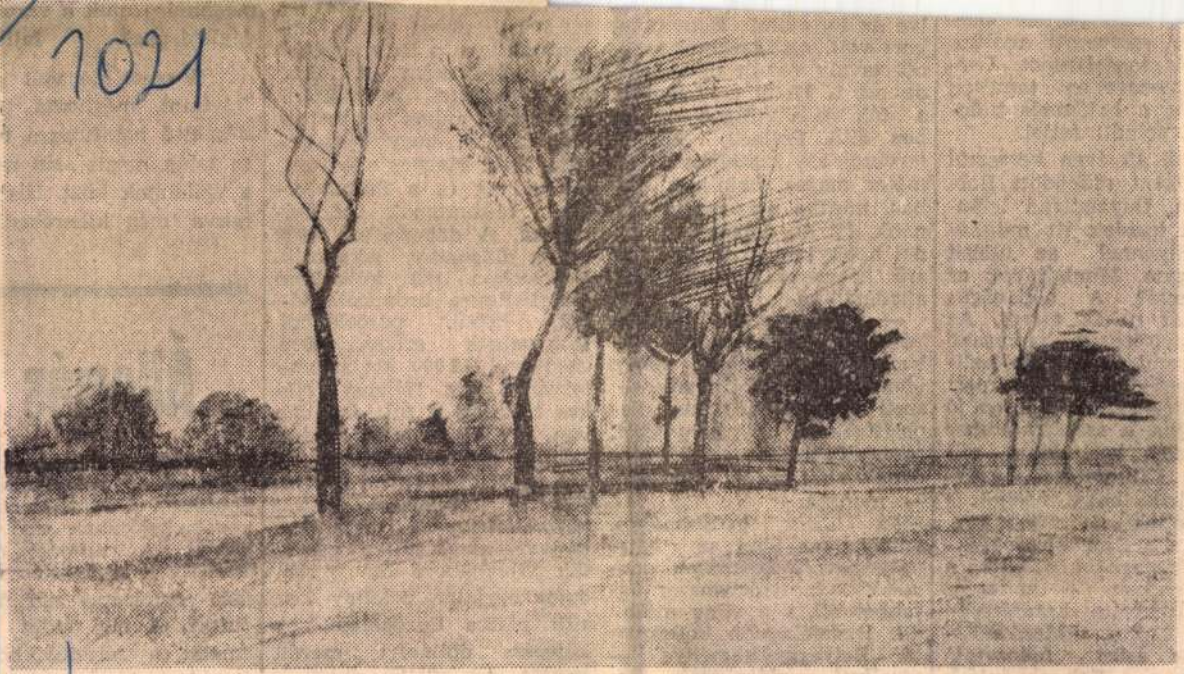

Fejér Csaba

Fák

Fejér Csaba

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

...er szervezett analfa-
...ak tanfolyamot. Leg-
...kilencvenen tanulták
...le a betűvetés tudo-
..., felnőtt fejjel.

...től 18 éven keresztül
...óként működött Bor-
...n. Ugyanolyan lelke-
...l kezdett itt munká-
...ilyennel az üllésit
...gyta. Munkájának az
...nye? A pedagógus
...ját nehéz mérni. Az
...nytelenség hamarabb
... ami jó, inkább hall-
...zért van ez így, mert
...ség nélkül nincsen jó
...gus, a szerény ember
...nem veri dobra, mit
... Kitüntetései azon-
...lzik, hogy máshol is
...eltek munkájára.
...n a Szocialista Mun-
...éremmel köszöntik a
...entben — az egész
...innepelte hazatérése-
... 67-ben a Munka Ér-
...d ezüst fokozatát,
... a Felszabadulási

lye az Egyetemi Botanikus-kert volt. Az igazgatói székből tavaly vonult nyugdíjba, de ma is itt él a növények, a fák és a virágok kertjében álló, Pollack Mihály tervezte kis kastélyban. Hét méter magas, hatalmas szobák, mintha múzeumba lépnénk. Itt él, dolgozik, s hódol hobbyjainak dr. Soó Rezső kétszeres Kossuth-díjas akadémikus.

— Hat évtizede gyűjtök bélyeget, festményeket, rézkarcokat, grafikákat, képes levelezőlapokat, népművészeti emlékeket, színes diapozitíveket, könyveket, macskafigurákat — és mindenek előtt az ex libriseket — mondja.

Ex libris gyűjteménye, amelyet az idén az Iparművészeti Múzeumnak adományozott, nyolcvanezer darabból áll, s a világ második legértékesebb kollekciója. Bélyeggyűjteménye — amellyel eddig csak úgy

...ösze egyetlen példány került piacra Európában, s kétezer dollárért cserélt gazdát. Amerikába vitték.

...maghatározniuk a város

...járó építésével mai ...
...dultak. A régi hidat
...emelik és szélesítik, ho...
...északi és déli orszá...

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Vásárhely — tíz év után

Ha jól számolom: tíz éve voltam utoljára *Hódmezővásárhelyen*, tíz éve láttam utoljára az évről évre jelentkező *Őszi Tárlatot*. Nem kis idő telt el tehát, és nagy változás ment végbe ezalatt. A rendezvény, időközben, óriásira növekedett. Kinőtte a *Tornyai János Múzeumot* s két új helyet keresett magának. Az idén a *Művelődési Ház* kiállítóhelyiségében és a *Medgyessy Teremben* szintén az őszi tárlat látható, amely nem utolsósorban attól nevezetes, hogy országos esemény. A vásárhelyi festőiskola mellett a magyar művészet jelentős személyiségeit vonultatja fel.

Így van-e most is?

Látszólag igen. Ha azt vesszük, hogy a helyi művésztelep minden ismert tagja szerepel: *Németh Józseffel* és *Szalay Ferenccel* az élen. S hogy *Kárpáti Tamás* vagy *Iványi Katalin* révén olyan, nem vásárhelyi festők is kiállítanak, akiknek munkáit szívesen nézzük bármely országos rendezvényen. A grafikusok táborából olyan kiemelkedő egyéniségek küldtek ide jelentős műveket, mint a hangyalét monumentális szorgalmatosságának áldozó *Almássy Aladár* vagy a közönséges kedvesség telt bájait megörökítő *Lacza Márta*. Egyszóval, ha protokoll-listát kell összeállítani, nincs baj; könnyű választani, különösen a keramikusok közül: *Schrammel Imre, Ambrus Éva, Orosz Mária* szakmájuk legjobbjai közé tartoznak.

★

Jót *is* mutat tehát ez az idei, huszonnyolcadik seregszemle; *egészében* azonban — sajnos — rosszat. Halvány és szomorú kiállítás a mostani, és ebben a halvány és szomorú összképben a festészet a ludas. Van változás itt is, de micsoda változás ez, inkább ne volna. Új — és nem rokonszenves programot valló — iskola van kialakulóban.

A mintaadó mester *Fejér Csaba* az elmúlt évtizedben alakította ki a magányos tanya léleksújtó rekvizítumait leltárba foglaló neoromantikáját. Eddig ízlésficamnak tekintettem a fényesre glancolt öreg kerítéseket és az olajozottan nyíló rozzant fészerajtókat; azt a stílust, amely finom lakkréteggel próbálja széppé tenni a sötét világot (ahelyett, hogy az élet emberi vonásainak érzékeltetésével humanizálná a környezetünket).

Megismétlem: sokáig azzal az indokolással tértem napirendre e műkereskedelmi valóságilluzionizmus felett, hogy a fényes gabonaszemek között is akad ocsú. Néhány kép miatt nem érdemes háborogni. Most azonban mintha megfordult volna az arány. *Csizmadia Zoltán* olyannyira követi Fejér Csabát, hogy műveiket alig tudtam egymástól megkülönböztetni. (A színek segítettek.) Más stilisztikai eszközökkel, de hasonlóan felszínes — hogy a technikát is jelezzem: spaknis — naturalizmus jellemzi *Darabont Tamás* tanyaábrázolásait és *Zombori László* tájképeit. Ez a fordulat, a külsődleges csillogás — amely többnyire az olvadó hófehér foltjaihoz kötődik — nem azért elszomorító, mert a vásárhelyi festészet legjobb hagyományának, a darabosságot is felvállaló vaskos igazmondásnak mond ellent.

Fel kell figyelnünk a jelenségre azért is, mert jelentős tényezővé vált. *Vecsési Sándor* és *Patay László* művei jóvoltából az érdekessé szűkült zsánerábrázolás szintén e negatív tendenciákat erősíti fel. Szalay Ferenc *Kerékpáron* című képének posztimpresszionizmusa erőtlen; így aztán csupán a kiemelkedő tehetségű Németh Józsefben reménykedhettünk, akinek táblaképei azonban, erős koloritjuk és feszes kompozíciójuk ellenére, kissé fáradtak.

★

Szobor, képhez képest, kevés a vásárhelyi tárlaton. Jó munka pedig még annál is kevesebb. Örülnünk kell *Ligeti Erika* kedves kompozícióinak és *Tóth Sándor* Dante-érmének, amely a klasszikus hagyományokat folytatja a mesterség biztos ismeretében. A textilről egyetlen jelzővel nem nyilatkozhatunk. Ahány mű, annyi szemlélet, és majdnem annyiféleképpen értékelhető teljesítmény. Amilyen kellemes látvány *Cságoly Klára* két vidám színű falképe, olyannyira szomorú arra gondolni: a magyar textil, mint a szombathelyi biennálék mutatják, már túl van ezen a színpompás dekoráláson; bonyolult és nehéz kérdések foglalkoztatják. Más kérdés, hogy a textilt is magában foglaló iparművészeti együttes a vásárhelyi Őszi Tárlat legjobb része. Ezért örülhetünk annak, hogy a tárlat megnőtt, több a kerámia, a textil, mint korábban. Az elkedvetlenítő az, hogy a rossz vagy érdektelen mű *nem* lett kevesebb. Sőt. Mintha a felszabadító falakat az országos tárlatra érdemtelen művek foglalnák el.

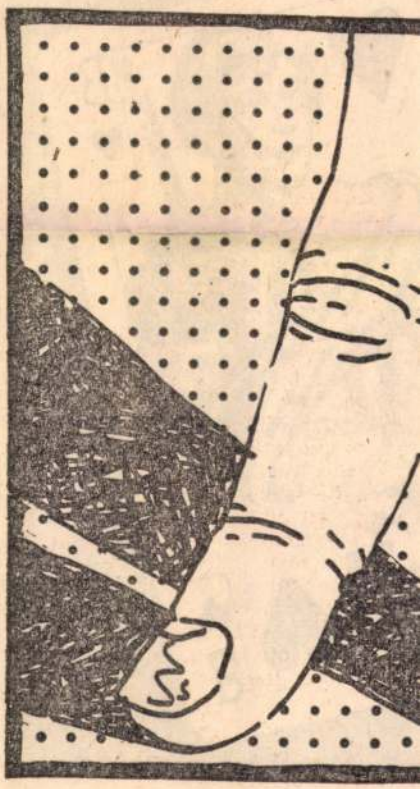

Kosnás Rola

FEJÉR CSABA

1981. XI. 21.

ide kell hoznunk mindent, ami szép és jó, ami nemes és amit érdemes".

Puritán ez a stílus, akárcsak Veres Péter prózájának stílusa. Sőt, szinte közhelyszerű, amennyiben a prédikátori szenvedéllyel, konokul hirdetett *evidenciák* — „a közösség roppant közhelyei", ahogy egy költőnk mondaná —, a messianisztikus bizonyossággal kimondott erkölcsi normák „közhelyként" minősíthetők. Ugyanakkor elhatározottan anti-provincialista, egyetemességre törő; képeiben éppenséggel kozmikus, mert a sárból égi magasságokba felszárnyaló; és utópisztikus hittel, forradalmi akarattal telt, internacionálisan hazafias vers. A puszták szelével zúgja címszavát: *Én nem mehetek el innen.*

Kell bizony. Akkor is, ha ezt cáfolni látszik József Attila igaza, miszerint „Az meglett ember, akinek / szívében nincs se anyja, apja". Vannak korszakok, helyzetek, amikor Veres Péter-i erkölcsi zsenialitás kell ahhoz, hogy hinni tudjunk *nyilvánvaló erkölcsi szükségleteinkben*, mindabban, ami bennünket „kerek-egész emberré" (ez Tornai szava), társadalmiasult egyéniségé emel.

Indokoltnak érzem a sirámot, hogy „minden másképp van, Péter bácsi". Másképp, mint ahogy a „nemzetgazda", a népi demokrata, a plebejus-humanista, a hősies életű prédikátorok utóda gondolhatta, ha kellett, Fráter György-i, Bethlen Gábor-i diplomáciai érzékű, bölcs koponyaboltozatában. Messzire tekintő rónasági ember volt, aki a pockok, hörcsögök és réti farkasok fölött a távol kéklő jövendőt kémlelte, melyért minden áldozatot

ősi-modern módszert követi, mint Picasso, Bartók vagy Nagy László. A gondolati szerkezet egységét nem sikerül mindig természetessé tennie: a halmazszerű mellérendelő építkezés közben néha *rövidre zárja* a gondolat áramkörét egy-egy gesztussal, merésznek szánt, de vitathatón sikerült átkötéssel. Másként mondva: a gondolat- és képzettársítás néhol esetlegesnek hat.

Vannak remekbe sikerült darabjai — például az egyik gyászéneknek ez a Kassákosan expresszionista-szürreális képsora: „vérzett a kenyér, / megcsavarodtak az utak / és a csődörök kétlábra állva, / szétrepedő pofával nyerítettek" — mármint Veres Péter halálakor.

Mégsem a részletek szépsége vagy halványsága dönti el, mekkora értéket is hozott létre Tornai. Hanem, hogy szellemi-erkölcsi közszükségletet önt szavakba, a nemzetgyógyító alakját megidézve.

alád

Szellemi vegyes

■ *Hermann István: Válságok és változások (Kozmosz, 290 old.)*

A gasztronómia szerint a táplálkozás — művészet. Szabályait, rítusait betartva különleges élvezetekhez juthatunk. Nem mindegy, hogyan készítenek, tálalnak egy ételt. Különösen, ha vendégségbe hívnak. (Végül is nekünk kell megenni.)

Szellemi vendégeskedés esetén is ezeket az elveket vallom, s titokban mindig reménykedem, hogy ínyencfalatokhoz juthatok. *Hermann István* tanulmánykötete ilyen csemegének ígérkezett. Könyve a filozófiai-politikai problémák iránt érdeklődő fiatal olvasókra számít. Elképzelése, hogy segít tájékozódni korunk néhány lényeges társadalmi kérdésében — rendkívül rokonszenves. Nem ígér határozott válaszokat. Problémafeltáró, régi kérdéseket újra fogalmazó szándékkal íródott, ami több bonyolult problémakör elemzését feltételezi.

Vállalkozását örömmel fogadtam. Vártam az új kérdésfelvetéseket, amelyek eligazítanak egy-egy — számomra nehezebben érthető — társadalmi jelenségben. Ehelyett lenyűgöző méretű ismeretanyagot kaptam. Ez a bőség ugyanakkor a szűkösséget jelentette. Hermann István ugyanis az egyik befejezetlen gondolatsorról váratlanul áttér egy másik gondolatsorra, amelynek következetes kifejtésével ugyanúgy adós marad.

A *Válságok és változások* ifjúkorom múzeumlátogatásaira emlékeztetett. Néhány óra alatt végigrohantunk a képektől zsúfolt épületen. Ha egy teremben megálltunk, rajztanárunk — egyébként nagy tudású szakember és kitűnő előadó — megmagyarázta, hogy mit kell látnunk. Az idő szűkössége miatt azonban gyorsított eljárással tanított. Nevek és évszámok áradatában fuldokolva minden összekeveredett bennünk. A végén csak arra emlékeztünk, hogy a képeket múzeumban őrzik, a falon lógnak és színesek.

Így érzem magam most is. Filozófiai iskolák, ideológiai irányzatok keverednek bennem szerzők neveinek és könyvek címeinek tömegével. Ami biztos, hogy mindezt az „Én és a világ" című, ifjúságnak szánt sorozatban olvastam. Nem titkolhatom csalódásomat. Hogy a gasztronómiai hasonlításra visszatérjek: olyan ez, mint egy ebédmeghívás, ahol hús helyett — főétkezésként — vegyessalátát kapok. Elismerhetem: ügyesen készítették. Dicsérhetem, mert sokféle íz keveredik benne. Éhségem azonban ettől nem múlik el igazán.

Gyenes Pál

A *Tiszai* GALÉRIA Kft TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT ÉS BARÁTAIT

FEJÉR CSABA

HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA, MELYET

DR. KÓSZÓ PÉTER

NYIT MEG **1998 NOVEMBER 17 - ÉN** KEDDEN 17 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ: 1998. NOVEMBER 28 - IG

HÉTFŐ - PÉNTEK: 9-12 ÉS 13-17; SZOMBAT: 9-12 ÓRÁIG

BELÉPÉS DÍJTALAN

Tiszai GALÉRIA Kft CSONGRÁD, DÓZSA GYÖRGY TÉR 4. TEL.: 63-482-610, FAX: 63-482-210

DIE *Tiszai* GALERIE LÄDT SIE UND IHRE FREUNDE HOCHACHTUNGSVOLL ZUR AUSSTELLUNG DES MALERS

CSABA FEJÉR

DIE VON

DR. PÉTER KÓSZÓ

AM DIENSTAG DEN 17. NOVEMBER 1998 UM 17 UHR ERÖFFNET WIRD.
DIE AUSSTELLUNG IST BIS ZUM 28. NOVEMBER 1998
VON MONTAG BIS FREITAG 9-12 BZW. 13-17 UHR,
AM SAMSTAG 9-12 UHR ZU BESICHTIGEN.

DER EINTRITT IST KOSTENLOS

Tiszai GALÉRIA Kft CSONGRÁD, DÓZSA GYÖRGY TÉR 4. TEL. 63-482-610 FAX: 63-482-210

THE GALLERY *Tiszai* LTD RESPECTFULLY INVITES YOU AND YOUR FRIENDS TO THE EXHIBITION OF THE PAINTER

CSABA FEJÉR

WHICH IS GOING TO BE OPENED BY

MR DR. PÉTER KÓSZÓ

AT 5 P.M. ON TUESDAY 17TH NOVEMBER 1998.
THE EXHIBITION CAN BE VISITED UNTIL 28TH NOVEMBER 1998
MONDAY-FRIDAY: 9-12 A.M. AND 1-5 P.M. SATURDAY: 9-12 A.M.
NO ADMISSION FEE

Tiszai GALÉRIA Kft CSONGRÁD, DÓZSA GYÖRGY TÉR 4. TEL./FAX: 63/482-210

TÁMOGATÓK / SPONZOREN

A-tól Z-ig SZOLGÁLTATÓ IRODA, CSONGRÁD

BOLDOGH FERENC ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, BAKS

FERENTZI ANDRÁS TEHERFUVAROZÓ, CSONGRÁD

KÁBELTÉVÉ, CSONGRÁD

LVM ART BT, CSONGRÁD

MURÁNYI AUTÓKERESKEDÉS, CSONGRÁD

TISZAI GALÉRIA

MEGHÍVÓ / EINLADUNG / INVITATION

FEJÉR CSABA

NÉPSZAVA 1980. nov. 14

KIÁLLÍTÁSI KALAUZ

Fejér Csaba képei a Csontváry Teremben

Az elhagyott tanya

Fejér Csaba képei előtt mindig egykori professzorom, Kardos László szavai jutnak az eszembe, aki Thomas Mann írásművészetét elemző előadásában a Varázshegyről kifejtette: ez a könyv már csak azért is remekmű, mert a közönség *minden rétegének* élményeket tud nyújtani.

Nos, számomra Fejér Csaba képei hasonlóan *összetett*, a műélvezés és értelmezés legkülönbözőbb lehetőségeit felkínáló alkotások: mennél mélyebben ássuk be magunkat titkaikba, annál gazdagabb mondanivalóval szolgálnak. Lehet őket szemlélni — és csodálni — a bennük ábrázolt látványok, ezek hűsége, szépsége, részletgazdagsága felől, lehet értékelni a visszatükrözés természetelvű módszereinek máig érvényes aktualitása, vagy a művészetben mindig is nagy szerepet játszó mesterségbeli tudás, a szakmai felkészültség oldaláról; de lehet az ábrázolt jelenségek, illetve az előadás művessége mögé nézve is, a művész indítékait kutatva, a verista szemléletmód magatartásbeli rugóit, filozófiai-világnézeti alapjait vizsgálva. Egy Fejér-Csaba-kép — akárcsak Thomas Mann regénye — a megközelítés minden szintjén *szinvonallal honorálja* a jóindulatú érdeklődést, igazi mélységei azonban csak akkor tárulnak fel, ha megfelelő érzékenységgel (de írhatnánk felkészültséget is!) globális és egyben árnyalt módon próbáljuk meg értékeit a magunkévá tenni. *Tárgy, téma, nyelvezet és mondanivaló egyidejűségében.*

Egy ilyen komplex birtokbavétel aztán mindent érthetővé tesz, megvilágosít. Kiderül többek között, hogy Fejér Csaba meditatív, sőt, lírai alkat, akit minden elébe kerülő tárgy, jelenség vagy ember hosszas töprengésre kényszerít, töprengésre a sorsról, a múltról, a fejlődésről. Mindent felboncol, elemeire szed — majd ismét összerak, miközben gonddal kitapogatja mind az előrevivő, mind a hátrahúzó erőhatásokat.

A folyamatosságot megteremtő hol csendes, halk, máskor harsabb és nyersebb küzdelem, pontosabban e *küzdelem természete* érdekli, amely a külsőségeket csakúgy áthatja, mint az emberi lét rejtettebb tájait: az érzelmeket, indulatokat,. Szociográfusi nézőpontja, s ezt hűen tolmácsoló dokumentarista stílusa egyszerre tükröz kritikát és megértést, szenvedélyes cselekvésvágyat és objektív kívülállást, az értékek relatív voltából adódó kétkedést és türelmes, szívós bizonyosságkeresést. S mindez két szín, a szürke és a barna sokhangú regiszterén, lebilincselő színességgel, a gesztusfestészet eszközbeli eredményeinek egyéni asszimilálásával adja elő, olyan festői energiával és intenzitással, amelynek sodrában a reáliák rejtett, szimbolikus arcukat is megmutatják!

Fejér Csaba képvilágában, amely képvilág — tény és való —, még a tegnapot és a mát (pontosabban a mának egy szeletét) idézi inkább, mint a holnapot és a holnaputánt, a magam részéről az *ábrázolás érettségét* becsülöm a legtöbbre. Amit Fejér Csaba lát, azt nagyon pontosan látja, kivált, ha a látnivaló belül esik közvetlen életterének körén. Imponáló biztonsággal ragad meg jellemeket, helyzeteket, hangulatokat; irgalmatlan éleslátással hasít bele a civilizációs fejlődés új periódusába lépő paraszti lét bonyolult redőzetébe, újratermelődő konfliktusaiba. Tárgyilagosságán is átüt azonban elfogultsága, együttérző szeretete; olvatén van otthon a vásárhelyi tanyákon, miként József Attila a külvárosban. A költő után így ő is elmondhatná az Elégia zárósorait: *„Igazán / csak itt mosolyoghatsz, itt sírhatsz, / Magaddal is csak itt birhatsz, / óh lélek! Ez a hazám."*

Tasnádi Attila

Elutazott a laoszi szövetkezeti küldöttség

Csütörtökön elutazott Budapestről a laoszi mezőgazdasági szövetkezetek szervezését irányító központi bizottság küldöttsége, amely *Da Thephany* elnök vezetésével, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa meghívására nyolc napot töltött hazánkban.

A vendégek a laoszi és a magyar tészek kapcsolatának szélesítéséről tanácskoztak *Czimbalmos Bélával*, a TOT főtitkárával. A küldöttség találkozott *Erdei Lászlónéval*, a Magyar Nők Országos Tanácsa elnökével is.

Tanzániai faluvezetők Vépen

Tanzániai faluvezetők érkeztek csütörtökön a vépi Mezőgazdasági Szakmunkásképző és Munkástovábbképző Intézetbe. A huszonegy tagú csoport a magyar—tanzániai műszaki-tudományos együttműködés keretében *öt hónapig ismerkedik a magyar mezőgazdasággal*, tanul a jól felszerelt vépi oktatási intézményben. Megismerkednek a korszerű munka- és üzemszervezéssel, a növénytermesztési, növényvédelmi, és állattenyésztési munkákkal, a különböző géprendszerek technológiájával, az erő- és munkagépek kezelésével.

Tervezési konferencia

A Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság november 14—15-én rendezi meg a IV. vállalati tervezési konferenciát. A tanácskozáson mintegy 700 résztvevőt kívánnak hozzásegíteni ahhoz, hogy jobban megismerjék a tervezési módszereket, s így cégeik rugalmasabban alkalmazkodhassanak a gazdasági környezethez. A tájékoztató előadásokat a központi irányító szervek vezetői tartják, a szekcióüléseken pedig olyan vállalati szakemberek kapnak szót, akik már bevált tervezési tapasztalatokkal rendelkeznek. Az előadások után vitára és véleménycserére is mód nyílik.

A szabályozók kiegyensúlyo

Beszélgetés Ve mezőgazdasági és élelmezés

A mezőgazdasági szabályozók 1980. január 1-én léptek életbe. Ezekben a napokban mindenütt tárgyalják, hogy a következő év gazdálkodásához miként alakulnak, módosulnak a közgazdasági szabályozók. Miért van erre szükség, kérdeztük *Vendégh Ferenc* mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettest. Talán nem voltak elég hatásosak ezek a szabályozók?

— Azért tartom fontosnak ezt a kérdést, mert igen sok embert foglalkoztat az 1981-es közgazdasági szabályozók alakulása. Megkérdezik, ha tavaly elkészültek a szabályozók, most miért módosítjuk. 1980-ban legalább egyöntetű tapasztalatot akartunk szerezni a VI. ötéves terv közgazdasági munkájáról. Meg akartunk győződni arról is, hogy a mezőgazdasági nagyüzemek miként reagálnak az ilyen típusú intézkedésekre.

● Mit tapasztaltak?

— *Az üzemek egy részében igen jól fogadták az új közgazdasági feltételeket, illetve megtanulták rugalmasan gazdálkodni az árakkal és a termelés eredményességét befolyásolták. Helyenként azonban aggodalmaskodtak, mert a mi nagyüzemeink számára szokatlanok a gyakori árváltozások.* Olyan tapasztalatokat is levontunk, amelyek hatására, már bizonyos esetekben 1981-re szolidabb változtatásokat eszközölünk. Így például a műtrágyaárakat nem a tervezett 20, hanem 6 százalékkal emeljük. Sok üzemben ugyanis az egyéb költségek gyors emelkedése miatt elhanyagolták a műtrágyázást.

— Egy másik nagyon fontos lépés, hogy a szabályozók alkalmazásával az *átlagos minőségű földről lehozható terméktömegből és minőségének megítéléséből indulunk ki.* Korábban ugyanis egyformán érvényesültek az elvonások a jó és a gyenge adottságú gazdaságoknál. Csak az utóbbiak jártak rosszul, hiszen ők is elvégezték azt a munkát, amelyet a másik csak nagyobb ráfordítással, kevesebb eredménnyel. *Kiegyensúlyozottságra kell törekednünk abban, hogy minden területet megműveljenek, mert érdemes, mert szüksége van rá az országnak.*

● Ha már a földnél tartunk, szólhatunk-e a szabályozók vonatkozásában a talaj termőképességének fokozásáról, a vízrendezésről, a talajjavításról, vagyis a melioráció?

— Feltétlenül, hiszen ez is az egyik fontos célkitűzésünk a következő tervszakaszban. *A melioráció költséges, de viszonylag gyorsan megtérülő komplex munka, amely az egész gazdálkodást* előnyösen befolyásolja. A költségek miatt azonban a gyenge adottságú gazdaságok nem tudnak erre vállalkozni. Ezért nem egy-egy gazdaságot támogatnak majd a szabályozókkal, hanem *a térségek rendezését szükséges megvalósítani, előnyben részesíteni.*

● Milyen ágazatokban kívánnak előbbrelépni a VI. téves tervben? S ezek összefüggésben vannak-e a lakosság ellátásával?

— A fejlesztési lehetőségek lényegében olyanok, mint az elmúlt ciklusban voltak, de változik a felhasználás szerkezete. Sok és nagy épületet, állattartó telepet létesítettünk, de ezek kihasználtsága még fokozható. A szarvasmarhaágazatban például legalább 10 százalékkal lehet a férőhelyeket növelni. Erre különösen serkentenek a szabályzók. Nagyon ösztönző a tejprémium és általában a tehéntartásban a hitelrendszer. A húsmarhatartásnál is jelentős forgóalap-juttatást biztosítanak a szabályozók tehenenként, de mérlegre kerül az is, hogy mennyiért állítanak elő egy kiló húst, hogyan hasznosít-

lelkivilágának, gondolkodásának helyes mederbe terelésére.

A reményt mi sosem adjuk fel — vallja Brunecker főorvos

látja a súlyos eseteket, a visszaesőket, és rémülten teszi fel magának a kérdést: *én is ilyen leszek?*

gyermekpszichiátria

Fejér Csaba

----Kiállitási panoráma.
Müvészet, 1981.február - 61.lap.

Fejér Csaba festményei

Írókörökben járja: aki már annyira tud, hogy mindent, ami csak elképzelhető, képes pontosan leírni, ne is írjon már tovább. A képzőművészek is gyanakodva nézik maguk között a mindentudókat. A mesterség ilyen kiváló tudójának, írónak, festőnek különösen fontos és jelentős a tárgy, amit megír vagy megfest, mert már nem szakmai tudása, hanem művészetének témája az igazi anyaga, s annak megformálása minősíti őt. Fejér Csaba festői tudásával az alföldi táj komor és fenséges szépségét, régi házak, épületek, udvarok, tárgyak, szerszámok világát ábrázolja, s ezzel az élet terhét vállaló igazi emberek tiszteletét, tisztelését is szolgálja. Festészetének tehát nem maga a táj, az épület stb. mint motívumok a tárgyai, hanem a mindezek iránt bennünk élő tisztelet. Nem hálátlan ezért a szolgálatáért a közönség. A Csontváry Teremben kiállított festményei az első napon mind vevőre találtak. Festő és közönség találkozásának titkaiba, mint az érzelmi kapcsolatokba általában, a harmadiknak, a művészeti írónak beleavatkoznia illetéktelenség. Hiszen neki ma különösen az a feladata, hogy egyáltalán legyen ilyen kapcsolat. A vendégkönyvi beírások azonban kinyilvánítják a közönség ragaszkodásának okát, hogy végre olyan festőnek örülhetnek, aki nem absztrakt, aki a hazai valóságból alkotja képeit. Az absztrakt dömpingtől megfáradt közönség sóhajtott egy mélyet, és szívott be szabad levegőt Fejér Csaba festményei között. Pedig a művekből sugárzó atmoszféra nem is volt oly friss és ózondús, mint amilyent e mélyről jött sóhajtások megérdemeltek volna.

K. Gy.

Fejér Csaba festő

FEJÉR CSABA gyűjteményes kiállítása nyílt meg Hódmezővásárhelyen, a Tornyai János Múzeumban. Az alföldi tájakat és embereket megörökítő ötven olajfestménye és rajza került a közönség elé. Tárlata augusztus végéig lesz nyitva.

Népmakedság, 1988. júl. 25.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 JAN 11
SZABAD FÖLD

Fejér Csaba festő
1021

1976. JANUÁR 11.

Hat festő Hatvanban

Örvendetes: a fővároson kívül hazánk egyre több helységében, városában teremtik meg annak a lehetőségét, hogy képzőművészeti, iparművészeti kiállításokat rendezzenek. Közéjük tartozik Hatvan város is. Az elmúlt évben Munkácsy Mihály- és Nagy Balogh János-emlékkiállítások keretében e két kiváló festőművészünk szép alkotásaiban gyönyörködhettek a hatvaniak.

A Hatvani Galéria — azzal, hogy magas színvonalú műveket mutatott be — felkeltette az emberek érdeklődését; egyre több embert nevel a művészetek barátjává.

December végén — még az ünnepek előtt — hat festő: Dezső József, Fejér Csaba, Németh József, Patay László, Szalay Ferenc és Szurcsik János festményeit állították ki termeikben. „Realista törekvések mai művészetünkben" — olvashatjuk a katalógus borítóján. Tehát mind a hat festőművész munkájának közös jellemzője, hogy realisták, azaz az ember, a táj, az állatok ábrázolásakor egyértelműen valóságból indulnak ki.

Szurcsik János Hazatérő munkás című képén egy svájcisapkás embert ábrázol; vállára vetve a kabátja, hóna alatt a kenyér, kezében aktatáska, háttérben a távolodó vonat. A munkás arcáról leolvasható a hajnali kelés, az egész napi fáradság. A faluról a városba naponta bejáró sok tízezer munkás egyikét láthatjuk...

Szalay Ferenc Történelem című alkotása negyedszáz képből álló összefüggő, a parasztság, egyben a mezőgazdaság történelmi változását ábrázoló tabló, amelyre felszabadulásunk óta nem volt példa. Két évvel ezelőtt a Szabad Földben már méltattuk a nagy művet, mely azóta méltó helyre, a Magyar Nemzeti Galériába került. Ezen a kiállításon ismét látható. Szalay újabb képei között felfigyeltünk A tábornokra. A levert negyvennyolcas szabadságharc névtelen tábornokát festette meg parasztkalapban és kabátban.

Lírai alkatú művész Németh József. Az ifjúság és öregkor emberi kapcsolatainak mély humánumát festette meg két hármas tagolódású képén. Asszonyok, férfiak a természettel, az állatokkal való kapcsolatukban jelennek meg képein. Az Asszonyok tehénnel vagy a Hóolvadás egyaránt idézi a régmúltat és a mát.

Patay László szinte bravúros festői előadásmódja nem vált öncélúvá képein. Mesterségbeli tudása a mondanivaló szolgálatában áll. Magyar táj című képén a dúsan burjánzó természet ölén a felhőket hanyatt fekve bámuló fiatalokat, körtáncot lejtő kislányokat, pihenő öregeket látunk; itt szinte minden fűszálat, virágot, ruharedőt stb. megfestett. De tud ő szűkszavú is lenni. Egy másik képén a kerítés tetején kinéző öregasszony feje fölött a tiszta kék ég tömbje a tisztes életet idézi, a kerítés barnája előtt játszó két pillangó pedig életünk röpke idejét.

Dezső József főleg portrékat állított ki. Öregasszonyok, Munkásnő, Pihenő asszony, Várandós képén csakúgy, mint a többi festményén az arc tükrében idézi az asszonyok életét, egyben szinte lélekrajzot is nyújtva róluk.

Fejér Csaba: Nagyanyám

Kevés színnel magát jól kifejezni tudó művész Fejér Csaba. A fekete, a fehér, a barna és a kék színnel ő mindent meg tud oldani. Portrét festett nagyanyjáról. Egyik képén pedig a föld végén álló félmeztelen öreg paraszt háta szinte vall a fél évszázad küzdelmes, nehéz paraszti munkájáról.

Egyívású kortársak mutatkoztak be Hatvanban. Ki-ki felkészültsége, látásmódja, elhivatottsága alapján a magyar valóságból, az emberek örömeiből, gondjaiból kiindulva formálta képpé mindazt, amit fontosnak tart megörökíteni korunkban.

Hatvan után a Budavári Palotában mutatják be a hat mester közel nyolcvan művét.

Kőműves Gyula

1976. JANUÁR 11.

e néz?

lás eredményeként a
i magasabb hozamokat
z-tizenöt fővel kevesebb
termeli meg. Az állatte-
sben ilyesmit nem ter-
ink. Ott a létszámcsök-
ez óriási beruházások
nek, erről pedig már be-
. Mindenesetre bízunk
hogy a létszámunk be-
távon még elégséges

gedjen meg egy különös
. Hány olyan ember dol-
most itt, aki még 10 év
is alkalmas lesz munká-
elvégzésére, és hányan
, akiknek már most is
ért adnak munkát, mert
s élni kell valamiből?

alán most azt gondolja
ogy dicsekszem, de ná-
en a téren is jobb a hely-
átlagosnál. Esztendők óta
resen taníttatjuk tagjain-
gy azok gyerekeit. Szak-
sképző iskolára helyből
elentkezőt kapunk, nem
iszont, hogy hazajönnek
iatalok, akik eredetileg
zakmát tanultak. A je-
öket mi egy évig alkal-
ként foglalkoztatjuk, és
beválnak, akkor vesszük
t tagnak. Ezt előre kel-
csátanom. Véleményem
ugyanis a 400 aktív dol-
százaléka olyan ember,
nkájának elvégzésére tíz
va is alkalmas lesz.

másik végletben pedig?

át kétségtelen, hogy van
olyan, gyengébb fizikumú
ajlottabb korú tagunk,
emberségből foglalkozta-
e ez nem áldozat. Mi ter-
vetkezet vagyunk, a fog-
tás nem kötelességünk,
jellegünkből eredő fel-
. Szívesen vállaljuk.
zerveztünk például egy
városellátó kertészetet.
a kérdésébe még bele-
a azokat az iskolahagyott
ket is, akik másra nem
sak, tehát megmaradnak
gazdaságban. Mi azonban
rd közvetlen közelében
nk. Minálunk, aki nem
képességet ahhoz hogy

A megőrzés művészete

Néhány évvel ezelőtt a Szamos-közi árvíz egy-két magyar falut eltüntetett a föld színéről, s egyúttal eltüntette a Szamos-közi népi építészet utolsó emlékeit is. Lettek volna lelkes megmentői, feltámasztói. Csakhogy faházakat, kőházakat lehet rekonstruálni, újjávarázsolni — vályogházakat azonban nem. Azok, ha eltűnnek, nyomtalanul tűnnek el.

Könnyű megőrizni múltjuk értékeit a fából, kőből építkező népeknek! A mi népi építkezésünk a múltban jórészt a vályogra alapult. Azért persze a mi parasztságunk múltja is rendelkezik fából, kőből, égetett agyagból, különböző fémekből készült építészeti emlékekkel, használati tárgyakkal, művészeti értékekkel. De a megőrzésük is művészet! Ezeket az értékeket nemcsak az árvizek pusztítják és nemcsak a mindent megőrlő idő. Akadnak vámszedői, üzletelői, mivelhogy manapság a népi emlékek gyűjtése nagy divat, tehát jó üzlet. Így aztán a paraszti élet emlékeinek megőrzéséhez társadalmi összefogás vált szükségessé.

A mozgalom...

Fábián Gyula pár évvel ezelőtt került a Magyar Mezőgazdasági Múzeum munkatársi kö-

zé, szaktanácsadóként. Ham
san olyan „szaktanáccsal"
elő, amiből napjainkra sz
körű társadalmi mozgalom
letett. A Magyar Mezőgazda
Múzeum Barátainak Köre.

A kör célja a magyar élel
szeripar, erdőgazdaság és e
szet múzeumi szemléltetésé
úgyszintén azok múltja tö
neti feltárásának előmozdí
és propagálása. Idézet az a
szabályból:

„...a Kör társadalmi segí
get nyújt a mezőgazdaság
élelmiszeripar, erdőgazda
vagy az elsődlegesen faipar
rébe tartozó intézmények, vá
latok alapítására és fejlődé
vonatkozó dokumentáció fel
tatásához, a felkutatott írás
anyagok megőrzéséhez és a
téneti fejlődés rögzítéséhez.
gítséget nyújt azok részére, a
a parasztság múltját, életét
vészi szinten bármilyen for
ban kifejezésre juttatják. C
töndíjat folyósíthat olyan fi
rászoruló diákok vagy mezőg
daságban (erdőgazdaságban)
gozók részére, akik írásaik
képzőművészeti vagy egyéb
kotásaikkal szolgálják a me
gazdaság múltjának megőrz
tését. A Kör muzeális ért
tárgyakat felvásárolhat, kizá
lag múzeumi célokra."

A Kör munkáját a Mezőg
dasági és Élelmezésügyi Min

Nyisztor bácsi

A parlamentben tartott hivatalos fogadásokról és egyéb ünnepélyes összejövetelekről, még az ötvenes évek elején, csak ritkán hiányzott egy kedves, gyér hajú és töpörödött, szellemileg azonban teljesen friss bácsika. Jóllehet, ilyen alkalmakkor a vendégek rendszerint állni szoktak, neki mindig széket vagy más kényelmes ülőalkalmatosságot vittek, nehogy elfáradjon — hiszen már elmaradhatatlan botjával is nehezen tudott jár-

Kurta szárú pipáját megt
te, jóízűen rágyújtott, aztán
bilincselően és kifogyhatatla
mesélt, a legtöbbször hajd
küzdelmekről, de az időszerű
nulságokra is figyelmeztet
Fiatalok és idősebbek áhíta
s élénk érdeklődéssel hallgat
minden szavát. Ismerősök, isr
retlenek csak Nyisztor bácsi
szólították.

Akkoriban már elmúlt nyo
vanesztendős — Nyisztor Gyö

Fejér Csaba, festő

Fejér Csaba festményei első rátekintésre tárgyilagosnak tűnnek. Alaposabb szemlélődés után válik bennük észrevehetővé a lírai indítás; a gyengéd fogalmazás, a látható világ pontos lefestése biztosít alkalmat Fejér Csabának arra, hogy a jelenségek láthatatlan tulajdonságait is képpé formálja, az észrevételeket vallomássá alakítsa.

Pogány Ö. Gábor: Hat festő csoportkiállítása.
(a Hatvani Galériában.)

Hevesi Szemle, 1946, jún.

Fejér Csaba festőművész

1972. III. 17. 21.49. Petőfi /11/ V.

Láttuk, hallottuk

- A Műcsarnok Kamaratermében láthatók Fehér Csaba festőművész képei. A tárlatról a mult héten a TV.- GAlériája adott áttekintést. Ambrus Tibor számol be hallgatóinknak Fehér Csaba müveiről.

- Fejér Csaba festőművész Hódmezővásárhelyen született, az alföldi festőművészet nagy hagyományokat őrző központjában gyermekkorától, első eszmélésétől benne él abban a közösségban, amelyben létrejött, és él a mai magyar képzőművészet egyik jelentős irányzatának , a Vásárhelyi Iskola néven számon tartott művészközösség. Persze Fehér Csabát végsősoron mégsem születésének véletlene tette vásárhelyi festővé. Művészi alkata szerint is követője a vásárhelyi kultura hagyományainak . Szemlélődésre hajlamos lénye, a drámai kifejezést kivánó ereje, meg nem alkuvó szenvedélyessége talált művészi értelemben is otthonra, és rokonokra szülővárosában, és a városban élő művészetben. Képzeletét, művészi fantáziáját, egyként nyügözi, és ösztönzi a szikár alföldi táj végtelensége, gazdag szinvilága, a ..... .-i Tiszapart füzeseinek, töltéseinek csöndes, és mindig ünnepi szépsége, a hallgatag, csukott kapuk, és ablakok mögött élő emberek, és otthonok bennsőséges képe. Képeit végignézve Thomas Mann sokszor idézett szavai jutnak eszembe. " KOrántsem művész az, aki nem ismeri a vágyakozást, az ártatlan, egyszerü, és élő dolgok után. A barátság, az odaadás, a bizalom, az emberi boldogság után. A rejtett, és emésztő vágyat a hétköznapok gyönyörüségei után" Mindaz, amiről Thomas Mann itt

Fejér Csaba festőművész

- 9 -

1972. III. 17. 21.49. Petőfi /11/ V.

Láttuk, hallottuk

- A Műcsarnok Kamaratermében láthatók Fehér Csaba festőművész képei. A tárlatról a mult héten a TV.- GAlériája adott áttekintést. Ambrus Tibor számol be hallgatóinknak Fehér Csaba műveiről.

- Fejér Csaba festőművész Hódmezővásárhelyen született, az alföldi festőművészet nagy hagyományokat őrző központjában gyermekkorától, első eszmélésétől benne él abban a közösségben, amelyben létrejött, és él a mai magyar képzőművészet egyik jelentős irányzatak , a Vásárhelyi Iskola néven számon tartott művészközösség. Persze Fehér Csabát végsősoron mégsem születésének véletlene tette vásárhelyi festővé. Művészi alkata szerint is követője a vásárhelyi kultura hagyományainak . Szemlélődésre hajlamos lénye, a drámai kifejezést kivánó ereje, meg nem alkuvó szenvedélyessége talált művészi értelemben is otthonra, és rokonokra szülővárosában, és a városban élő művészetben. Képzeletét, művészi fantáziáját, egyként nyügözi, és ösztönzi a szikár alföldi táj végtelensége, gazdag szinvilága, a ..... .-i Tiszapart füzeseinek, töltéseinek csöndes, és mindig ünnepi szépsége, a hallgatag, csukott kapuk, és ablakok mögött élő emberek, és otthonok bennsőséges képe. Képeit végignézve Thomas Mann sokszor idézett szavai jutnak eszembe. " KOrántsem művész az, aki nem ismeri a vágyakozást, az ártatlan, egyszerű, és élő dolgok után. A barátság, az odaadás, a bizalom, az emberi boldogság után. A rejtett, és emésztő vágyat a hétköznapok gyönyörüségei után." Mindaz, amiről Thomas Mann itt

beszél, benne él FEhér Csaba müvészetében. Minden kedves néki ami ártatlan, egyszerü, és élő. Mindennapi témája, ha olykor negativ értelemben is, az emberi boldogság. Nincs képe amelyről ne világitana a hétköznapok gyönyörüségei nek meleg, emberi fénye. Müvészetének egyik fő jellemzője a bennsőséges hangulat lehet. És ezt tanzi talán, hogy képein gyakran érezzük a befelé szemlélődést, és az álomszerü sejtelmességet. időtlenséget, és mozdulatlanságot. Néhány csendéleti tárgya, egy-két elmulásra itélt butordarab, edény, kosár felmutatásával, olyan erővel, és hitelességgel idéz fel emberi sorsokat, és időbe tünő életeket, mint Sarden csendéleteink látjuk. Persze FEhér Csaba élővilága a vásárhelyi környezet valóságában gyökeredzik. Ezt a valóságot érzi önmaga is, és ezt süriti a tőmondat egyszerüségének ható képein, szük szavu, és nagyvonalu tömörséggel. Bármelyik alkotását is vegyük elő, lényeges a törekvése, csaka leglényegesebb kimondására szoritkozzék, képeinek szerkesztésénél ne kaphasson szerepet semmi mellékes, felesleges. MÜVeiben mindig az életről, az emberekről szól. A kosárfonóról, az emberekről, a szeretetről, a cserepesről, a kiskéket bárdoló ember sorsáról. Elmélyült gondolat kutatja az emberi viszonylatok bonyolult rendjét ember és természet, ember és tárgy, ember, és ember viszonyának, sokszor ellentmondásokkal telitett törvényszerüségét, ebből a kutató hajlandóságból ered müvészetének drámaisága, amely nek hordozója a szin, a cim, és a kompozició, szineiben kerüli a ragyogást, tompitott fényü felületeinek nyugal ma jelzi csak a belső világosságot. Nagyon jól bánik a szürkék árnyalatai-

val, gyöngyházas ragyogtatásukkal, sejtelmes lefegő jü tárlatokat érzékeltet, FEhér Csaba bemutatkozása a Műcsarnok Kamaratermében és a televizió Galériájának országos nyilvánossága előtt, jelentős művészt ismertetett meg nézőivel.

- Művészetkritikai müsorunk hangzott el. Szerkeszti Vajda Ferenc.

1021

KÉPZŐMŰVÉSZET

SZOVJET MŰKRITIKUS VÉLEMÉNYE VÁSÁRHELYI ÉS SZEGEDI FESTŐMŰVÉSZEKRŐL

A Szovjetunió legrangosabb képzőművészeti folyóiratában, az ISZKUSSZTVO-ban nemrégiben terjedelmes tanulmány jelent meg a hódmezővásárhelyi és a szegedi festők munkáiról.

A délalföldi táj lírai leírása és a magyar piktúra helyi hagyományainak méltatása után a szerző, I. Szvetlov azoknak az impresszióknak a leírásába kezd, amelyeket a Vásárhelyi őszi tárlat képei és a műtermek megtekintése váltott ki belőle.

Mély benyomást keltettek benne Fehér Csaba csendéletei. Nehéz meghatározni — írja a szerző —, hogy mi hatott leginkább Fehér Csabára. Visszafojtott csendéleteiben a barna tónus az uralkodó. A képek áttetszősége megbabonáz, melegségük arra késztet: behatóan nézz meg minden tárgyat annak ellenére, hogy a művész nem törekszik a tárgyak teljes érzékletességgel való visszaadására. Az ábrázolásnak ez a szerencsés visszafogottsága lehetővé teszi, hogy a tárgyakat anyagiságukban érzékeljük. Fehér számára a képek térbeli megszerkesztése, a kompozíció finom összevetése a fontos, ezért csendéletein kevés tárgy látható. Képei arra késztetik a nézőt, hogy harmonikus egésznek fogja fel őket. Ilyen pl. a művész 1969-ben befejezett csendélete, a *Fémpohár, fekete kerámiakorsó, asztalon heverő ecsetek* — mindez elegánsan ábrázolva szürke és barna alapon a színek legfinomabb árnyalataival. A szín ezüstössége, valamiféle belső megvilágítása az őszi tárlaton kiállított *Álmodozás*-hoz vonz. Erős női figura, kerítés és virágzó fa háttérrel, amelyet halvány holdfény világít meg. A női alakon az elgondolkodás költőisége és monumentális ünnepélyesség látszik.

A másik fiatal festő, Fülöp Erzsébet, a közeli plasztikus motívum felhasználásával a monumentális általánosításához jutott el. A *Mezőn* c. képén a női alak szintén premier plánban van, de itt mások az érzések és más a hangulat. Az egyszerű parasztasszony a felszántott földön áll, gondolataiba temetkezve. A művész a figurát geometrikusan ábrázolja és színei nagy kifejező erővel hatnak. Fülöp Erzsébetnek igen szép portréi is vannak. Anyjáról festett portréja a karakter visszaadásával, rózsaszínű és mélyzöld tónusaival vonz. Fülöp festői erényei legvilágosabban mégis csendéletein nyilvánulnak meg.

A szegedi és vásárhelyi mesterek tájképein (a szovjet kritikus szerint) ott érzékelhető élesebben a korszerű hangvétel, ahol nemcsak a valóság líraisága, hanem a belső feszültség is kifejezésre jut a természet izgalmas ábrázolásában.

A szegedi festő, Pataj Mihály néhány művében, mint pl. *A halász* c. képén az ábrázolás derűs líraiságához folyamodik. Más vásznán a drámaiságig fokozódó harc és feszültség tanúi lehetünk. Pataj ars poeticájának leginkább a *Táj kúttal* c. kép tekinthető, melynek középpontjába — számos XVIII. századi tájképfestőhöz hasonlóan — az egész tartalmat meghatározó szimbolikus ábrázolást helyezi: a szeszélyesen felrakott és világos színezetű kútgém, valamint a kútkáva között sötét, olykor lágy, olykor éles kontraszt van. A művész tájképeinek többségén a monokromatikus színskála az uralkodó, amelybe fehér és zöldes tónusok keverednek. A kompozíció dinamizmusát a színkontrasztok alkotják, amelyek egyben Pataj művészi arzenáljának alkotóelemei. Ily módon jeleníti meg tájképein a halványsárga tetejű házakat, a feltört ugart és a napsugarakkal átszőtt égboltot. Ábrázolásmódjában azonban mindig érzékelhető a mértéktartás, és a színezés artisztikus minősége lágyítja azokat a felnagyításokat, amelyekkel Pataj él.

Más motívumok, más hangulat tapasztalható Fontos Sándornál. Kedvenc témája: színes, virágzó fák és kukoricatáblák. Az általában vidám hangvételű képein a söté-

feltétele az élmény befogadása. Csak a kapott, művészi hatás átéléséből fakadhat. Ez különbözteti meg a kritikusi véleményektől.

A kritikus — legyen az ítélni kívánó néző, vagy hivatásos — nem az élménnyel kapcsolatos várakozással ül be a nézőtérre, hanem az ítélet elhatározott szándékával. Nem fenntartás nélküli lényével közeledik a műhöz, hanem fenntartásokat tartogató, puszta értelmével. Így tulajdonképpen nem is ugyanazt a darabot látja, mint a többi ember. Annak a darabnak csak az értelemmel megközelíthető szerkezetét és az értelemnek szánt hatásait. Ez természetes is. Minden színpadi alkotás totális szerkezetű. Minden lehetséges emberi megnyilvánulást és minden elképzelhető hatásmódot magában foglal. Ez a totalitás a mi emberi totalitásunkhoz szól. Hatása érzelmeinkre, emlékeinkre, érzékeinkre, gyengeségeinkre, érzékenységi pontjainkra és értelmünkre egyaránt épül. Az ítélet szándékában objektivizált értelem ebből a hatásösszességből nem képes felfogni és érzékelni mindent. Képzeljünk csak el bármilyen hatást, mely minden létező érzékszervünkhöz szól, és képzeljük el azt is, hogyan lehetne azt csak füllel vagy csak szemmel a maga teljességében magunkba fogadni. Nyilvánvaló, hogy lehetetlenség. A kimondottan értelmi megközelítésre koncentrált ember pontosan olyan, mint az, aki a totális hatást csak fülén keresztül akarja befogadni.

A bíráló szándék nagyon változatos szempontokat használhat fel ítéletalkotásában. Kiindulhat a társadalmi hasznosság kérdéséből. Helyezkedhet a legkülönbözőbb esztétikák álláspontjára. Igénybe veheti az egyre hatványozódóbb számú, művészeti irányzathullámok bármelyikének módszertanát és mértékrendszerét. Hangoztathatja kifejezetten szubjektív nézeteit. Lehet kiindulópontja még egy indulati alapállás is. Ebből a felmérhetetlen sokszempontúságból származik a kritikák minden közismert ellentmondása. Egy darab arathat általános sikert, de a kritikák egyetértése felette kizárt. A kritikai ellentmondások lehetőségét még csak fokozza az, hogy a kritizálók nem azonos mértékben függetlenítik magukat a darab hatása alól és nem azonos mélységig merülnek el benne. Az ellentmondások tömkelegét csak a határozott értelmi kiindulópont fogja egységbe. Ellentmondásit pedig az értelmi szempontok sokféle lehetősége és az objektivizált értelemhez való hűség fokozatai idézik elő.

A színész, a néző, a kritikus, a három véleményt nyilvánító ember mást-mást lát maga előtt, és más-más kiindulópontokat használ megítéléséhez. Mindezek a különbségek pedig kiiktathatatlan törvényszerűségek következményei. Ha véleményüket kifejtik egy művel vagy alakítással kapcsolatban, az elhangzottakat nagyon nehéz lenne rangsorba állítani. Elhelyezni egymás fölött, vagy alatt. Egyszerűen nem összemérhetőek, mint matematikában a különnemű dolgok. Az adódó különbségek nem perlekednek egymással, egyszerűen csak vannak. Egy almáról egészen más a véleménye annak, aki termelte, aki megette és annak, aki jól megnézte magának. Ha az egyik satnyábbnak tartja, mint a tavalyi volt, a másik nagyszerűnek és üdítőnek, a harmadik pedig kissé zöldesnek, mindegyiknek igaza van, de mégsem mondanak ellent egymásnak, sőt, kiegészítik ismereteinket. Ugyanígy van ez egy adott műre vonatkozó véleményekkel is. Egyiknek is, másiknak is igaza van a maga tapasztalata és szempontjai szerint, de véleménykülönbségük nem cáfolja, hanem kiegészíti egymást.

Sajnos, művészeti életünkben egymásnak vannak szegezve ezek a vélemények. Hegyesre köszörült dárdákkal sebzi egymást színész, néző, kritikus. Mindegyik helyzeti energiáival igyekszik érvényre juttatni a maga igazát a másik kettő rovására. Nem vesszük tudomásul, hogy haladhatnánk egymás mellett is egy közös cél szolgálatában.

ten összefonódó fák azok, amelyek a vászon felületének nagyobb részét elfoglalják és feszült ellentétet képeznek a kék éggel. Egyes képein Fontos drámaibb feszültséget fejez ki. Egyik 1967-es vásznán a rá jellemző motívumba — a fák és a felszántott föld ábrázolásába — belerobbannak a madarak sötét körvonalai.

Hézső Ferenc a dekoratív ábrázoláshoz vonzódik. Ezt a törekvését tájképein valósítja meg. Műveinek többségén az emberek alakja a táj elemeként szerepel. Az emberi figurák a táj elidegeníthetetlen részeivé válnak. Hézső romantikus világot hoz létre, amelynek mozgása valamiféle megbabonázott harmóniával van telítve. Nem fél számba venni aprólékosan az egyszerű házakat, a libák csoportját, kútnál álló parasztasszonyt, amikor a falusi életet mutatja be, pl. *Szeles idő* c. képén. Hézsőnél szervesen kapcsolódik a realitás a romantikus hangvétellel és a dekoratív általánosítással. Képein a színeknek átformáló szerepe van. A piros föld, a fehér libák és madarak — mindez nála különös romantikával telítődik. A falusi életet ábrázoló képein szembetűnő a plasztikus kontrasztok pontossága.

A vásárhelyi és szegedi tájképfestők fejlődését — írja Szvetlov — szemléletesen példázza Pintér József művészete. A 60-as évek elején a posztimpresszionizmus követője volt, számos vásárhelyi festőhöz hasonlóan. Itáliai utazása segített a művésznek abban, hogy művészetét szabaddá és világosabbá tegye. (*Völgy*, 1965.) Festészetében az utóbbi évek szembetűnő változását a konstruktivizmusra való törekvés jellemzi. Ilyen a *Város* (1968), *Csendélet krumplival* (1968), és néhány portréja, amelyek az ikonfestészet ismeretéről tanúskodnak. E képek mindegyike konstruktívan van felépítve: a színek lokális foltjai láthatóan összehangoltak és harmonizáltak.

A vásárhelyi Németh József képei első pillantásra úgy tűnnek, hogy beleillenek a vásárhelyi festőkre jellemző rendszerbe: a parasztok ábrázolása ökrökkel, felszántott földdel a háttérben; a színek ugyanazon tisztasága és zengzetessége. Mégis valahogy minden más nála. A művész premier plánba helyezi a felnagyított alakokat, jelentősen csökkentve ezzel a horizontot, a kontrasztszíneket pedig kiáltó erővel telíti. Németh képeinek felépítése szokatlanul koncepciózus. A néző, miután befogadta az első benyomást, poétikus érzések atmoszférájával telítődik. Némethnél a falu, a néptípusok ábrázolása, az 1969-ben alkotott műveiben — brutális erejű, plasztikus nyelvezet, amelyet az óorosz ikonfestészet, India ősi művészete és a XX. század néhány alkotásának tanulmányozása tett gazdagabbá és kifejezőbbé. Gyakran variálja a hasonló témákat. Ha összehasonlítjuk a két évvel korábban festett *Pataknál* c. képét azzal, amit egy nemrégi vásárhelyi tárlaton állított ki, akkor nyilvánvalóvá válik művészetében a monumentális ábrázolásra való törekvés.

A szegedi Dér István műveire jellemző az általánosítás és a monumentalitás, annak ellenére, hogy az ember titkos érzéseiről, a természet változó állapotáról mesél. A kép, amelyet Dér az őszi tárlaton kiállított, *A tavasz várása* címet kapta. A nők, akik szeszélyes körbe fogódznak, mintegy elhaltak a várakozásban. A szokatlan kompozícióban a nők kedves, szomorú arcán, alakjuk csinosságában, végül az egész kép plasztikájában a rajztudás és a világosszürke tónusok dominálnak, amelyek csak néha keverednek kék és sárga színekkel, s mindez együttesen drámai lelkiállapotról tanúskodik. *A lány és a fekete fák* c. képén plasztikus eszközökkel fejezi ki annak az embernek az élményeit, akinél az új szomjúhozása összeütközik annak a lehetetlenségnek a megérzésével: nem lehet elhagyni a szülőföldet. *Pietáján* Dér kétségtelenül Michelangelóra gondolt, amikor költőien elevenítette meg az egyszerű paraszti figurákat.

A Hódmezővásárhely környéki életről, arról az újról, amely az emberek közérzetében a felszabadulás után jelent meg, kifejezően és sajátosan mesél Szalay Ferenc. Megrészegül a való élet poézisétől. Szalay számos vászna egyéni hangvételű csoportos portré. Időnként filmjelenetre emlékeztetnek. A parasztok, sokat átélt öregek, falusi lánykák, energiával telített erős fiatal legények megjelenítésében nincs semmi mesterkéltség. Mindegyik jellemnek megvan a sajátos egyénisége, amely időnként groteszk népi humorral telített. Falusi alakjainak ábrázolásában a belsőleg egymáshoz közel álló emberek közös tulajdonságait hangsúlyozza a festő. Gyakran él a frontá-

lisan felépített kompozícióval. A kevés színnel felr[illegible] kifejezi műveinek intonációját, s ez sokkal hatás[illegible] a dolgokat.

A fő impresszió — fejezi be tanulmányát S[illegible] tárlaton szerez az ember: a gyümölcsöző művé[illegible] realista hagyományok, a délalföldi élet mélyebb érzése adja azt az alapot, [illegible] irányzatok keletkeznek. A monumentális összegezésre való törekvés, a lírai hangvétel összekapcsolása drámai telítettséggel, a művészi koncepció azonos tartalma alkotják Vásárhely és Szeged festőművészei számára a továbbfejlődés lehetőségeit.

Összefoglalta: ERDEI MIHÁLY

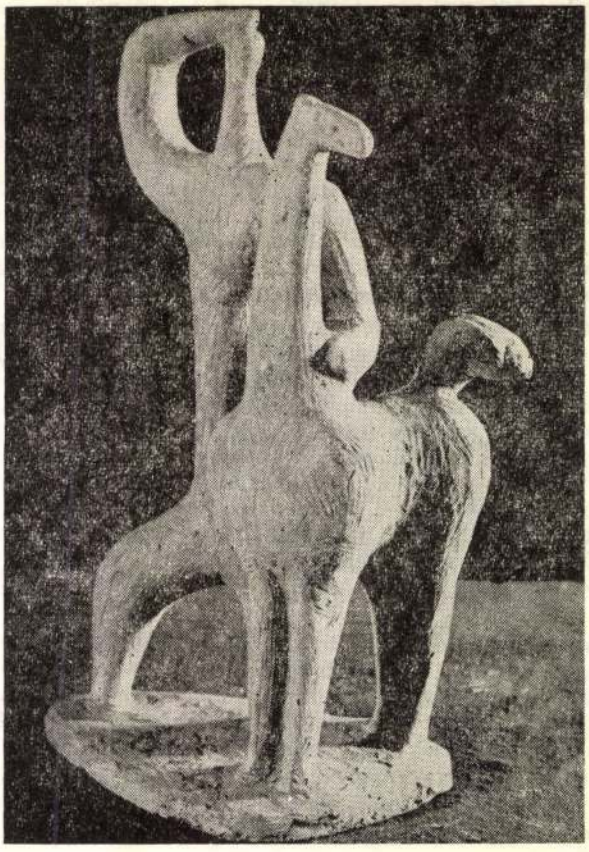

1021

Fejér Csaba festőművész

MŰTEREMLÁTOGATÁS

Fejér Csabánál

Valaki beszélt. A művészetéről, a képeiről. A tárlatnyitó közönség T. Tárlatnyitó Közönségnek mutatkozott; ki áhítatos is volt, ki csak érdeklődő. A hetvenes évek elején történt egy szombati napon, talán a Gulácsy Teremben, talán másutt. Celebrálódott a ceremónia. Fejér Csaba elnézett valahová, messzire, túl a kirakatüveg mögött zsongó utcán.

Ott sem volt.

Aztán vége szakadt a beszédnek, s ő egy szempillantás alatt eltűnt. Elment, láthatatlanná vált, ki tudja? Bizonyára az egyik romtanya Hírlappal foldozott ablaka mögött rejtőzött el, figyelte: látjuk-e őt, vagy csak nézzük.

Ott volt a teremben.

Persze soha sincs sehol egészen jelen. Hol a múltban portyázik, hol a jövőben. És ez átkozottul zavaró, mert közben itt van a jelenben; fest, hallgat, válaszol a kérdésekre, nősül, elválik, vermutot tölt egy pohárba, bicikliről integet, kérdéseket tesz föl, fest, hallgat. Ám az egész valahogy mégis gyanús; gyanús, mint egy jéghegy, mert kilenc tizede nem látszik.

Nyilatkozni nem szeret, szerintem nem is tud. Megnyilatkozni szokott. Hetvennégyben a Művészet szerkesztője körkérdést intézett vásárhelyi festőkhöz. Azt tudakolta tőlük: mit tart ápolandó, követendő hagyománynak Hódmezővásárhely művészetében?

Fejér Csaba fogott egy árkus papirost, írta: „Megfogalmaztam röviden az álláspontomat ebben a kérdésben, született is néhány változat, de mindegyiknek megvolt az a hibája, hogy nem értettem vele egyet. Nem tudok olyan kérdésről egyértelműen beszélni, amiről nem lehet. Mert bármit mondok, az ellenkezője is igaz. Legföljebb egy lapos alföldi ideológiát lehetne pufogtatni, ez viszont nem méltó Vásárhely szelleméhez. És én irtózom még az egy személyre szabott ideológiától is."

Ez, kérem, nyilatkozat. Fejér Csaba módra. Mintha egy jéghegy beszélne saját nem látható kilenc tizedéről.

És íme Jéghegy úr rezidenciája. Jéghegy úr most éppen vermutot tölt egy pohárba.

— Képek? — ezt Enyedi Zoli kérdezi. Fényképezni szeretne.

hát: *közben*, e két évszázad alatt mi is történt? A részletek gazdagsága elle-
amit e korról ma már tudunk, mégis megállja a helyét az a hasonlat, amely
t e két évszázad a magyar történelem „fekete dobozainak" egyike: a kezdet és
ont ismerete ellenére nem tudjuk bizonyosan, mi is történt közben.
tudományosan elavult elméletek határozott cáfolata, a legfrissebb részeredmé-
ismertetése, nem utolsósorban pedig az eltérő nézetek felemlítése, a rejtélyek
e Bakay összefoglalásának fő érdeme. Amíg korábban az „új" jelenségek fel-
nását szláv vagy frank elemek átvételével magyarázták, az újabb adatok cá-
az államszervezet, a településviszonyok folytonosságát. Néhol tagadhatatlan az
l, például a kereszténységé, de itt viszont éppen a gyors befogadás ténye vár
arázatra. A kalandozásokat a magyar társadalom belső válsága megnyilvánulá-
t tanítják az iskolában, a könyv a hangsúlyt tudatos külpolitikai megfontolá-
helyezi.
z előszó kimondja, a könyv szerkezete érezteti: nem a történész, hanem a ré-
kalauzolja az olvasót. Nem az időrend, hanem a nehezebben időhöz köthető
i leletanyag alakítja az előadás menetét. Rövid európai és magyar történeti be-
ő után a könyv zömét kitevő statikus, keresztmetszeti fejezetek következnek: a
ar társadalom a 11. században, az államszervezet, az egyház, a koronázási jel-
k. Érdekesség, a részletek gazdagsága, az idézett források születésének olykor
az olvasást is nehezítő precíz, forráskritikai kitérőkkel megszakított megjelö-
jellemzi az előadást. Mégis hiányérzetünk támad: a magyar államalapításról
munkában csak sorokat olvashatunk történetünk egyik legnagyobb alakjáról,
István királyról! Ha a szerző objektív folyamatoknak kívánt elsőbbséget adni
ven mértékben nem értünk vele egyet. Géza és István együttesen több mint fél
zados zseniális politikai működése bizony elemzésre várt volna. Hiszen bennük
tak össze azok a „kihívások", amelyek az államalapítás „válaszát" indukálták!
Más szóval: a régész szerző rekonstruálja ugyan a lezajlott eseményeket, de lemond
arról, hogy felidézze a régmúlt döntési helyzeteit, alternatíváit. Pedig már könyvé-
nek címe is megmondja: a magyar állam nem megalakult, hanem megalapították.
(Gondolat, 1978.)

GERGELY ANDRÁS

— Nincsenek. Csak vázlatok vannak itthon, félkész munkák.

— Akkor?

— Menj el a múzeumba, aztán ugorj be Borbáth lakására, van nála hat képem. (Dr. Borbáth Árpád főorvos a vásárhelyi festők egyik legismertebb mecénása.)

Enyedi ugrik.

Csaba ül és hallgat. A gyerekkoráról kérdezem, hogy visszaérkezzék a műterembe.

— Tudod, nekem soha sem volt fantáziám. Már négyéves koromban sem volt. Rajzoltam, mert muszáj volt rajzolni, de csak azt rajzoltam le, amit láttam. Én ezért aztán gyerekrajzot sose csináltam. Emlékszem hatéves koromban, akkor Kenterkén laktunk, kimentem az állomásra és lerajzoltam egy 328-as mozdonyt. Pontosan annyi kereke volt, mint a valóságban, a kéménye is annyi. Ha nem hiszed, megmutathatom, eltettem. Arra is emlékszem, hogy akkor voltam először igazán boldog, amikor a nagyanyám sparheltjét először sikerült pontosan ábrázolnom, nem borultak föl a platnik, vagyis stimmelt a perspektíva.

— Mit hoztál még a gyerekkorból? Fontosat.

— Az álmaimat. Én mindig egyfélét álmodok. Lőnek rám, lövök, géppisztoly van a kezemben. Ez Zsámbéki álom. Negyvenhatban kerültünk oda. A falu csupa rom volt. A házunk közelében tankroncs, lövészárkok, szerte-szét aknák. Ötvenig nem múlt el év, hogy valamelyik osztálytársam meg ne halt volna. Nekem is volt egy darabig eldugva egy láda lőszerem...

— A képeiden nyugalom van.

— Védekezés az álmaim ellen. De beszéltem én már erről. Szerintem nem igaz, hogy belsőleg is igazodnunk kell az élet zaklatottságához. A harmóniára vágyás a huszadik század egyik igaz, őszinte, egészséges életérzése; azt hiszem, így fogalmaztam.

— Mikor gondoltál először arra, hogy festő leszel?

— Amikor felvételiztem az Iparművészeti Főiskolára, s rádöbbentem, hogy a rajzolni tudás: hatalom. A legtöbb fölvételiző egy kocka ábrázolásával se nagyon tudott megbirkózni; én pedig már szinte mindent tudtam fényről-árnyékról, perspektíváról. Tudod, én képzőművészeti gimnáziumba jártam, ahol naponta átlagban öt órát rajzoltunk. Döbröconi mester azt mondta a felvételin: Fiam, maga eltévesztette a dolgot, magának a képzőművészetire kellett volna jelentkezni.

— És?

— Két évet az iparon jártam. Fontos két év volt. Mert tanultunk bútortörténetet, épületszerkezettant is. Például. Csak akkor hagytam ott, amikor kezdett az ügy túlságosan szakmaivá válni.

— Miért volt akkor mégis fontos?

— Nézd, amikor én először festettem itt Vásárhelyen tanyát, volt aki azt mondta, hogy jövök én ahhoz, amikor sohasem laktam tanyában. Sőt, még ősvásárhelyinek sem számítok! (Fejér Csaba Karcagon született. A fél országot osztálytársának tudja, mert élt még a Kunság fővárosa után Tokajban, Nyírbogdányban, Kenterkén, Betlenben, Makón és Budapesten. Ja, és persze Vásárhelyen is, rövid ideig.)

— Mit mondtál erre?

— Hallgattam. Ha hülyeséget mond valaki, nem szoktam reagálni. Minek? Nem ér annyit. Szóval, én tanultam épületszerkezettant is. Így aztán egy tanyát én át tudok világítani. Úgy látom, mintha röntgenen látnám. Ha megsüllyedt az egyik fal, tudom, hogy reagál erre a jelenségre a tetőszerkezet. Ez a fontos, nem az, hogy ki élt valaha tanyán, ki nem.

Jéghegy úr ezt is indulatok nélkül mondja. Kitölti a vermut maradékát a poharamba.

— Tudod, kaptam én egy Derkovits-ösztöndíjat. Még hatvankettőben. Azt hiszem azért adták, mert támogatták — hivatalosan is —, amit csináltam. Én meg akartam is csinálni...

— Félbehagytad a mondatot.

— Csak a mondatot hagytam félbe, a munkát folytattam, nem tértem le a saját utamról.

— Mások letértek?

— Is, is. A hetvenes évek elejére már nem volt divat ábrázolni a valóságot. Más irányból fújt a szél. Különféle absztrakciók jöttek divatba.

— Divatok. Mi a véleményed róluk.

— Semmi.

— Nem is érdekelnek?

— Nézd, ezt a mostani irányzatot majdnem mindenki tudja csinálni, nem baj, ha nem ismeri a perspektíva törvényeit, ha nem tud bánni színekkel — ebből nem derül ki semmi. De megvilágítom neked ezt egy példával. Úgy van az, hogy van egy sor, abban elől is vannak, hátul is. Nos, hát szerintem az ilyen divatváltások úgy állnak elő, hogy azok akik a sor végén állnak, gondolnak egyet, s elindulnak másfelé. Hátha... És az a vicc, hogy be szokott jönni nekik, persze csak ideig-óráig. Erről én nem akarok többet mondani, valaki még képes és magára veszi...

— A barátaid közül?

— Az én barátaim színészek, orvosok, zenészek.

— És a kollégák?

— Kollégák között soha sem alakul ki igazi barátság.

Töpreng egy sort.

— Te várjál, ezt ne írd le, marhaság. Munkácsy és Paál László barátsága jutott eszembe, a nyolcaké. Ők segíteni is tudtak egymásnak. Szóval, én arra gondoltam, ami most van, és most nincsenek igazi barátságok. Nem tudom, észrevetted-e, de az emberi kapcsolatok nagyon megnyomorodtak valahogy. A jólét tenné, a biztonság, nem tudom...

— Ellenségeid vannak-e?

— Egy biztosan van. Fejér Csabának hívják. Néha kényelmeskedik, lusta. Többről nem tudok.

— Mit nem kérdeztem még ebben a témában? A nőket...

— A művészi munkámra soha sem hatottak. Inkább csak zavartak benne. Lekötöttek egy csomó időmet. A magánélet más, de most nem arról beszélünk...

— Mitől van, hogy kevés portrét festesz? Ettől? Ettől is?

— Nekem valamennyi portrém pszichológiai tanulmány. Engem nem arcok érdekelnek, hanem lelkiállapotok, jelenségek. A bolond figurájával a diadalmas hülyeséget ábrázoltam, a vak hordárral egy kényszert, a látás kényszerét. De aztán hogy ez miként is játszódott le bennem, azt nem tudom elmondani, mert nekem irodalmi, vagy pláne filozófiai gondolatok nem jutnak eszembe, csak képek.

— Kétféle jelrendszer...

— Hagyd ezt, nekem az ilyesmiről az esztétikaórák jutnak eszembe, amelyeken mindent megmagyaráztak tudományos alapon, de sok köszönet nem volt benne. Szerintem olyan ez a festőpálya, mint a foci.

— A foci?

— Persze. Ehhez is két dolog kell. Tehetség és játékintelligencia.

— Az elsőt még értem.

— Pedig világos az utóbbi fogalom is. Játékintelligenciája annak van, aki mindig tudja, hogy mit kell csinálnia, pontosabban, hogy mire képes. Van közöttünk sok olyan ember is, akinek egyszerűen abba kellene hagynia a mázolást, mert csak azt tudja, és azt meg minek? De nem hagyja abba, mert nincs játékintelligenciája. Lehet persze ettől még okos ember, tudhatja az összes lexikont kívülről, a játékintelligencia más.

— Világítsd meg a lényegét!

— A mi munkánk hivatás, másféle megítélés alá esik, mintha az esztergálásról beszélnénk. Ma festőnek lenni karriernek számít. Apuka, anyuka igyekszik benyomni a fiát-lányát a pályára, ha a gyerek tud egy egyenes vonalat húzni. Régen másképp volt. Kockázattal járt a pálya. Csak megszállottak vállalták föl, és azért, mert mon-

CSENDÉLET

TANYA TÉLEN

INTERIEUR

ABLAK

danivalójuk volt a világról, s nem maga a festészet volt a mondanivalójuk. Nekem ezért kedves Munkácsy és Tornyai és ezért nem hat rám elementáris erővel Matisse. Például. Vannak persze, voltak a megszállottak között is tehetségtelenek, de legalább megszállottak voltak, és a hitükért véreztek el. A festőé sors, nem foglalkozás. Ez a lényeg. De sajnos csak a múlt időre vonatkozik!

— Nosztalgiáid vannak?

— Nekem sokan vetik a szememre, hogy visszasírom a régi paraszti világot. Nem sírom vissza. Ha valamit visszasírok, az az a kor, amikor a festők még tényleg festők voltak.

— Mikor dolgozol?

— Reggel jövök a műterembe, nyolcra. Aztán tízig ráhangolom magam a munkára. Utána festek, de csak két órát. Többet nem tudok dolgozni egyszerre. Sokat kivesz belőlem. A festés nehéz munka. Koncentrálni kell. Te, még így is felfedezek később olyan részleteket egy-egy képen, amiről nem tudtam festés közben. Hogy kerülnek oda, rejtély?

— Utána?

— Fölülök a biciklimre, kikarikázok a határba. Figyelek. Gyűjtöm a tanyák anatómiai jellegzetességeit. Fényben, ellenfényben, reggel, délben, este, mindig másmilyen a táj, s a tanyák is mások.

— Aztán?

— Visszajövök, hogy másnap újra ráhangolódjak a küzdelemre, mert a festés küzdelem. Az anyagot meg kell törni, az anyagnak levegővé kell válnia, vízzé, tanyafallá, vödörré. Sokan azt mondják — látod, ez is divat —, hogy tisztelem az anyagot —, és ez idáig rendben is van, csak ott nincs igazság benne, hogy az anyagot nem úgy kell tisztelni, hogy hagyjuk: csurogjon a vásznon, amerre csak akar... A festék egyébként, akár hiszed, akár nem, először tényleg arra megy, amerre ő akar. De nem szabad hagyni. Ez a küzdelem lényege.

— Tudatos dolog ez, program?

— Csak félig. Én ösztönös típus vagyok, azt hiszem.

— Az előbb már beszéltél arról, hogy mit vetnek a szemedre, de szemedre vetnek mást is, hogy mindig csak sámlikat festesz meg tanyákat, hogy nincs más mondanivalód...

— Régen mondom, s ma sem tudok mást mondani: A világ legkisebb részében is benne az egész. Így közvetlen környezetem minden tárgyában. Felesleges tovább menni, bővíteni a kört, mikor még ezt a parányt sem fejeztem ki úgy, ahogy szeretném, ahogy belsőleg igénylem.

— Idéztél. Régről. Tényleg így gondolod?

— Hát, ha meggondolom... Nézd. Tulajdonképpen én érzem, hogy tovább kell lépnem valamerre. Lehetséges, hogy a tárgyakat nem kellene annyira hangsúlyoznom, hanem a hátteret. Ezek műhelyproblémák, a tárgyaim, a világom biztos, hogy változatlan marad. Mert ez van, ez az enyém. Hogy pontosan mit fogok csinálni, azt persze még nem tudom. Én különben is szakaszokban fejlődtem, elértem egy szintre, ott voltam, aztán elkezdett idegesíteni, hogy ott vagyok, s továbbléptem. Sohasem könnyen.

— Hatvanhatban Tornyai-plakettet kaptál, hatvannyolcban Koszta-érmet, hetvenegyben Szeged művészeti díját. Azóta?

— Tömör leszek. Semmit.

— Miért?

— Ezt ne tőlem kérdezd.

Nem kérdezem. A tekintetem az asztalra téved. Szórólapok vannak rajta. „Er nimmt regelmässig an den Landesausstellungen und an den die ungarische Kunst der Gegenwart repräsentirenden Kollektivausstellungen im Ausland teil" — olvasom.

— Én nem értem — mondja Jéghegy úr.

— Rendszeresen vesz részt nemzeti művészeti kiállításokon, külföldön is gyakran állítja ki képeit — ennyi.

— Nem egészen igaz. Ma már nem. E
részt. Egyéni tárlatokra készülök. Ezeken
egy gondolat köré tudok építkezni.

— Csak ezért?

— Valójában igen. Le ne írd, hogy másért, sokan különben is azzal vádolnak, hogy játszom a kívülállót, érted...

— Mondd, jól érzed te magad?

— Igen. Van bázisom. Idesüss!

Feláll, kimegy a műteremből, s nemsokára egy hatalmas köteg levéllel tér vissza.

— Nézd meg őket!

Levél Bécsből, Wiesbadenből, Budapestről, innen a szomszéd utcából, Svájc egy általam nem ismert kisvárosából. T. Művész úr! — így kezdődnek, s képekért könyörögnek bennük.

— Látod?

— Látom. Emlékszem egy statisztikára. A XIV. Őszi Tárlat idején készült. 342 megkérdezett közül hatvankilencnek a te képeid tetszettek a legjobban, mi több a legmodernebbnek is azokat ítélték.

— Na, látod. Ülök a körhintában, a körhintából pedig nehéz kiszállni.

— Az anyagiak miatt.

— Nem. Azért, mert az embert nem hagyják kiszállni.

Jéghegy úr elmereng ezen. Konstatálom: nincs itt. A következő kérdésemre is válaszolna, ha feltenném, de igazából nincs már itt. Lehet; hogy karikázik, kerekezik valahol a mártélyi határban; hogy valahol másutt tölt vermutot egy pohárba; hogy elrejtőzött egy tanya Hírlappal foldozott ablaka mögé, és mosolyog — azon, hogy beszélgettünk, a festészetről, amiről szerinte nem is lehet beszélgetni.

PETRI FERENC

FEJÉR CSABA: IDŐS ASSZONY

Fejér Csaba

„Gond" című nagyméretű rajza egy könyöklő nő konstruktivista megjelenítése, oly érzékletes formai rendszert mutat, amelynél a néző feltétlenül előbb a rajz absztrakt vázát, a vonalhálót kell, hogy észrevegye és csak később látja, hogy e drámai szerkezet egzaktan is ábrázolja a gondbamerültet. Természetes tehát, hogy aki nagysietve átfut e művön, valami nonfiguratív játékot észlel csak, de aki hajlandó hosszabban ráfigyelni (a műélvezéshez bizony energia kell), annak kibontakozik szépsége, mely bonyolult, de lényeget feltáró. A család témakör egy motívumát, a férfi és nő együttesét dolgozta fel Korga György Család I. c. képén. Tárgyias előadásmódja, sejtelmes színhangja a téma misztikus, szexuális tartalmát hangsúlyozza. A kép erőszakosan szuggesztív megjelenítése, a motívum bizarr fogalmazása nem a család meghitt hangulatú fogalmát gazdagítja, hanem inkább primér érzetek illusztrálása. Ugyancsak a problematikus munkák közé tartozik Melocco Miklós „Szülő nő" c. kisplasztikája. Bár végső soron e motívum is ábrázolható, de én úgy gondolom, hogy az új élet megjelenésének örök csodája csak absztraháltabb formarendszerben kapja meg igazi értelmét. E figuránál a naturális mintázás a részletek torzságához köti a nézőt.

A többi pályamű így-úgy a hagyományos családtéma különböző motívumait ábrázolja, s benne a szeretet, az összetartozás érzését fejezi ki. Megtaláljuk-e bennük végül is az új, a korszerű, a szocialista vonásokat, jelleget? Ha zárjánál feszegetjük a kérdést, feltétlenül. A kulcs, a megoldás az, hogy a műveket egységnek vegyük, témájával, formájával, tartalmával együtt, a kifejezésen mérjük a művész szándékát, mert a valóság szubjektív átköltésében, az alkotó *esztétikai ítéletében* rejlik a művészet igazi újszerűsége, polgári vagy szocialista tendenciája. Ehhez a kor értésén kívül ismerni kell a művészet vonulását is, mert apró rezdülésekben, a kompozíció, a felfogás és megjelenítés nüansznyi változataiban jelenik meg a lényeg.

A művek többségén két jellemző vonást vehettünk észre; az elmélyedő komolyságot, mint a tartalom pszichológiai minőségét, és a megjelenítésben való stabilitást, a tudatos formálást. Ezek egymásnak nem mondanak ellent, hiszen egyik maga után vonja a másikat. Természetesen mindegyik munka más és más variációban éri ezt el, de lehetetlen nem észrevenni a munkák többségének e közös jellemzőjét.

Bányai József arasznyi fafaragásai egyszerű motívumot jelenítenek meg. Halk, bensőséges líra jellemzi őket, formálása finom, a mozgást alig jelzi, az anyag erezete, színe a formálás része. Németh Mihály kőtömbökből hámozta ki szobrait. A kubust belső formák, szinte reliefszerű ritmusok tagolják. Minden dimenzió lezárt, a belső mozgás körkörösen önmagába tér vissza. Az anyai szeretet és gondosság megmásíthatatlan törvényét a plasztikai nyelv tökéletesen kifejezi. Expresszívebb alkat Kis Nagy András. Kis ólomfigurái monumentálisak. A tömegeket nagyobb síkokkal bontja, formálja, heroikus szimbólumokat alkot. Bálványos Huba „Család" c. színes fametszetén szín és a vonal tömören összecsengve szól. A kompozícióban mellékes motívum: háttér, előtér stb. nem szorul, csak a lényeget láttatja.

Tömör komponálás, ökonomikus színezés jellemzi Somos Miklós festményét. Semmi hivalkodás, bravúr. A férfit keményebb tartással, a nőt lágyabb gyöngédséggel, a gyereket cseppnyi huncutsággal ruházta fel. A renaissance képfogalmazás módszerei bukkannak fel Orosz János képén. A hátteret egzakt elemekkel lezárta. A középtérben a négy figura színben, formában jól összehangolt csoportja van, melynek ritmusát ellenpontozza önálló dallammal az előtéri csendélet. Nem állítom, hogy ez a munka Orosz eddigi legjobb festménye lenne, de a többszólamú komponálásnak ritkán látható remek megoldása. Oldottabb líraiság tárulkozik Fejér Csaba festményében. A kép centrumában a lazúros, játékos, bizonytalanabb formálást a kettős figura határozott kompozíciója, és a biztosrajzú vonalvezetés foglalja keretbe, tartja össze szilárdan. Nem a színek változatosságával, hanem a formák és fakturák gazdagságával jellemzi Patay László két kislányát. Portrék is, jellemrajzok is két kis emberről s hitvallás a művész részéről festészeti koncepciójáról. Újból és újból ismételnem kell, hogy ezúttal is szembeszökő a képépítés biztossága, a játékos motívum mégis komoly interpretálása. Ez a

Fejér Csaba: Anya gyermekével
Mère avec son enfant – Мать с ребенком

Művészet 1963 apr
26 lap

Tóth Sándor
Család – Famille – Семья

les tagság nagyjából egyetértett a zsűri véleményével és döntésével, de azt is megállapította, hogy a néhány igazán originális gondolatú és megoldású munkát a zsűri nem emelte ki kellően. Elmondhatjuk még azt is, hogy a grafikai és szobrászati anyag egyenetlenebb és valamivel gyengébb volt, mint a festészet. Rajzötletekkel vagy plasztikai vázlatokkal szemben hosszabban érlelt táblaképek sorakoztak és míg az előzőnél a díjazottakon kívül nem igen akadt gondolatébresztő mű, a festészeti anyagra a díjazási keretösszeg nem volt elég, sőt egy egész kiállításra való izgalmas, jó munka maradt dicséret nélkül.

Több olyan gondolatot is felvetett ez a pályázat, mely általánosító elvi jelentőségű, de ezúttal csak egy problémával foglalkoznék.

A korszerűség vagy modernség kérdését két szélsőséges síkon vitatják a leggyakrabban. Egyik esetben az újszerű, szokatlan forma megelégedéssel tölti el hívőjét, úgy gondolja, hogy korunk színvonalán álló művel találkozott. A másik esetben a társadalom aktuális jeleneteinek ábrázolását tartják korunkat hűen tükröző művészetnek. E pályázat 161 munkája közül szinte egy sem akadt, amely valamilyen eddig nem volt formai rendszerrel tolmácsolta volna témáját, ugyanakkor a család gondolatköre nem vetett fel olyan szüzsébeli változatot, mely aktuális társadalmi-történelmi szituációra utalt volna. A képzőművészet területének legnagyobb része olyan lankákon és síkságokon terül el, ahol korunkra jellemző tartalom nem látványos történetek drámai fordulatain mutatkozik meg. Ugyancsak alkalmatlan egy-egy túlzó formai rendszer (vagy önkény), hogy konkrétan vagy tendenciózusan közvetíteni tudja az indító szándékot. A korszerűség megállapításához tehát a képzőművészeti alkotások túlnyomó többségénél legfeljebb csak közeledhetünk az előbb említett két szélsőséges nézőpontból, pontosan felfedni, egyértelműen kimutatni csak sokkal differenciáltabb módszerekkel lehet.

A pályázat anyagánál az emberek egymáshoz való viszonya nem osztályjellegű. Az egyes művek analizálásánál az ikonográfia, az ábrázolt jelenet cselekménye nem utalt tendenciózusan az ember sem hatalmi, tehát társadalomszerkezeti helyzetére, sem a javak szerzésének módjára, hanem arra a speciális kapcsolatra, amely a család kis közösségét jellemzi. E nagyon is emberi témát előadhatná valaki valamilyen taszító, borzadályt keltő fogalmazásban, s ezzel antihumánus véleményének adhatna hangot. Ezt könnyű lenne bírálni, elutasítani. Ilyennel azonban pályázatunkon nem találkoztunk. A legtöbb „problémát" a következő munkák vetették fel: Lukoviczky Endre olajképei bizonyos lazán elkent, véletlenlecsurgó módszerrel felületesen fogalmazottak. Bár figuratív munkák, mégsem lehet tudni mit, miért ábrázolnak. Szabó István

Fejér Csaba, festő

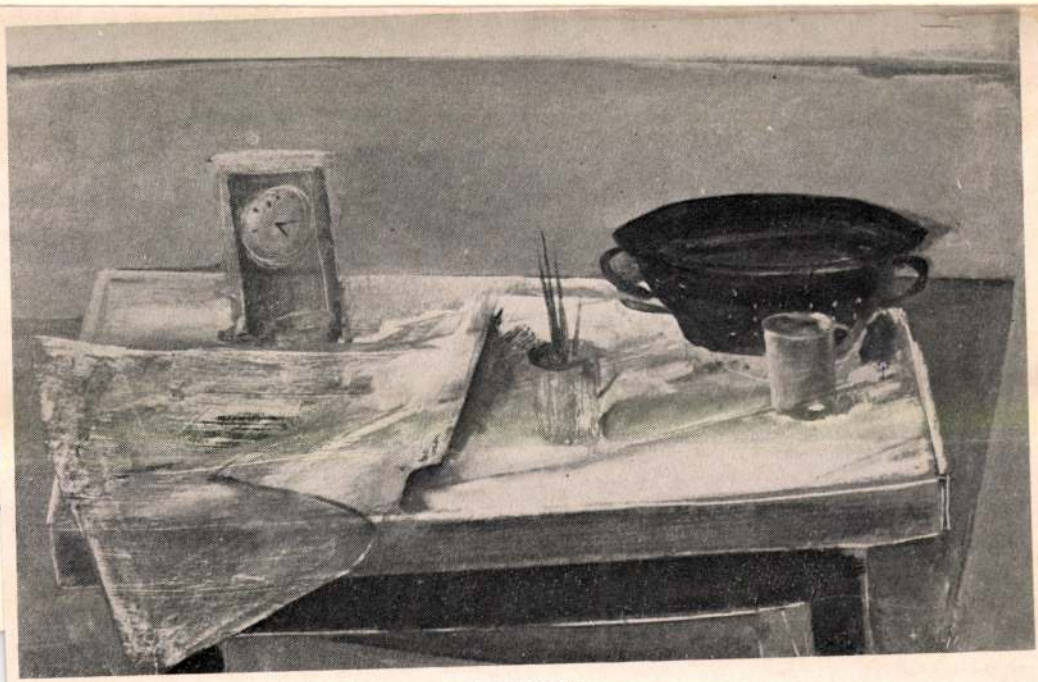

CSENDÉLET

TANYA TÉLEN

INTERIEUR

Fejér Csaba, lesht 1

MŰTEREMLÁTOGATÁS

Fejér Csabánál

Valaki beszélt. A művészetéről, a képeiről. A tárlatnyitó közönség T. Tárlatnyitó Közönségnek mutatkozott; ki áhítatos is volt, ki csak érdeklődő. A hetvenes évek elején történt egy szombati napon, talán a Gulácsy Teremben, talán másutt. Celebrálódott a ceremónia. Fejér Csaba elnézett valahová, messzire, túl a kirakatüveg mögött zsongó utcán.

Ott sem volt.

Aztán vége szakadt a beszédnek, s ő egy szempillantás alatt eltűnt. Elment, láthatatlanná vált, ki tudja? Bizonyára az egyik romtanya Hírlappal foldozott ablaka mögött rejtőzött el, figyelte: látjuk-e őt, vagy csak nézzük.

Ott volt a teremben.

Persze soha sincs sehol egészen jelen. Hol a múltban portyázik, hol a jövőben. És ez átkozottul zavaró, mert közben itt van a jelenben; fest, hallgat, válaszol a kérdésekre, nősül, elválik, vermutot tölt egy pohárba, bicikliről integet, kérdéseket tesz föl, fest, hallgat. Ám az egész valahogy mégis gyanús; gyanús, mint egy jéghegy, mert kilenc tizede nem látszik.

Nyilatkozni nem szeret, szerintem nem is tud. Megnyilatkozni szokott. Hetvennégyben a Művészet szerkesztője körkérdést intézett vásárhelyi festőkhöz. Azt tudakolta tőlük: mit tart ápolandó, követendő hagyománynak Hódmezővásárhely művészetében?

Fejér Csaba fogott egy árkus papirost, írta: „Megfogalmaztam röviden az álláspontomat ebben a kérdésben, született is néhány változat, de mindegyiknek megvolt az a hibája, hogy nem értettem vele egyet. Nem tudok olyan kérdésről egyértelműen beszélni, amiről nem lehet. Mert bármit mondok, az ellenkezője is igaz. Legföljebb egy lapos alföldi ideológiát lehetne pufogtatni, ez viszont nem méltó Vásárhely szelleméhez. És én irtózom még az egy személyre szabott ideológiától is."

Ez, kérem, nyilatkozat. Fejér Csaba módra. Mintha egy jéghegy beszélne saját nem látható kilenc tizedéről.

És íme Jéghegy úr rezidenciája. Jéghegy úr most éppen vermutot tölt egy pohárba.

— Képek? — ezt Enyedi Zoli kérdezi. Fényképezni szeretne.

Más szóval: a regesz szerző rekonstruálja ugyan a lezajlott eseményeket, de lemond arról, hogy felidézze a régmúlt döntési helyzeteit, alternatíváit. Pedig már könyvének címe is megmondja: a magyar állam nem megalakult, hanem megalapították. *(Gondolat, 1978.)*

GERGELY ANDRÁS

— Nincsenek. Csak vázlatok vannak itthon, félkész munkák.

— Akkor?

— Menj el a múzeumba, aztán ugorj be Borbáth lakására, van nála hat képem.

(Dr. Borbáth Árpád főorvos a vásárhelyi festők egyik legismertebb mecénása.)

Enyedi ugrik.

Csaba ül és hallgat. A gyerekkoráról kérdezem, hogy visszaérkezzék a műterembe.

— Tudod, nekem soha sem volt fantáziám. Már négyéves koromban sem volt. Rajzoltam, mert muszáj volt rajzolni, de csak azt rajzoltam le, amit láttam. Én ezért aztán gyerekrajzot sose csináltam. Emlékszem hatéves koromban, akkor Kenterkén laktunk, kimentem az állomásra és lerajzoltam egy 328-as mozdonyt. Pontosan annyi kereke volt, mint a valóságban, a kéménye is annyi. Ha nem hiszed, megmutathatom, eltettem. Arra is emlékszem, hogy akkor voltam először igazán boldog, amikor a nagyanyám sparheltjét először sikerült pontosan ábrázolnom, nem borultak föl a platnik, vagyis stimmelt a perspektíva.

— Mit hoztál még a gyerekkorból? Fontosat.

— Az álmaimat. Én mindig egyfélét álmodok. Lőnek rám, lövök, géppisztoly van a kezemben. Ez Zsámbéki álom. Negyvenhatban kerültünk oda. A falu csupa rom volt. A házunk közelében tankroncs, lövészárkok, szerte-szét aknák. Ötvenig nem múlt el év, hogy valamelyik osztálytársam meg ne halt volna. Nekem is volt egy darabig eldugva egy láda lőszerem...

— A képeiden nyugalom van.

— Védekezés az álmaim ellen. De beszéltem én már erről. Szerintem nem igaz, hogy belsőleg is igazodnunk kell az élet zaklatottságához. A harmóniára vágyás a huszadik század egyik igaz, őszinte, egészséges életérzése; azt hiszem, így fogalmaztam.

— Mikor gondoltál először arra, hogy festő leszel?

— Amikor felvételiztem az Iparművészeti Főiskolára, s rádöbbentem, hogy a rajzolni tudás: hatalom. A legtöbb fölvételiző egy kocka ábrázolásával se nagyon tudott megbirkózni; én pedig már szinte mindent tudtam fényről-árnyékról, perspektíváról. Tudod, én képzőművészeti gimnáziumba jártam, ahol naponta átlagban öt órát rajzoltunk. Döbröconi mester azt mondta a felvételin: Fiam, maga eltévesztette a dolgot, magának a képzőművészetire kellett volna jelentkezni.

— És?

— Két évet az iparon jártam. Fontos két év volt. Mert tanultunk bútortörténetet, épületszerkezettant is. Például. Csak akkor hagytam ott, amikor kezdett az ügy túlságosan szakmaivá válni.

— Miért volt akkor mégis fontos?

— Nézd, amikor én először festettem itt Vásárhelyen tanyát, volt aki azt mondta, hogy jövök én ahhoz, amikor sohasem laktam tanyában. Sőt, még ősvásárhelyinek sem számítok! (Fejér Csaba Karcagon született. A fél országot osztálytársának tudja, mert élt még a Kunság fővárosa után Tokajban, Nyírbogdányban, Kenterkén, Betlenben, Makón és Budapesten. Ja, és persze Vásárhelyen is, rövid ideig.)

— Mit mondtál erre?

— Hallgattam. Ha hülyeséget mond valaki, nem szoktam reagálni. Minek? Nem ér annyit. Szóval, én tanultam épületszerkezettant is. Így aztán egy tanyát én át tudok világítani. Úgy látom, mintha röntgenen látnám. Ha megsüllyedt az egyik fal, tudom, hogy reagál erre a jelenségre a tetőszerkezet. Ez a fontos, nem az, hogy ki élt valaha tanyán, ki nem.

Jéghegy úr ezt is indulatok nélkül mondja. Kitölti a vermut maradékát a poharamba.

— Tudod, kaptam én egy Derkovits-ösztöndíjat. Még hatvankettőben. Azt hiszem azért adták, mert támogatták — hivatalosan is —, amit csináltam. Én meg akartam is csinálni...

— Félbehagytad a mondatot.

emberi kapcsolatok nagyon megnyomorodtak valahogy. A jólét tenne, a biztonság, nem tudom...

— Ellenségeid vannak-e?

— Egy biztosan van. Fejér Csabának hívják. Néha kényelmeskedik, lusta. Többről nem tudok.

— Mit nem kérdeztem még ebben a témában? A nőket...

— A művészi munkámra soha sem hatottak. Inkább csak zavartak benne. Lekötöttek egy csomó időmet. A magánélet más, de most nem arról beszélünk...

— Mitől van, hogy kevés portrét festesz? Ettől? Ettől is?

— Nekem valamennyi portrém pszichológiai tanulmány. Engem nem arcok érdekelnek, hanem lelkiállapotok, jelenségek. A bolond figurájával a diadalmas hülyeséget ábrázoltam, a vak hordárral egy kényszert, a látás kényszerét. De aztán hogy ez miként is játszódott le bennem, azt nem tudom elmondani, mert nekem irodalmi, vagy pláne filozófiai gondolatok nem jutnak eszembe, csak képek.

— Kétféle jelrendszer...

— Hagyd ezt, nekem az ilyesmiről az esztétikaórák jutnak eszembe, amelyeken mindent megmagyaráztak tudományos alapon, de sok köszönet nem volt benne. Szerintem olyan ez a festőpálya, mint a foci.

— A foci?

— Persze. Ehhez is két dolog kell. Tehetség és játékintelligencia.

— Az elsőt még értem.

— Pedig világos az utóbbi fogalom is. Játékintelligenciája annak van, aki mindig tudja, hogy mit kell csinálnia, pontosabban, hogy mire képes. Van közöttünk sok olyan ember is, akinek egyszerűen abba kellene hagynia a mázolást, mert csak azt tudja, és azt meg minek? De nem hagyja abba, mert nincs játékintelligenciája. Lehet persze ettől még okos ember, tudhatja az összes lexikont kívülről, a játékintelligencia más.

— Világítsd meg a lényegét!

— A mi munkánk hivatás, másféle megítélés alá esik, mintha az esztergálásról beszélnénk. Ma festőnek lenni karriernek számít. Apuka, anyuka igyekszik benyomni a fiát-lányát a pályára, ha a gyerek tud egy egyenes vonalat húzni. Régen másképp volt. Kockázattal járt a pálya. Csak megszállottak vállalták föl, és azért, mert mon-

Fejér Gabor, Jeté 3

danivalójuk volt a világról, s nem maga a festészet volt a mondanivalójuk. Nekem ezért kedves Munkácsy és Tornyai és ezért nem hat rám elementáris erővel Matisse. Például. Vannak persze, voltak a megszállottak között is tehetségtelenek, de legalább megszállottak voltak, és a hitükért véreztek el. A festőé sors, nem foglalkozás. Ez a lényeg. De sajnos csak a múlt időre vonatkozik!

— Nosztalgiáid vannak?

— Nekem sokan vetik a szememre, hogy visszasírom a régi paraszti világot. Nem sírom vissza. Ha valamit visszasírok, az az a kor, amikor a festők még tényleg festők voltak.

— Mikor dolgozol?

— Reggel jövök a műterembe, nyolcra. Aztán tízig ráhangolom magam a munkára. Utána festek, de csak két órát. Többet nem tudok dolgozni egyszerre. Sokat kivesz belőlem. A festés nehéz munka. Koncentrálni kell. Te, még így is felfedezek később olyan részleteket egy-egy képen, amiről nem tudtam festés közben. Hogy kerülnek oda, rejtély?

— Utána?

— Fölülök a biciklimre, kikarikázok a határba. Figyelek. Gyűjtöm a tanyák anatómiai jellegzetességeit. Fényben, ellenfényben, reggel, délben, este, mindig másmilyen a táj, s a tanyák is mások.

— Aztán?

— Visszajövök, hogy másnap újra ráhangolódjak a küzdelemre, mert a festés küzdelem. Az anyagot meg kell törni, az anyagnak levegővé kell válnia, vízzé, tanyafallá, vödörré. Sokan azt mondják — látod, ez is divat —, hogy tisztelem az anyagot —, és ez idáig rendben is van, csak ott nincs igazság benne, hogy az anyagot nem úgy kell tisztelni, hogy hagyjuk: csurogjon a vásznon, amerre csak akar... A festék egyébként, akár hiszed, akár nem, először tényleg arra megy, amerre ő akar. De nem szabad hagyni. Ez a küzdelem lényege.

9.

— Tudatos dolog ez, program?

— Csak félig. Én ösztönös típus vagyok, azt hiszem.

— Az előbb már beszéltél arról, hogy mit vetnek a szemedre, de szemedre vetnek mást is, hogy mindig csak sámlikat festesz meg tanyákat, hogy nincs más mondanivalód...

— Régen mondom, s ma sem tudok mást mondani: A világ legkisebb részében is benne az egész. Így közvetlen környezetem minden tárgyában. Felesleges tovább menni, bővíteni a kört, mikor még ezt a parányt sem fejeztem ki úgy, ahogy szeretném, ahogy belsőleg igénylem.

— Idéztél. Régről. Tényleg így gondolod?

— Hát, ha meggondolom... Nézd. Tulajdonképpen én érzem, hogy tovább kell lépnem valamerre. Lehetséges, hogy a tárgyakat nem kellene annyira hangsúlyoznom, hanem a hátteret. Ezek műhelyproblémák, a tárgyaim, a világom biztos, hogy változatlan marad. Mert ez van, ez az enyém. Hogy pontosan mit fogok csinálni, azt persze még nem tudom. Én különben is szakaszokban fejlődtem, elértem egy szintre, ott voltam, aztán elkezdett idegesíteni, hogy ott vagyok, s továbbléptem. Sohasem könnyen.

— Hatvanhatban Tornyai-plakettet kaptál, hatvannyolcban Koszta-érmet, hetvenegyben Szeged művészeti díját. Azóta?

— Tömör leszek. Semmit.

— Miért?

— Ezt ne tőlem kérdezd.

Nem kérdezem. A tekintetem az asztalra téved. Szórólapok vannak rajta. „Er nimmt regelmässig an den Landesausstellungen und an den die ungarische Kunst der Gegenwart repräsentirenden Kollektivausstellungen im Ausland teil" — olvasom.

— Én nem értem — mondja Jéghegy úr.

— Rendszeresen vesz részt nemzeti művészeti kiállításokon, külföldön is gyakran állítja ki képeit — ennyi.

elrejtőzött egy tanya Hírlappal [illegible]
beszélgettünk, a festészetről, amiről szerinte nem is lehet beszélgetni.

PETRI FERENC

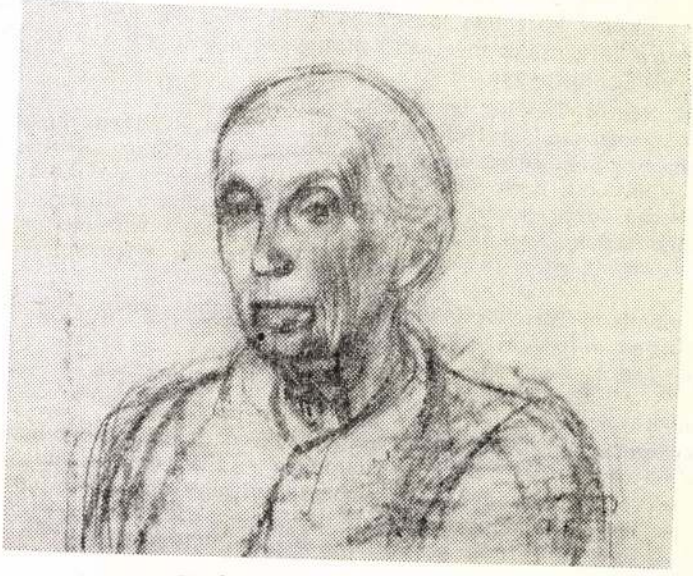

FEJÉR CSABA: IDŐS ASSZONY

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

1972 MAR 28

Fejér Csaba

1972. március 28, kedd

1021

Szürkésbarna szimbólumok

Fejér Csaba kiállítása a Műcsarnok kamaratermében

Barnával és szürkével festi le *Fejér Csaba* a világot. Ahogy leszűkítette színskáláját, olyan fukaron bánik a témákkal is. Elkerüli a bőséget és a változatokban gazdag természetet, csak a lét minimumával foglalkozik, a szegénységtől kopárra nyúzott szobabelsőkkel, a növényzettől is megfosztott reménytelen tanyákkal és az egymásra csukló napraforgó-tetemekkel.

A *Műcsarnok kamaratermében* kiállított képein lemond a tárgyak, a motívumok és a színek többségéről, mert kevéssel akar fontosat mondani, és tudja, hogy a szikár fegyelem sokszor hatékonyabb, sőt hatásosabb a gyanúsan szórakoztató ötleteknél. Alig absztrahál, és semmit sem torzít. Kompozícióinak lényege a *kiemelés*. Ha tájat fest, a ház és kerítés nyomasztó magányának nem ad lépteket az ember *(Vásárhelyi ház)*, ha alakot ábrázol, nincsen szüksége kulisszára ahhoz, hogy drámát éreztessen *(Fiatal lány)*. Csendéleteinek tárgyairól is lehánt minden esetlegeset. Ritkán dolgozza meg ravaszul a faktúrát és rendszeresen kerüli a bonyolult színharmóniákat, így bánatos barnái és a szürkék finoman kimunkált árnyalatai érintetlenül őrizhetik szelíd méltóságukat.

Ám a tárgyak köznapi szerepe és a kiemeléssel teremtett hangsúly között erős a feszültség, és ezért kunyhói, virágai és eszközei olyan tartalmi többletet közvetítenek, melyet a látvány egyszerű rögzítésével aligha lehetne elérni.

Elhagyott tanyája olyan távoli és idegen, akár egy kihalt állatfajta csontvázа, noha nincs a képen más, mint egyetlen hosszan fehérlő épület a borús ég szorító gyűrűjében. A félrevont függönyű *Ablak* — melynek hiányzó üvegét ragasztott újságpapír pótolja — szinte mindent elmond az elöregedésről és a szegénység önkéntelen artisztikumáról.

Minden tárgya és minden motívuma önmagát jelenti, de olyan sűrítetten, hogy *szimbolizálja* is a hozzátapadt fogalomkört, mert a szem nem csúszhat el a felesleges részleteken. Így a látogató pontosan tudja, hogy a csökönyös borongás egy elkerülhetetlenül pusztuló életformának szól, melyben az ember is olyan magányos, mint egyszem kanál a széken. Csupán egyetlen kérdés merülhet fel a nézőben a kifogástalanul fogalmazott képek láttán: vajon egyetlen mondanivaló és egyféle festői megoldás hosszabb távon is elegendő tartalékot biztosít-e a művésznek? A fájdalmas alapérzés nem válik-e — mert könnyen válhat — divatos szorongássá? A tónuskülönbségekkel építkező színskála nem fullad-e előbb vagy utóbb monotoniába? Tízéves pályájának következetessége mindenesetre sejteti, hogy Fejér Csaba a jövőben sem fog „urbánus" látvánnyal és „urbánus" stílusproblémákkal bajlódni, inkább elkerüli, sőt megkerüli azokat a buktatókat, melyeken annyian elvéreztek már. Mert ha nem is szánja „nagyzenekarra" műveit, „hangszerszólója" legalább tiszta dallamot játszik. Úgy tetszik, a tisztes unalomtól kevésbé fél, mint a látványos bukástól.

P. Szücs Julianna

Janus Pannonius-(

Hétfőn Pécsett megkezdődtek a Janus Pannonius-emlékünnepségek. A Széchenyi téren felvonták a nemzetiszínű zászlót és a város zászlaját.

Az ünnepségsorozat megnyitásán részt vett *Ilku Pál* művelődésügyi miniszter és *Garamvölgyi József*, a miniszter helyettese, a párt-, állami és társadalmi szervek, valamint a tudományos és művészeti élet számos más képviselője. Több külföldi vendég is megjelent. Ott voltak a pécsi egyházmegye vezetői is, élükön *dr. Cserháti József* püspökkel.

Baranya megye és Pécs város tanácsa a jubileum tiszteletére Janus Pannonius művészeti díjat alapított, amelyet most első ízben adtak ki. A díjat az 1972. évre *Martyn Ferenc* festőművésznek adományozták.

Felavatták Janus Pannonius szobrát — *Borsos Miklós* szobrászművész alkotását.

A Magyar Irodalomtörténeti Társaság és a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat az évforduló alkalmából irodalomtörténeti vándorgyűlést hívott össze Pécsre, ennek témája volt Janus Pannonius és a reneszánsz magyar irodalom.

Az ünnepségsorozatot a Pécsi Balett díszelőadása, a jubileumra alkotott *Panegyricus* (dicsőítő ének) című reneszánsz táncjáték ősbemutatója zárta.

Ma kezdődik a kétnapos békekölcsön-sorsolás

Több mint 187 millió forint talál gazdára

Az Országos Takarékpénztár március 28-án és 29-én rendezi az idei első államkölcsön-sorsolásokat: az I., az V. és a VI. békekölcsön 1972 első félévi húzását. A sorsolásokat mindkét napon Budapesten, az Utasellátó Vállalat Arany János utcai kultúrtermében tartják.

Ma fél 10 órai kezdettel az *I. Békekölcsönt* sorsolják; 107 800 kötvényre 28 317 600 forintot. Szerdán 9 órai kezdettel először az *V. Békekölcsön* 497 200 kötvényére 63 712 800 forintot, majd a *VI. Békekölcsön* 744 000 kötvényére 95 267 800 forintot sorsolnak ki. A kétnapos húzáson a három békekölcsönből összesen 1 349 000 kötvényre *187 298 200 forint* jut nyeremény és törlesztés formájában.

A kisorsolt kötvények beváltása *április 10-én* kezdődik.

Tizenhét órát töltött barlangfogságában négy eltévedt kisdiák

Vasárnap a délutáni órákban négy általános iskolás diák eltévedt a *ferenchegyi barlangban;* ezért riasztották a mentőket, a összes egy szatyrot találtak. Ezután riasztották a mentőket, a tűzoltókat és a barlangmentőket, akik hajnalban a gyerekek kore-

Csaba vak hordárja

A portré kényes műfaj. Talán itt mutatkozik meg a legtisztábban a szakmai felületesség, és a kifejezés mélysége is. Mert minden arcmás kíméletlen önarckép is egyúttal. Hiszen, aki más emberek karakterét, jellemét és sorsát firtatja, az magáról is ítélkezik. Az igazi portré tehát eredendően etikus alkotás. Érezték vagy tudták ezt a klasszikus mesterek, s a kortárs művészek is tudják. A tudás azonban mindössze lehetőség. Még a tehetség is csak ideig-óráig fedezheti a felszínes gyakorlatot, aztán szükségszerűen jönnek a kétes értékű megolások.

Fejér Csabának nincs szüksége efféle fedezékekre. Kevesen tisztelik nálánál jobban a mesterség becsületét, kevés alázatosabb és igényesebb festőt ismerek. Közel két évtizedes alkotói múlt se elegendő, hogy lazítást vagy felszínességet engedélyezzen önmagának. Inkább úgy tűnik: egyre magasabbra helyezi a mércét. Bizonyság erre a „Vak hordár" című olajkompozíció is, amellyel a 23. vásárhelyi őszi tárlaton találkozhattunk.

Különös témaválasztás. Legalábbis Fejér Csaba művészi világában. Kopottas gyalogszékek és düledező tanyák, az elhaló alföldi életforma megannyi egyszerű, természetes motívuma vonzotta eddig, s persze az emberi alak, a portré is. A felszínen maradva azonban ezekből se jutunk sokkal közelebb a mostani alkotáshoz. Méltóságos, szép hölgyek, nagymama- és önarcképek után, egy kisemmizett, szerencsétlen sorsú ember? A szűkebb kör-

soha nem halványult el végleg benne, jóllehet, sok más művész is versírásra késztette. Nőideálját Leonardo Mona Lisájában is keresi, melyet a Gioconda (1910) című versének e néhány sora is éreztet:

... Egy napon idegen jött messzi tájról,
Talán Rómából, talán Umbriából,
Gioconda jött, miként ha keretéből
Kilépne, Lionardo remekéből.
A homlokán rubintos aranyék,
Szemében a titok. Az ajka ég
S rejtelmes mosolyával szólani kezd ...

A gyakran szonettekben megénekelt alkotókat és alkotásokat a grand-artnak abból az impozáns kertjéből gyűjtötte össze a festőlelkületű Juhász, akik személyük és műveik által nagy hatást gyakoroltak rá. Jóllehet pompás csokrot tesz ki ez a költő általi válogatás, hi-

És finoman — nisz művész vagy, Lajos —
Babrálsz a párnán ujjaiddal. Az Isten
Legyen irgalmas. Ó csodálatos
Szent, tiszta művész, Giotto jó utóda,
Alázatos, hű, tőled nem kíván
Már e planéta semmit és a holdba
Nakonxipán vár már, Nakonxipán!

Juhász Gyulát nemcsak az egyre elhatalmasodó melankóliája, de az akkori első világháborús évek is akadályozták munkásságában. Írói, költői tevékenységének újraívelése, 1918-tól, Szegedre történt hazaérkezése után indult meg. Mint helyi újságíró, bekapcsolódott szülővárosának forradalmi mozgalmaiba. A Tanácsköztársaság idején a szegedi képzőművészet megújhodását ösztönző erejű cikkeivel és egyéb írásaival segítette elő. Az itteni haladó szellemű festők-szobrászok által, 1919 májusában rendezett tárlat katalógusában Juhász többek

lációi után egy tágasabb horizontú, meg-
téma? Annyi bizonyos: merészebb erő-
kozott itt az alkotó, hiszen kevés motí-
ekkora emocionális csábítása.
azonban uralkodott magán. Nem engedett az
elgős hatásoknak, viszont teljességgel vállalta
érzelmet. Együttérző ez az állásfoglalás. S ugyan-
kor egy egyszerű és időtlennek látszó igazságot köz-
vetít ezzel a vállalással, ami mégis elsősorban nekünk, kortársaknak szól. Puritán, keresetlen hangon beszél Fejér Csaba, de nagyon érzékenyen, nagyon fegyelmezetten.

Nyugodt, tárgy nélküli háttér előtt jelenik meg a figura, akárcsak legtöbb portréján. Idegen a művésztől a külsődleges motívumokkal, jelképekkel való értelmezés, mert anyaga belső lényegét fontosabbnak tartja. Mindez persze nem azt jelenti, hogy lemondana a mögöttes terek minősítő funkciójáról. A „Nagyanyám" című kompozícióin (Művészet, 1974/3. sz.) például csak annyi helyet hagy a motívumnak, amennyit a természetes levegőzés megkíván. Más-más arányokkal ugyan, de a többi arcképen is hasonló elrendezésekkel találkozunk. A „Vak hordár" körül viszont kitágul a tér. Nem tudom, hogy Fejér Csaba mennyire ismeri Mednyánszky László töprengéseit, ugyanis festői gondolkodásmódjuk több vonatkozásban is rokonösvényeken halad. „Hogyan hat egy realisztikusan megcsinált, nyugodt háttér, amely elé alakot állítunk?" — olvashatjuk a naplóban. És ugyanitt a válasz: „... valami nagy, monumentális vonást ad neki(k) ..."

Ezen a képen is elsősorban kedvelt színeit, a szürkéket és a barnákat használta a művész. „A színek akkor egészségesek — vallja Mednyánszky —, ha tartózkodók ... és minél közelebb állnak a feketéhez és fehérhez, annál átlátszatlanabb és plasztikusabb a megjelenésük." Ez az anyagszerű formálás jelzi a kompozíciót, ahol a széles, lendületes ecsetkezelés a festői szándéknak megfelelően csillapodik.

Az idős figurából mindössze annyit láthatunk, amennyi egy emberi sors felvillantásához feltétlenül szükséges. A szegényes zubbonyú alak enyhén jobbra fordul, s ezáltal is teret, hangsúlyt kap a lefelé tekintő, „kopasz" fej. A fejtetőn eloszló — valamint a nyakrészt — foglalkozást értelmező, nagyobb mennyiségű fény keretezi az arcot. Sajátos, céltudatos ritmusba rendeződnek a vonalas, ráncos elemek, s a homlok és az orr fényfoltja, amelyek közvetlenül a szemrész sötétségét is érzékletesebbé teszik.

Felesleges lenne további ízekre szedni ezt, a minden

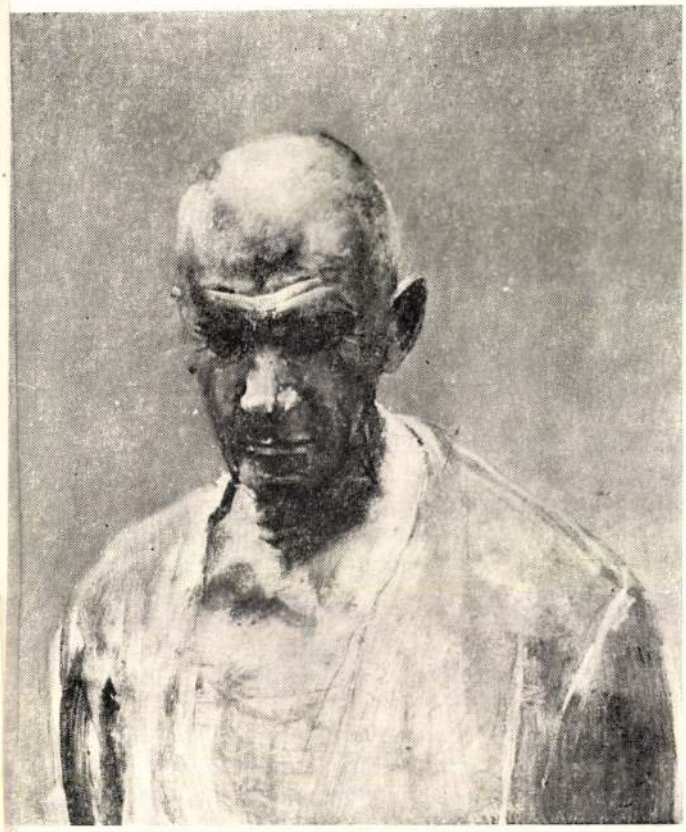

részletében átgondolt alkotást. Inkább az „Önarckép"-re figyeljünk egy rövid időre, mert ebből a műből látható a legtisztábban az alkotói indíték. Ezen a képen egyebek között úgy minősíti a művész önmagát, hogy legfontosabb eszközétől a formát és a fényt is megvonja. S ezzel a negatív dialektikával ugyanazt közli, mintha eltúlozta volna a szemek méreteit. A „Vak hordár"-nál tulajdonképpen ez a problémakör folytatódik.

Miért tértem minduntalan vissza a vásárhelyi őszi tárlaton Fejér Csaba képéhez? A művészi feladatvállalás tökéletes megoldásán kívül, miféle egyszerű igazság meggondolására késztet minket? A teljesség igénye nélkül, csupán egyetlen gondolatra utalok. Jorge Semprun a „Nagy utazás" című regényében így elmélkedik a koncentrációs táborba igyekvő vagonban: „Kinyitom a szemem, behunyom a szemem, szempillám verdesése az életem".

Szuromi Pál

vésszé válni a jelöltek. Nálunk is, az európai gyakorlatban méginkább. Ezért ma különösen fontos Barcsay irányjelzése. Ő a képzelet minden kezdeményezését kizárólag rajzi alapon valósítja meg, s mivel hatása a magyar képzőművészetre csaknem általános, ezért a jó festői, szobrászi munkák átlaga. Rendszeressége, komolysága, életvitelének műre összpontosító, kérlelhetetlen alaposssága, arányérzéke szintén a példa erejével hat Boldogok lehetünk: nekünk van Barcsaynk. A lengyeleknek, franciáknak, németeknek, angoloknak nincs, mej is látszik művészetükön. A világ Barcsay-hiánya pótlódik e múzeumjelentőségű, állandó gyűjtemény létrehozásával, hiszen a tényleges érték felfedezése kontinensek műhelyévé válhat, ahogy külföldi egyetemeken használt könyve, a „Művészeti anatómia" ezt a jótékony áramlást megkezdte. Elmondhatjuk, hogy Barcsay, Csontváry, Derkovits, Egry révén, festészetünk a harmadik évezred egyik vizuális iránytűje.

Barcsaynál, a maga műszaki többletével, korunk természettudományos világképe is tükröződik a vonalvezetés tudatosan vállalt, geometrikus hálózatában. Összetett a Barcsay-vonal forrása és sugárzása, a rend és a gondolat ötvöződik benne, a táj és a szentendrei házcsoportok ritmusa: az emberi test értelmet felfedő külső, belső anatómiája.

Barcsay a kubizmus övezetét mérte fel, amikor pályája indult a 20-as években. Szelektálva fogadta el e továbbteremthető festői nyelv ajánlatait, önmaga tehetségéiez mérte, megszerkesztette hivatását, ezért kerülte el a kiábrándulást okozó félművek inflációját. Megkereste és megtalálta a képi írás alkalmazható törvényeit, s mert a kor lelkületéből sűrítette, ezért művészete századunk egyik emberiség-atlasza, felismerés és tanulság. Tanulság mindenkinek, aki ma indul, függetlenül attól, hogy milyen irány híve, milyen utat követ, hiszen Barcsay hiánytalanul az alapozásra összpontosít, a rajz biztosítóövét adja át a fantáziának, a többi már a jelölt dolga. Barcsay a rajz egyetemével gyarapítja a távlatokat, s aki elvégzi ezt a szigorú stúdiumot, könyveinek és műveinek tanulmányozásával, az életművet építhet.

Barcsay, a festők festője, ugyanakkor zárt világ. A színrendhez, az emberi formák izokefális harmóniája társul, zenei áramlások is keringenek a ritmikus és ugyanakkor plasztikus vonalhálózatban, melyek kék csönddel, fehér ringással, piros fortéval, sárga omlásokkal, a barna tónusok kimeríthetetlenül gazdag tónusaival Szentendrét, az embert, az időt és a hol[illegible] szervességgel, szín- és for[illegible] Minden képe konstruktivitás és t[illegible] lege, mely hol a szerkezet, hol a v[illegible] miája, hol a jelek integrációja felé billen, en, hogy a rajz mit ígér, mit ajánl. Barcsay legnagyobb kincset, a legjobb utat fogadja el, raj[illegible] rajzzal ellenőriz, rajzzal módosít. Így jut el minden kotásában a gondolat belső térképjeléig, ezt érzi meg, ezt ábrázolja vonallal ellenőrzött fantáziával. Nem a század legnagyobb magaslata Barcsay, de minden műve önmaga csúcsa, százszázalékos érettség, önmegvalósulás.

Biztos alapokkal, forrásokkal rendelkezik, ez le nem zárt, hanem folytatást igénylő állomásainak lényege. Nem paradoxon ez? Művészete zárt, de minden műve nyitott, új irányokhoz vezető, termő robbanás. Ebben rejlik minden szellemi térhódításnak dialektikája, s ez a senkit nem sértő, bántó, de mindenkit felemelő terjeszkedés a rajz. Barcsay hatásának jelentősége abban rejlik, hogy képírásunk egyik szakmai mértéke lett. Nemcsak szűkebb tanítványai, közöttük Deim Pál és Balogh László, hanem a fiatalok és a középnemzedék hasznosítják a mesterműveket szemlélődéssel és rajzzal előkészíthető, szinte tudományosan pontos tanácsait. Ez a tanács nem szó, hanem mű, mindig mű: rajz, kép, mozaik! S ez a mű mindig hiteles, meghatározó irány, virulens festői mértan.

Alkotó módszere hatékony és gazdaságos. Amikor nyomra bukkan, azonnal feltárja, morzsát sem hagy a kincsből. Tárggyá vagy jellé fokozza, s ez egyúttal a közös festői szókincs gyarapítását is jelenti. Minden rajza egy lépés előre. Megvárja türelmesen, ameddig a motívum éretté növekszik tudatában, s csak ekkor indítja a mű kivitelezését. Ezer szikra közül születik tűz, határozott fegyelem jegyében. Különben is, Barcsaytól idegen minden türelmetlenség, csapkodás, idegesség. Felméri élményeit, választ közülük, azt, ami hiányok nélkül ígéri a mesterművet.

Az első teremben Barcsay művészetének első korszakát láthatjuk, melyet az 1928-as „Munkáslány" és a „Dombos táj" reprezentál. Ezt követi több „Gyár"-változata. Itt a konstruktivitás ötvöződik a fenntartott látványelemekkel.

A második teremben a csoport mozgását érzékelhetjük több tervén, a miskolci mozaik kartonján. A geomet-

Csaba Fejér

„Window"

Window (Csaba Fejér)

Hungarian Review, 1979. Nov.

Fejér Csaba
lestőművész

- Körülbelül körbejártuk azt a területet, hogy honnét jön, honnét e[illegible] a vásárhelyi iskola szellemi világa. De merrefelé tart[illegible]

- Ez a kiállitás sem szellemében, sem stilusában nem egységes. Én nem szeretem azt a paraszt ábrázolást, amely arany glóriát fon egy meggyötört és 30-as évek uradalmi világát idéző paraszt-figura feje köré. Ugy érzem, hogy ennek sem a valósághoz, sem

./.

1949. VII. 6. 17.35 /L./
Láttuk, hallottuk.

sen a valóságot adekvált módon kifejező művészi stilushoz a realizmushoz nincs köze. A valóság ugy érzem, hogy ma más, mint amit ez a kiállitás kifejez. Ugyanakkor ezen a kiállitáson számtalan olyan stilustörekvéssel találkozunk, amely a vásárhelyi sógnek a hagyományos fogalomkörébe nem sorolható. Ha d említsem mondjuk ami nekem talán a legjobban teszett a Fehér Csabának a képeit, amely egy olyan fajta ma Európában divatos, most a divat alatt jó értelemben vett divatot értek törekvésnek a kifejezése. Ezek nagyon szép képek, ezek a képek nem nosztalgikusan hanem tényszerüen ábrázolják a multat, az elmulót anélkül, hogy fájdalom vagy rezignáció, annak a visszahivását, vissza sirását idézné. Mégis olyan hatással vannak a nézőre, hogy megragadják inkább, mint az emlitett ikonszerü ábrázolások. Ugyanakkor, ami számomra talán a legelkedvetlenitőbb volt, hogy a kiállitáson látható jó müveknek és jó művészeknek rögtön ott vannak az ~~...gondjai is...~~ az epigonjai is. Gondolok Samu Katalinnak néhány szép állatszobrára, két teremmel odébb megláttam ugyanazoknak a rossz, erőtlen, belső hit nélküli változatait. És itt van bennem aggodalom, hogy egy kiállitás, amely egyszerre állitja ki a néző elé az eredményt és azeredménynek a modorrá, manirrá válását, óhatatlanul fömerül az emberben a kérdés, hogy nem tart-e ez az egész mozgalom vagy irányzat valamely zsákutca felé.

- Mit látnál a legszivesebben a következő vásárhelyi tárlaton?

- Az egyik nyilvánvalóan egy olyanfajta egyéni utkeresés, amelyet a Fehér Csaba képei mutatnak. A másik pedig, hogy egyszerüen átlépni azt a szakadékot, ami a multat a jelentől elválasztja. Én olyan képeket is szeretnék a következő vásárhelyi tárlaton látni, amelyek nem a mult magyar faluját örökitik meg, hanem a mai magyar falut örökitik meg.

- Mi arról beszéltünk, hogy Vásárhely hogyan tükröződik ezen a kiállitáson. Ugyanakkor Csabbának az utolsó mondatából kicsengett az is, hogy tulajdonképpen itt maga a kiállitásnak a rendezése se jó. Alapvető baj történt, a művészettörténész vagy művészettörténészek, akik a kiállitást rendezték, nem mertek szelektálni, nem mertek sulypontozni. Én azt se bánnám hogy bemutatják a lehanyatlást, de csak akkor hogyha ezt teljesen pontosan végiggondolva Vásárhely 25 éves fejlődésének az ismeretében történik, abban az esetben az egy olyanfajta történelmi demonstráció volna, amit én el tudnék fogadni. Itt azt hiszem, hogy nem erről van szó, hanem egyszerüen arról, hogy maga Vásárhely kifáradt.

- Film, szinház, képzőmüvészet kritikai müsorunkat Szakács Ildikó vezette.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

1976 FEB 11

Fejér Csaba festő-művész

1021

TALPALATNYI REALIZMUS

Hat festő csoportkiállítása a Magyar Nemzeti Galériában

ÉLŐ MŰVÉSZ műve a *Magyar Nemzeti Galériában:* önmagában is rang. Ha pedig hozzáteszi a katalógus azt is, hogy a bemutatott művek *realista törekvések* hordozói, az még ennél is több: az már majdhogynem „szenttéavatás". Következésképp, aki kételkedni merészel, az az „ördög ügyvédje", vagy legalábbis olyan személy, akire a katalógus-előszóban *Pogány Ö. Gábor* így céloz: „Sznobék egyre torzabb arcjátékkal kísérik a realizmusra utaló igényeket." És sznobékkal ugye még az ördög ügyvédje sem szívesen vállal közösséget. Csakhát nagy a kritikus felelőssége akkor, ha olyan művekről kell beszélnie, amelyek elé iskolai osztályok és üzemi brigádok, csoportok és magányos tárlatlátogatók jönnek *realizmust tanulni*, és innen leszűrni azokat a tapasztalatokat, amelyeket másutt és máskor is érvényesíteni akarnak.

Az ördögi ügyvédkedés pedig ezúttal azért is nehéz, mert szakmailag megoldatlan, technikailag silány kép alig van a Nemzeti Galéria hat festőt bemutató időszaki kiállításán. Mindnyájan bizonyítottak már. Nagyobb részük a vásárhelyi iskola szellemi középpontját alkotja. Ők ma az „álföldi festészet" hivatott művelői. Nagyon jó tehát, ha iskolások és brigádok gyönyörködnek képeikben, csak éppen nem ártana tudatosítani azt sem, hogy *a realizmus nemcsak ez és nemcsak ennyi*, mert különben könnyen kialakulhat az a vélekedés, hogy aki nem glóriás parasztokat, triptichonokat, karakterfejeket és naturalista hűségű ábrázolatokat fest, az nem realista, következésképpen kiiktatható, sőt kiiktatandó a progresszív magyar képzőművészet fővonulatából.

MIND A HAT festő valamennyi kiállított műve — így vagy úgy — kötődik a *látványábrázolás* hagyományaihoz. Embereket és állatokat, tájakat és csendéleteket mutatnak a képek. „Érthetőek", de „érthetőségüket" többféle áron adják. A katalógusíró ugyan azonosságokat vél életművükben felfedezni: „Magatartásukban, érdeklődési körükben, az egyénekhez és közösséghez fűződő viszonyukban a cselekvő tapintat, az önzetlen figyelmesség, a pózmentes igazságérzet uralkodik" — írja. A tapintat, a figyelmesség, az igazságérzet azonban *vizuálisan* nehezen tetten érhető fogalmak.

IGY INKÁBB csak sejteni lehet, hogy *Fejér Csaba* monokrómiába hajló, szomorú tekintetű, arannyal és ezüsttel nagyritkán megcsillantott figuráiból a *festői tapintat* hagyott el mindenfajta nyersebb színhatást és túl markánsra fogalmazott részletet, egyszóval mindazt, amit *Szalay Ferenc* nagyon is *tapintatlanul* le mert festeni. Az *önzetlen figyelmesség* talán vonatkozhat *Patay László* aprólékosan megfestett szerelmeskedő lepkéire, az életjelenségek gondos leképezésére, de hát mindez nem vonatkozhat például *Szurcsik Jánosra*, aki monumentális figurái mellé még az attributumszerű munkaeszközöket is csak vonakodva festi oda, hogy semmi se vonja el a figyelmet a képfelületet kitöltő emberalakokról. A *pózmentes igazságérzet* talán jellemzi *Németh József* korábban festett parasztproletárjait, akik szemérmességükben is, hordozzák pozitív emberi tulajdonságaikat, de aligha jellemzi azokat a Németh József-képeket, melyeken a parasztproletárok már szenvtelen bálványokká merevedtek. Ezektől az óarannyal díszes szentektől csak csodákat lehet várni, mert emberséges igazságérzetüket már abban a pillanatban feladták, amikor szembefordulva a nézővel, glóriát növesztettek fejük köré.

AZ ELMÉLETI fogalommal mesterséges abroncsba szorított csoport tagjai tehát különböznek egymástól. A különbözőség azonban inkább érdem. A baj akkor kezdődik, ha a kiemelt festők éppen *abban hasonlítanak, amiben nem kellene:* a társadalomtükrözés módjában, társadalomtükrözésük mélységében. A leghűségesebb látványfestészet sem biztosíték ugyanis még arra, hogy művészien feltárt *valóságot* mutasson, és ne csak valószerűséget. Ha ez a veszély soha nem fenyegette volna századunk magyar művészetét, akkor a történelem leghitelesebb tanúi az olasz novecentón nevelkedett római iskolások lettek volna, vagy pedig az ötvenes évekbeli dogmatikus esztétikát kifejező művészek. Igaz: a kiállító hat festő szándéka távol áll a római iskolásokétól vagy a „szocreáltól". S ha eszközeikkel néha akarva-akaratlan figyelői is e két, nem kívánatos stíluselődnek, törekvéseik szerint másféle hagyományokhoz kapcsolódnak és másféle világot láttatnak. Magyar valóságegyüttesükbe belefér a föld, de kimarad a gyár. Ide tartozik az ősi életformát továbbmentő paraszt, de nem tartozik ide a technikai civilizációt teremtő munkás. Kiállítandó itt a századforduló „szegényember"-piktúrájából és Tornyai János festészetéből ismerős sivár nyomort sugalló csendélet, de kerülendő az ipar teremtette új tárgykultúra ősöktől még nem szentesített lenyomata.

Ezt a világot ma leghűségesebben Vásárhelyen őrzik. Felhasznált motívumkincsük alig különbözik az ötven vagy éppen száz évvel ezelőtt itt működő Alföld-festőkétől. Az *elkötelezetten realista*, szocialista képzőművészet derkovitsi—Dési Huber-i eredményei pedig stílusukon csak annyit módosítottak, amennyire egy jól őrzött tájnyelv át tud alakulni a frissen kapott jövevényszavak hatására.

A „városi zsargon" néha azért beszivárgott ide is. Példa erre Szalay érzelmességet és szenvtelenséget derkovitsi módszerekkel egyesítő *Vágólovak* című képe vagy Németh József *Anya gyerekkel* kompozíciója. De hogy az ilyen megoldásokat valóban idegennek érzik a vásárhelyiek, arra éppen Szalay Ferenc és Németh József a bizonyíték, mert hamarosan otthagyták ezt a képalkotási örökséget és más tradicionális eszközökhöz folyamodtak. Ezért lettek a parasztokból szentek, a történelmi tablókból pedig ikonosztázok Vásárhelyen.

DE VAJON a vásárhelyi kisvilág valósága azonos-e az egész magyar valósággal? Érvényes-e feltétlenül ma is az a fajta festői világkép, amelyet egy másik korban olyan művészek alakítottak ki, akiknek lelkiismeretét a tisztességgel vállalt népi-nemzeti eszme tartotta ébren a németesítő-olaszosító fasiszta ideológiával szemben? Realizmus-e az, amely nem vállalkozik többre a félmúlt felidézésénél a félmúlt stíluseszközeivel? Tudjuk: a realizmus *nem parttalan*. De nem is olyan *talpalatnyi*, amennyit abból a Nemzeti Galéria kiállítása elárul.

P. Szűcs Julianna

SEGÍTHETNE A LÉPCSŐZETES CSERE

Gazdára váró üres lakások

Akácfa utca 4., III. emelet 2/a. Frissen festett-mázolt, egyszobás-összkomfortos, udvari lakás. A fürdőszobában gázbojler, a cserépkályhához gázcső vezet, a konyha körül van csempézve. A lakás üres. A kulcs a házfelügyelőnél.

— *Mióta üres?*

— Nem is tudom pontosan — válaszol *Németh Pálné* házfelügyelő —, 1972 májusa vagy júniusa óta... Mostanában voltak itt megnézni, de akiket küldtek a tanácstól, azok nem fogadták el, azt mondták, kicsi. Nem értem az embereket. Én boldog lennék a két gyerekemmel, ha egy ilyen világos lakást kapnék.

— *Hány üres lakásról tud a környéken?*

— Van itt a 13-ban is egy kétszobás, már legalább öt éve üres.

— Abba a III. emeleti lakásba, amit most festenek, végre beköltözik valaki — mondja *Juhász Ferenc*, a 13-as számú ház egyik őslakója. — De van erre más üres lakás is.

Házról házra

Házról házra járok a házfelügyelők, a díjbeszedők, a postások hírei nyomán. Csaknem pontosan tudják, melyik házban van üres lakás, mióta, és mekkora. A Dohány utca, Akácfa utca, Kertész utca tájékán néhány óra alatt tíz üres lakást találok.

Délceg Istvánné, a Dohány utca 26—28. házfelügyelője azt mondja:

— Nekem 48 órán belül írásban kell bejelentenem az IKV-nál, ha valaki meghal, elköltözik, vagy valahol üresen marad egy lakás. Ha ezt elmulasztanám, súlyos fegyelmit kapnék. Aztán itt áll üresen a lakás hónapokig, évekig.

Jónás Lászlóné, a Dohány utca 12. házfelügyelője elgondolkozva könyököl a konyhaasztalra, és beszélgetés közben megfogalmazza azt a kétséget, ami mindenkiben felmerül e téma kapcsán: *mit csinálhatnak a tanácsnál, ha évekig itt állnak ezek a lakások?* Mindenki tudja, hogy sok ezren várnak kiutalásra, miért nem intézik gyorsabban ezeket az ügyeket? Nem igaz, hogy valaki, aki albérletben él, ne vállalna mindent

kásból 149 komfort nélküli, 141 szükséglakás, közte sok üzlethelyiségből kialakított lakás, 51 félkomfortos, 50 pedig ki nem utalható, megszűnt társbérlet. Gyakorlatilag kiszámítottuk, ebből az 516-ból ilyen-olyan okok miatt — és ebbe beletartozik az, hogy födémcserére szorul egynéhány, szigetelésre, teljes felújításra — mindössze 125 a komfortos lakás.

— *Az önök tapasztalata szerint mennyi ideig áll átlagosan üresen egy lakás?*

— Változó. A minőség, az üresedés formája miatt igen eltérőek a tapasztalataink. Ha például egy magányos ember hal meg, hónapokig, sokszor évekig nem tudunk mit kezdeni a hagyatékkal. Ha van örökös, akkor is minimum hat-nyolc hónap, amíg valóban kiürül a lakás. Mi ahhoz a szabályhoz tartjuk magunkat, hogy 48 órán belül jelentjük a tanács lakásosztályának: nincs főbérlő. Most január 15-ig kellett beküldeni egy teljes körű listát a fővárosi tanácshoz az üres lakásokról. Ezért tudunk önnek is pontos számokat mondani. Az üres lakások körüli rendeződési folyamat most gyorsult meg, és úgy véljük, ideje is, mert csupán decemberben 70 814 forint volt a lakbérkiesés emiatt.

Aki kaphatná — nem erre vár

Kovácsné Meixner Mária, a kerületi tanács lakásügyi osztályának helyettes vezetője folytatja tovább az üres lakások körüli problémákat:

— Amikor megkapjuk a címeket, ki kell mennünk a helyszínre, fel kell mérnünk, meg kell néznünk, milyen lakásról van szó. Mert csak így tudunk egyáltalán gazdálkodni, a lakásra jogosultaknak felajánlani egy-egy címet. Őszintén be kell vallanunk, hogy nagyon kevés időnk van erre, az osztályon kiutalással és lakásgazdálkodással négyen foglalkozunk, a heti háromszori félfogadás mellett két nap jut az érdemi munkára. Emiatt aztán az elintézési határidők megnyúlnak. Bonyolítja helyzetünket a lakásállomány minősége és az, hogy csak azoknak ajánlhatunk fel lakást, akik az összes törvényes feltételeknek megfelelnek, tehát tanácsi bérla-

— Nagyon nehéz igazságosan és minden igénynek eleget téve dönteni lakásügyekben. Egy dolog viszont vitathatatlan. Gyorsítanunk kellene az ügyintézést, a tanácsi munka sok területén. Mert itt ugyan már érintettük a hagyatéki eljárás problémáját, de nem mondtuk el konkrétan, hogy minimum egy fél év, amíg ez az eljárás lezárul, és ha a tanácsra marad a hagyaték felszámolásának kötelezettsége, az a legnagyobb problémánk, mert ezzel önállóan senki nem foglalkozik, és őszintén szólva, nem is tudjuk kinek eladni a limlomokat mi sem. Viszont a tanács számára sem kedvező az a közvélemény, ami az üres lakások körül kialakult. De a jelenlegi helyzetben akkora erőt és energiát köt le a 14 ezer igénylő gondjaival való foglalkozás, hogy joggal nem is várhatunk gyorsabb munkát attól a négy embertől, aki ezzel foglalkozik.

— Összefoglalva azt mondanám — fejezi be a beszélgetést *dr. Aibner Pál* —, hogy jobban kell gazdálkodnunk, nagyobb figyelmet kell fordítani arra, hogy a lépcsőzetes cserék rendje megvalósuljon, s erre most minden törekvés megvan nálunk. Megkíséreljük társadalmi aktívák segítségével pontosan felmérni, mivel rendelkezünk, egyeztetjük tapasztalatainkat az ingatlankezelő vállalattal, s ez sokat ígér. Már csak azért is, mert a közelmúltban megjelent rendeletek szerint, ha a lakásügyi hatóságok annak az értesítésnek kézhezvételétől számított 30 napon belül, mely regisztrálja, hogy a lakás üres, nem utalják ki az új bérlőnek, az ezen túl jelentkező költségeket, tehát a lakbért, a fűtési díjat és ami adódik, a tanács a saját fejlesztési alapjából köteles megtéríteni. Ez olyan intézkedés, amely arra szorít bennünket, hogy még nagyobb figyelmet fordítsunk az üres lakások hasznosítására.

Vizsgálják a népi ellenőrök

Egyetlen kerületben, a VII.-ben néztük meg, hogy az itt levő 38 ezer lakásból hány áll üresen és miért. De hasonló a helyzet szerte a fővárosban. A Fővárosi Díjbeszedő Vállalat számítógépei hónapról hónapra regisztrálják, hány lakásban nincs, aki fizesse a táv-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1976 FEB 1

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

Fejér Csaba

1021

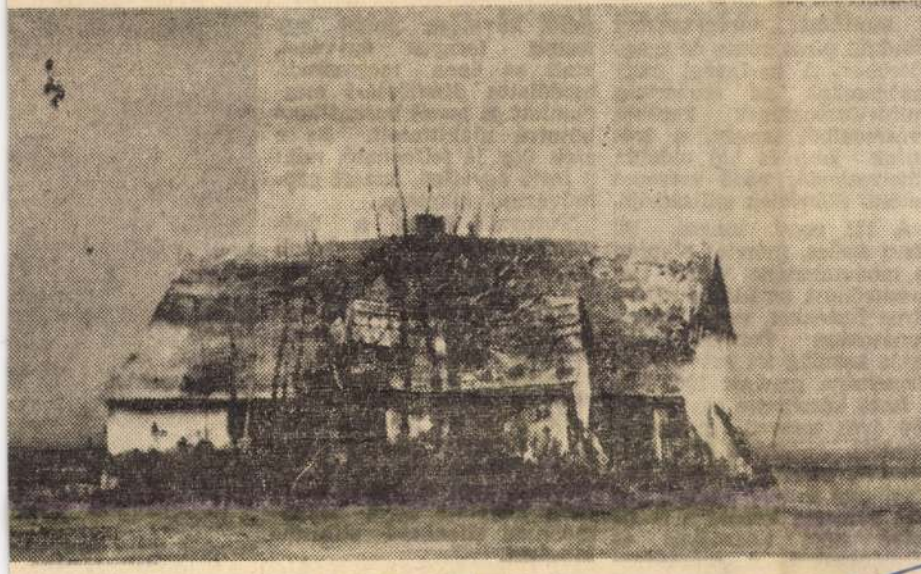

Fejér Csaba: Reggel

mintázat: virágkosárból
indúló piros rózsa és szeg-
ücsokor. A karfavégi nagy
gógombok az emberiség
ultúrtörténetének korábbi
vezredeiből ismert, a trő-
usok jobb és bal oldalán
helyezkedő, védő szerepet
etöltő állatfejek stilizációja.

A 111 centi magas, 99
enti széles, méretei alapján
monumentális, valódi pa-
asztrónust az ülőlap aljára
iros festékkel, széles ecset-
onásokkal Tornyai János
ját kezűleg írt szövegének
zonysága szerint: 1904-ben
festő készíttette egy akkor
0 éves tornyos nyoszolya
égéből. A nép életét, mű-
észetét belülről ismerő fes-
ómüvész a múlt század vé-
én gyűjteni kezdte a szép-
ívű népi használati és
ísztárgyakat. A századfor-

dulót
festett
amit
csodál
mentet
bútorrá alakíttatott. Ez a
szék úgy is felfogható, mint
a festő egyetlen, ismert nép-
művészeti alkotása.

Tornyai János a szék
megtervezésekor rendkívül
vigyázott az arányokra. Mi-
vel a széles, háttámlának
szolgáló ágyvéget nem akarta
elfürészeltetni, tudatosan
tervezte terebélyes parasztt-
rónussá, ezért hosszabb,
mint a többi gondolkodó-
szék. A bútor megmunkálá-
sa is kiforrott népi asztalos
hozzáértésére vall. Sem a
tervező, sem a bútorkészítő
nem követett el a hagyo-
mánnyal ellenkező stílustala-
nságot.

A múzeumi katalóguslap-

Tornyai János festőművé
dolkodószéke

néprajz a népi hagy

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 FEB 2

Budapester Rundschau

Csaba Fejér

1021

Csaba Fejér: Fischer (Öl)

Aus dem Ausstellungsmaterial der Nationalgalerie

Eispanzer der Theiß

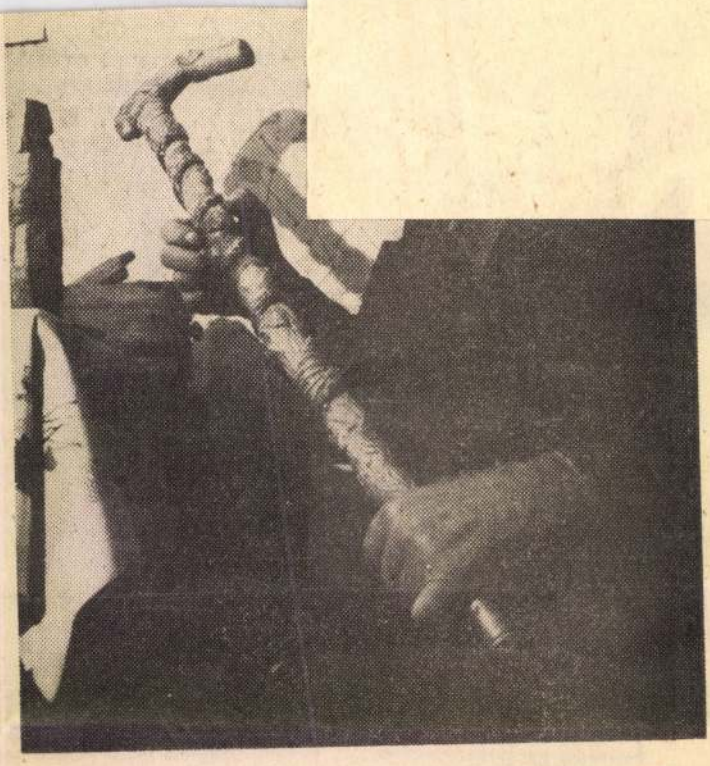

Imre Horváth, Holzschnitzer in Szekszárd (Mittelungarn) schuf in 15 Jahren rund 600 Schnitzwerke, seit er in Pension ist

1974 OKT 13

Csongrádmegyei Hirlap

Fejér Csaba

1021

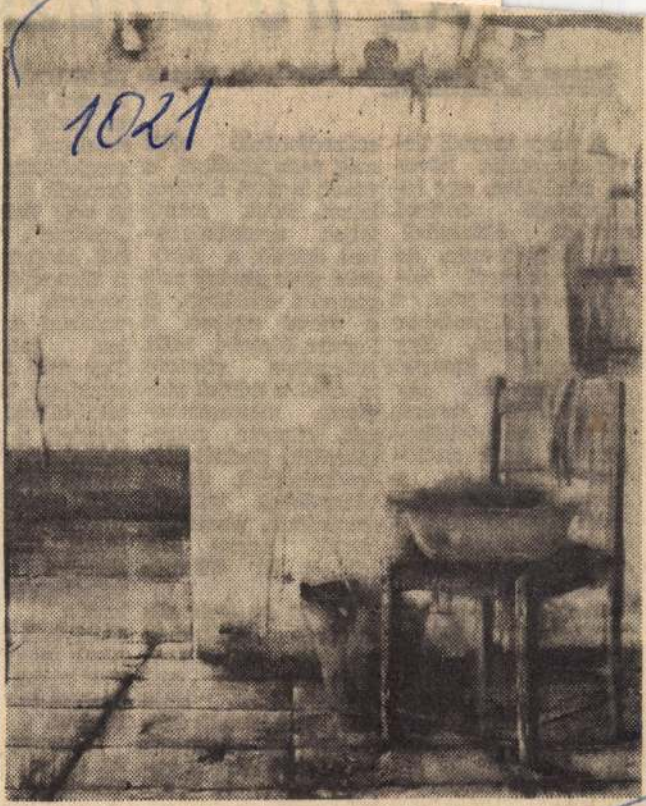

FEJÉR CSABA: INTERIEUR

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Jegyzet a „
bemutatója

A nagy sz
víz éjszakájá
tő délelőttön, egy le-
ánynevelő intézet
emeleti ablakából
egy nagyon szép, de
riadt tekintetű né-
met nevelőnő nézi az
utcán az állomáshoz
siető áradatot. Egy
pillanatra ismerős
arc tűnik fel, egy
középiskolai tanáré,
akivel már találko-
zott. A tanár siettében is felköszön, a
nevelőnő visszabiccent. Később Német-
országból hozta visz-
sza Szegedre a szép
nevelőnőt a tanár.

Családi legendák
foszlányait idézve,
ilyesféleképpen írja
le Balázs Béla, édes-
anyja és édesapja
megismerkedésének
történetét, az ÁL-
MODÓ IFJÚÁG el-
ső fejezetében. A kis-
gyerekkor ködbe
vesző néhány szegedi
éve után, tíz, egyre

vasút, s ahol a város
házai, falai, szinte
teljes eredetiségük-
ben őrizték a több
száz éves gazdag pol-
gármúlt emlékeit. S
a város egyben a
Ferenc József-i idők
jellegzetes színtere
is, ahol a német pol-
gárok, mesterembe-
rek, magyar arisz-
tokraták, tisztviselők,
értelmiségiek és a
környékbeli szlovák
munkások, parasztok
között egyre éle-
sebbek az ellenté-
tek.

Itt éli át élete ál-
mokkal, barátkozá-
sokkal, csínyekkel,
örömökkel és első
tragédiájával, apja
halálával záródó éve-
it. Ezután visszavisz
az út Szegedre a kö-
zépiskolába, új bará-
tok, ellenfelek, lá-
nyok és a versírás fe-
lé, s itt szeretné

megkérdezné
ismerik a ne
is volt Balá
„műfaja", ak
ből alighane
a filmesztétik
legetné, a
valóban egyi
leti mega
Egy más m
irodalom tel
tékű alkotój
zeledett a f
felfedezte a
vészet máss
nem cserél
játosságait.
lágon ninc
filmmel
valamennyi
lentős
amelyben
nánk meg
munkáját,
embert és
túráját.

A tízből
dó másik
kérdezett
leg íróként
merné

Fejér Csaba

Tiszatáj
1973. nov.

A XX. Vásárhelyi Őszi Tárlat anyagából

1021

FEJÉR CSABA: NAGYANYÁM

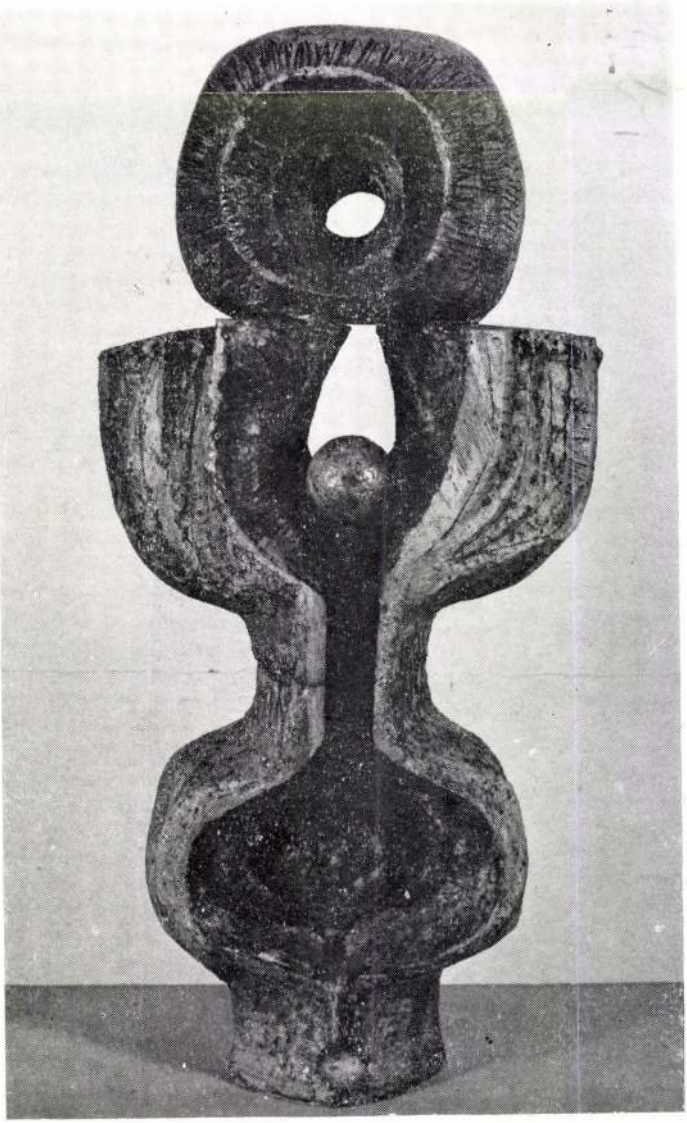

VÉGVÁRI GYULA: NAP ÉS VIRÁG

Gyöngyösi Galéria

Fejér Csaba

GYÖNGYÖSI GALÉRIA
Mátra Múzeum
Gyöngyös, Kossuth u. 40.

FEJÉR CSABA

festőművész kiállítása

A tárlatot 1978. október 11-én délután 5 órakor
DR. DOMOTOR JÁNOS
műtörténész,
a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum igazgatója nyitja meg

Megtekinthető:
1978. október 11-től november 15-ig – hétfő kivételével –
naponta 10-től 18 óráig

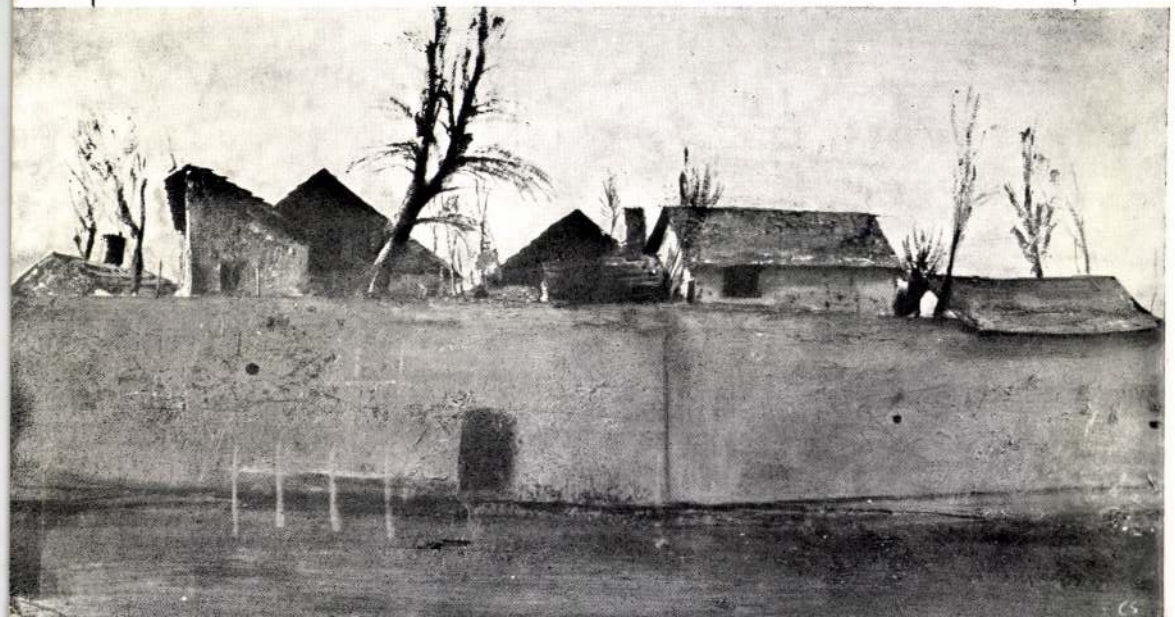

Fejér Csaba festőművész eddig megrendezett kiállításainak figyelemre méltó jelensége, hogy az ott szereplő valamennyi mű a tárlat bezárásáig — sőt legutóbb Veszprémben már a harmadik napon — elkelt. És ugyanakkor, amikor a művészetkedvelő közönség és a műgyűjtők nagy előszeretettel vásárolják műveit, számos alkotása található a társadalmi szervezetek hivatali helyiségeiben és a múzeumokban, sőt a Magyar Nemzeti Galériában is. Önkéntelenül merül fel a kérdés, mi lehet az oka, titka annak, hogy Fejér Csaba műveit mind a közönség szeretete, mind a szakmai elismerés — ez utóbbit a kapott díjak is bizonyítják — egyaránt övezi.

Úgy hiszem, hogy ennek a kettős hatásnak egyik legfontosabb összetevője az a, nemegyszer a holland kismesterekre emlékeztető művesség, részletgazdagság, mellyel Fejér Csaba létrehozza festményeit. Ez kapcsolatban áll azzal a jelenséggel, hogy — úgy tűnik — a mesterségbeli tudás visszanyeri, néhány évtizedes detronizációja után, ismét megbecsült, méltó helyét korunk képzőművészetében.

A magas mesterségbeli tudás és művesség talaján Fejér Csaba egyénien vall festői világáról. Ez a világ, amelyről üzenetet ad számunkra, nem más, mint szűkebb, tágabb környezete: alföldi táj, tanya, szobabelső, néhány mindennapi tárgy és utoljára, de egyáltalán nem utolsósorban, az ember. Vallomását nem a színek, hanem sokkal inkább a formák, a vonalak és a néhány színen belüli rendkívül gazdag, finom árnyalatok útján mondja el számunkra. Művessége persze korántsem jelent valami általános fotografikus leképezést, hanem tudatos képépítéssel emeli ki a lényeget és hagyja el, mellőzi azt, ami nem fontos számára. Így művei egy részében, különösen a háttér egyneműségével, vagy még pontosabban látszólagos egyneműségével húzza alá, hangsúlyozza mondanivalóját. Ezen túl az is individuális sajátossága műveinek, hogy a konkrét jelentésű részletek, képelemek, önállóan elvont felületként is hatnak és élnek.

A látott világból megjelenített, kiemelt lényeg nemegyszer jelképi értelmet, értéket nyer nála. Néhány lombtalan, tört ágú fa a kietlen, tocsogós tájban egyértelmű sors-, életjelkép, sőt életfa-emléket, -gondolatot is idéz. Ugyanígy a fehér fal tisztasága, vagy a használt kanál „árvasága" szintén emberi világ hírmondói, együttérző rokonszenv tolmácsolói. Portréfestésének különös értéke, hogy a külső vonások ábrázolásán túl a jellemet, egyéniséget is kifejezi.

Fejér Csaba Vásárhelyen él. Tagja annak az új realizmus központjaként emlegetett műhelynek, mely felszabadulás utáni képzőművészetünk egyik legkarakteresebb közössége. Művészi magatartásában pedig folytatója a helyi festészeti hagyománynak, elsősorban annak lírai, Endre Béla-i gyökereihez kapcsolódva. E számos helyi kötődés ellenére munkássága egyik legfőbb értéke, hogy mindannyiunkhoz tud szólni. Így bízom benne, hogy művei megtalálják az utat Gyöngyös művészetszerető, szépre érzékeny közönségéhez is.

DOMOTOR JÁNOS

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉRMEGYEI HÍRLAP

1968 DEC 31

Fejér Csaba

STÚDIÓ 58—68

Fiatalok kiállítása a Műcsarnokban

Háromszáz művész csaknem nyolcszáz szobra, grafikája, festménye látható a tárlaton, ne várjon részletes beszámolót az olvasó ettől a néhány sortól. Annál kevésbé, mert, aki a Stúdió 58—68 című kiállítást méltatja, képzőművészetünk jövőjéről és jelenének nagy részéről írhatna: a háromszáz művész közül a legidősebb sem lehet sokkal több negyvenöt évesnél, a legfiatalabb meg éppen közelebb van a húszhoz, mint a harminchoz, nem túlzás tehát azt állítani, hogy most a következő évtizedek leendő mestereivel, jó művészeivel is találkozunk.

A stílusoknak, technikáknak, művészi műfajoknak olyan változatossága gyűlt össze a Műcsarnok nagyobb részét jelentő hosszú teremsorokban, amilyet már régen látott a közönség Budapesten. Segesdi György mennyezetig nyúló hatalmas Marx—Engels emlékművétől (a fővárosban kerül majd felállításra) Gross Arnold arasznyi rézkarcáig, Szurcsik János hatméteres falképétől Kiss Nagy András néhány centiméteres ólomszobráig terjed a skála. Ők négyen az „idősebb" generációt képviselik a kiállításon: valamennyien túl vannak már egy-két évvel a „határt" jelentő harmincot esztendőn. De a fiatalok is teremről teremre bizonyítják — Vagyóczky Károly finom rézkarcaitól Bálványos Huba puha litográfiáin át Gyulai Liviusz szellemes linoleummetszetéig (hogy ezúttal csak a grafika műfajaiból hozzunk példát), mennyi sokféleséget ad a fiatalok stúdiója.

A kiállítás rendezői azt akarták, hogy a tíz évről nyújtott teljes összkép valóban teljes legyen, s előítélet nélkül gyűjtötték össze a kiállításra mindazt az irányzatot, amit ez a generáció képvisel. Csak egyre voltak tekintettel: a színvonalra. A maguk világában nagyon színvonalas hagyományos-naturalisztikus festményektől a saját világukon belül ugyancsak tehetséggel megkomponált absztrakt alkotásokig mindent felsorakoztattak a kiállítást rendező szervek, hogy a látottak alapján döntsön a közönség és a kritika, a művek mellett és ellen. A közönség valóban reagál is a látottakra, ízlése, elképzelése szerint lelkesedik a nemes, klasszikus örökséget képviselő, modern módon hagyományos festészetért (ilyenre szép példa a hódmezővásárhelyi művészek, Szalay Ferenc, Fejér Csaba pikturája), vagy a művészi ábrázolásról lemondó, inkább díszítő szépségével ható op-art festmények

Fejér Csaba: PORTRÉ

(amelyekből egyebek közt Fajó János, Bak Imre küldött néhányat a kiállításra). A két véglet között pedig ezernyi árnyalat, ábrázolásmódbeli, stílusbeli különbség sorakozik.

Nem válhat részletes méltatássá ez a néhány sor a kiállításról, de fontos kritikai megállapítással kell befejeződnie: nem féltehető a magyar képzőművészet jövőjét komolyan, aki a fiatalok kiállítását látta.

m. a.

REN-
EN 13

Blankné asszony megkérdi:

— Mint állatorvost, vagy mint rendőrt keresi?

— Mindkettőt!

— Hogyan?

— Nem tudjuk kinyitni az új bulldogunk állkapcsát, és egy betörő van közte...

*

— Nem találom a szonettet, amelyet tegnap irtam — panaszkodik a költő feleségének. — Biztos a gyerek kezébe került, és széttépte!

— Lehetetlen! — csodálkozik az asszony. — Hiszen még nem is tud olvasni...

*

Mr. McPhaersonnal közli a felesége, hogy délutánra vendégeket hívott. McPhaerson úr erre az előszobába siet, és minden esernyőt eldug.

— De Alec! — háborodik fel a skót neje. — Csak nem attól félsz, hogy a vendégeink esernyőket fognak lopni?

— Dehogyis, szívem! Csupán attól tartok, hogy felismerhetik őket...

*

— Klára kérem? — szól a nagyságos asszony a bejárónőhöz. — Ma dupla adag haleledelt adjon az aranyhalaknak!

— De miért, asszonyom?

— Tudja, ma van a születésnapom, és csupa boldog arcot szeretnék látni magam körül...

A történő

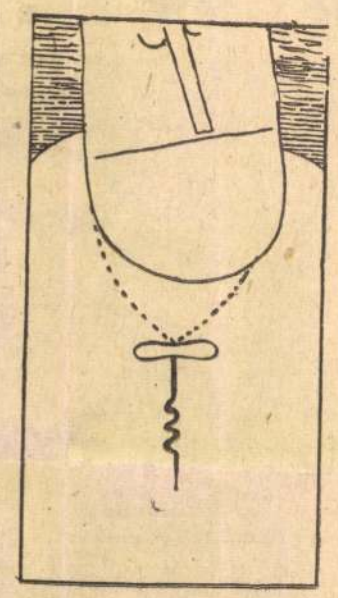

KABALÁS

A politikus

A bürokrata

A nő

Fejér Csaba

Fejér Csaba:
Halászok

Tavaszi Salon, 1945. május.

sadalom gazdasági viszonyai minden-nekelőtt *érdekek* formájában jelentkeznek"[1], egységesen elismeri a gazdasági érdekek és a termelési viszonyok elszakíthatatlan kapcsolatát.

Engelsnek ez a metodológiai tekintetben fontos tétele azonban csupán a gazdasági érdekek természetének és lényegének helyes értelmezéséhez ad kulcsot, de egyáltalán nem kimerítő, még kevésbé kategorikus válasz a felvetett kérdésre. Ebből a tételből következik, hogy az érdek nem szabad választás kérdése, hanem a meglevő termelési viszonyokban gyökerezik. Talán ezért jut sok szerző olyan következtetésre, amely szerint az érdek természetét tekintve kizárólag objektív jellegű.[2]

E koncepció szerint tehát az érdek lényegében a meztelen szükségszerűségre korlátozódik, elszakadva annak valódi hordozójától.

Nem kívánunk foglalkozni a kölcsönösen tételezett kapcsolatok eme igen bonyolult rendszerének minden finomságával, csupán azt jegyeznénk meg, hogy e láncszemek közül egyik sem létezhet a többitől elszakítva. Mint ismeretes, minden emberi tevékenység előfeltétele, elsődleges és legfontosabb funkciója az objektív szükségletek kielégítése. Éppen az utóbbiak képezik a gazdasági érdek anyagi szubsztanciáját. A szükségletek kielégítésének szükségességét azonban nem szabad azonosítani a gazdasági érdekekkel. Az a körülmény, hogy az ember két determináns, a társadalmi és a biológiai determináns egysége, mindenképpen feltételezi, hogy az emberi társadalomban mindig jelen vannak az egyes személyek magatartásának, s egyéni törekvéseinek szociális és biológiai gyökerei.

A. K. Tumaszov és V. F. Scserbina cikke a Veszinyik Lenyingradszkovo Unyiverszityeta című folyóiratban jelent meg. Az MTI (Gábor Tamás) fordítása.

[1] Marx—Engels Művei. 18. köt. 271. old., oroszul.

[2] Ennek legkövetkezetesebb képviselői: G. Glezerman, A. Jeremin, J. Kronrod és mások.

[3] Ezt a nézőpontot osztják G. Kovalevszkij O. Rulko stb.

[4] Ezt a nézetet vallja V. Medvegyev, A. Zdravomiszlov és mások.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 DEC 14
Népújság (Heves)
Fejér Csaba
1021

Művészeti estek, újabb tárlatok Hatvanban

Ahogyan a télbe haladunk, egyre mozgalmasabbá válik az élet a hatvani Vörösmarty Művelődési Központban. Erről tanúskodik az a művész-est sorozat, amelyet most szombaton *Mikes Lilla* előadóművésznő műsora vezet be. Később a színházterem deszkáin láthatják a helybeliek *Gobbi Hildát, Sinkovits Imrét, Mezey Máriát.*

Ugyanekkor megindultak az előkészületek a művelődési központ Hatvani Galériájának újabb kiállításaira is. Tervüket a megyei tanács művelődésügyi osztálya jóváhagyta, s ennek megfelelően a jövő esztendőt két művészeti díjasunk, az idősebb generációt képviselő *Kastaly István* és *Kátay Mihály* közös tárlata vezeti be. Ezt követően Fejér Csaba, Németh József és Borsos Miklós szerepel önálló anyaggal a Hatvani Galériában.

Munkájukról ugyanekkor rövidesen számot adnak a Hatvani Képzőművészeti Stúdió öntevékeny festői. A vásárhelyi nyári táborozáson készített képekből rendeznek kiállítást a tél folyamán a művelődési központban, amely ezzel kívánja felkelteni az érdeklődést az önművelés, a stúdió tevékenysége iránt.

Közeli esemény színhelye a Hatvany Lajos Múzeum! Vasárnap délelőtt 11 órakor *dr. László Gyula* nyitja meg azt a rajzkiállítást, amelyet *Medgyessy Ferenc* hátramaradt műveiből, illetve a Kolozsváry-gyűjteményből válogattak.

lansága miatt, a munkaerő foglalk őszi munkacsúcs jövőben is nélk lehet.

Ugyanezt mon őszi munkákban ködő ellátó, szol dolgozó és szállí tok, valamint a sági üzemek jó ködéséről is. Kü lentős volt a Vörös 4. számú Vállalat és a MÁV tervszerű segítése a szállításokban. A ki- és berakodás meggyorsítása, a holtfuvarok csökkentése, szóval a szállítás tervszerű megszervezése a jövőben is egyik legfontosabb feladat lesz.

Figyelemre méltó tanulságokkal szolgál a gépi munka jó megszervezése, a meglevő géppark kapacitásának maximális kihasználása és természetesen a munkaerő tervszerű foglalkoztatása. Ez főleg a mezőgazdasági vezetőket tette próbára. *Örömmel nyugtázhatjuk, hogy többségük a próbát kiállta, helytállásuk, hivatásszeretetük példamutató.* Az összefogást, az együttműködést erősítette a gépek üzemek közötti átcsoportosítása, a kölcsönös segítség megszer-

Nos, mind a beszámoló mind a hozzászólások — négy órán át tanácskoztak selypiek — jónak ítélte me ezt a tevékenységet annak ellenére, hogy voltak bukta tók, hibák is a vizsgált idő szak alatt. Névreszólóa „címezték" a dicséretet és bírálatot. Az alapszervi ve zetés is önkritikus volt, ami kor arról beszélt, hogy a szer vezettség három éven át jó fejlődött, az utolsó évbe azonban megtorpant, mert a két gyár; a hatvani és a selypi egyesítése után — át szervezésekre került sor — nem tudták gyorsan rende kerékvágásba zökkenteni a alapszervi életet. Így a párt építési munka is lehetett volna erőteljesebb, különösen több munkást és fiatalt nőt vehettek volna fel

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

1973 NOV 4
Csongrád m. Hírlap

Fejér Csaba

1021

FEJÉR CSABA: TANYA

puskalövés, az eltalált kon-
rgó csengője — mindez csak
táni forgalomra.

o, az új piactéren ütötték föl
aárusok és a mesterséget űző
lenféle holmi, ami a sok éves
ak kelendő: nagylányoknak
ó, kislányoknak tucatnyi baba
c autó, puska, ostor, talicska,
igáncsos szarvas és havasi táj
a való terítő, nagy választék-
alig akad a tarka bazáros-
rádi késest, egy cukorkakészí-
gost találok. Az utóbbi színes
náncos, egy-másfél literes kis
aiak érdeklődésére számíthat,
a nem ismerik a kútra járást.
nan a forgalom várható, vert
ütő asszony. Asztalnyi serpe-

Egyre nő a nyüzsgés a sátrak körül
tatványosnő hangos szóval csalogatja
fiatalokat: „Eltörte a pálcikát, megka
Nagydíjul egy Honthy Hannát mintá
babát reklámoz. „Négy forintért minde
ja kuncsaftjait egy középkorú férfi. F
vízből kifogni, és az ügyes horgászok
kat kapnak. Itt is, ott is vásári bóvli a

A hangszóró pár év előtti táncdalt sugároz. Menetről menetre megtelik a forgó és a körhinta. S csak most ötlik föl, hogy valami hiányzik innen: a hajóhinta. A régi búcsúk egyik látványossága volt, ha egy-két virtusos legény átfordult, vagyis körbe fordult a hajóhintával. Ha egyszer sikerült, és a legény tudta tartani a lendületét, utána akárhányszor körbefordult vele, amíg a tulajdonos engedte. S persze a gyerekek közt kedvelt „ringlispil" is más már évek óta, mint a gyerekkoromban. Akkor 8—14 éves gyerekek hajtották a forgót körbe-körbe. Micsoda öröm volt az: fölmenni a ringlispil emeletére, nekidőlni a vastag rudaknak, tolni körbe, majd amikor jól forgásba jött, fölülni a

tartozó tárgyakat, közben pe
szíjat, kötött kabátot, fejke
rolni.

Dél múlt, és az asszony
ebéddel. Meggyérül a sátrak
mutatványosok is evéshez
falu népe.

Három óra felé összever
a körhinta, szól a légpuska,
harsog a tánczene, áll a vás

Késő estig tart a búcsú

Vásárhelyi címszavak a Művészeti Kislexikonban

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KELET MAGYARORSZÁG

1969 MÁR. 2.

Fejér Csaba

Képzőművészeink vázlatkönyvéből

Fejér Csaba: PORTRÉ

ában

nem is keresték tovább. sok idő elmúlt, el is fel ték, a vőlegény is me gedett és egyszer kiny a ládát, hát megtalálta ne, gyermekem, a f csak ennyi maradt a l... asszonyból, a többi elporladt.

A nagymama arcán régi szomorúságok, régi könnyezések tükröztek. Zsuzsánna is komoly képet vágott.

— Mikor volt ez nagymama?

— Ó régen, nagyon régen, még a némafilmek korában.

— Persze, persze — bólintott Zsuzsánna —, ha hangos film lett volna, meghallották volna, hogy kiabál.

És kibukott Zsuzsánnából a pimasz vihogás. Mely tenyérbemászó és tiszteletlen és a fruskakorral jár, amikor a lányoknak nevetniök kell — okkal, ok nélkül.

De a nagymama régen volt fruska, s megbántódott.

— Vedd ki már azt a gyereket, hallod? Vedd ki abból a ládából — mondta ingerülten. Találjatok ki más játékot.

Szeberényi Lehel

VÉNY

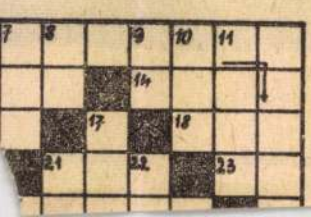

megvásárolt padnal, leontotte benzinnel, meggyújtotta. Húsz évvel ezelőtt ugyanis ezen a padon kérte meg a felesége kezét...

KÜLÖNÖS VILÁGCSÚCSTARTÓ

A negyvenhat éves Nina Avary nem mindennapi világcsúccsal büszkélkedhet: Los Angeles-ben most vált el tizennyolcadszor. Amikor először elvált, mindössze tizenhat éves volt, és eddig hét országból választott magának tizennyolc férjet. Most így nyilatkozott:

— Azt hiszem, még mindig vár rám valahol az igazi, nagy, tartós boldogság...

JEGYES PÁROK FIGYELMÉBE

Vickleover angol kisváros lelkésze, C. Crockett, a helyi újságban szó szerint a következő közleményt jelentette meg:

„A felüdülés mindenki életében rendkívül fontos. Én legjobban a labdarúgó-mérkőzéseken üdülök fel. Ezért felkérek minden jegyes párt, hogy esküvőjüket olyan napra tűzzék ki, amikor helyi csapatunk nem játszik. Biztos vagyok benne, hogy az ifjú párok megértik, hogy az Ur kegyelme mellett, a mérkőzések zavartalan élvezete ad erőt nekem ahhoz, hogy lelkészi hivatásomat egy ilyen kisvárosban gyakorolhassam."

SZUPERZÁR

Egy angol gyár ki...

Fejér Csaba.

A vásárhelyi művésztelepen a fiatalok közül nagyon sokan letelepedtek a város modern művészházaiban. Itt kaptak életükhöz, művészetükhöz megfelelő élményanyagát, — a művész is közöttük van.

Pohner Zoltán: A vásárhelyi művésztelep.

Nógrád, 1975. aug. 3.

Pejér Csaba, festő

Kiállít Zentán.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 24

Fejér-Gaba

Vásárhely modern művésaházaiban a fiatalok közül sokan letelepedtek. Itt kaptak művésztülzhöz megfelelő élmény anyagot. A művésa neve ma már köz-ismert a művésztpártoló közönség előtt.

P. Z.: A vásárhelyi művésztelep. Petőfi Népe, 1945. júl. 10.

Fejér Endre, grafikus

Rajz: Repa

Fejér Endre: rajza

29.

XXIX

2

Tiszatáj, Szeged, 1975. február

Fehér Csaba Sestő

a Vásárhelyi 10. Őszi Tárlaton szerepelt műve, csendélet „Kanál-kés-sel" (emlétve)

Képes Krónika

1974. aug. 3. TV. 18.10 | K Gyné |

Fejér Csaba

Nagyanyám – XX. olaj. 50x49

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív Kiállítás 1964-73.

Fejér Endre, grafikus

Rajz:

Kép

Fejér Endre: rajza

32.

XXIX

TISZATÁJ, Szeged, 1975. február 2.

Fejér Csaba

Kisszék Manállal – XVII. olaj. 27 x 65 cm

Kőfal, olaj: /XVIII./ 50 x 90 cm

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív Miállítás 1964-73.

Fejér Csaba

Tanya — XV. olaj. 70×120 cm
Portré — XVII. olaj, 80×130 cm

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív kiállítás 1969–73.

Fejér Csaba

Napraforgó 2 – XIII. olaj. 28×44,5 cm
Vásárhelyi ház – XV. olaj 45×75 cm

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív kiállítás 1964–73.

Fejér Csaba

Kisszék Daniállal, XVII. rep.

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív Kiállítás 1964-73.

Fejér Csaba, Jestő

Koszta-emlékérmet kapott Szentesen.

— : Hír 8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1974. szept. 29.

Tejér Csaba

Rezett vett a 21 vasárhelyi
ösi szőlőtőn
Illyés Mária kritikája

Kritika 74/12 22.o.

Fejér Csaba, festő

Szerepel. („Interieur")

R. Gy.: A 21. vásárhelyi őszi tárlat 6.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. okt. 23.

Fejér Csaba

Interieur, repr.

21. Vásárhelyi Tárlat, 1974.

Fejér Csaba

Interieur, olaj, 120×100 cm

21. Városhely, Tárlat, 1974.

Fehér Csaba festő

a Vásárhelyi 21. Őszi Tárlat akt 6.-án megnyílt, melyen szerepel műve: falusi enteriőrje. (említve).

Láttuk, hallottuk.

1974. nov. 3. Petőfi 11.28 KGyné

Pejér Csaba, Jestő

Kiállítása nyílt meg
Pécsett ápr. 18-án.

—: A Jelenkor mónikája 479-480.

JELENKOR, Pécs, 1974. május

XVII
5.

Fejér Csaba, jestő

Lásd: Dér István.

Tandi L.: Kiállítási ... 89-92.

XXIX

TISZATÁJ, Szeged, 1975. augusztus 8.

Fejér Csaba festő

a fővárosban bemutatott vásárhelyi őszi tájlat anyagában szerepel a művész alkotása.

Kőrösi Gyula: Vásárhelyi Tájlat Budapesten.
Szabad Föld, 1974. júl. 28.

Fejér Gabi „festő"

a XXI. Vásárhelyi Őszi Tárlat megnyílt, melyen képei szerepelnek.

Tandi Lajos: Vásárhelyi Őszi Tárlat. Délmagyarország | Szeged | 1944. okt. 8.

Fejér Csaba

„Magyar tájak" c. kiállítás nyílt meg a Nemzeti Galéria és a Hatvani Galéria közös rendezésében melyen a művész alkotása szerépel.

Napló

Magyar Nemzet, 1974. nov. 29.

Fejér Csaba

A Csongrád m.-i Tanács és a Szeged m.-i városi Tanács műtárgyvásárlásaiból rendezett „Kortárs Művészet" c. kiállítás okt. 5-én nyílik meg, melyen szerepel műve.

Megelőző

1974. okt. 5.

Fejér Csaba

festménye

Forrás 1969/#5/36

Fejér Csaba

vásárhelyi művész csoportkiállitása nyilt meg
a Jugoszláviai Zentán.

Magyar Hirlap 1974 353/6

Fejér Csaba

A vásárhelyi művésztelep modern művészházaiban a fiatalok közül sokan letelepedtek. Itt kaptak életükhöz-művészetükhöz megfelelő élményanyagot. – A művész neve ma már közismert a művészpártoló közönség előtt.

Palmer Zoltán: A Vásárhelyi Művésztelep.
Zalai Hírlap, 1945. máj. 18.

Fejér Csaba festőművész

a Jubileumi Képzőművészeti Kiállítás-
son szerepel műve „Halászok" c.
vásznak. (említve)

Horváth György: Jubileumi Képzőművészeti
kiállítás a Műcsarnokban.
Magyar Nemzet, 1945. ápr. 27.

Fejér Csaba Munkácsy-díjas festőművész

a hatvani Palkó-tanyán ma kezdi meg munkáját az első nyári festőtábor. A helyi képzőművészkör tagjainak is kiszolyt élményt nyújt majd, napontta foglalkoznak majd a művészvendégek a tagokkal, – így a művész is.

Népújság, Heves, 1975. jún. 12.

Fejes Csaba

Részben a kiállításon
A katalógusát ld. Alexin
Andrásnál

Délalföldi Tárlat I–X.
1965–1974.

Fejér Gábor festő

a Műcsarnokban rendezett jubileumi kiállításán képe szerepel.

Tasnádi Attila: Képzőművészetünk jubileumi szemléje.

Népszava, 1945. május 4.

Fejér Csaba

a fiatalok közül sokan letelepedtek Vásárhely modern művészházaiban, mint a művész is, kinek neve ma már közismert az ország művészpártolói előtt.

Palner Zoltán: A vásárhelyi művésztelep.

Északmagyarország, 1975. máj. 11

Fajó Csaba

Interieur olaj 120×100

21. Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. terem.
Hódmezővásárhely 1974.

Fejér Csaba

Interieur vegyes

21. Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Kuz.
Hódmezővásárhely 1974.

Fejér Csaba

Nagymama olaj 70×49

Vásárhelyi Tárlat
M.N.F. 1976. Jul - Sept.

Iejér Csaba

Kisszék kanállal olaj 27x65

Kőfal olaj 50x90

Vásárhelyi Tárlat

M.N.G. 1974. Jul - Szept.

Fejér Csaba

Kisszék kanállal

rejz.

Vásárhelyi Tárlat
M.N.G. 1974. Jul–Sept.

Fejér Csaba

Tanya olaj 70x120

Portré —"— 80x130

Vásárhelyi Tárlat

M.N.G. 1974. Jul - Szept.

Fejér Lajos

Napraforgók olaj 28×44,5
Vásárhelyi ház -u- 45×75

Vásárhelyi Találat
M.N.G. 1926. Jul - Sept.

Fejér Gaba festő

a Nemzeti Galériában rendezték meg a Vásárhelyi Társaltot - az elmúlt tél anyagából, melyen művei szerepelnek.

Losonci Miklós: Kiállítóteremekben.
Pesti Napló 1944. júl. 24.

Fejér Csaba

a Vásárhelyi Tárlat megnyílt a Nemzeti Galériában – az elmúlt évek során, mint a vásárhelyi iskola tartó pillérei váltak ismertté Szurcsik János, Németh József, Szalai Ferenc, Fejér Csaba, Samu Katalin, Csohány Kálmán és még sokan.

Láttuk, hallottuk.

1974. VII. 28. /Petőfi/ 12.28 Ka.

Fejér Csaba

A XXI. Vasárhelyi Őszi Tárlat okt. 6. Tán nyílt meg. — A művész nevével találkoztunk lipesti, országos és helyi kiállításoktól Mongóliáig, Olaszországtól a Szorjetunning mindenütt.

Vass Imre: A hűség példája. Csongrádmegyei Hírlap, 1974. okt. 13.

Fejér Csaba festőművész

a Nemzeti Galériában megnyílt a hódmező-vásárhelyi tárlat, melyen művei szerepelnek. Elvontságot, magányt kifejező szürkebarna színekkel dolgozik.

Szénási Sándor: Vásárhelyi új hangok.
Magyar Ifjúság, 1974. szept. 13.

Fejér Csaba

1975. febr-ban a Nemzeti Galériában megnyílt Magyar Tájak c. kiállításon részt vett.

Népszava, 1975. febr. 7. 103. erf. 32 sz. 4 p.

Fejér Gaba festő

A Műcsarnokban rendezett Stúdió 58-68 c. kiállításon szerepel műve a hódmezővásárhelyi művésznek.

„Portré" (repr.)

Ks. A.: Fiatalok kiállítása a Műcsarnokban.

Szolnok Megyei Néplap, 1969. dec. 31.

Fejér Csaba
festő

Fejér Csaba hosszú ideig Pesten élt, majd Vásárhelyen telepedett le

D.Fehér Zsuzsa: Hódmezővásárhely művészetéről.
Művészet, 1973. november - 25.oldal

Fejér Csaba
festő

A művészképeinek csendje,
tisztasága a Vásárhely művé-
szetét tükrözi.

D. Fehér Zsuzsa: Hódmezővásárhely művészetéről.
Művészet, 1973. november - 25.oldal

Fejér Csaba, festő

Megemlítve.

Laczó Katalin: Fülöp Erzsébet

123-124.

TISZATÁJ. Szeged, 1972. március XXVI/3.

Pejér Csaba, festő

Kőfal c. kép: Repr.

–: A XVIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat anyagából
Műmelléklet: II.

TISZATÁJ. Szeged, 1971. november XXV. / 11.

Fejér Csaba, festő

A képcsarnokban bemutatótermében, szegeden voltak látható művei.

Az ismertetés nagyra értékeli egyszerűségét, realizmusát, sajátos, nivességét.

Tandi Lajos: Négy festő — négy táclat

91–94.
XXVI
12.

TISZATÁJ. Szeged, 1972. december

Fejér Csaba festő

A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának 10. éves jubileumi kiállításán szerepel műve: „Portré" c. (említve)

dr. Ujvári Béla: Stúdió 58-68.
Magyar Ifjúság, 1968. dec. 29.

Fejér Gaba

A Műcsarnokban rendezett Stúdió 58-68 c. kiállításon szerepelnek képei.
„Portré" (repr.)

Gy.A.: Stúdió 58-68
Heves megyei Népújság, 1968. dec. 23.

Tejér Csaba

testő

~ hódmezővásárhelyi művén.

Képzőművészeti Almanach 3 113.

Corvina 1972

Fejér Csaba

akinek minden alkotása gazdára
lel évek óta nyugatnémet kiállításokon

Moldvay Győző: A vásárhelyi művésztelep
miskolci kiállítása elé

Észak-Magyarország 1972/18 4 old.

Fejér Csaba
festő

1968-ban a bécsi Collegium
Hungaricumban volt Fejér Csaba
Pásztor Gábor és Varga Imre kö-
szönő tárlata.

Horváth Béla: Kiállítási napló
Művészet, 1978. április - 47 oldal.

Fejér Csaba
festő

A művész 1962-ben Derkovits
Ösztöndíjat kapott és ének'at
Budapesten dolgozott, majd 1966-
ban Hódmezővásárhelyre költözött.

Horváth Béla: Kiállítási naptár.
Művészet, 1974. április - 47 oldal

Fejér Csaba
festő

Fejér Csaba 1964-ben rendezte
első önálló kiállítását Hódmező-
vásárhelyen.

Horváth Béla: Kiállítási naptár
Művészet, 1974. április - 47 oldal.

Fejér Csaba
festő

Fejér Csaba pécsi, mostani kiállítása mintegy 20 képből áll, az elmult év terméséből válogatva.

Horváth Béla: Kiállítási napló
Művészet, 1974. április - 47 oldal.

Fejér Csaba
festő

Fejér Csaba művészetére nagy hatással volt Munkácsy Mihály munkássága, a „képíró asszony" különös képpel.

Horváth Béla: Kiállítási naptár
Művészet, 1974. április - 47 oldal.

Fejér Csaba
festő

Fejér Csaba hipsei térre ért hivétel
nélkül Vásárhely és Vásárhely kör-
nyéki tanyavilágából merítő.

Horváth Béla: Kiállítási naptár.
Művészet, 1974. cyrkulis - 47 oldal.

Fejér Csaba
festő

Mindhogy a térmegjelenítés problémája már gyermekkorától izgatta, természetes hogy erős hatással volt rá a kubizmus.

Horváth Béla: Kiállítási naptár.
Műrészet, 1974. április - 47 oldal.

Fejér Csaba
festő

Fejér Csaba eredetileg belső építészeti
végzett, másodéves korában ment át
a festészethez, elsősorban Munkácsy
Mihály művészetének hatása alatt.

Horváth Béla: Kiállítási naptár.
Művészet, 1974. április - 47 oldal.

Fejér Csaba
festő

Fejér Csaba tárlatán csendéleteket, tájképeket, utcarészleteket, portrékat, interieuröket, kompozíciókat láthatunk.

Horváth Béla: Kiállítási napló.
Művészet, 1974. április – 47 oldal.

Fejér Csaba

A X. Délalföldi Tárlaton egy szénrajzával szerepelt.

Népszava, 1974. jún. 14. 102 évf. 137 sz. 4 p.

Fejes Csaba
festő

Az művész 1972-ben Budapesten a Műcsarnokban mutatkozott be a fővárosi, 1973-ban a Képcsarnok kiállítótermében a megyei közönségnek.

Horváth Béla: Kiállítási naptár, Művészet, 1974. április - 47 oldal.

Fejér Csaba
festő

Pécsett április 18-án nyílt meg Fejér Csaba festőművész kiállítása. Ez a művész először nyílt önálló szereplése.

Keserű Béla: Kiállítási naptár
Művészet, 1974. április - 47 oldal

Fejér Csaba
festő

A Főisholán Fejér Csaba tanárai
L. Gács György és Rákosi Loltán
voltak.

Orváth Béla: Kiállítási naptár.
Művészet, 1974. április – 47 oldal.

Fejér Csaba
festő

Fejér Csaba Kanizsán született
1936-ban, elemi iskolait Erdély-
ben, Hódmezővásárhelyen, Makón,
Szombathelyen végezte.

Horváth Béla: Kiállítási naptár
Művészet, 1974. április - 47 oldal

Fejér Gaba
festő

Élete iskolai tanulmányai után a főiskolai művészeti gimnáziumba került, ennek befejezése után az Iparművészeti Főiskolán tanult tovább.

Horváth Béla: kiállítási megnyitó,
Művészet, 1974. április – 47 oldal.

FEJÉR CSABA festő
Karcag, 1936

1959-ben diplomázott az Iparmüvészeti Főiskola diszitőfestő-tanszakán; mesterei Z. Gács György és Rákosi Zoltán voltak. Tanulmányuton Ausztriában és Olaszországban járt. 1966 óta a hódmezővásárhelyi müvésztelepen dolgozik. 1967-ben Hódmezővásárhelyt, 1968-ban Bécsben, 1972-ben a Mücsarnokban és Szegeden, 1973-ban Wiesbadenben, 1974-ben Pécsett rendezett önálló kiállitást. 1962-65-ben Derkovits-ösztöndijat kapott, 1966-ban elnyerte a Tornyai-plakettet, 1968-ban a Koszta-érmet, 1971-ben Szeged város müvészeti diját. - Az alföldi iskola hagyományköréből kiinduló, müves érzékenységü festő, képeiből nyugalom, harmónia, türelmes szépségkeresés és találás szól hozzánk. Részletgazdagon bontja ki az alföldi táj humanisztikus szépségeit, fedezi fel a hétköznapi tárgyak varázsát. Portréiban összefoglal, lényegre tör, a külsőn tul az egyéniség, a karakter bemutatására törekszik.

Müvészéletrajzok 1975

Fejér Csaba

A Nemzeti Galéria kiállitásáról Vadas József ir: "Képek a várfalon" cimmel. Felsorolja a tárlaton szereplő művészeket, s ismerteti alkotásaikat: Anna Margit, Baranyó Sándor, Balogh András, Balogh Ervin, Barcsay Jenő, Barta Lajos, Bartha László, Bartl József, Bálint Endre, Benedek György, Benedek Jenő, Berényi Ferenc, Berki Viola, Bernáth Aurél, Bér Rudolf, Bokros Birman Dezső, Borsos Miklós, Breznay Józsefné, Csáky-Maronyák József, Csernus Tibor, Csikszentmihályi Róbert, Deim Pál.

A művésznevek folytatását lásd: a 2.-es cédulán.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Fejér Csaba

Domanovszky Endre, Ék Sándor, Farkas Aladár, Fejér Csaba, Ferenczy Béni, Fónyi Géza, Fóth Ernő, Frank Frigyes, Gadányi Jenő, Göllner Miklós, Gyarmathy Tihamér, Hajnal János, Hincz Gyula, Holló László, Iván Szilárd, Kerényi Jenő, Keserü Ilona, Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Kóka Ferenc, Kokas Ignác, Kondor Béla, Korniss Dezső, Kucs Béla, Lakner László, Makrisz Agamemnon, Marton László, Martyn Ferenc.
A "Képek és szobrok három évtized müvészetéből" c. kiállitáson résztvevő müvésznevek folytatása a 3.-as cédulán következik.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Fejér Csaba

Medgyessy Ferenc, Melocco Miklós, Mihályfi Pál, Németh József, Orosz János, Papp Gyula, Pirk János, Pór Bertalan, Ridovics László, Sarkantyu Simon, Schéner Mihály, Scholz Erik, Sikuta Gusztáv, Somogyi Árpád, Somogyi János, Somogyi József, Svéby Lajos, Szabó Vladimir, Szalay Ferenc, Szentiványi Lajos, Szetnyörgyi Kornél, Szőnyi István, Szkok Iván, Tar István, Tóth Béla, Vigh Tamás, Záborszky Viola. A tárlatról szóló részletes beszámolót, -Vadas József cikkét- lásd: Bernáth Aurél nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27. XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Fejér Gabi

Kiállítása a Csók István Galériában

1976. IV. 29 - V. 13

— Katalógus a Könyvtárban —

Fejér Csaba

Beck Judit festőművész kiállitását a szentendrei Művésztelepi Galériában április 30.-ig tartják nyitva.
Perczel János pásztorfaragómüvész kiállitásának megnyitása a nagykanizsai Erkel Ferenc Müvelődési Házban április 24.-én lesz.
Veress Sándor László festőművész kiállitását a Műcsarnokban április 30.-án,
Tulipán László grafikusmüvész kiállitását a Helikon Galériában április 29.-én,
Fejér Csaba festőművész kiállitását a Csók István Galériában április 29.-én nyitják meg,-mint a lap -kulturális eseményeket ismertető rovata közli.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. ápr. 24. XX. évf 17. sz. 8. lap.

Fejér Gaba

szerepel az MNG és a Hatvani Müvelődési Központ Galériája által rendezett "Hat festő csoport-kiállitása -realista törekvések mai müvészetünkben" c.kiállitáson Hatvanban.

Katalógus a könyvtárban.

Katalógus.Hatvan-1975,Bp.-1976.

Fejér Gaba

Fejér Gaba állandó jellegű
Vásárhelyen dolgozók (lásd
Németh József: Alföldi festőink!)

Tasnádi Attila: Alföldi festőink hatvani demonstrációja
Népmava, 1976. január 16 - 6 oldal

Fejér Csaba festő

a Nemzeti Galériában hat festő tárlata nyílt meg, melyen szerepelnek a műnérz képei. Első rátekintésre képei rendkívül tárgyilagosnak tűnnek. Alaposabb szemlélődés után válik bennük érzrevehetővé a lírai indítás.

Láttuk, hallottuk

1996. I. 25. 20.45 Kossuth – Vué –

Fejér Csaba festő

Hat festő együttes kiállítása nyílt meg ma a Nemzeti Galériában. Amíg rokon bennük, az a realizmus. Tartózkodó, lírai művész Fejér Csaba. Barna-szürkés, föld színű alkotásai, alföldi parasztjai, mind egy-egy bensőséges vallomás. (anlítva)

TV-híradó

1976. I. 20. 19.30 | 11/V.

Fejér Csaba

Szolay Ferenccel, Németh Józseffel, Samu Katalinnal, Kajári Gyulával, Hézső Ferenccel a „második vásárhelyi hullám" képviselője.

Pap Gábor: Szolay Ferenc festészete; Képzőművészeti Almanach 3. Corvina 1972, 113.C.

Fejér Gaba festőművész.

A Műcsarnakban rendezett Stúdió 58-68 c. kiállításon szerepelnek művei. „Portré" (repr.)

Ks.a.: Stúdió 58-68

Pestmegyei Hírlap, 1968. dec. 23.

Fejér Csaba festő

A Műcsarnokban rendezett Fiatal Iparművészek Stúdiójának jubileumi kiállításán szereplők művei.

(b. a.): „Stúdió 58–68"
Magyar Nemzet, 1969. jan. 4.

Fejér Csaba festő

művei szerepelnek a

december 23-án Zentán megnyílt

Vajdaságban

Magyar Nemzet 1974 december 24

4. old.

Fejér Csaba

Művei szerepelnek a Magyar Tájak c. kiállitáson ,amelyet a Nemzeti Galériával közösen rendez a Hatvani Galéria

Magyar Nemzet 1974 november 29 4.old

Fejér Csaba, festő

Berlinben lesz kiállítása

júniusban.

– : A külföldi magyar kulturális intézetek jubileumi terveiből

9

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. márc. 12.

Pejér Graba, grafikus

Rajz: Repr.

Pejér Graba: rajza 95.

XXIX

TISZATÁJ, Szeged 1975. február 2.

Fejér Endre, grafikus

Rajz: Kepe

Fejér Endre: rajza

96.

XXII

TISZATÁJ, Szeged, 1975. február 2.

Pejér Graba, grafikus

Kaj: Repr.

Pejér Graba: vajra 87. o.

TISZATÁJ, Szeged, 1975. Jelmár

XXIX.
2.

Fejér Csaba, grafikus

Kaja: Repr.

Fejér Csaba: rajza

91. old.

XXIX.

2.

TISZATÁJ, Szeged, 1975. Jelmár

Fejér Csaba, festő

L.: Szuresik J.

–: Szerkesztői antal 111.

TISZATÁJ, Szeged, 1976. március XXX/3.

Fejér Csaba

Rajza mellképet ábrázol./Lehet idős női, vagy
férfifej./
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. márc. 29.
XIX. évf. 13. sz. 13. lap.

Fejér Csaba

A vásárhelyi Tornyai Múzeumban rendezett Délalföldi Táslaton 1975-ben rént vett.

Népszava, 1975. ápr. 25. 103. évf. 96 sz. 6p.

Fejér Csaba (festő)

A Műcsarnokban 1975. máj-ban rendezett jubileumi kiállításon részt vett.

Népszava, 1975. máj. 4. 103 evf. 103 sz. 8p.

Pejér Csaba, Jertő

L.: Gadányi J.

Láncz J.: Képzőművészeti ... 252-256.

Jelenkor, Pécs, 1976. márc. XIX/3.

Fejér Csaba

„Vikar után"
(vegyes)

—: Őszi tárlat
Tükör, 1976. október 12 – 36. oldal.

Fejér Csaba festőművész

A Hatvani Galériában közös bemutatót rendezett hat festőnek „az alföldi iskola" képviselőinek, melyen szerepelnek a művész művei, – a művész állandó jelleggel Vásárhelyen dalgozik. Egy befejezett, lezárt társadalmi korszak ittmaradt emlékeiből szűr ki mához szóló üzenetet.

Tasvádi Attila: Kiállítási kalauz.

Népszava, 1976. jan. 16.

Fejér Csaba, festőművész

A műsorunkban látható a jubileumi vándorkiállítás, melyen a művész festményei szerepelnek.

Művészeti Magazin
1979. VII. 3. TV, 20.50 /Kel/

Fejér Csaba, festőművész

A Vásárhelyi Őszi Tárlatok díjazottjai: Tornyai-plakettet kapott a művész 1966-ban.

Népművelés, 1979. szept. 24. old.

Fejér Csaba festőművész

A Műcsarnok kamaratermében rendezett kiállitásának megnyitója március 11.-én lesz,-közli a Kiállitások c. rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. márc. 11.
XVI. évf. 11. sz. 2. lap.

M.D.V.

Fejér Csaba
feslő

Resit vett a tárlaton

Ritly Valéria: A XIII. vásárhelyi őszi tárlat
Művészet, 1967. január - 37 lap

Fejér Csaba

festőművein

kiállítása a Csontváry teremben

Pesti Műsor

1979 máj. 30.

Pellionisz Valéria:

Tűnődő a Csontváry

Teremben.

MDK

Fejér Gyula, festő

Megemlítve.

Németh Lajos: Új törekvések a magyar képzőművészetben

KRITIKA, BP. 1969. április 37-37. VII/4

Fejér Csaba

Ajtó

Dömötör János: A vásárhelyi tárlatok negyedszázada.
Művészet, 1978.december/ 14.oldal

Fejér Csaba
festő

M.D.K.

„Csendélete" szerepel a
„tailaton.

Pernuczky Géza: Vásárhelyi ősz
Élet és Irodalom, 1968. nov. 9.-8 lap.

M.D.K

Fejér Csaba
festő

A fiatal művész a IX. kiállításon
a „Női portré"-jával tűnt fel. Most
„Portré"-ját mutatta be.
"

Lauer Sándor: Székesfehérvári tárlat
Művészet, 1964. május – 30 lap.

Fejér Csaba aj festő

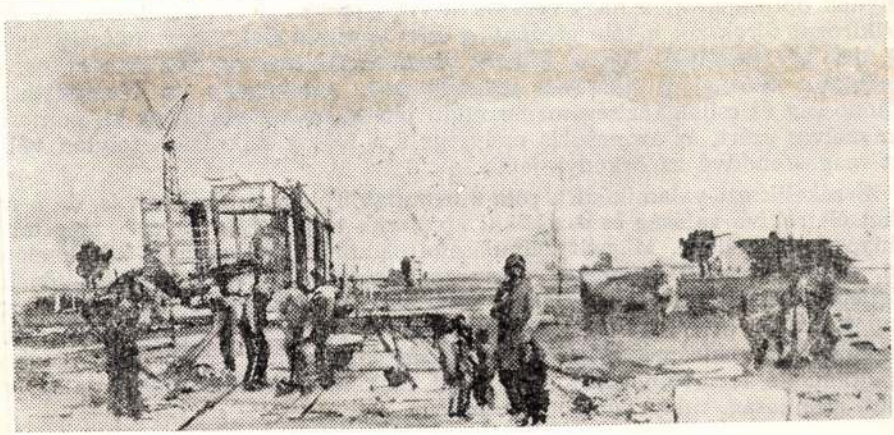

FEJÉR CSABA: VÁZLAT

Fejér C

Tiszatáj, Szeged, 1979. szept.

XXXIII/107

Fejér Csaba, festő

Első önálló budapesti kiállítása
megnyílt március 11-én a Mű-
csarnokban.

— : Hí —

8.

Népszabadság, Bp. 1972. március 12.

Fejér Csaba

Fontos pillérei a kiállításnak a festményei. Fejér ugyanazt a világot vallja magáénak mint Kurucz s vetíti ki egyénítégén átszűrve. Képeit azonban nem engedi át annyira a horizontnak, látószögébe nem ereszt oly mérhetetlen határi földeket, s nem nyughat Ilanem érzésvilágunkba, tudatunkba hasít egy-egy rozzant lanya, olvasókör, csűr felnagyított, előtérbe hozott rajzával. Fejére folytatása annak a pályának amit Tornyai, Rohán majd Kurucz művészete jelent.

Moldvay Győző: A XVI. vásárhelyi őszi tárlat.

Népművelés 1969/11 39 old.

Fejér,bp.-i épitész

Ritterrel közösen tervezett és az elsö dijat ök megosztva Bloch Alfréd bp.-i épitésszel kapták meg. /Besz Hakneszesz és Misrach II. jeligék./

A szikszói izr. templom tervpályázata. Vállalkozók Közlönye. Bp. 1907.jun.12. 6.l.

Fejér Csaba

Tanya i képe (eml.)

Szerepel az alábbi Tárlaton

Szabó Endre: Az V. Dél-alföldi tárlat

Csongrád megyei Hirlap 1969 V.10

Fejér Csaba

Szerepel a IX. Magyar Kép.
mův. kiállításban

Magyar Ifjúság 1962 IV. 28

Fejér Csaba

Szerepel a Fiatal művészek Klubja rajzkiállításán

Magyar Ifjúság 1961 X. 14

Fejér Csaba, festő MDk

Tartalmas női arcképet állított
Ki.

Rényi Péter: A IX. Magyar Képzőművészeti
Kiállítás festményei 8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. máj. 12.

Fejér Csaba, festő

MDk

Portré c. festménye.

Rep.

—: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás festményeiből 7.1

NÉPSZABADSÁG 13n. 1962. máj. 6.

Fejér Endre, grafikus 7 Dk

Értékes művel szerepel.

Mikályfi Ernő: A grafika eredményei és tanulságai a IX. Képzőművészeti Kiállításon 8. é.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. máj. 22.

Fejér Csaba, festő M Dk

Példaképeiben még keresett adott
hozzá saját egyéniségéből.

Kovásznai G. György: A művészet élménye 9.1.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. máj. 30.

MDK

Fejér Csaba, festő

szerepel a táblaton.

Rózsa Gyula: XI. Magyar képzőművészeti kiállítás 9

Népszabadság, Bp. 1968. ápr.

M.D.K

Fejér Csaba
festő

Részt vett a tárlaton.

Dutka Mária: Séta a XI. Magyar Képzőművészeti . . .
Nők Lapja, 1968. május 4 – 16 oldal.

Fejér Csaba

szerepel a XI. nagy. Kép. mův.
Kiállításon

Németh bajos: Reflexiók a XI. nagy.
Kép. mův. kiállításról

Kritika 1968 VI. 41 old.

Fejér Csaba

Ősz c. műve (eml.)
szerepel a „Dolgozó emberek körött"
c. kiállításon

Kovács Gyula: Dolgozó emberek körött

Kortárs 1968 VI. 992 old.

MDK

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Népszabadság 1968 ápr.21.

MDK

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1968 ápr.17.

MDK

Fejér Csaba

Ősz c. képe

Művészet 1968 máj.p.37.

MDK

Fejér Csaba

Csendélet, of., repr.

Fiatal képzőművészek szemléje. Ernst Muz.
1963. jun.

Fejér Csaba

Ablak

Uj tükör 1979/24

Fejér Csaba

Napraforgós csendélet

Kristó Nagy István: Vásárhelyi müvészet vagy szóbüvészet? VITA
MÜVÉSZET, 1980. junius - 39. lap

Fejér Csaba: Napraforgós csendélet, olaj, vászon, 1966

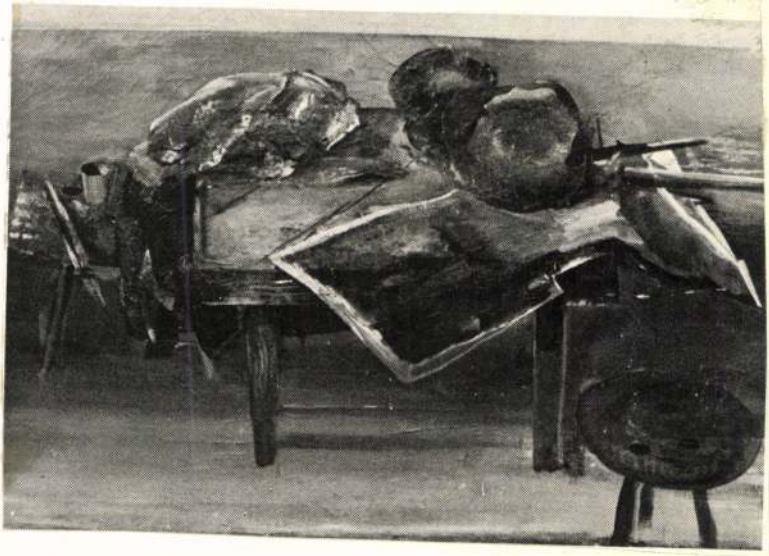

14.DK

Szolay Ferenc
szobrász

A vásárhelyi művész Gyjtemények
anyaggal már Budapesten is
szerepelt.

Tibély Gábor: Fejér Csaba vásárhelyi kiállítása.
Művészet, 1967 junius – 43 lap

Tejér Csaba, festő

L.: Szalay Ferenc

Tejér Csaba: Holdokló Tanya Műmellékletben

Tiszatáj, Szeged, 1981. nov. XXXV/11.

Fejér Csaba, festőművész

A vásárhelyi tárlaton e sorok írója megfigyelte, hogy Németh József, Hérsó Ferenc, Szalay Ferenc, Erdős Péter, Kajári Gyula művei előtt, valamint Tóth Valéria és Samu Katalin szobrai előtt hosszabban és elmélyültebben időznek a tárlat hétköznapi látogatói. — Fejér Csaba képeinél a csodálkozást tapasztalhattuk több esetben.

Vargányi Péter: Vita a vásárhelyi művészetről. Csongrád Megyei Hírlap, 1980. júl. 20.

Fejér Csaba, festőművész

Fejér Csaba: Napraforgós csendélet, olaj, vászon, 1966

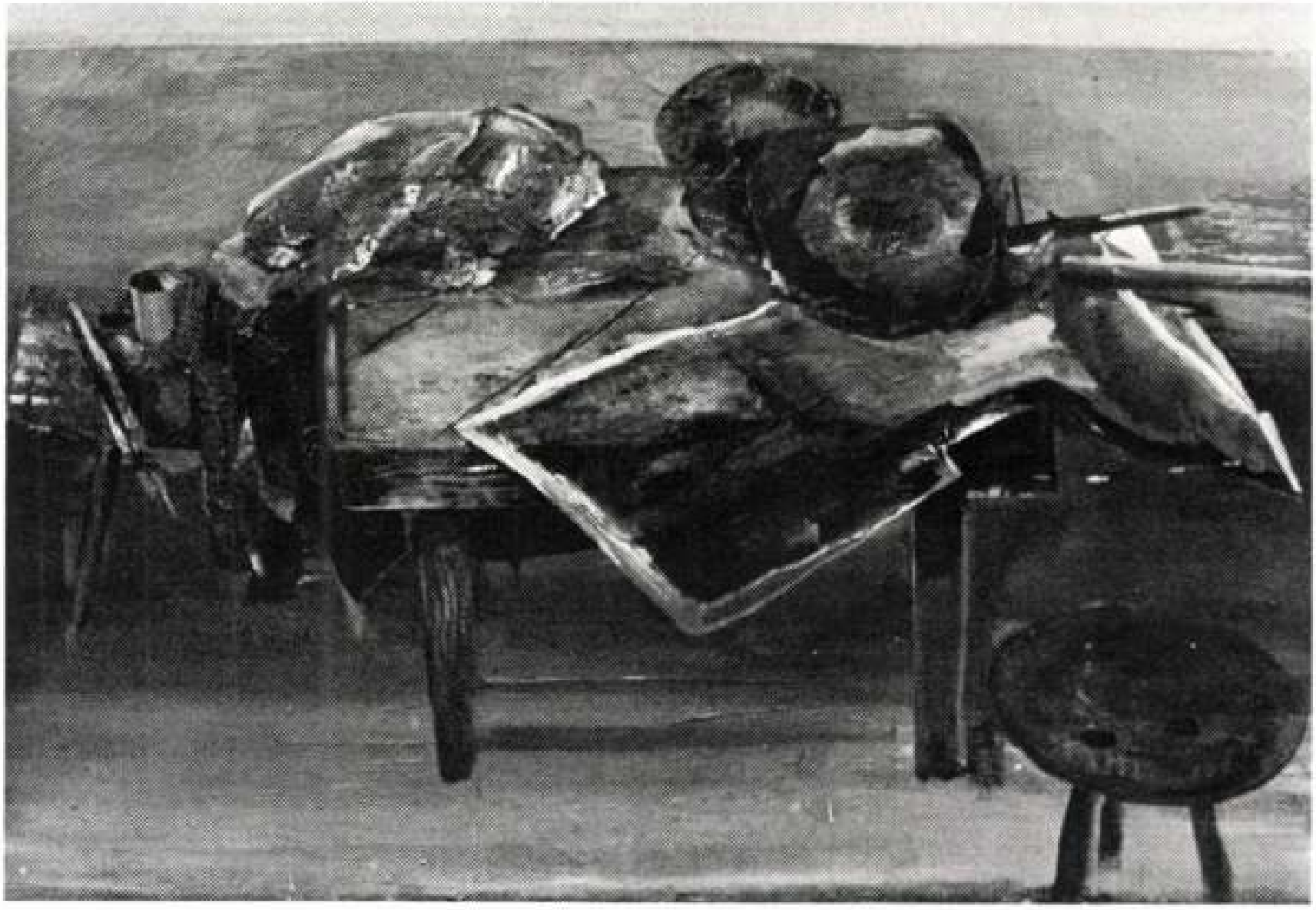

Művészet, 1970. jún. 40. old.

való konfliktus. Bár ne lenne konfliktus! – de akár van, akár nincs: művészet nemcsak konfliktusból vagy traumából születik, s a parasztsággal való együttérzés ma sem csak „nosztalgia" vagy éppenséggel szükségszerű „archaizálás". Tudomásul kell vennünk, hogy ebben az országban a nemzeti jövedelem még mindig tekintélyes hányadát ma is küszködő, keserves fizikai munkát végző, mind öregebb parasztemberek termelik meg, a szövetkezeti nagyüzemben éppúgy, mint a háztájiban, hetvenévesen is látástól-vakulásig, ünnepnap nélkül, gyakorta két műszakot végigdolgozva! Az ő nehéz életüket, a velük való együttérzést, azonosulást is joga van a művésznek kifejeznie (és nem „lehajló" népiességgel vagy a népművészeti formák újabban divatos, groteszk elidegenítésével). Hiszen van még paraszti gond, paraszti munka, s ez korántsem ellentétes a munkásgondokkal, a proletárdiktatúrával, annál inkább összefér a munkás-paraszt szövetséggel és a népfrontpolitikával.

Abban aztán igaza van Lelkesnek, hogy „a vásárhelyi példa... tanulságai a felszabadulás utáni képzőművészetnek talán első összefoglaló jellegű tanulságai". Épp ezért ami következtetést levon, Vásárhelyt minden vonalon elmarasztalva, noha áttételesen: egész szocialista művészetpolitikánk, sőt művészeti elméletünk olyan sommás kritikájává válik, ami függetlenül a szerző jó szándékától (ezt kétségbe vonni semmi okom), túlságosan sötét ahhoz, hogysem elfogadhatnók. Hiszen volt itt dogmatizmus és voluntarizmus, lakkozott naturalizmusnak szocialista realizmusként való előállítása és magasztalása, de mindezt máig elvinni, s egyrészt Vásárhely nya-

Fejér Csaba

Méltatás.

Szuromi Pál: Lehetőségek, torzítások.
Művészet, 1980. június – 41. lap.

Fejér Csaba

Kiállított a Műcsarnokban, mely a hódmezővásárhelyi őszi tárlatok anyagából került megrendezésre

Új tükör 1979/22/24

Fejér Csaba, festőművész

Megnyílt a Műcsarnokban a vásárhelyi Őszi Tárlat negyedszázados anyagából rendezett kiállítás. A magyar képzőművészeti élet elhunyt és ma élő, iskolát teremtő művészeinek alkotásai láthatók itt. – A művész művei szerepelnek a kiállításon.

Veszeli Lajos: Jubileumi kiállítás a Műcsarnokban. Napló (Veszprém) 1979. jún. 26.

Fejér Csaba, festőművész

A Vörösmarty téri Csontváry-terem ad otthont a Csongrád megyei festők „Tiszatáj" ünnel megrendezett kollektív kiállításának, mely húsz, zömmel Szegeden és Hódmezővásárhelyen élő művész munkásságával ismertet meg. Két évé Szegeden, ezt megelőzően a Bpesti Feszek-klubban volt kiállításuk. – A művész eddigi teljesítményei színvonalán szerepel. Nem tálalnak különösségeket, de amit adnak, az hiteles, előadásában megbízható.

Tasnádi Attila: Csongrád megyei festők a Belvárosban
Népszava, 1979. jún. 8.

Fejér Csaba, festőművész

Az elmúlt 25 év vásárhelyi őszi tárlatainak válogatott anyagából kiállítás nyílt meg a Műcsarnokban. A törzstagok, vagy az itt élő, vagy innen elszármazott alkotók közül Sámu Katalin, Fejér Csaba – és még többeknek – alkotásai szerepelnek a tárlaton.

Tasnádi Attila: Jubiláris vásárhelyi tárlat a Műcsarnokban.
Népszava, 1979. júl. 15.

Fejér Csaba, festőművész

A Műcsarnokban volt látható a Hódmezővásárhelyi Őszi Tárlat negyedszázados jubileum alkalmával rendezett rétrospektív kiállítás. — A Műcsarnok középső termeiben szinte életműveket sorakoztattak fel: Fejér Csaba, Sanm Kati, Kurucz D. Istvánét — és még több művészét.

Tandi Lajos: Jegyzetek két tárlatról.
Tiszatáj, Szeged, 1979. 10. 88. old.

Fejér Csaba
festőművész

Kiállítása a 26. őszi vásárhelyi tárlaton

– Tornyai János Múzeum –

Petri Mihály
1979.04.17.

Halász Miklós: Vásárhelyi Őszi Tárlat.

Fejér Csaba, festőművész

Pécs, Képcsarnok: valamennyien a Tisza környékén élő és ott alkotó művészek, képeik témáját, tehát a látott világ, a tapasztalt élmények adják: Fejér Csaba humanisztikus szépségeket kibontó alföldi tájai. /említve/.

cs.: Tiszatáj.
Pesti Műsor, 1982. máj. 26. 68. old.

Fejér Csaba, festőművész

A tájfestészeti és a portrébiennálé kiállítói között számos ismert és pályáján nemrég indult vásárhelyi festővel, szobrásszal ismerkedhettek meg a művészetkedvelők. Közülük nem egy önálló, egyéni kiállításon is bemutatkozott már a Halvani Galériaban. Csak néhány kiragadott név: Németh József, Fejér Csaba – a kiállítók közül.

Dömötör János: Halvani kéjezőművészek kiállítása Vásárhelyen.

Hevesi Szemle, 1982. 4. 5-6. old.

Fejér Csaba

Balogh László: P. Szűcs Julianna válasz

Művészet, 1982. április

Fejér Gaba

Pogány Gábor: Lány és bivaly

Művészet, 1982. szeptember

Fejér Csaba festő

L: Németh József

R.Gy: Grafika és kerámia
Művészkedés · Bp. 1981. okt. 28. 7.

Fejér Csaba, festő

d. Bernáth Aurél

– Országos tájfestészeti biennálé 7.

Népszabadság, Bp. 1978. nov. 28.

Fejér Csaba

Kiállítás a Gulácsy Galériában

Magyar Nemzet 1985. III. 12.

Fejér Csaba

kiállítása Hódmezővásárhelyen

Magyar Nemzet 1984. XI. 11.

Fejér Csaba

Szuromi Pál: Triptichon
Országos tárlatok Szegeden és Vásárhelyen

Művészet, 1982. január

Fejér Csaba, festőművész

Csikós András Hódmezővásárhelyen született; a mostani veszprémi kiállítása ünnét meggyőz arról, hogy a vásárhelyiek egyéni utakon járnak a magyar pikturában. Kurucz D. István, Fejér Csaba, Csizmadia Zoltán olyan elődök, akiknek az útját érdemes követni, de idővel túl is kell haladni ezen az úton. Csikós András tudja és érzi ezt, több képén már az új, az egyéni megfogalmazás érződik.

Veszeli Lajos: Csikós András veszprémi kiállításáról. Napló /Veszprém/, 1980. okt. 14.

Fejér Csaba, fiszlőművész 1.) Folytatás

Csongrád megyében a települések házasságkötő termeit, azz-tájon élő művészek alkotásaival dekorálják, szépítik. A megbízások második fordulójában hét újabb mű készült el, melyek már láthatók a megyében: Fejér Csaba triptichonja a zsombói tanácsháza termét díszítik; a művész nagyszerű ötlettel kapcsolta egybe a megismerkedés-házasság-családalapítás gondolatát, mégpedig a fésznekrakás, a házépítés gondolatával.
(emelve és repr.)

T. L.: Újabb pannók,
Dél-Magyarország, 1983. dec. 17. 6.-old.

Fejér Csaba, festőművész 2.) folytatás

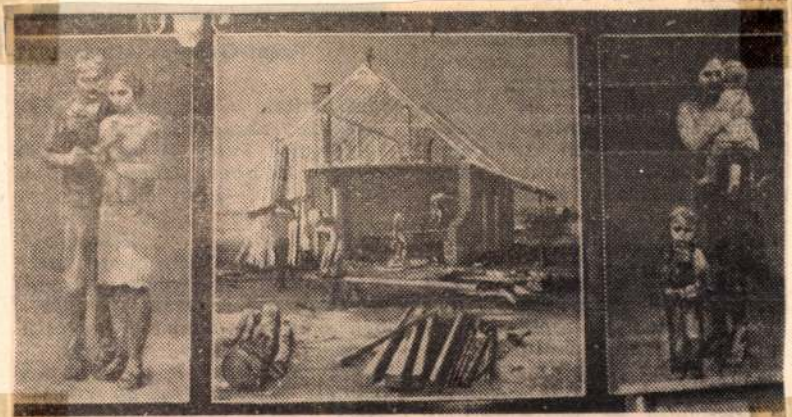

Fejér Csaba triptichonja (Zsombó)

Dél-Magyarország, 1983. dec. 17. 4.-old.

Fejér Csaba, festőművész

a Hatvani Galériában rendezték meg az országos portrébiennálet „Arcok és sorsok" ümmel. — Fejér Csaba képe „Svába János 86 éves", már maguk az öreg modellek olyan meghatóan szépek, karakterisztikusak, hogy csak jó képet lehet róluk festeni. /említve/.

Mucsi András: Arcok és sorsok.

Heresi Szemle, 1984. márc. 2-5-old.

Fejér Csaba, festőművész

A Vásárhelyi őszi tárlat mutatja, hogy egymástól veszik át a stafétát a nemzedékek. Valóságunk átalakulását jelzik Csizmadia Zoltán, Csikós András, Fejér Csaba tanyabúcsúztatói.
(említve)

Losonci Miklós: Vásárhelyi ősz 1981.
Munka, 1981. 12,

Fejér Csaba, festőművész

„Haldokló tanya".

(repr.)

Tiszatáj, 1981. nov.

Tejes Csaba, festő

l. Szabó Iván

– Heti ajánlat

Új Tükör. Bp. 1980. máj. 23

3.

XXIII/12

Tejér Csaba, festő

Sz: Szabó Iván

–: Hazai tükör

43

Ü; Jübär, Bp. 1986. máj. 16.

XXIII/11

Tejet Csaba

Gondolatok a XXXII. vásárhelyi őszi tárlatol

Nepszava 1985. XI. 29.

Fejér Csebo

Az Alföldi Galéria

Népszava
1885. X. 26

Fejér Csaba festőművész

– „Ez harminczvés kova ötre Vásárhelyen alkotó Fejér Csaba látnálag mintha sajnálattal közelítene az eltűnő tanyák felé, pedig ábrázolásukkal nem visszahozni akarja a múltat, csak emlékeztetni va dús mintámszín, műves árnyezésű képeivel."

– Kérd: Szabay Ferenc festőműv.-nél

Petőfi Nyár, 1983. dec. 14.

Fejér Csaba

Kiállítás a Budapesti Tavaszi
Fesztiválra

Magyar Nemzet 1986. III. 4.

Fejér Csaba

VI. országos tájfestészeti bicemále Hatvanban

Heves Szemle 1985/1

Fejér Csaba

A Gyöngyösi Galéria kiállítása

Hevesi Szemle 1985/3

Fehér Gaba, festőművész

A Gulácsy galériában nyílt meg Papp Oszkár festőművész tűzzománcainak kiállítása. – A Gulácsy Talkotó-közösségről elmondta a művész, hogy a múlt érben alakultak meg, tagjai: Bálint Endre, Bencze László, Berki Viola, Fehér Gaba, Kántor Andor, Kokas Ignác, Papp Oszkár, Rátkai Endre, Szántó Piroska, Vén Emil és Szabó Iván.

Láttuk, hallottuk.

1984. II. 2. Petőfi 10.45

Fejér Gabi, festőművész

A Gulácsy Lajos alkotóközösség kiállítóterme a Novotel Szálló közelében lévő Fürj u.-ban van. Az alkotóközösség tagjai között szerepel a városi hagyományokat modernül újjá teremtő Fejér Gabi, a középnemzedék kiemelkedő képviselője.

(áma): Galéria Budán.

Fejérmegyei Hírlap, 1984. júl. 5.

Fejér László

Jegyzetek a Vásárhely Őszi Találkozóról

Magyar Nemzet 1986. XII. 10.

Fejér Csaba.

Vásárhelyi őszi tárlat.

Képszaba
1986. XI. 21.

FEJÉR Csaba festő

BANNER Zoltán: Az egész látóhatár..A 35.
Hódmezővásárhelyi Őszi Tárlat.
Tiszatáj, 1989.1.sz. 75. p.

Es folgen Angaben zu den Quellen der Bildmotive o
selber mitteilen, wurde überprüft, wenn nötig vervollst
Fragezeichen in eckigen Klammern hinter diesen recte
hin, daß die betreffende Stelle nicht genau nachweisbar
einsichtig wird. Hinweise des Autors auf bloße Paral
Gedanken entwickeln, oder auf Texte, die nur in sehr
dabei nicht berücksichtigt; in der Quellenliste deutet d
Die mitunter sehr ausführlichen Prosakommentare, die v
haben (man vergleiche dazu die Beschreibung der benut
nicht aufgenommen werden. Sie hätten seine Anlage em
Für die erläuternden Anmerkungen und die Quellenan
worden.

Von den Angaben der Autoren durch Kursivdruck u
auf ungenannte Quellen, die der Verfasser des betreffenc
same Parallelen, gelegentlich auch auf wichtige Sekund
Autoren berücksichtigt worden, doch wurde neben vie
Impresensammlungen herangezogen, die mit den übr
Abkürzungsverzeichnis angeführt sind. Diese Hinw
Embleme hilfreich sein, aber sie bleiben lückenhaft. Ein
für die Bild- und Textteile der Embleme vollständig
erfordert, die den Rahmen dieses Handbuchs bei weite

Als Letztes erscheinen Hinweise auf verwandte Sinnbi

Fejér Csaba

festőművész

„Töprengések Vásárhely zárójelei felett"

Munkáit a „fenomenológiai-szürrealizmus" jellemzi

Vasiliga

1980 Z 1

Fejér Csaba

festőművén

Kiállítása az új épületbe Töltött
Hatvani Galériában

Szabó Sándor
ár ne

Népszínelő,
1980 X 11

Fejér Csaba

festőművész

alkotása a 31. őszi vásárhelyi tárlaton.

Petőfi Népe
1984 IV. 08.

Fejér Csaba

festőművén

maalái a vásárhelyi őszi tárlaton

Népújság
1984 okt. 27

FEJÉR CSABA

PELLIONISZ VALÉRIA: Lovak és tájak : Gulácsy Galérai. = Uj Tükör, XXII.évf. 12.sz. 1985 4.p.

ALMANACH

et the Institute

of the

Hungarian Academy

Budapest, 19

198. KOVÁCS Kálmán

Zu Den Gegenwärtigen

sckungen

Eötvös Loránd Uni

199. Arkiv för matematik

Volume 28, Number 1

Institut Mittag

Fejér Csaba

festőművén

Vásárhelyi művének III.

A jövő.

Repro: Interieur

olaj, vánon 120 x 100 cm

1974

Művének

1979 dec.

Lelkes István

ajánlé

Fejér Csaba festőművésza

~~nohránművén~~ – idősebb generáció tagja! –
a 31. Vásárhelyi őszi tárlaton jelen volt
műveivel.

Magyar Ifjúság
1984 nov. 23.

Fejér Csaba és

Szabó Iván Zsolt.

Galaxy 6. 1985

ism. Pellionin Valéria: Lovak és tájak.

= Új T. 85. márc. 24. 4. ill.

Fejér Csaba
festő.

Méltatás

Isigrecondi Márva: Vásárhely varácsa
Nők Lapja, 1972. jan. – 2 szám

Fejér Csaba
festő.

„Abbak"
(repró)

Isigrenondi Mária: Vásárhely varázsa
Nők Lapja, 1972. jan. – 2 szám

Fejér Csaba

Bemutatott művei:

" Tükör", olaj, 30 x 60,

"Varró nő", olajtempera, 30 x 50 / reprodukció/

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti Kiállitás,

Budapest, 1968. 5 l.

Fejér Izabra

Anya gyerekkel

Alföld 1971/10 30 old.

Fejér Csaba

MNK

Szerepelt a tárlaton

"Fák"

Dömötör János: A XI. Vásárhelyi Őszi Tárlat.
✗ CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP 1964 okt. 29.

Fejér Csaba

Tájképei és csendéletei a régi Németalföldi mesterek tájszerelmét idézik fel a nezőben Portré-ja, a gyermekét ölelő anya képe, érzelmi gazdagságával hat.

Ambrus Tibor: A. XVII. Vásárhelyi Őszi Tárlat

Alföld 1971/1 74 old.

Fejér Csaba

A tárlaton bemutatott műveci: „Ablak" olaj, 80 x 130 cm (Reprodukció); „Andris" olaj, 60 x 60 cm; „Kőfal," olaj, 50 x 90 cm; „Szeretet," olaj, 61 x 37 cm.

Rozványi Márta: Vásárhelyi őszi tárlat, Hódmezővásárhely, 1971

oldalszám nélkül

Fejér Csaba

is szerepel műveivel a hódmezővásárhelyi V. Dél-alföldi tárlaton. (Megtalálta egyéni hangját, a dél-alföldi művészet hagyományaitól eltávolodott, de nem szakadt el).

Három tájegység művészete – Dél Alföld (Rideg Gábor)

Magyar Hírlap, 1969. május 11. 9. l.

Fejér Gaba

A Képcsarnok Vállalat szegedi bemutatótermében tervezik kiállítását ez évben.

Magyar Nemzet, 1942. jan. 12.

Fejér Gabor

Ebben az évben lesz TV-galériai bemutatkozása.

Gerényi Anna: Befejezés és indítás.

Csongrád Megyei Hírlap, 1972. jan. 6.

Fejér Csaba

A hódmezővásárhelyi művész alkatásai évek óta gazdára lelnek nyugatnémet kiállításokon.

Maldvay Győző: A vásárhelyi művésztelep miskolci kiállítása elé.

Északmagyarország, 1972. jan. 22.

Fejér Csaba

a Miskolci Képtárban ma megnyílt kiállításán művei szerepelnek.

Déli Hírlap, 1972. jan. 22.

Fejér Csaba

Az alföldi hagyományokhoz kapcsolódik. – Felmérésben szerepelt.

S. Nagy Katalin: Kísérleti felmérés a művészeti ízlésről – Valóság, 1970. 5. sz. 59. l.

Fejér Csaba

Díjat kapott a Szegedi

Nyári Tárlaton

Népszava 1971 július 23
2. old.

Fejér Csaba, festő

- a táblakép II. díját nyerte a Lenin-portrépályázaton.

-: Kiosztották a Lenin portrépályázat díjait

Magyar Hjúság, 1970. jan. 30. 13. l.

Fejér Gabi, festő

Lenin
repr.

–: Kiosztották a Lenin portrépályázat díjait
Magyar Ifjúság, 1970. jan. 30. 13. l.

FEJÉR CSABA

Művei kiállítva az alábbi tárlaton.

(moldvay): A vásárhelyi művésztelep egri kiállítása elé.

NÉPÚJSÁG - EGER - 1971. szept. 28.

Fejér Csaba, festő,

Kiállít. Megemlítve: Kohabelső c. festménye s' Portré c. grafikája.

Nagy Zoltán: A 19. vásárhelyi őszi tárlatról 7.

Népszabadság, Bp. 1972. okt. 27.

Fejér Csaba

Vánakozás

Népművelés 1969/11 38old.

Fejér Csaba

indításában ott kell hogy érezze Füstös Zoltán pedagogiai munkáját.

Moldvay Győző: hongrád képző és díszítőművész köreinek kiállítása.

Népművelés 1970/7 42 old.

Fejér Csaba
festő

Részt vett a tárlaton.

Dutka Mária: Séta a X. Magyar Képzőművészeti ...
Nők Lapja, 1968. május - 18 oldal

Fejér Csaba

A Damaszkuszban bemutatott magyar képzőművészeti tárlatot márc. végén Bejrútban mutatják be. A tárlatra festményei szerepelnek.

Népszabadság 1972. márc. 8.

Fejér Csaba

Ősz olajpasztell 108 + 64

Dolgozó emberek között kipzőnnüv.
kiáll. Ernst múzeum 1968. jan.

Fejér Gabi

Ősz olajpastell 108x64

Dolgozó emberek között
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Fejér Csaba

Kiállítása lesz ez éven

a Képcsarnok Vállalat szegedi bemutató-

termében

Magyar Nemzet 1972 január 12

4. old

Fejér Csaba festőművész

Ziállítása március 11-én

nyílik a Műcsarnok Kamaratermében

Magyar Nemzet 1972 március 5

11. old.

Fejér Csaba
festő-

Kis táblakipét mutatta be a
tárlaton, valamint csendéle-
teit. Megörökítette a múló
tangavilágot.

Moldvay Győző: Vásárhelyek Miskolcon.
Művészet, 1972 április - 42 oldal.

Fejér Csaba
festő

„Kőfal" (vegyes)

Kovács Gyula: A 18. vásárhelyi tárlatról

Művészet, 1972. március – 29 oldal.

Fejér Csaba

Decembertől januárig a damascusi Nemzeti Muzeumban csoportkiállitáson vett részt.

Műgyüjtő, 1971. 4. sz. 61. l.

Fejér Csaba, festő

A Műcsarnok kamaratermében nyílt meg tárlata.
„Alig absztrahál és semmitsem torzít." – mondja a recenzens.
Megemlített művei: Vásárhelyi ház; fiatal lány; Elhagyott tanya; Ablak...

P. Szűcs Julianna: Szürkésbarna szimbolumok 7.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 28.

Fejér Csaba

Ablak, vers.

Vásárhelyi Őszi Tárlat, Tornyai J. Múz.
Hódmezővásárhely, '71.

Tejér Csaba

Ablak, olaj 80×130
Kőfal, olaj, 50×90

Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J. Múz.
Hódmezővásárhely '71.

Fejér Csaba

Szeretet, olaj 61×37

Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J. Múz.
Hódmezővásárhely '71.

Fejér Gaba

a Vásárhelyi Őszi Tárlaton alkotásai szerepelnek. „ablak" c. képén kollázst alkalmaz. (ecsetre)

Tandi Lajos: Őszi Tárlat Vásárhelyen.

Dél Magyarország, 1971. okt. 12.

Fejér Csaba

A vásárhelyi őszi tárlaton képei szerepelnek. „Ablak" – „Kőfal" c. (említve.)

Palmer Zoltán: Hagyományt megújító realizmus.

Csongrád Megyei Hírlap, 1971. okt. 17.

Fejér Csaba, festő

Damaszkusz után Bejrútban nergel.

— : Magyar kiállítások külföldön 9.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 8.

Fejér Csaba, festő

Kiállítja márc. 11-én nyílt meg a Műcsarnokban.

— :o fejér Csaba . . . . 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. márc. 11

Fejér László festő

szerepelt a Tv- galériájában.

(11.): Tv - moteh 2.

EST/ HIRLAP, Bp. 1972. március 10.

Fejér Csaba, festő

Kiállításait a Művészek Kamaratermében mutatják be. Szerepelni fog a TV Galériájában is.

— : Hallottuk

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. március 6.

Fejér Csaba, festő

A Tv galériája március elején mutatja be.

A televízióban

— : Új tudományos műszaki figelő

2.

EST! HIRLAP, Bp. 1972. márc. 2.

Fejér Csaba

„Kőfal" (repr.)

A XVIII. Vasárhelyi Őrzi Tárlat anyagából.

Tiszatáj, Szeged, 1971. nov. (2.)

Fejér Csaba
festő

Fejér Csaba a tárlaton bemutatta portréit, tölbalakos kompozíciójat a „Halászok"-at és a „Hegedű" című művét.

D.J.: VII.Dél-alföldi Tárlat.

Művészet, 1971. november - 47.oldal

Fejér Csaba

"Ujságpapirral montált csendéletében...a már lefutottnak vélt szürnaturalizmus szelleme kisért, bár lehet, mindez muló borzongás csupán", mondja Vadas József: "Vásárhelyi tárlatok" c. kritikájában a müvész munkáiról, melyek a Tornyai János Muzeumban rendezett kiállitáson szerepelnek.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. nov. 27.
XV. évf. 48. sz. 12. lap

Fejér Csaba

A mívesség, a kompozíció és a formaképzés klasszikus törvényeit követi.

B. Supka Magdolna: A hódmezővásárhelyi festészet
Képzőművészeti Almanach 1; Corvina 1969, 16. l.

Fejér Csaba

A Bécsi Collegium Hungaricumban Varga Imrével és Pásztor Gáborral állított ki (1967. XI. 29 –).

Képsőmű. Almomach 1, Corvina 1969. 71. l.

Fejér Csaba, festő

Szerepel a vásárhelyi őni tárlaton.

(Megemlítve: Kőfal c. műve.)

Rózsa Gyula: Egy katalógus és egy kiállítás 7.

Népszabadság, Bn. 1971. okt. 15.

Fejér Csaba

Rendkívül részletgazdagságot varázsol elénk, mégpedig leggyakrabban egyetlen szín finom és gazdag árnyalatában.

Dömölör János: Vásárhelyi művészet

Alföld 1971/10 72 old.

Fejér Csaba

1. Önarckép olaj 50×50
2. Belváros -"- 50×100

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Fejér Gabor

Önarckép repr.

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Fejér Endre, festő

Szegeden nyílik meg kiállítása.

—:□ Fejér Endre

2.

EST/HIRLAP, Bp. 1972. jún. 14.

Fejér Csaba

a Mércsarnokban nyílt Zíállítása

Nápszava 1972 március 17

2. old.

Fejér Csaba 2

motívumok jelennek meg képein. Szinben is igen puritán: festményeinek kolorítja erősen redukált: mindössze egy-két szinnel él... A szinbeli szegényesség festői programmá emelése azonban zálonyra futtathat egy festőt, úgy véljük, Márffy Ödön szavai igen megszívlelendőek: Hittel vallom, hogy nem szabad a szinekről.

D. I. Képzőművészet.

Vigilia 1972/5 350 old

Fejér Csaba. 3

erről a nagy halócsöröl lemondani, és a festészetet ezáltal grafikává degradálni, mert kérdem: melyik művészet fejezze ki magát a színekkel – ha nem a festészet?!"

D. I. Képzőművészet.

Vigilia 1972/5 350 old.

Fejér Csaba 1

Az 1936-ban született festő munkai-
ból nyílt kamarakiállítás márciusban
a múcsarnokban. Az alapos felkészültségű,
tartalmas leszédű, rokonszenves egyéni-
ségű művés képtárgyai egyszerűek: leg-
többször a festőmesterség kellékei, öreg
tanyaházak, vagy az eltűnőben lévő régi
paraszti élet, átmoszféráját sugalló
D. I. Képző művészet
Vigilia 1972/5 350 old

Fejér Csaba (Vásárhely)

Műve szerepelt a VII. Délalföldi Tárlaton

Akácz László: a VII. Délalföldi Tárlat

Délmagyarország, 1971. máj. 11. (Szeged)

Fejér Csaba

„Portré"

(relief)

Illésrét, 1941. jún.

Fejér Csaba festő

Díjat kapott a városi tanácstól az alábbi táslatok

N.N.: Megnyílt a XII. kerpedi Nyári Táslat

Csomakód megyei. Hiszlap 1971 VII. 20.

Fejés Csaba

Díjat kapott az alábbi
fáslatok

Eml: Önarszép; Belvíz

Akár kárla: A XII. szegedi
Nyári Tárlat

Délmagyarország 1971 VII. 20.

Fejér Csaba

Festményeire díjat kapott

Szegeden a XII. Nyárn. Táslatban

Táslatból Táslatba

TU 1971 VIII 24

MDK

Fejér Csaba

Festőművész

szerepelt a tárlaton

Kovács Gyula: Balatoni nyári tárlat
Népszava 1964 jun 28.

Fejér Csaba
festő

"Postré" (repro)

Losonci Miklós: Képzőművészetünk időszerű kérdései.
Művészet, 1971.július - 32.oldal

Fejér Csaba MDK

Szerepelt a tárlaton
tájvázlata.

Ritly Valéria : A XI. Vásárhelyi Őszi tárlat.
MAGYAR NEMZET 1964 okt. 27.

MFK

Fejér Csaba

Szerepelt az Ernst Muzeumban rendezett "Dolgozó emberek között" c. kiállitáson.

"Család" o.

Bolgár Kálmán: Mi a fontos - a téma vagy a minőség?

ÉLET ÉS IRODALOM 1964 máj. 16.

FDK

Fejér Csaba

Tájkép, tus

12. Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J.Muz.

1965. okt.

Fejér Csaba festő

Tornyai plakettet kapott

Lekepel a XIII. tódmezővásárhelyi

ősi táblaton

Négyművelés 1966 XI. sz. 36 old.

MDK

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Csongrádmegyei Hirlap 1968 jan.31.

MDK

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1968 jan. 21.

MTK

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1968 jan.26.

MDK

Fejér Gyula festő

Ön c képe az Ernst

Múzeumban látható.

T. Á.: Dolgozó emberek körében 7

Népszabadság, Bp. 1968. jan. 26.

MDK

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Csongrádmegyei Hirlap 1967 ápr.26.

Fejér Csaba

Állónő i. kajra nekepel a Fiatalok Kiállitásán az Ernst Muzeumban (kepkő)

Négyművelés, 1965, I. n., 39 o.

Fejér Csaba, festő MDH

Egyetlen műve, az Álló nő is figyelmet érdemel. (Ernst Múzeum)

Rózsa Gyula: Stúdió 64

9. l.

NÉPSZABADSÁG Bn. 1964. dec. 24.

Fejér Csaba M.D.K.

Művei a kiállitáson

Álló nő,

Oelmacher Anna: Studio 64.
Fiatal képzőművészek kiállitása
Magyar Nemzet 1964. december 11. 4.l.

Fejér Csaba festő M.D.K.

Művei a kiállításon

Dutka Mária: Dolgozó emberek között

Kiállítás az Ernst-múzeumban

Magyar Nemzet 1964. május 16. 4.l.

Fejér Csaba

Szerepel a „Dolgozó emberek körött" c. kiállításon az Ernst Museumban

Havas Lujza: Dolgozó emberek körött
Négyszava, 1964, máj 10. Fold.

Fejér Csaba festő

Szerepelt a balatoni nyári tárlaton

Négyszavu, 1904, jun. 28. Fold

Fejér Csaba festő M.D.K.

Derkovits-ösztöndijas

Dutka Mária: Derkovits

Magyar Nemzet 1964. április 12. 13.1.

Fejér Csaba, festő MDK

Anya gyermekkel c.
olajfestménye. Repr

— : (szöveg – kép) 9.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. máj. 17

MDK

Fejér Csaba

Mihályfi E.: A grafika eredményei és tanulságai a IX. Képzőmüv. Kiállitáson. Népszabadság 1962. máj. 22.

MDK

Fejér Csaba

résztvett a kiállitáson.

"Varrónő"

Dömötör János: A IX. Vásárhelyi Őszi Tárlat.
Csongrádmegyei Hirlap. 1962. okt. 21.

M.D.K

Fejér Gabi
festő

Az anya és gyermeke témáját
dolgozta fel kiállított képén
a művész.

Dutka Mária: Egy kiállítás képei a dolgozó emberről
Nők Lapja, 1964. május 23 - 22 lap.

ЧБГ

MDK

Fejér Csaba

Csendélet	olaj	70x120
Szék	"	25x50
Udvaron	"	35x45

Fiatal Képzőművészek Studiója IV.Kiállitása.
Ernst Múzeum 1963.Június Kat. 16.1.

mdk

Fejér Csaba festőm.

„Önarckép" („szuggesztív erejű")

Domotor János. A X. Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tiszatáj 1963. 11. 11. J. L

Fejér Csaba
festő

M.D.Y.

A Fiatal képzőművészek Studiójában
rendezett tárlatom részt vett.

Kovács Gyula: Jogunk magunkhoz
Művészet, 1963. szeptember – 39 lap

MDK

Fejér Csaba

Csendélet c.festm.repr.

Fiatal Képzőművészek Studiója IV.Kiállitása
Ernst Múzeum 1963. Júni[illegible].Kat. 31.l.

Fejér Csaba M.D.K.

Művei a kiállításon

Tájvázlat

Ritly Valéria: A XI. vásárhelyi őszi tárlat

Magyar Nemzet 1964. október 27. 4.l.

MDK

Fejér Csaba

szerepelt a tárlaton.

"Önarckép"

Dömötör János: XX. Vásárhelyi Őszi Tárlat.
Tiszatáj. 1968. 10.

Fejér Csaba

MDK

szerepelt atárlaton.

-s -n: Gondolatok a X. Vásárhelyi Őszi Tárlatról.

Csongrádmegyei Hírlap. 1963. okt. 27.

Fejér Csaba

Tiszatáj 12/83. 10.

Fejér Csaba kiállított négy, nem nagy méretű műve kulturált festőiségével tűnik ki. Nehéz kiemelni, de szuggesztív erejénél fogva mégis külön említést érdemel »*Önarckép*«-e.

Dömötör János: A X. Vásár-telji Őszi Tárlat.

Fejér Csaba

Műveiből kiállítva a XI.
Vásárhelyi Őszi Tárlaton.

Emlitve.

Tiszatáj, 1964 12. sz. 4. l.

Fejér baba

festő"

Műpes szerepeltek a XV. őszi tárlaton: „Leány és bivaly", „Anyagyerekkel"

Szabó Endre: Igazolt reménységek
Tiszatáj, Szeged 1968. XII. 1112.

Fejér Csaba
festő

Képén a festés előtt egy
fiatal asszony áll.

Trencsényi László: Hódmezővásárhely 1969 ősz
Művészet, 1970 január - 43 lap

MDK

Fejér Csaba, festő

Megemlítve.

Pünkösti Árpád: Csikós András plakátja

M. 12.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 21.

Fejér Csaba

Szerepel az alábbi Tanulmán

Akácz László: A XVII. Vásárhelyi Ózi Táslat

Dél-Magyarország 1970 X. 13

FEJÉR CSABA

Tájképei, csendéletei szerepelnek az alábbi tárlaton.

Eml.: „Portré"

Ambrus Tibor: A XVII. Vásárhelyi Őszi Tárlat.

Alföld, 1971. január.

Fejér Gabor

„Portré" c. képével reprodukciója a 4. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1968 december 23

Pejér Csaba, festő

MDK

Megemlítve.

Rózsa Gyula: Hagyomány 7.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 21.

Fejér Csaba

Szerepel a XVI. vásárhelyi Őszi
tárlatok

Székely András: Vásárhelyi
tárlatok

Nagyrabádság 1969 X. 30

Fejér Csaba
festő

A Lenin postré palyázat II.
díjat nyerte el.

—:—

Művészet, 1970. február – 9 lap

Fejér Csaba

Szerepelu vásárhelyiek
-háslatán a Férek Klubban

N.N.: Vásárhelyi alkotások
Budapesten

Csongrád megyei Hirlap 1969 X. 19

Fehér Csaba

Mikkel mes kalást kapott Vásárhelyen

Csongrád megyei Hirlap 1969 X. 19

Fejér Csaba
Festménye

szerepel az alábbi tárlatan

R. G.: Lenin centenáriumi kiállítás
a hagyat Nemzeti Múzeumban

Népszava 1970 IV. 10

Fejér Gaba

Várakozó; Pad; Este c. műve (ism.)

Szerepel az alábbi tárlaton

Dömötör János: A XVI. Vásárhelyi Őszi Tárlat

Békés Megyei Népújság, 1969. nov. 23

Fejér Csaba

Részt vett a „Lenin élete" c.
kiállításon.

Népújság, Eger 1970. ápr. 22.
(K. M. Lenin élete)

Fejér Gaba

Emlétve

Kiskár Márta: Leinin élete
Kisalföld, Győr 1970. ápr. 19.

Fejér Csaba

Résztvesz a Magy. Nemz. Múz.
Miállításán

Kostár Mánta: Lenin élete
Keletmagyarország, Nyíregyháza
1970. ápr. 22.

Fejér Csaba

Szerepel a berlini magyar
tárlatok

Dömötör János: Berlini napló

Csongrád megyei Hirlap 1970
IV. 8

Fejér Csaba
festő -

„Lenin" (repro)

Kovács Gyula: Lenin portré pályánat.
Művészet, 1970. április - 12 lap

Fejér Csaba
festő

Vannak sokak a műbent
Koszta, Rudnay, Endre Béla,
Kurucz D. István világlátásá-
nak követőjnek tartják.

Moldvay Győző: Fejér Csaba...,
Művészet, 1970. május – 33 kap.

G. Fejér Gaba
festő.

Képzetete a realis fantária kategoriájaba tartozik. Ezen a realista alapon egy szintetikus-szimbolisztikus expresszionizmus itijat járja.

Moldvány Győző: Fejér Gaba ...
Művészet, 1970. május - 33 lap

Fejér Csaba

Szerepel az alábbi Tárlaton

Heiner Reitberger: Ungarn zeigt in Würzburg moderne Kunst

Main Post 1970 VI. 13

Fejér Csaba

festőművész kiállitása, Hódmezővásárhely, lepor.ill. - Ism: Tibély Gábor, Művészet, 1967.8.évf.6.sz.43-44.l.

Az 1967.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt. 197o.1.sz. 68-1o7.l./

9o. l.

Fejér

Szerepel a vsekszlovátiai magyar tárlatom

L. K.: Mlad. maďarští výtvarníci

Rudé právo 1969 X. 17

Fejér Csaba MDK

szerepelt a tárlaton.

Cserhát József: A legszinvonalasabb kiállitás Veszprém megyében.- Balatoni Nyári Tárlat. Napló 1964 jun 18.

Fejér Csaba
festő

M.D.K.

„Anya és gyermeke" c. munkáját
„állitotta ki a Tarlaton.

Velmacher Anna: Dolgozó emberek között
Művészet, 1964. augusztus – 42 lap.

Fejér Csaba
festő

M.D.V.

Anya gyermekkel
(repro)

Élet és Irodalom, 1964. április 18 - 5 kap

Fejér Csaba
festő

Fejér Csaba „Csendélet" c
a XIV. Vásárhelyi Őszi Tárla-
ton sikert aratott.

Bársky Pál: Hódmezővásárhely és a . . .
Művészet, 1974. március – 43 oldal

Fejér Csaba
festő

Méltatlan

---: Körkérdés.

Művészet, 1974. március - 9.oldal

Fejér Csaba
festő

„Nagyanyám" (rézm.)

------: Körkérdés.
Művészet, 1974. március - 9.oldal

Fejér Csaba
festő

1966-ban készítette el a Tornyai
plakettet Fejér Csaba festőművész.

Szabó Endre: Így kezdődött - így folytatódott
Művészet, 1974. március - 5. oldal

Fejér Csaba

Fejér Csaba: Kőfal

Napló, (Vesuprém), 1976.

Foto: Berbás)

30 valamint a felsorolt üzemegységeknél.

VOLÁN 15. sz. Vállalat felvesz ipari technikumi végzettséggel rendelkező munkavállalókat normatechnológus, munkaelemző, valamint gépjármű karbantartást irányító műszaki munkakörökbe. Jelentkezés: Veszprém, Pápa u. 30. Munkaügyi Osztály.

Erdőkémia Vállalat franciavágási üzeme keres villanyszerelő műszerész szakmunkást, fűrészkezelőket, valamint női és férfi segédmunkásokat. Levélcím: 8564 Ugod.

A Bakonyvidéki Vendéglátó Vállalat (Veszprém, Radnóti M. tér 2.) azonnali hatállyal felvesz számviteli munkakörökbe (pénzügyi előadó, elszámoltató, adminisztrátor, számlaellenőr, stb) az idén a közgazdasági szakközépiskolában érettségizett munkavállalókat, továbbá a közgazdasági szakközépiskola kereskedelmi tagozatán végzett munkavállalókat eladói és büfés munkakörökbe. Jelentkezni kérjük: Bakonyvidéki Vendéglátó Vállalat, személyzeti osztályán.

Fejér Csaba

Megnyílt a vásárhelyi képzőművészek kiállítása, a Somogyi Képtárban. Szerepel a művész műve: öregasszony-portréja, mely az emberábrázolás közelségét nyújtja. (említve).

Horányi Barna: A vásárhelyi képzőművészek kiállítása.

Somogyi Néplap, 1976. ápr. 7.

Fejér Csaba

a Hatvani Galériában Magyar Tájak cimmel nyilt kiállitás után most a Hatok tárlatát rendezik meg a MNG -val együttmüködve. A tárlaton szerepelnek: Dezső József, Fejér Csaba, Németh József, Patay László, Szalay Ferenc, Szurcsik János.

Magyar Hirlap 1976/17/4

Wagner: Realista törekvések tegnapi és mai müv-ben

Fehér Csaba

Szerepel az alábbi táslaton

Szabó Endre: A XVI. Vásárhelyi Őszi Táslatról

Csongrád megyei Hírlap 1969 X. 19

Fejér Gaba
festő

A gondolkodó Lenin zöl
formált archépet.

Kovács Gyula: Lenin portré pályánat
Művészet, 1970. április – 12 lap.

Fejér Csaba

A Kodolányi Művészeti Iskola tagja, ma is oktat.

Németh Lajos: Modern magyar művészet
Corvina 1968.

140. P.

Fejér Gaba
festő

Diplomamunkája, a Testnevelési Főiskolának készített vezős tabló. Sölb-postré, figurális kompozíciói emberábrázolást mutatnak.

Moldvay Győző: Fejér Gaba
Művészet, 1970. május - 33 lap.

Fejér Gaba
Lettő

Diplomamunkája, a Testnevelési
Főiskolának kezdett menés "tabló"
tőlt-pontja, f. gyakorlás lámpaírási
ennek ábrázolást munkamodu.

Mellékelve Gyűrű: Fejér Gaba
Budapest, 1970. nyájas - 33 kap.

Fejér Csaba
festő

Ilyen cimű barna krétarajza
1963-ban első díjat nyert a
Fiatalok Stúdiójának kiállí-
tásán.

Moldovay Györö: Fejér Csaba
Művészet, 1970. május - 33 lap.

Fejér Csaba
festő.

1962-ben kapta az anyagi
és erkölcsi biztonságot nyujtó
Derkovits ösztöndíjat.

Moldovay Győző: Fejér Csaba
Művészet, 1970. május - 33 lap

Fejérdi Ada
Jelő

1962. [illegible] hogyan [illegible]
és [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Holdsug Győző: Fejér Ada
Műszerét, 1970. [illegible] - 33 kap

Fejér Csaba
festő

Művein általában kevés esetben
találni emberi alakot. A „Pehenő
munkások" című korabbi időből
szarmazó műve kiváló ember
ábrázolás.

Moldvay Győző: Fejér Csaba
Művészet, 1970. május - 33 lap

Tepér Csaba

Kiállítása nyílik Orosházán

"Vásárhelyi Testvér"

Tájékoz megyei Népújság 1970. sep. 20.

Fejér Csaba

Emlékére

Szegedi és vásárhelyi művészek a
berlini kiállításon
Tisztatáj, Szeged 1970. sep.

FEJÉR CSABA

„CSENDÉLET"

REPR.

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP, 1970. OKT. 18.

FEJÉR CSABA

MŰTERMÉBEN LÁTOTT VENDÉGÜL KISZ-FIATALOKAT.

DÉL-MAGYARORSZÁG, 1970. OKT. 28.

FEJÉR CSABA

MŰVEI SZEREPELNEK A ZENTAI KIÁLLITÁSON,
A VÁSÁRHELYI KÉPZŐMŰVÉSZEK KIÁLLITÁSÁN

(B.N.) A KÖLCSÖNÖS MEGISMERÉS SZOLGÁ-
LATÁBAN.

MAGYAR SZÓ, 1970. OKT. 19.

FEJÉR CSABA

„PORTRÉ" -JA SZEREPEL A XVII. VÁSÁRHELYI
ŐSZI TÁRLATON. (EML.)

SZABÓ ENDRE: MÉLYÜLŐ PÁRBESZÉD

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP, 1970. OKT. 23.

Fejér Gaba

munkájából alapos műhelytudás és a megnyilvánulás őszintesége jellemzi.

Kovács Gyula: XIV. Városrészi őszi tárlat.

„Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. febr.

2. p.

47 f.

MDK

Fejér Csaba, festő

Portré c. műve megemlítést kíván.

Dömötör János. A vásárhelyi őszi tárlat 7.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 11.

Tejér Csaba
Kő

Hódmezővásárhelyi művén. Rént vett a „Stúdió 58-68" kiállitáson a Műcsarnokban.

„Portré" Mapor.

Stúdió 58-68
Északmagyarország 1969 jan. 5. 6

Fejér Csaba

a fiatal művészek egyik érdekes alakja; tarakékosan bánik színeivel, egyszerű motivumokkal igyekszik feltárni a pszihé mélységeit.

Németh Lajos: The 1968 Exhibition.

The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 31. sz. 1968.

Fejér Csaba

(Csendélet c. képe szerepel)

szerepel a XIV. vásárhely. őszi
tárlaton

Négyművelés 1967 XII. n. 33 old.

M.D.K.

Fejér Csaba
festő

Vásárhelyen rendezett tárlatot.

Tömörsége, egyszerűsége a régi mesterekben nevelkedett művészt mutatják.

Tibély Gábor: Fejér Csaba vásárhelyi kiállítása
Művészet, 1967. junius – 43 lap

Fejér Csaba
festő

M.D.K

A vásárhelyi művésznek az idén már volt Budapesten egyéni kiállítása. — „Szár fákkal" (repro)

Szabely Gábor: Fejér Csaba vásárhelyi kiállítása
Művészet, 1967. junius – 43 lap.

Fejér Csaba MDK.

Kiállitási kritika

Délamygarország 1967 juni.2o.

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Délamygarország 1967 juni.20.

MDK

Fejér Csaba

Család, o.

Javitómunkás, o.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Múz.
1964. máj.

MDK

Fejér Csaba

Anya gyerekkel, o.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.
1964. máj.

MDK.

Fejér Csaba

vásárhelyi müvészproblémák

Tiszatáj 1967 jan.p.57.

MDK

Fejér Csaba

Anya gyerekkel, o., repr.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Mus.
1984. máj.

MDK

Fejér Csaba

Önarckép, o.

Kapáló, o.

Csendélet, o.

Ajtóban, o.

lo. Vásárhelyi Őszi Tárlat 1963. Tornyai J.Muz.

in der polnischen Fachlite
Bekanntgebungen bekommt de
dem, im Jahre 1960 in der
Gesellschaft gehaltenen Vo
Dunare, dem Unterdirektor
der rumänischen Akademie d
trug den Titel: " Die Fors
Filialinstitutes der rumän
schaften auf dem Gebiete d
Siebenbürgen,- und einige
-nischen interethnischen Be
Heft wird von einigen Buch

-

MDK

Fejér Csaba

Kapáló, o.

Portré, o.

Ülő nő, o.

Téli Tárlat 1964. Székesfehérvár

MDK.

Fejér Csaba

Emlitve Ocsovszky László cikkében

Tiszatáj 1967 márc.

MDK.

Fejér Csaba

Kiállitási hir

Magyar Szó 1967 febr.17.

M.D.K

Fejér Csaba
festő

A bódmezővásárhelyi Tanyai
János Murumban volt kiál-
lítása.

— Kiállítások
Művészet, 1967. április - 47 kep.

MDK

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 febr.p.47.

Fejér Csaba

Szerepel a pozsonyi magyar háslatom

dr. Milan Kassak: Mladi madarski umelci

Rolnické noviny 1969 X. 26

Fejér Csaba festő

Szerepel a vásárhelyi művészek

Liánitásán a Fészek Klubban

Mephisó 1969 X. 21

Fejér Csaba

Hódmezővásárhelyi festőt a Szentes város által alapított Koszta éremmel jutalmazták a hódmezővásárhelyi Torgai János hiszemben rendezett IV. dél-alföldi tárlaton. Rendezte: a Magyar Képzőművések Dél-magyarországi Szervezete

A IV. dél-alföldi tárlat (Döznötör János cikke) Magyar Hírlap 1968 május 31 9. l.

Fejér Csaba
festő

Füstös Zoltán művészete
volt.

Moldvay Győző: Vázlat Füstös Zoltánról.
MŰVÉSZET , 1970. julius - 26 lap.

Fejér Csaba festő

Studió-tag volt, neve emlite

„Studio 58-68"

Magyar Nemzet

1969 jan. 7

Tejérbaba.

fastó

Réntvett a XI. magyar képzőműrészeti

kiállítás

A XI. magyar képzőműrészeti kiállítás

Északmagyarország 1968. ápr. 28. 7.

Fejes Csaba

festő művei is szerepelnek a 15. Vácz-
hegyi Őszi Tárlaton.

Váci-hegyi Őszi Tárlat (Rideg Gábor)

Magyar Hírlap, 1968 október 10 9. l.

Fejér Csaba
festő

Fejér Csabában látják a Tornyai pektura folytatóját. Pedig eltérő habitus. Ő higgadt, megfontolt, és mindent előrtő nyugalom jellemzi.

Moldvay Győző: Fejér Csaba
Művészet, 1970. május - 33 lap.

Торн Вера
Эрвэ

Торн Вера Эдуардовна
Ленинград, 1970 года рождения - 33 года.

Fejér Csaba

Említve – résztvesz

Dömötör János: A vásárhelyi őszi tárhat

Népszabadság, Jg. 1970. nov. 11, 7. l.

Tejér baba

fotó

Réntoct a $\overline{XI}$. nagyon képzőműveneti kiállításon.

A $\overline{XI}$. nagyon képzőműv. kiáll.

Dunántúli Napló 1968. $\overline{IV}$ 21.7.

Fejér Csaba

a Műcsarnokban rendezett tárlaton mutatta be művét

Németh Lajos: Current Exhibitions.

The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1969 34. sz.

1771.

Fejér Csaba

Résztvesz a Dél-alföldi Tárlatban

Aráoz László: Képzőművészeti napló

Délmagyarország, Szeged 1970. máj: 12.

Fejér Csaba

1. Este olajtemp. 20×30
2. Pad olaj 40×70
3. Vásárhelyi repr. olaj 80×130

Tizenhatodik Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai János Múzeum

Tejás Csiba

Tanya olaj 80 × 110

Tizenhatodik Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai János Múzeum

Fejér Gaba
festő

„Pad"
„Várakozás"
„Tanya"

Moldovay Győző : Fejér Gaba ...
Művészet, 1970. május - 33 lap

Fejér Csaba
festő

Kijelei nyugalmat sugároznak.
Festői világának alaphangja
az hogy a világ legkeselb' vesében
is benne van az egész!

Moldvay Győző: Fejér Csaba
Művészet, 1970. május – 33 lap.

Fejér Csaba
Jelié

Ugyanúgy nagyszerűek

Tetszik ötlete gyűrűk alapanyaga
és hogy a szlag hatásáb mennek
a bennünk szám az egyik!

Szerkesztő Jelié: Fejér Csaba
Budapest, 1970. május – 33 kp

Fejér Cselia

Résztvesz a VI. Délalföldi Tárlaton

Polner Zoltán: Hagyománytisztelés és Ziséreletezés

Csongrád megyei Hírlap, Szeged 1970. máj. 1

Tejes Sara

Varrónő olaj 30×60

Délalföldi Tárlat 1969. V.

Fejér Csaba

1. Ablak olaj 40×60
2. Csendélet olaj 50×85
3. Tanya repr. olaj 40×68

Dilalföldi Tárlat 1969. V.

Fejér Csaba
festő

A főiskoláról már 10 éve került
hozzá a hódmezővásárhelyi festő.
Bécsi, nyugat-nemet országi,
jugoszláviai sikerek után itthon
is elismerik.

Moldvay Györö: Fejér Csaba
Művészet, 1970. május - 33 lap

Fogy Gabe
Ajtós

A Pécsi-napok során 16 éve kerestük
Gabe és Bécsmesterházi Ajtós
Józsi nyaját – Mester Gabe úr,
nyugdíjasként is dolgozott
és élvezte.

Mestermunkás Ajtós · Fogy Gabe
Mesterműhely, 1970. március – 33 évig

Fejér Csaba

festő

Az ember körül vevő kétkörnapi tárgyak, az alföldi tájat megjelenítő művek festőjeink tartják szamon Fejér Csabát.

Moldvay Győző: Fejér Csaba

Művészet, 1970. május - 33 lap

Fejér Csaba

Ipszilon

Az emlett kiírásnak kettőmegye tartozik, az ellipsis tipot meg-jelenik mindenki fertőjenek tartjuk szumon Fejér Csaba

Nyomdai gyártás: Fejér Csaba

Dátmeszet, 1970. augusz - 33 lap

Fejér Csaba
festő –

A XV. Vásárhelyi Őszi Tárlat
egyik eseménye volt a „Nap-
hangolás Csendélet" 1968 –
ban.

Moldvay Győző: Fejér Csaba
Művészet, 1970. május – 33 lap

Fejér Csaba
festő

A Derkovits ösztöndíj után
meghapta a Koszta-emet
és meghorábban a Tornyai
plakettet.

Moldvay Győző: Fejér Csaba
Művészet, 1970. május - 33 lap

Fejér Csaba
festő

Szépei a szürke kétkörnapi
tárgyak, eszközök, dolgos kezek,
emberarcok tudatával leszek
a vásárhelyi iskola dokumentumai.

Moldvay Győző: Fejér Csaba
Művészet, 1970. május - 33 lap

Fejér Csaba
festő

M.D.K

"Anya gyermekével" című
képét állította ki a tárlaton.
+ repro

Bolgár Kálmán: A Studió „Család" pályázata
Művészet, 1963. április – 24 lap.

M.D.K.

Fejér Gaba
festő

A Studió „Család" pályaatán a
festészet II. díját nyerte.

Bolgár Kálmán: A Studió „Család" pályázata
Művészet, 1963. április – 24 lap

MDK

Fejér Csaba

Álló nő

Rózsa Gy.: Studió 64. Fiatal képzőművészek az Ernst Múzeumban. Népszabadság 1964. dec. 25. 9.l.

Fejér Csaba M.D.K.

Álló nő, repr.

Szocialista Művésztért 1965. január

MDK

Fejér Csaba

Interieur, of.

7. Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J. Múz. Hmvhely.
1960. okt.

Fejér Csaba festő M.D.K.

Müve a kiállitáson

Ritly Valéria: Őszi tárlat Vásárhelyen
Magyar Nemzet 1965. nov. 5. 4.l.

Fejér Gabi
festő

M.D.K.

Csendélet (repro)

Művészet, 1965. december - 14 lap

Fejér Csaba

Művei szerepeltek a XII. vásárhelyi őszi tárlaton.

Magyar Nemzet 1965. nov. 5.

Fejér Csaba

Képeiből ajándékozz a Szépjei múzeumnak.

Ország Világ 1965. aug. 4.

M.D.K.

Fejér Csaba

Művei a kiállitáson

Perneczky Géza: Festmén ek a X. Magyar Képzőművészeti Kiállitáson

Magyar Nemzet 1965. okt. 3. 9.1.

Fejér Csaba
festő

M.D.

A vásárhelyi táblaton
szerepel.

Thorács Gyula: Érzelem és állítás.
Művészet, 1966. február - 22 lap

MDK

Fejér Csaba

Dunapart, gouache

Rejz, cer.

7. Vásárhelyi őszi tárlat. Tornyai J.Mus. Hmvhely 1960. okt.

Fejér Csaba M.D.K.

A hómezővásárhelyi művésztelepn dolgozik

Akácz László: Nyár a művésztelepen

Csongrádmegyei Hírlap 1969. jú. 23.

Fejér Csaba, festő MDK

Egyenletes, jó teljesítmény + nyújt Portré-ján.

Rózsa Gyula: + XII. Vásárhelyi Őszi Tárlat 8–9

NÉPSZABADSÁG Bp. 1965. nov. 13.

Fejér Csaba
festő

M.D.K.

Kapáló "cimű művet állította
"ki a Vásárhelyi tárlaton.

Kocsogh Áthos: A Tiredik Vásárhelyi Őszi Tárlat
Művészet, 1964. január – 36 kgs

Fejér Csaba

Kapáló.

rajz, reprodukció.

Tiszatáj, XVIII. évf. 1szám. 9. lap.

Fejér Csaba

Csendélete

szerepel a X. nagy. Kép. mův.
Kiállításon

Kortárs 1965 XII n. 2004 old.

Fejér Csaba

MDK

Anya gyerekkel, ceruza

Tornyai János Múz.1964.Vásárhelyi Őszi tárlat

Fehér Csaba, MDK

Fák, repr.

Tornyai János Muz.1964.Vásárhelyi Őszi tárlat

MDK

Fejér Csaba

Álló nő, paszt.

Csendélet, o.

X. Magy. Képzőmüv. kiáll. Mücs. 1965.

Fejér Csaba MDK

Anya gyerekkel, ceruza

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Fejér Csaba
festő

H.D.K.

Munkáin Barcsay hatása
felismerhető.

Végh János: A hetedik őszi tárlat Hódmezővásárhelyt - 32 l.
Művészet, 1961. január - 1 szám.

M. D. K

FEJÉR Csaba festő

Részvétel a Miállitáson

Buska Mária: A Fiatalok Studiójának 3. Miállitása

Magyar Nemzet 1961. máj. 21. 7. l.

M. D. K

FEJÉR Csaba

Részvétel a kiállításon

Bezsény László: Vásárhelyi távlat

nov. 9.

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 266. sz

4. e.

Fejér Csaba
festő

M.D.K.

Kiállítás

Aradi Nóra: A fiatal képzőművészek stúdiójának III kiállítása
Művészet, 1961. augusztus. — 13 l.

Fejér Csaba MDK

Álló nő, pasztell

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK.

Fejér Csaba

Kritika

Tiszatáj 1967 7.p. ~~467~~ 647

Fejér Csaba MDK

Álló nő, pasztell

Ernst Muzeum 1964. Fiatalok Képzőm. V. kiáll.

Fejér Csaba
festő

M.D.K

Méltatás

Horváth Gyula: Basha József művészete
Művészet, 1967. november - 35 lap

MDK

Fejér Csaba, festő

Gráchan képviseli a magyar képzőmű-vészetet.

– : Magyar hét Hunstriában 2

ESTI HIRLAP, Bp, 1967. okt. 4.

MDK

Pejér Csaba, festő

Grazban, a Landhaus egyik termében kiállítanak műveiből.

– Gazdag kulturális program a grazi és salzburgi magyar hetekben

8.

Népszabadság Bp. 1967. okt. 4.

MDK

Fejér Csaba, [ ]

Bérben állítanak ki műveiből.

(f.f.): Chagall budapesten 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. szep. 12.

MDK

Fejér Csaba

Csendélet I. o.

" II. o.

Balatoni Nyári tárlat 1964.
Keszthely, Tihany, Veszprém

Fejér Csaba, MDK

Csendélet, repr.

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Fejér Csaba

MDK

Portré, repr.

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Fejér Csaba MDK

Portré, olf.

Pihenők, olf.

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Fejér Csaba, festő MDK

– A bécsi Collegium Hungaricumban kiállítása nyílik dec. 1-én.

– Kulturális hírek 7.

Népszabadság, Bp. 1967. nov. 29. [Vidéki]

Fejér Csaba

Portré, olajpasztell

Fák /vázlat/, olajpasztell

Csendélet, olajpasztell

Tornyai János Muz.1964.Vásárhelyi Őszi tárlat

MDK

Fejér Csaba

Portré, o.

Öreg szék, o.

12. Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J.Muz.
1965. okt.

Fejér Csaba

A képző és iparművészeti lektorátus javaslata alapján a XII. nyári hárlat emlékérmet – Borsos Miklós alkotását – és a vele járó hatezer – hatezer forintból négy művésznek, közülük Fejér Csabának ítélte a bizottság.

Százegyvenhárom művész alkotásai a szegedi nyári hárlaton.

Magyar Hírlap 1971/19/9 6 old.

Fejér Csaba
festőművész kiállítását csütörtökön
nyitotta meg D. Fehér Zsuzsa művészet-
történész, a Képcsarnok Vállalat szegedi
bemutató termében.

Magyar Ifirlap 1972/165 8 old.

Fejér Csaba

festőművész kiállítását szegeden, a Képcsarnok Kárász utcai bemutató-termében ma nyitjak meg.

Magyar Hírlap 1972/164 Sold.

Fejér László
festőművész is részt vesz azon a
magyar képzőművészek kiállításán,
amely március 25-én nyílik Bejrútban,
korabeli művészek alkotásaiból.

Magyar Hírlap 1972/47 Pold.

Fejér László
fiatal hódmezővásárhelyi festőművész
első önálló budapesti kiállítása szombat-
hán nyílt meg a Műcsarnokban.

Magyar Hírlap 1972/12 13old.

Fejes Sára

Tanyában repr.

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. júl. 22 – szept. 16.

Fejér Csaba

1966. Önarckép, o. 50×50

20 Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely '73.

Fejér Csaba

Nagyanyám, repr.

20 Vásárhelyi Ösi Tárlat
Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely 173.

Fejér Csaba

Napfogyatkozás, olaj, 50×49

20 Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely '73.

Fejér Gabi, festő

szerepel

↓

Nagy Zoltán: A 20. szárszhelyi őszi tárlat

7.

Népszabadság, Bp. 1973. nov. 9.

Fejér Csaba

Képe szerepel a XX. Vásárhelyi Őszi Tárlaton a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeumban

Magyar Nemzet 1973 október 28
11. old.

Fejér Csaba

Tanyakert olaj 118×69

XV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. júl. 22. – szept. 16.

Fejér Gaba

A IX. Délalföldi Tárlaton szerepelt „Piri" c. képe. (említve).

Szabó Endre: Kiállítási krónika.

Csongrád m. Hírlap, 1973. máj. 11.

Fejér Csaba

A festmény műfajában II. díjas lett.

Vadas József: A Lenin-portrépályázatról; Magyar Hírlap 1970. jan. 17. 9. l.

Fejér Csaba

Szerepel munkával a Koppenhágában (október), majd Aarhusban nyíló mai magyar képzőművészeti kiállítás anyagában.

Művészet, 1972/3. sz. 63. o.

Fejér Gaba

neve emlitve a 24. oldalon

Kritika 1971 február

Fejér Csaba

A "kiállitási naptár" 1972. VI. 16-VII. 1-re
Szegeden kiállitását jelzi.

Mügyüjtő; 1972/2.

Fejér Csaba festőművész

a Pécsi Képcsarnok kiállitó termében rendezett kiállitását április 18.-án nyitják meg, -közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. ápr. 13.
XVIII. évf. 15. sz. 2. lap.

Fejér Gabor, Jeté

szerepel a XIV. Szegedi Nyári Tárlaton.

Tandi Lajos: Kiállítási napló

90-94.

TISZATÁJ, Szeged, 1973. október XXVII/10.

fejér Csaba, festő

Nagyenyám c. képe

– : A XX. Vásárhelyi Őszi Tárlat anyagából.
Műmelléklet: VI.

TISZATÁJ, Szeged. 1973. november XXVII/11.

Fejér Endre, festő

Kiállítása nyílik meg Pécsett
ápr. 18-án.

– :□ fejér Endre 2.

ESTI HIRLAP, Br. 1974. ápr. 18.

Fejér Csaba festőművész.

A szegedi Képcsarnok termében nyílik meg tárlata, melyen bemutatja a Műcsarnokban rendezett néhány hónap előtti anyagát.

Téka.

1972. jún. 8. TV 18.40 /11/ Kovné

Fejér Csaba festőművész.

Szegeden jún. 15.-én nyílik meg kiállítása a Hódmezővásárhelyen élő művésznek, ez évben a Műcsarnokban volt tárlata.

Tárlatkalauz.

1972. V. 30. 17.44 D. |11|

Fejér Csaba festményei

Álló nő
Sespenyős csendélet
Kisszik kanállal

Kortárs 1972/8 12o1, 1211, 1231 old.

Fejér Csaba
grafikus

A vásárhelyi művészek közé
tartozik a művész.

Bánszky Pál: Hódmezővásárhely és a képzőművészetek
Művészet, 1974. március - 43 oldal.

Fejér Csaba
festő

Hódmezővásárhelyen sok bakost
dézit Fejér Csaba hepe.

Bánszky Pál: Hódmezővásárhely és a . . .
Művészet, 1974. március – 43 oldal.

Fejér Csaba

Hódmezővásárhelyen él és alkot a művész.

Hajdúbihari Napló, 1973. jún. 20

Fejér Csaba, grafikus

L.: Almásy Aladár

R. Gy.: Csak néhány .... 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. nov. 21.

Pejér Csaba, [ ]

L.: Soltész Zoltán

Tandi L.: Tájak ... 47-53.

TISZATÁJ, Szeged, 1975. november XXIX/11.

Fejér Csaba, festő

L.: Kolay Ferenc

— :□ Hat festő 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. dec. 20.

Fejér Gabi

a Hatvani Galériában megnyílt „Magyar tájak" c. kiállításon szerepel a vásárhelyi realizmust képviselő művésznő műve.

Csongrádmegyei Hírlap, 1974. máj. 24.

Fejér Gabi

A Csók István Galériában
április 29-én nyílt meg
Fejér Gabi festőművész ki-
állítása.

-----:Kiállítási naptár:
Művészet, 1976. április - 48. oldal.

Fejér Csaba festő

Ma zárul a Hatvani Galéria 34. kiállítása, melyen hat festő nyújt két értizedes munkálkodásából válogatást. – A műrész műrei is szerepeltek a kiállításon.

Népújság, Heves, 1976. jan. 11.

Fejér Csaba festő

„Magyar tájak" c. kiállítás nyílt Hatvanban. Hatvan fórumat kínált és műveket kapott. A művész „Régi malom" és „Ősz a tanyán" c. művei szerepelnek. (említve)

Farkas András: Magyar tájak. Népújság (Heves), 1974. dec. 5.

Fejér Csaba, festő

a huszonkettedik Vásárhelyi Őszi Tárlaton szerepel „Halászok" c. festménye. (említve).

Szabad Föld, 1975. okt. 19.

Fejér Csaba festő

Megnyílt Hatvanban a „Magyar Tájak" c. biennálé, melyen szerepel műve.

Losonci Miklós: Pest megye – Magyar Tájakon.

Pestmegyei Hírlap, 1974. dec. 3.

Fejér Csaba Sestő

A vásárhelyi művészet derékhadát mindenekelőtt Németh József, Szalay Ferenc és Fejér Csaba alkotják. Ők a negyvenesek.

Halász Miklós: Vásárhely művészete. Pesti Műsor, 1975. okt. 9-15-ig.

Fejér Csaba, festő

Másodizben rendezte meg a Magyar Nemzeti Galéria a Hatvani Galériával közösen az Orsz. Tájképfesteszeti Biennálét, a Galériában. – Szerepelnek a, művész képei, aki az alföldi tanyákat festi, bizonyos nosztalgiával. (említve)

Láttuk, hallottuk

1977. márc. 6. Petőfi 11.42 V Gné.

Fejér Csaba, festőművész

Másodszor látható az országos tájkép-festészeti biennálé a Nemzeti Galériá-ban, melyen szerepelnek a művész mű-vei, fanyar objektivitású tanyaképei. (emlitve)

Tasnádi Attila: Magyar tájak.
Népszava, 1977. febr. 20.

Fejér

Egyéni kollekcióval szerepelt több városban, Delhitől Londonig és Bécstől Stuttgartig.

Dömötör János: Vásárhelyi művészek

Élet és Irodalom 1971/10 6 old.

Fejér

Ez év augusztusában a szegedi Horváth Mihály teremben állította ki „Átszivárgás" című műcét.

- Bozóky - : Summer art-show at Szeged.
Daily News, Budapest, 1971. aug. 23

61

Fejés

„Water Seepage" (eml.)

Szerepel az alábbi Táslatok

- bozóky - : Summer art show
at Freyed

Daily News 1971 VIII. 23

Fejés

Szerepel a XII. szepedi Nyári Tárlatban

Szabó Endre: Ugéret és számonkérés

Gongrád megyei Hislap 1971 VII. 25

Fejér MDK

épitész

A pancsovai izr. templom.
Magyar Pályázatok. 1903. 4.sz. ~~1907~~ 21.o.

MDK

Fejér és Ritter

A pesti izr. szeretetház tervpályázata. Terve megvéve.

Magyar Építőművészet 1907, 12. sz.

27. l. képek.

MDK

Fejér III. dij

Kórház tervezés Bpesten. Vállalkozók Közlönye. 1906. nov. 28. 5 l.

Fejér Csaba festő

Szept. 28.-án Szentesen, a szentesi Hetek keretében lesz a megnyitó ünnepség s egyben a Koszta-emlékérennel kitüntetett festők jubilarmi kiállításának megnyitója. Az emlékérem alapítása óta hat festő kapta ezt az elismerést, – a művész is.

Csongrádmegyei Hírlap, 1974. máj. 11.

Fejér Csaba Sestő

A Szegedi Nyári Tárlaton szerepelnek művei.

Láttuk, hallottuk

1973. VIII. 25. Petőfi 21.25 Ks

Fejér Csaba festő

Huszadszor nyílt meg a Vásárhelyi Őrzi Tárlat, melyen szerepelnek művei. „Portré" (emlékre).

Horváth György: Őrzi tárlat Vásárhelyen. Magyar Nemzet, 1973. okt. 28.

Fejér Csaba
festő

1972 októberében, Koppenhágában egy képzőművészeti kiállításon részt vett a művével.

-,- Magyar művészek külföldön.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 75.oldal

Fejér Csaba

A 19. vásárhelyi őszi tárlaton „Szobabelső" c. műve szerepel, (emlétve) valamint „Portré" c. grafikája. (emlétve)

Nagy Zoltán: A 19. vásárhelyi őszi tárlatról. Népszabadság, 1972. okt. 27.

Fejér Csaba

A Művelődésügyi Minisztérium tizenkét magyar festőművész munkáját ajándékozza a skopjei múzeumnak, melynek anyaga Magyarországot elpusztító földrengés alkalmával készült Fejér Csaba művét is.

Magyar festményeket kap Skopje

Országos Világ 1965/31 2 oldal.

Fejér László.
Részt vett a 19. hódmezővásárhelyi
Őszi Tárlaton.

Kovács Lajos: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/310 6 old.

Fejér Csaba

A szentesi tanács vb.-titkára felkérte mindazokat a művészeket, akik eddig a Koszta-emlékérem tulajdonosaivá váltak, hogy a város felszabadulása 30. évfordulóján az új kiállítóteremben állítsák ki legszebb alkotásaikat. A művész is Koszta-emlékérmes.

-sz-: Megnyílt a X. Dél-alföldi Tárlat.
Csongrádmegyei Hírlap, 1974. máj. 21.

Fejér Gábor

a X. Délalföldi Tárlaton szerepel

egy szőnyegjával.

Horváth Teréz: Kiállítási beadvány.

Népszava, 1944. jún. 14.

Fejér Csaba, Jestő

10.

L.: Csikós Hudrás

Fejér Cs.: Halászok

Tiszatáj, Szeged, 1977. április

Műmelléklet: 6

XXXI/4.

Fejér Csaba festő

a Hatvani Galéria és a Nemzeti Galéria közös vállalkozásban hat realista festő mostani munkásságát összegezi. A művész halászokat rögzít képein. /említve/

Losonci Miklós: Kiállítóteremben.
Pest Megyei Hírlap, 1976. jan. 27.

Fejér Csaba Sestő

A XXIII. Vásárhelyi Őszi Tárlaton szerepelnek a művész alkotásai.

„Vak hordár" – „Kati" c. (emlétve)

Szabó Endre: Értőn szólva...

Csongrád Megyei Hírlap, 1976. okt. 24.

Fejér Csaba Festő

Megnyílt a XXIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat, melyen a művész művei is szerepelnek. Neve fémjelzi azt a vonulatot, amely leginkább kötődik az e tájon kialakult hagyományokhoz. – Gyendélete és tanyaképe mellett két portréjával is szerepel. (említve).

Tandi Lajos: Hagyományok és kezdeményezések. Dél-Magyarország (Szeged), 1976. okt. 14.

Fejér Csaba, festőművész

A XXIV. vásárhelyi őszi tárlat megnyílt, melyen a művész művei szerepelnek: „Út" – „Portré" c. (emlétve).

Szabó Endre: A szép és való összhangja. Csongrád Megyei Hírlap, 1977 okt. 23.

Fejér Csaba, festőművész

Megnyílt a Hatvani Galériában az első portrékiállítás, melyen szerepel a művész „Vak hordár" – műve. (említve)

Losonci Miklós: Arcok és sorsok.

Pest Megyei Hírlap, 1977. nov. 22.

Fejér Csaba

Részlet a „Szélmalom" c. festményből. (repr.)

Balogh Odön: Fejér Csaba kiállítása
Új Tükör, 1978. május 14 – 3 lap.

Fejér Csaba

Balladai hangulatot árasztanak Fejér öreg fái. Fenséges erejük a fáknak a magasságya, nyugalma.

Balogh Ödön: Fejér Csaba kiállítása
Új Tükör, 1978. május 14 – 3 lap.

Fejér Csaba

A hódmezővásárhelyi művésztelep tagja.

Ma yar Hirlap 1978-2o5-6

Kristó: Egy művésztelep negyedszázada

Fejér Csaba, festőművész

a felszabadulás után 10 évvel bontakozott ki a vásárhelyi művészet második virágkora. A kedvező légkör – amely inkább jelentette a jó szót mint a kielégítő anyagiakat – arra ösztöntöltő a mai derékhad akkori fiatal alkotott – köztük a művészt is – hogy az 50-es évek végén letelepedjenek a városba.

Dömötör János: Vásárhelyi műhely.
Békés Megyei Népújság, 1977. júl. 10.

Fejér Csaba festőművész

A mai derékhad akkori fiatal alkotói – köztük a művész is – az 50-es évek végén állandó jelleggel telepedtek le, illetve visszatértek Vásárhelyre.

Dömötör János: Vásárhelyi műhely. Dalgozók Lapja, 1977. júl. 3.

Fejér Csaba,

A mai derekhad akkori legjelentősebb fiatal alkotóit – Fejér, Hézső, Végvári, Fekete, Németh, Szalay, Kajári, Szum – indította, hogy az 50-es évek végén telepedjenek le Vásárhelyen.

Dömötör János: Vásárhelyi műhely.
Hajdu-Bihari Napló, 1977. júl. 14

Fejér Csaba, festőművész

a XXIV. vásárhelyi őszi tárlaton szerepelnek a művész művei, egyik képe három fát ábrázol. (említve)

Kőműves Gyula: Őszi Tárlat Vásárhelyen.
Szabad Föld, 1977. okt. 23.

Fejér Csaba

Az egyszerű formák, a nagy távlatok és a barnás gyöngy hárszürke színek balladás tónust kölcsönöznek az Alföldet ábrázoló képeknek.

Balogh Ödön: Fejér Csaba kiállítása
Új Tükör, 1978. május 14 - 3 lap.

Fejér Csaba

A hódmezővásárhelyi festőpitága emberi, egyben mélységesen parasztí és alföldi. Képein a tanyák fogadják az idő-ítélhereséet.

Balogh Ödön: Fejér Csaba kiállítása.
Új Tükör, 1978. május 14 - 3. lap.

Fejér Gaba

Fejér Gaba kiállítása a veszprémi
Dési Huber Teremben megnyílt.

Balogh Ödön: Fejér Gaba kiállítása
Új Tükör, 1978. május 14 – 3 lap

Fejér Csaba, festő

A vásárhelyi őszi tárlaton nov. 14.-én a kiállító művészekkel fognak találkozni középiskolások és szakmunkásképző intézetek fiataljai. A fiatalok kérdésére válaszolt a művész is.

Szabó Endre: A párthatározat szellemében. Csongrád Megyei Hírlap, 1977. nov. 27.

Fejér Csaba

neve említve P.Szücs Julianna "Töprengések Vásárhely zárójelei felett" c. cikkében.

/A cikket lásd Kurucz D.István-nál!/

Kritika 1980/1 10-11.o.

Fejér Csaba, festő

festmény: Repr.

Fejér Csaba: Halászok 53

Tiszatáj, Szeged, 1979. szept. XXXIII/9.

Fejér Csaba, festőművész.

A múlt érben rendezte meg a Hatvani Galéria első portrébiennáléját, amelyen ötven meghívott művész szerepélt alkotásával. – A nov. 20.-i megnyitó ünnepségen részesült 14 művész aranydiplomában – köztük a művész is – valamely műrük rángja, becse alapján.

Hevesi Szemle, 1978. márc. 7 old.

Fejér Csaba, festőművész

Ha az első hatvani „Arcok és sorsok" c. biennálé ha Szurcsik János Barsonyi Arany-portréját, ha Fejér Csaba „Vak hordóját" vizsgáljuk, akkor nem csupán egy-egy ember valóságát érzékeljük, hanem azt a társadalmi, történelmi környezetet, meggyőző désünket mely korunkra és a portré alkotójára is jellemző. (emlétve)

Losonci Miklós: A portré holnapjai.

Hevesi Szemle, 1978. márc. 14. old.

Fejér Gaba

Müve szerepelt a Tiszatáj c.kollektiv kiállitáson a szombathelyi Derkovits Teremben/1978.VI.1-15./ és a budapesti Csontváry Teremben /1979.V.24-VI.7./

Fejér Csaba

Szerepelt a Üvész Hatvanban az Arcok és sorsok cimü tárlatsorozat keretében.

Magyar Hirlap 1979/58/6

Szilvás István: Korszerü,uj kiállitóhely

Fejér Csaba, festő

L. i u. o

Fejér Csaba. Idős asszony 102.

Tiszatáj, Szeged, 1979. szept. XXXIII/9.

Fejér Csaba

neve említve Horváth György:
A Művészeti Alap vásárlásai'79 ~~xx~~
Kiállítás a Műcsarnokban c.cikkében
/A cikket lásd Deim Pál-nál!/

Magyar Nemzet 1980.jan.20.

Fejér Csaba festőművész

A XXV. Vásárhelyi Őszi Tárlat alkal mával a tárlatok résztvevői közül a művész munkásságát méltatja.

A cikket l.: „Dr Dömötör János muzeum-igazgató" cimszó alatt

Dr Dömötör János cikke: 25 éves a Vásárhelyi Őszi Tárlat

Élet és Tudomány, 1978. X. 6.

Tejér Csaba, festő

L: Tornyai János

Dömötör J: A Vásárhelyi Őri Tárlat 1263-1266

Élet és Tudomány, Bp. 1978. okt. 6. XXXIII/40.

Fejér Gaba, festőművész

a két alkotói határt jelző cím alatt a vásárhelyi festészet portréábrázolásairól szól az író. Legpregnánsabban éppen a portréfestészetben a vásárhelyi művészek mélységes emberbe vetett hite jut kifejezésre. A művész jobbára két színben – szürke, barna – meg festett portréiban az egyenységtől függően választ más-más megoldást. „Önarcképének" oldottabb, elmosodó, zaklatott festőisége egyenységet, lelkiállapotot tükröznek. Ugyanez történik csak rendkívül pontos, részletező, kemény rajzos, szinte tárgyias művességgel „Nagyanyám" c. műven. (említve)

Dömötör János: Kohántól Fejér Gabáig.

Hevesi Szemle, 1978. márc. 12-13 old.

Fejér Csaba, festő

M Dh

A Hajógyár Komszomol nevű szocialista brigádjának „tiszteletbeli" tagja.
A brigád vándorkiállítást rendez az üzem kultúrházában.

Kiss Dénes: Egy brigádtag — egy költő

6. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. júl. 15.

MTK

Fejér Csaba

Kiállitási hir

Hajdubiharmegyei Népujság 1968 máj.21

Fejér Csaba
festő

M.D.V.

Részt vett a tárlaton.

Szovács Gyula: A XI. Alföldi Tárlat Békéscsabán
Művészet, 1968. julius – 35 lap.

MDK.

Fejér Csaba

Ház fákkal c. képe

Müvészet 1967 juni.p.41.

MDK.

Fejér Csaba

Ház fákkal c. képe

Művészet 1967 juni.p.41.

Fejér Csaba

hagyományos festésjete a Studio 58-68-as fiatalok kiállításán a Műcsarnokban

Pestmegyei Hírlap 1968. dec. 23. 4. o. 2s. A: Studio 58-68

Fejér Gaba
festő

M.D.Y.

Műveiből humanum sugárzik.

Kovács Gyula: Stúdió 1958-68
Művészet, 1969. április - 3 kap.

Fejér Csaba

Szerepel az alábbi tárlaton

Rideg Gábor: Vásárhelyi Őszi Tárlat

Magyar Hírlap 1968 X-10

Fejér Csaba

Szerepel az Ernst Múzeumban a
Dolgozó emberek Földön c. kiállításon.

Oelmacher Anna: Dolgozó emberek földön
Magyar Nemzet 1968. jan. 30. 4.o.

Fejér Csaba festő

Kezeljel az alábbi. Távlatom

Kovács Gyula: Studió 1958-68

Művészet 1969 tv. 3 old.

Fejér Csaba

Szerepel a „Studió 58-68" c.
tárlaton a Műcsarnokban

Németh Lajos: Új törekvések a
magyar képzőművészetben

Kritika 1969 IV. sz. 34old.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

Fejér Csaba
festő

Méltatás.

Haldonay Győző - Festők a Szilágyföldön
Műnyelv 1969. aug. 21 lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Fejér Csaba, [ ]

MDK

Figyelem ne méltóan nezepel.

Székely András: Vásárhelyi tárlatok

7

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 30.

Fejér Csaba

klassjikus tőrvényeket követő vásárhelyi festő

Képzőmův. Almanach Bp. 1969. 16. v. Supka: A kód-
mezővásárhelyi festészet

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Fejér Gaba
festő

1. "Kispad" - ja szerepel a tárlaton

Szelesi Zoltán: A XI. szegedi tárlat.
Művészet, 1971. január - 29. lap

Fejér Csaba

Női postréval (cml)

fezegyel az alábbi Táslatom

Dunaújvárosban

Birkás – Studió '71

Dunaújvárosi Hírlap 1971 Tv. 27

Fejér Csaba festő

Részt vett a tárlaton

Kovács Gyula: A 17. Vásárhelyi Tárlat.
Művészet, 1971. május - 37.oldal.

Fejér Gaba

művével szerepel a XI.

Magyar Képzőművészeti Kiállításon

– említve

Pestvegyei Hírlap 1970 április 28

8. old.

Fejér Csaba, festő

Szendéleteket és tanulmányképeket
küldött.

Kardos József: XVII. Őszi tárlat – Vásárhely
1173–1175.

Tiszatáj, Szeged. 1970. december XXIV/12.

Pejér Csaba, festő

Ugemlítve.

Laczó Kutulin: Hézső Ferenc 593-595

Tiszatáj, Szeged. 1970. június XXIV/6.

Fejér Gabra, festő

Megemlítve.

Ákács Károly: A VI. Délalföldi Tárlat

794-796.

Tiszatáj, Szeged. 1970. augusztus XXIV/8.

Fejér Gabor festő.

Tanítványa volt Fürtös Zoltánnak.

Dömötör János: Fürtös Zoltán 796-798.

Tiszatáj, Szeged. 1970. augusztus XXIV/8.

Fehér Csaba, festő

[fejér !!!]

I. Szvetlov (az Iszkusztvo-ban): mély hatást tesznek Fehér Csaba szendéletei: Fémpohár, fehete kerámiakorsó, asztalon levező ecsetek (1969.); Álmodozás...

Endei Mihály: Szovjet műkritikus véleménye Vásárhelyi s szegedi festőművészekről

892-894

Tiszatáj, Szeged. 1970. szeptember XXIV/9.

Fejér Csaba, festő

Meghívott művész.

– : Szegedi és városhelyi művének berlini Kiállításon 895.

Tiszatáj, Szeged. 1970. szeptember XXIV/9.

Pejér Csaba, festő

Tanya c. képe

: Repr.

-:A vásárhelyi Őszi Tárlat
anyagából

Műmelléklet: I.

Tiszatáj, Szeged. 1970. október

XXIV/10.

Fejér Csaba, festő

„Csendélet" c. képe:

Repr.

– : A vásárhelyi őki tárlat anyagából

Műmelléklet: VI.

XXIV/10.

Tiszatáj, Szeged. 1970. október

Fejér Csaba, festő

– képei az Ernst Múzeumban, a Dolgozó emberek közöt c. kiállításon. Realista ábrázolás.

Ujvári Béla: Ráadás és tett
Magyar Ifjúság, 1968. II. 9. 9. l.

Fejér Csaba, festő

- Portréja a Rácsarcokban a Stúdió 58-68 c. kiállításon

Dr. Ujvári Béla: Stúdió 58-68.
Magyar Ifjúság, 1968. XII. 29. 15. l.

Fejér Csaba

Túloldal v. képe /~~rapsó~~/

szerepel az alábbi. Táslaton

Kontha Sándor: Vásárhelyi Őszi Táslat

Társadalmi Szemle 1971 I. 78 old.

Fejér Csaba

Művével szerepel a XI.
országos képzőművészeti Kiállításon
a Műcsarnokban

Nápszava 1968 április 14
7. old.

MDK

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Művészet 1968 7.p.36.

Ügyiratszám:

Ügyintézőnk:

Budapest, 196

ORSZÁGOS TERMÉ
BUDAPEST, V.,
TELEFO

4081 66. FNYV. 9. t. (N)

MDK

Fejér Csaba

Kiállitási hir

Magyar Nemzet 1968 nov.29.

ETVÉDELMI HIVATAL
GYETEM TÉR 5,
: 385-179

Tárgy: _____

Ügyintézőjük: _____

Hiv. sz.: _____

Mell.: _____

MDK

Fejér Csaba

Olvasó nő, of.

9. Vásárhelyi Őszi tárlat 1962. okt.

Tornyai J.Muz. Hmvhely

MDK

Fejér Csaba

Csendélet, of.

Szék, of.

Udvaron, of.

Fiatal képzőművészek szemléje, Ernst Muz.

1963. jun.

MDK

Fejér Csaba

Varrónő, cer.

9. Vásárhelyi Őszi tárlat 1962. okt. Tornyai J. Múz. Emlhely.

Fejér Csaba

szerepelt a IV. Vásárhelyi Őszi Tárlaton.

Tiszatáj 1964. dec.

Fejér Csaba M.D K.

A Tornyai-plakett ez évi jutalmazottja,

Müve a kiállitáson

Ritly Valéria: A XIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat

Magyar Nemzet 196 . okt. 2 . 4.l.

FEJÉR Csaba festő M.D.K.

Résztvett a kiállitásen

/ két épitkezési témáju kép/

Dutka Mária: "Épitjük, védjük szép hazánkat"
Kiállitás az Ernst Muzeumban

Magyar Nemzet 1962. szeptember 30. 8.l.

M.D.K.

Fejér Csaba
jestő

Portrait-ja a IX. hi alletáson
ven reszt + repro

Polymár István: Komolyportrek.
Művészet, 1962. junius – 22 lap

MDK.

Fejér Csaba

Álló nő

Népmüvelés 1966 nov.

Fejér Csaba

A művész teljesen eltérő
törvények szerint tükrözi
a valóságot.

Losonci Miklós: Magyar tájak - Biennale.
Új Tükör, 1978. december 17 - 4. lap.

Fejér Gaba

Fejér Gaba művessége a holland kismesterekre emlékeztetnek. Ugyanakkor konkrét részletek önálló felületként hatnak művein.

Dömötör János: A vásárhelyi tárlatok...
Művészet, 1978. december - 14. lap.

Fejér Csaba

Egyszínű homogén háttérből
emeli ki, a szürke és a bar-
na rendkívül gondag árnye-
latában a számára lényegest.

Domotör János: A vásárhelyi tárlatok...
Művészet, 1978. december - 14. lap.

Fejér Csaba

Fejér tanyaképeinek sölet ár-
nyalatai nosztalgikus és rek-
viemhangulatot is hordoz-
nak.

Domotör János: A vásárhelyi tailatok...
Művészet, 1978. december - 14. lap.

Fejér Csaba

A művész stílusformáló sorolásakor szokás a „hazai realizmust" emlegetni.

Mengyhárt László: Előkép-előkép-pillanatkép.
Művészet, 1978. december - 10. lap.

Fegér Csaba
festő -

M.D.K

Részt vett a találkozón.

Pogány Ö. Gábor: Dolgozó emberek között
Művészet, 1968. május - 33 lap.

Fejér Csaba
grafikus

M.D.Y.

„Ősz" (repro)

Pogány Ö. Gábor: „Dolgozó emberek közöt"
Művészet, 1968. vrapus - 33 kop

MDK

Fejér Csaba festő

olajf.:

Tanya, tus

Fa tanulmány I. tus

" II. "

Fejér Cs. kiáll. Módszerűvásárhely
Tornyai J.Mus. 1967.

MDK

Fejér Csaba festő

olajf.:

Szék drapériával

Szántóföld

Sámli kanállal

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely

Tornyai J.Muz. 1967.

MDK

Fejér Csaba festő

olajf.:

Napraforgó

Pad és keret

Piros

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely

Tornyai J.Muz. 1967.

MDK

Fejér Csaba festő

olajf.:

Olló

Öreg szék

Ülő nő

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely

Tornyai J.Muz. 1967.

MDK

Fejér Csaba festő

olajf.:

Támaszkodó

Varróné

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely

Tornyai J.Muz. 1967.

MDK

Fejér Csaba festő

~~olajfa~~

Varrónő vázl. I.temp.

" II. "

Kapáló, o.

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely

Tornyai J.Muz. 1967.

MDK

Fejér Csaba festő

Csendélet I. temp.

" II. "

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely
Tornyai J.Muz. 1967.

MDK

Fejér Csaba festő

olajf.:

Kis szék bögrével

Konyhaszék edénnyel

Két fa

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely

Tornyai J.Műv. 1967.

MDK

Fejér Csaba festő

olajf.:

Önarckép

Ajtó

Női portré

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely Tornyai J.Muz.

1967.

MDK

Fejér Csaba festő

olajf.:

Ház fákkal

Tükör

Csendélet bögrével

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely Tornyai J.Muz.

1967.

MDK

Fejér Csaba festő

olajf.:

Álló nő

Kidőlt fa

Pettyes bögre

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely Tornyai J.Muz.

1967.

MDK

Fejér Csaba festő

olajf.:

Palettás csendélet

Tájkép

Ablak

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely Tornyai J.Múz.

1967.

MNK

Fejér Csaba festő

olajf.:

Csendélet kosárral

November

Asztal napraforgókkal

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely Tornyai J.Múz.

1967.

MDK

Fejér Csaba festő

olajf.:

Intérieur

Festő csendélet

Fák

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely
Tornyai J.Muz. 1967.

MDK

Fejér Csaba festő

olajf.:

csendélet

Ülő nő

Portré

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely
Tornyai J.Muz. 1967.

MDK

Fejér Csaba festő

olajf.:

Álló nő

Szabó csendélet

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely
Tornyai J.Muz. 1967.

MDK

Fejér Csaba festő

Fasor, tus

Fa tanulmány III. tus

Portré ", ver.

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely
Tornyai J. Muz. 1967.

MDK

Fejér Csaba festő

Poertré, ~~xxxxx~~ repr.

Festő csendélet, repr.

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely
Tornyai J. Muz. 1967.

MDK

Fejér Csaba festő

Pad képkerettel, repr.

Fák /vázlat/, repr.

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely
Tornyai J. Muz. 1967.

MDK

Fejér Csaba festő

Fáskert, repr.

Álló nő, repr.

Fejér Cs. kiáll. Hódmezővásárhely
Tornyai J. Múz. 1967.

Fejér Csaba

Szerepel a Fiatalok Stúdiója

Kiállításán az Ernst

Múzeumban

Magyar Hírlap 1963 VI. 1

Fejér Csaba festő

A II. kerületben lakik Bp.-en

Magyar Ifjúság 1962 X. 27

MDK.

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 juni.p.43.

MDK.

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Művészet 1967 juni.p.43.

MDK

Fejér Csaba

Rajz, cer.

lo. Vásárhelyi Őszi Tárlat 1963. Tornyai J.Muz.

Fejér Csaba

Anya gyerekkel és Csendélet c. képe (eml.)

szerepel a XV. őszi tárlaton Vásárhelyen

Szabó Endre: Igazolt reménységek

Tiszatáj 1968 XII. n. 1111 old.

M.D.4

Fejér Csaba
festő

Szépen megmunkált monokrom
képeit mutatta be a tárlaton.

Bogkay Éva: XV. Vásárhelyi Őszi Tárlat
Művészet, 1969. február – 46 lap.

Fejér Csaba

Szerepel az alábbi tárlatok

Akácz László: 1 XV. Vásárhelyi Őszi Tárlat

Délmagyarország 1968 X. 8.

Fejér Csaba

Anya és gyermek; Tanya c. mure (ecl)
szerepel az alábbi tárlaton

Dömötör János: A XV. Vásárhelyi
Őszi Tárlat

Csongrád Megyei Hírlap 1968 X. 20.

Fejér Csaba
festő

M.D.!

Intenzív szelidséggel idéz művén
egy varrogép mellett ülő merengő
asszonyt.

Losonci Miklós: A Stúdió festői
Művészet, 1969. január - 24 lap

Fejér Csaba
festő

M.D.Y

"Varrógépes nő"
(repro)

Losonci Miklós: A Stúdió festői
Művészet, 1969. január – 24 kép.

Fejér Csaba

szerepel a „Studió 58-68" c. kiállításon a Műcsarnokban

Zs. A.: Studió 58-68

Csongrád Megyei Hírlap 1968 XII. 29

Fejér Csaba

4 műve

szerepel a XV. vásárhelyi őszi
tárlaton

Egri Mária: Jubileumi őszi tárlat
Hódmezővásárhelyen

Nyugabadság 1968 X. 30

Fejér Csaba

szerepel a XI. magyar Képzőművészeti kiállításon.

(2-a): Kiváló művének - érdemes alkotások
Pest megyei Hírlap 1968. ápr. 28. 8. o.

Fejér Csaba

Csendéletére Tornyai Plakettet kapott az alábbi tárlaton

Akácz László: A XIII. Vásárhelyi Őszi Tárlatról

Tiszatáj 1968 XII. n. 1019 old.

Fejér Csaba

Kezepel a Dél-Alföldi művészek táslatán

Ridep Gábor: Három tájegység művészete

Magyar Hirlap 1969 V. 11, 9old.

MDK

Fejér Csaba

Csendélet, of.

VIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Tornyai J. Múzeum
Hódmezővásárhely, 1961. okt.

M.D.K.

Fejős Gaba
grafikus-festő

"Vásárhelyi fák"
" (rézm.)

Zsigmondi Mónika: Vásárhelyi művészek
Nők Lapja, 1966. május 12. - 14 lap

MDK

Fejér Csaba

Tanulmány, cer.

VIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Tornyai J. Muzeum Hódmezővásárhely, 1961. okt.

Fejér Csaba

szerepelt a II. dél-alföldi találkozón.

Békésmegyei Népújság 1966. jul. 8.

Fejér Gaba festő

Szövegben említett műve: „Álló nő"

Rózsa Gyula:
Fiatal képzőművészek az Ernst múzeumban.

Néptrabadság 1964 dec. 24.

Fejér Csaba, (?)

M.D.K.

nevét emliti keserü rezignációval Szij Rezső a XXI.debreceni őszi tárlat beszámolójának végén, azzal kapcsolatban, hogy miért nem tudott egy debreceni képzőmüvészeti központ kialakulni, holott Medgyessy Ferenc mellett - többek, körök Hrabéczy Ernőre, Holló Lászlára hivatkozhat, viszont a Karcagon született Fejér Csaba elszármazott az alföldi tájról.

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf, 1.sz. 74. old.

Fejér Csaba
festő

M.D.K

A hódmező vásárhelyi tárlatom a tölbi között bemutatta a „Kis-szék bögrével" c. művét.

d.j.: A II. Dél alföldi Tárlat
Művészet, 1966. szeptember – 34 lap

Fejér Csaba

Vásárhelyen született, ma is ott él

Tóth Pándor: Vásárhely és a Vajzőrmüvészet

Tiszatáj 1967 I. n. 57 old.

MDK

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Északmagyarország 1968 ápr. 28.

MDK

Bejér Csaba

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1968 juni.4.

Fejér Csaba

Kisszék bőgyával c. műve (eml.)

Szerepel a II. Délalföldi Tárlaton

Dömötöl János: II. Délalföldi Tárlat

Tiszatáj, 1965. VII. sz. 553. l.

MDK

Fejér Csaba

Ősz, o.paszt.

Dolgozó emberek között képzőm. kiáll.
Ernst Muz. 1968. jan.

Fejér Csaba

Csendélet c. képe (szepkó)

szerepel a XIII. Vásárhelyi Őszi Tárlaton

Tiszatáj 1967 XII. n. VII. n. mell

Fejér Csaba

Csendéletével (szepró)
Tornyai Plakettet nyert
a XIII. Vásárhely. Őszi Tárlaton

A kávé László: A XIII. Vásárhely.
Őszi Tárlat

Tiszatáj 1966 XII-n. 1019 old.

MDK

Fejér Csaba

repr.:

Csendélet

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai János Muz.
1967. okt.

Fejér Csaba

Szerepel a X. Nagy. Kép. mův. Kiállításon

Kösnek Éva: A X. Nagy. Kép. mův. Kiáll.

Tiszatáj 1965 XII. n. 925 old.

Fejér
Kmér Csaba

M.D.K.

Asztal napraforgóval c.

müve az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán bemutatva. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról. 1.1.

MDK

Fejér Csaba

neve az előszóban említve

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J.Mus.
1967. okt.

Fejér Csaba

Ajtó (. műve jeml.) nekepel a
III. Délal földi Tárlatan

Szabó Endre: Reménytvesztve -
szemény kedve

Tiszatáj 1967 VII. n. 647 old

M.D.K.

Fejér Csaba, festő

nevét a más vidékről „átszármazott" vásárhelyiek hőrött említi és „hallatlanul kulturáltan művelt csendéleteit" dicséri:

Sz.Kürti Katalin: Vásárhelyi tárlat 1968 - Debrecenben

ALFÖLD, Debrecen, 1968. XIX.évf. 7. sz. 67. old.

MDK

Fejér Csaba

Németh L. kritikája

Kritika 1968 jun .p.44.

M.D.K.

Fejér Csaba festő

Önarckép

müve az Áll. Vásárlás Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán bemutatva, vásárlás a MNG részére.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról. MNG anyagának vásárlásai ~~12x~~ 2.1.

MDK

Fejér Csaba

olaj :

Csendélet

Várandós asszony

Támaszkodó nő

14. vásárhelyi őszi tárlat Tornyai János Muz.
1967. okt.

Fejér Csaba

f. m. kiállítása a Bécsi
Collegium Hungaricumban.

Magyar Hírek, 1967. XI. 29. 6. o.
Napi Krónika

Fejér Csaba

festőművész kiállítása a Bécsi Collegium Hungaricumban.

Magyar Hírlap, 1967. XII. 3. 11. o.

Fejér Gaba

festőn

Kiállított a bécsi Collegium Hungaricumban.

Magyar Nemzet, 1967. dec. 3.
„Két külföldi fővárosban . . .“

MDK

Fejér Csaba

Tükör, o.

Varró nő, o.temp.

11. M. képzőm. kiáll. műcs. 1968.

MDK

Fejér Csaba

Tanya, o.

Öreg ház, o.

Szakajtó, o.

Délalföldi Tárlat 4. 1968. - Hmvhely, Szeged, Gyula, Szentes

Fegér Csaba

MDK

Varró nő, temp. repr.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

MDK

Fejér Csaba

repr.:

Tanya,

Délalföldi Tárlat 4. 1968. - Műhely,

Szeged, Gyula, Szentes

Fejér Csaba

Ajtó c. műve

szerepel a vásárhelyiek kiállításán

Zentán

Lacró Katalin: Vásárhelyiek Zentán

Tiszatáj 1968 tu n. 382 old.

Fejér Csaba

festő m. kiállítása Grazban

Magyar hetek Grazban

Magyar Nemzet, 1967. X. 7. 5. O.

Fejér Csaba

Szerepel a XI. Alföldi Tárlaton.

Szekely Kiadó Attila: Gondolatok az idei Alföldi Tárlaton.

Tiszatáj, 1968. VIII. sz. 746.o.

Fejér Csaba, [ ]

MDK

Négy képét állította ki.

Egri Mária: Jubileumi őszi tárlat Hód-mezővásárhelyen 7.

Népszabadság, Bp. 1968. okt. 30.

MDK

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Tiszatáj 1968 aug.p.746.

ÉSZETVÉDELMI HIVATAL
. EGYETEM TÉR 5.
ON: 385-179

Tárgy: _____

Ügyintézőjük: _____

Hiv. sz.: _____

Mell.: _____

MDK

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Szolnokmegyei néplap 1968 oktl.12.p.5.

Fejér Csaba

Ajtó, rept.

Vásárhelyi Tárlat, 1960. Zenta.

MDK

Fejér Csaba

Csendélet, ol.

Ajtó, "

Szántóföld, "

Haját fonó nő, "

Vásárhelyi Tárlat, 1968. II. Zenta.

Fejér Csaba

Szerepel az alábbi tárlaton a hűvösvölgyben pestréja (szepró)

Zs. a.: Studió 58-68

Petőfi Népe 1969 I. 23

Fejér Csaba, Jestő MDh

Fák c. bájképe a XI. Őni Vásárhelyi Táclat egyik legértékesebb darabja.

Róma Gyula: Változó falu-Változó művészet 9.

Népszabadság, Sp. 1964. nov. 27.

Fejér Csaba
festő

M.D.K.

Az Ernst Museumban levő
kiállításon részt vett.

Szigeti Erzsa: Egy kiállítás és „háttere"
Művészet, 1963. január – 38 lap

Fejér Csaba
festő

M.D.K

Épületkerés Vásárhelyen (repro)

J. Fekete Zsuzsa: A IX. vásárhelyi őszi tárlat
Művészet, 1963. január – 42 kép

Fejér Csaba
festő

M.D.K.

Portré (IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás)
(repro)

Élet és Irodalom, 1962. június 30 - 3 lap.

FESÉR Csaba a. festő

M.D.K

1962. évi Derkovits-ösztöndijas

Odaitélték a z 1962. évi Derkovits -ösztöndijakat

Magyar Nemzet 1962. március 2?. 6.1.

Odel.

Ne

Fejér Csaba, festő MDk

A budapesti festőművész 1962-ben
Derkovits-ösztöndíjban részesül.

– : Az idei Derkovits-ösztöndíjasok 10.l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. márc. 22.

[illegible]

FEJÉR Csaba festő

26 éves

1959-ben végzett az Iparművészeti Főiskolán, belső építésznek készült.

A studió-pályázaton I. díjat nyert portréival.

Kristóf Attila: „Az emberről szólni"

Beszélgetés hét Derkovits-díjas festővel

Magyar Nemzet 1962. április 27. 5. l.

Fejér Gaba
festő

M.D.K.

Pihenők" c. képét mutatta be
"a kiállitáson. + repro

D. Fehér Zsuzsa: Munkát ábrázoló festmények a IX. kiagyp

Művészet, 1962. május. — 8 l.

Fejér Csaba
festő

M.D.K

Dekorációs ösztöndíjban részesült
az 1962-es évben.

———:———

Művészet, 1962. május — 29 l.

MDK

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Csongrádmegyei Hirlap 1966 máj.14.

Fejér Csaba festő

Repr.: Tájkép

/A XII. Vásárhelyi Őszi Tárlat anyagából/

1966. feb 12 művészet

Tejér Csaba

A szegedi Horváth Mihály utcai Téptárban megrendezett II. Dél-alföldi Tárlaton szerepel.

Dél-Magyarország 1966. jún. 1.

Fejér Csaba

Szerepelt a II. Dél-Alföldi Tárlaton.

Csongrádmegyei Hírlap 1966. máj. 15.

A II. Dél-Alföldi Tárlat Vásárhelyen. Szabó Endre

Fejér Csaba

Szerepelt a „Studió 64" kiállításon.

Tiszatáj, 1965, 4 sz., 304 o.

MDK

Fejér Csaba

Álló nő, paszt.

Studio 64. - Fiatal képzőművészek V.kiáll. Ernst Muz.
1964. dec. 7. o.

MDK

Fejér Csaba

Portré, of.,repr.

Pihenők, of.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mics. 1962. 13.1.

MDK.

Fejér Csaba

A müvész bemutatása

Délmagyarország 1966 okt.11.

MDK

Fejér Csaba

Anya gyerekkel, cer.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Műcs. 1962. 2o.l.

MDK.

Fejér Csaba

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1966 okt.11.

M. D. K.

FEJÉR Csaba

Részvétel a kiállitáson

Dutka Mária: Második séta a IX. Magyar Képzőművészet Kiállitásen

Magyar Nemzet 1962. május 6.9.1.

M.D.K.

Fejér Csaba
festő

Önarckép. — Méltatás.

Dutka Mária: Fiatal művészek kiállítása 8 l.
Magyar Nemzet, 1960 jan. 24.

Fejér Csaba M.[illegible].K.

Álló nő, repr.

H aulisch Lenke: Fiatal művészek V. kiállitása
Népművelés 1965. 1. sz.

Fejér Csaba
Grafikus

M.D.K.

Pihenő", „Női portrét"-ival
"vett részt" a kiállitáson

Laúcz Sándor: Festészet és Grafika
Élet és Irodalom, 1962. május 12 – 8 lap.

Fejér Ernő

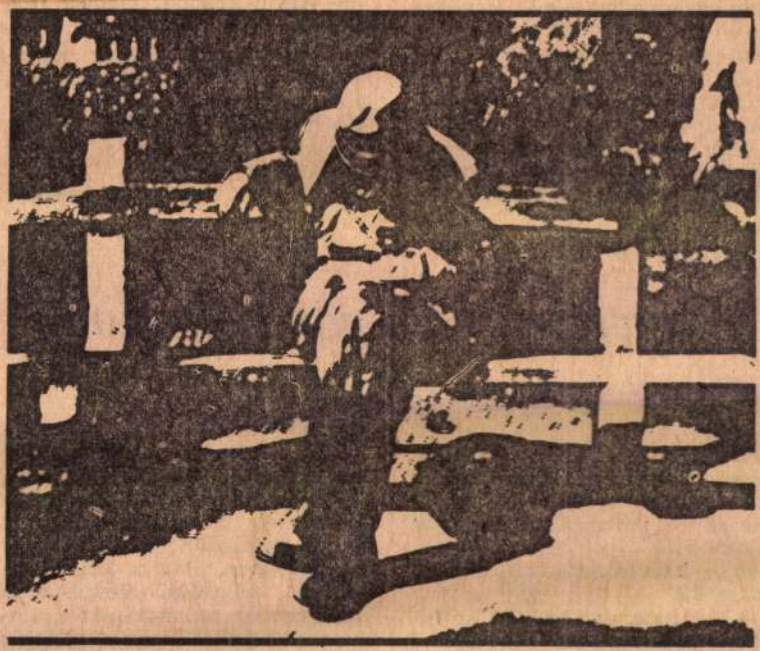

Fejér Ernő: Szociografika

rális kutatásokkal foglalkozó szakemberek, akik ebben a munkacsoportban foglalnak helyet, nem először találkoznak ilyen körben egymással...

— Valóban, sokan régi ismerősökként üdvözöltük egymást, és

lálnak. Ugyanakkor a nagyon szép eredményeket felmutató NSZK-beli kolléganő „intézete" két vagy három függetlenített emberből áll. Persze, ott más a dolgok szerkezete, mert a különböző egyetemi fakultásokon és

Fejér Ernő

Képző- és Iparmüvészeti Lektorátus
díja

Wéprava 1985. VIII. 16.

FEJÉR Ernő

Gera Mihály: Kérdőív : Fejér Ernő válaszol.=
Fotóművészet, XXXIII.évf. 2.sz.1991 3 - 10.p.ill.

e a lányához

lurimam dicit. Si vales, filia carissi-
is sum, quod te iam diu non vidi, ~~xxxx~~
lam tuam accepi. Adhuc beatior fuis-
iems et tempestates non permittunt, ut
diligenter omnia, quae mater optima
arrabis, quae didiceris. Multa oscula
atri mitto. Vale.

FEJÉR ERnő

SZEGŐ György: A bonctan virágai : Fejér Ernő kiállítása.
= Magyar Nemzet, LIV.évf. 132.sz. 1991. junius 7. 11.p.

Bp., Ernst Muz, Fejér Ernő Organon c. kiáll.

mandlu, s manželkou Annou Mariou. A. N
býval v tom čase na Vydrici (MP fary s
Martina). — 23. novembra 1783 je jeho mar
želka Marianna kmotrou pri krste Barbory
dcéry Jozefa Poszpichala, krajčíra, a jeho
manželky Apolónie (MP fary sv. Martina).

Nissl (Nissel), Jozef, maliar (pictor, pictor magister), 8. februára 1798 sa uvádza s manželkou Barborou, rod. Dichtlovou pri krste svojich dcér — dvojčiat Juliany a Anny. Kmotry: Zuzana, vdova po mešťanovi Pillerovi, s dcérou Annou. J. Nissl býval v tom čase na tzv. Rosenbergplatzu (MP fary sv. Martina). — 24. júna 1798 sa uvádza pri smrti svojej 5-mesačnej dcéry Anny (MZ fary sv. Martina). — 2. júla 1798 sa uvádza pri smrti svojej manželky. 32-ročnej Barbory (MZ fary sv. Martina). — 8. júla 1798 sa uvádza pri smrti svojej 4-mesačnej dcéry Juliany. (MZ fary sv. Martina.)

Nissl — Nissel Anton (G.) 1778/9, 17
1792/3—1795/6, 1797/8

Niszel, Marianna, maliarka (pictorissa), 18. januára 1780 kmotra pri krste Apolónie, dcéry krajčíra Jozefa Poszpichala a jeho manželky Apolónie (MP fary sv. Martina).

Novak Tomáš 1825—1828

FEJÉR ERNŐ

1996 szept 10.

A SZÁMÍTÓGÉP HIDEG ÉS LASSABB A KÉZNÉL

Ha ma választana nevet Fejér Ernő

FOTÓ, DESIGN, REKLÁM

Manapság, nálunk egy cég életében szép kornak számít a fél évtized. És a Foto & Design Reklám Stúdió Kft. ráadásul nem is öt-, hanem már hatéves. Ha ma adna nevet vállalkozásának, a sajátját adná hozzá Fejér Ernő fotó- és grafikusművész. Hasonlóan a stúdió által működtetett Nagy és Tsa Művészellátó és Galéria elnevezéséhez, amelyben Nagy (Mária) a felesége, a Tsa pedig ő maga.

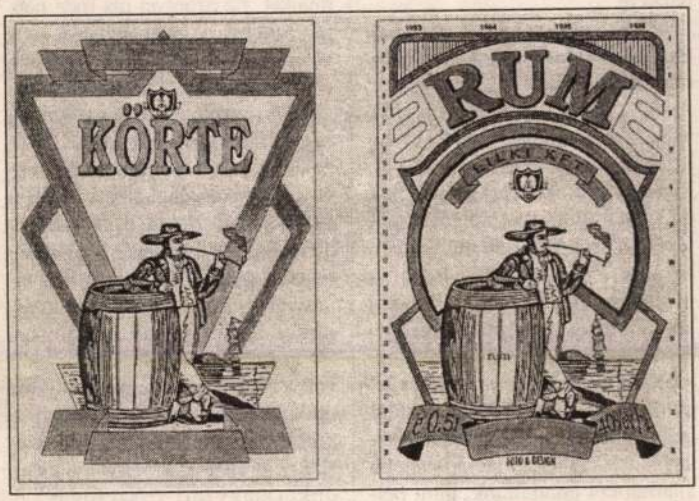

Italosüveg-címke, amely végül nem valósult meg.

A kft. elnevezése egyébként pontosan fedi tevékenységét, a fotón nincs mit magyarázni, a designról pedig jó tudni, hogy elsődleges jelentése nem a formatervezés, hanem a rajzolás-tervezés. Vagyis alkalmazott fotográfiával és grafikával foglalkozik a cég: *Fejér Ernő.*

A tervezésbe sok minden belefér: cégeknek adott már arculatot, élelmiszer-csomagolások készültek rajzasztalán – többek között a Nestlének és a Magginak –, tervezett részvényt, számos katalógust, könyveket kívül-belül, logókat. A számítógépet – szemben a ma általános gyakorlattal – csak a végső fázisban használja, mert a komputert hidegnek tartja, a gondolatra, a tervezésre, a kivitelezésre sokkal érzékenyebb és gyorsabb „műszer" áll rendelkezésére: a keze. A variációk kidolgozása után, a problémáktól megtisztított munkát viszi csak a gépre.

A felsorolásban könyvtervezést is említettünk. De ez csak egyike Fejér Ernő könyves arcainak. Tudniillik jelent már meg saját könyve is – például a Borsod-Abaúj-Zemplént bemutató Megyekönyv, amelynek fotóit is ő készítette –, továbbá róla is szól egy könyv, a Fényképtár-sorozat második kötete, amely a Nemzeti Kulturális Alap és a Fotóművész Szövetség támogatásával jelent meg, és az alkotó eddigi életművét mutatja be.

Áttérve a Nagy és Tsa Művészellátó és Galériára: Miskolcon, a Szentpéteri kapu 1/A alatt mintegy 2500-féle, művészeknek – hivatásosoknak és amatőröknek –, diákoknak, tanároknak való eszközt kínálnak, bemutatókat, tárlatokat rendeznek, okosan vegyítve a kereskedelmet a népműveléssel. Az anyag- és kellékkultúra terjesztésének legújabb állomása lesz az

Ez a Boci csoki külső is a tervasztalon maradt.

a festőállvány-bemutató, amely a műfaj legnevesebbjének, az olasz Mabefnek a termékeit tárja a nagyközönség elé e hét végétől.

A dzsungel készülnek Pé

A Péchy Blanka-díjas, *Szép László* vezette Pécsi Sándor Gurul Színház A dzsungel könyve bemutatójára készül. *Dés László–Geszti Péter–Békés Pál* kétrészes musicaljét a diósgyőri Vasas Művelődési Központban először október 16-án láthatja a közönség. A próbák most hétfőn kezdődtek meg, a rendező Szép László, a zenei vezető *Kalmár Péter*, a koreográfus *Bodrogi Zoltán*. A szerep-

ISMÉT ITT A POP

Ma este: sztárvendégek a Nép

Michael Jackson, a popkirály ma este 8 órakor lép színpadra Budapesten, a Népstadionban. A rajongók már délután 3-tól elfoglalhatják helyeiket a koncert helyszínén.

A sztár színpadra lépése előtt az elmúlt időszak legeredményesebb hazai előadója, a *Hip Hop Boyz* lép fel. Az együttest először hallhatjuk

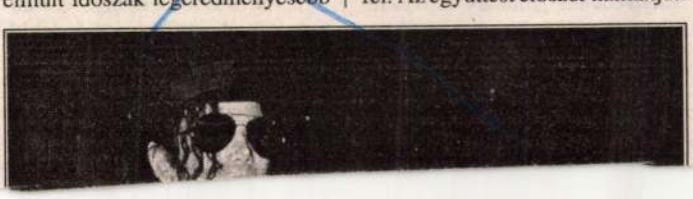

Az önkormányzat nemcsak segélyt, munkát is ad

Csenyétei harc az éhezés ellen

Csenyéte a Cserehát talán egyik legnehezebb helyzetben lévő települése. A '60-as, '70-es években kezdődött innen a lakosok elvándorlása, az elhagyott házakat pedig cigánycsaládok foglalták el. Mára a 330 lakos többsége cigány származású. A gondokat csak fokozta, hogy időközi önkormányzati választásokat kellett kiírni a településen az idén. Áprilisban új polgármestert választottak, Abonyi József, a fancsali faluszövetkezet elnökének személyében. Az eltelt pár hónap tapasztalatairól beszélgettünk a polgármesterrel.

– Csenyéte nagyon sok támogatást kapott eddig is az elmúlt években. Mégis, ha a faluba érkezik az idegen, nem mindig látja ennek nyomát – mondja *Abonyi József* polgármester. – Az új iskola a segítőket dicséri, de bizony a lakóházak omladoznak. Felütötte a fejét az éhezés is. A Csenyéte Alapítvány, amit politikusok, szociológusok hoztak létre, eddig is támogatója volt a falunak. A Soros Alapítvány ugyancsak szponzorálta az iskolát és az óvodát. Az önkormányzat megalakulásakor a legégetőbb feladatunk az volt, hogy enyhítsük a szociális problémákat.

– Bekapcsolódtak a szociális földprogramba is...

– Tavasszal indult programunk, amelyben 103 család vesz részt. Kétszáz négyszögöltől nyolcszáz négyszögölig osztottunk telkeket, attól függően, mely családban hány gyerek van. A Csenyéte Alapítvány támogatásával sikerült 15 hektár földet vásárolnunk, amin a termelés folyik. A Népjóléti Minisztérium pályázatán nyertünk egymillió forintot, amit vetőmag- és műtrágyavásárlásra fordítottunk. Így aztán csak a legalapvetőbb kézimunkát kellett elvégezniük a résztvevőknek. A földeken burgonyát, babot, kukoricát, zöldséget termesztettünk, amiből már nyáron is jutott a konyhára, de enyhíti majd a téli hónapok gondjait is. A földprogramot tovább szeretnénk bővíteni, de ehhez még legalább 50 hektárra lenne szükségünk. Ezért kérem azokat a részarány-tulajdonosokat, akik földdel rendelkeznek ezen a környéken, jelentkezzenek: jó árat kínálunk földjükért, ezer forintot aranykoronánként.

– Több segítő vállalkozás fuladt kudarcba eddig Csenyétén. Ön miben bízik?

– A termelőszövetkezet elnöke voltam ezen a vidéken sokáig. Ismerem az itt élő embereket. Tudom, ha munkát ajánlunk nekik és megtanítjuk őket dolgozni, kis lépésekben ugyan, de előrehaladhatunk. Ezt bizonyítja, hogy az idén 68-an vettek részt a faluból közmunkán, 12-en pedig környezetvédelmi munkát kaptak. Kitakarítottuk a falut, renováltuk a lepusztult házakat. Tervbe vettük, hogy belefogunk az állattenyésztésbe. Kezdetben az igénytelenebb állatfajokra gondoltunk, mint például a kecsketartásra. Csak a megbízhatóbb családok kaphatnak majd később szarvasmarhát, vagy sertést. A hagyományos cigány foglalkozásokba is belekezdenénk. A legfontosabb az, hogy újra dolgozzanak az itt élők, mert csak akkor lehet előrehaladni.

– A holland székhelyű alapítvány írásos anyagaiban is szerepel a csenyétei cigányok megsegítése. Hogyan tudnak együttműködni?

– Együttműködésről nem nagyon beszélhetünk. Azt jó dolognak tartanám, ha jobban koordinálhatnánk a munkát. Ez azonban ma még nem így történik. Alapítványukról az a véleményem, hogy tevékenységük nem éri el a célját. Elsősorban hangulatot teremtenek a falvakban. Jó lenne, ha a jogok mellett a kötelességeket is tudatosítanák az emberekben. A jószándékuk így visszájára fordul, pedig szükség lenne karitatív munkájukra a Cserehátón. Nem elég csupán egy-két csomag vetőmag tavasszal, a látszólagos házigondozás, olykor egy-két ruhanemű. Hosszú távon kell az embereknek a megélhetést biztosítani. Csenyéte helyzete tipikus látlelete a cigányság országos problémájának. Véleményem szerint nem elég az alapítványi és az önkormányzati összefogás. A gyógyír egy kormányprogram lenne.

ma–

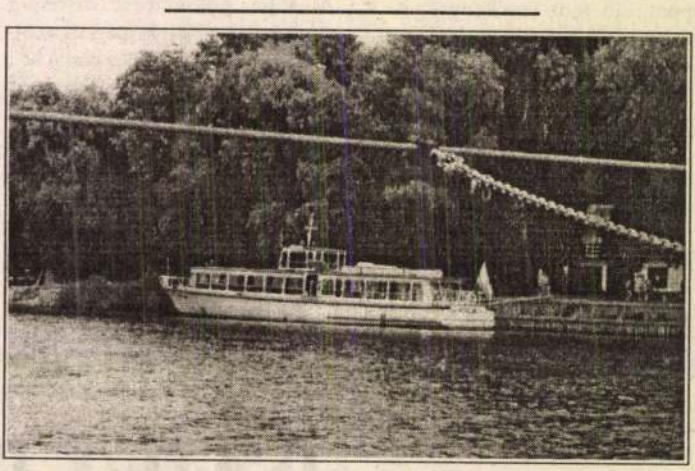

Nagy élményt nyújt a bodrogi hajózás.

MOZAIK

Baranyai Tibor, a Földművelésügyi Minisztérium és *Petró Ede*, a Fővárosi Növényegészségügyi és Talajvédelmi Állomás képviseletében. Ezt követően szabadtéri bemutató következik a Király- és a Betsek-dűlőben. Lehetőség nyílik kötetlen szakmai megbeszélésre is.

KAZINCBARCIKA. Megje-

A Bodrog és környéke

A Tokaj-Hegyalja szőlő- és borgazdaságáról írt könyve után dr. Boros László kandidátus, főiskolai tanár újabb olvasnivalót nyújt át a zempléni táj – a Bodrog, a Bodrogköz iránt érdeklődőknek. A nyíregyházi Bessenyei György Tanárképző Főiskola Földrajzi Tanszéke által kiadott, 127 oldalas, A Bodrog és környéke című könyv sokoldalú-

falvakat, a városok demográfiai mutatóit, így a lakosság számának változását 1870 és 1990 között, a természetes szaporodás és a vándorlási különbözet alakulását.

Három évtized alatt a magyarországi Alsó-Bodrogköz lakossága 17 615 fővel csökkent, amely 42,8 százalékos veszteséget jelent. Legnépesebb településén, Cigándon is csak 3200 ember él, míg a legki-

Fejér Ernő grafikus

KIÁLLÍTÁS

Miskolci Galéria Hunyadi u. 12. Tel.: 355-004
A Miskolci Galéria állandó kiállításai: Kondor Béla-gyűjtemény és Szalay Lajos rajzai

Feledy-ház Deák tér 3. Tel.: 355-472
Feledy Gyula állandó kiállítása.
Nyitva: k–v: 10–16

Kós-ház Görgey A. u. 32. Tel.: 361-413
Kós Károly élete és munkássága, állandó kiállítás
Nyitva: h–cs: 13–17

MissionArt Galéria Széchenyi u. 14. Tel: 326-906
Kortárs avantgarde művészet: A 19–20. századi magyar művészet, különös tekintettel a nagybányai iskola tagjaira. Adás-vétel
Nyitva: h–p: 10–13 és 14–18

Montázs Galéria
Széchenyi u. 36. I. emelet. Tel.: 06-30 534-205
Mág Tamás festőművész kiállítása – júniusban
Nyitva: h–p: 10–18; szo: 9–13

Vian Galéria–Klub
Győri kapu 57. Tel.: 357-072
Kiállítás a MissionArt Galéria anyagából. Nyitva: k–szo: 19 órától

Levente Galéria–Sörözö
Levente vezér u. 8. Tel.: 325-005
Ujfalusy Gábor festőművész kiállítása
Nyitva: h–v: 10.30–22.30

Mini Galéria Kossuth u. 11. Tel.: 327-665
Keller Lívia kiállítása – 05.06-tól 06.20-ig
Nyitva: h–p: 10–18 szo: 10–14

Lillafüred Galéria
Lillafüred. Erzsébet sétány 1. (Palotaszálló)
Pataki János festőművész kiállítása 06.28-ig.

Szakmunkás Galéria
Ifjúság u. 16-20. Tel.: 360-411
Kiállítás a Szemere Bertalan Középiskolában működő szakiskola végzős tanulóinak munkáiból

Fotógaléria Győri kapu 27., Tel: 411-747, 412-508
Fejér Ernő grafikusművész, Balogh Rudolf díjas fotóművész kiállítása.
Nyitva: h–p: 9–18; szo: 10–17

Nagy és Tsa. Galéria – Művészellátó
Szentpéteri kapu 1/A., Tel/fax: 412-363
Budapesti Képzőművészeti Kft. anyagából festménybemutató (Bod László, Losonczi Lilla, Hévizi Éva, Markó Erzsébet festményei)
Megtekinthető: 06.03-tól 06.15-ig
Nyitva: h–p: 9–17; szo. 9–12.

Déli Hírlap 1996. június 12

98 regelmäßig Buda-
Szépművészeti Múz.;
n.-Ausst. / 1908, '14

21

or), Maler, Zeichner,
† 31. 7. 1889 Dres-
Czauczig in Lőcse.
s Leutnant Teiln. an
Dresden (kopierte in
.-Reise nach Brüssel
Jahre in Lőcse nie-
er Städt. Hauptschule
milie nach Dresden,
. – Malte Landschaf-
(z.B. *Am Fluß Labo-*
Smokovec, Aqu., um
hngn v.a. volkstüml.
ift, E. 1850er Jahre).
omant. und z.T. rea-
ch, Dir. der Kobalt-
rs Lucy, 1888; Priv.-
nzeti Gal.: Männer-

ÉS 1991.33.

FEJÉR Emő

EX LIBRIS

BODOR BÉLA

Cigány nevelés és kultúra (összeállította Rácz Gyöngyi)

Az „Eötvös József" Cigány—Magyar Pedagógiai Társaság által tervezett sorozat első kötete tanulmányokat, szépprózai írásokat és dokumentumokat tartalmaz. Szépe György *Nyelv és társadalom* című tanulmánya kissé szétszórtan, de roppant tanulságosan tárgyalja a cigány kétnyelvűségből adódó problémákat. Remélem, hogy ma már fölösleges bizonygatnia a cigány nyelv létezését és létjogosultságát, alkalmasságát a gondolatok kifejezésére. Varga Istvánné *Mikroszintű stratégiák* című írásában az óvodából az iskolába történő átmenet tematikáját közli, aminél aligha találni okosabbat. Ahogyan az óvónő fokozatosan megismerteti a gyerekeket az iskolával, majd közösen vezeti a foglalkozásokat a tanítónővel, és egész évben figyelemmel kíséri az iskolai beilleszkedés menetét — az nemcsak a cigány oktatásban tanulságos. Roppant érdekes Navrackaja Jevgenyina tanárnő ungvári és Szabó Miklós igazgató munkácsi beszámolója. Fantasztikus adat: Ungváron az 1927/28-as tanévben a város mindössze huszonhét cigány lakójának gyermekei számára már önálló cigány iskola működött. fogalmak, dolgok megnevezésére a nemzetközi töveket (autovo-autó, piperi-bors, busoautóbusz stb.) Nem törekedtek mindenáron új szavak alkotására; azokat a szavakat, amelyeket a cigányok magyarul szőnek beszédjükbe, kihagyták a szótárból (tanácsháza, beton, emelet, traktor, polgármester stb.). Munkájukat átgondoltnak és alaposnak látom, bár hozzátartozik az igazsághoz, hogy nem tudok cigányul. Persze ez az első szótár elsősorban nem a nyelvtanulás célját szolgálja, hanem az anyanyelv művelését. *(Kossuth Könyvkiadó, 320 lap, 178 Ft)*

Radó Péter—Tarján G. Gábor: Alsószentmárton (Előtanulmány a cigányközség vizsgálatához)

„... A siklósi piactéren sokadmagammal meg a hátizsákommal feltülekedek a távolsági buszra, mely a társasági élet színtere is egyben... Cigányasszonyok... élénk kiabálással kötözködnek a sofőrrel — „A viteldíjat majd legközelebb... Hogy nyóc forintot kérsz és be se kanyarodsz, ahol kérem..." Tömött szatyrok, kosarak, már éneklésbe kezdő férfiak, nyitott üveg sörökkel, egymás hegyén-hátán, a felismerhetetlenségig mocskos, szakadt üléshuzatokon ül-

garantálása, a szaba
tása.

Röpke dolgozata
a tények cáfolni lát
ját. A háborúban
tasztrófa sújtotta
voltak központi te
alappal operálni, és
eredménnyel tehet
gyelmeztet: ha az
fennmarad, fantom
ként kezd funkcion
hatásfokkal. Úgy lá
cialista országokba
Németországban, O
piac irányító szerep
ros szétrombolása.
a kommunisták és
hanem általában m
len, amely a szab
lajdon józan haszn
zést és a szabadsá
mint legfőbb motiv
állítja. Eszerint nin
az 1947-es német

Szokás Röpkét
mutat kiutat, nem
szerint, ha az embe
nem az a dolga,
Könyvtár, Békéscs

Csíki László: I

Furcsa, egyszerr
Csíki. Verseinek, p
a nem túlzottan s
tést. Kritikáiban,
olykor szét is váli
jóval puhább meg
szerethető író műv
erő dúl, szinte düh
— mondja Gellért
háborúja" költőjén
val élve is túlzás.
korta találkozhatu

VADAS JÓZSEF:

Rajta pajta

Eddig a csöndért mentem a Kálimedencébe. Meg a köveiért, amelyek viszont beszédesek. Útközben betértünk a barátainkhoz. (Sok művésznek van háza, nyaralója errefelé.) Most már dolgom is van e tájon. Néhány hete megnyílt *Salföldön* a *Pajta Galéria*.

A galériát, amely műkereskedésként működik, a kitűnő fotós, Török László és felesége vezeti. Házukban. Az egykori pajtában, ahol most — Frank János szerint a legfontosabb — fehér falak várják a műveket.

A kiállítás címe *The Wall*, alcíme pedig *Denver 2*. Magyarázata a történetben rejlik. A mintegy tucatnyi fotós munkái ez év tavaszán a Colorado állambeli Denverben, a helyi művészeti főiskolán szerepeltek. (Egy cseh anyaggal együtt.) Ott tartották fontosnak arra utalni, hogy ezek a fal másik oldaláról (nem egyszerűen Európából) érkeztek; s hogy itt csupa olyan művész mutatkozik be, aki — munkásságával — alternatívát képvisel.

Falak a fotográfiában is voltak, nemcsak a két Berlin — s vele két társadalmi rendszer — határán. Ezek nem ideológiai kötőanyaggal készültek. Egyszerűen az új nemzedék ütközött a régivel. Minthogy nem érezte jól magát a rá hagyományozott műfajokban. Sem a riportázsban, amelynek — hírmagazinok híján — nem volt élettere: sem a szociofotóban, amit — mivel a hitelességét nem lehetett kétségbe vonni — elbagatelizáltak; sem az olyan kísérletekben, ahol a fotó merőben technikává degradálódott.

Azok a ma harminc- vagy negyvenéves alkotók, akiknek egy, két, esetleg három munkáját bekeretezve a Pajta Galéria falán látjuk, többre vágytak, mint újságírásra — művészetként fogták fel a fényképészetet. Az alapanyagot az objektiválható valóságból merítették, de nem napi híreket vagy eseményeket, még csak nem is társadalmi kóreseteket illusztráló tudósításokat készítettek — még ha arról a világról szólnak is, amelyben élünk.

A paradoxon feloldása egyszerű: önmagukon keresztül mutatják be a történeteket. Személyes élményként, amelynek tárgya a mindennapi élet megannyi esendő jelenete: ahogy a székben fészkelődünk, az asszonyok szótlan testén megakad a szemünk, egy tárgyszörnnyel szembesülünk. A fényképész személyisége így maximálisan érvényesül.

Aki tehát a galériába lép, nem világhírű fotósok agyonreprodukált művének egy-egy hiteles kópiáját látja, illetve vásárolhatja meg, hanem érdekes képeket, amelyek hozzá szólnak. Hogy meg tudják-e szólítani, az más kérdés; sok mindentől függ. A legkevésbé a fotográfusoktól, annál inkább a látogató ízlésétől, érdeklődésétől, műveltségétől. Mindenesetre van miből válogatnia. *Tímár Péter* tetovált férfitestjeitől *Török László* sejtelmes asszonyaiig, *Fejér Ernő* festői csendéleteitől *Vető János* látomásos darabjaiig. S a választék csak bővül; jövőre újabb kiállítás ha nyílik.

A meghívóból tudom, hogy a galériát Galántai György nyitotta meg. Húsz éve — így halad az idő — ő is galerista volt, ha más értelemben is. A balatonboglári temetődomb kápolnájában, amit az egyháztól bérelt, olyan művészeket mutatott be, akik a hivatalos fórumokon nem vagy ritkán jutottak nyilvánossághoz. A Pajta Galéria más világ szülötte: ma már nincs cenzúra és nem kell lázadni vagy lázítani ellene. De a tét nem kisebb. A balatoni aranyhídhoz vagy a hortobágyi délibábhoz szokott embereknek (nemcsak a külföldieknek, hanem honfitársainknak is) megmutatni azt, hogy miképp érzünk és gondolkodunk egy olyan Magyarországon, amely — ez derül ki a képekből — az egyetemes világ része. Az akar lenni.

FEJÉR ERNŐ (FOTOGRÁFUSMŰVÉSZ) TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT 1991 NOVEMBER HATODIKÁN SZERDÁN DÉLUTÁN TIZENHÉT ÓRÁRA A MISKOLCI GALÉRIA CSÖND-REZERVÁTUMÁBA, (DÉRYNÉ U. 5.) TOLLRAJZAIBÓL ÉS MONTÁZSAIBÓL **ORGANON** CÍMMEL RENDEZETT KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA. A KIÁLLÍTÁST ÁLLAMI ÉS POLITIKAI ÉLETÜNK REPREZENTÁNS SZEMÉLYISÉGEI HELYETT **CSARNÓI ZSUZSA** ÉS **GESZTESI KÁROLY** SZÍNMŰVÉSZEK, A MISKOLCI NEMZETI SZÍNHÁZ VEZETŐ MŰVÉSZEI VERSEKKEL OPPONÁLJÁK.

A KIÁLLÍTÁS NOVEMBER NEGYEDIKÉTŐL HUSZONHATODIKÁIG TEKINTHETŐ MEG. NYITVA TARTÁS: HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL MINDENNAP TÍZTŐL TIZENNYOLC ÓRÁIG.

MISKOLC 91 X.29 P.T. III/14

MAGYARORSZÁG 0007 FORINT

UJ MÜVÉSZET

Budapest
Báthory u.1o.
1o54

FEJÉR ERNŐ - fotós

Észak-Magyarország BGG. 06.07.

Fejér-fotók az Ifiházban

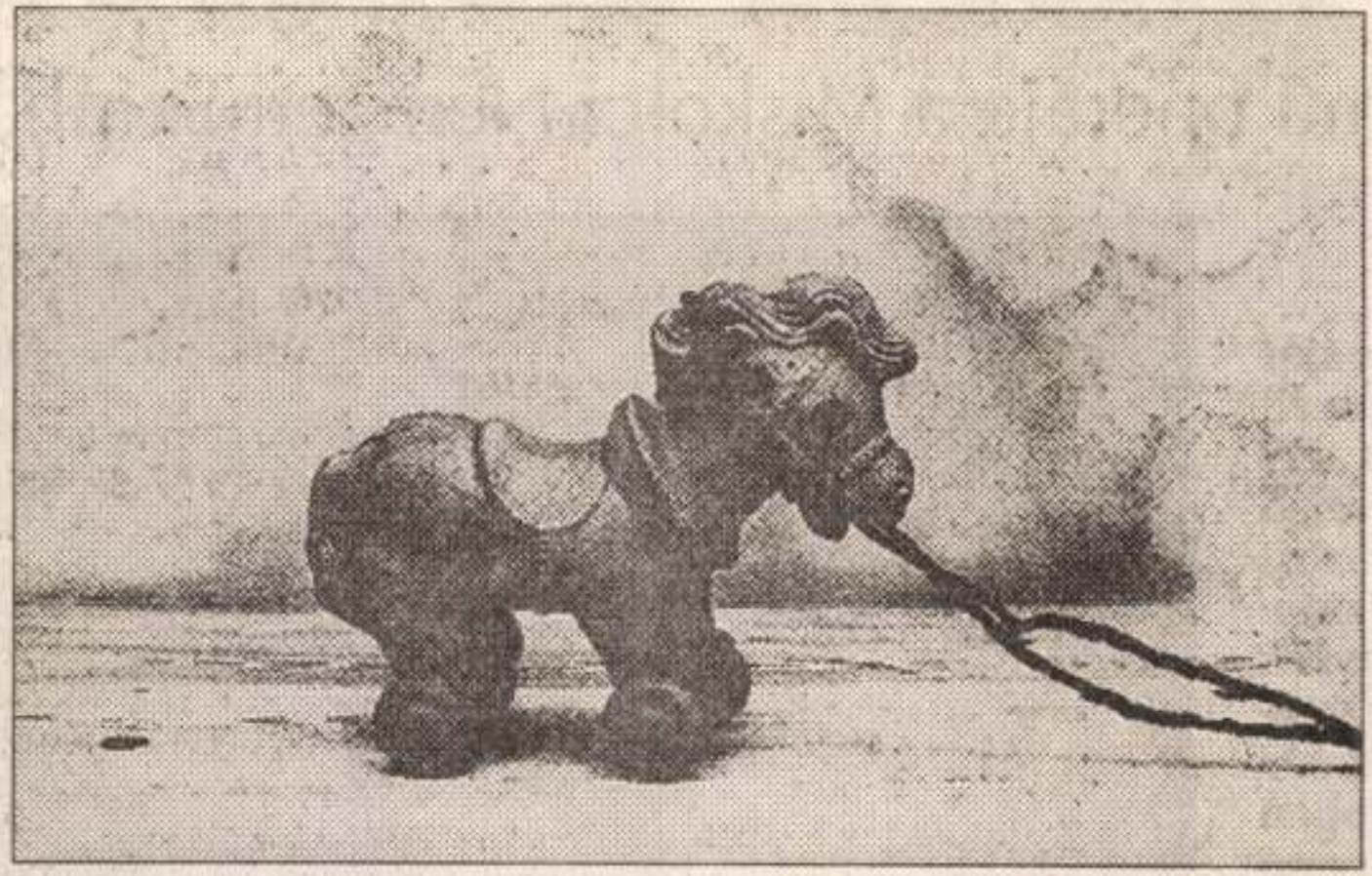

Fejér Ernő miskolci fotóművész munkáiból nyílt kiállítás az elmúlt hét végén Keresztes Lajos nürnbergi galériájában. Június végéig ott láthatja a közönség ezt a „lovas"-képet is. De Miskolcon is találkozhatnak az érdeklődők a művész fotóival, hiszen június 7-étől montázsaival mutatkozik be az Ifjúsági és Szabadidő Ház Fotógalériájában.

t lehet az üldözőből

című operája a Miskolci Nemzeti Színház

Toscáját
a század
ott me-
korabeli
átkozott
ealizmu-
usával".
ely ope-
vek ka-
y éppen
s bemu-
a közön-
t, kidol-
letlenül
Nemzeti
ván ren-
y ennek
az évad

FEJÉR ERNŐ

Bozsik Péter a Sörszótárral örvendezteti meg az irodalom és sörbarátokat, s ebben a számban olvashatunk arról is, hogy mire jó az antropológia.

Tavaszi fotók

Miskolc (ÉM) – A magyar fotós újságírók negyedévente megjelentetnek egy folyóiratot, amelyben egyes képek, képriportok, szólnak a máról, ezzel együtt a riportfotó műfajáról. A Fotóriporter tavaszi számában – a World Press Fotón kiállított döbbenetes (csecsenföldi, iráni stb.) felvételek mellett – láthatunk néhány miskolci kapualjat is, Fejér Ernő fotóművész alkotásait. Illetve megjelent a nívós kiadványban Bócsi Krisztián Mária és József című fotósorozata, amellyel lapunk olvasói már találkozhattak.

Észak-Magyaro. 1996.06.10.

Fanyar dalok

Miskolc (ÉM) – Fanyar dalok címmel Heltai-összeállítást mutat be Lubinszky József és ifj. Somló Ferenc június 11-én, kedden délután 3 órától a Szentpéteri kapui Őszi Napsugár Otthonban. Az összeállításban 25 vers hangzik el, az összekötő szöveg Hegedüs Géza

mölcsfákkal, szőlővel gépesített kerti szerszámokkal sürgősen eladó. 150 000 Ft. 46/311-708. *99837/I

- ELADÓ Lyukóban a Gulya kútnál a buszmegállótól 10 percre levő 915 nm-es telek beállt szőlő és gyümölcsössel. Ára: 150 000 Ft. 46/341-161. *99845/I
- SZIRMABESENYŐ, Király-hegyen 250 négyszögöl telek eladó. Faház, melléképület + víz van. Érd.:46/336-480. *99899/I
- KISTOKAJI pincesoron borház eladó. Érd.: 18 óra után 46/404-257. *99906/I*

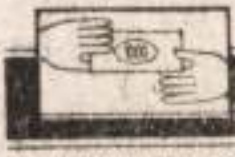

ADÁSVÉTEL

BÚTOR

- ÚJ bőr ülőgarnitúra alkalmi áron eladó. Miskolc, Széchenyi út 54. I/7. Rádiótelefon: 06-20/447-815. *88641/1I
- BÚTOR nagy választékban, kedvezményes áron a DAMIX Bútorszalonból. Miskolc, Kazinczy u. 28. *96803/I
- ANTIK intarziás találó pohárszékkel eladó. 46/312-765. *98325/I
- VÁLASSZA a WEBER Bútor kárpitos garnitúráit. Nagy választék, kedvező ár, gyors, pontos szállítás. Technika Háza. Miskolc, 46/325-055, 46/325-233/19 mellék. *98422/I
- BŐR ülőgarnitúra eladó. Irányár: 70 000 Ft Tel.: 47/374-015, munkaidőben. *98481/I
- ELADÓ 2 db ruhásszekrény, akasztós, polcos és teleszkópos dohányzóasztal. 46/377-392. *98827/I
- ELADÓ 2 db ruhásszekrény, akasztós, polcos és teleszkópos dohányzóasztal. 46/377-392. *98880/I

- COMMODO
gép 2 db jo
mokkal ela
46/431-012.
- AXOMAT-3
kete-feher é
potban reali
003. *99664/
- ELADÓ ige
ható SITA P
su készülék
hatékony el
hetetlen. 46
- ELADÓ Ph
rádió és Jap
zógép. 46/32
- ELADÓ C-6
turbo kárty
nóval, 250 já
zünk. 46/35
8 és 20-21 k
- C-64 MAG
tékprogram
eladó 100
*99858/I
- SEGA Meg
csolható ját
I.á.: 20
99867/I

GÉP, SZER

- ELADÓ Dr
ár: 11 E Ft
- 8 LE BRI
magolásba
badság u. 5
- MTZ 550-e
jes Lajta
secskavágó
Érd.: Misk
*96840/I
- KISIPARI,
lagfűrész
Erika tásk
háza, Tam

FEJÉR ERNŐ

Fejér-fotók

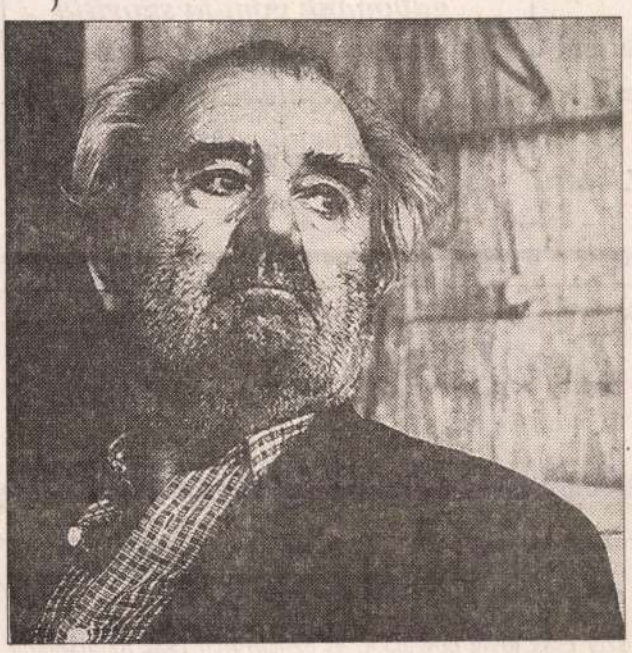

Vesztesek. Részlet a sorozatból.

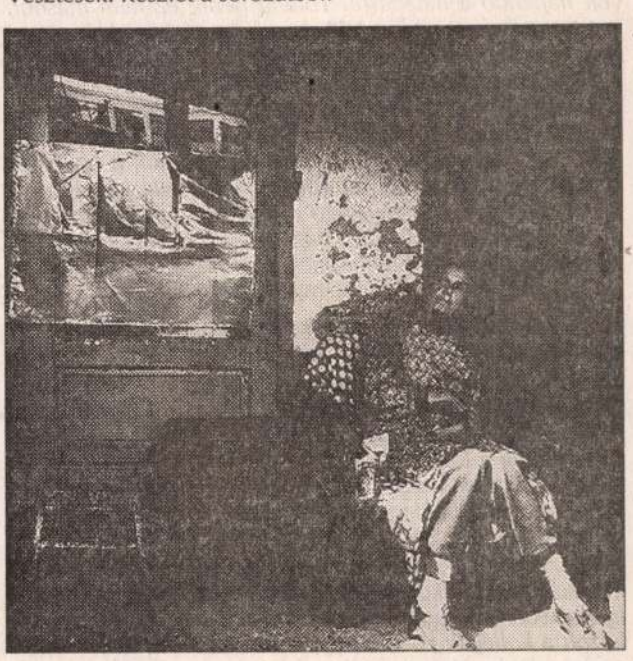

Vesztesek. Részlet a sorozatból.

Egy galéria emlékére

Fejér Ernő fotó- és grafikusművész fotográfiáit gyűjti kötetbe a Magyar Fotóművészek Szövetsége és a Pelikán Kiadó gondozásában megjelent album, a Fényképtár sorozat második kötete. A változatos képi világ művészi megközelítésben szól Miskolcról, a társadalomról, ködös, komor múltról és jelenről. Szoktatja szemünket a szokhatatlanhoz...

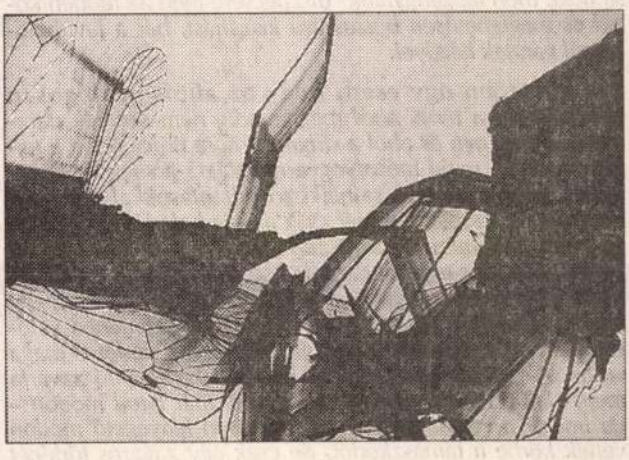

A repülés ürügyén

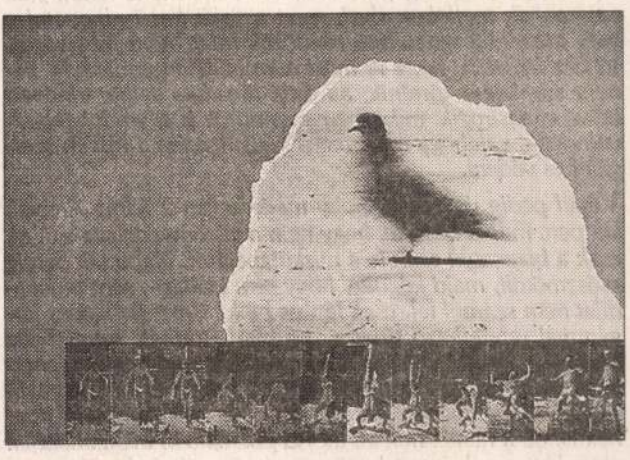

Muybridge parafrázis, II.

Észak-Magyarország 1996.07.20.

dül
zülnek
nélkül.
szól
III. oldal

Kiáltó

Most, amikor millió tonnaszámra termett gabonánk gondja szorítja a magyar mezőgazdaságot, illő megemlékezni a korábbi földművelőkről.

VII. oldal

Beolvadás

BÁNHEGYI GÁBOR

Úgy esett, hogy a minap Pécsről hazafelé jövet éppen a Petőfi hídon közelíttetett meg Budapest utóbbi része. Langymeleg szombat este volt, negyed tizenegyet mutatott az óra, az autó vidáman pöfögött, talán vezetőjével együtt örült annak, hogy ilyen tempó mellett még éjfél előtt elérődik az otthon, a kies Miskolc városa.

Aztán pedig úgy esett, hogy a Nagykörúton a gázpedál egyszer csak tövig beszaladt, és ezután már csak az alapjárat mormogott csendes egykedvűséggel, az autó viszont nem volt hajlandó a haladásra. Történt pedig ez nem máshol, mit az „ezerszer áldott VIII. kerületben", annak is a legdzsumbujabb részében, a Rákóczi tér sarkán. Az ezernyi fertővel szennyezett terület közvetlen közelében a kispolgári tudatot a rettegés töltötte el, a kiszolgáltatottság tehetetlen érzése egyre erősebben markolta a szívet. Lelki szemek előtt már megjelentek a marcona strigók, akik a hozzájuk tartozó ledér nőszemélyek gúnyos nevetéssel kísért durva biztatásától felajzva fenyegető arckifejezéssel közelítik meg a szerencsétlen lerobbant autóst, hogy bevonszolják egy sötét kapualjba, ahol némi ütlegekkel kísérve megszabadítják minden általuk fölöslegesnek ítélt értéktárgyától.

Nem egészen így esett, hanem úgy, hogy hirtelen felbukkant egy, a cigányok népes csoportjába tartozó tízéves forma srác, és sajnálkozó mosollyal kérdezte a lerobbanás okát, majd lelkesen segített eltolni a saroktól legalább hat méternyire az autót – mert a szabál' az szabál'! –, ami ettől még mindig a Rákóczi tér „közele" maradt. A fiatal segéderő ezt követően odaszaladt a közelben drosztoló taxishoz, aki szemmel láthatóan egész éjszakáját arra készült áldozni, hogy az örömlányokat és véderőiket fuvarozza szükség esetén. A sofőr kisvártatva megjelent, és kérdezte a probléma okát, majd mikor meghallotta a hevenyészett diagnózist (gázbowden-szakadás) legott kocsijába pattant, és szétbrékózott a kollégák között, hogy nincs-e valakinek felesleges gázbowdenje. Nem volt, de adatott egy tanács, hogy talán a Sárga Angyal.

Ezért úgy esett, hogy az alkalmi strigó-pillangó sorfal között a kárvallott elindult pénzzel működő telefonfülkét keresni. Röpke negyedórás séta után találtatott egy, amely nem dobta ki az érmét, csak az éppen foglalt volt. Fehér bőrű magyar lányok hallgattak unottan benne nagyokat, miközben eleinte érdeklődéssel, később egyre nagyobb közönnyel, végül kifejezett undorral bámulták az egyre feszültebben a fülkeajtó előtt toporgó készülékre várót, aki nem átallja felalá sétálásával kifejezni türelmetlenségét, miközben nekik fantasztikusan nagy hallgatnivalójuk akadt a langymeleg pesti éjszakában. Nem is bírták sokáig idegekkel, mert elfordultak. Újabb tízperces séta után útba akadt két közeg, akik éppen szorgosan szolgáltak és védtek, azaz cefetre olvastak egy kétségkívül szabályos forgalmi engedélyt. Logikus munkamegosztással, egyikük zseblámpázott, másikuk olvasott. Arc mosolyra derült, kérés elhangzott, de a közegeket nem hatotta meg a nem működő, vagy foglalt telefonfülkék története, mert zord szigorral közölték, ők ugyan nem hívnak sehova semmiféle Sárga Angyalt. Sebaj, mert az út túloldalán két ifjú hölgy libegett be egy fülkébe. Gyors loholás, és minő szerencse, a fülke pénzes is, működik is, és a hölgyek sem bőbeszédűek. Kilibbenésükkor azért még elhangzik egy megerősítő kérdés a készülék működőképességéről, amelyre a hölgyemények egy szótlan, de elég megvető végigméréssel reagálnak, majd tova. Oda se neki, mert az „angyalok" diszpécsere ígéri az időben közel és meglehetősen borsos árú kiszállást, bár a javíthatóságról vannak kételyei.

Ezt követően úgy esett, hogy az autós gyalogosan visszasuhant a térre, ahol még mindig nem szedték darabokra a járgányt, és ahol a strigók sofőre érdeklődött a fejleményekről, majd mosolyogva nyugtázta a segítség közeledtét, ahol a ledérek sajnálkozó pillantásokkal illették a langymeleg éjszakában már csak autója haladásképtelensége miatt nyugtalan alkalmi álló „társat". A helyhez kötött pedig néha már-már mulatott is magában azon a meglehetősen idétlen helyzeten, hogy a Rákóczi téren egy, csak egy legény támasztja bőszen – és a kívülállók szemében valószínűleg odatartozóan – kocsija oldalát, az pedig ő maga volna. A „mulatozást" csak öt helybéli keményfiú zavarta meg, akik a lelki szemek által egyszer már látott módon – de immár a valóságban – meglehetősen fenyegető módon vették körbe a támaszkodót, de csak egy zavaros történet hangzott el jövő héten visszakapandó jogosítványról, közelben álló „saját" gépkocsiról, amit el kellene hozni „ide valamelyik mellékutcába", mert a saját kezű elhozatal a még közelebb igazoltató rendőrök miatt nem lehetséges. Válasz hallatán, hogy itt most nem céltalan támasztás, hanem várakozás történik, az ötök társulata szinte elnézést kérve elmasírozik, miközben a rendőrök is egyre inkább távolodnak, valahogy most nincs kedvük ezen a részen szolgálni és védeni.

Végül pedig úgy esett, hogy megérkezett a Sárga Angyal, két perc múlva közölte, hogy nem a gázbowden szakadt el, csak a bizgentyű esett le a miskulanciáról, újabb két percig szöszmötölt, majd közölte, hogy sem kiállási-, sem munkadíjat nem számol fel, csak lépjen be az ismét járóképes járgánnyal rendelkező tulaj a „Klubba". Indítás, sebességbe kapcsolás, index kitétele, lassú gázadás, majd egy pillantás a fal felé, ahol az unottan álldogáló strigók és hölgyhozzátartozóik biztatóan elmosolyodnak, és már majdnem intenek is, de a nehéz fiúk az utolsó pillanatban meggondolják magukat, arcuk ismét közönyössé változik és blazírtan tovább bámészkodnak.

Fejér Ernő

Fejér Ernő: A repülés ürügyén
(egy grafikus emlékére)

Fejér Ernő

— **Fotográfiák** címmel kiállítás nyílt meg hétfőn Fejér Ernő munkáiból, a Váci utcai Fotóművészeti Galériában. A tárlaton a fotóművész hetvenhárom, az utóbbi négy évben készült képe látható. A kiállított művek a helyszínen megvásárolhatók. A bemutató február 28-ig tekinthető meg.

Magyar Nemzet 1986. II. 4.

Fejér Ernő

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Gyáfi Zsuzsa

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 NOV 9
1021.

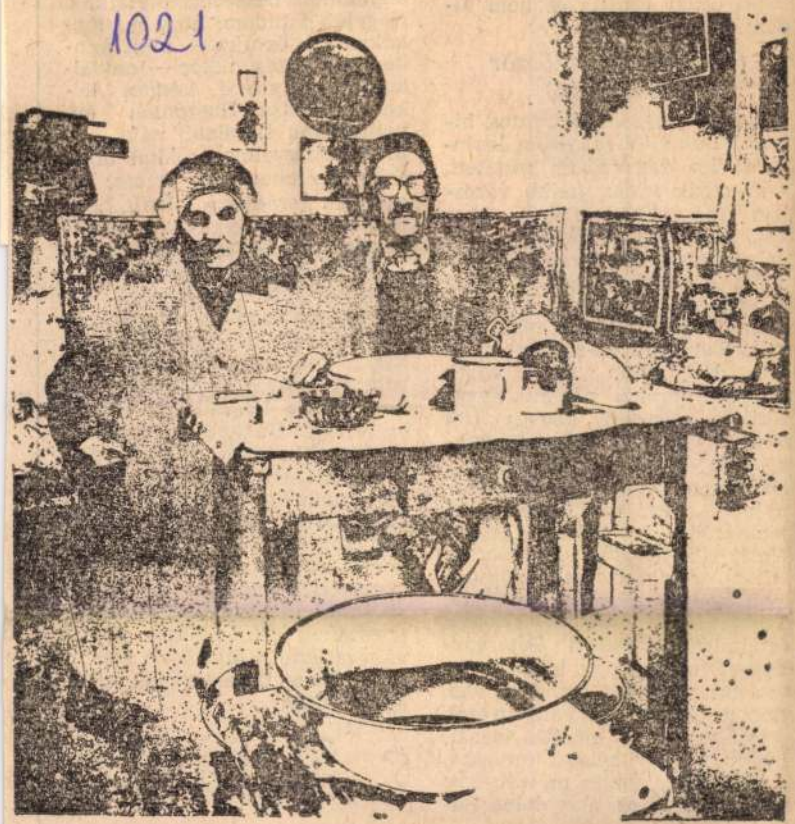

Fejér Ernő: Szociografika

mi másnak a pótlására
tehát ürügy csupán és
dományként fogadják.

(Október 30.: Elős
Európában)

A cím, persze nem po
szen *Danyiil Granyin*,
grádi író Európában s
s az egyik legeurópaibb
ban (ha egyáltalán ily
zás, jelző megengedhető)
pályafutását, ott él mind a mai napig. A háború idején résztvett a Baltikum felszabadításában és eljutott egészen Königsbergig — ez is Európa. Szellemileg mindig Európában élt: egyik nyilatkozatában, például, Franz Kafkát említi kedves írói között, Tolsztoj, Dosztojevszkij és Csehov mellett. Találkoztam magam is Granyinnal, itt, Budapesten. A leningrádi blokád „civil" életét bemutató, a belorusz *Alesz Adamoviccsal* közösen írott könyve megjelenése táján. Szokták emlegetni, hogy az orosz értelmiség soraiban Pétervárnak—Leningrádnak külön, ha tetszik: minőségi csengése van. Éppen Granyinnal váltva a szót, értettem meg e mondás igazát, amely a mély belső kutúrára, a hivalkodásmentes műveltségre vonatkozik. Nos, más dolog Eu-

kezőleg: világképe, eszményei állandóak, új élményeit ezekhez méri, így fűti fel képzeletét, ekként képes csodálni mások teljesítményeit, és ezekből táplálkozik éles kritikája. Temesvárott, Kolozsvárott és Bukarestben voltak lakásai. De otthon érzi magát Budapesten meg Párizsban, barátai vannak Pozsonyban, Újvidéken, Moszkvában nemrég tanulmányt írtak költészetéről. Ez a régi *Korunk* szellemisége: otthonodban akkor élhetsz igazán, ha a világhoz méred magad, s a világban az otthon gondjai-eredményei igazítanak el. Méliusz József változatlanul e szabályok szerint él. Szellemi fiatalságának ez az egyik „titka".

Σ Fekete Pál

szövegmondásnál. Kivülállását feladó gesztusa, a halott Phaidra iránti részvét megnyilatkozásában szép színészi pillanat. Szemtesként *Sárkány Jánost* láttuk.

Vayer Tamás, a filmes díszlettervező nagyszerű színpadáról már szóltunk. Kitűnőek ezúttal is, bár inkább Csiszár Imre előadásához, mint Enquist művéhez igazodnak *Szakács Györgyi* jelmezei; a sminkből, a festékből ezúttal is többet használnak el a kellőnél. A néző elképzeli, elhiszi a vért, a sebeket, a gyilkolást, az erőszakot akkor is, ha valamivel kevesebb piros festéket fogyaszt el az előadás. Nagyon jó *Mártha István* kísérőzenéje. Igazodik a mű szellemiségéhez, érzelmi íveihez, költői látomásosságához, virtuózan elegyít konkrét zajokat, hangeffektusokat a zenei hangzatokkal. Igényes, ugyanakkor magát a produkció szolgálatába állító, művészi teljesítmény.

Így kezdődött az 1985/86-os színházi évad. Igényes kezdet; bizalmat s reményt kelt a folytatás iránt. Illyés epikus történelmi tablója s Enyuist mitikus-költői víziója szinte a drámai műfaj lehetséges pólusait érve el különböznek egymástól. Mégis, rokonok. Üzenetük, humanista mondandójuk okán. S ez az üzenet él és hat bennünk tovább. Emberségről, szeretetről, haza és nép iránti hűségről, a béke, a harmónia, a rend vágyáról; míg felettünk baljós szárnyak suhognak a levegőben.

PAPP LAJOS

Képek és trükkök

Két kiállítás a Miskolci Galériában

Kockázatos vállalkozás manapság fotókkal közönség elé állni. Kockázatos, mert sok a fotós és sok a fotó, a kamerákkal közvetített világ az egyén által soha át nem élhető mennyiségben áraszt el bennünket kétdimenziós minőségével, a családi fényképalbumoktól a videoklipekig, a könyvillusztrációktól az űrfényképekig stb. Az az, de mégsem az, az ott vagyok, de nem vagyok ott illúziója, mely a fotó primer naturalizmusának, a film (mozgókép) egyidejűségének velejárójaként áthatja gondolkodásunkat, és persze a mennyiség dömpingjével párhuzamosan, figyelmetlenné, fásulttá tesz bennünket a minőség iránt. Ha nem egyenesen kétkedővé is mindenfajta kamerás attitűddel, s annak következményeként magával a valósággal szemben. Hiába a technikai perfekció, hiába a kockázattól sem visszariadó témakereső bátorság, a mondanivaló csodálatot kiváltó, vagy épp torokszorító hevülete — mindez csak kezdet lehet ma már, még akkor is, ha látszólag az elnyerhető maximum sem több ennél. Hogy hol a kettő közötti határvonal, mikor nő át a véletlen expozíció tudatos magatartássá, a szerencsés vagy kötelességszerű zárkattanás erkölcsileg is minden következményt vállaló művészi tettbe, az attól függ, vajon odavissza alapon, vitathatatlan kölcsönhatásban alakult-e az objektív mögött lesben álló ember, s a lencse előtt lesben álló világ közötti távolság. Mert a profizmushoz és egy jó képhez elég, ha az adott valóságot fókuszáljuk, s mi magunk csak oly mértékben veszünk ebben részt, amennyire praktikussága folytán szükségszerű. A praktikusság egyébként meglehetősen tág értelmű, mert magában foglalhatja akár a döbbenet, a felháborodás, a meghatódás viszonylatait is. Mi lehet még ezen túl? Nem ez-e a maximum?

Valójában szinte semmi sem lehet már ezen túl, s látszólag valóban ez a maximum. Az átmenet akkor érhető tetten, amikor azt firtatjuk, vajon a lesben álló világ képes-e ugyanúgy gyújtópontjába fogni a kamera túloldalán élő embert, miként az teszi vele. Hogy le tudja-e leplezni, meg tudja-e váltani, s egyáltalán: meg kívánja-e örökíteni.

Ha Fejér Ernőnek csupán a montázsait láttam volna a Miskolci Galériában, akkor aligha mondanám azt, hogy azon kiválasztottak közé tartozik, akiket a világ kegyesen és biztatón „visszafényképez". Ezek a művek ugyanis csupán szellemes leckefelmondások, jó ízléssel és jó érzékkel elkészített ujjgyakorlatok, amelyek arról győzhetik meg a látogatót, hogy Fejér Ernőnek kisujjában a szakmai tudás, és képes — esetünkben — Kassák Lajos, vagy Bálint Endre képírói játékszabályai szerint megnyerni egy kiállítótermi mérkőzés első „menetét", melynek díja van, nevezetesen a látogató, a néző érdeklődésének a felkeltése és szimpátiája. Szimpátiája és türelme ahhoz a második és harmadik „menethez", ahol megmutatkoznak Fejér Ernő igazi erényei, lelepleződései és megörökítettsége önnön művei — a lesben álló világ — által. És szükség van a befogadói türelemre, nem az elnéző és megbocsátó türelemre, hanem a természetes és magától értetődő nézői figyelemre. Az ún. csendéletsorozatok, majd a Vesztesek-ciklus már nem szimpla intellektuális játékok, virtuóz vizuális leleményekmelyek képzettársítási rugalmasságunkat teszik próbára, hanem létezésünk leglényegének kíméletlen analízisei, erkölcsi kondíciónk próbája egy olyan örvényben, melynek szívó-taszító erővonalait az egyén egzisztenciális magárahagyatottsága, társadalmi identitása, valamint a halállal való szembenézés kikerülhetetlen gesztusai rajzolják meg. Oly pillanatok rögzültek itt a fényérzékeny papíron, melyekkel szemben az ember egyébként érzéketlennek igyekszik mutatkozni, azok a szituációk tűnnek fel kérlelhetetlenül, amelyekben legszívesebben félrefordítjuk a tekintetünket. S vonatkozik ez nem csupán a mások — szemünk által szemérmesen kikerülhető — nyomorúságára, hanem önnön helyzetmeghatározásunk — védekezésből fakadó — gyakori elodázására. Fejér Ernő megtette helyettünk is ezt a kínos, kényelmetlen utat, meggyőzve mindannyiunkat arról az igazságáról, hogy individualitásunk sérthetetlennek vélt bástyái épp külső meghatározottságuknál fogva állnak, vagy omlanak össze nap mint nap.

FEJÉR ERNŐ

Napjaink, 1985/11.

OKTÓBER 8–NOVEMBER 5: SZOVJET FILMEK FESZTIVÁLJA BORSODBAN / DÍSZELŐADÁS ÉS MEGNYITÓ ÓZDON: GYŐZELMI DÍSZSZEMLE / AZ ÉLET MUZSIKÁJA CÍMŰ MAGYAR–SZOVJET KOPRODUKCIÓS FILM DÍSZELŐADÁSA SÁTORALJAÚJHELYEN / KÖZÖNSÉGTALÁLKOZÓ ESZENYI ENIKŐ ÉS ÚJHELYI JÁNOS RÉSZVÉTELÉVEL / KI TUD TÖBBET A SZOVJET FILMMŰVÉSZETRŐL? VETÉLKEDŐ SZOCIALISTA BRIGÁDOKNAK / FILMPLAKÁTOK KIÁLLÍTÁSA MISKOLCON / JÖJJ ÉS LÁSD! ELEM KLIMOV FILMJÉNEK PROGRAMZÁRÓ DÍSZELŐADÁSA MISKOLCON

ORGANON. FEJÉR ERNŐ RAJZAI ÉS MONTÁZSAI

A MŰCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT
1991. MÁJUS 14-ÉN KEDDEN, 17 ÓRÁRA

FEJÉR ERNŐ
ORGANON
CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA.

MEGNYITJA
JANKOVICS MARCELL

ERNST MÚZEUM. BUDAPEST, VI. NAGYMEZŐ U. 8.
A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ JÚNIUS 9-IG
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10–18 ÓRÁIG.

ERNST MÚZEUM. BP. VI. NAGYMEZŐ U. 8.

FEJÉR ERNŐ

ORGANON. FEJÉR ERNŐ RAJZAI ÉS MONTÁZSAI

A MŰCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT
1991. MÁJUS 14-ÉN KEDDEN, 17 ÓRÁRA

FEJÉR ERNŐ
ORGANON
CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA.

MEGNYITJA
JANKOVICS MARCELL

ERNST MÚZEUM. BUDAPEST, VI. NAGYMEZŐ U. 8.
A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ JÚNIUS 9-IG
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10–18 ÓRÁIG.

ERNST MÚZEUM. BP. VI. NAGYMEZŐ U. 8.

FEJÉR Ernő

CHIKÁN Bálnt: Uszó szobrok - elúszó (?) kortárs
művészeti galériák. = Magyar Hírlap, 24.év.f
129.sz. 1991. junius 4 11.p.

Bp.,,Ernst Muzeum kiáll.

ben. Az ala javasol vizs-
history things", ami nem
l cultu fogalmával /"used
s to dis guish idea or
from ar cts"/. A cal: "to
objects der the rubric of
term in des both artifacts
both re cas and unique exam-
nd exp sions". i.h 9.
H.: Med tions on a Hobby
of Art ic Form /1951/. Me-
by Hors nd other Essays on
Londor 963. 4, és ő: Ernst
kapcsol an /szándék és ered-
: Achie ment in Medi aeval
und mi alalterlich Kunst,

új tükörkép

FEJÉR ERNŐ: GYERMEKKOROM HELYSZÍNEI No 1. (1984–85)

A Gyermekkorom helyszínei
című sorozat tájfényképek sora.
A legtöbbje zord iparvidék;
elhagyatott, kietlen, lepusztult;
alig akad itt részlet,
amibe az emlékezet megkapaszkodhat.
Fejér Ernőnél e rideg helyszínek az érzelmek hatására
líraivá szelídülnek.
Fényképeinek borongós hangulata, sejtelmes lágysága
az élmény jó közvetítője: beavatottak leszünk.
S mintha káprázat játszana velünk:
tudjuk, hogy a jelent látjuk,
mégis múltnak érezzük azt,
amit látunk.

GERA MIHÁLY

EGY KÉP A FOTÓMŰVÉSZETI GALÉRIÁBÓL

Új Tükör, XXIV. évf. 20. sz. 1987

KÖNYVKÉSZÍTŐK HALHATATLANSÁGA

SZÁNTÓ TIBOR KÖSZÖNTÉSE

A könyvek éppoly halandók, mint akik létrehozzák őket, s éppúgy halhatatlanok is. Aki halhatatlan remekművek kiadásához, könyvvé formálásához köti életét, annak ugy lehet magának is van esélye a halhatatlanságra. A magyar századelő könyvkiadása két ilyen könyvkészítő mestert is elindított a halhatatlanná válás útján: a gyomai Kner Imrét és a békéscsabai Tevan Andort. A fiatal betűszedő, majd tervező tipográfus, a Bauhaus-iskola hazai mesterének, Bortnyik Sándornak egykori famulusa, Szántó Tibor – az ő csodálójuk, tanítványuk és barátjuk, alkotómunkájuk megszakadása után pedig törekvéseik folytatója, örökségük felvállalója. Akárcsak az ő munkájuk, alkotó munkájuk megszakadása a könyvművészet hagyományaiban gyökerezik; a XVI. században kialakult betűtípust használ, s ezt mesterien egyesíti a formatervezés mai hagyományaival. Egyszerre modern és hagyományos. Eredetiségében is egyszerű. Az ő könyvkészítése – az egyszerűség művészete.

Íróasztalomon két tipográfiai mestermunka: Szántó Tibor maga tervezte katalógusa a Vigadó Galériában május 7-én megnyílt jubileumi kiállításáról, és egy bibliofil könyv, melyben „barátai, tisztelői, munkatársai és tanítványai" méltatják a hazai tipográfia és könyvkészítés kiváló mai mesterét. E két gyönyörű nyomtatvány arról tanúskodik, hogy a hetvenöt éves mester barátainak és méltatóinak sora Illyés Gyulától és Keresztury Dezsőtől Victor Vasarelyig és Weöres Sándorig terjed; hogy munkái eljutottak a nagyvilágba oly hozzáértő és megbecsülő könyvgyűjtőkhöz is, mint például Robert Graves és II. János Pál pápa (ő – Lékay biboros útján – a Jordánszky kódex csodálatos hasonmás kiadásáért küldte apostoli áldását és elismerését a Helikon Kiadó művészeti vezetőjének). De hadd ne soroljam most Szántó Tibornak a katalógusban feltüntetett kiállításait idehaza és szerte a világban, ezeken kapott érmeit, okleveleit, hazai és külföldi kitüntetéseit mestermunkáiért, a harmincas évektől napjainkig.

Ő maga Pályám emlékezete című önvallomását e szavakkal zárja: „... Hibátlan könyvet eddig nem sikerült csinálnom. ... Ha még néhány évig egészségesen munkálkodhatom, talán sikerül egyszer olyan könyvet is létrehoznom – költő, képíró, fotós és legelsőbb nyomdász barátaimmal –, amely tökéletes és hibátlan lesz." Victor Vasarely viszont 1982-ben a párizsi Galérie D' Orsay-ben rendezett kiállításának megnyitásán így méltatta őt: „Szántó Tibor káprázatos mesterévé vált művészetének, a könyvnek. Elérkezett az alkalom arra, hogy Párizs, majd a nagyvilág közönsége is megcsodálja a nagy hírű magyar művész életművét." Életműkiállítása a pesti Vigadóban – számos korábbi tárlata után – most alkalmat ad erre hazai közönségünknek is.

Szántó Tibor művészi képzelete, életereje és munkabírása kimeríthetetlennek látszik. Róla aztán elmondható: nulla dies sine linea, egyetlen napja sem múlik el munka nélkül, és amihez hozzányúl, arannyá válik a kezében. A Magyar Helikon, melynek negyedszázada művészeti irányítója, egyike azon hazai könyvkiadóknak – ha ugyan nem az egyetlen ilyen –, mely nem szorul állami dotációra, s még devizajövedelmet is hoz az országnak. Erthető hát, mondhatnánk némi iróniával, hogy Szántó Tibornak nemcsak barátai, hívei és tisztelői vannak, hanem ellenségei és „ellendrukkerei" is.

Mi, barátai, szeretjük és nagyra becsüljük. Nem feledjük, hogy ő készítette el annak idején az induló Új Tükör nyomdai makettjét. S külön is hálásak vagyunk neki egyik legszebb vállalkozásunkért, a költészetet és képzőművészetet társító kép-vers sorozatáért, melyet három éven át ő szervezett, szerkesztett és tipografizált.

Mit is kívánhatnánk Szántó Tibornak hetvenötödik születésnapjára? Azt, hogy maradjon meg olyannak, amilyen. Hogy maradjanak meg körülötte azok, akiket szeret, akik közel állnak hozzá, s hozzáértő kritikusai is. S ha ennek az ára, tartsa meg a sors ellenségeit és rosszakaróit is. A valódi mester általuk is épül, edződik és erősödik.

MAJOR OTTO

A MŰVÉSZ PORTRÉJA
VAHL OTTÓ FELVÉTELE

A **Miskolci Galéria** tisztelettel meghívja Önt
1999. április 23-án, pénteken délután 3 órára

FEJÉR ERNŐ

Balogh Rudolf díjas grafikus- és fotóművész

„BARLANGRAJZOK"

című kiállításának megnyitására
a Rákóczi-házba (Miskolci Galéria, Miskolc, Rákóczi u. 2.)

A kiállítást megnyitja:
JANKOVICS MARCELL

Művészeti rendező: Fejér Ernő
Kurátor: Szoboszlai Lilla
Technikai rendező: Ádám János

A kiállítás megtekinthető 1999. június 13-ig
hétfő kivételével 9-17 óráig.

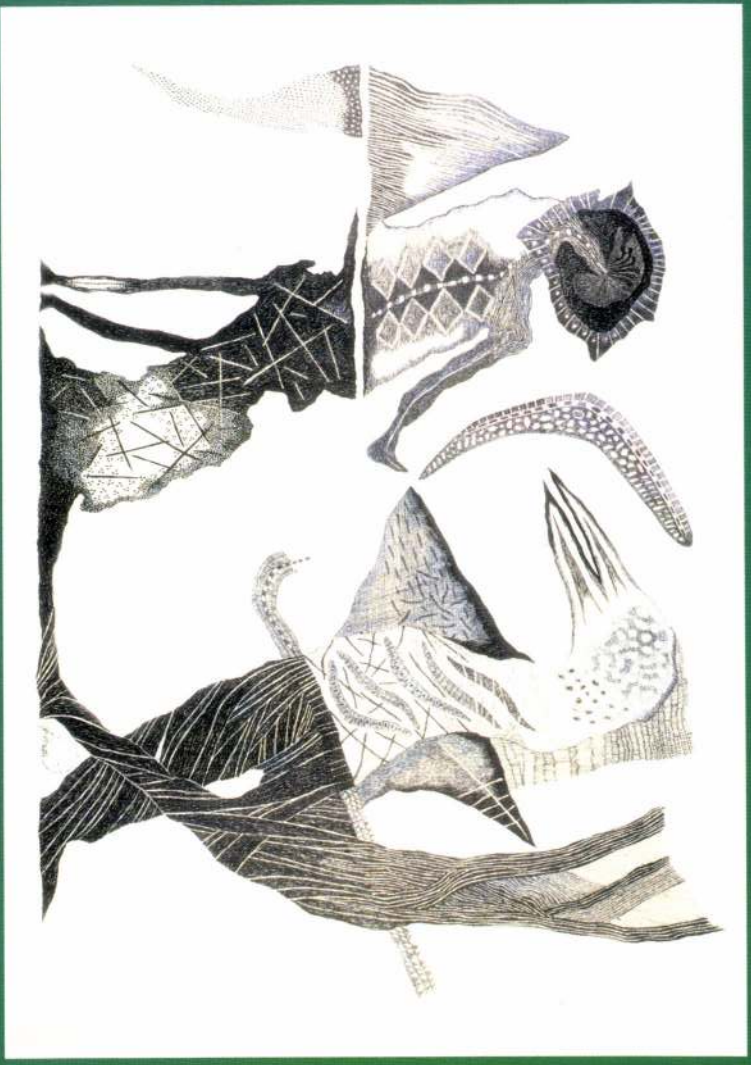

Bumerángtangó – 1989. II. 2. 30X40 cm toll, tus, sz. ceruza

Napjaink, XXIII. évf. 5. sz. 1984

FEJÉR ERNŐ

konzervesdobozaiból tákolt mólója mellett. Navigátora az igazság albatrosza, sarkcsillaga az alkotásban testet öltött kifejezésvágy misztikus fénye, mely látszólag kívül esik a józan ész műholdakkal becserkészett zoodiákusán.

A képíró fest és rajzol; hiszi, hogy az életet, s nem annak tetszetős szinonimáját rámázza be. Lelkének műszempilláit és parókáját — amiket a kicsinyes lét, mint kötelező munkaruhát vétet fel vele nap mint nap — lehúzza, ezer kacatot tép le magáról, ha becsületes, fáradhatatlanul, egészen addig végezve e műveletet, míg úgy érzi, teljesen mezítelen. És ekkor a világ is ruhátlanná lesz körülötte, a kedély és az értelem, vagy ha tetszik: az ihlet szublimációja nyomán nem látszik más, mint pucéran a kor, melyben él, a vasak rozsdalebenye, a betonfelületek apró egyenetlensége... Érzi a föld súlyos mélységét, tudja, hogy felette az eget kiégette a nap, a papíron sötét folttal jelöli majd a helyét, madarat röptet hozzá reménykedve, mely a láthatatlan rádióüzenetek titkos és nyomasztó hálóján verekszi magát keresztül, s mire újra feltekint hozzá, már éjszaka van, az ég intim sarkában gubbaszt a hold.

*

Elődök, példaképek, társak, hovatartozás...?

Öt évvel volt fiatalabb Kondor Bélánál, majdnem egy napon születtek, s tizenegy évvel élte túl hitbéli bátyját. 1973-tól kezdve egyike volt azoknak, akik el nem mulasztották Kondor Béla madarait-angyalait-repülőmasináit nap-nap után kiengedni a blöff, a művészi restség, a hazugság kalitkájából. Talán innen a szárnyaknak, mint motívumnak már-már jelszó értékű jelenléte képein.

Eltemette Csohány Kálmánt, Lukovszky Lászlót, aztán 1983-ban ő is távozott, magára hagyva legjobb barátját, Feledy Gyulát, s mindazokat, akik a miskolci grafikai műhely tagjai, neveltjei. Ez a műhely — bár valamennyi műterme sosem volt Miskolcon — a felszabadulás utáni szocialista képzőművészetünk történetileg és eszmeileg egyaránt fontos, de ilyen értelemben és elnevezésként alig-alig elismert fóruma tehát tovább apadt, lassan kifosztja a halál, s a vidéki lét szorongató realitása. A miskolci grafikai műhely — elnevezéstől és reputációtól függetlenül — mind ez ideig tisztességgel betöltötte hivatását. És akadnak a fiatalok között is olyanok, akik a fejlődés ritmusának megfelelően, megújult formában ugyan, de vállalják az örökség felelősségét. Legtisztább formában talán Püspöky Istvánnál érhetjük tetten — a napi publicisztika számára — e szárny-jelszóban egyszerűsíthető — művészi attitűdöt, a folytatást.

*

Mikor a pályája a leggyorsabban ívelt felfelé, még nem volt divat, lehetőség és gyakorlat, hogy fiatal alkotókról kismonográfiákat, könyveket jelentessenek meg. Később, sokkal jelentéktelenebbekről már viszonylag bőséggel tájékozódhat az, aki valakit jobban meg akar ismerni. Érett korszakában meg mintha megfeledkeztek volna róla. Nincs munkásságát népszerűsítő könyv, pár tucatnyi újságcikk, katalóguselőszó az, ami két évtizednyi terméséről informál. És az egyre jobban sárguló papírok hátterén az újságrajzai: reprezentatív romjai a kis és nagy aktualitásoknak, a gyorslábú hétköznapok harcainak és békéinek.

Szerencsés pillanatban alkothatott, hiszen a hatvanas évek elején kezdte pályáját, abban az időszakban, amikor a magyar képzőművészet — levetkőzve az ötvenes évek fojtogató sematizmusát — épp a grafika révén betört a világ élvonalába. Szinte anakronizmus leírni ezeket a szavakat most, amikor annyit hallani a nemzetközi élvonalhoz való felzárkózás szükségességéről, a megkésett nyugat-epigonizmusról, a kárunkra írt fázis-eltolódásról. És igen, a legrangosabb seregszemléken (a tokiói, luganói, velencei krakkói stb. biennálékon) a magyar alkotók egyszeriben a legjobbak közé kerültek. A magyar társadalom a szocialista építés életképes útját kereste és találta meg, és e lendületes korszakban, az „eszmeátültetés" idején a művészet hol donorként, hol megmentésre váró betegként, hol aggódó hozzátartozóként, hol sebészként azonosult a tennivalókkal. S a kontrasztgazdag történelmi szituációk éles kontúrú alkotói jellemeket, határozott profilú művészetet szülnek.

Szerencsésnek mondhatta magát Lenkey Zoltán, részese volt ennek az előremutató dinamizmusnak. Első önálló kiállítását 1968-ban, a Dürer-teremben a korszak egyik legjelesebbike, Kondor Béla nyitotta meg. Indulása tehát több, mint jelképes.

*

Az emlékkiállítására készült katalógus az életművet 589 alkotásban jelöli meg. Rajz a legtöbb: 321; sokszorosított grafika: 219; festmény: 49.

Az első rajz 1949-ből való, az első rézkarcot 1957-ben készítette, festeni csak jóval később kezdett, három csendélet nyitja a sors 1968-ban. Aztán a legközelebbi pasztell már 1970-es dátummal datálódik. A kétévnyi szünet — az érlelődés, a nekiiramodás periódusaként — szinte következetesen végigvonul festői működésén. A színek szerint 1973 a leggazdagabb esztendő, amelyet mintegy előkészít az előző évből származó pannóterv, egyben legnagyobb méretű munkája, egy 50×120 cm-es kép. A rajzok utazásai során szaporodtak fel leginkább, különösen dús termésről árulkodnak az 1970-es, '74-es, majd az 1976-tól 1979-ig terjedő esztendők, s kiugróan sok rajz készült 1982 tájékán. Ez utóbbiak stiláris megújulási szándékot, egy kifejezésmódbeli katapultálást engednek sejtetni. Hogy hová ugorhatott volna ki az önmaga teremtette világból, hová fejleszthette volna tovább nyelvezetét — ezt sohasem fogjuk megtudni. Annyi bizonyos, a szozopoli, vologdai motívumok stúdiumszerű nyugalma és „böjtölő" egyszerűsége egyfajta készülődés, stiláris megújulás első fázisának is tekinthető. Persze a stiláris megújulást illetően óvatosnak kell lennünk, hiszen Lenkey Zoltán a fiatalon kialakított és mindvégig következetesen használt nyelvezetet — tökéletes perfekcióval ugyan —, de kizárólagosként megőrizte, így tehát legfeljebb dialektusról lehet szó. Nála a változás az — általa sokat megcsodált — tenger napszakokat egymásba úsztató, észrevehetetlen lüktetésével ment végbe: csak egy-egy hullám más, maga a víz látszólag ugyanaz marad, s mire felocsúdunk, már túljutottunk a hajnalt délelőttbe, az alkonyt estébe oltó pillanaton.

*

Stílusa mentes volt a bőbeszédűségtől. Inkább szemérmesen elfedte azt, amiről nem akart beszélni, vagy amit eleve fecsegésnek tartott. És mindamellett pontosan tisztában volt a másik véglettel, azzal, hogy minden kimondással, minden megfogalmazással elvesztünk valamit. Mindazt a kimondhatatlant és megfogalmazhatatlant, amely a mimézis előtti pillanatban még hozzátapadt mondandónk tárgyához. Ismerte az állandó kétséget, hogy vajon a műalkotásban objektiválódott valóság képes lesz-e újraszülni azt

FEJÉR ERNŐ FOTOGRAFIKÁI

feltáratlan, annak ellenére, hogy ez az időszak a romániai magyar irodalom nagyívű kibontakozását hozta meg. Élet és irodalom szorosan összefüggenek egymással, de nem azonos törvények szerint alakulnak. Szó sincs tehát arról, hogy az irodalom szembetűnő minőségi és mennyiségi gyarapodása a romániai magyar nemzetiség közösségi gondjainak megoldásával vagy akárcsak enyhülésével kapcsolódna ok-okozati viszonyba. A legjelentősebb művek elemzése talán meggyőzően bizonyítja, hogy a romániai magyar irodalom felnőtté válását inkább a nehéz gondokkal küzdő nemzetiség életigényű, közösségi megmaradását és kibontakozást akaró feladatvállalása, a sajátosság méltóságát és értékét valló nemzetiségi magatartásformájának kimunkálása teremti meg." (4. l.)

Bertha és Görömbei elsősorban — helyesen — a középnemzedék pályájának alakulására, s a fiatalabb alkotók rajaira figyelt, azonban vázlatosan — a folytonosság jegyében — a két háború között indult, s immár klasszikussá érett idősebb nemzedék termését is számba vette. Ez annál is inkább nem volt könnyű feladat, hiszen a hetvenes évek romániai magyar irodalmát öt nemzedék alkotja: az imént említett „búcsúzó" nemzedék; a negyvenes évek végén, ötvenes évek elején indult középnemzedék, a mai derékhad; a harmadik, a hatvanas évek elején fellépő első Forrás-nemzedék; ugyanezen évtized második felében jelentkező második Forrás-nemzedék; s végül a hetvenes évek fiataljai, akiket harmadik Forrás-nemzedékként is emlegetnek. Az irodalom és a kultúra folytonosságát ennek az öt generációnak együttes alkotásai jelentik. E nemzedékeknek természetesen más és más volt az indító közegük. A „búcsúzók" gyermekkorukat még a történelmi Magyarországon élték, de már a két világháború közötti Romániában bontakozott ki alkotói munkásságuk, 1945 után pedig a „romániaiság" folytonosságát vállalták. A középnemzedék a felszabadulás után lépett az irodalomba, elsősorban a parasztság soraiból. „A szó igazi értelmében nem is számítanak nemzedéknek, hiszen sem eszmei, sem esztétikai értelemben nem akarták magukat elhatárolni az előttük járó, a romániai magyar irodalom 1945 utáni folytonosságát biztosító generációtól. Ez a két nemzedék egyaránt megélte és megszenvedte a dogmatikus irodalomszemlélet torzulásait, gyakran annak cselekvő részeseként, ily módon a dogmatizmus túlságosan nagy problémát jelentett számára akkor is, amikor már kiszabadult nyomása alól, mert a revízió és korrekció sok esetben önrevíziót és önkorrekciót is kívánt. Ennél is fontosabb azonban, hogy ez a két generáció maradt a legérzékenyebb az ember és hatalom viszonyára... Ez a nemzedék a hetvenes években ért meg arra — másrészt a körülményei is most tették lehetővé, de elegendő ösztönzést, élményt is adtak ahhoz —, hogy kiemelkedő művekben vizsgálja erkölcs és hatalom, személyiség és külső erők viszonyát: Sütő András drámatetralógiája és esszéi, esszéregénye, Székely János Caligula-drámája és novellafüzére, Kányádi Sándor versei, Szabó Gyula történeti regényfolyama említhetők a legkiválóbb példák gyanánt." (8. l.)

A híres Forrás-nemzedék a XX. kongresszus utáni felszabadultabb légkörben a hatvanas évek legelején lépett porondra, amikor megkezdődött a dogmatizmus torzulásainak felszámolása, s „megszűnt az irodalom és politika összetévesztése". A személyiség vált alkotásai centrumává, példaképe az avantgarde, József Attila, Szabó Lőrinc és Kassák. A nemzedék legkiválóbb képviselői *Lászlóffy Aladár, Szilágyi Domokos* (1976-ban önkezével vetett véget életének), felesége *Hervay Gizella* (1982-ben halt meg), a prózaírók közül *Bálint Tibor*, aki a Zokogó majommal, s *Szilágyi István*, aki a Kő hull apadó kúttal került az élvonalba. „...az első Forrás-nemzedék lírája megkülönböztethető a romániai magyar költészetben, bár tartalmában (morális igényesség) és formájában (képiesség-látomásosság) rengeteg szállal kapcsolódik az előtte járó (Kányádi Sándor, Székely János) és az utána jövő (Farkas Árpád, Király László) nemzedékhez.

A második Forrás-nemzedékhez a hatvanas évek végén jelentkezett alkotókat számítjuk, akiknek csoportja a Lászlóffy Aladár szerkesztette *Vitorlaének* (1967), illetve ugyanebben az évben Sepsiszentgyörgyön kiadott *Kapuállító* című antológiában mutatkozott be. Ez a nemzedék már erősebben épített „az egyéniség közösségi ihletére", „s keményre kovácsolódott bennük a nemzetiségi tudat és elkötelezettség". A nemzedék legkiválóbb tagjai közé tartozik *Farkas Árpád, Király László, Csíki László, Kocsis István, Vári Attila*. A hetvenes évek második felében már újabb nemzedék jelentkezik, először most is antológiákban (*Varázslataink kertje*, 1974; *Hangrobbanás*, 1976; *Kimaradt szó*, 1979), közben és majd az egyes szerzők kötetekben. A csoport kiformálódásában nagy szerepe volt a filozófus *Bretter György* iskolájának, tagjai a *Szövegek és körülmények* című kötetben jelentkeztek esszéíróként (*Ágoston Vilmos, Huszár Vilmos, Molnár Gusztáv, Szilágyi N. Sándor, Tamás Gáspár Miklós*, s nyomukban *Szőcs Géza, Egyed Péter, Balla Zsófia, Markó Béla* és mások.

Bertha Zoltán és Görömbei András kötete a hetvenes évek romániai magyar irodalmáról igen dicséretes és sikeresen megvalósult vállalkozás. Hasznos eligazító kézikönyv, koncepciója és vonalvezetése világos. Az egyes szerzők munkásságát természetesen külön-külön is bemutatták, amik közül néhány jól sikerült portré vagy esszészerű elemzés. (Így például Sütő Andrásról, Kányádi Sándorról, Szabó Gyuláról, Székely Jánosról. Dicséretes az is, hogy egy rövid fejezetben a hetvenes évekbeli romániai magyar irodalomkritika és irodalomtörténet-írás eredményeivel is foglalkoznak. Munkájukat szervesen kiegészíti a mű testvérkötete, *A romániai magyar irodalom válogatott bibliográfiája 1971—1980* című összeállítás, amit Berthán és Görömbein kívül *Ferencz Ildikó, Ferencz Melinda, Füzi László, Jakab Judit, Kelemen Ildikó Hajna, Sándor György* és *Treuer Mária* készített. Az általános jellegű könyvkiadás mellett az egyes szerzők műveit, illetve az azokról írt kritikákat közlik. A bibliográfia minden bizonnyal jó tájékoztató eszközzé válik az érdeklődők számára.

Végezetül annyit még feltétlenül el kell mondanunk, hogy a két kötet kiadását a TIT Budapesti Szervezete gondozta, a Művészeti Alap Irodalmi Szakosztályának és az Állami Gorkij Könyvtárnak az anyagi támogatásával készültek.

BOTLIK JÓZSEF

Meztelen emberszív suhan

A természet következetes — megint tavasz van. A népkerti sportpálya salakján újra motorosok nyargalásznak: speedway, hirdetik a karvastagságú betűk, s a pályán túl, a park gesztenyefáinak ujjain, mint az életet bizonyító vér, rügyek serkennek.

Speedway: körözünk egy ellipszis mentén, győzelemért, babérért, mert muszáj... ki tudja miért. Speedway: milyen furcsa, brutális és lélektelen akusztikája van ennek az angol szónak, pedig magyarul itt annyit tesz: versenypálya. S ráadásul a speed — átvitt értelemben — sikert, boldogulást is jelent. Ilyenkor tavasszal, ez az egyik leggyakrabban előforduló szó a környék plakátjain. Alig pár lépés ide a miskolci művésztelep...

✶

Nézem a Lenkey Zoltánról készített fotókat a Miskolci Galériában: igen, ez mind ő. Kezében cigaretta ég, a füst kiúszik a képmezőből, komolykodó szemüvegén cinkosan megtörik a fény, előlegezve a fanyar, aligmosolyt, mely szeméből árad. Bár arca inkább gondterhelt, kifejezése több rétegű, befelé néz, illúziói nem vetítődnek ki vonásaira.

Fekszik a fűben, tárgyakkal babrál, egy műteremkészlet kamerahőse, különböző asztalok előtt ül, tárlatok megnyitóinak ünnepeltje és epizodistája, barátok között van, idegenek között van, egyedül van... épp egy esztendeje, hogy nincs közöttünk.

✶

Mikor a főiskola után, 1962-ben hazaköltözött, nehezen barátkozott vissza szülővárosához, Miskolchoz, melyet úgy fogtak közre a füstölgő gyárak, mint várat a komor bástyák, s melyhez keletről a Sajó tapadt hozzá, amiből a civilizáció épp kilopni készült a halakat. A Tiszai pályaudvartól Lillafüredig loholó utca mellett pedig — a Pesten maradt pályatársak segítő, okos szava helyett — ott fecsegett hasztalanul a Szinva, az akkor még sokáig kátrányszagú, mocskos patak. Hullámait a kedvenc költők egyike, Poe aligha nevezte volna kristályosnak, de azért a folytatás: „... vándor habjaidban / Meztelen emberszív suhan..." — lassan igazzá vált. S ha némi lemondás és elvágyódás árán is, de megmaradt e nyers, zaklatott, s mind zsúfoltabbá lett város igaz képírójának.

✶

Aki egyszer az álmok és ábrándok szeszélyes hullámain bontott vitorlát, az sohasem vethet horgonyt e tenger konvenciók üres

LENKEY

FEJÉR ERNŐ FOTOGRAFIKÁI

a „valamit", amit ki akartunk fejezni, s amelyért az egész artikulációt vállaltuk, vagy az igazi megfogalmazhatatlanul, örökre bennünk rekedt. Nyilvánvaló, hogy sokszor állhatott döntés előtt, válassza-e a mennyiségi megközelítést, így fogva ki a szelet a tévedés vitorlájából — s erre a divat is nógatni látszott minden alkotót az elmúlt évtizedben —, vagy maradjon meg a fogalmi-képi absztrakciónak azon a szintjén, amely látszólag kevesebbet markol, de annál többet fog. Ő a tömör szűkszavúság mellett döntött. Lemondott a mindent-lerajzolás lehetőségéről, arról, amely hasonlatos a tárgyaktól, jelenségektől megittasult emberi beszédhez. De szavaink is csak megközelítik mindazt, amit kifejezni kívánunk velük. Nem vitás, kicsit hasonlítanak hozzá, de azért érezzük, hogy pontosan egyik sem az. S mennél többet mondunk, annál többről derül ki, hogy nem egyezik a valósággal. A kortársi művészet egyik nagy csapdája ez, lévén, hogy ebben az esetben célszerűnek látszik a valóság indirekt megragadása, vagyis a pontatlan jelentésű szavakból (jelekből) felhalmozni a legtöbbet, hogy annál többet zárjunk ki általuk a dologra nem vonatkozó, az alkotás tárgyának lényegét nem tükröző tartományból. Hogy legalább azt tudhassuk pontosan, mi nem az. És ad absurdum bizonyítva, hogy valamennyi szó (jel) alkalmatlan az ábrázolásra. Ez a művészi kifejezés óriási paradoxona, ami legvégül a bekeretezett üres vászon, az üres papír tehetetlen gesztusával egyenértékű.

Lenkey Zoltán kikerülte a csapdát. Egyszerűen azért, mert számára nem létezhetett olyan művészi alapállás, amely elveszíti az embert, mint minden alkotás közvetlen vagy közvetett tárgyát. Nem hárította át az alkotó felelősségét általában az emberre, aki — korunkban látszik csak igazán — a világ által feltett kérdések és az azokra adható válaszok keresztüzében nem más, mint az evolúció nagy próbatétele.

*

A természet következetes, de nem igazságos. S nem is kérhető számon tőle, hogy az legyen — az igazság emberi kategória. És a többi embertől függ, hogy tartalma ránk nézve kedvező, vagy épp ellenkezőleg. Körözünk egy rejtélyes, ellipszis mentén; győzelemért, babérért, s mert muszáj... És egyszerre gondolkodunk igazságban meg tavaszban, plakátokban, s rügyező fákban, életben és halálban. Alig pár lépésnyire a miskolci művészteleptől, ahol egy műteremben most csak a csend...

D. SZABÓ EDE

Hazánk felszabadulásának 39. évfordulója alkalmából április 2-án kiosztották az 1984. évi művészeti kitüntetéseket és díjakat. Az írói, irodalomkritikai munkásságot elismerő József Attila-díjban idén Kiss Ferenc irodalomtörténész, Kertész Ákos író, Alföldy Jenő kritikus, Tóth Bálint költő, Marshall László költő, Székely Magda költő, műfordító, Tamás Menyhért író, költő, Bereményi Géza író, Vámos Miklós író, Kovács István költő, Örsi Ferenc író, valamint Bari Károly költő részesült.

*

Elhunyt Gyárfás Imre, a Magyar Rádió Miskolci Stúdiójának nyugalmazott vezetője. Tevékeny, sokoldalú újságírói pálya ért véget halálával; publicisztikai munkásságában külön szint képviseltek színházzal foglalkozó írásai, színházi kritikái. Jeles része volt 1956 után a helyi szellemi-irodalmi élet újjáélesztésében, s közreműködött lapunk 1962-es megindításában is. Halála fájdalmas veszteség.

*

Értékelte a Napjaink 1983—84. évi tevékenységét, s a szerkesztőség tagjainak munkáját nívódíjjal jutalmazta a B.-A.-Z. megyei Tanács művelődési osztálya. A nívódíjakat Csáki Imre, a művelődési osztály csoportvezetője adta át a szerkesztőség tagjai közül Cs. Varga Istvánnak, Feledy Gyulának, Kalász Lászlónak, Papp Lajosnak és Serfőző Simonnak.

*

Április 10-én, a költészet napja alkalmából koszorúzási ünnepség volt a lillafüredi József Attila-emléktáblánál, amely után Napjainkmatinét rendeztek a Palotaszállóban. Az irodalmi műsor keretében Papp Lajos főszerkesztő emlékezett József Attilára és Radnóti Miklósra, közelgő 75. születésnapja alkalmából, majd Körtvélyessy Zsolt és Kulcsár Imre, a Miskolci Nemzeti Színház művészei tolmácsolták Radnóti Miklós, illetve a Napjaink költőinek verseit.

*

Vologdai és miskolci művészek közös kiállítása nyílt meg április 2-án a Miskolci Galériában. A vologdaiakat V. Ny. Korbakov, J. A. Szokolov, V. U. Jevgenyij és J. Ny. Petrov festményei és grafikái reprezentálták, míg a miskolciak közül Feledy Gyula, Mazsaroff Miklós, Pető János és az egy éve elhunyt Lenkey Zoltán festményeit és grafikáit láthatták az érdeklődők. A kiállítást Nagy Zoltán, az MSZMP megyei Bizottságának titkára nyitotta meg.

Papp Lajos költő találkozott az ózdi versbarátokkal április 11-én, a Liszt Ferenc Művelődési Központban. Bevezetőben Cs. Varga István irodalomtörténész, kritikus emlékezett meg a költészet napjáról, a líra emberi-társadalmi szerepéről és küldetéséről, majd méltatta Papp Lajos munkásságát, aki ezután verseiből olvasott fel. A találkozót élénk beszélgetés, eszmecsere zárta.

*

Brackó István miskolci riportjairól, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanács és az Észak-magyarországi Írócsoport gondozásában megjelent „Kinek fütyül a madár?" című riportkötetről rendezett hangulatos eszmecserét a Miskolci Galéria, a Városi Könyvtár és az Írócsoport. A találkozón Papp Lajos, a Napjaink főszerkesztője mondott bevezetőt, majd a szerző olvasott fel munkáiból.

*

Április 14-én, Lenkey Zoltán grafikusművész halálának első évfordulóján a Magyar Képzőművészek Szövetsége Területi Szervezete és az MSZMP miskolci művészeti pártalapszervezete megkoszorúzta a művész sírját a Szentpéteri kapui köztemetőben. A sírnál Feledy Gyula Kossuth-díjas érdemes művész mondott a barátok és pályatársak nevében emlékező szavakat.

*

Előző havi, áprilisi lapszámunk 35. oldalán Feledy Gyula rajza alatt téves képaláírás szerepel. A rajz címe helyesen: Illusztráció. Az aláírás elcseréléséért elnézést kér a szerzőktől és a lap olvasóitól a Szerkesztőség.

Egy évvel ezelőtt hunyt el, fájdalmasan korán, beteljesületlenül, művészetében barátunk, lapunk munkatársa, Lenkey Zoltán. Míg élt, nem türte maga körül a fellengzős, nagy szavakat: most már elmondhatjuk, a mai magyar rajzművészet legjobbjai, s egyben nagy ígéretei közé tartozott. Azok közé, akik maguk is hittel vállalták és folytatták Kondor Béla örökségét. Májusi lapszámunkban a barátok, a pályatársak Lenkey Zoltán emlékének tisztelgő, Lenkeyt, a művészt idéző rajzait közöljük, hittel művei maradandóságában s a néki járó főhajtással.

Szerkesztőség

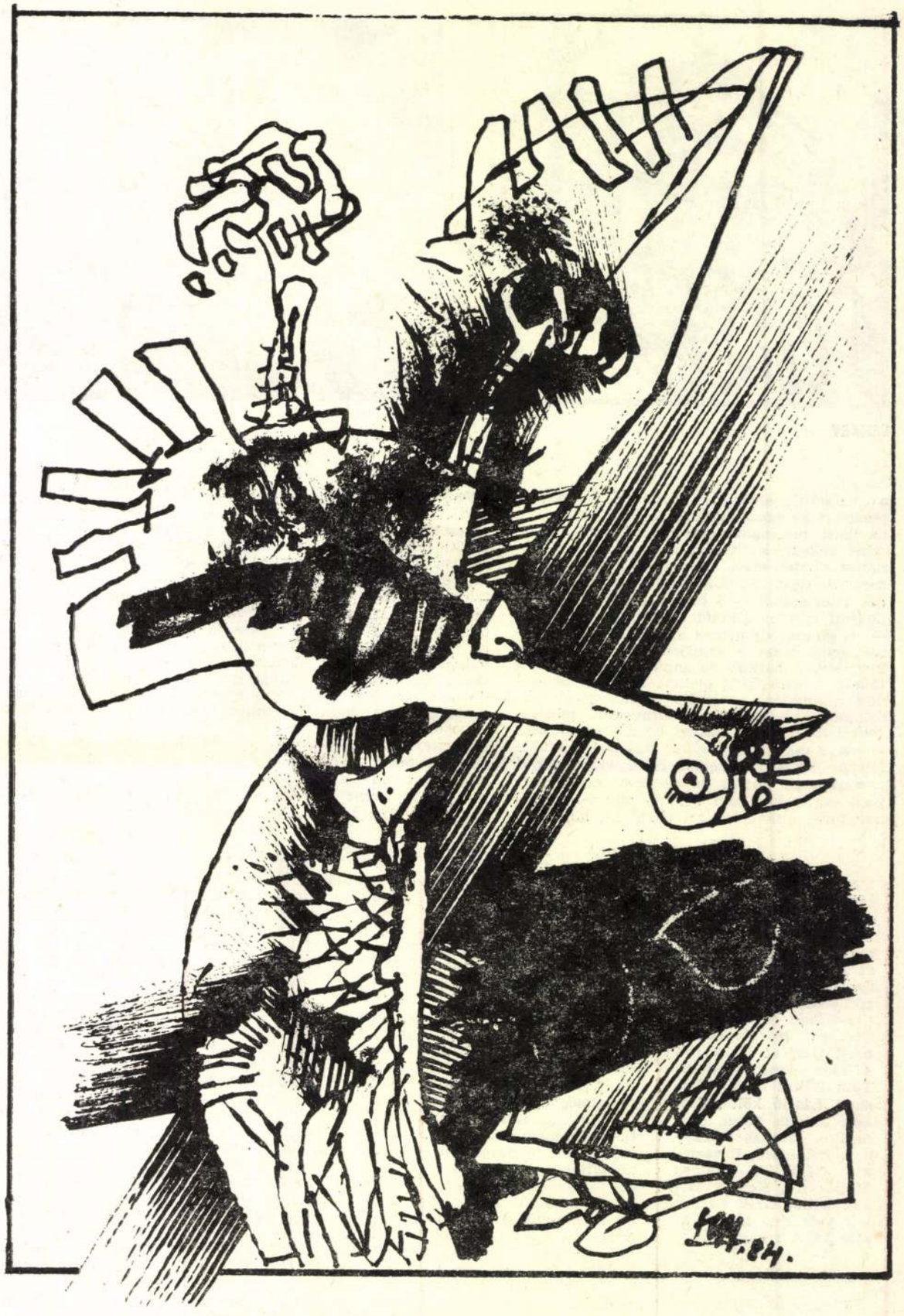

XXIV. MISKOLCI TÉVÉFESZTIVÁL: MÁJUS 10–16 / NEGYVENHÉT PRODUKCIÓ A FESZTIVÁLVETÍTÉSEK PROGRAMJÁBAN / INFORMÁCIÓS VETÍTÉSEN NÉPSZERŰ-TUDOMÁNYOS, DOKUMENTUM- ÉS ANIMÁCIÓS FILMEK / ISMÉT FESZTIVÁLPALOTA A MEGYEI RÓNAI SÁNDOR MŰVELŐDÉSI KÖZPONT / TÉVÉSEK ÉS FILMGYÁRIAK TALÁLKOZÓJÁT RENDEZIK MEG / A FESZTIVÁLPROGRAMOT AZ EGÉSZ ORSZÁG SZÁMÁRA SUGÁROZZÁK MAJD / KIHELYEZETT ANKÉTOK, GAZDAG KÖZMŰVELŐDÉSI PROGRAM A MEGYÉBEN / ISMÉT LESZNEK TÁRSADALMI ZSŰRIK

Ára: 8,50 forint

Fejér Ernő

Mozgó Világ 1988/4

Pótcselekvés

Fotóesszé

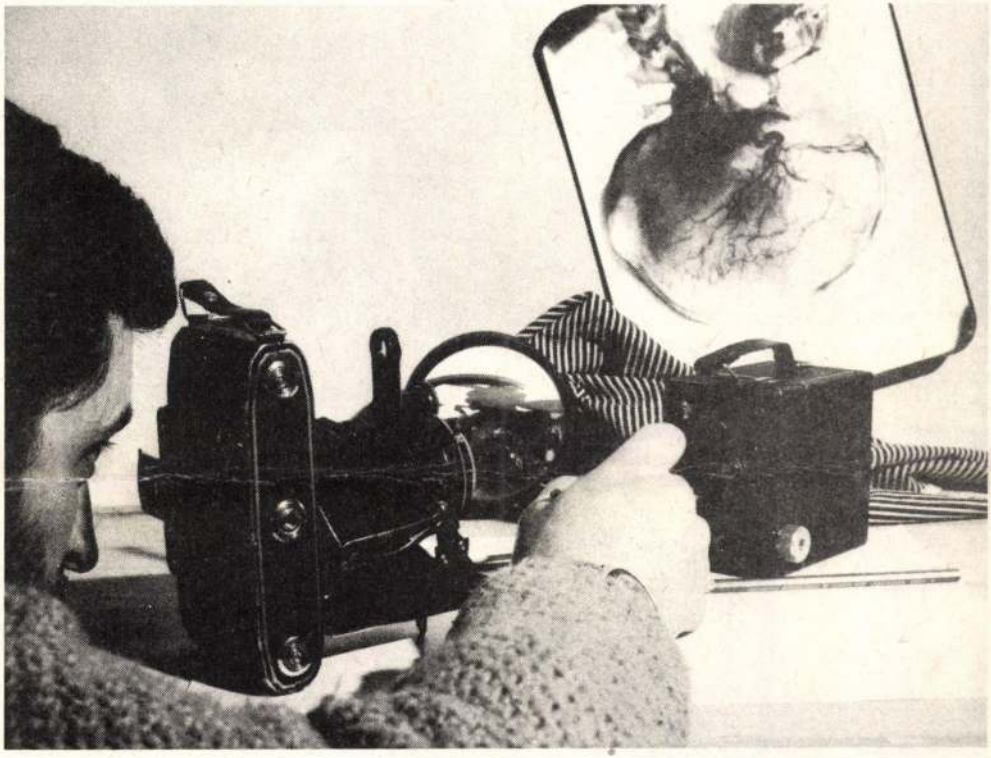

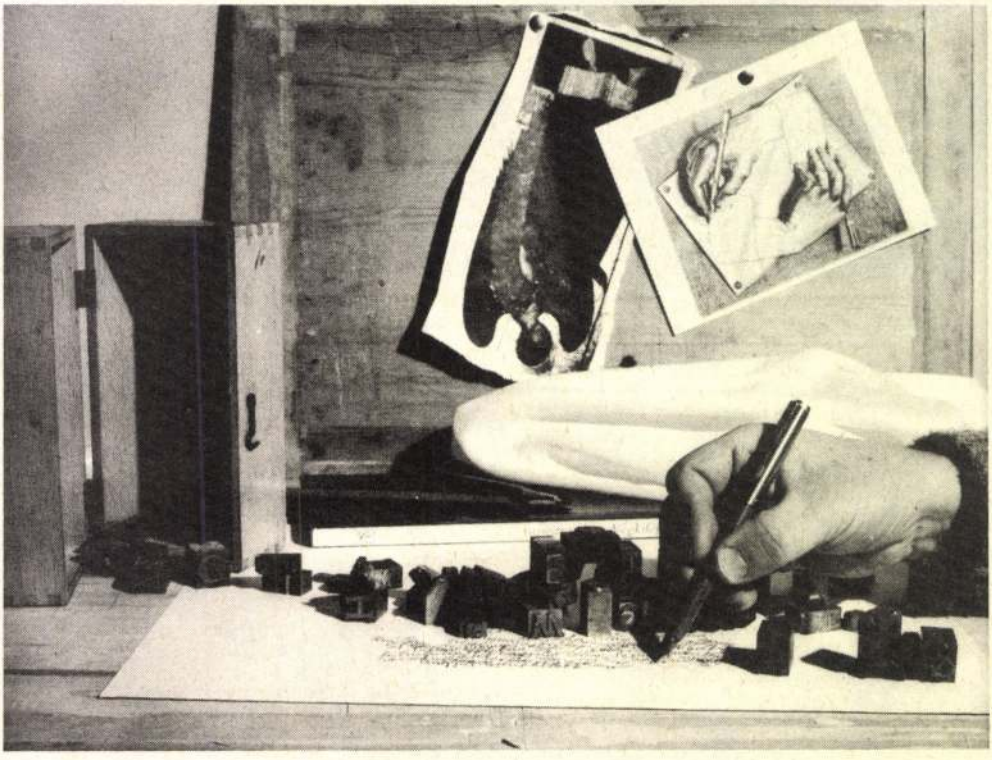

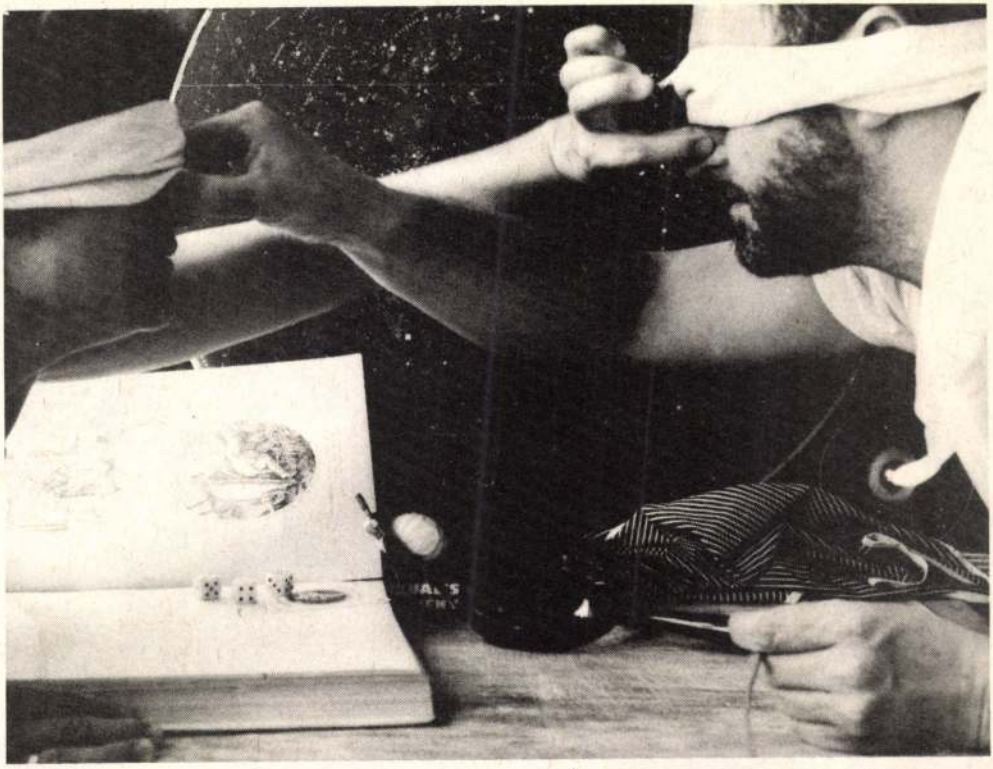

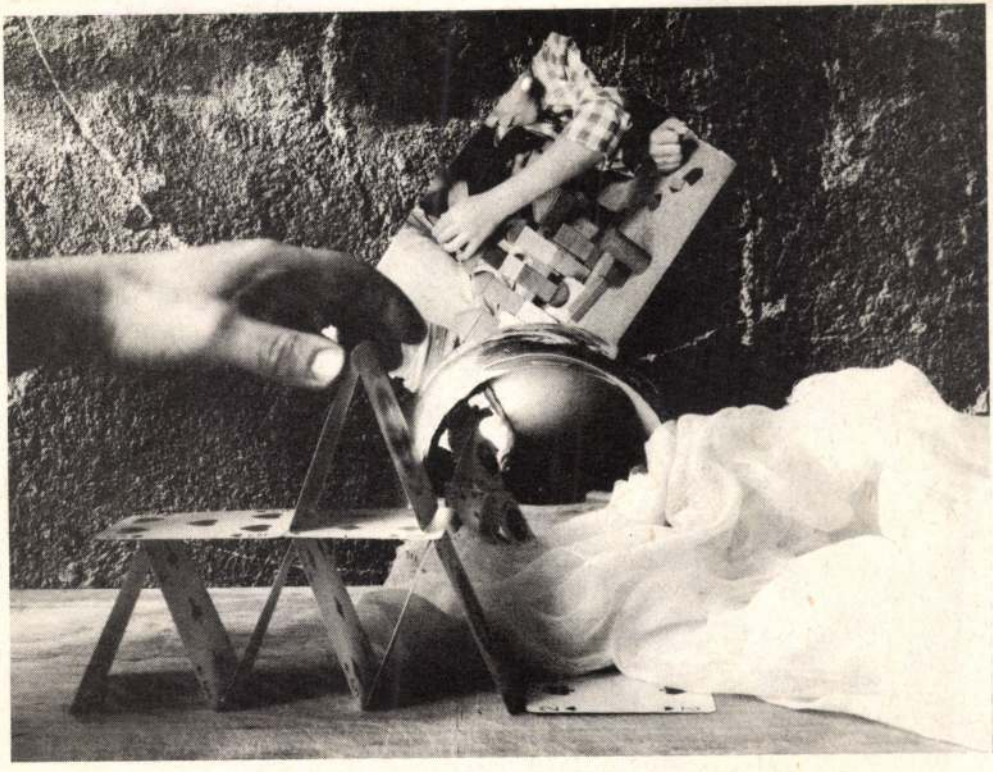

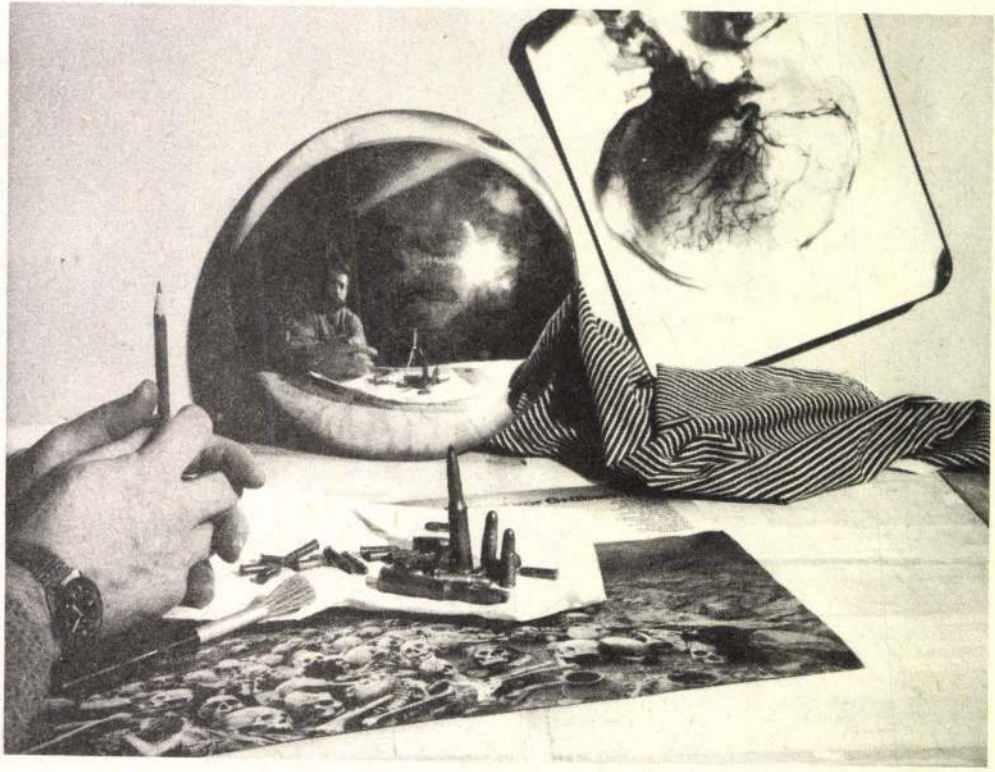

A barátságért

Az ünnep – kivételes események napja. Április 11-e a költészeté. De ismétlődnek az ünnepek, ismétlődnek a szólamok, összezsugorodik az Alkalom. A költészeté kivált; nincsen idő verset olvasni; nincsen energia szellemi működésre, ha az nem fial nyomban pénzt; s ugyan ki vesztegetne órákat lelke tűnékeny felének ápolására.

Persze, hogyne... József Attila nagy költő volt. Meg Petőfi is. Arany. S hogy ma is? Na ja, na ja: Illyés, ugye, meg az a hogyishíjják... aki a túlsó partra át akarta vinni az izét... a szerelmet, vagy mit. Különben is, annyi a költő, mint a pelyva, ír már minden siheder, vékonypénzű széplélek. Szép is az, de nem lehet belőle megélni.

És folyik a csörtetés, nagyhangú zajgás, vakkantó vezényszavak a becézés pillanataiban is. A harsogásban elvész a szép szó, el a nemesebb indulat, minden, amit a halálra ráadásul kaptunk: az emberi minőség.

Mint csüggedt rikkancs, aki hiába kínálja az üdvözítő hírek céduláját, félresodródik költő is, szerkesztője is. Itt? Ezeknek?

S tán igazuk is van. Mit mondhat ma a költő? Hogy szép a halál, ha „holttestemen át fúvó paripák száguldanak a kivívott diadalra"? Milyen diadalról nem derült még ki, hogy véres megtorlása elmaradt? Írja azt: „ha elárulja százszor Pusztaszer, mégis győztes, mégis új és magyar"? Hol vannak már a „derék lelkes, úri szittyák"? s mégis de fölösen vannak az „apró kánok", „betyár urak".

S ugyan, tudja-e még hitetni vers, hogy „vétkesek közt cinkos, aki néma"?

„Egünkre, hol kínok ragyognak, a költő hasztalan vonít." A költő vátesz-szerepe, mérlegelő szomorúsága, csakazértis reménye, vérző zászlók alatt vállalt hűsége – úgy

látszik, ma szétpereg. De rányit a lapokat forgató kéz egy észrevétlen töredékre, s az olvasó elhiszi, hogy annyi válság után még mindig teremtődhet valami:

És költő vagyok, de nem kell dicsőség,
ne ünnepelje bennem senki hősét,
ily ünneplést én Istenre hagyok.
Ő az, hogy nincs nagy, kinél nincs nagyobb.
Versem azé, ki szívem versbe kérte
és nékem elég a barátság érte.

Próbáljuk meg ezt a fölkínált barátságot. Használ a magány ellen, és megakadályozza, hogy a tömeg darabkájává legyünk. Barátok. Szív szerinti közösségek. Egyenrangúak kölcsönössége... mint az emberek, ha emberek.

Berkes Erzsébet

Benkő Attila

Hajnali csavargó

Háttal a szélnek,
mintha hideg házfalnak támaszkodna,
nézi, hogyan rohannak
zörgő falevelek az utcán.
Mint vézna árnyék,
egy oszlop mögé húzódik,
mikor felbukkan gimnazista lánya.
Itt megy át minden reggel
egyedül a zebrán,
mégsem találkozhatnak,
mint valahol egy távoli városban,
szégyen és büszkeség.

FEJ[illegible] fot.

szonyítva, több új vonást mutatott a pataki Barth-konferencia. Két előadó (Barcza József és Egri Károly) egy témának közös feldolgozására és bemutatására vállalkozott, különböző világnézeti aspektusokból, de hasonló konzekvenciákhoz jutva. Előadásaik kronológiai szempontból egységet képeztek. Barcza József sárospataki diákéveit idézve, a megélt élmények szuggesztív hatásával, de tárgyilagosan szólt arról a hatáskomplexumról, amely sok pataki teológust tett barthiánussá. Értékes információkat adott a barthi társadalompolitikai nézetekkel rokon, de fejlődésükben autónom helyi koncepciókról. (Méltatta — többek között — Rohoska József teológiai elméletének „evangéliumi szocializmusát", amelynek kellő mélységű feltárása a jövő feladata.)

Egri Károly elsősorban Barth sárospataki követőiről, illetve tanítványairól szólt. Feltárta Vasady Béla, Nagy Barna és Koncz Sándor teológiai gondolkodásának barthiánus alapvonásait. Utalt azok időszerűségére.

A kétnapos tudományos emlékülést bezáró Kónya professzor értékelő szavai szerint: „Sárospatak méltónak bizonyult a Barth-konferencia megrendezésére, amely lehetőséget adott marxisták és teológusok, teoretikusok és nevelők eszmecseréjére. Továbbléptünk a tolerancia vonatkozásában. Köszönet illeti a rendezők kezdeményezését és a konferencia eredményességét biztosító áldozatkész munkáját."

Egri Károly

JEGYZET

1 Kónya István: Kálvánizmus és társadalomelmélet (Akadémiai K., 1973., 101. old.).
2 Lukács József: Igent mondani az emberre (Magvető K., 1973., 388. old.).
3 Tóth Lajos: Az évszázad teológusa (Barthról keresztyén és marxista szemmel (Református Lapja, XXX. évf., 41. sz., 3. oid.).

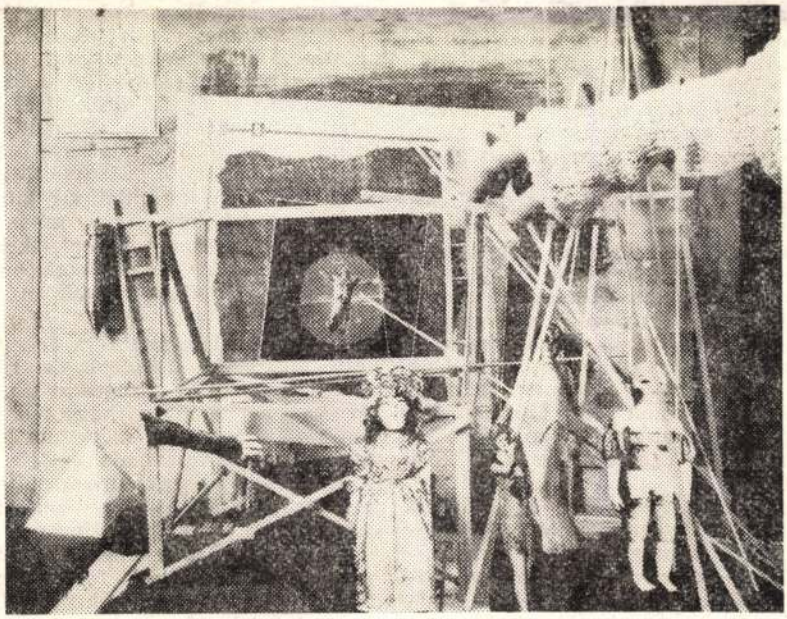

Mozgatás tanulmány műhorizonttal
Fotó: Fejér Ernő

KÖNYVSZEMLE

Szabadfalvi József

A magyar feketekerámia

(Szabadfalvi József: A magyar feketekerámia. Budapest, 1986. 88 lap + 48 képoldal.)

Bár megyénk és szűkebb régiónk hagyományos népi kultúrájában nem tudjuk kimutatni a feketecserepek különösebb szerepét, mégis, több oka van, hogy erről a könyvről a Borsodi Szemle hasábjain is hírt adjunk. Mindenekelőtt az, hogy rendkívül nagy múltú kerámiakészítő technológiáról van szó, amely sajátos fejlődési állomást, típust képvisel az agyagművességben, az emberiség e fontos, korszakos jelentőségű ismeretében. Másrészt az, hogy a népművészet olyan vonulatáról van szó, amely joggal vállalkozhat sajátos összekötő szerepre a hagyományos tárgyalkotó művészet, s a mai népi iparművészet között, melynek sajátos termékei ma is helyet kaphatnak a modern lakásokban is. Végül, de nem utolsósorban, a könyv szerzője a miskolci Herman Ottó Múzeum tudós igazgatója, aki korábban már több tanulmányt is szentelt ennek a kérdéskörnek.

Aligha lehet vitás, hogy a kerámiakészítés, az agyagművesség az emberiség egyik legnagyszerűbb találmánya. Több ezer éves hagyománya során mindig egyesítette magában az általános technikai-technológiai ismereteket és az egyes népcsoportok sajátos ízlésvilágát. Így legalapvetőbb típusai olykor kontinensnyi területeken fellelhetők, mégis jól felismerhetők az egyes tárgyakon, tárgycsoportokon, azok forma- és díszítménykincsén a különböző nációk, kulturális-műveltségi csoportok sajátos hagyományai.

Az agyagművesség (szándékkal nem használva a fazekasság szót, hiszen a magyar nyelvterületen a tálas, korsós, gölöncsér szavak jól ismert szinonímái ennek más-más vidékeken) kezdetben női tevékenység volt, amely a tevékenységi formák specializálódása során került át a férfimunkák közé. A közelmúltig eltérő színvonalú technikái éltek egymás mellett: a különböző archaikus edénykészítő eljárások számos helyen fentmaradtak.

A feketekerámia két vonatkozásban is igen archaikus hagyományokat követ. Részint színével, mely már prehisztorikus cserépedényektől kezdve folyamatosan nyomon követhető a különböző régészeti kultúrákban, részben pedig jellegzetes díszítésével, melyet a félig megszáradt agyag felületén lapos kaviccsal történő „síkálással", csiszolással alakítottak ki.

A feketekerámia magyarországi — középkori — elterjedésének kezdetei ma még vitatottak. A kutatók többsége török hatást vél felfedezni e kerámiatípus megjelenése mögött, ám Szabadfalvi szerint számos érv szól a hódoltságkori török, ill. török által közvetített elterjedés ellen. Szerinte valószínű, hogy török hatásra új típusú, új formájú fekete edények jelentek meg, de ez a kerámiatípus korábban is ismert lehetett. Az azonban bizonyos, hogy nem azonos ez a kerámiatípus a grafitos kerámiával, amellyel a régészeti irodalom gyakran együtt említi.

Számbaveszi a szerző a feketekerámia elterjedési területét, s rámutat annak jelenlétére Amerika, Ázsia és Afrika agyagműves hagyományában, de különösen nagy figyelmet szentel az európai párhuzamainak. Jelzi, hogy a nyugat- és észak-európai elterjedés mellett különösen nagy hagyománya van ennek a kerámiatípusnak Lengyelországban, de ismerteti cseh, román, orosz és balkáni formáit is. Felhívja a figyelmet arra, hogy a feketekerámia jelentős történeti szakaszát jelzi az agyagművességnek. Részletesebben tárgyalja a kerámiatípus kár-

A harmadik fontos követelmény az eszmei tolarencia kölcsönös megléte. Tisztelnünk kell ellenfeleinket; szembenállásunkat afféle „barátságos ellenségeskedés"-ként kell felfognunk. Törekednünk kell arra, hogy a közös vagy közelálló felfogások kerüljenek eszmecserény centrumába.

Döntő azonban, hogy gyakorlati kérdésekben és azok megoldási módjaiban értsünk egyet. Ha végső bizonyságaink gyökeresen különböznek is, elképzelhető, hogy a közös cselekvéshez találunk elégséges alapot. Ha a dialógus résztvevői egyaránt abból indulnak ki, hogy a gyakorlati tevékenységüket orientáló eszméik nem csalhatatlan és a körülményektől független igazságok, hanem a változó világhoz való tevékeny alkalmazkodás szellemi eszközei, akkor a végső alapként felsorakoztatott bizonyosságok eltérése nem lehet gátja még akár a szövetségi együttcselekvésnek sem.

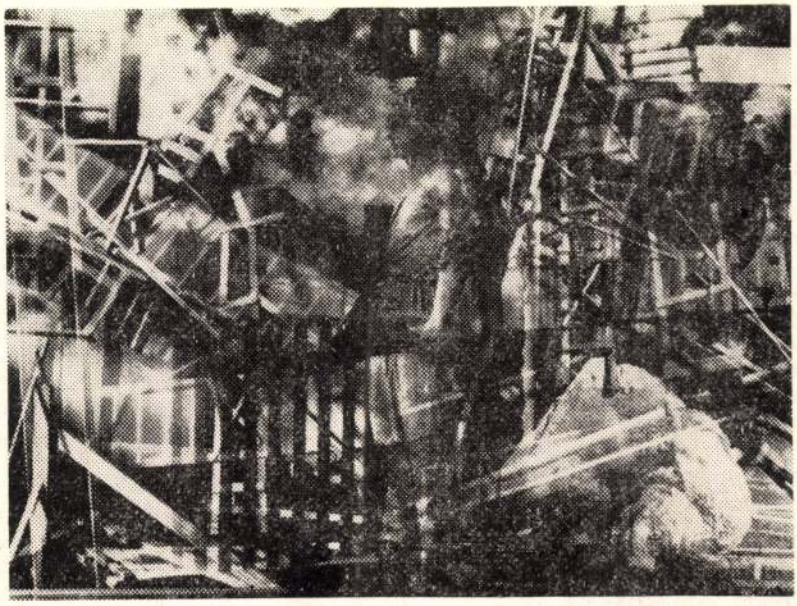

Megkésett triptichon K. B.-nak

Fotó: Fejér Ernő

teznek ugyan platóni értelemben, de idealizáljuk a valóságos létezőket és ezzel túllépünk a mindenkori valóság mezsgyéjén. A tökéleteset, a meglelt értéket igyekszünk felfokozni. Azt az értéket, amely gyakran csak csíraszerűen van meg a természet és kezünk alkotásaiban.

A tökéletesség utáni vágy, az értékalkotásra való törekvés a transzcendencia evilági mása. A tökéletesség gyarapodása, a felértékesülés azonban mindenkor a kívánatos jövő horizonját tárja elénk. Ez a horizont azonban, ahogyan közeledünk hozzá, egyre hátrább tolódik és számos ponton módosul is. Tehát a „túlsó part" is része világunknak, de valamiképpen a távolság megszépíti, és méltán érzünk hívást magunkban, hogy eljussunk oda, mint emberhez méltóbb világba.

Az eszmények éppúgy idealizált gondolati létezők, mint a matematikából ismert szabályos testek vagy transzcendens számok. Tökéletes gömböt senki sem tud formálni és a π-nek megfelelő hosszúságú egyenes szakaszt senki sem képes rajzolni. Minden állítás igazsága éppúgy viszonylagos, mint valamely cselekedet erkölcsi jósága vagy a műalkotás szépsége, hiszen csak korlátozottan testesíti meg az értéket, mint eszmei létezőt és egyben jövőben megvalósítandó eszményt.

A tudomány a reálisan lehetségest tárja elénk, de arra nézve, hogy mit kell akarnunk, nem tud teljesértékű választ adni, hiszen az események szigorúan objektív megközelítése és az egymással szemben álló érdekek harca gyakran még kompromisszumok árán sem egyeztethető össze. A tudomány nagyon is szükséges támasza a jövő árnyékában élő embernek, de mindaddig, míg lesznek egyéni és csoportérdekek és a világ hatalmilag megosztott, a jövő képének ideológikus jellege megmarad. A tudomány kevés ahhoz, hogy tőle az ember számára minden jelentős kérdésben kielégítő eligazítást nyerjünk. Az eszményekre, mint a jövő bizonyosságaira múlhatatlanul szükségünk van. Nélkülük valóban nem vagyunk képesek élni. Jó azonban, ha ezek a bizonyosságok egyúttal tudományos igazságokon alapulnak.

A DIALÓGUS LEHETŐSÉGE ÉS A BIZONYOSSÁGOK

Ismeretes, hogy a gondolkodás története során számos olyan meggyőződésrendszer alakult ki, amelyek legalábbis részlegesen összeegyeztethetetlennek bizonyultak. Gyakran előfordult azonban, hogy e felfogások hirdetői indokolatlanul teljes összeegyeztethetetlenséget tételeztek fel és az eszmék antagonizmusáról beszéltek. Megfeledkeztek arról, hogy az antagonizmus elsődlegesen a politikai harc kategóriája és ennek megfelelően a rivális ideológiák politikai hatásai lehetnek antagonisztikusak, azaz összeegyeztethetetlen osztály- vagy csoportérdekek megnyilvánulásai, de ezt a hatalmi versengésből származó ellentmondást sem szabad visszavetítenünk a szembenálló ideológiák egészére. Az iskolák — legalábbis filozófiai tartalmukat tekintve — önmagukban csak részlegesen zárják ki egymást.

Tudjuk, hogy a marxizmus ellentéte Hegel rendszerének, de egyben annak materialista értelmezése is. A marxizmusnak és az egzisztencializmusnak éppúgy lehetnek közös elemei, mint a marxizmusnak és a keresztény vallásfilozófiának. Ezek a közös vagy közelítően közös szellemi értékek alkotják az ideológiai párbeszéd lehetőségének egyik alapját.

Másik, ugyancsak elengedhetetlen előfeltétele a dialógusnak az, hogy ideológiai alapállásunkat csak részlegesen és viszonylagosan tekintjük igaznak, vagyis a tudományhoz hasonlóan nem követeljük megunknak az eszmei tévedhetetlenség adományát. Abból indulunk ki, hogy az általunk elfogadott bizonyosságokat a jövő újból és újból próbára teszi és nem jelentéktelen korrekciókat eszközöl majd rajtuk. Az egymással szembenálló felfogások, noha részlegesen kizárják egymást, de ki is egészíthetik és így kölcsönösen tanulhatnak képviselőik egymástól.

vező forgalmi helyzete és magas járatsűrűsége (154 járat/hét) teszi
epülés alapintézmény-ellátottsága részlegesen kiépített (óvoda, 8
inos iskola, könyvtár stb.).

...pus sajátossága, hogy itt a legmagasabb az emeletes lakások aránya, 27,3% (220 lakásépületből 60 emeletes).

A kutatás eredményeként a következő megállapításokat tehetjük Borsod-Abaúj-Zemplén megye 352 falusi településére. A megye falusi településeinek több mint 40%-a a fejlődés kezdeti stádiumában levő lakossági infrastruktúrával rendelkezik.

A falusi települések mindössze 17%-a rendelkezik közepesen fejlett és fejlett lakossági infrastruktúrával és csak 10 dinamikusan fejlődő települést (kevesebb, mint 3%) jellemez a kisvárosi típusú infrastruktúra.

A kutatás rámutatott a közlekedéshálózat jelentős szerepére, a falusi települések lakossági infrastruktúrájának fejlődésében. Az elemzés során kijelöltük azokat a térségeket, amelyek tömörítik a gyengén fejlett és elmaradott szolgáltatással rendelkező falusi településeket. Ezek mindenekelőtt a Cserehát, az Észak-Borsodi Karszt, a Zempléni-hg., Hegyköz, Bodrogköz, Bükk-hg. és a Borsodi Mezőség települései.

A kísérlet a modell területként megválasztott Borsod-Abaúj-Zemplén megyében azt mutatta, hogy a faktor- és clusteranalízis alkalmazható Magyarország és más megyék lakossági infrastruktúra tipológiájának elkészítéséhez.

JEGYZET

Beluszky P.—Sikos T. T. Magyarország falutípuai. — Budapest: MTA Földrajztudományi Kutató Intézete, 1982. — 167. p.

Berényi I. (szerk). Tokaj településfejlesztésének földrajzi alapjai. — Budapest: Földrajzi Tanulmányok 17. Akadémiai Kiadó, 1980. — 111. p.

Enyedi Gy. Falvaink sorsa. — Budapest: Magvető, 1980. — 185. p.

Sikos T. T. (szerk.) Matematikai és statisztikai módszerek alkalmazásának lehetőségei a területi kutatásokban. — Budapest: Akadémiai Kiadó, 1984. — 301. p.

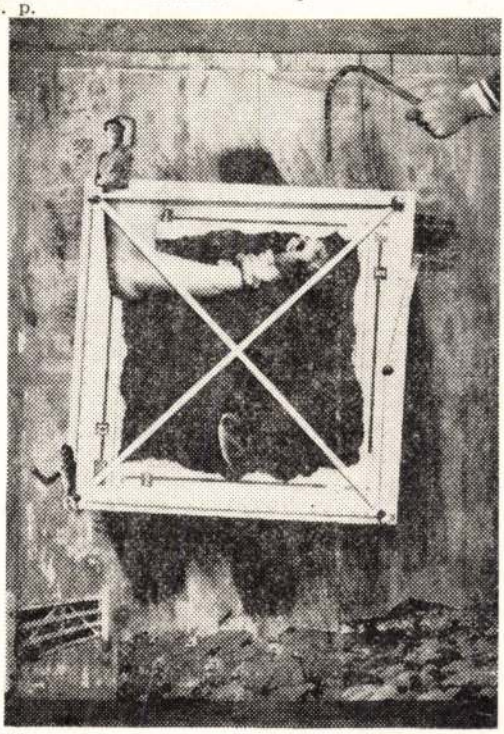

Hommage a cselekvő kéz Fotó: Fejér Ernő

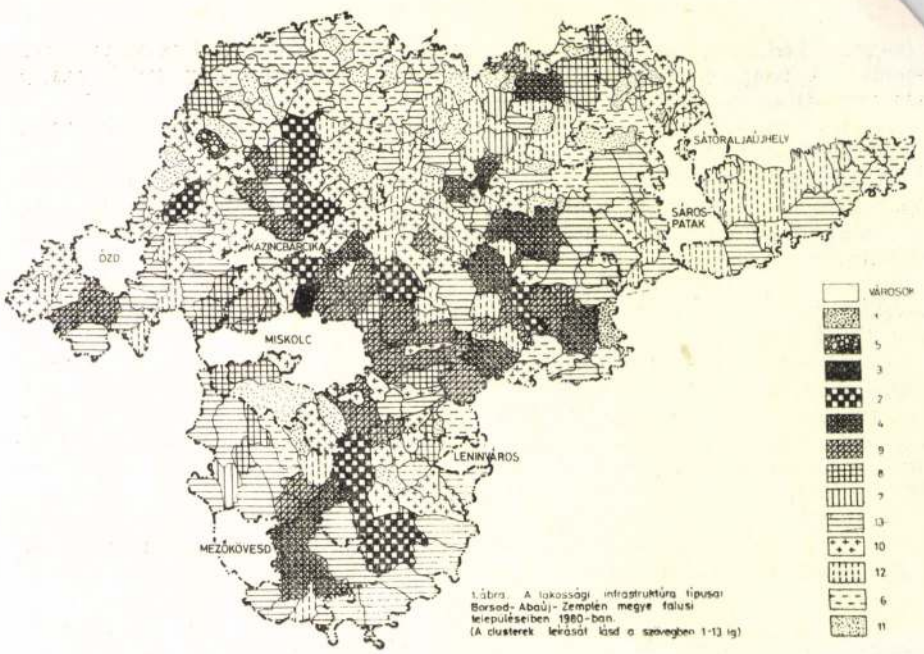

1. ábra. A lakossági infrastruktúra típusai Borsod-Abaúj-Zemplén megye falusi településeiben 1980-ban. (A clusterek leírását lásd a szövegben 1-13 ig)

A 11., 6. és 12. cluster főbb jellemzői — *1. táblázat*

Változók	megyei átlag értékek	11. cluster	6. cluster	12. cluster
A települések száma	352	36	48	59
A települések átlagos népesség száma 1980-ban	1263 fő	389 fő	632 fő	697 fő
Magánkisiparosok száma 1979-ben	11 fő	2 fő	5 fő	5 fő
A kiskereskedelmi iparcikkforg. értéke Ft/lakos, 1979-ben	3001 Ft	1477 Ft	2175 Ft	1637 Ft
Alapintézmény hálózat pontszáma	12,1 pont	5,4 pont	7,9 pont	9,1 pont
100 óvodás korúra jutó férőhely, 1979-ben	33,5	19,3	14,ℓ	3,7
A mező- és erdőgazdaságban foglalkoztatottak aránya, 1980-ban	41,8%	52%	57%	54%
Napi munkábajárók aránya 1980-ban	59,7%	63,0%	53,6%	61,8%
1945 után épült lakások aránya az összes lakásból, 1980-ban	52,5%	36,2%	47,4%	45,4%
1970—1979 között épült lakások aránya az összes lakásból, 1980-ban	13,9%	40,4%	22,7%	23,4%
Vezetékes vízzel ellátott lakások aránya az összes lakásból, 1980-ban	26,5%	8,5%	12,0%	13,2%
Fürdő + mosdóhelyiséggel ellátott lakások aránya az összes lakásból, 1980-ban	21,7%	12,2%	17,5%	16,9%
Villannyal ellátott lakások aránya az összes lakásból, 1980-ban	96,6%	91,5%	96,8%	97,8%
Gázzal ellátott lakások aránya az összes lakásból, 1980-ban	53,5%	32,6%	49,6%	59,0%
Legközelebbi város (+ járási székhely) időtávolsága, 1980-ban	40,3 perc	57 perc	81 perc	33 perc
A városok felé induló tömegközlekedési eszközök járatsűrűsége Járat/hét	81,2	39,7	38,6	66,7
Népességszám változás 1949—1980 között	—9,0%	—26,6%	—26,6%	—24,0%
Vándorlási különbözet 1949—1980 között	—13,2%	—21,1%	—19,1%	—17,7%
A 60—X évesek aránya 1980-ban	19,5%	25,8%	22,6%	21,3%

FEJÉR Ernő

KIÁLLÍTÓTEREMBEN

A bonctan virágai

Fejér Ernő kiállítása

A FÉNYKÉPET többféle módon is felfedezte magának a modern képzőművészet. A konstruktívizmus vagy a Bauhaus, de a szürrealisták és a dada is előszeretettel művelte a kollázs műfaját. Ma inkább fotófelhasználással készült művekről beszélünk a kortárs irányzatok kapcsán. *Fejér* Ernő *Ernst Múzeum*-béli kiállítása valódi meglepetés: hagyományos kollázsokat láthat a néző és még tradicionálisabb grafikákat. Ebben az utóbbiban az a különleges, hogy Fejér Ernőt eddig az Esztergomi Fotóbiennálé fődíjasaként ismertük, most pedig mint érett grafikus jelentkezik. A kiállítása címéül választott *Organon* kifejezés szervezett érzékszervet, segédeszközt, szerszámot, valamint *Arisztotelész* logikai iratait jelöli.

Valójában a rajzok, de a kollázsdarabok közé rajzolt kötőelemek is tulajdonképpen bonctani ábrák. Teljesen megfelel ez a tematika Fejér Ernő megrázó főművének. Ez a kettős fotó egy halott öregasszonyt ábrázol, előbb még lakása csipkés-gobelines díványán, majd már a proszektúrán, lecsupaszított csontokkal. A képek tárgyilagossága maga a fotóvá átírt filozófia, a matéria rettenetes metamorfózisa. Nem kevésbé tragikus a *Vesztesek* ciklus másik témája, amelyet a fotós a mozgássérültek intézeti bálján készített. Az életerő és az álarcokkal megidézett halál küzdelmének drámáját elemzik az egyes képek. Élet és halál kettőssége nélkül nem lenne se vallás, se filozófia, de tradicionális létszemlélet sem. Utóbbi abban különbözik a filozófiától, hogy nincsen benne szó reménytelenségről. Fejér Ernő ezt a filozófiák és vallások feletti szintet képes közvetíteni ezeken a fotókon. Megérezhetjük a folyamat lényegét, azt, hogy a haldoklásnak is vannak élettel teli hullámhegyei, függetlenül a processzus elkerülhetetlen végétől.

AMIKOR a *Vajda* Lajost és *Bálint* Endrét idéző kollázsokat nézem, azokat nem érzem ilyen meggyőzőnek. Mindenesetre egy olyan formakeresés dokumentumai ezek, amelyek most a grafikákban teljesednek ki. A naplószerűen elénk táruló bonctani sorozat nagyszámú „preparátuma" nem csupán emberi fragmentumokat ábrázol, hanem legalább annyira kozmikus képek, a teremtés pillanatait elleső víziók. Fejér Ernő kíváncsisága ontológikus titkokat feszeget, úgy, ahogyan a gyerekek szétszedik a babát, amelyet azután mellesleg nem tudnak többé helyesen összerakni. Ez a költőien megfogalmazott, tapintatlan, sőt pimasz rajzsorozat élveboncolás, amely mégsem tesz sem optimistává, sem pesszimistává. Ha ezt a furcsa érzést a filozófia feletti tradicionális létszemlélettel magyarázzuk meg kell állapítanunk, hogy a derű- és borúlátás valóban teljesen idegen az isteni elrendeléstől, mivel annak lényege a lét felett van.

A tartalmi kettősség, naivitás és bölcsesség, hit és hitetlenség e látványnak is sajátja. A képek egyszerre patetikusan amatőrök és hidegen professzionálisak. Fehér Ernő rajzai laikus művek ugyan – a szó legjobb értelmében –, mint ahogyan azok Max *Ernst* kollázsai is. Olyan klasszikus szürrealisták életművére is emlékeztetnek a biomorf figurák és fogalmak, mint Richard *Oelze* vagy Wolfgang *Paalen*.

A VAGY-VAGY ezúttal sem-sem lett. Sem reménytelenséget, sem indokolatlan reménykedést nem táplálnak Fejér Ernő naplóművei. Azonban kiderül az, hogy a modern ember mégsem beavathatatlan – és akár a rajzi meditáció útján képes lehet a transzcendens realizációra, felismerheti önmagában az isteni lényeget. Ehhez az élet és a rajz csupán eszközt, azaz organont jelent számára.

(Fejér Ernő Organon című kiállítása június 9-ig látható az Ernst Múzeumban.)

Szegő György

Filléres ötletek

Újabb színes lap jelent meg a standokon, figyelemre méltó céllal: a takarékos életvitel kialakításában igyekszik segíteni az asszonyoknak. Címe: *„Filléres ötletek"*. A spórolás művészetét közvetíti; olyan gazdagon illusztrált kiadvány, amelynek hasznos tanácsai az idő múlásával sem vesztik el aktualitásukat, szükség esetén később is fel lehet és érdemes lapozni.

— Borsody István dedikálja Európai évek című, most megjelent kötetét pénteken délután egy órától a Stúdium Könyvesboltban (V., Váci utca 22.). Bevezetőt mond: Litván György. A szervezők minden érdeklődőt szívesen látnak.

— A Lauda Air légitársaság, amelynek óriásgépe két hete járt szerencsétlenül Thaiföldön, vasárnap beindítja tajvani járatát. Ez lesz az első légijárat Bécs és Tajpej között. A járat az eredeti tervek szerint már 2-ikán beindult volna, de a 223 halálos áldozattal járó katasztrófa miatt, amelynek oka ma sem ismert, egy héttel elhalasztották az útvonal megnyitását.

— A Független Színpad igazgatósága közli, hogy június 10-én, hétfőn este 7 órakor a Rezső téri templomban ismét játssza a Magyar Passiót. Jegyváltás a helyszínen.

— SZEMÉLY ELLENI BŰNCSELEKMÉNY miatt eljárást indított a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság. O. Tibor 39 éves versegi lakos ellen, aki a sógora lakásában vendégként tartózkodó F. István 72 éves nyugdíjast szóváltás közben ötször is mellbe szúrta. Az idős ember a helyszínen belehalt sürüléseibe.

— SZÍJBILINCCSEL EGYÜTT MEGSZÖKÖTT a rablás miatt őrizetben levő Sz. Edit 25 éves szegedi lakos a városi rendőrkapitányság udvaráról, miután visszakísérték a bíróságra. A Szegedi Rendőrkapitányság eljárást indított ellene.

— HATÁGÚ SÍP elnevezéssel jött létre februárban egy alapítvány, életrehívója a Magyar Könyvkiadók és

Hamisított totószelvények

Hamisított Bongó és totószelvényekre bukkantak a Szerencsejáték Rt. munkatársai. A bűncselekményre egy egyszerű rutinellenőrzés során derült fény, amikor is a részvénytársaság alkalmazottai hozzáfogtak az OTP Sportfogadás és Lottóigazgatóságtól örökölt szelvények átvizsgálásához. A részvénytársaság képviselője ismeretlen tettesek ellen tett feljelentést a rendőrségen.

A hamisított szelvényekre hónapokkal ezelőtt kifizették a nyereményeket. Érdekes módon a rendőrség által keresett személyek a Bongón mindig csak hétezer forintot „nyertek", a kollektív szelvényeiken pedig csupa tizenegyes találat akadt. Módszerük végtelenül egyszerű volt, a sajtóban közzétett, illetve a totózókban kifüggesztett nyereményjegyzék alapján több szelvényből ollóztak össze egyet oly módon, hogy azon valamelyik nyertes szelvény sorszáma szerepeljen. A viszonylag alacsony nyereményeket kisebb fiókokban, kirendeltségekben is fölvehették, ahol kevesebb gondot fordítottak az ellenőrzésre, így kisebb volt a lebukás veszélye. Hogy mekkora haszonra tettek szert ily módon a hamisítványok készítői, egyelőre nem tudni. **(rt)**

KÖZLEMÉNYEK

— FUSSUNK AZ EXPOÉRT! PÉNZDÍJAZÁSÚ TÖMEGFUTÓVERSENY A NORMAFÁNÁL (5 ÉS 10 KM-ES TÁV) JÚN. 9-ÉN 10 ÓRAKOR. NEVEZÉS 8 ÓRÁTÓL A HELYSZÍNEN (100 Ft). ÉLŐ ZENE ÉS EGYÉB PROGRAMOK IS! RAJT A JÁNOSHEGYI ELÁGAZÁSNÁL! MOST VASÁRNAP! MINDENKIT SZERETETTEL VÁRUNK! X

— Jogászok, figyelem, 5 napos tanulmányutat szervezünk Hágába a Nemzetközi Bíróságra és Nürnbergi Törvényszék meglátogatására. Ár: 16 700 Ft. Indulás: IX. 14., 21., 28. Tel.: 201-8092. MEDIX. X

— COSTA BRAVAI üdülés június 25.—július 3-ig autóbusszal, szállodában, félpanzióval csak 14 500 Ft. Érdeklődni: Golf Tours, 115-5648. X

— Közöljük, hogy a „RADIANT Kft. Vámosztály Bp. XIV. Kassai u. 84. adószám: 10234491" feliratú bélyegző elveszett. E bélyegző bármiféle felhasználása 1991. május 2. napjától kezdve érvénytelen, ennek alapján kiállított iratokért semmilyen felelősséget nem vállalunk. X

— A fóti Vörösmarty Tsz csomádi gyümölcsösében június 8-án kezdődik a cseresznye értékesítése **Szedd Magad** akció keretében, **30 Ft-os** kilogrammonkénti áron. A későbbiekben folyamatosan értékesítünk meggyet és kajszibarackot is. Kérjük, a napilapokban figyelje hirdetéseinket! Folyamatos, egész napos nyitvatartás

— Magyarországon először gyógyítás orgon-energiával. A Természetgyógyász Egyesületben (Bp. XIII., Csavargyár u. 1—3.) május 22-től minden héten szerdán 14 órától orvosi felügyelettel orgon-energiával végzett kezelés, tanácsadás, illetve vizsgálat kezdődik. Részvétel előzetes telefonbejelentkezés útján, telefon: 149-6904, munkanapokon 15—17 óráig. Ugyanitt mindennap diagnosztika, akupresszúra, reflexológia, radiesztézia, svédmasszázs, szív, szem, vérnyomás, allergia, női betegség, homoöpátia vizsgálatok és tanfolyamok. X

— A SZÁMALK Rendszerház Részvénytársaság igazgatósága rendkívüli közgyűlést hív össze. A közgyűlés helyszíne: 1115 Bp., Szakasits Á. u. 68. SZÁMALK irodaház, VII. em., klub. Időpontja: 1991. július 11. 14 óra. A közgyűlés napirendje: 1. Az igazgatóság bejelentése alapítvány létrehozásáról. 2. 1991. évi részleges osztalékelőleg megszavazása. 3. Az igazgatóság kibővítése. 4. Egyebek. A közgyűlésen minden részvényes személyesen, illetve képviselője vagy meghatalmazottja útján vehet részt. A részvények és a meghatalmazások leadása, illetve a szavazólapok átvétele a közgyűlés helyszínén 13 órától történik. X

— Középiskolai felvételre jelentkezhetnek az V. ker. Dolgozók Gimnáziuma esti, levelező tagozataira azok a továbbtanulni szándékozók, akik a

FOTOGRÁFIÁK ÉS MONTÁZSOK

FEJÉR ERNŐ KIÁLLÍTÁSA

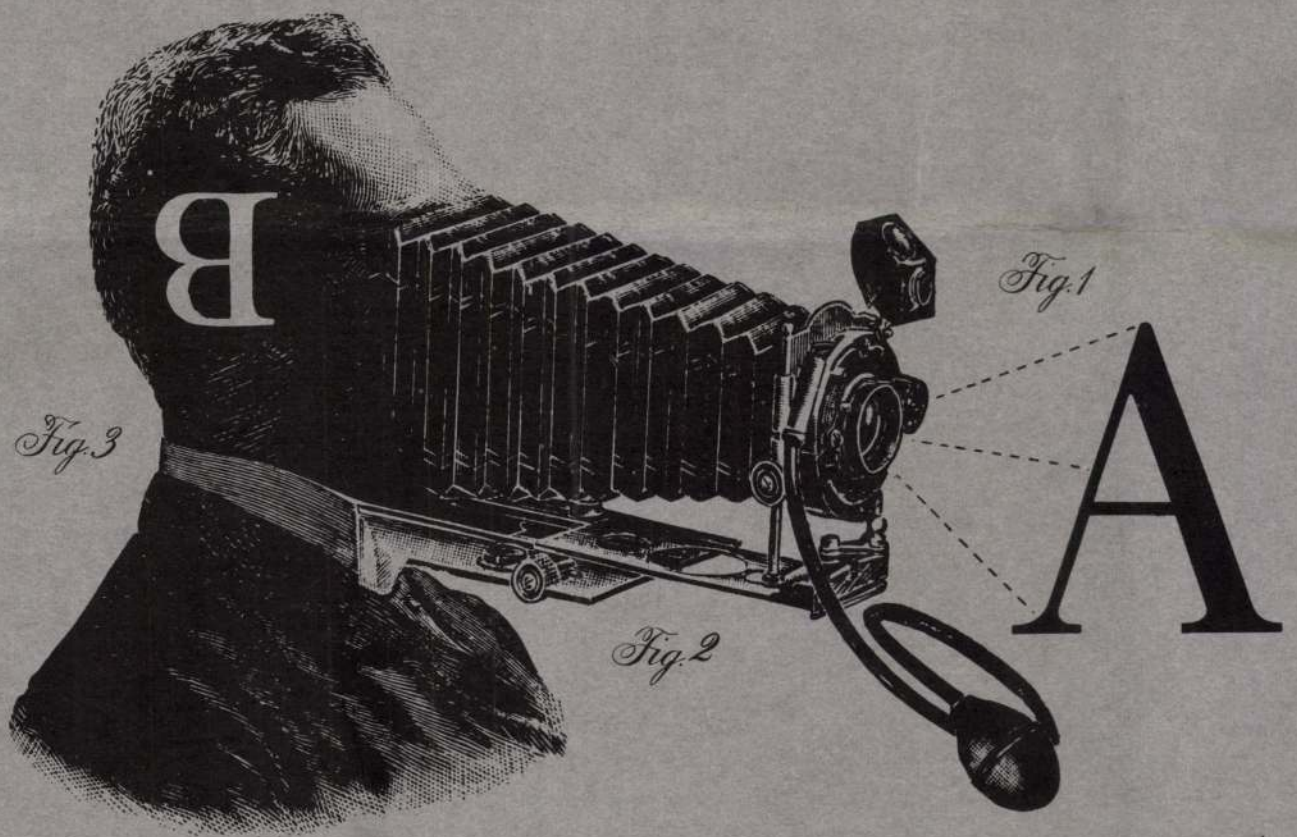

MISKOLCI GALÉRIA '85. SZEPT. 1-29.

ÖNARCKÉP A '80-AS ÉVEK KÖZEPÉRŐL (SZÉKELY ALADÁRNAK)

1945-ben születtem Miskolcon és azóta gyötröm magam az állandóan elmozduló, kirakójátékszerűen át- meg átrendeződő, változó megvilágítású és értelmezésű világban, hogy megtaláljam kijelölt helyem, ahonnan azután a múltba nézés olyan megnyugtatóan evidens. Sokáig arctalanul lökdösődtem az udvariatlan tömegben, szégyenlősen, sűrű bocsánatkérések közepette, kopott gondolatú iskolákban, kísérletgyerekként, kísérleti tankönyvek, értelem- és érzelemvesztett leckemajszolás között, ellasztikus gyurmapedagógiára felgombostűzött szalmalánglélekkel joviális, parírozódicsérgető Pangloss mesterek keze alatt. Gömbölyded, múló pillanatnyi igazságok, sziklaszilárd bizonytalanságok, szépen hímzett érelmeszesedett közhelyek, szorongást álcázó pitiléptékű tanácsok, pattogzott zománcú tilalomfák, munkásmozgalmi védőmázzal bevont készételdialektika, hónaljszagú érdekviszonyok, tolókocsis magasugró-bajnokok profeszszionizmusa, jól működő bólintóizmok, jólápolt dilettantizmus terelgettek a jóléti ápolda anzikszemű, blondelkeretbe ágyazott, rózsaszínűre púderezett lehetőségei irányába. Földre fektetett kötélen való táncolás volt ez, bárgyún boldog körbenézéssel, kifeszített háló alatt, a lassított filmszerű puha pofáraesésig. Műszaki pályán feszengtem mint sértett lelkű, sikertelen, titkos versíró porszívóügynök (vagy mint humortalan porondpor-allergiás klausztrofóbiás bohóc) a rendíthetetlennek hitt, valójában átváltozóművész méterrendszer alatt, míg a szerencse és titkos érdeklődésem szövetkezése a képzőművészet szélére vetett. Gyermeknaivsággal akkor kezdtem hinni a számomra egyedül üdvözítőnek hitt művészetben, lassú közösségi beépülésében, mikor az rövid és bódító tánc után újfajta mozgásrendszerek érzéstelenített malomkövei alatt keserű ízű púderré őrlődött. Folyamatosan szétkorhadt a nehezen felépíthető, de könnyen rombolható lelki, etikai, kulturális konstrukció, amiben mára csak magányos koordináta-rendszerkeresők turkálnak esztétikus törmelékekért, mint árleszállításkor a vékonypénzű tömeg.

Akkor kezdtem fotografálni, mikor a szilíciumszennyeződés elindította az új váltást, — a film után — a video gépi, izgató illúzióképzését, hatásosságát, a minőségre sohasem érzékeny, testükkel látók tömegének. Amikor az érzelem nélküli technika sok évtizedes képdömpingje képinflációt teremtett. Amikor a kiállítótermi csöndben a képi izoláltság, mint „elsáncolt esztétikum", reménytelenül elszakadt a külvilág izgalmat, eseményt, színes jelenségfelszínt igénylő tömegétől.

Sok pót- és azt is pótló cselekvés közben tizenhét éve van kezemben fényképezőgép, fele ideje hivatásosként, de csak az utóbbi néhány év ezüstpusztítását nem tartom feleslegesnek. Ez a néhány év viszont dramaturgiai gyógyfordulat volt. Nekem a fotográfia egésze nem technikakábulat, bájolgó sznobidill, nem tömegkultúra, cizellált mankó, albumblatt, naturalista vicsor, bőbeszédű pótszermalaszt, közhelydagasztás, alattomos cukrozott giccs, „színes?", hobby, blazírtpofájú divat, képpatent, virtuozitás, hanem gyógyterápia szorongásaim ellen, érzékenységköszörű, agyrenyheségűző, kézművesség, építőkocka a halmazban, remélt feloldozás és szeretet, mélyenülő vágyódás, boldogságkeresés, látószögetika, reményvesztett üzenet, bizakodás, előd tisztelet és szétrobbantani való behatároltság, költészet, bujdosó mítosz, maradandó alakváltozás, szürrealitás és dokumentarizmus, nyomasztó felelősség, kamaszröhögés, gyomorremegés és izzadás, táglélegzetű természet, hófehér pillantású halál, esztétikus szemét, árulkodó ujjlenyomat, alkimista vegyszerszag, kiszáradt bőr, várakozó fekete csönd, liturgia, finom

Turneri részlet, tól-ig elmozdulásnyom, kiérlelt pillanat, felkészült véletlen, létlenyomat, dacos elszakadás, elviselhetetlen halálszag, szerelemszag, véglegesség . . . Pályakezdőnek tartom magam, mert optikai hittantanáraim, fotográfus példaképeim — Atgettől . . . Westonig — színvonala, elmélyültsége, felkészültsége, érzékenysége mellett jóindulatú képgyakornoknak, irigységgel színezett csodálónak érzem magam. De amatőrnek érzem magam a ma kizárólagosan publikált közhelymentes, kiérlelt, lényeglátható bédekker-, képeslap- és sajtófotó alkalmazott professzionalista szemlélete és hibátlan nyomdatechnikája mellett is.
Marad a megtisztelő bizalmú kiállítótermi rejtekezés.
Metafizikai veszély és jólfésült praktikum számomra a kiállítás (mint tett), lúdbőrző mezteleség, magamnak keresett fóbiahorizont, skatulyavedlés új skatulyáért, többszemélyes félreértés, közösnevező-keresés, hibakimetszésű jószemű szó, olcsó áldicséret, barátság, tudott végkimenetelű kísérlet, pozitív (?) homormű, freudista ornamens, de mindenképpen elmúlásszagú. És nehéz kiállítani, mikor a vizuális kegyhelyeket (rezervátumokat) körülveszi a sivár lelakottra tervezett új, a betonkemény érzéketlenség, az életveszélyes gyökértelenség, presztízsfogyasztás és ortopéd létszéli tangó, giccspuszilás, gyógyíthatatlan pénzfétis, iskolázott iskolázatlanság, sörösüveg-kiszerelésű tucatgondolkodás, agresszivitás, csőlátású újpénzes zsebreverősdi, mélyen véső dött igénytelenség.
Jótékony tapasztalásaim nettójának, szomorú tanulságaim bruttójának végegyenlegéből és rejtekező hitem kusza koreográfiájából megmarad a hosszú távú remény. Képeimet pedig ajánlom a rokonszeműek bizalmába. (F. E.)

KIÁLLÍTÁSOK: FF 80, Miskolci Fotogaléria, Budapest Galéria, 1982 / Otthon, Miskolc, Megyei Kórház, 1983 / Önarckép, Miskolci Fotógaléria, 1984 / IV. Esztergomi Fotóbiennálé, 1984 / Miskolci fotográfia 1945 után, Miskolci Galéria, 1985 / Magyar Fotográfia, Tallin, Bécs, 1985 / Országos Fotótárlat, Tata, 1985. **DÍJAK:** Fotóművészet 1980/II. n.é. nívódíj / Önarckép pályázat II. díj, 1984 / Fotóművészet 1984/III. n.é. nívódíj / Fotóművészet 1984/IV. n.é. nívódíj / Országos Fotótárlat, Lektorátus díja, 1985. **PUBLIKÁCIÓK:** Fotó 1984/4, Dr. Végvári L.: A kamera mögött Fejér Ernő / L. Z. emlékére, Mozgó Világ 1984/5 / Otthon, Mozgó Világ 1984/6 / Fotóművészet 1984/4 Vadas J.: Posztmodern helyett (újra) eklektika / Fotográfiái néhány közgyűjteményben megtalálhatók.

A KIÁLLÍTÁSON LÁTHATÓ KÉPEK *BÁRMILYEN* MÁRKÁJÚ FÉNYKÉPEZŐGÉPPEL *BÁRMILYEN* GYÁRTMÁNYÚ NYERSANYAGRA KÉSZÜLTEK. ITT MONDOK KÖSZÖNETET A *BÁRMILYEN* GYÁRNAK A NEKEM NYÚJTOTT SEGÍTSÉGÉÉRT

MEGRENDELŐK KÍMÉLJENEK!

„Ha lehetséges lenne a nagy mesterek műveiből a bennük kifejeződő érzékenységet – vagyis effektív értéküket – kivonni és elrejteni, a kritikusok, a közönség és a művészettörténészek nem is vennék ezt észre."

/Kazimir S. Malevics „Szuprematista kiáltványá"-ból (1915)/

EXP. A mottóul választott posztulátum első része meglepő módon érvényesül / teljesül Fejér Ernő itt el nem rejtett ciklusaiban, hisz éppen annak a nagyszerű ráérzésnek tanúbizonyítéka, mely által halmazati jutalmul kapjuk az előcsiholt mesterek (Chardin, Vermeer, Magritte, Capa, Tarkovszkij, Kondor, Lenkey) szenzibilitásának karakteres kivonatait. (Az idézet záró részének cáfolata így a törzsfejlődő publikum hármas alakzatán múlik, bukik vagy áll.) Túl azon a bulvárpszichológiai meghatározáson, hogy e mesterkorzó jelentheti az alkotó tabutángáló küzdelmét választott alteregóival, véleményünk szerint a nagy nevekkel fémjelzett sorozatok egyedüli szerepe ezen a tárlaton, hogy koncentrikus ívekbe fogja / keretezze azt a tájjellegét kinőtt szorongást, ami Fejér Ernő s a j á t érzékenységében meghatározó; említhetjük itt a Tarkovszkij-miniatűrök terepszínű álmainak vattamaradékait, ahol is szembesülünk a vészteherrel, mit panelitikumunkban (XX. sz.) a szenny terebélyesedő kultusza jelent.

Érzékenységének szintúgy jellemző vonása az empátia, mellyel a mindenkori „vesztesek" sorsát kíséri a leépülésen is túl, s ezen az úton a tétlen és bizonytalan körüljárás meddő módszere helyett frontálisan ütközteti a nézőt a vele szemben szabályosan háttérbe húzódó lelkiismerettel. Mértékvonása fényes borbélypajzsot szegez a polaroid tökéletlen praktikumának, romantikus alkata a szélsőségekkel szinkronban hívja elénk, s rögzíti tantaluszi bromidjait. (*Az egymillió C fok árnyékában* / Farkasfordító meleg, *Gyermekkorom színhelyei* / keszon-lét, *Átkelés a Styxen* / a kollektív kardmártó izom lánctalpas kombinációja.)

Tény, hogy szigorított válogatása a végletek fátumszegleteiből kirajzolódó Hantvidék / Csonthéj / Hollóvájat-aspektust erősíti, ugyanakkor bemutatóján részleges lírai távlat-engedményt, kiegészítést jelentenek a kísérleti fotografikák, autochrom-imitációk és montázsok. (Érdekes, hogy ez utóbbi kollekcióban – a változatlanul helyén levő minőség mellett – kevésbé követhető nyomon az ereklyerúgó mámor, a csinovnyikot kotorékából kikényszeríteni vágyó indulat.)

S kinek eszményképe Hérakleitosz elsodort lába a tűnő habokban, tudhatja: a két ellenható áramlat számvető átfedésében (mely nem kíméletlen összeg vagy maradék) bukkanhat rá Fejér Ernő különös, sokrétű világának valódi mélységeire, léphet be szárnyas szellemének síkba-szedett univerzumába. (= máris túlfutott azon a racionálisan befogható pályán, ami a brosúra-koptató ideológia szemhatárát zárja.) Ajánlásunkat a bölcselmi börze túlnépesedett levélmérlegére helyezve megállapíthatjuk: a fonetika provinciájából kitüremkedő dunyha-latin péklapát nyelén egyensúlyozva nemigen törekedhettünk másra, mint hogy e kiváló tárlat képeiről szólván önkényes partitúránkban mikroneonként felvillantsuk a pont alatt az ı-t.

Szemethy Imre

GYERMEKKOROM CSENDÉLETEI V. / 1984

KIÁLLÍTOTT KÉPEK JEGYZÉKE. FOTOGRÁFIÁK. 1–6. GYERMEKKOROM CSENDÉLETEI I–VI. 1984, barnított, színezett, 19x28,5 cm – 7. CSENDÉLETEK J. B. S. CHARDIN MESTERNEK I., 1984, fekete-fehér, 30x40 cm – 8. CSENDÉLETEK J. B. S. CHARDIN MESTERNEK II., 1984, fekete-fehér, 30x40 cm – 9. CSENDÉLETEK J. B. S. CHARDIN MESTERNEK V., 1984, színezett, 30x40 cm – 10. CSENDÉLETEK J. B. S. CHARDIN MESTERNEK IX., 1984, színezett, 30x40 cm – 11. CSENDÉLETEK J. B. S. CHARDIN MESTERNEK X., 1984, színezett, 30x40 cm – 12. PÓTCSELEKVÉS CSENDÉLET I., 1983, színezett, 17,5x26,5 cm – 13. PÓTCSELEKVÉS CSENDÉLET II., 1983, színezett, 17,5x26,5 cm – 14. PÓTCSELEKVÉS CSENDÉLET IV., 1983, színezett, 17,5x26,5 cm – 15. PÓTCSELEKVÉS CSENDÉLET V., 1983, színezett, 17,5x26,5 cm – 16. PÓTCSELEKVÉS CSENDÉLET VI., 1983, színezett, 17,5x26,5 cm – 17. GYERMEKKOROM SZÍNHELYEI (ATGET EMLÉKÉNEK) 1. 1984/85, fekete-fehér, 18x27 cm – 18. GYERMEKKOROM SZÍNHELYEI (ATGET EMLÉKÉNEK) 2., 1984/85, fekete-fehér, 18x27 cm – 19. GYERMEKKOROM SZÍNHELYEI (ATGET EMLÉKÉNEK) 3., 1984/85, fekete-fehér, 18x27 cm – 20. GYERMEKKOROM SZÍNHELYEI (ATGET EMLÉKÉNEK) 4., 1984/85, fekete-fehér, 18x27 cm – 21. GYERMEKKOROM SZÍNHELYEI (ATGET EMLÉKÉNEK) 7., 1984/85, fekete-fehér, 18x27 cm – 22. GYERMEKKOROM SZÍNHELYEI (ATGET EMLÉKÉNEK) 15., 1984/85, fekete-fehér, 18x27 cm – 23. GYERMEKKOROM SZÍNHELYEI (ATGET EMLÉKÉNEK) 16., 1984/85, fekete-fehér, 18x27 cm – 24. GYERMEKKOROM SZÍNHELYEI (ATGET EMLÉKÉNEK) 17., 1984/85, fekete-fehér, 18x27 cm – 25. VÁROSTÁJ 3., 1984/85, fekete-fehér, 18x27 cm – 26. VÁROSTÁJ 4., 1984/85, fekete-fehér, 18x27 cm – 27. VÁROSTÁJ 6., 1984/85, fekete-fehér, 18x27 cm – 28. VÁROSTÁJ 7., 1984/85, fekete-fehér, 18x27 cm – 29. VÁROSTÁJ 9., 1984/85, fekete-fehér, 18x27 cm – 30. TŰZFALLÍRA (VERMEER VAN DELFTNEK) 1., 1985, színezett, 17x28 cm – 31. TŰZFALLÍRA (VERMEER VAN DELFTNEK) 2., 1985, színezett, 28x10 cm – 32. TŰZFALLÍRA (VERMEER VAN DELFTNEK) 8., 1985, színezett, 19x28,5 cm – 33. TŰZFALLÍRA (VERMEER VAN DELFTNEK) 9., 1985, színezett, 19,5x30 cm – 34. TŰZFALLÍRA (VERMEER VAN DELFTNEK) 10., 1985, színezett, 17,5x29 cm – 35. CSENDÉLET 1. – 36. CSENDÉLET 3., 1985, fekete-fehér, 40x30 cm – 37. CSENDÉLET (L. Z. MŰTERMÉBEN) 8. 1983, barnított, 40x30 cm – 38. CSENDÉLET (L. Z. MŰTERMÉBEN) 5., 1983, barnított, 30x40 cm – 39. CSENDÉLET (L. Z. EMLÉKÉRE) 11. 1983, színezett, 30x40 cm – 40. CSENDÉLET (L. Z. EMLÉKÉRE) 12., 1983, színezett, 30x40 cm – 41. LEVELEK IX., 1983/84, színezett, 23x17,5 cm – 42. LEVELEK XI., 1983/84, színezett, 23x17,5 cm – 43. LEVELEK XII. 1983/84, színezett, 23x17,5 cm – 44. LEVELEK XVII., 1983/84, színezett, 27,5x20,5 cm – 45. LEVELEK XX., 1983/84, színezett, 30x40 cm – 46. KÉP 1., 1985, fekete-fehér, 17x20 cm – 47. KÉP 2. (LEÜTÉSEK), 1985, fekete-fehér, 18x20 cm – 48. RÉTEGEK II., 1984, fekete-fehér, 3x28x19 cm – 49. VERNISSAGE, 1982, színezett, 18x24 cm – 50. INTELEM, 1982, színezett, 18x24 cm – 51. MAGRITTENEK I., 1985, színezett, 19x19 cm – 52. MAGRITTENEK II., 1985, színezett, 24x11 cm – 53. MAGRITTENEK III., 1985, színezett, 24x11 cm – 54–58. LELETEK A KÉPERNYŐRŐL 1–5., 1982/85, fekete-fehér, 17x23 cm – 59–66. LELETEK A KÉPERNYŐRŐL 11–18., 1982/85, fekete-fehér, 12x16 cm – 67. ÁRNYÉKOK I., 1984, fekete-fehér, 12,5x18,5 cm – 68. ÁRNYÉKOK II., 1984, fekete-fehér, 12,5x18,5 cm – 69. ÁRNYÉKOK III. 1984, fekete-fehér, 12,5x18,5 cm – 70. ÁRNYÉKOK V., 1984, fekete-fehér, 12,5x18,5 cm – 71. ÁRNYÉKOK VII., 1984, fekete-fehér, 12,5x18,5 cm – 72. ÁRNYÉKOK VIII., 1984, fekete-fehér, 12,5x18,5 cm – 73. ÁRNYÉKOK X., 1984, fekete-fehér, 12,5x18,5 cm – 74. A REPÜLÉS ÜRÜGYÉN (egy grafikus emlékére) 1., 1984, színezett, 19x27 cm – 75. A REPÜLÉS ÜRÜGYÉN (egy grafikus emlékére) 5., 1984, színezett, 19x27 cm – 76. A REPÜLÉS ÜRÜGYÉN (egy grafikus emlékére) 7., 1984, színezett, 19x27 cm – 77. A REPÜLÉS ÜRÜGYÉN (egy grafikus emlékére 9., 1984, színezett, 19x27 cm – 78. A REPÜLÉS ÜRÜGYÉN (egy grafikus emlékére) 10., 1984, színezett, 19x27 cm – 79. A REPÜLÉS ÜRÜGYÉN (egy grafikus emlékére) 13., 1984, színezett, 19x27 cm – 80–98. MINIATŰRÖK 1–18., 1983/85, színezett, ϕ9–12x7,5 cm – 99–148. VESZTESEK 1., 3., 5., 6., 7., 10., 14., 16., 17., 18., 20., 21., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 31., 35., 36., 37., 43., 45., 46., 47., 48., 55., 56., 58., 59., 62., 63., 66., 68., 69., 78., 79., 80., 82., 83., 93., 95., 97., 100., 102., 104., 105., 1983/85, fekete-fehér, 18x24 cm, 39x30 cm, 30x40 cm.

MONTÁZSOK. 1. EGY KÖLTŐ EMLÉKÉRE (P. J.-nak, 1985, montázs, 29,5x42,5 cm – 2. HIVATÁSOS ANGYAL, 1985, montázs 28,5x28,5 cm – 3. PROFÁN MADONNA, 1985, montázs, 28,5x28,5 cm – 4. ÁLOM V., 1985, montázs, 50x70 cm – 5. ÁLOM VI., 1985, montázs, 50x70 cm – 6. ÁLOM VII., 1985, montázs, 34x70cm – 7. ÁLOM VIII., 1985, montázs, 31x45,5 cm – 8. TÁJ I. (Magrittenek), 1985, montázs, 50x70 cm – 9. TÁJ II. (Magrittenek), 1985, montázs, 50x70 cm – 10. TÁJ III. (Magrittenek), 1985, montázs, 18,5x28,5 cm – 11. MAGRITTENEK (a semmihez láncolt vágy), 1985, montázs, 29,5x42,5 cm – 12. A MEGFIGYELŐ, 1985, montázs, 50x70 cm – 13. KÉP I., 1985, montázs, 50x70 cm – 14. KÉP VI. filmart, 1985, montázs, 25x28,5 cm – 15. KÉP VII. (erotikus), 1985, montázs, 25x28 cm – 16. KÉP VIII., 1985, montázs, 50x70 cm – 17. VÉGLEGES KÉP, 1979, montázs, 28x28,5 cm – 18. A TITOKŐRZŐ, 1985, montázs, 50x70 cm – 19. MITOSZSORS (Marylin Monroe), 1985, montázs, 50x70 cm – 20. EUKLIDESZ SÉTÁJA, 1985, montázs, 50x70 cm – 21. IKAROSZ I., 1985, montázs, 35x50 cm – 22. ANZIKSZ I., 1985, montázs, 35x50 cm – 23. KÉP 4. (Magrittenek), 1985, montázs, 20x20 cm – 24. KÉP 5. (Magrittenek), 1985, montázs, 20x20 cm – 25. KÉP 6. (Magrittenek), 1985, montázs, 20x20 cm – 26. KÉP 7. (Magrittenek), 1985, montázs, 20x20 cm – 27. KÉP 21., 1985, montázs, 20x20 cm – 28. KÉP 22., 1985, montázs, 20x20 cm

KATALÓGUSTERV, PLAKÁTTERV, FOTÓK, KIÁLLÍTÁSRENDEZÉS: FEJÉR ERNŐ
GRAFIKA: OROSZ ISTVÁN

KIADJA A MISKOLCI GALÉRIA. FELELŐS KIADÓ: DUSZA ÁRPÁDNÉ. KÉSZÜLT A BORSODI NYOMDÁBAN 300 PÉLDÁNYBAN. FELELŐS VEZETŐ: WIRTH LAJOS

VÉGLEGES KÉP, montázs / 1979

FEJÉR Ernő

kiáll. Miskolci Galéria, 1985

ism D. Szabó Ede: Képek és tűnődések: Két kiállítás a Miskolci Galériában. = Dolgozók, 24, 1985, 11. 39.

FEJÉR Ernő

Merkúr Galéria 85

vsm. Horpási Sándor: Fejér Ernő fotográfiái.
=Új T. 85. okt. 6. 4.

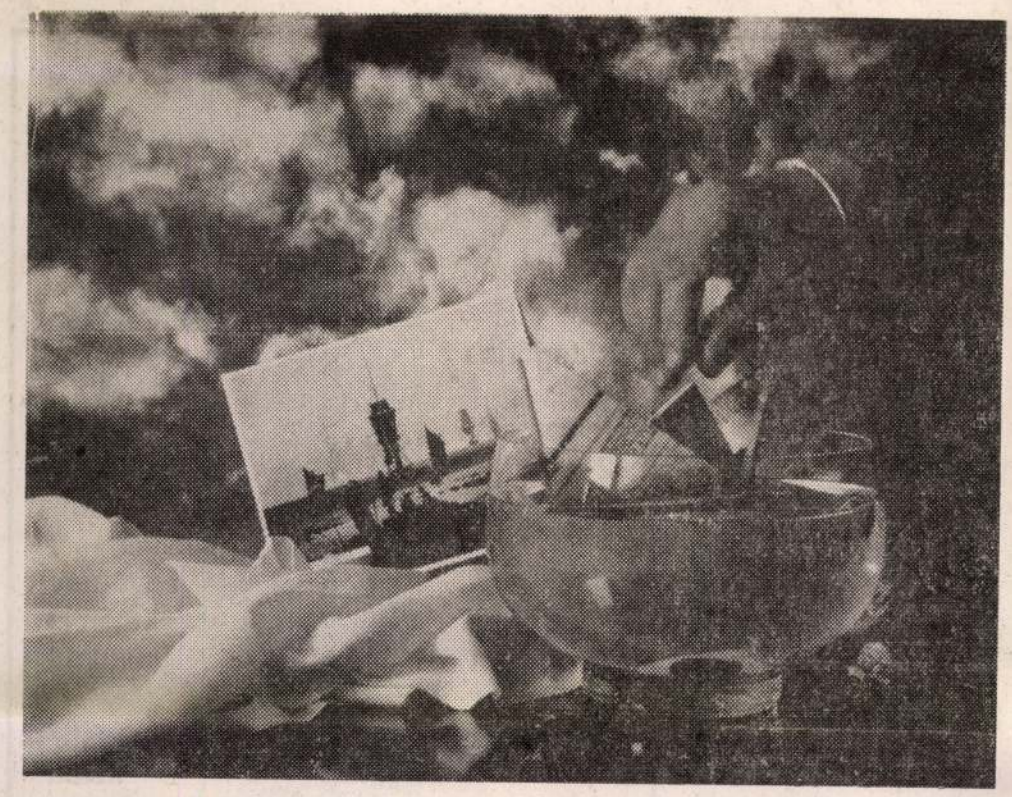

✶ *Pótcselekvés csendélet 1986*

KITÁGÍTANI A PILLANATOTT

Fejér Ernő Balogh Rudolf-díjas

Későn kezdte a szakmát, közel járt már a harminchoz, amikor fényképezni kezdett, első önálló kiállításához tizenkét évig gyűjtötte az anyagot. Az idén, márciusban, húsz év „sötétkamra múltán" a művelődési és közoktatási miniszter „kiemelkedő fotóművészeti és fotóelméleti tevékenysége elismeréseként Balogh Rudolf-díjjal tüntette ki Fejér Ernőt, aki a nyolcvanas évek végén a Déli Hírlap munkatársa volt. (Balogh Rudolf »1879—1944« a magyar fotóművészet egyik úttörő, formateremtő egyénisége.)

Tősgyökeres vasgyárinak vallja magát. „Ősei" gyáralapítóként érkeztek ide még a múlt század végén, édesapja az acélgyártásnál dolgozott, munkáskolóniában laktak. A gyári általános iskola után a gépipari technikumban tanult tovább, majd épületgépész tervezőként dolgozott. Rajzkészségére már az általános iskolában felfigyeltek. Autodidakta módon képezte magát, *Barczy Pál* Munkácsy-díjas grafikus korrigálta rajzait; a Képzőművészeti Főiskolára készült. Amikor azonban a hetvenes évek közepén a miskolci József Attila Könyvtárban kiállításrendezőként fényképezni kezdett, a képzőművészeten kívül ez kötötte le érdeklődését, tudatosan a fotografálás felé fordult. Kezdetnek szakmunkásvizsgát tett.

Első képei a Fotóművészet című folyóiratban jelentek meg, a lap pályázatain hét nívódíjat nyert, az ő ajánlásukkal lett tagja a Fotóművész Szövetségnek. Első önálló kiállítását Vesztesek címmel rendezte meg. A miskolci szociális otthonban készült fotóinak országos visszhangja lett, mivel a Mozgó Világ válogatást közölt ezekből a képekből.

A fényképezést és termékét, a képet a pillanat művészetének tartják, hiábavalóságnak tűnik itt maradandóságra törekedni. Fejér képzőművészeti érdeklődése mégis erre tesz kísérletet experimentális alkotásaival. Az egyébként is meditatív alkatú fotográfus arra törekszik, hogy a „pillanatot", ha átvitt értelemben is, kitágítsa, s így gondolkodásra késztesse a nézőt, hogy a látszat mögött találja meg a jelenséget, fedezze fel a lényeget. Ezért is lehetett nagy siker a Csendéletek Chardin mesternek című összeállítása a budapesti Francia Intézet 1986-os kiállításán. Az 1700-as évek francia festője, Jean Baptiste Simeon Chardin tiszteletére készült fotókat az elődöknek és a kortársaknak szóló üzenetnek szánta. Miután ezt az anyagot Angliában is bemutatták, a kecskeméti Fotómúzeumba került. Ez az anyag nagydíjat nyert az esztergomi fotóbiennálén, az érdeklődők láthatták a fővárosban, a Fotóművészeti Galériában is.

Fejér Ernő fotóriporterként nehezen viselte a napilap taposómalmát, az ismétlődő feladatokat. Kedvelte viszont a színházi munkát, szívesen látogatott el műtermekbe és iskolákba. Utólag is azt tartja, hogy a fotóriporterkedés nagy lehetőségeket rejt magában, és legalább annyi előnye van, mint hátránya. A riportfotókat készítő Fejér alig három év múltán visszatért a művészfotókat alkotó fotóművészethez.

Az 1991-es fővárosi kiállítása az Ernst Múzeumban Organon címmel tollrajzaival újabb sikert hozott. Sajátos szemlélete és technikája egyedivé teszi művészetét. Szeptembertől a Miskolci Egyetem bölcsészkarának kulturális és vizuális-antropológiai tanszékén ad majd elő fotográfiai ismereteket, tart foglalkozásokat a fotóművészeti alkotás folyamatáról.

(oravec)

Enyészetté vált a hősök emlékhelye (2.)

Unokák zarándokhelye lehetne

A csaknem nyolc évtizeddel ezelőtti várakozás — egyebek között — két dologban nem igazolódott. Az elsőnél még pusztítóbb volt a második világháború, és az 1974. évi Sajó-árvíz után nemcsak nagyobb méretű síremlékek dőltek el, hanem maga a kápolna is az enyészet martalékává vált.

A díszes kapuzatán kívül mást nem hagytak belőle azok, akik számára a kápolna falai ingyenes építőanyagot jelentettek. Az 1944 utáni években „elfelejtett" temetőt az árvíz, a haszonlesők mellett ellepte a bozóttenger is. Talán a szúrós bokroknak tulajdonítható hogy további sírok nem pusztultak el. A temető egy kis részén glédában állnak a sírkövek. Egy civil sírtól eltekintve 1920 óta ebben a temetőben nem volt temetkezés, tehát olyan állapotokat lehet a rehabilitációs munkálatokkal bemutatni, amelyek az első világháború befejeztével máig nem változtak meg.

A hajdani tábori lelkész, Fischer József és a Miskolczi Kath. Egyházi Tudósító szerkesztősége 1915-ben egy „örök alapítvány létrehozását" hirdette meg a temető díszes kerítésére és az évenkénti gyászistentiszteletek megtartására. A Páneurópai Unió Miskolci Csoportja a miskolci hősi temetők rendbehozására idén hirdetett meg alapítványt. Ha sikerül ezzel és a „kegyúr" tényleges segítségével folytatni a megkezdett munkát és a Sajó-parti hősi temetőt rehabilitálni, akkor az ott nyugvó katonák sírkertje legalább olyan méltó lenne a bemutatásra, mint a doberdói, vagy más olasz, német, francia katonai temető.

A valóságban is „kirakatba" kerülhetne 1995-re a hajdani koleratemető kápolnája a sírkerttel együtt, miként 1916-ban a fényképei. A korabeli sajtó szerint ugyanis 1916 februárjában két fénykép volt látható a koleratemető kápolnájáról Fodor Zoltán és Kerekes Miklós kereskedése kirakatában: az újonnan épült koleratemető kápolnájának képei. Ahogy írták: „a kápolna építése, a temetőnek díszfákkal való beültetése, keresztekkel és fejfákkal való ellátása, beleszámítva az ingyen végzett munkálatokat is, közel 25 ezer koronára értékelhető... Ezáltal Miskolcz dicsekedhetik azzal, hogy az országban az első maradandó magasztos emléke a borzalmas világháborúnak Miskolczon épült... Környezete a szeretet és a kegyelet szentélye, ahol az élet küzdelmeinek nagy fáradalmait pihenik mindazok, kik a harctéreken talán ellenségek voltak, de a szenvedés és halál által testvérekké lettek."

✶ *A kegyelet és szeretet szentélye, ahol a harctéri ellenségek a „halál által testvérekké lettek".*
(Szabán Gabriella felvétele)

A helyreállított sírkert és kápolna országosan és határainkon túl is zarándokhelye lehetne unokáknak, rokonoknak, akiknek hozzátartozóit az első világháború sodorta el az élők sorából pont ide, a Sajó-parti temetőbe.

(Vége)

Iglói Gyula

Vendégünk volt Petőfi Sándor János

Miskolci a világjáró professzor

A III. alkalmazott nyelvi konferencia vendégelőadója volt a hét végén a Miskolci Egyetemen Petőfi Sándor János professzor. Azt a kérdést természetesen nem kerülhettük meg, hogy van-e valamilyen kapcsolata a költővel.

— Nem tudom, hogy rokona vagyok-e, de a nevem már az első osztálytól kezdve felkeltette a kutatók érdeklődését. A Petőfi Társaság bízta meg őket ennek a kiderítésével, de nem tudtak teljesen a végére járni, mert a nagyapám abban az időben magyarosította a nevét. A családomnak mégiscsak használ a névválasztás, mert a társaság vállalta azt ingyenes taníttatásomat.

— Ön, úgy tűnik, ezt alaposan meg is hálálta, hiszen világjáró nyelvészeti professzorként tisztelhetjük.

— Az 1939—40-es években nem igazán volt ildomos nyelvészeti pályát választani, kiváltképpen, ha az magyar nyelv és irodalom lett volna. Ezért Debrecenben elvégeztem az egyetemet matematika—fizika és ábrázoló geometria szakon. De a nagy szerelmem mégiscsak az anyanyelv maradt, és 1951-ben már úgy döntöttem, hogy át is pártolok. Aztán egy rendeletnek köszönhetően —, mivel a magyarszakos tanároknak választaniuk kellett még egy szakot — diplomát szerezhettem német nyelv és irodalomból is. Ebben az időben általános nyelvészettel foglalkoztam. Aztán kicsit kacskaringós úton elhagytam az országot.

— Úgy tudjuk, hogy a németországi Bielefeld egyetemének alapító tagját is tisztelhetjük Önben.

— Először három évig Svédországban dolgoztam, majd innen valóban Németországba hívtak meg, ahol egy modern kutatóegyetem épült, s a szövegnyelv akkor vált izgalmas kutatási témává. Most pedig az olasz Macerata egyetemen oktatok és kutatok. Visszatérve egyébként a nevemre, eredetileg csak Petőfi Sándor szerepelt a születési anyakönyvi kivonatomban, s miután nyelvi pályára léptem, csak akkor vettem fel az utónevet, mert ezzel a megkülönböztetéssel adózni kell a költőnek is.

— Hol érzi magát otthon leginkább a világban?

— Európainak vallom magam, mert ezen kívül még számos más egyetemre hívnak rendszeresen vendégelőadóként. S most már Magyarországra is visszajárok, öt éve. Az a megtiszteltetés ért, hogy a pécsi egyetem díszdoktorává avatott, de Szegeden, Budapesten és Debrecenben is tartok előadásokat hosszabb-rövidebb ideig. Miskolcra annál is inkább szívesen jövök, mert ez a szülővárosom. A ház már nincs meg, hiszen a Zöldfa utcában laktunk, de a Fráter György Gimnáziumhoz, a mostani Földeshez kellemes emlékeim fűződnek.

— Sokak számára elég nehezen megfogható, hogy mivel is foglalkozik az alkalmazott nyelvészeti kutatás.

— E tudomány művelőjének sok izgalmas kérdésre kell választ adnia, bár az bizonyos, hogy sokak számára elvontnak tűnik. Engem a legjobban az érdekel, hogy hogyan látom én az alkalmazott nyelvészeti kutatásban a nyelvészeti és nem nyelvészeti ismeretek összhangba hozását. Az a célom, hogy ehhez egységes elméleti keretet hozzak létre. Egyébként az anyanyelvi oktatásban is van haszna, hiszen a szövegek kreatív megközelítésével foglalkozik. Egyébként a magyar iskolák számára egy közös könyvet írtunk Benkes Zsuzsa tanárnővel, Elkallódni, megkerülni címmel, amely az érdeklődőket és a tanárokat remélem, közelebb viszi az alkalmazott nyelvészet elméleti és gyakorlati tudnivalóihoz.

(oláh)

MISKOLC ÜNNEPÉN

Kiket díjazzanak?

VÁRJÁK A JAVASLATOKAT

Az idén először tartják meg Miskolc város ünnepét, amelynek időpontja május 11. Azért esett a választás erre a napra, mert 1909. május 11-én kapta meg Miskolc Ferenc Józseftől a törvényhatósági jogot, és annak a címernek a használatát, amelyet mai jelképeként választott a város.

Május 11-én ünnepi közgyűlést tart a képviselő-testület, itt adják át a Szabó Lőrinc irodalmi díjat, a Reményi Ede zenei díjat, a Kondor Béla képzőművészeti díjat, a Déryné-gyűrűt, a Pedagógiai Díjat és a Szemere Bertalan-díjat. Utóbbival a közéletben jeleskedő személyt jutalmazzák.

A polgármesteri hivatal ezúton is kéri a kollektívákat, hogy írásban tegyenek javaslatot arra, kiket látnak érdemesnek ezekre a díjakra. Javaslattevési joga van a közgyűlésnek is, bizottságainak is, de bármely intézménynek, szervezetnek, kollektívának.

Azt, hogy végül kik lesznek Miskolc város első ünnepén a díjazottak, kilenctagú kuratórium bírálja el. A díjakhoz 50—50 ezer forint jutalom jár — kivéve a Déryné-gyűrűt —, valamint emléklap és plakett.

A javaslatokat minél hamarabb juttassák el a polgármesteri hivatal titkárságára.

ABS
AUTÓKÖZVETÍTŐ
Haszon
és személygépkocsik
ADÁSVÉTELE,
bizományi értékesítése
Új és használt
autóalkatrészek.
Miskolc,
Hunyadi u. 24.

MEGJELENT AZ

Új Hírnök

LEGFRISSEBB SZÁMA!

TARTALOMBÓL:

- Az apa torkán szorult a hurok
- Nyilatkozik a kábítószer-ügy nagy vesztese
- Nevelik a mását (Szeretetből vagy pénzért?)
- Pánik a jégpályán
- Büntetések futószalagon
- Levelezés Grósz-ügyben

Lakossági apróhirdetések INGYEN!

Az is olvassa, aki nem szereti!

apróhirdetések

Telefonos hirdetésfelvétel

TELEFON: 412-845 (FAX IS); 342-694.

Reggel 8-tól délután 2 óráig.

HA DÉLUTÁN
2 ÓRAIG FELADJA HIRDETÉSÉT,
LAPUNKBAN MÁSNAP MEGJELENIK!

HIRDETÉSEK FELVÉTELE MISKOLCON:

- Magyar Hirdető, Uitz Béla u. 1–3. Telefon: 340-464
- ÉM Hirdetésfelvételi Iroda, Széchenyi út 15–17. Telefon: 341-893
- Végső Ingatlanügynökség, Széchenyi út 36. Telefon: 347-915
- Miskolci Nemzeti Színház, jegyiroda, Déryné u. 1. Telefon: 344-862
- Fair Contact Manager Iroda, Széchenyi út 8/2. Telefon: 351-894
- Borsodi Nyomda portája, Bajcsy-Zsilinszky út 15. (8–14 óra között)
- Westel–Déli Hírlap, Orion-márkabolt, Kazinczy u. Telefon: 356-467

ingatlan

Harsányban 400 négyszögöl ribiszke eladó. Érd.: 17 órától 392-232.

Elcserélném bulgárföldi, 35 m²-es, saját tulajdonú, I. emeleti, összkomfortos, vízórás, telefonos lakásomat ugyanilyenre, a Vologdától a Selyemrétig. Érdeklődni 17 órától: 337-275.

Két család részére alkalmas családi házat vennék Miskolcon, vagy környékén. Érdeklődni: a 378-735-ös telefonon, az esti órákban.

Raktár, üzlet céljára alkalmas, 20–30 nm-es helyiséget bérelnék a belvárosban. Minden megoldás érdekel. 3523 Miskolc 23, Pf. 95.

Központi helyen, irodának alkalmas, 95 nm-es családi ház kiadó. Érd.: 362-122.

Falusi ház eladó. 750 négyszögöl területtel, melléképülettel. Irányár 600 ezer forint. Érdeklődni: 316-386-os telefonon, 15 órától. Ugyanitt üres telek is eladó.

Eladó a Vászonfehérítő utcában 2,5 szobás, erkélyes, földszinti lakás és garázs. Külön is Tel.: 353-376.

Eladó 73 nm-es, téglaépítésű, garázsos társasházi lakás. Tel.: 330-566.

Elcserélném az Avas III. ütemben lévő, 2,5 szobás, első emeleti lakásomat, értékkiegyenlítéssel garzonra. „Májusi költözés 41610" jeligére a Déli szerkesztőségébe.

131 négyszögöl építési telek, Miskolctapolcán eladó. Érd.: 354-262.

Görömbölyön közművesített utcában építési telek eladó. Érdeklődni: 367-802 telefonon, 17 óra után.

Miskolc, Felső-Majláthon 2,5 szobás (64 nm) lakás + garázs eladó. Érd.: 46/370-478, munkanapokon 16 óra után.

Elcserélném avas-déli, 2 szobás önkormányzati lakásomat 1,5 szobás önkormányzatira. Tel.: 365-755.

Eladó a Martintelepen, a Latorca utcán 100 négyzetméteres, 3 szobás, gázfűtéses családi ház. Végső Ingatlanügynökség, 347-915.

Eladó Bükkaranyoson régi típusú, felújított, 2 szoba-konyhás parasztház, 290 négyszögöl telekkel. Végső Ingatlanügynökség, 347-915.

Mályiban, a stranddal szemben eladó 40 négyzetméteres, 2 szobás, fürdőszobás üdülő, 90 négyszögöl telekkel. Végső Ingatlanügynökség, 347-915.

Avas, II. ütemben eladó 73 m²-es, 2 + 2 fél szobás, erkélyes, lomkamrás lakás. Végső Ingatlanügynökség, 347-915.

Eladó Muhiban 117 négyzetméteres, tetőtér-beépítéses, 5 szobás, 60%-os készültségű családi ház, 144 négyzetméteres, jelenleg nyúlástállóként működő melléképülettel együtt. Végső Ingatlanügynökség, 347-915.

SZEMUVEGKÉSZITÉS, KONTAKTLENCSÉK.

Miskolc, Mártirok u. 1.

TELEFON: 351-441

OPTILUX

SZEMVIZSGALÓ

Gépész utcai, 2 szobás, III. emeleti lakás eladó. Irányár: 1 350 000 Ft. Tel.: 335-773.

Sürgősen eladó az Újgyőri főtérnél 56 négyzetméteres, kétszobás családi házrész. Végső Ingatlanügynökség, 347-915.

Sürgősen keresünk megvételre családi házat Tapolcán vagy az Üttörőparkban. Telefon: 360-275. Minden megoldás érdekel.

albérlet

Miskolcon, a belvárosban, vagy a Bársony J. utca környékén, másfél vagy kétszobás lakást bérelnék. Ajánlatokat a 321-488-as telefonon várjuk, reggel 8-tól délután 3 óráig.

Bérelnék családi házat. Kocsibejáró szükséges. Telefon: 368-005.

Belvárosban kétszobás lakrész albérletbe kiadó. Tel.: 321-533.

Kiadó az Avas III. ütemben 37 m²-es, erkélyes, telefonos, üres lakás május 1-jétől. Végső Ingatlanügynökség, 347-915.

Sürgősen bérelnék 1–1,5 szobás lakást üresen vagy bútorozva. Végső Ingatlanügynökség, 347-915.

adás-vétel

Kutya! Macska! Felszerelések, tartozékok, kellékek. Pórázok hajtószárak, kefék, fésűk, nyakörvek. Eledelek, tápok, konzervek és húsféleségek madáreleségek, vitaminok, samponok, bolha elleni vegyszerek. 10 százalék engedmény a felszerelésekben. Nyitva: hétfőtől péntekig: 8–18 óráig, szombaton 8–15 óráig. Miskolc, József u. 42. sz. Fekete György magánkereskedő.

Ruházati nagykereskedésemet megnyitottam. Várom készítők jelentkezését. Filmnyomást a helyszínen vállalunk. Miskolc, Kont u. 15. Tel.: 46/355-459.

Commodore nyomtatót vennék. 3523 Miskolc 23, Pf. 95.

Pisztolytáska (bőrből) pisztolyvállításka minden típushoz. Judit divat, Miskolc, Széchenyi u. 33.

Reális áron eladó 1 db 250 literes hűtőláda (2 éves). 1 db 3 literes Tefol olajsütő (új). 1 pár kulccsal zárható, autóra szerelhető síléctartó (3 éves). Tel.: 356-606, 20 óra után.

Westel rádiótelefon (garanciális) eladó. Érdeklődni: Onga, Kodály Z. 1., vagy a 06-60-50-099-es telefonon.

Eladó CB-rádió. Jaws márka. Kertes ház, szoba, konyha Sajószentpéteren. Érd.: Szirma, Újkert út 3.

EZ IS

FLAMAND

KÖNYVAKCIÓ 30–50%-OS ENGEDMÉNNYEL!
Miskolc, Zamenhof u. 1. Telefon: 343-471.

Büfékocsi teljes felszereléssel kiadó vagy eladó. Érd.: 375-142.

Napszemüvegek nagybani árusítása nagyon alacsony árakon. DAM Kereskedelmi Kft., 3519 Miskolctapolca, Envedi út 9. sz. Tel.: (06-46) 361-123.

Nyolctégelyes fagylaltgép eladó. Érdeklődni: 356-940 tel.

állást keres

Kül- és belkereskedelemben jártas, árszakértői és felsőfokú áruforgalmi oklevéllel rendelkező fiatal nő állást keres. Tel.: 311-532. Mindennap.

Magánvállalkozók, betéti társaságok részére könyvelést, adóbevallást és mérlegkészítést, valamint teljes körű ügyintézést felelősséggel vállalunk. Bennünk nem fog csalódni. Telefon: 354-358, du. 6–8 óra között.

garázs

Garázst bérelnénk a Templom út környékén. Tel.: 366-166.

Garázs eladó a Győri kapuban, a Szinva-parton. 365-126.

Avas III. ütemben garázst bérelnék. Ajánlatokat a 347-915-ös vagy a 362-612-es telefonra kérem.

oktatás

Diákoknak franciakorrepetálást vállalok. 2–3-as csoportoknak kedvezmény. Tel.: 311-664.

házasság

Jó megjelenésű, gyermektelen özvegyasszony, rendezett anyagiakkal keresi társát, intelligens férfi személyében, 68 éves korig. „Miskolci 41604" jeligére a Déli szerkesztőségébe.

vegyes

MEG MINDIG

FLAMAND
pékség

MISKOLC, SZECHENYI UT 12.

Lakodalomra kölcsönözzön sátort, komplett felszereléssel. Telefon: 46/380-790

Lavatherm hőpárna kapható a Miskolc, Kazinczy utcai Westel–Orion-márkaboltban. Ebben a különböző méretű műanyag tasakban lévő kristályos oldat 54 Celsius-fokra melegszik fel, s azt órákon át megőrzi. Használható ízületek melegen tartására, izomlazításra, téli sportokhoz, vagy lehűlve hideg borogatásra. Érdeklődni a 06/60-50-105, vagy a 356-467-es telefonon

KÖZÖS KÉPVISELŐK FIGYELEM! Lépcsőházak takarítását vállalom. Tel.: 351-530.

Bálásruhavásár a Béke moziban, IV. 8-án, 10–18 óráig.

Költöztetést, szállítást, lomtalanítást, törmelék-, szemét-eltakarítást vidékre is vállalunk. Tel.: 371-437.

Vas-műszaki kereskedésemet újra megnyitottam. Gázkészülékek és -felszerelések teljes választéka. Kibővített árukészlettel (edények, festékek). Cím: Miskolc-Szirma, Mohostó u. 38. (Dienes u. 38.) Tel.: 46/380-790.

MISKOLCI TERMÉSZETGYÓGYÁSZAT: Semmelweis u. 3., telefon: 326-519. Immár több mint két esztendő eredményei igazolják az itt gyógyító ukrán orvos-természetgyógyászok által alkalmazott komplex terápia hatásosságát.

Működő élelmiszerbolt épületében helyiségek raktározás, vagy párhuzamos működtetés céljára kiadók (40 nm). „Forgalmas hely 41 608" jeligére a Déli szerkesztőségébe.

Kárpótlási jegyével, garantált jó befektetést ajánlunk. Tel.: (46) 364-876.

Dolgozókat alkalmaznak

Főkönyvelőt keres szolgáltatást végző kft. Részletes jelentkezéseket „Mérleg" jeligére a szerkesztőségbe várunk.

Biztosítási üzletkötő munkatársakat keresünk. Pedagógusok jelentkezését is várjuk. Tel.: 321-515.

Dreher sörözőbe felszolgálót felveszek. Érdeklődni a 355-888-as telefonon.

Fiatal hölgyet felveszek kölcsönzőbe, négyórás munkaidőbe. Telefon: 336-416.

Mérnöki iroda keres vízellátás-csatornázásban és közműtervezésben jártas tervezőmérnököket, szerkesztőket, műszaki rajzolókat. Jelentkezés rövid szakmai önéletrajzzal „Mérnöki iroda 41 612" jeligére a Déli Hírlap szerkesztőségébe.

Iskolai büfébe szakképzett eladót felveszünk. Érdeklődni: 372-079, 18–20 óra között.

NOVICO®-VÁM
SZOLGÁLTATÓ IRODA
● vámtanácsadás
● vámügyintézés
MISKOLC TECHNIKA HÁZA
(46) 325-055, 325-233
FAX (46) 325-803

VÉDELEM AUTÓSISKOLA
Miskolc, Középszer 11.
Tel.: 365-828

„B" kategóriás tanfolyamaink 2-3 hetenként.

A legközelebbi tanfolyam indul: ápr. 14-én

Aki iskolánknál ezzel a kivágott T-betűvel jelentkezik, tanfolyamdíjunkból 1000,– Ft kedvezményt kap.

Egészségügyi tanfolyamot „B" kategóriás tanfolyammal együtt és külön is indítunk!

Nyugati–keleti márkájú autókon oktatunk!

VÉDELEM KFT.

Felhívás ajánlattételre

Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

ARAJÁNLATOT KÉR

kb. 700 db önkormányzati tulajdonú bérlakás értékesítésével összefüggő

TÁRSASHÁZASÍTÁSI MUNKA ELKÉSZÍTÉSÉRE.

Az ajánlattételhez szükséges információkat és a pályázati feltételeket tartalmazó anyag átvehető 1993. április 8-án, csütörtökön, délelőtt 9 órakor.

A társasházasítás elkészítésének határideje:
1993. június 15.

Az ajánlatok beérkezésének határideje, és az ajánlatok bontása:
1993. április 14., de. 9 óra.

Az ajánlatot zárt borítékban kérjük benyújtani, feltüntetve azon az ajánlattétel tárgyát is.

Eredményhirdetés:
1993. április 15., de. 10 óra.

A pályázati feltételeket tartalmazó anyag átvételének, az ajánlatok benyújtásának, bontásának és eredményhirdetésének helye:

Városüzemeltetési és városellátási osztály,
3525 MISKOLC,
Városház tér 8.

ÚTLEVÉLCSERÉNÉL

FENYKEP KET PERC ALATT!

A helyszínen, ott ahol az útlevelét cserélik, a Petőfi utca 1–3 szám alatt
(A Zenepalota mellett.)

Illetékbélyeg és útlevélkérő lap is kapható helyben

FEKETE-FEHÉR ÉS SZINES IGAZOLVANYKÉPEK KESZITESE MISKOLCON.

ITT A LEGOLCSOBB

MINDENT EGY HELYEN ELINTEZHETI

A MÁTRA ÉLELMISZER- ÉS VEGYIÁRU-KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

pályázatot hirdet

NYUGÁLLOMÁNYBA VONULÁS MIATT MEGURESEDŐ EDELÉNYI FIÓKJA

ügyviteli (gazdasági) igazgatóhelyettes

MUNKAKÖRÉNEK BETÖLTÉSÉRE.

Az állás betöltésének feltételei:
- felsőfokú végzettség (közgazdasági egyetem, vagy pénzügyi és számviteli főiskola);
- számítógépes ismeret;
- legalább 5 év vezetői gyakorlat.

A pályázathoz csatolni kell:
- a végzettséget igazoló okirat másolatát;
- három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt;
- a pályázó kézzel írott, részletes szakmai önéletrajzát.

Előny a kereskedelmi területen szerzett szakmai gyakorlat, a nyelvtudás.

Munkahely Kazincbarcikán, a Barcika diszkontáruház épületkomplexumában.

Az állás betöltésének határideje: 1993. május 1.

A pályázat benyújtásának határideje: a megjelenéstől számított két hét.

Részletes felvilágosítás a (46) 321-666-os telefonon.

A pályázatot zárt borítékban „ÜGYVITELI VEZETŐ PÁLYÁZAT" megjelöléssel, a következő címre kérjük elküldeni:

Mátra Élelmiszer- és Vegyiáru-kereskedelmi Rt.
személyzeti és oktatási osztálya,
3501 Miskolc, Pf.: 159.

RádióMiskolc
AM 1116

naponta 16–18 óráig

HIRDETÉSFELVÉTEL:

Rádemis Kft.
Miskolc, Bajcsy-Zs. u. 15
Telefon: 46/320 931
Telefax: 46/341 688
Telex: 62 350

HANGOT ADUNK MONDANDÓJANAK!

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Ifj. Fejér Ferenc

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

festőművész

1979 AUG 19

1021

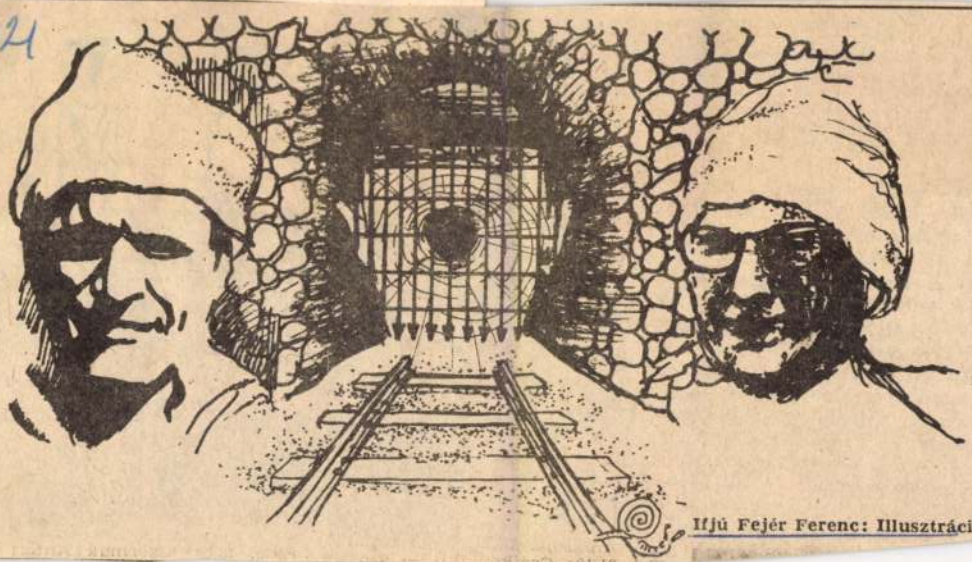

Ifjú Fejér Ferenc: Illusztráció

zemre kezdjük, 5 sort kötünk, majd mindkét oldalszélen, minden sorban szaporítunk 3 × 1 szemet. Kezdéstől számított 14 cm elrése után mindkét oldalszélen fogyaszunk 3, majd minden 2. orban 2 × 2, 3 szemet. A megmadó 6 szemet a következő sorban gyenként lefogyasztjuk.

Összeállítás: a bolyhos felületű enilia fonallal az összedolgozás en nehéz, a szálvégződések bomnak. Jó tanács: vásárlásnál vegyünk az alapszínnel azonos cérát, és a belső oldalon az oldalélket, fonalszálakat apró öltésekel rögzítsük. Először a vállrészt, majd az ujjakat varrjuk a végleges helyére. A kezdő-, és befejező emnél a bolyhos fonaldarabot örülbelül 2 cm hosszan kibonk, és a sodratban lévő alapcérnaszálat megcsomózzuk. A vasalást ellőzzük, kézmeleg vízben mosható, kizárólag fektetve szárítható.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
478 SEP 10
PEST MEGYEI HÍRLAP

Ifj. Fejér Ferenc

1021

mely az el...

Váci részlet

Ifj. Fejér Ferenc rajza

uzsika. 17.55: Dzsesszfelvételekből. 18.23: allgatóink figyelmébe! 18.30: Hírek. Idő- rás-jelentés. 18.40: Útközben. 18.45: A sanconi vádlott. 19.49: Színes népi mu- ika. 20.29: D'Albert: Hegyek alján. Köz- n: 22.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 22.10: portthírek. Totó. 23.08: Zenekari muzsi- a. 24.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 0.10: agyar művek rézfúvókra. 0.25: Himnusz.

PETŐFI RÁDIÓ

6.58: Hallgatóink figyelmébe! 7.00: A gö- g katolikus egyház félórája. 7.30: Fran- a szerzők orgonaműveiből. 8.00: Hírek. őjárás-jelentés. 8.05: Mit hallunk? 8.25: Magyar Rádió XII. futó-kocogó napja. 0: Hírek. 8.33: A gyermekrádió műsora. 0: A Rádió Kabarészínháza. 9.55: Szer- sztik a szerkesztők. 10.05: A Magyar dió XII. futó-kocogó napja. Közben: 30: Hírek. 11.30: Egy óra Tolsztojjal. 30: Hírek. 12.33: Kórusok népdalokat ekelnek. 12.46: Matróz Jack. 13.45: Idő- ás- és vízállásjelentés. 14.00: Táska- lió. 15.00: Ők a holnap munkásai. 15.30: ek. 15.33: Nótakedvelőknek. 16.24: Janá- c: II. vonósnégyes. 16.45: Reklám. 16.50: rai tea. Közben: 17.30: Hírek. 17.55: Mit n a rádió. 18.30: A vasárnap sportja. tó. 19.00: Műsorajánlat. 19.03: A bolgár ltúra hete. 19.23: Jó estét, gyerekek! 30: Hírek. 19.33: Kritikusok fóruma. 43: Töltsön egy órát kedvenceivel. 43: A mikrofon előtt az irodalmi szer- sztő. 20.53: Színuhe. 21.38: Dzsesszfel- telekből. 21.30: Szellemi térképolvasás. 00: Félóra a Kolinda együttessel. 22.30: ek. 22.33: Kellemes pihenést! 24.00: ek. Időjárás-jelentés. 13.40: Dzseszfel- elekből. 14.00: Kis magyar néprajz. 14.05: nekari muzsika. 14.56: Műsorismertetés.

3. MŰSOR

.00: A pécsi stúdió szerb-horvát nyelvű isora. 7.30: A pécsi stúdió német nyel- műsora. 8.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 5: Műsorajánlat. 8.08: Csak fiataloknak! 8: Magyar zeneszerzők. 9.44: Új zenei ág. 10.19: Legszebb Schubert-leme- nkből. 11.15: Bach: János-passió. 12.00: ek. Időjárás-jelentés. 14.05: Zenekari uzsika. 14.56: Műsorismertetés. 15.00: Hí- 00: Hírek. Időjárás-jelentés. 15.08: Nap- árfantázia. 15.55: Az ifjúsági rádió mű- a. 16.21: Művészlemezek. 17.20: Három k. A beszélgetést Farkas Zoltán vezeti. Joan Sutherland énekel. 18.00: Hírek. 3: Fellegi Ádám zongorahangversenye. zben: kb. 18.43: A magyar szépprózа zadai. 19.38: Hírek. 19.41: Verdi-kettő- . 20.25: Bruno Walter vezényel a Co- mbia szimfonikus zenekar és a New rk-i Filharmonikus zenekar élén. 21.52: ahms: G-dúr szextett. 22.26: A Könyv- ipari Minisztérium Bartók-kórusának gversenye a Zeneakadémia nagyter- ben. 23.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 0: Műsorzárás.

[illegible] Időjárás-jelentés. 10.05: Az ifjúsági rádió műsora. 10.54: Konstruktőrök vallomása a világ első sugárhajtású növényvédő repülőgépéről. 11.14: Menotti: A telefon. 11.38: Műsorajánlat. 11.40: Egy jenki Artur király udvarában. 12.00: Déli krónika. 12.20: Ki nyer ma? 12.30: Reklám. 12.35: Tánczenei koktél. 13.20: Válaszolunk hallgatóinknak. 13.38: A Belügyminisztérium Duna Művészegyüttesének népi zenekara játszik. 14.00—14.30: Ezeregy délután. 14.30: Déry Gabriella és Bartha Alfonz énekel. 15.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 15.10: Édes anyanyelvünk. 15.15: Prokofjev: III. szimfónia. 15.50: Dalok a munkáról. 15.58: Hallgatóink figyelmébe! 16.00: Útközben. 16.05: Bemutatjuk új felvételeinket. 16.27: Molnár Júlia és Csőr József nótákat énekel. 17.00: Hírek. Útközben. 17.07: Reklámkalauz. 17.10: Részletek Fényes Szabolcs—Szenes Iván zenés játékából. 17.25: A pályatárs szemével. 17.58: Hanglemez — MK. 18.00: Ravel: a-moll trió. 18.25: Mai könyvajánlatunk. 18.28: Hallgatóink figyelmébe! 18.30: Esti magazin. 19.15: Remekírók — remekművek. 20.15: Világhírű előadóművészek lemezeiből. 21.04: Andor Éva népdalokat énekel. 21.30: Petress István műsora. 22.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 22.15: Sporthírek. 22.20: Tíz perc külpolitika. 22.30: A dzsesz világa. 23.30: Dinu Lipatti zongorázik. 24.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 0.10: Schöck Ottó táncdalaiból. 0.25: Himnusz.

PETŐFI RÁDIÓ

4.25—7.59: Jó reggelt! — Zenés műsor. 8.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 8.05: Mezők, falvak éneke. 8.30: Hírek. 8.33: Slágermúzeum. 9.23: Részletek Jacobi Viktor—Martos Ferenc operettjéből. 10.00—12.00: Zenés műsor üdülőknek. 12.00: Nóták. 12.53: Rahmaninov: Szimfonikus táncok. 13.28: Kis magyar néprajz. 13.33: Francia muzsika gyerekeknek. 13.45: Időjárás- és vízállásjelentés. 14.00—17.00: Kettőtől ötig... A rádió kívánságműsora. 17.00: Ötödik sebesség. 18.00: A diktátor békéje. 18.30: Hírek. 18.33: Zeneközelben. 19.30: Reklám. 19.35: Jó estét, gyerekek! 19.39: Székely Mihály nótafelvételeiből. 20.00: Tanuljunk gyermeknyelven. 20.30: Hírek. 20.33: Labirintus. 20.48: Az örökéletű virágok. 21.43: A tegnap slágereiből. 22.30: Hírek. 22.33: Derűre is derű. 23.00: Zenés játékokból. 24.00: Hírek. Időjárás-jelentés. 0.10: Műsorzárás.

ifj. Fejér Ferenc, festő

A váci festő a Vízivárosi Pinceklubban mutatkozott be munkáival. Romantikus és szürrealisztikus hangvételű portréit láttuk.

„Madonna" c. (repr.)

Losonci Miklós: Megyei kiállítóterminekben.

Pest Megyei Hírlap, 1977. okt. 4.

FEJÉR FERENC grafikus

ÉS 1992.aug.14.8.

Fejér Ferenc: Vác

Magánkiadásban jelent meg Fejér Ferenc grafikus és festőművész Vácról szóló képes útikalauza. A háromnyelvű (magyar, angol, német) könyvecske hasznos információkkal szolgál a külföldi turistáknak, de számunkra is érdekes ismereteket nyújthat. Vácott található például Magyarország egyetlen kőből épült diadalíve, melyet 1764-ben Mária Terézia fogadására építetett Migazzi püspök, klasszicizáló késő barokk stílusban. A kőkapu történetéhez tartozik, hogy a császárnő — merénylettől tartva — a diadalív mellett halad el szánkóján díszes kíséretével. Ugyanitt található az 1868-ban befejezett evangélikus templom, melynek lukacsos vastornya egyedülálló építmény hazánkban, valamint a kétnyílásos, hat barokk szoborral díszített kőhíd is, melyet Althan M. Károly emeltetett.

DR. LOSONCI MIKLÓS: Fejér Ferenc arra vállalkozik, hogy rajzi értelmezéseivel adja át az érkezőnek Vác vizuális kincseit. Ő Vácott született, Vácott él, Vácott dolgozik: élete, művészete a rajz. Sorozatában Vác műemlékeinek pontos helyszínrajzát teremti meg úgy, hogy kiegészíti saját élményeinek és fölismeréseinek költői rezdüléseivel.

Fejér Ferenc két önálló római kiállítása után e ciklusban Vác barokk műemlékeinek áhítatát közvetíti olyan tisztázott alázattal, hogy Vácra is alkalmazhatjuk, Siena jelondatát: „Megnyitja szívünk".

1978 OKT 14

ÉLET ÉS IRODALOM

ifj. Fejér Ferenc

díjas kultúrotthon mester. Akadozva [illegible]
indul a beszélgetés. Csak akkor lelkiismeretfurdalással.

1021

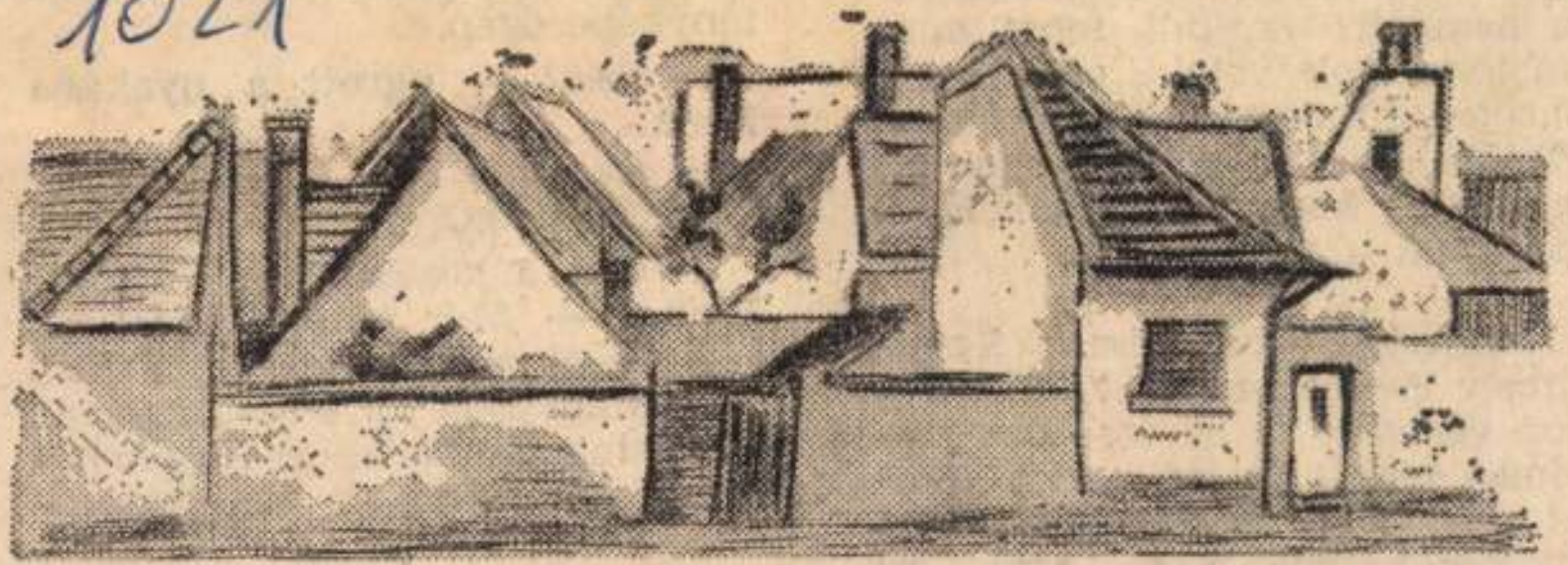

ifj. Fejér Ferenc: Vác

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ga előcsillant, ha sírt, ka
egyúttal, mint egy vadma
ha nem sírt egyedül, tel
dig jelen volt valaki, ak
marhatott"). Jimmyhez az
feleségül, mert egy szép r
határozta, hogy két héten belül
„bekötteti a fejét".

Levelesi: hosszú, álmos fiatalember. Foglalkozása: költő. Komor verseket ír és szeretne szerelmes lenni, de soha nem sikerül. A nők felkarolják, mert anyáskodhatnak vele. Amíg rá nem ébrednek, hogy Levelesi sokkal felnőttebb, mint ők, s csak

kélyre Jimmy.

— Hát a gerlénk — mondta Etelka. — Már el is felejtetted?

— Meghízott — mondta a férj.

— Manapság jól élnek a gerlék — csilingelte Etelka, és fürgén hámozta le Jimmyről az egyenruhát...

Levelesi komoran ült a fészkén. Az erkély alatt vadul zúgott a város, s odabent, a díványon Etel

ifj. Fejér Ferenc, festő

A v. Vácott megrendezett kiállításon láthatók ifj. Fejér Ferenc munkái, főleg portréi. (említve).

Losonci Miklós: Munkás és diák alkotók művei, Pest Megyei Hírlap, 1978. márc. 23.

Előkerül István bácsi is, a nyugdíjas kútfúró mester. Akadozva indul a beszélgetés. Csak akkor gyáznom kell a saját gyerekeimre is. Intézkedjék más, gondolom kis lelkiismeretfurdalással.

ifj. Fejér Ferenc

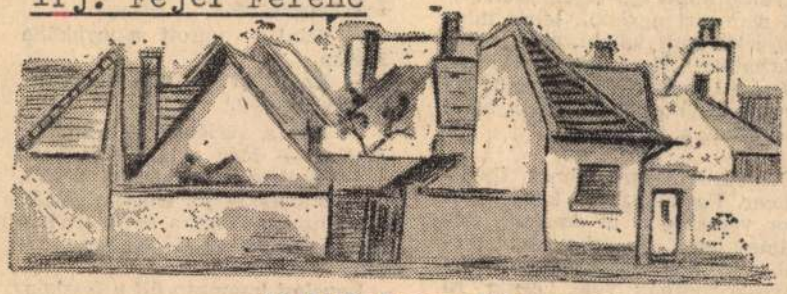

ifj. Fejér Ferenc: Vác

Élet és Irodalom. Bp. 1978. okt. 14.
XXII. évf. 41. sz. 16. lap.

~~esztő: FARAGO VILMOS~~
~~. 310—928. 310—929: 14 óra után 113—331~~
~~IEM KÜLDÜNK VISSZA~~
m: 1906 Postafiók 323 Telefon: 221—285
Felelős vezető: CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató
knál és kézbesítőknél Külföldön terjeszti a „Kultúra"
apest Postafiók: 149
~~e 60 forint, egész évre 120 forint~~

~~MEGJELENIK~~
~~MINDEN~~
~~SZOMBATON~~
~~16 OLDALON~~

1978. OKTÓBER 14.

szés, a derека egyenes, a csípeje ringó, a lábszára izmos, a sarka repedt. Ha nevetett, az összes foga előcsillant, ha sírt, karmolt is egyúttal, mint egy vadmacska (soha nem sírt egyedül, tehát mindig jelen volt valaki, akit „megmarhatott"). Jimmyhez azért ment feleségül, mert egy szép napon elhatározta, hogy két héten belül „bekötteti a fejét".

Levelesi: hosszú, álmos fiatalember. Foglalkozása: költő. Komor verseket ír és szeretne szerelmes lenni, de soha nem sikerül. A nők felkarolják, mert anyáskodhatnak vele. Amíg rá nem ébrednek, hogy Levelesi sokkal felnőttebb, mint ők, s csak azért viselkedik olyan gyámoltalanul, mert feleslegesnek tartja a csevegést, a nagyvofájúságot, a magamutogatást... Inkább hallgat, és tudomásul veszi, hogy barátnői egy idő után kidobják, hiszen a férfias martalócok mégiscsak szórakoztatóbbak, mint ez a csendes kisfiú. Ilyenkor Levelesi vad kocsmázásba kezd (hiszen, és kiment az erkélyre, elhelyezkedett a gerlefészken.

Jimmy lépett be a szobába, még a bajusza is katonás volt. Kezében fényképezőgép.

— Szia! — ugrott a nyakába Etelka.

— Az ott ki? — bámult az erkélyre Jimmy.

— Hát a gerlénk — mondta Etelka. — Már el is felejtetted?

— Meghízott — mondta a férj.

— Manapság jól élnek a gerlék — csilingelte Etelka, és fürgén hámozta le Jimmyről az egyenruhát...

Levelesi komoran ült a fészkén. Az erkély alatt vadul zúgott a város, s odabent, a díványon Etel és Jimmy tornázott, ügyet sem vetve a szerencsétlen gerlére.

...Levelesi hirtelen azt érezte, hogy el kell tűnnie innen, s mire végiggondolta volna, mi módon, már csattogó szárnyakkal repült az utca felett, nem másfelé, mint a jegenyenyár irányába, melynek ágai között egykor megszületett.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍREK
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
Fejér Ferenc
grafikusművész
PEST MEGYEI HÍRLAP
1979 MÁJ 6.

1021

Tavaz a váci Rózsakertben

Fejér Ferenc tusrajza

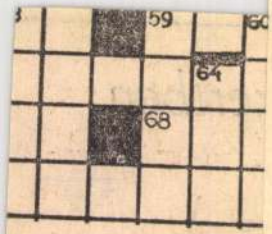

ikori orosz férfinév. 3. Te
folyadékot gumicső segítsé
nybe átfejt. 5. Vámköteles
et ró ki. 6. A televízióból i
ád. 7. LYL. 8. Messzire.
eral Motors. 11. Ir költ
—1939). 12. Vigyázó. 21. Kó
más. 23. Az idézet utolsó sora (zárt
ik: F, E). 24. Állatok náthája. 25.
génigényes. 26. Cement, kavics és víz
eréke. 29. Különböző római számok,
az összegük. 30. Levélben tudat. 31.
idézet második sora (zárt betűk: O,
Ő, E). 32. RST. 34. Az USA-hoz tar-
szigetcsoport a Csendes-óceánban.
A hajó hátsó része. 38. Olasz, román
vatikáni gépkocsik jelzése. 42. VAA.
Hengeres, belül üres test. 47. A külső
ftélve. 49. Észrevesz. 50. Gondozott,
les. 52. Nulla vagy huszonnégy óra.
Kettős mássalhangzó. 54. Papírra ve-
m. 56. Varrá. 57. Riad. 60. Verve. 62.
del páros hangzói. 63. Az alaphangsor
és 4. hangja. 64. Majdnem mert! 66.
Monte Cristo börtöne volt.

gfejtési határidő: 1 hét.

APRILIS 22-I REJTVÉNY HELYES
FEJTÉSE: „Nem ember az, kit el
érnek olykor vad kínjaim áram-
i."

NYVJUTALMAT NYERTEK: Papp
őné (2600 Vác, Hársfa u. 23.), Czifra
ef (2682 Püspökhatvan, Szabadság út
Szatmáry Viktor (2170 Aszód, Szé-
yi út 40.), Tóth Sándor (2191 Bag,

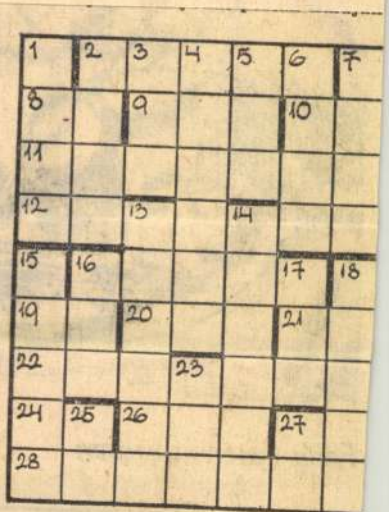

A MAGYAR FOTOGRÁFUSOK HÁZA TÁMOGATÓI
HUNGARIAN HOUSE OF PHOTOGRAPHY IS SPONSORED BY

FŐ ÜZLETI TÁMOGATÓK

TÁMOGATÓK/SPONSORS

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma · Nemzeti Kulturális Alapprogram · Fenyő János Alapítvány · Pro Cultura Urbis Közalapítvány
Magyar Külkereskedelmi Bank Rt. · AGFA Hungária Kft. · Forte Fotókémia Rt. · Budapest Főváros Önkormányzata · Nikon Kft.
Photo hall – Főfoto Kft. · AEGON Magyarország Általános Biztosító Rt. · Dr. Ladányi Jenőné örököse · Terézvárosi Önkormányzat
Fujifilm Magyarország Kft. · Trebruk papírgyárak, Svédország · Fotex Ofotért Kft. · Olympus Kft. · Hama Kereskedelmi Kft. · Montana Rt.
Canon Hungaria Kft · Computer Associates Magyarország · Reafotó Kft. · Heti Világgazdaság Kiadói Rt. · Tripont Kft. · Pauker Nyomda
Sparks Kamera és Világítástechnikai Kft. · Pannonia Hotels · Émix Kft. · Tiara Rt. · Dr. Erdélyi György · Fotex 2000 Fotószolgáltatási Kft.

A HÁZ ÚJJÁÉPÍTÉSÉNEK TÁMOGATÓI
THE RECONSTRUCTION OF THE HOUSE IS SPONSORED BY

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma · Fővárosi Műemléki Alap
Budapest Bank Budapestért Alapítvány · Kulturális Örökségvédelmi Hivatal · Terézvárosi Önkormányzat
ÁJK-SATEC Gyengeáramú Építő Kft. · Szántó és Mikó Építészek Kft.

A KIÁLLÍTÁST TÁMOGATTA

A NEMZETI KULTURÁLIS ALAPPROGRAM
A NÉPSZABADSÁG RT.
A WORKPRESS KFT.
ÉS AZ ONLINE24 KFT.

A PÉCSI JÓZSEF FOTOGRÁFIAI KÖNYVTÁR KIZÁRÓLAGOS TÁMOGATÓJA
JÓZSEF PÉCSI LIBRARY OF PHOTOGRAPHY IS EXCLUSIVELY SPONSORED BY
Hewlett-Packard Magyarország

ÁLLANDÓ MÉDIATÁMOGATÓ
MEDIA SPONSOR Axelero Rt.

PORTFÓLIÓ 50

FEJÉR GÁBOR fotókiállítása

A Magyar Fotográfusok Háza tisztelettel meghívja Önt és barátait

FEJÉR GÁBOR *(1954)*

Portfólió 50

című kiállításának megnyitójára

A kiállítás megtekinthető
az első emeleti ***André Kertész*** és a második emeleti ***George Eastman*** kiállítóterekben

Nyitva:
2004. szeptember 5-ig
minden hétköznap 14 és 19 óra között, hétvégén és ünnepnap 11 és 19 óra között

www.fejergabor.hu

2004. július 22-én (csütörtök) 18 órára a Mai Manó Ház Napfényműtermébe
A kiállítást megnyitja: ***Kocsis Zoltán*** zongoraművész

Mai Manó Ház ■ 1065 Budapest-Terézváros, Nagymező utca 20.
Telefon: 473-2666, Fax: 473-2662 ■ www.maimano.hu

ifj. Fejér Ferenc.

Az aulában a Tornan-társlat után ifj. Fejér Ferenc szobrai bemutatója és Remsey Ilma önálló kiállítása zárja az ady Galéria idei eseményeit.

Losonci Miklós: Forrás a Dunakanyar.
Pest Megyei Hírlap, 1948. nov. 25.

Fejér MDK

Continental szálloda kávéháza, vizf.I-II.

Nagyszőllősi izraelita templom, rajz

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Fejér Gábor

Az Első kiállitás képei c. fotótárlaton szerepelt a Munkásmozgalmi Muzeumban.

Magyar Hirlap 1978-214-8
Hegyi Gyula: Az Első kiállitás képei

A szociografikus képsorozatok szerencsésen túljutottak a barázdás arcú öreg paraszt és a hamvas ártatlanságú ifjú leányka sablonain. Hétköznapi valóságunkat árnyaltan tárta föl a legtöbb kiállító: a tárlat egésze elgondolkodtató panorámát ad *a mai magyar társadalomról*. A téma szempontjából kétségkívül *Fejér Gábor Éjszaka* című sorozata a legfrappánsabb. Két „munkahely", egy textilgyár és a Moulin Rouge mulató éjszakai műszakjának pillanatképei keverednek egymással a szigorúan szerkesztett (ám kicsit hosszúra sikeredett) sorozatban. Fejér — anélkül, hogy tiszteletet sértene — könyörtelen őszinteséggel tárta fel az éjszakai munkát: az értéket teremtő, nehéz gyári műszakot éppúgy, mint a kulisszák mögött közel sem csillogó „szórakoztatást".

Fejér Gábor 2

1978-214-8

kiállítás képei

Fejér Gábor

Az Év Képei pályázaton a művész díjat nyert, melyet a Magyar Fotóművészek Szövetsége bírált el.

Magyar Hírlap 1979/4o/1o

Fejér Gábor fotómüvész

A Budapest Körszállóban Guti Ferenc kiállitása november 22.-ig,
a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében Fejér Gábor kiállitása november 24.-ig,
a Fészek Művészklubban Bartha Zsuzsa kiállitása november 28.-ig tart nyitva.
a Csók István Galériában Ridovics László kiállitását november 25.-én nyitják meg,
-mint a lap közli a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. nov. 2o.
XX.é vf. 47. sz. 8. lap.

Tejér Gábor

Magyar Földművelők Szövetségének

kitüntetése

Magyar Nemzet 1985. III. 1.

Fejér Károly
Gyarmathy Tihamér születésnapjára

Magyar Nemzet 1985. III. 8.

FEJÉR Gábor (fotó)

Sarusok c. sorozata közölve:

Fotóművészet, 1985/3.sz.
10-11.p.

FEJÉR GÁBOR

emlitve mint kiállitó .ld.Kerekes Gábor

P.Szabó Ernő:Szociofotó-Öregek.Pényes Adolf teren

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.20.sz.3.o.

SZERZŐDÉS

avégzésre irányuló egyéb jogviszony létesitéséhez

részről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri
ől

e:

z alábbi feltételekkel:

feladat részletesen:

Fejér Gábor fotós

BÄCHER IVÁN

Barátom, kollégám, Fejér Gábor fényképkönyvét lapozgatom mélán.

Látom, az album legkorábbi képe 1970-ben készült. Fejér Gábor tizenhat éves volt akkor. Több mint harminc évet fotózott be-ki-le-fel-meg-el-át-rá ez a fiatalember.

Benne is van a harminc év a fotókban.

De hát ez még nem oly különleges dolog. Egy MTI-nél, Népszavánál, Határőr című és megszámlálhatatlan egy-két évet megélő egyéb lapnál, s végül a Népszabadságnál dolgozó fotóstól, egy mindenféle stúdióstól és mindenféle ösztöndíjastól, egy KISZ-díjastól, egy sokat és sokfelé utazó, de itt élő és itt keccsölő magyar fotóstól ez a minimum, ami elvárható.

Mi legyen benne képeiben egy ilyen fotósnak, ha nem az eltelt harminc év?

Több, legyen benne több.

Van is több.

Benne van a képekben a technikai tudás, de hát ez is kötelező minimum a magyar fotográfusok jobb köreiben. (Legfeljebb az Iparművészeti vonatkozó szakán nem veszik szigorúan az efféle követelményeket, de hát ott művészeket képeznek, nem fotósokat, ugye. És még onnan is került ki már fotós.)

Fejér Gábor törekszik valamiféle epikai többre is, képregényeket fotóz. Párhuzamos sorozatot készített a két éjszakai rabszolgakasztról, a szövőlányokról és az éji táncosnőkről, egy-egy évig kísérgette masinájával Ferencsik Jánost és Fischer Annie-t, van nevezetes sorozata május elsejéről, újabb Lauder-iskoláról, New Yorkról, Pekingről, hajnali Budapestről.

De még ez sem ritkaság, minden fotós törekszik erre, sorozatra, ebből lehet csak vernisszázs, album, más efféle fontos, önéletrajzba lajstromozható eset.

De Fejér fotóiban benne zeng halkan még valami állandó hang, valami orgonapont is.

Kiket is fotóz Fejér?

Szövőlányokat és bártáncosnőket, Fischer Annie-t és feleséget, öreg munkásőr párt és Mátyás téri lányt.

Mi bennük közös?

Úgy érzem, a „pijártalanság".

Hogy egyik sincs topon. Valamennyien menedzseletlenek.

Nem magukat csinálták, és nem csinálta meg őket se senki. Magát a dolgot csinálták vagy csinálják magáért. Nem eladásra. Sem magukat, sem munkájuk gyümölcsét nem eladásra szánták. Ma már egy Fischer Annie, ha élne, éhen lenne halva.

Csak zongorázásból megélni? Nem adni egyetlenegy interjút sem soha? Nem lenni öles fényképpel óriásplakáton? Nem buzizni Heti hetesben? Csak zongorázni? Nevetséges!

Fejér efféle szívbemarkolón nevetséges embereket vesz le.

A puritán, a keresetlen, az eszköztelen embert látja meg Fejér jó szeme a szövőlányban, a cigány fiúban, a vasutastisztben és Ferencsik Jánosban egyként. És a megfáradt Kádár Jánosban is.

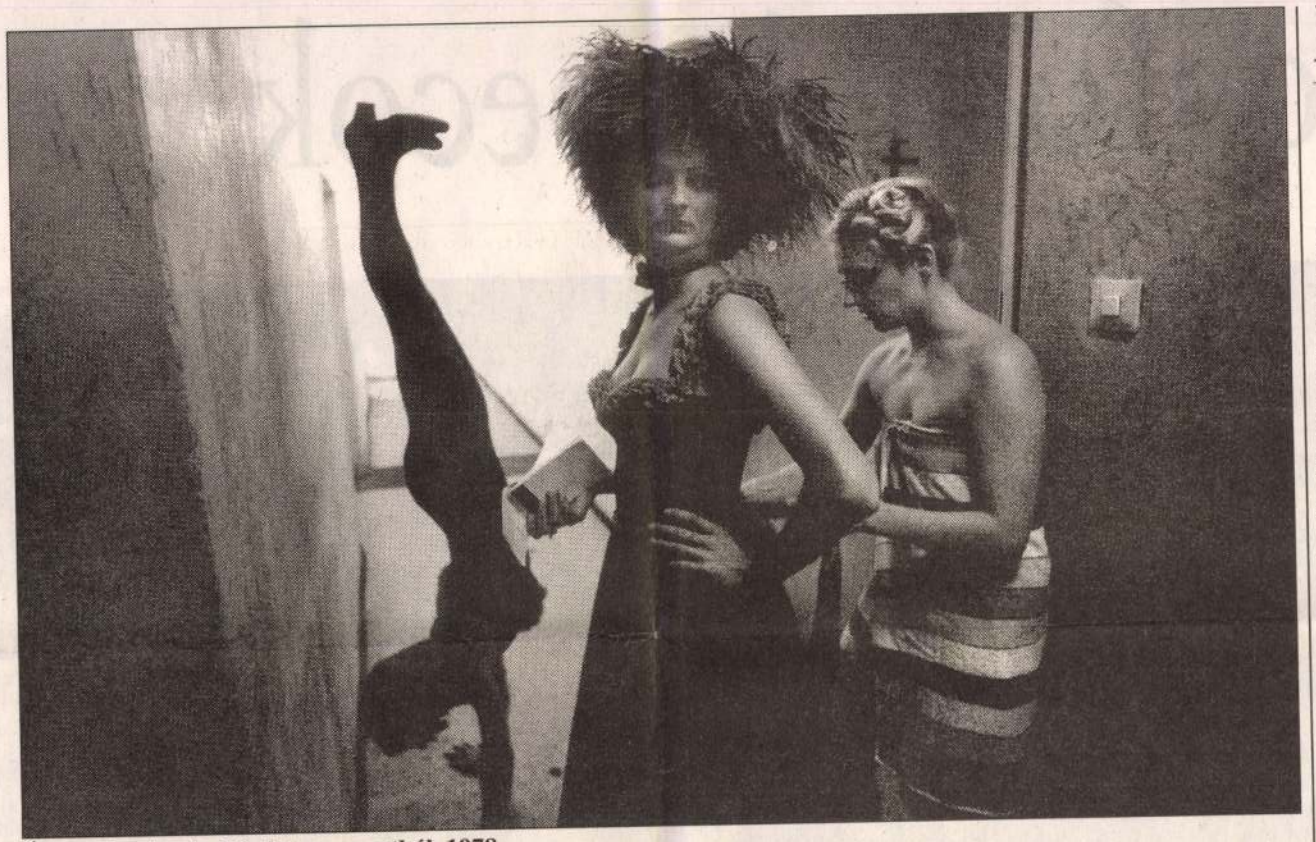

Éjszakai műszak. Részlet a sorozatból, 1978

Ferencsik János a Mozart-Requiem tévéfelvételén, 1983

Mert a másik láthatatlan elem, ami összedrótozza a harminc év alatt készített képeket, az a fáradtság.

Fejér főként fáradt figurákat fotózik.

És a kevés, „embertelen" kép is fáradt végtelenül. Elárvulva csillognak a hajnali Budapest, a buli, a mámor utáni Budapest kövei.

Azt írják a lapok – félő, maholnap ez is azt írja majd –, hogy valami új kezdődik, valami szép, diadalmas, magasztos.

Fejér Gábor képei azt sugallják: valaminek végképp vége van.

Valaminek, ami nem volt éppen túl szép, meglehet.

De benne éltünk.

Fejér Gábor – Fényképtár, 16. kötet
Intera Kiadó

Metaforákkal

Gyáni Gábor:
Emlékezés, emlékezet
és a történelem elbeszélése

A tudomány nem gondolkodik, nyilatkozta híres-hírhedt diktumában Heidegger. Ha e bölcsesség igazat állít, akkor mint tudomány nem gondolkodik a történettudomány sem. Nem problematizálja tehát saját tevékenységét, és nem határozza meg saját alapfogalmait, nem reflektálja önnön tárgyát és önnön módszereit. Kutatásaiba veszve nem teszi föl magának a kérdést: tudományosnak számító eljárásai hogyan függnek össze a feltételekkel, melyek között egykor tudománnyá szerveződött, a feltételek változása pedig milyen hatással lesz ezekre az eljárásokra. Teszi anélkül, hogy tudná, mit tesz.

Gyáni Gábor tanulmánykötete pontosan ebből a felismerésből született meg. Darabjai problematizálnak, reflektálnak és kérdéseket tesznek föl: tudatosítani igyekeznek tehát, voltaképpen mit is tesz a történettudomány, amikor a dolgát végzi. A tanulmánykötet persze, ahogy lenni szokott, különféle alkalmakból született és különféle célokból készített írásokat fog egybe. Nem esetlegesen összegereblyézett dolgozatok válogatása mégsem: szemléletében és anyagában figyelemre méltó egységet mutat – háttérben a posztmodern korszakváltással, előtérben a történetírás tudományossá válásával és tudományosságának megkérdőjeleződésével.

Posztmodern korszakváltás? A háttérben természetesen ez áll: a modern tudományos világkép megrendülése, a nagy elbeszélések összeomlása, a nagy betűs történelemnek apró történetekben való föloldódása. A tanulmányírót nem önmagában a posztmodern kondíció érdekli; a posztmodern kondíció élménye nélkül azonban föl sem vetődnének a történettudomány őt érdeklő problémái. A történetírás tudományossá válása? Az emberi világ egészének előrehaladó időbeli mozgásaként fölfogott, célirányos folyamatot képező és racionálisan megragadható történelemfogalma szükséges hozzá, valamely nemzeti kollektívum múltból a jelenbe, a jelenből pedig a jövőbe irányuló fejlődésének rajzával. A történetírás tudományosságának megkérdőjeleződése? Akkor kell szembenézni vele, amikor megrendülnek a tudományosság alapját képező hitek: az egyetemesség, a célirányosság, a racionalitás fogalmai, meg a nemzeti kollektívum kizárólagosságának elképzelése.

Gyánit igazán ez foglalkoztatja. Mit tesz, és mit tehet hát mégis a történész, ha a mestersége tudományosságának korábbi meggyőződését föl kell is adnia? A vizsgálódások gazdag anyagából villantsunk föl csupán egyet: a kortársi amerikai történelemfilozófus, Hayden White „metatörténelmi" elméletének értékelését. A történész, ugye, White „metatörténelmében" nem annyira a tudóshoz, mint inkább az íróhoz hasonlít. Nem megtalálja tehát a múltat, objektív ábrázolást közölve róla: kutatásai nyomán maga elé

Eurokonform kupecok

A saját szükségletre vásárolt malacok jó részének nincs „személyi igazolványa”

FOTÓ: MÁRTON ANDRÁS

UNGÁR TAMÁS

Mi ebből nem jöhetünk ki jól! – rázza fejét tagadólag konok meggyőződéssel János. – Olyan nincs, hogy mi ebből jól jöjjünk ki!

János Dombóvárról autózott el a bajai állatvásárra, hogy eladja tizenkét malacát. A köpcös, nagy bajszú, negyvenöt éves férfi az Európában dúló száj- és körömfájás miatt borúlátó. A járványtól sújtott unióval szomszédos Dunántúlon betiltották az állatvásárokat. Ez a megelőző intézkedés Jánost arra kényszerítette, hogy kisteherautójával Bajára fuvarozza eladásra szánt jószágait. A bácskai város fél focipályányi állatpiacán gyenge a felhozatal, alig három gazda kínálja malacait.

Mindhárman dunántúliak.

Kicsit távolabb, az alacsony vaskorláttal határolt vásártéren kívül, a márciusi esőktől megerősödött fűben három elnyűtt, utánfutós Lada parkol. E járművek gazdái is malacaiktól próbálnak megszabadulni. Azért nem kérnek bebocsátást a sorompónál, mert hiányzik az utánfutón fészkelődő állatok származását és tulajdonosát igazoló marhapasszus. A vásár kapujánál az ügyeletes kerületi főállatorkat, és ha azonnal el nem mennek, kihívom a rendőröket.

Az állatorvos a nyomaték kedvéért azt vizsgálja, hogy a kezében lévő papírra jól írta-e fel a rendszámokat. A fenyegetés hatásos: a három férfi beül a kocsiba és elhajt. A szekcsői kupec zsebre vágja pénzét, és haverjával beballag a vásárba. Ott pillanatok alatt alkut köt egy mohácsi termelővel, s megvesz tőle hét darab nyolchetes malackát 53 ezerért. Átrakják a rózsaszínű jószágokat a vevő utánfutójára, s utóbbi már gurulna is kifelé, amikor a mohácsi gazda dühösen a kocsi elé ugrik.

– Álljon meg! – ordít bele a volánnál ülő kupec arcába. – Ez nem 53 ezer, ez csak 23 ezer.

– Jól van, csak jöjjön utánam, és majd ott kint megszámolom – bólint a hamisságon rajtacsípett férfi halál nyugodtan.

– Olyan nincs! Maga innen el nem megy! Előbb ideadja, ami nekem jár!

– Itt útban vagyunk.

– Számolja meg! – nyújtja be a pénzt a nyitott ablakon a kupecnek.

– Majd kint.

– Nem! Itt számolja meg! Előttem! Ez csak 23 ezer, és nem 53 ezer!

Még pár percig eltart ez a huzakodás, aztán a kupec – látva, hogy a vásár rendésze várakozón a kocsija orrára tenyerel

– Mennyiért adja? – hajol oda János füléhez egy magas fiatalember.

– Tízezer – válaszol a dombóvári gazda. – Már tízhetesek, nem tejesek, erősek, szépen szőrösödnek.

– Engedjen valamennyit! – biztatja a vevő. – Hármat elvinnék.

– Hármat? Huszonhétért viheti, de ne is kérje lejjebb!

– Rendben.

A fiatalember fizet, kiválasztja a három „legtehetségesebb” malacot, és elköszön. János később megjegyzi, hogy tíz kocája van, s azokról évente 100-150 malacot ad el.

– Abból persze nem élnék meg – szövi tovább a szót. – Én igazából kupec és fuvaros vagyok. Állandóan járom az országot, az elmúlt hat és fél évben félmillió kilométert tettem meg. Főleg hízót és malacot szállítok, megrendelésre. Decemberben például egy alföldi termelőnek ezer malacot vittem házhoz Baranyából, Tolnából, Somogyból, Zalából. Öt-hat ilyen nagyobb, állandó kuncsaftom van, de az elmúlt hetekben egyikük sem rendelt malacot. Várnak. Még nem tudják, mi jöhet ki a száj- és körömfájásjárványból. Most a malacnak és a hízónak is jó az ára, csak az a kérdés, hogy meddig? Jobb

Megmondtam maguknak, hogy itt nem maradhatnak. Felírtam a rendszámukat, és ha azonnal el nem mennek, kihívom a rendőröket.

alul adhatók, a hazai marhatartók már hónapok óta tapasztalják. A baranyai Gyöngyfán 36 tehenet tartó Németh István némi öniróniával azt állítja: akkor járna a legjobban, ha a bikaborjakat megetetné a kutyákkal. A 16 éve mezőgazdasági vállalkozásból élő férfi arra építi véleményét, hogy egy borjú napi hat liter tejet iszik meg, s amikor nyolchetes korában elválasztják anyjától, tejfogyasztása már eléri a 25 ezer forintot. Mindeközben egy kis bikáért jó, ha 15 ezer forintot fi-

Az állat-egészségügyi szakemberek véleménye megoszlik abban a tekintetben, hogy bölcs döntés volt-e a száj- és körömfájás európai terjedése miatt megtiltani a dunántúli állatvásárokat és állatbemutatókat. Egyesek szerint a tilalmat ki kellene terjeszteni az Alföldre is, mert minden állatmozgatás fertőzési veszélyforrás, mások viszont értelmetlennek látják a jelenleg érvényben lévő tiltást is.

– Ezzel csak azt érjük el, hogy a termelők a házuk előtt meg az út szélén adják majd el jószágaikat – jövendöli egy állatorvos, aki neve mellőzését kéi. – És persze a sutyiban kínált malacoknak, hízóknak, borjaknak sosincs passzusuk, ezek a jószágok állat-egészségügyi kontroll nélkül cserélnek gazdát, ami növeli a fertőzésveszélyt. A vásárban mindig ott van az állatorvos, ő kiszűri a gyanús állatokat.

Tegyük hozzá: a passzus nélküli jószágok forgalma ellen fellépni egyelőre csaknem reménytelen és hálátlan feladat volna. A saját szükségletre vásárolt malacok jó részének nincs „személyi igazolványa”. Számos alkalommal előfordul, hogy egy sertéstelep amúgy fegyelmezett alkalmazottja vagy szigorú vezetője otthoni hizlalásra maga is passzus nélküli

Hídfényképek

BÄCHER IVÁN

Vannak az embereknek, az emberiségnek kitüntetett, kultikus helyei, olyan helyek, amelyek szervezik az életet, amely helyeknek a jelentősége messze túlmutat a praktikus célszerűségeken és hasznokon. Ahogy a tenger mellett élő népeknek sem csupán egy víz a tenger, amelyben halak vannak, úgy a Kilimandzsáró sem egy magosra sikeredett hegy csupán.

De lehet kultikus hely egy kút is, mint a Bodor-kút Marosvásárhelyen, vagy gondoljunk Csontváry képeire, ő szinte kizárólag ilyes kultikus helyeket festett meg, fát, színházat, kutat, egyebek között hidat is. Hidat, amely szimbolikus volt, amikor állt, és szimbolikus ma is, amikor ötszázéves története véget ért, mert magyar kézi fegyverekkel ellátott barbár horvát hordák berobbantották a folyóba.

A híd a legszimbolikusabb, ember alkotta műtárgyak egyike. Létével összeköt, hiányával pedig elválaszt. Nem véletlen, hogy a híd, a híd eszméje akár primitív kurzuspropagandára is felhasználható.

Blum Tamásnak, atyai barátomnak – most lenne hetvenöt éves – volt egy vicce, amit ő gyakorta mesélt el Svájcban is, ahol utolsó két évtizedét töltötte.

Egy paraszt battyog a szekerével a gázlóhoz, ahogy szokott, szinte automatikusan, el is bóbiskol, amikor a folyónál váratlanul megtorpannak a lovak. A paraszt fölriad, és döbbenten kostatálja, hogy a gázló mellett egy erős fahíd épült. Spekulál kicsit, leszáll a bakról, megfogja a lovak kötőfékjét, és szépen átvezeti a lovakat és a szekeret a híd mellett a gázlón. A túlparton kifogja a lovakat, hadd legeljenek, ő pedig leül és figyel. Jön egy motoros, megtorpan a hídnál, kicsit gondolkozik, majd fogja a motort, fölveszi a vállára, és úgy kel át a híd mellett a gázlón. Átérve persze fáradt, leül hát a paraszt mellé, és ő is figyel szuszogva. Jön egy autó, habozás nélkül ráhajt a hídra, ami azonnal bele is szakad autóstul a folyóba. A két ücsörgő hallgat egy darabot, majd megszólal a paraszt: – No, a marhája. Hát nem látta, hogy ott egy híd van?

Blum viccét Zürichben mindig fagyos csönd fogadta, hallgatói azt hitték, hogy a különben oly okos ember megbolondult hirtelen. Pedig csak kelet-európai volt. Vérében volt annak a tudása, hogy a hidak össze szoktak omlani néha.

Nekünk azért fontosabbak a hidak, mint más, boldogabb népeknek. Mert tudjuk, hogy milyen sérülékenyek.

Ismerek egy anyát, aki húszéves korában elengedte lányát, akivel azonban azóta is napi kapcsolatban van. A lány lakott mindenfelé – Budán. Mert a mama ehhez az egy dologhoz szigorúan ragaszkodik ma is: hogy híd ne legyen közöttük. Mert, ha baj van, és errefele szoktak lenni bajok, akkor a hidat azonnal és könnyeden lehet lezárni, elég hozzá néhány taxi. S ha úgy mutatkozik célszerűnek, a hidat fél perc alatt lehet a vízbe robbantani. Egy hidat újjáépíteni pedig néha fél évszázadba is belekerül.

Csodálatos dolog a híd, és csodálatosak a – mellesleg szintén mitikus folyón – átívelő budapesti hidak.

Erre érzett rá Fejér Gábor, ez sugárzik az ő képeiből. Hogy ezek a hidak csodálatosak, méltóságteljesek, szépek, titokzatosak, ezerarcúak, kiszolgáltatottak, szomorúak és magányosak is.

Kicsit úgy érzem, hogy a fotóművész rokonaira lelt a pesti hidakban, mintha testvéreit fotózta volna végtelen odafigyeléssel, megértéssel és szeretettel.

Eljárt hozzájuk, bejelentkezett, vizitált, máskor betoppant váratlanul, meglátogatta őket télen és nyáron, dologidőben és ünnepnapon, kora reggel és éjszaka. Elbeszélgetett velük, kikérdezte őket, talán ő is mesélt, de mindenekelőtt: jó nagyokat hallgattak együtt, ő és a hidak.

Megértették egymást – tessék csak megtekinteni, mennyire.

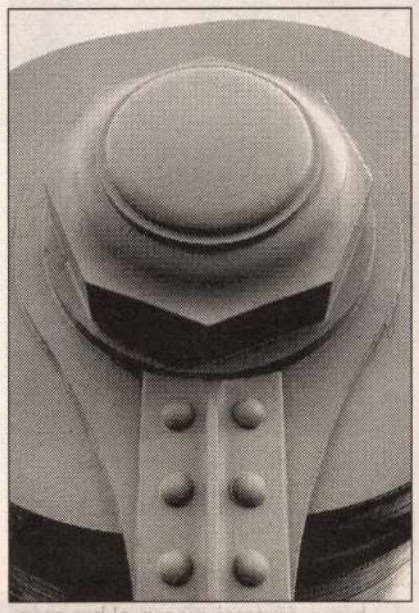

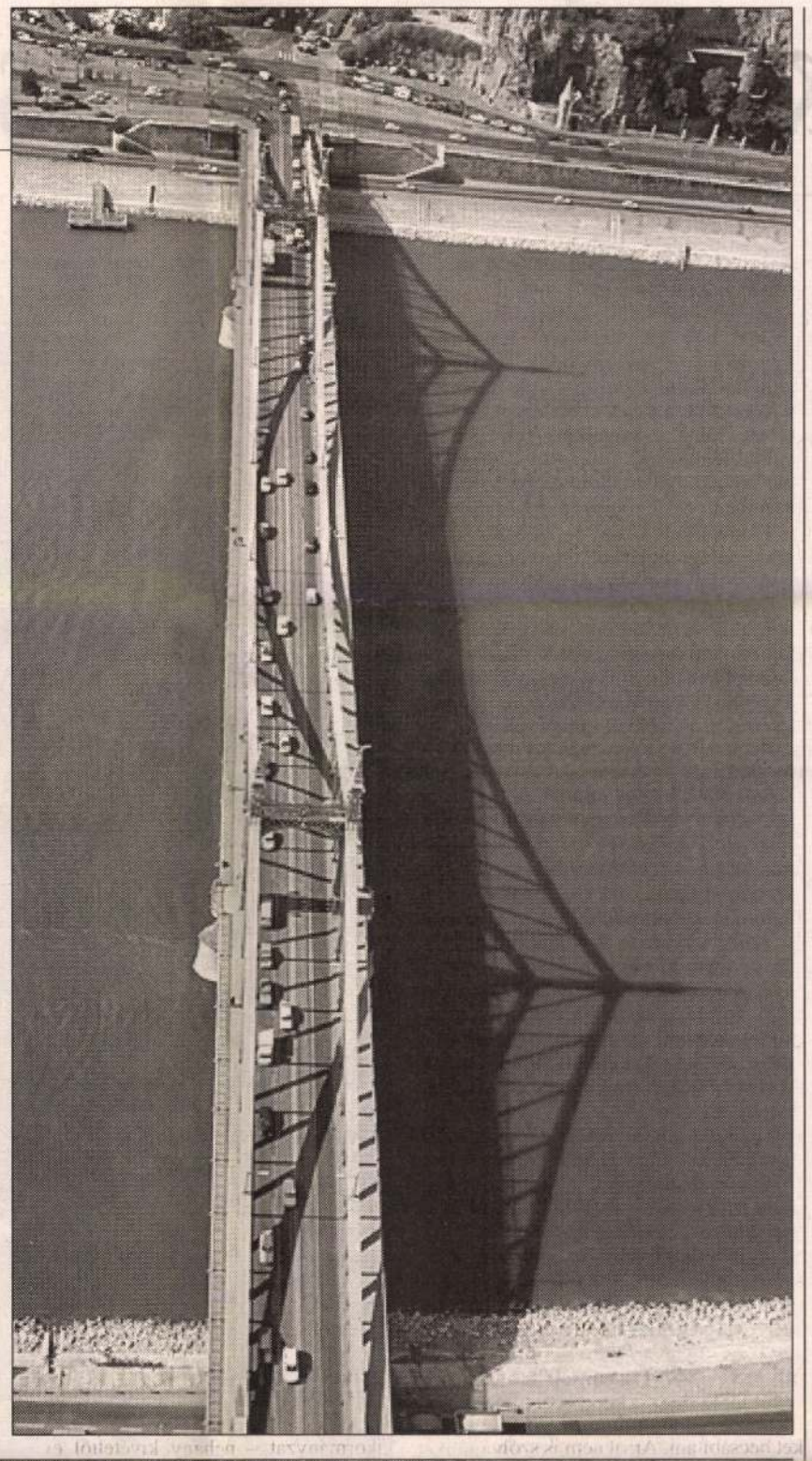

Lapunk képszerkesztőjének, Fejér Gábornak Budapesti hidak című fotókiállítása július 22-ig, délelőtt tíz és délután hat óra között tekinthető meg az MVM Galériában (Budapest, I. Vám utca 5.-7.).

Lírai anyanyelv

Szabó T. Anna: Fény

Szabó T. Anna verseinek sajátos feszültséget ad, hogy egyszerre ütnek meg valami régtől ismerős hangot és hatnak mégis vibrálóan újnak. Hogy mi ez az ismerős hang, könnyű megmondani, hiszen már indulásakor magától értetődő természetességgel beszélte a nyugatos-újholdas hagyomány lírai anyanyelvét. Ezt a hagyományt tekintette költészete állandójának: feltételezte, hogy költészetfelfogások változásai közt is alkalmas hordozóeszköze lesz versbeli közlendőinek. Valószínűleg eredendően bizalmatlan az irodalmi formák és nyelvi szerkezetek szétbontásával szemben, ami azonban nem jelenti, hogy valamiféle romlatlan egységben látná akár a versekben megmutatkozó személyiséget, akár a személyiség által létrehozott nyelvi konstrukciókat.

Sőt, tele van kételyekkel, csakhogy a megszólalás törékeny egyensúlyát hol a hagyomány kereteinek tágításával, hol maguknak a kételyeknek a megfogalmazásával sikerül megteremtenie. Ez a hallatlanul érzékeny, zárt rendszer alkalmas rá, hogy miközben megőrzi a költészet játékos jellegét, a létezés tapasztalatainak fájdalmas mélyrétegeibe hatoljon.

Szabó T. Anna új verseiben a korábbiaknál is következetesebben vizsgálja a lírai megszólalás lehetőségeit. A kötet szerkezetileg a fényképezés metaforájára épül: három ciklusa – Autofókusz, Sötétkamara és Előhívás – a fényképezés három fázisán követi végig a látvány rögzítésének, tehát a vers megszületésének folyamatát. A költő fókuszálás során választja ki azt az élménypillanatot, amelyet meg kíván ragadni. Az első versek visszatérő képzete, hogy az amúgy érzékelhetetlen tagolatlansággal múló időben egyszerre elválik a múlttól a jelen. A kötetnyitó, Szél, lomb, eső című vers beszélő alanya, vélhetően egy utazás során, szeretné emlékezetébe vésni a hársfás-jegenyés tájat. De így zárja a kísérletet, „Ha múlni akar, mért őrizni meg? / Üres tükör legyél, ha nézni kell. / Gyűjtsd tenyeredbe az esővizet. / Szorítsd, szorítsd. A volt most múlik el." Vagyis a vers egyrészt programot ad: a költői tekintet legyen olyan, mint az objektív lencséje, amely személytelenül engedi át magán a látványt. De másrészt az objektív mögött ott a költő tekintete, valójában az gyűjti fókuszába, az rendezi képpé a látványt. A költő egész személyiségét mobilizálja, amikor jelentést, értelmet rendel a múló pillanathoz és létrehozza a verset; teszi ezt akkor is, ha a vers, amint megszületett, az már ki is lép az alkotó fennhatósága alól, hiszen, mint „A tiszta ismeret" című vers mondja, „ami nem övé: nem ismerheti – / és ami övé: már nem az, ami". A kötet középső ciklusa, a Sötétkamra a fényképezés műhelyébe vezet, ahol a fényérzékeny filmet vegyszerrel kezelik. A kötetmetafora szerint ez a költészet által megidézett sötét, ismeretlen erők barlangja, pokoljárás. A költő, miközben tematikusan a fotózás tisztán technikai folyamatáról beszél, alámerül és megtapasztalja a lélek éjszakáját és a testi szenvedést, azt az állapotot, amikor, mint a Leviatán című vers írja, „elmerül a sötét víz alatt / az öntudattal fertezett anyag". Az utolsó ciklus, az Előhívás aztán maga a fény, a születés, az újrateremtett látvány. Itt – a maguk szűkszavú módján – szinte tobzódnak a pazar leírások, amelyek azonban gyakran visszakanyarodnak a leírás problémájához: „A tó felett örvösgalamb száll, / tükörsima a szürke víz. / Mintha minden egyhelyben állna: / mozog, de mégsem változik. // Akár egy finom, régi pasztell. / Belül vagyok a kereten. / Az öröklétet félve méri

Szigetköz konzervesdobozban

HAJBA FERENC

Tíz éve lesz az ősszel, hogy Dunacsúnnál a szlovákok elterelték a Dunát. Azóta született egy nemzetközi bírósági ítélet, ám megegyezés ma sincs. Sem a szlovákokkal, sem az országon belül – egymással nem tudunk szót érteni.

Azt hinné az ember, hogy ilyen drámai helyzetben minden érintett összefog, megpróbálja együtt megvédeni természeti értékeit, elkerülni a környezeti katasztrófát. Tárgyal, jogorvoslat után kutat, enyhíti a mások által okozott károkat, érvel, szövetségeseket keres a külvilágban.

Napi viták

Magyarországon viszont a folyó elterelése után példátlan módon ugrottak egymásnak a különböző érdekcsoportok, szakmák, atomjaira szakadt az egész átpolitizált közvélemény. A napi viták, tüntetések szóhasználata jól mutatja a konfliktusmegoldó képességek hiányát, és az elszabadult ordas indulatok természetét. Szakmájukban tekintélyesnek számító emberek nyíltan lefasisztázták azokat, akik nem úgy gondolkodtak, ahogyan ők. Hétmérföldes badarságok emelkedtek a hivatalos politika rangjára, mozgalmi jelszavakból keletkeztek szakmainak szánt koncepciók. Szerzői szakértőként százmilliókat raktak érte zsebre.

Néhány hete levelet kaptam egy francia egyetemista lánytól. A lánynak az a hobbija, hogy filmsztárok egykori forgatási helyszíneit keresi fel. Ezekről, mint idegenforgalmi kuriózumokról akar képes könyvalbumot készíteni, Csillagok lábnyomában munkacímmel.

Miután Depardieu nemrég a Szigetközben forgatta a Napóleon-film néhány jelenetét, a francia egyetemista utánanézett az interneten: hol van és milyen is az a Szigetköz. Elolvasott néhány cikket, egyre jobban beleásta magát a témába, még a hágai Nemzetközi Bíróság francia nyelvű ítéletét is megtalálta, de semmit sem értett belőle.

Rábukkant néhány szigetközi írásomra az interneten, ezért küldött levelet, és azt kérte: írjam meg, mi van most a Szigetközben. Van-e víz, s mit lehet egyáltalán csinálni ott a filmforgatáson kívül?

Tényleg, mi van most? Függő helyzet, mondja a jogász. Átmeneti állapot, véli a természetvédő. Majdnem elegendő víz, de nem természetes járásokkal és áramlásokkal, állítja a kutató. Tűzliliom és méhbangó, büszkélkedik a botanikus. Visszajöttek a hódok, nyugtázza a zoológus. Elmentek a fekete gólyák, panaszolja a madarász. Satnya nyárfások, bosszankodik az erdész. Sok a rapsic, tehát van vad, summázza a vadász.

A Duna elterelése után két és fél évig víz nélkül maradt a Szigetköz. Gyalog és biciklivel mentek át akkor az emberek a kavicsos medreken. Növény- és állatfajok tűntek el, talán mindörökre. Elpusztult száznál több tonna hal, rengeteg rák, béka és vízi kagyló. A füzek és a nemes nyárak sem tűrték jól a vízhiányt.

Lett volna módja annak, hogy a hullámteret vízzel árasszák el, ám ezt éppen azok akadályozták meg, akik előzőleg már a Duna elterelése ügyében is félrevezették a magyar kormányt és a közvéleményt, hogy az az Öreg-Dunából már ki tud folyni a mellékágakba.

A zöldek felhördültek: aha, már megint egy gát! Szó sem lehet róla. Egyébként is, ha enyhítjük a károkat, nem látszik majd, mekkora pusztulás következett be a folyó elterelése következtében. Tehát a Szigetközt szívfájdalom nélkül feláldozták volna azért, hogy igazunkat bizonyítani tudjuk a szlovákokkal szemben.

Ekkor lépett közbe dr. Horváth József köztársasági megbízott. Horváth doktor a győri MDF alapítója, konzervatív szellemiségű ember, aki azonban a saját kormányával is szembefordult a Szigetköz érdekében. Amikor a vízpótlás kérdésében választani kellett politikai meggyőződése és a szakmai szempontok között, az utóbbira szavazott. A zöldek ennek ellenére egy ideig el tudták még odázni a fenékküszöb megépítését – helyette szivattyús vízpótlással próbálkoztak. Ennek az egyik fő szorgalmazója a mosonmagyaróvári Pap János volt. A kísérlet kudarcba fulladt. A mindvégig a fenékküszöbös megoldásra szavazó szigetköziek is képtelenségnek tartották a szivattyúzást.

Aztán a fideszes Pap Jánost 1998-ban és az idén is megválasztották a térség egyéni országgyűlési képviselőjének.

A fenékküszöb 1995 májusában működni kezdett. A természetes vízjárást nem tudja ugyan reprodukálni, de a segítségével a hullámteret el lehetett árasztani vízzel.

Horváth doktor megmaradt az MDF soraiban, egy ideig Dávid Ibolya kabinetfőnökeként dolgozott. Most jól menő ügyvédi irodája van Győrött. Jelenleg is naprakész a vízlépcső ügyében.

– A jogászok számára a hágai bíróság ítélete meglehetősen egyszerű – állítja. – Azt mondta ki a testület, hogy a szerződés pedig betartandó. Ez vonatkozik az 1977-es magyar–szlovák államszerződésre is. Vagyis nem találtak elegendő okot arra, hogy a szerződést felbontsák. Azt is megállapították, hogy a szlovákok jogtalanul terelték el a folyót. Bennünket nem köteleztek az alsó vízlépcső megépítésére, a szlovákokat pedig a C variáns műtárgyainak a lebontására. Megegyezésre lettünk tehát ítélve. De hogyan, ha „házon belül" is képtelenek vagyunk az egyetértésre?

Az ügyvéd szerint a látszatát is el kellene kerülni uniós csatlakozásunk küszöbén annak, hogy Magyarország alkalmatlan a kompromisszumokra a szomszédaival.

– Ha nem tudunk megegyezni, fordulhatunk nemzetközi grémiumokhoz, affélé belső döntőbizottságnak kérhetjük fel őket – sorolja a lehetőségeket a jogász. – Visszamehetünk Hágába is, de akkor megkérdezem: tudja-e valaki garantálni, hogy uniós csatlakozásunk kapcsán ott nem köteleznek bennünket majd olyan műtárgyak megépítésére – például a nemzetközi hajózás érdekében –, ami jelenlegi felfogásunk szerint számunkra elfogadhatatlan. De meg is fordíthatom a kérdést: mi az akadálya annak, hogy éppen a természetvédelem érdekében létesítsünk műtárgyakat, és folytassunk vízkormányzást?

Érdekes kísérlet

A Szigetköz most él. Tartozunk az igazságnak azzal, hogy kijelentjük: hosszú haldoklása nem a vízlépcsőhöz kötődik, ám sorsa attól már szinte elválaszthatatlan mocsárvilágban keletkeztek. Ott visszafordíthatatlan folyamatok indultak el.

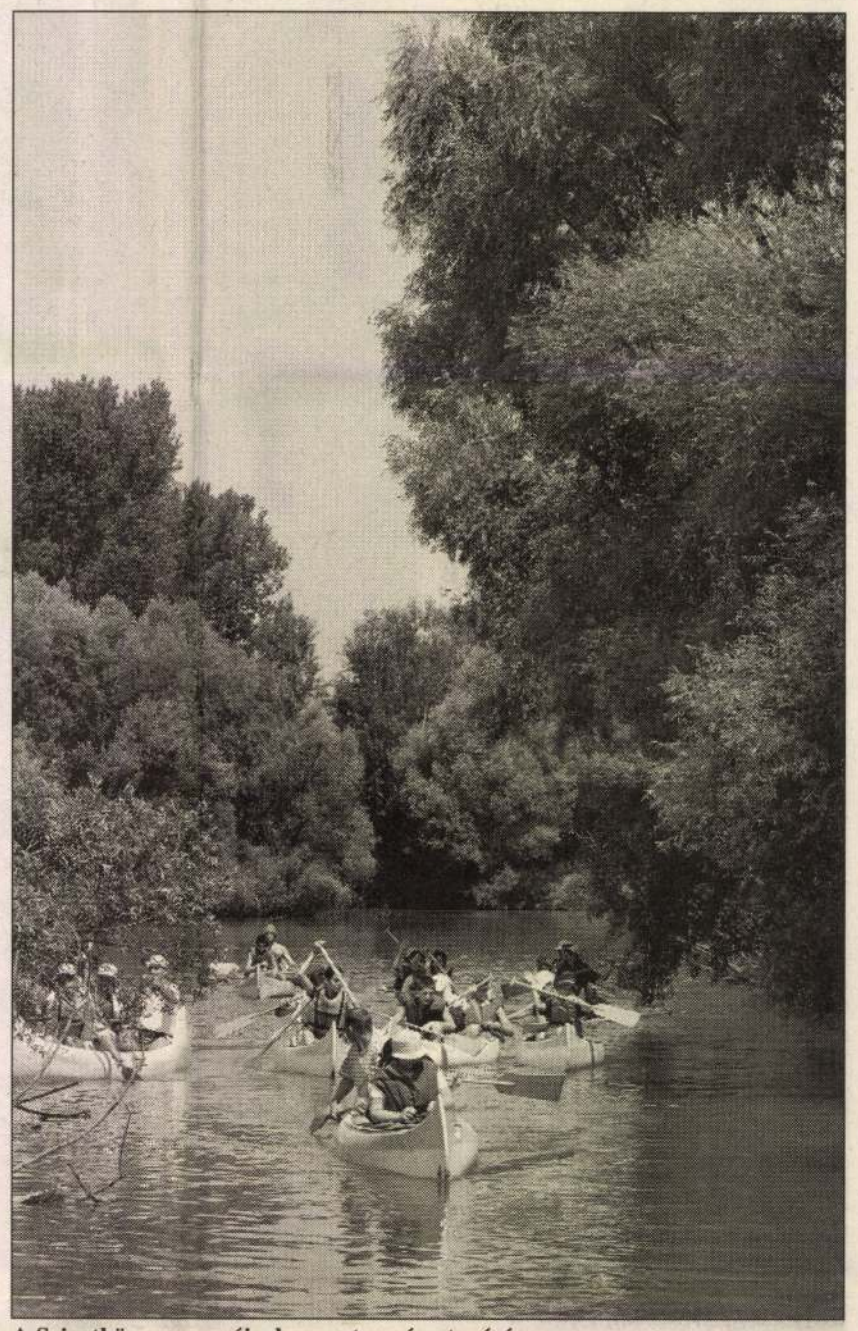

A Szigetköz szerencséje, hogy a természet szívós FOTÓ: DOMANICZKY TIVADAR

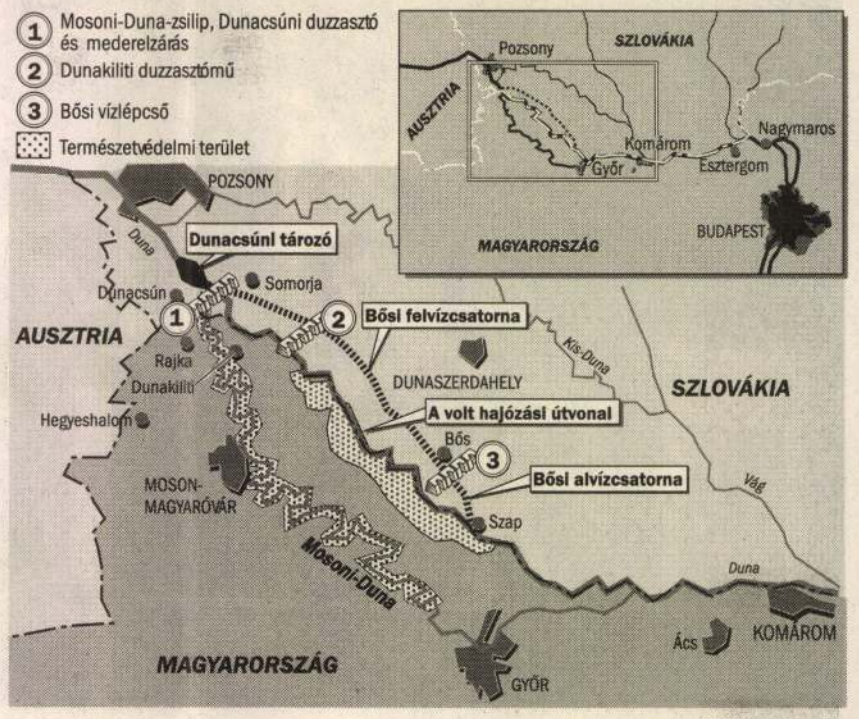

NÉPSZABADSÁG-grafika

A magyarok a Természetvédelmi Vi- (WWF) ötletét is felvetették a

rednek, sajnos egy-két tragédia is előfordul évente.

A mentést, a zegzugos mellékágakban eltévedt turisták felkutatását a 2000-ben alakult Szigetközi Szabadidő és Vízi Sport Egyesület vállalta ingyen magára. Amikor náluk jártam Dunakilitin, az egyesület tagjai éppen egy eltévedt plébánosért mentek be motorcsónakkal valamelyik szigetre.

– Olcsó sátorhelyet kínálunk azoknak, akik nem akarnak a csalánba pisilni – mondja Horváth Endre, az egyesület és a kemping egyik vezetője.

Az egyesület tagjai túravezetést is vállalnak, kenukat lehet bérelni tőlük, térképet adnak a túrázóknak, s a veszélyekre is felhívják a figyelmet. A kényelmesebb vagy idősebb tájcsodálók pedig az ő motorcsónakjaikból ismerkedhetnek ezzel az összességében tízezer hektáros, igen nagy vízfelületű tájjal.

A győri Rába Szálló is részt akar vállalni az „ezer sziget országának" a megismertetéséből. Ezért aztán a náluk pihenő vendégeket elhozzák majd a hullámtérbe.

– A vendégek olyan programok iránt érdeklődnek, ami különleges, egyedi élményt nyújt számukra. Ezt az igényt szeretnénk összekötni a Szigetköz népszerűsítésével, tájértékeinek megismertetésével – indokolja Hermann György, a Danubius Hotels területi igazgatója a szállodalánchoz tartozó Rába Hotel elképzeléseit.

A dunakiliti víztározónak szánt csaknem ezerötszáz hektáros terület már nem mutat olyan festői képet, mint a hullámtér. Ez lett volna a szlovákokkal közös víztározó, ám miután mi felmondtuk a szerződést, szomszédaink egy gáttal lekerekítették a maguk részét, s azt feltöltötték vízzel. A kiliti ezerötszáz hektár jogilag az államé, de gyakorlatilag a senki földje – panaszolja Szokoli Sándor polgármester. A rendezési tervben vízgazdálkodási területként szerepel. Egy részében víz található, a többiben nő a gaz.

– Először azt hittük, vízi paradicsom lesz a tározótó – magyarázza a polgármester. – Később arról volt szó, hogy erdőt alakítanak ki a tó helyén. Egyik sem valósult meg.

Szokoli Sándor szerint az elterelés után katasztrófahelyzet alakult ki a Szigetközben, mégsem nyilvánították ezt a vidéket hátrányos helyzetű térséggé, így igen sok pályázati pénztől estek el. Most a megyei közgyűlés rehabilitációért felelős bizottságától lehet pénzt szerezni a tavak és mellékágak rendbetételére. A rendelkezésre álló összeg azonban évente csupán 150-200 millió forint az egész térség számára.

Nemzeti park

A Szigetköz ma a Fertő–Hanság Nemzeti Park tájvédelmi körzeteként működik. Érvényes országgyűlési határozat van arról, hogy önálló nemzeti parkká kell alakítani.

– Ez valószínűleg azért késlekedik, mert a mostani állapot átmenetinek tekinthető – magyarázza dr. Kárpáti László, a Fertő–Hanság Nemzeti Park igazgatója. – Van ugyan víz a hullámtérben, de ez nem modellezi a természetes vízdinamikát, s nem tudja pótolni a Szigetköz változatos arcát kialakító pangó vizes állapotokat. Az Öreg-Duna vízszintje pedig most is igen alacsony.

A SZIGETKÖZRE FORDÍTOTT

Lezáratlan a Concorde-ügy

Perelnek a személyzet hozzátartozói

MTI-információ

Keresetet nyújtottak be az amerikai Continental Airlines légitársaság és a Goodyear gumiabroncsgyártó vállalat ellen az egy évvel ezelőtt Párizsban lezuhant Concorde repülőgép személyzetének hozzátartozói, de a felelősséget mindkét cég elutasítja.

Az Air France szuperszonikus repülőgépén szolgálatot teljesített egyik segédpilóta, valamint négy utaskísérő családja azzal vádolja a két vállalatot, hogy gondatlanságuk vezetett a katasztrófához.

A tavaly július 25-én bekövetkezett, 113 ember halálát okozó szerencsétlenséget a napokban nyilvánosságra hozott eddigi legrészletesebb jelentés szerint az okozta, hogy a Concorde felszállópályájára került fémdarab – amely a Continental által üzemeltetett, nem sokkal korábban ott felszállt DC–10-es repülőgépről hullott le – felhasította az Air France gép futóművének gumiabroncsát. Az abroncs a Goodyear cég terméke volt. A repülőgépszárny alatti üzemanyagtartályba vágódó gumidarabok végzetes tüzet okoztak a felszállás után néhány perccel. A szakértők azt még mindig nem tudták kideríteni, hogy egészen pontosan hogyan gyulladt ki az üzemanyagtartály.

A Continental Airlines – amelyet a hozzátartozók ügyvédei azzal vádolnak, hogy hibás a fémdarab felszállópályára kerülésében – kijelentette, hogy együtt érez az áldozatok családjaival, de felelősség nem terheli. A Goodyear hasonlóképpen utasította vissza a vádakat, mondván, hogy a kerekeknek semmi bajuk nem volt, a fémdarab és nem a gumi hibája okozta a tragédiát.

A szakértők azt még mindig nem tudták kideríteni, hogy egészen pontosan hogyan gyulladt ki az üzemanyagtartály

A most benyújtott kereset szerint a Continental a hibás abban, hogy a DC–10-esre nem jól rögzítették a fémdarabot. A Goodyeart pedig azért teszik felelőssé, mert gumiabroncsait állítólag hagyományos repülőgépekhez tervezték, nem a Concorde-okhoz: a vád szerint az üzemanyagtartályhoz és a hajtóművek beömlő nyílásaihoz közeli gumiknak sérülés esetén azonnal le kellett volna ereszteniük, ehelyett azonban felrobbantak, és ez vezetett a tragédiához.

Diplomatarablás Jemenben

Egy jemeni törzs felfegyverzett tagjai péntek reggel elraboltak egy német diplomatát Szanaában.

A rendőrség szóvivője szerint az elrabolt férfi *Stefan Messerer,* Németország jemeni nagykövetségének harmadtitkára és kereskedelmi attaséja. A rendőrség körülvette a jemeni főváros negyedeit, és megindította a nyomozást az emberrablók kézre kerítése, illetve esetleges búvóhelyük felderítése végett – közölte a szóvivő, akit a Reuters idéz.

Jemenben a törzsek igen gyakran folyamodnak emberrablásokhoz, hogy így kényszerítsék a kormányt elsősorban anyagi jellegű követeléseik teljesítésére. Főleg külföldieket ejtenek rabul. A túszok eddig néhány nap leforgása alatt épen kiszabadultak.

KEY ACCOUNT

pozícióba
napilap munkatársakat
keres.

Újságírót gyilkoltak meg Tbilisziben

Felső-Ausztria tartományfőnöke szerint a semlegesség tárgytalan

Meg akarnak szabadulni a temelíni erőműtől

Valóban szükség van-e arra, hogy az Európai Unió tagállamainak, különösképpen pedig ezek keleti határtérségeinek a védelmében hét évig még a bővítés után is korlátozzák a munkaerő szabad áramlását? A kérdést olyan valakinek tettük fel, aki igazán illetékes a kérdésben: Josef Pühringernek, a Csehországgal határos Felső-Ausztria tartományfőnökének, az Osztrák Néppárt egyik befolyásos vezetőjének.

Kepecs Ferenc NÉPSZAVA

– Tény, hogy az EU-n belül – és különösen a keleti határtérségekben – a bővítés kapcsán sok kétely fogalmazódott meg. Ezért a munkaerőpiacot érintő átmeneti időszakot okos megoldásnak tartom. Már csak azért is, mert ezt az időszakot akkor rövidítjük le, amikor akarjuk. Most az a dolgunk, hogy eltakarítsuk az útból mindazon lélektani tényezőket, amelyek szemben állásra ösztönzik az embereket. A bővítés rendkívül fontos az európai stabilitás szempontjából, ezért a feltételeket illetően nagyvonalúaknak kell lennünk. Hiszen, mint mondtam, ezeken bármikor változtatni lehet.

– A csehek közvetlenül az önök szomszédságában építették fel a temelíni atomerőművet, ami Ausztriában s különösen az önök tartományában heves tiltakozásokat váltott ki. Nem túlzott ez a reakció?

– A közvélemény-kutatások szerint az osztrákok csakugyan félnek Temelíntől. És ha egyszer a német kormány egy – nyugodtan mondhatom – szenzációs határozatban az atomerőmű bezárására szólítja föl Csehországot, akkor ez csattanósan cáfolja mindazokat, akik szerint a felső-ausztriaiak csupán hisztérikusak. Amellett az erőmű üzemeltetője az egyik provokációt követi el a másik után. Ezért kell – hangsúlyozom: kell – közbelépést követelnünk az EU-tól. Célunk, ezt megmondom őszintén, az, hogy megszabaduljunk Temelíntől. Mert számunkra elképzelhetetlen, hogy ma Európában – s különösen annak egyik határterületén – olyan atomerőmű épüljön, amely nem a technika legújabb szintjét képviseli.

A tartományfőnök

– Megvétózzák emiatt Csehország EU-felvételét?

– Nem szeretem ezt a vétótémát. Másfelől az is világos, hogy amíg Temelín biztonságosságát nem tanúsítják független atomszakértők, addig nem lehet lezárni a csatlakozási tárgyalások energiaügyi fejezetét sem.

– Van még értelme az osztrák semlegességnek vagy csak túlságosan hozzászoktak már az osztrákok, s ezért nem kívánnak lemondani róla?

– A semlegesség kérdése az európai megosztottság megszűnésével és Ausztria EU-csatlakozásával nagyrészt tárgytalanná vált. Ausztria tömböktől független ország, és az is marad. A történelmi értelemben vett semlegesség a jövőben azonban már nem lesz lehetséges, jóllehet, éppen történelmi okokból sok ember számára szentségnek számít. Én gyakorlatias politikus vagyok, ezért nem szeretném, ha a semlegességet hatályon kívül helyeznék. Ez ugyanis belpolitikai robbanásveszéllyel járna.

Bush navahó indiánokat tüntetett ki

Megfejthetetlen nyelvükön kódolták az üzeneteket

Kongresszusi arany emlékéremmel tüntette ki George Bush amerikai elnök a II. világháború titkos amerikai hőseit, azokat a navahó indiánokat, akiknek az anyanyelvén „rejtjelezett" katonai üzeneteket az ellenség sohasem tudta megfejteni.

MTI-információ

A talpig fekete öltönybe öltözött kormánytisztviselőkkel szemben álló, mokaszint és ezüstövet viselő navajók örömébe azonban keserűség is vegyült a Capitolium híres rotundájában

tők szerint óriási mértékben hoz-

HÍRESSÉGEK

Mihail Gorbacsov dokumentumfilmet forgat

Mihail Gorbacsov dokumentumfilmet készít „A birodalom után" címmel. Szerződése tiltja, hogy nyilvánosságra hozza, milyen honoráriumot kap az ősszel elkészülő film után. A producer szerint a volt államfő anyagi elismerése a sikertől, a nézettségtől függ majd. Aligha lesz ezzel gond. Máris folynak a tárgyalások a világ legnagyobb tévétársaságaival, több közülük bejelentette vételi szándékát. Gorbacsovnak addig sem lesz anyagi gondja, hogy a honoráriumhoz hozzájut. A legjobban fizetett volt államfők egyike 125 ezer dollárt kap átlagban az előadásaiért. Egy reklámfilmben való szerepléséért pedig állítólag 150 ezer dollárt vett fel.

Laura népszerűbb, mint George Bush

Laura Bush, az amerikai First Lady népszerűbb, mit férje, az Egyesült Államok elnöke. Az

amerikaiak szemében ugyanis férjénél jobban látja el teendőit – derül ki egy közvélemény-kutatás e héten közzétett eredményéből. A „Pew Research Center" által végzett felmérés tanúsága szerint a megkérdezett 1003 amerikai 64 százaléka elismeréssel nyilatkozott Laura Bushról. Férje ezzel szemben csupán 61 százalék elismerését vívta ki. Mint First Ladyvel, Laurával 58, férjével mint az Egyesült Államok elnökével azonban csupán 52 százalék volt elégedett.

A brit anyakirálynő

Fejér Gábor

RÖVIDEN

Fődíj a Paszportnak

Gothár Péter Paszport című filmje nyerte el Palicsban a nemzetközi filmfesztivál fődíját, az Arany Tornyot. A Koltai Lajos által fényképezett Malena című olasz filmet a zsűri külön elismerésben részesítette. A palicsi mustrán versenyen kívül bemutatták Szurdi Miklós Vademberek című filmjét, valamint Szabadkán hat új magyar alkotásból rendeztek vetítéssorozatot.

Beethoven-koncert

A Martonvásári Napok keretében ma este 7 órakor a Nemzeti Filharmonikusok Beethoven-estjén Hamar Zsolt vezényletével a Karfantázia és az Eroica szimfónia hangzik el az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézetének Parkjában.

Transz és ritmus

Kerezsi Ágnes néprajzkutató tart videofelvételekkel egybekötött előadást a keleti hanti sámánok időutazásáról holnap délután 16 és 18 óra között a Néprajzi Múzeumban.

Kertmozi Budán

Ma este 9-kor a Jadviga párnája, holnap a Macska-jaj című filmet vetítik a Városmajor Szabadtéri Színpad kertmozijában.

Zenei improvizációk

Az improvizatív zenét játszó Bálványos Társulat és a szólóénekes Ágens ad koncertet holnap 16 órakor a Múzeum Kortárs Művészeti/Ludwig Múzeumban (Budavári Palota „A" épület).

Operettfalu Kübekházán

Magyarország legnagyobb ingyenes szabadtéri operettgálája kezdődik ma este 8 órakor a Szeged melletti Kübekházán, ahol többek között fellép Kalmár Magda, Kállay Bori, Vásári Mónika, Berkes János, Miller Lajos, Farkas Bálint, Maros Gábor, valamint a Lehár Zenekar Hegedűs Valér vezetésével.

Korfeltáró és sorsidéző pillanatok

Fejér Gábor drámai riportfotói a maradandóságnak

Leonard Bernstein kinyújtja a nyelvét vezénylés közben; Ferencsik János a frizsider előtt guggolva kis lábaskából készül megenni a koncert után a vacsoráját; Fischer Annie feszültségét levezetendő, áhítattal gyújt cigarettára fellépés előtt, Szvjatoszlav Richter pedig hódolattal csókol kezet a zongoraművészet magyar női virtuózának. A néhai nagy muzsikusok személyiségét megidéző képek a Gera Mihály szerkesztésében megjelenő Fényképtár sorozat 16. számú albumában láthatók, melyből az 1954-ben született Fejér Gábor több mint huszonöt esztendős fotóriporteri életművének keresztmetszete is kirajzolódik.

Valachi Anna NÉPSZAVA

Fischer Annie

Negyedszázad alatt egy sajtófotós több tízezer pillanatot örökít meg, témáit rendszerint nem maga választja – mégis őt jellemzik a képei, különösen, ha a muszájfeladatok mellett kitüntetett érdeklődési területe is van, melyre több figyelmet és energiát fordít. Fejér Gábor – aki egy időben a Népszava rovatvezetőjeként is dolgozott – ilyen fotográfus. Mint a kötet szerkesztője írja róla: „Emlékezetünkben nem napi eseményekről tudósító fotóriporterként él, hanem mint a nagy terjedelmű, időigényes, elmélyülést, szorgalmat és kitartást követelő munkák sikeres alkotója. Először az Éjszakai műszak című, szociografikus mélységű, a szövőnők és a bártáncosnők munkáját párhuzamba állító fényképriportjával keltett szakmai körökben föltűnést." A harminc képből álló, 1978-ban készített sorozattal a fotós nemcsak egy látványos ötlet illusztrálását tekintette céljának, hanem teljes érvényű társadalmi látleletet kívánt adni két, jellegében különböző, nehézségi fokában mégis rokonítható női munkakörről, drámai eszközökkel: a meghökkentő ellentétek párba állításával és tudatosításával.

A kötet előszavában a világhírű magyar származású fotóművész, *Brassaï* így vélekedik: „Soha nem a szociológusok fogják feltárni saját korukat, hanem a magunkfajta fotográfusok, akik a saját korukat belülről figyelik meg." A száz fotót tartalmazó album egymást ellenpontozó képpárjaival a tiszta vizualitás nyelvén írt szociográfia, hiszen az 1983. évi május elsején készített riportsorozat – a fának támasztott Marx-táblával, a vörös lobogókkal és a kiérdemesült munkásőrökkel – éppoly jellegzetes, megismételhetetlen kordokumentum, mint a nagycsarnokban vásárló *Margaret Thatcher* képe 1984-ből, a kedélyesen integető *Aczél György* vagy a már nagybetegnek tűnő, furcsa mozdulat közben megörökített *Kádár János* portréja.

Fényképtár 16.
FEJÉR GÁBOR
Intera Könyvek

Az előszóból az is kiderül, hogy Fejér Gábornak nincs szerencséje a maradandósággal: a Fischer Annie-ról készített képsorozata még nem jelent meg könyv alakban, akárcsak a budapesti hidakat, a Magyar Állami Operaházat vagy a Moszkvát megörökítő, terjedelmesebb munkája. Ezért is fontos a 16. kötetéhez érkezett Fényképtár, mely a kortárs fotográfusok műveit teszi közkinccsé. *Tóth József, Lengyel Lajos, Markovics Ferenc, Szalay Zoltán, Koncz Zsuzsa* és mások után hamarosan *Pólya Zoltán, Pető Zsuzsa és Horváth Dávid* adja közre életműve legjavát.

Vándor Sándor emlékezete

Munkáskórus névadójaként írta be a Vándor Sándor nevet a zene- és kultúrtörténetbe a száz évvel ezelőtt, Miskolcon született Venetianer Sándor zeneszerző, akit a Szalmás-kórusból 1936-ban kivált fiatal énekkari tagok kértek föl karnagyukká. Baloldali érzelmű, progresszív gondolkodású ifjúmunkások voltak a kórus tagjai, akik azt várták vezetőjüktől, hogy a szokványos dalárdaműsorszámok helyett újfajta, igényes repertoárt alakítson ki számukra, és lehetőleg maga is komponáljon. A kórusvezető az elsők között zenésítette meg József Attila verseit: a Tiszta szívvel, a Fiatalasszonyok éneke, a Medvetánc, a Mondd mit érlel kórusváltozata 1938 óta szerepelt az együttes műsorán.

A „Vándor Sándor Tanítványainak Énekkara" néven ismertté vált együttes munkásotthonokban, a Független Színpad előadásain, a gödi fészekben és a hűvösvölgyi majálisokon szerepelt leggyakrabban, széles körben népszerűsítve a „Venci" néven becézett karnagy műveit, de Bartók és Kodály népdalfeldolgozásait, eredeti népdalokat és nemzetközi munkásindulókat is gyakran énekeltek. Felléptek 1938-ban a Szép Szó József Attila-emlékestjén, majd 1942-ben a költő budapesti újratemetésén is.

A munkáskórusok műsorpolitikájáról kibontakozott vitában Vándor Sándor 1943 szeptemberében a Népszava hasábjain is kifejtette nézeteit. Saját kórusa mellett a bőr-, az építőipari, a bányász és az élelmezési munkások dalköreit is vezette. Baráti kapcsolat fűzte dalostársaihoz, feleséget is a róla elnevezett kórus tagjai közül választott.

Magyarország német megszállása idején, Sopron mellett gyilkolták meg. A Vándor Kórus a legendás karnagy mártírhalála után – a Liszt-díjas érdemes művész Révész László vezetésével – nemzetközi hírű vegyeskarként működik tovább, „végigvándorolta" Európa fesztiváljait, ahol számos nagydíjat elnyert, tavaly önálló CD-t jelentetett meg, és minden évben sikeres koncerteken mutatja be klasszikus és modern repertoárját.

A régi és az újabb dalosok, akik között családi hagyománnyá vált a kóruséneklés, minden évben megkoszorúzzák a fiatalon elhunyt névadó-zeneszerző emléktábláját, s közben Vándor dallamait dúdolva éltetik tovább emlékét.

Valachi Anna

Újra Monteverdi Fesztivál

NÉPSZAVA-információ

A Budapesti Monteverdi Kórus öt esztendővel ezelőtt, *Claudio Monteverdi* magyarországi tartózkodásának négyszázadik évfordulóján rendezte meg először a Monteverdi Kórusok Nemzetközi Fesztiválját Esztergomban. A rendkívül sikeres rendezvény folytatása az idei koncertsorozat, amelyre holnaptól augusztus 5-ig várják az érdeklődőket. A fesztiválon hét európai kórus – az utrechti, a kinzingtali, az esztergomi, a hofheimi, a villingeni, a valenciai és a nyitrai – tagjai lépnek pódiumra. Összesen kétszázötven énekes és hangszeres közreműködőt várnak a programsorozatra.

Az idei fesztivál tematikája: Monteverdi örökében a magyar millennium évében és *Verdi* halálának 100. évfordulóján. A rendezvény gazdag programsorozatot kínál Esztergomban és Budapesten, s a holnapi nyitóhangversenyen az esztergomi bazilikában *Mozart* Koronázási miséje hangzik fel az összes részt vevő kórus előadásában. A fővárosi rendezvények között pedig világi zenékből összeállított hangversenyt és egyházzenei estet is találni. A záróest műsorában ősbemutató is szerepel, hiszen *Szőnyi Erzsébet* Veni Creator Spiritus című, a fesztiválra komponált himnuszát is meghallgathatja a közönség.

FEJÉR GÁBOR

UJ TÜKÖR 1982. XIX. évf. 1. sz. 47.

A Uj Tükör fedőlapján.

MEGTANULTA

Fejér Gábor fazekastanuló. De nemcsak ezt tanulja: a kerámiázással is ismerkedik, a Vasárnapi Vásárnapokról már ismert, gyermekeket is tanító Doór Ferenc tanítványaként. Az első váci búcsún kapott kedvet, és most 19 évesen már önálló munkákkal jelentkezett.

Összeállította: Nádor Mara
Révész András felvételei

apulvett munkaköri besorolás

sszám, megnevezés:

törv. munkaidőnek megfelelő szem. alapbér: Ft.

itásánál alapulvett munkaidő: hónap.

rtama: -tól -ig.

itója:

szükséges előzetes engedély kelte, száma:

lő dijból progressziv jöv. adó és községfejl. hozzájár. kerül

.....

....

ott megbizó

A MAGYAR FOTOGRÁFUSOK HÁZA TÁMOGATÓI
HUNGARIAN HOUSE OF PHOTOGRAPHY IS SPONSORED BY

FŐ ÜZLETI TÁMOGATÓK

TÁMOGATÓK/SPONSORS

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma · Nemzeti Kulturális Alapprogram · Fenyő János Alapítvány · Pro Cultura Urbis Közalapítvány
Magyar Külkereskedelmi Bank Rt. · AGFA Hungária Kft. · Forte Fotókémia Rt. · Budapest Főváros Önkormányzata · Nikon Kft.
Photo hall – Főfoto Kft. · AEGON Magyarország Általános Biztosító Rt. · Dr. Ladányi Jenőné örököse · Terézvárosi Önkormányzat
Fujifilm Magyarország Kft. · Trebruk papírgyárak, Svédország · Fotex Ofotért Kft. · Olympus Kft. · Hama Kereskedelmi Kft. · Montana Rt.
Canon Hungaria Kft · Computer Associates Magyarország · Reafotó Kft. · Heti Világgazdaság Kiadói Rt. · Tripont Kft. · Pauker Nyomda
Sparks Kamera és Világítástechnikai Kft. · Pannonia Hotels · Émix Kft. · Tiara Rt. · Dr. Erdélyi György · Fotex 2000 Fotószolgáltatási Kft.

A HÁZ ÚJJÁÉPÍTÉSÉNEK TÁMOGATÓI
THE RECONSTRUCTION OF THE HOUSE IS SPONSORED BY

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma · Fővárosi Műemléki Alap
Budapest Bank Budapestért Alapítvány · Kulturális Örökségvédelmi Hivatal · Terézvárosi Önkormányzat
ÁJK-SATEC Gyengeáramú Építő Kft. · Szántó és Mikó Építészek Kft.

A KIÁLLÍTÁST TÁMOGATTA

A NEMZETI KULTURÁLIS ALAPPROGRAM
A NÉPSZABADSÁG RT.
A WORKPRESS KFT.
ÉS AZ ONLINE24 KFT.

A PÉCSI JÓZSEF FOTOGRÁFIAI KÖNYVTÁR KIZÁRÓLAGOS TÁMOGATÓJA
JÓZSEF PÉCSI LIBRARY OF PHOTOGRAPHY IS EXCLUSIVELY SPONSORED BY
Hewlett-Packard Magyarország

ÁLLANDÓ MÉDIATÁMOGATÓ
MEDIA SPONSOR Axelero Rt.

PORTFÓLIÓ 50

FEJÉR GÁBOR fotókiállítása

A Magyar Fotográfusok Háza tisztelettel meghívja Önt és barátait

FEJÉR GÁBOR *(1954)*

Portfólió 50

című kiállításának megnyitójára

A kiállítás megtekinthető
az első emeleti ***André Kertész*** és a második emeleti ***George Eastman*** kiállítóterekben

Nyitva:
2004. szeptember 5-ig
minden hétköznap 14 és 19 óra között, hétvégén és ünnepnap 11 és 19 óra között

www.fejergabor.hu

2004. július 22-én (csütörtök) 18 órára a Mai Manó Ház Napfényműtermébe
A kiállítást megnyitja: ***Kocsis Zoltán*** zongoraművész

Mai Manó Ház ■ 1065 Budapest-Terézváros, Nagymező utca 20.
Telefon: 473-2666, Fax: 473-2662 ■ www.maimano.hu

Fejér György

Kőműves dolgozott 1791 körül a psiboi Wesselényi kastélyon.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

1971.

Molk

Fejér György történettudos keszthelyi születésű

Festetics Pál által 1772ben alapított gimnazeumban tanult. Az ő visszaemlékezéseiből tudjuk az akkori diákok öltözékét. Vörös zalagos csákos süveg. Zöld mente, dolmány zsinordiszes nadrág szárnyas köpeny. Hajukat elöl csomóba fonva fül mögé csavarták.

Magyar Műemlékek: Keszthely 1962 s1. l

melk

Fejér György

írja, Nagy Károly térítő hadjaratai idején frank-szláv uralom alatt Veszprémben már keresztény templom állott, a magjarok uralma előtt

Gutteil Senö: Veszprém Szent Imre Varósa

1930. G. L

FEJÉR GYÖRGY /

Rajzok

1.) A zsibvásár legújabb vendége (46.)
(szerzőség bizonytalan)
Fregoli, 1919. ápr. 18. 6. l.

/Gábor Imréné-Rudas Klára/: Ujságrajzok1919. Forradalmi szatira az egykoru ujságok rajzaiban. Bev.: Máté György. Bp. 1959.

FEJÉR IMRE

KIÁLLÍTÁS. Fejér Imre rajztanár kiállítása március 2-ig tekinthető meg a hajdúnánási Móricz Pál Művelődési Központ kisgalériájában.

Tdj - Kép / Hajdú-Bihari Napló / 1998.02.19.

LAKÁSBERENDEZÉSEK

TERVEZTE: PLATSCHEK IMRE

Kivitelezte: Nagy Antal és Fia

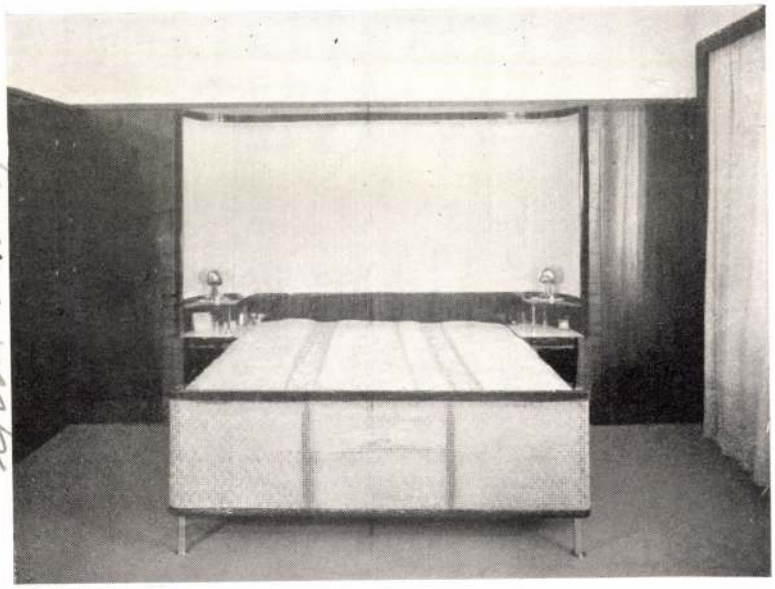

Fent:

Teljesen beépített hálószoba ágyrészlete. A szoba köröskörül 2.40 m. magas, betétes faburkolattal borítva, az ágy fémlábakon, elől kettős nádfonattal, az ágy mögött nyersselyemmel behúzott fal, az ágytól jobbról-balról egy-egy beépített ruhaszekrény. Az egész szoba kivitele: kaukázusi—diófurnírozású, sötétre pácolva és fényezve.

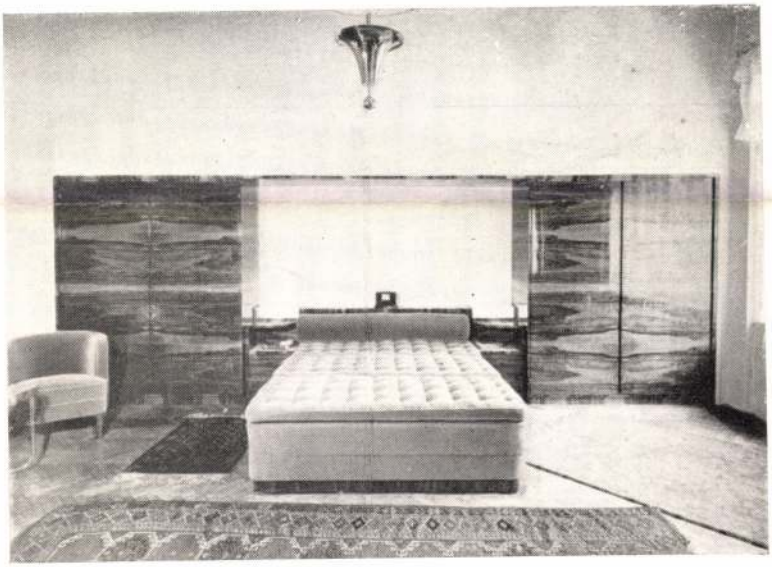

Középen:

Hálószoba. Beépített szekrényfal, 2 drb nagy ruhaszekrénnyel, amerikai rendszerű belső beosztással, kettős heverővel, okkersárga velur bevonattal, a szekrények fölött elrabitzolással, kivitel: kaukázusi—diófurnirozással, natur színben fényezve.

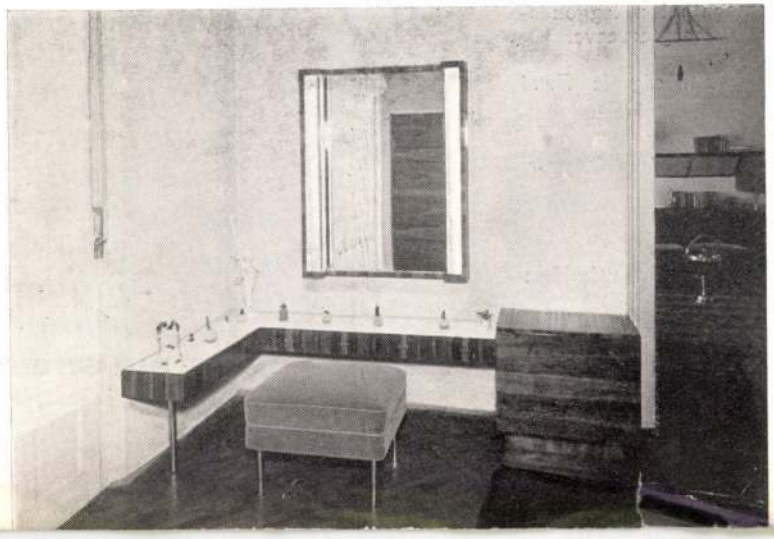

Lent:

Hálószoba részlete. öltözőasztallal, kivitel: kaukázusi—diófurnirozással, natur színben fényezve, opak üveglappal, krómozott csőlábakkal, a tükör keresztben furnírozott fakeretben, kétoldalt fémkeretbe foglalt világítással, az ülőke okkersárga velur bevonatú.

Fotók: Seidner

CLARIDGE-KÁVÉHÁZ BERENDEZÉSE

A szokványoktól eltérő adottságok folytán egy egészen újszerű zenéskávéház-típus, amely két helyiségre oszlik, nyitható üvegfallal egymástól elválasztva. Az első helyiségben, amely aranybarna tónusban tartott, diszkréten modern stílusu csillárok és diszítésmentes, harmónikus formák láthatók.

A második helyiség — (a ház udvara helyén) — pedig, amelynek gyujtópontjában a zenekar dobogója áll, a térképzésnek egy egészen újszerű megoldását mutatja és a tengerfenék világának motivumaival van díszítve. Ebben a helyiségben építészetileg is erősen hangsulyozva van a zenekar és az énekes szerepe. A művészek egy kivilágított lépcsőn érkeznek le a terembe az öltözőkből.

Az alagsorban vannak az üzem organizációs helyiségei, ruhatára, szellőzése, míg a konyha, toalettek, stb. a földszinten nyertek elhelyezést.

A helyiségek akusztikai szempontból a leggondosabb tanulmányok alapján vannak megtervezve.

Kivitelezték:

Szellőző-berendezés: *Havas István* cég és *Fonó Antal gépészmérnök,*

Felvonók: *Hazai Felvonógyár Rt.,*

Asztalos munkák: *Kertész Dezső Asztalosárugyár,*

Kárpitos munkák: *Meteor kárpitosüzem,*

Világítóberendezés: *Székely és Gerő,*

Műlakatos-munka: *Steiner Ödön,*

Portál- és toalettek „Marbrunit" üvegburkolása: *Deutsch Mór és Jenő,*

Üvegezés és tükrözés: *Török Béla.*

Foto: *Seidner.*

A Bukor

1938. febr. 12.

TERVEZTE: FEJÉR GYÖRGY

FEJÉR G. Tanár

91 6. 38

Új Művészet

40

Fejér Gyula

tervezte a Continental kávéház interieurjét

Magyar Pályázatok

1906. 2. f. (A Continental kávéház, képpel.)

1464. FESZÜLET, csontdiszü fatalapzato
Német, XVIII. sz.

TEXTIL.

376—1615.

ágos rajzzal. Francia, XVIII. sz.

közt tájkép, az előtérben két küzdő szárnyas. Keretéz.

pon kék-piros disz, tükrében rozetta csokorral, keretész.

rozettás és leveles disszel. Török, XVIII. sz.

AKARÓ, zöld, mintás damaszt, I. H. S. monogrammos

festve, virágos tányért vivő angyal, virágos bordürrel.

on kerek medaillonok. Szamarkand, XIX. sz.

ettel. XIX. sz.

ag-disz sorakozik.

FEJÉR ISTVÁNY, tabakos

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről.Az egyik 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ 1,2./ V. tabakos. 266.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-Ix. 1967-68. Székesfehérvár

MDK.

Fejér István

Fotókritika

Fotó 1966 okt.

MIK.

Fejér István

Fotókiállitási kritika

Kisalföld 1966 okt.16.

Fejér István

grafikus.

egyik V. kerületi alterier növendéke, a II. ik esztendőt végzi a hároméves tanfolyamból. Szegedi származásu, 21 éves. Egy plakátpályázaton dicséretet nyert. Érettségizett.

F. Rácz Kálmán:

A műnészet mégis vonozza a fiatalokat.

Hid. 1941 febr. 18. 9. szám

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Vigadó utca 26. IV. 1.

Fejér István

fotóművész kiállitása nyilt meg a Salgótarjáni Foto galériában. Az Egerben élő művész 4o munkája s erepel.

Magyar Hirlap 1974/54/13

Fejér István

Lány kutyával

Népmüvelés 1975/1/37

Fejér István

/Eger/ Munkás és Lány kutyával cimü képeivel első dijas nyert a Kulich Gyula fotoki állitáson, melyet Békéscsabán nyitottak meg,

Magyar Hirlap 1974 308/8

megnivá Fejér Jakab

Kőnives 1728

l.

Bírógernyeszegi

20. l.

balra fordult pej lovon látjuk a hű
zbe öltözött Hunyadi Jánost, a ki a
ynyal a rea ronto törökök egyikét
ök és egy a Hunyadiak czimerével di-
le figyelmünket. A háttérben balra a
jobbra pedig Belgrád vara emelkedik.
ól balra: Eisenhut Ferencz 1902.

82.8 cm.
lat téli tárlatán az 1902: XII. 20-
n. (907/902).

Vid. Muz.

Fejér Jakab

épitész

1728

l.

Biró Erdkast

56 l.

Fejér Jakab

a növegben

Fejes Jakab a nér-
mutatóban.

Epitész XVIII. a.

l. Biró Erdmüv

128. l.

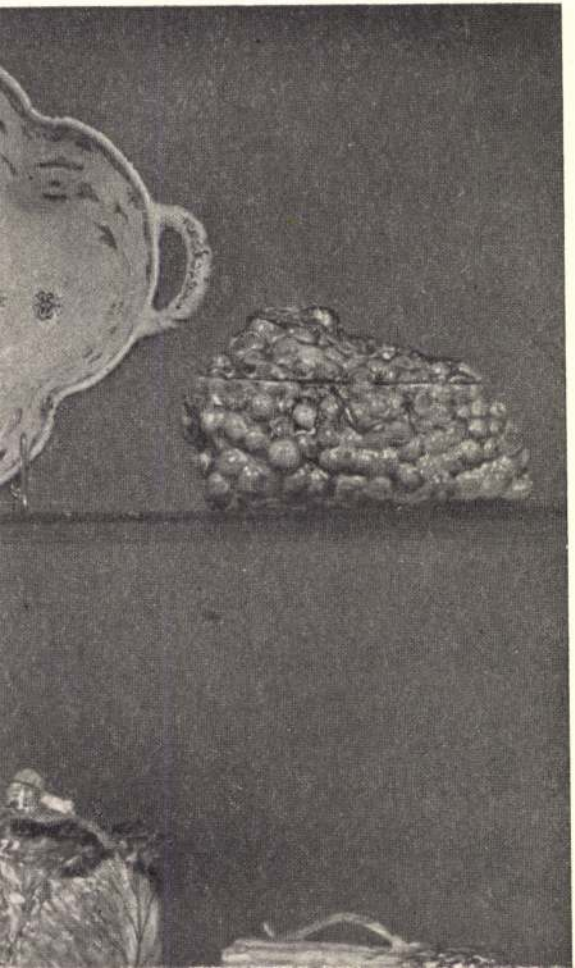

FEJÉR JÁNOS, tabakos

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről.Az egyik 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old

/ 1,2./ V.tabakos. 266.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-Ix. 1967-68. Székesfehérvár

FEJÉR JÁNOS, szürszabómester

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről.Az egyik 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old

/ 1,2./ V. szürszabó. 266.old

U.VARGA MARIANNA: Mesterembberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve.VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Fejér János

MDK

Interieur, olf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Peter Jenco

Interieur, oil.

MDK

Fejér János kőszobrász

Kölló Miklós szobrászművész siremlékének munkálatait volt tanitványai végzik, díjtalanul.

Vas.Ujs.1901. 265.lap

Fejér János MDK

Mint Köllő Miklós tanitványa,Renner Antallal együtt felajánlotta,hogy dijtalanul vitelezi ki Köllő siremlékét.

Siremléket Köllő Miklésnak.[redacted]
Mücsarnok.1901.15.sz.215.l.

FEJÉR János egri lakatos. Az 1834. évi városi adókönyv említi.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Fejér János

és Róna József közösen faragták a budai palota kupolatambur-falában, edikula-építményekben elhelyezett óriás méretű szobacsoportokat (sóskúti mészkőből). (A szabadság és Hazaszeretet allegóriáit).

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Műszaki k., 194 l., 214 kép.

65-66 l.

M.D.K.

Fejér János, egri lakatos

nevét a 1834-évi egri adókönyv cuclíti

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 324-old.

Fejér János

udvarhelyi kőmíves fiával, Andrással és József

vakták az alsóbölkenyi ~~[illegible]~~ harangállványt 1786-ban

Debreczeni László

1932. 29. l.

Tajér János

Kisplasztikus

1887 – 89

Ennisk 1930. 83. 1.

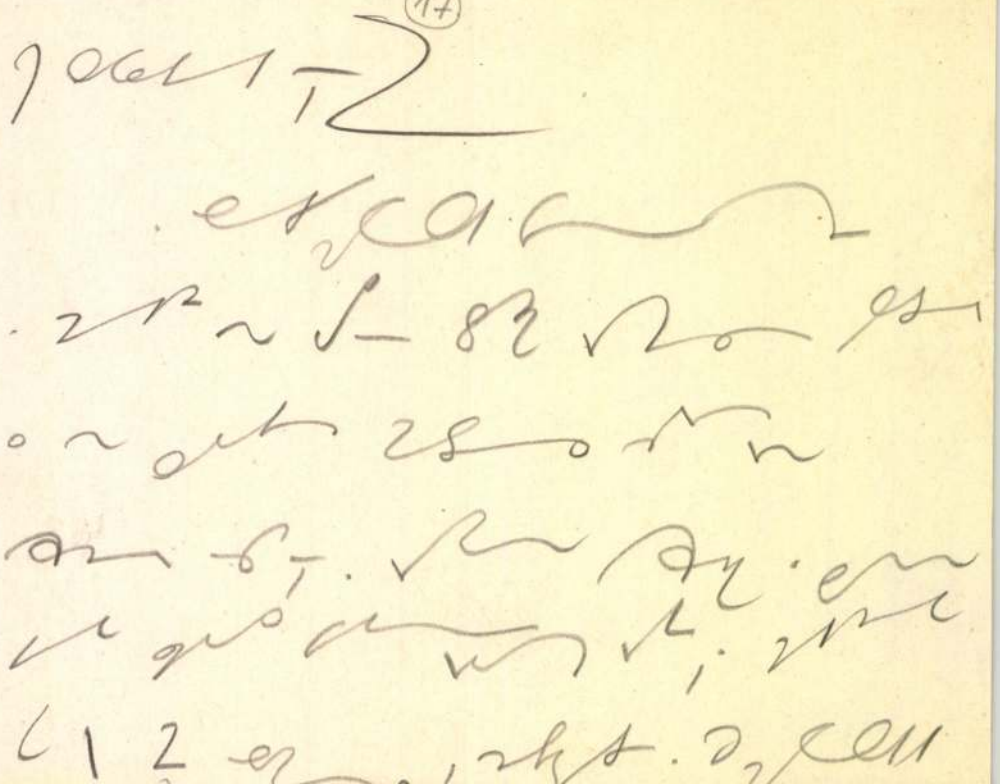

MDK

Fejér Jenő fémesztergályos

Erdei tó vizimalom, of.

Portré, of.

Pécsi Képzőmüv. és Mübar.Társ. Pécs, 1934. máj.

2. 1.

Fejér Jenő , fémesztergályos MDK

Istenkuti részlet, olf.
Bánya, részlet, olf.
Gyümölcs csendélet, olf.

Pécsi képzőm. és műbarátok Társ. 1933. máj.
Első tehetségkutató kiáll.

Fejér József, kőműves,

neve az 1775-ös évi egri adóösszeírásban fordul elő

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 324. old.

FEJÉR JOSEFF, tabakos

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old

/ 1./ IV. tabakos. 266.old

U. VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII. században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

FEJÉR JOSEFF, tobákos

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ 2./ V. tobákos. 266.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvarott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA. Istvan Kiraly Muzeum Evkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvar

Ötejér Kálmán

1909/10

Ferkèpzomfoiskèvk

80. l,

Fejér Kálmán

szül. Szatmárnémeti
1890 ajr. 11. gör. kath.
1909/10 I. első osztálybeli
rendes művésznöven-
dék a Kejz. főiskolán
8 reált végzett.
Tanárai Balló Ede és
Bosnay J.
1909/10. II félév 1-ső osztály
Balló Edénél.

Fejér Kálmán

Boemm Ritta exlíbrise
fentiről
rögölve.

vidd
2

S. kexlib.

Ír Fehér aldott
látható mint
Boemm Ritta, fejér
de talán Fejér
a helyesebb, utána
nézni.

Istállóskői-barlang ásatása VII.147

Fejér Kázmér
Nobrain
V. Sztalinváros 15.

MKSz 1947

93

Két festő útja

ÉN NEM BÁNOM fiam, festegess, ha akarsz. De válassz magadnak valamilyen becsületes foglalkozást is, mert a mázolásból ugyan nem fogsz megélni.

Körülbelül így hangzott az a kukliprédikáció, amelyet Kázmér, a festő kamaszéveiben százszor is meghallgatni kényszerült. És Kázmér jó apjának nyilván igaza is volt a maga szempontjából. A naptáron a negyvenes évek lapjai peregtek: nem éppen az a világ volt, amely az ember számára kívánatossá tette a művészi pályát. A nagybirtok urai nem ragaszkodtak ahhoz, hogy kastélyukat a modern művészet remekeivel töltsék meg. A gyáros, vagy a bankár ugyan néha mügyüjtésre adta a fejét: ilyenkor divatos és hóbortos külföldi alkotások után vetette magát. — Magyar festő? Ugyan kérem! Nézze ezt a Van Dongent.. — Persze, azért a magyar festő is megélhetett néha: ha olyan szerencséje volt, hogy megörökíthette vitéz leveldi Kozma Miklóst, mélyszínű brokát háttér előtt, pompázó díszmagyarban...

— Már pedig én festő leszek — morogta Kázmér. — És ha nem a társadalom segítségével, hát a társadalom ellen. Mit is ért a művészethez a közönség?

Ennek a gondolatnak a jegyében alakult ki Kázmér művészi pályafutása. Gondosan ápolta megkülönböztetett voltát. Nem volt tehetségtelen, csak megszédült. Huszonöt évének szertelen lobogásával magyarázgatta még egy esztendővel ezelőtt: — Az alkotás nem más, mint a rideg mértani formák, színfoltok diszharmóniája. Vissza a színek és formák örök kiegyenlített egyensúlyához! Ez a festőnek, a formakonstruktőrnek, a színek mérnökének örök feladata.

Fejér Kázmér

MIT AKARNAK FOLYTON attól a szocialista realizmustól? — mondta később elkeseredetten. — Mi közöm nekem a valósághoz? Én nem mesterember vagyok, nem mázoló, hanem művész. Hogyan is mondja a nagy Somerset Maugham: „A művészek és a gonosztevők úgy cselekedhetnek, ahogy eszükbe jut." Dehát ebben az országban a haladó művész örök sorsa a megnemértés és a nyomor. El innen! Szabadabb levegőre, olyan országba, ahol Maugham leírhatta gyönyörű mondatát, anélkül, hogy dekadensnek, reakciósnak, vagy tudjaisten micsodának bélyegezték volna miatta.

És Kázmér a dicsőség útjára lépett: nyugatra disszidált. Rómába került. Azóta küldött leveleiből pontosan követhető további pályafutása. Ime, Rómában nagy lelkiválságon esett át. Először is: csalódott eszményeiben. A különböző izmusok „világnagyságainak" alkotásai, amelyek Pesten, tömör és kivonatos reprodukciókban felkeltették volt csodálatát, a valóságban, a méteres vásznon szétfolyó, zavaros mázolmánynak látszottak. Viszont Rafael, Michel-Angelo, Tizian művei, megragadták, lenyügözték, felkavarták. De meg aztán, mintha a „szabad" Nyugat nem is fogadta volna olyan osztatlan lelkesedéssel a „szabad" művészt, mint Kázmér idehaza elképzelte. Gyógyszergyárban hashajtócímkéket rajzolt, majd gyorsfényképet retusált a keskeny Tevere partján valamely olasz Helfgott bácsinál. Akkor már így írt: „Róma a háztulajdonosok és az albérlők városa. A háztulajdonosoknak mindenük megvan, az albérlőknek nincs semmijük. Én albérlő vagyok." Aztán a sötétkamrából is kizavarták és Kázmér egy merész lendülettel Dél-Amerikába sodródott.

Magyarországon közben a demokrácia építkezett. A hatalmas, új közületi építkezések nyomán fellendült a monumentális művészet. Freskó, sgrafitto, mozaik, gobelin, ahogy a hatalmas felületek megkívánják. Kázmér is hasonlóan mesterkedik. Hatalmas felületeken dolgozik: Mázoló lett Montevideoban. Ugy áll a piktorlétra tetején, mintha Budapesten valamelyik szakszervezeti székház előcsarnokában festené a friss, az üde, a munka ritmusát éreztető freskót. Becsületes foglalkozása van. Időnként mégis elgondolkodik rajta, hogy vajjon érdemes volt-e ezért ide Montevideoba, a „szabad" Nyugatra jönnie és vajjon a művészi fantáziának mi biztosít több szabadságot: a freskó-e, vagy az egyszínű fal?

Mészáros * Ferenc

FERI APA NÉLKÜL nőtt fel a Ferencvárosban. Három polgári után édesanyja festő- és mázolóinasnak adta. Feri húzta a kocsit, keverte az égetett sziénát és a mészfehéret, dolgozott épületen is, kőművesmunkán. S közben rajzolt. Koffán mester tanította.

— 1943-ban jelentkeztem a Képzőművészeti Főiskolán — mondja Feri. — Amikor az akkori főtitkár meghallotta,

Fejér Kázmér Montevideoból írt levelének borítéka

hogy Koffán-tanítvány vagyok, kidobott. „Maga soha nem lesz ennek az Akadémiának növendéke. Menjen vissza mázolónak." Aztán jött a felszabadulás. Az elsők közt jelentkeztem a Főiskolára. Mi festettük ki, mi hoztuk rendbe az épületet is. 1946-ban összeakasztottuk a tengelyt az absztraktokkal. „Maradiak vagytok, vakok és süketek, némák is, nem beszélitek a huszadik század nyelvét, a rembrandti leckét szajkózzátok" — mondják. Szembeszálltunk velük. Ma szócséplés helyett munkaverseny van az Akadémián. Nagy a munkakészség, szilárd a fegyelem. Felemelték az ösztöndíjakat is. A Főiskola szociális összetétele megjavult. Hat százalékról 22 százalékra emelkedett a munkás- és parasztszármazásúak száma. Mindenkit támogatnak, aki tehetséges. Van ruhám a MEFESz-től, vásznam, festékem az államtól, ellát a menza és tanársegédi fizetésemből jól megélek. Mert Koffán maga mellé vett. Hogy kivándorolnék-e? Csak nem ettem bolondgombát?

Feri fest. Gondosan és szeretettel dolgozik freskó-tervein. A szocialista ember érteli és szűri a szocialista mondanivalókat. Grafittal papirra veti a freskó első tervét. Tanulmányokat készit a nagy figurákhoz. Michel-Angelo is ezzel a módszerrel dolgozott. A munkások, akik egy szakszervezeti épület falán látni fogják a freskót, magukra ismernek benne. — Ez a festő rólunk beszél és hozzánk szól — mondják. Feri számára — és munkásközönsége számára is — ez az igazi művészi szabadság.

★

HA VALAKI A RÉSZLETEKRE kíváncsi, azt szívesen felvilágosítja élőszóban: Mészáros Ferenc, Ybl Miklós-tér 2, vagy kevésbbé szívesen és írásban: Fejér Kázmér, Montevideo, Uruguay, Médanos 1562.

László Miklós

verseng
ostanuló

MHK-próbáztatás

látja. — *Rausch* Péter kifutó, aki életében most először vesz részt versenyen máris 12 mp-et ér el 100 méteren, *Madi* Géza pedig 157 cm-et ugrik magasba. A MAVAG sportosztályának vezetői örülnek a kiváló eredmények láttán.

— *Ezeket a tehetséges sportolókat hamarosan bevonjuk a szakosztályok munkájába* — mondja a sportfelelős. — *Hónuk alá nyulunk, hogy erősíthessék a minőségi sportot.*

A többség aranyjelvényes

Már késő estére jár, de még mindig tart a nemes verseny a jelvényekért. Sokan csak most érkeznek a gyárból. Az egyik agitációs iskoláról, a másik a munkapad mellől. *Szarvas* Mihály a szivattyúüzem dolgozója, minden áron le szeretné tenni a próbákat. Már oda is áll a nyujtóhoz. *Ő is azok között akar lenni, akik május elsején MHK-jelvénnyel vonulnak fel.*

Közben az *Országos Sport Hivatal* vezetői megszerezték az első tapasztalatokat. Főként azt figyelték, hogyan sikerült az egyes versenyszámok szintjeit megállapítani. Máris bizonyos, hogy a MAVAG-ból az első próbákon résztvett 300 sportoló

Aranyjelvényt ért el az üzemi sportfelelős leánya

többsége megszerzi az aranyjelvényt.

— *Az idei próbaévnek számít* — mondja *Béres* elvtárs. — *Jövőre már sokkal jobban neki kell majd gyürkőznie mindenkinek, ha az új szinteket el akarja érni.*

Szerencsével győzött a Kispest

Szombat délután a MATEOSZ és a

Görbe Tükör

(Ebben a rovatban költött személyek szerepelnek. Ha valakire mégis hasonlítanának, az vessen magára.)

Ütemterv

Hajgató Márkus, az agitátor, a vezetőségi ülés hetedik órájában, a második napirendi pont ismertetése során igy beszélt: „Végezzünk röviden, elvtársak. Alapjában véve, ha a dolgot jól átpolitizáljuk, az a határozott nézet válik úrrá rajtunk, hogy minden erőnket ma a választási munkára kell összpontositanunk. Induljunk most oszlásnak, ki-ki a saját területén egy órán belül dolgozza ki a maga ütemtervét. Annus, mit húzod az orrod? Nincs vesztegetni való időnk, nem piszmoghatunk azzal a folytonos tömegmunkával. Most háromnegyed három, négykor tartsunk újabb értekezletet, melyen összeegyeztetjük az ütemterveket és kialakitjuk a pártszervezet egységes választási munkafolyamatának arculatát. Annus, mit vakaródzol? Ez megint a te kispolgári kukacoskodásod. Ebéd? Hát most választási harc van, nem kell folyton enni.

Éjfél után kettőkor Hajgató elvtárs összeillesztette a maga javaslatait tartalmazó jegyzeteket, ünnepélyesen felállt és közölte a vezetőség tagjaival az egyeztetett ütemterv végleges formáját. „Szóval — kezdte — mindenekelőtt leszögezzük, hogy elsősorban a magunk portáján kell rendet teremtenünk, csak azután tölthetjük be méltóképpen a tömegek felé a transzmisszió szerepét. Látom, az Annus megint hümmög, de ez legkevésbé sem tarthat bennünket vissza a harc útján. Röviden: három hét mulva lesznek a választások. Hétfőn, április 25-én megkezdjük az agitátorképzők számára az ötnapos tanfolyamot. Azok az elvtársak tartják, akik a központi szemináriumot már meghallgatták. Ennek ünnepélyes záróbeszédét majd elmondom én április 29-én. Szombaton 30-án széles körben megindítjuk a tömegagitátor-tanfolyamokat. Itt már maguk az agitátorok nyernek az előző iskolán előkészitett népnevelő-káderek útján kiképzést. Május 5-én végetérnek ezek a tanfolyamok is. No, akkorra már kissé kifáradnak az elvtársak. Adunk nekik egy nap pihenőt. Május 6-án tartunk, nemde? Mit nyujtod a kezed, Annus?"

A nőszervező megtörölte az álmosságtól és a cigarettafüsttől könnyező szemét, aztán megjegyezte: „És mikor kezdünk agitálni? Május 15-én már választás lesz." Hajgatót elhagyta a türelme. „Mit szólsz mindig bele — csapott az asztalra — mondom, hogy előbb magunkkal kell rendbejönnünk, aztán fordulhatunk csak arccal a tömegek felé. Igy egyébként nem is tudok összpontositani, ha folyton megzavartok. Hol is tartottam? Igen: szóval 7-re összehivjuk a tizesbizalmi értekezletet. 8-ra pártmunkás értekezlet. 9-én és 10-én rövid szónokképző tanfolyam kisgyüléseink előadóinak. 11-én a kultúrházban ankétot rendezünk, amelyen a

nak, mert a csoportosulások és frakciók aláássák a párt egységét és harckészségét. Anna elvtársnő ilyen útra lép, mikor szembehelyezkedik az összeegyeztetett ütemtervvel. Ez a terv az akarat egysége, a kisebbségnek, ez esetben az elvtársnőnek, alá kell vetnie magát. Elvtársak, munkára fel! Az ülést bezárom."

Annus maradt még bent, hogy rendezze az agitációs iskolára küldött füzeteket. Elkérte Hajgatótól a kulcsot, aki csak némi húzódozás után volt azt hajlandó átnyujtani. „A jó kommunista funkcionárius ne adja ki kezéből a szekrénykulcsokat, ez régi marxi elv" — szólt. Végül is engedett az érveknek. Annus kinyitotta a szekrényt. Felsikoltott: egér ugrott ki onnan, svábbogarak fekete légiója szalad szerteszét. Félve nyult a papirkötegekhez, melyek tarka összevisszaságban hevertek a polcokon. Hátha van még féreg közte? De pókhálón kivül más már nem zavarta. Megnézte az első csomagot. Érintetlenül, összekötözve, ahogy a nyomdából jött, 200 példány az „Arccal a vasút felé" cimü 1945-ös képesfüzet. Mellette, szintén felbontatlanul egy csomagban az MKP III. kongresszusának beszédei. Hátul begyőmöszölve, használhatatlanra gyürődve a munkásmozgalom különböző nagyjainak fényképei. Aztán hatalmas halom a négy év előtti tarka szeminárium-füzetekből. Alattuk barna papirba göngyölve hosszúkás csomag. Felbontotta. „Hogy kerestük ezt" — jajdult fel. Ötszáz 1948-as üres - párttagsági könyv volt: ötszázan emiatt kaptak annakidején ideiglenes igazolványt. Nagy tekercsben 1947-es választási plakátok porosodtak az alsó polcon, emelve az egerek életszinvonalát. „Ugy látszik, gondolta Annus keserü gúnnyal, Hajgató elvtárs fő[illegible] zetet akar itt berendezni [illegible] mozgalmi Intézetnek." Végre [illegible] találta a keresett új füzeteket, [illegible] emelte az enyészetnek eme szomorú helyéről és bevitte az agitációs főelőadó szobájába az egészet. Lezárta a bünös szekrényt és ment haza [illegible]udni. Végre.

[illegible] kezdődött még az Ütemterv [illegible]ajtása, megjött a kerületi ellenőr. Először elmondotta, hogy eddig három Szervezetet nézett meg. Az egyiknél 620, a másiknál 412, a harmadiknál 1153 népnevelő járja a házakat, mindhárom helyen megindultak a kisgyülések is. „Hát nálatok hogy megy a munka?" — kérdezte. Hajgató elvtárs elmosolyodott: „Lehet, hogy ők ilyen látszat-munkákat végeznek. Kapkodnak. [illegible] megfontoljuk a kérdést. Né[illegible] itt a közösen kidolgozott üte[illegible] Az ellenőr kézbevette a lapot, o[illegible] kezdte. Kisváratva, az irás rem[illegible] kezdett a kezében. Összehajtogatta, zsebretette, néhány elvtársiatlan jelzőt használt a kitervezőire, majd igy szólt: „Azonnal meg kell kezdenetek

MDK

Fejér Kázmér festő.

László Miklós: Két festő utja. Szabad Nép, 1949. ápr. 24.

Nomád levele

Eckhardt Tibor

délelőtt elmondta a maga nagyhatású, komoly, az igazság érveivel és a magyar falvak népének hatalmas tömegeivel alátámasztott beszédét — és délután már ott volt a független kisgazdapárt nagyválasztmányánál a névtelen telefonüzenet, hogy *Eckhardt Tiboron pedig ezért a beszédéért tettlegesen megbosszulják magukat.* Hogy kik? Nyilván nem azok, akik a beszédnek a parancsuralmi rendszer ellen irányuló részét helyeslik. Egy vidéki kisgazda a nagyválasztmány ebédjén bejelentette, hogy diktatórikus rohamosztagosok beszélgetés közben azt mondották: *addig ők nem tudnak boldogulni, míg Eckhardt Tibort el nem teszik láb alól.*

Igy állunk, tekintetes Szerkesztőség, az Urnak 1937-ik esztendejében, miközben nap-nap után felhangzik a magyar Hiszekegy a mi nemzeti feltámadásunkról. Nem mintha Eckhardt Tibor valaha is megijedt volna fenyegetésektől és nem mintha üres szóbeszéd lett volna ugyanannak a vidéki kisgazdának az a kitétele, hogy: *egymillió parasztal találja magát szemben az, aki Eckhardt Tibort bántani merészeli.* De tudunk Eckhardt Tiboron kivül más derék, kipróbált, tiszta fejü és tiszta kezü politikusokról és közirókról is, akiket léptennyomon megfenyegetnek, otromba tréfákkal, vagy mocskos szidalmakkal molesztálnak. Ha mindezt hozzávesszük azokhoz a fenyegetésekhez, amelyek Eckhardt Tibort érik, akkor szomoruan kell elgondolkoznunk egyen és máson. Nem kétséges ugyanis, hogy akik a diktaturás törekvések ellenségeit fenyegetik, azok a diktaturás rendszer hivei. Igy tehát ezekkel a fenyegetésekkel, ezekkel a terrorisztikus próbálkozásokkal máris kóstolókat kapunk abból, hogy *micsoda revolverdurrogató Texas, tőrrel és bombával dolgozó Balkán válnék ebből a szerencsétlen Csonkamagyarországból,* ha azok jutnának uralomra, akik minden világnézeti, politikai vagy egyéb kérdést ököljoggal próbálnak elintézni *már most is, amikor még hivatalosan alkotmányos világ van és még nem ők állnak a hatalom ormán.* A lelki keresztmetszetük egészen tisztán áll a gondolkozó ember előtt ebből a néhány kóstolóból.

„Ha nem győzöd okkal, győzzed fokosokkal" — a szellemi és erkölcsi alsóbbrendüség száz évvel ezelőtt is igy gondolkozott és igy is cselekedett például tisztujitáskor vagy követválasztáskor, nem kimélve még Petőfi Sándort sem fülöpszállási képviselősége idején, hogy Deák Ferencről ne is beszéljünk. A „reformkorszak" levegője felujitotta ezt a nem éppen dicsőséges és nem éppen fajmagyar gondolkozást. Mert mit látunk? Azokon a tájakon, ahonnan ezek a fenyegetések elindulnak — a gyáva névtelenség fedezékéből — melldöngetve hangoztatják a legtizenhárompróbásabb nemzeti gondolkozást és keresztény összetartást, egységet. Ugyanakkor *bele akarnák fojtani a szót a nemzeti gondolkozás és a keresztény szolidaritás kiváló elméjü, erős gerincü, érdemekben dus harcosaiba,* mihelyt azok nem az ő szájuk ize szerint merészelnek szólni, vagy irni. Érvekre nem ellenérvekkel felelnek, állitásokra nem átütő cáfolatokkal, vádakra nem meggyugtató önigazolással válaszolnak, szellemességre nem szellemességgel vágnak vissza, hanem *bunkóval és revolverrel* fenyegetőznek, *rágalmakkal és gyanusitásokkal fizetnek.* Igen jogos a feltevés, hogy ha leghelsőbb vágyálmaik csak huszonnégy órára megvalósulhatnának: mindazok csonthalmai magasodnának az égre, akik csak gondolatban is merészelnek véteni az ő legszemélyesebb érdekeik ellen.

Már most eltekintve attól, hogy ezek az ő vágyálmaik — hála Istennek és végső szerencséjére Csonkamagyarországnak — igen messze vannak a megvalósulástól, most már a vak is láthatja: *mit várhatna ez a trianoni drótsövények közt élő ország, ha az ilyen lelki habitus hordozói kerülnének az élére?*

Az egyház felfogása szerint nem az államforma ugyan a döntően lényeges, hanem megvalósulásának erkölcsi tartalma — de képzeljen el valaki erős, egészséges, viharálló nemzetet bármely államforma mellett is olyan emberek kezén, akiknek *szellemi felkészültség, erkölcsi komolyság, lelki emelkedettség hiján* egyetlen képességük, eszményük és vágyuk van: a maguk akaratának, indulatainak, pillanatnyi érdekeinek kiméletlen erőszakkal való érvényesitése, átgázolva mindenen és mindenkin, ha kell: az ország legreálisabb létfeltételein is. És képzelje el valaki *Csonkamagyarországot mai adóttságai mellett csak két hétig is ennek a szellemiségnek az uralma alatt.* Ez az, amiért én az előbb a magyar Hiszekegyet emlegettem azokkal kapcsolatban, akik *nem a megszállott magyarság rabtartói ellen hősködnek, nem az ország erkölcsi és anyagi megujhodásán dolgoznak,* hanem az Eckhardt Tiborokat fenyegetik, a polgárháboru rémével játszadoznak és texasi lehetőségeket rajzolnak elénk uralomrajutásuk puszta elgondolásakor is.

A harangok Szent István ünnepének vigiliájára kondulnak Budapest háztengere fölött, mikor e sorok iródnak. A dicsőséges Szent Jobb óvja meg szétdarabolt nemzetünket — *a pogány kétbalkezektől!*

Igaz tisztelettel

Buda, 1937 augusztus 19.

Nomád

DKW. „ROADSTER CABRIOLET"

legujabb modell, eredeti

gyári karosszériával

P 3680.-

D 1382/

Ugyanazzal az 50.000 kilométeres (2 évi) motorgaranciával, amely minden DKW-FRONT modellre érvényben van, ugyanazzal a szolid kivitellel és tökéletes üzembiztonsággal, egyszerüen teljesitményével, mely a magyar autós közönség által már közismert.

Vezérképviselet: MAJLÁTH

Uj üzletházban: VI., Lehel-utca 2 szám. Telefon: 298-366, 298-398.

Ismét megtorpedóztak egy szovjethajót Tenedosz közelében

Istanbulból jelentik: A *Tan* cimü lap tenedoszi tudósitójának jelentése szerint szerdán este öt óra tájban Tenedosz szigete közelében egy buvárnaszád megtorpedózta az *Armuro nevü gőzöst, amely gabonát szállitott Szovjetoroszországból Spanyolországba.* A tengeralattjáró nemzetiségét nem tudták megállapitani, de azt hiszik, hogy ugyanaz a tengeralattjáró volt, amely néhány nappal ezelőtt ugyane helyen elsüllyesztette a *Ciudad de Cadiz* gőzöst. Az Armuro még el tudott jutni Tenedoszig, de a *partnál zátonyra futott,* majd feldőlt. Egy török gőzös és több motorcsónak segitségére sietett.

Ki az oka, hogy ortodox zsidó épiti a közmunkatanács székházát?

A *Magyarság* csütörtöki száma közölte azt a feltünő hirt, hogy a közmunkatanács székházának épitését egy *ortodox zsidó épitészre bizták,* annak ellenére, hogy egy kiváló és országszerte jól ismert keresztény épitész *olcsóbb ajánlatot tett.* Erre a hirünkre vonatkozóan a következő hozzászólást kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

A *Magyarság* csütörtöki számában olvastuk, hogy *a közmunkatanács székházépitésének munkálatait a Fejér és Dános épitőcég kapta meg.* Épitészkörökben ez a döntés nem keltett meglepetést. Az épitészek és épitőcégek már napokkal ezelőtt tudták, hogy a közmunkatanács Madách-uti palotájának felépitését *Fejér Lajos ortodox zsidó épitészre bizzák.* Engedje meg azonban, igen tisztelt Szerkesztő ur, hogy felhivjuk nagybecsü figyelmét arra, hogy a *közmunkatanács vezetőségének nincsen semmi része abban, hogy ortodox zsidó épiti fel uj székházát.* A közmunkatanács vezetősége *ellene volt* Fejérék megbizatásának. *Álgyay-Hubert* Pál, a közmunkatanács alelnöke szintén élesen állást foglalt az ellen, hogy a Madách-uti palota épitési munkálatait az olcsóbb keresztény cég mellőzésével a Fejér és Dános cégnek adják. Hogy Álgyay-Hubert Pál alelnököt magát is mennyire meglepte a székházépitési munkálatoknak ilyen módon való kiadása, az abból is látszik, hogy az alelnök *a versenytárgyalási döntés után következő napon — persze még nem volt szándékában — azonnal szabadságra utazott.*

De van még tovább is, tisztelt Szerkesztő ur: a *Fejér és Dános-cég ellen igen sulyos épitési pör van folyamatban.* A biróságra vár a feladat, hogy döntést hozzon ebben az épitészi körökben rendkivül érdeklődéssel kisért ügyben. Ámde ennek a sulyos épitési pörnek a befejezéséig legalább is nem ildomos, hogy a Fejér és Dános cégnek *ilyen fontos* közmunkát juttassanak.

Mi, keresztény épitészek kérjük a *Magyarság* szerkesztőségét, hogy *védje meg továbbra is a keresztény épitésztársadalom érdekeit.* Lehetetlen állapotnak tartjuk, hogy a keresztény Magyarországon ortodox zsidónak adják a középitkezések munkálatait még akkor is, ha *a vele szemben álló keresztény épitészek árajánlata jelentősen olcsóbb.*

Hogy pedig ki az oka annak, hogy ilyesmi megtörténhetik, annak kideritését teljes bizalommal rábizom a *Magyarság*-ra. Avatkozzanak bele ezekbe a kérdésekre, mert ha már mindent a zsidók épitenek, a keresztény társadalom legalább épüljön — ez épitkezések hátterén.

Egy épitész

Az OTI is üldözi a kereszténveket?

Ugyanakkor, amikor a közmunkatanács székházának épitkezését a nem legolcsóbb Fejér és Dános cég kapta meg, az OTI-nál is különös dolgok történnek. Az OTI pályázatot irt ki a baleseti kórház épitési munkáira, amelyre vagy husz cég pályázott. Amikor a pályázatokat nyilvánosságra hozták, a legolcsóbb ajánlattevő *Teleki* László régi keresztény épitész volt 1,427.000 pengővel. Az OTI önkormányzata, nagyon helyesen, tulnyomó szavazattöbbséggel — 32-vel 4 ellen — a legolcsóbb ajánlattevőnek javasolta kiadni a munkát, az *OTI ügyvezetősége azonban nem respektálta az önkormányzat javaslatát,* hanem egy drágábbat ajánlott. Az ügy ilyenformán a belügyminiszter elé került, — aki — hir szerint — a három legolcsóbb ajánlattevőt kizárta a pályázatból. Hogy mért határozott igy a belügyminiszter, arról valószinüleg fog még szó esni, a tény mindenesetre az, hogy az ügy ujból az OTI elé fog kerülni. A soron lévő legolcsóbb ajánlat most is egy keresztény épitészé, de — hir szerint — már bizalmas tárgyalások folynak arról, hogy a baleseti kórház épitési munkáit *ne a keresztény ajánlattevő, hanem az utána következő s drágább Fejér és Dános cég kapja meg.*

A döntés néhány nap mulva várható. Épitészkörökben azt mondják, hogy ha a döntés nem szigoruan a szabályok szerint fog megtörténni, nyilvánosan fognak tiltakozni az ilyen rendszer ellen s tiltakozásukkal igénybe fogják venni a parlament nyilvánosságát is.

Megtakaritja előfizetésének diját ha a Magyarság kiringyszelvényével vásárol!

Kánya Kálmán Bécsbe érkezett

Bécsből jelentik: *Kánya* Kálmán külügyminiszter *Csáky* István gróf kabinetfőnök társaságában augusztus első napjaiban érkezett Ausztriába szabadsága eltöltésére. Kánya külügyminiszter mintegy két hetet töltött különböző üdülőhelyeken és közben több nagyobb gépkocsikirándulást tett. A külügyminiszter utazása során most Bécsbe érkezett és mint magánember rövidebb időt még az osztrák fővárosban szándékozik eltölteni. Kánya külügyminiszter és Csáky István gróf előreláthatóan már a legközelebbi napokban visszatérnek Budapestre.

A külföldi hadirokkantak megkoszoruzták a hősök emlékmüvét

A középeurópai hadirokkant-találkozó külföldi résztvevői csütörtökön délelőtt 9 órakor a kegyeletes ünnepség keretében megkoszoruzták a *Hősök Emlékkövét.* A lobogódiszbe öltözött téren a hadirokkantak és a frontharcosok századai sorakoztak föl és hadirokkant tisztek álltak diszőrséget az emlékkőnél, amely fölött a találkozón résztvevő német, olasz és osztrák nemzet zászlói lengtek. Az emlékkő mögött, a HONSz vidéki csoportjainak küldöttségei álltak, mindegyik a saját zászlaja alatt. Az ünnepségen megjelent vitéz *Árvátfalvi Nagy* István országgyülési képviselő a HONSz országos elnökével az élen a HONSz egész vezetősége, képviseltette magát a honvédelmi minisztérium, a Vitézi Szék részéről vitéz *Nemessányi* Zoltán ezredes jelent meg. Résztvettek az ünnepségen a budapesti német és osztrák követség kiküldöttei is. A rendőrzenekar a magyar himnuszt játszotta. Elsőnek *Oberlindober* Hans német birodalmi képviselő, a német rokkantszövetség elnöke helyezte el a német rokkantak koszoruját, miközben a zenekar a német himnuszt játszotta, majd a küldöttség tagjai jobb karjukat fölemelve néma tisztelgéssel hódoltak a magyar hősök emlékének. Az olaszok koszoruját a delegáció vezetője, a világtalan és mind két karjára amputált *Delcroix* Carlo helyett a küldöttség két tagja tette le az olasz himnusz hangjai mellett. Az osztrák rokkantak részéről *Waldstatten* Egon báró ezredes koszoruzta meg az emlékkövet. Azután a hősök temetőjébe vonultak, ahol a külföldi delegációk vezetői a német, olasz és osztrák hősi halottak sirjára koszorut helyeztek.

Röder Vilmos helyettes miniszterelnök, honvédelmi miniszternél tett látogatás után a hadirokkant találkozó résztvevői a HONSz országos elnökének meghivására zártkörü bajtársi ebéden vettek részt a városligeti *Gundel*-étteremben. Az ebéden a honvédelmi minisztérium képviseletében *Horváth* József ezredes, a belügyminisztérium részéről *Páskándy* János miniszteri titkár jelent meg, ott voltak a találkozón résztvevő nemzetek budapesti követségi attaséi, a Vitézi Szék, a Frontharcos Szövetség képviselője, *Kiss* Endre kecskeméti és *Molnár* József kispesti polgármester.

Vitéz *Árvátfalvi Nagy* István, a HONSz országos elnöke mondott üdvözlőbeszédet. Hangoztatta, hogy a magyar hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák szövetsége hosszu évek munkája után, főként a bajtársak megértő összefogása következtében kicsiny magból terebélyes fává növekedett.

Délután hat órakor a *Vigadóban* tartották a hadirokkantak nagygyülését, amelyen a *Hiszekegy* után vitéz *Árvátfalvy Nagy* István képviselő, a HONSz országos elnöke mondott nagyhatásu megnyitó beszédet. *Oberlindober* Hans, *Delcroix* Carlo, *von Waldstätten* Egon báró külföldi kiküldöttek, majd a magyar szónokok üdvözlőbeszédei után az *Acélhang-dalárda* a Himnuszt énekelte, végül a rendőrzenekar a *Rákóczi-indulót* játszotta.

Este 9 órakor a *Britannia*-szállóban revizios serleg-vacsora volt. *Cseh-Szombathy* László országos alelnök üdvözlő szavai után vitéz *Tóth* András mondott revizlós serlegbeszédet. A *Vitézi Rend* képviseletében vitéz *Nemessányi* Zoltán ny. ezredes, a frontharcosok részéről vitéz *Galánthay Glock* Tivadar országgyülési képviselő szólaltak föl.

Péntek

Kánikula

Izzó máglya a levegő,
A szikra száll belőle,
Az aszfalt, pázsit, utca, ház,
Megperzselődik tőle.

Bokorba bujik a madár,
A falevél lekókad.
Csend van. Fáradt a gyermek is,
Ki máskor szóra szót ad.

Az ablakoknak szeme mind
Szorosan összezárva.
A vizparton is legyezi
Hosszu magát a nyárfa.

Nincs enyhülés, — a kis virág
Ájultan dől a porba.
Bokor-anyja nem birja már
Felemelgetni sorba.

Végre a napfény tükre egy
Kis felhőtől kicsorbul,
Az égbolt forró homlokán
Langyos veriték csordul

Az ájult földre lepereg
És fellocsolja lágyan.
A föld hálája zeng hamar
A kis madár dalában.

K. Tóth Lenke

Költözködés

Nem valami lassan, de egészen biztosan száll az élet szinvonala lefelé, mindig csak lejebb, lejebb. A családi tanács kimondja, hogy nem birják a mostani lakás bérét és megindul a vadászat másik, kisebb, de mindenesetre olcsóbb lakás után.

Érdemes már a kiirt lakások céduláját is megnézni, lévén igen nagy különbség az egyes irásokban. Annál nagyobb ez a különbség, mentül messzebb esik a cédulás ház kapuja a város közepétől. Vagy mondjuk, attól a csepp szobrocskától, amelyik a lánchid meg az alagut között huzódván meg, minden hazai távolság kilométernek a közép-, vagy ha ugy tetszik, a kiindulópontja, de amelyik apróságánál és jelentéktelenségénél fogva szinte odagügyögi nagy szerényen az irástudatlanoknak is, hogy

— Kérem, én vagyok a nulla.

Hogy láttam a József-utca végén olyan cédulát, amelyik fertályos lakást akarván hirdetni, fertélyost mond a fertályos helyett, hát az lehet „sajnálatraméltó elirás" is.

Azt már megmagyarázták, hogy az „összkomfortos" lakás alatt olyan értendő, amelyikben fürdőszoba is van, meg más egyéb is. Viszont csak magánuton, magánszorgalomról és vaslogikával jöttem rá, hogy a „félkomfortos" lakásban bizonyosan csak lábvizet lehet venni.

A társadalomtudósok, akik állitólag a sorsok változásának az ütőerén tartják az ujjukat, azt tudják, hogy a régi felső tizezer helyett ma van a felső ötszáz. Az epések csak ugy mellékesen füzik hozzá, hogy ennek a felső ötszáznak csak igen ritkán van valami köze a régi felső tizezerhez, de azért jól, sőt mód nélkül jól érezik magukat. Hát ez a felső ötszáz nyilván sohasem költözködik, meg lévén mindegyiknek a maga kacsalábon forgó palotája. És mert különben sem vagyok hozzájuk bejáratos, én bizony nem tudom, hogy mijük van és mijük nincsen. Hanem azoknál, akik mondjuk most augusztus legelején költöztek, nem sok gyönyörüségeset láthatott az ember fia. És itt bizony csak árnyalati különbségekről van szó még akkor is, ha a költözködési alkalmatosságokat vesszük szemügyre.

Kilenc méteres csukott, butorszállitó kocsi. Egyetlen lóval felszerelt, nyitott stráfkocsi, amire kötelekkel van valószinütlen rakásra — az egyensuly örök törvényeinek sokszoros arculcsapásával — felkötözve egy családnak minden vagyona. Egy négykerekü, de parányi kis kocsi, amelyik elé a családapa magát fogja be, a szegényes holmi tetejébe felrakva két kis csemetéjét is, akiknek az ünnepi mulatság. És végül a kubikos talicskája, amin vagyon egy szür, egy ásó meg egy kondér. Igaz, hogy láttam olyan kubikos hurcolkodást is, akinek a vagyona hegyibe még egy fürjecske is elfért egy piciny, szemmelláthatólag házilag faricskált kalitkában.

De akár csukott, nagy butorszállitó kocsival megy a költözés, akár nyitott tragaccsal, egyformán szomoru az a kopottság, meg az az izléstelenség, amit az ember lépten-nyomon látni kénytelen.

Butorok odahaza, a tehetőleg sötét szobában, talán még egészen türhetően festenek. A maguk megszokott helyén állva talán még megmeghittek is. Hanem mihelyt kikerülnek az utcára, vulgo a napvilágra, akkor már jaj de nagyon meglátszik rajtuk az idő vasfoga. Szinte maguk a gazdájuk sem ismer rájuk ilyenkor.

Azután meg napvilágra kerül az a sok izléstelenség, amin csak generációk céltudatos és következetes nevelése tudna segiteni. Összegubancolt, szigetelt drót villanylámpa ernyőben végződik. Valószinü, hogy alkotója valami virágot akart volna utánozni, amikor teremtette. Mondjuk, egy tulipánt. De hajh, ugy hasonlit szegény a tulipánhoz, mint én. Az egyes szirmokat jelképező hepehupák olyan kinos pedantériával vannak elrendezve, mintha kültelki „női fodrász terem" hullámositotta volna szegényeket tartósra. És mert a szem nem szereti a piros világitást, sötétvörös a tulipán szegélye. Ez a sötétvörös azután nyájasan megy át a világosabbra, hogy egészen halaványrózsaszinben végezze be az ő pályafutását. Teremtőm, hogy lehet ilyet elkövetni.

Néha-néha lehet nevetni is. Példa: A félkomfortos lakásokban ugy láttam, hogy kétféle porcellánszervisz fordul elő. Az egyik a kosztoláshoz kell. Holmi tányér, levesestál, miegyéb. A másik szervisznek más a rendeltetése. Áll az ilyesmi egy lavórból (amelyik rendszerint tréfásan kicsiny), egy kancsóból (amelyik sokszor meglepően esetlen formákkal tud éktelenkedni), egy fedeles fogkefetartóból (amit a fogorvosok szeretnének a pokolba számüzni) és idetartozik — hogy is mondjam csak — a stb. Nos, láttam költözködéskor olyan szerviszt, amelyiknek minden darabjára gyönyörü rózsák, meg rózsalevelek voltak festve. Jó. A furcsa ezután következik. Szép piros rózsák, meg gyönyörü, jó, fogasszélü, zöld rózsalevelek jutottak természetesen az edények szélére is. Nemcsak a szélek, a rózsaszirmoknak, rózsaleveleknek, meg rózsatöviseknek megfelelőleg, — mintha lombfürésszel csinálták volna —, ki is voltak faragva szép csipkésre, sőt szurósra. Minden egyes darab széle. Igen, még a stb. széle is.

Diványfajta. Szerencse, hogy már majdnem teljesen kiment a divatból. Szine hol kalarábélevélzöld, hol főtt céklavöörs, szépen, azaz dehogyis szépen tarkázva. A hát messzire van ahhoz, hogy az ember nekitámaszkodhassék. Ellenben mértéktelenül magas az egész alkotmány (már t. i. a divány háta), mert nincs olyan magas férfiu, aki végigérné. Azonfelül az a hát csak ugy be van dugva a divány meg a fal közé s ennélfogva szerfelett labilis jószág. A teteje közepén tükör, amiben magasra helyezettsége miatt csak székre állva láthatja meg magát valaki. A tükörtől jobbra-balra ki meg beugró bástyák, rácsok és lőrések. Nyilván ilyesvalamit csinál az, akinek ajtajára azt pingálta a mázoló, hogy: Görléc és asztalos. A bástyák, lőrések és rácsok mögött mindezeken felül különbnél különb porcellánkancsók és csuprok. Nem szépek a boldogtalanok, de veszedelmesek, mert ha valaki óvatosság nélkül telepedik a diványra, bizony no, hogy a kobakjára hullhat az egész vegyeskereskedés.

Porcellánból készült kép. A végig porcellánból való készség szőlőlugast ábrázol, amelyiknek egyetlen venyigéjéről (derék venyige lehet) egymásmellett egy róka, egy szarvas, egy vadkan meg egy nyul fityegnek alá. Az ilyesmire mondta annak idején az öreg Nyesey, hogy:

— Ejnye, de szép, fenteremtette!

Láttam egészen világoszöld tyukot is. Sótartó volt szegény. A legnagyobb baj azonban az, hogy hozzánk, a háromemeletes bérház sötét udvarának a földszintjére, ott is a legsötétebb sarokba az új lakó magával hozott egy stellázsira való virágot, egy kanárit, meg két gyereket. Hát a virág legfeljebb elhervad, a kanári kalitkáját ki lehet akasztni egy szögre az ajtó elé. Hanem mi lesz azzal a két szegény kis gyerekkel abban a sötét oduban?

Nagytoronyay György

Előérzet

A francia köztársaság két elnökét gyilkolták meg idéáig hivataluk gyakorlása közben. Az egyik a száz esztendővel ezelőtt 1837 augusztus 11-én, Limogesban született *Sadi Carnot*.

Csak kevesen tudják, — most egy francia hetilap elevenitette fel, — hogy pár héttel *Caserio* gyilkos tette előtt az akkor még kezdő iró, Capus Alfred, az egyik lapban krónikát irt, melyben humorosan vázolta Carnot elnöknek a közel jövőben való meggyilkoltatását.

Néhány sor elegendő megéreztetni a krónika izét:

„Carnot ur dolgozószobája az Elyséeben. Az elnök mellényben, papucsban dolgozik. Hirtelen feltünik a gyilkos, kezében törrel.

Carnot ur szokott udvariasságával:

— Parancsol?

A gyilkos tőrére mutatva:

— Az ördögbe is!...

Carnot ur:

— Rendben van. De egy kis kegyet kérek öntől. Nem utasithatja vissza. Nem akarom lelkemet mellényben, papucsban kilehelni. Ha frakkban, fehér nyakkendősen halhatnék meg, ahogy egész életemben öltözködtem, szinte örömmel halnék meg..." Stb., stb.

És Carnot, mikor Caserio leszurta, frakkban volt, fehér nyakkendősen...

Üdítő olvasmány! Kellemes olvasmány!

Lirai házipatika

Irta: **Kästner Erich dr.**

Mindenféle lelki hangulatra találunk e könyvben egy-egy kedves, megnyugtató költeményt, innen a cim: lirai házipatika.

Ára: kötve **4.40,** füzve **3.40** P.

Kapható a „Magyarság" könyvosztályában, Budapest, Eskü-ut 6. szám. Vidékre portó

Hány német van a világon?

Egy német szemle az egész világon élő németek statisztikáját közli, a német szót nem faji vagy politikai, de nyelvészeti értelemben használva, tehát németnek számitva mindenkit, akinek anyanyelve német, vagy valamelyik német dialektus.

A Birodalomban magában — a szemle statisztikája szerint — 67 millió német él. A versaillesi béke által elszakitott területeken több mint 3 millió, ebből 1,500.000 Elszász-Lotharingiában, 1,500.000 Lengyelországban, 350.000 Danzigban.

A régi osztrák-magyar monarchia területén: 7 millió Ausztriában, 3,500.000 Csehszlovákiában (a Szudétákban), Olaszországban (Dél-Tirol) 260.000, Délszláviában 700.000, Romániában 800.000, Magyarországon 500.000.

Az Oroszországtól elkülönitett balti államokban — Észtország, Lettország, Litvánia — 125 ezer.

Ezekhez a csoportokhoz a lap statistzikája hozzászámit 3,000.000 német anyanyelvü svájcit, 285.000 luxemburgit, Liechtenstein hercegségben 10.000, Oroszországban 1,300.000 németet.

Ezek szerint Európában 85 millió német élne, 19 államban, amely államok közül hatnak a lakossága vagy teljesen, vagy tulnyomó részben német anyanyelvü. Ez a 6 állam: Németország, Ausztria, Danzig, Luxemburg, Liechtenstein, Svájc.

A világ többi részében:

Az Egyesült Államokban az első és a második generációt számitva 8 millió németet vesz fel a lap statistzikájába, Délamerikában 1 millió 200.000 német él a statisztika szerint, ebből 900.000 Braziliában.

Ausztriában 78.000 a statisztika szerint a németek száma, a régi német gyarmatokban 16.000.

Ázsiában 21.000 a németek száma. És az idegen légióban — 40.000!

Shaw Bernard „megjavitja" Shakespeareet

A szegény öreg Shakespearenak ujabban nem tulságosan könnyü a dolga. Csak néhány hónapja még, hogy Moszkvában egy irodalmi kongresszuson heves támadásokat intéztek „az avoni hattyu" ellen. Egy irányzat hivei, akiket azóta „vulgáris általánositásaik" diszkredikáltak, azzal vádolták a költőt, hogy „a feltörekvő elizabethi polgárság" képviselője s a mai proletártól „osztályidegen". A dialektikai materializmus által olyan nehezen megmagyarázható szerelmi tragédiákat, a „Vihar" bölcsességét, a vigjátékok emberi filozófiáját — mindezt megtámadták és visszautasitották.

Kevésbé elvi okokból, inkább talán csak szellemeskedésből most G. B. S., az elnyühetlen gunyolódó, Shaw Bernard George is Shakespeare müveinek „gyökeres orvoslása" mellett foglalt állást. Mikor nemrégen kérdést intéztek hozzá legujabb munkájára vonatkozóan, kijelentette, hogy ezuttal nem „pro domo" dolgozik.

— Nem találja — kérdezte a fehérszakállu, de a gyerekes csinyek iránt mindig kész szatirikus —, hogy a „Romeo és Julia" „Happy end" után kiabál?

Shaw nemrégen igen mulatságos módon paródizálta azt a módot, ahogy Hollywood a Montechiek és a Capulethiek tragédiáját feldolgozná. Nos, ugy látszik, a gondolat annyira megtetszett neki, hogy a megvalósitását tervezi...

„Lear királlyal" szemben is bizalmatlan Shaw.

— Láttam egyszer a darab egyik adoptálását, amelyben az atyai szeretet és az öreg király önfeláldozása diadalmaskodott és Cordéliát nem taszitotta el magától... Ez sokkal szebb volt, mint az eddig szokásos verzió! Vagy „Macbeth!" Milyen gazdag alkalom nyilik itt a modern átdolgozó számára! Banco szelleme, akit barátságos vacsorára hivnak meg az asztal mellé... „Hamlet", aki lemond rangjáról és bosszujáról s megesküszik Opheliával, ami után „Helsingör grófjává" emelik. Perspektiva, a tréfa, a guny, a mélyebb jelentőség perspektivája.

Hogy megvalósitja e Shaw ezt a frivol játékot a legmagasabbal, amit az emberiség bir?... Vagy megelégszik a rámutatás szellemiségével?...

Mig Shaw Európában tréfálkozik Ophéliával, Julius Cézárral és III. Richárddal, addig Amerika példátlan Shakespeare-reneszánszt csinált!

Egy statisztikus kiszámitotta, hogy Shakespeare, ha élne, darabjainak sorozatos előadásai után 1934 óta csak a Broadway szinházaitól körülbelül 2 millió pengőt kapott volna s hozzá számitva a filmjogokat is, több mint 25 millió pengőt. Az angliai és a kontinensi tantiemek ezt az összeget megduplázták. S ha elgondoljuk, hogy Shakespeare egyik halhatatlan darabjaiért mindössze 10 fontot kapott!...

Levél Velencéből

Augusztus 10-én nyilt meg a Lidón a Biennalis mozgóképkiállitás. Ugyanaznap délután Alfieri miniszter megnyitotta a pompás, uj mozipalotát. Vászonra került a többek közt Viktor Emánuel bevonulása Budapestre. Oriási lelkesedés. Este fényes közönség és meghivottak jelenlétében uj előadás. Egy amerikai film, majd szines trükk-képek. Éjfélkor nagy bál az Excelsiorban, fényes toalettek. Hölgyeket érdekli, hogy bársony hosszu ruhához szandált viseltek harisnya nélkül, lakkozott körmökkel. 6—8 szoros fehér rókakeppek, strass és aranylamé ruhák, hosszu tüll toalettek, virágdisz a fejen, a ruhán. Pepoli Marchesa tubarózsa hosszu ruhában, keppel — és tubarózsa diszben jelent meg. A selyemanyag a derékban halványsárgára festve, alul hófehér levelekben végződött. Ehhez strasscipő. Én a selyem ruhámhoz brokát pruszlikot, pártát vittem — és cseppet sem ütöttem el a fényes közönségtől. Valcernél még meg is tapsoltak.

A Lidó drága. Egy üveg Heidsieck 145 lira, hozzá a couvert, kiszolgálás. Társaságom örült, hogy 200 lira árán megszabadult. 15-én a „Condottierit" néztem meg, Trenker Louis csodásan játszik. Fenséges látvány, hogy Borgia Cesare csapatai mily hódolattal vonulnak el a pápa előtt. E jelenetet Németországbn törölték. Alig várom a budapesti bemutatót.

Velence tele van az uj slágerral: Non dimenticar mici paroli — ezt dudolja minden gondolás. Sajnos, erősre vált az idő, a lidói strand kihalt — de fiatal párok azért állandóan érkeznek. **Barsi Rónay Judit**

Newyork nyári helyiségei

Newyorkban, ha valaki nem fordithat hátat a városnak egy Európába szóló hajójeggyel a zsebében, vagy hogy eleget tegyen egy meghivásnak Wyoming valamelyik ranchára, vagy hogy Ujanglia valamelyik nyári üdülőhelyére utazzék, három dologgal vigasztalódhatik. Ezek: a „side walk café" — (megfelelnek a mi kávéházi terraszainknak), — *a tetőkertek* és az elragadó *nyári vendéglők a város környékén.*

A legrégibb side-walk-café, amely annak idején egyenesen forradalomnak számitott, a Chatham-Walk, a központi pályaudvar óriási épületének árnyékában, a hires *Ötödik-avenue* és a *Park-avenue* közti egyik téren, ahol egy pillanatra megáll a közlekedés, kivesszük a zsebtükröt és megvizsgáljuk a frizuránkat és nyakkendőnket. Mert itt kezdődik a magát *„sophisticated"*-nek nevező Newyork. Ezért volt az utcai — terraszos — kávéháznak olyan döntő sikere éppen ezen a helyen. S a siker tudvalevően sikert szül. Attól fogva nem volt társadalmi lehetetlenség a newyorki utcán ülni, hanem charming, chic, stb. Itt találkoznak össze tehát a Newyorkban maradottak a délutáni cocktail idején, vagy később, vacsorázni, amely után még sokáig lehet üldögélni feketekávé mellett, szivarozva, cigarettázva. Ezeken a helyeken Newyork *„kontinentális"* lett. Az asszonyok és lányok modern silhouettejeihez az épületek kolosszális falai adják a hátteret. Az uj, felhajtott kalapok — a misztikusan a szemre húzott sapkáknak vége — fiatalos, nyilt külsőt adnak a nőknek. Ezeket a kalapokat itt, Chatham-Walkben látták először. És most feltüntek már itt az első bársonykalapok is.

A *„roofs"* — tetőkertek — legtöbbször nagyon is fényüző helyek. Természetesen magas fekvésüek, de igy is gyakran el vannak zárva a friss levegőtől. Ami azonban nem akadálya annak, hogy hüvösek legyenek, mert ez a newyorki nyárnak másik előnye. Egész sereg helyiség, vendéglő, szinház, mozi, áruház, stb. van elektromosan hütve: *„air-coditi oned"*. Mig a Newyorkból elmenekültek valahol a vidék drágán megfizetett hőségében izzadnak, addig a Newyorkban maradottak hüs tavaszi temperaturában táncolnak.

A newyorki szálloda meg egyenesen *„Eis-Rink"*-et nyujt, amelyen, mig pecsenyénket fogyasztjuk, korcsolyamüvészek produkálják magukat.

A 65 emeletes *Radio-City* hires szivárvány-termében a „chicken-en-cocotte" mellé asztali tenniszmérkőzést szerviroz. Két bajnok játszik, esetleg egy bajnok és egy mérkőzni kivánó vendég.

A legigényesebb tetőkert a *St. Regis „Viennesse-Roof"*-ja, igazi krinolin atmoszféra *Winterhelter* képekkel, sok barokkal, tompitott szines fényhatásaival, a görbe vonalak lukszusával, ami csodálatosan előnyös a már nem egészen fiatal asszonyokra. A terem stilusához illően az *Albertina-Rasch-Girls* táncolnak.

Az igazi felüdülésre vagy azokra a randevükre, melyek romantikussá tételéhez nem szükséges semmiféle hires rumba-tangó karmester, sem valamelyik nápolyi fiú szentimentális hangveresnye, legalkalmasabb hely a Ritz japáni-kertje, vagy a „mennyterrasz" a Madison-ban.

SZENZÁCIÓ! MNNY Magyar Nemzeti Nyomtatványkiállitás MŰCSARNOK

Fejér Lajos

építész

L.

Szendrey-Szemünyi

471.

Fejér Lajos, építész; szül. 1877 júl. 28-án Máramarosszigeten. A budapesti kir. József-műegyetemen végezte tanulmányait, hol Czigler Győző, Hauszmann Alajos és Steindl Imre voltak mesterei. 1899-ben Olaszországban, 1904-ben pedig Németországban volt tanulmányúton. A Irodája, melyet Ritter Ignácz (l. o.) közösen vezet, Budapesten van.

A Képzőművészeti Társulat kiállításain következő terveivel vett részt:

1905—6. téli kiáll.: A Continental-szálloda kávéháza, vízf. — A nagyszőlősi izr. templom, rajz. — A Continental-szálloda kávéháza, vízf.

1907—8. téli kiáll.: A kaposvári Nemzeti Kaszinó, rajz. — Az ungvári színház, rajz. — Korytniczai villa, rajz. — A szikszói zsi-

Müemlékek Orsz. Bizottsága

VIII. 244, 245 – 247

Fejér Lajos

építész

Szül. Máramarossziget 1877

Oklevelet nyert 1899

Műegyetem 6. é.

Fejér Lajos

épitész

L.

Ujv. MZs L

265. l.

VASÁRNAP

27

Kath. Húsvétvas.
Prot. Húsvétvas.

HÉTFŐ

28

Kath. Húsvéthétfő
Prot. Húsvéthétfő

KEDD

29

Kath. Auguszta
Prot. Cyrill

SZERDA

30

Kath. Kerény

által ~~Norvegban~~ nagyobb vegzett épit-
kezéseket lásd felsorolva Dá-
nes László életrajzában.
Fontos egyik megindítója a Operti-
tisztaház épitkezésnek, mely
érdemei elismeréséül 1927
kormányfőtanácsosjá ~~csinnal~~
nevezték ki. Alapitotta és
szerkesztette a M. Pályázatok
c. épitészeti ~~kalapot~~. folyó-
iratot. Tobbszörönyv szerkesz-
tésében vett részt

Fejér Lajos, építész; sz. 1877 jul. 28. Máramaros szigeten. A bpesti műegyetemen Czigler Győzőnél, Hauszmann Alajosnál és Steindl Imrénél tanult s 1899. építészeti ~~[illegible]~~ oklevelet szerzett. Még ez évben Olasz~~országban~~, 1904. Németországban nett tanulmányutos. Elein-te Möller István műegyetemi tanár irodájában dolgozott, 1903 önállósította magát s 1904 meg megalapitotta Fejér és Dános építővállalkozó céget mely egyszerre az ország legnagyobb építési vállalatainak, s Debrecenben, Sopronban és Szalonikiben voltak fiokjai. A cég

Ritter Ignác építészet közösen

nagóga, rajz. — Az Athenaeum pécsi kiállítási pavillonja, rajz. — Az Athenaeum pécsi kiállítási pavillonja, rajz. — Az ungvári színház, rajz.

Kiáll. tárgymutatók. — *Magyar Építőművészet.* 1907. 12. sz. — *Magyar Pályázatok.* 1904—5. 6. sz. — *Művészet.* 1902. 225. l. — 1904. 187. l. — 1906. 280. l. — 1907. 70. l. és a művész közlése nyomán.

Fejér Lajos

Deutsch Vilmos részére
Falk Miksa utca
Ismeletes ház
terverte fenti
Épitő Ipar 1912. 62. l
(Magánépitési engedélyek.)

Fejér Lajos M.D.K.

a kposvári ref. templom épitője, tervező: Molnár Endre, 1906.

Zádor Mihály: Kaposvár, Bp. 1964. 224.l.

Fejér [Lajos] M.D.K.

bpesti építész

és Ritter [Ignác] „eszközlik" a befejezéséhez hozzáladó haposvári uj ref. templom építését.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

aug. 14. sz. 10 old.

Fejér Lajos, építész M.D.K.

Ritter Ignáccal körös terve első díjat nyert a szikszói vízt. templom pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

jun. 12. sz. 13. old.

Fejér Lajos, bpesti építész

és Ritter Ignác nyertek megbízást az ungvári ev. ref. templom gyökeres restaurálására és román stílusban való megujítására. Mellette egyidejűleg poplak is épül.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.

márc. 1. sz. 9. old.

M.D.K.

Fejér Lajos, bpesti építész

Ritter Ignáccal közösen tervezett nagyszőllősi uj zsidó-templomát átadták rendeltetésének. Ugyancsak az ő terveik szerint épül át az ungvári ev. ref. templom.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.

nov. 29. sz. 6. old.

Fejér Lajos épitész MDK

Ritter Ignáccal közösen a II.
4oo.- koronás dijat nyerte a pancsovai izr. templom tervpályázatán.

/ Bpesti épitészek./

Pályázatok tervkészitésre.
Vállalkozók Közlönye. Bpest. 19o7 máj. 29. 5ó6.l.

MDK

Fejér Lajos és Ritter Ignác

Ungvári szinház, rajz

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat. 52.l.

MDK

Fejér Lajos és Ritter Ignác

Ungvári szinház, rajz

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat. 5o.l.

Fejér Lajos, épitész

Müvészet, III., 1904. 130.

Kitüntetések.

Fejér Lajos

MDK

Ungvári szinház,rajz

Mücsarnok 19o7/8. téli kiáll.

Építészhallgatók tervkiállítása.

MAGYAR PÁLYÁZATOK

SZERKESZTIK:
FEJÉR·LAJOS ÉS
RITTER·IGNÁCZ
ÉPITÉSZEK

·:·1907·:·
JANUÁR

EHRLICH J. és H.

≡ BUDAPEST ≡

IX., LÓNYAY-UTCA 15.

Meidinger töltő-, szabályozó- és szellőzőkályhák.

Meidinger kizárólag fafütésre alkalmas kályhák.

Meidinger betétek cserép-burkolatban minden kivitelben.

Vulkán fa- és szénfütésre berendezett kályhák.

Ideál szabályozó, öltöző és főzőkályhák.

Központi fütések és szellőzők:

Vasbútor, kávéházi és konyhaberendezések, aranyozó munkálatok készítője. — Javitások elfogadtatnak.

:RCFÉNYEZŐ ÉS MÁZOLÓ

DAMJANICH-U. 25/a.

LEIBOW LEON

okl. mérnök

≡ BUDAPESTEN ≡

SZAB. SZELLŐZTETÉSI BERENDEZÉSEK Timochovics-féle légelosztó-szűrőkkel. — Saját rendszerű KÖZPONTI FŰTÉSEK.

Városi iroda: Aréna-ut 19. sz.

Telefon 50—83.

Vajda Kálmán

szobafestő és mázoló

Budapest, Király-u. 102.

Telefon 99—34.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ú. m. szoba, kastély és templom festést a legegyszerűbbtől a legkényesebb kivitelig.

Költségvetéssel díjtalanul szolgál.

Fejér Lajos

építész

l.

É. K. I. 309 l.

Hofer Lange
Quittung

Bei 1 Zug 1.

Fejér Lajos, bpesti építész M.D.K.

nyert megbízást az ungvári szinház megtervezésére 84.000 K. költséghezettel

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.

máj. 6 sz. 8. old.

Fejér Lajos, építész

M.D.K.

Ritter Ignáccal közösen készített terve második díjat nyert az ungvári orth. Izraelita templom pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1902. XXIII. évf.

febr. 26. sz. 4. old.

MDK

Fejér Lajos és Ritter Ignác

Szikszói zsinagóga, rajz

Az Athenaeum pécsi kiáll. pavillonja, rajz

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat. 51.l.

M.D.K.

Fejér Lajos, Epesti építész

Ritter Ignáccal közös terve második díjat (400 K.) nyert a pancsovai izr. templom pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

máj. 29. sz. 11. old.

MDK

Fejér Lajos és Ritter Ignác

Az Athenaeum pécsi kiáll. pavillonja, rajz

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat. 51.l.

MDK

Fejér Lajos és Ritter Ignác

Kaposvári nemzeti kaszinó, rajz

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat.
49.1.

MDK

Fejér Lajos és Ritter Ignác

Szikszói zsinagóga, rajz.

Az Athanaeum pécsi kiáll. pavillonja, rajz

" " " " " "

KMT. 1907/8. téli kiáll. kat. 51.l.

MDK

Fejér Lajos és Ritter Ignác

Ungvári szinház. Rajz

KMT. 1907/8. téli kiáll. kat. 52.l.

Fejér Lajos, építén M.D.K.

Ritter Ignáccal hőrösen nyert megbírást a pöstyéni régi bazár helyén épi tendő nagszabásu új üzlet - és bérhér tervezésére.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

okt. 16. sz, 10 old.

Fejér Lajos, bpesti épitész K.D.K.

Ritter Ignáccal köró-
sen készüti ar ungvári
városi sinrász kiviteli
terveit.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907.XXVIII. évf.

jul. 17. sz. 10. old.

Fejér Lajos MDK

Ungvári szinház, rajz

Mücsarnok 1907/8. téli kiáll.

Fejér Lajos MDK

Kaposvári nemzeti kaszinó, rajz

Mücsarnok 19o7/8. téli kiáll.

Fejér Lajos MDK

Szikszói zsinagóga, rajz

Az athenaeum pécsi kiállitási pavillonja, rajz

Az Athenaeum pécsi kiállitási pavillnja, rajz

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

Fejér [Lajos], építész M.D.K.

és Ritter [Ignác] tervei szerint épül a szolnoki Népbank- és tarakékpénztár intézeti szekháza.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1908. XXIX. évf.

jul. 15. sz. 10 old.

MDK

Fejér Lajos és Ritter Ignác, építészek

A Magy. Építömüvészet szaklap Tervpályázati rovatának szerkesztö KK alapitói.

Magyar Építömüvészet. 1910. 6.sz. 1-6.l.

Ø Fejér Lajos

1910/11 – 1912/12, 1917/18 – 1918/19

Ferkèpzomfoiskèvk

1932-33. 81. l.

rajztanár lett –

közepe, kivált a személyfelvonó feltalálása (1853) óta eleinte 7—10 emeletes, majd mind magasabb házakat kezdenek építeni. Megszületik a felhőkar-

Fejér Lajos

1919

Ki tud róla?

yszóletes / .....5 " --
inősége szerint/ 22 "-tól feljebb
" " / 25 "-tól feljebb
s □ cmként.....4 "--
.....1 " 40

rliséknél és fotolitoknál 50 □ cm,

egyszinü / elkészitésére legkevesebbb
11, 10%-os felárt számitunk. Külön sze-

árainkba nem kalkuláltuk be, tehát azt

e.
a jövőben is érintetlenül fentartjuk.
körülmény is képezett irányadó szempontot
árakból egyáltalában nem szerezhetők be és
ben napról-napra növekedő, ugyszólván
lekkel kivánja a belföldi vegyi ipart
t idézi elő.
abályozásunkat, mint indokoltat és a vi-
atnak, annak kijelentése mellett, mindig
eddiginél is precizebb munkával az ár-

kiváló tisztelettel
SÓKSZOROSITÓ IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Fejér Lajos

Építő Ipar - Építő Művészet

1926. 19. l.

Szalonikiről tartott előadást Fejér Lajos építész az Építőmesterek Egyesületében, ahol nevezett cége maga is nagy építkezéseket folytatott, igy közvetlen tapasztalatairól számolt be. Az érdekes előadásból a mi szokásainktól eltérő alábbiakat közöljük:

A felelős építőmester fogalmát nem ismerik Görögországban. Csak felelős mérnök vagy építész van, aki főiskolai képzettséget ki tud mutatni. Ezeket az államépitészi hivatal evidenciában tartja. Tervezést, felügyeletet, szignálást csak ezek vállalhatnak. Vállalkozó azonban lehet mindenki, aki igazolni tudja, hogy mérnök vagy építész vezetése mellett legalább egy épületet már felépitett. Rendszerint együtt épitenek mérnök és építész, tehát az építőmesterek mérnök elleni harca ott lehetetlen, miután az építőmester fogalma ismeretlen.

A kiirásra kerülő munkák négy kategóriába vannak osztva. Az első kettőre hatóságilag elismert vállalkozók pályázhatnak. A harmadikra csak okleveles építész vagy mérnök, a negyedikre csak oly mérnök vagy építész, aki mögött már nagy gyakorlat van és aki teljes anyagi garanciát nyujthat, elsőrendü, bebizonyitott állvány- és szerszámteleppel rendelkezik. Ezt rendkivül ellenőrzik.

Az engedélyezés fölötte egyszerü: az előzetes ceruzavázlattal az építész és építtető együtt mennek fel a mérnöki hivatalba, ahol a terv megfelelő volta esetében azonnal megadják a szóbeli engedélyt egy városi mérnök szignálásával. A részletesen kidolgozott terveket nem kell megvárni, az építés azonnal megkezdhető.

A munkások kivétel nélkül akkordban dolgoznak, betegsegélyző nincsen. Baleset a munkást saját felelősségére éri. Ily esetben szó nélkül távozik munkahelyéről és sem a tervező, sem a tulajdonos nem kárpótolja. Ennek következtében fokozottan vigyáz és alig hallani építési balesetekről.

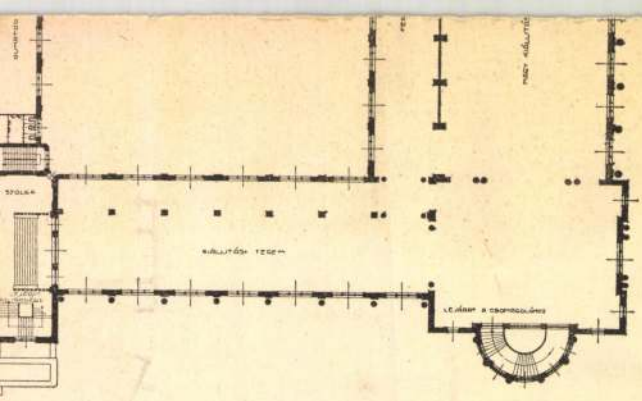
SPOLKA
KIÁLLÍTÁSI TEREM
LEJÁRAT A CSOMAGOLÁSHOZ

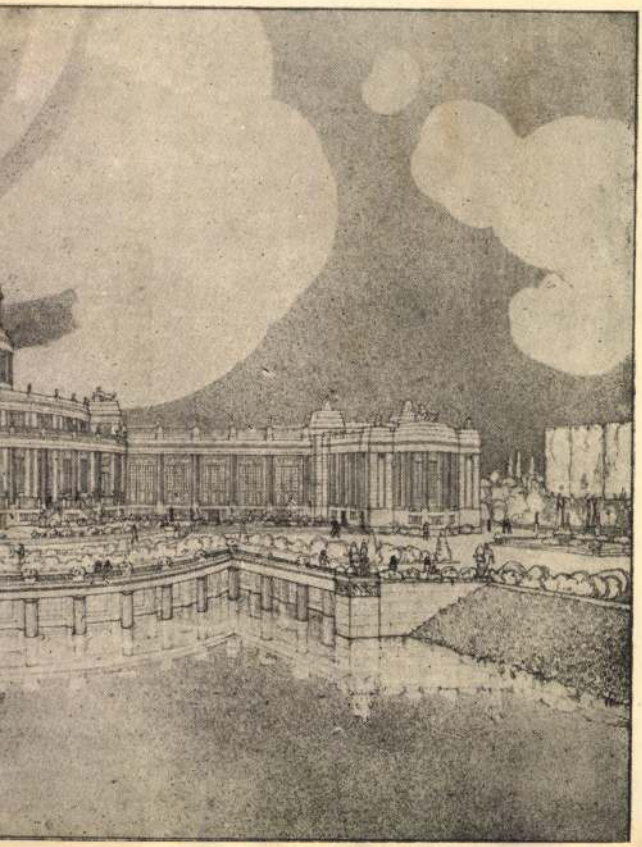

Fejér Lajos
építész.

Elismadományozás. A kormányzó Fejér Lajos okleveles építésznek, a „Fejér és Dános építési vállalkozók" budapesti cég beltagjának a kormányfőtanácsos' címet adományozta.

Pesti Hirlap 1927. dec. 15

LEJÁRAT év, hó nap	Kamat nap	Kamatszám	ÖSSZEG Pengő f.

% kamat

bank, R. T. hben,

KELET		Hivatkozás	TÉTEL
év, hó	nap		
1928. szept	6.	n/2	Fizetéséért
—"—	30.		Dinkontn. egyenl.
—"—	30.		4% kamat 1642/90
—"—	30.		1‰ jutalék 32.060 u
—"—	30.		Folyónámla át. ill. 22.0
—"—	30.		Költségek
—"—	30.		Egyenlegért

CHANUKA-ÜNNEPEK.

A Lipótvárosi Imaház Egyesület ifjusági Chanuka-ünnepélye. December 18-án, vasárnap délelőtt zajlott le az Imaházegyesület chanukaünnepélye a Magyar Vasuti és Hajózási Club zsúfolt dísztermében. Stern Sándor elnök lendületes megnyitóbeszéde után, a növendékek szinpadi jelenetek keretében, a történelem, a legendák és a gyermekek chanukáját mutatták be nagy sikerrel. A sűsor folyamán Domai Edit gyönyörű héber éneke, Guttmann Márton zongorajátéka, Farkas Stefinek magaírt és gyönyörűen elszavalt prologusa, valamint Klein Erzsi diákjelenete, Engel Lili gyertyagyujtó éneke és a gyermekek ünnepnapi élőképei és szavalatai keltettek mély hatást. Az előadást dr. Laczer Dénes rabbi, aki az ünnepélyt minden részletében rendezte és a lipótvárosi leányok körében a vallásos érzést működésével állandóan fokozza, lelkesítő és zajos tapssal kisért beszéddel zárta le.

Az óbudai nőegylet chanukaestje a Lukácsfürdő szálloda dísztermében, nagy érdeklődés mellett folyt le. Dr. Patai József méltatta az ünnep jelentőségét, Herzog Lili hegedűművész, Balló Imre szavalóművész, Munkácsi Ernőné Majovich Erzsébet zongoraművésznő és Gárdos Manci táncművésznő működtek közre nagy sikerrel. A közreműködőknek dr. Vajda Zsigmondné elnöknő fejezte ki a nőegylet köszönetét.

Az óbudai Zsidó Iskola chanukaünnepélyén dr. Neumann József főrabbi mély tartalmú megnyitója után Patai József Makkabeus énekét szavalta Reichmann Manci, héberül szavalt Neumann Jenő, majd előadták Mészáros Zsigmond „A kis makkabeusok" c. kis szindarabját. Az énekkar chanukadala után Patai József „Gyógyíts meg engem" c. versét szavalta Hoffmann Miksa, héber dalokat énekelt Schachtitz Olga, Patai József „Apró lángok" c. versét szavalta Hajós Ervin, utána Pap Izsák chanukai játéka került szinre, konferálta Fischer Rózsi. Felber Lipót, az iskolaszék elnöke meleg szavakkal zárta be az ünnepélyt.

A bajai középiskolai ifjak chanukája ünnepi hangulatban, előkelő közönség jelenlétében folyt le. Ábend Sándor főkántor gyertyagyujtása és dr. Péner Miklós főrabbi magasröptű, mély hatást keltett beszéde után Fendrich Erzsike kedvesen, hatásosan szavalt. Denneberg Arthur felolvasást tartott. A kis lángok meséjét átszőtte új és modern gondolatokkal. Löwinger András VIII. o. tanuló Patai „Menóra" cimű versét szavalta nagy átérzéssel. Az ifjusági ének és a volt növendékekkel kiegészitett zenekar hatásosan simult a programm többi gyönyörű számaihoz.

A bonyhádi reálgimnázium zsidó növendékeinek chanukaünnepélyén Singer József gyertyagyujtása után ünnepi beszédet mondott Hirschfeld József, Schwartz Ernő Morris Rosenfeld verset szavalt, az énekkar Kiss József verset adott elő, Eisner Margit Patai verset szavalt Diamant Pál Roboz költeményét adta elő. Az ünnepély végeztével az Izr. Nőegylet a szegény gyermekeket megvendégelte. Az ünnepélyen befolyt összeget jótékony célra fordították.

A HOLLAND KIRÁLYNŐ ÉS ABEL PANN. Abel Pann belgiumi nagy sikerei után hollandi kiállításai következtek. Először Hágában, a „Pulchri Studio"-ban, ahol ismételten kellett a kiállítást meghosszabbitani, majd az amsterdami Városi Muzeumban, ahol a képzőművészet legnagyobb mestereinek műveit őrzik, végül Haarlemben, a nagykulturájú régi egyetemi városban. Mindenütt példátlan sikert aratott a jeru-

zsálemi mester és mindenütt igyekeztek a muzeumok maguk is egyes képeket megszerezni. A holland királynő, leányával Julianna hercegnővel együtt sokáig gyönyörködtek Abel Pann bibliai képeiben, amelyekről a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak. Itt említjük, hogy a belga királynő meleghangú elismerőlevelet intézett Abel Pannhoz Jeruzsálembe.

KOVÁCS ISTVÁN zongoraművész bemutatkozását a Zeneakadémia nagytermében a legteljesebb siker kisérte. A fiatal művész a legbravurosabb technikával oldotta meg a legnehezebb feladatokat. A közönség és a sajtó egyhangulag a legnagyobb elismeréssel méltatta az uj tehetség jelentkezését.

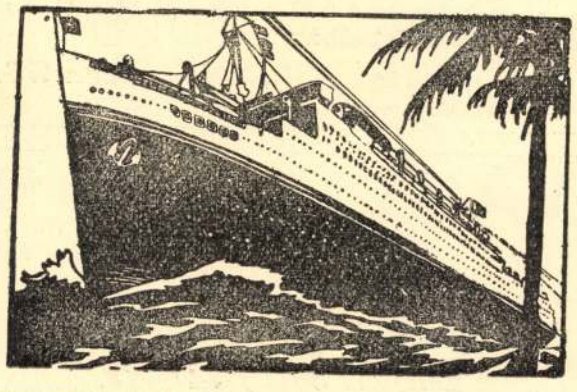

Társasutazás Palesztinába és Egyptomba

TRIESTBŐL A »COSULICH LINE«
„STELLA D'ITALIA" oceánjáró luxusgőzösén
1928 március 3-tól 23-ig **rendkivül jutányos**
részvételi díjakkal
Kérjen prospektust!
Előjegyzéseket máris elfogad:
COSULICH LINE BUDAPEST
VII. Thököly út 2. — Telefon: J. 314-13.
Kajütiroda: IV. Váci ucca 29. — Telefon: T. 128-46.

A ZSIDÓ GIMNÁZIUM MATINÉJA. December 18-án tartotta meg a zsidó gimnázium igen nagyszámú előkelő közönség jelenlétében fényesen sikerült matinéját a Capitol filmpalotában. Mint a zsidó gimnáziumnak minden nyilvános szereplése és minden tényked ése, ez is jellemzően egyéni, a sablontól eltérő volt és bebizonyította, hogy tanulóifjuságának tudására, teljesítményére büszke lehetne az országnak bármely középiskolája. Végig tallózták a zsidó, magyar, német, angol, francia, olasz irodalmat és eredeti nyelvükön szólaltatták meg Jesájáhut, Dávid egyik zsoltárát, melyet *Falk* Géza zeneszerző, az iskola volt tanára zenésített meg erre az alkalomra, Katona Józsefet, Sajó Sándor és Verő György költészetét, Patai Józsefet, Schillert, Gutzkow Uriel Ágostáját, M. Rosenfeldet, Shakespearet, Zangwilt, Rostandot, Bérangert, Dantét és mindezt kifogástalan, sokszor meglepően jó, művészi interpretációban. A fiatal diákok bámulatos nyelvtudásról, az irodalom remekeinek valóban finomult izléssel végzett beható tanulmányozásáról és megértéséről tettek tanuságot és ez a legszebb dicséret, amit a matiné rendezőiről a gimnázium kiváló, lelkes tanárairól, dr. *Fürst* Aladár, *Grünwald* Jenő, dr. *Latzkó* Hugó tanárokról mondhatunk. Külön kell megemlékeznünk az intézet ifjusági ének- és zenetanáráról, mely *Szende* Sándor tanár vezetésével valóban remekelt.

PRO PALESZTINA-SZÖVETSÉG. December 6-án tartotta a Magyar Zsidók Pro Palesztina-Szövetsége első kultúrestjét a Fővárosi Vigadó nagytermében. Nagy és díszes közönség gyült egybe, hogy rokonszenvének adjon kifejezést a Palesztina-munka iránt. A műsort dr. *Kiss* Arnold budai vezető főrabbi nagyhatású beszéde nyitotta meg. Költői képekben fejtegette a Palesztina-munka fontosságát és hangsúlyozta, hogy e nemes eszme magyar érzésünkkel és hazafiasságunkkal csak a legnagyobb rosszakarattal hozható ellentétbe. Viharos meg-megujuló tapstól megszakított hatalmas szózata magával ragadta a hallgatóságot, mely lelkes ünneplésben részesítette a budaiak nagyhirű költő-főpapját. *Kultner* Irén nagy művészettel előadott templomi és szentföldi énekei után *Fehér* Artur Ezekiél próféta látomását és Juda Halévi cionidáját adta elő a tőle megszokott művészi interpretációval. *Gábor* Ignác, a Szövetség tb. főtitkára, *Alcharizi* héber makamái-nak mesteri fordítását olvasta fel, amelyek közül különösen „A héber nyelv dicsérete“ és a „Cion“ c. költemény aratott nagy tetszést. Gábor fordításai híven visszatükröztetik a héber eredetinek minden stilusszépségét. A felolvasott szemelvények a *Népszerű Zsidó Könyvtár*-ban megjelenő *Alcharizi* monografiájából valók. *Tordai* Judit szavalóművésznő Moris Rosenfeld „Zsidó május“-át, Patai Edit „Engem is hív a föld“ c. versét szavalta mély érzéssel. A szünni nem akaró tapsot Patai „Szulamit, látod a lángot?“ c. versének héber fordításával honorálta, amely után még nagyobb erővel ujult meg a művésznő ünneplése. *Zoltán* Irén, *Kármán* Gizi, *Kenéz* Lili, *Pécsi* Blanka, *Bazilidesz* Mária ének és szavalatai után *Patai* József lépett a pódiumra és közvetlen szavakkal palesztinai útján szerzett észleleteit közölte a hallgatósággal, állandó és meg-megujuló tapsot aratva. Az előadást más helyen közöljük. Az első Pro Palesztina-est mély benyomást gyakorolt a közönségre.

FEJÉR LAJOS KITÜNTETÉSE. *Fejér* Lajost, az ismert nevű építészt, a Fejér és Dános építési vállalkozó cég társfőnöke, érdemeinek elismeréséül, kormányfőtanácsos címmel tüntették ki. *Fejér* Lajos mint tervező építőművész is kiváló nevet szerzett. A zsidó közéletben pedig ott látni mindenütt, ahol zsidó humanitásért, zsidó kultúráért áldoznak.

HYMEN. *Raab Andor* ujságirótársunk eljegyezte *Löwy Elza* zongoraművésznőt.

Grósz Herman Szatmár, eljegyezte *Herschkovits Lajos* borkereskedő leányát, *Lilikét*, Beregszászról.

HÁZASSÁG. *Heiden Dórát*, a „Hanna“ egyesület alapitóját és elnökét, nőül vette *dr. Rosenberg Alex* newyorki rabbi. Az esküvőre teljesen megtelt a kazinciutcai templom vendégekkel. A szertartást Süssmann, Steif és Grosz rabbik végezték. A „Hanna“ egyesület elnöknője, tiszteletére rendezett banketten vett búcsút Amerikába távozó népszerű alapitójától, akinek érdemeit dr. Ungár Lipót méltatta.

TAGFELVÉTEL A PESTI CHEVRA KADISÁNÁL. Az 1928. év elején a Pesti Chevra Kadisa tagfelvételeket tart. Mindazok, kik magukat felvétetni akarják, jelentkezzenek folyó évi január 15-ig a Pesti Chevra Kadisa titkári hivatalában (Budapest VI., Laudon-utca 3. sz.).

GRÓF JENŐ

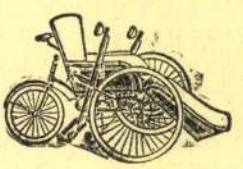

speciális betegkocsi gyártó

Budapest, VIII., József u. 54. Telefon: J. 328—14.

Hölgyek jelszava:
Legjobban vásárolhatunk
KLEIN ANTAL
divatáruházában
Budapest, VII., Király ucca 53.
(Akácfa ucca sarok)

Pehelykönnyü modern parókák
minden méretben és színben, állandóan nagy választékban.
A modellek kipróbálása díjtalan.
Leszállított árak.

VÁGÓ VIKTOR
speciális hölgyfodrász, hajfestő
Budapest, VIII. Rákóczi út 57.
Telefon: József 441—78.

Milseó Jónás
1928. XVIII-ik ker. Jászai u. 36.
(F. L. kitüntetése)

Fejér Lajos

építész

Életr.

Vályubalbúma

lalkoiole (?) (ar 50 cons)

1929. 329. l.

Hivatalból
díj átalányozva

A. 4

megnyílva

Fejér Lajos

építész

Fejér Lajos építészmérnök lakása,
II. Gábor Áron-u. 25. 364-310

Bptávb 1940 szept.

" 1942. jan.

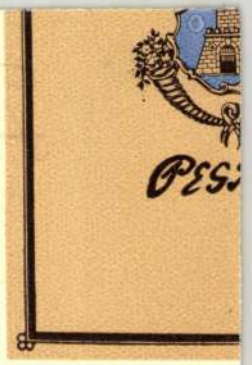

kulturális vonatkozásban, hanem *képzőművészeti szempontból* is. Kazinczy lépésről-lépésre sorolja fel az *úri társaság, színházak, a művészet és irodalom jeleseinek szereplését,* továbbá az utcákat, amelyekben részben *még ma is fennálló, akkor új paloták állanak, épületeket, szobrokat, műemlékeket,* melyek bizonyos szempontból nevezetességek és *ezekhez hozzáfűzi az ő ragyogó tollával egyéni gondolatait, benyomásait.* A finom műnyomó papiroson készült 66, részben színes kép, a Fővárosi Múzeum, Fővárosi Könyvtár, Szépművészeti Múzeum, Történelmi Képtár, Magyar Nemzeti Múzeum Széchenyi-könyvtára stb. anyagából került ki, a szöveget *Rexa Dezső* pestvármégyei főlevéltárnok rendezte sajtó alá. A könyv előállítása Budapest Székesfőváros Házinyomdájának teljesítőképességét dícséri.

Az albumalakú mű ára 18 P.

Fejér Lajos
építész

MMÉEÉvk
1934.203.1

jegyzői irodában

eti szükség-
A máv. kaposvári
ett árlejtésen beérke-
em lévén, a nevelő-
1909. szeptember
szükséges élelmi
elemi iskolai tan-
szeptember 1-től

Arad és Temesrékás. (Kenyér, z
széna szállitás.) A folyó é
fegyvergyakorlatok alatt a m. kir. sze
honvéd kerület területén összpontosuló
csapatok és a m. kir. 23. honvéd gyal
osztályhoz beosztott cs. és kir. tábor
ezred részére szükséges kenyér, zab és s
szállitás utján való biztositása céljából a
napokon és állomáson szóbeli és
versenytárgyalás fog tartatni, és pedig:

GYŐZŐDJÉK

A VALÓSÁGR

17 mm. zab, 15 mm. széna és 7 mm. ma szállitására ;

s ő szentmárton községházán sztus 9-én d. u. 2 órakor Maros-, Mezőbodon és Keménytelke között a éd gy. e. részére szükséges 11.700 nyér, 15 mm. zab, 12 mm. széna és lomszalma, Keménytelkén a 9. honvéd red törzs, utász szakasz 4. szakasza szükséges 450 adag kenyér, 20 mm. nm. széna és 8 mm. alomszalma, Oláh-, Cintos és Marosgécse között a 75. gyalogdandár törzs, 21. és 22. honvéd ed, 9. honvéd huszárezred törzs, utász távíró járőr 4. század, cs. és kir. 34. gyuezred 3 és 4. ütege részére szük-400 adag kenyér, 205 mm. zab, 170 na és 60 mm. alomszalma, Dombó, Királyfalva és Ózd között a 76 hon ogdandár törzs, 23. és 24. honvéd ed, 9. honvéd huszárezred 5. és 6. cs. és kir. 34. tábori ágyuezred, törzs ütege részére szükséges 27.200 adag 15 mm. zab, 175 mm. széna és 70 mszalma, Maroslekence és Medgyes 8. honvéd gyalog hadosztály parancs-5 és 76. honvéd gyalogdandár törzs, hivatalban Baján a órakor árlejtés fog ta Nándor tanácsnoknál

Baja. (T ü z i f a által beszerzendő tüz végett a városi gazd tus 10-én d. e. 9 W e i s z Nándor tan tételek mellett. Bánatp

Arad. (E g y e n r vármegyei hivatalsz 1910—1915. évi egy tositása végett a u g 12 órakor az ali versenytárgyalás fog minták csatolása n napján d. e. 10 órái lathoz melléklendő 200 k bánatpénz leté egyenruha szükségl koronát tesz ki.

Marosvásárhely. (A marosvásárhelyi kir. törvényszék, járásbi hivatalos illetőleg fog 1910. évben szükség bükk vagy gyertván

Fejér Lajos

Fejér és Dános építési váll.,
építészmérnökök. Központja, V. Falk
Miksa-u. 8. *111-339
Fejér Lajos építészmérnök lakása,
II. Gábor Áron-u. 25. O364-310
Állványtelepe, VI. Petneházy-u. 9.
291-419

Bptávb 1940 szept.

- 1942./m.

RGY:

tan

kolai év.

0401.

Fejér László, grafikus

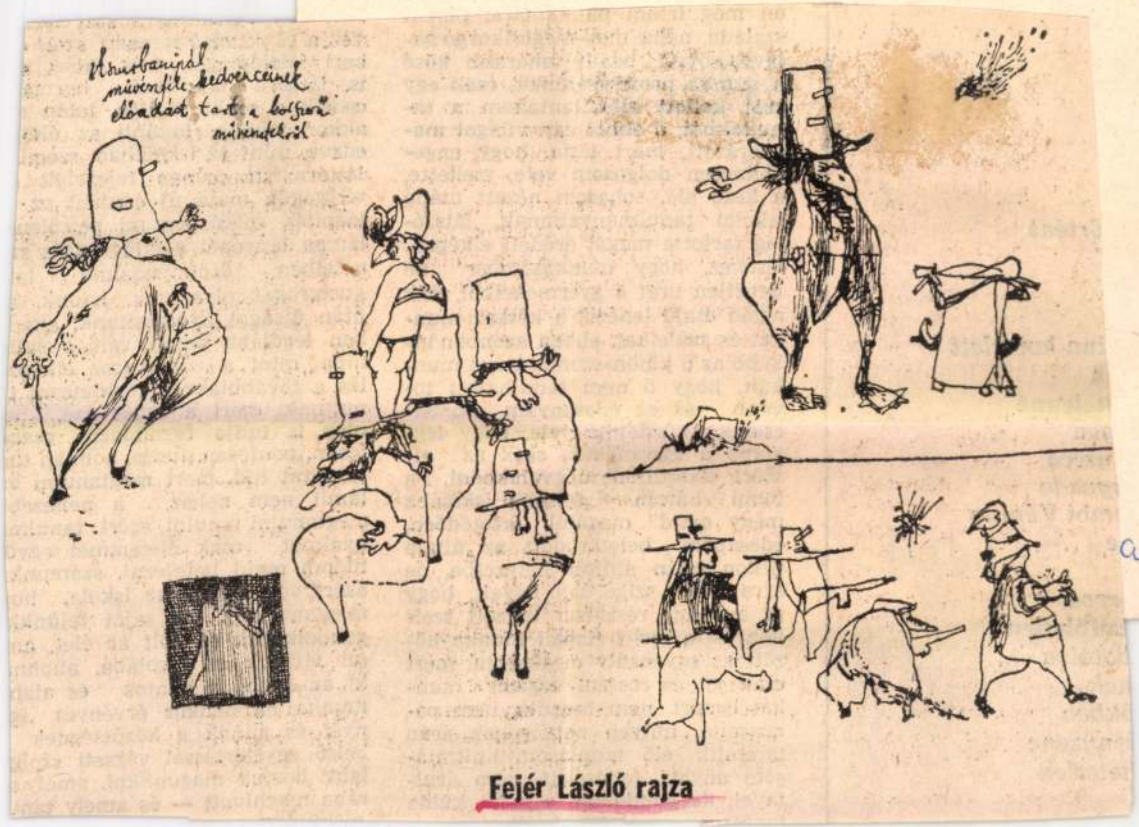

Fejér László rajza

2.

aug. 26. XXVII/34

ránk váró társadalmi és
elelősséget, még játszott
szva tanultunk: harma
a senki földjén, talán
jobban, inkább az élet
mint az iskolában, szemi
írta csúnya fejezeteit
gés, majd új eszméit az
és, miközben mi petróleu
fényénél a világzengés s
en öröknyugalmú la
okat olvastunk, írtunk,
újságot nyomtattunk, amel
egalább annyi volt a sajt
mint a zűrzavaros elképz
továbbiakról, fogalmazni t
ık, mert a tudás azé, a
is tudja fogalmazni, szab
pontosan, tudja, honnan tu
nit tud, mert megtanulni v
nem nehéz, a nehezeb
nulni tanulni, ezért: tanulm
iat csak életemmel együ
majd befejezni, számunk
volt fontos az iskola, ho
nuljunk a saját fejünkk
gondolkozni, ez volt az élet, a
mi vittünk az iskolába, ahonn
ki az életbe a pontos és alap
munka mindenkor érvényes ig
nyét és annak a közösségnek
belső egyetértéssel végzett szolg
latát hoztuk magunkkal, amely s
rába meghívott — és amely tan

ezdületlen
botolva
nak
ökben
irnyzene
hetetlen

lemi és a nyári fizikai munka között az egyensúly meglegyen, mert csak jól és rosszul végzett munkát ismert, nem mondta, nem panaszolta, milyen nehézségek árán teremtik elő tanulásom-tanítttatásom anyagi feltételeit, nem árulta el, de gondolom, a saját külön

Fejér László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

1970 MÁJ 23

LET 3.

1021

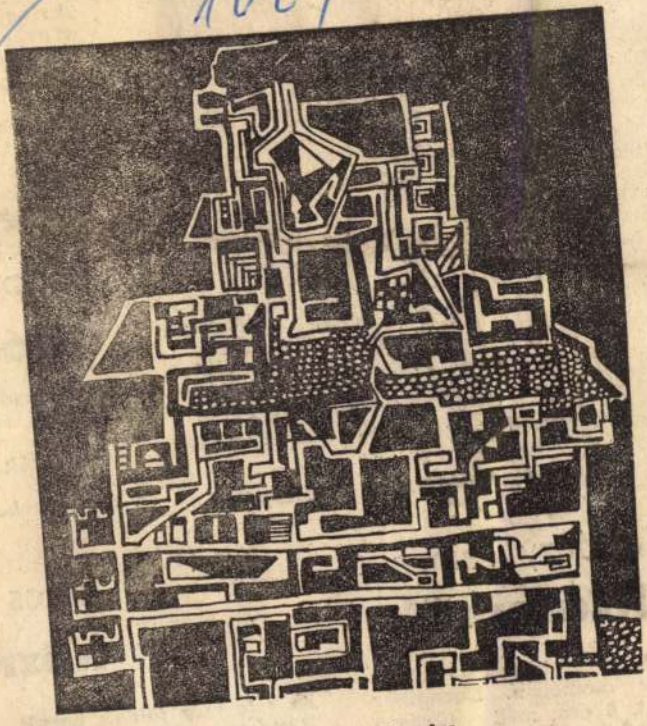

Fejér László rajza

Koppány Attila rajza: „Erdőrejtély"

Petróczy Tamás

Utcaseprők

Négy utcaseprő sepert egy csomóban. December volt, 6 óra, még türhető csend, s arra kevesen jártak. A fákon a verebek mintha megdöglöttek volna. Sorrendet nem tudtam

A rivaldafé
az aréna köz
döglődik az
a műsor ne

a nézők nézi
vajon ki köv
hogy felismer
a játékon átt
gusztustalan

Papp M

Tónu

Zöld madarak
surrogó árnyé

ónos esők súl
szürke
darabos hallg

Takács L

Kézrá

Az este már fölénk borult,
Hallgass tehát, s csöndben figyelj

Tudom, nehéz a dübbenő dobok
extázisjárta hurkait ledobni.
Mégis figyelj reám

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Fejér László, grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1983 AUG 2 6

1021

Hiszorbanipál
művészfiú kedvenceinek
előadást tart a kolgyűrű
művészetekről

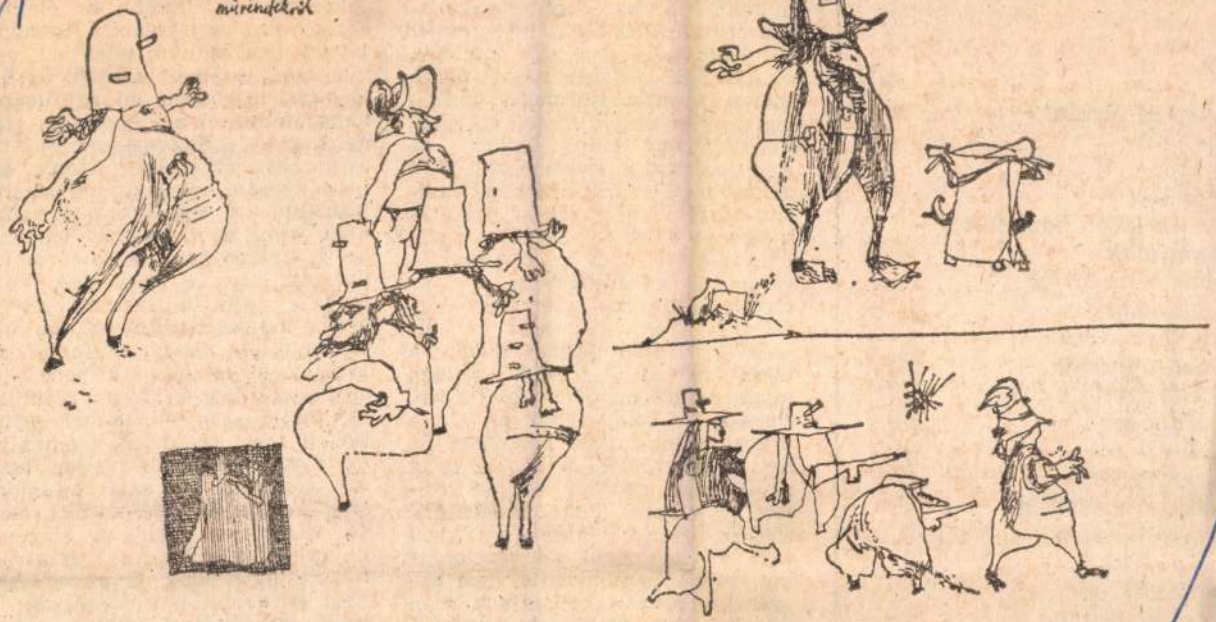

Fejér László rajza

t meg se történt
e se volt
og kifelé
s égi bolt
y benn-künn hová lett
oromfalak
négis végtelenné
er önmagad
egyetlen arccá
ával fogyva le
ökénydombi Vénusz
s Kübele
ázáreti
összeforrva
b bár rezdületlen
e nem botolva
-ikoltanak
nbközökben
és szárnyzene
k mérhetetlen

szaladó, néha meg-megcsikorgó palavesszővel), beállt tanáraim közé a munka professzorának, csak egy szót kellett elővillantanom a tanultakból, ő abból egy világot magyarázott, mert látta, hogy engedelmesen dolgozom vele, mellette, a keze alá, sohasem nézett utána iskolai tanulmányaimnak, látszólag tartotta magát eredeti elképzeléséhez, hogy munkásember ne neveljen urat a gyermekeiből, akik aztán majd lenézik a kétkezi munkát és szüleiket, ebben azonban inkább az ő külön-szomorúsága munkált, hogy ő nem tanulhatott tovább és az édesanyám konokcsendes küzdelme vele, hogy legalább a gyermekek, csak az elsőért sikerüljön megverekedni, a többi három „felsőbb iskolába megy majd" magától értetődően, édesapám beletörődött az általa titkon talán áhított helyzetbe, de arra aztán szigorúan ügyelt, hogy az év nagy részében végzett szellemi és a nyári fizikai munka között az egyensúly meglegyen, mert csak jól és rosszul végzett munkát ismert, nem mondta, nem panaszolta, milyen nehézségek árán teremtik elő tanulásom-taníttatásom anyagi feltételeit, nem árulta el, de gondolom, a saját külön tanterve szerint tanított meg

neteiben óroknyugalmu latin auctorokat olvastunk, írtunk, azután újságot nyomtattunk, amelyben legalább annyi volt a sajtóhiba, mint a zűrzavaros elképzelés a továbbiakról, fogalmazni tanultunk, mert a tudás azé, aki meg is tudja fogalmazni, szabatosan, pontosan, tudja, honnan tudja, amit tud, mert megtanulni valamit nem nehéz, a nehezebb: megtanulni tanulni, ezért: tanulmányaimat csak életemmel együtt tudom majd befejezni, számunkra azért volt fontos az iskola, hogy megtanuljunk a saját fejünkkel gondolkozni, ez volt az élet, amit mi vittünk az iskolába, ahonnan ki az életbe a pontos és alapos munka mindenkor érvényes igényét és annak a közösségnek a belső egyetértéssel végzett szolgálatát hoztuk magunkkal, amely sorába meghívott — és amely tanulni küldött.

ÁRA: 6,— FT

MŰVÉSZETI MELLÉKLET I.

TORMA MÁRIA:

DALOLÓ

Te napsugár arcú!
Tiszta égbolt a te szemed!
Te lennél a
napom, éjem
vigasztalóm,
örök ünnepem
szürke ködben
egyetlen fényem
sötétségben.
Lennék veriték-törlő
nyári kendőd,
téli fagyban,
zuzmarában
melegítőd.
Hűvös estén
válladra boruló
meleg,
fázó tested átjáró,
porcikánként melegítő
ételed.
Harmatkönnyű,
agyfrissítő
őszi eső,
kacagó
nyárban szaladó
pergő szíveket kavaró
virágillatú széllel szálló
kezedet szorosan fogó
bolond, bolond,
bolond!

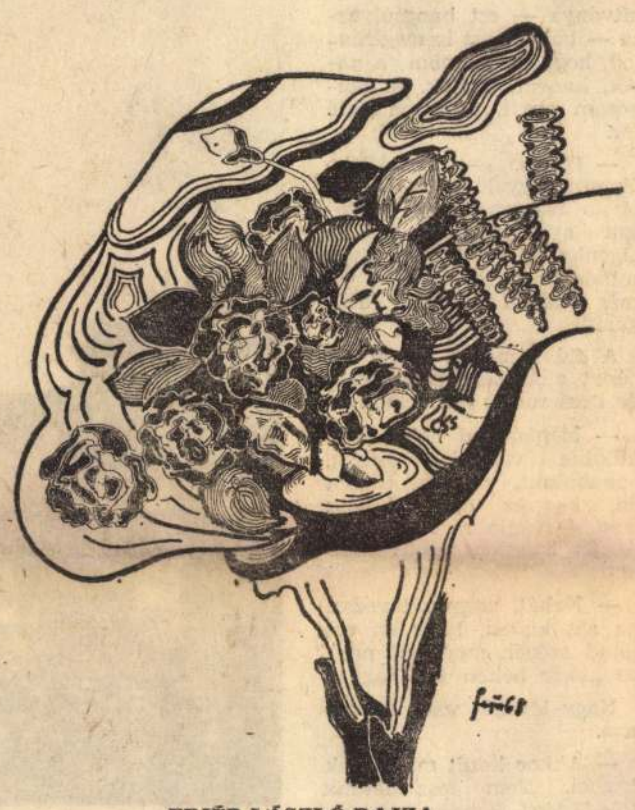

FEJÉR LÁSZLÓ RAJZA

Kegyes József

A FUTÓ

Közönyösen beszélgetett. Nem tudott semmire koncentrálni. Hangokat hallott, biztosan jó tanácsok, de valahogy értelmük nem jutott el tudatáig. Kicsit pihent, megevett egy szelet csokoládét. Érezte, terelik egy vonal felé, hagyta magát. A rajtpisztoly dörrenésére tért kicsit magához, lábai már ösztönösen vitték előre. Nem is akart elindulni ezen a versenyen, nem bízott magában. Az utóbbi hetekben valahogy észrevétlenül kihalt belőle a hit, a bizalom. Nem látott semmiben célt, szinte csak vegetált, nem is élt. A mezőny lassan széthúzódott. Előtte kisebb boly, ők voltak az élen. Egy piros sapkát látott maga előtt, ütemesen hullámzott le, föl, le, föl. Nem érzett semmit, fizikailag pihent volt. Csak ragadj az élbolyra, emlékszik egy pillanatra edzője szavára. Könnyű ezt mondani, még legalább negyven kilométer. Mint gép, lépkedett, monoton, érzéketlen. Ő rá gondolt szüntelen. Most nincs itt. Régebben mindig eljött, drukkolt, várta a célban, s vígasztalta, ha valami nem sikerült. Mennyire egyetértettek mindenben, s most mégis úgy érzi, megszűnt köztük a régi összhang. Nem váltak el, nem veszekedtek hangosan, bár volt köztük több vita. Néha még találkoznak, emlékeznek. A fiú még most is bizakodik, talán újra egymásra találnak. Lassan fárad, érzi, közeleg a holtpont. Órákig tudta nézni nyugodt hömpölygését. Most azonban minden oly más. Miért? Talán mert nem várják, senkinek nem hiányzik. Nem tud küzdeni, kitartani. De miért nem! Most mégis úgy érzi, kell, önmagáért, az önmagába vetett hitért. Valaki befut melléje, beszél hozzá, de nem érti. Fut tovább. Felkap egy poharat, iszik pár kortyot. Lassan légzése is helyreáll. Most már egészen könnyűnek érzi magát, léptei légiesek. Megcélozza a már ismerős piros sapkát. Utoléri, meg is előzi. Fejét lehajtja, nem néz körül, csak az útszegély vezeti. Arra gondol, milyen is lett volna együtt, ha tud küzdeni, harcolni, s nem veszi oly könnyen az életet. Keserű mosoly — az elmulasztott boldogság. De igenis, meg fogja mutatni, hogy tud első lenni, van ereje, kitartása. Talán titkon ezért is indult ezen a maratonin. Megy előre, mindig csak előre, társai lassan elmaradnak. Előtte, elég messze futnak még ketten. Nem érez s nem gondol már semmit. Csak az vibrál benne; én voltam a rossz, a gyenge. Nem tudja, mennyi van még hátra, a fordulón régen túljutott már. Menekülni szeretne önmaga elől is. Felnéz. Házakat lát. Már nem lehet a cél messze. Leszegi tekintetét, keserű elszántsággal teszi egyik lábát a másik elé. Szeretne már túllenni az egészen. Fáradt. Most aludni lenne jó. Pihenni. Meg sokat kellene tanulni. De minek? Neki még sohasem sikerült semmi igazán, soha. Most mégis erőt vesz magán, mindent bele, legalább egyszer csináljak becsületesen valamit. Már nagyon fárad.

Még ez is. Gyakran nem volt ereje ezen a nehéz szakaszon átküzdeni magát. Pedig tehetséges, gyakran végez az elsők közt, de tud kiábrándítóan utolsó lenni. S ő ezért gyakran szemére vetette, miért vesz mindent olyan könnyen, miért nincs benne erő, kitartás, kötelességérzet. Sokban igaza van.

Most mintha eltűnt volna előle a piros sapka. Lemaradt, vagy kiált? Nem figyelte. Izmai mindjobban elmerevedtek. Kapkodott a levegőért. Kínlódva tett meg minden lépést. Itt ha átjut, minden jó. Feladja? Miért űzi most magát? Igen. Nincs kitartás benne. Most ő is itthagyta, pedig milyen rossz egyedül. Ha tudná, most is várják a célban, izgulnak érte — erőt adna. Feladja? Nem. Már annak sincs értelme. Kezét szorosan ökölbe szorítja, fut tovább, levegőt alig kap, szeme előtt fényes karikák táncolnak. Még szerencse, hogy az út most egyenes. Nem tudja megválaszolni önmagának, miért is fut most, mi ad erőt. Észreveszi, hogy többen is megelőzik.

Tüdeje zihál még, de lába izmai rendbejöttek, viszik előre. Keserűen gondol az előtte levő kilométerekre. Beér majd a célba, valahol a középmezőnynyel. Feljegyzik: futott még... Lezuhanyozik, sétál egy kicsit, kimegy a Duna-partra. A folyót mindig nagyon szerette. Órákig tudta nézni nyugodt

MÉHES BALÁZS RAJZA

Még ötezer méter. S halad egyre előbbre, előbbre. Harcol saját gyengeségével, sikertelenségével. Meg akarja mutatni, tud ilyen is lenni. Megmutatni, de kinek? Ő most nincs itt, talán nem is érdekli már, mi van vele. Kérdések vannak agyában, de nem tud már válaszolni. Erejét a végsőkig megfeszíti. Most már emberek veszik körül az utat. Ezt nem is látja. Csak az van előtte: a célnál nem várja senki. Megy előre, körülötte tapsolnak, nem hallja; igen akarok, kell megmutatni. Beér a stadionba. Már csak méterek. Befut a célba. Hirtelen körülveszik, az emberek mosolyognak rá, ölelgetik, szorongatják a kezét. Az arcok mind elmosódnak. Nagyon elfáradt. Lefekszik a fűre. Lassan ráeszmél, hogy győzött. Ő nincs itt. Mégis örül, most nagyon nyugodtnak érzi magát. Lelkiismerete rendben van. Társaival együtt legyőzte gyengeségét is. Nyert. Igen. Hitet nyert, hitet önmagában.

R. Kovács Árpád

SÉRTŐDÖTTSÉG

A kisfiúnak ferde vágású szeme, kerek, csikófrizurás feje és nagyon rossz kedve volt.

A poros padláson álldogált, és a sors keserű igazságtalanságain gondolkozott. Elnadrágolta az anyja, és most, miután kibőgte magát, nem tudott mást kitalálni, mint felköltözni a padlásra. Magára zárta az ajtót, és várta, hogy valaki törődjön vele, de senki sem próbálta az ajtót kinyittatni vagy dörömbölni. Várta volna, hogy szóljanak hozzá, s folytatódjon az igazságtalanságsorozat, esetleg feljöjjön a nagymamája, és próbálja megvigasztalni, és ő mindezt büszkén elutasítsa.

Valami furcsa örömmel töltötte el, hogy vele tulajdonképpen rosszul bánnak most szülei, de a kutya sem törődött vele.

Mártą néni hangját hallotta az udvarról. Terítsek, tanárnő? — kérdezte a hang.

Edénycsörgést fogott fel füle, és gyomra azonnal konstatálta, hogy éhes.

Az undok Zsuzsi és Gyurka már biztos ott sündörög — gondolt unokatestvéreire.

Egy pillanatra az jutott eszébe, ki kellene nyitni az ajtót, és lemenni ebédelni. Aztán dacosra húzta a száját, és mérgesen gondolt önmagára, hogy tud ilyen kis semmiségért, egy ebédért megbocsátani anyjának, aki pedig igazságtalanul, igenis, igazságtalanul — próbálta magát újra méregbe hozni — megpofozta őt, s szemtelen disznónak nevezte.

Az önérzetén esett csorba egyre kisebbnek tűnt, ahogy az edénycsörgés erősödött. Unottan megpiszkálta az orrát, aztán zsebkendőt keresett mindenféle gyanús külsejű dolgok között zsebében, de nem talált, így hát szétmázolta arcán a könnyet, és még maszatosabb lett. Vékony koszcsíkok barázdálták kerek, tatár vágású arcát.

Odaállt az egyik gerenda mellé, unottan lepöckölt egy pókot. Rábámészkodott a napsugárban megcsillanó, portól lepett hálóra.

Hamarosan felfedezte azt a ragyogó játékot, hogy köpésekkel elszakíthatja a hálót. Sajnos, nyáltartalékai elég szegényesek voltak, így egy idő után kénytelen volt kigombolni sliccét, és így próbált szerencsét.

Most már sokkal jobban sikerült a művelet. Hamarosan készen is lett vele. A hálót a gerendán már csak vízgyöngyöktől csillogó néhány szálacska mutatta, no meg a padlás poros tégláin egy gyorsan felszívódó kis folt.

A pók ijedten figyelt kifelé a sarokból, ahova az áradat elől húzódott.

Begombolta nadrágját. Elégedettség érzése futott át rajta. Sírástól bedagadt pofával, de vigyorogva nyugtázta a jól sikerült rombolást.

Lépett néhányat. Szállt a por léptei nyomán, odaállt a polc elé, amelyen unott rendben sorakoztak az első világháború híres krónikái.

Szerette összetúrni a könyveket, melyeket aztán nagyanyja újra öszerakott enyhe morgások közepette.

Ráfújt az állvány mellett álló rossz székre, por került így újra arcára.

Leült. A szék kicsit imbolyogva ugyan, de megtartotta. Újra mérges lett, fején pókhálóval, dacos arcával, tönkremaszatolt, piszkos körmű kezével nem keltette a „nagymama madárkája", a mintagyerek benyomását.

A délelőtt eseményeire gondolt, arra, hogy milyen jót játszottak unokatestvéreivel, s milyen jól sikerült Gyurkával verekednie.

No, legalább őt egy kicsit helybenhagytam, s ez az érzés jólesően csökkentette sérelmének nagyságát.

Aztán elment a jókedve. Mihelyt megjött a mamája, rendet csinált, s milyen igazságtalanul. Látva, hogy bőg Gyurka, hát őt is kiosztotta.

Hiába emlegette, hogy unokaöccsének megverésében a puszta nevelési szándék vezérelte, fenekén egyre csak szaporodtak az ütések. Igaz, nem is az ütés fájt, hiszen az „ördögbőr" nadrág felfogta az amúgy sem túl erős sújtásokat, így inkább csak a mozdulat maradt meg.

Roppantúl meg volt sértve, és bőgött. Az önérzetén esett csorba fájt inkább, mint testének legérzékenyeb tájéka.

Mihelyt befejezte mamája a fenyítést, ő dühödten átrohant a lakáson, fel a padlásra. Most itt ül az enyhén bicegő széken, fejére száll a por.

Le kellene menni. Éhes vagyok — gondolta.

Harciasságának már a nyomai is elszálltak. Lentről csörgött az ebédzaj. Gyurka Zsuzsi nevetése hallatszott. Édesapja hangja is feljutott hozzá.

Már nagyon lekívánkozott. Mikor kopogást hallott, alázatosan kinyitotta az ajtót. Kicsit még szipogott, inkább csak a rend kedvéért. Aztán békésen tűrte, hogy megmossák a kezét és könnytől maszatos arcát.

Leült az asztalhoz Zsuzsi és Gyurka közé. Résztvevő tekintetük egészen megvigasztalta.

Csendesen enni kezdett.

PETRÓCZY TAMÁS

Az idő és a lány

Cigarettám nagyobbik fele
s egy egész között 2 percem maradt
Mit kezdjek most? Hogy remélhessek
számolok lassan 2x60-at

Órám másodpercmutatója
mindig újra ugyanarra halad
Ha rá figyelnék — elszédülnék
s nem látnám többé a pillanatokat

Emlékszel? Éppen most...
eltört egy pillanat
Szánkban ugyanekkor
megolvadt a zamat

Alszol most Arcom az arcodba épül
Leheletem a lélegzeted
Nem látok már a Te szemed nélkül —
ha felébredtél majd én is ébren leszek

Miután elmentél
nagyon éhes lettem
Ott a bódéban egy
forró lángost vettem
Rágcsáltam lépdeltem
s kettőnkre gondoltam
Eleredt az eső
és hazaszaladtam

GARA PÉTER

Ismeretlen lányhoz

Hideg ujjak
Lapuló ördög leste álmaid
Zavard vissza őket hajad mögé
Magad mögé.
Jéggel ha gondolsz, gondolj fénnyel is,
s ha sebet ejt az éle
takard be gyapjú-önmagaddal
Tested színével,
dús hajaddal.

(„Apám a Nap
Szülte lányát, a Holdat
Közöttük forgok én, a Föld
Elvakítva és összezúzva
eltaszítva és visszahúzva
Boldog-bánatban gyászolom a sorsom
Felhő-párnával védve mellemet
Férfi nem látta égő köldököm
Vigyázz: figyellek.
Látlak: őrködöm.")

MEGJELENT A BUDAPESTI MŰSZAKI EGYETEM KISZ-BIZOTTSÁGÁNAK GONDOZÁSÁBAN
FELELŐS: ANTALOVITS MIKLÓS
ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KOPPÁNY ATTILA ÉS PAPP MÁRIÓ

BÉKEFALVI ANDRÁS RAJZA

Dobos László:

FALAK

Emberarcokból épül a fal
mind élő, mind eleven
habarcsközönnyel világot
évít

Kőmíves Kelemen
én, vagy te
— mindegy —
vagyunk a fal
vagyunk a mester is...

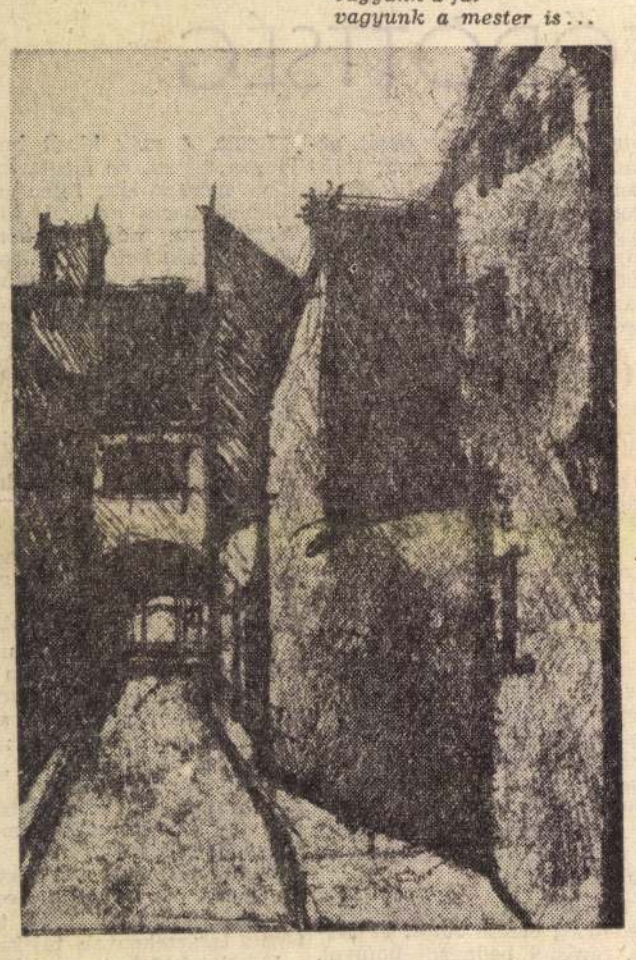

TÓTH FERENC

Visszahívó

Kedves gyere vissza gyorsan szikkadozom s már kihűl
a testem kedves gyere vissza gyorsan tégy a tűzre
nagy lapáttal kedves gyere vissza gyorsan keserű
szám szótlan csattog kedves gyere vissza gyorsan
kitárt kezem kővé válik kedves gyere vissza
gyorsan kókadt fejem verem falba kedves gyere
vissza gyorsan szemem lesi tested nyomát
kedves gyere vissza gyorsan ágyam nyüszít nem
fogad be kedves gyere vissza gyorsan félek nagyon
nincsen nyugtom kedves gyere vissza gyorsan szelid
vagyok üt a bánat kedves gyere vissza gyorsan
házat gyújtok magamra itt kedves gyere vissza
gyorsan üss a számra csak itt legyél kedves gyere
vissza gyorsan pörölj velem késő estig kedves
gyere vissza gyorsan tegyél próbát még utólszor
kedves gyere vissza gyorsan hallgasd el a buta
szavam kedves gyere vissza gyorsan tégy a
tűzre nagy lapáttal kedves gyere vissza gyorsan

VARGA GÁBOR:

Mert vagy

Vagy, mert embernek neveznek,
s úgy érzed, nem vagy állat?
Vagy, mert neveden szólítnak?
s szól a harang, ha vége a vidámságnak?
Vagy, mert tudod irányítani magad,
s nem tengődsz, hanem tengetik világodat?
Vagy, mert kézzel eszel finomat,
s így különb a bélésed, mit bőröd takargat?
Vagy, mert finomabbnak látszik a szerelmed,
pedig tudatod fölé emeled az ocsmányságod?
És mert élsz és vagy!, úgy azt hiszed,
hogy felette is élsz ennek a világnak?
Nem, csak az alja!, az alját nevelgeti
a világmindenség e földi bölcsőágyban,
utolsó maradékként, kibe
összeszórt mindent, s hogy összeállj,
hát gondolkodhattál, és ha már
ezt teheted, akkor tenned is kell!
mert ha nem is esnél szét, minek neveznének
téged, csupán halmozott anyagként?

Békefalvi András, III. éves építőmérnök-hallgató
Bloch Richárd, I. éves építészmérnök-hallgató
Dobos László, IV. éves építészmérnök-hallgató
Fejér László, I. éves építőmérnök-hallgató
Gara Péter, II. éves gépészmérnök-hallgató
Kegyes József, II. éves gépészmérnök-hallgató
R. Kovács Árpád, IV. éves építőmérnök-hallgató
Méhes Balázs, III. éves építészmérnök-hallgató
Petróczy Tamás, II. éves építészmérnök-hallgató
Torma Mária, III. éves vegyészmérnök-hallgató
Tóth Ferenc, III. éves villamosmérnök-hallgató
Varga Gábor, III. éves építőmérnök-hallgató
Varsányi Anikó, II. éves TTK-hallgató, a SZKÉNÉ tagja.

Varsányi Anikó:

SZÜLETŐBEN

Megint írt az a vén bolond — mondta a fiatalasszony két harapás között, és megsózta a vajas kenyerét.

— Ne sózz mindent annyira! — mordult rá a fiú idegesen. — Mondta az orvos, hogy lehetőleg sótlanul egyél.

— Mi bajod van? — kérdezte csodálkozva az asszony. — Utálatos vagy.

— Szeretném, ha vigyáznál magadra — mormog a férje. — Kilencedik hónapban már illenék betartani az orvosi utasításokat.

Nem néz a feleségére, lehajtott fejjel kavargatja a kávéját.

— Olyan, mint egy durcás kisfiú — gondolja az asszony. — És kopaszodik. Istenem, huszonhárom éves, és kopaszodik.

Nehézkesen föláll, kifeszíti a derekát és kezével végigmasszírozza a gerincét.

— Kérsz még valamit? Nyitok egy befőttet.

— Mit ugrálsz? Ülj le.

— Jól van, csak megkérdeztem, hogy befejezted-e már a vacsorát, vagy kérsz még valamit. De harapós vagy ma.

Hirtelen hangot vált.

— Ez sokkal rosszabbat tesz nekem, mint a só — nyafogja csücsörítő kedvességgel, azon a hangon, amelyet a nők mindig bevetnek, ha gyöngeségükkel akarnak elérni valamit a férfiaknál, ami erővel nem sikerült.

— Én kedves vagyok hozzád, te meg...

— Mit írt az öregasszony?

— Ugyanaz a szöveg. Hogy szívesen küld a gyereknek akármit, már rég meg is vette volna, de nem akar olyat, amit nem tudunk használni, szóval...

— Miért nem írod már meg neki, hogy nincs szükségünk semmire. A gyereknek meglesz mindene.

— Meg, hogy nem érti, miért nem válaszolunk már a harmadik levelére, biztos, nem kaptuk meg. Mert azt írja, biztosan jól jön nekünk akármi — folytatná az asszonyka rendületlenül, tudva, hogy most a legkényesebb pontot érinti, a férje büszkeségét — tekintve, hogy te egyetemista vagy, és az ösztöndíjadon kívül nincs kereseted. A mestervívók halálos biztonságával viszi be a találatot. Az ördög tudja, miért, a fiú mindig pártját fogja a bolondos vénasszonynak.

— Ahhoz neki semmi köze! — harap rá az ifjú férj. — Minket ne sajnáljon senki. Úgy élünk, ahogy nekünk jó. Eddig is megéltünk.

— Igen ám, de egy hónap múlva már hárman leszünk, és a tisztelt apajelölt csak egy esztendő múlva lesz önálló kereső.

— Akkor mi a fenének jöttél hozzám? Egyáltalán, a gyereket is te akartad!

Rácsap az asztalra, megcsörrennek az üres kávéscsészék.

— Először is, ne ordíts.

— Én nem ordítok.

— Ezt különben sem én mondom, hanem az a vén bolond. Felajánlotta, hogy támogatja a gyereket. Neki úgy sincs senkije.

— Kértelek már, hogy ne nevezd vén bolondnak. Ez az állandó jelző.

— Mert csakugyan vén is, bolond is! — kuncog a fiatalasszony. Újra előveszi a gügyögést. — Ha egyszer valaki vén is, bolond is, akkor ő egy vén bolond, nem gondolod, szívecském?

A fiú lemondóan sóhajt, és bánatosan nézi a feleségét. Egyáltalán nem tudja, mit válaszoljon neki. A tisztelt apajelölt szomorúan érzi, hogy még férjnek is nagyon kezdő.

— Légy szíves, szépen írd meg neki, hogy nagyon szépen köszönjük, de nincs szükségünk semmire. Te jól keresel, a férjednek ösztöndíja van, meg egy csomó tanítványa — ezt hangsúlyozza — hallod, azt is megírhatod, hogy nem lopom a napot, hanem tanítok, és dolgozom anyit, amennyi belé fér.

— Igenis. — Veti közbe álszent, figyelő arccal a nő, olyan hangon, hogy világosan azt jelentse ez az „igenis", hogy eszébe sincs mindezt megírni. — És még mit üzensz neki, drágám?

A fiú rámered. Érzi a gúnyt a felesége hangjában, de nem tudja, mit jelent.

— Megírhatod neki, hogy küldhet valami apróságot, babaholmit, vagy mit tudom én, ha ez éppen jólesik neki — vágja rá bosszúsan. — És hagyjon békén minket.

— Nahát, nagyon tévedsz, ha azt hiszed, hogy én ezt mind szépen megírom neki, és akkor békén fog hagyni.

Nagy levegőt vesz, hangosan.

— Akkor kezdi majd csak igazán. Nem lesz életünk tőle. Látod, kétszer nem válaszoltam már neki, ebből is érthetett volna, ha éppen akar. De ennek egész nap más dolga sincs abban a koszos kis faluban, mint egyszer egy hónapban felvenni a nyugdíját, és leveleket irkálni mindenfelé. Jaj lenne nekünk, ha én ezt megírnám. A végén még föl akarna jönni Pestre, felajánlaná, hogy segít nekem a gyerek mellett, mindenbe beleszólna, nem tehetnék egy hamutálcát odább anélkül, hogy arról véleménye ne lenne.

— Hát akkor ne írj neki. Rendben van, meggyőztél — sóhajt az ifjú férj, és gyorsan kinyitja az újságot, hogy véget vessen a vitáknak. Azután hirtelen pislogni kezd az újság mögött, a torkát köszörüli, hümmög. Mert eszébe jut, hogy ugyanezt csinálta minden este az apja. Az anyja meg rákezdte a veszekedést az újság miatt, hogy egész nap nincs otthon, és már a vacsora közben sem lehet vele egy szót váltani, örökké az utálatos újság... Szaporán hunyorog, mikor rájön, miért is bújt apja minden este a jó széles, fehér papír mögé. Szégyelli magát.

Tulajdonképpen nem tehetek róla, hogy annak idején szerelmes volt az apámba, — jegyzi meg dörmögve, engesztelően; és gyanús hirtelenséggel összecsapja az újságot, leteszi az asztalra, és szóralkozottan veregeti. — Nem írnak ebben a vacakban semmi értelmeset. Az asszony mindebből semmit sem vesz észre. Feláll, és kezd rárakodni a tálcára. Érzi, hogy ő győzött.

— Apád tíz éve halott. — mondja csendesen. — Nem lehet halottakból élni. Nekünk különben sem volt semmi közünk az egészhez. Apád elvett egy másik nőt...

— Az anyámat.

— ...és kész. Mi erről nem tehetünk. Nem szabad belekezdeni, mert nem tudjuk befejezni.

Felemeli a tálcát, és egy pillanatig mintha tétovázna. A fiú felugrik.

— Majd segítek.

— Maradj csak, — mosolyodik el a kis nő, és egy futó csókot nyom a férje fejebúbjára. — Egy tálcától még nem lesz semmi bajom. Egyébként kopaszodsz.

— Tudom, — feleli lemondóan a leendő atya. — Készülök a családfő szerepre.

A fiatalasszony mégegyszer megáll az ajtóban.

— Tudod... talán mégis kellene valamit válaszolni... dehát végülis nem tehetünk róla, hogy szerelmes volt az apádba.

Kisurran. A fiú csodálkozik. Őszintén nem érti a dolgot. Nagyon kezdő még.

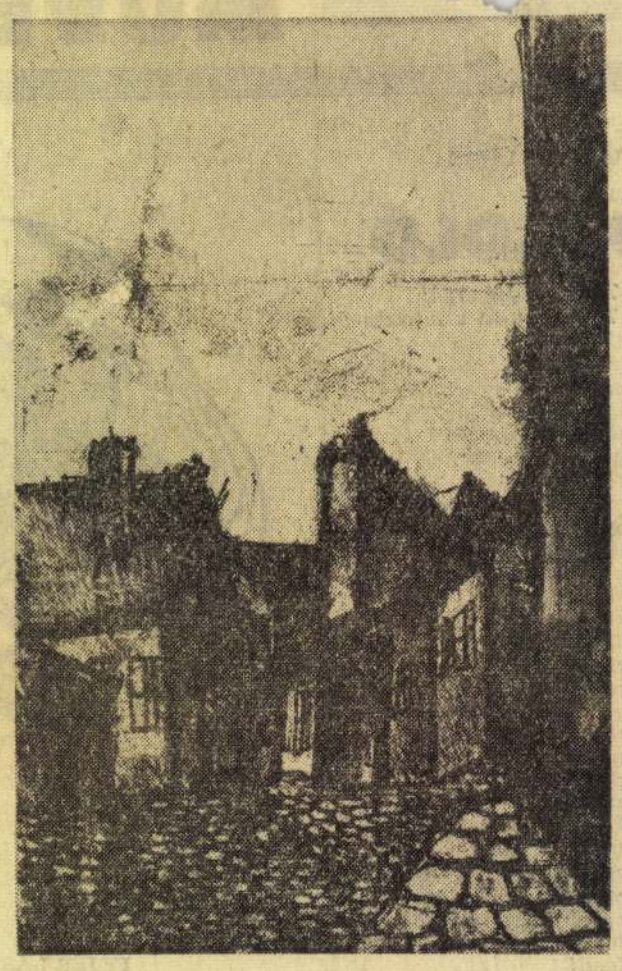

BLOCH RICHÁRD RAJZAI

TÓTH FERENC

NEMEK

Tudom, hogy nem akarok fülledt szobák
zsarnoka lenni
a Te zsarnokod s leendő gyermekeim mindig tiszteletet parancsoló, szószék-nyelvű apja

nem akarok egy tudatlan s zárt közösség
(látszólag mindent-tudó) tudatlan polihisztora lenni

nem akarok megfutamodni, hallva földünket
rengető dobolások morajá, sűketséget mímelve ájtatos képpel

nem akarok a rámtenyerülő piszokba fullni
borba ölni a tett csirájá bátorságom hiányában

nem nyugtatnak meg a templomokban meghallgatott fohászok

a vidéki házak kivülről figyelt látszólagos nyugalma

a békéről kimondott családi következtetések

életem túlbiztositott helyzete
s a beigért szép-futású pálya

Fulladozom a kimondott nemek között, kinevetnek magambirkózásom miatt, öklüket rázzák a jótevőim: elég a „lelkizésből", menjek az ördögbe „kiagyalt" dolgaimmal

folyik a harc
megoldó-válaszokat
igényel már az agy
I g e n e k e t
feleletet a nemekre

feleletet, feleletet, feleletet, feleletet, feleletet, feleletet.

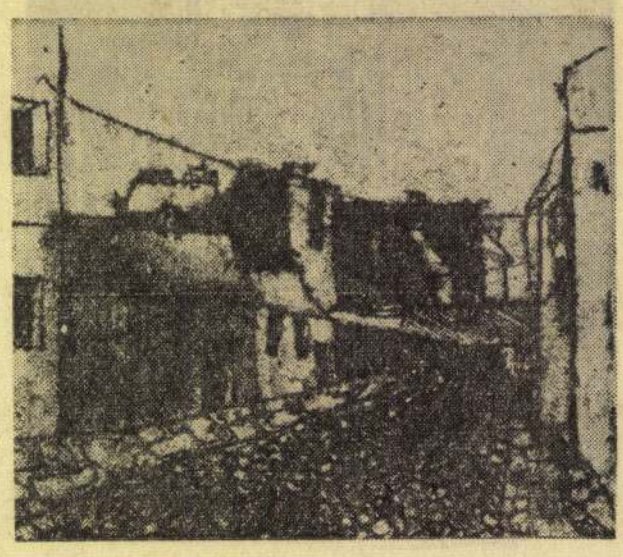

Dobos László:

FALAK

Emberarcokból épül a fal
mind élő, mind eleven
habarcsközönnyel világot
évit

Kőmíves Kelemen
én, vagy te
— mindegy —
vagyunk a fal
vagyunk a mester is...

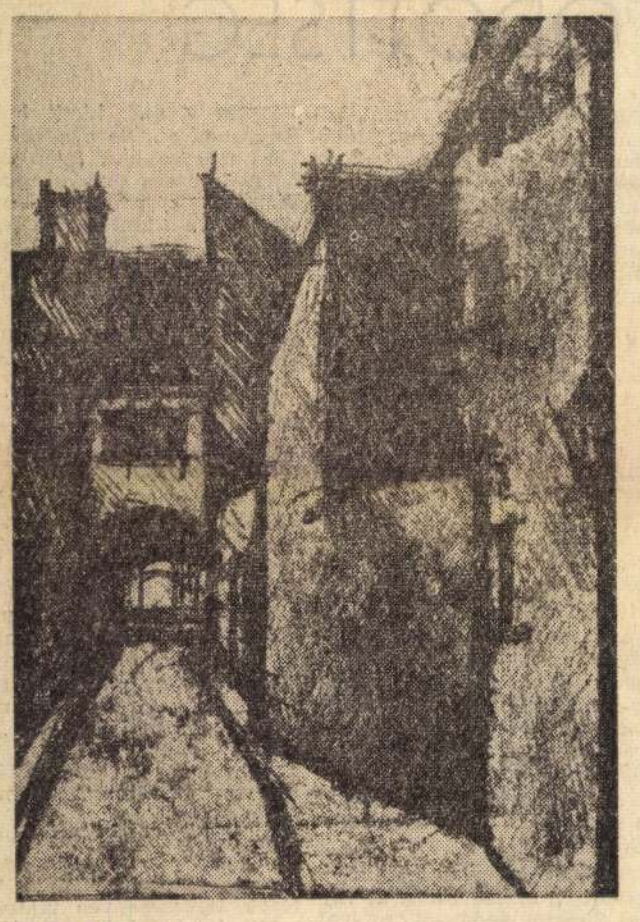

TÓTH FERENC

Visszahívó

Kedves gyere vissza gyorsan szikkadozom s már kihűl
a testem kedves gyere vissza gyorsan tégy a tűzre
nagy lapáttal kedves gyere vissza gyorsan keserű
szám szótlan csattog kedves gyere vissza gyorsan
kitárt kezem kővé válik kedves gyere vissza
gyorsan kókadt fejem verem falba kedves gyere
vissza gyorsan szemem lesi tested nyomát
kedves gyere vissza gyorsan ágyam nyüszít nem
fogad be kedves gyere vissza gyorsan félek nagyon
nincsen nyugtom kedves gyere vissza gyorsan szelid
vagyok üt a bánat kedves gyere vissza gyorsan
házat gyújtok magamra itt kedves gyere vissza
gyorsan üss a számra csak itt legyél kedves gyere
vissza gyorsan pörölj velem késő estig kedves
gyere vissza gyorsan tegyél próbát még utólszor
kedves gyere vissza gyorsan hallgasd el a buta
szavam kedves gyere vissza gyorsan tégy a
tűzre nagy lapáttal kedves gyere vissza gyorsan

VARGA GÁBOR:

Mert vagy

Vagy, mert embernek neveznek,
s úgy érzed, nem vagy állat?
Vagy, mert neveden szólítnak?
s szól a harang, ha vége a vidámságnak?
Vagy, mert tudod irányítani magad,
s nem tengődsz, hanem tengetik világodat?
Vagy, mert kézzel eszel finomat,
s így különb a bélésed, mit bőröd takargat?
Vagy, mert finomabbnak látszik a szerelmed,
pedig tudatod fölé emeled az ocsmányságod?
És mert élsz és vagy!, úgy azt hiszed,
hogy felette is élsz ennek a világnak?
Nem, csak az alja!, az alját nevelgeti
a világmindenség e földi bölcsőágyban,
utolsó maradékként, kibe
összeszórt mindent, s hogy összeállj,
hát gondolkodhattál, és ha már
ezt teheted, akkor tenned is kell!
mert ha nem is esnél szét, minek neveznének
téged, csupán halmozott anyagként?

Békefalvi András, III. éves építőmérnök-hallgató
Bloch Richárd, I. éves építészmérnök-hallgató
Dobos László, IV. éves építészmérnök-hallgató
Fejér László, I. éves építőmérnök-hallgató
Gara Péter, II. éves gépészmérnök-hallgató
Kegyes József, II. éves gépészmérnök-hallgató
R. Kovács Árpád, IV. éves építőmérnök-hallgató
Méhes Balázs, III. éves építészmérnök-hallgató
Petróczy Tamás, II. éves építészmérnök-hallgató
Torma Mária, III. éves vegyészmérnök-hallgató
Tóth Ferenc, III. éves villamosmérnök-hallgató
Varga Gábor, III. éves építőmérnök-hallgató
Varsányi Anikó, II. éves TTK-hallgató, a SZKÉNÉ tagja.

Varsányi Anikó:

SZÜLETŐBEN

Megint írt az a vén bolond — mondta a fiatalasszony két harapás között, és megsózta a vajas kenyerét.

— Ne sózz mindent annyira! — mordult rá a fiú idegesen. — Mondta az orvos, hogy lehetőleg sótlanul egyél.

— Mi bajod van? — kérdezte csodálkozva az asszony. — Utálatos vagy.

— Szeretném, ha vigyáznál magadra — mormog a férje. — Kilencedik hónapban már illenék betartani az orvosi utasításokat.

Nem néz a feleségére, lehajtott fejjel kavargatja a kávéját.

— Olyan, mint egy durcás kisfiú — gondolja az asszony. — És kopaszodik. Istenem, huszonhárom éves, és kopaszodik.

Nehézkesen föláll, kifeszíti a derekát és kezével végigmasszírozza a gerincét.

— Kérsz még valamit? Nyitok egy befőttet.

— Mit ugrálsz? Ülj le.

— Jól van, csak megkérdeztem, hogy befejezted-e már a vacsorát, vagy kérsz még valamit. De harapós vagy ma.

Hirtelen hangot vált.

— Ez sokkal rosszabbat tesz nekem, mint a só — nyafogja csücsörítő kedvességgel, azon a hangon, amelyet a nők mindig bevetnek, ha gyöngeségükkel akarnak elérni valamit a férfiaknál, ami erővel nem sikerült.

— Én kedves vagyok hozzád, te meg...

— Mit írt az öregasszony?

— Ugyanaz a szöveg. Hogy szívesen küld a gyereknek akármit, már rég meg is vette volna, de nem akar olyat, amit nem tudunk használni, szóval...

— Miért nem írod már meg neki, hogy nincs szükségünk semmire. A gyereknek meglesz mindene.

— Meg, hogy nem értő, miért nem válaszolunk már a harmadik levelére, biztos, nem kaptuk meg. Mert azt írja, biztosan jól jön nekünk akármi — folytatná az asszonyka rendületlenül, tudva, hogy most a legkényesebb pontot érinti, a férje büszkeségét — tekintve, hogy te egyetemista vagy, és az ösztöndíjadon kívül nincs kereseted. A mestervívók halálos biztonságával viszi be a találatot. Az ördög tudja, miért, a fiú mindig pártját fogja a bolondos vénasszonynak.

— Ahhoz neki semmi köze! — harap rá az ifjú férj. — Minket ne sajnáljon senki. Úgy élünk, ahogy nekünk jó. Eddig is megéltünk.

— Igen ám, de egy hónap múlva már hárman leszünk, és a tisztelt apajelölt csak egy esztendő múlva lesz önálló kereső.

— Akkor mi a fenének jöttél hozzám? Egyáltalán, a gyereket is te akartad!

Rácsap az asztalra, megcsörrennek az üres kávéscsészék.

— Először is, ne ordíts.

— Én nem ordítok.

— Ezt különben sem én mondom, hanem az a vén bolond. Felajánlotta, hogy támogatja a gyereket. Neki úgy sincs senkije.

— Kértelek már, hogy ne nevezd vén bolondnak. Ez az állandó jelződ.

— Mert csakugyan vén is, bolond is! — kuncog a fiatalasszony. Újra előveszi a gügyögést. — Ha egyszer valaki vén is, bolond is, akkor ő egy vén bolond, nem gondolod, szívecském?

A fiú lemondóan sóhajt, és bánatosan nézi a feleségét. Egyáltalán nem tudja, mit válaszoljon neki. A tisztelt apajelölt szomorúan érzi, hogy még férjnek is nagyon kezdő.

— Légy szíves, szépen írd meg neki, hogy nagyon szépen köszönjük, de nincs szükségünk semmire. Te jól keresel, a férjednek ösztöndíja van, meg egy csomó tanítványa — ezt hangsúlyozza — hallod, azt is megírhatod, hogy nem lopom a napot, hanem tanítok, és dolgozom anyit, amennyi belé fér.

— Igenis. — Veti közbe álszent, figyelő arccal a nő, olyan hangon, hogy világosan azt jelentse ez az „igenis", hogy eszébe sincs mindezt megírni. — És még mit üzensz neki, drágám?

A fiú rámered. Érzi a gúnyt a felesége hangjában, de nem tudja, mit jelent.

— Megírhatod neki, hogy küldhet valami apróságot, babaholmit, vagy mit tudom én, ha ez éppen jólesik neki — vágja rá bosszúsan. — És hagyjon békén minket.

— Nahát, nagyon tévedsz, ha azt hiszed, hogy én ezt mind szépen megírom neki, és akkor békén fog hagyni.

Nagy levegőt vesz, hangosan.

— Akkor kezdi majd csak igazán. Nem lesz életünk tőle. Látod, kétszer nem válaszoltam már neki, ebből is érthetett volna, ha éppen akar. De ennek egész nap más dolga sincs abban a koszos kis faluban, mint egyszer egy hónapban felvenni a nyugdíját, és leveleket irkálni mindenfelé. Jaj lenne nekünk, ha én ezt megírnám. A végén még föl akarna jönni Pestre, felajánlaná, hogy segít nekem a gyerek mellett, mindenbe beleszólna, nem tehetnék egy hamutálcát odább anélkül, hogy arról véleménye ne lenne.

— Hát akkor ne írj neki. Rendben van, meggyőztél — sóhajt az ifjú férj, és gyorsan kinyitja az újságot, hogy véget vessen a vitáknak. Azután hirtelen pislogni kezd az újság mögött, a torkát köszörüli, hümmög. Mert eszébe jut, hogy ugyanezt csinálta minden este az apja. Az anyja meg rákezdte a veszekedést az újság miatt, hogy egész nap nincs otthon, és már a vacsora közben sem lehet vele egy szót váltani, örökké az utálatos újság... Szaporán hunyorog, mikor rájön, miért is bújt apja minden este a jó széles, fehér papír mögé. Szégyelli magát.

Tulajdonképpen nem tehetek róla, hogy annak idején szerelmes volt az apámba, — jegyzi meg dörmögve, engesztelően; és gyanús hirtelenséggel összecsapja az újságot, leteszi az asztalra, és szórakozottan veregeti. — Nem írnak ebben a vacakban semmi értelmeset. Az asszony mindebből semmit sem vesz észre. Feláll, és kezd rárakodni a tálcára. Érzi, hogy ő győzött.

— Apád tíz éve halott, — mondja csendesen. — Nem lehet halottakból élni. Nekünk különben sem volt semmi közünk az egészhez. Apád elvett egy másik nőt...

— Az anyámat.

— ...és kész. Mi erről nem tehetünk. Nem szabad belekezdeni, mert nem tudjuk befejezni.

Felemeli a tálcát, és egy pillanatig mintha tétovázna. A fiú felugrik.

— Majd segítek.

— Maradj csak, — mosolyodik el a kis nő, és egy futó csókot nyom a férje fejebúbjára. — Egy tálcától még nem lesz semmi bajom. Egyébként kopaszodsz.

— Tudom, — feleli lemondóan a leendő atya. — Készülök a családfő szerepre.

A fiatalasszony mégegyszer megáll az ajtóban.

— Tudod... talán mégis kellene valamit válaszolni... dehát végülis nem tehetünk róla, hogy szerelmes volt az apádba.

Kisurran. A fiú csodálkozik. Őszintén nem érti a dolgot. Nagyon kezdő még.

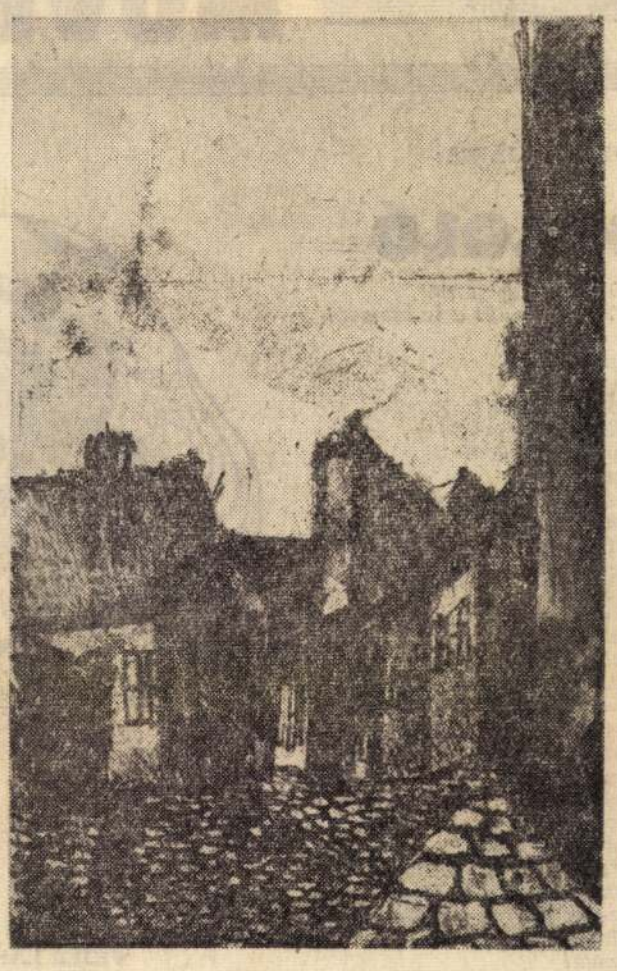

BLOCH RICHÁRD RAJZAI

TÓTH FERENC

NEMEK

Tudom, hogy nem akarok fülledt szobák
zsarnoka lenni
a Te zsarnokod s leendő gyermekeim mindig tiszteletet parancsoló, szószék-nyelvű apja

nem akarok egy tudatlan s zárt közösség
(látszólag mindent-tudó) tudatlan polihisztora lenni

nem akarok megfutamodni, hallva földünket
rengető dobolások morajét, süketséget mímelve ájtatos képpel

nem akarok a rámtenyerülő piszokba fullni
borba ölni a tett csíráját bátorságom hiányában

nem nyugtatnak meg a templomokban meghallgatott fohászok

a vidéki házak kívülről figyelt
látszólagos nyugalma

a békéről kimondott családi következtetések

életem túlbiztosított helyzete
s a beigért szép-futású pálya

Fulladozom a kimondott nemek között, kinevetnek magambirkózásom miatt, öklüket rázzák a jótevőim: elég a „lelkizésből", menjek az ördögbe „kiagyalt" dolgaimmal

folyik a harc
megoldó-válaszokat
igényel már az agy
I g e n e k e t
feleletet a nemekre

feleletet, feleletet, feleletet, feleletet, feleletet, feleletet.

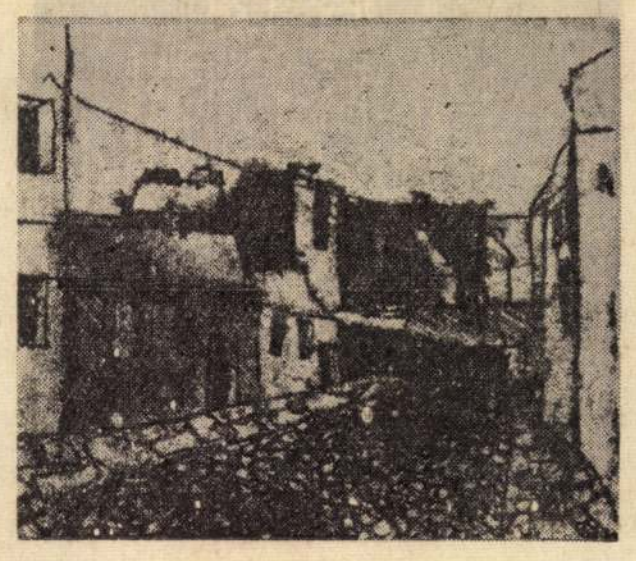

MŰVÉSZETI MELLÉKLET I.

TORMA MÁRIA:

DALOLÓ

Te napsugár arcú!
Tiszta égbolt a te szemed!
Te lennél a
napom, éjem
vigasztalóm,
örök ünnepem
szürke ködben
egyetlen fényem
sötétségben.
Lennék veríték-törlő
nyári kendőd,
téli fagyban,
zuzmarában
melegítőd.
Hűvös estén
válladra boruló
meleg,
fázó tested átjáró,
porcikánként melegítő
ételed.
Harmatkönnyű,
agyfrissítő
őszi eső,
kacagó
nyárban szalado
pergő szíveket kavaró
virágillatú széllel szálló
kezedet szorosan fogó
bolond, bolond,
bolond!

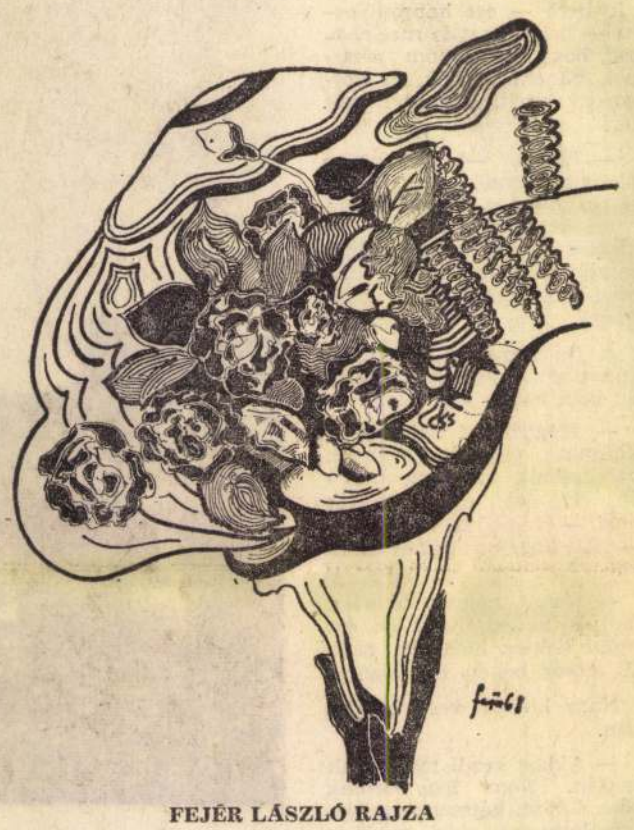

FEJÉR LÁSZLÓ RAJZA

Kegyes József

A FUTÓ

Közönyösen beszélgetett. Nem tudott semmire koncentrálni. Hangokat hallott, biztosan jó tanácsok, de valahogy értelmük nem jutott el tudatáig. Kicsit pihent, megevett egy szelet csokoládét. Érezte, terelik egy vonal felé, hagyta magát. A rajtpisztoly dörrenésére tért kicsit magához, lábai már ösztönösen vitték előre. Nem is akart elindulni ezen a versenyen, nem bízott magában. Az utóbbi hetekben valahogy észrevétlenül kihalt belőle a hit, a bizalom. Nem látott semmiben célt, szinte csak vegetált, nem is élt. A mezőny lassan széthúzódott. Előtte kisebb boly, ők voltak az élen. Egy piros sapkát látott maga előtt, ütemesen hullámzott le, föl, le, föl. Nem érzett semmit, fizikailag pihent volt. Csak ragadj az élbolyra, emlékszik egy pillanatra edzője szavára. Könnyű ezt mondani, még legalább negyven kilométer. Mint gép, lépkedett, monoton, érzéketlen. Ő rá gondolt szüntelen. Most nincs itt. Régebben mindig eljött, drukkolt, várta a célban, s vígasztalta, ha valami nem sikerült. Mennyire egyetértettek mindenben, s most mégis úgy érzi, megszűnt köztük a régi összhang. Nem váltak el, nem veszekedtek hangosan, bár volt köztük több vita. Néha még találkoznak, emlékeznek. A fiú még most is bizakodik, talán újra egymásra találnak. Lassan fárad, érzi, közeleg a holtpont. Még ez is. Gyakran nem volt ereje ezen a nehéz szakaszon átküzdeni magát. Pedig tehetséges, gyakran végez az elsők közt, de tud kiábrándítóan utolsó lenni. S ő ezért gyakran szemére vetette, miért vesz mindent olyan könnyen, miért nincs benne erő, kitartás, kötelességérzet. Sokban igaza van.

Most mintha eltűnt volna előle a piros sapka. Lemaradt, vagy kiált? Nem figyelte. Izmai mindjobban elmerevedtek. Kapkodott a levegőért. Kínlódva tett meg minden lépést. Itt ha átjut, minden jó. Feladja? Miért úzi most magát? Igen. Nincs kitartás benne. Most ő is itthagyta, pedig milyen rossz egyedül. Ha tudná, most is várják a célban, izgulnak érte — erőt adna. Feladja? Nem. Már annak sincs értelme. Kezét szorosan ököllbe szorítja, fut tovább, levegőt alig kap, szeme előtt fényes karikák táncolnak. Még szerencse, hogy az út most egyenes. Nem tudja megválaszolni önmagának, miért is fut most, mi ad erőt. Észreveszi, hogy többen is megelőzik.

Tüdeje zihál még, de lába izmai rendbejöttek, viszik előre. Keserűen gondol az előtte levő kilométerekre. Beér majd a célba, valahol a középmezőnynyel. Feljegyzik: futott még... Lezuhanyozik, sétál egy kicsit, kimegy a Duna-partra. A folyót mindig nagyon szerette. Órákig tudta nézni nyugodt hömpölygését. Most azonban minden oly más. Miért? Talán mert nem várják, senkinek nem hiányzik. Nem tud küzdeni, kitartani. De miért nem! Most mégis úgy érzi, kell, önmagáért, az önmagába vetett hitért. Valaki befut melléje, beszél hozzá, de nem érti. Fut tovább. Felkap egy poharat, iszik pár kortyot. Lassan légzése is helyreáll. Most már egészen könnyűnek érzi magát, léptei légiesek. Megcélozza a már ismerős piros sapkát. Utoléri, meg is előzi. Fejét lehajtja, nem néz körül, csak az útszegély vezeti. Arra gondol, milyen is lett volna együtt, ha tud küzdeni, harcolni, s nem veszi oly könnyen az életet. Keserű mosoly — az elmulasztott boldogság. De igenis, meg fogja mutatni, hogy tud első lenni, van ereje, kitartása. Talán titkon ezért is indult ezen a maratonin. Megy előre, mindig csak előre, társai lassan lemaradnak. Előtte, elég messze futnak még ketten. Nem érez s nem gondol már semmit. Csak az vibrál benne; én voltam a rossz, a gyenge. Nem tudja, mennyi van még hátra, a fordulón régen túljutott már. Menekülni szeretne önmaga elől is. Felnéz. Házakat lát. Már nem lehet a cél messze. Leszegi tekintetét, keserű elszántsággal teszi egyik lábát a másik elé. Szeretne már túllenni az egészen. Fáradt. Most aludni lenne jó. Pihenni. Meg sokat kellene tanulni. De minek? Neki még sohasem sikerült semmi igazán, soha. Most mégis erőt vesz magán, mindent bele, legalább egyszer csináljak becsületesen valamit. Már nagyon fárad.

Még ötezer méter. S halad egyre előbbre, előbbre. Harcol saját gyengeségével, sikertelenségével. Meg akarja mutatni, tud ilyen is lenni. Megmutatni, de kinek? Ő most nincs itt, talán nem is érdekli már, mi van vele. Kérdések vannak agyában, de nem tud már válaszolni. Erejét a végsőkig megfeszíti. Most már emberek veszik körül az utat. Ezt nem is látja. Csak az van előtte: a célnál nem várja senki. Megy előre, körülötte tapsolnak, nem hallja; igen akarok, kell megmutatni. Beér a stadionba. Már csak méterek. Befut a célba. Hirtelen körülveszik, az emberek mosolyognak rá, ölelgetik, szorongatják a kezét. Az arcok mind elmosódnak. Nagyon elfáradt. Lefekszik a fűre. Lassan ráeszmél, hogy győzött. Ő nincs itt. Mégis örül, most nagyon nyugodtnak érzi magát. Lelkiismerete rendben van. Társaival együtt legyőzte gyengeségét is. Nyert. Igen. Hitet nyert, hitet önmagában.

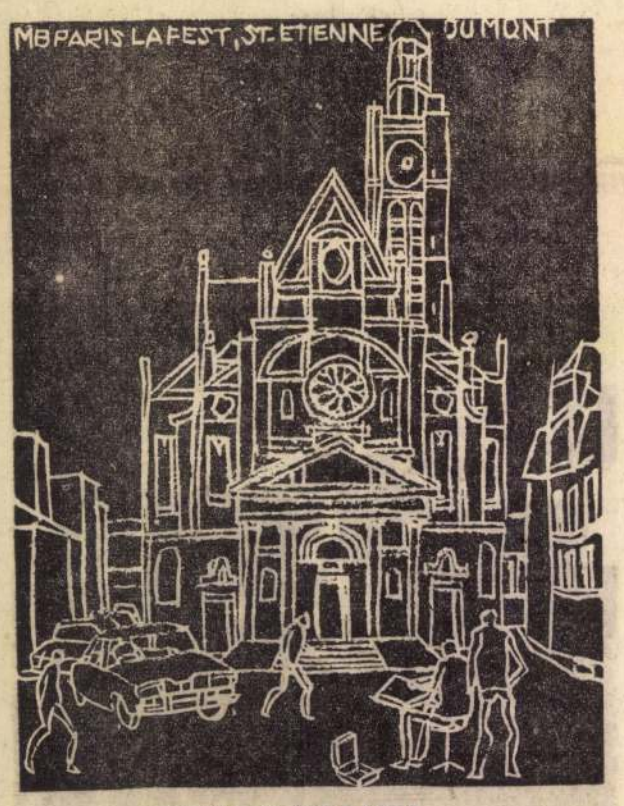

MÉHES BALÁZS RAJZA

R. Kovács Árpád

SÉRTŐDÖTTSÉG

A kisfiúnak ferde vágású szeme, kerek, csikófrizurás feje és nagyon rossz kedve volt.

A poros padláson álldogált, és a sors keserű igazságtalanságain gondolkozott. Elnadrágolta az anyja, és most, miután kibőgte magát, nem tudott mást kitalálni, mint felköltözni a padlásra. Magára zárta az ajtót, és várta, hogy valaki törődjön vele, de senki sem próbálta az ajtót kinyittatni vagy dörömbölni. Várta volna, hogy szóljanak hozzá, s folytatódjon az igazságtalanságsorozat, esetleg feljöjjön a nagymamája, és próbálja megvigasztalni, és ő mindezt büszkén elutasítsa.

Valami furcsa örömmel töltötte el, hogy vele tulajdonképpen rosszul bánnak most szülei, de a kutya sem törődött vele.

Márta néni hangját hallotta az udvarról. Terítsek, tanárnő? — kérdezte a hang.

Edénycsörgést fogott fel füle, és gyomra azonnal konstatálta, hogy éhes.

Az undok Zsuzsi és Gyurka már biztos ott sündörög — gondolt unokatestvéreire.

Egy pillanatra az jutott eszébe, ki kellene nyitni az ajtót, és lemenni ebédelni. Aztán dacosra húzta a száját, és mérgesen gondolt önmagára, hogy tud ilyen kis semmiségért, egy ebédért megbocsátani anyjának, aki pedig igazságtalanul, igenis, igazságtalanul — próbálta magát újra méregbe hozni — megpofozta őt, s szemtelen disznónak nevezte.

Az önérzetén esett csorba egyre kisebbnek tűnt, ahogy az edénycsörgés erősödött. Unottan megpiszkálta az orrát, aztán zsebkendőt keresett mindenféle gyanús külsejű dolgok között zsebében, de nem talált, így hát szétmázolta arcán a könnyet, és még maszatosabb lett. Vékony koszcsíkok barázdálták kerek, tatár vágású arcát.

O daállt az egyik gerenda mellé, unottan lepöckölt egy pókot. Rábámészkodott a napsugárban megcsillanó, portól lepett hálóra.

Hamarosan felfedezte azt a ragyogó játékot, hogy köpésekkel elszakíthatja a hálót. Sajnos, nyáltartalékai elég szegényesek voltak, így egy idő után kénytelen volt kigombolni sliccét, és így próbált szerencsét.

Most már sokkal jobban sikerült a művelet. Hamarosan készen is lett vele. A hálót a gerendán már csak vízgyöngyöktől csillogó néhány szálacska mutatta, no meg a padlás poros tégláin egy gyorsan felszívódó kis folt.

A pók ijedten figyelt kifelé a sarokból, ahova az áradat elől húzódott.

Begombolta nadrágját. Elégedettség érzése futott át rajta. Sírástól bedagadt pofával, de vigyorogva nyugtázta a jól sikerült rombolást.

Lépett néhányat. Szállt a por léptei nyomán, odaállt a polc elé, amelyen unott rendben sorakoztak az első világháború híres krónikái.

Szerette összetúrni a könyveket, melyeket aztán nagyanyja újra öszerakott enyhe morgások közepette.

Ráfújt az állvány mellett álló rossz székre, por került így újra arcára.

Leült. A szék kicsit imbolyogva ugyan, de megtartotta. Újra mérges lett, fején pókhálóval, dacos arcával, tönkremaszatolt, piszkos körmű kezével nem keltette a „nagymama madárkája", a mintagyerek benyomását.

A délelőtt eseményeire gondolt, arra, hogy milyen jót játszottak unokatestvéreivel, s milyen jól sikerült Gyurkával verekednie.

No, legalább őt egy kicsit helybenhagytam, s ez az érzés jólesően csökkentette sérelmének nagyságát.

Aztán elment a jókedve. Mihelyt megjött a mamája, rendet csinált, s milyen igazságtalanul. Látva, hogy bőg Gyurka, hát őt is kiosztotta.

Hiába emlegette, hogy unokaöccsének megverésében a puszta nevelési szándék vezérelte, fenekén egyre csak szaporodtak az ütések. Igaz, nem is az ütés fájt, hiszen az „ördögbőr" nadrág felfogta az amúgy sem túl erős sújtásokat, így inkább csak a mozdulat maradt meg.

Roppantúl meg volt sértve, és bőgött. Az önérzetén esett csorba fájt inkább, mint testének legérzékenyeb tájéka.

Mihelyt befejezte mamája a fenyítést, ő dühödten átrohant a lakáson, fel a padlásra. Most itt ül az enyhén bicegő széken, fejére száll a por.

Le kellene menni. Éhes vagyok — gondolta.

Harciasságának már a nyomai is elszálltak. Lentről csörgött az ebédzaj, Gyurka Zsuzsi nevetése hallatszott. Édesapja hangja is feljutott hozzá.

Már nagyon lekívánkozott. Mikor kopogást hallott, alázatosan kinyitotta az ajtót. Kicsit még szipogott, inkább csak a rend kedvéért. Aztán békésen tűrte, hogy megmossák a kezét és könnytől maszatos arcát.

Leült az asztalhoz Zsuzsi és Gyurka közé. Résztvevő tekintetük egészen megvigasztalta.

Csendesen enni kezdett.

PETRÓCZY TAMÁS

Az idő és a lány

Cigarettám nagyobbik fele
s egy egész között 2 percem maradt
Mit kezdjek most? Hogy remélhessek
számolok lassan 2x60-at

Órám másodpercmutatója
mindig újra ugyanarra halad
Ha rá figyelnék — elszédülnék
s nem látnám többé a pillanatokat

Emlékszel? Éppen most...
eltört egy pillanat
Szánkban ugyanekkor
megolvadt a zamat

Alszol most Arcom az arcodba épül
Leheletem a lélegzeted
Nem látok már a Te szemed nélkül —
ha felébredtél majd én is ébren leszek

Miután elmentél
nagyon éhes lettem
Ott a bódéban egy
forró lángost vettem
Rágcsáltam lépdeltem
s kettőnkre gondoltam
Eleredt az eső
és hazaszaladtam

GARA PÉTER

Ismeretlen lányhoz

Hideg ujjak
Lapuló ördög leste álmaid
Zavard vissza őket hajad mögé
Magad mögé.
Jéggel ha gondolsz, gondolj fénnyel is,
s ha sebet ejt az éle
takard be gyapjú-önmagaddal
Tested színével,
dús hajaddal.

(„Apám a Nap
Szülte lányát, a Holdat
Közöttük forgok én, a Föld
Elvakítva és összezúzva
eltaszítva és visszahúzva
Boldog-bánatban gyászolom a sorsom
Felhő-párnával védve mellemet
Férfi nem látta égő köldököm
Vigyázz: figyellek.
Látlak: őrködöm.")

MEGJELENT A BUDAPESTI MŰSZAKI EGYETEM KISZ-BIZOTTSÁGÁNAK GONDOZÁSÁBAN
FELELŐS: ANTALOVITS MIKLÓS
ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KOPPÁNY ATTILA ÉS PAPP MÁRIÓ

BÉKEFALVI ANDRÁS RAJZA

Fejér László

1971 DEC 4 -

1021

FEJÉR LÁSZLÓ: HÁROMKIRÁLYOK

A JÓVÓ MÉRNÖKE
Budapest

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., Ülői út 61
Telefon: 136-068, 337-748, 340-726

A BUDAPESTI MŰSZ

XVIII. ÉVFOLYAM, 38. SZÁM ÁRA: 80

Közös g

Mindenekelőtt kategorikusan leszögezem; nem igaz, hogy a hallgató nem szeret tanulni. Hogy miért mondalról való megközelítésekor, de semmi esetre sem a szakmai tudás megkérdőjelezése, mert előadóink messzemenően

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 AUG 11

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

Fejér Károly

1021

Fejér 73.

Fejér László rajza

nak keresz
vertek a k
vel, nagy p
Műhelyekb
nyeket, ke
dolgoztak é
pen berend
lakóházak
tonságot. A
ténység. A
haldoklása
tette. Egyr
egyre inká
ma. A kereszténység központja Alba Regiára terelődött. Királyi város, királyi pompával. Furcsa ellentét, a pogány várost megtalálva, szekerekkel hordták a római köveket a keresztény király bazilikájához. A körmenetet és a miséket azóta is időtlen arcú római férfiak és klasszikus vonású nők szemlélik. A kereszténység merevsége és a latin verőfény ez egyszer összebékült a hatalmas bazilika tömegében.

II. Bár Romer Flóris már 1866-ban említést tesz a Tác határában eltemetett városról, 1958-ig említésre méltó munka igazából nem történik. Akkor kezdődik az óriási mező feltárása. Hogy valójában mekkora volt Gorsium? Mintegy két négyzetkilométerre becsülik nagyságát. Rétegesen ásták,

Vízisten, díszkútdombormű

Város van a határban. Igen. Előtűnik az első hófehér síremlék, aztán kitárulkozik egy kor.

Előttem a fórum a csonka díszkutakkal, kis liget közepén vízi szörnnyel birkózó gyerek torzója. Kerámia vízvezetékcsövek futnak a lábam alatt. Magas kerekű kocsin ül a hajtó, az állatok egyszerre lépnek — márványba befagyva a pillanat. Levelek, ágak, indák, jelvények. Hatalmas villa

Fejér László

P. Kúcs Juliazna: Talán
Mazzag István riállítása

Népszabadság, 1987. V. 27

HIVATALOS.

AZ ÉPITŐMESTERI KÉPZETTSÉG MEGVIZSGÁLÁSÁRA SZERVEZETT BIZOTTSÁG

Herceg Mór építőmesternek (Esztergom) április 16-án letett szakvizsgálat alapján a képesítő bizonyítványt kiadta.

MAGYAR ÉPITŐMESTEREK EGYESÜLETE.

A választmány ülése április 18-án. Elnök *Kauser* Gyula, jegyző *Miklós* Ede. Jelen vannak: *Ámon* József, *Benkó* Béla, *Bloch* Leó, *Dávid* Károly, dr. *Erős* Sándor, *Ehrenwald* Imre, *Havas* Sándor, *Hoffmann* Dezső, *Humayer* József, dr. *Kálmán* László, dr. *Kéler* Zoltán, *Koch* Károly, *Mann* József, *Marton* Ákos, *Mirgay* Gyula, *Rothauser* Lajos, *Réti* Benő, *Schneider* Róbert, *Sziklai* Zsigmond, *Wagner* Marcell és több egyesületi tag.

1. Az *elnök* bejelenti, hogy a március hó 28-án tartott közgyülésen megejtett választáson alelnök lett: Mann József és Graf Lajos; választmányi tagok lettek: Ámon József, Biró Gyula, Bloch Leó, dr. Erős Sándor, Jakabffy Ferenc, dr. Kálmán László, Kondor Márton, Rothauser Lajos, Szuchy János: pótló tagok: Benkó Béla, Havas Sándor, Hoffmann Dezső; Graf Lajos alelnök helyébe az elnök Benkó Béla pótló tagot hívja be választmányi tagul.

2. A mult ülés jegyzőkönyve felolvastatott és az elnök módosításával jóváhagyatott.

A mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére az elnök Marton Ákost és Bloch Leót jelöli.

3. A *titkár* felolvassa a kereskedelemügyi miniszterhez intézendő feliratot, melyben a közszállítási szabályzat sérelmes magyarázása és átalában az épitő ipar terén mutatkozó visszás állapotok javítására vonatkozó intézkedéseket kérünk.

Kauser Gyula elnök stiláris módosításokat ajánl, *Sziklai* Zsigmond javasolja, hogy a feliratot küldjük meg a kereskedelmi és iparkamarának, azzal, hogy hasonló szellemű felirattal támogassa felterjesztésünket. A választmány a javaslatokat elfogadja és utasítja az elnökséget azok sürgős végrehajtására.

4. A *titkár* a beérkezett ügydarabokról beszámolva felolvassa Alpár Ignác és Haaber Károly levelét, melyben az üdvözlést köszönik meg.

5. Felvételre jelentkezett: *Bachmann* Antal építőmester rendes főv. tagul, ajánlja dr. Kéler Zoltán és Pásztor Béla; *Dengler* Lajos építőmester rendes főv. tagul, ajánlja Benkó Béla és Bernáth Gyula. A választmány Bachmann Antalt és Dengler Lajost egyhangúlag rendes fővárosi tagul felveszi.

6. Sziklai Zsigmond javasolja, hogy tekintettel Biró Gyula kartársunk nemes adományára, melyet a könyvtár gyarapítására áldozott, küldessék ki egy bizottság, melynek a feladata lenne értékes szakkönyvek vásárlása.

A választmány a bizottságba Graf Lajos elnöklésével Biró Gyula, Balázs Farkas, Barcsay Lajos, Marton Ákos, Bloch Leó és Sziklai Zsigmondot küldi ki, azzal a meghatalmazással, hogy a könyvtár gyarapítására minden további bejelentés nélkül vásároljanak műveket az előirányzat keretében.

7. Réti Benő a betegsegítő pénztári járulékok kivetése ügyében szólal fel, mire az elnök megadja a kellő felvilágosítást.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést 8½ órakor bezárja.

BUDAPESTI ÉPITŐ-, KŐMŰVES-, KŐFARAGÓ- ÉS ACSMESTEREK IPARTESTÜLETE.

Elüljárósági ülés. Elüljáróságunk *Jakabffy* Ferenc ipartestületi elnök elnöklése mellett f. hó 16-án ülést tartott. Az ülésen mindenekelőtt 122 tanoncot avattak segéddé: 110 kőmívest, 2 kőfaragót, 8 ácsot, 1 stukaturost és 1 bétonost. A tanoncok közül 3 jeles és 14 jó eredménynyel végezte az iskolát, akik egy-egy Szent-László-érmet és könyveket kaptak jutalmul. A jeles tanoncok közt volt egy *Beke* Sándor nevű kőmíves tanonc, aki 1856. évben született; tehát 54 éves korában kezdte tanulni a mesterséget és öreg fejjel az iskolában is jeles eredményt ért el. A szabadulókhoz *Jakabffy* Ferenc ipartestületi elnök lelkes buzdító beszédet intézett, melyben őket további tanulásra és haladásra serkentette, hogy egykor maguk is mesterek lehessenek.

Az elnök jelentette, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet megalakulásakor ipartestületünk egy darab 1000 koronás alapító részjeggyel az Országos Központi Hitelszövetkezet alapítói sorába lépett. Alapítói részünket a hitelszövetkezetnek felmondtuk; de az igazgatóság arról értesített, hogy az alapító részjegyeket még nem fizetik vissza. Ez csak átírás útján történhetik meg, ha valaki más az alapítók közé akar lépni; de erre az esetre is már több előjegyzés van. Újból kérjük az Orsz. Központi Hitelszövetkezet igazgatóságát, hogy a legelső alkalommal a mi alapító üzletrészünket szíveskedjék átírni.

Az elnök bejelentette, hogy a VIII. Evkönyv kötés alatt van s legközelebb szét fog küldetni.

Jelentette az elnök, hogy a budapesti kőfaragó szövetség a kőfaragó munkák elszámoló tervezetét kidolgozta és elfogadás végett beküldötte. Felhivatott a kőfaragó szakosztály, hogy a tervezetet vizsgálja át és tárgyalja.

Bejelentette az elnök, hogy a postatakarékpénztárban elhelyezett tőkét a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankba helyezzük át, amely nagyobb kamatot fizet.

A folyó hó 16-án tartott tanoncszabadításkor Szent-László-érem és könyvjutalomban részesültek a következő tanoncok *jeles előmenetelért: Leeb* Ferenc, *Beke* Sándor és *Lojkovits* Károly kőművesek. *Jó előmenetelért: Neubrandt* János, *Krajcsovits* András, *Hinkó* Kálmán, *Skorupa* István, *Weichsl* Jakab, *Diera* János, *Täubel* Lajos, *Flasch* Henrik, *Skoda* József, *Partl* Rudolf, *Dobrovits* Károly, *Raszler* Mihály kőművesek, *Preising* Gyula ács- és *Sinkovics* János kőfaragó tanoncok.

Adakozások. *Balás* Farkas épitő mester a *pályadíj-alapra* 100 k.-t, *Sorg* Antal az *ipartestület segítő alapjára* 20 koronát, *Szilágyi* Lajos épitő mester a *Jakabffy-Ferenc-könyvalapra* 20 koronát és *Wieszt* Lőrinc kőműves iparos szintén a Jakabffy-Ferenc-könyvalapra 10 koronát adakozott. Az adakozóknak ezen az úton is köszönetet mond az elnökség.

Helyesbítés. Évi jelentésünkben a kőfaragó segédek kizárásáról szóló tudósítás kiegészítésre szorul. Megemlítendő ugyanis, hogy a kőfaragó segédek azt a törekvésüket, hogy a darabszámos munka eltörültessék, nem érték el. Az akkordmunkát fenntartották, sőt a műkőgyárosok is erre tértek át. A munkásközvetítés sem törültetett el; azt a változást tették, hogy a kőfaragó segédek nem a munkaközvetítőben írják alá a munkafeltételeket magában foglaló nyilatkozatot, hanem a kőfaragó műhelyben, melyet azután a mester által is aláírva küldenek be a közvetítőbe.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

A magánépitési bizottságnak április 10-én és 15-én tartott ülésén

új építkezésre nyert engedélyt:

46434. Csorba Sándor, Fürj-u. 3. emeletes ház.
38780. Bírák és Ügyészek Egyesülete, Birsalma-u. 16508. hrsz. kétemeletes ház; terv. Árkay Aladár.
43096. Benes Imre, Baross-u. 77. ötemeletes ház.
42513. Zalán Ödön, Visegrádi-u. 1206. hrsz. négyemeletes ház; terv. Porgesz József.
39937. Hlavay és Szilágyi, Zápolya-u. 38. ötemeletes ház.
43097. Benes Imre, Papnövelde-u. 268. hrsz. kétemeletes ház.
43721. Lemberger Vilmos, Csáky-u. 43. négyemeletes ház; terv. Nagy és Benedikt.
46907. Kaiser Hugó, Szondy-u. 2987. hrsz. négyemeletes ház.
46380. Rábely Jenőné, Bimbó-u. 6261. hrsz. emeletes ház; terv. Schlarb Jakab.
27149. Müller László, Szemlőhegy-u. 6074. hrsz. emeletes ház.
30601. Fejér Lajos, Csángó-u. 1703. hrsz. négyemeletes ház.
49200. Guzeling Ernő, Lujza-u. 38. háromemeletes ház; é. m. Jäger F.
50417. Hofstätter Guttmann, Rákóczi-út 51. ötemeletes ház; é. m. Stettner és Krausz.
47418. Neumann Gizella, Bem-u. 36. emeletes ház.

Átalakításokra:

43690. Veres Lajos, Birsalma-u. 8.
49055. Riedel Győző, Martinovics-tér 8.
49932. Kászonyi Gyuláné, Gólya-u. 14.
49197. Hochstein József, Zalán-u. 7.
49246. Fehér Jenőné, Zugligeti-út 49.
49066. Gregersen G. és fiai, Lónyay-u. 45.

Jóváhagyásra ajánltattak:

43687. Gross és Weiss, Bécsi-út 1831. hrsz.
43108. Láng és Lovas, Dagály-u. 3.
47439. Gerdeniss Vilmos, Szent-László-út 115.

33741. Zahara József, névtelen utca 39.
32608. Halmos Henrik, Nemes-u. 25.
35705. Fett Fábián, Öv-u. 1966. hrsz.
44950. Lasetzky Márton, Föld-u. 1629. hrsz.
42708. Rosenthal S. és fiai, Lánchíd-u. 2448. hrsz.
44944. Kohlbaum Ferenc, Vihar-u. 6205. hrsz.
47923. Kurták Jakab, Viola-u. 40.
32850. Kauser J., Oldal-u. 8.
49732. Dobos Mihály, Alvinci-út 7.
48818. Schubert József, Szerdahelyi-u. 8.
43091. Frech Ferencné, Remetehegy 2161. hrsz.
45919. Röck István, Budafoki-út 13535. hrsz.
46565. Szabó Józsefné, Csorbai-út 13725. hrsz.

Gépekre és felvonókra:

48816. Taub Győző, Liliom-u. 55.
47600. Schiffer Miklós, Falk-Miksa-u. 3.
47599. Darvas és Somogyi, Baross-u. 112.
47598. Gróf Almássy Dénes, Ráday-u. 18.
47086. Lemberger és Dávid, Dembinszky-u. 20.
47046. Luczenbacher Miklós, Koronaherceg-u. 14—16.
44072. Szalacsy János, Thököly-út 133.
41149. Tarczali Pál, Eötvös-u. 19.
49049. Ernst Lajos, Nagymező-u. 8.
48815. Weininger Mór, Népszinház-u. 20

TERVPÁLYÁZATOK.

ápr. 22. Igazságügyi min.: törvénykező épület és fogház tervei (Pécs); díjak: 2300, 1400 és 800 k. (750000 k.).
„ 30. Vujevich L. apatini főszolgabíró: földszintes ház homlokzati terve; díj: 200 k. (l. a hirdetések közt).
„ 30. Budai izr. hitközség: templom tervei; díjak: 3000, 2000 és 1500 k. (csak a megbizottak pályázhatnak).
„ 30. Miskolci kereskedők és gazdák köre házépítő r.-t.: klubház tervei (250000 k.); díjak: 2000, 1000 és 500 k.
„ 30. Budapest tanácsa: állatkerti plakát rajza; díjak: 500 k. (l. lapunk 16. számában).
máj. 1. Szelistyei (Szeben m.) g. k. román egyház; a nagytemplom átalakításának és díszítésének tervei; díjak: 500 és 300 k. (l. lapunk 16. számát.)
„ 10. Baja város csatornázásának és vízvezetékének tervei és költségvetése.
„ 10. Kiskőrös elülj.: emeletes vendéglő tervei; díjak: 900 és 500 k.; — polgári iskola tervei; díjak; 400 és 200 k.
„ 29. Boszniai orsz. kormány: tartománygyűlési palota tervei. Építőköltség 700000 k. Díjak: 4000, 3000, 2000 és 1000 k.
jún. 20. Szászsebes tanácsa: szálló tervei; díjak: 1000 és 400 k.
„ 30. Uruguay köztársaság: Artigas lovasszobrának tervei és mintája (522000 k.). (Nemzetközi pályázat. L. lapunk 9. sz.)
okt. 1. Főispán, Nagyvárad: Tisza Kálmán szobra (50000 k.); díjak: 2000, 1000 és 500 k.
nov. 12. Erzsébet-emlék bizottsága: az emlék tervei; díjak: 15000 k., 10000 és 6000 k. (L. lapunk 1911. 51. számát.)
nov. 15. Vallásmin.: a Nemzeti Szinház tervei (3,000.000 k.); díjak: 10000, 8000, 6000, 4000 és hat 2000 k. (l. e lapok f. é. 8. számát).
1913 jan. 6. Magyar Mérnök- és Építész-Egylet nagypályázata: Ujságház tervei; díj: aranyérem és 1200 k.
ápr. 1. Miskolc város: Kossuth-szobor tervei (36000—40000 k.).

VERSENYTÁRGYALÁSOK.

ápr. 21. Szálkai g. kel. szerb egyházközség (Tolna m.): **iskola és tanitólakás** építése.
„ 22. Karcag város tanácsa: **járdafektetés**; bp. 7500 k.
„ 22. Vallásmin.: **két pajta építése** (12725·30 k.).
„ 22. Drávakeresztúr község elülj.: **hídépítés.**
„ 22. M. Á. V. kolozsvári üzletvez.: **magasépitkezések** Élesd állomáson.
„ 22. Celldömölk nagyközség elülj.: **útburkolás.**
„ 24. Eszéki m. kir. folyammérnöki hiv.: **cément szállitása.**
„ 24. Hódság község elülj.: **műút építése.**
„ 24. Szeged város tan.: **útburkolás.**
„ 25. Ráckevei kir. uradalom igazg.: **gazdasági épitkezések.**
„ 25. Nagyszőllősi á. é. hiv.: 18 db vasbétonfedőlapos **áteresz** építése.
„ 25. Sajószentpéter nagyközség elülj.: **járásbirósági épület kibővítése.**
„ 25. M. Á. V. igazg.: 5000 *m* kő-, vas- vagy béton-**fedőlap** (l. a hirdetések közt).
„ 25. Esztergomi á. é. hiv.: **út- és bétonesőépitések.**
„ 26. Zenta város tanácsa: **iskolák építése.**
„ 26. Alispán, Zilah: 10 darab **bétoncsőáteresz építése.**
ápr. 26. Aradi á. é. hiv.: 16·0 *m* nyílású **híd újjá építése.**
„ 27. Nagyváradi á. é. hiv.: 3 × 30 = 90 *m* nyílású **körös-híd újjá** építése.
„ 27. Biharnagybajom község elülj.: **bétonjárda fektetése.**
„ 27. Győr polgármestere: **kőanyagszállítás.**
„ 27. Trencsénteplic fürdőigazg.: **esőfektetés.**
„ 27. Kecskeméti ref. egyház: **ref. jogakadémia** és **főgymnasium építése.**
„ 27. M. Á. V. kolozsvári üzletvezetőség: Maroscsúcson földszintes **fölvételi épület építése** (l. a hirdetések közt).
„ 29. Vallásmin.: Fehér megyében 8 szobás **cselédlakás** építése (15752 k.).
„ 28. Maróti g. kel. román hitközség: **templomépítés** (18770 k.).
„ 29. Budapest szőv. tanácsa: **útesatornázó munkák** a Hidegkúti-, Orbánhegyi-, Somlói-, Tárogató- és Szajkó-úton és az V. Berzenczey-utcában.
„ 29. Zsáka község elülj.: **óvodaépítés** és **bétonjárdafektetés.**
„ 29. Leányjavító intézet, Rákospalota: **épület tatarozása.**
„ 29. Hajdudorog község elülj.: **lelkészlak építése.**
„ 29. Vallásmin.: Szegeden vakok intézetének **összes munkái.**
„ 29. Magyaróvári á. é. hiv.: **iskola építése** (27923·41 k.).
„ 29. Nyitrai á. é. hiv.: **úti szerek szállitása.**
„ 29. Nyitrai á. é. hiv.: ártéri **híd helyreállitása** (1397·43 k.).
„ 29. Nyiregyházai á. é. hiv.: jegyzői **lakás** építése (23985·49 k.).
„ 30. Ragyolc község elülj.: **templomépítés** (30930·51 k.).
„ 30. Budapest IV. ker. elülj.: városi épületek **lakatos munkái** 1912—1914. évben.
„ 30. M. Á. V. kolozsvári üzletvez.: **felvevő épület építese** Magyargorbón.
„ 30. Csongrád m. alispánja, Szentes: **kavics szállítása.**
„ 30. Bihardiószeg község elülj.: **kávéház és vendéglő építése**; bp. 9000 k.
„ 30. Földm. min.: Törökbecsére 44.168 *m*³ **terméskő** és 20.211 *m*³ **bányatörmelék** szállítása (l. a hirdetések közt).
máj. 1. M. Á. V. zágrábi üzletvez.: a gyékényesi fölvételi épület **bővítése és átalakítása** (l. a hirdetések közt); — ugyanott új forgalmi épület építése (lásd a hirdetések közt).
„ 1. Dőrypattan község elülj.: **hídépítés.**
„ 1. Ottományi ref. egyház: **iskola és tanitói lakás építése.**
„ 1. Makói róm. kath. templomegyesület: **templom építése.**
„ 2. Nagykárolyi á. é. hiv.: **hídépítés.**
„ 2. Eszéki m. kir. folyammérnöki hiv.: **terméskőszállítás.**
„ 2. Máramarosszigeti lyceumi igazg.: **ref. főgymnasium kibővítése** (104400 k.).
„ 2. Szarvas nagyközség elülj.: **bétonjárda fektetése.**
„ 2. Rimaszombati ref. egyházközség: **templomtorony átalakitása**; bp. 600 k.
„ 2. Budapest tan.: műhelybérház **ács-, bádogos, tetőfedő** és **vasbéton** lépcsőműkő munkái, egy nagy iskola **asztalos, lakatos, bádogos, mázoló, műkő-, kőfaragó** munkái, **vízvezeték** és **csatornázása,** 6 nagy iskola és 3 bérház **üveges,** egy nagy iskola **ács-,** egy nagy bérház **burkoló** munkái, egy nagy iskola **központi fütése, tornatermének berendezése.**
„ 2. M. Á. V. aradi üzletvez.: Petrozsényban a **mozdonyszin kibővítése** és a **szin vasfödélszerkezete** (l. a hirdetések közt).
„ 3. Esztergomi á. é. hiv.: **vasbétonhíd** építése.
„ 3. Eszéki m. kir. folyammérnöki hiv.: **terméskő szállítása.**
„ 3. Bátaszék község elülj.: **villanytelep építése.**
„ 3. M. kir. fővámigazgató: **épitő és iparos munkák** a fővámházban.
„ 3. Székelyudvarhelyi á. é. hiv.: 8·0 *m* nyílású **híd építése.**
„ 4. M. Á. V. igazg.: Szabadkán **üzletvezetőségi épület** (l. a hirdetések közt).
„ 4. Veszprém m. alispáni hiv.: **útépités, műtárgyak építése.**
„ 6. Nagybecskereki á. é. hiv.: **két iskola építése.**
„ 6. Pécsi honvédkórház: **kerités készitése.**
„ 6. Ebed község elülj.: **iskola építése.**
„ 6. Budapesti á. é. hiv.: **csatorna tisztitása** Újpesten.
„ 6. Nagygáj község elülj.: **iskolák építése.**
„ 6. Vallásmin.: a pécsi főreáliskola **minden munkája.**
„ 6. Esztergomi á. é. hiv.: elemi **iskola** építése.
„ 6. Zilahi á. é. hiv.: elemi **iskola** építése.
„ 7. Nagysenköc (Pozsony m.) község: jegyzői **lakás** építése.
„ 7. Pécsi honvédparancsnokság: **sátortábor helyreállitása.**
„ 8. Kistótfalu község elülj.: **járdafektetés.**
„ 8. Csallóköz-Aranyos község elülj.: **iskola, tanitólak** és **óvoda építése.**
„ 9. Aradi m. kir. jószágigazg.: **épitkezések.**
„ 9. Érszakácsi g. kath. egyház: **iskola építése** (15724 k.).
„ 9. Dési á. é. hiv.: öt **műtárgy** építése (6591·05 k.).
„ 10. Szeged város tanácsa: **iskola építése.**
„ 10. Nagyszebeni á. é. hiv.: **hídépítés.**
„ 10. Eperjesi á. é. hiv.: elemi **iskola** építése.
„ 11. Székelyudvarhelyi á. é. hiv.: 5·0 *m* **vasbétonhíd** építése.
„ 11. Nagyenyedi á. é. hiv.: **óvoda építése** Vizaknán (69550 k.).
„ 11. Nagybecskereki á. é. hiv.: 1·450 *km* **útkövezés.**
„ 12. Szalkszentmárton község elülj.: **csendőrlaktanya építése.**
„ 13. Máramarosszigeti á. é. hiv.: **bétonáteresz** építése (4540·28 k.).
„ 13. Csíkszeredai á. é. hiv.: 4·0 *m* nyílású **vasbétonhíd** építése.

Fejér László

A jövő mérnöke

1971 III.1

FEJÉR LÁSZLÓ RAJZA

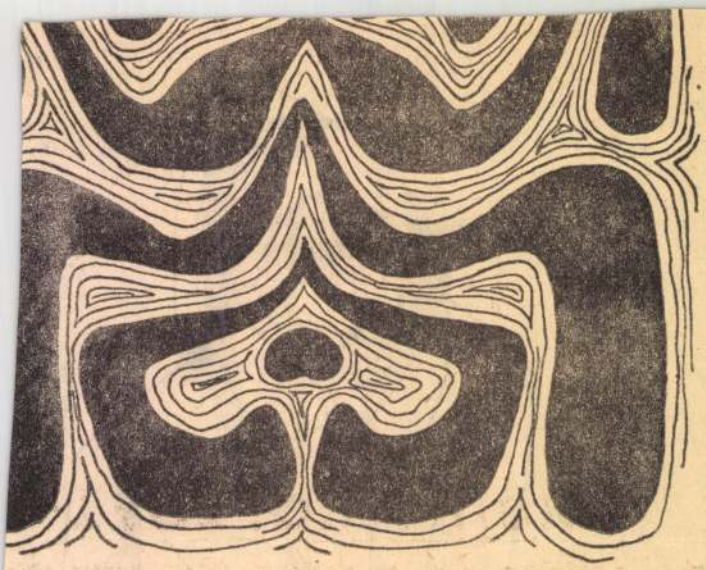

ABADY EDIT KIÁLLÍTÁSÁRÓL: HALÁLPILLANGÓ

Takács László:

Változatlan éberséggel

Kivert kutyád éjente vackán hogyha rezzen,
rólad álmodott, ki régen még öledbe vártad
s néha simogattad is;
de álmából szöges korbácsod emlékétől

1021

Fejér László

„Műterem"-látogatás

Meg kellene fejteni a titkát!

Lehet, hogy belülről nagy harc dúl benne?

Az ilyeneket élet-művészeknek nevezik!

A vékony hangú, bikatekintetű őrvezető még egyszer rákezdett.

— Na, Fejir, alkuszunk?

— Nem, őrvezető elvtárs!

— Nézze, Fejir, jó lesz magának az én csizmám, lássa, milyen jól ki van taposva? Nem fogja törni a lábát!

— Igen, őrvezető elvtárs, de az új csizmámat akkor sem adom!

— Hát nem látja, Fejir? Az enyém sokkal kényelmesebb!

— Hát akkor viselje egészséggel, őrvezető elvtárs! A sajátját!

— Na jól van, Fejir, a kutya úristenit! Meglátja, ezt még nagyon meg fogja bánni!

Fejér László honvéd sorsát a fentebb vázolt esemény hosszú időre megszabta. Nemsokára mindmáig kiderítetlen okok miatt a századparancsnok Fejér László honvédet megfenyítette. Kiszivárgott hírek szerint állítólag a közelmúltban tiszteletlenül viselkedett egyik elöljárójával szemben.

A fogdajegy (mert ott is volt) egyébként még most is ott függ az íróasztala mögötti falon. Azt mondják Szentesen, hogy nem is igazi katona az, aki a fogdát meg nem járta.

Ekkor kezdődött a barátságunk. Úgy is lehet mondani, hogy az a bizonyos 11 hónap hozott össze minket. Egy rajba kerültünk, s így még ha nem is akartuk volna, akkor is állandóan együtt voltunk.

Nem mindenki születhet szerencsés csillagzat alatt. Mikor a raj minden tagja már legalább egyszer megfordult otthon, ő még mindig a laktanyát őrizte szombat-vasárnaponként. Egyszer aztán vette a bátorságot és megkérdezte a mindig talpig nyalka őrvezetőt:

— Őrvezető elvtárs, Fejér honvéd kérdezem, hogy miért nem mehetek haza?

— Mert trehány, Fejir! Érti, Fejir? Mert trehány!

Itt aztán be is fejeződött a beszélgetés. Aztán elment Fejir trehányságának a híre a parancsnoksághoz, aztán lassan a köztudatba is befurakodott. Fejért elkönyvelték. Ő az ügyeletes trehány ember.

Következett nemsokára a század KISZ-titkárának megválasztása. Mi sem természetesebb, minthogy közfelkiáltással Fejér László lett a funkcionárius. Alig lehetett a rendet helyreállítani! Fejér László honvéd a parancsnokság legnagyobb megrökönyödésére „fontos" pozíciót töltött be.

Aztán később már nem rökönyödtek meg, mert rájöttek, hogy kitűnő lehetőség kínálkozott így munkájában új és új hibákat felfedezni. Így lett a „trehány" ember ütközőpont a legénység és a parancsnokság közötti vitákban.

Mindig vártam már, hogy egyszer összeomlik. Idegei felmondják a szolgálatot, mint ahogy nagyon sok társunknál ez nemegyszer be is következett. Sziklaszilárd maradt mindvégig megőrizve flegmaságát, kaján vigyorát. Mai napig csodálom, ahogyan akkor viselkedett!

Ahogy visszaemlékszem, minden levelemben csak sírtam. Ő sohasem kesergett. Tudta, hogy otthon édesanyja és nővére csak idegeskedne. Kedélyesen levelezgetett, soha egy szót nem ejtve a történtekről.

Határtalanul lelkesedett a „Betűkönyvért". Pontosan már nem emlékszem, de jó háromszáz forintot kértek érte. Naponta mesélte, hogy hazafelé mindig betér a közeli könyvesboltba, átlapozni a terjedelmes könyvet. — Tudod, ebben minden betűtípus benne van! Milyen plakátokat fogok én csinálni, ha egyszer meglesz! — mondogatta.

A könyv azóta már ott fekszik asztala jobb oldalán. Állítom, hogy nem telik el nap anélkül, hogy kézbe ne venné.

A Dési Huber Körbe jár rajzolni. Hetente kétszer rohan egyenesen az egyetemről. Emlékszem, sokáig gondolkodott, jelentkezzen-e. Félt, hogy a sok menő között majd megmosolyogják. Aztán mégis rászánta magát. A felvételin a legelsők között felelt meg, s azóta a kör egyik legeredményesebb tagja.

Egyszer megmutatta nagyapja negyedik polgáris korából származó rajztömbjét. Büszkén kommentálta a rajzokat. Valószínűleg tőle örökölhette tehetségét.

Édesanyjával és nővérével él együtt, aki idén fog végezni a bölcsészkaron. Apjáról — ha csak szóba kerül — elragadtatással és tisztelettel beszél. Egyszer elővettük a súlyos pecséttel ellátott műegyetemi mérnöki oklevelét. Véletlenül éppen akkor nyitott be a szobába édesanyja. Egyikük sem szólt, csak nézték a hatalmas iratot. Igazán nem vagyok túlságosan szentimentális, de jobbnak láttam másra terelni a szót. Mindenesetre a gubacsi meg a többi híd mind ékes bizonyítéka a megkezdett életműnek, amit Fejér László mérnök a korai és váratlan halál miatt nem tudott befejezni. De az élet megy tovább, s az ifjabbik Fejér nem is olyan soká folytatni fogja a félbemaradt munkát.

Minden műterem-látogatáskor le szokták írni és el szokták mondani az alkotói módszert. Azt hiszem, hogy eléggé ismerem Fejért ahhoz, hogy erről beszélhessek. Kétféle végletet ismertem meg nála.

Volt rá példa, hogy illusztrációként valamilyen rajzot kértem tőle. Keservesen oldódott fel. Hosszú időbe telt, míg a témát magáévá tette, míg bele tudta élni magát a rajztól kívánt hangulatba. Ilyenkor járkel a szobában, tesz-vesz és gondolkodik. Másnál mindez mesterkéltségként, erőszakoltan jelentkezik. Nála nem. El kell kapni a pillanatot, ami hasonló koncentrálásnál előbb-utóbb jelentkezik. Aztán asztalhoz ül, feldob pár vázlatot, és kijön a keze alól egy remekmű. Mindig vázlatok után dolgozik.

A másik véglet, amikor csak úgy, mintegy felüdülésképpen, mondjuk két mechanikapélda között ceruzát vesz a kezébe és rajzol. Fel sem emeli a kezét, amíg kész nincs.

Munkáira — bár korántsem tekintem magam szakértőnek — az aprólékosság, a részletek finom kidolgozottsága, a rajzosság, a munkaigényesség a jellemző. És még valami. A feltétlen aránytartás. Ezt egyébként itt közölt rajzain is megfigyelhetjük.

Inkább nem dolgozik, de rosszat nem csinál. Ha mégis előfordul, hogy olyasvalami kerül ki a keze alól,

amit nem tart jónak, szétépi és dobja a papírkosárba.

Rajong Szász Endréért. Az elsők között rohant fel a várba, amikor a művész ott kiállított. Mohón raktározta a szavakat, mondatokat, este aztán lelkendezve számolt be a látottakról és hallottakról.

Aki csak kicsit is ismeri munkáit, tanúsíthatja, hogy nincs bennük semmi „koppintás" jelleg, mégis egy bizonyos ponton van hasonlóság. S ez a finom — mármár meseszerű — részletesség, a mozdulatok, az ellesett arcfintorok életszerűsége.

Úgy gondolom éppen ideje, hogy az „R"-klub vezetői felfigyeljenek rá, s az eddigi sikeres kiállítások mintájára megrendeznék gyűjteményes kiállítását. Nem túlzok, ha azt mondom, hogy sokakat érdekelne.

Az egyetemen eddig nem adták számára ingyen a kenyeret. Mi tagadás, néha bizony reménytelen helyzetben kellett megküzdenie a félévért. Úgy szokták mondani, hogy a „sírból" hozta vissza a félévet. De visszahozta, s ez a lényeg.

Kétségtelen, hogy sokan vannak, akiknél a kezdés, a belerázódás nehezebben megy. Merem remélni, hogy a kezdeti nehézségeken és izgalmakon most már túljutva, tapasztalatokkal és jó pár „pofonnal" felvértezve könnyebben fogja venni az akadályokat. Másodikos építőmérnök-hallgató, vízépítő szakos. Most következik majd a szigorlat, ami nemcsak számára lesz komoly erőpróba.

Megint csak vissza kell kanyarodnom a katonasághoz. Mint akkor, most is jó néhányszor helyettesítettem magam az ő helyébe és megkérdőjeleztem: Vajon én hogyan viselkedtem volna a kritikus napokban, amikor a végiggürcölt félév egy hajszálon függött?

Újra csak kaján és sziklaszilárd maradt, mint volt azelőtt mindig. Egy pszichológus tudná csak megfejteni a titkát. Azt hiszem, sohasem tud igazából elkenődni. Közérzete a legkegyetlenebb időszakokban is változatlan. Az ilyesmi óriási előny!

Lehet, hogy mindez csak látszat, s belülről igenis nagy harc dúl benne? Azt hiszem, erről szó sincs. Az ilyeneket életművészeknek szokták nevezni.

Miután sokadik kísérletre túljutott az egyik tantárgyon, aminek én még előtte álltam, felhívott telefonon és kérte, hogy találkozzunk másnap. Az addig előforduló összes vizsgakérdést, lehetséges és várható kérdéseket összegyűjtötte, aztán kijelölte a könyvből a fontos és kevésbé fontos fejezeteket, ábrákat, definíciókat. Ötoldalas „jelentéséből" mintegy bibliából készültem a vizsgámra. Elég, ha annyit mondok, hogy nagyon jól bevált.

Karácsonykor megbeszéltük, hogy 24-én délelőtt felugrom hozzá. Csöngettem, de senki sem nyitott ajtót. Gondoltam, hogy szokása szerint még alszik, ezért rendületlenül csengettem tovább. Mikor már ez sem használt, vacogva adtam le a szomszédnak az ajándékba hozott könyvet.

Itthon, aznap délután már réges-rég a bejglilopáson járt az eszem, amikor kilépve az előszobába a bejárati ajtón valami furcsa szürkeségre lettem figyelmes. Kinyitva az ajtót azonnal kapcsoltam.

Nyers színű fakeretben egy olajkép, mellékelve egy cédula:

„Elnézést, amiért nem engedtelek be, de levágtátok a füleimet, nem hallottam semmit, s nyugodtan aludtam tovább!

A kép címe: Don Juan a színpadon!

Ui. Ha nem tetszik, festek majd helyette egy másikat, ha az sem fog tetszeni, az a Te bajod lesz!"

Az oldalt írta és összeállította:

Koltay Gábor

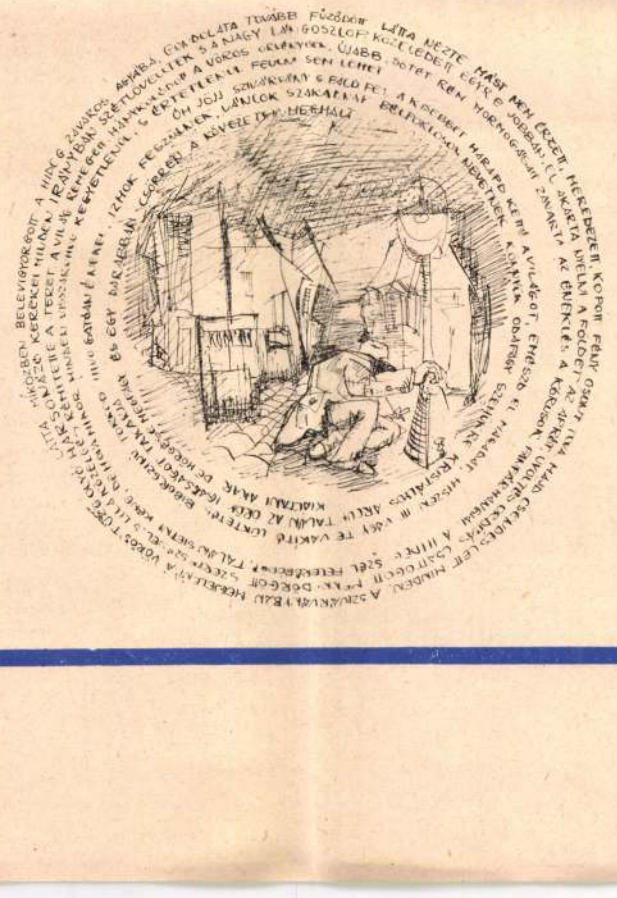

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN IV.

Néhány szót az osztályzásról

Náluk is az ötfokú osztályozást használják, amit betűvel jelölnek, de van neve is, és pontértéke is:

A kiváló	4 pont
B jó	3 pont
C elégséges	2 pont
D átment	1 pont
E nem ment át	0 pont

Itt több érdekesség van. Először is logikus, hogy az elégtelen 0 pontot kap, nem úgy mint nálunk. Másodszor nem véletlen, hogy elégségesnek a 2 pontot tartják. Ugyanis nem kell okvetlenül UV-zni, ha csak 1 pontot (D osztályzatot) kap valaki egy tantárgyból, de a félévi átlagnak 2,00-nak, vagy felette kell lenni!!!! Az átlagszámításnál egyébként az egyes tantárgyakból kapott pontokat a normaórával súlyozzák! Ez tehát azt jelenti, hogy nem kielégítő annak a hallgatónak a tanulmányi eredménye, aki minden tantárgyból épp hogy csak átment. A legfontosabb tantárgyaknál elő van írva, hogy a D osztályzat eleve nem elég, de tanácsolják, hogy a többinél is javítsák ki. A kijavítás azonban nem utóvizsgán történik, ilyen ott nincs. Azt a tantárgyat a következő félévben újra fel kell venni, ha az kötelező tárgy volt. Ha szabadon választott tárgyból bukott meg, akkor helyette másikat választhat. Ha több tantárgyat kell újból felvenni, akkor a hallgató tantervét is át kell dolgozni, egyes beütemezett tantárgyakat későbbre kell halasztani, ami megint csak a négy évet nyújtja majd meg. Viszonylag szigorú előírások vannak arra vonatkozólag, hogy hány bukás, illetve milyen fokú elmaradás esetén lehet egyáltalán folytatni a tanulmányokat. A hanyag diák hamar kívül találja magát az egyetemen, még ha a papa bírná is finanszírozni az állandó tantárgyi ismétléseket.

A félévek végén értesítik a hallgatókat tanulmányi eredményeikről. Gyenge tanulmányi eredmények esetén a 21 évnél fiatalabb hallgatók szüleit is értesítik.

Azoknak a neve, akik legalább 3,50 átlagot érnek el, egy félévig rajta szerepel a Dékán Becsület Tábláján. Évenként konvokáción (különleges díszértekezleten) vesznek részt az egyetem legjobb hallgatói.

A diploma minősítése az egész tanulmányi idő alatt elért eredmények átlagától függ, s négy fokozata van:
3,20 pont alatt nincs kitüntetve,
3,20—3,49: cum laude
3,50—3,74: magna cum laude,
3,75—4,00: Summa cum laude.

A szervezeti felépítésről

is néhány szót. A College of Engineering az egyetemen belül szinte teljes önállósággal rendelkezik. A College-t — nevezzük karnak, bár a mi fogalmaink szerint egyetemnek kellene nevezni — a dékán vezeti négy dékánhelyettessel és hét titkárral. A dékán mellett 11 bizottság működik. Az oktatók departmenekbe vannak beosztva, nevezzük ezeket az egyszerűség kedvéért tanszékeknek, bár a mi fogalmaink szerint ezek kisméretű karok. Talán helyesebb lenne a tanszak elnevezés, ugyanis olyan tanszék nincs, amelyiknek ne lenne legalább egy saját szaka. Úgy is mondhatjuk, hogy a hallgató, amikor szakot választ, akkor tanszéket választ. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a hallgatóval kizárólag az az egy tanszék foglalkozik.

A 128 nó tananyagmennyiségből kb. 50 nó-t, azaz kb. 40 százalékot foglalnak le a matematika, fizika, kémia és a humán tantárgyak, ezeket az ún. szerviz kurzusokat nem is a kari tanszékek oktatják, hanem más college-k tanszékei. A kari tanszékek egymás közötti átoktatása a tananyag mennyiségének csak a 25 százalékára terjed ki. Átoktatásra akkor kerül sor, amikor valamelyik tanszék bizonyos tantárgy oktatására nem kíván berendezkedni. Itt elsősorban a szak szempontjából perifériális tantárgyakról van szó. Így pl. a kémiát heti 3 órában minden szakon a kémia és metallurgia tanszék adja elő, aminek természetesen saját hallgatói is vannak, azoknak azonban 35 órát ad elő, mint anyatanszék. Hasonló ahhoz pl. az elektrotechnika, amelyet a villamosmérnöki tanszék ad elő a gépészhallgatóknak is. De mondjuk a gépelemeket, mechanikát, áramlástan, s a többi ún. alapozó tantárgyakat legtöbbször minden tanszék maga adja elő, olyan mélységben és jelleggel, ahogy ezt a szak kívánja. Természetesen a miénkhez hasonló gépelemek, áramlástan, műszaki hőtan stb. ún. alapozó tanszékek nem is léteznek. Az ő felfogásuk szerint sem az oktatásban, sem a tudományos kutatásban nem helyes merev határokat húzni az ún. alapozó és a szakismeretek között, még kevésbé helyes ezeket szervezeti sémákkal megmerevíteni. Az ottani tanszékek — departmenek — tehát a műszaki tudományok szerint vannak szervezve, s nem a fizika egyes fejezetei szerint. A technikában a fizikának egy-egy fejezete önállóan nemigen tud létezni, a mérnöki problémák mindig komplexek, a fizikának a legkülönfélébb fejezetei keveredtek össze egy-egy műszaki tudományban, vagy annak valamelyik ágában. Egy-egy tanszéken azok a szakemberek tömörülnek, akik az adott mérnöki feladatkör (szak) lényegéhez tartozó ismeretanyaggal rendelkeznek. Ez azt jelenti, hogy ha pl. a mechanika több szaknál alapvető jelentőségű, akkor mindegyik tanszéken vannak mechanikaoktatók. Ugyanakkor azonban ezek a mechanikaoktatók nincsenek arra „kárhoztatva", hogy mindig csak az alapfokú „tiszta" mechanikát kelljen oktatniok az alsóbb évfolyamokon, hanem egészen különleges vagy szakirányú mechanikát vagy a mechanika alkalmazását is taníthatják a felsőbb évfolyamokon, továbbá a mechanika határterületei is „profiljukba esnek". Adminisztratíve semmi sem gátolja mondjuk a mechanikaoktatót, hogy érdeklődési körének vagy a szükségletnek megfelelően — ne tanítson a mechanikához kapcsolódóan pl. gépelemeket, gépszerkesztést vagy akár vízgépeket vagy akusztikát, ugyanazon a tanszéken.

A tanszékek nagysága eléggé eltérő. A legkisebb a hajómérnöki (11 oktató), a legnagyobb a villamosmérnöki tanszék (62 oktató).

Az oktatói rangok a következők: professor, associate professor, assistant professor. Ezeken kívül elvétve akad egy-egy instructor és lecturer beosztású oktató is. A professzorokon és egy-két associate professzoron kívül az oktatók nincsenek véglegesítve.

Az oktatók fizetéséről

néhány szót. Legtöbbet természetesen a professzorok kapnak, életkoruktól, illetve hírnevüktől függően évi 16—25 ezer dollárt. A „társprofesszorok" fizetése: 13—18 ezer, az asszisztenseké 12—15 ezer. Ugyanekkor egy mérnök kezdő fizetése az iparban 8—10 ezer dollár, ötéves gyakorlattal 10—15 ezer dollár, egy befutott mérnöké 15—22 ezer dollár, ha nincs vezető beosztásban. Meg kell mondani, hogy a miénkhez hasonló KK-jövedelem nincs. Az ottani KK-megbízás pénzügyileg a mi MTA-támogatásunkhoz hasonlít. Ilyen megbízatásokat az oktatók azért vállalnak, hogy kutatási lehetőségeket teremtsenek maguknak, tudományos rangot vívjanak ki, mert ez már közvetlenül befolyásolja anyagi előrehaladásukat. Nagy divat viszont, hogy az oktatók feláldozzák a nyaruk egy részét plusz jövedelem szerzésére. A jövedelem reális értékeléséhez tudni kell, hogy a jövedelemadó évi 10 ezer dollár jövedelem esetén 15 százalék körül, évi 20 ezer dollár esetén 30 százalék körül mozog. Egy családi ház törlesztése 20 éven át az adóval együtt havi 300—400 dollár. A lakbér ennél valamivel kevesebb.

Úgy gondolom, ez a rövid beszámoló elég hű képet adott az egyik legnagyobb amerikai egyetem mérnöki karáról, ami ha részleteiben nem is, mégis jellemző az egész amerikai mérnökképzésre.

Dr. Lévai Zoltán
egy. tanár

Miként lehetne oktat... még tökéletesebb?

(Folytatás a 3. oldalról)

Mivel a mérnökhallgatók lakáskörülményeiket érintve nagy vonalakban négyféle kategóriába tartoznak (kollégiumban, családnál, albérletben lakó és vidék-környékről bejárók), ezeknek a tanulmányi idő során beálló otthontalansági érzését a kis létszámú, saját és öt esztendőn keresztül azonos helyiséggel rendelkező tanulócsoport a legelőnyösebben oldaná el.

Ne feledjük el továbbá, hogy a hallgatót a kommunista államberendezés nagymérvű áldozatkészsége folytán kifejlesztett humanista és tetemes anyagi áldozatokkal járó műszaki oktatás kötelezettsére is kell hogy figyelme... A hallgató reggel 8 órát... után 6-ig, ebéd- és pihe... leszámítva, a közösség pontjából, az egyetemen donképpen **quasi munkal... van!**

Ha a 25—30-as csop... van állandó hely... akkor megvalósulhat az... mális tanulás és az állít... san túlterhelt anyag és „túl sok vizsga" mellett is, rendszeres felkészülés esetén, mindenkinek marad elég ideje nemes szórakozásra, egyéb irányú önnevelésre, pihenésre.

Milyen előnyökkel járna az állandó helyiséggel rendelkező kis csoportok létrehozása a hallgatóság szempontjából:

f) a tanár—hallgató ad hoc vagy szervezett találkozását lehetővé tenni,

g) a zárthelyik, vizsgaelőkészítések, házi dolgozatok, rajzok, diplomafeladatok, tervezések irányítását gazdaságosan megszervezni,

h) a hallgatóságot mintegy „hivatali munkához" szoktatni,

i) úgy kijelölni a hallgató egyetemi munkáját, hogy az intézet falain kívül lehetőleg pihenjen.

Egyelőre nem tartom célszerűnek a meglevő rendszer gyökeres megváltoztatását, de nem okozna nehézséget ehhez a munkához „Előkészítő bizottság"-ot életre hívni, amely bizottság feladatát képezné, hogy a beindítandó próbacsoportok számát, évfolyamát, kari vagy ágazati viszonylatban a kialakítandó anyatanszékek pontos rendszerét és munkáját — a helyrajzi adottságok figyelembevételével — kidolgozza s az egyetem vezetőségének bemutassa. E szervezési munkában természetesen a pártszervezet és a KISZ hathatós segítsége nélkülözhetetlen.

dr. Takács Lajos doc.,
a műszaki tudományok kandidátusa

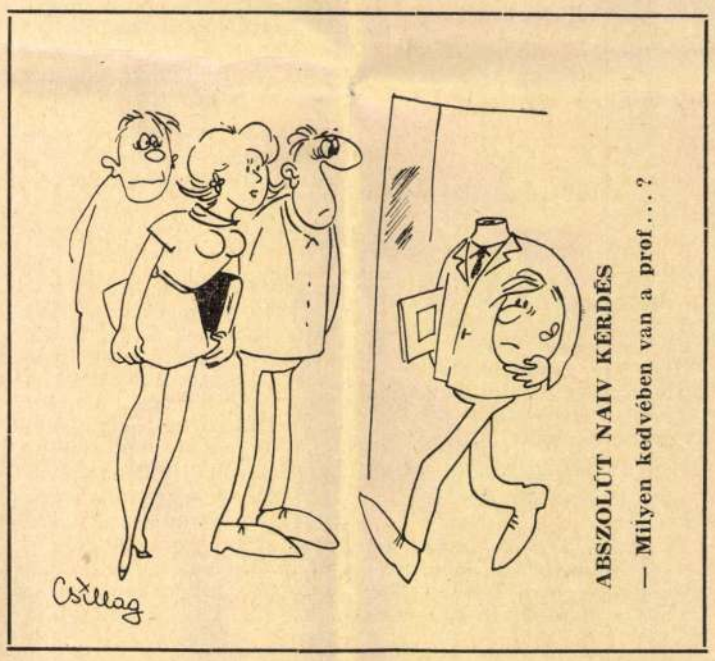

Mit láthattok, mit hallhattok 1971-ben?

Felkerestem *Varga Tamást*, a BME kulturális főelőadóját, hogy tájékoztassa A Jövő Mérnökét, milyen érdekességeket látunk, illetőleg hallunk a 71-es tanév első felében.

—.A SZKÉNÉ folytatja a Theomachia sikersorozatát, mely az elmúlt évben 19 előadást élt meg. Az idén körülbelül hat-hét alkalommal kerül a mű bemutatásra Pesten, tavasszal pedig vendégszereplésre megyünk Debrecenbe, Szegedre, Salgótarjánba. A salgótarjáni színház érdekessége, hogy a közönség a színpadon foglal helyet, ez számunkra is újdonság lesz. Ezenkívül készül egy politikai kabaré, mely áprilisban kerülne a nézők elé. Tervezünk egy költői estet, amelyen *József Attila* és *Babits Mihály* verseit szeretnénk publikálni. Ennek nevezetessége, hogy *József Attilát* úgy szeretnénk bemutatni, ahogy kevesen ismerik, tehát nemcsak mint a proletariátus szószólóját, hanem mint lírikust. Az elképzelésünk az, hogy egy Curriculum vitae-ra épülne az előadás.

Stúdiószínházunkban vendégül látjuk a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Főnix társulatát, akik az Emberek, állatok, tárgyak című hat egyfelvonásost adnák elő. A darabok között régi és új szerzők műveit láthatjuk, érdekes párhuzamba állításokkal. Így megismerhetjük *Csokonai Vitéz Mihály, Szászi János, Apostol András, Szabadi János* műveit.

Szintén debreceniek, az agráregyetem hallgatói mutatják be a Prometheus című színdarabot.

Ezenkívül szó van még a Kertészeti Egyetem vendégszerepléséről is. A Vári Irodalmi Színpad a „Perlőének" című irodalmi összeállítással jelentkezik.

Wiegmann Alfréd a filmklub újdonságairól tájékoztatott. Elmondta, hogy februártól három új sorozat indul, amelyik mind más és más filmet, illetőleg filmeket tartalmaz. Az első sorozat „Alapkövek" címen hat világhírű rendező filmjét öleli fel. *Chaplin:* Aranyláz; *Eizenstein:* Régi és új; *Welles:* Aranypolgár; *Fellini:* Országúton; *Truffaut:* Lőj a zongoristára; *Antonioni:* Napfogyatkozás (esetleg Nagyítás) kerül bemutatásra.

A második sorozat „Az eltűnt story nyomában" a filmművészet fejlődését igyekszik reprezentálni, pontosabban azt, hogy hogyan vált az egyszerű story bemutatásának eszköze a gondolati tartalom kifejezőjévé.

A sorozatban szerepel például *Griffith:* Letört bimbók: *Bunuel:* Andalúziai kutya; *Kurosawa:* Vihar kapujában; *King Vidor:* Billy, a kölyök.

A harmadik sorozatot összefoglaló címmel „A filmművészet mint a társadalmi mozgalmak szószólója" jellemezhetném. Ezen belül Szentpétervár végnapjai *(Pudovkin)*, Állat az emberben *(Renoir)*, „M", avagy egy város keresi a gyilkost *(Lang)*, Nincs béke az olajfák alatt *(De Santis)* és *Richardson:* Egy csepp méz című alkotásait láthatják.

Minden előadás előtt *Csányi Miklós*, a tv munkatársa tart egy kis beszámolót, ismerteti a művet, a rendezők munkásságát.

A Filmesztétikai Kör szintén több alkalommal arra a kérdésre keres választ, hogy hogyan vált a mozitól a film társadalmi tényezővé és felhívja a figyelmet ennek viszszásságaira is.

Ezenkívül szó volt még az egyetem új filmszínházáról is. A közönség érdeklődési körének megfelelően több modern, mai témájú darab kerül bemutatásra. Szintén a hallgatóság kívánsága, hogy azokat a külföldi filmeket láthassák, melyek komoly társadalmi problémákkal foglalkoznak. Újdonság lesz, hogy a helyárak egységesek.

Jó hír a komolyzene kedvelőinek, hogy a Zenei Klub rendezésében sor kerül március 20-án a Zeneakadémián az Egmont-nyitány, Liszt Esz-dúr zongoraversenye, valamint Kodály: Psalmus Hungaricusának bemutatására. A hangverseny a műegyetemi szimfonikus zenekar 75. évi jubileumi koncertje lesz. Érdekességként megemlítem, hogy ez az ország első amatőr zenekara.

Vercseg Ilona klubvezetőt az R-Klub új programjáról faggattam.

— Mi is több újdonsággal jelentkezünk. Három klubot szerveztünk: a dia-, a hanglemez- és az universum klubokat.

A dia- és hanglemezkedvelők most szervezett keretek között, kiselőadások keretében láthatják, illetőleg hallhatják kedvenceiket. Szeretnénk meghívni művészeti főiskolásokat, hogy felhívják a figyelmet egy-egy sikeresebb alkotásra, hogy megtanítsák a diákokat zenét hallgatni, képeket, szobrokat nézni. Az elképzelésem az, hogy minden előadás után a résztvevők börzeszerűen saját diáikat, hanglemezeiket mutatnák be. Az universum klub tagjai az egyes szakmák határterületein jelentkező problémákat neves szakemberek segítségével próbálják megoldani.

Művészeti és szakmai téren olyan vezető egyéniségeket szeretnénk meghívni, akik a hazai kulturális életben hangadó szerepet töltenek be.

Valószínűleg élénk visszhangot vált ki, hogy *megszüntetjük a játéktermet és a kártyázást.* Erre azért volt szükség, mert azok, akiket ennél komolyabb kérdések érdekelnek, háttérbe szorultak. A bridzs szerelmeseinek kedvezünk azzal, hogy minden kedden 4-től 10-ig játszhatnak.

Fotó- és irodalmi pályázatokat adhatnak be az érdeklődők „Életünk" címmel. Ezenkívül pályázhatnak azok is, akik plakát, propaganda vagy dekoráció tervezéséhez éreznek rátermettséget.

És végül utoljára, de azt hiszem, nem utolsósorban 1971. február 13-án lesz a *műegyetem bálja* a Gellért-szálló összes termeiben.

Pogány

A sport becsülete

DECEMBER VÉGE, január eleje mindenütt a mérlegkészítés időszaka. A sportegyesületek is ilyenkor értékelik eredményeiket. A Jövő Mérnöke első januári számában ugyancsak közölt egy értékelő cikket a MAFC-ról, azaz a MAFC labdarúgócsapatáról. És azután semmi több, mintha csak labdarúgói lennének a műegyetemi klubnak.

Furcsa számvetés ez. Országosan valóban „egyeduralkodó" a foci népszerűsége, egyetemünkön azonban más a helyzet. Helyes, hogy foglalkozunk labdarúgóink helyzetével, ám amennyiben az NB III. utolsó helyén álló labdarúgócsapat megérdemelte a visszatekintést, mennyivel inkább megérdemelnék azt az egyesület élsportolói! Elsősorban róluk kellene beszélni. Nem csupán a kosarasokról, de a többiekről is; az atlétákról, röplabdásokról, sízőkről, súlyemelőkről, tájékozódási futókról és teniszezőkről. Legalább a legkiválóbbakról.

NEM A MÚLT ÉV eredményeinek újbóli felsorolását, rendszerbe foglalását hiányolom, sokkal inkább az emberi törődést. Arról kellene ugyanis beszélni most, ami a minden lehető sikert elért kosarasokat, és a kieséstől éppen csak megmenekült teniszezőket, és a többieket is — eredményeiktől függetlenül — egymás mellé állítja, ami teljesítményüket — emberileg — egy szintre emeli. Legalább az év végi mérlegkészítés időszakában állítsuk az egyetem nyilvánossága elé példaként sport iránti szeretetüket, egyesületük és az egyetem színeiért való küzdeni akarásukat, szorgalmukkal és kitartásukkal elért sikereiket! Több figyelmet érdemelnének, ne csupán a sikerek, egy-egy győzelmük kapcsán írjanak róluk. Ne csak a pontokban, gólokban, számokban kifejezhető teljesítményekről beszéljünk, hanem az emberi teljesítményről is, mert erről a számszerű eredményeknél is kevesebb szó esik.

NE MARADJON az elismerés a zártkörű közgyűlések falai között! Beszéljünk róluk az egyetem nyilvánossága előtt is, legalább évente egyszer!

— pgy —

A JÖVŐ MÉRNÖKE
SAJTÓHIBÁK
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-726
1971 JAN 30

1969 NOV 4

DADON CÁR

1024

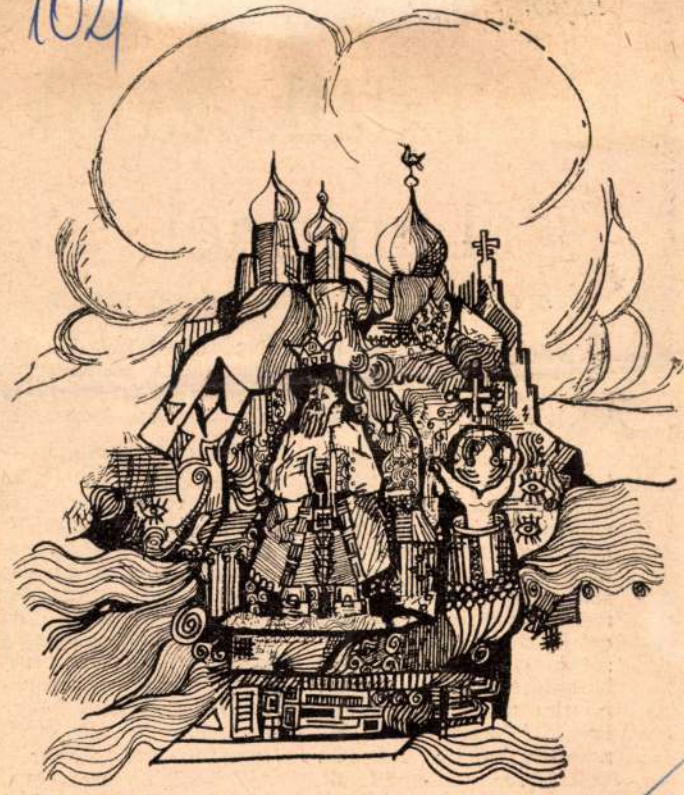

Fejér László

Fejér László I. éves építőmérnök rajza

A JÓVÓ MERNÖKE
Budapest

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Rajcs

A

Lenin születésének 100. évfordulója közeledik. Alig ha tudnánk méltóbb megemlékezést adni, mint bemutat ni Lenint az embert, tettei, művei, az egész világra gya korolt óriási hatásának akár kis töredékén keresztül is

„Lenin, kezével az asztal szélébe kapaszkodott, szeme végigfutott a tömegen amíg várakozott, s a percekig tartó taps és ünneplés látszólag közömbösen hagyta. Amikor a tapsvihar elült, egyszerűen ennyit mondott: Most hozzálátunk a szocialista rend felépítéséhez! Száját, mintha mosolygott volna, beszéd közben nagyon kinyitotta, hangja rekedtes volt, nem kellemetlenül, hanem mintha a sok évi beszéd tette volna azzá — és monoton, mintha örökké tudná így folytatni... Néha kissé előrehajolt.

az apró részleteket má elhomályosító időbeli táv latot. Érthető, hogy má sokan megpróbálták írá sukkal egy-egy vonásá megörökíteni és az írásol sokaságából éppúgy össze áll Lenin alakja, min ahogy a festő ecsetje nyo mán a vászonra kerül olajfoltokból a festmény A különbség az, hogy festmény minden részlet egyetlen ember szemléle tét tükrözi, a Leninről szó ló írásokat pedig más é más ember készítette. Így adódik, hogy a lenini uta kétféleképpen is próbáltá magyarázni: hogy olya

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748. 340-726

1979 MÁR 17

ÉLET ÉS IRODALOM

Fejér László grafikus

1021

KÉPES UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG: VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 78

Fejér László litográfiája

1979. MÁRCIUS 17

ZSENMIN ZSIPA
csapást mértek az
megvédték a nép él
tosították szocialista
lődését."

AFP. III. 8. „A
molt vietnami katon
a várost elborító fü
aki szerint »semmi
ellent hadseregünkn

MAO CE-TUNG, 1948.: „A mi stratégiánk és taktikánk a népháború elvén alapszik. Egyetlen népellenes hadsereg sem alkalmazhatja a mi stratégiánkat."

AFP. III. 8. „Pekingben keringő hírek szerint a kínai veszteségek sokkal magasabbak, mint a vietnamiak veszteségei."

Vicc a régi Balkán-háborúk idejéből:

Bolgár falusi kisbíró:

— Közhírré tétetik, hogy vitéz csapataink tegnap megöltek 300 ellenséges katonát, elfogtak 500-at...

Valaki közbekiált:

— Hát a mi veszteségünk?

— Azt majd kidobolják a szerbek.

szében a szer
bait vívnak
MTI. III.
ország határá
ni csapatok
AFP. III. 7
folytában dö
ban."
A háború
kel, mondta
folytatása ug
ja egy balga
NÉPSZABA
telten kéri a
fát és más t
el... A terü
maradt zsará

Fejér László

KÉPES ÚJSÁG

Fejér László litográfiája

Élet és Irodalom, Bp. 1978. okt.28.

XXII. évf. 43. sz. cimlap.

~~WEÖRES SÁNDOR~~

~~[redacted]~~

tesszor, a cseh hungarológusok doyenjének szavai, aki — Brnóban elmondott visszaemlékezése szerint — Erdélyben ismerkedett meg a magyar kultúrával. Ő, egyebek között, ezt mondta: — A történelmi igazságosság kedvéért, komparatisztikai alapon, cseh—szlovák—magyar szemmel, a kölcsönös kapcsolatok objektív szemléletével kell megírni közös történelmünket. Egyúttal *felhívta a figyelmet a csehországi hungarisztikai források rendkívüli bőségére és kihasználatlanságára.* — A történelmi oklevelek, iratok felmérését, feldolgozását, ezt az óriási munkát, csak közösen, kéz a kézben a magyarokkal végezhetjük el — mondotta, s e szavak óhatatlanul a közelmúlt *Nemeskürty-meglepetését* juttatta a részvevő eszébe. Azt a bizonyos felfedezést az ezer cseh-morva tüzérről, akik szép csendben öntögették szabadságharcos seregünknek az ágyúkat, anélkül, hogy ezért népdalba foglaltuk volna őket...

Talán nem ártana megemlíteni a szimpozium írásban foglalt, cseh—magyar—szlovák részről egyhangúan megszavazott rezolúcióját, annak egyik pontját, amely kimondja: a cseh, a szlovák, s a magyar hungarológusok szükségesnek tartják, hogy a pozsonyi egyetem magyar tanszékén *szlovák* [illegible] „magy[illegible] prágai fiatalo[illegible] mával[illegible]

S v[illegible] tás éppen most szóvá tenni, hogy a több mint ezer éve egymás szomszédságában élő magyar és cseh népnek egymás nyelvéhez a mai napig csak *„fél-szótára"* van. Bármily hihetetlen, nem számítva az 1910-ben és 1912-ben, [illegible] produkálásának Európában egyetlen képviselője — nem gyorsíthatná meg (prágai partnerével együtt) a a magyar—cseh szótár ügyét?

Firon András

Igazságpártiság

Keresztes György az Élet és Irodalom 42. számában *A törvény legyen igazságpárti* címen vitába száll a 37. számban közölt *Jogi logika* című tárcámmal. Vitacikke lényegében félreértés: álláspontunk egyezik, hiszen én is azt kívánom, hogy a törvény legyen igazságpárti (tárcám utolsó mondata: „A szabadság honába tartunk, az igazság nékünk a cél"). De hadd fűzzek cikkéhez néhány megjegyzést.

1) Ami a nyugdíjakat illeti, nem tudom pontosan, mikor kelt az a rendelet (1948-ban? 1949-ben?), melynek értelmében az 1945 előtti szolgálati éveket nem számították be. ma sem számítják be azoknak, akik 1958-ig mentek nyugdíjba, de ilyen rendelet *volt*, s hogy az említett „régi nyugdíjasok" eszerint kapják a nyugdíjukat, az *ténykérdés*. (Egyébként — tudomásom szerint — épp fent említett tárcám visszhangjaként-

[illegible] gi személy" kifejezést, ami a jogász-szaknyelvben csakugyan szervezetet jelent; én jogilag védett személyt, embert értettem rajta.

3) Furcsának találom stílusom ilyenforma bírálatát: „mely *(nem amely!)*" — kérem a cikk íróját,

sajnos, épp f[illegible] — felfogás el[illegible] férfi szexuáli[illegible] látja, mely sz[illegible] történetesen [illegible] nyit ér, amen[illegible] sége" ér a s[illegible] Ez a — nem[illegible] — kérdés re[illegible] a jog logikát[illegible] cám második mögött.

Déne[illegible] korsz[illegible]

Lapjuk rég[illegible] dig örömmel [illegible] fia írásait. L[illegible] illetve nemré[illegible] ről olvashatt[illegible] késztet arra, [illegible] térően — nen[illegible] tő típus — írj[illegible] író hangján [illegible] dik, valami o[illegible] latos ahhoz az[illegible] cikk az írónőn[illegible] való viszony[illegible] egyetérthetek[illegible] abban, hogy „minden írásá[illegible] nélkül vállalt[illegible] őszinteség". D[illegible] zen tudnék eg[illegible] nes Zsófia „[illegible] hogy számára[illegible] ka egy tőről s[illegible] szemben tehát[illegible] kor a „legszeli[illegible] az irónia álarc[illegible] napfényre". É[illegible] szándékát — [illegible] írásának megh[illegible]

Magánközügy

Miután elolvastam druszámnak és távoli rokonomnak, Dessewffy Lászlónak, az ÉS 38. számában közzétett, *Timár György* által kommentált levelét, találós kérdést [illegible]

Fejér László

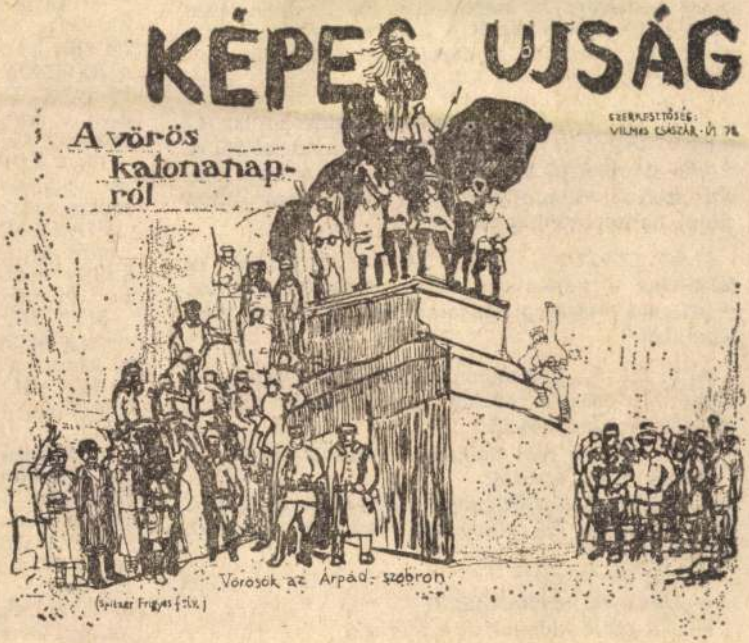

Fejér László litográfiája

Élet és Irodalom, Bp.

1979. MÁRCIUS 17.

XXIII. évf. 11. sz. 4. lap.

csapást mértek az agresszorra és eredményesen megvédték a nép életét a határtérségben és biztosították szocialista modernizálásunk töretlen fejlődését."

AFP. III. 8. „A kínai újságíró, miután beszámolt vietnami katonák holttesteiről, a szemétről és a várost elborító füstről, egy kínai katonát idéz, aki szerint »semmilyen erődítmény nem állhat ellent hadseregünknek« ..."

MAO CE-TUNG, 1948.: „A mi stratégiánk és taktikánk a népháború elvén alapszik. Egyetlen népellenes hadsereg sem alkalmazhatja a mi stratégiánkat."

AFP. III. 8. „Pekingben keringő hírek szerint a kínai veszteségek sokkal magasabbak, mint a vietnamiak veszteségei."

Vicc a régi Balkán-háborúk idejéből:

Bolgár falusi kisbíró:

— Közhírré tétetik, hogy vitéz csapataink tegnap megöltek 300 ellenséges katonát, elfogtak 500-at ...

Valaki közbekiált:

— Hát a mi veszteségünk?

— Azt majd kidobolják a szerbek.

— Becsbe.

— Ha te azt mondod ne akkor te Miskolcra mégy. be mégy. Akkor meg min

REUTER. III. 11. Cart tásnyira van az egyipt dás... A megkötendő mindkét fél alapvető érde

WAFA. III. 9. „Paleszt rom akciót hajtottak vég szokon. 15 halott."

MAGYAR SZÓ, III. 7. rázza meg a bejrúti utcá szében a szemben álló fe bait vívnak egymással."

MTI. III. 7. Észak-Jem ország határán újabb tám ni csapatok ellen.

AFP. III. 7. „A tegnapr folytában dörögtek a fe ban."

A háború a politika f kel, mondta Clausewitz. folytatása ugyanazokkal a ja egy balga civil a XX. s.

NÉPSZABADSÁG. III. telten kéri a lakosságot, fát és más tüzet okozó a el... A területet vizsgálj maradt zsarátnokokat olts

Fejér László
1021

MŰVÉSZETI MELLÉKLET 25

Fejér László grafikája

Déri János:

Egy tisztelőmnek

Semmi baj öreg. Van benned valami suta szeretet, valami szögletes Daphnis vagy Cloe, vagy ilyesmi. Nem szoktál magadhoz nyúlni öreg, vagy álmodni, nem szoktál megnyilatkozni az emberiségről? Vannak szerelmes nagy vágyaid? Ne pirulj öreg, tudom hogy vannak. Bunkónak nézel, igaz öreg? Ne félj öreg, taníts nyugodtan: így egyek, úgy igyak, lazább csuklóval álmodozzak, gondolkozni is taníts meg öreg. Csak keresztrímben öreg, csak keresztrímben a való világról, ez az egyetlen, az igazi, a most kapni lehet. Így van ez görbült fényű barátom, taníts nekem szerelmet, nekem majd sikerül, csak a kézikönyv, az hiányzik, tudod valami olyan, hogy ballal ölelek jobbal meg fellapozlak. Meg egy pár kézivers: kispolgár, érzés, haza, csak hogy tudjam mit csinálok. Lehet párosrímben is, úgy praktikusabb, igaz öreg, a—a—b—b, minden ilyen dadogós abortuszban, elve eleve elvetélt. Ez jó mi? Meg azt is írd meg öreg, hogy a szféráid, érted, frankón úgy érdekelnek, hogy lépni sem tudok. Nyisd ki a szemem, hogy látva lássalak. Komolyodj végre meg, és szeress nagyon öreg, kit szeretnél ha engem nem szeretnél.

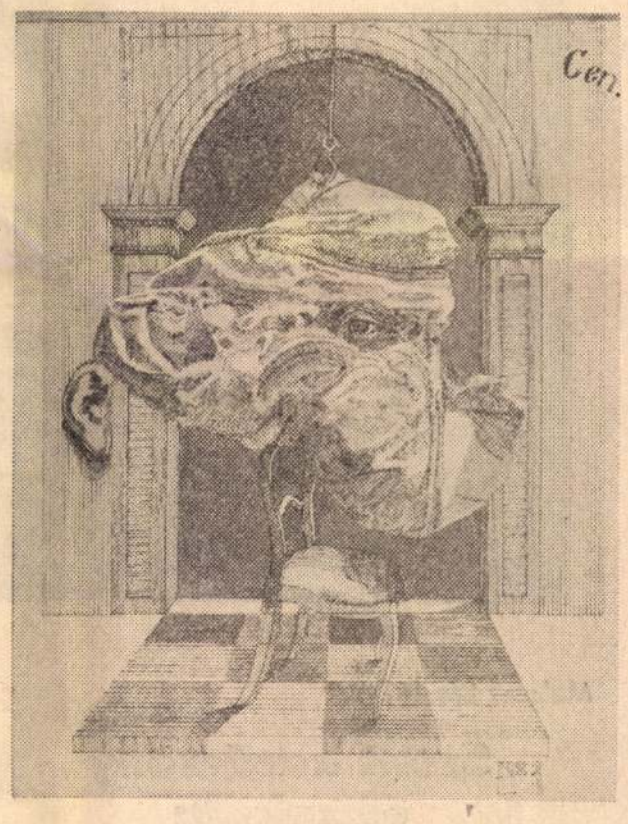

Fejér László grafikája

TIMAFFY TÜNDE:

ÖNGYILKOSOK

Még nem láttam őket de talán
majd összejövünk egyszer
aztán megkérdezem, hogy ti is
hát igen de ki tudja
így legalább a nyugalom
hát igen az tényleg
mondom és arra gondolok
az is csoda nagy csoda legalábbis
nekem furcsa hogy választani
tudtam
legalább egyszer
de én mégsem hiszem
odajutni is választást jelent
így mégis mi történik
velem vagy akár
veletek
hát legalább a semmi tűnne el
de azt hiszem ez csak akkor
lehet ha valaki majd nem
tudja ki vagyok én azt hiszem
mindegy hogy milyen csak
beszéljen egyfolytában amíg
valahogy valamiképp
elfelejtem amit valaha is
láttam megláttam csak az
a fontos összefüggéseket
ha végre

Rákos József:

Játék

Csontig lerágták a húst,
s a lerágott csontot
a kutyának dobták;
az elvolt vele reggelig.

Egymásról
csontig lerágták a húst,
s a lerágott csontot
a kutyának dobták;
az elvolt vele reggelig.

Végül a kutyáról
csontig lerágták a húst,
s a lerágott csontot
a kutyának dobták;
de az már torkig volt vele.

„Mi rettent el?
Valami emlék? Valami álom?
Segít rajtad, ha kitalálom?"

PÁRKÁNYI LÁSZLÓ VERSEI

Mikoss András:

X X X

Talán elnémult valami bennem.
Talán soha többé
nem lépek pocsolyába
lábtörlés nélkül,
nem szállok fel az ellenkező
irányba menő villamosra,
nem rúgok kövekbe dühösen,
nem harapdálom a szám szélét,
és nem csukom be a szemem,
hogy lássalak.
Talán hallgatnom kellene,
másra gondolni, másról beszélni
Talán...
De akkor
talán soha többé
nem lépek pocsolyába
lábtörlés nélkül,
nem szállok fel az ellenkező
irányba menő villamosra,
nem rúgok kövekbe dühösen,
nem harapdálom a szám szélét,
és nem csukom be a szemem,
hogy lássalak.

Tóth Ferenc:

Érdekes megállapítás

Egyre kevesebb a hit
pedig
egyre több az érdem.

Hentes-dalok

1.
Komor ma a levegőég,
a hentesek lehetőleg
boltjaikba behúzódnak.
Nem jönnek ma asszonyok se,
nem jön, csak november hüsse;
pálinkát iszik bent, és
elmúlni szeretne a hentes.
2.
A pult mögé bebújva
nehéz karjaikra
nagy fejük ráhajol.
Fénylik szörnyen a bárd
inas nyakuk mellett,
a széles asztalon.
3.
Kinn, fekete fákon
már varjak ülnek.
Bent fekete bú
a hentes-szíveken.

Azok a ronda varjak
egyre feketülnek,
s oly édes lesz a kín
a hentes-szíveken.

Sulik Béla:

Ököltánc

hallgatózom az utcán.
a ruhák közé bújt
bőrbe bújt
hús közé bújt
csontokban tágas lázak lobognak.
szembecsapódó
szárnyaszegett
ütésekből áll a levegő.
huzatos fejemen átfütyül
néhány hegyes ólomkiáltás,
teljes joggal
be vagyok rezelve,
már nem is tudom
kinek a spiclijeként
hallgatózom az utcán.

Horváth László:

Ballada

Kallós Zoltánnak a „Balladák könyve" magyarországi kiadására, 1973./

Nagy ám ez a mező Zoltán
Férfi az ki áll a talpán

Virágot csináltam
Kutya-virágot
Elárult lelkemnek
Nyugtot, hallgatást,
Világot

Egyszer csak meakérdé
„Azt kilencen vagytok"
Az csak ráfelelé
„Bizony nyolcan vagyunk"

Kürthi Hanna rajza

Papp Márió:

Mennybemenetel

nyugatról jöttek
nyugatra menők
és helyben hezitálók

északon rekedt déliek
délre igyekvő északiak
és hidegtől melegtől egyaránt félők

keletre tartók
keletről menekülők
és középen tanácstalanok

mindenféle kivülállók
a kivülön is kivülállók
és előre gerinctelenek

ó ti mind
e haza polgárai
testvéreim öleljük meg egymást.

Gyöngyösi András:

BÁL

Utcabál bűvöletben,
utánozva mosolyt,
égve kottafejekben,
szivárványt rajzolok fejekre,
fejeket kigyókkal pántlikázok,
megkoszorúzott sírok közt
halálig járom
a mennyegzői táncot,
fekete vőlegénye a Halálnak,
hivatlan vendég.

Utazás

Eltévedt villamos,
üres, csak én,
zökkenőkön kialszik a fény,
sínek anyja sír,
bolyong a külvárosban,
lomhán szökken át lámpán,
éjszaka ciripel a motorházban,
megy a sárga kígyó,
külváros bűvöli;
fáznak a szegények.

Félénk sejtés

A levendulák már glédában állnak,
loppal gyűlik a buta rend.
Egy részeg méh elmerengve
erjedt hársfaág körül kereng.

Kába a kéjtől — hogy nő a szag-kör.
S a selymes réten gyakorol
az orvlövészeti szakkör.

Kontur István tusrajza

Rákos József:

Egy képből...

Szűk az utca, lejtős és koszos,
a házak rondák, vakolatlanok,
Egy tető hiányzó cserepek
sötétlő helyével nézi az eget.

Sárguló fűszálak mutatják,
ők sem halhatatlanok,
s egy-két száradó akácfa
a szélben, hajlongva kéreget.

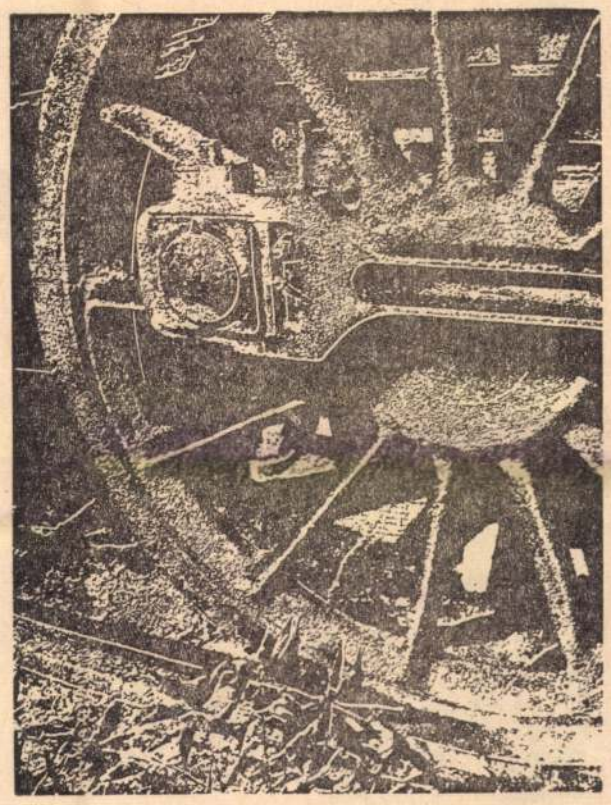

Varró Géza: Lokomotív

C/1

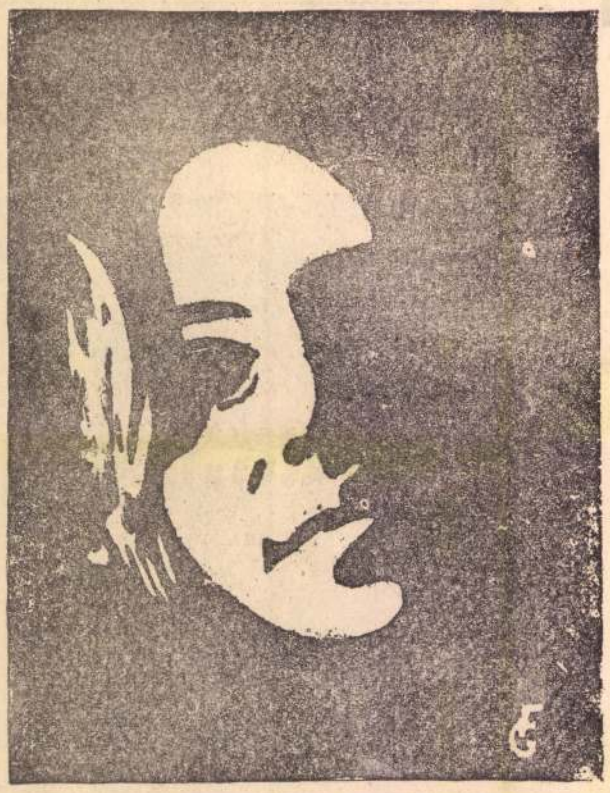

Farkas Gábor: Grafika

Melczer László:

Szent karácsony éjszakája

Bodó Attila százkilencnapos katona 196... december végén kapott először háromnapi eltávozást az Sz.-i laktanyából. A századból karácsonyra vagy újévre mindenki elmehetett, az övé azonban hatodmagával jutalom volt; kifestették a teljes körletet négy nap alatt. Igaz, a minta már egy hét múlva leválni kezdett, de a három nap jogos volt.

A vonatról nem a végállomáson, hanem egy külvárosi megállóban szállt le, innen közelebb volt a mozi, ahová jegyet akart venni másnapra Áginak. Nagy sikerű francia film volt, ő úgy gondolta, már mindenki látta rajta kívül, de meglepetésére a szokott ellenszenves tábla fogadta a pénztárnál. Nem sokkal előadás előtt volt, az üzérek és felhajtóik serényen dolgoztak. Meg kellett köszönnie az egyiknek, hogy zöld csomagolására tekintettel, csak egy húszast kért jegyenként, virágot vett, aztán sietett haza.

Édesanyja kedvenc ételével és tripla adag kávéval várta, pedig nem is írt érkezéséről.

— Tudtam, éreztem én azt, fiam. Nem lehet, hogy egyedül legyek itt szentestén — mondta az asszony úgy, ahogy csak az egyszerű emberek tudják mondani.

A karácsony előestje úgy zajlott, mint a többi, talán csak azért volt bensőségesebb, mert most egy ideje nem volt megszokott bútordarab itthon. Ketten töltötték el az estét, mint négy éve mindig, mióta édesapja meghalt.

Késő este magában Ágival aludt el, a lánnyal, akivel már majd három éve járt, persze csak az ő fogalmai szerint, hiszen eddig csak egyszer csókolta meg, csak a kezét fogta még, különösen a groteszkül befelé hajló kisujjait szerette, akinek mindig nagyon vidám, élettel teli leveleket írt Sz.-ről, a katonaéletről, és nem vette észre, hogy a levelekkel a nehéz pillanatokban inkább önmagát akarta megvigasztalni; Ágival, akihez hét hónapon át minden vasárnap futott a szanatóriumba, de a látogatáson sokan voltak, és minden másnap este vacsora után átmászott a kerítésen, hogy tíz percig együtt legyenek.

Régi jó ismerősként mosolygott rá másnap sárgazöld ábrázatával a G.-i HÉV-szerelvény. Szerette ezt a vonatot, mert Ágitól nem mindig jókedvvel jött el, és hangulatától függően mosolygónak vagy zordnak látta az első kocsit, mintha együttérezne vele.

A Radó család teljes létszámban otthon volt, szívesen üdvözölték Attilát. Ági a belső szobából jött ki, kezében fogva frissen mosott, nedves, illatos haját. Ő szeretett volna csak a lánnyal lenni, négy hónapja nem látták egymást, szerencsére a kötelező naédesöcsémhogyízlika katonaság csak percekig tartott. Ági féloldalt ült vele szemben, a hajszárító élesen, undok hangon fújta gyönyörű fekete haját, Attila úgy érezte, nem állja a versenyt ezzel az utálatos jószággal.

— Vettem tegnap két jegyet moziba. Siess egy kicsit, az óra húszassal kellene bemenni, hogy odaérjünk. Kőbányán van a mozi, tudod, az a szép francia film.

— Semmi kedvem nincs hozzá, a hajam csupa víz, fáradt vagyok, különben is már láttam.

— Én négy hónapja most vagyok először itthon. Eddig csak akkor láthattalak volna, ha lejöttél volna meglátogatni. Nem rendelhettem száznegyven kilométerről jegyet.

— Ha tegnap érkeztél, miért nem jöttél?

— Az anyám egyedül lett volna. Neki már csak én vagyok.

— Arról én nem tehetek — rántotta meg vállát a lány, és elfordult.

Attila úgy érezte, megfullad a túlfűtött szobában, megsüketül a visszataszító, egyenletes zúgástól. Kivette Ági kezéből a gépet, kikapcsolta, és inkább kérőn, mint parancsolón kérdezte:

— Jössz velem?

— Szeretném végre megszárítani a hajam, és ne viselkedj úgy, mint egy felszarvazott férj, nem áll jól neked. — Megsemmisülten adta vissza a lánynak, de aztán erőt vett magán.

— Jobb lesz, ha nem látlak többé.

Indult ki a szobából, kabátját még csak kézben tartva, majdnem felborította a bort hozó öreg Radót. Amaz nagyon csodálkozott, nem akarta engedni.

— Igyon az egészségemre, Radó bácsi, ha még megérdemlem, és gondoljon arra, amikor maga volt angyalbőrben. Nekem biztos sokkal könnyebb.

Sietett a kertkapuhoz, nagyon szeretett volna kint lenni. A különben is csendes kisváros mindent betöltő csenddel és sötétséggel vette körül. Ünnep lévén, a HÉV már a kora esti órákban leállt, az utolsó kocsit még látta, amint zöld pofáját behúzta a remizbe. Úgy érezte, mint akit utolsó hű barátja is elhagyja majd inkább megfontolt, mint sietős lépésekkel az országút felé indult.

A hó jókedvűen ropogva morgott talpai alatt, dühösen a betonra lépett, az egyhangú kopogás jobban megfelelt hangulatának, megnyugodott. Időérzéke nem működött, nem tudta, mikor ért a messze földön híres svábok lakta falu határába. A gyorsvasút elkerülte a falut, ki tudja, miért, így most először vette szemügyre. Nem tagadták meg hírüket, az ablakok nagy többségéből a tévé kékes fénye szűrődött ki, a házak a sötétben is olyan fehérek voltak, mint a hó körös-körül, s majd mindegyik mellett fészer vagy garázs feszített, nem láthatóan, de érezhetően autót takarva testével.

A hideget nem érezte, még lábai sem gémberedtek, az idő múlását is csak a cigarettáktól egyre keserűbbé váló szájízéből sejtette. Dom elé érkezett, letérve az útról, teljes erejéből a tető felé kezdett rohanni. A sötéttől nem jól becsülte meg a távolságot, a csúcsra érve minden ereje elhagyta. Körülnézett, de inkább csak a Duna érdekelte. Ágival télen-nyáron a Dunához jártak, szinte minden élménye a kedves folyóhoz kapcsolódott. A dombtető ugyanolyan volt, mint az ő kis hegyi tisztásuk, az édes folyam túlsó partja ugyanúgy veszett bele a sötétbe, ugyanúgy ölelte át féltve-óva kis hegyüket, mint ezt most itt, és már csak AKKORRA emlékezett, ahol a mátyáshegyi padon átkarolta a lányt, de nem húzódott közelebb hozzá, nagyon örült, hogy késő este, nagy csend és sötétség volt, mert nem tudott Ágira nézni, valahogy bezárult minden, látás, hallás, tapintás és minden nélkül csak érzett, reszketni kezdett, amely néhány pillanat alatt egész testét elborító remegéssé vált, ideges kezét a lány arcára tette, s az hozzáhajolva ajkát az arcához érintette, belsejében a mindenen áthatoló szimfónia hangjai dübörögtek, egész addigi élete átrohant előtte, arcok, szemek, kezek, tekintetek nélkül, és Ági kis nyelve már ügyetlenül táncolt a szájában, doblt elemi erővel, tam-tam-ta-ta-tam-ta... aztán már nézték egymást, a sötétség tökéletesen kitöltött mindent, azt hitte, elérte, amit akart, megállt minden, és pont most nem akarta ezt, amit egész életében, még mindig nem érezte magát elégnek a megálláshoz, és most ő csókolta meg újra Ágit, közben minden morajlott körülötte, ordított, sírt, engesztelt, megbocsátott, ő volt Hadrianus, Prométheusz, Newton, Kepler, Hunyadi, Lincoln, Napóleon és Heisenberg, Ági kezét a mellére tette, ujjai már nem remegtek, határozottak voltak, nem is a világ, hanem a MINDEN nyugodott a félig kigombolt ingen, az érintéstől olyan könnyűnek, homályosnak, és szárnyalónak érezte magát, mint a roham közben halálos lövést kapott katona, bár ezt csak elképzelte, de képzelte a lányt is, három fiának édesanyját, a kínzó és leghatalmasabb szüléseket, amikor ő is mindig újjászületik, úristen, és ő ezt még soha nem mondta Áginak, mert ezt mondani nem kell, vagy nem szabad, ennek csak egyszerűen így kell történni.

Már térdre ereszkedett, hogy hóval hűtse felhevült arcát, majd előredőlt, és elengedve magát, hogy azt csináljon vele ez a szelíd lejtő, amit csak akar, gördülve, bucskázva, bukfenceket vetve száguldott lefelé, arcán és kezén kövek, ágak horzsolta sebeit oly jólesően marta, égette a hó, és már azt szerette volna, hogy ez soha ne érjen véget, lavinaként zúdult alá, mint szerelme.

A hótól prüszkölve, félig vakon és süketen állt fel, körülnézett, de még nem akart magához térni, rohanni kezdett, karjait széttárva, és mindent magába foglalóan ordította:

— Szeretlek Ági, egymásé leszünk!!!

Futott Budapest felé.

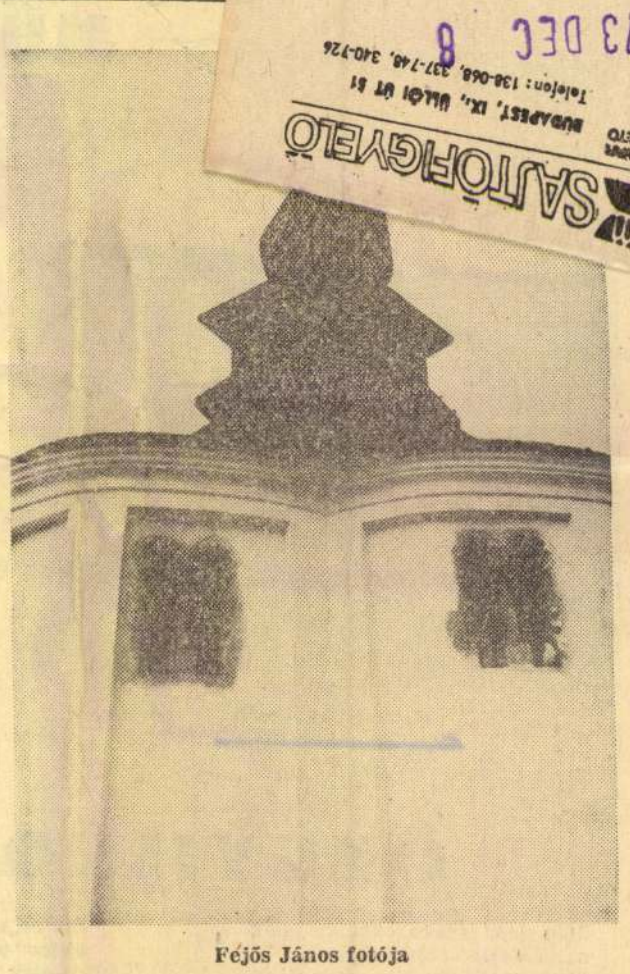

Fejős János fotója

Tóth Ferenc:

Jel

Két fogkefe és egy ember
amikor az ember egyedül

általában
két fogkefe
egyetlen ember két
fogkefével
ritka mint a fekete holló

két fogkefe és egy ember
reggel délben éjszaka
két fogkefe
egyetlen ember

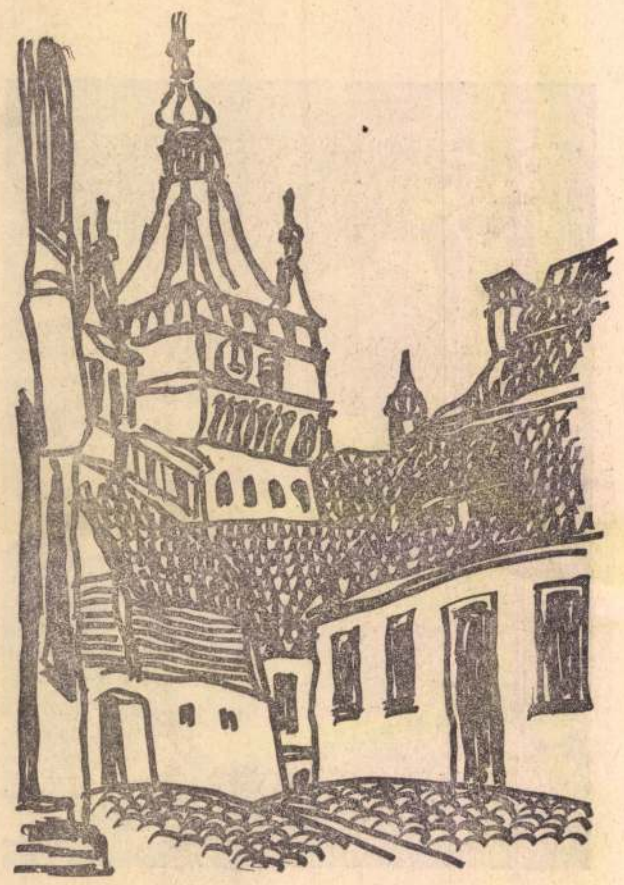

Wágner Péter: Óratorony

Lukács György:

J. A. halálára

Nap, víz, fák, fák
elfutnak;
Ház, emeletek
nem kell;
Víz, sok víz, fény
oda nem megyek;
TŰZ, meleg — mint VELED
már nem kellesz;
Legyek csípnek, tű,
kés, kés — FÉLSZ?
álmodsz? alszol?
ha igen — soká
ÉLSZ MÉG?
igen, de nem soká.
HURRÁ sínek
futnak, mégis maradnak
vonzanak a sínek,
zakatolnak a sínek
őrjítő sínek:
még élek? MINEK?
versek, nők — minek?
HOPP-HOPP szívem
már nem dobogsz.
HOPP-HOPP el innen
többé nem lobogsz...
FÉK!
ujye milyen jól csináltam?!

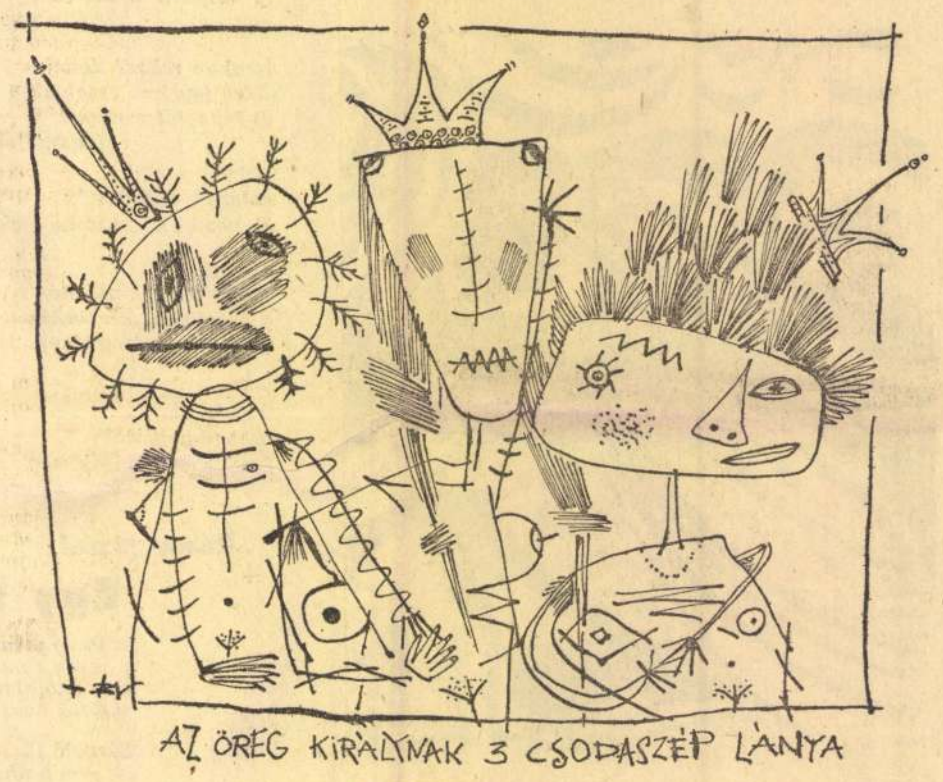

Benkő Viktor rajza

SZABADSÁG HÉTVÉGE
BUDAPEST, IX., Ullői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 DEC 8
A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

Ø Fejér Lilly
Nobrász

V. Csáky u. 20.

MKSz 1947

Gmkt

1944. Sav

Zúcó, gipsz

Fejér Lili

Szobrász

Alkotás ideje

1949 márc.: Anya gyermekkel, gipsz, Gyermekfej, mükő, akt, bronz.

Fejér Lili

szobrán

Pécs K. szab. szerv

1946. máj

X. csop. kiáll.

Testvérek
Vak férfi
Anya
Pihenők

terracotta

148. kép. *Német festő, 1520 körül: Kálvária.*

NÉMET FESTŐ, XVIII. század
Eszter Ahasverus előtt
Vászon, olaj, 80×100 cm.
Maszlaghy II., 298. szám.

NÉMET (BAJOR) FESTŐ, XVIII. század
Hadvezér arcképe
Vászon, olaj, 85·5×65 cm.

NÉMET FESTŐ, XVIII. század
Tájkép mitológiai alakokkal
Fa, olaj, 50×62 cm.

NÉMET FESTŐ, XVIII. század
Balthazar lakomája
Vászon, olaj, 90×110 cm.

NÉMET FESTŐ, XVIII. század
Női arckép
Vászon, olaj, 55×43 cm.
A San Marco-gyüjteményből.

NÉMET FESTŐ, XVIII. század
Férfiarckép
Vászon, olaj, 60×53 cm.
A San Marco-gyüjteményből.

NÉMET FESTŐ, 1790 körül
Férfiarckép
Vászon, olaj, 92×75 cm.
A San Marco-gyüjteményből.

Fejér Lili

MDK

Zucó, gipsz

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

MDK.

Fejér Lili szobrász

Megemlítve

Nikolszky Géza: „A pécsi képzőművészek nagy Tárlata"

Dunántúli Népszava. 1946. II. máj. 19. 6. l.

Fejér Lili MDK

Zucó, gipsz

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

MDK

Fejér Lili, szobrászm.

Testvérek.	Terrakotta.
Vak férfi.	"
Anya.	"
Pihenök.	"

M.Képzöm.-k Szab.Szervezete pécsi csoportja.10.-ik kiállitás és Medveczky Jenö gyüjt.kiáll. -a. 1946.máj.1
Vigyázó Szem.1946.máj.19-23. Kat.a lapban.

megnyva

Fejér Magda

grafikai [illegible]

Újság. 1925. nov. 29.

(F. grafikai kiállítása.)

c. a.:

Egy belvárosi fotóüzemben koll. kiáll. Jaschik Álmos tanítványa.

Figurális ~~lépek~~ és ~~veduták~~ városképek, üzleti grafikai munkák.

gr. Illésházi Miklós:

(

Derékig, hétnyolczad jo
hosszú gündör haja s bajusza ö
kék s arcza leberetvált. Gyü
zsinórzású dolmánya s prén
ör szintja. A háttérben piro
hasi" s jobbra: „Cancel I

Olajfestés vászonra, m
Vétetett Turczányi Zsiseftől
Ára 6 frt. (65/92.) — A v

— Az elszámolást elfogadta az 1893: I.

Fejér Magda

grafikus

** **Fejér Magda grafikai kiállitása.** Egy belvárosi fotomüterem (Kristóf-tér 6.) helyiségében mutatja be grafikai munkáit Fejér Magda, Jaschik Álmos tehetséges ifju tanitványa. Vannak közöttük figurális munkái is, de szerencsésebbek utcákat, városrészeket, régi épületeket ábrázoló rajzai. Az igazi ereje a fiatal müvésznőnek azonban a gyakorlati célokat szolgáló grafikában van. Dobozdiszitő rajzai, plakátjai, levélpapirfejei és egyéb ilyen munkái ötletesek, technikai tekintetben pedig kifogástalanok. *(e. a.)*

Ujság 1925. nov. 29.

Fejér Magda

U. 4134

Fejér Magda, grafikus

Az 1920-as évek elején Jaschik Álmosnál tanult. Egy Gyest-belvárosi fótó ~~üzem~~ műterembén 1925. ~~grafi-~~ ~~ka~~ munkáitól gyűjt. kiállítást rendezett. [Főleg az alkalmazott grafika terén volt sikere. Kiállítás án a következő művei szereveltek: Barátok utcája, (1924) Esztergomi részlet (1924) Országuti szentkép (1925) Elhagyott Ilmyhe (1925), Bodajki major (1925), Őszi fák (1925) Kukoricafosztó néni (1925), Vázlat a bodaj-

[Ötletes ~~munkáivat~~ dolgaivak

ki bucsuból (1925) Villa
bejárata (1925), A für dö-
ner udvara (1925) Falu-
részlet (1925) szines ceru-
zák, Barok szentkép (1924
I-II., Öregasszony (1924), Öreg-
asszonyfej (1924) Tatamul-
mány (1923) I-III., Csur-
gói malom (1925) I-II.
negro szines fus

Szalay Imre VI. 227

Fejér Magda

FEJÉR
MAGDA
GRAFIKUS

KATALOGUS

Akik hallottak arról a kapcsolatról valamit, amely engem tanitványaimmat egybefüz, azok nem fognak ebben a néhány bevezető mondatban részrehajlatlan tárgyilagosságot, vagy nagyképü kritikai méltatást keresni. Nincsen olyan apa a világon, aki ne a maga fiát-lányát tartaná a legszebb és a legbiztatóbb igéretnek és ne szeretné apró hibáival együtt jobban, mint a más gyerekét millió erényével. Fejér Magda első önálló bemutatkozását nem tudom más szemmel látni, mint a nevelőapa szemével, aki éveken át napról-napra látta, hogyan bontakozik elő a szószoros értelemben vett semmiből egy öntudatlan gyermek-leány tehetsége, izlése, készsége.

Nem bevégzett ember munkája ez a kiállitás, aminthogy egy tanitványomnak sem kivánom azt a kétes szerencsét, hogy valaha is „bevégzett" emberként temetkezzék el a nyilvánosság előtt.

Egy aránylag rövid életút első állomása ez, melyen egy dolgozó ember számol be néhány fiatal évének fiatalos munkájáról. Ez az út ma a dekorativ grafikába torkollik és a nevelőapa elfogult szeme ugy látja, hogy ezen a téren van a legtöbb és legfrissebb mondanivalója. Az apai elfogultság szent jogán tehetem hozzá még azt is, hogy Fejér Magdának van és lesz még más, kiforrottabb és mélyebb mondanivalója is, mert hite és munkaszeretete törhetetlen, tehetsége fejlődésképes, jóizlése ösztönös.

Igaz szivvel kivánok neki szerencsét. sikert és boldogulást. *JASCHIK ÁLMOS*

Budapest, 1925 november.

1. *Barátok uccája*, 1924. Szines ceruza
2. *Esztergomi részlet*, 1924. „ „
3. *Barok szentkép*, 1924. Negro

4. *Barok szentkép*, 1924. Negro
5. *Öregasszony*, 1924. Negro
6. *Öregasszonyfej*, 1924. Negro
7. *Fatanulmány*, 1923. Negro
8. „ 1923. „
9. „ 1923. „
10. *Bodajki részlet*, 1923. Tempera
11. *Naptárhát*, 1920. Szines tus
12. *Csurgói malom*, 1925. Negro, szines tus
13. „ „ 1925. „ „ „
14. *Országuti szentkép*, 1925. Szines ceruza, tus
15. *Bodajki major*, 1925. Szines ceruza
16. *Elhagyott kunyhó*, 1925. Szines ceruza, tus
17. *Őszi fák*, 1925. Szines ceruza
18. *Kukoricafosztó néni*, 1925. Szines ceruza

19. *Vázlat a bodajki bucsúból*, 1925. Szines cer.
20. *Villa bejárata*, 1925. Szines ceruza
21. *Sulykoló asszonyok*, 1925. Aquarell
22. *Parkrészlet a kastéllyal*, 1925. Ceruza, szines tus

23. *A főtér este*, 1925. Negro, szines tus
24. *A fürdőház udvara*, 1925. Szines ceruza
25. *Falu részlet*, 1925. Szines ceruza

BIBLIKUS TÁRGYU KOMPOSITIOK, PARASZT MILLIEUBEN

26. *Menekülés*, 1925. Aquarell
27. *Kis Jézus a vének között*, 1925. Szines ceruza, tus
28. *Hegyi beszéd*, 1925. Szines ceruza
29. *Kánoni menyegző*, 1925. Szines ceruza, tus

30. *Vázlat egy dunai halászhajóról*, 1924. Szines ceruza

31. *Vázlat egy „Encián"-turáról*, 1925. Szines ceruza

32. *Tavaszi hangulat a budai hegyekben*, 1925. Szines ceruza

33. *Barok angyal egy esztergomi templomból*, 1924. Ceruza

34. *Barok angyal egy esztergomi templomból*, 1924. Ceruza

35. *Akt vázlat*, 1925. Negro

36. „ „ 1925. „

37. *Mozdulat vázlat*, 1924. Negro

38. „ „ 1924. „

A katalogusban fel nem tüntetett képeket, előző kiállításaimon adtam el s magántulajdont képeznek. A képeim tulajdonosai igen nagy számmal tartózkodnak külföldön és igy azokat kiállitani nincs módomban. — Merkantil grafikai rajzaim, melyeket kiállitok, rendelésre készült vázlatok és elkészitett nyomtatványok egyes példányai. Művészi grafikai t.rvek készitését, mindennemü ipari és kereskedelmi cé.u, — elvállalom.

FEJÉR ÉS GLATTER KÖNYVNYOMDÁJA
VIII., RÁKÓCZI-UT 73.

Fejér Magda műterem kiállítása

Pesti Hirlap. 1925. dec. 1. 11

f. j: Grafikai kiállítás

Fejér Magda grafikus

Pesti Hírlap. 1925. ~~nov.~~ 29.
dec. 1. 11

f. j. Grafikai kiállítás

MDK

Fejér Mária
1932/33. polgári iskolai rajztanári oklevelet kapott.

Képzőm. Főisk. Évk. 1932/33. 57 l.

Ø Fejér Mária

1929/30 - 1932/33

Ferképzőmfoiskàvk

1932-33 81.c.

Hallet és Latrobe alkotása). Ebből a korból való a leégett, de eredeti alakjában újra felépült Virginia-egyetem, Jefferson alkotása és Massachusetts állam háza Bosztonban, Bulfinch tervei szerint; mindkettő az angol palladiánus klasszicizmus szellemében.

A tisztább klasszicista irány Amerikában aránylag későn jut diadalra, s legszebb alkotásai — elsősorban a modernizált washingtoni Capitol (*Walters* műve), amely több állam kormányzósági épületének szolgált mintául, — már a XIX. század második felébe esnek. A neogotika nem tudott mély gyökereket verni, de néhány reprezentatív alkotása fennmaradt; ezek közül a newyorki Szt. Patrik-székesegyház és Szentháromság-templom, a hartfordi Capitol, a bostoni múzeum s a philadelphiai művészeti akadémia tűnnek ki.

A XIX. század későbbi építészetének élén a francia-román szellemű, de erősen modern érzésű, zseniális *Henry Hobson Richardson*, Viollet-le-Duc tanítványa áll, a franciaországi román építészet legszebb emlékeire támaszkodó bosztoni Szentháromság-templomával, a new-yorki Madison Avenue templomával s albany-i és north-eastoni városházaival, a quincy-i, maldeni, north-eastoni nyilv. könyvtárakkal. A példátlan kereskedelmi és ipari fellendülés korszakában természetszerűleg az építészet is rendkívüli arányokban fejlődött, és különös gondot fordítottak a kulturális célokat szolgáló épületekre; egyre-másra épülnek a nagy nyilvános könyvtárak és egyetemek (Chicago, New-York, Philadelphia, Washington, Boston). Ezek mellett, amelyek a különböző történeti stílusok, főleg az amerikai imperializ-

Fejér Mária

V. é.

tanári vizsgálat

Ferképzőmfoisk vk
1933-34.47.(-

fogástalanul elvégezhetik ezt a mun

További szives intézked

Mágocs, 1938. szeptember 3-án

PAUL FEJÉR, textilfestomestr

"Verzeichniss der zur Neusohler priv.Sieben Bergstädtischen Lade einverleibten Schwarz und schön Färbemeister,aus dem Meister-Buche ausgezogen. /1823/:
in Nograder Comitat: Balassa Gyarmath
38. Paul Fejér
111. old. 31.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcégek I. A textiltestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 1974.

M.D.K.

Fejér Pál, faragó molnár

Erdőbövesden az Orczy, Horváthy és Kanizsay urak számára 1768-ban malmot épít.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 324. old.

FEJÉR Pál faragó molnár. Erdőkövesden az Orczy, Horváthy és Kanizsay urak számára 1768-ban malmot épit.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Fejér Sándor

MDK

Krisztus elfogatása, vázlat, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

MDK

Fejér Sándor

Krisztus, olajfm.

Képzőm.Társ.1911.tav.kiáll.kat. 49.lap

MDK

Fejér Sándor

Aratás, of.

Árverési Közl. 1929. 5.rk.sz.

14. 1.

MDK

Fejér Sándor, festö
1876-1915

312.	Falfestmény-vázlat.	Jelzett.	Tempera.
313.	Falfestmény-vázlat. Kompozició.	" "	" Olf.

Árverési Közlöny. Festm., rajzok. 1936 okt.4. rk.sz. 30.l.

MDE.

Fejér Sándor festő,

"Jézus birái előtt" /olaj/

Árverési Hirdetmény 4.sz., 1939. december.
30.l.

MDK.

Fejér Sándor festő

"Libapásztornő" /olaj/

"Balaton" /olaj/

Árverési Közlöny 4.sz. 1939. december.
30.l.

Fejér Sándor MDK

Erdőrészlet, olf.

Őszi hangulat, olf.

Golgota, vázlat, olf.

Krisztus birái előtt, vázlat

Mücsarnok 191o. tavaszi kiállitás

Fejér Sándor MDK

Erdőrészlet, olf.

Mücsarnok 1910. Vándorkiállitás

MDK

Fejér Sándor

Nyári alkonyat. Olajf.
Csendélet. "

Képzőm. Társ. 1910/11. téli kiáll. kat. 52. l.

Fejér Sándor MDK

Eső után, olf.

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

MDK

Fejér Sándor

Máriavölgyi részlet. Olajf.
Mátyás király Boszniában, Jajczeből a török kivonul. Olajf.

KMT 1910/11. téli kiáll. 57.l.

MD K

Fejér Sándor, festö.
1876-1915

Öszi táj. Jelezve :Fejér. Pasztell.
/26x31/cm.

Öszi táj. Jelezve :Fejér Sándor. "
/25x33 cm/

gr. Almásy-Teleki Éva müv.int. /v. Ernst Muz./
IX. Müvészeti aukció. 1942. máj. 10.-től kiáll. 18.-án
Nat. 9.1 aukció

MDK

Fejér Bándor, festöm.

Golgotha./Vázlat./ Olf.

Krisztus birái elött. /Vázlat/

Képzömüv. Társ. 1910. Tav.kiáll. Kat. 48.l.

MDK

Fejér Sándor, festö

Faun és nymphák. Olf.
Alkonyat. "

Szent György Céh VIII. müvészeti aukciója.
1911 okt. Kat. 17.1.

MDK

Fejér Sándor, festöm.
1876-1915

Esti hangulat. olf. Jelz.

Arv. Közl. 1937.4.rk.sz. 22.1.

MDK

Fejér Sándor, festőm.
1876-1915

Esti hangulat. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1936.márc. 76.sz.2.rk.sz. 34.l.

MDK

Fejér Sándor

Az irgalmas Szamaritánus. Olajf.
Eső után. Olajf.

Képzőm. Társ. 1909/10. téli kiáll. kat. 58. l.

MDK

Fejér Sándor

Nyári alkonyat, of.

Csendélet, of.

KMT 1910-11. téli kiáll. 52 r.

FEJÉR SÁNDOR

222. Arverés. Olajf.

Képzőm.Társ.1909.tav.kiáll.kat. 36.oldal.

FEJÉR SÁNDOR

567. Máriavölgyi részlet. Olajf.
570. Mátyáskirály Boszniában, Jajczeből a török kivonul. Olajf.

Képzőm.Társ. 1910/11.téli kiáll.ka t. 57.oldal

MDK

Fejér Sándor, festöm.
1876-1915

Csatakép. Olf. Jelz.

Árv.Közl. 1948.1.rk.sz. 20.1.

MD K

Fejér Sándor, festöm.

171. Jézus birái elött. Olf. 37x48
J.l.b.

Árv. Közl. 1932. I.rf.sz. 61.sz. 18.l.

MDK

Fejér Sándor, festöm.

Erdörészlet. Olf.

Öszi hangulat. "

Képzömüv.Társ. 1910. Tav.Vidál. Kat. 48.l.

MDK

Fejér Sándor

Eső után, of.

KMT 1910/11. téli kiáll. kat. 56.l.

MDK

Fejér Sándor, festöm.

Erdörészlet. Olf.

OMKT-Vándorkiállitások 1910. szept. 8.-dec. 27. Eger, M:
kolc, Kassa, Eperjes, S.a.ujhely, Debrecen, Gyöngyös.
Kat. 77.1.

Fejér Sándor

MDK

Árverés, olf.

Műcsarnok 1909. tavaszi kiáll.

Fejér Sándor MDK

Faluégés, olf.

Mücsarnok 1913-14. téli kiállitás

MDK

Fejér Sándor

Napnyugta után, olaj
Tétényi barlangok, olaj

Szent György Céh 14. auk. 1913.
3 1.

MDK

Fejér S. 2o.sz.

Tájkép alakkal

Almásy-Tel. 3.auk. 194o. ápr. 15 l.

MDK

Fejér Sándor, 1876-1915.

Esti hangulat, of.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz.
22 l.

Fejér Sándor

iparművész
által tervezett és az
Egyesült Fővárosi Mübu-
torasztalosok Szövetkezete
által kiállitott butorok
kiállitva a Művész-
ház 1913. évi iparmű-
vészeti kiállitásán.

Rimaszombati Múzeum IV. 264.

240.4
960.00.000

35
10.6
24.4

MDK

Fejér Sándor

Alkony, of.

Képzőm. Társ. 1911. tav. kiáll. kat. 48.l.

MDK

Fejér Sándor

Krisztus elfogatása. (Vázlat) Olajfm
Refusé. Olajfm.

Műcsarnok, 1911/12. téli kiáll. 50.lap

Fejér Sándor MDK

Máriavölgyi részlet, olf.

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

Fejér Sándor MDK

Nyári alkonyat, olf.

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

Feljér Sándor MDK

Alkony, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Fejér Sándor MDK

Mátyás király Boszniában, Jajczeből a török kivonul,

olf.

Műcsarnok 1910/11. téli kiállítás

MOK

csuli „Fejér Sándor, festő".

Falu, pasztell
Tájkép, "
Virágzó almafa, "

Szent György Cét. M. Am. és Gyüjt. Egyes. 15. aukció. –
Kat. 328. l.

MDK

Fejér Sándor,1876-1915.

Esti hangulat, of.

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk. 88.sukc.

19 1. ~~18~~ 1.

MDK

Fejér Sándor, festő.

Erdőrészlet. Of.-

OMKT-Vánd. kiáll. 1910 szept. 8- dec. 27 ig
Tm.-Hornyászszky V. kny. 77. l.

Fejér Sándor 1876-1915

Esti hangulat, olaj

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2. rendk. sz.

34 l.

Fejér Sándor

1903/4 és 1904/6 – 1908/
Benczúr féle festőiskola
növendéke

Ferképzőmfoiskévk
1932-33 81. l.

ton, „Új-Angliában", önálló jellegű építészet nem fejlődött ki. A XVIII. század amerikai művészete mindenben az anyaországét követte s lényegében nem más, mint a *Queen Anne* és a *Georgian* egyik provinciális hajtása. E *colonial style* legszebb és legjellemzőbb alkotásai a bútorművészet terére esnek. A telepesek általában kiváló asztalosok és ácsok voltak, s a gyarmat életének első évtizedeiben a fa volt a dominálló építőanyag, amelyet a puritán életformának megfelelően minden dísz mellőzésével, de erős tektonikus érzéssel használtak fel. Még a XVII. századból származó és műemlékekként fenntartott farmer-házak mutatják ez ősi faépítészet jellegét: John Ward háza Salemben, a Fairbanks-ház Dedhamben, a Whipple-ház Ipswichben, míg a már 1728-ból való Stenton-ház Wane-Junctionben már kimíveltebb architektúrával épült.

Lakóházakon kívül, amelyeknek típusa legtisztábban Maryland és Virginia államok nagy dohányültetvényein fejlődött ki, templomokat is korán kezdtek építeni s e téren általában *Wren* (l. o.) nyomán haladtak. A XVIII. század közepéről valók az első nagyobb templomok, a charlestowni Szt. Mihály- (valószínűleg Gibbsnek, az oxfordi Radcliffe-könyvtár mesterének tervei szerint), a newyorki Szt. Pál- s a filadelfiai Krisztus-templom. A templomokkal egyidejűleg indult meg a középületek építése; ezek közül a filadelfiai Independence Hall, a bostoni régi kormányzósági épület s a newporti városháza a legrégibbek, valamennyi a

Gáborjáni Szabó Kálmán

60	Tüz („Parasztok"-ból sorozat) fametszet (à 5 P)		25.—	P
61	Tavasz szántás („Parasztok"-ból sorozat) fametszet (à 5 P)		25.—	„
62	Sulykoló asszonyok („Parasztok"-ból sorozat) fametszet (à 5 P)		25.—	„

Hangai Szabó Miklós

63	Aratók ebédje	olajf.	1000.—	P
64	Nő hintaszékben	„	150.—	„
68	Nő virággal	„	300.—	„
69	Kapuvári legények	„	250.—	„
70	Rózsaszin csendélet	„	120.—	„
71	Sződi parasztleányok	„	200.—	„
72	Leányok a kutnál	„	400.—	„
73	Sárgavirágos csendélet	„	120.—	„
74	Sárközi öreg ember	„	300.—	„

88	Falu	vizf.	120.— P
89	Reggel	„	120.— „
90	Dombok	„	120.— „
92	Folyó part	„	120.— „

Klie Zoltán

93	Somhegy puszta	olajf.	400.— P
94	Aktok az erkélyen	„	650.— „
95	Erdei ut	„	600.— „
96	Napnyugta	„	300.— „
97	Terraszon	„	600.— „
98	Fiatal erdő	„	200.— „
99	Séta a parkban	„	200.— „
100	Külváros	„	200.— „
101	Nő virággal	„	200.— „
102	Kompozició	„	300 — „
103	Csendélet	„	400.— „
104	Óbudai gyár		800.—

Fejér Sándor

1915

Kép és képes dísz a magyar zsidó múzeumban. Irta Fabó Bertalan. Mult és Jövő, augusztus.
Fejér Sándor. Irta Szász Menyhért. U. o.

(Művészet 1915 472. l.)

Fejér Sándor, festő; szül. 1876 okt. 30-án Budapesten. A mintarajziskolában kezdte tanulmányait, ezután Párisba ment, hol 1902—4-ig Jean Paul Laurens, majd Cormon voltak mesterei. 1906-ban belépett a Benczúr-féle mesteriskolába, melynek 1909-ig tagja volt, s ez idő alatt állami ösztöndíjban részesült. A Műcsarnokban 1909-ben állított ki először, a Nemzeti Szalonban azonban már régebben is szerepelt nehány művével. 1907-től számos illusztrációt készített a »Vasárnapi Ujság« részére.

A Képzőművészeti Társulat kiállításain következő műveivel vett részt:

1909. tavaszi kiáll.: Árverés, olajf.

1909—10. téli kiáll.: Az irgalmas szamaritánus, olajf.

1910. tavaszi kiáll.: Erdőrészlet, ~~olajf.~~ — Őszi hangulat, ~~olajf.~~ — Golgotha, vázlat, ~~olajf.~~ — Krisztus bírái előtt, vázlat, olajf.

1910—11. téli kiáll.: Nyári alkonyat, ~~olajf.~~ — Csendélet, olajf. — Eső után, ~~olajf.~~ — Máriavölgyi részlet, ~~olajf.~~ — Mátyás király Boszniában, Jajczeből a török kivonul, olajf.

1911. tavaszi kiáll.: Alkony, ~~olajf.~~ — Krisztus, olajf.

1911—12. jubiláris téli kiáll.: Alkony, ~~olajf.~~ — Krisztus elfogatása, vázlat, ~~olajf.~~ — Refusé, olajf.

1913—14. téli kiáll.: Falucgés, ~~olajf.~~ — Interieur, olajf.

Árverés, Az irgalmas szamaritánus, Golgotha és Siker cz. műveiről a Könyves Kálmán Magyar Műkiadó R.-T. fénykép reprodukciókat adott ki.

Kiáll. tárgymutatók és a művész közlése nyomán.

1921. Benczúr Gyula és Tanítványai

KRÓNIKA

FEJÉR SÁNDOR. A mozgósítás első napjai Berlinben érték, ahová az elmult tavaszon utazott ki, azzal a szándékkal, hogy hosszabb időre ott marad. Sietve, a katona kötelességtudásával jött haza a legelső háborús hírre s csakhamar felkerült az északi harctérre. Mint a 22. népfelkelő gyalogezred hadnagya vett részt a galiciai harcokban. Uscije mellett, egy reggeli támadás alkalmával önként vállalkozott egy igen veszedelmes feladatra. Kis patrouille-t vezetett s legényeivel erdőn haladva keresztül, a fák sűrűjéből érkező orosz golyótól találva, szept. 11-én hősi halált halt.

Fejér Sándor festőművész szimpatikus tagja volt a fiatal művészgenerációnak. Azt nem mondhatjuk persze, hogy a közönség előtt ismertebb nevű lett volna. De ahhoz, hogy ily nevű legyen, egyrészt még korántsem állt mögötte egy hosszú élet tevékeny esztendő-sorozata. Ezenkívül Fejér Sándor azok közé tartozott, akik nem igen sietnek, erőszakosan és törtetően a könnyű siker felé. Általában kompozíciós törekvései voltak, ambiciói az efajta nem könnyű, figurális feladatok felé ösztökélték, de sok arcképet, tájképet is festett. Főleg újabban, amikor a régebbi, sötét tónusokkal dolgozó felfogása és festésmódja, derültebb színekkel és plen air törekvéssel bővült. Figurális képein, különösen amikor Párisban járt, erősen érződik Munkácsy tanulmányozásának hatása.

Budapesten, 1878-ban született. Kereskedelmi akadémiát végzett s a Magyar Leszámítolóbank hivatalnoka volt, e pályát azonban rövidesen otthagyja, festői hajlamainak engedve. Eleinte Nagy Zsigmondnál, majd Tölgyessy Arturnál tanul s aztán a Képzőművészeti Főiskola, majd három éven át a Benczúr-féle mesteriskola tagja lesz. Párisban és Münchenben is folytat tanulmányokat s idehaza a Műcsarnok tárlatára küldte el képeit, vagy nyolc ízben szerepelt, leginkább figurális dolgokkal. Ezek közül megemlíthetjük a «Siker», «Éjjeli menedékhely», «Árverés», «Irgalmas szamaritánus» c. képeket. Hagyatékában egész sereg kép maradt, nagyrészt új, friss, szines dolog, nem egy már berlini dátummal. Régebbi művei közül itt kettőt mutatunk be.

FEJÉR SÁNDOR

KARÁCSONYFÁRA. A Műcsarnok-hadikórházban gyógyuló betegek számára karácsonyfáról gondoskodtak a művészek. A mozgalmat Ligeti Miklós kezdeményezte s felesége s anyósa vették meg a karácsonyfát. A rávalót pedig a művészek rajzolták össze. Több, mint kétszáz rajz gyűlt össze, amelyeket öt koronávai kisorsoltak és a begyűlt pénzből karácsonyfára valót vettek. Ligeti felszólítása lelkes visszhangot keltett a művészek körében, főleg a Japán-művészasztal tagjai között s elsősorban Polya Tibor volt igen szorgalmas, megrajzolva a Japán-asztal tagjainak művészi karrikaturáit, — erről lesz még szó e folyóiratban. De igazán értékes munkákkal vetélkedve vettek részt a többiek is, akiknek műveiből egy sort találomra kiválogatva, itt mutatunk be. A gyűjtés munkájában tevékeny részt vett dr. Lázár Béla is, A sikerhez a Képzőművészeti Társulat is hozzájárult azzal, hogy a tulajdonában lévő rajzok közül többet: Tahi Antal, Márk Lajos s mások műveiből a nemes cél javára felajánlott.

79 - 80

Művészet 1915

F. S. (nekrolog)

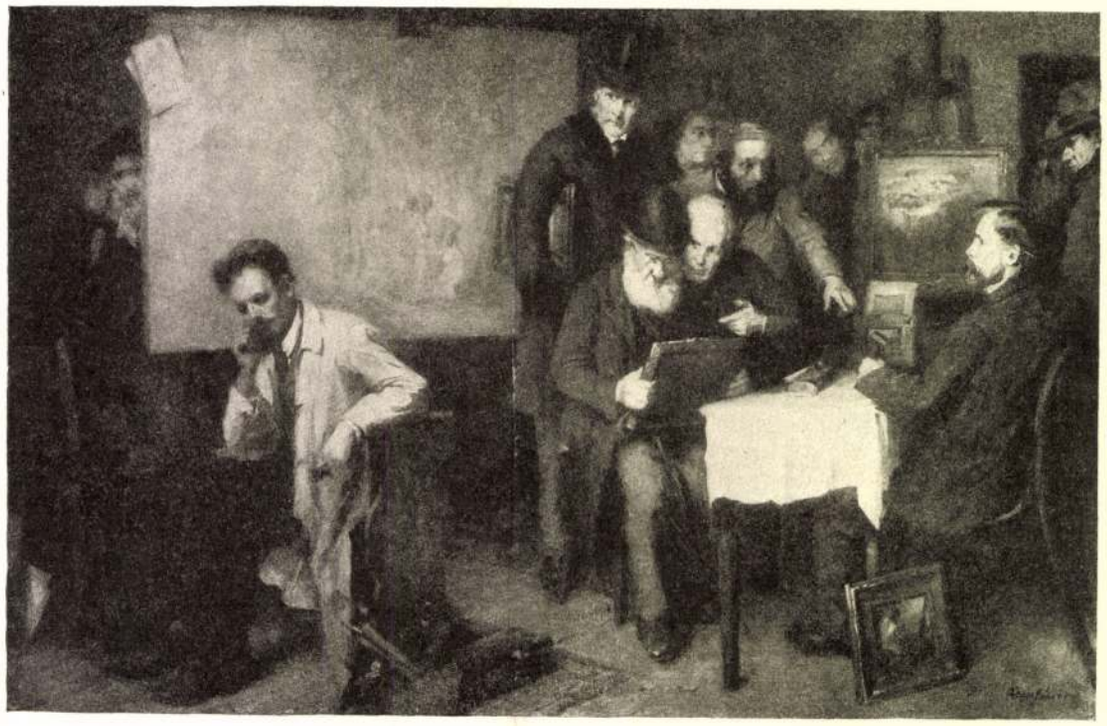

FEJÉR SÁNDOR FESTMÉNYE

ÁRVERÉS
A KÖNYVES KÁLMÁN JOGOSÍTÁSÁVAL

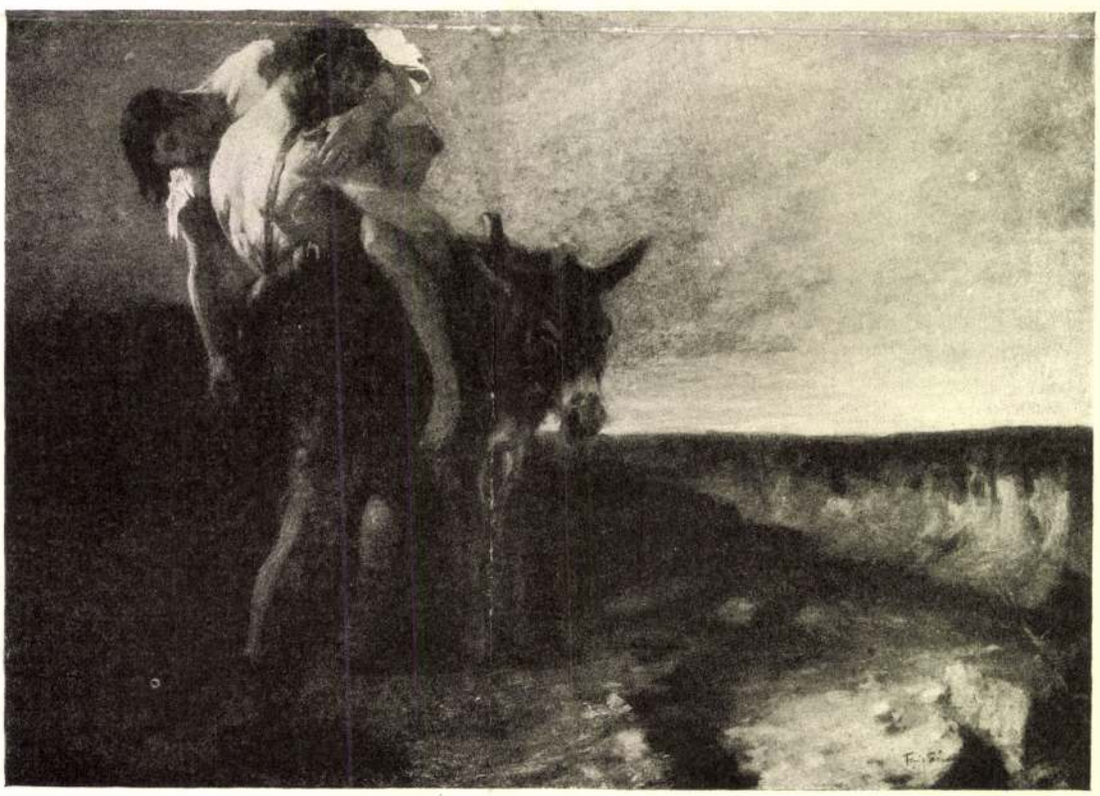

FEJÉR SÁNDOR FESTMÉNYE

IRGALMAS SZAMARITÁNUS
A KÖNYVES KÁLMÁN JOGOSÍTÁSÁVAL

Fejér Sándor

Művészház 1918

márc.:
Krisztus I Irgalmas
szamaritánus II Judás,
Szt. család, Krisztus
sírja, of.

Fejér Sándor

1910. évi kiáll. Pozsonyi Képzőművészeti Egyesület.

Irgalmas szamaritánus, III

olajf. 2500.- k.

Rothschild IV. 168.

Fejér Sándor

~~Lond~~

~~Benczúr Kiáll. 27, f.~~

Aukciók tit. Mora Cék

1911 okt VIII.

Faun és nimfák

1913. XIV. Napoyuste után Tétényi burlanyok) of

1913. XVI. Tüz.

Rhinoceros Merckii K. 44

Csúti Fejér Sándor

A Gyűjtő. 1914.
3–4. sz.
XVIII. aukció

709. CSÚTI-FEJÉR SANDOR: Alkonyati felhők. Pasztell. 30×39 . 60
710. — : ~~Tűz.~~ 33×57 120

piar
Kecskemét, gimn tpl

353

Kápr II. 339

ri osztálytanácsos.

talos másolat hiteléül:

min. iroda s.tiszt.

miniszteri osztálytanácsos.

A kiadvány hiteléül:

min. iroda s. tiszt.

Fejér Sándor

Árverési Csarnok aukcio kat.

31. sz. 1926. febr. ~~Fájkép, paszt~~

32. sz. 1926. apr. Falu vége, paszt

~~33. " 1926. jún.~~ —— ⊖

1927 febr. 36 Fehér Sándor
Spanyol táncosnő, paszt

41. sz. 1928. febr. Lejelő birkák of

Aratás után
Patak mentén } paszt

1930. jun. 3. rk: Homokbáje, of

1931 dec. 4. rk Libapásztornő
Balaton } of

1936. 14. rk. Falfestmény vázlat, I-II temp
Kompozicio, of

1940. 1. rk. Csatakép, of

Kisparti János VII. 280

megvan

Fejér Sándor

1876-1915

139. Őszi táj

Pastell, 25×33

P 30.—

Almásy-Tellki X. 1942

Fejér Sándor

1907. ősz: kiáll. Nemzeti Szalonban

Krisztus-fej, olaj.

Tanulmány, olaj.

Fejér Sándor

57. Régi udvar, vizf.	— — — — —		80.—
58. Zugligeti havastáj, vizf.	— — — —		100.—
59. Zürichi utcarészlet	„ — — — —		80.—
60. Dombostáj	„ — — — —		100.—
61. Csendélet	„ — — — —		150.—

Nemzeti Szalon
1915. szept.
őszi kiáll.

Csuti Fejér Sándor

lásd Fejér Sándor, Csuti alatt is.

~~Árverési Csarnok aukciós hat.~~

~~37 r. 1927. szám. 0~~

~~38–41 nem [illegible]~~

Alm. Tel. É. Mint.

1940. ápr. III. a.
Tájkép alakkal, of

1941. VI
brez ember, fiatal mezecske, of

1942 máj. IX.
Ősi Táj I–II. part

1661-909-12
Meller szobája

352. Iró-asztali készlet.

Egy darab tiz szögletű üveg-tintatartó bevágás nélküli sima tölcsérrel..... 1.00 K
Egy darab kézi itató fából..... 1.00 K
Egy darab fanyelű keskeny papirvágó két szöggel..... 1.50 K
Egy darab öntött hamutartó 817 számmal és belül rózsakertben lévő kút előtt álló gyermekekkel... 3.00 K
Egy darab galvanizált hamutartó stilizált mozaikdiszszel és szélein négy félkörű bevágással..... 1.00 K
Két darab koczkavonalzó és pedig 50 cm. hosszszal és 9 mm. szélességgel, továbbá 40 cm. hosszszal, 1 cm. szélességgel és négy rézsarok beeresztéssel..... 1.00 K

összesen..... 8.50 K

L. 1113/905

Fejér Sándor

festő

Irod

E. G. I. 309 l

Fejér Sándor

Festő

kut. 1876.

irod

z

Krück I. 308. l.

Kehely erüstből, XVI–XVII. sz., bártfai
v Kath. egyház tulajd. VI. 31.

Fejér Sándor

Fejér Sándor: Őszi táj cr. pasztellje

(IX. 118. l.

Művészeti és Könyvtári Értesítő)

Fejér Sándor

festő

1876 - 1915

rvód

Ujvi Mzsk

266-l.

VASÁRNAP

20

Kath. Palmarum
Prot. Hubert

HÉTFŐ

21

Kath. Benedek ap.
Prot. Benedek

Izr. 13. Eszter bőjt

KEDD

22

Kath. Gen. sz. Kat.
Prot. Oktávián

♥

Izr. 14. Purim

SZERDA

23

Fejér Sándor

Művészet 1915, 79, 80

meghalt 1915 szept. 11-én
~~[illegible]~~ Uscije mellett a galiciai
harcterén
Arc-táj képeket és kompozicio-
kat festett.
Stul. Bpeszt 1878. Kereske-
delmi akadémiát végzett,
azután a M. Leszámítolóbank
hivatalnoka volt. Elemte
Nagy Zsigmondnál, majd
Tölgyessy Arturnál, azután
a Képzőmű-főiskolán, majd
Zevig a Benczúr-iskolán
tanul. Ezután Párisban
Munkácsynál, majd München-
ben tanult. Több művei
Siker, Éjjeli menedékhely
Árvérés, Irgalmas samaritá-
nus stb. Archije közötve

Oleoplanen

Erdély térképe 1717-ből V. 25. — 1738-ból
V. 26. — 1714-ből V. 26. — XVIII. századból
V. 27, 28.

Fejér Sándor

festő

elesett a harctérin-
Mondja Kis József
múzeumi altiszt
aki ismerte.
Benczurián
tanult.

Fibula bronzból VI. 128

Fejér (Fehér) Sándor

festő, Benczur tanít-
ványa, hősi halált halt.

Hadviselt művészek
kiállításának tárgypuntatója
Bpest. 1919.

~~Gémes~~

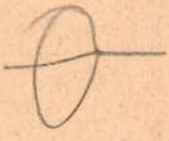

Ferenczi Gyula dr. IV. 258.

Fejér Sándor

ev. ref. Hul. 1875.

1905/6 – 1908/9 a

Benčenár mesterskola

tanja.

A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete.

Törzskönyvszám 7663

A magyar köztisztviselők fogyasztási szövetkezetének pénztára elismeri, hogy Schlagetter Gyula úrnő úr

~~hitel~~ / ~~üzletrész~~ számlája javára ~~értékjegyekben~~ / ~~készpénzben~~ kor. 8·96 azaz nyolc kor. 96 fillér

koronát hiány nélkül lefizetett.

Budapest, 1917 évi 11/21 hó n.

A magyar köztisztviselők fogyasztási szövetkezetének pénztára.

Fáncsy

szövetkezeti pénztárkezelő.

84108. Községi nyomda, Budapest.

Fejérfalva *(Fereşti)*, máramarosmegyei község, Tr. óta Romániához tartozik. (1930) 445 lak.

Fejérpataky *László*, történetíró, a hazai modern oklevéltan megindítója, *1857, †1923. 1895-től haláláig a budapesti egyetem tanára volt, amellett 1894-ben az Orsz. Széchenyi-könyvtár igazgatója, 1915-ben a M. Nemzeti Múzeum igazgatója, 1920-ban főigazgatója, 1923-ban helyettes államtitkár lett. Főleg oklevéltannal és címertannal foglalkozott. Fontosabb munkái: *A pannonhalmi apátság alapító oklevele* (1878), *A királyi kancellária az Árpádok korában* (1885), *Kálmán király oklevelei* (1892), *Oklevelek II. István király korából* (1895). Fontosabb kiadványai: *Béla király névtelen jegyzőjének facsimile-kiadása* (1892), *Magyar címeres emlékek* (1902).

Fejérpataky-Belopotocký *Gašpar*, szlovák író és közéleti férfiú, *1794, †1874. Liptószentmiklóson élt, mint gazdag könyvkötő. Népies könyveket, naptárakat adott ki, községi könyvtárakat rendezett be, működvelő színészeket nevelt s irodalmilag is működött. *Štúr* lapjának, a „Národnie Noviny"-nak mecénása volt. Megírta önéletrajzát (1847).

Fejér vármegye, dunántúli vm. a Duna jobbpartján, Komárom, Esztergom, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Tolna és Veszprém vm. között. Területe (Székesfehérvár területe nélkül) 4008 km², (1930) 230.439 lak.

Fejér vm. címere.

Felszíne, vizei, bányakincsei. A hegyvidékek, dombságok és lapályok eloszlását DNy.—ÉK. és ÉNy.—DK.-i irányú törésvonalak szabják meg. Egészben véve a vm. É.-i részében tagoltabb, változatosabb a felszín, a D.-i rész halomvidék és löszborította síkság, részben folyóalluvium. A Dunántúli Középhegység vonulatának három tagja található meg a vm. területén. A Bakony K.-i nyúlványait (Isztiméri hegy 348 m, Sárberek 436 m, Baglyas 362 m) a Móri árok választja el a Vértes hegység tömegétől, melynek legmagasabb pontja a Csókahegy (479 m). A Vértest a Váli völgy választja el attól a harmadkori rétegekből alakult halom- és dombvidéktől, amely különösen kőbányáiról nevezetes (Sóskút). A Bakony és a Vértes vonulatát DK.-en párhuzamos törésvonalak közé foglalt, árkos süllyedések zárják le. Ilyen, a Balaton árkához hasonló süllyedés a Zámolyi medence és ilyen árkos süllyedésben foglal helyet a Sárrét és a Velencei tó is. A síkságból Polgárdi, Füle, Szabadbattyán és a Velencei tó mellékén őskőzetekből alakult, de legnagyobbrészt lösszel borított halmok és dombok emelkednek ki, a valamikor az ország területét elborító, régi, variszkuszi hegyrendszer (Tisia-masszívum) máig is felszínen maradt romjai. Legterjedelmesebb és legmagasabb közöttük a gránitból felépített, szelídformájú, 350 m magas Velencei hegység. A Velencei tó vonalától DK.-re a Mezőföld sakktáblaszerűen feldarabolt, vastag lösztakaróval borított, pannóniai táblásvidéke terül el. Fokozatosan lejt a Duna völgye felé, a völgy közelében felmagasodik és meredek peremmel esik le a Duna alluviumára. D.-en, a Sárvíz völgyétől K.-re sok helyen futóhomok borítja a lösztáblát.

A vm. főfolyója a K.-en határt is jelző Duna. Nagyobb mellékvizei a Benta patak, a Szent László víz, a Váli víz. Legjelentékenyebb a Sárvíz; ez a veszprémi Séd és Gaja patak vizét is felveszi és a Sárrét terjedelmes ingoványán keresztülfolyva, széles völgyben halad DK. felé, párhuzamosan a Malomcsatornával, amelyet Cece alatt vesz fel, Vajta közelében pedig elhagyja a vm. területét. Állóvizei a Sárrét, amelynek a lecsapolására a Nagycsatorna szolgál és a 40 km² területű *Velencei tó* (l. o.).

Ásványi kincsekben a megye szegény. Fontos a kitűnő sóskúti, etyeki, lovasberényi és szári mészkő. A Velencei hegységben gránitot fejtenek. Ásványos vizei: a mohai Ágnes-víz, a felső- és alsóalapi keserűvíz; ez utóbbi és a bodajki forrás vize egyúttal fürdő is.

Éghajlata kontinentális, szélsőséges jellegű. Forró nyár és kemény tél jellemzik. A hegyvidékek éghajlata kiegyenlítettebb, de hűvösebb, mint a síksági részé. Évi közepes hőmérséklet (Székesfehérvár) 10°, a csapadék évi mennyisége kb. 600 mm.

Népesség, gazdasági élet. A vm. termékeny területéhez viszonyítva igen gyéren lakott; népsűrűsége (57·5/km²) messze az országos átlag alatt marad. Oka ennek a sok nagybirtok is. A lakosság 88·6%-a (204.143) magyar, 9·5%-a (22.590) német, 1·1%-a (2403) tót, 0·2%-a (474) bunyevác, 0·1%-a (269) szerb, és végül 0·5%-a (674) egyéb és ismeretlen. Magyarul tud a lakosság 97·5%-a. Ír és olvas a hat évnél idősebb népesség 60%-a. Vallás szerint: 72% (165.849) r. kat., 0·1% (334) g. kat. 23·5% (54.168) ref., 2·9% (6646) ág. ev., 0·2% (466) g. kel., 1·2% (2775) izr., 0·1% egyéb és ismeretlen. A lakosság főfoglalkozása a mezőgazdaság, földművelés és állattenyésztés (72·5%), 0·4% bányász, 12·9% iparos, 2·2% kereskedő, 3% közlekedési alkalmazott, 2·6% a közszolgálati és a szabadfoglalkozású pályákon él, 0·3% véderő, 0·3% napszámos, 2·7% tőkés és nyugdíjas, 1·7% háziczeléd és 1·2% ismeretlen és egyéb foglalkozású.

Művelési ágak szerint a vm. területéből (1936): 266.469 ha szántóföld, 4935 ha kert, 20.773 ha rét, 8336 ha szőlő, 42.374 ha legelő, 32.725 ha erdő, 1400 ha nádas, 23.809 ha ter-

fejét levágják és dugványozzák. F.-nyal szaporítják az *Araucariát*, *Dieffenbachiákat*, *Dracaenát* stb.

Fejedelem (latin: *princeps*), uralkodó, a monarchiák államfője; címe szerint: császár, király, nagyfejedelem, fejedelem, főhg., nagyhg., hg., szultán, sah, kán stb. A pápa és a dalai láma, mint világi uralkodók, szintén F.-ek. Megkülönböztetnek *örökös* (haereditarius) és *választott* (electus), *szuverén* és *hűbéres*, *világi* és *egyházi* F.-eket. — Az *örökös* F.-ek hatalmukat előre megállapított trónöröklési rend alapján, a *választottak* azonban csak saját személyükben bírják. A trón e kétféle betöltési módjának keveréke a választással korlátozott örökösödés, ha a nemzet egy korábbi törvény alapján csak egy család köréből választhatja F.-ét. A magyar királyságban ilyen alapon töltötték be a trónt az Árpád-ház idejében s a Habsburgok alatt az 1547. évi V. t. c. értelmében 1687-ig; a Habsburg család az 1687. évi II. t. c.-ben, majd e család leányága az 1723. évi I. és II. t. c.-ekben kapta meg a választástól mentes elsőszülöttségi trónöröklés jogát. Az erdélyi F.-ek választottak voltak, mert egyénenkinti választással nyerték el hatalmukat; a Habsburg családnak és leányágának tagjai az 1722. évi erd. t. c.-kel lettek Erdély örökös F.-ei (Mária Terézia 1765-ben nagyfejedelemséggé alakította át). Választott F.-ek még a pápák, a német-római császárok és a XVII. sz.-tól a lengyel királyok. Ezektől különböznek a német birodalmi választó (elector) F.-ek, akik a német-római császárok választásánál szavazati joggal bírtak. A *szuverén* F. a felségjogokat teljes egészükben korlátlanul birtokolja; a *hűbéres* F. azonban a hűbérúr adományából bizonyos hatalmi korlátozásokkal bírja trónját, ezért csak „félszuverén". Az idegen védnökség (protectoratus) és az adófizetés vállalása a F.-et nem teszi hűbéressé és félszuverénné. Ennélfogva a magyar királyok és az erdélyi F.-ek akkor sem voltak félszuverének, amikor a szultánnak időnkint adót fizettek, mert trónjukat a szultán befolyásától mentesen, öröklés és választás alapján szerezték meg és birták. *Világi* F. az, akinek méltósága nincs elválaszthatatlan kapcsolatban a papi renddel, ezért a pápa hűbéresei (pl. a nápolyi király) is világi F.-ek voltak; *egyházi* F.-ek az egyházak legmagasabb méltóságviselői: a pápa, a bíborosok, az érsekek és a püspökök. A pápa és a dalai láma világi és egyházi F.-i méltósággal bírnak; s mindkettővel bírtak a mainzi, trieri és kölni érsekek, mint a német birodalom választó F.-ei; 1860-ig a montenegrói vladikák (püspök-fejedelmek); továbbá 1924-ig a török szultáni család feje, mint kalifa. A szuverén és félszuverén F.-eket, mint államuk *szuverénitás*ának (l. o.) megszemélyesítőit, bizonyos tiszteleti jogok illetik meg, amelyek a F. címében, sérthetetlenségében, felelősségmentességében, külső megtisztelteté sekben, különös büntetőjogi oltalomban és az udvartartásban nyilvánulnak meg; ezek mellett a közhatalom kezelésére vonatkozó politikai jogok illetik meg őket, mindezeknek tartalma országuk alkotmányától függ. Az örökös F.-ek utódai *fejedelmi családot* alkotnak; e minőség a trón esetleges elvesztése után is megmarad. Ilyen értelemben ma is F.-i család pl. az Esterházyak hg.-i ága, mint a német-római szentbirodalomban mediatizált, félszuverén uralkodócsaládja. De a választott F.-ek ivadékait nem tekintik F.-i családnak, mert tagjai a trón bírására öröklés alapján nem voltak hivatottak; ez okból pl. a báró Kemény-család idősebb ága nem alkot F.-i családot, bár egyenes őse, Kemény János, 1660-tól Erdély szuverén F.-e volt.

Fejelágya, népies elnevezése az újszülött koponyatetején még el nem csontosodott, kötőszöveti hártyával fedett „nagy kutacs"-nak (latinul *fontanella major*), mely csak a 2. életévben csontosodik el. Erre vonatkozik a „nem nőtt még be a F." szólásmód, a. m. még nem érte el teljes értelmi fejlettségét; „nem esett a F.-ra", a. m. megvan a magához való esze.

Fejelés, a labdarugásban és az úszásban a labdának fejjel való továbbítása. Mind a kettő szabályos.

Fejen állás, l. *Tornagyakorlatok*.

Fejér *György*, történetíró, *1766, †1851. A pesti egyetem teológiai tanára, majd Győrött iskolai és tanulmányi kir. főigazgató, 1824-től 1843-ig Pesten az egyetemi könyvtár igazgatója volt. Sokoldalú irodalmi működést fejtett ki: szerkesztette a Tudományos Gyűjtemény első évfolyamát (1817), írt költeményeket, beszédeket, színdarabokat, értekezéseket a tudományok minden köréből, leginkább azonban történelmi munkákat. Főműve a középkori magyar történelem nagyarányú oklevélgyűjteménye: *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis* (43 köt., 1829—44).

Fejér *Lipót*, matematikus, *1880. Kolozsvári (1911), majd 1912 óta budapesti egyetemi tanár. Hazai és külföldi folyóiratokban megjelent számos értekezésében főleg az ú. n. Fourier-féle sorokkal foglalkozik. A M. T. Akadémia nagydíját kapta 1918-ban. A Corvin-koszorú tulajdonosa. Előadásokat tartott a boroszlói és több amerikai egyetemen.

Fejér *Sándor*, festő, *1876, †1915 a galiciai harctéren. Nagyobbára sokalakos kompozíciókat festett (*Árverés; Éjjeli menedékhely*).

Fejércse, kk. Szatmár, Ugocsa és Bereg k. e. e. vm. vásárosnaményi j.-ában, (1930) 239 lak. U. p. és u. t. *Csaroda*.

Fejérd (*Feiurdeni*), kolozsmegyei község, Tr. óta Romániához tartozik. (1930) 2265 lak.

Fejérdomb (*Belobresca*), krassómegyei község, Tr. óta Romániához tartozik. (1930) 1074 lak.

Uj Idők Lex. IX. k.

129. l. lép

A HÉTRŐL.

Egy mulasztás. Most olvassuk a lapokban a Londonból érkező hireket, a melyek elmondják, milyen lelkes, kedves demonstrációkban nyilatkozik meg egy idő óta Albion fiainak hozzánk való szimpátiája egész Angliában. A hány tagja az Eigthy clubnak nálunk járt, mind valóságos apostola lett a magyar-barátságnak. Ebben a tekintetben mi nem igen vagyunk elkényeztetve. A nemzetiségi izgatók kenyérkereseti forrásuknak tették meg és használják jókora idő óta a magyarság megrágalmazását, bekalandozták egész Európát a mi barbárságunkról szóló rémhistóriákkal és a viszonyok egész tömege, a mit mi egyetemes meghatározással *sajátságos állami helyzetünk*nek szoktuk nevezni, meglehetősen megnehezitette nekünk a rágalom e szervezett hadjárata ellen való védekezést. Annál jobban esik, ha olyan hireket hallunk, a milyenek most London felől érkeznek hozzánk. Egyáltalában észre kell vennünk, hogy a külföldnek rólunk való itéletében újabban megvan a hajlandóság a méltányosabb tárgyilagosságra. Csak az a baj, hogy ez a hajlandóság nem fejlődhetik zavartalanul és igen szomorú igazság, hogy ennek leghatározottabban mi magunk vagyunk az oka. Folyton, de folyton hordják a világrászóló skandalumokat Európa szeme elé és maholnap már úgy fest a kép, mintha itt egyéb se történnék, mint veszekedés, dulakodás, botrány és leleplezés. Ilyen körülmények között valószínű, hogy a mi derék külföldi barátaink igyekezetének, lelkes munkájának a legnagyobb része, igazán az ő hibájákon kívül, kárbavész. Ezen a gonosz helyzeten változtatni kell, még pedig úgy, hogy ha már Isten segedelmével megcsináltuk a magyar-angol barátságot, a magyar-olasz barátságot, sőt a magyar-japán barátságot, próbáljuk megcsinálni a magyar-magyar barátságot is, mert a mig ez meg nem lesz, addig ugyan a többivel édes kevésre megyünk. Egy nagy, históriai mulasztást tennénk vele jóvá, a mely többet ártott nekünk, mint a tatár, a török meg a német együttvéve.

*

Az adósok városa. Egy könyv jelent meg a minapában Budapesten és el lehet róla mondani, a mit minálunk semmiről se lehet ritkábban elmondani, mint egy könyvről, hogy nagy és őszinte föltünést keltett. A napilapok nem szám-űzték az Irodalom rovatba, a melynek náluk az udvar leghátulsó részében van a rendes helye, hanem az elolvasásra szánt részükben foglalkoznak vele hosszan, kimerítően, tárczában, vezérczikkben. És a közönség maga is kiválóan érdekesnek itélte a könyvet, a melyet egy derék, ügyes, nyitott szemű és jó tollú ujságiró kollégánk, *Pásztor* Mihály irt *Az eladósodott Budapest*-ről. Az itélet igazságos. Ez a könyv, a mely egy nagyváros és képében, élete módjában úri város legféltékenyebben őrzött fiókjának tartalmát hozta napvilágra: kiválóan érdekes. A legféltékenyebben őrzött fiókban a modern ember nem a szerelmes leveleit rejtegeti, hanem a számláit. Természetesen a kifizetetlen számláit. A szerelmes leveleivel még el is dicsekszik némely gentleman, de a kifizetetlen számláik irányában még a hősszerelmesek és a tenoristák is respektálják a discretiót. És a Pásztor Mihály könyve csupa ilyen nagy discretióval rejtegetett kifizetetlen számla, olyan tömeg, hogy ha halomba hordanák, el lehetne vele temetni a Bazilikát úgy, hogy még a kupolája se látszanék ki belőle. Megtudjuk a könyvből, hogy adós ebben a városban mindenki, a báró, a bankár, a hordár, a lakó, a háziúr, az értelmiség, az értelmetlenség, adós itt még a — hitelező is. Semmiesetre se valami vidám kép, azt kellene hinni, hogy a ki elolvasta, a lelke fenekéig elszomorodik tőle. Úgy is lenne, de Budapest épen azért az adósok városa, hogy — épen megfordítva legyen. Régi igazság, már a rómaiak is tudták, hogy *similis simili gaudet*. Mindenki örül, ha hozzá hasonlókkal találkozik, hozzá hasonlókkal van körülvéve. Az adós embernek is nagy lelki vigasztalás és gyönyörűség, ha azt látja, hogy nemcsak ő adós és nem is ő a legadósabb. Már pedig nincs olyan adós ember, a ki ebben a könyvben nála még eladósodottabb polgártársakkal ne találkoznék. Természetes dolog tehát, ha forgatván a lapjait, a lelke nem nehezebb lett, hanem könnyebb, az arcza, tekintete kiderül és szinte jobban megvigasztalódik, mintha a bibliát olvasná. Hát hogyha még ezt az érdekes könyvet — hitelbe adnák!

*

Olet. Minálunk itt a vén Európában az a mondás járja, hogy: *non olet*. Nem szagos. Már tudniillik az arany, meg a bankó az, a mi nem szagos. Nem érzik meg annak a módnak és annak az erkölcsnek az illata, a mivel szerezték. A fő az, hogy legyen, akármiféle mesterséggel vagy mesterkedéssel jutott hozzá az, a kinek a zsebében csörög vagy a tárczájában lapul. A fiatal és gazdag Amerikából most egy más felfogás, egy más erkölcs szava csap át hozzánk a tengeren. Ez azt mondja, hogy: igenis, *olet*. Az aranynak is van szaga és pedig olyan, hogy az embernek — be kell fognia miatta az orrát. Az történt, hogy J. V. Rockefeller, a világhirű milliárdos a minapában nem kevesebb, mint százharmincz millió koronát adott ajándékba kulturális, jótékony czélra. Minálunk bizony nemcsak a kalapunkat, de a fejünket is lekapnánk egy ilyen cselekedet hallatára: az amerikaiak pedig — elfintorítják az orrukat. Nem, mintha százharmincz millió korona ott se volna százharmincz millió korona. De azért, mert ez a pénz — a Rockefeller pénze. Könyörtelenséggel, embereknek, körülményeknek a végletekig való kihasználásával és olyan manipulációkkal szerzett pénz, a melyek miatt ez a nábob majdnem kénytelen volt a palotájából elhurczolkodni a — börtönbe. Az amerikai lapok erkölcsi fölháborodása tehát, mikor a köszönet egy szavára se hajlandó méltatni a Rockefeller cselekedetét, nem megmagyarázhatatlan. Csak — logikátlan, kései és téves irányú. Ennek az erkölcsi érzésnek ugyanis nem itt kell megnyilvánulnia, hanem — előbb kellett volna. Nem az ellen kell tiltakoznia, hogy Rockefeller és társai milliókat adjanak nemes czélra, hanem az ellen, hogy milliókat szerezhessenek nemtelen módon. Ez ellen kell fölzúdulni és az erkölcsi erőket sorompóba állítani. Mert az arany, az csakugyan nem szagos, csak Rockefeller úr szagos és azok, a kik hozzá hasonló eszközökkel harácsolják. Ne a jótevésben üssenek a körmükre, hanem a gonosz üzelmekben.

*

A kormányozható léghajót tudvalevőleg már egy egész sereg ember föltalálta, de valamennyien együtt se találták föl annyiszor, mint a szivós, derék öreg Zeppelin gróf egymagában. Az ő léghajója bizonyos időközökben pontosan megjelenik a bodeni tó fölött, mindig tökéletesebb alakban és a kisérlet vége mindig az, hogy — beleesik a bodeni tóba. Legutóbb, a mult nyáron, már úgy szállt föl a levegő világának e kitartó, energikus ostromlója, hogy nem is esett bele a tóba, hanem csak — mellé. Akkor tele kürtölték a lapok a világot, hogy a kisérlet teljesen és tökéletesen sikerült: de egy pár hónap mulva már kiderült, hogy ez a siker mégse lehetett tökéletes. Először azért, mert a gép mindjárt a nagyszerű légi út után használhatetlenné vált, másodszor meg azért — és ez talán még beszédesebb bizonyíték — mert az a részvénytársaság, a mely addig a Zeppelin kisérleteit finanszirozta, kijelentette, hogy — nem kér tovább a mulatságból. Zeppelin azonban nem csügged és most sorjáték-rendezéssel próbál új pénzt teremteni új kisérletre, illetve új léghajóra. Kétségtelen, hogy ez a vállalkozása lesz a legreálisabb. Ennek okvetetlenül lesz egy becses és örvendetes eredménye. Ha nem is egy kormányozható léghajó, de egy — főnyeremény. És a ki ezt megnyeri, nem fog haragudni, ha a következő kisérlet nem sikerül is. Egy főnyereménynyel a zsebében a földön is igen jól el tud lenni az ember.

OLASZ LÁNY. — Fehér Sándor rajza.

TATÁRRABSÁG.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta PEKÁR GYULA.

Ám könnyű volt ezt mondani. A Fővénaszszony sietve menekült előre a leányokkal a kertbe, de bizony hiába fogadtatott ő békességet az urakkal, a fiatalok csakhamar unatkozni kezdtek magukban s békétlenül gyülekeztek az Izabella királyné tölgyéhez a Hímes Ház alá. Néztek fel a lombos magosba, a gallyakon pihenő czifra palotácskára, melynek emeletén Tulok Sára már javában olvasta Mózes első könyvét a leányok épülésére. Kenetteljesen hangzott a szava: «és lett negyedik nap és mondá az Isten: madarak repdessenek a föld felett . . .»

Rhédey László felkiáltott:

— Hát száll is a Bül-Bül a föld felett, — de magunk ugyan hogy fogjuk meg? Ereszszen be Sára néni, ki-ki a párjához . . . Hisz úgy is azt mondja Szent Péter: nem jó, ha az ember magában van! . . .

A Fővénasszony elszörnyülködve nézett ki a Hímes Ház ablakán, de a mögötte felhangzó leánykaczaj csak annál inkább ostromra bátorította a vállalkozó ifjakat. Seregestől futottak fel a tölgy dereka körül kanyarodó csigalépcsőn.

— Mihály te! — szólt vissza Rhédey László, — hát nem jössz velünk?

— Nem én, — felelt Tholdalagi, boszúsan toppantva odalent a tölgy lábánál.

— Gyere már no! — ismételték a többiek.

— Nincs kedvem mulatni . . .

Mihály csakugyan lent maradt; egy darabig még türelmetlenül csapkodta a bokrokat lovaglópálczájával, aztán vállatvonva, odább sétált.

Ezalatt az úrfiak persze — rövid ostrom után — behatoltak a Hímes Ház emeletére. Tulok Sára jajveszékelve emelte égnek a kezeit.

— Ugyan ne óbégasson már, Sára néni! — csitította Rhédey László, — hiszen nem haszontalanságból törünk mi ide be, hanem nagyon is komoly tervvel. Nézze, Warkochy Gábor ebéd után mindjárt eltűnt, tudom, Zöld Jánoshoz, a kertészhez ment, vele tanácskozik már egy óra óta, — lépes vesszőket csinálnak s a kertészlegényekkel valóságos hajtóvadászatra készülnek a Bül-Bül ellen. Már most igaz szivből csak nem akarhatja kegyelmed, hogy a Bül-Bül-lel Warkochyé legyen Huszár Margit. Én azt mondom, kerekedjünk fel mindannyian és fogjuk el a veres ember elől a fülemülét!

A többiek zajosan helyeseltek. És annyival is inkább tetszett a terv, mert ez a Bül-Bül-hajsza voltakép kellemetes ürügyül szolgált a pároknak a kertben való évődő szaladgálásra. A szerelmesek már is közelebb húzódtak egymáshoz, — Rhédey László a Bánffy Ágnes kezét fogta, Korniss Péter Weér Orsikával tréfálkozott. Huszár Péter pedig Thoroczkay Judithtal sugdosódott. Csak az egy Margitnak nem volt párja. Bátyja és Judith biztatták, nógatták, de ő csak sehogyse akart velük menni. Elvégre is nem várhattak tovább . . .

— Mennünk kell, — szólt Rhédey László, — mert biz' Isten ránk esteledik! Az az ármányos Warkochy még elcsípi előlünk a Bül-Bült, — nini, ott járnak már a Zöld János legényei a lépes vesszőkkel . . .

Sietve futottak le a párok a csigalépcsőn, persze velük szaladt «vigyázni» Tulok Sára is. Margit magára maradt ott a Hímes Ház emeletén és az elhagyatottság érzetével végtelen bánat költözött szivébe. Mihályra gondolt, — vajjon mért nem jött fel ide a többi ifjakkal? Hol van most, merre bujdosik? Oh, nem a fülemület kergeti ő, — hisz megmondta, hogy nem medvétölő vitézhez való az, madarat hajkurászni . . . Haragszik Mihály nagyon és haragjában most mindegy neki, Warkochy fogja-e el a Bül-Bült, vagy más. Margit összerezzent, érezte, ocsudnia kell a szép álomból és büszkén vetette fel a fejét. Hogy kissé összeszedje a gondolatait, az ablakhoz lépett.

Odakint a lomb közt hanyatlott már az őszi délután. Nesz hallatszott mindenfelől; a rendszeres fülemüle-hajsza nyilván most vette kezdetét. A leány aggódva figyelt, — egymás után ismert rá ennek is, annak is szavára, végül a Warkochy rikácsoló hangja ütötte meg a fülét. No, ez a hang aztán egészen kijózanította. Eddig csak arra gondolt, hogy ő kit veszít el, de nem arra, hogy ugyanakkor őt ki nyerheti el . . . Hátha csakugyan Warkochy fogja el a Bül-Bült s neki a Fejedelemasszony parancsából e hitvány ember kezére kell kerülnie? Mintha mellbelökték volna, úgy rázkódott össze erre a gondolatra. De hát mit tegyen? Páni félelemtől üzetve futott le a lépcsőn s aztán hanyatthomlok vágott neki a homályba boruló tündérkertnek.

Nem igen tudta ő, mit akar, tán azt se, hogy merre fut. A tó vize pillanatra fehéren csillant meg jobbján, de aztán újból letért az útról s megint csak szaladt tovább tüskön-bokron át. Körülötte nőtt a zaj, — boldog Isten, hátha Warkochy már meg is fogta azt a szegény Bül-Bül madarat? Megállt s kezeit tördelve egészen önkénytelenül így kiáltott fel:

— Mihály . . . Mihály!

A szomszédban gally zördült, — igazán felelt volna valaki, vagy csak a szive dobbant oly nagyot? Áttörtetett a sűrűn s egyszeribe megtudta, hol van. Lihegve állt meg a labyrinthus nyirott bokorfala előtt. Mihály lépett elő az útvesztő kapujából s hévvel ragadta meg a kezét:

— Mégis csak te vagy az, hugom, — tudtam, hogy eljössz . . . vártalak!

Margit boldog meglepetéssel támaszkodott oda a labirinthus kapufélfájához. De azért nagyon erősködött:

— Ereszsze el a kezemet, kegyelmed!

— Dehogy is eresztem, — évődött Mihály, — hová igyekszel úgy?

— A fülemüle után szaladok, — fuldokolt a leány, — ha én fogom meg, akkor legalább senkié se leszek . . .

— És hát csakugyan senkié se akarnál te lenni? . . . No, ne fuss úgy, — mondanék valamit!

Margit csakugyan kiszabadította kezét és elmenekült. De ármányosan futott ám, egyenesen be a labyrinthusba, melynek csalóka útjain egyedül ő tudta a járást. Mihály jó kedvvel termett a nyomába, de bizony ugyancsak össze kellett szedni a tudományát, hogy le ne maradjon tovatűnő Ariadnejától. Nem is érte őt utol, csak az útvesztő kellő közepében, ott, a hol a rózsabokor alatt a híres csodaforrás csobogott. Mélyen megilletődve ölelte át a leányt:

— Hugom, mondanék valamit . . .

— Mihály!

— Csak annyit, hogy szeretlek!

Margit boldogan vergődött karjaiban:

— De a Bül-Bül madár! . . .

— Eh, — tört ki Mihály, — nem törődöm én azzal a fülemülével, ne törődj vele te se! Ha Istennek kedves a mi szerelmünk, egymáséi leszünk mi nélküle is! Ülj le mellém, ide a forrás szélére . . .

És mialatt ott a forrás szélén ülve, egymás szive dobbanását hallgatták volna, körülöttük egyre nőtt a madárhajsza mozgalma. Minden oldalról közeledtek az üldözők a labyrinthus felé. Innen Rhédey László szava hallatszott, onnan Huszár Péter szólt, amonnan pedig Warkochy hangja rikácsolt . . . Csuda-e, ha ilyen taktika mellett a Bül-Bül csakugyan a labyrinthus felé vette útját? Szükségképen ide kellett neki menekülnie, a kert legvédettebb négyszögébe.

— Szeretlek, húgom, — súgta Mihály, — szivem közepébe örökre feljegyeztelek, — szeretsz-e te is?

Tulajdon e perczben ismerős csipogást hallott Margit a szomszédos nyirott bokor felől.

— Csitt, — mormogta örömittasan, — hisz ő az, itt a Bül-Bül!

— Persze hogy ő az, — szólt Mihály halkan, — és hallod-e a Warkochy hangját? Ő maga kergette ide mihozzánk! . . .

— Bül-Bül, — hivogatta a leány, — jer ide!

A fülemüle ráismert hű ápolójára. És a viczekirályné kinyújtott kezére szállt. Margit lefogta lábacskáit, megcsókolta a fejét s aztán átadta őt Mihálynak.

— Itt van, — súgta diadalmasan, — kegyelmed vigye a Fejedelemasszony elé . . .

— Margit, hisz akkor az enyém vagy.

— Tied örökre, — felelt a leány. S ajkaik hosszú csókban forrtak egybe.

*

No hiszen lett ott meglepetés, mikor a madarászó társaság ujból összeverődött Izabella királyné tölgyénél a Himes Ház alatt. Akkorra már az esti sétára kelő tanácsurak és udvari asszonyságok közül is többen tartózkodtak ott és kiváncsian tudakolták az érkezőktől a hajsza eredményét. Mosolyogva nézték öreg Tulok Sárát, ki sokra akarván vigyázni, minden pártól lemaradt és most kétségbeesetten óbégatott, úgy hivogatta elveszett báránykáit. Ám csak a riadó vén papagály felelt neki onnan fölülről a Madaras Házból; megbotránkozva rikácsolta túl a Fővénasszonyt: «Zülfikár, Zülfikár! . . .» No de jöttek már végre az elvesztett báránykák, meg a farkasok is. A fáradtan loholó Warkochy jelentkezett elsőnek és mialatt az érkező többiek köréje csoportosultak, hévvel magyarázta öreg Serédy meg Korniss tanácsuraiméknak:

— Mondom, nem csak hogy láttam, de mármár fogtam is a Bül-Bült, mikor egyszerre megint csak odább szállt a beste fülemüléje. Berepült a labyrinthusba, ott kell neki lenni. Majd meglelem én ott holnap!

— Dejszen, kiáltotta ekkor valamelyik odarohanó ifjúr, — ütheted már bottal a nyomát. Megvan a Bül-Bül, im' itten hozzák!

A társaság meglepetten zajongva nyitott utat: ki az, ki fogta meg a madarat? Csak az egy Warkochy sápadt, ő sehogy se akarta hinni az igazat . . . A hajszától kimerülten, a boldogságtól hevülten akkor toppantak oda a körbe Tholdalagi Mihály és Huszár Margit. És különös volt azt szemlélni: nem törődtek ők a kérdezősködőkkel, tán észre se vették azt a köréjük sereglő sok embert, — kezet kézben tartva ők csak egymást látták, egymás szemébe tekintettek néma örömmel, mélységes gyönyörrel. A vallomás utáni meglepetés édes percze volt ez, mikor a szerelmesek illetődve ébredtek tudatára annak, hogy micsoda kincset is nyertek ők egymásban, — mikor minden muló pillanat megannyi új mennyországgal gyarapította szivük diadalát. És igaz diadal volt ez, arczuk elragadtatásán látszott, hogy egyik se vesztett, mindketten csak győztek. Gyöngédségében is méltóságos maradt Margit, hódolatában daliás Mihály, — összeillő szebb párt alig képzelhetett az ember. Látta és érezte ezt mindenki s a fecsegő társaság lassan el is hallga-

Fejér Sándor

Föv. Képt.

Tájkép, of

Szépm. Muz:

Árverés festőnél, of

TISZA SZÁLLODA ÉS PENZIÓ
HOTEL—PENSION TISZA
JURÁNOVICS GYULA

VÉPÜTÉS, VACUUM CLEANER, INGYEN AUTOGARAGE. ÉTTEREM, HŰVÖS KERT, TÁNC, JAZZ, KIS ÉS NAGY DÍSZTEREM. FÉNYES KAVÉHÁZ VIRÁGOS TERASSZAL, BILLIÁRDTEREM. VILLAMOS MEGÁLLÓ. SZOBÁK 3 PENGŐTŐL FELJEBB

ZWISCHEN ZWEI PARKANLAGEN WUNDERSCHÖN GELEGEN. HALL. WARMWASSER. HEIZUNG. WACUUM CLEANER. GRATIS AUTOGARAGE. SPEISESAAL. KÜHLER GARTEN. TÁNC. JAZZ. KLEINER UND GROSSER FESTSAAL. VORNEHMES CAFÉ. HALTESTELLE DER STRASSENBAHN. ZIMMER V. 3 P. AUFWÄRTS.

TELEFON

A KAPUSÉ FÜR DEN PFÖRTNER 10-44 AZ IRODÁÉ FÜR DIE KANZLEI 10-72

Nyp. Dr Szentmy Gyula [illegible]

	Zimmer-Nr. 63 szoba-szám.			
	Lakás XI-25 -tól 27 -ig 2 nap.	6		
	Logis von bis			
	Külön-ágy — Extra-Bett 4% 7.a		24	
	Fűtés — Heizung	2	40	

Fejér Sándor

irta

~~Benczúr kiáll~~

27 l.

Felvinczi Takács Z:

Benczúr és tanítványai.
katalogus bev. tan.
~~[illegible]~~. Bkk. és tanító
kiáll. Műcs. 1921.
27. l.

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

Ellenkező esetben azt kí- | vében van, még udvarias is. | **muvesek.**

1021

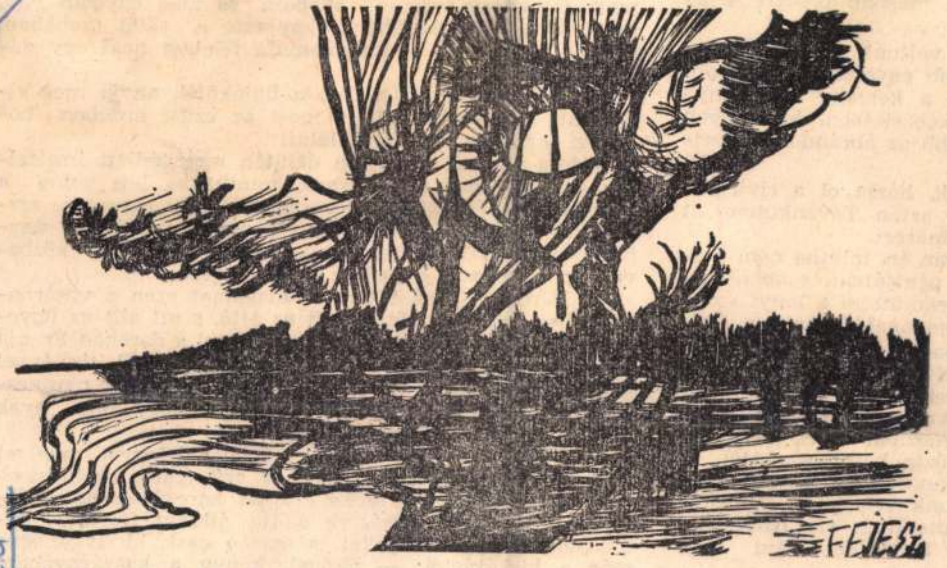

Fejes Zoltán: Rajz

(A KLI képtárából)

Fejes Zoltán

... a fener vasagyakra, kac-
csak pirospozsgás volt:
átlógnék én is, mert ezt már
inden másnap őrségre írják

terre voltunk a magyar ha-
ölöttébb egyszerűnek látszott.
volna a kemény kaszárnya
így képzeletben, ha nagyon
tovább az ábrándozás érzel-

ámnak, hozza el a civil ru-
znék, aztán Tavankúton át
záz dinárért.
rdeztem én, mintha nem tud-
ni a pénztárcát, s abból ki-
s megmutatni a lányt szőke
megkönnyebbültünk, s Boj-
allása se volt talán, hosszú
s fejét a vállára hajtva, ki-
kezdett:
most élem gyöngy életem..."
kérdeztem még egyszer,
elhúzta bajuszos száját, s
ntosan elmondta, amit min-
attunk vele, s ha valamit
lecsaptunk rá: Könyvelni
ija Szegeden, majd csak

a kuruc dalo
— Énneke
sélte boldog
mert mi hat
szegényke. H
elalvás előtt
rabig.
— Apját
átkozott kir
lyong, sehog
Ezt is m
nie a hórih
jel a vereked
tődötten felü
hogy mire é
vessem maga
— Mirno!
pon, mert hi
letességet jel
Djal, az ezr
később a Fü
noka lett. A
nélkül foglalt helyet tyukmellen.
— Szóval így állunk! — vette fel a könyvet, amelyet széthajtva fektettem a Breguet 19. szárnyaihoz való vásznak közé, úgyhogy a szőke Juliska karcsú alakját megidéző fiúk hiába citeráztak előtte, állukat felvetve, keményen kihúzva magukat, s igazán csak kicsit lihegve már a birkózástól: — Szóval, könyv a kaszárnyában!

1970 OKT 2 5
MAGYAR SZÓ
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FEJÉR ZOLTÁN, festő

1975-ben asoproni művészek közül Borbély Ferenc, Fejér Zoltán, Gáspárdy Sándor, Renner Kálmán, és Szabó Sándor // Szüts Szabó Sándor festményét, rajzát, illetve órmeit állitották ki. 266.old

Gaspardy Sandor: A soproni képzőművészeti élet alakulása 1974-ben és 1975-ben 266.old

Soproni Szemle, Helytört.folyóirat, XXX. 3.sz.
Sopron, 1976

FEJÉR Zoltán fényképész

Mai fotók régi német kamerákkal c. kiállitás nyilt a budapesti Goethe Intézetben. Fekete István tipográfus, Orvos András festő és Fejér Zoltán fényképész munkái láthatóak.

Magyar Nemzet 1990. április 20. 6.p.

A magyar Tudományos Akadémi orvostudományi közleményei. Bp. - 24 cm.

Egységár: köt. 160.--
szorv. 50.--

Fejér Zoltán

- A Felszabadulási Tárlaton pályázati díjat nyert 1976-ban

~~[illegible]~~-az I. Érembienálén kiállított munkáiból:

Említve Dohnál Tibor, Szakál Ernő, Sülyök Gabriella, Szélt György, Békés Imre, Sz. Egyed Emma, Gáspárdy Sándor, Giczy János, Rázó József, Remmer Kálmán, Szarka Árpád, Szüts Szabó Sándor, D. Hoffer Erzsébet, T. Balás Edit, Perényi Kalmán, Derszib Etelka, Kormányos Erzsébet, Mühl Aladár

Gáspárdy Sándor A sopron képzőművészeti élet eseményei 1976-1977 ben

Soproni Szemle 1978/4 XXXII. évf. 363 ...

Vidovszky Béla

FEJÉR ZOLTÁN festő

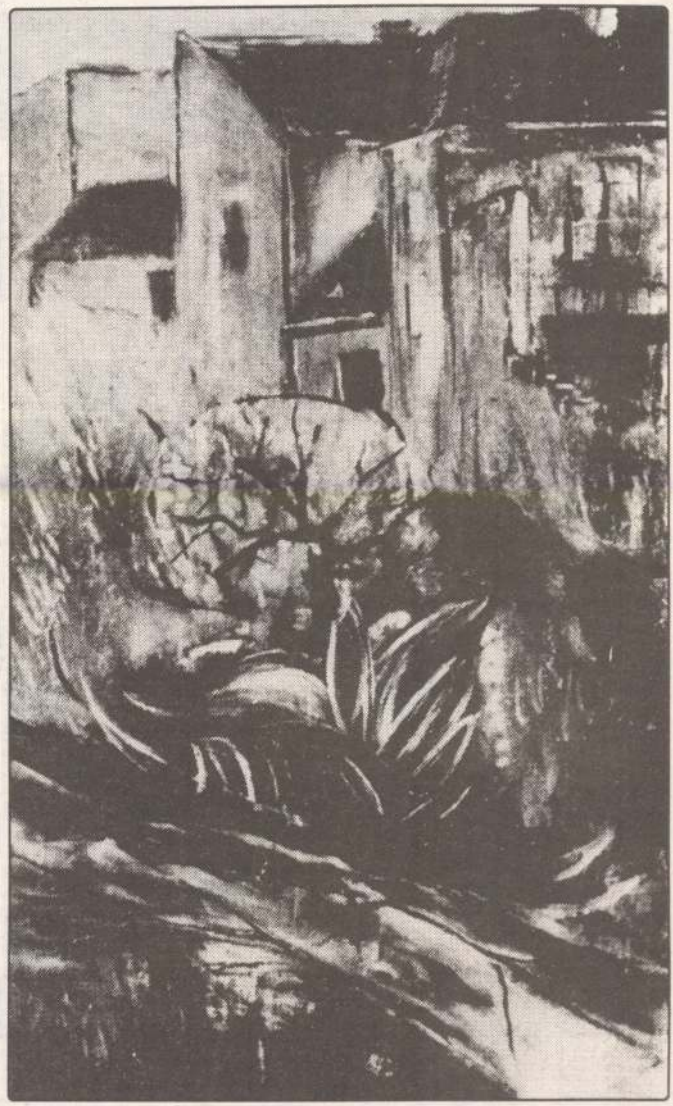

Fejér Zoltán: Gyöngyvirágos Ikva.

Plusz egy

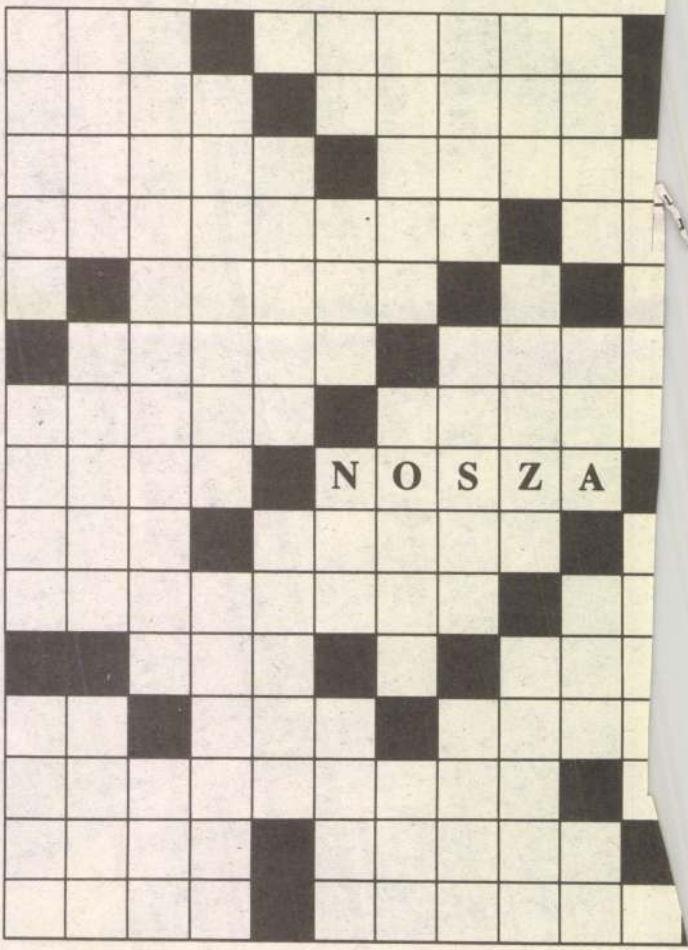

Helyezze el az alábbi szava- AZ, AZUR, ÁRON, ELZA, TAR

A kiállítást rendezte: SZŰCS ISTVÁN
Fotó: LOBENWEIN TAMÁS
Katalógus: Sz. I.
Felelős kiadó: RINGNÉ MÜLLER ANIKÓ
VMK-igazgató

ZIRCI GALÉRIA

A Zirci Galéria
meghívja Önt

FEJÉR ZOLTÁN

festőművész
kiállítására

Megnyitja:

SALAMON NÁNDOR

művészettörténész
1994. október 22-én
szombaton 15^{00}-kor

A tárlat megtekinthető
1994. november 20-ig

- hétfő kivételével -
naponta

Közreműködik
ZENEISKOLA tanulói
ZIRC VÁROS
VEGYESKARA
Vezényel: BOZZAY
JÓZSEF karnagy

Zirc, Rákóczi tér 1.

FEJÉR ZOLTÁN
ZIRC, 1939

„Festői tehetségét leginkább a maga útját járó, ösztönös művészként, egyénileg teljesítette ki."
1961-ben földrajz-biológia szakos tanári diplomát szerzett a pécsi főiskolán. Később mezőgazdasági egyetemet végzett Mosonmagyaróváron. Sopronban él, tanárként dolgozik az Eötvös József Gimnáziumban.
... „A Rábaköz - szeretett világa - nemcsak embereivel, tájaival, népi építészetével és eszközrendszerével ad állandó témát a festőnek, de a népmesék gyermekien őszinte, igazság hitű monda- és hiedelemvilága is érzelemmel és a mesemondás képekkel való kifejezésével telíti műveit. . . . A motívumkincs, ami a régi paraszti világot mindig is nagyon jellemezte, sok helyütt már inkább csak jelzésszerűen vagy színvilágában, szimbolikusan érzékelhető. . . .
Míg a képek lírai szürrealizmusukkal, gyengéd pasztellszínekben élnek, rajzai szinte már szobrászian erőteljesek plasztikusak."
Apja Zirc és környékének malomellenőre volt, édesanyja tanító. Az Ányos Pál u. 22. sz. házban laktak (Szirbek Ödön egykori zirci házában). Mivel Zirc szülötte, s ragaszkodik is szép kisvárosához, hívtuk meg Fejér Zoltánt Galériánkba. Bemutatkozása illeszkedik abba a sorba, melybe - egyik alapelvünk megvalósulásaként - fogadjuk a Zircről elszármazott vagy itt élő alkotókat.

(Idézeteink Kratochwill Mimi művészettörténésztől valók.)

Sz. I.

Címoldalon: **Betyár-csendélet** (farost, olaj, 100 x 50 cm)

- 1971 óta kiállító, csoportos tárlatokon jelentkezett kezdetben.
Pályájának fontosabb állomásai az alábbi önálló bemutatkozások:

1978	SOPRON	- Festőterem
1983	GYŐR	- Műcsarnok
1984	BUDAPEST	- Fáklya Klub
1984	PÁPA	- Kastély
1988	SOPRON	- Festőterem
1991	SOPRON	- Várkerület Galéria
1993	FERTŐD	- Muzsikaház
1994	ZIRC	- Zirci Galéria

* Művészeti gyakorlatát, törekvéseit Salamon Nándor és Kratochwill Mimi művészettörténész segítette.

* Alkotói díjakkal minősítették (1988-ban megyei pedagógus kiállításon; 1990-ben soproni Őszi Tárlat).

* A SOPRONI KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSASÁG alelnöke.

Hátoldalon: **Széplaki angyal** (rajz, vegyestechnika 60 x 42 cm)

Fejér Zoltán

F. Z. festői világa

Soprani kemle 1985/3

Fejér Zoltán festőm.

Program: A politikai dal Magyarországon
Felkészítés a Fiatal Dalosok Találkozójára
Közös program:
A KI MIT TUD? tapasztalatai

SZÍNHÁZI ÉS IRODALMI MŰSOROK

3-án kedden 17 órakor
MŰHELY FÓRUM
„A MAI MAGYAR DRÁMA"
Hubay Miklós előadása

10-én kedden 18 órakor
A VESZPRÉMI PETŐFI SZÍNHÁZ JÁTÉKSZÍNI ELŐADÁSA
Székely János: DÓZSA
monodráma
Főszerepben: CSIKOS GÁBOR
Zene: Simon Zoltán
Tervező: Neográdi Antal
Rendező: Sik Ferenc
Érdemes Művész

Székely János marosvásárhelyi költő és drámaíró. Történelmi drámái 1979-ben jelentek meg Képes krónika címmel. Magyarországi bemutatói:

CALIGULA HELYTARTÓJA 1978-ban Harag György rendezésében.

PROTESTÁNSOK 1980-ban Szinetár Miklós rendezésében.

VAK BÉLA KIRÁLY 1982-ben Marton László rendezte.

PROFÁN PASSIO Romhányi László rendezésében.

Az író krónikának, kísérletnek nevezi drámáit. A nagy műgonddal írt darabból kitűnik, hogy Székely János nem csak krónikásként, hanem költő-filozófusként vall világunkról, a kollektív és egyéni felelősségről, egyetemes meghatározottságunkról és az akarat szabadságáról.

Dózsa György nem a főhajtás árán megmentett életet választja, hanem a „fővesztés" árán megmentett eszményt. Nem a Messiás-méltóság, a kínhalál, hanem az emberfeletti mérték, erkölcs teszi történelmivé tettét.

27-én péntek 18 órakor
A BUDAPESTI FORRÁS-KÖR BEMUTATÓJA
SZÓLÁSÉRT VALÓ ÉNEK
a Dunatáj és a diszpóra magyar irodalmából
Szereplők: Budai Ilona — népdalénekes — Torday Ferenc — előadóművész
Bevezeti: Nagy Gáspár költő
Szerk.: Medvigy Endre

KIÁLLÍTÁSOK

A GYŐRI MŰCSARNOKBAN
(Lenin u. 33.)

29-én vasárnap 17 órakor
FEJÉR ZOLTÁN festőművész tárlata
RÁBAKÖZI MINIATŰRÁK
A kiállítást megnyitja:
KRATOCHWILL MIMI
műv.-történész
A festőművész „ars poetikául" József Attila következő versrészletét választotta:

„Törzs vagyok-e, vagy már csak [torzsa?
Nem sors az egyes ember sorsa!
Fogom én, lám, kötöm ujjongva
a jó fa zúg, az édes táj dagad".

Fejér Zoltán 1939-ben született Zircen. 1961-ben kezdi Sopronban tanári pályáját. Tíz évvel később jelentkezik aquarellekkel, festményekkel pedagógus kiállításokon és a megyei tárlatokon. Első önálló kiállításával 1978-ban jelentkezik a soproni Festőteremben. Most a Győri Műcsarnokban mutatja be 10 év alatt készült rábaközi táj-miniatúráit.

Győri Műtor 1983 május

KISGALÉRIA

Május 19-től június 5-ig

FOTÓKIÁLLÍTÁS
Szijártó Ernő és Dániel István
a győri fotóklub tagjainak.
kiállítása

JAZZTÖRTÉNETI SOROZAT

Május 4.

A modern jazz I.
(bebop, cool, hard bop stb.)
Ea.: Regős István, a jazztanszék tanára
Koncert: Regős István
Varró Lajos
Fekete János

Május 11.

A modern jazz II.
(napjaink jazzművészete)
Ea.: Hartyándi Jenő
Filmvetítés: a saalfeldeni és nickelsdorfi jazzfesztiválról

Május 18.

A jazz Európában és Magyarországon
Ea.: Gonda János, a jazztanszék vezetője
Koncert: Gonda—Kruza duó

Május 29.

Gitárest + videoprogram
(John McLaughlin, Tito Puente)
Koncert: Szabó Sándor — gitár
Kóczián—Bódor duó
Hans Theessink (Holland blues)
a Phonodában

JÓZSEF ATTILA MŰVELŐDÉSI HÁZ GYŐRSZABADHEGY

Kiemelt rendezvény:

17-én 18 óra

Lengyel—magyar barátsági est
Közreműködik a Konini Vajdaság ének- és táncegyüttese, valamint a Konini úti iskola művészeti csoportjai.

Az esttel egyidőben kiállítás nyílik a vajdaságban élő képzőművészek kisplasztikáiból.

Fiataloknak ajánljuk:
6-án és 20-án
„SALÁTA"
Színes zenés program koncerttel, játékokkal, sporttal

13-án és 27-én KLUBDISCO
a Teaházban
Szülőknek!
Gyermekeiknek ajánljuk:
Minden szombaton délelőtt 10—12-ig a KALANDHÁZBAN találkozhatnak azok a gyerekek és szülők, akik szívesen elkalandoznak a mesék, versek, játékok, a képzőművészet, a zene birodalmában.
Lakótelepieknek ajánljuk:
A József Attila lakótelepen élők részére női asztalitenisz, és férfi kispályás labdarúgó-bajnokságot hirdetünk. Nevezni a művelődési házban lehet a nyitvatartási idő alatt.

MŰVELŐDÉSI HÁZ BÁCSA

8-án a Nyugdíjas Klub kirándulása Balf, Kőszeg.
12-én Májusköszöntő
(Az általános iskola hangversenye.)
20-án „Alfa" Amatőr Színpad bemutatója
26-án „Handa-Banda" zenekar fellépése

GYŐRSZENTIVÁN

Kiscsoportok működési ideje:
KLUBOK:

Nőklub	szerda	18—21
Nyugdíjas klub	csütörtök	18—21

Fejér Zoltán

festő

FEJÉR ZOLTÁN festőművész kiállítása nyílt meg vasárnap a Soproni Festőteremben. Az alkotások ihletője a Rábaköz világa, amelynek részleteit harmonikus színekkel ábrázolja. A tárlat november 6-ig tekinthető meg.

Népnaplódság, 1988. okt. 17

Fejér Vármegye Lapja

Kisalföld

ogadóirodák forgalma

A vártnál lényegesen nagyobb forgalmat bonyolítottak a Tuti Tipp Kft. első fogadóirodái – mondta el az MTI-nek *Aradi Péter*, a cég vezérigazgatója. – Az előre kalkulált veszteség helyett az „A" típusú, csak fogadással foglalkozó iroda már az első hónapban – idén januárban – nyereséget produkált, a forgalma két és félszeresen haladta meg a várakozásokat.

A cég jelenleg három pesti és egy vidéki fogadóirodával rendelkezik. A magyar piacon egyedül kaptak a fogadóirodák működtetésére feljogosító koncessziót, miután február közepén egyetlen konkurensük, a Kenter Kft. visszaadta az engedélyt. Fogadóirodáikban gyakorlatilag minden előre nem látható végeredményű eseményre fogadni lehet, az iroda által megállapított fogadási arányokkal.

A Tuti Tipp tevékenységének fő finanszírozója a tavaly ősszel nyilvános részvénykibocsátással létrejött, 196 millió forintos alaptőkéjű T-Victory Rt. E hónap végén újabb három iroda megnyitását tervezik. Bár a terjeszkedés sebességét az eredeti elképzelésekhez képest visszafogják, a fél év végén már 14-15, az év végén pedig 50-60 fogadóirodát szeretnének működtetni. Egy iroda havi 30 millió forintos forgalmat bonyolíthat majd, 12 irodával már egészen jó osztalékot tudunk fizetni – mondta Aradi Péter.

A Tuti Tipp semmiképp sem lesz versenytársa a Nemzeti Lóverseny Kft.-nek a magyar lóversenyeredményekre való fogadásban.

Egyesületbe tömörültek

– A Vállalkozó Nők Magyarországi Egyesülete szívesen látja sorai között a leendő magyar női vállalkozókat is – kaptuk a hírt az egyesület győri szekciójának előkészítésén fáradozó Horváthné Gindeli Évától.

Az 1990 novemberében 25 vállalkozó nő által alapított szervezetnek mára 10 vidéki szekciója működik, körülbelül 280–300 – zömében a kis- és középvállalkozói szférát képviselő – taggal. Az egyesület célja a bel- és külföldi kapcsolatok erősítése, az érdekképviselet, az információáramlás elősegítése – a vállalkozó nők érdekében.

Az emberi és üzleti kapcsolatok létrehozását, ápolását egyaránt fontosnak tartják. A hasonló célú világszervezet munkájába is bekapcsolódtak, egyelőre még csak megfigyelői státusban. Szélesednek kapcsolataik a különféle vállalkozónői szervezetekkel, mint például a németországi VDO, az Amerikai Vállalkozó Nők Szövetsége. A nyugati társszervezetek már több sikeres szemináriumot is tartottak számukra.

Legfontosabb feladatuknak tekintik, hogy az ily módon megismert lehetőségeket hozzáférhetővé tegyék az ország minden területén tevékenykedő vállalkozó nő számára: nagyon sok speciális ismeret és együttműködési mód átadását ígérik a csatlakozóknak.

Az egyesület budapesti címe 1026 Pasaréti út 11–13. Telefon: 156-1650, fax: 135-5434.

VÁLLALKOZÓ NŐK

Vállalkozó Nők Magyarországi Egyesülete

Lakáskeresőből ingatlanügynök

Házasságának első éveire emlékezett az Udvarház Bt. agilis ügyvezetőnője, *Horváth Lászlóné*, amikor arról kérdeztük, mi késztette a vállalkozásra.

– Fiatal házasok lévén, az apósomtól kaptunk egy családi házat, amelyet hamarosan szanáltak. Ekkor nekiindultam hároméves kisfiammal, és vagy száz lakást néztem végig. Mialatt a „tranzakció" zajlott, mindvégig motoszkált a fejemben, hogy mi lenne, ha ezt a piacot valaki „kézbevenné", és megpróbálna legalább viszonylagos rendet, könnyebb eligazodást teremteni.

Horváthné, Zsuzsa céltudatosságára jellemző, hogy miután a gyesről visszatért munkahelyére, az OTP-hez – hogy, hogy nem ? –, hamarosan az ingatlanértékesítési csoportnál „találta magát". Nem tagadja, hogy az ott tanultaknak ma is jó hasznát veszi.

Minél többet tud azonban az ember egy szakmáról, annál inkább igényli a teljes önállóságot. Ezt a Téti Takarékszövetkezet Adyvárosi kirendeltsége kínálta Horváthnénak. Önálló, függetlenített beosztásban bontakoztathatta ki képességeit. A takarékszövetkezet fő profilja azonban mégiscsak a betét- és hitelkezelés volt. Így nem sokat kérette magát, amikor 1987-ben áthívták egy magánvállalkozáshoz. Időközben az ingatlanforgalmazáshoz szükséges szakértői vizsgákat is sikerrel letette, s ezzel elvileg semmi akadálya sem volt, hogy maga váljék vállalkozóvá. Az Udvarház Bt.-t 1989-ben jegyezték be a cégbíróságon. Azóta, ahogy mondani szokták, nincs megállás.

– S mit szól mindehhez a férje?

– Beletörődött szegény... Bevásárol, segít a háztartásban. Nagy szerencse, hogy megértő. A fiam pedig már önálló, felnőtt ember. Az üzlet bizony nem megy magától: rendszeresen, naponta reggel héttől este hétig foglalkozunk vele. Reméljük, hogy mihamarabb stabilizálódik az ingatlanpiac, és akkor kevesebb időráfordítás is elég lesz a boldoguláshoz.

CS. E.

TAVASZI ZSONGÁS A KERTBEN!

Az UDVARHÁZ INGATLANÜGYNÖKSÉG (Bécsi udvar) ajánlatában üdülők Sáráson, Véneken, Rabkertben, Kertvárosban csodálatos nyaralók Balatonudvardiban, Vonyarcvashegyen, Badacsony, Ábrahámhegy és Badacsonytomajban, Hévízen és Sopronban eladók. Építkezhet Győrújbaráton és Kunszigeten.

NE feledje 96/17-072, 25-277-en az UDVARHÁZ INGATLANÜGYNÖKSÉGET keresse.

(35454/1H)

FELHÍVÁS!

A Vállalkozó Nők Magyarországi Egyesülete május 10–11-ig Győrben, az MTESZ-TIT-székházban, a vállalkozó nőknek termékbemutatóval egybekötött nemzetközi konferenciát, helyi alakuló ülést s az alábbi témákban előadásokat szervez:

– Nemzetközi tapasztalatok.
– A vállalkozó személyiség – a nő mint vállalkozó.
– Hitellehetőségek.
– A marketing és public relations jelentősége a vállalkozás kezdetén.
– Tárgyalástechnika.
– Az innovációs helyzet a Felső-Dunántúlon.

Jelentkezés április 25-ig, részvételi díj 1000,– Ft/fő.

Pannon TIT Egyesület 9021 Győr, Szent István út 5. Tel./fax: 96/16-686.

Horváthné Gindeli Éva

(40939/1H)

Kertről, kertbarátoknak

A vetésforgóról, vetés előtt

Mióta az ember tudatos növénytermesztést folytat, állandó gondjává lett a növények egymás utáni sorrendje, a táplálásuk és a növényvédelem. A hajdani növénytermesztő ember kezdetleges eszközeivel földbe juttatta a magvakat, majd egy-két évi területhasznosítás után másik termőhely után nézett. Kénytelen volt rá, hiszen a föld csekély termőereje tovább fogyott, a kártevők is elszaporodtak a növények kellő védelmének hiányában.

Az ugarolás, a váltógazdálkodás, a háromnyomásos rendszer voltak az első átgondolt termesztési módok. A tizenhetedik században lendületes fejlődésnek indult mezőgazdasági termelést a népesség gyorsabb ütemű fejlődése szorgalmazta. Napirendre került a talaj tápanyagainak a visszapótlása, a növényvédelem és természetesen az okszerű növényi sorrend, a „vetésforgó". Európa-szerte ismert volt a klasszikusnak számító „Norfolki-négyes", amelyben az istállótrágya és a kapás, pillangós, kalászosgabona-növény kapott helyet. A mai népesség száma, igénye mellett a különböző szervestrágya-anyagok, ezek tőzeggel kevert változatai, műtrágyák, mikroelemek, az Alginit és más tápláló anyagok használatosak az élelmiszerek termelésében.

A nemesített, igényes növényfajták igényes feltételeket kívánnak. Többek között a vetésforgóban rejlő lehetőségek alkalmazását is. Régi megfigyelés, hogy a növények terméscsökkenéssel, rosszabb állományfejlődéssel, romló egészségi állapottal reagálnak arra, ha ugyanaz a faj követi egymást ugyanabban a talajban. Ez részben azzal magyarázható, hogy azonos faj vagy fajta a tápanyagokat is azonos mértékben igényli. Ugyanazok a talajban élő, a gyökéren át károsító és a leveleken vagy a szárban, termésben károsító gombák, rovarok, bakteriumok is. Ezek pedig zavartalanul, tömegesen szaporodva hatványozzák kártételüket, ha nem váltjuk a növények sorrendjét.

Ügyeljünk hát arra, hogy kertünkben legalább három, négy évig ne kerüljön vissza azonos növény az ágyásokba. Ezentúl ügyeljünk arra, hogy a rokon növények is kerüljék egymást a vetésforgóban. Például rokon pillangós növény a borsó és a bab; a gumós növények, mint a burgonya, zeller, a gyökérzöldségek, sárgarépa, petrezselyem. A káposztafélék, ugyanígy a paprika, paradicsom, burgonya egymásutáni termesztése sem kívánatos. A talajfertőtlenítő anyagokkal ugyan csökkenthetjük a kedvezőtlen elővetemény hatását, de a „méreg" alkalmazását csak a végső esetekre korlátozzuk. Helyes növénysorrend megválasztásakor csak elvétve lesz szükség talajfertőtlenítő szerekre.

A helyes növényi sorrend illetve vetésforgó a gyümölcsfákra is vonatkozik. Magyarországon a hatvanas évek közepén indult meg a háztáji zártkerti gyümölcstermesztés mai napig is tartó növekedése.

Ebből következik, hogy a ma 25–30 éves gyümölcsfák, szőlők nagyobb része elöregedett. Sőt, több fát, különösen az őszibarackot többször is újratelepítették. Legyünk tekintettel arra, hogy a fák gyökerei behálózzák a kert talaját, ezért a vetésforgót itt is érvényesíteni kell. Teljesen hiábavaló próbálkozás a korhadó, beteg fák közelében új csemetét ültetni. Nem helytálló következtetés az sem, hogy egyik vagy másik csemetekert terméke alkalmatlan. A hiba elsősorban az elöregedő állományban és a „vetésforgó" hiányosságaiban van. A gyümölcsfákra, szőlőkre is érvényes, hogy legalább négy évig várjunk az újratelepítéssel.

A megfontolt, célszerű kertészkedés alapeleme a helyes növényi sorrend. Nagyobb területű gazdaságokban a „táblatörzskönyv" biztosítja a tervszerűséget. Házikertben egylapos vetésterv is alkalmas lehet az emlékezet kiegészítésére. Megéri évente egyszer elkészíteni és irányadó útmutatóként alkalmazni.

Horváth Béla
mezőgazdasági mérnök

Kunszentmiklósi „Amazonok"

1990-ben egy kft. üzletének üzemeltetésével kezdte vállalkozását *Szőkéné Vörös Rozália, Kaldenekker Györgyné* és *Olasz Antalné*. Még ugyanabban az esztendőben betéti társaságot alakítottak, Szőkéné és Társai néven. Tevékenységüket elsősorban a kereskedelem (nyomtatvány, papír, írószer, ruházat, műszaki cikkek forgalmazása) és a Vállalkozásokat Elősegítő Iroda jelentette.

Az Amazon Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-t 1991-ben hozták létre, szintén hárman, a korábbi betéti társaság alapítói. Itt kezdték az ipari tevékenységet: zokni- és harisnyakötést. Az Amazon által készített zokni tavaly elnyerte a „Kiváló áru" minősítést. A harisnyakészítésben új technológián, a Lycrás harisnyán dolgoznak.

A kunszentmiklósi cégnek jelenleg tizenöt munkása van. Persze, ahogy minden vállalkozás, az Amazon sem egészen gond nélküli. Nehezíti a tevékenységet a tőkehiány, az új termékek beállításánál a ráfordítási költség „megviseli" a vállalkozás anyagi helyzetét, s nem kevés fejtörést okoz a hagyományos harisnyák értékesítése sem.

AMAZON

Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

KUNSZENTMIKLÓS, Marx tér 1/d. Tel./fax: 76/351-289.

Amazon kft.

Gyártunk női, férfi és gyermek pamutzoknikat mintás és egyszínű kivitelben, valamint finomszálú női harisnyanadrágokat divatos színekben.

Termékeinket nagykereskedőknek, valamint kiskereskedőknek ajánljuk.

Kérésre küldünk mintát és árajánlatot.

(40929/1H)

Tiszta forrásból

A mezőkövesdi *Varga Istvánné* családi vállalkozásban készíti népművészeti termékeit, kiskerámiákat és ruhákat. Szűkebb hazája Mezőkövesd, és a szülők népművészet iránti szeretete meghatározó szerepet játszott művészete kiteljesülésében. Édesanyja himzőnőként alapító tagja volt a Matyó Háziipari Szövetkezetnek.

Varga Istvánné is főként a századelőt idéző matyómotívumos hímzett ruhadarabokat készít. Kollekciójában megtalálható a hímzett „lobogós ujjú" női és gyermek paraszting, mellény, szoknya és díszes blúz. Eredeti funkciójukat megtartva de a mai ember igényeihez igazítva, gazdag díszítéssel készülnek az asztalterítők, ágyneműgarnitúrák és a függönyök is.

A ruhák főképp Németország piacain találnak vevőre, de jut belőlük hazánkban a Balaton-parti és budapesti kereskedőknek is.

A népművész tervei között szerepel, hogy rövidesen megkezdi az eredeti kendervászon-ruhaneműk készítését is.

L. P.

Megtekinthető május 10–11-én Győrben, az MTESZ- és a TIT-székházban.

(40940/1H)

Emlék-golgota

A megújulás reményével

Golgota: arameus neve annak a Jeruzsálem melletti dombnak, amelyen a Biblia szerint Jézust keresztre feszítették. A „golgota" jelentése: kínszenvedés, szenvedések sorozata.

A Sopronban élő *Fejér Zoltán* festőművésztől nem áll messze a szenvedésnek egyéni látásmóddal való megjelenítése. Eddig festett golgotái közül kiemelendő a „Táncos-golgota" (mint a sírva vigadás allegóriája), az „Anyám golgotája", a „Kis-Rába-golgota", vagy a „Kulák-golgota".

Pontosan húsz éve készült el Fejér Zoltán festménye, az „Emlék-golgota". Szembeötlő, ahogy a művész a magyar nép szinte folytonos drámaiságát sajátos képi eszközökkel fejezi ki: a villanyoszlopok – amelyeken egy-egy alak csüng – már nem a földön állnak. A kozmikus térbe, a hullócsillagok fényzuhataga közé helyezett pokoli szenvedés nem mást, mint a megszenvedettség határtalanságát érzékelteti. (Hogy ez a golgota magyar, kétségtelen: a főalak fölötti vasgerendán, amely végül is keresztet alkot az oszloppal, az INRI-felirat szokásos helyén egy magyar történelmi dátum szerepel.) Megdöbbentő a kisugárzó gondolat, miszerint a golgota kárvallottjai ebben az esetben az egymást elfogadni nem, vagy alig tudó egy nemzet gyermekei; a festmény mindenki golgotájaként szeretne beivódni a lelkekbe. A korszakos szenvedések által meggyötört nép Krisztus példájából meríthet erőt, emelkedhet fel, találhat kiutat az emberibb jövőhöz.

Az „Emlék-golgota" mementó, figyelmeztetés és reménykedés. Emlékezzünk nemzedékek oktalan szenvedésére és halálára, hogy aztán a megújulás reményével új távlatok nyíljanak előttünk a világban.

Gosztonyi Miklós

Magyar–osztrák együttműködés

A Borostyánkő úton, határokon át

Április 5-én Németkeresztúr (Deutschkreutz) polgármesterének meghívására tanácskoztak a dél-burgenlandi polgármesterek a tartományi múzeum régészszakembere részvételével. A locsmándi (Lutzmannsburgi) székhelyű egyesület a római utak (Borostyánkő út) fenntartására, az ősi kereskedőútnak a magyar határig való bemutatását tervezi. Ezért a megbeszélésre e sorok íróját is meghívták a Scarbantia Társaság képviseletében.

Locsmándtól Doborjánig (Raiding) már elkészült a sok turistát vonzó útrekonstrukció. Most Harácsony (Horitschon), Hasfalva (Haschendorf) és Nyék (Neckenmarkt) határán keresztül Harka irányába érné el a turistaúttá kiépített út a magyar határt. Itt természetesen nem kellene új határátkelő nyitását kérvényezni, mert mindössze másfél kilométernyire nyugatra esik ez a határpont a kópházi határátkelőtől.

Burgenlandban az érintett községek a tartományi költségvetés és az említett egyesület anyagi támogatásával építik tovább a Borostyánkő út bemutatóhelyeit, készíttetik az információs táblákat.

Magyar oldalon esetleg az egykori határsávi utat lehetne felhasználni a határátkelőtől a Borostyánkő útig való megközelítő közlekedésre, majd az Istenszéke (Himmelstron) közelében haladó erdei úton, Harka érintésével juthatnánk az Ojtozi fasorban már régen ismert útmaradványokhoz, amelyek egészen Scarbantiáig vezetnek. Természetesen a telekkerítések és beépítések miatt csak szakaszaiban lenne bemutatható az út, amelynek Sopronban már több szakasza látható. A városból valószínűleg a Nagy-Mélyúton vezetett ki a Borostyánkő út. Észak felé nem a Mithras-szentély melletti határátjáró, hanem a Szt. Margita (St. Margarethen) felé vezető, ott Ödenburger Strasse-nak nevezett út egyezik a régi Borostyánkő út vonalával.

Április 6-án a burgenlandi Római Útfenntartó Egyesület küldöttsége Sopronba érkezett. Itt végignéztük a Borostyánkő út maradványait és *Adolf Laue* úrral, az egyesület elnökével olyan előzetes megállapodást vázoltunk fel, hogy a továbbiakban a Scarbantia Régészeti Park kialakítási munkálatait és az ottani Borostyánkőút-programot összehangoljuk, a turistaszervező programokban, mint kapcsolt látnivalót ajánljuk egymás római lelőhelyeinek megtekintését is. Természetesen a természeti értékek és a gasztronómiai különlegességek is fontos szerepet játszanak a vonzóerő növelésében. A Burgenlandban már kínált „római kori menük" sorát harkai, soproni és fertőrákosi vendéglők is étlapjaikra vehetik, hogy kielégítsék a hosszú gyaloglásokat vállaló kultúrturisták éhségét.

G. J.

A nap kulturális eseménye

„Passió magyar versekben"

Ma este 6 órától a soproni Liszt Ferenc Művelődési Ház hangversenytermében a Független Színpad „Passió magyar versekben" (Csíksomlyói passió) című színpadi játékát tekinthetik meg az érdeklődők. A darabot színpadra alkalmazta *Katona Imre* és *Ruszt József*, főszereplői: *Juhász Károly, Kalocsay Miklós, Both András, Szalóky Dániel* és *Kaszás Géza*.

„Ez a darab egyszerre naiv és rituális – mondja Ruszt József, a rendező –, mert igyekszik hűséges maradni az ősforrásokhoz, az Ószövetséghez és az evangéliumokhoz, de ez a hűség az erdélyi parasztember hűsége, azé a parasztemberé, aki játszotta, s azé, akinek játszották. Így természetesen keveredtek a textusban a misztérium, a vásári játék és az evangéliumi hittételek elemei. Nehéz feladvány ez a mai színésznek: tisztán kell tartania saját személyiségét a mondandó komolyságának megfelelően, de – szinte – bábjátékot kell játszania a misztériumokban és a moralitásokban, miközben az evangéliumi részekben az egyszerű parasztember tisztaságának megfelelően kell transzponálnia önmagát, a naivan tiszta „magyar versekben" – a passiótörténet ma is megrázó emberi drámájának átélhetősége és közvetíthetősége érdekében."

Evangélikusok húsvéti programja

Istentisztelet, úrvacsora

Az evangélikus egyházi ünnepek sorában a karácsony mellett a húsvét a legjelentősebb, sőt a legtöbb szertartás és rendezvény ehhez kapcsolódik. A soproni ünnepségsorozat ma reggel nyolc órakor kezdődik a nagypénteki magyar nyelvű istentisztelettel, amelyet kilenc órakor német nyelven ismételnek meg. Az utóbbi résztvevői a hagyományoknak megfelelően fél kilenc órakor úrvacsoraosztásban részesülnek. Az ünnepi istentisztelet délelőtt tíz órakor kezdődik, amit este hat órakor megismételnek. A fiatalok délután négy órai kezdettel Jézus szenvedéseit bemutató passiójátékot adnak elő a gyülekezeti nagyteremben.

Nagyszombaton délután három órakor magyar nyelvű, délután négy órakor német nyelvű istentiszteletet és kegyeleti megemlékezést tartanak az evangélikus temető kápolnájában.

Húsvétvasárnap és húsvéthétfőn a nagypéntekivel azonos időpontokban kerül sor az ünnepi szertartásokra. Hétfőn este hat órakor az egyházközség utánpótlását jelentő harminc konfirmandus fiatal tesz vizsgát a gyülekezet előtt. Őket a húsvét utáni első vasárnapon (fehérvasárnap) tartandó istentiszteleten avatják majd az egyházközség teljes jogú tagjává. Ez alkalomból előkerül a drágakövekkel díszített kehely, amelyből az ifjak és a lányok először vehetnek majd úrvacsorát. A húsvéti szertartások lelkészi szolgálatát *Szimon János* és *Weltler Sándor* látják el.

K. T.

Bősze Balázs:

Adoratio crucis tavaszhó idején

„Isten a Libanon felől jő, és a Szent az árnyékos és erdős hegyről."

(Habakuk próféta 3.)

Ím – Napkeletről jön, s arra szökik
a FÉNY, mint késen illan ha fenik,
betöltve lentit és fentit,
ahogy a napok egymást kergetik.

Kis ökröcskénk szarva holdat öklel,
ki szerelmes szilajon ölel.
Kő zuhan, ismeretlen kézből,
homlokot sebez, vér szökik az érből.

S lentről, ahol súlyos párák gyűlnek,
nedve roppan minden feszülő rügynek,
Ember ébred, álma tisztul egyre,
keresztet ácsol, s indul vele a hegyre.

Elhunyt Szabó Alajos

Életének hatvanhatodik évében, április 3-án elhunyt *Szabó Alajos* soproni grafikus.

Szabó Alajos az ötvenes évek végén kezdett alkotni, 15 egyéni és közös kiállításon szerepelt munkáival. Több mint két évtizeden át a vendéglátó reklámfőnökeként, majd tíz éven keresztül a GySEV üzemi grafikusaként tevékenykedett. Léptékét tekintve legnagyobb munkáját a soproni új állomásépület színes üvegablaka jelenti. Nagy szeretettel fordult a természet világa felé, ahonnan nem egy alkotásának témáját merítette.

Nyusziváró játszóház

Ma délután 2-től 5 óráig a soproni Liszt Ferenc Művelődési Ház II. emeleti előterébe „Nyusziváró játszóház"-ba várják a gyerekeket. A tojásírást *Hopp Erzsébet* népművész, a papírhajtogatást és a bábkészítést *Fuszik Éva*, a Hunyadi János Általános Iskola tanára vezeti.

Legyünk óvatosak!

Pénzt kérnek a jókívánságokért

Több soproni olvasónk is panaszolta, hogy a húsvét közeledtével sokan zaklatják őket és különféle módon pénzadományokat próbálnak kicsalni tőlük. Gyanús külsejű egyének azzal csengetnek be, hogy a köztisztasági vállalat dolgozói nevében kellemes húsvéti ünnepeket kívánnak. Vannak akik kolomp és csengő kíséretében adják elő mondókájukat a nagyobb hatás érdekében, sőt hozzáteszik, hogy eddig száz forint volt a legkisebb adomány, de volt, aki ötszáz forintot is adott. Utoljára tavaly karácsonykor fordultak elő hasonló esetek. A Soproni Köztisztasági Vállalat dolgozói egyébként elhatárolják magukat e hívatlan látogatóktól, és cégük nevében elkövetett visszaélésnek tekintik az ilyen módszereket. Legyünk tehát óvatosak a kétes elemekkel szemben!

A hajlékonyságnak is van határa...

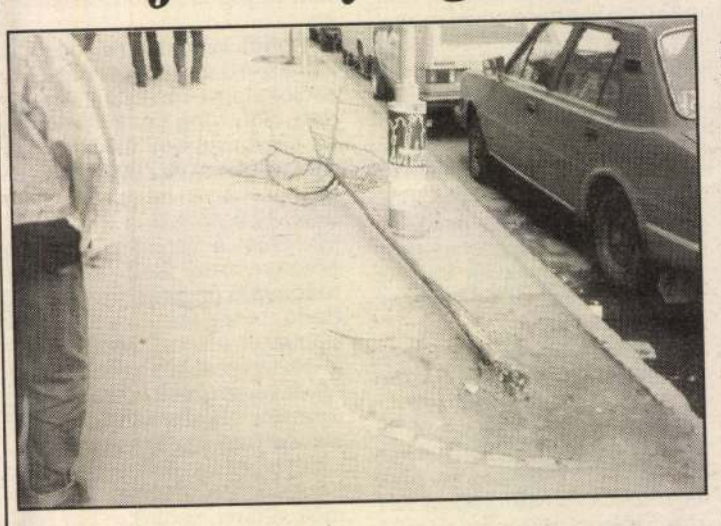

A rugalmasság, az elegáns hajlékonyság nemcsak a fák, hanem az emberek becsülendő tulajdonsága is. Mindkettejük esetében van egy közös vonás: a tűréshatár.

Történetesen lehet egy ember lelki eleganciájával is udvarias, megértő hajlékonyságával, mint egy fával, játszani: „ágaiba" szabad belecsimpaszkodni, szóval és tettel „kérgébe" vésni, vájkálni, netán értetlenségtől dühödten megrázni; és lehet indulattal megpróbálni hajlítását, egészen a földig, ám sok esetben hiába e játék, van olyan tudatosan vállalt hajlékonyság, amelynek nagy a tűréshatára. Ez a hajlékonyság persze nem téveszthető össze azzal a botorul konok hajlongással, amelynek lényege, hogy nincs lényege, csak a pillanatnyi állapotok egoistán értelmezett széljárásától függ.

A tűréshatár és az erős gyökerekből fakadó, relatív megingathatatlanság kölcsönkapcsolata világos. Mint ahogy a soproni Várkerület egyik kis fája is inkább beletörött, de egy tapodtat sem engedett, ugyanúgy törnek bele emberek az állandó mindennapi, és sokszor hiábavalónak tűnő csatározásokba. S paradox módon nem azért, mintha nem lennének a hajlékonyság ilyen-olyan mértékének birtokában, hanem mert sokszor nem vagyunk tapintattal, jósággal, megbecsüléssel egymás iránt. Ha drágán fizetni kellene mindenkori kiejtéséért, a jó szó minden bizonnyal „divatba" jönne ismét, ebben a korban, amikor minden értékmérő, mérce a pénzre és anyagi javakra összpontosít.

Ha már a fákra nem, legalább egymásra vigyázhatnánk. Mert – amint a kitörött fa mutatja –, azért mindennek van határa...

(gosztonyi)

Fejér Zoltán

Sajátságos színvilág

Fejér Zoltán kiállítása Zircen

A zirci születésű, Sopronban élő festőművész, *Fejér Zoltán* kiállítását nyitották meg a zirci galériában. Ünnepi köszöntőt *Salamon Nándor* művészettörténész mondott.

Táblaképek, grafikák, tájminiatúrák. Az előbbiek szobrászian erőteljes, plasztikus rajzaival, a festmények lírai szürrealizmusukkal, gyengéd pasztellszínekkel ragadják magukkal a szemlélőt. Fejér Zoltán a fények, a színek festője, aki tudatosan alkalmazza a modern színelmélet eredményeit. Képein átsugárzik a Rábaköz szeretete. Bámulatos az a bravúr, ahogy a miniatűrök pár négyzetcentiméternyi felületével – a maga sajátságos színvilágán keresztül – megmutatja nekünk a természet szépségét.

Vendégkönyvébe egy festőtársa így ír: „Csak a formák miniatűrök, a tartalmuk hatalmas." Az alkotót Kratochwill Mimi művészettörténész „fedezte fel", aki így ír művészetéről: „Kompozícióii, bár leginkább tájképeknek tűnnek, mély értelműek. Hangulat- és színvilágúk a látványon túl a festő kapcsolatát és az örök rácsodálkozását adják hírül.

A Rábaköz szeretett világa nemcsak embereivel, tájaival, népi építészetével és eszközrendszerével ad állandó témát a festőnek, de a népmesék gyermekien őszinte igazsághitű monda- és hiedelemvilága is érzelemmel és a mesemondás képekkel való kifejezésével telíti műveit."

Fejér Zoltán a Betyárcsendélet című festményét Zircnek adományozta. A kiállítás november 20-ig látható a zirci galériában (Rákóczi tér 1.), hétfő kivételével naponta.

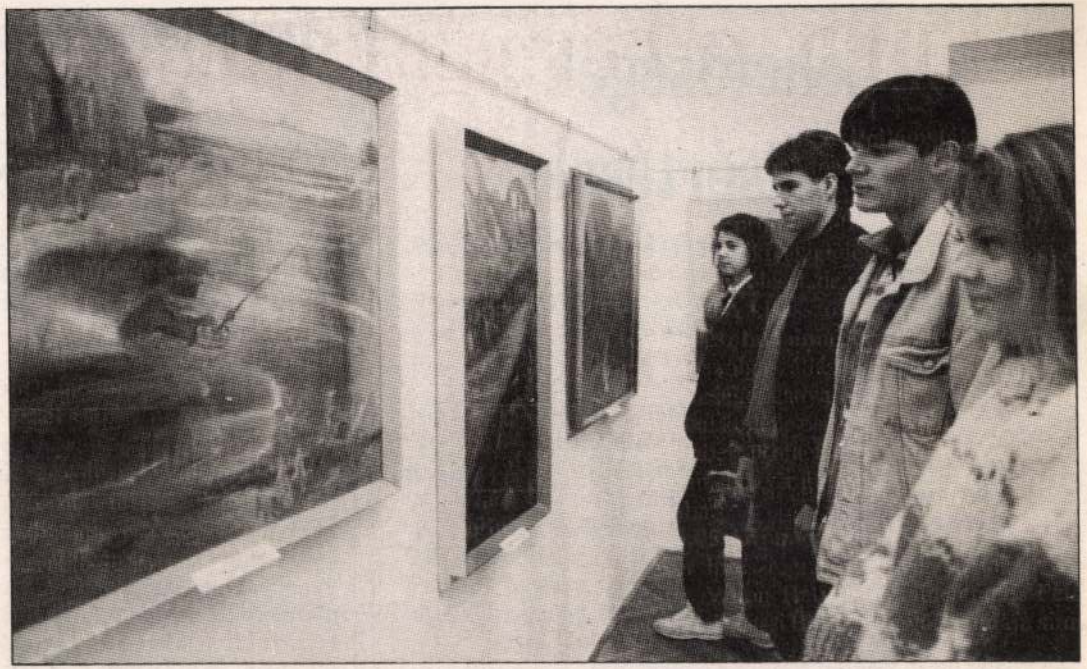

Fejér Zoltán kiállítása a zirci galériában látható

Fotó: Andrónyi

Lehetőségek és kísértések

Ó idők, ó erkölcsök! – szól a régi latin közmondás. Ó idők, ó lehetőségek – formálom maivá a mondást.

Két-három évtizede az egyetemisták még culágerkodtak, balatoni építkezéseken egyengették a terepet, keverték a betont, hordták a malter. A menőbbek azután Trabanton „száguldoztak".

Mára megváltozott a világ. Néhány szebbnél szebb Opel, Volkswagen sorakozik az egyetemi kollégium előtt, egyetemisták ugrálnak ki s be. S az izom helyett az ész becsülete is megnőtt. Ma már nem fizikai munkával kereseik a „menők" a forintokat. Rájöttek – s a lehetőségek is adottak –, hogy megtanult ismereteiket kamatoztassák. Egy-egy sokat tudó programmal, egy-egy megvalósítható szakmai ötlettel, avagy csak a számítógépek megfelelő használatával is oktatóik fizetését meghaladó jövedelemre tehetnek szert.

S ez így jó, bontogassák csak szárnyaikat, hasznosítsák tudásukat,vállalkozókészségüket. Csak azt is tudják, hol a határ, az ésszerű kockázat mikor csap át valami másba...

A Veszprémi Egyetem frissen végzett mérnöke, mérnökei,

Az azonnali kérdések órája a Parlamentben

A kaszinótól a vérebig

Az Országgyűlésben az azonnali kérdések óráját minden kedden délután két és három óra között tartják.

Különös találmány ez, valójában azért találták ki, hogy ne kelljen a képviselőknek több hétig várniuk, amíg kérdéseiket feltehetik és interpellálhatnak a kormánytagokhoz. Villámgyors kérdéseket várnak, s ugyanilyen gyorsan kötelesek felállni a miniszterek. Ráadásul a kormány képviselői nem is készülhetnek föl előre, azonnal válaszolniuk kell. A képviselők azonban e lehetőséggel gyakran visszaélnek, valójában gyorsan és rövi-

kapcsolatban, zavaros üzletekről beszélt, bírálta a pénzügyminisztert. Békesi először nyugodt hangnemben sorolta a jogszabályokat, a többszöri vizsgálat eredményeit, amelyek őt nem találták vétkesnek, ám Torgyán József továbbra is a szocialista politikus és a pénzügyi alvilág összefonódására utalt homályosan. Végül Békesi kérdezett – nehezen uralkodva magán – arról, hogy kinek az érdekét szolgálja vajon a Horn-kormány legkeményebb emberét (mármint a pénzügyminisztert) folyamatosan rágalmazni? Meddig kell még elviselnie a csúsztatásokat és hazugságokat?

nyezte, hogy míg Nyugat-Európában a honvédelmi minisztériumok, polgári tárcák, addig Magyarországon a miniszter és négy államtitkárából három hivatásos katona volt még nemrégiben. Katona ezt visszalépésnek minősítette, s afelől is aggódott, hogy most bocsátják el a tárcától azokat a civil szakembereket, akik négy éve kerültek oda. Az államtitkár követendő célul jelölte meg a civil vezetését a minisztériumnak, ám az elmúlt negyven évre hivatkozva hozzátette, hogy magyar sajátosságként a katonai, szakmai közigazgatás a honvédséghez kötődik. Katona Tamás fanya-

ségre hivatkozott, s ígéretet tett arra, hogy minden lehetőség szerint a magyar fegyveres erők is részt vesznek fontos európai hadgyakorlatokon.

Szakál Ferenc (KDNP) a vérebek tartásáról, a tiltott állatviadalokról érdeklődött *Kuncze Gábor* belügyminiszternél, hiányolta a kellő szigort, s a tragikus esetek nyomán a társadalom részéről elvárt büntetést. Kuncze elmondta, hogy folynak az alapos vizsgálatok vérebtartásügyben, bár azt is hozzátette, hogy az állampolgárok saját önszabályozó magatartása nélkül lehetetlen teljesen megakadályozni akár a tiltott vérebtartást, akár a

FEJÉR ZOLTÁN

Fejér Zoltán motívumkincsei között

KISALFÖLD 1994. X. 31

Megszólalnak-e a festett harangok?

Olvastam egy ókori görög festőről, aki oly bámulatosan „élethűre" festette meg a szőlőfürtöket, hogy a képre rárepdestek az oktondi madarak, s ezzel a tettükkel a szépművészet akkori mesterének nagy-nagy hírességet szereztek.

Manapság a hírnév, emelkedettebb szóval élve a világhír, még patetikusabb kifejezéssel a h a l h a t a t l a n s á g már nem az alkotás hasonlóságának mértékén áll, vagy bukik; rá kell döbbennünk arra, hogy a művészet lényege – amiről sokan megfeledkeznek, vagy egyáltalán, tudomást sem vesznek –, a lélekben keresendő, hatása pedig kizárólag az egyén befogadási készségén és fantáziája nagyságán múlik. A „tetszik-nem tetszik" kategória mindettől független, és tulajdonképpen semmi köze sincs a művészethez.

A szőlőfürtnél maradva, talán nem is olyan „akadémikus" a kérdés: ha arra rárepültek a madarak, akkor egy-egy megfestett harang, ugyan, miért is ne szólalhatna meg bensőséggel, belső világunk valóságos szférái között?

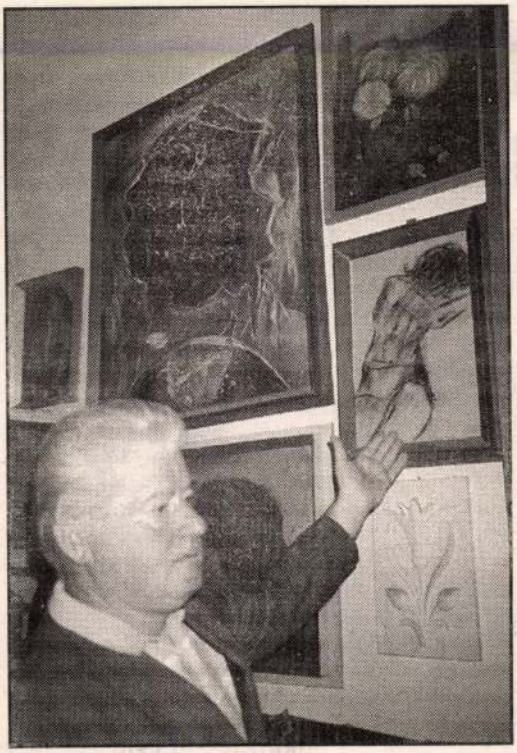

A művész képeivel.

A Sopronban élő *Fejér Zoltán* festőművész motívumkincsei között régóta feltűnik a harang: a népmesék egyszerűségével, de annál tisztább és erőteljesebb mondanivalóval.

– A közelmúltban az újság hasábjain hevesebb szívdobogással olvastam, hogy Szárföld – ahonnan feleségem, ihletőerőm származik – Németországból egy harangot kapott ajándékba – mondja Fejér Zoltán, akinek Rábaközt ábrázoló táblaképei, miniatúrái, s új grafikái jelenleg a Zirci Galéria termeinek falát ékesítik. – Mivel festői eszközrendszeremben magam is szívesen alkalmazom a harangot, ez az egybeesés igen nagy örömöt szerzett nekem.

– *A harang ezek szerint nem pusztán formai szépség...*

– Valóban, ez a míves tárgy szinte szellemivé változó, többjelentésű szimbolikus eszmeiség. Gondoljunk csak vissza gyermekkorunkra, mit jelentett akkor egy pöttöm ember nagy lelkének a délben messze hallatszó dallam; vagy a falusi nyári alkonyatok, esték harangszava, a bársonyos kondulás; mindennapjaink liturgikus erejét hirdette a harang, s még az emberi kapcsolatokban is pótolhatatlanul fontos szerepet töltött be. Persze így van ez manapság is, csak ennek tudatosítására az emberek már nemigen akarnak időt szánni. Azt hiszik, ez nem fontos. Pedig ezzel sokat veszítenek. Lelkiekben, amit persze nem lehet pénzért megvásárolni.

– *A zengések különböző árnyalatai olyanok, mint a színek ezernyi pompája...*

– Minden harangkondulás ünnepi. A kiváltott misztikus érzelmek valódiak, ugyanúgy, mint a szó ereje, vagy mint egy ecsetvonás által életre kelt valóság. Ez a titkos értelmű harangkondulás önmagában hordozza a magyar nép összetartozásának sok-sok évszázadát, de jelenthet figyelmeztetést is, hogy ne a széthúzás jellemezze napjaink társadalmát.

GOSZTONYI MIKLÓS

fegyverszünet megkötésére, de a harcok folytatódtak, és a fegyveres erők vezényelnek Karabahba. Az Azerbajdzsánhoz tartozó, de többségében örmények lakta hegyvidéki területért hat éve tart a háború a két volt szovjet köztársaság között. (MTI)

Szabadlábon Popieluszko gyilkosa

Feltételesen szabadlábra helyezték *Jerzy Popieluszko* katolikus pap, a Szolidaritás egykori lelkipásztorának gyilkosát.

Grzegorz Piotrowski belügyi tisztet, aki részt vett Popieluszko elrablásában és megölésében, s elsőrendű vádlottként 25 évi börtönre ítélték még a szükségállapot idején, a lublini megyei bíróság döntése alapján engedték szabadon. Az alsóbb fokú bíróság az elítélt bűncselekményének rendkívüli súlya miatt megtagadta annak feltételes szabadlábra helyezését, s e döntést bírálta felül a megyei bíróság. Indoklása szerint Piotrowski, aki 10 évet letöltött büntetéséből, s végig példásan viselkedett a börtönben, megfelelt a feltételes szabadlábra helyezés valamennyi törvényi feltételének, így politikai bosszú volna megfosztani attól a lehetőségtől, amelyet a jog valamennyi elítéltnek biztosít.

A bíróság 5 évi próbaidőt szabott meg. Ha ez idő alatt bármilyen törvénysértést elkövet, nem dolgozik, nem gondoskodik megfelelően családjáról, vagy megszakítja kapcsolatát nevelőtisztjével, Piotrowski visszakerül a börtönbe. (MTI)

Kim Dzsong Il üzenete

***Kim Dzsong Il*, Észak-Korea kijelölt vezetője üzenetben biztosította országa népét arról, hogy „minden erejét" a haza szolgálatának szenteli. Megfigyelők szerint a KCNA hivatalos észak-koreai hírügynökség által szombaton ismertetett üzenet újabb közvetett megerősítése annak, hogy az országban végbement a dinasztikus hatalomátörökítés.**

Szoboravatás Marosvásárhelyen

nak támogatásukért, majd a művet borító leplet leoldva jelképesen átadta a városnak megőrzésre az új köztéri alkotást, amelyet *Nagy Győző*, a mai polgármester vett át. A szoborleleplezést követő koszorúzáson az RMDSZ országos, megyei és városi szervezetei, a megyei és helyi hatóságok képviselői, az erdélyi magyarság ismert személyiségei mellett Magyarországról *Verebély Imre*, a Belügyminisztérium politikai államtitkára, *Rudas Ernő* bukaresti magyar nagykövet, Gellért *Kis Gábor*, az Országgyűlés Emberjogi Bizottságának elnöke, *Bálint Pataki József* főtanácsos, a Határontúli Magyarok Hivatalának képviselője, *Entz Géza*, a HTMH volt elnöke és mások helyezték el a szobor talapzatán az emlékezés örökzöldjét.

Az ünnepségen beszédet mondott többek között *Ioan Racolta Maros* megyei prefektus, *Sütő András* Kossuth-díjas író, *Csoóri Sándor*, a Magyarok Világszövetsége elnöke, *Takács Csaba*, az RMDSZ ügyvezető elnöke, *Ionel Moraru*, a megyei műemlékvédelmi felügyelőség főtanácsadója és *Marosi Barna* újságíró, a Bernády György Alapítvány tagja, a „Bernády György városa" című könyv szerzője. Gáspárik Attila színművész felolvasta azt a levelet, amelyet az Egyesült Államokban tartózkodó *Markó Béla*, az RMDSZ elnöke intézett a résztvevőkhöz, nemcsak politikusként, hanem költőként és a város polgáraként is méltatva az eseményt. A magyar és román szónokok egyaránt példásnak minősítették Bernády munkásságát, amely a Monarchia idején, majd a román államban is egyaránt a város polgárosodására, az ott élő közösség gazdagítására irányult. A magyar megemlékezők kiemelték, hogy politikusként síkraszállt azért, hogy a romániai magyarság maradjon meg szülőföldjén, ott dolgozzon sorsa jobbításán. A 300 tagú, összevont kórus *Csíky Boldizsár* zeneszerző, a marosvásárhelyi Filharmónia Társaság igazgatója erre az alkalomra, *Remenyik Zsigmond* és Sütő András szövegeire komponált kórusművét adta elő. (MTI)

FEJÉR ZOLTÁN

KISALFÖLD 1994. X. 21

Közös tárlat a szakképző iskolában

Kelemen Tibor festőművész, a Képzőművészeti Társaság tagja, valamint *Nyári László* festőművész közös kiállítása nyílik meg vasárnap Sopronban, a Vas- és Villamosipari Szakképző Iskola és Gimnázium aulájában.

A 10 órakor kezdődő ünnepélyes megnyitón *Fejér Zoltán* festőművész, a Képzőművészeti Társaság alelnöke mond bevezetőt, majd *Angyal Mária* művészettörténész beszél az alkotók életútjáról, illetve műveikről.

A tárlat november 4-ig, naponta 8-tól 18 óráig látogatható.

Fotóhónap 2000 – Vácon és Verőcén

Vác a magyar fotográfiában mindig meghatározó volt – mondta Eifert János, a Magyar Fotóművészek Szövetsége elnöke, a Fotóhónap 2000 váci eseményeinek megnyitóján.

A dokumentumok szerint Vác első fényképésze Erdősy Rezső volt, aki 1865-ben kezdte meg működését a városban. Társán, Juhász Józsefen kívül állandó műterme volt Tápay Jánosnak, Trepschitz Alajosnak és Pollák Manónak, de fényképezett itt Mai Manó is, majd 1888-ban Kalmár Péter nyitott műtermet a városban. Vác tehát – amely egy ideig még fotótechnikai múzeumot is magáénak tudhatott – komoly szerepet töltött be a fényképezés történetében.

A harmadszor megrendezett fotóhónap váci rendezvényei a pictorialism legjelesebb képviselője, *Robert Demachy* és az osztrák Camera Club tagjai, Kühn, Henneberg és Watzek képeinek bemutatásával kezdődtek. A maga nemében szintén egyedülálló *Bagyinszki Zoltán* fotós és kastélykutató könyve – Kastélyok és paloták a történelmi Magyarországon –, amelyet a Váci Egyházmegyei Oktatási Központban mutatott be a szerző. A fotóhónap eseményeihez tartozik *B. Müller Magda* kiállítása, amely a Nem én kiáltok... címet viseli.

A városi könyvtár ad otthont *Fejér Zoltán* fotóművész Történelmünk színes üvegablakokon című kiállításának. A fotóművész nemrég új könyvvel is jelentkezett: az Adalékok Vác fotótörténetéhez című kötet a városban 1868 és 1918 között működött műtermek történetét dolgozza fel.

Vác mellett Verőce is csatlakozott a Fotóhónap 2000 rendezvénysorozatához. A faluházban mutatták be *Bálint Zsigmond* erdélyi fotográfus Lássátok Feleim... című kiállítását, az Amaltheia galéria pedig a községhez kötődő nyolc fotós alkotásaiból rendezett tárlatot. *Fekete István* camera obscura segítségével készített fényképe mellett *Pölcz Róbert* számítógépes képei láthatók, az alkalmazott fotográfiát *Kovács László* állatfotói képviselik. *Sintár Antal* pedig lírai vagy romantikus fotóival állított emléket pusztulásra ítélt – és azóta már el is pusztult – Duna-parti fáknak.

B. J. G.

NÉPSZABADSÁG
2000. 05. 22. 33p.

/telen szórakozást
solt Vidám Parkban
élőtérbe kerültek a

kal együtt pedig köz
avult, megunt játéko

ANNO

Hárosi kán

erint júniusban vár-
zovjet laktanya egy
ó szabadságharcos-
a a Magyar Fórum
ehhez tartozó, már
t azonban (...) mun-
sználatba vette az
Pongrátz Gergely. A
hogy megkönnyíti a
nep. Az első igazi,
ó eredménye Pong-
t egy éve tartó küz-
a sok munka – te-
latba vett iroda ab-
ületre a Corvin köz
, nem annyira elé-
ob meghatottan. –
nyel közelebb kerü-
gvalósításához: ah-
beköltözhessenek a
e a száznál is több
ára képes szociális
hessék a parkot, a
ezhessük a múzeu-

dott hírt az Új Ma-
ber 28-án: „...aho-
reket szállító közle-
s tér. A 4-es és a 6-
i megállójából lép-
re. Oda fut be a 2-es
2-es, a 23-as autó-
peli HÉV is. Igazi
radattal. Állítólag

százezernél több emb
a téren... Fekete
»Bácsi, adjon egy tíz
a kétforintos ma má
sem ér.) A válasz az
ban elutasító. (...) A
lépcsősor minden for
ülnek. Néha egész c
itt, a férfi ápolatlanu
vetkező lépcsőkanya
mosmegállónál meg
szurtos kisgyermekk
Dréher söröző ben, a
nek kérdezés nélkül n
egy ötvenesnek látsz
ből kiderülve negyv
megvan még a lakás
zett szomorúan mon
ter odaköltözött, és e
zatnak. Aláhamisító
meg eltette. Mit csin
Sehol. – A nyugdíja
nem tartottam be, an
három egyike: – Pe
szor mentünk együtt
jött a nyugdíjad, azu
ért nem mész vissza
kaja, úgy?! – Nincs
meg sörrel a már la
zőt, indulnak. Ő még
mak egyikének poha
nyi sör. Gyorsan kih

Még rosszabb kép
lággazdaság június

SÁG!
INDEX
YEN!!!
OTOLA
MÁJ
1–31
VŐHELYEINK

FEJÉR ZOLTÁN grafikus festő

ROSS KÁROLY

EFEMER

Létezik-e sors, melyet pusztán az elszántan előre igyekvő idő alakít? Amelyen emberi kéz nem, vagy csak alig hagy nyomot? Amely az idő és a tér e furcsa, kelet-európai szimbiózisa révén válik sikeressé vagy szánalomra méltóvá? Nyilván igennel válaszolnánk a kérdésre, mert a dolgoknak errefelé mindig a fordítottja igaz. Ám ha szembesülnénk vele, nem hinnénk a szemünknek. Nyomorultnak és üresnek éreznénk a magunkét, a legszívesebben meg is tagadnánk. De azért folyvást reménykednénk benne, hogy életünk csak álom volt, s az a másik a valódi.

Bod úgy érte el a felnőttkort, hogy eltelt életének a töredékére sem emlékezett. Nem is igazán volt mire emlékeznie: keservesen lepergetett iskolaévek, többszörösen frusztrált, motiválatlan szülők, kilátástalan álláslehetőségek. Tizennyolc évesen oly tudatlanul, oly lehengerlően bamba képpel állt a munkaügyi központ 1-es számú ablakánál, hogy ha a negyedik elemibe zavarják vissza, akkor sem szólhatott volna semmit. Borzas hajú, mafla tekintetű kamasz volt, aki a jövőjéből éppúgy nem látott semmit, mint a múltjából, s a jelent is olyan alacsony izzásfokon élte meg, mint egy ketrecbe zárt hízó, akit a napi háromszori moslékon kívül semmi nem érdekel. Egy ismerősük állást szerzett neki a vízműnél, s innentől kezdve élete alig valamiben különbözött a fészkébe ki-bemászkáló vakondokétól.

Ha nem szól közbe a sors, s nem távolítja el útjából azokat az akadályokat, amelyeket önmagától sohasem lett volna képes legyűrni – s tegyük hozzá, nem is állt volna szándékában. Történt, hogy mestere, akivel együtt alkottak brigádot, belefulladt a derítőbe. Bod talán, ha nem olyan gyapot, kihúzhatta volna a szarból, ha nem csodálkozik el oly sokáig az alámerülő test és végtagok furcsa kalimpálásán, melyekről csak másodpercek múltán állapította meg, hogy segélykérő jelek voltak. Az újonnan felvett munkaerőnél másfél évvel idősebb volt, így kinevezték brigádvezetőnek. Nem tudta igazából, mit jelent ez, de rendesen bejárt dolgozni, s úgy tapasztalta, ez épp elég.

Felettese, egy negyvenöt körüli, energikus kis emberke egy őszi napon Svájcba utazott, hogy meglátogassa egy szem lányát, s többé nem tért vissza. Megint feljebb lépett egyet a létrán, iszaptól bűzlő gumikesztyűit barna kockás zakóra és esetenként nyakkendőre váltotta fel. A lakosság, akinek a szolgálatában állottak, ettől a naptól kezdve tudta kisilabizálni a számlákért felelős vezető gyerekes, kiforratlan írással odakanyarított nevét: Bod Ádám. Talán még meg is nyugtatták őket a betűkhöz aligha hasonlítható hieroglifák.

Két év múltán az igazgatóhelyettest elvitte egy infarktus, s mivel a nagyvezért fontos pártfunkcióba helyezték, Bod hamarosan ott találta magát az igazgatói szoba nagy bőrfotelében, amint leveleket diktál a titkárnőnek. Ez volt az a pillanat, amikor hirtelen, olyan élesen, mint soha azelőtt, megvilágosodott elméjében valami: a dolgok nem is olyan bonyolultak, mint ahogy az ember gondolná. Csupán mi vagyunk kishitűek, mert minduntalan arra nevelnek bennünket, hogy azok legyünk.

Most már érti, miért.

Ám a nagy felfedezést nem tudta kamatoztatni. Valami végtelen nagy könnyűséget érzett a lábaiban, teste szinte a föld fölé emelkedett, de a feje nehéz maradt, húzta lefelé. Szinte már magába gömbölyödött a nagy erőfeszítéstől, annyira akart, de érezte, vakvágányon halad. Jobb lesz hagyni őket szabadon evickélni, gondolta: nem avatkozni a dolgok menetébe. És igaza is lett: tehetetlensége honoráriumaként hamarosan a cég regionális igazgatójává nevezték ki, abban az időben épp, mikor az artézikútakat sorra elapasztották, s megkezdték a vezetékes vízrendszer kiépítését. Munkálkodását széttört felületű gyalogjárdák, betemetetlen aknák, szitkozódó lakók kísérték. Minden harmadik nap rozsdás víz folyt a csövekből, mosógépek tucatjai kerültek roncstemetőbe. A kiszolgáló ipar teljesítménye viszont fellendült, s Bod hamarosan megkapta a Vörös Zászló érdemérmet.

Ezt eddig akár szokványos történetnek is tekinthetnénk, bárki előcitálhat ilyesmit a mellényzsebéből. A tehetséges tehetségteleneké ez az ország. Volt azonban Bod életében egy momentum, ami már korántsem tekinthető megszokottnak. Úgy tizennyolcéves kora tájt kimúlt mellőle mindenki, aki cseppnyit is számított az életében. Előbb az anyja ment el, aztán az apja, majd az az ember, aki egy Pannónia motorkerékpáron először vitte őt a Vízműhöz. Akkor éppen nem érezte a hiányukat, eszébe sem jutott, hogy valamit is köszönhet nekik, de később, úgy jó négy-öt év múlva, egyszerre csak felködlött előtte hamuszürke alakjuk. Valami eszébe jutott arról, hogy vannak emberek, akik pótolhatatlanok, s ő idejekorán veszítette el ezeket az embereket. Kapaszkodni szeretett volna beléjük, de már késő volt. Újakat keresett, de kiszaladt a korból: harminc után nem köthet az ember őszinte barátságokat. Egyszál magára maradt, s iszonyatos hatalom összpontosult a kezében.

Személyisége magától értetődően eltorzult. Kivett egy félcigány gyereket az árvaházból, de két hónap elteltével vissza is vitte, mert odapisált a vécéülőkére és állandóan takonytól fénylett az orra. A látásától is undorodott. Próbálkozott a nősüléssel, de úgy vette észre, a nők meg tőle undorodnak. Megpróbálta megfejteni, miért, majd felhagyott vele. Vannak dolgok, melyeknek sehogy se találjuk a nyitját.

Tartalmas időtöltést keresett magának, de a tévézésnél tovább nem jutott. Időnként kiöltözött és színházba ment, de mind a darab, mind a közönség untatta. Néha kikötött egy vendéglőben, a vegyes konyhaszagra viszont érzékeny orra volt – ebből sem csinált rendszert.

Ráadásul csupa boldog arcot látott maga körül, s ez irritálta. Boldog volt a helyettese, akinek egy szerencsétlen szénmonoxid-mérgezés során az egész családja kipusztult, boldog volt a titkárnője, aki pedig már kétszer is elvált, s kamaszfiai kurvákat hordtak a házhoz, boldog volt a portás néni, akinél csúfabb teremtményt még nem hordott hátán a föld, s szemlátomást boldog volt az a szerencsétlen, mafla tekintetű suhanc is, akit nemrégiben vettek föl, s akiben felismerni vélte huszonöt évvel azelőtti énjét. Elkapott az örvény, gondolta többször is, s én hagytam magam sodortatni. Ez volt a legvégső konklúzió, ameddig eljutott. Nagyobb bölcsességekre már nem futotta.

Egy este hazafelé ballagott – puritánságát végig megőrizte, csak ha nagyon szükséges volt, vitette magát vállalati kocsin –, s mint egyszer, egyetlen egyszer mindannyian az életben, ő is meghallotta azt a bizonyos hangot, ami a háta mögül szólította, s megállásra késztette. Dermedten állt ott, szakadt fülű aktatáskája mint valami tárcsa húzta bal kezét, jobb karját enyhe zsibbadás járta át. Tél volt, huzatos szél söpört keresztbe az úton, de homlokáról patakokban indult meg a verejték. Nem mert hátrafordulni, noha biztos volt benne, onnan jött a hang. Néhány, a szinte teljes megsemmisülés határán eltöltött másodperc elteltével újra nekiindult, lassan, megfontoltan, szinte ugyanabban a tempóban, amiben az egész élete zajlott. Azt hitte, rosszat tett, s sebtiben bocsánatot kért mindenkitől. Azt hitte, vezekelnie kell, s naponta húsz tűszúrásra ítélte magát. Azt hitte, emberek százainak életét tette tönkre, s jóvátételen törte a fejét. De mindenekelőtt igyekezett hazaérni, hogy a lidérctől megszabaduljon.

Négy nap múlva találtak rá, arca valósággal elszínesedett a félkilónyi gyógyszertől. A cégnél észre sem vették, hogy nincs bent. Szomszédai már húsz éve ugyanazt a fél oldalára dőlt, félig leeresztett redőnyt látták az ablakán. Egy önmagát megnevezni nem kívánó hang hívta a rendőrséget, akit azóta sem sikerült azonosítani. A telefonközpontos eskü alatt vallotta, hogy hangja az emberi hanghoz volt a legkevésbé hasonlatos.

A költő elismerése

Kerék Imre kapta a Mozgó Világ lírai nívódíját 1995-ben. Szerkesztőségünk szeretettel gratulál, további jó munkát kíván, és költőtársa versével köszönti a kiváló soproni szerzőt.

TÖLGYESI GÉZA

HAZAFELÉ

(Kérék Imrének)

Bölcs szenvedélyek Ezüst-ösvényén jössz,
Messze előttem, költő, immár sajátodon.
Olykor kiolvaslak, máskor álmaim mutatnak meg,
Mely irányból ballagsz hazafelé, Sopronba,
Át meg át, száz és száz, legyőzetve kibomló,
Osztálytermek tisztelgő hadjain

Át meg át, be és ki, száz és száz iskolakapun,
Vissza az Életből, vissza az Életbe.
Jöjj Poéta! Jöjj Magyar! Jöjj Megalázott!
Tán megérlek saját lábamon,
S ha Isten kegyes, áldott tiszta jobbod,
Merész foganatra, még e végtelen szabadság

Bizarr börtönében is megteremti bennem
A régvárt föltámadót, s hogy lesznek,
Remélt utódaink? Tollra méltók!
A szép szó fegyverére! Meglásd szavamon foghatsz
S nem bánod majd, csak jöjj, jöjj, Tanító,
S törd meg itt a hosszú, méla csöndet

Vagy fojtsd el a sírást amott... Dolgunk lenne bőven,
Lépj be a zugok sötétjébe: önnön rejtekén vár
Szanaszét köröttem, befalazva gyerekestül,
Ezer és ezer kiábrándult, mély keserébe,
S egymás nyakán vének sokasága, kik nem kérnek,
Nem beszélnek, de elhalnak csöndben, mozdulatlan,

Mint sarokba simuló bogarak, rémülten meglapulva,
Balga becsületünk őrjítő semmijében.
Itt ősz van, költő, és éjszaka fázunk. A város hideg
És hűtlen, akárcsak az ember, a gyarló, a szánalmas...
Ősz van, nyomorult ősz, s te drága küzdő-társam
Jössz valahol, messze előttem, a távolból felém,

Haza űz szent küldetésed az én nyomoromba.
Tán itt érsz, tán megérlek saját lábamon még,
Mint jövőt a múlt, mint holnapot a tegnap,
Tán megölellek, ám legyen bárhogy, Imrém,
A „költő-vég" mindig egy volt és mindig ugyanaz:
Sorsunk fal föl, miként pásztorait a nyáj.

Fejér Zoltán: Széplaki angyal

FELVÉTEL A LILIOMRÓL, JÁVOR PÁLLAL

Közvetítés a Rajk-perről

Magyarországon senki nem láthatta Jávor Pált Molnár Ferenc Liliom című darabjában játszani. Ez az élmény már pótolhatatlan. Némi kárpótlást kínál azonban például az a magyar nyelvű felvétel, amelyet az Amerika Hangja 1954-ben készített a színdarab izraeli előadásáról. Jó néhány ilyen és hasonló hanglelettel gyarapodott a közelmúltban – és remélhetően gazdagodik a következő hónapokban – a rádió archívuma.

– Azokban az országokban, amelyekben sok magyar emigráns telepedett le, nagy múltja van az írott vagy hangos anyanyelvi sajtónak – mondta lapunknak Vámos György, a Magyar Rádió dokumentációs igazgatóságának vezetője. – Feltétlenül érdemes összegyűjteni a megmaradt dokumentumokat, hiszen ezek a kulturális érdekességek, egyedi írásos vagy hanganyagok szervesen hozzátartoznak a magyar történelemhez.

A Szabad Európa Rádióban szerzett tapasztalataim is megerősítenek abban, hogy ezek segítségével a kultúrhistória, a művészet sok apró, de érdekes részletére fény deríthető. Ne feledjük, lassan elöregszik az első generációs emigráció. Velük együtt az emlékeik is eltűnhetnek.

Az elmondottakat példákkal illusztrálva: nemcsak a kutatók számára lehet például izgalmas az a hangfelvétel, amely Gyöngyösi János volt külügyminiszternek az 1947-es párizsi béketárgyaláson elmondott beszédét őrzi. Az Amerikai Nemzeti Archívumban és a Kongresszusi Könyvtárban olyan, mindmáig feldolgozatlan anyagokat is találtam, amelyek a második világháború történetéhez szolgálnak adatokkal. A magnetofon előtti időből származnak azok a lakklemezek, amelyek egy magyar amatőr kórus amerikai karácsonyi koncertjét örökítették meg.

Párizsban, Madridban, Belgrádban, Ankarában egészen a közelmúltig sugároztak magyar nyelvű műsorokat, ezeken a helyeken is lehetne búvárkodni. A BBC hanganyagai között a Rajk-pert közvetítő felvételekre bukkantam. Szenzációs hanganyag ez, ugyanis itthon e felvételek jó részét megsemmisítették.

Bozsó Béla

A HATÁRIDŐ FEBRUÁR 15.

Előfelvételi a gimnáziumokban

A továbbtanuló nyolcadikosoknak hamarosan rengeteg tennivalójuk akad. Az 1995/96-os tanév első fele december 21-én, csütörtökön zárult.. A pihenés 1996. január 2-áig tartott, 3-án szerdán már ismét az iskolapadban találta a gyerekeket a csengő. Ismét tanulás következik, gyakorlatilag megszakítás nélkül, az április 1-jén kezdődő és alig több, mint egy héttel később, 9-én záruló tavaszi szünetig.

A továbbtanulásra készülő nyolcadikosok egy részének nem kínált zavartalan pihenést a téli vakáció. A nyáron kiadott művelődési miniszteri rendelet ugyanis – most először – hivatalosan is lehetőséget adott a középiskoláknak arra, hogy november 15-e és december 15-e között előfelvételi beszélgetéseket hirdessenek meg.

A tapasztalatok szerint ezzel főleg azok a gimnáziumok és szakközépiskolák élnek, amelyekbe évről évre sokszoros a túljelentkezés. Ezekben az intézményekben a betölthető helyek bizonyos hányadát – információink szerint többnyire 20–30, ritkábban 50 százalékát – az előfelvételiken megjelent, és sikeresen szerepelt tanulók számára tartották fenn. Így tehát nem kell a kimaradástól félniük az úgynevezett általános felvételiken megfelelőknek, illetve azoknak a nyolcadikosoknak, akik vizsga nélkül, pusztán tanulmányi eredményük alapján bizonyulnak érdemesnek a felvételre.

A nyolcadikosok egyébként 1996. február 15-éig mérlegelhetik, hogy milyen középiskolába jelentkeznek. Február 15-éig kell osztályfőnöküknek beadniuk a jelentkezési lapot, amelyen három középiskolát jelölhetnek meg

(D. G.)

Burgenlandi mozaik

Fennállásának 20. évfordulóját ünnepli az idén a nagymartoni (Mattersburg) kultúrcentrum. A jubileumi évben a kulturális rendezvények színes palettáját kínálják: fél tucat színházi előadás, gyermekszínház, kabaré, különféle kiállítások váltják egymást. Májusban helyi művészpáros, a Kutrovatz testvérek mutatkoznak be.

◆

Burgenland a jövőben 2,5 milliárd schilling támogatásra számíthat az EU-tól az „1-es cél" program keretében a gazdasági és munkaerőpiac, valamint az alapellátások javítására.

◆

A meggyesi (Mörbisch) víziszínpad tovább fejlődik. Az elmúlt három évben kulturális és gazdasági vonalon is új korszak kezdődött a község életében. A minőségi javulás jelzője a nézőszám emelkedése. Ez 1993-ban 52 ezer, míg 1995-ben 90 ezer fő volt. Az operett Mekkájának is nevezett meggyesi fesztivál további fejlesztési terve minőségi javulást irányoz elő mind a műsorajánlat, mind pedig a kiszolgáló létesítmények esetében.

◆

A kismartoni (Eisenstadt) Haydn Ünnepi Játékok keretében idén májustól újabb szimfóniákat muatatnak be, többek között az 53. és 62. Haydn-szimfóniát. Az idei sorozat újdonsága, hogy esetenként szólóesteket is rendeznek az Esterházy-kastélyban.

◆

Lorettom (Loretto) községen átvezető 1400 méteres főútvonalat (L 213) teljes egészében korszerűsítették. A körülbelül 6 millió schillinges beruházás során a szennyvíz- és csatornarendszert kicserélték, parkolósávot alakítottak ki, és növelték az út menti zöld felületet.

◆

Az év közepére elkészül a B 50-es út felszínének javítása, felújítása Márcfaluig (Marz). A jelenleg a vulkapordányi kereszteződésnél folyó munkálatok 39 millió schillingjébe kerülnek az útfőnökségnek.

Hírsorok

KAPUVÁR:

Művelődési központ:

A Zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház vendégjátékát, A csók című darabot tekinthetik meg az érdeklődők 7-én 19 órakor.

SOPRON:

Művelődési ház:

Nosztalgiabulit tartanak 5-én 21 órától éjjel kettőig a hangversenyteremben.

A Roth Gyula Erdészeti és Faipari Szakközépiskola bálja 6-án 19 órakor kezdődik a hangversenyteremben.

A Művészmoziban 8-án 19 órakor a Cápafióka című színes francia filmet vetítik. Rendező: Agnes Merlet.

A 10-i művészmoziban Raul de la Torre alkotását, a Szerelemház című argentin filmet vetítik.

◆

A Handler Nándor Szakképző Iskolában 11-én 18 órakor a play back technikájú színházi előadásra kerül sor.

Nincs influenza

MÁS A STATISZTIKA, MÁS A VALÓSÁG

Az ajándékozás, az óévbúcsúztatás, az év végi zárás, leltározás, áremelés és szörnyülködés időszakát éljük, no és az influenzáét. A lapok is naprakész információval szolgálnak arról, hogy éppen hányan kerültek kórházba e gonosz vírus miatt, s hányan szenvednek a szövődményektől... Időnként a rádióbemondó is eltüsszenti magát.

Örömmel jelenthetem, hogy bár a környezetemben szinte mindenki prüszköl, s láztól csillogó szemmel panaszkodik hát- és derékfájásra, a hivatalos adatok szerint régiónkban nincs influenzajárvány.. S bár én magam is magas lázban égve nyomtam az ágyat napokig, és háziorvos ismerősöm leterheltségére, a rengeteg betegre panaszkodik, a statisztikák alapján nem ugrott meg az influenzás tünetek miatt szenvedők száma...

Persze nemcsak influenzavírusok röpködnek a levegőben...

Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Sopron Városi Intézetétől tudom, hogy a december 18–22 között influenzára utaló tünetekkel regisztrált betegek száma nem nőtt számottevően. (Ezeket az adatokat 28-án összesítették és értékelték.) Igaz, az intézmények egy része nem jelentett az influenzát figyelő szolgálatnak, lévén az iskolai szünetben ez lehetetlen lett volna. A háziorvosoknál sem volt dömping – áll a jelentésben.

Igazán vigasztaló, hogy nincs Sopronban influenzajárvány. Megyek is, és megmondom a beteg ismerőseimnek...

Nagy Márta

A MAFFIALÁNY ESETE A NYILVÁNOSSÁGGAL

Áldozatnak érzi magát, és imádja apját

Tizennyolc évig álnéven élt Maria Concetta Riina, az itáliai maffia, a Cosa Nostra legfőbb vezérének lánya. Hosszú hallgatását megtörve, nemrégiben nyilatkozatot adott az olasz Panorama magazinnak.

Az alig 21 esztendős hölgy megunta a bujkálást: nemrég elhunyt nagymamájának corleone-i (a televízióban mostanában vetített filmeposzból, a Keresztapából ismerős ez a név) lakásában fogadta a neves lap riporterét.

Maria Concetta áldozatnak érzi magát: üldözi a törvény, a közvélemény és a sajtó egyaránt. „Azt akarják, hogy nyilvánosan határolódjam el a maffiától, és tagadjam meg az apámat is. Felszólítottak: többé ne látogassam meg őt a börtönben... Azt az embert tagadjam meg talán, akitől csak szeretetet kaptam egész életemben?"

A beszélgetés vissza-visszatérő motívuma: a lány imádja apját, akit 1993. január 15-én vettek őrizetbe. De elítéli a maffiát, amely szerinte is maga az erőszak, a törvénytelenség és a megfélemlítés.

„Ellenzek mindennemű testi vagy lelki erőszakot. Ezt éppen apám nevelte belém! Nem tudom elképzelni, hogy ő valaha is olyat tett volna, mint amivel megvádolták" – mondta Maria Concetta.

Arról a nagy port felvert fotóról, amelyen apja, Riina, a Cosa Nostra főnöke és a volt olasz kormányfő, Andreotti maffiamódra csókot vált, a hölgynek mindössze ennyi a véleménye: „Apám mindig is egy cég könyvelőjeként dolgozott. Számomra teljesen valószínűtlen, hogy ilyen kis ember a miniszterelnöknek akár a közelébe is férkőzzön."

(FEB)

FEJÉR ZOLTÁN festő

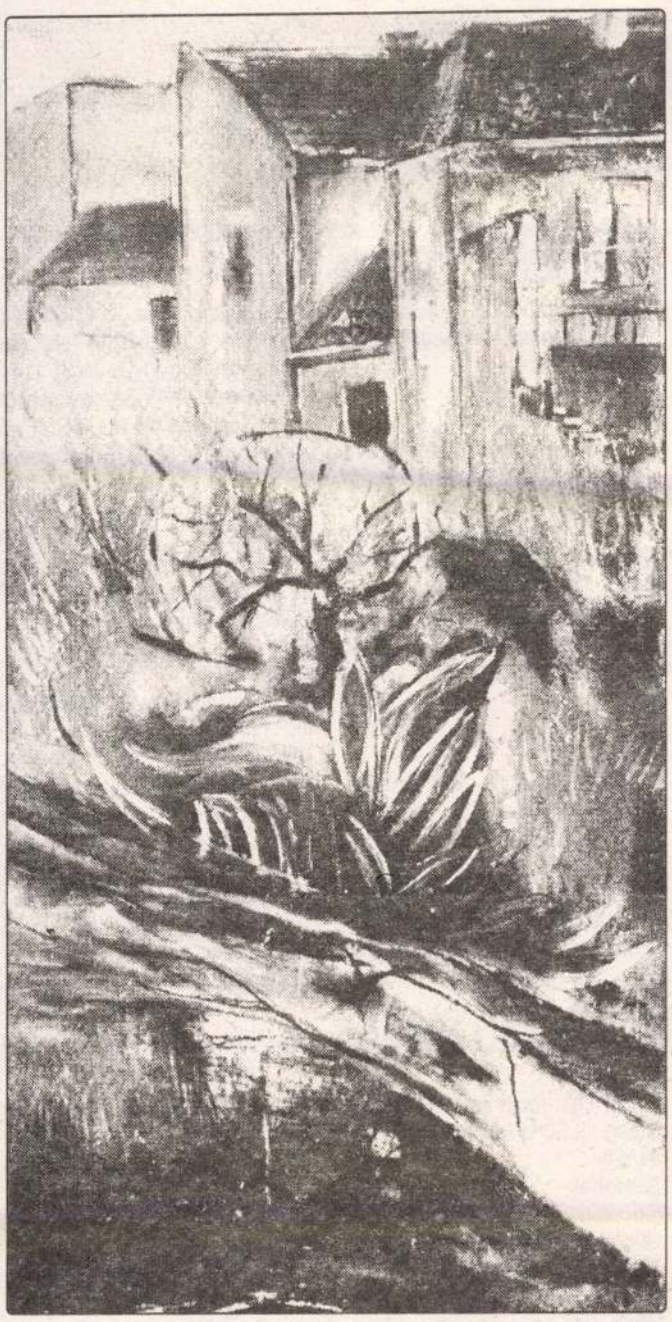

Fejér Zoltán: Gyöngyvirágos Ikva

NEM ELÉG A LELKES EMBEREK ÖSSZEFOGÁSA

Miből gazdálkodnak a civil szervezetek?

Tavaly november óta megkérdőjelezhetetlen tény: városunkban és környékén hatékonyan és szép számban működnek civil szervezetek. Mindez az első Soproni Polgári Civil Fesztivál tanulsága, amelyen közel negyven különféle egyesület mutatkozott be. A szervezetek működéséhez azonban nem elég a lelkes emberek összefogása, a működésükhöz szükséges anyagi hátteret is elő kell teremteni valahonnan, ez pedig a legtöbb esetben hihetetlen erőfeszítéseket kíván. Körkérdésünkkel azt kutattuk: miből gazdálkodnak a soproni egyesületek, és milyen lehetőségeik vannak a szükséges anyagi feltételek megteremtéséhez.

A 300 taggal rendelkező Soproni Erdélyi Kör tagjainak aktív munkájára bizonyíték az erdélyi művészek alkotásaiból évente több alkalommal megrendezett kiállítás, erdélyi előadók műsora, a nagy sikerű erdélyi bál, a kosaraspiknikek. A kör kiadása évente körülbelül 60 ezer forint, ezt az összeget az évi 600 forint tagságdíjból, az önkormányzat 20 ezer forintos támogatásából, illetve magánszemélyek és vállalatok adományaiból fedezik. A millecentenáriumi évforduló alkalmából augusztusban egy erdélyi fafaragók által készített erdélyi kapu felállítását tervezik, amelynek költségeit adományokból teremtik elő.

Az idén lesz 90 éves a húsztagú Soproni Fotóklub. Az önkormányzat 200 ezer forinttal támogatja, illetve magánszemélyek és intézmények is hozzájárulnak a költségekhez.

A Castanea Környezetvédelmi Egyesület tavalyi akcióival – Sopron energiaellátásáról és a napenergiáról rendezett fórum, az „Élj egészségesen!" rendezvény, a Zöld Híd Tanácsadó Szolgálat, a patak- és forrásakció, a környezetkultúra hetéhez kapcsolódó programok – nagyon sok embert mozgatott meg. Évente körülbelül 250 ezer forintot tesznek ki a hetventagú egyesület költségei. A kiadások harminc százalékát az önkormányzat környezetvédelmi alapja biztosítja, a maradék részt országos szervezetek különféle pályázataiból nyert összegekből fedezik.

A megkérdezett szervezetek vezetői szerint óriási munkával lehetséges csak a működésükhöz szükséges anyagi háttér megteremtése, hiszen általában a benyújtott pályázatok csak kis része hoz pénzt. Jelenleg egyik szervezetet sem fenyegeti a megszűnés veszélye.

tevékeny művészeti csoport különféle kiállításokat, előadásokat, bemutatókat szervez, a klubtagok egyénileg és csoportosan is részt vesznek kiállításokon és fotópályázatokon. Mivel az egyesület évekig sehonnan nem kapott anyagi támogatást, a tagok saját eszközeikkel dolgoznak, illetve tagdíjból oldják meg a kiállításokon és az alkotótáborokban való részvételt. Az idei esztendő kiemelkedő a klub életében, hiszen a kerek évforduló kapcsán márciusban egy országos fotókiállítást szerveznek Sopronban, amelyen az ország 21 településének neves fotósai mutatkoznak be. A tárlathoz kapcsolódóan egy katalógust is megjelentet az egyesület, amely bemutatja a Soproni Fotóklub történetét. A kiállítást

Köves Andrea

Szeptemberben UNESCO-találkozót rendeznek a népi akadémián

A Németh László Közép-európai Népi Akadémiáról tudósítottunk már korábban is abból az alkalomból, hogy 1995 decemberében közreműködésével alakult meg Sopronban az Eurosolar elnevezésű európai szervezet magyar tagozata. Hírt adtunk arról is, hogy az akadémia az ENSZ-től és az UNESCO-tól kapott megbízatása alapján szeptemberi rendezvényével óriási hazai és nemzetközi figyelem középpontjába kerül. A Mai Sopronvármegye a jövőben rendszeresen tájékoztatja olvasóit a nemzetközi rendezvény előkészületeiről...

– A Külügyminisztérium azért tulajdonít megkülönböztetett jelentőséget a Németh László Közép-európai Népi Akadémiának, mert nélkülözhetetlennek tartja Magyarországnak és a közép-európai régiónak a globális válság megoldásában való aktív részvételét. Ez csak olyan, a fenntartható fejlődés és a tartós béke szolgálatában álló programokon keresztül lehetséges, mint amilyen az akadémia programja, amely életképes helyi startégiáival képes kapcsolódni az egyetemes válságkezelő erőfeszítésekhez – mondta többek között Erdős André államtitkár Sopronban, a Hotel Lövérben hétvégén megrendezett értekezleten, amelynek célja az akadémia tevékenységének értékelése, a szeptemberi program előkészítése, a rövid és hosszú távú együttműködés részleteinek megvitatása, valamint az akadémia beruházási programjának megtárgyalása volt.

Erdős André, aki hazánk ENSZ-nagykövete is volt, a hely és az időzítés tökéletes összhangját látja az akadémiának a társadalmat a XXI. század kihívásaira felkészítő felnőttoktatási programjában, valamint az ehhez kapcsolódó, a megújuló energiák térhódításáért folytatott küzdelmeiben is. Az UNESCO 1995-ös novemberi közgyűlésén, amelyen Magyarország a szervezet végrehajtó bizottságának tagjává vált, elfogadták azokat a prioritásokat, amelyekkel az akadémia programja teljes összhangban van.

Az UNESCO 1997-ben Hamburgban tartja világértekezletét, ám ezt megelőzi az 1996 szeptemberében Sopronban, az akadémián tartandó találkozó. Az esemény kapcsolódik az év jeles jubileumaihoz is.

Ove Korsgaard, a World Education ENSZ-világszervezet elnöke, aki ugyancsak részt vett a soproni megbeszélésen ismertette szervezete törekvéseit és méltatta a Közép-európai Népi Akadémia ki- emelkedő szerepét. Kijelentette: egy globális oktatási és kutatási program európai központjának tekinti az akadémiát. Az észak-európai országokban nagy érdeklődéssel figyelik az intézményt. Ezt bizonyítja az a közelmúltban készített dán tévéműsor is, amelyben Rónai Judit, az akadémia igazgatója bemutatta az intézményt, és széles körű tevékenységüket.

Az értekezleten felszólaló számos külföldi és magyar résztvevő között volt dr. Gimesi Szabolcs Sopron, és Wágner Géza Ágfalva polgármestere is. Mindketten örömmel üdvözölték az akadémia sikereit, amelynek a régióra gyakorolt jótékony hatását is érzékelik.

A vendégeknek megmutatták az akadémia Fehér úton készülő épületét is. Egyöntetű vélemény alakult ki: az építkezést mielőbb be kell fejezni, hogy a szeptemberi nemzetközi eseményeknek már otthont adhasson.

Az utódok tiszteletadása

Kis János püspök halálának 150. évfordulója alkalmából az Északi Evangélikus Egyházkerület, Sopron város, a Soproni Evangélikus Egyházközség, valamint a Berzsenyi Dániel Evangélikus Líceum február 22-én közös megemlékezést tart. Az ünnepség 10 órakor istentisztelettel kezdődik az evangélikus templomban. Igét hirdet dr. Szebik Imre püspök. Keveházi László nyugalmazott esperes 10.45 órakor tart előadást Kis János életéről, majd a résztvevők – a gyülekezet tagjai és a líceum diákjai – megkoszorúzzák a templom melletti Kis János-emléktáblát. A Berzsenyi-gimnáziumban tárlatot rendeztek az évforduló tiszteletére, amelyet 11.30 órakor nyitnak meg.

Az emlékezés délután a városháza nagytermében folytatódik, ahol dr. Gimesi Szabolcs polgármester megnyitója után előadások hangzanak el Kis Jánosról. Az egész napos program befejezéseként 16.30 órakor koszorúzást tartanak Kis János sírjánál, az evangélikus temetőben.

kábeltévék

SOPRONI VÁROSI TV

Városi TV C10-es csatorna

Péntek
16.30: Batman
17.00: Bír-lak (filmsorozat)
20.00: Szív tv
Szombat
7.00 Bolondos Dallamok
8.00 A villám (ism.)
9.00 Beetlejuice (ism.)
9.30 Egyről a kettőre (ism.)
17.30 7vége (élő adás)
Benne: Hírek képekben, Szivárvány (életmódmagazin) Vendég: a Démon című lap szerkesztőgárdája
20.00 Szív tv
Vasárnap
8.00: Taz-mánia (ism.)
8.30: Alf (ism.)
9.00: Batman (ism.)
9.30: Bír-lak (ism.)
19.00: Szív tv
Hétfő
16.30: Bolondos dallamok
17.30: 7vége (ism.)
19.00: Szív tv
Kedd
16.30: A villám
7.30 A hét mérkőzése: MTK – GySEV Sopron vagy S.Postás – Diósgyőr női kosárlabda-mérkőzés
19.00: Szív tv
Szerda
16.30: Beetlejuice (rajzfilm)
17.00: Egyről a kettőre
19.00: Szív tv
Csütörtök
16.30: Taz-mánia
17.00: Alf (am. filmsorozat)
17.30: Soproni hírek (élő)
17.35: Sportmánia (élő adás)
19.00: Szív tv

HAJNAL & HEGYI KTV

Péntek: 18.00 Képes hírek – Vitrai Tamás szerelmei: A nyitott világ Budapest VII. kerületi kábeltelevízió műsora
Szombat: 18.00 FilmNet
Vasárnap: 18.00 FilmNet
Hétfő: 18.00 A pénteki műsor ismétlése
Kedd:
18.00 GySEV Sopron női kosárlabda rájátszás
Szerda: 18.00 Megyei Sportműsor
Csütörtök: A keddi műsor ismétlése

HB TV

Péntek: 19.00 HB–TV műsora: helyi hírek, események, esti mese – Óvodai farsangi bálok: Fertődön, Petőházán, Fertőszentmiklóson – A petőházi iskola farsangi bálja – Farsang Süttörön – Rábaközi híradó – Film: Könyörtelen hajsza
Szombat: 19.00 A Revita Stúdió műsora **Hétfő:** 19.00 HB-TV műsora pénteki műsor ismétlése
Kedd: 19.00 Az ószövetség történetei a művészetekben, 8. rész: A tízparancsolat. **Szerda:** Hajnal & Hegyi KTV műsora

PANORÁMA RÁDIÓ FM 94,1 SOPRON

Péntek:
10.15 Kalendárium 10.40 Csevegő szakácskönyv 11.15 Zenés délelőtt 11.20 Játék 11.40 Szemezgető 12.15 Gazdasági hírek 12.40 Sporthírek 13.15 Autós magazin 13.40 Aktuális 14.15 Slágerlista 15.10 Panoráma-koktél 15.15 Szemezgető 16.00 Hírpanoráma 16.35 Játék 17.10 Rendőrök, tűzoltók, mentők jelentik 17.35 Sportpanoráma

Szombat:
10.15 Kalendárium 10.20 Kívánságok 10.35 Szombat délelőtt 11.15 Szemezgető 11.40 Játék 12.15 Nosztalgiazene 12.40 Sporthírek 13.40 Aktuális 14.15 Vezetőink 15.15 Szemezgető 15.40 Limonádé 16.00 Hírpanoráma 16.15 Játék 17.10 Aktuális 17.35 Sportpanoráma

Vasárnap:
10.15 Kalendárium 10.20 Gratulációk 10.40 Panorámácska 11.10 Vallási 10 perc 11.40 Szemezgető 12.05 Örökségünk 12.40 Sportpanoráma 13.10 Szieszta 14.15 Kulturális magazin 15.15 Szemezgető 16.00 Hírpanoráma 16.35 Vasárnapi kívánságok 17.35 Sportpanoráma

Hétfő:
10.15 Kalendárium 10.35 Kívánságműsor 11.15 Szemezgető 11.40 Aktuális 12.15 Gazdasági hírek 12.40 Sporthírek 13.15 Halotta? Mit szól hozzá? 13.40 Cserebere 14.15 Magnósok figyelem! 15.10 Panoráma-koktél 15.15 Szemezgető 16.00 Hírpanoráma 16.40 Játék 17.10 Derűlátó 17.35 Sportpanoráma

Kedd:
10.15 Kalendárium 10.20 Délelőtti letyepetye 11.15 Szemezgető 12.15 Gazdasági hírek 12.40 Sporthírek 13.15 Szolgáltató 14.15 Popméter I. 14 35. popméter II. 15.10 Aktuális 15.15 Szemezgető 16.00 Hírpanoráma 16.35 Játék 17.15 Aktuális 17.35 Sportpanoráma

Szerda:
10.15 Kalendárium 10.40 Délelőtti letyepetye, benne: 10.40 Telefonos kívánságműsor 11.15 Játék 11.40 Aktualitások 12.15 Gazdasági hírek 12.40 Sporthírek 13.40 Halotta? Mit szól hozzá? 14.15 Hitpanoráma 15.05 Panoráma-koktél 15.15 Szemezgető 15.40 Intrejú 16.00 Hírpanoráma 16.40 Játék 17.00 A Mai Sopronvármegye lapszemléje 17.15 Városházi forródrót 17.35 Sportpanoráma

Csütörtök:
10.15 Kalendárium 10.20 Gratulációk 11.15 Szemezgető 11.40 Délelőtti zenés műsor 11.45 Játék 12.15 Gazdasági hírek 12.40 Mini sportpanoráma 13.15 Dürer-album 13.40 Cserebere 14.15 Popméter I. 14.35 Popméter II. 15.10 Panoráma-koktél 15.40 Aktuális riport 16.15 Játék 17.10 Sziluett 17.35 Sportpanoráma

IKVA RÁDIÓ FM 94,1

Hétfő–péntek:
5.00 Napindító 6.00 Hírek, időjárás, sport 6.30 Útinform 6.40 Kalendárium 6.50 Játék 7.00 Hírek, időjárás, sport 7.25 Érdekes hírek 7.30 Útinform 7.40 Lapszemle 8.00 Hírek, időjárás, sport 8.10 Sporthírek 8.30 Útinform 8.40 Riport 8.50 Játék 9.00 Hírek, időjárás, sport 9.10 Riport 9.30 Útinform 9.40 Műsoroló
Szombat:
6.00 Hírek, időjárás, sport 6.30 Útinform 6.45 Kalendárium 7.00 Hírek, időjárás, sport 7.30 Útinform 7.40 Lapszemle 8.00 Hírek, időjárás, sport 8.10 Sporthírek 8.30 Útinform 8.40 Riport 8.50 Játék 9.00 Hírek, időjárás, sport 9.15 Játék 9.30 Útinform 9.40 Műsoroló 9.50 Holnapra ajánljuk
Vasárnap:
Szív küldi (kívánságműsor) Benne: A hét témája, Játszd újra, Sam, Kérdez a sztár

KÍNAI HOROSZKÓP

1996. február 22 — március 1-ig

Sárkány

(1940, 1952, 1964, 1976, 1988)

Mindig új terveket sző, legutóbbi ötletének megvalósításához azonban nem elég az Ön esze és ereje. Keressen szövetségeseket kollégái között. Keménysége sok barátot taszít. Legyen könnyedebb! Partneréhez pedig sokkal figyelmesebb! Hallgasson a Lóra!

Kígyó

(1941, 1953, 1965, 1977, 1989)

Sokat dolgozik, hogy megalapozza anyagi biztonságát, de úgy érzi, nem ismerik el. Az anyagi és az erkölcsi sikerekre még várni kell, legyen türelmes! Partnerével teljes a harmónia, bár Ön sokkal szabadabb szeretne lenni. Kérje a Patkány tanácsát!

Ló

(1942, 1954, 1966, 1978, 1990)

Megint felrúgott jó néhány szabályt, de észre sem vette, hogy ezzel megbántott sokakat. Próbálja kollégáit ismét maga mellé állítani! Ne akarjon uralkodni, különösen partnere tűri nehezen az utóbbi időben ezt a tulajdonságát! Keresse fel végre a Kígyót!

Kecske

(1931, 1943, 1955, 1967, 1979)

Mindenkinek mindig mindent megbocsát, de most rájött, hogy ismét rászedték. Legyen egy kicsit keményebb és önzőbb! Az elmúlt időszak hozott egy találkozást, ami nem múlik el nyomtalanul az Ön életéből. A Sárkány jót akar Önnek!

Majom

(1932, 1944, 1956, 1968, 1980)

Szabadon cselekedni mindenáron, ez az Ön jelszava, ám időnként figyelnie kellene másokra is. Különösen főnökei viselik nehezen az Ön önfejűségét. Több tiszteletet a partnerével szemben, mostanában nem figyel rá eléggé. Kerülje a Kutyát!

Kakas

(1933, 1945, 1957, 1969, 1981)

Üzleti ügyei még a szokottnál is sikeresebbek. De ne bízza el magát, különösen ne legyen beképzelt, mert azt munkatársai nehezen viselik. A partnerével mostanában megromlott a viszonya, talán még sikerülne helyrehozni a dolgokat! Hagyja békén a Kecskét!

Kutya

(1934, 1946, 1958, 1970, 1982)

Ne makacskodjon, ezúttal fogadja meg a jó tanácsot, amit kollégái adnak, higgye el, nem akarnak rosszat Önnek! Az időszak nem kedvez nagyobb vásárlásoknak, viszont jó esélye van a nyerésre a szerencsejátékokban. A Kakasra számíthat!

Disznó

(1935, 1947, 1959, 1971, 1983)

Túlzottan naiv és hiszékeny, figyeljen jobban dolgaira, mert csúnyán rászedhetik. Egészsége nem az igazi, szüksége lenne egy jó kiadós pihenésre, valahol a világtól elvonultan. Szakítson erre időt! Mint ahogy a partnere is erre vár! Hallgasson a Kígyóra!

Patkány

(1948, 1960, 1972, 1984)

Kitartó a szorgalma, az új feladatokban is jól megállja a helyét, csak éppen a kollégákkal kellene zöldágra vergődnie. Befektetéseknek kedvez az időszak. Ugyancsak jó a helyzet a partnerkapcsolat tisztázásra. Látogassa meg a Kecskét!

Bivaly

(1937, 1949, 1961, 1973)

Azt gondolja, minden rendben van Ön körül, pedig a jelek nem ezt mutatják. Figyeljen sokkal jobban környezetére, ne csak magával legyen elfoglalva! Lehet, hogy még a partnere is becsapja, miért hagyja? Kérje ki a Disznó véleményét!

Tigris

(1938, 1950, 1962, 1974)

Végre főnök lehet, használja ki az alkalmat, hiszen Ön nehezen tűri a parancsolgatást, utasítgatást. De vigyázzon, új pozíciójában ne kezdjen Ön parancsolgatni! Partnerével kapcsolatban ideje lenne meghoznia egy rég halogatott döntést. A Majom rossz tanácsokat ad!

Nyúl

(1939, 1951, 1963, 1975)

Nem eltűnni a bajok elől, próbáljon inkább segíteni. Ne legyen ennyire gyáva! És nem muszáj mindig mindenkivel jóban lenni. Nem unja még az örökös mosolygást? Partnere nagyon szereti Önt. Tervezzen programot a Bivallyal!

Fejér Zoltán

KATONA LAJOS
VÁROSI KÖNYVTÁR
2600 Vác, Budapesti főút 37.

tisztelettel meghívja Önt és Kedves Családját

2000. május 19-én (pénteken) 18 órára

FEJÉR ZOLTÁN fotóművész

„TÖRTÉNELMÜNK SZÍNES ÜVEGABLAKOKON"

című kiállításának megnyitójára

Megnyitja: Dr. Gyarmati György történész
Közreműködik: Péter Pál előadóművész
és a Piarista Gimnázium kórusa

Megtekinthető: 2000. május 18 – június 20.
HÉTF, KEDD, CSÜTÖRTÖK, PÉNTEK 9–19 óráig, SZOMBAT 11–17 óráig

TÁMOGATÓNK: TAMÁS – AUTÓ KFT. 2600 Vác, Rádi út 1-3.

BUDAPEST 30 — 5. 00 — AL-I/16

Fotóhónap 2000 Hungarian Month of Photography

≈026 FORINT

Országos Műemlékvédelmi
Hivatal Fotótára,

Budapest
Táncsics Mihály u. 1.

1014

FEJÉR ZOLTÁN

ahogy tetszik – mindennek akad gyűjtője

Gép, kép és egyéb

Fejér Zoltán fotóművész, újságíró egy bank széfjében tartja több mint százdarabos Leica fényképezőgép-gyűjteményét. 1973-ban vette az elsőt nyolcezer forintért, azaz nyolchavi fizetéséért.

Az 1925-től gyártott kamera mérföldkő a fényképezőgépek történetében. A Leica fogalommá vált kicsisége, viszonylagos olcsósága és könnyű kezelhetősége miatt. Legendássá tette a kamerát nagyfokú precizitása és pontossága is. Körülbelül egymillió expozíció után válik használhatatlanná. Fejér Zoltán egyszer ritka és drága második világháborús darabra bukkant egy pesti árverésen. Otthon a második tekercs elfényképezése után a zárszerkezetben kisebb hiba keletkezett. Kiment a Leica-gyárba, ahol közölte az ottaniakkal, hogy igen fel van háborodva, mert ez a pontosan 55 évvel azelőtt gyártott gép „rosszul" működik, és kérte, azonnal javítsák meg. Az ott dolgozóknak szemük sem rebbent. Nem javították meg ugyan rögtön, hanem ott tartották, s amikor készen lett, elküldték Fejérnek postán. Azóta is működik.

„Gyűjteményem legrégebbi darabját, egy objektívet egy osztrák gyűjtőtárstól kaptam ajándékba, ezt még Petzval József tervezte a XIX. század közepén. Jelentős érték, de nem tudok igazán mit kezdeni vele, mert egy felvétel elkészítése végett legalább egy tangóharmonika nagyságú gép kellene hozzá."

Fejér Zoltánt a Leicák mellett a régi fényképek is érdeklik. Összegyűjtötte a Vácott működő fényképészek munkáit, ezeket könyvben is megjelentette. Tervezi, hogy a XIX. századi „fényképező festők" műveit megismerteti az olvasókkal. Ezeknek a művészeknek némelyike eredetileg festő volt, de aztán rákapott a fényképezésre is. Mások festettek, és „hobbiból" fotóztak. És végül vannak köztük olyanok, akik fényképek után festettek. Borsos Józsefről és Barabás Miklósról például nem mindenki tudja, hogy a portréfestészet mellett fényképeket is készítettek.

Magyarországon Soós András régiségkereskedő 1982 óta tart árveréseket. Három éve léteznek hazai internetes aukciók is. Soós szerint fontos, hogy a gyűjtő már az elején eldöntse, mire szakosodik: a kisfilmes gépeket gyűjti, vagy a lemezes gépek érdeklik inkább. Sokan a tartozékokra

„mennek rá": fénymérőket, objektívet, exponálózsinórt vagy régi vakukat szednek össze.

Vannak, akik furcsa szempontok szerint keresik a régi fotográfiákat. Akad, aki a szép nőket vagy a változó divatot ábrázoló képekből szed össze magának sorozatot. Más a szemüveges embereket ábrázoló képeket hajtja, és vannak, akik a sétabotosokra specializálódtak.

Az értékesebb kollekciókat féltik a gyűjtők, és nem szívesen mutatják meg a nyilvánosságnak. Ezért sokszor nehéz megmondani, hogy egy-egy nagy értékű gyűjtemény hány darabból is áll.

A legújabb őrület: apró darabokra szednek egy gépet, így látni, hogyan kapcsolódnak az egyes fogaskerek egy-egy csavarhoz. Ezekről több tucat képet készítenek. Japánban már könyv is jelent meg egy szétszedett régi szovjet masináról, egy Kijevről.

A gyűjtők elszántan küzdenek egy-egy kollekció megvásárlásáért. Az egyik magyarországi aukción hat darab 9x12-es méretű fotót adtak el André Kertész pecsétjével a hátoldalán. Csaknem egymillió forintért vette meg valaki az egészet. Két öröklakás áráért, 171 ezer euróért, 42 millió forintért kelt el egy Leica gép a tavalyi bécsi árverésen.

Kiss Lilla

Fejér Zoltán gyűjtő néhány különleges darabjával. Értékes Leicáit nem tartja otthon, az egyik bank széfjében helyezte el őket

fotók: Sárközy György és Habik Csaba

Az eredeti színes Goebel-porcelánfigura, s a jóval olcsóbban megszerzett primitív hamisítvány

Képgalériánk Habik Csaba gyűjteményéről a www.magyarhirlap.hu/ronda

Minél rondább, annál szebb

Nem kell messzire mennünk, hogy lelkes gyűjtővel találkozzunk. Habik Csaba, lapunk fotórovatának vezetője is ilyen. Nem mindennapi kollekciója van.

Láttak már olyan „fényképezőgépet", amelyik elsősorban cukorkatartó, de ha kiürül, akkor vízipisztolyként is működik? És olyan játékautót, amelyik ha nekimegy valaminek, a benne ülő baba feláll az ülésről, készít egy képet, még a vaku is villan, majd a baba visszaül, az autó tolat, és megy tovább? Habik a „legelvetemültebb" tárgyakra specializálódott, csak egy dologhoz kell feltétlenül kapcsolódniuk: a fényképezéshez. „A legnagyobb gyűjtő vagyok a témában. Mindegy, hogy játék, műtárgy, porcelánfestmény vagy csokoládépapír, nekem egyformán fontos." Gyűjteménye több ezer darabos, a művészi igénnyel elkészített festmények, grafikák, hologramok, intarziás képek éppen úgy megtalálhatók benne, mint a fröccsöntött, fotózásra kész mackók különféle színű sorozata. De a fényképezőgépes zoknik, nyakkendők, cigarettatartók is a kollekció megbecsült darabjai. Némelyik muzsikál, beszél, szappanhabot fúj, akad olyan is, amelynek objektívjére ventilátort lehet szerelni.

„A gyűjteményem nagyobbik részét kitevő játékok, porcelánfigurák és kerámiák Kínából származnak. A másik beszerzési forrásom Olaszország. A legtöbbje ronda giccs, de én azt mondom, minél rondább, annál szebb."

Gyűjteményének másik része az ócskapiacokról kerül hozzá. Az egyik ilyen piacon talált rá egy porcelánhamisítványra. Az eredetit a német Goebel cég gyártja. Megvették egy Hummel nevű apáca hagyatékát. Az ennek alapján készült népszerű porcelánfigurák tíz- és nyolcvanezer forint között kaphatók. Kétféle fotográfust ábrázoló van köztük. Habik az egyik fajtát 38 ezerért már régebben megvette. A használtcikk-piacon viszont nemrég megvásárolta ennek a hamisítványát potom kétezerért. „A huszonötszörösét is megadtam volna, de a kereskedő nem tudhatta, hogy nekem már megvan az eredeti, és hogy meg vagyok őrülve érte."

HIRDETÉS

Óriási nyári akció!!!

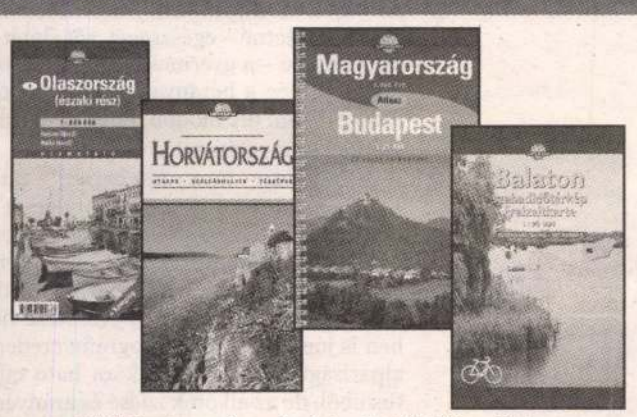

20 % kedvezménnyel vásárolhatók július 30-ig a Cartographia kiadású útikönyvek, város- és autótérképek, turistatérképek, autóatlaszok a Kiadó mintaboltjaiban:

Cartographia Földgömb- és Térképbolt
Budapest, VI. Bajcsy-Zsilinszky út 37.
Tel.: 312-6001

Cartographia Térképszaküzlet
Budapest, XIV. Bosnyák tér 5.
Tel.: 221-4407

CARTOGRAPHIA

Velünk célhoz ér!

Röhejes rémség

színház

A falu lakói csoportosan benyomulnak Tóték szobájába, és erőszakosan ki akarják követelni maguknak, hogy láthassák a frontról érkezett őrnagyot. A rádió szinte önálló élőlénnyé válik, mind hangosabban üvölti a háborús propagandát, amikor kikapcsolják, akkor is mondja a magáét. Vidnyánszky Attila rendezésében a tárgyak, az emberek is elszabadulnak, és benyomulnak Tóték életébe. Az őrnagy csak az egyik agresszor. Akár nevezhetnénk a többiek mintapéldányának, nagykövetének, állatorvosi lovának. Vidnyánszky jól láthatóan, már-már nagyítóval megmutatja a többi zsarnokot is. Tán nincs is az előadásban más, csak zsarnok.

A háború és kézzelfogható terrorja is szemléletessé válik. A színpad bal oldalán látjuk mindazt, ami a rádióban elhangzik. Feltűnnek menetelő katonák, háborús, lelkesítő nótákat éneklő emberek, pofátlan valótlanságokat az éterbe üvöltő bemondók, még maga Hitler is, amint szónokol és szónokol. A családi idillre való törekvést újra és újra ellenpontozzák a háborús gépezet véres cselekményei. Itt is hazudnak, és ott is. A hazugságok találkozása vezet a robbanáshoz. De mivel mindennek a fonákját látjuk, iszonytatóan mulatságos a játék. Hátborzongató röhögés hullámzik át rendszeresen a nézőtéren. Persze magunkon is röhögünk, próbáljuk kinevetni a félelmeinket. Adódtak a közelmúltban olyan Tóték-előadások, amelyeknek a rendezői úgy vélték, hogy a háború már messze tűnt, az emberben megbújó belső szörnyről kell inkább beszélni. Aztán erről sem nagyon sikerült szólni, például a Pesti Színházban. A szabadkaiak Tótékjában, Znamenák István rendezésében viszont törvényszerűen megint nagyobb hangsúlyt kapott a háború borzadályos élménye.

Persze, miközben Vidnyánszky – Örkény darabjában nem található – háborús szituációkat is beiktat a produkcióba, ő valójában nem a háborúról beszél. Megmutatja, hogyan nő naggyá egy elsőre semmiségnek látszó dolog, hogyan növekszik potenciális gyilkossá az, aki korábban akár tényezőnek sem tűnt föl. Segélykiáltás az előadás, hogy próbáljuk meg leállítani azt a temérdek gőzhengert, ami naponta keresztülgázol rajtunk. Cukrozott ostyában adagolják a rémségeket, mosolyogva magyarázzák, miért is kell lenyelnünk borzalmakat. Ahogy annak idején az emberek szájába rágták, miért is heroikusan nagyszerű, miért dicsőséges a magyarokat vágóhídra vivő, vesztes háború. Trill Zsolt a megszokottnál sokkal fiatalabb őrnagy. Érzékelteti, hogy a tejfelesszájú is miként válik megfékezendő rémmé. A Tótot adó Tóth László is felnő a „gátszakadásig", az őrnagy meggyilkolásáig. Iszonyat vált ki iszonyatot. Szűcs Nelli Tótnéként és Orosz Melinda Ágikaként egy kissé elidegenítve, a figurára rálátó gúnnyal, de mégis a tragédiához vezető kolosszális aggódással játssza szerepét. Rácz József, Sőtér István, Kacsur András, Béres Ildikó, Varga József, Szabó Imre, Ivaskovics Viktor szintén kiváló alakításokkal járul hozzá a sikerhez.

Egy ideig azt hittem, és tán így is volt, hogy Vidnyánszky vasmarokkal, ha úgy tetszik, terrorral vezényli jó csoportos teljesítményre képes együttesét. De már a Csehov-egyfelvonásosok előadásán látszott, és most itt a bizonyosság, hogy a Gyulai Várszínházba hazajáró beregszászi csapat felnőtt, színészei az erős társulatban jelentős egyéni teljesítményre is képesek.

Bóta Gábor

• ***Örkény István: Tóték***
A Gyulai Várszínház
és a Beregszászi Illyés Gyula
Nemzeti Színház közös produkciója
Rendező: Vidnyánszky Attila

Vadorzó, Répaorr és társaik – Jean Dubuffet: Vörös öltönyös alak, 1961 [litográfia]

Blues és önirónia a Zöldben

zene

A mai magyar (könnyű)zenei élet nem bővelkedik őstehetségekben. E megállapítás alól bizonyos szempontból ugyan kivételt mutatott a közelmúltban lezajlott Megasztár, de ne feledjük, hogy ez esetben egy tisztán üzleti érdekek által vezérelt, országos kereskedelmi tévében felturbózott projektről volt szó, ahol a résztvevők nem a saját dalaikat énekelték, és nem is élő hangszerek kísérték őket; ez pedig alig több, mint egy profin lebonyolított karaokeverseny. Eredeti dallamokban és gondolatokban régóta hiányt szenved a magyar popszcéna.

Ebben a helyzetben különösen nagyra értékelhetjük az olyan eredeti tehetségeket, mint amilyen a hegedűs-szájharmonikás-énekes Ferenczy György, aki legutóbb új összeállítású, Racka Jamnek titulált csapatával lépett színpadra a Petőfi híd lábánál elterülő divatos szórakozóhelyen, a Zöld Pardonban.

A tömegmédiumokban csak elvétve látható-hallható Ferenczy nem ma kezdte a szakmát: a szemüveges, fejkendős herflis már egy évtizeddel ezelőtt is jól ismert alakja volt a fővárosi kluboknak, s merész műfaji kísérleteit, például a Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekarral közös, '94-es Vigadó-beli koncertjét gyakran emlegették. Korábban tíz évig tanult zeneiskolában hegedülni, de játéka, előadásmódja mégis olyan, mintha teljesen autodidakta volna. A kottaírást és -olvasást régen elfelejtette, az összhangzattan rejtelmeiben soha nem is mélyült el. Kizárólag fejben komponál, a hangszerelést is a memóriájára bízza, és rengeteget improvizál a koncerteken. S hogy milyen zenét játszik? Ferenczy eredetileg countrymuzsikus volt, majd átnyergelt a bluesra, de aztán lassan rájött, hogy nem szabad utánozni az amerikai példaképeket, hanem valami teljesen mást, ha úgy tetszik, saját világot kell felépíteni. Akár a world music bélyeget is rásüthetnénk újabb dalaira, melyek a magyar és kárpát-medencei népzenei gyökereket az amerikai soullal, blues-zal, rock and roll-lal párosítják. Egyszer – félig tréfásan – úgy fogalmazott, hogy számára James Brown és John Lee Hooker ugyanolyan fontos „adatközlő", mint a moldvai csángó öregasszony. Muzsikájában tényleg jól megférnek egy-egy számon belül olyan dallamok, harmóniák, dialektusok, amelyekről józan ésszel azt feltételeznénk, hogy antagonisztikus ellentétben állnak egymással. Az egészet persze nem kell annyira komolyan venni. Maga Ferenczy is nagyon hajlamos az önirónia, szívesen teszi idézőjelbe érzelmi kitöréseit, fellángolásait, kifakadásait. Néha már-már úgy látszik, új összetételű és nevű Herfli Davidson helyett Racka Jam zenekara élén szívesen nosztalgiázik egy kicsit: ezen a koncerten például előszedte, és nagy lendülettel nyomta a Yoó a film? című, 1996-os lemezének legsikeresebb dalát (Engedj be). Ezután viszont gyorsan lehűtötte a kedélyeket: „Gyerekek, nem játszunk régi nótákat, nem vagyunk slágerzenekar!" – kiáltotta, s tüstént átváltott az Erdő mellett estvéledtem című népénekre. Társai lelkesen, odaadóan igyekeztek részt venni a rögtönzött zenei utazáson: az énekes-fuvolista Hornai Anita helyenként kifejezetten érzékenyen muzsikált, de a többiek: Apáti Ádám basszusgitáros, Bizják Gábor kürtös, Gilián Gábor dobos és Pintér Zsolt hegedűs-gitáros is mindvégig helytálltak. Korántsem egyenletes és kiforrott, de szerethető, tehetséges produkció volt ez a másfél óra a Zöldben.

Retkes Attila

• ***Ferenczy György és a Racka Jam***
Zöld Pardon

A kilencvenes évek történetei

könyv

Posztumusz novelláskötet, sajnos. A novellák először folyóiratokban és napilapokban jelentek meg, a szerzőnek nem volt ideje kötetbe rendezni őket.

Gion Nándor már nem él: hatalmas veszteség. Hiányoznak a mondatai, a gyönyörű párbeszédek, és az a vidék, amelyről írt. Azt hiszem néha, hogy vele együtt eltűnt az a világ is. Már csak a könyvek maradtak, például ez, a legújabb. A szenttamási születésű Gion Nándor íróvá a Vajdaságban lett – méghozzá nagyszerű magyar íróvá. Akkor is megkerülhetetlen író, ha nem tartozott az irodalmi sztárok közé. Aztán beborult az ég a Vajdaságban és Jugoszláviában, a háború minden kis résbe betüremkedett. Gion – mint annyian – felszámolta ottani létét, és áttelepült Magyarországra. („Áttelepült." Micsoda szó!) Voltak magyarországi kapcsolatai, neve is volt, és mégis: úgy hiszem, még ő sem tudta feldolgozni ezt a változást, nem tudta megszokni az itteni létet. Egyre gyakrabban és egyre határozottabban gondolom, hogy nem lehet megszokni soha. Nem mintha rosszul érezné magát az ember. Nem mintha semmi sem működne. Működik. Csak megszokni nem lehet.

Olvasom a novellákat, egészen pontosan: kinyitom a könyvet, elolvasom valamelyiket, és le kell tennem. Mert képtelen vagyok az egészet azonnal végigolvasni. Szétreped a szívem, ha van ilyen. Mert ismerem például ezeket a történeteket. Az eredeti történeteket; a sörösüvegét, hogy csak egyet említsek, amelyik Szarajevóból került Budapestre, hogy itt relikvia legyen belőle, emlék és sajgó seb. A sörösüveg tartalma hosszú ideig erjedt és erjedt, majd egyszer csak felrobbant, és a ragacsos lé mindent beborított. A Dohány utcai lakást is jól ismerem. A kilencvenes évek történeteit, szarajevói kamionosokkal, bácskai magyarokkal, hajókat átalakító szerb vendéglátósokkal, bűnözőkkel és kétbalkezes ügyeskedőkkel. „Áttelepülőkkel."

Emlékszem, akkoriban sokan izgalommal itták a szavakat, és igyekeztek együtt érző arcot vágni. Akkor is, ha irigyek voltak, mert nekik csak a magyarországi élet jutott. Úgy látom, ennek mára vége, talán csak a balkáni rezesbandák számomra nehezen érthető népszerűsége maradt.

Meg maradt a Gion-életmű.

Arról lehet keveset beszélni, lehet kicsit elfelejteni, lehet ritkán hivatkozni rá. Megkerülni és kitörölni azonban nem lehet. Gion életműve, sajnos, sajnos, már teljes. Most már evvel a novelláskötettel.

Makai József

• ***Gion Nándor: Mit jelent a tök alsó?***
(Novellák a hagyatékból)
Noran, 2004
2500 forint

Ár, bér, boldogság

film

Skagerrak a film dán címe: jó tágas tengerszoros ez Dánia és Norvégia között. Összefoglaló skandináv jelképnek kiválóan alkalmas. Itt egyszersmind lepusztult szerelőműhely neve a skóciai Glasgow-ban. Amerikai tulajdonossal, aki dán lánnyal esett szerelembe, s most a levesestál szemű, fekete hajú, csupa élet Sophie (Bronagh Gallager) a szőke, kissé nyúzottan is szemrevaló barát- és honfitársnő Marie Nielsennel (Iben Hjelje) úton van a cigarettapörktől megviselt férfifotó eredetije felé. Világcsavargó a két lány: az egyszer hopp, másszor kopp életelv szerint vállalnak munkát, teremtenek kapcsolatot. Különösen Sophie az, aki a boldogságot hajszolja, és Ken, az amerikai személyében, íme, már meg is találta az igazit. Ám nem akar üres kézzel betoppanni hozzá, s addig is, ha netán kínálkoznék valaki vagy valami, azt sem szabad elszalasztani.

Mint sokadszor, épp nem állnak valami jól a dolgaik, amikor Marie véletlen ajánlat folytán negyvenezer fontot vághatna zsebre. Gyermeket kéne fogannia egy fiatal brit főnemestől, akinek magtalan a felesége. Sophie unszolására végül is kötélnek áll. Szépen gömbölyödik a pocakja, aztán vadul hajszolt gépkocsijával balesetet szenved. Ő s a magzat túléli, de a mellette ülő Sophie nem, s ettől kezdve csupán spirituális változatában bukkan föl mellette olykor-olykor. Marie fölkeresné Kent, hogy Sophie szellemét kiengesztelje. Csakhogy az amerikait időközben elvitte a rák, s jókora adósság maradt utána. Munkatársainak kapóra jön a vastag bukszájú Marie felbukkanása. Kerítenek hamar ál-Kentet is. S ettől kezdve megindul a tragikomikus hajsza vagyonért és boldogságért. A lord is fut a pénze és születendő gyermeke után. Árulások esnek, ám nem jóvátehetetlenek. Marie elvetetné – egészségét, sőt életét veszélyeztetve – a gyermeket, de végül megtartja. S még a béranyaság kötelmeitől is megszabadul oly módon, hogy nem érheti szándékos megtévesztés vádja.

A Prágában – nem rossz helyen! – tanult Kragh-Jacobsen s a társíró Anders Thomas Jensen nagyszerűen lavíroz giccs és melodráma zátonyai között. Van persze ebben a groteszk és abszurd elemekben dúskáló, zsúfolt cselekményvezetésű filmben is jócskán a kinematográfia eredendő alpáriságából, könnyzacskóra ható effektusaiból, de az alkotók ízlése és arányérzéke ez alkalommal biztos kalauznak mutatkozik. Aki látta már idén februárban a dán filmhéten, megerősítheti állításunkat.

Kőháti Zsolt

• ***Søren Kragh-Jacobsen: Édes álmok***
dán film
Forgalmazza a Budapest Film

Fejér Zsolt

Sisa Béla és Fejér Zsolt beszámolója oszétiai tanulmányútjukról.

Műemlékvédelem, 1970. 1.sz. 49-53. l.

Fejér Zsolt

Sisa Béla - Fejér Zsolt: Az oszét Holtak Városa. - Magyar Építőművészet, 1967.16.évf.3.sz.52.l.

Az 1967.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Ért. 1970.1.sz. 60-107. l./

loo. l.

Fejérné Kiss Ildikó M.D.K.

A hódmezővásárhelyi művésztelepn dolgozik

Akácz László: Nyár a művésztelepn

Csongrádmegyei Hirlap 1965. jul. 25.

139 Fejércse 024
Hetétől 2 km
(Beregom) vasut mint

Ref. templom
Barokk forma,
csinos toronyzásak
XIX. sz.
eleje
1911-ben renovál-
ják

Nyirségi utam 1938

Fejérd ref. templom

Klenodiumok leírása, rajzai, Régi templom faragok kövei.

Debreczeni László

1929. 182–184. l.

Gótikus templom műrészletekkel

30
Jeromos ea

Szeptember

naptár

Tisri

V	16	Sz. 2. n
H	17	
K	18	
S	19	
C	20	
P	21	Hos. r.
S	22	Sem. a.

Csütörtök

1

Remig pk.

Péntek

2

Őrangyalok

☾ Utolsó negyed 11 ó. 27 p.

Szombat

3

Liziői Teréz

Nap kelte 6 ó. 01 p. — Nyugta 17 ó. 37 p.

1942 • 40. hét **Október** X. hó • 31 nap

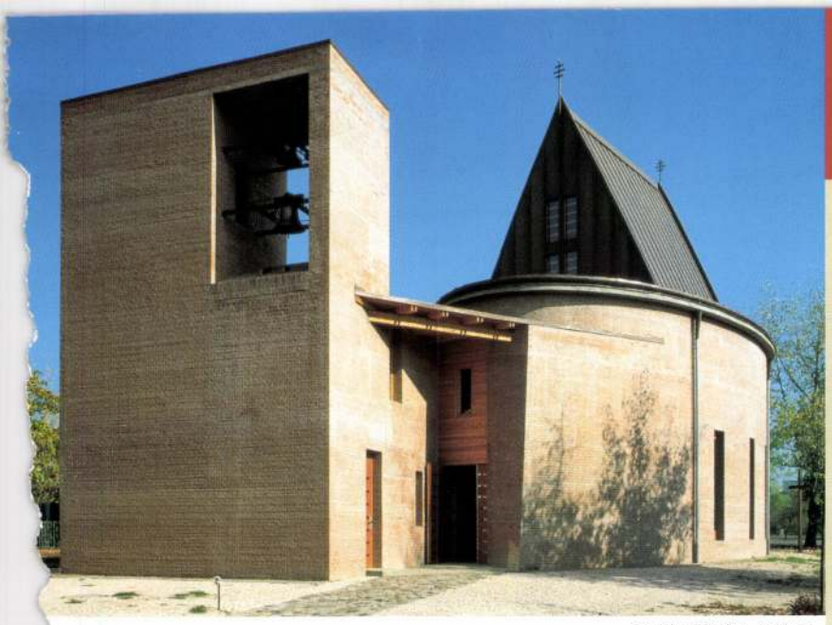

Közös nevező

Görög katolikus templom, Csepel

Építész: Fejérdy Péter

Fotók: Häider Andrea

Csepel építészeti szubkultúrája sokkal változatosabb, mint gondolnánk. A nagyobb utcákon és csomópontokon sajátos megjelenésű, néhol egészen bizarr építmények állnak. A főtéren például a Nyíri-Lauber-féle posta, Szrogh György finoman klasszicizáló rendőrsége, az egyiptizáló-korinthoszi helyőrségi épület, a neogótikus templom, a gyár szigorú kapuja egymás közelében különleges karaktert kapnak, bár az összkép az elhanyagoltság miatt nagyon szürke. A panel lakótelepek, az egyen-kertesházak végtelen sorát neobarokk templomok és a Weiss Manfréd-korszakból való tisztviselőlakások törik meg. Ez utóbbiak vagy Zalaváry Lajos vagy Gádoros Lajos lakóházai a Csepelen ritka nyers téglaarchitektúrát képviselik – vörös, meleg foltjaikkal élénkítik a városnegyed álmatag hangulatát. Heterogén felületeikkel, finom tömegformálásukkal igazán különlegesek a környéket uraló merev házgyári struktúrájú épületek között. Csepel építészete a rendszerváltás óta ehhez hasonló üdítő zárványokkal nem szolgált, itt szinte minden, ami új, igénytelen, újgazdag, ideiglenes. Mostanáig. A Fejérdy Péter tervei szerint készült görög katolikus kápolna nem csupán az egymástól elszigetelt nyers téglaépületek rövid sorát gazdagítja, hanem a komoly kortárs építészetet viszi be a főváros egyik legnépesebb kerületébe, s egyben a hazai templomépítészet egyik új, tizenöt-húsz évre visszatekintő hagyományának új fejleményét is adja. A tiszta, egyszerű téglaszerkezetet alkalmazó, időtlen, elemi alakzatokat használó kör szemléletbeli pólusokon

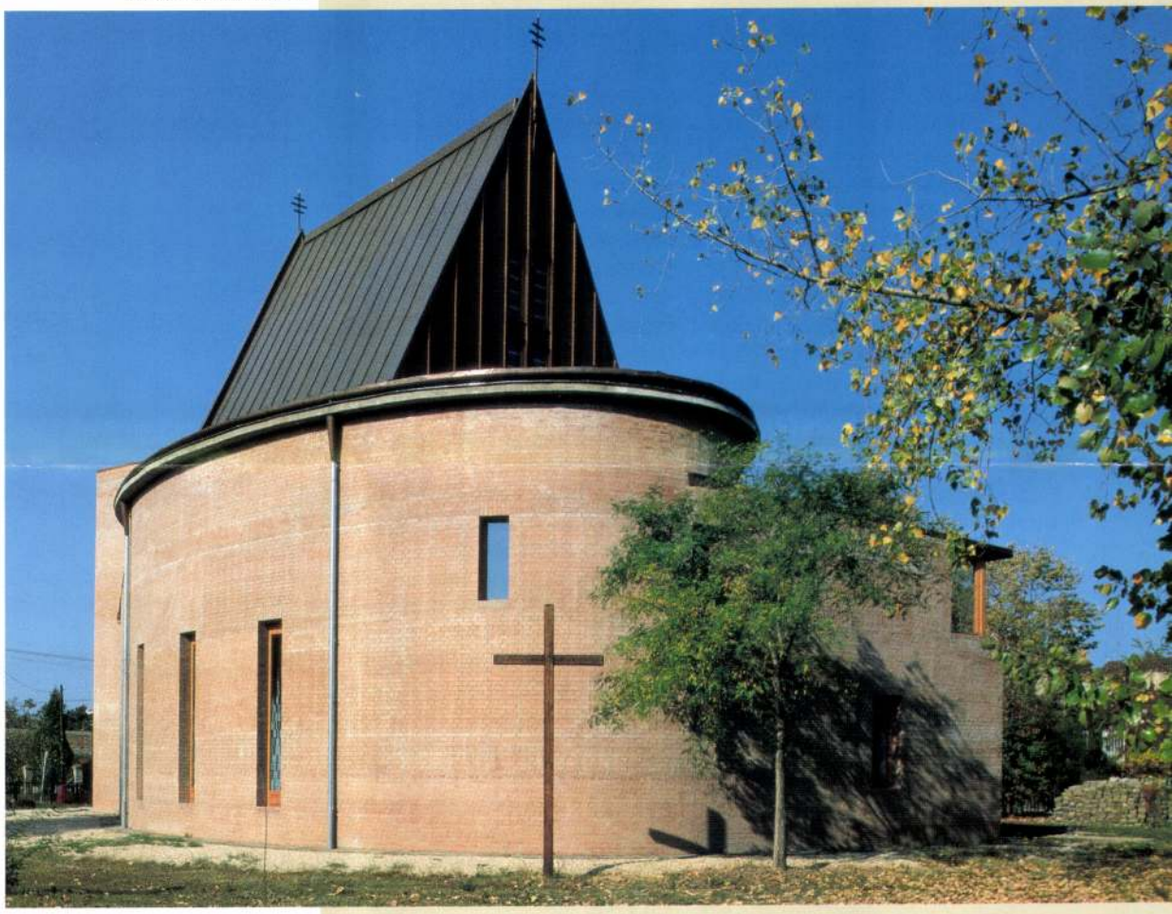

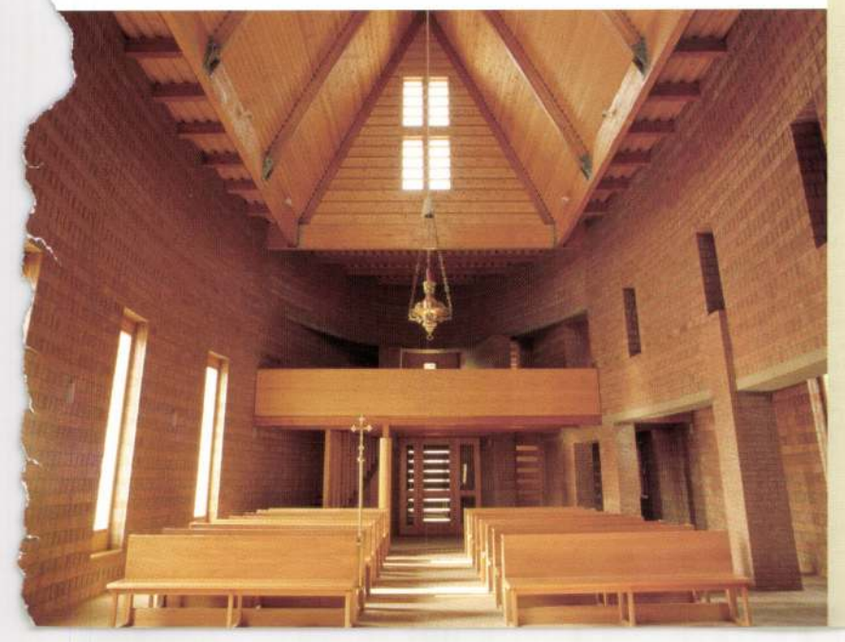

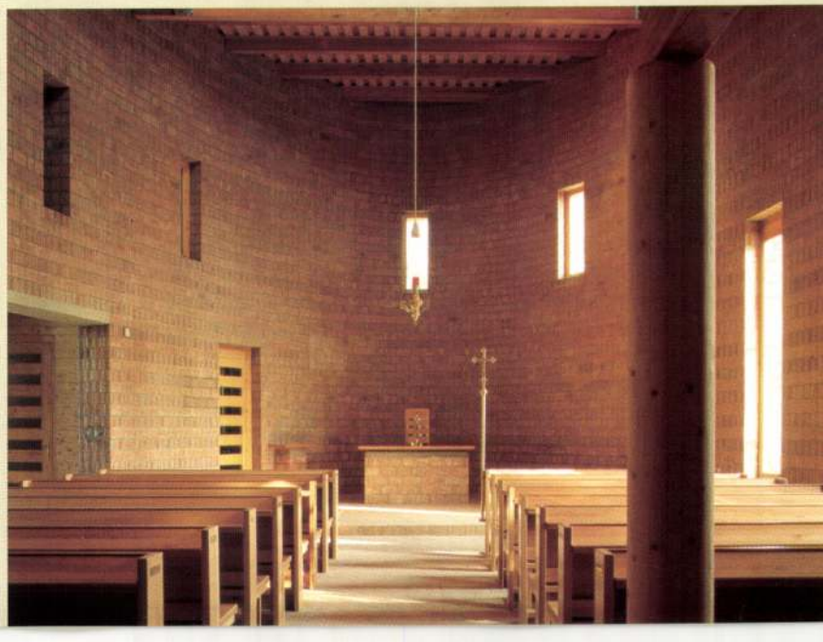

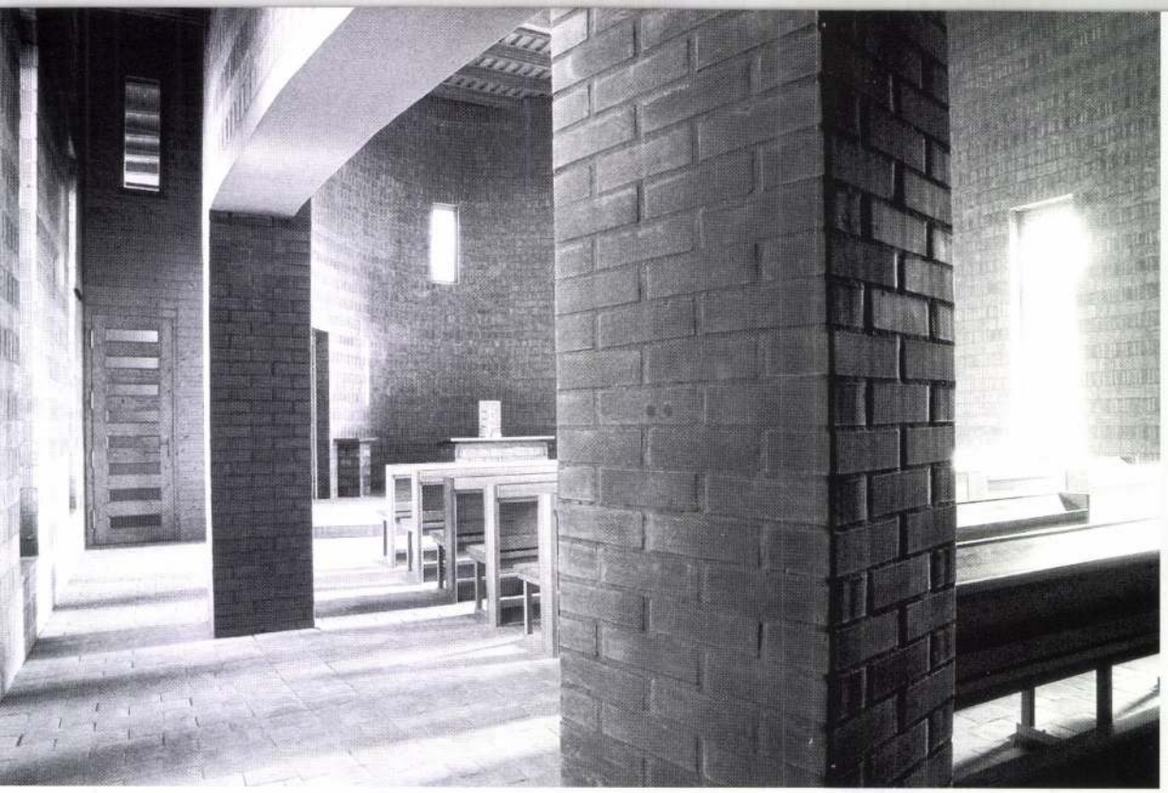

Görögkatolikus kápolna, Csepel I Uniate Chapel, Csepel - Budapest

Építész I Architect: Fejérdy Péter
Tartószerkezet-tervező I Structure: Baskó Ottó
Elektromos tervezés I Electrical planning: Pálvölgyi Sándor
Gépészet I Plumbing: Badár Árpád

Kivitelezők
Építőmesteri munkák I Building craftsman: Gilt Kft.
Elektromos I Electric work: Elektrika Speciál – Varró Sándor
Bádogos I Sheetmetal worker: Braun István
Ragasztott fatartók I Laminated beam: Gyefa – Balog Károly
Asztalos I Joiner: Demeter István
Kapu I Gate: Hetzl János
Bútorok I Furnitures: Taxtor Kft.
Harangok I Bells: Gombos Lajos
Harang elektronika I Bell electronics: Bukta András

1. Alaprajz I Floor plan
2. Metszet I Cross section

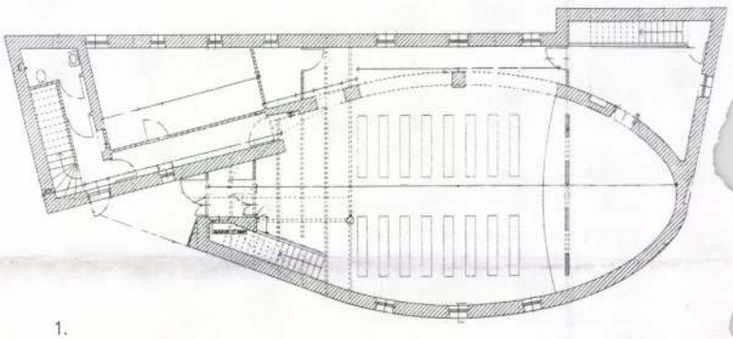

1.

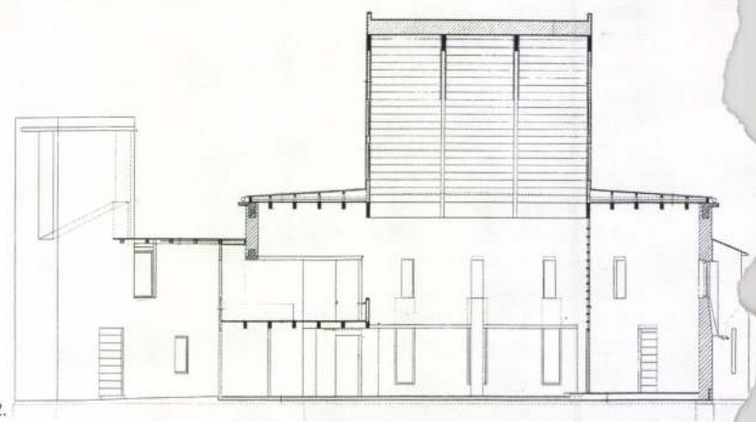

2.

alapszik: egyfelől finoman ábrázoló jellegű, emocionális és szimbolikus (lásd Nagy Tamás építészete), másfelől intellektuális, mégis elementáris erejű, a falakat absztrakt síkként kezelő, „sajátosságok nélküli" építészet (lásd Pazár Béla építészete). Harmadrészt e felfogásokhoz ezernyi szállal kapcsolódó, de az építészeti tradíciókhoz talán erősebben kötődő szemlélet vezeti Török Ferenc és Balázs Mihály tevékenységét. Úgy látom, Fejérdy Péter temploma valahol ezek között helyezkedik el. Templomának ovális alaprajza, az össztömegből kiváló harangtoronnyal eltér a „hivatalos" bizánci tradíciótól, ugyanakkor mintegy ábrázolja a görög katolicizmus építészetének egyik fő sajátosságát, azt, hogy a templomok alaprajzi elrendezése tájegységenként gyökeresen változó, északon nyugatias, „római", délebbre keleties, „bizánci". Az alapforma indoka tehát egyaránt kötődik Fejérdy szűkebb köréhez, a Balázs-Török-vonalhoz, és Nagy Tamás szabadabban asszociáló, a régi formákat új jelentéssel feltöltő építészetéhez (lásd Dunaújváros, evangélikus templom).

Az ovális a centrális és a hosszanti egyesítője – régi gondolat ez, Vignola óta jelen van az építészetben. Fejérdy azonban kísérletet tesz, hogy továbbfejlessze ezt: nem egyszerűen kettős térhatást, hanem konkrét térrendszerek ötvözését akarja elérni. A mennyezetbe írt téglalapról emelkedő nyeregtető felerősíti az alaprajzban rejlő axialitást, mely kiegészül a déli oldal kis pillérsoros térbővületével. Ezzel a többhajós nyugati templomokat idézi fel. A megmaradó kis ovális szeletek azonban a bizánci kilencosztású rendszer oldaltereire, az ún. conchákra emlékeztetnek. Az említett „bővület" ebben az értelemben a keleti templomoknak a központi tér, a naosz felé megnyitott körüljáró folyosójává lényegül át (nevezetes analógiák: Konstantinápoly, Hagios Sergios és Bacchos, Hagia Sophia; Ravenna, S. Vitale). A protézisz (a sekrestye) illetve a nyugaton elhelyezkedő közösségi helyiségek ennek a folytatásai, hiszen terükből kis ablakokon át szintúgy belátni a szentélybe. Nagyon erősen koncentrált téregyüttes ez, szinte mágneses erő húz mindent az épület szíve felé.

Mindebből kívül kevés olvasható le, csak az íves befoglaló forma és a gótikusan nyúlánk tető látszik – ha a belső összetett rendszere megmutatkozna, az egységes megjelenés volna az ára. Az építész itt sokkal inkább magára a falra koncentrált: a bejáratnál vastag, tömör húsa előrenyúlva megnyílik a közeledő felé, de a felvillanó templomtér opálos fényei a bemélyedő, a matériát a maga leplezetlen valójában megmutató nyílást anyagtalan folttá teszik. Ezt a kettősséget a „saját súlyától" meghajló, megcsavarodó falrészlet hangsúlyozza. A kis előtető és a tornyot bekapcsoló kis szárny által körülírt tér a keleti templomokban látható pronaoszok szerepét játssza. Ezzel a belső dinamikával, szinte misztikus változékonysággal áll szemben a torony kemény, szögletes geometriája, elvont, meditatív jelszerűsége, „modernitása". Itt érhető tetten a rokonság Pazár Béla alkotásaival vagy a helyi téglaépületekkel.

Bármennyire is kompakt, önmagában álló a mű, mégis értelmezhető emlékképek, történeti utalások montázsaként is. Az egy tőről eredő, de különböző szellemi alapokról induló, s ezért részben eltérő, részben hasonló motívumkincsekből merít a tervező, azokat azonban egyöntetűen a téglára alkalmazza, mert valamennyi alkalmas arra, hogy ebből az anyagból formálódjon – még ha némelyik hagyományosan a fához vagy a kőhöz tartozik is. Közös nevezőt keres nemcsak a szakrális terek különböző típusai között, hanem a művének helyet adó vidék spontán és mérnöki építészete között is.

■ HABA PÉTER

Fejérdy Péter épitész

A monarchia bukásától...

Esztétikai tanácskozás Budapesten

Az esztétika és a művészet alakulása Közép-Európában az Osztrák–Magyar Monarchia bukása után 1918-tól 1998-ig címmel nemzeti konferenciát rendez szeptember 16–17-én a *Magyar Esztétikai Társaság* Budapesten, a *Zenetudományi Intézetben*. Az első napon főként külföldi, a másodikon pedig elsősorban magyar kutatók tartanak előadást a legkülönfélébb témákról, így a művészettörténet és a történelem kapcsolatáról, a *Marx* utáni lukácsi realizmusról, az esztétika különféle fajtáiról, a zene, a film, a televízió, az irodalom és a művészet esztétikai kérdéseiről. A tanácskozást a *Művelődési és Közoktatási Minisztérium* és a *Soros-alapítvány* támogatja.

(h. k.)

Szent Imre-templom Sopronban

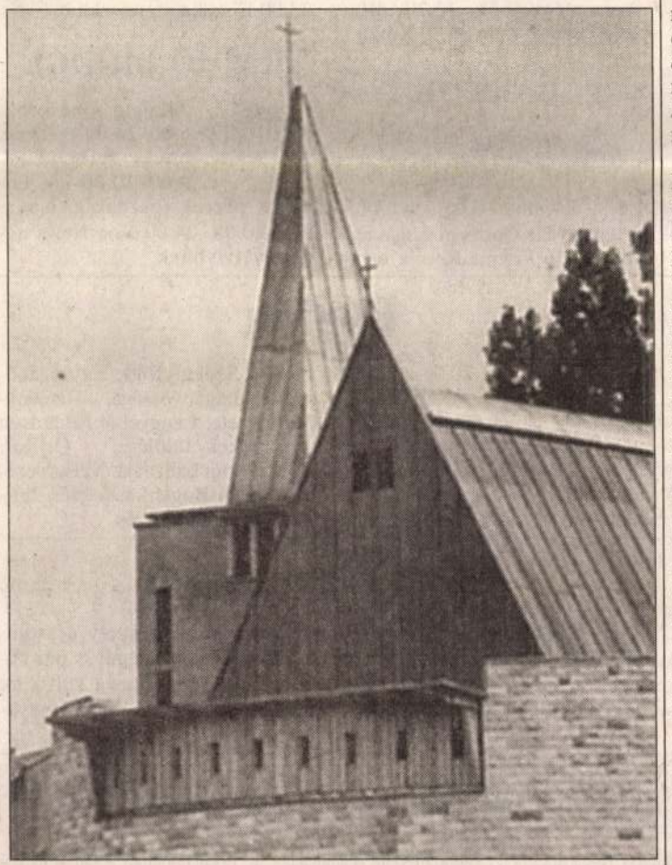

Szent István ünnepén, augusztus 20-án délután három órakor szentelik fel Sopronban az új Szent Imre-templomot, amely Balázs Mihály és Fejérdy Péter tervei alapján épült

Németországi ösztöndíjak

Pályázati felhívás

Kelet-Közép-Európa országai közül Németországnak első olyan partnere Magyarország, amely bekapcsolódhat a két ország közötti kutatócserékbe. A *Német Egyetemi Csereszolgálat (DAAD)* a kormányközi kulturális egyezmény alapján új programot indított, amely révén közös tervek keretében – a meglévő német ösztöndíjkereten felül – kutatócserék valósíthatók meg. E célból a *Magyar Ösztöndíjbizottság (MÖB)* és a DAAD pályázatot hirdet. A programot német részről a *Szövetségi Oktatási, Tudományos, Kutatási és Technológiai Minisztérium*, magyar részről pedig a *Művelődési és Közoktatási Minisztérium* finanszírozza.

Olyan magyar egyetemi munkacsoportok pályázhatnak (művészeti egyetemek kivételével), amelyek német egyetemi kutatócsoportokkal közös programokat terveznek vagy folytatnak. A programhoz csatlakozhatnak kutatóintézeti kutatók és kutatócsoportok is. A közös kutatási programokért a magyar és a német koordinátorok a felelősek. A felelősök magyar részről tudományosan minősített egyetemi oktatók és tudományosan minősített, egyetemi keretben dolgozó kutatók lehetnek. A pályázatokat a felelősök nyújtják be mind magyar, mind német részről. A projektfelelősök évente szakmai és pénzügyi jelentéssel számolnak be a program időarányos teljesítéséről. Nem pályázhatnak azok a kutatócsoportok, amelyek a magyar–német kormányközi tudományos és technológiai együttműködés keretében kutatásifejlesztési projektek nemzetközi kutatócseréjének támogatásában részt vesznek. A közös munkák keretében mindkét fél csak a kutatócserékhez (tanulmányutak, szakmai viták) nyújt pénzügyi támogatást. A projektfelelősöknek hivatalosan igazoltatniuk kell, hogy a közös kutatások anyagi és infrastrukturális feltételeivel rendelkeznek. A kutatócserék finanszírozása oly módon történik, hogy a magyar fél a kiutazó magyar kutatók útiköltségéhez és a német kutatók magyarországi tartózkodásának költségeihez, a német fél pedig a német kutatók utazási költségeihez és a magyar kutatók németországi tartózkodáshoz járul hozzá. Egy-egy program támogatása nem haladhatja meg magyar részről az 1000 E Ft/év, német részről a 10 000–15 000 DM/év összeget. (A részletes pénzügyi tervezéshez szükséges tájékoztató a pályázati nyomtatványokkal együtt szerezhető be.) A program keretében megvalósuló külföldi utazások munkajogi vonatkozású ügyeit a kiutazó maga intézi. A programok időtartama legfeljebb két év, amely kivételesen egy évvel meghosszabbítható. Kezdetük 1998. január 1.

A szakmai elbírálást német részről a DAAD felkért szakértői, magyar részről a MÖB és a szakmai kollégiumok által, a pályázatok témájától függően kialakított szakértőcsoportok végzik. A német és a magyar szakmai vélemények alapján a döntést a DAAD és a MÖB közösen hozza meg. Kedvezőbb elbírálásban részesülnek azok a programok, amelyek a kutató-utánpótlást is segítik, résztvevőik között doktoranduszok is szerepelnek. A pályázatokat formanyomtatványokon kell elkészíteni. A formanyomtatványok sokszorosíthatók. A magyar jelentkezők a pályázat elkészítéséhez szükséges formanyomtatványokat és a pénzügyi tájékoztatót személyesen és postán a Művelődési és Közoktatási Minisztérium (MKM) ügyfélszolgálati irodájában szerezhetik be (Budapest V., Szalay u. 10–14., telefon: 302-0600/17-60; postacím: MKM ügyfélszolgálati iroda, 1884 Budapest, pf. 1.), illetve az Internetről letölthetik (www.mkm.hu, azon belül Felsőoktatás, Pályázatok). További információt a MÖB-irodától lehet kérni. (Babcsányi Ágnes tanácsos, tel.: 311-7046, 302-0600/12-31.)

A magyar programfelelősöknek a pályázatot magyar nyelven két, német nyelven egy példányban, példányonként összefűzve a MÖB irodájához kell benyújtani. A magyar nyelvű példányt csak a magyar programfelelősnek kell aláírnia. A német féllel egyeztetett, német nyelven benyújtott példányt a magyar programfelelősnek alá kell íratni a német programfelelőssel is.

Mivel a programfelelősöknek német nyelven egymással egyeztetett pályázatot kell benyújtaniuk, ha bármelyikük a megadott határidőig a megadott címre a saját pályázatát nem adja be, a pályázatot mindkét bíráló fél elutasítja. Elutasítják a hiányosan benyújtott pályázatokat is.

A magyar programfelelősnek a pályázat magyar és német nyelvű példányát a következő címre kell benyújtania: Személyesen: Magyar Ösztöndíjbizottság irodája, MKM, Budapest V., Szalay u. 10–14. IV. em. 476. számú szoba, postán (keletbélyegzőn a beadási határidő dátumával): Magyar Ösztöndíjbizottság irodája 1884 Budapest, pf. 1. A borítékra rá kell írni: Magyar–német kutatócsere-pályázat.

A német projektfelelősnek a német nyelvű projektet a DAAD-hoz kell elküldenie: DAAD, Referat Ostmitteleuropa, Kennedyalle 50. D–53175 Bonn.

A TÉVÉ MŰSORÁRÓL

NAPLÓ

A DEBRECENI ADY AKADÉMIA öt szekcióban dolgozik a Kossuth Lajos Tudományegyetemen. A kétszáz érdeklődő közül (a legtöbben Kárpátaljáról, a legújabbak pedig Horvátországból jöttek) százötven a pedagógusok és közgazdászok száma, és ötven az orvosoké, akiknek a képzését a Segítő Jobb Alapítvány szervezi.

NEMZETKÖZI SZÖVETKEZETI NÉPTÁNCFESZTIVÁL kezdődik ma este Sátoraljaújhelyen Franciaország, Izrael, Finnország, Lengyelország, Olaszország, Szlovákia, Szlovénia és Törökország tánccsoportjainak részvételével. A program augusztus 20-ig tart, a táncosok az otthont adó városon kívül Hegyalja számos településén is fellépnek.

A DOKTORANDUSZHALLGATÓK nemzetközi tudományos konferenciája tizennyolc ország négyszáz fiatal oktatójának és kutatójának részvételével kedden kezdődött meg a Miskolci Egyetem aulájában. A megnyitó plenáris ülésen Patkó Gyula rektorhelyettes köszöntötte a tanácskozáson megjelent tudósjelölteket. A miskolci konferencián a doktoranduszoknak lehetőségük nyílik kutatási eredményeik nemzetközi megmérettetésére.

A MAGYAR ÁLLAMI HANGVERSENYZENEKAR brazíliai hangversenysorozatra utazik. Kovács János operaházi karmester vezényletével Salvadorban, Sao Paolóban, Botucatuban, Ribeirao Pretóban és Saint Andréban adják elő Kodály, Liszt és Dvořák műveit. Liszt A-dúr zongoraversenyét Arnado Cohennel, a dél-amerikai kontinens egyik legnevesebb zongoraművészével adják elő. Az ÁHZ tagjai ellátogatnak Rio de Janeiróba is.

A PÉCSI NEMZETKÖZI KULTÚRHÉT és a II. pécsi nemzetközi egyetemi konferencia augusztus 14. és 20. között huszonhét ország háromszázötven

TELEVÍZIÓ

Nyertes Zsuzsa
(Tv 1, 9.40)

TV 1

6.00–9.00 Nap-kelte 9.05 Marienhof 9.35 Hírek 9.40 Linda 10.35 Cigánykerék 11.10 Három a doktor – német filmsor. 12.00 Déli harangszó, hírek 13.50 Üzlet 14.10 Srpski ekran 14.35 Ecranul nostru 15.00–15.25 Szünidőre! Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer... az ember 15.30 Hírek 15.35–16.20 Szünidőre! Kaliforniai álom 16.30 Sportakadémia 17.05 Vallásosság a XX. században 17.35–18.00 Kapcsolj be! 18.00 Gyorssegély 18.10 Életjel 18.15 Alfa-szolgálat 18.30 A Magyar Rádió 2. Janis Joplin-énekesversenye – 1997 19.00 Esti mese 19.15 Magyarok cselekedetei 19.30 Híradó 19.55 Sporthírek 20.10 40 éves a Magyar Televízió – vetélkedő 21.25 Puccini: Gianni Schicchi – vígopera 22.20 Vers mindenkinek 22.30 Sötétedés után, kedvesem – am. film 0.25 Esti üzlet 0.30 Híradó

TV 2

16.30 Segítsetek! Segítsetek! – tévéfilm 17.25 Segítőtárs 17.40 Pos(z)itív 18.00 Körzeti híradók 18.15 Hazanéző 19.00 Telesport 20.05 Hívószámunk 107 20.10 Klip-mix 20.20 Telesport kb. 21.15 Híradó 22.20 Mindent vagy semmit! 22.50 Aktuális 23.20 Magyarok cselekedetei

DUNA TV

5.00 Óránként híradó, Képes krónika 7.30 A BBC rádió adása 7.45 A vatikáni rádió adása 8.00 Reggeli muzsika – Segítség! Tanulok?! Távoktatás 8.30 MVA Vállalkozóképző Akadémia 9.00 A fehér agyar legendája 9.50 Képes krónika 10.50 Héthatár 11.25 Gazdakör 12.00 Déli harangszó, Vers, lapozó 12.25 Esti kérdés 12.40 A fekete arany – a kőolaj története – német ismeretterj. film 13.10 Az aranyember – magy. film 15.05 Az én szeretett városom – francia ifjúsági filmsor. 15.20 kiCSODA a miCSODA 15.55 Váratlan utazás 16.50 Kismamaklub 17.20 Mese 18.00 Híradó 18.20 Fotó Háber – magy. film 20.05 Régiók 20.40 Esti kérdés 21.00 Híradó 21.20 Sportpercek 21.35 Don Juan kalandjai – am. kalandfilm 23.30 Híradó 24.00 Kismamaklub – Régiók – Esti kérdés

SZÍV TV

8.50 Napraforgó 9.30 Príma-torna hölgyeknek 10.00 RPS-News 10.30 Konyhashow 11.00 Hívd Andreát! 12.30 Autósok világa 13.30 Tele-zene 14.00 Torna 14.30 X-trém 15.00 Palánta 15.30 Benkó D. B. 16.30 Torna 16.55 Horváth Rozi konyhája 17.00 Aranyszárny 19.00 Rin-Tin-Tin 19.30 Tabuk nélkül 20.00 Egészségmagazin – háttér 21.05 Farmeres zsaru – olasz krimi 23.00 Szédülj el! 23.30 Divatház 24.00 Napraforgó

NAP TV

Nap-nyugta 17.00 és 19.30 óra között az MSAT csatornáján: Kinn padon – Üzlet nemcsak keleten, üzleti magazin – Fourum: válogatás az elmúlt adásokból **Nap-kelte** csütörtökön 6.00 és 9.00 óra között a Tv 1-en: Szembesítés – Sports machine – Vége az Ecserinek? – Vetkőztetők – A kinn padon: Zékány János és Demény László vállalkozók – Légi rulett – Jegyzet: Az alma és a hippinemzedék – Bevonulók 1997 őszén – Az orosz divat – Heti filmlevél – Elvis, a király 20 éve halott

TV 3

6.30 Napi profit 6.40 Negyedóra 6.55 Gillette World Sport Special 7.20 Aloha sport 7.30 Napi profit 7.45 Negyedóra 15.25 Negyedóra 15.40 Gillette World Sport Special 16.05 Országjáró kamera 16.40 Sztár-bár 17.15 A titkárnő – am. film 19.00 Híradó, sporthírek 19.15 A kisasszony – brazil tévéfilmsorozat 19.45 Sportvonal 20.25 Cinema 21.00 Bűnvadászok – olasz vígjáték 23.05 Napi profit 23.20 Negyedóra Internet 23.35 Cream 21

RÁDIÓ

KOSSUTH

9.05 Napközben 11.05 Slágerfilmek, filmslágerek 11.35 Mikszáth Kálmánné visszaemlékezései 12.00 Déli krónika 12.40 Ki nyer ma? 12.50 Törvénykönyv 13.05 Vendég a háznál 13.20 Gyülekezeti énekek tára 13.30 Dicsérjétek az Urat! 14.05 Klasszikusok mindenkinek 14.35 Irodalmi figyelő 14.55 Első közlés 15.06 Beszéljük meg! 15.55 '97 Magyarország 16.00 Délutáni krónika 16.10 Mindennapi gazdaság 16.20 Hasznos tudnivalók 16.25 Házimuzsika 17.05 „Magyarországról jövök...” 18.00 Esti krónika 19.06 Sportvilág 19.30 Jó éjszakát, gyerekek! 19.39 Emlékirataim 20.05 Népdalkörök és citerazenekarok felvételeiből 20.30 Határok nélkül – a gazdaságban 21.05 A Tátrai Band instrumentális felvételeiből 21.25 Kossuth-klub 22.00 Késő esti krónika 22.30 Mérleg 23.05 Variációk Európára: Koppenhága

PETŐFI

4.33 Hajnali dallamok 6.03 Reggeli csúcs 7.46 Sportreggel 8.00 Petőfi-délelőtt 11.47 Apró-cseprő – gyerekekről 12.00 Nóták 12.45 Sport 13.03 Manapság... 13.15 Boldog születésnapot! 14.00 Hintaszék 16.47 Korhatár nélkül 17.03 Petőfi-délután 18.54 Gordiusz-plusz 19.03 Kölyökhírek Skandináviából 19.30 Sport 20.00 Metalalbum 20.30 Dzsesszmelódiák 21.03 Mikrofonák – Kosztolányi Dezső írásai 21.55 Bágya András szerzeményeiből 22.20 Blues 23.03 Sporthíradó 23.10 Korzó

BARTÓK

8.00 Muzsikáló reggel 8.10 Pódium 9.29 Bécsi muzsika 10.05 Thyl Ulenspiegel – De Coster regénye nyomán 10.36 Regina Resnik operafelvételeiből 11.20 Fúvószenekarok felvételeiből 11.40 Országok, tájak zenéje 12.00 Hírek, időjárás, hangverseny délidőben 14.05 Sinistra-körzet – Bodor Ádám regényének rádióváltozata 14.59 Thomas Stewart operafelvételeiből 15.30 Cziffra György Liszt-műveket zongorázik 16.04 A Stockholmi Rádió kórusa énekel 16.40 Hitélet és történelem 17.00 Tanakodó 17.50 Ez van! 18.05 Fidelio 19.00 Magyar zeneszerzők Svédországban 20.05 Barokk versenyművek 20.30 Kapcsoljuk a londoni Royal Albert Hallt kb. 22.50 Lantmuzsika 23.00 Éjszakai dzsesszklub

RÁDIÓ BRIDGE

Állandó műsorok: 6.00–24.00-ig Zene, hírek, információk 9.00–10.00-ig Forintos percek (gazdasági magazin) 20.00, 24.00 Voa News angol nyelvű hírek

SZÍNHÁZ

Operaház: Rigoletto (7, olasz nyelvű ea.) – ***Fővárosi Operett Színház:*** American Rhapsody (8, angol nyelvű ea.) – ***Hilton Szálló Dominikánus Udvara:*** Az Orfeo Zenekar estje (este fél 9) – ***Fővárosi Nagycirkusz:*** Cirkusz szárazon és vízen (du. 3 és 7)

Korhatár nélkül

A Petőfi ma 16.47-kor sugározza a műsort, amelynek készítője, Martos Eta várja a hallgatók véleményét telefonon (adás alatt: 138-7200, éjjel-nappali üzenetrögzítő: 138-7973).

Régiók

A Duna tv ma 20.05-kor sugározza a Régiókat. A tartalomból: Délvidék: Ismét megméretve – a vajdasági magyar pártok. – Erdély: Oly távol, oly közel – Firtosmartonos. – Dunántúl: Romák Vasboldogasszony határában. – Székelyföld: Egy szabómester magányossága. – Reménység szigete: Lengyel árvízkárosult gyermekek üdülése. – Őrtilos: Szőke Anni balladája. Műsorvezető: Farkas Boglárka, felelős szerkesztő: Tanos Miklós.

Farmeres zsaru

A Szív tv-mozi ma 21.05-kor sugározza a Farmeres zsaru című olasz krimit. A különleges ügynök, aki szinte összenőtt motorkerékpárjával, és egy jó kis bunyó vállalásáért nem megy a szomszédba. Kisstílű, végül is piti bűnözők után nyomozva külföldre mutató, nagyszabású bűnügy nyomába ered.

FŐVÁROSI MOZIK, AUGUSZTUS 14-TŐL 20-IG

A hét filmbemutatói:

BATMAN ÉS ROBIN (Batman and Robin) Színes, feliratos film

BROADWAY
Helyár: 350 Ft. Con Air – A fegyencjárat (am.)** 4, n7, f9 lege stereo

gatásával: 10., jubileumi szünidő-dő: helyár egységesen 50 Ft. Palira vettem a papát (mb. am.) 14-én de. 11. Szegény Dzsoni és Árnika (magy.) 15-én de. 11.

HUNYADI
A matinéelőadások kivételével nyugdíjas-mozibérletre 50 százalék kedvezmény. Batman és Robin (am.) f5, h7, 9. 15–16-ig éjjel 11 is. Jurassic Park (mb.

SPORT
Helyár: 300 Ft. Batman és Robin (am.) f5, h7, 9, dolby stereo.

URÁNIA
Helyár: 400 Ft. Klimatizált né-

(W. Wenders) 16-én éjjel f11. Lamerica (G. Amelio) 17-én f7. Latcho Drom (T. Gatliff) 17-én f9. Flört (H. Hartley)* 17-én éjjel f11. Mezítelenül (M. Leigh)*** 18-án f7. A kertben (M. Sulik) 18-án f9. Almo-

Buñuel-terem: Halott ember (J. Jarmusch)* 14-én n6. Titkok és hazugságok (M. Leigh)* 15-én n6. Teljes napfogyatkozás (angol)** 16-án n6. Túl a felhőkön (M. Antonioni, W. Wenders) 17-én n6. Brigantik – VII. feje-

gyar felirattal) 20-án 4. Párizsi randevúk (fr. E. Rohmer) 14–16-ig 6. Szájból szájba (sp.)* 17–18-ig 6. Lepkevadászat (fr.) 19-én 6. Gyóntatószék (kan.–ang.–fr.)* 20-án 6. Sleepers – Pokoli lecke (am.)** 8

Félre a kamatokkal!

50% kamatátvállalás*

SEAT

* Kivéve a SEAT Arosa és Alhambra modellek.
** Akciós ajánlatunk a raktárkészlet erejéig érvényes!

Porsche Buda 1117 Bp., Prielle K. u. 45. Tel.: 204-4070
Porsche Pest 1139 Bp., Fáy u. 27. Tel.: 451-5100
SEAT Autóház 1032 Bp., Bécsi u. 170. Tel.: 250-1440
SEAT PeNem 1205 Bp., Határ u. 93. Tel.: 285-0725
SEAT Szabó 1165 Bp., Újszász u. 45/b Tel.: 407-2600

FETÉRDI Péter gyűjt.

Népszab. 1999 III 4.

rger

eumban konyhát
n párhuzamosan
ész az „új kiállí-
portosan vehet-
on. A hétvégé-
ert tervezni, és
k.

Kápolna épül Csepelen

Fél évszázad után 1997 pünkösdjén ismét egyházi célú beruházás kezdődött Csepelen: a Rákóczi-kertben a kerületben működő egyházak képviselőinek részvételével ünnepélyesen elhelyezték egy görög katolikus kápolna alapkövét.

A szigeten ötezernél több, a XXI. kerületben pedig mintegy háromezer tagja van a felekezetnek. Az egyházközség lelkésze, *Prodán Gábor* szerint az államalapításkor a keresztény hitre térő őseink a keleti szertartásrendet választották, s csak később tértek át a római katolikus rítusra.

Évszázadokon át a legtöbben Szabolcs megyében őrizték a vallási hagyományokat, s amikor megindult a munkát keresők elvándorlása, Csepelszigeten is megnövekedett a görög katolikusok száma. Ma még – saját misézőhely híján – három településen a római katolikus templom, a református imaház, illetve egy üzletből kialakított helyiség, Csepelen pedig a Rákóczi-kert közösségi háza ad otthont a vasárnapi szertartásoknak.

Két éve jött létre a megállapodás az önkormányzat és a hajdúdorogi egyházmegye között, hogy a görög katolikusok örökös használatra telket kapnak, ahol 2000-ig fölépítik lelki otthonukat.

A nagyrészt vidéki származású hívőktől nem remélhetnek komolyabb anyagi támogatást, a gyárbezárások után sokan maradtak munka nélkül, nehezen élnek. Segít az egyházmegye, a többi egyházközösség, de ahhoz, hogy a *Fejérdi Péter* tervezte száz-százhúsz hívet befogadó, kétszáznyolcvan négyzetméter nagyságú kápolna építését a remélt augusztus 20-i szentelésre befejezhessék, még sok pénz kellene.

Az eddigi támogatások csak az alapozásra, a közműcsatlakozások kiépítésére voltak elegendőek. Mint Prodán Gábor mondja, kiderült, hogy a Csepelen élő, ugyancsak görög katolikus *Zámbó Jimmy* is fölajánlotta segítségét. Március 6-án a Csepeli Sportcsarnokban ad jótékonysági koncertet, amelynek bevételéből a kápolna épülhet tovább.

Gedényi Éva

SZÍNHÁZMŰSOR

Budapest Bábszínház: Marcipáncica (10). **Budapesti Operettszínház:** Hotel Menthol (7). **Buda Stage:** Gerendás Péter és barátai adnak örömzenét (fél 8). **Fővárosi Nagycirkusz:** Vadnyugati cirkusz (3). **Játékszín:** Ibusár (7). **József Attila Színház:** A doktor úr (7). **Katona József Színház:** Művészet (7). **Kamra:** Alulról az Ibolyát! (7). **Kolibri Színház:** A farkas szempillái (10). **Kolibri Fészek:** Az előszobaszekrény boszorkánya (fél 11). **Komédium Színház:** Striptease (7). **Lézer Színház:** Pink Floyd 3D (fél 8). **Madách Kamaraszínház:** Páratlan páros (7). Élet bére (este fél 11). **Merlin Színház:** Adjatok a kutyáknak húst (7 – Hobo Viszockij-estje). **Merlin Kamaraterem:** Gyilkosok éjszakája (fél 8). **Mikroszkóp Színpad:** Nyerünk vagy nyelünk! (fél 8). **Nemzeti Színház:** My Fair Lady (6). **Városház:** Magyar Elektra – Szép magyar komédia (7). **Operaház:** Don Pasquale (7). **Stúdió K Színház:** Hólyagcirkusz (fél 8). **Szkéné Színház:** Kerüld a gruffacsort, fiam (7 – Szárnyak Színháza ea.). **Térszínház:** Csongor és Tünde (7). **Thália Színház:** Annie (7 – A Thália Színház és a Budapesti Operettszínház ea.). **Thália Színház Régi Stúdió:** A köpönyeg (fél 8). **Új Színház Stúdiószínpad:** Woyczek (7 – sajtóbemutató). **Vidám Színpad:** Család ellen nincs orvosság (7). **Vígszínház:** Vihar (7 – bem. ea.).

Fejérdy Péter

„...hogy szót értsünk egymással"

A metodista egyház

világon széles körben elterjedt netodista jellegű egyházak (mintgy 58 milliós létszámmal) a XVIII. zázadi angliai, *Wesley János* által ezetett ébredésből indultak ki. Nagyobb létszámú metodista egyházakat leginkább az angol nyelvterületeken találunk, az európai kontinensen (Nagy-Britannián kívül) négy püspöki kerület létesült, Dél-Európában független metodista egyházak alakultak.

Magyarországon tizenegy lelkész látja el a gyülekezetek lelkigondozását, hatvan helyen tartanak rendszeresen istentiszteletet, 1900 a gyülekezetekhez tartozók, 1300 a gyülekezeteken kívüli rendszeres lelkigondozottak száma (börtönökben, szociális és fogyatékos otthonokban, gyermek- és ifjúsági intézetekben, stb.).

Az egyházi, istentiszteleti élet a különböző metodista egyházakban nagyon különböző módon alakult. Ébredési mozgalomból keletkezett egyházi közösségekről lévén szó, a liturgiai formák tekintetében nagymérvű szabadság jellemzi a közösségeket, és az istentiszteleti formák leginkább a helyi igények szerint alakultak ki.

A magyar egyház istentiszteletei egyszerűek: legmarkánsabb része az igehirdetés, de a gyülekezetekben szívesen és sokat énekelnek is. A vasárnapi főistentisztelet kivételével szinte minden alkalommal imaközösséget is gyakorolnak, elterjedtek azok a formák, ahol az ige körül beszélgetés is kialakul, bizonyságtételek hangzanak el.

A gyülekezetekben mindenütt igyekeznek kisebb, lelkigondozói csoportokat létrehozni. Az ezekben kialakult személyes közösség képezi a gyülekezeti közösség dinamikáját, hajtóerejét. A nagyobb létszámú egyházakban mindenütt diakonissza-egyletek, diakóniai közösségek is alakultak, amelyek főképpen a különböző szeretetszolgálatok végzésére szerveződtek.

Liturgikus öltözékeink nincsenek. Laikus egyház szeretnénk maradni, vagyis az egyetemes papság tanítását komolyan véve kerülni szeretnénk mindenfajta megkülönböztetést a lelkészi és nem-lelkészi testvérek között. Lelkészeink civilben végzik szolgálatukat. Gyülekezeti helyiségeink is egyszerűek, a közösség házait igyekszünk kialakítani, amelyek általános ismertető jele a (rendszerint corpus nélküli) kereszt.

Ez tükröződik két legelterjedtebb szimbólumunkban is: az amerikai kontinensen használatos kereszt az azt körülölelő láng jelképével, Európában ismertebb a meghasonlott világot összetartó kereszt szimbóluma.

A diakóniai, szociális tevékenység alapvető bázisai a gyülekezetek. Minden gyülekezetben folyik — különböző területen és természetesen igen különböző erővel — diakóniai szolgálat. Az utóbbi időben különösen hátrányos helyzetű felebarátaink között, a cigány kolóniákban folyik ez a szolgálat, ahol a legelemibb tisztálkodási szokások megtanításától kezdve a ruha- és élelmiszerosztáson keresztül szinte mindenre szükség van. Idős és egyedülálló testvéreink számára társasotthonokat alakítottunk illetve alakítunk ki.

Gyermekeink hitoktatása a gyülekezetekben folyik. Az ifjúság tanításának alkalmai a különböző ifjúsági órák, táborok. Gyülekezeti tagjaink számára hároméves tanrend szerint úgynevezett laikusképzést folytatunk, amelynek immár évtizedes hagyománya van.

A metodista egyházak egyik világszerte elterjedt és jellemző vonása az ökumenikus közösségre való törekvés a többi keresztyén egyházzal. Ebben az a felismerés vezet bennünket, hogy a különböző tanításbeli vagy kegyességi hagyományok nem választhatnak el bennünket egymástól, ha hitünk centrumában egyek vagyunk: ez pedig Krisztus kereszthalálának és feltámadásának megújító örömüzenete és az Isten- és emberszeretet egyetemlegesen elkötelező parancsa mint a „legfőbb parancsolat". Ezek a közös keresztyén értékek testvérekként kötnek össze bennünket; minden egyéb dologban pedig engednünk kell egymásnak, hogy „gondolkodjunk és gondolkodni hagyjunk". A különböző felfogások nem tehetik kisebbé a bennünket megváltó Úr Krisztust, és az Ő bennünket egyesítő szándékát.

Hecker Frigyes

Ígéret és emlék — emlék és ígéret

A Biblia olvasása közben jólesik látnunk, hogy olyan emberek közé keveredtünk, akiket nagyon egyszerű, józan életszemlélet jellemez. Jónak mondják, amit mi is annak találunk, s elszorul a szívük, ha az élet nehézségeivel találkoznak. A *próféta* nem mondja nekik, hogy ha emelkedettebb lélekkel viselik a nyomorúságot, akkor abból valami jó fakadhat. Inkább azzal biztatja őket, hogy eljön az idő, amikor Isten minden bajtól megszabadít. A vakok szeme megnyílik, a süketek hallani, a némák beszélni fognak, és a sánták talpra ugranak. Ez a remény évszázadokon át sok-sok embernek erőt adott ahhoz, hogy jobb kedvvel tűrje a fogyatékosságokat, amelyekkel együtt született vagy amelyek valamely baleset folytán rászakadtak.

Jézus úgy jelent meg, mint aki körül valóra válnak Istennek ősi, nagy ígéretei. A mai evangéliumi szakasz végén sóhajt föl a tömeg: „Mindent jól cselekedett: a süketeknek visszaadta hallásukat, a némákat szóra bírta!" Egyszer sem olvassuk, hogy annak, aki gyógyulást keresett nála, azt mondta volna: jobb neked, ha nyomorék, vak vagy süket maradsz, lelked javára válik a szenvedés, az örök életre szóló érdemeket szerezhetsz vele.

Úgy látszik, ezek között a nagyon egyszerű emberek között *Isten jóságát* akarta megmutatni. Hadd örüljenek, hogy Isten elég hatalmas, hogy minden nyomorúságukból kiemelje őket, és elég figyelmes is, komolyan veszi, ami az ő földi életüket megkeseríti.

Márk azt mondja: megparancsolta Jézus, hogy csodatetteit ne híreszteljék. Szerénységből tette? Talán inkább azért, mert mégsem akart pusztán csodáiról elhíresülni. Aki hozzáfordult, azon segített, de arról is olvasunk, hogy egyszer megszökött a betegek elől. Nem akart elveszni köztük, fontosabbnak ítélte, hogy Isten országáról beszéljen. A kettő együtt gyönyörű, s a legszebb az az egyensúly, amelylyel Jézus ezt a kétféle tevékenységét végezni tudta.

Mit hagyott miránk, akik térben, időben messze vagyunk tőle? Elsősorban az Isten szeretetéről szóló örömhírt, a nagypéntek és a húsvét titkát, az örök élet reményét. De ránk hagyta csodatetteinek emlékét is. Néha talán megirigyeljük azokat, akik süketnéma barátjukat, rokonukat elébe vihették, s örvendezhettek annak, hogy meggyógyítja. Aztán mégsem szomorodunk el. Nem hozzájuk hasonlítunk, hanem e tekintetben inkább az ószövetségi emberekhez. Ők könnyebben viselték a nyomorúságot, mert reménykedtek a Messiásban. Mi meg emlékezünk rá. Tudjuk, hogy egyszer itt járt, volt, akit meggyógyított, s hisszük, hogy most is velünk van, minket sem szeret kevésbé, mint azokat, akikkel akkor találkozott.

Az egyház életében itt is, ott is megújulnak, jelenvalóvá lesznek Jézus csodái, nemcsak átvitt értelemben, hanem a maguk egészen konkrét valóságában is. De az az egyensúly, amelyet Jézus saját életében kialakított a gyógyítás meg az Evangélium hirdetése, a kereszthordozás és a feltámadás közt, az egyház életében új, sajátos követelmények közt alakul újjá. Mi is volna, ha folytonos, látványos csodák szegélyeznék az igehirdetés útját? Ezek közt rég elveszett volna a lényeg: még maguknak a csodáknak a jelentése is.

Jézus csodatevő hatalma manapság nem olyan látványosan, nem olyan förgeteges evidenciával érvényesül, mint az alatt a három év alatt, amelyet látható emberi szolgálatban közöttünk töltött. Ma úgy segít a betegeken, hogy lelket, leleményt ad a hozzátartozóiknak: ne hagyják magukra őket. Ránk hagyta azt a felelősségtudatot, hogy amit a legelesettebbekért teszünk, azt érte tesszük, amit tőlük megtagadunk, azt tőle tagadjuk meg. S ránk hagyta saját szenvedésének példáját is: a maga kedvéért nem kért csodát, végigjárta a szenvedés útját, s azon jutott el a húsvét dicsőségéig. Ha a szenvedésben egyek vagyunk vele, valami ránk ragyog a húsvét fényéből.

Jelenits István

A hét liturgiája

SZEPTEMBER 7. ÉVKÖZI 23. VASÁRNAP — Kassai vértanúk (István, Márk, Menyhért) — Iz 35,4—7a. (A messiási országban Isten orvosolja az emberi nyomorúságot.) — Jak 2,1—5. (Isten azokat választotta ki, akik a világ szemében szegé-

ÉLETIGE 1997. SZEPTEMBER

Az igazi nagyság

„Aki első akar lenni, az legyen a legutolsó és mindenki szolgája."
(Mk 9,35)

„Jézus egyszer megkérdezte tanítványaitól: „Miről beszéltek útközben?" Azok hallgattak. Útközben ugyanis arról vitatkoztak egymással, hogy ki a legnagyobb közülük. Ő leült, magához hívta a tizenkettőt és így szólt hozzájuk: *„Aki első akar lenni, az legyen a legutolsó és mindenki szolgája."* (Mk 9,33—35)

Az apostolok törekvése, hogy szerettek volna a legnagyobbak kihasználásán alapul. A tekintélynek nem szabad hatalommá válnia.

„Aki első akar lenni, az legyen a legutolsó és mindenki szolgája."

Márk evangéliumának ez a mondata általános érvényű szabályt fogalmaz meg: mindenkire vonatkozik, nemcsak azokra, akik valamilyen felelősséget kaptak.

Minden embernek a szolgálatra kell építenie az életét. Ez az egyet-

HÍREK

Pest Megye Önkormányzatának Közgyűlése az augusztus 20-i ünnepi megemlékezés keretén belül. A Szegényekért és elesettekért kitüntetést adományozta fr. *Nagy László Tamás* OFM Cap. kapucinus tartományfőnök, gödöllő-máriabesnyői plébánosnak a súlyos állapotú betegek gondozására szolgáló ápolóház létrehozásában és működtetésében, a nehéz sorsú emberek segítésében kifejtett áldozatos tevékenységéért.

Göncz Árpád Köztársasági Elnöki Arany Emlékérmet adományozott *Halász Endre* címzetes esperes, nyugalmazott szadai plébánosnak életútja személyes elismeréseként.

A gödöllői képviselő-testület díszpolgári címet adományozott *Fényi József Ottó* premontrei perjelnek — a gödöllői Premontrei Szent Norbert Gimnázium újjászervezése, hagyományainak példaértékű ápolása és az ifjúság tanítása, nevelése érdekében végzett több évtizedes kiemelkedő pedagógiai tevékenysége elismeréseként.

Apor Vilmos egykori győri püspököt, mint ismeretes, november 9-én délelőtt 10 órakor a Vatikánban, a Szent Péter-katedrálisban, két másik boldog emlékű jelölttel együtt boldoggá avatja a Szentatya. *Pápai Lajos* győri megyéspüspök tájékoztatott arról, hogy a boldoggá avatás napján, illetve másnap, amikor a boldogok szentmiséjét közösen mutatják be az érintett püspöki karok, magyar részről nemzeti zarándoklat lesz. Ennek során fognak köszönetet mondani II. János Pál pápának tavalyi magyarországi lelkipásztori látogatásáért. A zarándoklatot nem központilag szervezik, az utazási irodák fogják felkeresni a plébániákat s lehetőség lesz a különféle ajánlatok közül kinekkinek a legmegfelelőbbet kiválasztani. Egyelőre nem tisztázódott, hogy a Szentatya az összes magyar zarándokot tudja-e fogadni. **SzJ**

A Szombathelyi Egyázmegyei Karitász szervezésében ötven munkácsi diák nyaralt két hétig az Őrségben. A gyerekeket családoknál helyezték el, Nyugat-Magyarország legszebb tájaira vitték [illegible]

A templom és az iskola

Tanévkezdet a „Szentimrében"

1912-ben kezdte meg működését a budai ciszterci gimnázium, vendégként a kiépülőben lévő, fejlődő tizenegyedik kerület egyik iskolájában. 1929-ben készült el saját, Villányi úti épületük és 1938-ban szentelte fel *Serédi Jusztinián* bíboros az új, ciszterci templomot. Az egymás mellett lévő két épület hamarosan a kerület szellemi központjává lett, s az is maradt az iskola 1948-as államosítását követően is.

A két épület, s a benne élők, dolgozók kapcsolata a szocializmus évei alatt sem szűnt meg. Az időközben *József Attiláról* elnevezett gimnázium diákjainak jelentős része a Szent Imre egyházközség hittanosai közül került ki.

Az 1989-es rendszerváltás idején az akkori zirci apát, *Kerekes Károly* bejelentette a ciszterci rend igényét az annak idején az állam által eltulajdonított iskolaépületre. Mostanáig kellett várni, hogy a ház visszakerüljön a régi tulajdonos birtokába, de a rend addig sem volt tétlen. 1992-től indítottak úgynevezett ciszterci jellegű osztályokat, melyekben a keresztény értékrend, az „imádkozzál és dolgozzál" eszményének szellemében folyt az okta-[illegible]

hangsúlyt fektettek a békés átmenet megvalósítására, ami véleménye szerint sikerült is, az itt-ott hallható rosszízű megjegyzések, alaptalan vádaskodások ellenére: „Arra törekedtünk, hogy egy nem hívő embernek ne kelljen átélnie azt a kínt, amit nekünk kellett '48-ban, amikor néhány óra alatt elvették a gimnáziumot."

A rend tagjai közül öten tanítanak hittant, egyikük — már az új nemzedék tagja — magyar-latin szakos tanár is.

A gimnázium — a környék általános iskoláinak végzős diákjaira gondolva — megmarad a négyosztályos rendszer mellett, de az igények figyelembevételével elképzelhető, hogy a jövőben indítanak majd nyolc évfolyamos osztályokat is.

Újjáéled hát, illetve folytatódik a Magyarországon a XVIII. század vége óta tanító ciszterci rend nevelői hagyománya, melyet Brückner Ákos atya vallomása szerint családiasság jellemez, s melyben a tekintély, a komoly munka megkövetelése, a rendszeretet nem áll önmagában, hanem mindig derűs közvetlenséggel, oldottsággal társul.

zigeti

Szellemi központ — „Imádkozzál és dolgozzál"

Templomszentelés Sopronban

Az épületegyüttes tervezője Balázs Mihály és Fejérdy Péter

Sopron legnagyobb, az örmény főváros, Jereván nevét viselő lakótelepén új templomot szentelt augusztus 20-án *Pápai Lajos* győri püspök. Az új templom és plébánia Szent Imre nevét kapta. A nagy számú hívő előtt a püspök Szent Imréről mint a magyar ifjúság védőszentjéről beszélt. Nem szabad őt a sematikus ábrázolások nyomán valami lányos hercegecskének képzelni, mert művelt, életkorát meghaladóan tudós ember volt, és jellemének a hősies és bátor, hadjáratokat vezérként többszörösen megjárt ember jellemzői is hozzátartoznak. Szent Imre szüzességi fogadalma nemcsak az Istennek ajánlott élet mintája, hanem ezzel együtt — mind az akkori, mind a mostani Magyarország számára — hangsúlyozza a házastársi hűség és a keresztény, szentségi házasság fontosságát.

A templomszentelést követően *Turner Lajos* plébános elmondta: az új templom egy tizenkétezer lelket számláló lakótelepen épült föl, ahol becsült adat alapján nyolcezer katolikus lakik. Már a háború végén tervezte a város vezetése, hogy Sopron nyugati felén templomot épít, de a megvalósítás napjainkig váratott magára. A környékbeli katolikusok nagyon várták már, hogy saját templomuk lehessen. Az érdemi munka 1992-ben kezdődött, döntő[illegible]

kezést a plébánia fiataljainak kitartó szorgalma is hathatósan segítette. A plébános a lakótelepet egyértelműen missziós területnek tekinti, ahol a pásztornak és munkatársainak kell elindulniok a bárányok után: felkeresni a gyerekeket, a fiatalokat és a családokat.

Az épületegyüttes, melyet *Balázs Mihály* és *Fejérdy Péter* tervezett, több hittanteremmel és más közösségi helyiségekkel rendelkezik. A templom, mint a tervezők elmondták, Istenről, az Alkotóról szól, Ő a középpont.

Wertán Pál

Megjelent

a **VIGILIA** szeptemberi száma a szerzetességről. Nyolc éve annak, hogy — négy évtizedes szünet után — Magyarországon újra szabadon működhetnek a szerzetesközösségek. A lap a szerzetesélet teológiáját, történetét s a magyar újraindulás esélyeit és nehézségeit tekinti át, *Nemeshegyi Péter*, *Kerekes Károly*, *Orosz Athanáz*, *Puskely Mária*, *Révay Edit* és *Várnai Jakab* írásaival. Érdekes adatokat találunk a magyarországi szerzetekről, s beszámolókat az újrakezdés éveiről.

Ungarische. Selbständige Werke: A *buzgó Isten* (Der eifrige Gott, 1902), A *halálbüntetés a régi hébereknél* (Die Todesstrafe bei den alten Hebräern, 1903), *Goethe és a biblia* (Goethe und die Bibel, 1907), *Lángelmék balvégzete* (Missgeschick der Genies, 1909), *Agrárizmus és merkantilizmus az ókorban* (Agrarismus und Merkantilismus im Altertume, 1912), *A zsidó heraldikáról* (Über die jüdische Heraldik, 1913), A *gyöngyösi zsidó hitközség múltjából* (Aus der Vergangenheit der Gyöngyöser jüdischen Gemeinde, 1911).

Feigler, Géza Viktor, Komponist, geb. 1842 in Esztergom, gest. 1874, hinterliess zahlreiche Kompositionen, wie Kirchenmessen, Klavier- und Orgelstücke, Kammermusik, Quartette, ungar. Phantasien und war auch als Musikschriftsteller tätig.

Feiks, Alfred, Maler, geb. am 27. Okt. 1880 in Slavonisch-Bród, absolvierte seine Kunststudien in München, Paris und London und stellt in Berlin, München und Budapest aus. Er wirkt auch als Kunstkritiker.

Feiks, Eugen, Maler, geb. am 17. Mai 1878 in Kaposvár, legte seine Studien in Paris und München zurück. F. erwarb sich mit seinen humorist. Zeichnungen in den Münchener *Fliegenden Blättern*, *Meggendorfer Blättern* und in den ungar. Witzblättern einen Namen von Klang. Er hält sich ständig in München auf, wo er Mitglied der Berliner Sezession, des Deutschen Künstlerbundes und der Luitpold-Gruppe ist. Seine prächtigen Pleinair-Gemälde und Portraits figurieren regelmässig in den Kunstausstellungen Deutschlands, bisweilen auch in den ungar. Ausstellungen.

Fejér, Alexander, Maler geb. 1876 in Budapest, absolvierte seine Kunststudien ebenda an der Meisterschule Benczurs und in Paris, wo Cormon sein Lehrmeister war. Er zählt zu den beliebteren Genremalern Jungungarns und hat sich mit seinen gross angelegten Christuskompositionen die Anerkennung der Kritik erworben. Bekanntere Werke: *Christus vor seinen Richtern*, *Golgatha*, *Die Verhöhnung Christi*, *Das Grab Christi*, *Faun und Nymphe*, *Alter schützt vor Torheit nicht*, *Erfolg*, *Asyl*, *Der barmherzige Samariter*, *Razzia*.

Fejér, Georg, Historiker, geb. am 23. Apr. 1766 in Keszthely, gest. 2. Juli 1851 als pens. Direktor der Budapester Universitätsbibliothek und Nagyvárader Domherr. F. zählte zu den fruchtbarsten ungar. Historikern. Die Zahl seiner Werke beträgt nahezu 200. Sein bedeutendstes Werk bildet der 43 Bände fassende: *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis*, welcher, trotz zahlreicher Mängel, ein wertvolles Monument der ungar. Geschichtsforschung bildet. Bekannter sind ferner seine philosoph. Werke: *Anthropologia* (1807), *Logika* (1810), *Encyclopädia* (1818), sein fünfbändiges *Geografiai Lexikon* (Geograph. Lexikon, 1817/18), die histor. Werke: *Magyar őseink eredetéről s hajdani lakhelyükről* (Von dem Ursprunge und dem einstigen Wohnorte unserer ungar. Vorfahren, 1825), *Honi városaink befolyása nemzeti kifejlődésünkre* (Der Einfluss unserer heimischen Städte auf unsere nationale Entwicklung, 1840).

Fejér, Johann, Schauspieler Ende des XVIII. Jahrhunderts, von dem wir nur so viel wissen, dass er 1792 mit seinen Ge-

zu widmen. Hier gründete er die grösste soziale und humanitäre Institution der Postbeamten Ungarns: das derzeit schon 3000 Mitglieder zählende Landeskasino der Postbeamten, dessen Präsident er längere Zeit hindurch war. Derzeit wirkt F. als Post- und Telegraphen-Oberoffizial. Seinen Ruf als talentierter Dichter begründeten seine Gedichtesammlungen: *Idegek játéka* (Spiel der Nerven, 1900), *Küzdelem* (Kampf, 1910).

Fehér, Ipoly Koloman, Naturforscher, geb. am 10. Feb. 1842 in Visk, gest. 27. Okt. 1909, trat dem Benediktinerorden bei, in dessen Pannonhalmaer Mittelschule er Professor der Physik und Mathematik war. 1874 wurde er zum Direktor des Esztergomer Obergymnasiums ernannt, 1892 zum Provinzial des Benediktinerordens gewählt. F. war einer der bedeutendsten und erfolgreichsten Pädagogen Ungarns, der eine leichtverständliche, klare Vortragsweise mit gründlichem Wissen vereinte. Aus seiner Feder stammen: A *felsőbb mennyiségtan* (Höhere Mathematik, 1871), *Kisérleti Természettan* (Experimentelle Physik, 1872), *Vegytan felsőbb osztályok számára* (Chemie für höhere Klassen), A *baier középiskolák szervezete és eljárása* (Organisation der Mittelschulen Bayerns), *Szerbia középiskolái és Bulgária közoktatásügye* (Die Mittelschulen Serbiens und das Unterrichtswesen Bulgariens).

Feichtinger, Alexander, Botaniker, geb. am 17. Nov. 1817, gest. 5. Jan. 1907, liess sich als Arzt in Esztergom nieder, befasste sich neben seiner umfassenden ärztlichen Praxis mit botan. Forschungen und publizierte zahlreiche Studien über die Flora der Torontáler, Krassószörényer und Esztergomer Komitate.

Feichtinger, Alexius, Baron, Nationalökonom, geb. 1854, wurde 1892 zum Finanzdirektor von Fiume, 1900 zum Richter des Verwaltungsgerichtshofes in Budapest ernannt und war von 1885 bis 1900 ausserordentlicher Professor der Nationalökonomie, des Handels-, Wechsel- und Seerechtes an der Fiumer Handels- und Nautischen Akademie. Er veröffentlichte Flugschriften und Studien, besonders über Nationalökonomie und ein grösseres Werk über Seerecht, zu dessen gründlichsten Kennern er zählt, in ungarischer, deutscher, französischer und italienischer Sprache. 1905 wurde F. zum Sektions-Chef der bosnisch-herzegovinischen Landesregierung ernannt und verwirklichte in den annektierten Ländern eine ganze Reihe von Reformen, unter denen die Modernisierung der Grundsteuer sein wichtigstes Werk bildete. Er wurde 1908 mit dem Orden der Eisernen Krone zweiter Klasse und 1912 mit der ungarischen Baronie ausgezeichnet.

Feigl, Leopold Heinrich, jüdischer Theologe, geb. am 30. Juni 1872 in Ada, absolvierte die theolog. Studien an der Rabbiner-Hochschule in Pozsony, an der er 1893 zum Rabbiner promoviert wurde. Während seiner Studienzeit war er Sekretär des jüdischen Mäcens Joel Wolf. Nach vierjähriger Amtstätigkeit in Galgóc wurde F. 1897 zum Oberrabbiner von Gyöngyös gewählt, wo er noch heute wirkt. F. übersetzte eine Biographie des Patriarchen Hillel und Maimonides Traktat *Über die Seelenkrankheiten* ins

Fejérdy Tamás

Még nem fejeződött be a belvárosi utcaháború

▶ FOLYTATÁS A 25. OLDALRÓL

Néhányan elmentek, helyüket valódi bóvliárusok vették át. A fővárosi önkormányzat tiltakozott a mindenféle esztétikai értéket nélkülöző portékák ellen. A kerületi önkormányzat keveselte a bevételt, a BRI pedig rájött, hogy néhány közterületre – mint például a Vörösmarty térre – az V. kerület nem is adhat ki engedélyt, lévén nem az övé, hanem a Városházáé.

Ismét eltelt egy év és új vezető került a kerület élére. *Karsai Károly* polgármester szinte a megválasztása napján felmondta a megállapodást a BRI-vel. Az iroda először egyezkedni próbált, de az önkormányzat elzárkózását látva, igazát keresve perre ment. Időközben a Duna-korzón, a Váci utcában és a Kristóf téren elszabadult a pokol. Az önkormányzat ugyanis egy bizonyos társaság tagjainak – akikből később a Dunaparti Termékelőállító és Kézműves Céh alakult – heti négy napra, 26 sátorra adott engedélyt, míg a mezítlábasok havonta egy hétre kaptak négy sátorhelyet. Botrányokkal, tiltakozó akciókkal tarkítva telt 1995 nyara.

Az új év új variációkat hozott. Az önkormányzat pályázatot írt ki több tucat elárusítóhelyre. Néhány pályázó ugyan furcsállta az önkormányzat kapkodását és a kiírás feltételeit, de végül is közjegyző előtt megtartották a sorsolást. Hamarosan kiderült, hogy a nyertesek csak május 15-ig tarthatják meg elnyert helyeiket, azután az önkormányzattal már korábban szerződést kötött két cég – a Karikás Kft.-ből alakult Karton Kft., illetve a céh – árusai foglalják el a pavilonokat. A céh emberei addig is a Kristóf téren árulnak, azt ugyanis nem pályáztatta meg az önkormányzat.

A dolog kissé érthetetlen. Mert minek kell pályáztatni, ha a főidényre úgyis előre megkötöttek már a szerződések?

– A kerület vállalkozási bizottsága döntött úgy, hogy az árusítóhelyeket május 15-ig pályáztatja meg – tájékoztatta lapunkat *Ágoston Péter*, a kerületi önkormányzat vállalkozási és felügyeleti osztályának munkatársa. – A kerület ugyanis évek óta egyezkedik a fővárossal a belvárosi közterek hasznosításáról, s februárban már úgy tűnt, közel a megoldás. Nem szerettük volna, ha a megegyezést éppen az árusok ottléte akadályozná. Egy meghirdetett pályázatot azonban igen nehéz utólag módosítani, feltételeit megváltoztatni, nem így egy szerződést. A pályázat útján helyet szerző kereskedők tehát csak május közepéig maradhatnak, azután jöhetnek a két céghez tartozó árusok.

Időközben azonban a BRI első fokon megnyerte a pert. Az önkormányzat ugyan fellebbezett, de ennek az ítélet szerint nincs, az önkormányzat szerint viszont van halasztó hatálya.

A közterek hasznosítása tehát ismét a BRI hatáskörébe tartozik, így az V. kerületi önkormányzat által megkötött szerződések érvénytelenek. A BRI-nek egyébként számos terve van a kerület és a város más közterein hasznosítására, illetve a fennálló lehetetlen helyzet megszüntetésére is – mondja *Bóka László*, az iroda új ügyvezető igazgatója.

A káosz tehát nem múlt el, csupán átalakult.

Sz. A. A.

A Vízművek cseréli a rossz vezetékeket

A vízcsőhálózat felújítása megüti az európai normát

TUDÓSÍTÓNKTÓL

Milyen állapotban van a főváros alatt húzódó víznyomócsőhálózat, van-e egyáltalán „robbanásveszély", s képes-e a vízművek karbantartani a csöveket? Kérdéseinkkel *Várszegi Csabát*, a Vízművek műszaki igazgatóját kerestük meg, aki elmondta, hogy Budapest 4500 kilométer hosszú vízcsőhálózatából 546 kilométernyi a századforduló előtt épült. Ezek mind öntöttvasból készültek, s biztonságosnak száz-százötven éven át mondhatók. Ez az átlag, de olyan helyeken, ahol agresszív a környezet, tehát rendszeresen dinamikus külső hatások érik a csöveket, vagy gyakoriak a nyomásingadozások, ott rövidebb idő alatt tönkremehetnek, s cserére szorulnak. Várszegi Csaba példaként hozta fel a Nagykörutat, ahol a paneles alépítményű villamospálya alatt haladt a cső. Itt a villamos percenként kalapácsszerű ütéseket mért rá, s ezért is mindenképp szükséges volt a csőcsere. Ezzel szemben a Bérkocsis utcai, a Gutenberg téri és a Bródy Sándor utcai szakasz csöndes kis utcák alatt halad. A műszaki igazgató tudomása szerint – s ez egészen biztosan igaz az elmúlt negyven évre – ezen a szakaszon egyetlen csőtörés, de még úgynevezett toklazulás sem volt, még az úttestet sem kellett felbontani, vagyis ez a rész nem jelent nagyobb veszélyt, mint a hálózat bármely más része.

A csövek is elkopnak

BÁNHALMI JÁNOS FELVÉTELE

A műszaki igazgató azt is elmondta, hogy sajnos a fővárosi csőhálózatot az elmúlt harminc-negyven évben meglehetősen elhanyagolták. A dinamikus iparfejlesztési és lakásépítési program miatt a mennyiségi fejlesztést tartották szem előtt, s nem nagyon jutott rekonstrukcióra. Két évvel ezelőtt a Vízművek átgondolta a stratégiáját. Nem nőtt tovább a vízfogyasztás, s így nagyobb összeget lehetett a rekonstrukcióra fordítani. Felmérték a helyzetet, és megállapították, hogy beruházási és fejlesztési lehetőségeiket kizárólag a csőhálózat rekonstrukciójára kell majd fordítaniuk. Ezzel kezdetét vette az új program: a régi vagy rossz csövek cseréje.

Várszegi Csaba elmondta, hogy a nemzetközi gyakorlatban egy adott település csőhálózatának fél-egy százalékát illik évente felújítani. A Vízművek jelenleg 0,4 százalék körül tart, de legkésőbb 1999-ig eléri, hogy évenként a teljes hálózat egy százalékát felújítsa. Az évi mintegy 40-50 kilométernyi cső felújítását reális tervnek tartja a műszaki igazgató, s ezzel az európai átlag fölé kerülhet a társaság.

A „vízcsőrobbanás" veszélyét ugyan kissé erős kifejezésnek tartotta Várszegi Csaba, de elismerte, hogy egy-egy törés felér egy kézigránát robbanásának erejével. Ellenben korántsem jelentheti házak összedőlését vagy valamiféle nagyobb katasztrófát. Az eddigi halálesetek sem csőrobbanások miatt következtek be, hanem fulladás miatt, tehát az elöntött pincékben lelték halálukat emberek. A csőrekonstrukció nyugodt és biztonságos haladása – s ez a Vízművek programja – ezt a veszélyt is évről évre csökkenti – emelte ki Várszegi Csaba műszaki igazgató.

Nem irtják, gondozzák az erdőt

▶ FOLYTATÁS A 25. OLDALRÓL

Ezeken a helyeken és a kiemelt parkokban már évek óta csak automata öntözőrendszert alkalmaznak. Az érzékeny és igen drága berendezést azonban gyakran tönkreteszik a vandálok.

Az öntözőrendszer védelme mellett sok mindenre kell figyelniük a Főkert szakembereinek. Olyan fafajtákat kell találniuk, amelyek jól bírják a városi ártalmakat, és egy fasornak mind fajtában, mind korban egységesnek kell lennie. Ezért egy-egy hiányzó fa pótlásának nincs is sok értelme, bár gyakran kérnek ilyet a környékbeliek.

A helyzetet tovább rontja, hogy Budapesten nincs egységes zöldfelület-gazdálkodás. Ha a Főkert a fővároshoz tartozó egyik főútvonalon permetezi a fákat, nem biztos, hogy a szomszéd utcában az illetékes kerületi önkormányzat ugyanezt teszi. Ebben az esetben viszont gyakorlatilag hiábavaló a munka, mert a permetezés hatása annyira legyengül, hogy nem segít a veszélyeztetett fákon. Ezekről egyébként sokszor csak a szakértő szem látja, hogy betegek, menthetetlenek, de gyakran előfordul – mint például a Szilágyi Erzsébet fasorban –, hogy csak a vágás során derült ki, mennyivel rosszabb a helyzet, mint gondolták.

Nincs jobb állapotban az aljnövényzet sem a városban. A pázsitot legalább tízévenként kellene felújítani, ezzel szemben a fővárosi parkokban a fű átlagéletkora húsz év. Sok helyen már ki sem látszik a zöld az eldobált szemét és a kutyaürülék alól. Többek között ezért kezeli az idén kiemelten a Főkert a játszóterek, parkok felújítását. Elsősorban két nagy játszótér, a Köztársaság téri és a városligeti rendbetételét tervezik, már persze ha lesz rá elegendő pénz. A legtöbb energiát mostanában ugyanis az elszórt és az éjszaka zsákokban a parkokba csempészett szemét és lom összeszedése emészti fel.

A. G.

Csepel biztonságáért

Első alkalommal, de hagyományteremtési szándékkal rendezi meg szombaton a csepeli önkormányzat, a kerületi rendőrkapitányság és a Biztonságos Csepelért Alapítvány a közbiztonsági napot. Az Általános Művelődési Központban tartandó egész napos esemény két védnöke: *dr. Bodrácska János*, Budapest rendőrfőkapitánya és *Tóth Mihály* polgármester. Tekintettel a közelgő szünidőre a közlekedésbiztonságot állították a középpontba. Sok-sok értékes nyereményért versenghetnek KRESZ-tudásból kicsik és nagyok, a napot rendőrök és tűzoltók részvételével barátságos focimeccs zárja.

G. É.

Hulladékgazdálkodási lecke dán tapasztalatok alapján

Új tankönyv a főváros támogatásával

MUNKATÁRSUNKTÓL

Rövidesen hulladékgazdálkodási könyvvel és munkafüzettel gazdagodik a tankönyvek választéka. A művelődési tárca illetékesei egy kétéves kísérlet tapasztalatai alapján meggyőződhettek a tananyag szemléletformáló hatásáról, s nemrégiben hozzájárultak ahhoz, hogy a dániai tananyagból fordított ismeretekből felső tagozatos és középiskolai tankönyvek készüljenek. Értesüléseink szerint az új tankönyveket a fővárosi önkormányzat támogatásával vásárolhatják majd meg a budapesti iskolák.

– Budapesten körülbelül ugyanannyit szemetel a város lakossága, mint Bécsben – meséli *Meleg Zoltán*, a Főpolgármesteri Hivatal környezetvédelmi ügyosztályának vezetője. – Bécsben azonban a lakossági hulladék 38 százalékát újrahasznosítják. Ahhoz, hogy valamikor mi is hasonló arányt érhessünk el, a következő generációban tudatosítani kell, milyen felelősséget jelent a hulladék kezelése. E tekintetben a dániai iskolákban oktatott tananyagot találtuk a legjobbnak.

A művelődési és a környezetvédelmi minisztériummal közösen lefordíttattuk, s két évvel ezelőtt tizenhat iskolában kísérleti jelleggel bevezették az új tantárgyat. A kísérletben egyébként nemcsak budapesti iskolák vettek részt, a hulladékgazdálkodással kapcsolatos ökológiai ismereteket debreceni, érdi, pécsi iskolákban is tanítani kezdték.

A kísérlet sikerült, igaz, erre a dán példa alapján is jó esély volt. Dániában sajátos módon tesztelték a tankönyvet, az első óra előtt konfettis papírba csomagolt cukrot osztottak ki a gyerekek között, s figyelték, hol bukkannak fel a papírdarabkák. A szemét egynegyedét a folyosón eldobva találták meg. A tanév végén megismételték a kísérletet, s a folyosóról csupán három-négy papírdarabot kellett összeszedni.

UTAK ÉS UTASOK

● Az Árpád hídon folytatják a hídvizsgálatot a Buda felé vezető oldalon. A külső sávot szakaszosan lezárják 8–19 óráig.

● A Petőfi híd alatt a pesti oldalon felbontották a hídra kanyarodó sávot. A Soroksári út felől gyakori a torlódás, mert csak az egyenesen haladók sávjából lehet felhajtani a Petőfi hídra.

● A Gubacsi hídon mától lezárják a Csepel felé vezető külső sávot felújítási munkák miatt. Az ellenkező irányban az autóbuszok és a nehézgépjárművek csak a külső sávban közlekedhetnek.

● A Szilágyi Erzsébet fasorban a János Kórház közelében a két külső forgalmi sávot közműjavítás miatt lezárták. Torlódást okoz, hogy irányonként csak egy sáv járható.

● Nem messze innen tart a Vérmező úti útépítés és az ezzel járó útszűkület, mely miatt szinte egész nap nehéz az előrejutás a környéken.

● A Hidegkúti úton várhatóan július elejéig tart a csatornaépítés a Máriaremetei út és a Temető utca között. Ezt az útszakaszt lezárták, a forgalmat a Máriaremetei út felé terelik el. Erre járnak az 57-es, 64-es és 164-es autóbuszok is.

● Új benzinkútnál tankolhatnak az M3-as autópálya fővárosi kivezető szakaszán a Rákospatak után, a XVI. kerületben a Szabadföld úton a Tóköz utcánál a kifelé vezető oldalon, valamint az Üllői úton a befelé jövő oldalon a Bihari utcánál.

● Maratoni futóverseny miatt forgalomkorlátozásra számítsanak vasárnap 11 órától kb. 15.30-ig a következő útvonalon: Kossuth L. tér–Balassi Bálint utca–Széchenyi rakpart–Újpesti rakpart–Széchenyi rakpart–Akadémia utca. A futók elhaladásáig leállítják a forgalmat.

● Várhatóan június elejétől folytatják a nagykörúti rekonstrukciós munkálatok kapcsán a közmű-, vágány- és útépítést a Bérkocsis utca és a Petőfi híd között.

Könyvvásár Óbudán

TUDÓSÍTÓNKTÓL

Használt könyveket árusítanak igen olcsón május 18-án, szombaton 10 és 16 óra között a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár óbudai családi könyvtárában a III. kerületben, a Fő tér 5. szám alatt. Az érdeklődők az iskolai kötelező olvasmányok mellett szórakoztató műveket és gyermekkönyveket vásárolhatnak.

MARGÓ

Ruhavásár a Vöröskeresztnél

Ruhavásárt rendez a rászorulóknak a Magyar Vöröskereszt XIII. kerületi szervezete. A használt, de még jó állapotban lévő ruhák olcsón megvásárolhatók a szervezet Váci út 67. alatti helyiségében ma reggel kilenc és délután öt óra között, illetve holnap reggel nyolctól délig.

Fogyasztóvédőket keresnek

Az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület II. kerületi szervezeténél a XII. kerületi önkormányzat ügyfélszolgálati irodájában (Böszörményi út 23–25.) minden kedden és csütörtökön 9 és 13 óra között adnak tanácsokat a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos kérdésekre. Ugyanebben az időpontban azokat is várják, akik elég rátermettséget éreznek magukban ahhoz, hogy az egyesület munkájában tevékenyen részt vegyenek. További információkat az érdeklődők a 155-1244/156-os telefonszámon kaphatnak.

Társasházi fórum

Társasházi közös képviselők, lakásszövetkezeti vezetők számára szervezett fórumot a XII. kerületi önkormányzat. Május 28-án, délután négykor már a negyedik összejövetelt tartják a XII. kerületi polgármesteri hivatal alagsori nagy tanácstermében. A fórumnak két témája lesz, a birtokháborítási ügyek, illetve társasházak adózása, beleértve a közös képviselők személyi jövedelemadóját is. A résztvevők kérdéseket tehetnek fel írásban vagy szóban az előadóknak. Az írásbeli kérdéseket előzetesen is eljuttathatják a polgármesteri hivatal ügyfélszolgálati irodájába.

Büntetés a hiányzásért

Soroksáron nem szeretik, ha az önkormányzat bizottságainak külső tagjai sokat hiányoznak az ülésekről. A képviselők ezért úgy döntöttek, hogy attól a tagtól, aki fél év alatt a meghívóval összehívott rendes ülések negyven százalékáról igazolatlanul távol marad, a következő havi tiszteletdíját meg lehet vonni. Az így megmaradt pénz felhasználásáról év végén dönt a képviselő-testület.

Orangutánkölyök született

Már a közönség is láthatja az állatkert új büszkeségét, a háromhetes orangutánbébit. Aki meg akarja nézni a kis majmot, siessen, mert anyja, a 19 éves Maja csak kölcsönbe, egy szaporítási program keretében érkezett Budapestre, s hamarosan kölykével együtt visszatér Németországba.

Gyermekrajzok a BM-ben

A Belügyminisztérium óvodásainak rajzaiból és egyéb munkáiból nyílt kiállítást tekinthetnek meg az érdeklődők csütörtökig mindennap 10 és 18 óra között az Andrássy út 55. alatt. A tárlatot a takarékossági okokból megszüntetésre ítélt óvodákban folyó pedagógiai munka bemutatására állították össze.

Madarak és fák napja Erzsébeten

A madarak és fák napjának formabontó megünneplésére készül a XX. kerületi önkormányzat. A rendezvény ma délután két órakor kezdődik a Vécsey lakótelep mögötti szánkózódombon. Az ünnepség keretében Perlaki Jenő polgármester értékeli a tavalyi parkfenntartási versenyt és ismerteti az idei kiírást. A rendezvény gulyáspartival zárul.

Az Állami Értékpapír- és Tőzsdefelügyelet által jóváhagyott,

BAUMAG TÜZÉP KÖTVÉNY

most 30% kamat

1 éves futamidő, folyamatosan megvásárolható

Értékesítési helyek:
Királybróker Kft. irodája
1061 Bp., Dalszínház u. 10., fszt. 4. Tel.: 302-5139, 302-5140. Üzleti órák: hétfő-csütörtök 9-12, 13-16 óra, péntek 10-15 óra
A Királybróker Kft. szervezésében a BAUMAG HOLDING RT irodái:
1035 Bp., Szentendrei u. 4. Tel.: 188-6775
Üzleti órák: hétfő-péntek 9-17 óra
1075 Bp., Király u. 5., fszt. 4. Tel.: 322-6048, 351-8380
Üzleti órák: hétfő-csütörtök 9-12, 13-16 óra, péntek 10-15 óra
2040 Budaörs, Kamaraerdei u. 11. Tel.: 06 (23) 430-335
Üzleti órák: hétfő-péntek 8-17 óra, szombat: 8-13 óra
2030 Érd, Erika u. 4. Tel.: 06 (23) 369-050
Üzleti órák: hétfő-péntek 8-17 óra, szombat: 8-13 óra

Jogilag még védtelen a budai panoráma

A jövő héten Budapesten tartják kongresszusukat a kelet-európai világörökség-városok

Aligha akad újságolvasó pesti polgár, aki ne tudná, hogy ha a Korzón álldogálva a budai oldal panorámájában gyönyörködik, akkor nem pusztán a Várhegyet és környékét látja, hanem egyúttal a világörökség egy darabját is. A Palotáról, a Várról és a környező épületekről szólva sűrűn emlegetjük a világörökséget, s a tény, hogy első kerületünk keletre néző fele annak része, az építésekbontások, karbantartások és felújítások körüli vitákban rendszerint pro és kontra érvként is szerepel. Ám azt aligha tudja bárki is Pesten, hogy mit jelent a gyakorlatban a világörökség részében élni, az ily módon megtisztelt városrészt nap mint nap használni. És ez nem véletlen: bár a Várhegy és környezetének panorámája 1987-ben került fel a világörökségi listára, a terület jogi helyzete ma sem tisztázott, kezelőinek a különböző jogszabályok közötti ellentmondásokkal kell megküzdeniük minden felmerülő kérdésben.

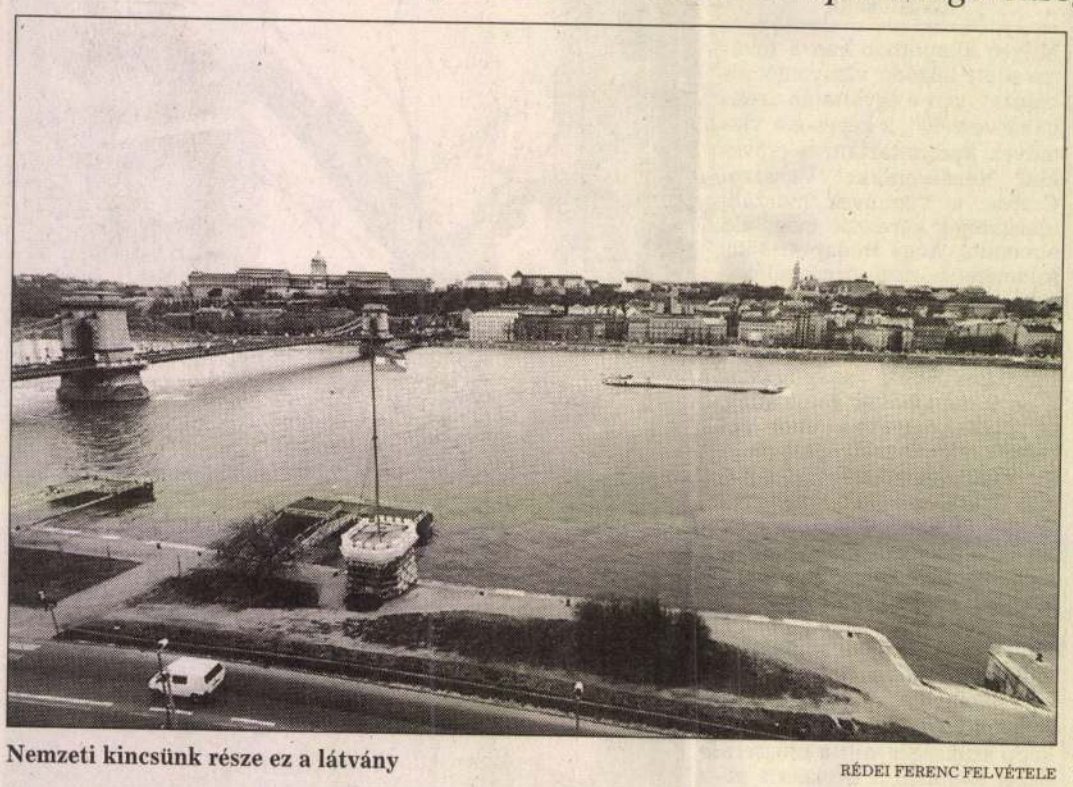

Nemzeti kincsünk része ez a látvány RÉDEI FERENC FELVÉTELE

A gondok gyökere az időzítésben is keresendő. 1985-ben ugyanis az UNESCO kulturális egyezményéhez való csatlakozással Magyarország automatikusan csatlakozott a világörökségről szóló megállapodáshoz is, ám ez csak a listára való felkerülés jogi alapját jelentette. Hátravolt még a gyakorlati teendők kidolgozása, tehát annak meghatározása, hogy ezentúl hogyan kezeljük, miként működtessük a listára felkerült területet.

A várfalakkal határolt budai Vár már évtizedek óta műemléki jelentőségű terület volt, 1989-ben pedig a világörökségbe tartozó teljes városrész megkapta ezt a címet. Ekkor tárgyalások kezdődtek – majd haltak el – arról, mi legyen a jövőben a főváros, a kerület, a műemlékvédelem és az illetékes tárca dolga a Várat és környékét illetően. Ebben a helyzetben aztán merőben új elemként jelent meg az 1990-es önkormányzati törvény vonatkozó passzusa, amely a főváros feladatául szabta a világörökség részének kezelését.

A verdikt tehát megszületett, csak éppen az a jogszabály nem készült el mindmáig, amelynek alapján ki lehetett volna dolgozni a működtetéssel, a karbantartással, s nem utolsósorban a finanszírozással kapcsolatos részleteket. A mostani helyzet ezért igencsak felemás: a világörökségről a főváros kötelessége gondoskodni, ám ehhez sem elegendő pénz, sem kidolgozott szabályrendszer nincs. Biztató ugyanakkor, hogy idén januárban az érdekek egyeztetésére létrejött az érintetteket – az illetékes önkormányzatokat, minisztériumokat, a természetvédelmi és a műemlékvédelmi hivatalt – összefogó munkacsoport, amely azóta folyamatosan dolgozik a jogszabály előkészítésén.

– Budapest a Világörökség városainak sorában is különleges helyet foglal el, hiszen nagyon ritka, hogy ne pusztán egy történelmi városmag, hanem a hozzá tartozó folyószakasz a hidakkal, tehát az egész látvány kerüljön fel a védendő értékek listájára. Éppen ezért érzem indokoltnak, hogy ezt a sajátos helyzetet különleges szabályokkal oldjuk meg – mondja *dr. Kiss Katalin*, a főváros települési értékvédelmi ügyosztályának vezetője, aki hangsúlyozza: alaposan meg kell vizsgálni a terület mai állapotát, funkcióját, lehetséges jövőbeli szerepét, s ehhez mérten kell kidolgozni a védelem és hasznosítás lehető legoptimálisabb formáját.

A világörökség városaira egyébként világszerte egyre több figyelem irányul – tájékoztat dr. Kiss Katalin. 1991-ben Quebecben találkozott először kilenc érintett város polgármestere, akik mind a napi gyakorlatban tapasztalták, hogy a hagyományos műemlékvédelem szabályai bizonyos esetekben megbéníthatják az élő, működő várost. Az érintett polgármesterek 1993-ra érték el, hogy az UNESCO-n belül külön szervezetet alakíthassanak, 1995-ben pedig bergeni tanácskozásukon kinyilvánították, hogy céljukat elsősorban a kommunikáció és a kapcsolattartás révén tudják elérni.

A világörökség-városok szervezetének kelet- és közép-európai tagjai – pontosabban az ide tartozó 22 város többsége – május 22. és 24. között tart konferenciát Budapesten. A szervezők azt remélik, hogy a tanácskozás talán a mi saját, immáron csaknem egy évtizedes világörökség-problémánkra is ráirányíthatja a figyelmet, s elősegítheti a szükséges jogszabályok mielőbbi megszületését.

N. K. J.

❑

Amikor a világ kulturális és természeti értékeivel foglalkozó szakemberek 1972-ben, az Abu-Simbel-i templom gátépítés miatti áthelyezése okozta „sokk" nyomán megalkották a világ kulturális és természeti örökségének védelmével foglalkozó egyezményt, az lebegett a szemük előtt, hogy jogi és pénzügyi háttér jöjjön létre az emberiség közös örökségéhez tartozó, de egy adott országon belül veszélybe került érték megmentése érdekében. Magyarország, bár a műemlékvédelem szakemberei kezdettől fogva szerették volna, csak az 1985-ben hazánkban megtartott Nemzetközi Kulturális Fórum alkalmából csatlakozott a szóban forgó UNESCO-egyezményhez. Magyarországról eddig két „kulturális tétel" került a listára: Budapest és Hollókő.

Az egyezmény alapján a listára jelölt, majd felvett védendő értékek vonatkozásában elsődleges az adott ország állami (kormányzati) felelősségvállalásának ténye. A listára való felterjesztés a tagállam és nem az érintett önkormányzat joga, s a felvétel után a védelem garanciáit is az államnak kell biztosítania. Természetesen mindez nem jelenti, nem jelentheti azt, hogy ne volna megfogalmazható a helyi önkormányzat (Budapest esetében a fővárosi) szerepe és saját felelősségi köre a világörökség-listán szereplő javak védelmében.

Abból kiindulva, hogy a világörökség része csak olyan érték lehet, amely az adott országon belül eleve nemzeti védelem alatt is áll, könnyen belátható, hogy ez a védelem tisztán jogilag, hatóságilag nem tér el az ország más védett emlékeitől. E tekintetben nem kivétel Budapestnek a világörökséghez tartozó része sem, amelynek körülhatárolt területe négyzetcentiméterre egybeesik a műemléki jelentőségű területként védett városrésszel.

A fővárosi önkormányzat törvényben megfogalmazott feladat- és hatáskörének része a világörökség részévé nyilvánított épületek, építmények és területek védelme. És ez így helyes, még akkor is, ha ebben a megfogalmazásban túl általános és ezért pontatlan. Mit is jelenthet az említett védelem ebben az összefüggésben? Az előzőkben leírtak alapján egyértelmű, hogy nem hatósági védelmet, hiszen az egyéb formában már a javaslattétel előtt (annak feltételeként) biztosított kellett hogy legyen. A hatóság védelméhez hasonló vagy akár még annál is nagyobb jelentőségű védelmi eszköz kellene hogy legyen az érintett önkormányzat, a főváros kezében: a rendezési terv, tervek.

A védett területegyüttes egészként való kezelése döntően fontos, ezért valóban indokolt, hogy Budapesten a világörökség területén a fővárosé legyen a rendezési tervvel kapcsolatos jogkör. Továbbá a védett terület közvetlen környezetével kapcsolatosan lehetnek és vannak is fővárosi feladatok. Ugyanígy a védelmet szolgáló rendezési tervben megfogalmazott szándékok megvalósításához szükséges finanszírozás terén: projektek megfogalmazásában, forrás, fedezet biztosításában, esetleg megfelelő menedzsment-szervezet működtetésében.

A főváros világörökségi védelem alatt álló területének „kezelésében" mielőbb szükséges, hogy a világossá tett és egymást kiegészítő védelmi szerepkört az érdekeltek a maguk vonalán érvényesítsék, együtt hordozva az értékvédelem közös felelősségét, együtt megoldva az ebből következő feladatokat.

Budapest számára a világörökség-városok nemzetközi szervezetének tagjaként adott annak a lehetősége, hogy a feladatok megoldásánál meríthessen más világörökség-városok tapasztalataiból is.

Dr. Fejérdy Tamás
az Országos Műemlékvédelmi Hivatal elnöke

Egyelőre fizetni kell a Budapest névért

Lehetséges, hogy ezután mégsem kell fizetni a Budapest név használatáért, és tulajdonképpen eddig sem kellett volna. Mint ismeretes, a Fővárosi Közgyűlés közel két évvel ezelőtt rendeletet alkotott a Budapest, Pest-Buda, Buda, Pest stb. nevek, valamint az efféle jelzők, cégnevek részeként történő használatáról, hirdetésekben, táblákon való feltüntetéséről. A rendelettel a korábbi engedélykérések elbírálásának esetlegességét kívánták szabályos mederbe terelni.

A rendelet értelmében mindazoknak a jogi személyeknek, gazdasági, társadalmi és tudományos szervezeteknek kérelmet kell benyújtaniuk a fővárosi önkormányzathoz, amelyek fővárosunk nevét cégük elnevezésében szerepeltetni szándékoznak. A szabályszegőket pedig akár tízezer forintos bírsággal is sújthatják. A rendelet célja a közigazgatási nevek tekintélyének helyreállítása volt.

Eddig senki sem vitatta az önkormányzat névhasználat-engedélyezési jogát, ám egy ügyvéd az idén a Budapesti Közigazgatási Hivatalnál is rákérdezett az ügyre. A hivatal illetékes osztálya az alábbi tájékoztatást adta neki: „A Budapest elnevezés nem önkormányzati jelkép, hanem közigazgatási helynév, így felvétele, használatának szabályozása önkormányzati törvényen, rendelkezésen nem alapulhat. A fővárosi önkormányzat által önkormányzati hatósági ügyként kezelt névhasználati ügyben benyújtott kérelem megítélésem szerint sem tekinthető államigazgatási hatósági eljárásnak."

A válaszból egyúttal az is következik, hogy a kérelemre államigazgatási eljárási illeték nem róható ki. Mint az a levélből kiderül, a Pénzügyminisztérium illetékese is a fentihez hasonlóan vélekedett az illetékfizetésről. Az illeték összege nyolcszáz forint, a rendelet kihirdetése óta eddig talán kétszáz kérelmező akadt, így az önkormányzat ebből származó bevétele aligha lehet több 160 ezer forintnál.

A fővárosi önkormányzatot kissé meglepte a dolog, mivel a rendelet ellen a közigazgatási hivatal sem a megalkotásakor, sem később nem emelt kifogást.

– A rendelet valóban nem alapulhat az önkormányzati törvény 10. szakaszán, mint ahogy ezt a hivatal levelében jelezte. Ez csupán elírás volt – tájékoztatott *dr. Kronovits Mária*, a fővárosi önkormányzat helyettes ügyosztályvezetője. – A közgyűlés valójában a 16. szakasz alapján alkotta meg rendeletét. De ennek ellenére is fenntartjuk álláspontunkat, hogy a névhasználat engedélyezése önkormányzati hatósági ügy, s így illetékköteles. A végleges válasz előtt azonban szeretnénk kikérni a közigazgatási hivatal törvényességi ellenőrzési főosztályának véleményét is.

Sz. A. A.

Ünnepel a nyereményóvoda

MUNKATÁRSUNKTÓL

Éppen huszonöt éve vettek birtokba a gyerekek a XI. kerületben egy nyereményóvodát. Bizonyára sokan emlékeznek még a Fekete, fehér, igen, nem című emlékezetes televíziós vetélkedőre.

A viadal során a részt vevő budapesti kerületek csapatainak a városrészek történetéből feltett kérdésekre kellett válaszolniuk, a verseny eredményeként pedig nemcsak a helytörténeti kutatások, illetve az ilyen jellegű munkák kiadása gyorsult fel, hanem felépült a vetélkedő főnyereménye is, a Fekete-fehér óvoda a Bogdánffy úton.

Az óvoda – elsősorban az ott folyó nevelési módszereknek és nagy parkjának köszönhetően – ma is roppant népszerű. A száz gyerekre méretezett intézmény mindig teljes kihasználtsággal működött, s az intézmény régóta részt vesz az óvónőképzésben is.

ÜDVÖZÖLJÜK A VILÁG LEGMAGASABB SZÁLLÓJÁBAN

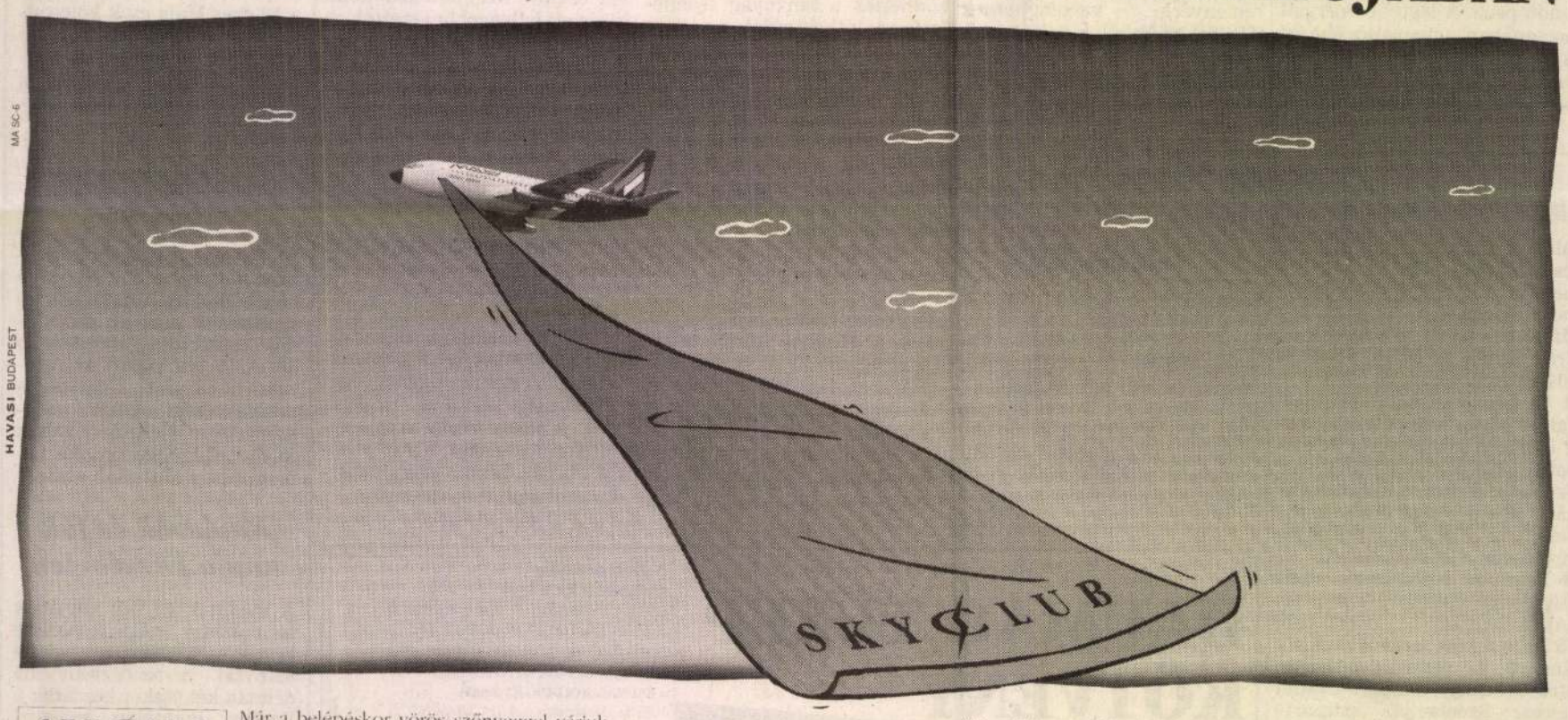

MA SC-6

HAVASI BUDAPEST

SKY CLUB Már a belépéskor vörös szőnyeggel várjuk. A formaságok gyors és rugalmas elintézése után Ön máris kényelmesen hátradőlhet, hogy a magasból csodálja meg a panorámát. Vagy csak egyszerűen élvezze a különleges kiszolgálást, a gazdag étel- és italkínálatot, amellyel fogadjuk. Apró figyelmességek egész sorával igyekszünk emlékezetessé tenni a nálunk töltött időt. Mindezt hol? Természetesen a Malév Sky Club business osztályán, ahol Ön ugyanolyan kellemesen pihenhet vagy éppen dolgozhat, mint a legjobb szállodákban.
A kilátás pedig igazán páratlan.

MALÉV Hungarian Airlines

Szállunk rendelkezésére

Járatainkról további információ a 267-4333-as telefonszámon, valamint budapesti és vidéki jegyirodáinkban, illetve a Malév Partner-irodákban kapható.

Fejérdy Tamás

A székesfehérvári belváros műemléki rekonstrukciójának kérdéseiről rendezett konferenciát tegnap az István király Múzeum, a Magyar Történeti Társulat és az Építőipari Tudom. Egyesület. — A városrekonstrukció jelenkori feladatairá tért rá Fejérdy Tamás (Orsz. Műemléki Felügyelőség) a rehabilitációs folyamata fázisainak ismertetésével.

(ász): Alba Regia napok.
Fejérmegyei Hírlap, 1984. máj. 22. 5. old.

Fejéregyházi kastély

Segesvár mellett

Kővári Erdélyország.

231, 232. l.

11780.

lva s talapzatra helyezett tojás-
ízolva. Jobb kezét asztalon s bal-
lt koronát, pánczélt és kardot
kapu látszik. Felirata a kép

CUNDUS
ARIÆ.
i: 14·8 cm.

14
~~[illegible]~~ 171

Ka 3.

A VASÁRNAPI HÍREK MEGKÉRDEZTE

Mi a műemlékvédelem feladata?

Az intézményes hazai műemlékvédelem 125 éves. Dr. Fejérdy Tamás építészt, műemlékvédelmi szakmérnököt, az OMVH elnöki tanácsadóját a VH arról kérdezte, mennyi is jut ma a hazai műemlékvédelemre.

– A központi költségvetésből 1,5 milliárd forint, de a programszerűen támogatott felújításokkal is számolva, összesen 2 milliárdnyi. Egyházi épületemlékekre külön pénzek is jutnak. Végül az eredeti 1,5 milliárd forintnak a kétszerese, 3 milliárd az, amit egy évben felhasználhatunk. Központi célpénzekből, a saját és a művelődési tárca alapjaiból, helyi forintokból, az idegenforgalmi és újabban a környezetvédelmi alap támogatásából és itt-ott a PHARE-programból számíthatunk olyan összegekre, amelyekből az érték- és állapotmentés megvalósítható.

– Műemlékes körökben az a nézet járja, hogy egy régi épületet úgy lehet igazán megvédeni, ha használják.

– Így igaz. Például kegyeleti szempontból nem méltó ma a bonyhádi zsinagóga bútorraktárként való alkalmazása. A tihanyi apátságot nemrég visszakapták a bencés szerzetesek: az eredeti funkció újraélesztése a legjobb megoldás. Ugyanakkor továbbra is lesz ott majd múzeum, tárlat.

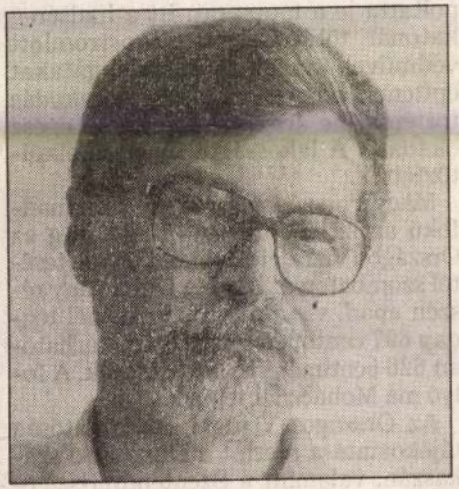

Fejérdy Tamás

– Szakbarbársággal is megvádolják olykor a műemlékvédőket, hogy ha végre valami elkészül, akkor szinte kinézik belőle a használót...

– A zsámbéki templomrom szabadtéri színházként működtetése kapcsán szoktak bennünket vaskalaposnak minősíteni. De egy Árpád-kori rom restaurálása után nem szabadna színházi fényszórókat a falakra szerelni.

– A műemlékvédelem 125. évfordulójára született meg az új műemlékvédelmi törvény, amely sok vitát váltott ki.

– A január 1-jén életbe lépő törvénynek a legfőbb előnye, hogy végre megszületett. Világos szereposztást teremt, hatásköri átfedések nélkül. Talán leglényegesebb pontja, hogy megalapozza az elővédelem lehetőségét: addig, amíg eldől, hogy valamit műemlékké nyilvánítanak vagy sem, az elővédelem segítségével meg lehet őrizni az állagot. Az új törvény szerint a műemlékvédelmi bírság akár 200 millió forintra is rúghat, s visszaforgatandó lesz.

– Idén melyek a hazai műemlékvédelem legnagyobb munkái?

– Most is a melyik ujjamat harapjam? kérdés alapján jelöltettek ki a feladatok. Pécsett a belvárosi műemlékegyüttes feltárása folytatódik – a dóm kőtárától a sírkamrákig, a középkori egyetemig, amelyről a szakemberek állítják, hogy nagyságában, szellemiségében azonos lehetett a korabeli francia egyetemekkel. Folytatódik a fertődi Eszterházy-kastély és a nagyobb kastélyparkok rehabilitációja, és sor kerül a bajnai Sándor-Metternich-palota feltárására, Visegrádon pedig továbbléphetünk a fellegvár-alsóvár-palota kutatásában.

Gündisch Mónika

rosult gyerekek
ar családoknál

Az időjárás szeszélyei miatt azonban Lengyelország még mindig nem lélegezhet fel teljesen. Szombatra virradóra ugyanis az ország nagy részén, köztük a Kárpátokban, a Szudétákban és Sziléziában intenzív esőzések kezdődtek. A meteorológusok szerint a nagy folyók már nem kapnak annyi utánpótlást, hogy újabb árvíztől kelljen tartani, ám több kisebb folyó is kiléphet medréből, s újabb településeket önthet el.

Az Odera német oldalán szombat reggelre némileg enyhült az árvízveszély, újabb gátszakadás nem történt. A napok óta puhuló gátak azonban egyre nehezebben tudnak ellenállni a még mindig emelkedő víztömeg nyomásának. Frankfurttól délre, Aurith falunál a gáton szakított rést mostanra 800 méteresre tágította az árhullám, és elöntötte a falut, amelynek házai helyenként tetejükig víz alá kerültek. A lakosságot itt és más veszélyeztetett területeken már előzőleg biztonságosabb helyre költöztették, az Odera mentén összesen vagy nyolcezer embert.

A legnyugtalanítóbb most a helyzet a Frankfurttól északra elterülő Oderbruch térségében. Ez az 55 km hosszú és 15 km széles terület jóval a normális vízszint alatti mélyföld, ahol 250 éve II. Frigyes porosz király csapoltatta le a mocsarat. Itt a hadsereg katonái több helyen az ostromlott védművek mögötti tartalékgátakat építenek, hogy ha valahol gátszakadás történik, ne árassza el a víz az egész „kádat". A lakosságot innen is elköltöztették.

Magyarországon sehol sincs harmadfokú árvízi készültség – tudta meg az Országos Vízrajzi Szolgálat ügyeletesétől szombaton az MTI. A Duna nagy részén apad, vízszintje Budapestnél tegnap 697 centiméter volt, mára várhatóan 626 centiméterre mérséklődik. A folyó ma Mohácsnál tetőzik.

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság tájékoztatása szerint a Duna alsó szakaszán, valamint a Szentendrei-szigeten, Suránynál másodfokú a készültség. Ugyancsak állandó a készenléti szolgálat a Paks alatti szakaszon, Domborinál.

A belvíz eddig csaknem 3200 hektárnyi földet öntött el. Ezek többsége az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság területén, illetve a szigetközi térségben fekszik, ahol összesen nyolc védelmi szakaszon rendeltek el másodfokú készültséget. A víz 859 hektárnyi vetést, 150 hektárnyi szántót és több mint 1300 hektár legelőt árasztott el.

(Az évszázad árvízéről szóló összeállításunk a 7. oldalon)

zója eltűnt a II. világháborúban. Ezt *Lezsák Sándor*, az MDF elnöke közölte szombaton. A szolgáltatást határon belül és kívül bárki igénybe veheti ellenszolgáltatás nélkül. A keresőszolgálat irodája az MDF Bem téri székházában működik, ahova hetente kétszer fordulhatnak személyesen az érdeklődők. A szolgáltatás a 214-2072-es telefonszámon s levélben is igénybe vehető.

Drogfölmérés Pakson

A „Jövő drogok nélkül" Alapítvány 13–17 évesek között végeztetett felmérést Paks önkormányzatának megbízásából a dohányzásról, az alkohol- és kábítószer-fogyasztásról. A megkérdezett 320 fiatal 62 százaléka már cigarettázott, először 13-14 éves korában. Ugyanekkor fogyasztottak először alkoholtartalmú italt is: harmadrészük került „legalább egyszer" ittas állapotba. Több mint 55 százalékuk szokott égetett szeszt inni, főképpen a lányok.

A megkérdezettek 12,7 százaléka gondolt már a drog kipróbálására, 14,8 százalékuk ezt már meg is tette. A legtöbben marihuánát használnak, majd a hasis, illetve a csavarlazító, a hígító, a Speed és különböző gyógyszerek következnek. Az alapítvány szakértői a felmérésből arra a következtetésre jutottak, hogy Pakson és környékén több kábítószer fogy, mint az ország más városaiban, ezért most a hatékony megelőzésre dolgoznak ki helyi programot.

nácsadóik irányításával tovább folyt. Változatlan büszkeséggel hirdették szocialista gazdaságunk eredményességét, eltekintve attól, azoknak vagy örököseiknek kezébe adtuk, akik és akiknek a pártja tönkretette az országot az első szakaszban, válságba sodorta a második szakaszban, és mindezekre a koronát most rakja fel a jelenlegi, az ilyen, uramisten!), félő, hogy még szörnyű dolgok kerülnek napvilágra.

Legalább ennyire kártékony és ártalmas az ország vagyonának meggondolatlan *külföldi kiárusítá-*

soknak, az or
nincs semmi
akkor tudomá
sújtó hátrányo
nie. Mindezek
sérli óriási sike

A szerző akadémikus, egyetemi tanár (JATE)

A kritika méltóságának védelmében

A zsámbéki Romról

A zsámbéki Rom nagyon értékes műemlékünk. A tatárjárás előtt épült, késő román–kora gót stílusban. A tizennyolcadik században egy földrengés miatt kezdett omlani. Azóta nincsen gazdája. Az egyház cserbenhagyta, és mindig olyan tulajdonosa, felelőse volt, aki/amely nem törődött vele.

Jelenleg a *Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztériumhoz* tartozik. A minisztériumnak nagyon sok gondja és baja van a Velencei-tótól Bős–Nagymarosig. A zsámbéki Rom romlása nem okoz nagy bajokat. Nem terjeszt betegségeket, nem befolyásolja a termelést, csak esztétikai és történelmi veszteség.

Az *Országos Műemlékvédelmi Hivatal* mint főhatóság feladatkörébe tartozna a Rom védelme. Ehelyett különféle kiegészítéseket készít a Romra. A sok vita során, ami erről a munkálatról folyt, jó darabig a Velencei Chartára hivatkozott. Amióta intelmeinek a Romon folyó munkák ellentmondanak, azóta nem hivatkozik a Velencei Chartára.

Egyik tétel – aminek ellentmond a sajnos már elvégzett munkarész – kimondja, hogy *„tilos hipotézist építeni"*. Megépült egy csigalépcsőház, a földben a régészek által talált, kör alakú építésnyom alapján. Kiegészítették a főhajó viszonylag megmaradt egyik falát belső megerősítéssel, de ennek a munkának elvégzése után a fal ablakok feletti részét sormintával díszítették. A mérműves ablakok felső, lezáró mintájára világos műkőből, szeszélyesen elszórt mintákat helyeztek el a párkány nélküli fal tetején.

A másik tétel, aminek a munkálatok ellentmondanak, az az elv, hogy *meg kell különböztetni az új részt az eredetitől*. Támfalakkal erősítették meg a főhajó falát, formátlan kövekből betonnal, de ezeknek a támfalaknak függőleges síkú pillérrészeit téglából építették. Most úgy tűnik, hogy csak a téglából rakott rész az új.

Nem megyek bele a részletek kritikájába, tegye ezt meg szakember, hiszen az a baj ezzel a munkával, hogy nem szakszerű, magamról meg tudom, hogy nem vagyok szakember.

Azért írom ezeket a sorokat, mert féltem a Romot, amit kezdenek elborítani az új, rossz részek. És félek – joggal –, hogy most a homlokzatra, a viszonylag ép, gyönyörű homlokzatra kerül sor.

Hiszen mostanra állítólag a megerősítés elkészült, és végképp arra kellene hogy sor kerüljön, hogy az eredeti részek, faragott kövek valami védelmet kapjanak. Ilyen jellegű munkáról eddig csak szó volt, tehát az sem volt.

A Műemlékvédelmi Hivatalhoz kellene fordulnom, de hogyan folyamodjam hozzá ellene? Beszélgetés, vita volt már. Tényleg mindig szóba álltak velem. Csak éppen ezek a viták, beszélgetések a világon semmi eredményt nem hoztak. A Magyar Művészeti Akadémia meghívta 1994 előtt az akkori környezetvédelmi és területfejlesztési minisztert, *Gyurkó* minisztert urat, akinek statikus-építész a végzettsége. A vita lefolyt a jelenlétében, és ő örült, hogy ilyen nyíltan elhangzanak a vélemények, ilyen szép cél érdekében. De ennek a vitának nem a vita volt a célja.

A Műemlékvédelmi Hivatal az Akadémia meghívására Zsámbékra is kijött, és *Sedlmayer* János, a helyreállítási munkák tervező építésze kijelentette, hogy jelentősebb kiegészítések már nincsenek tervezve.

A mérműves sorminta azóta készült, holott arról volt szó, hogy a megerősítés után a Möller-féle téglaburkolás kerül vissza.

Egyszer a zsámbéki polgármester meghívására egy gyűlésre eljött pár képviselője a Műemlékvédelmi Hivatalnak. A községben is sok kritika éri a helyreállítási munkákat.

Fejérdy úr beszélt a meghívottak és képviselők előtt, és elmagyarázta a munkálatok értelmét és szükségességét. Hivatkozott arra, hogy tizenöt statikus véleményét is kikérték. Nem tért ki arra, hogy mi volt a statikusok véleménye. Reagálni nem lehetett beszámolójára, mert el kellett mennie.

Ezután a gyűlés áttért más témára.

A Műemlékvédelmi Hivatal a Művészeti Akadémia építészmérnökei előtt beismerte, hogy a helyreállítási munkák túlzottak.

A helyreállítási munkákat, terveket a Műemlékvédelmi Hivatal a budai Várban lévő székházában pár évvel ezelőtt bemutatta, innen lehet tudni, hogy azok szerint a tervek szerint folyik a költséges munka.

Hogy ezek a tervek eltúlzottak, ezután a kiállítás után mondta a Műemlékvédelmi Hivatal.

Az ICOMOS a zsámbéki Romot nem vette fel a világörökség listájára a rajta folyó munkálatok miatt. Ezt a zsámbéki polgármesterrel közölték.

A történet tehát hiábavaló viták története, és közben sorra megvalósulnak az eltúlzott tervek.

A kritika méltóságának a nevében írok, hogy tessék meghallgatni a szakszerű ellenvéleményeket, és az ezek után létrejött megegyezéshez tartania magát a Műemlékvédelmi Hivatalnak, amelytől kérem, válaszoljon – ha lehet – a nyilvánosság előtt.

Melocco Miklós

Magyar Nemzet 1997 V. 10

Schiller Zsuzsa felvétele

tékosságot szenvedett, a diszkó ki-ivegei betörtek.

smeretlen tettes 1997. január 1-én 1 perckor vállról indítható RBR–64 ú M–80-as páncéltörő rakétát lőtt a apest III. kerület, Szépvölgyi út 21. n alatt működő Uffizi Kft. tulajdoná- üzemelő Secret Night Club épületé- emeleti szintjére. Az épületben a b dolgozóinak zártkörű rendezvénye t, ahol 15-en vettek részt. Személyi ülés nem történt, az okozott kár 500 r forint.

Nyomozást rendeltek el **ismeretlen tes** ellen közveszélyokozás bűntettén, aki 1997. január 4-én 5.00-kor Mátélkán *K.* János lakására úgynevezett lotov-koktélos flakont dobott, és ezzel et okozott. Személyi sérülés nem tört, a kár ötezer forint.

Ismeretlen tettes 1997. január 10-én óra 30 körüli időben a Budapest VII. rület, Bajza utca 2. szám alatti videoté-ba Molotov-koktélos palackot dobott. keletkező tűzben az üzlet berendezése ljesen kiégett. Személyi sérülés nem rtént a keletkezett kár meghaladja a tmillió forintot.

Rongálás bűntettének alapos gyanúja iatt indult eljárás **ismeretlen tettes** el-n, aki 1997. január 11-én 6 óra 15-kor lolotov-koktélos palackot dobott a Bu-apest V. kerület, Vámház körút 2. szám atti For Sale Pubba. A tűz 500 ezer fo-ntos kárt okozott, személyi sérülés nem rtént.

1997. január 17-én 0 óra 30 körüli időben M–75 típusú jugoszláv kézigrána-ot dobtak *K. N.* Ferenc építési vállalkozó Budapest II. kerület, Irányi Dániel utca 1. zám alatti lakóépületére. A gránát az gyik udvari fenyőfában megakadt, és isszaesett az utcára. Személyi sérülés em történt, az okozott kár tízezer forint. A nyomozás eredményes volt, **D. Pétert** lfogták.

Budapesten a IX. kerület, Soroksári út 21. szám alatti sörbárban értékesítési célból **V. László** átadott egy Elin típusú hajszárítót *K.* Ferencnek 1997. január 26-án, aki kipróbálta a készüléket, ami ennek során felrobbant. K. Ferenc három ujjper-mélyi sérülés nem történt, az anyagi kár meghaladja az egymillió forintot.

Ismeretlen tettes 1997. január 29-én 23 óra körüli időben M–75 típusú jugoszláv kézigránátot dobott a Budapest XIV. kerület, Erzsébet királyné útja 109. szám alatti Levix Autókereskedő Bt. telephelyére. A detonáció öt személygépkocsit megrongált. Személyi sérülés nem történt az okozott kár egymillió forint.

Ismeretlen tettes 1997. január 30-án 19 óra 30-kor a Budapest VIII. kerület, Rákóczi út 7. szám alatti Martens cipőboltba akart bedobni egy Molotov-koktélos palackot, de a Volks Bank biztonsági őre a tettest megzavarta, és így cselekménye meghiúsult. Személyi sérülés nem történt, az anyagi kár minimális.

Ismeretlen tettes 1997. január 30-án szigetelőanyaggal biztosított M–52 típusú jugoszláv kézigránátot helyezett el a Budapest XIV. kerület, Ajtósi Dürer sor 1. szám alatt lévő Ven Hua Kft. tulajdonában lévő Kínai nagy fal étterem WC-jében. A gránátot a tulajdonos 52 éves felesége és 22 éves lánya akarta eltávolítani, eközben az felrobbant, a két kínai állampolgár életét vesztette. A keletkezett anyagi kár 500 ezer forint.

Ismeretlen tettes *C.* Károly Nagykovácsi, Kolozsvár úti lakására két Molotov-koktélos flakont dobott. Személyi sérülés nem történt. A keletkezett tűzben a lakás berendezési tárgyai égtek meg. Az okozott kár 15 ezer forint.

Nyomozást rendeltek el **ismeretlen tettes** ellen, aki 1997. február 3-án 5 óra 25 perckor betörte a Budapest VI. kerület, Andrássy út 112. szám alatt Made Inn vendéglő ablakát, majd Molotov-koktélos palackot dobott az étterembe. Személyi sérülés nem történt, a keletkezett tűzben a berendezési tárgyak kiégtek. Az okozott kár tízmillió forint.

Ismeretlen tettes 1997. február 3-án 22 óra 15-kor a Budapest XI. kerület, Budaörsi út 146/A azám alatti Autó Super nevű kereskedésbe bedobott négy darab M 42/28-as kézigránátot, amelyből csak egy robbant föl. A detonáció személyi sérülést nem okozott, de több gépkocsit megrongált. Az okozott kár egymillió forint.

Nyomozást rendeltek el rongálás bűntettében **ismeretlen tettes** ellen, aki 1997. február 9-én 1 óra 20-kor a Budapest XIV. kerület, Rákosfalva park 1. szám alatti MSZP-iroda bejárati ajtajára házi

Ismeretlen tettes 1997. március 16-án 19 óra körüli időben két Molotov-koktélos flakont dobott a Budapest III. kerület, Ország utcában az Express Iroda telephelyére, amit az Opel Gombos Kft. bérelt. Személyi sérülés nem történt, harminc négyzetméternyi bozótos leégett.

Nyomozást rendeltek el **ismeretlen tettes** ellen, aki 1997. április 1-jén 4 óra 20-kor a Budapest VII. kerület, Király utca 65. szám alatti Krein Kft által bérelt Halló bár bejárata elé egy M–52 típusú jugoszláv kézigránátot dobott, ami a bejárati ajtót megrongálta. Személyi sérülés nem történt, az anyagi kár 300 ezer forint.

Ismeretlen tettes még 1997. április hónapban Nagyatádon egy ruharaktár ajtaja mellé egy ötliteres üvegben gyúlékony folyadékba egy darab M–75 típusú jugoszláv kézigránátot tett, kibiztosított állapotban. A raktár dolgozói minderről április 21-én 16 óra 22-kor értesítették a rendőrséget. A tűzszerészszolgálat a robbanószerkezetet hatástalanította, így személyi sérülés nem történt, és anyagi kár sem keletkezett.

Nyomozás indult **ismeretlen tettes** ellen, aki 1997. április 27-én Balatonfüreden 2 óra 17-kor a Flamingó bár és diszkó udvarába, a fővárosi tulajdonos kocsijára egy M–52/69 típusú jugoszláv gyártmányú kézigránátot dobott. A detonáció következtében személyi sérülés nem történt, az anyagi kár meghaladja a 400 ezer forintot.

Ismeretlen tettes 1997. május 5-én Szentendrén, az Ady Endre út egyik házának udvarán robbanószerkezetet szerelt az 51 éves helyi vállalkozó Z. Gyula Range Rover terepjáró alvázára, majd amikor az áldozat 11 óra után pár perccel gépkocsijába beült, egy távirányítóval a szerkezetet felrobbantotta. A vállalkozó szerencséjére csak az egyik robbanótöltetet sikerült a merénylőnek aktivizálni, így Z. Gyulát súlyos, de nem életveszélyes állapotban szállították kórházba. A keletkezett anyagi kár meghaladja az egymillió forintot.

Kovács Zoltán Tamás

érényletek 1996–97-ben

mbasokkoló

zázezer forintot. Az elkövetőről fantomép készült.

Ismeretlen tettes 1996. december 4-n, 19 óra 4 perckor Budapesten a VII. erületi Rákóczi út 8/B számú ház előtti m szeméttárolóba poroltó készülékből ázilag gyártott csöves lőporral töltött sőbombát helyezett el, amelyet kvarcravezérléssel robbantott föl. Személyi rülés nem történt, az okozott kár 15 er forint körüli.

Miskolc-Tapolcán, a Juno Szálló szkójához vitt robbanóanyagot 1996. ecember 21-én 19 óra tájban **Sz. János** iskolci lakos. Az ipari robbanóanyag a ezében felrobbant. A férfi maradandó ce a detonáció során leszakadt. A hajszárítóban csőbomba volt, anyagi kár nem keletkezett.

Ismeretlen tettes 1997. január 27-én a hajnali órákban a Budapest XVIII. kerület, Baross utca 12. szám alatti Senator pókerklub bejárata előtt élesített M 42/48 magyar gyártmányú kézigránátot helyezett el, amely műszaki ok miatt nem robbant föl.

Ismeretlen tettes 1997. január 27-én 4 óra 30-kor M–75 típusú jugoszláv kézigránátot dobott a Budapest XV. kerület, Szentmihályi út 90. szám alatti Color autókereskedésbe. A robbanás következtében öt gépkocsi megrongálódott. Szerencsére személyi sérülés nem történt. Az okozott kár 50 ezer forint.

készítésű csőbombát szerelt, és azt mechanikus óra segítségével beindította.

Ismeretlen tettes 1997. február 12-én 22 óra 45-kor Molotov-koktélos palackot dobott *M.* Miklós fegyverneki lakos vendéglőjére. A tüzet a tulajdonos eloltotta. Személyi sérülés nem történt, a keletkezett kár meghaladja a százezer forintot.

Ismeretlen tettes 1997. február 28-án 19 óra 40-kor a Budapest XVIII. kerület, Sallai utca egyik lakásának ablakán Molotov-koktélos palackot dobott az épületbe. A tűz személyi sérülést nem okozott. A lakásban Cao *H.* kínai állampolgár és családja lakott. A kár 30 ezer forint.

behunyó politikusok és szakta- ... mutka irányítását '94-ben ugyan- szerűnkkel (micsoda jogrendszer azonban – ilv

A felvirágoztatás (vagy tönkretétel)

Az ország mint kísé

Walesa elnök legutóbbi magyarországi látogatása során említette: a rendszerváltozás után a kommunista utódpártok sikeres szereplésében nagyrészt közrejátszott, hogy alig beszéltünk, beszélünk a bukott szovjet típusú szocialista rendszerről, máig ható intézkedéseiről. Hazánk jelenlegi gazdasági gondjai pedig – és ezt már én teszem hozzá – túlnyomórészt a múltban gyökereznek, és talán nem érdektelen erre és ennek a következményeire rámutatni. Ez már azért is szükségesnek látszik, mert *Horn* Gyula miniszterelnök legutóbbi, szombat esti pulóveres, „politikamentes" tévéinterjújában kijelentette, ha '94-ben nem ez a kormány kerül hatalomra, akkor már később nem maradt volna mit kormányozni.

A második világháború után, más európai országokhoz hasonlóan, hazánk is nyomorúságos körülmények közé került. A háború okozta lelki, szellemi katasztrófához, a családok gyászához hozzájárult az ország kifosztása, a főváros lerombolása. Az emberi élni akarás azonban néhány év alatt eltüntette a romokat, és megteremtette a feltételeket a békés élethez, hazánk újjépítéséhez. Fejlődésünkbe azonban drámaian beleszólt egy nagyhatalom. A hosszú évekre berendezkedő idegenek megszállásának hátrányait tetézte az új társadalmi rendszer létrehozásának kísérlete is. Bimbózó szocialista büszkeségünk és öntudatunk azonban nem engedte meg, hogy az ország újjépítéséhez elfogadjuk a Marshall-segélyt. Ehelyett inkább a magántulajdon elrablásával, a termelőerők államosításával, a családok kifosztásával raktuk le a szocializmus alapköveit. *Ez volt az ország tönkretételének (felvirágoztatásának?) első szakasza.*

A szellemi, gazdasági terror végül az '56-os forradalomhoz vezetett, amelyet a legfelsőbb szinten az állampárt másik elitje „konszolidált", változatlanul támaszkodva a bennünket vazallusnak tekintett nagyhatalom erőszakszervezetére.

A szocializmus építése, más szavakkal: gazdaságunk végzetes lemaradása, a primitív, szűklátókörű, a világ fejlődése előtt szemüket hogy „korszerű" termékeink legnagyobb részét a csatlós országokkal cserélgettük, és ezeket – a mellettünk gyorsvonati sebességgel elhúzó és általunk pusztulásra ítélt társadalmi rendszerű országoknak – csak értéken alul tudtuk eladni.

Amikor azután a nemzetközi válságok a vasfüggönyön keresztül hazánkba is „begyűrűztek", és a „családon" belüli cserebere is csődbe jutott, *ráléptünk gazdaságunk „felvirágoztatásának" második lépcsőfokára:* igénybe vettük a tőkés társadalom pénzügyi segítségét. Hogy mit csináltak vezetőink a felvett több tízmilliárd dollárral, az a mai napig rejtély. Amit nem csináltak, azt tudjuk, nem vagy alig észrevehetően korszerűsítették iparunkat, nem vagy alig fejlesztették az ország infrastruktúráját, kevés támogatást adtak a jövő szakembereit képző egyetemeknek, és sorolhatnám a végtelenségig. Bizonyára a kölcsönökből fedezték a hadsereg korszerűsítését, a szocialista ipar veszteségeit, a Bős–Nagymaros vízlépcső létrehozását, majd lebontását, építették az ideológiai iskolák és pártházak tömkelegeit. Minden bizonnyal nem jelentéktelen részét fordították az „eszme" nemzetközi erősítésére, a munkásmozgalmak (micsoda hazugság rejlett ebben a szóban!) nemzetközi támogatására. A kölcsönök azonban nem akadályozták meg, hogy az úgynevezett szocialista rendszer – „sikerének csúcsán" – a világmegváltó ideológiát, eszmeiségét naponta hirdető profétáival, az országot politikai, gazdasági csődbe juttató vezetőivel együtt meg ne bukjon.

Így eljutottunk hazánk gazdasági, társadalmi „felvirágoztatásának" harmadik periódusához. Az elmúlt évtizedek rossz gazdaságpolitikájának termését a rendszerváltozás után, az új társadalmi berendezkedés megvalósításakor aratjuk le. Többnyetes, hogy a harmadik periódusban. A helyzettel kapcsolatos gondolataimat három kérdés köré csoportosítom: 1. A privatizációval kapcsolatos korrupció. 2. Az ország vagyonának felelőtlen elherdálása. 3. A stratégiai iparág eladása külföldnek.

Elöljáróban kizárom azt a feltételezést, hogy a kormányzó pártok szándékosan, tudatosan akarták volna az ország helyzetét rontani, értékeinket a nemzetközi tőke kezébe juttatni: ezt képtelenségnek tartom. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a privatizációért felelős politikusok, tisztviselők egy része az ország vagyonának eladásakor hazája jelenlegi és távolabbi érdekeit tartotta volna szem előtt, hogy nem a kisebb vagy nagyobb csoportok érdekében dolgozott.

Nem túlzás azt állítani, hogy az elmúlt három év a korrupciónak Magyarországon soha nem látott példáját mutatta. Bár a hatalom mindent megtesz, hogy a lehető legkevesebb információ kerüljön napfényre, és megkísérli bizonyítani, hogy az eddig korrupciónak minősített akciók valójában nincsenek ellentmondásban jogtend-

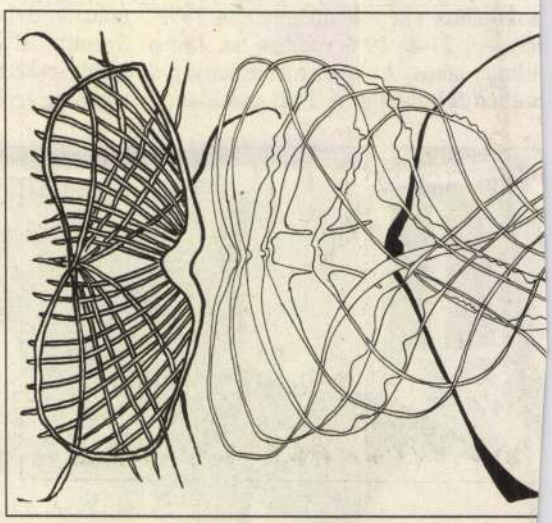

Varga G

sa. Mindenki tiszt
hogy a magánosít
hatékonyság érde
van, és azzal is, ho
kölcsönök törleszté
vatizációból befol
Ez azonban nem j
den áron történő
lentheti az ország
negyven évben lét
nek elkótyavetyélé
kényszer, az előir

óriási veszélyeket
óhatatlanul az ért
sokhoz vezet. Mi
het kötni akkor, a
lis vásárlók tiszt
adó terveivel, a
vel? Ha még a
üzleteket a külf
értők, értékelők
díjaival terheljü
kozzunk azon,
végeredményb
szegek jutnak
mindnyájunk
gondot jelent
záradékai, am
a jövőre nézv
geket, és am
telár száz s

Az ellenőrzést nem írja elő jogszabály

Biztonságos-e a panel?

A minap többtonnás betonelemek zuhantak le a Stadion Szálló homlokzatáról, s bár a hatalmas burkolóelemek nem okoztak sérülést, az esemény megkérdőjelezte a panelházak biztonságát.

– Indokolt lenne, de forrás hiányában egyelőre nincs napirenden a szerelt, illetve felfüggesztett homlokzatborítású épületek kataszterbe vétele – tájékoztatott *Sebestyén* Ágnes, a Gazdasági Minisztérium főtanácsosa.

A hazai panelházakat a hatvanas években kezdték építeni, szerkezeti állékonyságuk száz évre szól. Szó sincs tehát arról, hogy bármiféle, a Stadion Szállóhoz hasonló baleset bekövetkezzék az előre gyártott elemekből felhúzott lakótelepi otthonokban – hárítja el az aggodalmaskodásunkat Sebestyén Ágnes. Véleménye szerint a magyarországi panelházak felújítása egyébként nem biztonsági okok miatt vált esedékessé, hanem azért, mert ezeknek az épületeknek a gépészeti berendezései elavultak, hőszigetelésük rossz. Más kérdés, hogy a nyílászárók, ajtók, ablakok, a fűtési rendszer ellenőrzése során célszerű a szóban forgó épület csomópontjain is vizsgálatokat végezni, de ez nem az állékonysággal, inkább a felújítás teljeskörűségével van összefüggésben.

A panelházak biztonsági kontrollját egyébként jogszabály nem írja elő, így azt sem, hogy az ellenőrzés mire terjedjen ki és az kinek a feladata. A szóban forgó lakások egy részére a minisztérium állásfoglalást adott ki a biztonsági kérdéseinek [illegible] a vasalattól kezdve a gépészeti berendezések leírásáig minden fontos paraméter megtalálható. Más dolog, hogy bármiféle átalakítást megelőzően indokolt meggyőződni arról, hogy a belső falak esetleges mozgatása, eltávolítása biztonságtechnikai szempontból nem jár-e veszéllyel. Az alapítvány szakértőinek véleménye nélkül a felújítás kockázatos lehet.

A minisztérium illetékese fontosnak tartja, hogy a közös képviselők vezessék az úgynevezett épületnaplót, amelynek kitöltése nem igényel különösebb szakértelmet.

Dr. *Kovács* Béla, az Építésügyi és Minőség-ellenőrzési Innovációs Rt. tartószerkezeti és mélyépítési osztályának tudományos vezetője lapunk kérdésére válaszolva megerősítette, hogy a panelházak biztonságosak. A kutató az üggyel kapcsolatban utalt arra, hogy a hatvanas évek elején, amikor a bauxitbetonból épült házak biztonságával volt baj, a regisztrálás viszonylag egyszerűnek bizonyult, hiszen akkor az állami tulajdonú ingatlanok adatai rendelkezésre álltak. Most a staisztikai háttér hiányában a feladat nehezebb és főként költségesebb. Tekintve, hogy a Stadion Szállóhoz hasonló építészeti módszert számos fővárosi és vidéki iskolán, üdülőn, kórházon is alkalmazták, ezek összeírása nem halasztható sokáig. A hotel helyreállítása – a javítás módozatáról a napokban döntenek – hasznos lehet a felfüggesztett homlokzatborítású épületek biztonsági kérdéseinek [illegible]

Az új kormánykoalíció első [illegible]

A legtöbb tulajdonos nem bírja a helyreállítást finanszírozni

Védetté nyilvánított házak

A gondos karbantartás, a megfelelő használat, a műemlék látogathatóvá tétele és az átalakíthatóság korlátozása, a lebontás tilalma – ezek a legfontosabb korlátozások a műemléki épületek tulajdonosainak. A tulajdonjog tehát súlyos korlátozást szenved a műemléki törvény rendelkezései értelmében. A korábban miniszteri rendeleti szinten létező, és az érintettek által már akkor is vitatott mértékű kötelezettségeket az idén január elseje óta hatályban lévő műemlékvédelmi törvény mondja ki. Többen az Alkotmánybírósághoz szándékoznak fordulni az ügyben. Sérelmezik, hogy aki a kötelezettségeket nem teljesíti, végső esetben kényszer-helyreállítással számolhat. Értesüléseink szerint jelenleg négy ilyen ügy is folyamatban van, az utóbbi időben legnagyobb feltűnést keltő eset pedig Tolmácson a Szentiványi-kastéllyal történt. A tulajdonos eltűnt, a tető nélkül pusztuló kastélyra a műemlékvédelmi hatóságnak kellett tetőt rakatnia.

Mi a megoldás, ha a műemlék ingatlannal rendelkező polgár anyagi okokból nem tudja vagy nem hajlandó a szükséges helyreállítási munkákat elvégeztetni? Kérdéseinkkel *Fejérdy Tamást*, az Országos Műemlékvédelmi Hivatal elnöki tanácsadóját kerestük meg. A szakember szerint a legtöbb tulajdonos nem bírja, nem pedig nem akarja a helyreállítási munkákat elvégezni. Ezt tudomásul veszi a hatóság is, amely [illegible] terheli. Ennek legkézenfekvőbb megoldása a jelzálog bejegyzése. Az 1997. évi ötvennégyes törvény rendelkezései különösen kellemetlenek azoknak, akiknek a tulajdonát újonnan nyilvánítják műemlékké, hiszen az ingatlan vásárlásakor még nem számolhatott a kötelezettségekkel.

A műemlékvédelmi törvény szerint fokozott védelemben kell részesíteni, ezért állami tulajdonban kell tartani ezt a VIII. kerületi épületet SCHILLER ZSUZSA FELVÉTELE

[illegible] dig a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium vezetőjének, az új kormányzati struktúrának megfelelően a jövőben a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztérium birtokosának. Az eljárás során a tulajdonosnak akkor sincs vétójoga, [illegible] elvű és a konzervatív értékeket. [illegible] program. Az említett írások közérthetően foglalnak meg [illegible] végül a 40 pontos cselekvési [illegible] szerint a tormabonto és [illegible] 48 pont, utána a [illegible] Magyarország" követte, majd a [illegible] "Szabadság és jólét", [illegible] sségként tudta megjelenteni a [illegible] nemzeti, a keresztény, a szabad- [illegible] elvű és a konzervatív értékeket. [illegible] Vagyonvédelmi Hivatal [illegible] a Pénzügyi Nyomozó Iroda [illegible] *sikerűli összefogniuk a vállozási kívánó jobbközép politikai erő- ket.* A programban szerves egységet tudta megjeleníteni a nemzeti, a keresztény, a szabadelvű és a konzervatív értékeket. Az eljárás során a tulajdonosnak akkor sincs vétójoga, hogy az nem teljesítheti bárhogyan a kötelességét. A karbantartás ugyanis nem csak a műemlékházak tulajdonosainak kötelessége, minden tulajdonosnak el kell végeznie az alapvető karbantartási munkálatokat – hangsúlyozta a szakember. A vita akkor kezdődhet el a hatóság és a tulajdonos között, amikor meg kell állapítani, mi a szükséges és mi a többletköltség. Ez egyelőre szabályozatlan.

[illegible] ügyvezető elnök mereV, csak a [illegible] ellenzéki párt együttműködve a [illegible] novemberi választmányi ülésén a szövetségi politikával kapcsolatban a frakció javaslata helyett az (azóta kegyvesztett) [illegible] nak az a magyarázata, hogy az épített kulturális örökség védelme és gondozása az egész nemzet érdeke, mentsége pedig, hogy az állam anyagi támogatást nyújt a műemléki védelemben részesülő épületek tulajdonosainak. Fejérdy azonban sietve hozzátette, hogy ne tápláljon senki vérmes reményeket, az állam költségén nem újíthatja fel műemléki házát, csupán a védettségből következő többletköltségeket igényelheti a tulajdonos. Ez így korrekt, hiszen, ha az állami hatóság palatető helyett hódfarkú cseréppes tetőfedésre kötelez valakit, vagy ha a régi ablakkeretet műanyaggal nem pótolhatja a tulajdonos, az államnak kell fedeznie a többletköltséget. A műemléki törvény tehát csak annyiban ró többletkötelezettségeket a tulajdonosokra, hogy az nem teljesítheti bárhogyan a kötelességét. A karbantartás ugyanis nem csak a műemlékházak tulajdonosainak kötelessége, minden tulajdonosnak el kell végeznie az alapvető karbantartási munkálatokat – hangsúlyozta a szakember. A vita akkor kezdődhet el a hatóság és a tulajdonos között, amikor meg kell állapítani, mi a szükséges és mi a többletköltség. Ez egyelőre szabályozatlan.

A nyertes csata és a megmaradt taposóaknák

Végül is miért győzött a Fidesz?

A „felkent" politológusok 1998 tavaszán egy lyukas garast sem tettek a Fidesz választási győzelmére, sőt még május első hetében sem merték vállalni ezt a kockázatot, a merészek legfeljebb szoros MSZP-győzelmet jósoltak. A választások után két hónappal ideje végre az eredményt *pozitív* oldalról megközelítve annak okait és indokait vizsgálni, hogy a véleményformálók többségének várakozásaival és jóslataival ellentétben miért tudta a Fidesz mégis megnyerni a választásokat.

Az indokok és okok keresésénél egy kicsit vissza kell menni a múltba. 1994-ben a területi listákon az MDF, az FKGP, a KDNP és a Fidesz együttesen a szavazatok *34,61* százalékát szerezte meg az MSZP *32,99* százalékával szemben. Nem kellett tehát matematikai zsenialitás annak felismeréséhez, hogy az MSZP-ben tömörült baloldali erők csak a jobbközép pártok összefogásával foszthatók meg a hatalomtól, és a nélkülözhetetlen összefogást a magyar választójogi törvény is indokolja.

A Fidesz éppen ezért már 1995 őszétől kezdeményezte a jobbközép pártok együttműködését és a *polgári szövetség* létrehozását. A fogadtatás vegyes és tartózkodó volt. Az FKGP bármilyen összefogást csak a saját vezető szerepével tudott elképzelni. Az idei választások előtt pedig egyértelműen kijelentette, hogy az első fordulóban minden párt méresse meg önmagát, és legfeljebb az első forduló eredményei alapján tart elképzelhetőnek bármilyen összefogást a második fordulóban. Az MDF 1995-ben még nem tudta feldolgozni 1994-es súlyos vereségét, önmagát változatlanul erős pártnak tartotta, és kereste a kibontakozás útját. Ezért a Fidesz és a Magyar Keresztény-demokrata Szövetség között létrejött az országgyűlési választásokra szóló megállapodás. A kialakult helyzetben az MDF is belátta, hogy az önálló út járhatatlan, ezért a Fidesszel megkötötte a választási megállapodást, és így az 1995 őszétől tervezett szövetség végül mégis létrejött.

E rövid cikk keretében megkísérlem összefoglalni a Fidesz választási sikerének okait.

GÖNCZI BÉLA RAJZA

A párt megosztása és a sorozatos kizárások után a saját és társai kilépésével a 23 tagú parlamenti képviselőcsoportot szétverte. A barankovicsi hagyományok és az ellenzéki összefogás mellett elkötelezett 13 képviselőből 11 csatlakozott a Fidesz képviselőcsoportjához, ahol a valóságos kereszténydemokrata értékek megjelenítésére tág mozgásteret kaptak, és csatlakozásukkal a Fideszé lett a legnagyobb ellenzéki frakció. Ezt követően a Fidesz megkezdte a bontását az alapoknál és sikeresen juttatta el az állampolgárokhoz. A polgári Magyarországért című vitairat szinte azonos időben jelent meg a Magyar Katolikus Püspöki Kar Igazságosabb és testvériesebb világot körlevelével, és ez lehetővé tette a vitairat és a körlevél különböző fórumokon történő együttes vitáját. A logikus építkezés sorrendjében a vitairatot a párt programtéziseit tartalmazó

A kormányzó pártok „nincs alternatíva" üres negatívumával sikeresen állította szembe a „Van más választás: polgári Magyarország" pozitívumát. Az üzenet tartalmi elemeinek kimenny, hogy a Fidesz a névváltoztatáskor a *Magyar Polgári Párt* megnevezés felvételével egyidejűleg elhagyta a Fiatal Demokraták Szövetsége nevet, ugyanakkor megtartva a *Fidesz* szót, ami latinról magyarra fordítva *hitet* és *hűséget* jelent.

az állampolgárok együttműködésével teremthető meg.

A személyiség történelmi szerepének felismerésével a kádári múltat megtestesítő és az annak stílusában fogalmazó *Horn* Gyulával szemben a jövőt, az új stílust, a dinamizmust és a szakmai felkészültséget képviselő Orbán Viktort állította.

A csatamezőn azért a győzelem után is maradt jó néhány taposóakna és rejtett csapda, amelyeket a jövőben illő és üdvös lenne gondosan elkerülni.

Az MSZP elvesztette ugyan a választásokat, de nem szenvedett súlyos vereséget, és *változatlanul őrzi gazdasági és médiakapcsolatait*. 1998-ban a területi listás szavazatok 32,92 százalékát szerezte meg, tehát 1994-hez viszonyítva csupán 0,07 százalékot veszített. Az MSZP frakciója volt 1990-től a legfegyelmezettebb, erre a jövőben annál inkább számítani kell, mert már az önkormányzati választásokon készülnek a visszavágásra, nem beszélve 2002-ről.

A Fidesz meghatározó személyiségei ismételten kijelentették, a Fidesz egyedül nem nyerhette volna meg a választásokat, ehhez az MDF-fel és az MKDSZ-szel, majd a második fordulóban az FKGP-vel való összefogásra volt szükség. Nem lenne szerencsés, ha az eredményesen teljesített *integráló szerepet* valamilyen beolvasztási törekvés váltaná fel, mert az integrálással ügyesen ötvözött értékek elvesztenék önálló jellegüket és vonzásukat.

A társadalom többségének bizakodó várakozása kíséri az új kormánykoalíció munkáját. Remélik, hogy az 1990-ben megkezdett és kisiklott rendszerváltozás végre sikeresen befejeződik, aminek kedvező következ-

Magyar Nemzet
„...a dolgot őt magát nézzük..."

Tűzoltás

Az új földművelésügyi miniszter szinte háborús körülmények között kezdte meg a munkát. Legalábbis ezt állítja *Torgyán* József, akinek a széles körű feladatokkal és jogosítványokkal bíró „vidékfejlesztési fellegvár" építésén túl jelenleg számos mezőgazdasági bomba hatástalanításán kell fáradoznia. Ha működésbe lépnek az előző kormány által itthagyott robbanószerkezetek, lerombolhatják azt a bizalmat, melyet sok vidéki gazdálkodó megelőlegezett az új agrárvezetésnek.

Az új agrárminiszter már bemutatkozó sajtótájékoztatóján leszögezte: a búza- után az új vezetés azonnal hozzákezd a hús-, a tej-, a kukorica-, az uborka-, a paradicsom-, a paprika- és egyéb *időzített bombák* hatástalanításához, a minisztérium akciókat hirdet, megvizsgálják a belvízügyeket, támogatást adnak az őszi vetéshez, létrehozzák az agrárbankrendszert. *„Felpörög a ringlispíl, és aki szédül, kiszállhat belőle"* – jellemezte a tárca egyik vezetője az FVM elkövetkező hónapokban várható tevékenységét. Arról, hogy e harci szellemre a magyar mezőgazdaság állapota szolgáltat elegendő indokot vagy valami más, eltérnek a vélemények. A búza körül minden kétséget kizáróan nagy a gond, a piaci árak nem fedezik a termelés költségeit, ha a kormányzat nem avatkozik be, sok, főként kistermelő csődbe mehet. A különféle termények túltermeléséből vagy hiányából eredő piaci zavarok szinte a rendszerváltozás óta menetrend szerint követik egymást. A Boross- és a Horn-kabinet is egy aktuális búzaválság közepette adta át a kormányrudat.

Torgyán József azonban a bombák hatástalanítása közben nem feledkezik el választóiról sem. A *tűzoltó munka* első lépéseként a gabonaégető gazdák megnyugtatására Battonyára sietett. A környék egyik módos termelője által szervezett akciónak – melynek során nem a földre szórt nedves búzát, csak a köréje locsolt gázolajat tudták meggyújtani – nagyobb volt a füstje, mint a lángja, ám *jelzésnek* alkalmas volt. Az eredmény nem is maradt el: a miniszter gyorsan odaautózott, és azonnali intézkedéseket ígért a halmozottan hátrányos helyzetű gazdálkodói réteg megsegítésére.

A battonyai gabonatűz arra azért rávilágított, hogy az új agrárkormányzat sem kerülheti el a magyar mezőgazdaságban jelen lévő súlyos gazdasági és szociális problémák feltárását és kezelését. Nem mindegy azonban, hogy mi a gyógymód. Torgyán József utazása az ügyekért felelősséget érző miniszter gesztusaként is felfogható, de nem biztos, hogy jó üzenet azoknak, akik azt hiszik: a termés – a paraszti mentalitástól egyébként teljesen idegen – felgyújtásához hasonló módszerekkel máskor is kicsikarható a miniszteri vizit, egy-egy helyi feszültséggóc felszámolása. Akik az államban mint örökös gyámolítóban és támogatóban bíznak, azt gondolják, hogy a *keresletet-kínálatot* is a Kossuth téren alakítják.

Botorság volna hitegetni a gazdákat azzal, hogy az állam majd mindig jön és segít, még ha igaz az is, hogy olykor a tüzet

A műemléki bírság húszmillió forint is lehet

Szilvásy György államtitkár a személycserékről és az Országos Műemlékvédelmi Hivatal vagyonvesztéséről

Az elmúlt napokban többször is szerepelt a hírek között a műemlékvédelem. Elhangzott, hogy százmilliós értékű vagyonvesztést állapított meg az Állami Számvevőszék. Az Országos Műemlékvédelmi Hivatal élére új gazdasági igazgató került, és személycsere történt a műemléki felügyelet igazgatói posztján is. Az elmúlt héten a kormányülésre három műemlékkel foglalkozó rendeletettervezetet terjesztettek elő. Ezek fontos új elemeket is tartalmaznak a hivatal hatáskörét, szankcionálási lehetőségeit illetően. A Környezetvédelmi és Természetvédelmi Minisztérium államtitkárát, *Szilvásy* Györgyöt megkértük, fűzzön magyarázatot a hírekhez.

– Valahányszor egy új szakmai vagy jogi helyzetet teremtő alaptörvény születik, szokásos dolog, hogy pályázatot írunk ki a terület vezetői posztjára. Az ilyesmi vagy megerősíti, vagy megváltoztatja a korábbi vezetőket. Ez történt most is.

– Vagyis a felügyeleti igazgatói állásra kiírt pályázat nincs összefüggésben a számvevőszéki vizsgálattal?

– Nincs közük egymáshoz. A műemlékvédelmi törvény, illetve az ehhez kapcsolódó szakmai elvárások részben új, részben pedig megváltozott követelményeket támasztanak a hatósági munkával szemben, ezért láttam indokoltnak a pályázatot.

– A védelem régi gondja, hogy sokkal olcsóbb újat építeni, mint a régit rendbe hozni.

– Ez így van. Különösen műemlékek esetében. A központi környezetvédelmi alap ez évtől rendelkezik olyan pénzekkel, amelyeket kifejezetten műemlékvédelmi célra lehet felhasználni. Ilyen például, hogy a helyreállításra akár kamatmentes hitelt, sőt vissza nem térítendő támogatást is kaphat valaki. Ebben az évben egymilliárd forintot fizettünk ki ilyen célokra. Az összeg a törvény életbelépése után ennél nagyobb is lehet.

– Ez csak a műemlékké nyilvánított épületekre vonatkozik, de nem minden megvédendő érték kerül fel a listára. Mi a helyzet a helyi védettségű, akár csak a szép régi épületekkel?

– A helyi védettségű épületek ugyanolyan támogatásban részesülnek, mint a műemlékek. A többire is kidolgoztunk programokat, de kicsi a lehetősége annak, hogy a mai a gazdasági szabályozórendszerben pozitív megkülönböztetést tegyünk, mert a Pénzügyminisztérium álláspontja szerint könnyű kijátszani ezeket. A központi környezetvédelmi alap szeretné támogatni az épített környezet érdekében végzett beruházásokat, és fejlesztéseket, de ezek pillanatnyilag csak a műemlék épületekre vonatkoznak. Többre nem telik forrásainkból. Az alap jövedelmének nagy része termékdíjból származik: abból, amit a benzin, a csomagolóeszközök után fizetünk. Most a törvény alapján már van jogcímünk arra is, hogy a saját területünkön keletkezett pénzek, így a bírságok ugyancsak forrásai legyenek az alapnak. Ilyen forrás lehet, ha valaki állami tulajdonban lévő műemléket értékesít vagy hasznosít, mert akkor a nettó árbevétel a központi környezetvédelmi alapba kerül. Ezt visszaforgatjuk a műemlékvédelemre támogatás vagy hitel formájában.

– Szigorúbb lett-e a büntetés?

– Igen. A most elfogadott rendelet szerint akár 20 millió forintos bírságot is ki lehet vetni.

– Az Állami Számvevőszék vizsgálata százmillió forintos vagyonveszteséget mutatott ki.

– Az ÁSZ a környezetvédelmi tárcát, illetve a hozzá tartozó harmincvalahány intézményt vizsgálta, többek között az OMVH-t. A vizsgálat alapján az ÁSZ különböző javasolatokat tett a miniszternek, s az ajánlások között szerepelt az is, hogy vizsgáljuk meg az OMVH elmúlt öt évben végzett gazdasági tevékenységét, nézzük meg a tulajdonosi jog gyakorlását, hogyan működtek a különböző kft.-k, és mi történt a támogatási pénzekkel. Az ÁSZ által feltárt szabálytalanságok szükségessé tették, hogy megvizsgáljuk OMVH akkori vezetőségének személyi felelősségét.

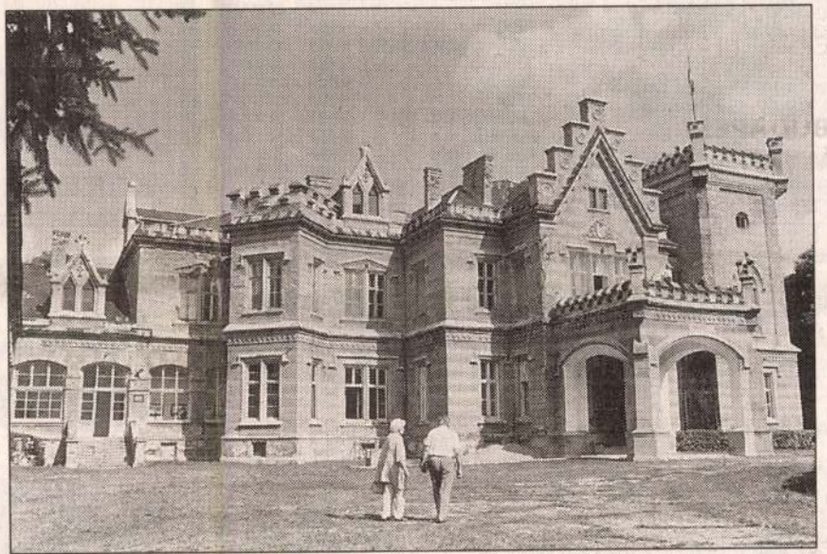

A műemlékvédelem és a restaurálás nem sikeres vállalkozási alapon, az Országos Műemlékvédelmi Hivatal erre a feladatra alapított cégei veszteségesek lettek

Havran Zoltán felvétele

Ennek alapján két korábbi vezető ellen fegyelmi eljárást javasolt a minisztérium. A fegyelmi eljárást az OMVH jelenlegi vezetője fogja majd lefolytatni a KTM felügyelete mellett. Eredményt csak februárra lehet várni.

– Milyen hibákat tárt fel a jelentés, és miből keletkezett a vagyonvesztés?

– Négy éve kilenc műemlékvédő és restauráló kft. jött létre az ország különböző területein, regionális illetékességgel. Az elképzelés az volt, hogy a kft.-k majd kiváltják azt a kiadást, amit eddig az államháztartásból fordítottak erre. Arra számítottak, hogy a kft.-k szereznek annyi megbízást, hogy eltartsák magukat. Csakhogy az elvárások nem teljesültek, és a kft.-k többsége veszteségessé vált. Kezdték felélni a vagyonukat. Hogy a döntés miért volt hibás, több okra vezethető vissza. Vannak okok, amelyekről senki sem tehet, és vannak szubjektívek, mint az, hogy hogy nem gondolták át megfelelően az intézkedést. Amikor mindez nyilvánvalóvá vált, akkor sem változtattak.

– A kft.-k megalapítását a korábbi kormány rendelte el, és a minisztérium készítette elő. Ilyen formában nem lehet egyedül az OMVH a felelős érte.

– Így van. A baj csak az, hogy azok a minisztériumi emberek, akik felelősségre vonhatók volnának, már nincsenek a helyükön, így ellenük nem lehet eljárást indítani. A KTM annak idején ugyancsak megállapította, hogy az OMVH nem gyakorolta kellő szigorral tulajdonosi jogait (nyilván a gyakorlata sem volt meg erre), nem ellenőrizte a cégek gazdálkodását. Így a költségvetést tízmillió forint nagyságrendű veszteség érte.

– Mekkora volt a Műemlékvédelmi Hivatal korlátolt felelősségű társaságainak a vagyonvesztése?

– Százmillió forint nagyságrendű. Pontos összeget nehéz mondani, mert nem tudjuk, mennyi lett volna akkor, ha nem hozzák létre a kft.-ket. Hiszen korábban sem volt nyereséges, amikor ezeket a restaurálási munkákat költségvetési intézmények végezték. Csakhogy akkor a képződött veszteséget nem vagyonvesztésnek vagy vagyonfelélésnek hívták, hanem költségvetési támogatásnak.

– Történt-e törvénysértés?

– Ebben az összefüggésben nem. Viszont a kft.-k adósságait valahogy rendezni kell, ezért életre hívtunk egy a reorganizációs programot, amely már működik. Az ÁSZ ugynacsak feltárt a Műemlékvédelmi Hivatal gazdálkodásában számviteli szabálytalanságokat, bizonylatolási hibákat, és szabálytalan kifizetéseket. A fegyelmi felelősségre vonás ezekre is kiterjed.

– Itt mekkora összegről beszélhetünk?

– Néhány százezer fotinttól négymillióig. A legjelentősebbnek azt négymillió forintos hitelakciót minősítjük, amelyik éppen az egyik kft. megmentése érdekében történt. Tartalmilag indokoltak voltak ezek a tranzakciók, csak éppen szabálytalanul hajtották azokat végre. A fegyelmi eljárás elkezdődik, és semmiképpen sem szeretném, ha a felelősség egyrészt elsikkadna, másrészt, ha az a vád érne bennünket, hogy mások hibáját két ember nyakába próbáljuk varrni.

Fekete Judit

kivszkban működő Balatoni Magyar Kulturális Szövetség együttműködési szerződést írt alá Ungváron. A megállapodás célja az Ukrajnaszerte lakó magyarság szellemi, művelődési és társadalmi életének segítése. Ennek érdekében a két szervezet közös oktatási, kulturális programokat tart, gyermeküdültetéseket szerveznek és összehangolják éves terveiket.

tó igazi helyzetek nem álltak elő, vagy ha igen, akkor nem mindig tudtunk élni velük. Egyúttal sajnálattal azt is megállapíthatjuk, hogy a politikai életbe való bekapcsolódás, a parlamenti csatározások az elmúlt hét év folyamán vajmi kevés kézzelfogható eredményt hoztak számunkra. Hozzátehetjük azt is, hogy az

sukkal – az eredménytelenségek, kudarcok, károk mellett, amit az elmúlt hét évben elszenvedtek – *a kirakati bábu szerepét töltik be a nagyvilág felé*. Politikai szerepvállalásukkal maguk hitelesítik a nemzetközi közvélemény előtt azt a „parlamenti demokráciát", amely – akárcsak az ökölvívásban – szentesíti a velünk szemben elkövetett gazságokat. Mi

gondja nem politikai vagy gazdasági, hanem *mentális természetű*. Nem véletlen a nagyarányú önpusztítás, s itt nem csak az öngyilkosságok világviszonylatban magas arányára gondolok. Sokkal súlyosabb az a közöny, ahogyan *a nemzet tudomásul veszi saját leépülését*. Ez a mentalitás és magatartás mind az egyéneknél, mind a nemzetnél az egész-

elsődleges célból, hogy csökkentsük a nemzet negatív önértékelését, és leromboljuk az önmagunk köré emelt érzelmi és szellemi korlátokat. Az elcsatolt területeken élő magyar nemzetrészek esetében az önálló magyar *egyetemek, felsőoktatási hálózatok* kiépítése szolgálná leginkább az előbbi törekvéseket. Még akkor

nunk félresiklott kapcsolatainkat, és a szövetséget végre alkalmassá tudjuk tenni a magyarság szellemi megújhodását szolgáló feladatok elvégzésére.

Az oldalt szerkeszti: Botlik József

Rádió BRIDGE 102,1 FM

E-mail:
bridge@radiobridge.
datanet.hu

SUNDAY

TÉLI ÜDÜLÉSÉT IS TERVEZZE A SUNDAY-JEL

GRAN CANARIA
december 21-től, minden vasárnap

TENERIFE
november 1-től, minden szombaton induló charterjárattal:
76 900 Ft/fő/hét-től

EGZOTIKUS UTAK – AHOL TÉLEN IS NYÁR VAN
Várjuk a Sunday Udvarban, Budapest V., Petőfi S. u. 5.
T./fax: 118-5069, 266-5792

DOMI TOURS

SZILVESZTERI AJÁNLATOK

BUDAPEST, SISSI-PALOTA		9000 FT
PARÁDFURDÓ	4 NAP	19 000 FT
FADD-DOMBORI	5 NAP	16 900 FT
GYULA	5 NAP	22 900 FT
TOKAJ	4 NAP	14 500 FT
SRI LANKA – MALDÍV-SZIGETEK	16 NAP	343 700 FT
SORRENTO	6 NAP	59 900 FT
THAIFÖLD	14 NAP	218 000 FT
DUBAI	9 NAP	219 000 FT
SZLOVÁKIA – ZLATÁ IDKA	8 NAP	29 900 FT
ACAPULCO	10 NAP	319 000 FT
AUSZTRIA – TIROL	5 NAP	34 900 FT
NÍLUSI HAJÓÚT	8 NAP	135 800 FT

DOMI TOURS 1078 Bp., Nefelejcs u. 41.
Tel.: 342-0579, 322-0031 Fax: 351-7557

SZILVESZTER
ISZTAMBULBAN
5 nap 4 éj
REPÜLŐGÉPPEL, SZÁLLODAI ELHELYEZÉSSEL
49 000 Ft/főtől
KERESSE ÚJ KATALÓGUSAINKAT!

omnibusz UTAZÁSI IRODA KFT.
TRAVEL AGENCY · REISEBÜRO
HUNGARY · BUDAPEST

OMNIBUSZ
Bp. VIII., Blaha L. tér 3.
Telefon: 117-2300
Bp. V., Sütő u. 2. Tel.: 117-2620
éjjel-nappal: 266-1661

Magyar Nemzet, VILÁGGAZDASÁG, Kurír

MELLÉKLETELŐZETES

December 11-én a három országos napilapban az

OKTATÁS

című melléklet jelenik meg.

A tartalomból:

- Hiányszakmák és területi eloszlásuk Magyarországon
- Felnőttképzés, átképzés, szakképzés
- Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem – Vezetőképző Intézet újdonságaiból
- Diáktanácsadó központok
- A közép- és felsőoktatás helyzete, ki, hol tanítson és tanuljon
- Hogy élnek az egyetemisták?
- A különböző iskolaszerkezetek előnyei és hátrányai
- Idegennyelv-tanulás, hiánynyelvek
- Az EU-csatlakozás szempontjából, milyen képzési-elvárási változásokra kell felkészülni
- Mi a PINET?
- Új rehebilitációs programok: testi-szellemi fogyetékosoknak
- Az új szakképzési törvény

A melléklettel kapcsolatban készséggel adnak felvilágosítást a 465-8553-as telefonszámon.

MEGJELENT a RÉGI ELITE legújabb, decemberi száma.

BENNE:

- ✓ Terítéken a karácsony – hogyan terítsünk az ünnepi lakomához.
- ✓ Hajcihő – milyen haj illik leginkább egyéniségünkhöz?
- ✓ De mit csináljon a színész? – beszélgetés Benedek Miklóssal.
- ✓ Le a kalappal – egy különös divat különös históriája.
- ✓ Romy Schneider szenvedélyes élete.
- ✓ A holnap emlékei – Szepes Mária írása.
- ✓ Új sorozatunk bemutatja, hogyan élnek ma a királyok.
- ✓ Helikopterek – Peterdi Pál beszámolója a helikopteres rohamosztagokról.

Valamint: kozmetika, divat, társasági élet és még sok egyéb érdekesség, mindössze 245 Ft-ért, a Régi Elite legújabb, kibővített karácsonyi számában.

Több jogot kap a műemlékvédelem

Az új hivatal elnöke a készülő törvényről, a bírságolásról, a városrehabilitációról

Az új tábla, amely eddig az Országos Műemléki Felügyelőség nevét hirdette, most Országos Műemlékvédelmi Hivatalról beszél. Látszólag a különbség nem nagy: felügyelőségből hivatal lett, s amikor az országban szinte minden átalakult, megmozdult, felbomlott vagy újjászerveződött, ez a változás alig észrevehető. De vajon mindössze ennyi történt volna csak megmaradt műemlékeink, építészeti kincseink védelmében? A kérdés annál is inkább lényegbevágó, mert ha valamire a múltban büszkék lehettünk, az műemlékeink intézményes védelme volt.

Hazánkban a műemlékvédelem 120 éves múltra tekinthet vissza, és amit az idelátogató szakemberek többsége elismeréssel emlegetett, éppen a védelem komplexitása volt: az 1881-ben megalkotott és mindmáig egyetlen műemlékvédelmi törvény hatására a szakemberek nem csupán föltárták és jegyzékbe vették az ország műemlékeit, de tudományos igénnyel dolgozták fel az adatokat, archívumokkal, szakirodalommal támogatva meg a lefrást, s ugyanakkor az intézmény hatáskörében lévő szakembergárda lehetővé tudta tenni a kivitelezést is. Amíg tehát az intézményrendszer egyik felében az épületek tudományos igényű feldolgozása folyt, az ugyancsak idetartozó telepeken mesteremberek faragták újra a köveket, vagy öntötték újra a mennyezet stukkódíszeit.

Megnőtt hatáskör

– A műemlékvédelem sokak által irigyelt komplexitása megmaradt – szögezi le beszélgetésünk során dr. *Fejérdy* Tamás, az Országos Műemlékvédelmi Hivatal elnöke. – Sőt bizonyos szempontokból még erősebbé vált azáltal, hogy az építésügyi tárcától – annak megszűntével – átkerült a környezetvédelmi és területfejlesztési tárca hatáskörébe. Szakmailag is, hatáskörben is nyertünk a rendszerváltás óta bekövetkezett változásokkal. A korábbi intézmény ugyanis kezdettől fogva magán viselte azokat az ellentmondásokat, amelyek egyrészt a társadalmi helyzetéből, másrészt gazdasági adottságaiból adódtak.

– Az egykori OMF saját maga látta el az engedélyezési, tervezési, kutatási, restaurálási, kivitelezési, lebonyolítási, ellenőrzési feladatokat. Mindez akkor érthető volt, hiszen a korábbi intézménynek ez az összetettség volt az egyetlen eszköze, amellyel a rábízott feladat fontosságának érvényt szerezhetett.

– Mára hatáskörében megnőtt a műemlékvédelem szerepe azáltal is, hogy az egyedileg védett műemlékek vonatkozásában országos érvényű építészeti szakhatósággá vált. Ezzel természetesen nagyságrendekkel nőtt a felelőssége is. Amíg azelőtt csupán szakhatósági állásfoglalásokat adott az építési engedélyekhez, most ezeket saját maga adja ki, közvetlenebb hatást gyakorolhat egy-egy épületre, jobban beleszólhat a sorsába. A most készülő műemléki törvény pedig még inkább megerősíti ebben a pozíciójában: közvetlen szankcionálói, bírságoló joga lesz, s a tisztábban körülhatárolt feladatkörökhöz, az intézmények megnövekedett államigazgatási hatósági szerepéhez így majd törvény is társul.

– A közeljövőben indul meg az a felmérés, amelynek alapján a jelenleg két vaskos kötetben felsorolt százezernyi műemlék helyzetét újra értékelik. Mennyiben segíti ez a műemlékvédelmet?

– A korábbi rangsorolások túlságosan fölaprózták a műemlékek sorát. A többféle besorolás, a műemlékek különböző rendű-rangú fokai között nehéz volt kiigazodni. Mintegy 2000 „műemlék" (M) és nagyjából ugyanennyi „városképi jelentőségű épület" (VK) mellett a „műemlék jellegű" (MJ) épületek adták a műemléki állomány zömét. Különös veszélyt épp az jelentett, hogy a korábbi szabályozás e két utóbbi kategóriában megengedte a fenntarthatóság mérlegelését – igaz, feltételekhez kötve. Emiatt aztán értékek mentek tönkre, mert a „kevésbé fontosnak" ítélt emlékek esetében a gyakorlat nem nyújtott teljes körű védelmet. Egy olyan rendszerben, amelyben vannak műemlékek és „műemlékebbek", elkerülhetetlen, hogy a védelemben is könnyebben lehet hibákat elkövetni, előnytelen kompromisszumokra kényszerülni.

– A jelenlegi jegyzékben szereplő közel tizenegyezer műemléket és műemlék jellegű és városképi jelentőségű épületet sokkal egyszerűbben, egységesebben kezelik majd, és ezáltal világosabb lesz az is, mit kinek és hogyan kell védeni. Különös jelentőséget tulajdonítunk az országos jegyzékben nem szereplő, de az építészeti örökség mennyiségileg nagyobbik részét kitevő, helyi védelemre érdemes épületeknek. Itt az önkormányzatok szerepe a döntő. Mindez főleg a kevésbé jelentős épületek, házsorok esetében fontos. Nyilvánvalóan egy olyan értékes műemlék, mint például a zsámbéki templom vagy a visegrádi vár esetében egyértelmű volt a helyzet. De azok az egyedülálló házak vagy városnegyedek, amelyek önmagukban nem olyan értékesek, hogy műemlék-kategóriába kerüljenek, ugyanakkor viszont a kor jellegzetes stílusjegyeit viselik, könnyen figyelmen kívül maradnak. Képzeljük el Budapestet a Nagykörút vagy az Andrássy út egyedileg nem védett épületei nélkül. Azaz inkább ne is képzeljük el. Ha az országosan védettek mellett lesz helyileg védett emlék is, a rangsorolás egyértelműbb lesz, és védelmet nyújt ezeknek az építészeti emlékeknek is.

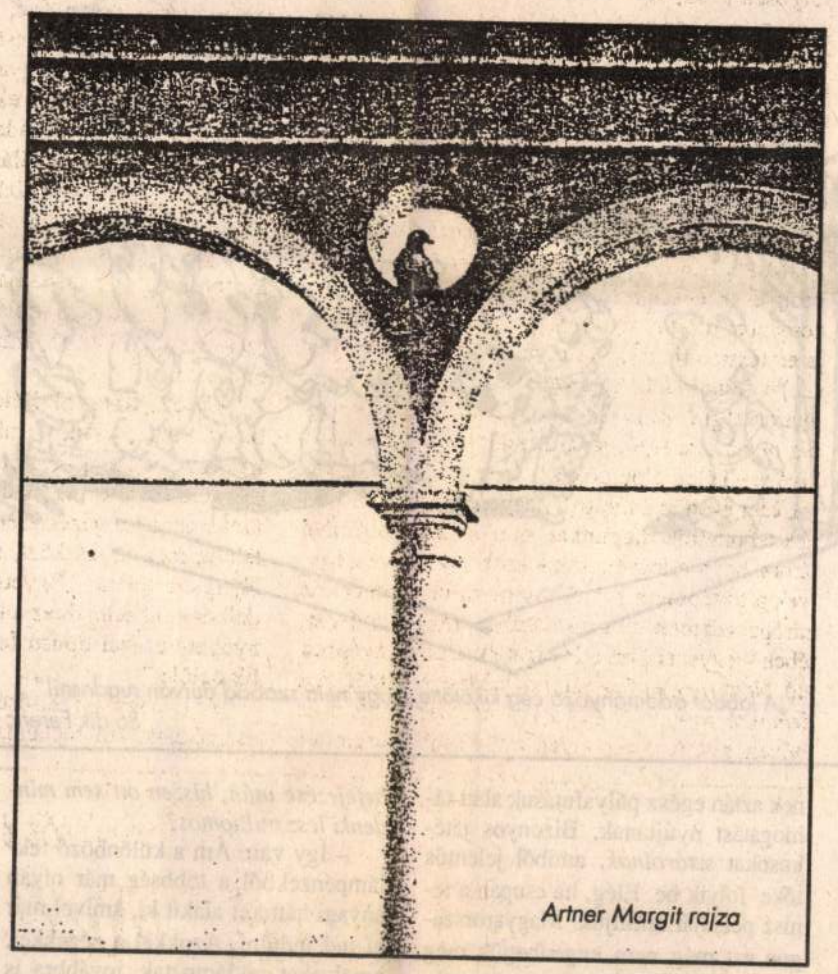

Artner Margit rajza

Intézmény és hatóság

– A hivatal a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium hatásköréhez tartozik, gyakorlatilag ez mit jelent?

– Hivatalunk nem része a minisztériumnak, de felügyeleti szempontból ahhoz tartozik úgy, hogy közvetlenül a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter irányítja. Mint ilyen – az Országos Meteorológiai Szolgálathoz hasonlóan –, a minisztérium önálló, külső intézménye, amelynek elnöke helyettes államtitkári rangban áll. Ezzel az egészen új keletű döntéssel is az intézmény fontossága, rangja hangsúlyt kapott. Érdemes megjegyezni, hogy a műemlékvédelem országos intézménye soha még ilyen magas jogállásnak nem örvendett. Úgy hiszem, ezzel a műemlékeknek a nemzet történetében, identitásának alakításában játszott szerepe kapott végre elismerést. Mindez természetesen egyszerűbbé teszi a működését is, hiszen részt veszünk a minisztérium ülésein, irányításunk, működésünk sokkal közvetlenebb, a szolgálati út rövidebb. Intézményen belül az Országos Műemlékvédelmi Hivatal két részre oszlik: a Műemlékfelügyeleti Igazgatóság elsősorban a műemlékvédelmi hatósági teendőket látja el. Lényegében önálló. Ellenőrzi a műemlékek állapotát, fenntartását, dönt arról, hogy milyen változtatásokat engedélyez, milyen funkciókat láthat el az épület. Tanácsot ad a helyreállításhoz, a településrendezésben érvényesíti a műemléki szempontokat. Kulcsemberei a területi felügyelők, akik közvetlenül ismerik az ország egyes részeit s az ott található műemlékeket, és a jogi vagy egyéb problémákra ügyfélszolgálati órákat, irodákat tartanak fenn a lakosság részére.

Rövidebb szolgálati út

– Magyarán, aki műemlékházban lakik, hozzájuk fordulhat, és nem kell különböző helyekre futkosnia, mert minden gondjára egy helyen kap választ.

– Igen, ezzel egy sor probléma gyorsabban és egyszerűbben megoldható. A hatósági főosztály viszont egyedi hivatali ügyekbe nem szól bele, de másodfokú műemlékvédelmi hatóságként működik. Elsősorban a szakmai és a törvényességi szempontokat vizsgálja, elvi és felügyeleti munkát végez, vagyis azt nézi, országosan milyen a műemlékvédelem helyzete, milyen jogszabályokra, átfogó intézkedésekre van szükség. Ezenkívül természetesen megmaradtak az intézménynek a tudományos területei is, vagyis a műemlékeknek most is ez a tudományos és kutatóközpontja: itt gyűjtik össze az épületek dokumentációit, itt dolgozzák fel azokat.

– Az egyik legfontosabb rész az intézményen belül a kiemelten fontos műemlékekkel foglalkozik. Azokkal, amelyek minden körülmények között az állam birtokában kell maradjanak, mint a gödöllői Grassalkovich-kastély vagy a Fertődi-kastély. Itt mi képviseljük az államot, a hivatal tulajdonosként működik azzal az egy kivétellel, hogy az ingatlant nem áll jogában eladni. A Műemlékek Állami Gondnoksága dönti el, hogy milyen célra lehet egy-egy épületet felhasználni, milyen felújításra van szükség. Ez a részleg épült ki a legkevésbé, és a következő években kell felmérni, hogy a nagy értékű, nagy figyelmet érdemlő műemékek érdekében mire van azonnal szükség. A Műemlék-helyreállítási és Restaurálási Központ valójában a műemlékek teljes körű helyreállításával foglalkozó igen fontos intézmény, amely tervez, kutat, restaurál, és mindehhez még az épületek diagnosztikájával is fog foglalkozni.

– Mi történt a szakemberekkel, a műhelyekkel, mesterekkel?

– Ők a gondnokság felügyelete alá tartoznak, önálló kivitelező részlegekként, kft.-k formájában. Gazdasági tevékenységük önálló, pontosan nyomon lehet kísérni, gazdaságosan vagy jól működnek-e, de nem adják el őket, nem privatizálják, vagyis megmaradnak az állam tulajdonában, tovább kamatoztatva a bennük felhalmozott szakmai tudást.

– Az elmondottak alapján, helyettes államtitkár úr, hogyan értékeli ma a műemlékvédelem helyzetét? A megnövekedett ranggal együtt megkapta-e azokat a feltételeket a kormánytól, amelyekre az intézetnek, a műemlékvédelemnek szüksége van?

– A rangot nem én kaptam, hanem a műemlékvédelem. Amíg eddig szubjektív társadalmi igényekben, erkölcsi kötelességben fogalmazták meg elsősorban a nemzeti kincsek védelmét, most fölismerték, hogy a saját megítélés, a sokféle pontatlan kötelezettség nem nyújtott teljes védelmet. A jogok, törvények és a feladatok sokkal pontosabb meghatározásával alapkövetelménnyé válik a műemlékvédelem. Ezt a gondolatot fogja az új műemléktörvény alátámasztani. Sajnos ez önmagában még mind kevés. Drámaian szűkek ugyanis pénzügyi lehetőségeink. Az indokoltan megnövekedett feladatainkhoz lényegében nem társult a már eddig is szűkös anyagi források bővítése. Lehet, hogy az idén azzal is szembe kell néznünk, hogy folyamatban lévő műemlék-helyreállításokat kell – remélhetőleg csak átmenetileg – szüneteltetni. Különösen szomorú ez, ha a közelgő „vendégváró" eseményekre: expo, 1100 éves évfordulóra is gondolunk. A magunk részéről minden lehetőséget megpróbálunk megragadni arra, hogy újabb forrásokat tárjunk fel feladataink finanszírozására, sajnos eleddig nem túl sok eredménnyel. Csak remélhető, hogy az új műemléki törvény ezeket a kérdéseket is rendezni fogja, és nem kell talán majd 200-300 évet számítani arra, hogy a mai tempóban haladó vagy inkább csak araszoló városrehabilitációs munkák is befejeződhessenek. Hatóságként persze egyértelmű a feladatunk, s azt az anyagiak szűkében is el kell látnunk, függetlenül attól is, hogy ki a műemlék tulajdonosa, az egyház, az állam vagy magánember – mi minden esetben a műemlékek érdekeit fogjuk képviselni, hiszen építészeti értékeink a nemzeti örökségünk részeként mindenképpen fenntartandók.

Fekete Judit

Milyen sportot érdemes támogatni?

Menedzsercég a múltról és jelenről, a sztárolásról és a szponzorokról

A sport – legalábbis annak egyes ágai – kivételes helyzetben volt az elmúlt negyven esztendő alatt. Az akkori szocialista tábor országai afféle politikai eszközként is felhasználták a sportot annak bizonyítására, hogy lám-lám, milyen kitűnő sportolók bukkannak fel nálunk, akiknek meg is adunk minden támogatást, hogy minél jobban kibontakoztathassák tehetségüket.

A valóságban azonban sokszor úgy festett a sportmenedzselés, hogy az illető vállalatok vezetői nemegyszer nagyobb létszámmal utaztak külföldre a csapatokkal, mint maguk a sportolók. A korábbi állami támogatás mára javarészt megszűnt ezen a területen, ma új helyzetben és lényegesen szűkösebb anyagi keretek között kell megoldani a sportolók szponzorálását. Erre az anyagilag egyelőre nem túlzottan jövedelmező feladatra vállalkozott – hazánkban elsőként – a Goküszt Bt. Magyar Sportmenedzser Iroda, melynek tevékenységét és szakterületük főbb ismérveit *Tóth* Lajos ügyvezető igazgató mutatja be.

– Az induláskor alapvetően három célt tűztük magunk elé: egy alapítvány és egy sportolók klubjának létrehozását, de egy saját egyesület megalakításán is törjük a fejünket, amelynek keretében kisebb szakosztályokat tudunk majd működtetni.

Elvtársi kapcsolatok

– Mely sportágakat lenne érdemes felkarolni?

– Nemrég jártak nálunk például *biliárdosok*, akik szponzorokat keresnek, s egy bizonyos összeg fejében a támogató nevét is hajlandóak felvenni. Ha sikerrel járnak a tárgyalások, akkor beleegyezünk abba, hogy egy ilyen szakosztály fusson a nevünk alatt. De *karatésok* is szóba jöhetnek, akik konkrétan évi 300 ezer forintos támogatásért már vállalják a reklámok elhelyezését az edzőcsarnokban. Egyelőre tehát csak ilyen alacsony összegekben gondolkodhatunk.

– Visszakanyarodva a rendszerváltás előtti időszakra: akkor mi jellemezte a sportmenedzselést?

– Akkoriban ezzel állami cégek foglalkoztak. A szisztéma a következő volt: felkértek egy vezető beosztásban lévő személyt, aki a vállalatának pénzét befektette valamely sportegyesületbe. Beleszólási jogot nemigen követeltek, de előfordult, hogy valaki erre is igényt tartott. A vezető mindenesetre minden külföldi útra elkísérte a csapatot. A sportolóknak egyénileg nem nagyon nyílt módjuk arra, hogy szponzorokat találjanak. Olyan is előfordult, hogy egy nyugati egyesület három játékost le akart igazolni, mivel azonban az elnöknek a csapatban játszó fia nem szerepelt a kiválasztottak között, ezért a szerződés meghiúsult.

– Mire alapoztak a cég megalapításakor?

– A korábbi elvtársi kapcsolatok megszűntek, ma *új* kapcsolatokat kell kiépíteni. Először a baráti körben próbáltuk összefogni azokat, akik sikeres vállalkozók. Nagyon fontosnak tartjuk a jótékonysági kezdeményezéseket, ezeket azonban nem szeretnénk egy-egy alkalomra korlátozni. Nem elsősorban nagy egyesületek jelentkezését várjuk (bár mindenkit szívesen fogadunk), hanem inkább egyes személyekkel vagy kisebb egyesületekkel szeretnénk foglalkozni.

A beilleszkedés megkönnyítése

– Mi mindent foglal magában a sportmenedzselés fogalma?

– Nyugaton ez a tevékenység elsősorban *üzletnek* számít. Az ottani, sportmenedzseléssel foglalkozó cégek anyagilag úgy állnak, hogy megtehetik azt, hogy már a gyerekkorban kiválasztják a tehetségeseket, akiknek aztán egész pályafutásuk alatt támogatást nyújtanak. Bizonyos játékosokat *sztárolnak*, amiből jelentős tőke folyik be. Elég, ha csupán a tenisz példáját említjük. Magyarországon ezt még nem engedhetjük meg magunknak. Nyugaton a versenyektől kezdve a repülőjegyek megvásárlásáig mindenről gondoskodnak ezek az irodák. Mi elsősorban arra törekszünk, hogy a sportolók életében szükségszerű átmeneteken próbáljunk könnyíteni. Hiszen egyszer mindenki eljut arra a pontra, hogy abba kell hagynia pályafutását, és meg kell találnia a helyét a civil életben. Ilyenkor nagyon sokan nem tudnak mit kezdeni magukkal. Mi szeretnénk újra összehozni az egykori sportolókat.

– Nyugaton mihez kezdenek a sportolók az aktív sportpályafutás befejezése után, hiszen ott sem mindenki lesz milliomos?

– Így van. Ám a különböző reklámpénzekből a többség már olyan anyagi hátteret alakít ki, amivel már el tud indulni. Azokkal a cégekkel, amelyeket reklámoztak, továbbra is *megmarad a gazdasági kapcsolat:* továbbra is segítik a sportolókat, hiszen ez még mindig reklámot jelent a számukra. Általában véve talán nem túlzás azt állítani, hogy a sportolókból jó üzletemberek lesznek. Ennek oka elsősorban abban keresendő, hogy több olyan tulajdonsággal is fel vannak vértezve, aminek az üzleti életben is jó hasznát veszik: nem esnek kétségbe, semmit nem adnak fel könnyen, és kitartóak. Nálunk az elmúlt rendszerben nem maradtak élők a kapcsolatok, mert egy állami cégnek a visszavonulás után már nem állt érdekében továbbra is segíteni a sportolót, hiszen állami pénzről volt szó. A *sportállások* rendszere is meglehetősen felemás volt, hiszen a sportolókat nem szerették a munkahelyeken, mivel amikor dolgozni kellett volna, akkor mindig kikérték az egyesülettől. A kollégákban csak ez maradt meg, s ha a pályaafutása befejezése után úgy döntött, hogy marad a munkahelyén, akkor nagy kérdés volt, hogy befogadják-e egyáltalán?

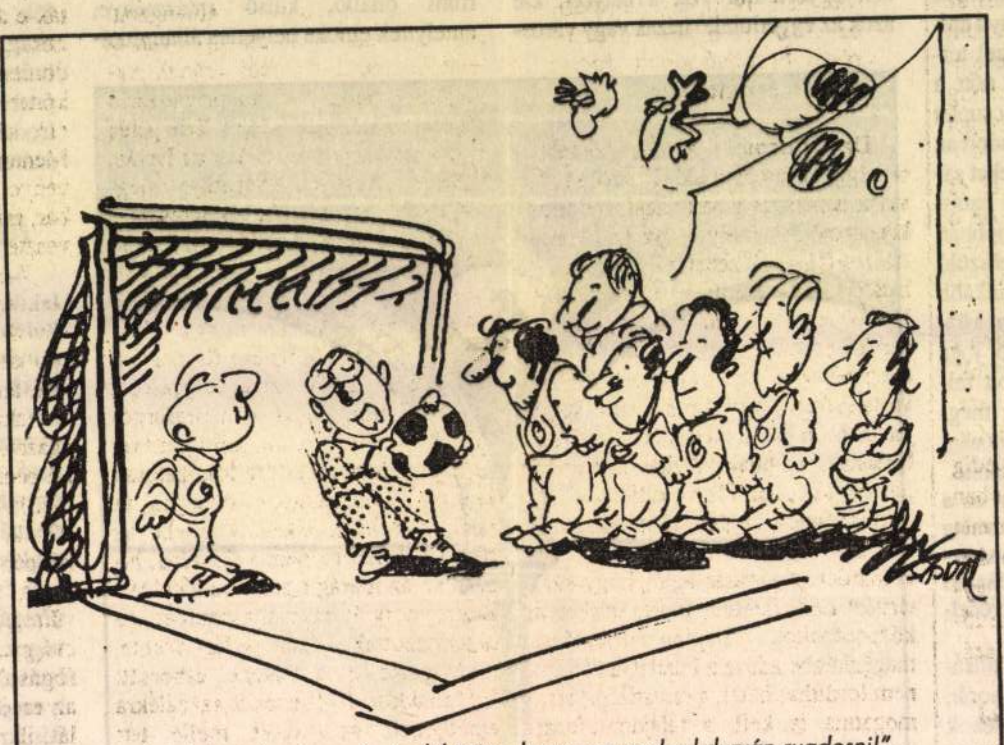

„A labdát adományozó cég kikötötte, hogy nem szabad durván rugdosni!"
Sajdik Ferenc rajza

Pénz és elhivatottság

– Tapasztalata szerint mely sportágakat érdemes ma támogatni?

– Ha a nyugati példát nézzük, akkor mindenféleképpen a teniszt kell említeni, ahol óriási összegek forognak. A labdarúgásban kint még mindig van pénz, nálunk már kevésbé. Természetesen vannak helyi specialitások, mint például Amerikában a kosárlabda. Magyarországon viszont leáldozóban vannak a labdasportok. Szerintünk viszont hamarosan megindulhat a fellendülés ezen a területen. Kubának például azért volt olyan magas színvonalú a sportélete, mert ez utazási lehetőséget jelentett a sportolók számára, ami hatalmas pluszt adott nekik. Régebben ez nálunk is megvolt, mára azonban megszűnt, hiszen ma mindenki oda mehet, ahová akar. Újabb vonzerőt jelenthet a személyes példa: ha valaki mondjuk egy sportolót választ a példaképének. Mivel a profizmus Magyarországon nem működhetett igazán, nem lehetett úgy sztárolni valakit, mint Nyugaton – ezért ez megint csak nem jelenthet, illetve nem jelenthetett elegendő vonzerőt. Edzőségem ideje alatt magam is olyasmivel biztattam a gyerekeket, amiről én is tudtam, hogy nem igaz, hiszen amikor eljutottak odáig, hogy el kellett volna helyezkedniük, akkor ott álltak tehetetlenül. Senki nem fizetett azért, mert sportolók voltak. Most a gazdasági váltással jönnek gazdagabb szponzorok, akik már be tudnak fektetni a sportba – s a labdasportokra érdemes pénzt áldozni. Úgy gondolom, változni fog a mostani helyzet, amikor a tenisz, a karate vagy az aerobic tartozik a felkapott sportágak közé. Aki hosszabb távon gondolkozik, annak mindenféleképpen érdemes a labdasportokba befektetnie.

– Az is köztudomású, hogy – az ismert gazdasági körülmények miatt – ma nagyon nehéz szponzorokat találni. Önök hogyan próbálják feloldani ezt a visszás helyzetet?

– Sok cég inkább alapítványokba fekteti be a pénzét. A sportolóknak viszont egész évben szükségük van támogatásra, hogy ne folyton a lakásgondjuk járjon a fejükben, hanem a sportra tudjanak koncentrálni. A kapcsolatainkon keresztül igyekszünk megoldani a problémáikat.

– Hogyan lehetne az egyes cégek számára vonzóbbá tenni a sportot?

– Egyrészt személyes ismeretségeken keresztül nyílhat erre mód, a másik járható út pedig az árukapcsolás: termékforgalmazástól kezdve sok mindent felvállalunk, ha cserében ránk áldozzák az eredetileg reklámozásra szánt összeget.

– Mikorra válhat nyereségessé a sportmenedzselés Magyarországon?

– Két-három éven belül. Más a helyzet persze akkor, ha állami cég próbálkozik hasonlóval, hiszen esetükben jóval több pénzről van szó, így a kilátásaik is sokkal kedvezőbbek. A tőkén kívül azonban elhivatott emberekre is szükség van.

Kovács L. István

A DUNAHOLDING RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
az Állami Vagyonügynökség megbízásából
egyfordulós, nyilvános pályázatot hirdet a

Az Állami Vagyonügynökség nyilvános pályázatot hirdet a Budapesti Baromfinagykereskedelmi Vállalat

Győri Hűtőháza

megvásárlására.
A hűtőház címe: Győr, Hecsepuszta, helyrajzi száma: 5439.
Mélyhűtőtároló kapacitása: kb. 3500 tonna.
0 °C-os tároló kapacitása: kb. 1000 tonna.

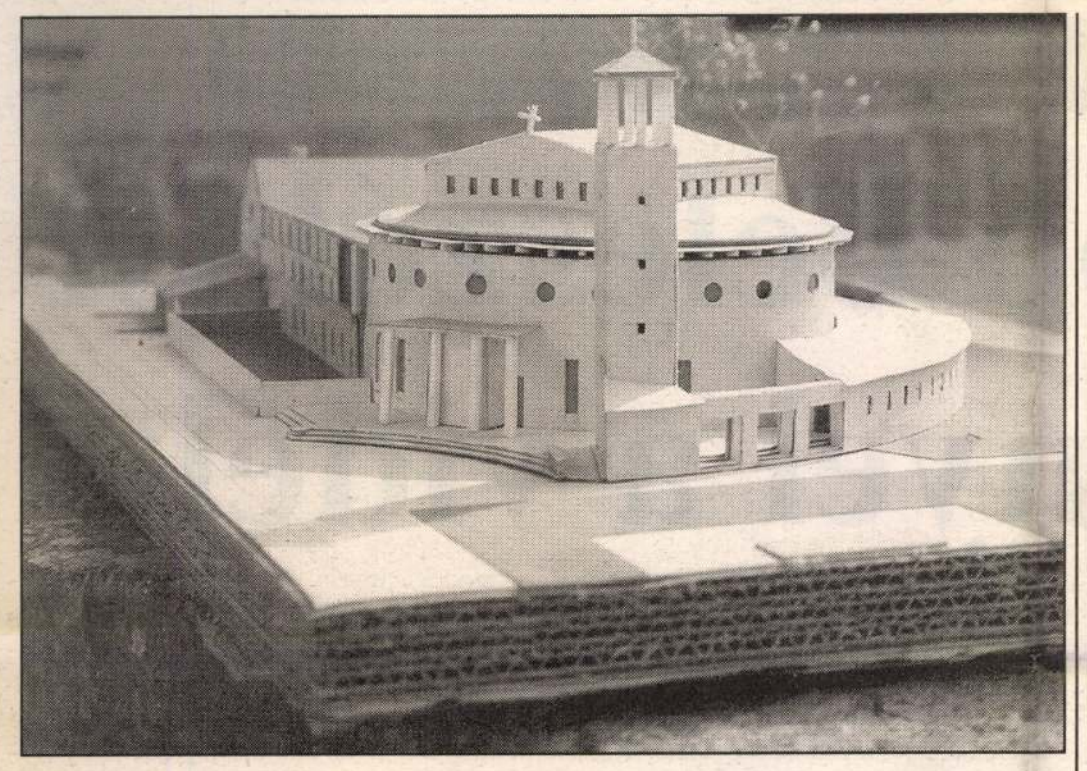

Sopron leendő temploma

Sikeres volt a pályázat

Nemrég fejeződött be Sopronban a Jereván-lakótelepen felépítendő Szent Imre-templom tervbírálata.

– *Hány pályamű érkezett a pályázatra?* – kérdeztük meg *Rosenstingel Antalt*, aki a bírálóbizottság titkára volt.

– A Soproni Konvent által kezdeményezett új templom terveinek elkészítésére az ország öt, templomtervezésben jártas építészét kértük meg. A meghívásos pályázat zsűrijének szakmai munkájában részt vett *Török Ferenc* egyetemi tanár; a Magyar Építész Kamara képviseletében *Ferencz István;* a kismartoni (Eisenstadt) püspökség építési hivatala igazgatója, *Michael Wagner; Sári István*, Sopron főépítésze; *dr. Kubinszky Mihály* professzor, a Soproni Városszépítő Egyesület elnöke.

– *Milyen aspektusok alapján választották ki az első helyezett pályaművet?*

– A pályázat feladata két részre volt osztható. A templomi, azaz a liturgikus funkciók megoldása mellett a pályaműnek tartalmaznia kellett a plébániahivatal és a közösségi helyiségek kialakításának tervét is. A bírálati szempontok elsősorban az elhelyezésre, a megjelenésre, a funkcionális kívánalmakra és a tér belső képzésére vonatkoztak. Általános vélemény szerint színvonalas pályaművek érkeztek, és a zsűri eredményesnek minősítette a pályázatot. Kemény szakmai viták után közmegegyezés jött létre és egyhangú döntés született: a győztes az a pályamű lett, amelyik megjelenésében és belső tartalmában elsőrangúan oldotta meg magát a templomot, és igéretesnek mutatkozott, hogy a közösségi épületrész – a megfelelő mértékű módosítás után – az építtető minden igényét ki fogja elégíteni. Eredményhirdetésre és a pályadíjak átadására augusztus első hetében kerül sor. Az első díjban *dr. Fejérdy Tamás* és *Fejérdy Péter* budapesti építészek részesülnek.

Gosztonyi M.

Soproni Ünnepi Hetek

Koncert és pajzán komédia

Ma este 8 órakor kezdődik a „Gerot's Szintézis Group" nevű együttes jazz-rock koncertje a Bányászati Múzeum udvarán. A csoport tagjai: Gerőts Zoltán (billentyűs hangszerek), Fáy Krisztina (elektromos cselló) és Ablonczay Horváth Tibor (dob). (Rossz idő esetén a műsort az Erdészeti Múzeumban rendezik meg.)

A Civitas Pinceszínházban este 8 órától a „Gatyás Erósz" című középkori pajzán komédiát adja elő a színház társulata. A darab rendezője: Kövesi György, zeneszerzői: Magyar Attila és ifj. Kövesi György, szereplői: Ulrich Judit, Horváth Jolán, Kövesi György, Magyar Attila, ifj. Kövesi György, Crincz János és Lentavits Éva. A „Gatyás Erósz" alapja Faludy György „Test és lélek" valamint az „Erotikus versek" című műve. A műsorban – amelynek szövegét majd' 2000 versből válogatták – központi szerepet kap a pikantéria.

Egy kismama életéért

Köszönet a véradóknak

Dr. Petró Olívia, a soproni vértranszfúziós állomás osztályvezető főorvosa az alábbiak közzétételét kérte szerkesztőségünktől.

Köszönöm magam és az intézményem nevében az alábbi véradóknak azt az életmentést, amit az elmúlt napokban egy 29 éves kismamáért tettek. Köszönöm az érdeklődő telefonjaikat, ami a sürgős segítségnyújtáson túl aggódásukat is kifejezte. Amíg ilyen emberek laknak területünkön, addig – nehézségek ellenére is – biztosítva lesz a jó vérellátás.

A sürgősen behívott friss véradók: *Fülöp Miklósné* (kórházi dolgozó), *Majsáné Bózsa Mária* (kórházi dolgozó), *Varga Magdolna* (kórházi dolgozó), *Horváth László* (kórházi dolgozó), *Horváth Géza* (kórházi dolgozó), *Oltyán Mihály* (Sopronkőhida), *Rozics Imre* (Sopronkőhida), *Rozsonits József* (Sopronkőhida), *Németh Tibor* (határőrség), *Maráczi Péter* (határőrség) és *Papp Árpád* (erdészeti technikum, 93-szoros véradó).

Vérkészletünkből az alábbi véradók vérével illetve plazmájával segítettünk: *Baranyai István* (Fertőrákos), *Károlyi H. Péter* (Fertőrákos), *Hanis Tamás* (Szakony), *Hanis Árpád* (Szakony), *Markovics Viktor* (Szakony), *Nyirvári József* (Szakony), *Klug Zoltán* (Répcevis), *Czingráber János* (Répcevis), *Mattauk László* (Sofa), *Berdó Béla* (Sofa), *Horváth Józsefné* (tűgyár), *Rédecsi Lajos* (zárgyár), *Kiss Zoltánné* (sütőipar), *Németh Józsefné* (vízmű), *Pilsits Mátyás* (erdőgazdaság), *Óvádi Ferenc* (Sotex), *Vincze Géza* (Sotex), *Varga Balázs Erika* (posta), *Presits Pál* (posta).

A főbejáraton át a könyvtárba

Tegnapi számunkban adtunk hírt arról, hogy a soproni Liszt Ferenc Művelődési Ház július 26-a és augusztus 15-e között nyári programszünetet tart. A városi könyvtár a megszokott időben áll a látogatók rendelkezésére, és a programszünet ideje alatt – az igazgató információjával ellentétben – a főbejárat felől közelíthető meg.

A kulturális járulékról

Szubjektív döntési lehetőség?

Mint minden olyan intézkedés, ami újabb terheket ró a lakosságra vagy a lakosság egy részére, a kulturális járulék bevezetése is felkavarta a kedélyeket.

Az egyetlen, az általam megkérdezettek közül, aki magára kötelezőnek érezte – és be is fizette a járulékot, *Bálint Attila*, egy videotéka tulajdonosa volt.

– Mivel ezt az intézkedést később tudtuk meg, mint aktuális lett volna, ezért ezt a negyedévet csak megbecsülve tudtuk bevallani.

A következőben azonban a pénztárgépet úgy programozzuk be, hogy eleve külön választva tárolja a különféle kategóriába tartozó filmeket. Mivel még nincs pontos végrehajtási utasítás, a döntési szempontok nagyon szubjektívek – mindenkinek mást és mást jelent például az erőszak –, ezért a Filmosz videotagozatának hozzám eljuttatott javaslata alapján mi a pornó- és a horrorfilmeket választottuk külön a többitől, és eszerint fizettünk.

Bevallom, tartok tőle, hogy az ellenőrzés során majd szigorúbb határokat vonnak, és mi – bármennyire igyekeztünk becsületesen eljárni, valamiféle büntetést leszünk kénytelenek fizetni.

Jobb lett volna egy pontosabb szempontokat megadó törvény, de alig hiszem, hogy ebben a kérdésben lehet objektív mércéket felállítani.

-T-

Szabad vagy!

Mozgásszínházi előadás

Holnap délután 4 órától Fertődön, a kastéllyal szemben lévő parkolóban az „Immanuel Hórem" elnevezésű mozgásszínház előadását tekinthetik meg az érdeklődők. A soproni fiatalokból álló nyolctagú együttes bemutatójának címe: „Szabad vagy!"

Nyári egyetem Deákiban

Véleménycsere a magyar óvodákról

Július közepén a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége nyári egyetemet rendezett Deákiban. A résztvevők soraiban óvónők, tanítók, tanárok és iskolavezetők hallgattak előadásokat és vettek részt foglalkozásokon, melyeket magyarországi szakemberek vezettek. Megyénket – a tanítók, tanárok, iskolavezetők szekciójában – előadások tartásával a Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Intézet – igazgatója: *Annási Ferenc*, munkatársai: *Fürst Györgyné, Budainé Medvegy Tilda, dr. Lillik Ferencné, Horváth Sándor Domokos*, és az intézet számos szakértője – *Tolnay László*, a győri Széchenyi István Főiskola tanára, *Kovácsné dr. Németh Mária*, a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem docense és *Tóth Mariann*, a soproni Benedek Elek Óvóképző Főiskola docense képviselte. Az óvodapedagógiai szekció munkájáról *Zilahi Józsefné*, a Benedek Elek Óvóképző Főiskola docense nyilatkozott, aki az anyanyelvi nevelés előadásait és foglalkozásait tartotta.

– Az óvónői szekció színhelye a deáki óvoda volt, ahol az elmúlt évben megtartott hasonló összejövetel hagyományait folytatva otthonos, családias légkörben találkoztak a szlovákiai és magyarországi szakemberek. A nyári egyetem egyike volt azon jeles közösségi alkalmaknak, amelyek célja a szakmai megerősítés, a korszerű óvodapedagógiai ismeretek kicserélése, a nevelői és emberi önbizalom karbantartása mellett a tartalmas pihenés, a jövő évre való felkészülés, az „egy nyelven beszélők" összetartozás-tudatának megerősítése volt. Tartalma és tárgya a kisgyermeknevelésben használandó anyanyelvi jelrendszer, a zenei, képi és verbális eszköztár felfrissítése, gazdagítása, valamint véleménycsere a kétnyelvűségről, a magyar óvodák életlehetőségeiről.

A foglalkozásokat részben a tavalyi nyári egyetemen már összeszokott, egymással tartalmilag és módszerekben is együttműködő tanári-óvónői gárda, részben pedig az idén először szereplő pedagógusok vezették. A játékpszichológiát *Stöckert Károlyné*, a mozgáskultúrát *dr. Ráczné Főző Klára*, az ének-zenét *Fodor Gábor* és *Nagy Alpár*, a vizuális kultúrát *Soltra E. Tamás* és *Józsa Éva*, az óvodai gyakorlatot *Magyar Józsefné* pécsi óvónő képviselte.

M. A.

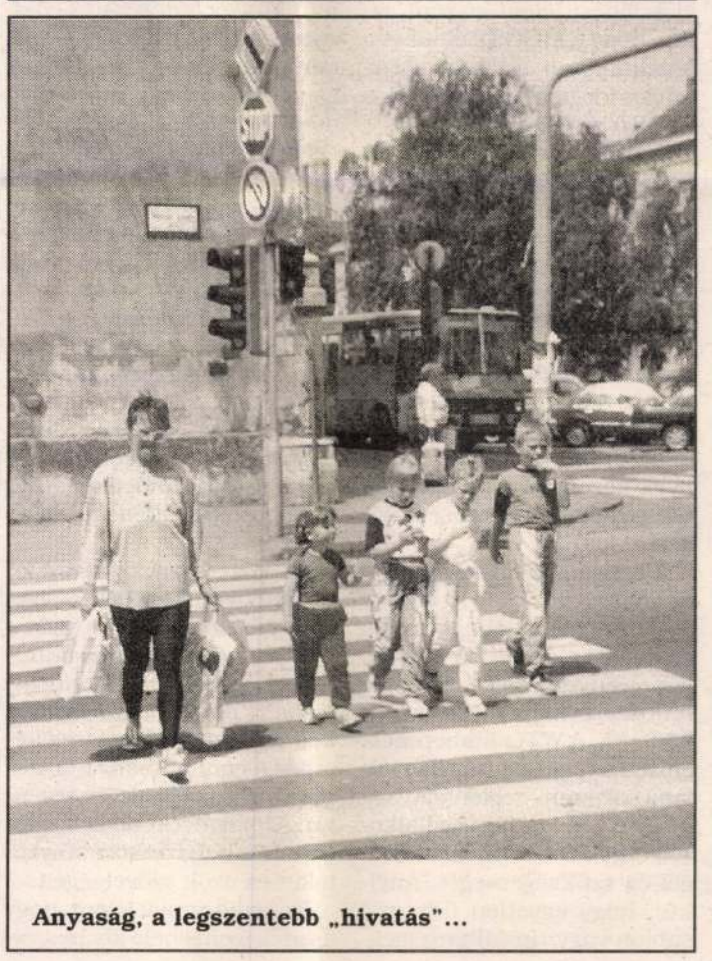

Anyaság, a legszentebb „hivatás"...

A világ változatlan

Ingyenes mozielőadás a nyaralók részére

Július hó 25-én, szombaton este 7 órakor a soproni nyaralóvendégek részére ingyenes előadás keretében bemutatásra kerül a 4 részes „Soproni szimfónia", mely hangulatos felvételek sorozatában mutatja városunkat a 4 évszak folyamán.

Az előadást Szieberth Imre dr. m. kir. kormánytanácsos vezeti be, aki a filmet az ország számos városában mutatta be már igen nagy sikerrel.

Nyaralóink a szállodák és penziók portásainál, az üdülők vezetőinél, valamint az Idegenforgalmi Irodánál igényelhetik díjmentesen jegyeiket.

A nagy érdeklődés és a tavalyi tapasztalat alapján az érdeklődőket ezuton is felkérik, hogy helyük biztosítása érdekében kellő időben forduljanak fentiekhez jegyeik végett.

Az előadás zavartalan lebonyolítása végett pontos megjelenést kér a Városi Mozi, előadási időtartam egy és fél óra. (Soproni Hírlap 1936. július 23. 4. o.)

Közli: Hárs József

A Nemzetközi Zenei Műhely fertődi záróhangversenye

Holnap 18 órakor kezdődik a fertődi Esterházy-kastély zenetermében a Nemzetközi Zenei Műhely záróhangversenye.

A hazai és nemzetközi muzsikusokból verbuválódott egyhetes, Enesén munkálkodó zenei közösség egyik szervezője, szellemi atyja az enesei származású, jelenleg Németországban élő *Tschurl Károly*.

Az ötven főből álló „műhely" néhány helybéli – enesei – szereplés után valójában a fertődi záróhangversenyen ad számot tudásáról. Vezényelnek: *Jancsovics Antal* és *Szabó András*.

Tucatnyi győztes, rangsor nélkül

Híd a jövőnek

Finn és osztrák építészek egy győri csapatban

Amióta Bécs visszalépett az Expótól, és mi vállaltuk magunkra a grandiózus esemény, valamint létesítményeinek kivitelezését, szinte naponta hallani a három év múlva esedékes különleges világtalálkozóról. Pályázatok sokaságát hirdette meg a világkiállítás irodája, és a legtöbb esetben már majdnem győzteseket is talált...

A legutóbbi pályázaton *az Expo szimbólumaként szolgáló Buda és Pest között húzódó gyalogostengely (vagyis híd) és a hozzá tartozó fogadórészek* megtervezése volt a cél. Jó néhány alkotó team adta be pályázatát, ám az eredményhirdetésen mégsem tudta meg senki, ki is nyert. Melyik az a csoport, ahol gőzerővel elkezdhetik a munkát, és csak a hídra koncentrálhatnak? Az Expo szervezői rangsor nélkül jutalmaztak tucatnyi csoportot, és megvásárolták terveiket. A többiről egyelőre néma csönd. *A hidak tervei közül az egyik legszínvonalasabbat egy magyar(győri)–finn–osztrák team alkotta meg.* Impozáns, és ami még fontosabb, kivitelezhető tervük a zsűri méltatásában, és elismerésében részesült: megvásárolták, de lehet, egy fiók mélyén fog szunnyadni örökké.

A RAS Kft. vezetője, *Rosta Csaba*, aki „civilben" a Budapesti Műszaki Egyetem építészeti karának angol kurzusán oktató, repít vissza az időben egészen 1993 februárjáig, amikor a pályázatot a Buda és Pest között húzódó gyalogostengelyre kiírták. Akkor még csak felfigyelt erre, de más munkái miatt nem tudott vele komolyabban foglalkozni. Áprilisban alakultak úgy a dolgok, hogy feleségével, *Südi Enikővel* – aki szintén építész – eldöntötték, pályáznak. (Ebben már volt gyakorlatuk. Két évig éltek Finnországban, ahol minden középületet pályázatok útján terveztetnek meg. Így az egészen fiatal építészek is részt vehetnek országuk, városuk alakításában. A nagy öregek pedig módot és lehetőséget adnak arra, hogy az ifjú tehetségek a felszínre törjenek...)

A pályázati kiírás szerint olyan részletességgel kellett megalkotni a leendő gyalogostengely terveit, hogy azok már a kivitelezéshez is jók legyenek. Aki kicsit is jártas a tervezésben tudhatja, hogy ilyen pályázatok esetében ez elég ritka. Hiszen az építési koncepción túl a május végi határidőig szinte lehetetlen egy ennyire részletes terv elkészítése. De a fiatalok mégis nekivágtak. Tudták, hogy ketten semmire sem mennek – csapatot kell szervezniük. Kézenfekvő volt, hogy elsőként finn barátaikat hívták meg. A nemzetközileg is ismert *Pentti Kareoja* azonnal igent mondott, és két tehetséges tanítványát, *Teemu Wuorit* és *Saara Escartint* is bevonta a munkába. Közben csatlakozott a tervezőkhöz az ugyancsak győri *Szaksz Vince* is. Ezután meg kellett találni azt a személyt, aki számítógéppel képes gyorsítani a munkát. *Ifj. Kaszás Károly*, az Iparművészeti Főiskola oktatója vállalta ezt. Már csak az a statikus hiányzott, aki képes két hónap alatt csodát művelni. Egy bécsi hídtervező, *Paul Magyar* személyében találták meg a 26 és fél éves átlagéletkorú alkotók az ideális partnert. A neves, 64 éves szakember pusztán a kihívás miatt társult a vállalkozáshoz, no, meg azért, mert a magyar „építészmaffia" még nem engedte határainkon belül tervezni, pedig olyan híd fémjelzi munkásságát, mint a bécsi Reischbrücke!

Az első üzenetváltások, tervek méteres faxokon közlekedtek Európa egyik országából a másikba, de megindult a munka. A végső hajrában aztán, amikor el kellett készíteni a terveket, pár napra egy győrszentiváni kisházban jöttek össze a csoport tagjai, és egy utolsó ötletroham után a rajzoláshoz, majd a makett elkészítéséhez fogtak. Így tudták az utolsó percben beadni pályázatukat.

A tervük valóban egyedi. A pesti oldalon egy száz méter magas pilon tartja a hidat. Ez a „szelek tornya". A tartókábeleken ideális szélviszonyok esetén különös muzsika szólalhatna meg, amely a toronyban helyet kapó kávéházak, és a tetőn lévő csillagvizsgáló látogatóit is gyönyörködtetné. A pilon aljában kikötő, hajómúzeum és a Duna hullámai alatt egy különleges, a tiszta és piszkos víz ellentétét bemutató akvárium kapna helyet. A látogatók – a pályázati kiírás szerint csúcsidőben 17 000 (!) ember – egy emelkedő után érnének a híd azon részére, ahol, mintegy kapun átlépve, elébük tárulna az Expo teljes panorámája. Az ötszáz méter hosszú, csak gyalogosokat szolgáló kecses építményen információs oszlopok lennének elhelyezve. A magyar zenét jellemző hangokkal, éjjel pedig fényjátékkal könnyítenék a turisták dolgát. Ha valaki elfárad a séta során, melyet a pesti „kis Manhattan" irodaházaitól (szintén a terv részei) megtesz az Expóig, igénybe veheti a hídon lassan „csúszó" mozgójárdákat.

A budai oldalon a világkiállítás főterének szélére futna be a pesti oldaltól lágyan lejtő híd. Itt hatalmas füvesített lelátókkal berendezett szabadtéri, félig vízi, félig szárazföldi színpad állna, amely a megnyitónak, és különféle rendezvényeknek adna helyet.

A terv lenyűgöző. Az alkotók ezernyi ötletét nem is lehet mind elmondani. Valóban olyan hidat terveztek a jövő számára, amely a világkiállítás után is érdekes, látványos, látogatott színfoltja lehetne Magyarországnak – ha az Expo szervezői úgy döntenének, hogy a megvásárolt tervek közül ezt valósítanák meg...

Fábián György

Az önkormányzatok és az idegenforgalom

Több beleszólást igényel a vidék

A *Megyei Önkormányzatok Országos Szövetségének (MÖOSZ) elnöksége* 1992 tavaszán határozott úgy, hogy saját munkájuk megkönnyítése és az egyes megyékben körvonalazódó vélemények egyeztetése végett szakértői munkacsoportokat állít fel. Az idegenforgalmi munkacsoport koordinálására Győr-Moson-Sopron megye kapott megbízást. A munkacsoporton belül olyan lényeges problémák kerültek terítékre mint: az idegenforgalom irányítási rendszere és jogi szabályozása; a középszint idegenforgalmi nonprofit feladatai; a vidék elvárásai, a pénzügyi források, különösképpen az Idegenforgalmi Fejlesztési Alap képzése és felhasználása tekintetében; a falusi turizmus aktuális kérdései; az országos és regionális idegenforgalmi propaganda helyzete.

A munkacsoport leglényegesebb megállapításai beépültek abba a levélbe, amelyet tavaly novemberben Győr-Moson-Sopron megye közgyűlésének elnöke, *Botos Gábor* írt a társmegyék elnökeinek egyetértésével, *Szabó Iván* akkori ipari és kereskedelmi miniszternek azzal a nem titkolt szándékkal, *hogy vonják be a megyei önkormányzatokat az országos idegenforgalmi ügyek intézésébe* – miután amúgy is törvényben előírt idegenforgalmi feladatoknak kell eleget tenniük. *A megyék bevonása az országos turizmus koncepciói kidolgozásában és az Idegenforgalmi Fejlesztési Alap pályázati és elbírálási rendszerének meghatározásában azt jelentené, hogy a vidék hallathatja hangját a döntés-előkészítés és döntéshozatal folyamatában.* Sajnos, a levél akkor nem talált megfelelő visszhangra... Feltétlen előrelépést jelent viszont azóta, hogy a MÖOSZ elnökét a közelmúltban újjáalakított Országos Idegenforgalmi Tanács tagjává választották.

Az Idegenforgalmi Világszervezet (WTO) égisze alatt 1993 februárjában Budapesten konferenciát rendeztek az állam felelősségéről az idegenforgalom fejlesztésében. Ennek jelentősége leginkább abban állt, hogy Magyarországon az idegenforgalom régi irányítási rendszere szétesett, az új pedig csak most van kialakulóban. Ilyen körülmények közepette a nemzetközi tapasztalatok elemzése különösen fontos.

A megyei önkormányzatok szemszögéből főleg az volt figyelemre méltó, ahogy a világ országai az idegenforgalmi állami irányítás és koordináció rendszerét kiépítették és működtetik. A WTO-konferencia alátámasztotta a hármas (állami központi – regionális vagy megyei – települési-vállalkozói) tagolódás természetességét és szükségességét. Anélkül, hogy egyetlen üdvözítő sablon vagy tipizálható megoldás létezne, több megoldási lehetőség is megfigyelhető – a speciálisan magyar irányítási és koordinációs rendszernek ezeknek a kombinációjából kell majd kiforrnia. Noha a konferencia a hosszabb távon csökkenő állami beavatkozás mellett foglalt állást, az is egyértelműen kicsengett, hogy egy átmeneti gazdaságban, egy intenzív fejlesztés és remélhetőleg fejlődés előtt álló turizmusszektorban kezdetben sokkal nagyobbak az állammal szemben támasztott elvárások. Az idegenforgalmi feladatokat ésszerű módon kell megosztani az országos irányító-koordináló szervek és a helyi közigazgatás között.

Az önkormányzatok bevonása, vagy még inkább bekapcsolódása az idegenforgalom vérkeringésébe több forrásból is táplálkozik: egyrészt magára az önkormányzati törvényre és az önkormányzatok hatáskörét szabályozó más jogszabályokra, másrészt energiáit a helyi igények felkarolásából meríti.

Mind a települési, mind pedig a megyei önkormányzatok az idegenforgalomban a gazdaság élénkítésének, a helyi foglalkoztatottsági gondok megoldásának és az önkormányzati bevételek növelésének egyik hatékony eszközét vélik felfedezni, amely sokszor szerencsésen találkozik egy egészséges lokálpatriotizmussal is.

Viszont az idegenforgalmi feladatok – legyenek azok kötelezően megállapítottak vagy önként vállaltak – önkormányzati szinten számos probléma forrását is jelentik. Ezek közül a legfontosabb, *hogy a megyei önkormányzatok a mai napig hiába keresik azt az eszközrendszert, amely a kötelezően reájuk rótt idegenforgalmi hatáskör hatékony és eredményes ellátásához szükséges lenne.* Ennek megoldása igencsak sürgető, miután ez döntően befolyásolhatja a magyar idegenforgalom irányítási rendszerének jövőbeni képét. A települési önkormányzatok idegenforgalmi erőfeszítéseit az országos szerveknek és a megyéknek messzemenően segíteniük kell. Az idegenforgalom szervezésének, főleg az idegenforgalmi reklámtevékenységnek természetéből egyértelműen fakad, *hogy kistérségi, megyei és tájegységi koordinációra, azaz összefogásra feltétlenül szükség van.*

Mi következik az összefogás szükségességéből? Az egymásrautaltság! *Éppen azért a korábbi alá- és fölérendeltségi viszony, illetve gyakorlat helyébe a partneri kapcsolatot kell állítani,* a döntés-előkészítés folyamatában az országos irányító szerveknek egyenrangú partnerként kell elfogadnia a helyi önkormányzatokat és azok szövetségeit.

Ez pedig annyit jelent, hogy a vidék igenis bele kíván szólni abba, hogy például milyen formát öltsön egy országos idegenforgalmi koncepció. *A vidék igényt tart arra, hogy az idegenforgalom területi irányításában és koordinációjában, a nemzeti idegenforgalmi reklám- és promóciós tevékenység elveinek és gyakorlatának meghatározásánál kikérjék a véleményt, az országos idegenforgalmi politikába, stratégiába és a rövid távú vagy eseti akciótervekbe, munkaprogramokba és projektekbe integrálják saját települési, kistérségi és tájegységi terveit, továbbá segítsék megvalósításukat.*

Az Ipari és Kereskedelmi Minisztériumban illetve az Országos Idegenforgalmi Hivatalban hónapokon át dolgoztak a turizmus új fejlesztési koncepcióján – sajnos, a megyék bevonása nélkül. Annál értékesebb eredmény, hogy a MÖOSZ keretei között és sok más fórumon rendszeresen hangoztatott megyei törekvések végül is visszaköszönnek a koncepcióban – közöttük is a leglényegesebb: a megyei koordináció pénzügyi megalapozása, mint stratégiai célkitűzés. A koncepciót kidolgozó Országos Idegenforgalmi Hivatal és az azt elfogadó Ipari és Kereskedelmi Minisztérium így felvállalta, hogy a vállalkozásösztönző feltételek kialakításáért folytatott „csatározások" mellett döntést igénylő kormányzati feladatként kezeli a felelősség és a források összehangolását is a megyék és a települések között.

Az önszerveződő területi rendszer ösztönzése, a szakmai szervezetek és kamarák erősítése a települési és a megyei önkormányzatok munkáját egyaránt segíthetik. A területi önszerveződések felkarolása egyben az önkormányzatok társulási szabadságának nyomatékosítását, és az ilyen irányú kezdeményezések bátorítását is jelenti. A szigetközi településeknek, a Pannonhalma környéki vagy éppen a Tápió völgyében elterülő falvaknak sajátos, alulról táplálkozó, sokszor talán eléggé fel sem ismert érdekközössége indokolja, hogy a jövő iparágának tartott idegenforgalom helyi bázisát a települések és a vállalkozók egymással összefogva teremtsék meg, illetve fejlesszék. Ez semmiképpen sem tekinthető egyszerű feladatnak – feltétlenül újszerű állami koordinációt, másképpen fogalmazva piackonform állami és önkormányzati szerepvállalást igényel.

A turizmus szakmai ellenőrzése is hatékonyabb lehetne, ha nemcsak a települési önkormányzatokra építene, hanem szerephez juttatná ebben a megyéket is. *Meg kellene fontolni* – éppen a szakszerűség miatt – egyes idegenforgalmi feladatok visszahelyezését a középszintre (szakmai ellenőrzés, szálláshelyek osztályba sorolása, idegenforgalommal kapcsolatos üzletkörök esetén működési engedélyek kiadása stb.) *még abban az esetben is, ha ezeknek az ára más jogszabályoknak a felülvizsgálata és korrekciója.* Az idegenforgalom ágazati irányítóinak érdekében áll(hatna), hogy egy, a mainál erősebb és eszközökkel jobban ellátott középszintre támaszkodhassanak, következésképpen az önkormányzati kezdeményezéseknek nyújtott aktív támogatással egyben saját érdekeiket is szolgálnák.

Az Országos Idegenforgalmi Hivatal a megyéknek és a településeknek komoly segítséget nyújthatna az alábbi néhány időszerű problémakör megoldásának felkarolásával.

Elismerve, hogy a vidék idegenforgalmi nonprofit feladatait integrálni lehet, sőt kell az országos nonprofit feladatrendszerbe, az OIH adjon meg minden lehetséges támogatást a helyi önálló nonprofit idegenforgalmi szervezeteknek, az egykori klasszikus megyei idegenforgalmi hivatalok utódszervezeteinek, vagy az önkormányzati, polgármesteri hivatalokon belül kialakított, idegenforgalomért felelős szervezeti egységeknek a működőképességük biztosítása végett. Az OIH a maga eszközeivel is segítse az önkormányzati idegenforgalmi fejlesztési és szervezési tervek kidolgozását és megvalósítását, különös tekintettel a vidék bekapcsolására az 1996. évi budapesti világkiállítás és a millecentenárium eseménysorozataiba. Az OIH ma még talán nem támaszkodik eléggé azokra a lehetőségekre, amelyek a települési és megyei önkormányzatok nemzetközi kapcsolataiból adódnak. Az OIH nagyon sokat nyerhet, ha ezeket felkarolja és segíti, ha a nemzeti image-teremtésnél és a külföldre irányuló idegenforgalmi reklámnál ezekre a csatornákra is támaszkodik.

A vidék, az érintett 19 megye ennek a gondolkodásmódnak szeretné megnyerni az érintett minisztériumokat és mindenekelőtt az Országos Idegenforgalmi Hivatalt. *A megyék és a települések egyaránt azt szeretnék elérni, hogy kapcsolataik az Országos Idegenforgalmi Hivatallal kölcsönösen erősítsék egymás pozícióit.* Feltétlenül szükség van arra a szakmai támogatásra is, amelyet az OIH nyújtani tud. Az Országos Idegenforgalmi Hivatal természetes szövetségesre találhat a helyi önkormányzatokban, amelyekre odafigyelve és velük vállvetve saját kormányzati és minisztériumon belüli helyzetét is jelentős mértékben megerősítheti.

Dr. Fekete Mátyás
főiskolai docens
a MÖOSZ idegenforgalmi
munkacsoportjának
koordinátora

Adó-tanács-adó

Az 1993. évi adókötelezettségekről benyújtandó bevallások időpontjai

1. 1994. február 15.

a/ 1993. évre vonatkozó bevallás valamennyi adóról, valamint a kettős könyvvezetés költségvetési támogatásáról (kivéve a 3. pont alatt közöltet és a társasági adót, az állami vagyon utáni részesedést) – 9303. sz. bevallási nyomtatvány.

b/ Egyéni vállalkozó személyi jövedelemadó bevallása, ha nem jelentkezett be a társasági adó hatálya alá, és nem vezet kettős könyvvitelt – 9353. sz. nyomtatvány, 9307. sz. nyomtatvány.

c/ Általános forgalmi adó köteles tevékenységet folytató magánszemélyek általános forgalmi adó bevallása: 9308. sz. nyomtatvány, 9353. sz. nyomtatvány.

d/ Az útalaphoz kapcsolódó bevallás (kivétel: társasági adó alanyok visszaigénylése elszámolásának bevallása): 9319. sz. nyomtatvány.

2. 1994. február 20.

Az 1993. évre esedékessé vált társasági adóelőleg és az éves számított összeg különbségének bevallása: egyszeres könyvvezetést folytató adóalany a 9324. sz. nyomtatványon; kettős könyvvezetést folytató adóalany a 9325. sz. nyomtatványon.

3. 1994. február 20.

Vállalkozási tevékenységet nem folytató magánszemélyek a magánszemélyek jövedelemadójáról (ha nem végez áfaköteles értékesítést) a 9353. sz. nyomtatványon, a földadóról a 9320. sz. nyomtatványon adnak bevallást. (Amennyiben a magánszemélynek nincs földadó-fizetési kötelezettsége, mivel azt az adóhatóság határozat útján elengedte, akkor nincs bevallási kötelezettsége sem.)

4. 1994. május 31.

a/ 1993. évi társasági adóbevallás: egyszeres könyvvezetést folytató adóalanyok a 5328. sz. nyomtatványon; kettős könyvvezetést folytató adóalanyok a 9329. sz. nyomtatványon; azok a lakás- (garázs-, üdülő-) szövetkezetek, társadalmi szervezetek, alapítványok, egyházak, vízközműtársulatok, amelyek vállalkozási tevékenységet folytatnak, és a társasági adótörvény alanyaivá válnak, könyvvezetéstől függően a megfelelő nyomtatványon; külföldi vállalkozók a 9330. sz. nyomtatványon.

b/ A kettős könyvvezetésre kötelezett magánszemélyeknek a magánszemélyek jövedelemadójáról a 9353. sz. nyomtatványon.

c/ Bevallás az idegenforgalmi hozzájárulás 1993. évi elszámolásáról a 9318. sz. nyomtatványon.

d/ Bevallás az állami vagyon utáni részesedésről a megfelelő társasági adóbevallási nyomtatványon.

c/ Útalap-visszaigénylés a társasági adó alanyainak a 9319. sz. nyomtatványon.

5. 1994. június 20.

A munkáltató bevallása (ha évente egyszer tesz bevallást) a levont, visszafizetett jövedelemadó-különbözetről a 9310. sz. nyomtatványon.

Néhány hasznos tudnivaló a személyi jövedelemadó bevalláshoz

A bevallások közül a személyi jövedelemadó érinti az állampolgárok legnagyobb részét. Többségük már megkapta az APEH-től a szükséges űrlapgarnitúrát. A nyomtatványokat az adóhatóság (központi kiküldés) azok részére postázta – egyéni vállalkozóknak és magánszemélyeknek –, akik az előző időszakban önbevallóként maguk nyújtottak be bevallást.

Időről időre változhat a bevallásra kötelezettek köre. Emiatt lesznek olyan ügyfeleink – például a nyugdíjasok között –, akik megkapták a nyomtatványt, holott idén már nem kell bevallást benyújtaniuk. Azt kérjük tőlük, hogy ne vegyék zaklatásnak az adóhatóság segítő szándékú szolgáltatását. A nyomtatványt természetesen nem kell kitölteniük, sem postán visszaküldeniük. Szívesen vennénk azonban, ha a legközelebbi ügyfélszolgálati irodákba visszajuttatnák, így az új bevallói kör újabb költség nélkül jutna az egyébként nem olcsó bevalláshoz.

Akiknek viszont kell bevallást benyújtani, ám nem kaptak postán nyomtatványt (olyan is lehet, akinek időközben megváltozott a lakcíme), azokat kérjük, keressék fel a legközelebbi ügyfélszolgálati irodát, ahol hozzá lehet jutni. Amennyiben valakinek adótartozása van, azt a nyomtatványos csomagban található csekken kell rendeznie. A csekk előlapján egy könyvelési azonosító található, de ez nem mentesíti a feladót, hogy a hátoldalon lévő helyen a személyi számát, vagy (egyéni) adószámát ne tüntesse fel. Családon belül ne használjunk másnak címzett csekket, mivel ez is később bonyodalmakat okoz. Üres csekk ügyfélszolgálatainkon beszerezhető.

Előzetesen néhány típushibára hívjuk fel a figyelmet. Csak egy példányt kell beküldeni, az esetleg hozzá tartozó A, B, C, D melléklappal. Az azonosan kitöltött másik példányt és a kitöltés alapjául szolgáló iratokat nem szabad beküldeni, ezeket 5 évig meg kell őrizni. A bevallásón ugyanúgy, mint a csekken, a személyi számot vagy (saját) adószámot fel kell tüntetni, és a bevallási, már jelzett A, B, C, D mellékletet is alá kell írni.

Szeretnénk külön felhívni a figyelmet arra, hogy az idén (központi csomagolásból adódóan) sajnálatos módon néhány más megyei illetékességű visszaküldő boríték került a megyénkben postázott egységcsomagokba. Kérjük, hogy a borítékon lévő címzést áthúzva az

APEH GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYEI IGAZGATÓSÁG

9002 Győr, Pf.: 118.

címet tüntesse fel.

A bevallás benyújtásának határideje magánszemélyeknek március 20-a, egyéni vállalkozóknak február 15-e.

Az adóhatóság munkáját akkor segítik elő, ha minél hamarabb és személyesen adják le a szabályosan kitöltött bevallásokat. Ha postán küldik el a nyomtatványokat, ahol az esetleges befizetésre is sor kerül, akkor kérjük, hogy ne vegyék zaklatásnak, ha a posta dolgozói felhívják a figyelmet valamely hiányzó adatra, (például: személyi szám) vagy más kitöltési hibára. Természetesen a posta nem hatóságként jár el ilyenkor, hanem segítséget nyújt mind az adózó állampolgárnak, mind az állami adóhatóságnak.

APEH
Győr-Moson-Sorpon
Megyei Igazgatósága

Legjobb édesapának, Kovács Józsefnek Bágyogszovátra Fő u. 5.

70. születésnapodon szívből köszöntünk és köszönjük a sok-sok szeretetet, és a munkában való fáradozásodat Fiad, Menyed, Unokád és Nászék

Pintér Istvánnénak Levélre!

A legdrágább édesanyát 80. születésnapja alkalmából szívünk minden melegével köszönti: leánya Aranka, veje, Lajos és két unokája Attila, Zsolti.

Annamáriának Győrszemerére! 20. születésnapod alkalmából nagyon sok boldogságot kíván a Család apraja-nagyja.

Bertalan Lajosnak Levélre, és fiának Zsoltnak, valamint Jolán néninek születésnapjukon szívből gratulál: Aranka, Attila.

Szabó Ferenc és Fodor Margit Csorna, Jókai út! 60. házassági évfordulótok alkalmából szeretettel köszöntünk benneteket:

Joli, Karcsi, Róbert, Eszter

Rokob Gyulánénak Fertőhomokra

A legdrágább édesanyámnak, anyósomnak, mamánknak! 73.születésnapján szívből köszöntjük: lánya, veje, Anikó, Edina és Balázs.

Szépszemű! 20. születésnapod alkalmából sok boldogságot kívánok! Szeretlek! Papesz

Zsidek Beának! A legszebb születésnapod alkalmából sok boldogságot kívánnak: Szüleid, Tomi

Kurucz Evelinnek!! 11. születésnapod alkalmából sok-sok szeretettel köszönt: Anyu, Gábor, Jennifer

Barbarának Győrbe, Timinek, Péternek Mezőörsre! Még sok szülinapot kívánnak: Varga mamáék

Dobogtassuk meg a szíveket!

Február 14., hétfő

VALENTIN

A SZERELMESEK NAPJA

Üzenet a Kedvesnek 10 szóig 200-Ft, díszkeretben 500-Ft.

A három legszebb üzenet feladóját féléves Hétvégi Kisalföld előfizetéssel jutalmazzuk!

Szívposta üzenetét telefonon is feladhatja!

Ajánlott kereteinket folyamatosan bemutatjuk!

96/315-943

Változik a 17-es menetrendje

A Kisalföld Volán Rt. helyi személyszállítási üzletága értesíti a soproni utazóközönséget, hogy hétfőtől – munkarendváltozás miatt – a 17-es vonal, amely a Jereván-lakótelep és a keleti rendező között közlekedik, munkanapi menetrendje módosul. A Jerevánról eddig 15 óra 10 perckor induló járat 15 órakor, a keleti rendezőből pedig a 15 óra 40 perckor induló helyett hétfőtől 15 óra 20 perckor indul az autóbusz.

Nyolc koccanás

Baleseti mérleg

A Soproni Rendőrkapitányság működési területén a péntektől péntekig terjedő időszakban *tíz közlekedési baleset* történt, amelyek közül egy súlyos, egy pedig könnyebb személyi sérüléssel járt. Nyolc karambol volt koccanásos, sebesüléssel nem járó eset.

Január 23-án a Fertőszentmiklós és Vitnyéd közötti útszakaszon közlekedett személygépkocsijával egy osztrák állampolgár, aki a balra ívelő kanyarban leszaladt az útról és fának ütközött. A vezetőt nyolc napon túl gyógyuló, súlyos sérülésekkel szállították kórházba.

Másnap, Sopronban történt baleset, a Paprét és az Árpád utca sarkán. A személygépkocsi a jeges úton megcsúszott, s a járdára ugrott, ahol elütött egy gyalogost. A vétlen járókelő nyolc napon belül gyógyuló, könnyű sérülést szenvedett.

A közép-európai örökség

A kastélyok védelméért

Nemzetközi tanácskozás Sopronban

A Franciaországban megalakult FIPE szervezet azzal a céllal jött létre, hogy a közép-európai kulturális javak helyreállítását és az idegenforgalomba való bekapcsolását segítse – tudtuk meg *Christian Dromardtól*, a szervezet vezetőjétől, azon a tanácskozáson, amelyet tegnap tartott az egyesület magyar, szlovák és cseh szakemberek részvételével a Hotel Sopronban.

– Miért tartja fontosnak a FIPE a közép-európai javak megóvását? – kérdezte munkatársunk Christian Dromardtól.

– A közép-európai kulturális örökség sajnos kevéssé ismert, viszont méltó arra, hogy ismertté váljon egész Európában.

– A soproni tanácskozásnak van valamilyen speciális témaköre?

– A mostani találkozásunk elsődleges célja, hogy a magyar és általában a közép-európai kastélyok megmentéséről tárgyaljunk és ezen a területen minél előbb megindulhasson a konkrét együttműködés.

– Összehasonlítva a régió országait, a magyar kastélyok milyen állapotban vannak?

– A helyzet eléggé különböző, a közelmúlt eltérő történelmi eseményei miatt. A magyar kastélyok rengeteget szenvedtek az elmúlt negyven-ötven évben, látható az állapotukon is. A cseh és a szlovák kastélyok talán kevésbé lepusztultak. A közép-európai országokra általánosan megállapítható, hogy a kastélyok mintegy húsz százaléka van jó állapotban, és a maradék nyolcvan százalék különböző mértékben és formában szorul felújításra.

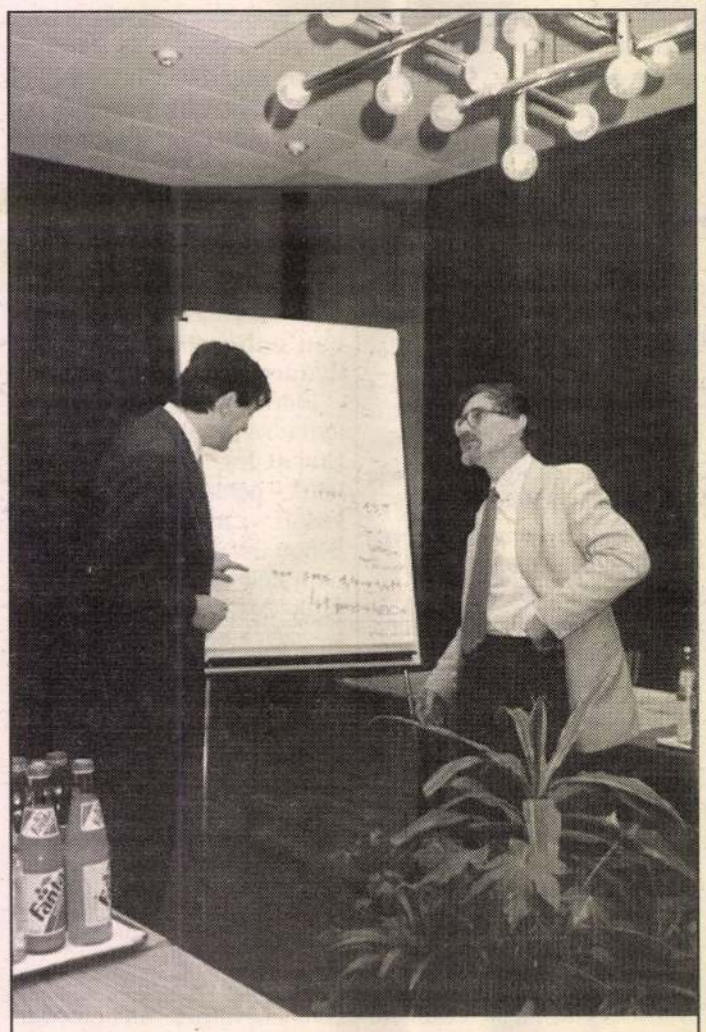

Christian Dromard és Fejérdy Tamás konzultációja.

– Hogyan és miben tud szervezetük segíteni a régió kastélyainak a helyreállításában, megóvásában?

– Egyrészt szaktudást, tapasztalatokat adunk át a szakemberek számára, másrészt anyagi, financiális támogatást is nyújtunk a helyreállításhoz.

A tanácskozáson részt vett *dr. Fejérdy Tamás* is, az Országos Műemlékvédelmi Hivatal elnöke, helyettes államtitkár, aki elmondta, hogy a soproni megbeszélést a tavalyi évben már Párizsban és Varsóban is megelőzte egy hasonló jellegű munkaértekezlet.

– Ezeknek a tanácskozásoknak a lényege – fejtette ki dr. Fejérdy Tamás –, hogy a magyar, cseh, szlovák és lengyel kulturális örökségnek, ezen belül a kastélyoknak a felújítására, turisztikai hasznosítására egy közös program jöjjön létre.

Köves Andrea

Az infláció vágtat, a nyugdíjemelés ballag

Idősek jó és rossz napjai

Az idén is pezsgő közösségi élet folyik a *Lövér Vöröskereszt* idősek klubjában. Több mint százhúsz tagja van a szervezetnek, amelynek titkára *Hegedűs Ödönné*. Vele beszélgettünk gondjaikról és örömeikről.

– Hogyan fogadták a napokban bejelentett tízszázalékos nyugdíjemelést?

– Legalább az inflációval megegyező mértékű nyugdíjemelést várunk a kormánytól, sajnos az erre az évre előirányzott 14–18 százalékos emelés ennél alacsonyabb. Az élelmiszerek, a gyógyszerek és az energia ára már a csillagos égig emelkedett, de szinte hetente tovább növekszik. Egy sorstársam két doboz gyógyszerért ezerkétszáz forintot fizetett ki, a ezzel napi vacsorája vált kétségessé. Van olyan klubtársunk, aki már nem tudja kifizetni a rezsijét. Persze, jól jött az emelés, de a nyugdíjasok többségének jövedelme sajnos nem éri el a tízezer forintot. Az infláció vágtat, a nyugdíjemelés ballag! A soproniak különösen rossz helyzetben vannak, mert az ország legdrágább városában nehéz megélniük a nyugdíjból, ráadásul Sopron az öregek városa, hiszen tizennyolcezer nyugdíjas lakója van. Bízunk benne, hogy jönnek ránk jobb napok is. Megkezdődött a választási küzdelem, a pártok vezetői mindent ígérnek a nyugdíjasoknak, minden beszédet magnóra rögzítünk, s a hatalomra került pártok képviselőinek egy idő után lejátsszuk majd a felvételeket.

– Úgy tudjuk, hogy klubjuk iránt nem közömbös a soproni társadalom és komoly segítségben van részük?

– Ez való igaz, akik tudnak, segítenek rajtunk. Néhány példa: a kenyérgyár, a húsüzem és a tejüzem térítésmentesen adott nekünk finomságokat karácsonyi ünnepségünk megrendezéséhez. Olyan „terülj asztalkám"-ban volt részünk, mint a mesében. Mikó István, a soproni színház igazgatója száz ingyenjegyet adott nekünk a Lovagias ügy, illetve a Piszkos kezek előadásaira, ki is használtuk a lehetőséget, s felejthetetlen élményekben volt részünk. Neves klinikai professzorok tartanak nekünk előadásokat az időskori betegségekről és azok gyógyításáról, s nem kérnek tiszteletdíjat. Most egy más ügyben kérjük a társadalom segítségét. Az idén felújításra kerül az egyetemi ifjúsági ház, ami eddig otthont adott klubunknak, ezért hamarosan új helyet kell keresnünk. Reméljük, találunk olyan intézményt a városban, amely felajánlja segítségét. Minden támogatást szívből köszönünk!

Környei Tibor

Híroszlopok

Tavaszi frizurák. Holnap 10 és 14 óra között a tavaszi frizurákról tartanak bemutatót a soproni Liszt Ferenc Művelődési Házban.

❐

Svejk vagyok...!? Holnap 19 órai kezdettel a kamarabérlet B sorozatának tulajdonosai tekinthetik meg Jaroslav Hasek–Josef Jaroslav Marek–Mikó István Svejk vagyok...!? című zenés darabját a soproni Lokomotív DAB sörözőben (Lövér krt. 1.). Az előadás rendezője Pálfai Péter, szereplői: Mikó István (Svejk) és Pálfai Péter (Palivec).

❐

Lovagias ügy. Hétfőn 19 órai kezdettel Hunyady Sándor: Lovagias ügy című színművét tekinthetik meg a Medgyasszay-bérlet tulajdonosai a soproni Petőfi Színházban. A darab rendezője Valló Péter. Főszereplők: Mikó István, Borbás Gabi, Román Judit és Hacser Józsa.

❐

Az éjszaka szépei. A soproni Liszt Ferenc Művelődési Ház kamaratermében hétfőn 19 órai kezdettel Az éjszaka szépei című, 1952-ben készült francia alkotást vetítik. A filmet René Clair rendezte.

❐

Fertőszentmiklósi népfőiskola. Hétfőn 18 órakor a fertőszentmiklósi Katolikus Népházban, a népfőiskola keretében Radó Tamás atya, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat győri területi központjának lelki vezetője tart előadást a szeretetszolgálat terveiről, feladatairól és az ifjúság nevelésében betöltött szerepéről. Az előadáshoz rövid, zenés áhítat kapcsolódik. Közreműködik a helyi pedagógus-énekkar.

Öngyilkosság

Lezárult a nyomozás

Lezárult a nyomozás a múlt héten, Sopronban történt tragikus szerencsétlenség körülményeinek kivizsgálása ügyében. B. M. fiatalkorú január 21-én kiugrott szülei harmadik emeleti lakásának ablakán, s életét vesztette. A nyomozás kizárta az idegenkezűséget.

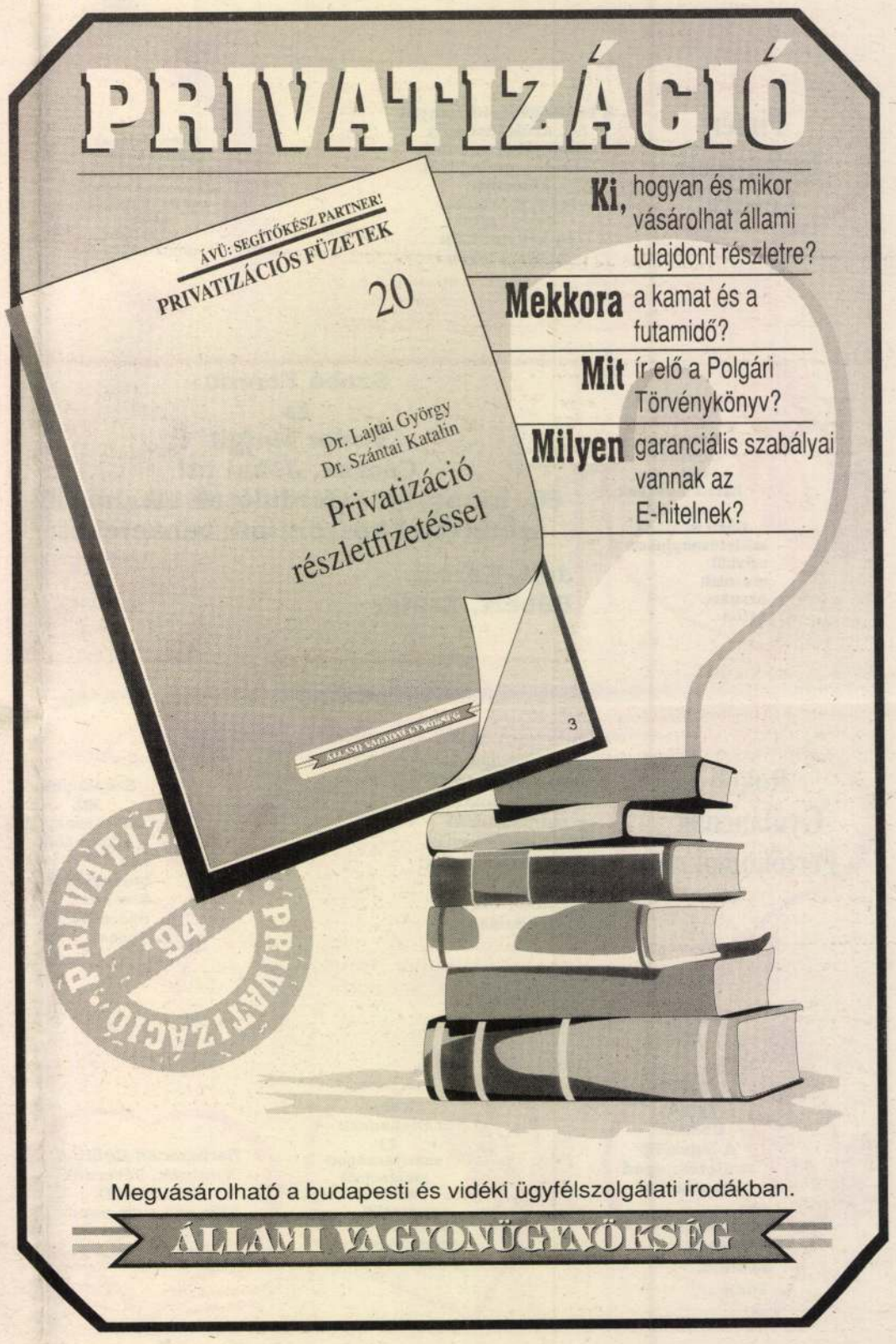

A rossz helyzet oka: a pénzhiány

A műemlékvédelmi világnap alkalmából azzal a nem túl szellemes, ám fontos kérdéssel fordultunk a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium Országos Műemlékvédelmi Hivatalának elnökéhez, Fejérdy Tamáshoz: milyen helyzetben van ma a műemlékvédelem?

– Egyszerre nagyon jó és nagyon rossz helyzetben vagyunk – mondja *Fejérdy Tamás.* – Jó az, hogy *a jogállást és a szervezeti kérdéseket illetően a mai kormányzat a helyére tette a műemlékvédelmet.* Mind jobban érezzük annak előnyeit – bár jóval több munkával jár –, hogy önálló építési hatóságként járhatunk el az egyedileg védett műemlékeknél. A szándékainknál lassabban, de alakulnak már a megyei és a nagyobb városi ügyfélszolgálati irodáink. Jól bevált a kutatás, a tervezés és a restaurálás szervezeti szétválasztása, s külön szervezet végzi a hatósági és a gondnoksági munkát is. Ugyancsak elkülönülten, önállóan gazdálkodó egységekként működnek a kivitelező szervezeteink is.

„Injekcióra" várva

Rossz helyzetünk oka elsősorban a pénzhiány. Hiába nem csökkent a műemlékvédelemre fordítható pénzösszeg, az előbb említett feladatok ellátása után *műemlékhelyreállításra kevesebb jut, mint korábban.* Nagy gondunk, hogy miközben igyekeztünk megtartani a jól képzett szakembereket, nincs munkájuk, mert anyagiak hiányában kénytelenek voltunk leállítani olyan nagy rekonstrukciókat, mint például az egri vár helyreállítása. Pénzügyi „injekcióra" vár Esztergom, Visegrád és Székesfehérvár is. Próbálunk fölkészülni a világkiállításra és a honfoglalási évfordulóra is, ám félő, hogy a pénzhiány miatt rendezetlen állapotok fogadják majd a vendégeket, vagy ha mégis sikerülne többletforrásokhoz jutni, kapkodni kell, ami pedig a szakszerűség szempontjából veszélyes. Ráadásul a partnereinknek is kevesebb a pénzük, és a megyék ma már egyáltalán nem vállalnak részt a helyreállítások finanszírozásából.

– *Hol érzékelhető leginkább a pénzhiány?*

– *A történelmi városok rehabilitációja lelassult vagy teljesen leállt.* Ugyanis ehhez még a korábbi lakóház-felújítási célkeret sem áll rendelkezésre. Nem sikerült elérnünk azt – noha minden lehetséges fórumon próbálkoztunk –, hogy fölvegyék a műemlékhelyreállítást és rehabilitációt a címzett és a céltámogatások közé. Nehézségeink vannak a szándékaink szerint mintegy kétszázhúsz, a valóságban azonban ennél jóval több állami tulajdonban maradó műemlék fenntartásánál és hasznosításánál is, ezért a Kincstári Vagyonkezelő Szervezettel azon dolgozunk, hogy találjunk valamilyen megoldást. Mindeközben folyik a műemlékek jelentős részénél a tulajdonváltás. Ez jó is lehet, ám gondot okoz, hogy ennek során kellene régi problémákat – mintegy varázsütésszerűen – megoldani.

– *Mit jelent ez?*

– Például ki kell deríteni, mi a jelenlegi birtokon belüli intézmény jogállása, tulajdonos, használó, kezelő vagy bérlő-e, illetőleg, hogy mi tartozik egybe telekkönyvileg. *Most kell szembesülni olyan korábbi, szabálytalan ingatlanmegosztásokkal – például a kastélykertek szétparcellázása –, amikor a védettséget sem jegyezték be.* Nehezíti a dolgunkat, hogy természetesen a polgárok jogai nem csorbíthatók, így hosszú és körülményes munka előtt állunk, sőt, olykor kénytelenek leszünk elfogadni a kialakult helyzetet.

Nincs mit szétválasztani

Nagy várakozással tekintünk az ÁVÜ kastélyprivatizációs programja és általában a műemlékek magánosítása elé. Ez előnyös lehet a helyreállításoknál a forrásbővülés szempontjából, ám csak akkor, *ha az új tulajdonos előre tudja, mit vállal, illetőleg, hogy mit nem tehet meg.* Másként a műemlékek sorsa kényszerpályára kerülhet. Nem ellenezzük a magánosítást, csak előre tisztázni kell az említett feltételeket. Különleges helyzetűek e szempontból a műemléklakások, amelyek jó része föl van darabolva több bérleményre. Ha ezeket – a történeti értékkel ellentétesen – lakásonként adják el, ez az állapot konzerválódik, ami nem kívánatos.

– *Min dolgoznak most?*

– *Elindítottuk teljes műemlékállományunk naprakész felülvizsgálatát.* Ennek célja egyrészt az, hogy áttekintsük műemlékeinket a készülő műemlékvédelmi törvényben meghatározandó egységes kategorizálás szempontjából, másrészt naprakész képet szeretnénk kapni arról, hol van szükség sürgős beavatkozásra. Úgy látjuk, ha meg kell alkotni ennek programját, *akkor inkább ezer műemléket óvjunk meg tíz évre, mint tízet ezer évre...* Ugyanis remélhetően tíz év múlva már sor kerülhet az elhalasztott ügyekre is.

– *Sokszor érte az a vád a műemlékvédelmet, hogy minden pénz a szervezet, a hivatal fenntartására megy el.*

– *Jelenleg összesen kilencszázmillió forint a műemlékvédelem költségvetése.* Ezzel szemben nem túlzás az a számítás, hogy a szervezeti működési-fenntartási költségekre s a valóban szükséges helyreállításokra *évente két és fél milliárd forint kellene.* Ha ez a finanszírozási helyzet nem változik meg, félő, hogy az említett feltételezés valósággá válik, hiszen a valóban szükséges alapfeladatokat el kell látni. Így egyre nehezebb döntések előtt állunk. Célszerű lenne szétválasztani a közvetlen és a közvetett feladatokra fordítandó kereteket. De ennek csak akkor van értelme, ha van mit szétválasztani, ha növekszik a költségvetés.

Százmillió, ha van

Ilyen körülmények között még az a kevés helyreállítás sem végezhető el gazdaságosan, mert a pénzhiány miatt elhúzódik. Például a budapesti Szent István-bazilika helyreállítása már tíz éve tart. Úgy lenne gazdaságos és technikailag jól szervezhető, ha évente mintegy ötszázmillió forintot lehetne ráfordítani, ám jó, ha van százmillió... Ez így nem gazdaságos, mert ott van helyben a kivitelező, dolgozhatna, de nincs rá pénz. A többletráfordítás és ezzel együtt a jó ütemű munka lenne a gazdaságos.

– *Van-e remény változásra?*

– A műemlékvédelmi törvénytervezet előírja *a műemlékvédelmi alap létrehozását.* Ennek az állami költségvetés mellett más forrásai is lesznek. *Ettől reméljük, hogy több pénz jut majd a műemlékvédelemre.*

Tanácskozás Tusnádfürdőn

Műemlékek rehabilitálásának elméleti és gyakorlati kérdései címmel nemzetközi konferenciát tartottak Romániában, az erdélyi *Tusnádfürdőn.* A tanácskozást az Erdélyi Múzeum Egyesüiet, az ICOMOS (a nemzetközi műemlékvédelmi szervezet) román és magyar nemzeti bizottsága, valamint a romániai művelődésügyi tárca Kovászna és Hargita megyei felügyelősége rendezte.

Az előzményekről *Sebestyén József,* az Országos Műemlékvédelmi Hivatal munkatársa lapunknak elmondta: 1991-ben az Országos Műemléki Felügyelőség egy olyan, évről évre megrendezhető nemzetközi fórum megteremtéséhez fogott hozzá, amely elősegítheti *a Kárpát-medence műemlékeinek megóvásáért és megmentéséért fáradozó szakemberek továbbképzését,* a leendő szakemberek felkészítését s a regionális szakmai kapcsolatok kiépítését. Az évente megrendezett továbbképző-találkozókat *Ráckevén, majd Bozsokon és Fertődön* tartották meg a környező országokból érkezett szakembereknek. Az erdélyi műemlékvédők – a sikeres ráckevei összejövetel hatására – 1992-től szintén évente rendeznek konferenciát Tusnádfürdőn.

A romániai és a magyar szakembereken kívül képviseltették magukat a kassai, a selmecbányai és a szabadkai műemlékvédők, de jöttek Németországból, Olaszországból, Hollandiából, Finnországból és Ausztráliából is. (Ausztráliából egy ír származású, Kós Károly munkásságával foglalkozó építész érkezett, aki az előadását magyarul tartotta meg.)

Előadás hangzott el egyebek közt *a nagyszebeni Brukenthal-iskola és a székesfehérvári Hiemer-ház kutatásáról és helyreállításának megtervezéséről,* a fa szerepéről a román építészetben, az európai stíluspárhuzamokról a századfordulón, a múlt századi szabadkai színház felújításáról, Kós Károly 1919 utáni építészetéről, s bemutatták a *nagyszebeni Rondella Színház helyreállítási terveit is.*

A népi építészet témakörén belül többek közt megismerkedhettek a résztvevők a kétsejtű (kétosztatú) háromszéki népi udvarházakkal és *a világörökség-listára javasolt Énlaka falu értékeivel.* Az erdélyi szász népi építészetről elhangzott előadás arra kereste a választ, hogy ez nemzetinek vagy közép-európainak tekinthető-e?

A tanácskozástól azt várják a szakemberek, hogy erőteljesebben ráirányuljon a figyelem a régió műemlékvédelmi problémáira, amelyeknek a megoldása remélhetően közös munkával is szerveződő gyakorlati együttműködés keretében valósulhat meg. Annyi máris történt, hogy *német, román és erdélyi szakemberek közös kutatásokat végeznek az erdélyi szász településeken,* s ezekről közös dokumentációt állítanak majd össze – mondta végül Sebestyén József.

FEJÉRDY Tamás

ÁLLÁSPONT

Pártok oktatási programja

Marad a kérdés: hogyan, mikor, miből?

Az ígéretek korát éljük. A választópolgár csábítása folyik. A demagógia leleplezésére a legbiztosabb eszköz, ha az ígéretek mellé három kérdést teszünk: *Miből? Mikor? Hogyan?* Az ígérvények nem kímélik az oktatás ügyét sem, bár azt mindenki deklarálja: oktatásügy nem lehet pártcsatározások tétje, színtere, hanem csak a közmegegyezésé, melyre jó példa a *közoktatási törvény*. Ám a parlamenti pártok egy része – mint programjuk bizonyítja – azzal sem átall szembeszállni.

Az 1990-es választásokat megelőzően a Fidesz elképzelései állottak legközelebb az MDF programjához – bár a többi párté sem túlzottan különbözött –, mára annál messzebb került. (Míg az MDF-program lényegében *folytatás*: azt tartalmazza, amivel adós maradt a kulturális kormányzat.) Most az SZDSZ fogalmazott meg az MDF-programból ismerős gondolatokat (mérési és vizsgarendszer, szakmai minősítés feltételeinek megteremtése kormányzati eszközökkel, tanárképzés, pedagógus-továbbképzés megújítása, tízosztályos alapképzésre épített „élethez alkalmazkodó szakképzés", tehetséggondozás stb.). A közoktatás legsürgősebb tennivalóiról közel azonos felfogást vall az SZDSZ, s lényegében a tandíj bevezetésének feltételeiről is (lásd pályázat, hitelkonstrukció szükségessége), de élesen eltérő véleményt hangoztat a tankerületek tevékenységéről, miközben az indoklása éppen szükségességüket bizonyítja: *„Az SZDSZ olyan államot képzel el, amely folyamatosan elemzi az ellátási feltételeket, értékeli a rendszer teljesítményét, és jogszabályalkotással, intenzív fejlesztéssel és – ahol, amiben kell – kiegyenlítő támogatással kívánja működését befolyásolni..."*

Nos, ennél szabatosabban nem is lehetne leírni a tankerületek fontosságát [illegible] szükségességüket rontva – azzal vádolja például a törvényt, hogy „nem harmonizál" a gyermekek nemzetközi jogairól szóló nemzetközi egyezménnyel. A „világnézeti semlegesség" címszó alatt követelt *vallásszabadság jogi garanciáit* is tartalmazza a törvény – tehát ugyanúgy fölösleges célként emlegetni, mintha azt mondanánk: az óvodák képezzék a közoktatás részét. Azt képezik. Tehát *valójában* nincs nagy távolság a törvény és az SZDSZ programja között.

A Fidesz oktatáspolitikája csupa meglepetést tartalmaz. Több ponton, különösen az elvi bevezetésben az SZDSZ – vagy a közös forrás? – gondolatának pontatlan másolatával találkozunk. Feltűnő, hogy csak az *oktatásról* beszél, a *nevelés* szó elő sem fordul a programban. Viszont felváltva következnek furcsa elgondolások, követelések, kijelentések – „nyitott közoktatást", „hatékony közoktatást" – a *hogyan?* megválaszolása nélkül. A „kiegyensúlyozott közoktatást!" fejezetből megtudjuk, hogy „a nyugodt, megalapozott tartalmi és minőségi fejlődés szilárd keretei" létrejöhetnek a demográfiai hullám levonulásával (de minek ehhez Fidesz-program?), továbbá: nem lesz „diktálás", nem lesz „helyi kezdeményezés", csak „szakszerű viták". Később: sem központosítás, sem autonómia, sem régiós szervezés nem lesz – viszont arra nem kapunk választ, hogy *mi lesz*? Még szerencse, hogy – a jogbiztonság érdekében – nem akarnak *új* törvényt a fiatal demokraták, csak a meglévő módosítását. Alátámasztás nélkül jelentik ki: „A közoktatásról szóló törvény egy zsákutcás iskolarendszer megerősödését teszi lehetővé", érthetetlen módon ragaszkodik a 8 osztályos alapképzéshez igazodó iskolaszerkezethez, mintha az volna a záloga annak, hogy a kisebb településeken élők gyerekei is magasabb [illegible] követelmények központi megfogalmazását, mondván: az a veszélye, hogy minden új kormány új kerettanterveket vezetne be.

De honnan lesznek olyan „semlegesek?" emberei a Fidesznek, akik megírják a kerettantervet és a tantervcsomagokat? Erre kivételesen van válasz: „független testületek" – csak az nem világos, hogy mitől függetlenek. A 3. fejezet címe: *Szakszerű, demokratikus tanügyigazgatást alakítunk ki.* Mégpedig olyat, „amelyben a minisztérium, az önkormányzatok és az iskolafenntartók közvetlenül nem avakoznak be az iskolák szakmai munkájába – ugyanakkor a szakma vagy a szülők sem léphetnek át a politika területére". Tessék? Rossz a fogalmazás, vagy kemény diktatúrával tiltják majd a szülők és tanárok jogát a politizáláshoz? És milyen minisztériumot képzelnek, szakemberek nélkülit? S mi lenne a feladata?

A Fidesz is garantálni szándékozik a pedagógusok és diákok – meglévő – világnézeti szabadságát.

Programja biztosítja a társadalmat, hogy adóját hatékonyabban használja fel a feksőoktatásban – hogy *hogyan?*, azt nem árulja el. Minden érettségiző előtt kinyitná az egyetemek kapuit – bár korábban a felvételik megszigorításáról beszélt –, majd leszögezi: „A felsőoktatás tömegesedése nem jelentheti a felsőoktatás színvonalának csökkenését, sőt több területen a minőség javítása szükséges." Elfogadom: de miként, hogyan ? Ellentmondásos a tandíj kérdése is: megígéri a tandíjmentességet, majd a tandíjon kívül még „munkába állás után fizetendő felsőoktatási járulék" fizetését helyezi kilátásba.

Egy mondatban: hozzá nem értő, hevenyészett iromány a Fidesz oktatási programja, gyermekellenes, lebecsüli a pedagógust, s a szovjet modellhez való visszatérést sugalló diktatórikus irányítást helyez kilátásba.

A Nemzeti Demokrata Szövetség közoktatás-politikai elképzeléseiről a teljes program töredékében – 27 sort találtam – esik szó. Átgondolt, tömör fogalmazás, ám az elfogadható, helyes elemek vitathatóakkal keverednek benne. Szó sem esik *a gyermekről és annak neveléséről*, legfeljebb áttételesen a Környezetvédelem , illetve a Családvé[illegible]

Lázálom

Igen, van egy visszatérő, nyomasztó álmom. 1994. október 23-án ülök a fotelban, és nézem a televízió híradóját. A megemlékezések eseményeit mutatják be. És nemzeti ünnepünkön a Rákoskeresztúri köztemetőben a 103-as parcellában, a kivégzett miniszterelnök sírjára a Magyar Köztársaság hivatalban lévő miniszterelnöke helyezi el a kegyelet virágait. *Nagy Imre* sírját *Horn Gyula* koszorúzza.

Kérem, nekem még szemináriumi anyagként tanulnom kellett a *Rákosi Mátyás* hatvanadik születésnapja alkalmából kibocsájtott brossúrát, amelyet állítólag többedmagával *Illés Béla*, hazánk Kossuth-díjas írója alkotott. Ebben volt a felejthetetlen mondat, hogy Rákosi elvtárs nagyapja kovács volt és szülei is szegény emberek voltak. Az abdai szatócsboltot ugyanis nem volt illdomos beleírni a laudációba. (Így hívták hajdan a jeles személy dicséretére írt dolgozatot.)

Gondosan elolvastam *Gyurkó* portrékönyvét is Kádár Jánosról. Ebből is sikerült tanulni valamit. Bocsánat, hogy nem szó szerint idézek, de Kádár nagyon jellemzően valami olyasmit mondott: mielőtt egy bizonyos irányba elindulnék, előbb megnézem, hogy hányan jönnek utánam. Igaz, egy kritikus helyzetben nem tartotta meg az aranyszabályt: 1956. november 4-én nem azt nézte, hány magyar ember megy utána, hanem hány szovjet tank megy előtte.

Most döbbenek csak rá, nagyot mulasztottam, amikor kellő időben nem vettem meg és nem olvastam Horn Gyula Cölöpök című könyvét. Nem gondoltam rá, hogy ügyelni kell a folytonosságra.

Nos, ezt a hiányt pótolta – legalább részben – *Lengyel László*, aki egy több mint kolumnás cikkben mutatja be Horn Gyulát. Már a bevezető felkeltette figyelmemet, amely szerint országunk többrendbeli romlásának az volt az oka, hogy hosszú időn át nem volt igazi rókapolitikusunk. Mármint aki a ravasznál is ravaszabb tud lenni.

„Azt hiszem, hogy a magyar politikai rókák kora a Kádár-korral jött el. A Kágamban dünnyögtem volna el, s nem jutott volna eszembe, hogy cikket fogalmazzak. Hornról mindenki tudja, hogy pufajkás volt, hogy amikor *Pozsgay Imre* váratlanul előállt a népfelkelés ötletével, a következő központi bizottsági ülésen tiltakozott az átértékelés ellen. Ha *Csurka* feledtetni tudta Raszkolnyikovot, neki is megbocsájtották a pufajkát. Úgy látszik, ilyen ez a magyar nép. Jókai is örvendett, amikor Bachot pörge kalapban látta.

Hanem Lengyel írásában volt egy rövidke rész, amely rám nemcsak az újdonság erejével hatott, de nagyon elgondolkoztatott:

„Számomra megmagyarázható Horn Gyula 1956–57-es viselkedése. Bizonytalankodása, majd karhatalmistasága. A pesti srácot az különböztette meg a Corvin köz, a Széna tér felkelőitől, hogy pontosan el tudta képzelni a szovjetek katonai erejét. Ha a szovjetek oda akarnak ütni, akkor kő kövön nem marad. De ennél is lényegesebb, hogy akár csalódott a szovjet szocializmusban, akár nem, a felkelőktől szerzett legfontosabb élménye bátyjának brutális megkínzása és kivégzése volt. Nem tudom, hogy bármelyikünk hogyan viselkedne azok után, hogy testvérét megcsonkítják és felakasztják. Amennyire ma nem tudunk elvonatkoztatni attól a személyes gyűlölettől, amit azok éreznek, akiknek apját, feleségét, férjét lelőtték a Parlament előtt vagy Mosonmagyaróváron, ugyanígy nehéz lenne felülemelkedést prédikálni annak, akinek testvérét falhoz állították, felakasztották a másik oldalról. Nem felmentésről beszélek, csak megértésről."

Azon kevesek közé tartozom, aki dokumentálni tudja, hogy 1956. október 23-a és november 4-e között fellépett az önbíráskodás ellen. Tudom, Laturt is felkötötték, s ezt Petőfi örömmel vette tudomásul, de a történelem újabb és újabb leckéket adott nekünk arról, hogy a legszebb, a legtisztább forradalom számára is szégyenfolt az, ha embereket utcai ítélet alapján megkínoznak és kivégeznek. Mégis, ha már Lengyel megemlítette ezt a témát, hosszú [illegible] elmondhatta volna, kik

Segítsük a jövőnket!

Harmadik alkalommal rendezték meg Budapesten az *Advantage Future*-t, a vezető európai újságírók számára szervezett eseménysorozatot. A hét végén *Boross Péter* miniszterelnök kötetlen beszélgetésre fogadta a szakembereket, *Jeszenszky Géza* külügyminiszter pedig részletes tájékoztatást adott külpolitikánkról.

Az Advantage Future-t magyarra talán így fordíthatnánk: jövőnk előnyben, előnyös jövő stb... Hogy jelenünk és közeljövőnk egyre előnyösebb színben jelenik meg nemcsak Magyarország, de a külföld előtt is, azt nyugati újságírókkal folytatott beszélgetéseink ékesen példázták. *Christophe Lamfalussy*, a La Libre Belgique munkatársa és *Rob Urban*, a Bloomberg Business News gazdasági szakírója (USA) evidenciaként említette hazánk kedvező megítélését, illetve azt, hogy Magyarország gazdasági kilátásait, esélyeit optimistán ítélik meg a nyugati gazdaságban, pénzügyekben. Igaz, a belga újságíró megjegyezte: Magyarország ismertségét a turizmuson keresztül érdemes lenne megerősíteni, főként a latin területen, hiszen a német nyelvterületen éppen a Magyarországra látogatók nagyobb száma miatt nem kell külön ecsetelni értékeinket, kedvező gazdasági lehetőségeinket.

M. D.

Magyarország gyerekszemmel

A Budapesti Történeti Múzeum Vármúzeumában szombaton tartották meg a Gyermekek az épített és a természeti környezet védelméért című, a Város- és Faluvédők Szövetsége (Hungaria Nostra) által meghirdetett ifjúsági pályázat díjkiosztó ünnepségét, valamint kiállítás nyílt a pályázat anyagából, amelyre írásos pályaműveket és képzőművészeti alkotásokat lehetett benyújtani.

. *Hegedűs László*, a Hungaria Nostra elnöke megnyitóbeszédében hangsúlyozta: *az épített és természeti környezet megóvásában ind nagyobb szerep és felelősség rul a civil, polgári társadalmi szerzetekre*, így a város- és faluvédő yesületekre és szövetségekre Többek között föl kell készíte- k az ifjúságot arra, hogy e zgalomnak – remény szerint éltő életbentartói legyenek. innek szellemében a pályázat a az volt, hogy megalapozza ifjak város- és faluvédő tevéységét, *ösztönözvén őket körzetük ismert vagy kevésbé ismert tett és természeti értékeinek fölfezésére és bemutatására.* Kiemelt fontos a gyerekek értéktiszetre nevelése, cselekvésre serntése, illetőleg, hogy a felnőtket is buzdítsák e nemes munra.

Fejérdy Tamás, a Környezetvélmi és Területfejlesztési Misztérium Országos Műemlékdelmi Hivatalának elnöke felvta a figyelmet *a környezet és a rnyezetügy egységes szemléletére* arra az aktív értékvédelemre, nelynek fölismerése – a felnőtt nerációnak is példamutató ódon – tükröződik a színvonas, leendő művészeket is sejtető pályamunkákban. *Ráday Mihály*, a Hungaria Nostra alelnöke, a Budapesti Városvédő Egyesület elnöke, értékelvén a pályázatot, egyebek közt hangsúlyozta: érett gondolkodásról, színes, változatos stílusról tanúskodnak a gyerekek munkái. Bizakodhatunk tehát abban, hogy kritikus látásukat, építő ötleteiket, *érzékenységüket a környezetük iránt felnőttkorukban is megőrzik majd.*

Képünkön *Virág Annamária* Ságújfaluról készített litográfiájának képeslapváltozata látható. *Pinczési Rudolfné*, Ságújfalu alpolgármestere, az ottani faluszépítő egyesület tagja lapunknak elmondta: ezt a képeslapot a falu számára készítette el az egyesület az eredeti litográfiáról, ugyancsak gyerekek, a *Szolnoki Metszőkör* keze munkájaként.

J. E.

Légy a tejben

Most, hogy lezúdult az ajánlási szelvények gyűjtésének kommandós hulláma, sőt, a kvóta boldogtalan tulajdonosai már bőszen eveznek a gyűlések hátán, tervezgetve a partraszállást, nos, most talán nem hat félreérthetően egy kedves történet felidézése.

A helyszín: valahol a Mátraalja; no, nem a falu széle. Hanem a kultúrház nagyterme, ahol is bemutatkozó gyűlését tartotta a körzet képviselőjelöltje; egyben már – listáról – gyakorló képviselő. El is mondta szép szavait, annak rendje-módja szerint, majd várta a kérdéseket. Amelyek nem jövögettek. Kapott viszont az illedelmes zárszó után egy marék ajánlási szelvényt. Kezdte volna a köszönet szép mondatait, de elvágták szavát:

– Nem magának gondoltuk, tudja. Van már nekünk képviselőnk; csak még nem tudott eljönni ide mostanában. Még nyitva parlament, hát nemigen gyűlésezik. Arra kérnénk: vinné ezeket el neki, és adná át. Megteszi, ugye. Ha átellenben is ülnek, csak riemberek, ugye...

Megtette. Felhozta, átadta. Szépen el is beszélgettek akkor egyással az esetről, meg más egyébről. Sok közös témájuk akadt, int általában a magyar embernek, s szót is váltottak ezekről, a már így – véletlenül... – összetalálkoztak. Azóta persze kaminyolnak. Morcabbak már, zordabbak. Kevésbé úriemberek. ár nem velük, hanem ők üzennek. De mégis: egy pillanatra már gtört a jég. Talán ez lenne a megoldás: minden héten, négy en át, üzenni velük egymásnak, küldeni velük jóféle hazait, gy adnák azt át.

De ehet belőle maga is. A képviselőnk biztosan megkínálja.

(tor)

Európa oktatása

Regionális képzési központ lesz Budapest

Egésznapos konferenciát rendezett szombaton Budapesten az Európai Képzés Nemzetközi Központja (CIFE), a Batthyány Lajos illetve a PHARE Alapítvány. A nemzetközi kollokvium részvevői összegezték az oktatás-képzés szerepét az egységes, erős Európai Unióhoz vezető úton, ismertették az eddigi tapasztalatokat, s elismeréssel szóltak azokról a magyar – elsősorban a felsőoktatásban megalapozott – törekvésekről, amelyek bizonyítják: hazánk tevékenyen készül az egységes Európához való csatlakozáshoz. De nemcsak udvarias méltatások szóltak a már kialakult nyugat-európai kapcsolatainkról, hanem megfogalmazódott annak a terve is, hogy létrehozzák a CIFE magyarországi központját, amely – a CIFE tagozataként –, regionális központként működik ősztől, támogatva, koordinálva az itthoni képzés illeszkedését az egységes képzési programokhoz, másrészt segítendő a Közép-Európai országok közti együttműködést is.

A szavak – amelyek rendelkezésre állnak, ahhoz, hogy beszámoljunk a nyolc órán át tartó kollokviumról, csak nagyon szerényen tudják viszaadni a tanácskozás légkörét, a baráti és kollegiális hangot, amely szinte oázisként hatott az agyonpolitizált fórumokhoz szoktatott tudósító számára. Nem mintha nem lett volna politikai tétje a tanácskozásnak, s nem volna politikai szempontból is jelentős döntés a CIFE magyar tagozatának „alapkő letétele". Az oktatás nem szakítható el a gazdasági folyamatoktól, a demokrácia megszilárdításának igényétől, a nacionalizmus fenyegetéseitől, a Európa keleti fele felzárkóztatásának nehézségeitől. Ezekkel a kérdésekkel foglalkoztak az előadások, hozzászólások, de a fórum egészének az a célja dominált, hogy a vendégek valóban *segíteni akarnak Magyarországnak.* Több évtizede gyűlő tapasztalataikat osztották meg a magyar felsőoktatás és kutatás fejlesztéséért dolgozó oktatókkal, tudósokkal, akik háromnégy éves *munkájukkal* alapozták meg azt az őszinte bizalmat, amely itt direkt formában is elhangzott: *nincs még egy ország a kontinensen, amely ennyira akarna Európa része lenni, ilyen komolyan készülne arra, hogy tagja lehessen az Európai Uniónak.*

A tanácskozást *Kelemen András* külügyi államtitkár nyitotta meg, aki egyebek közt arról szólt, hogy visszanyervén szuverenitásunkat, régi helyünket is szeretnénk visszaszerezni Európában, hiszen a kereszténység felvételét követően hosszú századokon keresztül töltöttük be a védőpajzs szerepét. A szocialista táborba kényszerülten, elzártan se szűnt meg érdeklődésünk a nyugati folyamatok iránt, most azonban legfontosabb feladataink közé tartozik, hogy fiataljaink bekapcsolódhassanak az európai szellem áramkörébe, és részesei lehessünk a békés Európa egységesítésének.

Hans Beck nagykövet, az Európai Közösségek Bizottsága budapesti delegációjának vezetője annak a meggyőződésének adott hangot, hogy fél évszázados megosztottság után, a vasfüggöny mögötti országok integrációja is reális esélyt kapott, de roppant fontos megmagyarázni az időközben felnőtt generációknak, miért is fontos az egyesülés, a *De Gaulle* megálmodta Nagy Európa létrehozása, amelynek a *kibékülés* jegyében kell létrejönnie, szimbolikus határokkal, valamennyi ország bevonásával. Ám e cél nem az államok akaratából, hanem az államok *polgárainak* akaratából kell hogy megvalósuljon.

A szakmai pódiumbeszélgetés voltaképp e cél eléréséhez vezető útról szólt. A vitavezető *Claud Nigoul*, a CIFE (székhelye Franciaország, Nizza) főtitkára volt, résztvevői: *F. Allaire*, Franciaország magyarországi nagykövetsége kulturális, tudományos és együttműködési tanácsosa, *Véra Boltho*, az ET főtitkárságának felsőoktatással és kutatással foglalkozó osztályvezetője, *R. Cagiano de Azevedo* római professzor, az ERASMUS program igazgatója, *C. Molina del Pozo* madridi professzor, az Európai Tanulmányok Központjának igazgatója és *C. Stephanou* athéni professzor, az Európai Tanulmányok Görög Központjának igazgatója voltak.

Nigoul professzor arról beszélt, hogyan kezdték a tennivalók felmérését a harminc évvel ezelőtt létrehozott nizzai központban, hogy tudniillik: *mit is kell oktatni, s hogyan oktassák Európát*, nem hallgatva el, hogy azidő szerint mindenki csak *nemzeti* keretek közt képzelte el a választ. Sok év telt el, míg geográfiai értelemben is kitágult az oktatók horizontja, s eljutottak a felismeréshez: az összesített európai kultúra mennyire elválaszthatatlan a gazdaságtól, a politikától. A mi feladatunk: megismerni, mire van szüksége ennek a közép-európai régiónak, ahol inspirálóknak kell lennünk és tudatosítanunk kell partnereinkkel, hogy nem csak egyetemi képzésre van szükség, hanem a *polgárok felkészítésére*, olyan ismertekkel való ellátására, amely lehetővé teszi, hogy értsük egymás szavát – ami természetesen nem csak nyelvismeret kérdése.

Hogy milyen kaotikus állapotokat okoz a nemzeti államok határain belül az egységesített európai képzés *hiánya*, akár jogi vonatkozásokban, akár közigazgatásban vagy vámügyekben, arról szemléletes példákkal is szolgált a spanyol professzor a budapesti résztvevőket: máris kezdjék oktatni az egyetemi hallgatókat a leendő szakemberek az Európai Unió jogi, közösségi normáira, elkerülendő az értelmezési problémákból adódó gondokat. Az állampolgár megszokta – figyelmeztetett –, hogy az állam gondoskodik a felkészítéséről, de most másképp kell felfogni ezt is: a polgárnak tudnia kell, mi az, milyen az a föderáció, amihez csatlakozni fog. Ez nem az ENSZ például, amelynek az országok a tagjai, hanem *szövetség*, amelyet az állampolgárok hagynak jóvá. Deficites még az ehhez szükséges demokrácia, de fontos, hogy legalább a cél legyen világos – ezért oly fontos Európa oktatása, amelyhez először is oktatókat kell képezni–, amihez hozzátartozik az is, hogy a jelöltek eleget kell tegyenek a *befogadás* kritériumainak is!

Megannyi tudnivalóra figyelmeztettek vendégeink – szoktassuk magunkat az európai dimenzióhoz! – s a megalakítandó központ nélkülözhetetlen és sok feladatára, hogy a célorientált felsőoktatás és a polgárképzés által eleget tehessünk az Unióhoz való csatlakozás feltételeinek. Az első lépésekről – a TEMPUS programhoz való csatlakozás, az oktatási rendszerek, intézmények együttműködésének elindítása, nyelvi képzés stb. – melyeknek nyoma van már az európai megállapodásban foglaltaknak is.

Medve Imola

Mérnök – remények

Abban a reményben, hogy a közeljövőben megszületik a mérnöki kamaráról szóló törvény, egy évre meghosszabbította vezetőségének mandátumát a jelenleg egyesületi formában működő Mérnöki Kamara a Budapesti Műszaki Egyetem épületében tartott szombati küldöttközgyűlésén. *Hajtó Ödön*, a kamara elnöke beszámolójában kijelentette: a mérnöki szakma kárpótlása lett volna, ha az elmúlt négy évben megszületett volna a mérnöki kamaráról szóló törvény. Ez azonban a kamara minden törekvése ellenére sem valósult meg. Igaz, elkészült a törvény tervezete, annak megtárgyalása azonban az új parlamentre vár. Az elmúlt év feladatai közül a legfontosabbnak éppen a kamara törvényelőkészítésben való részvételét emelte ki az elnök, és annak elfogadtatása és végrehajtása lesz az egyesület ez évi legfőbb teendője. A mérnöktársadalom helyzetéről szólva elmondta: 1987 és 1993 között az alkalmazott mérnökök átlagfizetése 10 ezer forintról 70 ezer forintra nőtt. (MTI)

Színe és visszája

A liberális pártok közötti együttműködés a nyilatkozatok szintjén sem mindig egységes. A választások közeledtével ugyan mindenki igyekszik demonstrálni az egységet, ám a lehetséges koalíciós partnerek tekintetében már nagyok a szakadékok.

A jobb és a baloldal között ékként szorongó liberálisok a csapat győzelmére számítanak, de a hatalom megragadásához szükséges partner(ek) megválasztásában már eltérő az álláspont.

Az SZDSZ–MSZP-közeledésnek saját története van. Igaz, rendre cáfolják a szabaddemokraták, hogy a kemény mag kijelölte az utat, balra. A valóság ennek ellentmond, persze lehet, hogy csak baráti beszélgetéseket folytatnak a szabaddemokrata és a szocialista vezetők, Nógrád megyében például. Nincs ebben semmi kivetni való, hisz a két párt tagságának jelentékeny része korábban egy pártnak volt a tagja. Napjaink laza fúziója, elvi síkon, tehát nem meglepő. A ki, kit győz le elmélet ma is időszerű. A májusi választásokon színt vallanak a pártok (vezetői). Kiderül az is, melyik liberális párt az igazi. Ki tart jobbra, avagy balra...

(gig)

Krisztus-arcúvá válni

Emberkép a pedagógiában címmel szombaton ért véget a Ráday Mihály Református Kollégiumban az a kétnapos magyar–holland konferencia, amelyet a Magyarországi Református Egyház Zsinatának Országos Iskolaügyi Bizottsága rendezett. *Hegedűs Loránt* református püspök, a zsinat lelkészi elnöke megnyitóbeszédében többek között elmondta: *Kálvin János* a lényeg lényegét nevezte néven az Instuticiója első részében, a Szentírás teljes summája is ebben a két dologban áll: Istennek és önmagunknak a megismerése. Ez olyan szerves egységet képez, hogy nem tudjuk megmondani, Isten ismeretéből származik az ember ismerete, vagy fordítva van.

Most az emberre kell tenni a hangsúlyt, az Isten kijelentése alapján, és az időszerű igei üzenetet keresve erre a kérdésre: mi az ember? A Szentírás alapján Isten teremtménye. Nemcsak életét nem köszönheti önmagának, hanem lényét és lényegét sem. Az ember nem szükségképpen van, hanem adva van, ami nem kevesebb a szükségszerűnél, hanem több. Az ember Jézus Krisztus képére átalakítandó üdvösséges célja a mindenségnek. Az ember nem maradhat az, aki volt, az ember az a lény, akinek azzá kell lennie, amivé Isten teremtette: Jézus-arcú emberré. S a pedagógia ezért nagyon sokat tehet.

Szombati vitaindítójában *Dizseri Sándor* nyugalmazott gimnáziumi igazgató kiemelte, hogy a keresztyén pedagógus egyik fő feladata a helyes emberkép kialakítása. Erre pedagógiai és teológiai szempontból egyaránt szükség van. A tanácskozáson elhangzottakat *Márkus Mihály* püspök, a zsinat országos iskolaügyi bizottságának elnöke értékelte. Szerinte nincs egységes válasz a különböző iskolatípusokat képviselő pedagógusok kérdéseire. A most alakuló református pedagógiai intézet fő feladata, hogy e sokszínűséget figyelembe véve végezze munkáját.

Agócs Gy. Imre

Szent György-lovagok fogadalma. **A Károly Róbert király uralkodása alatt alapított Szent György Lovagrend szombaton a Szent István-bazilikában negyvenkét új taggal gyarapodott. A szertartáson Kahler Frigyes nagymester ütötte lovaggá az elé térdeplő kámzsásokat oly módon, hogy acélpengével megérintette a vállukat – köztük Balsai István igazságügyminiszter vállát is. A Szent György-misét Szabó Géza kanonok, a Szent Jobb őre celebrálta.**

FOTÓ: CSER ISTVÁN

Nemzeti park a jaltai határ helyén

Boross Péter és Franz Vranitzky avatta föl

(Folytatás az 1. oldalról)

A Fertő tó–Seewinkel Nemzeti Parkot nem a köztudatban élő pejoratív „közös" jelzővel lehet jellemezni, hanem a határon átnyúló, valóban védett terület összehangolt kezelésével. Ez a szomszédos országok területén levő, de természetföldrajzi értelemben együvé tartozó táj, állat- és növényvilág egységes összehangolt természetvédelmi kezelését jelenti. Mindkét oldalon külön igazgatóságok működnek – *Sarródon és Appletonban* –, s *vegyes bizottság alakult* az ökológiailag különösen értékes nemzeti és nemzetközi jelentőségű területek és az e tájra jellemző flóra és fauna koordinált megóvására.

Mint bevezetőnkben jeleztük, a közös megnyitóünnepség az *Illmitz-Pusztascheunétról* celebrált szabadtéri ökumenikus istentisztelettel kezdődött, majd az osztrák központban, *Apetloner Hofban* folytatódott. Innen a vendégek – hintókon és lovasfogatokon – a határra, a *Nendegg–Fertőújlak* közelében lévő ősgyepes határrészre vonultak. Jelkép-értékű volt, hogy itt, ahol a nemzeti parkok összeérnek, a rossz emlékű műszaki határzár árka fölötti egyik ponton *ideiglenes fahidat ácsoltak, amely az avatás alkalmából határátkelőként szolgált.*

Vranitzky kancellár emlékeztetett arra: a nemzetipark-kialakítási program nagy eredményeként könyvelhető el, hogy *sikerült e régióban nagymértékben föloldani a természetvédelem, a gazdaság és a magántulajdonosi érdekek ellentmondásait,* igaz kemény vitákkal. Jó lenne, ha ez az együttműködés életképes lehetne más területeken is. Bejelentette: a közeljövőben regionális konferenciát hívnak össze ennek megtárgyalására.

Boross Péter miniszterelnök – körbemutatva a tavaszi fényben fürdő tájon – rámutatott: *ez a híd szimbolizálja a két ország egykori s remélhetően a jövőben mindinkább kiteljesedő baráti kapcsolatát.* Emlékeztetett arra, hogy itt húzódott az országhatárokat a keleti érdekszférába utasító jaltai határ, amelybe életveszélyes volt belépni. Álmodozzunk róla – mondta miniszterelnökünk –, hogy húsz-harminc év múlva *Európában nem a természetpusztító, hanem az azt védő ember lesz az ideális.* Bízunk abban, hogy hazánk ebben az évben az Európai Unióval határos ország lesz. Örömmel üdvözlöm azt az egyszerre valóságos és jelképes eseményt, s remélem, hasonló ügyekben még sokszor találkozunk majd – mondta végül Boross Péter.

Sarród volt a színhelye – a stílusosan *Kócsagvárnak* keresztelt nemzetipark-központ – a nemzeti park létrehozásában kiemelkedő munkát végzettek kitüntetésének. Maria Ranch-Kallat *Goldene Ehrenzeichen Érdemérmet* adott át *Csapodi Istvánnak, Kárpáti Lászlónak, Haraszthy Lászlónak és Murányi Lászlónak.* Gyurkó János a *Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjét* és a *Pro Natura-emlékplakettet* adta át *Helmut F. Grosinának, Willfried Hickének, Wolfgang K. Mattesnek és Günter Liebelnek.*

Juhász Erzsébet

Hitelek és vállalkozások (2.)

Világbanki kölcsönök

Gazdaságunk fejlődésének egyik legnagyobb kerékkötője a tőkehiány. Kevés olyan vállalkozás van, ahol ne merülne fel a kérdés, hogyan finanszírozható az elképzelés, szinte mindenütt szükség van valamilyen banki hitelre. Sorozatunkban azokat a lehetőségeket mutatjuk be, amelyek segítséget nyújthatnak a kezdő, vagy már bejáratott, de pénzhiánnyal szembesülő vállalkozásoknak.

A világbank által rendelkezésre bocsátott kölcsönök főként az exportfejlesztésre, a szerkezetátalakításra és a kisvállalkozások élénkítésére szolgálnak. Az ipari szerkezetátalakítási program keretében kisvállalkozások kérhetnek kölcsönt eszközeik modernizálása, fejlesztése, bővítése céljából, az ipari, mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdálkodó szervezetek versenyképességük javítása, exportjuk fenntartása, illetve növelése céljából, valamint ez a kölcsönfajta hivatott finanszírozni a munkahelyteremtő fejlesztéseket is. A maximálisan igénybe vehető összeg nincs meghatározva, futamideje legfeljebb 10 év, 3 éves türelmi idő beszámításával. A hitel kamata a mindenkori jegybanki alapkamat – ez jelenleg 22 százalék –, amit a kereskedelmi bankok által felszámított néhány százalékos kamat növel. A pályázatok benyújtási ideje folyamatos, zárónap 1995. június.

A Termékpiac-fejlesztési program célja a fogyasztásicikk-kereskedelem és -forgalmazás, illetve a marketing területén működő vállalkozások fejlesztése, új tevékenységek beindítása, a már meglévők korszerűsítése, piaci alkalmazkodóképességének növelése. A hitelt kaphatják a fogyasztási cikkek előállításához szükséges alapanyagok termelői, a termék- és élelmiszer-feldolgozó, -forgalmazó cégek, továbbá fuvarozók is. A prog-ram szempontjából fogyasztási cikknek minősülnek azok az áruk – beleértve az építőanyagokat is –, amelyeket rendszerint élelmiszer-, vagy iparcikküzletek, általános áruházak forgalmaznak. Hitelért a tulajdoni és jogi formától függetlenül bármilyen gazdálkodó szervezet, illetve egyéni vállalkozó pályázhat. A kölcsönt kérő saját forrása és a világbanki hitel kiegészítéseként a kereskedelmi bankok egyéb hiteleket is nyújthatnak a fejlesztés megvalósításához, melyből azok a fejlesztési költségek finanszírozhatók, melyekre világbanki kölcsön nem nyújtható. E program keretében egy pályázó legfeljebb 10 millió dollár értékű hitelt kaphat, amelyet mindig forintban határoznak meg, s a törlesztőrészleteket is forintban kell visszafizetni. A kamat, a jegybanki alapkamat és a kereskedelmi bankok üzletpolitikájában kialakított kamatrésektől függően, változó mértékű. Előfordul az is, hogy ugyanez a hitelforma az egyik pénzintézetben más kondíciókkal jelentkezik, mint a másikban. Érdemes tehát előzetesen több banknál is érdeklődni. A futamidő itt is 10 év – 3 éves türelmi idővel.

(Folytatjuk)

Sz. T.

Mi és az Európai Unió

A felkészülési időszakban minden ország, amelyik eddig az európai közösséghez csatlakozott, világos és növekedésre, elsősorban beruházások növelésére irányuló gazdaságpolitikát folytatott – szögezte le *Inotai András,* az MTA Világgazdasági Kutató Intézet igazgatója a sajtó képviselői előtt tartott tájékoztatón.

Majd így folytatta: két tervezet készült a tagsági kérelemmel kapcsolatban. Az elsőt a Külügyminisztérium finanszírozta, ez foglalja össze: mit kell tenni Magyarországnak ahhoz, hogy megfeleljen annak a követelményrendszernek, amelyet az EK tavaly hozott nyilvánosságra Koppenhágában. Tehát mik azok a gazdaságpolitikai kritériumok, amelyeknek eleget kell tenni a jelenlegi társulási szerződés feltételei szerint. A remények szerint, ha ezeket teljesítjük, akkor az évezred végére elnyerhetjük a tagságot.

Kérdés, milyen is lesz az az európai közösség, ahová csatlakozni kívánunk. Az biztos, hogy addigra már nem olyan, amilyen most, tehát a magyar alkalmazkodást „mozgó célra" kell irányítani. Éppen ezért megnézték, milyen volt az eddig felvett országok „integrációérettségi" foka, amikor elkezdtek tárgyalni a társulás érdekében, amikor ezeket az EK-val befejezték, és mit jelentett ez társulási érettség – a teljes jogú tagság időszakában.

Mi az az öt kritérium, amely nek mindenképpen meg kell fe lelnünk? – tette föl a kérdést Inc tai András. A politikai demokrá cia, a közösségi jog elfogadása, piacgazdaság kiépítése, a pén ügyi unió feltételeinek elfogad sa és teljesítése, valamint az E rópai Unió bővülési érettség Vagyis: mennyire lesz alkalm arra, hogy 2000-ig Magyarorsz got befogadja. E kérdések tiszt zása után lehet meghatározni legfontosabb teendőket és kö vetkeztetni a belépési támogatá esélyeire. A tapasztalat az, hog minden ország, amelyik eddi csatlakozott a közösséghe racionális gazdasági struktúrá alakított ki. Ez ad esélyt a felvé telhez, ez csökkenti a közössé költségeit, hiszen tagság esetén Magyarország nettó haszonél vező lesz. És nemcsak gazdasá gilag kell megérni a felvételhez hanem politikailag is. A jelek az mutatják, hogy egy-egy ország azzal növelte a csatlakozási esé lyeit, hogy társadalmi konszen zus, egységes nemzeti álláspon alakult ki a gazdaságpolitikát il letően a legkülönfélébb szerve zetek között, és ezt tolmácsolták Brüsszelben.

(Agócs)

A Keszthelyi-öbölben is

Tiszta a Balaton

Sajnálatos módon az utóbbi időben több olyan cikk jelent meg a nemzetközi sajtóban a Balaton vízminőségével kapcsolatban, amelyek magyar lapokra hivatkoztak, ugyanakkor tartalmuk nem felelt meg a valóságnak. Lapunk a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztériumtól, illetve az Országos Idegenforgalmi Hivataltól kért információt a valóságos helyzetről.

A Balaton Közép-Európa legnagyobb édesvizű tava. Felülete 594 négyzetkilométer, átlagos vízmélysége 3,3 méter. Az ipari és mezőgazdasági tevékenységek során a tóba került, elsősorban növényi anyagok szennyezése nyomán – főleg foszfor- és nitrogénvegyületek hatására – az 1970-es években a Keszthelyi- és Szigligeti-öbölben a víz algásodása olyan mértékű volt, hogy fel kellett gyorsítani az 1960-as években megkezdett vízminőség-védelmi munkát.

A '80-as években megszüntették a tó vízgyűjtőjén a nagyüzemi állattartó telepeket, s csökkentek a mezőgazdasági eredetű szennyezések is. Megépítették továbbá a regionális szennyvíz-elvezető rendszert a tó körül, s a szennyvíztisztító telepek létesítése és korszerűsítése is felgyorsult. Elkészült a Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer I. üteme, amely a Balaton összes szennyezésének több mint felét szállító Zala folyó növényi tápanyagainak 60-80 százalékát visszatartja. A II. ütem építése, valamint a belső szennyeződést csökkentő Keszthelyi-öböl lepelkotrása folyamatban van.

Nyilvánvaló, hogy a regionális programok határozzák meg a tó és üdülőkörzetének fejlesztési irányait, a térség vízgazdálkodási feltételeit. Az intézkedések következtében a tó algásodása lelassult, és a nyugati részen jelentős vízminőség-javulás tapasztalható.

A tónak és vízgyűjtő területei vízfolyásainak minőségét összehangolt rendszerben vizsgálják a területileg illetékes környezetvédelmi felügyelőségek, vízügyi igazgatóságok és a tisztiorvosi szolgálat laboratóriumai. Ennek alapján megállapítható, hogy a nyílt víz kémiai és bakteriológiai szempontból jó minőségű. A parti sáv, a strandok vizének minősége a kémiai komponensek tekintetében pedig alig különbözik a nyílt vízétől. A bakteriológiai vizsgálatok alapján a Balaton vize fürdésre és vízi sportolásra alkalmas.

A tó vízminőségének megóvása érdekében a kormányzati szervek számos intézkedést tettek és tesznek. Emellett az önkormányzatok és a strandok üzemeltetői kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy megakadályozzák a tó esetleges lokális szennyezését.

A Balatont érő növényi tápanyagterhelés csökkenését jól jelzi a tó vizében a nitrogén- és foszforkoncentrációk csökkenése. A klorofilltartalom növekedését is sikerült lelassítani, az elmúlt évben e téren is határozott csökkenést tapasztaltak.

(h)

Jó esély az árucserére

Magyarország gazdasági helyzete, nemzetközi gazdasági kapcsolatai, eredményei és problémái több fórumon is szerepeltek szombaton a bukaresti Crans-Montana rendezvényen, amelynek *Kádár Bélának,* a nemzetközi gazdasági kapcsolatok miniszterének vezetésével több magyar résztvevője van.

Kádár Bélának Magyarország nemzetközi gazdasági kapcsolatairól délelőtt elhangzott előadását magyar üzletemberek hozzászólásai egészítették ki. Ezt követően a román újságírók faggatták a nemzetközi gazdasági kapcsolatok miniszterét. Sajtóértekezletén Kádár Béla elmondta, hogy a húszas években Magyarország külkereskedelmi forgalmának mintegy 8 százaléka bonyolódott Romániával, ezt 40 évi KGST-együttműködés 1991-re 1 százalékra csökkentette. Erről a mélypontról sikerült tavaly 2 százalékra feltornászni a forgalmat, azaz mintegy 280 millió dollárra. Idén 300 millió dolláros volumen várható, ami jó eredmény más volt szocialista országokkal megvalósuló forgalomhoz képest. Három-négy éven belül megkétszereződhet az árucsere, ehhez azonban meg kell teremteni a szükséges feltételeket. Ezzel kapcsolatban a miniszter sajnálatosnak nevezte, hogy az 1992-ben kidolgozott elképzelések – a közös bank létrehozásáról, a határátkelőhelyek bővítéséről, az infrastruktúra bővítéséről – eddig még nem valósultak meg.

Budapesti Értéktőzsde

Szigorú közgyűlés

A Budapesti Értéktőzsde a hét végén megtartotta ez évi második rendes közgyűlését, amelyen az április 8-án határozatképtelenség miatt berekesztett közgyűlés napirendjének tárgyalását folytatta.

A testület a már részben megvitatott gazdálkodási kérdések tárgyalásával folytatta a munkát. Az e témával kapcsolatosan korábban előterjesztett indítványokat részben visszavonták, részben pedig módosított tartalommal tartották fenn az indítványtevők.

Az előterjesztésben betervezett szolgáltatási-költségnövelési javaslatot a tagság nem fogadta el. Ezáltal a tőzsde kizárólagos tulajdonában lévő, a tőzsdei kereskedelem üzemeltetését ellátó Béta Stock Kft. bevétele mintegy 14 millió forinttal lett kevesebb.

Tagi indítvány nyomán határozott a közgyűlés arról, hogy az újonnan felvételre kerülő tagok számára – a tőzsdeterem adta lehetőségeken belül – legyen biztosított a külön munkaállomással történő kereskedés lehetősége, ami az automatikus kereskedés jelentőségének növekedésével egyre fontosabb követelmény.

A közgyűlés érdemi vita nélkül elfogadta továbbá a tőzsdei tisztségviselők díjazására vonatkozó és a Budapesti Értéktőzsde 1994. évi költségvetésével foglalkozó előterjesztést.

Ezt követően a közgyűlés – tőzsdetagi fellebbezés nyomán – megvitatta a tőzsdetanács két korábbi, a tőzsdei kereskedés szabályainak megsértése miatt bírságot kiszabó határozatát. A határozatokkal érintett mindkét tőzsdetagtársaság a segédüzletkötőkre vonatkozó szabályokat szegte meg, és ezért egyiküket 500 000 forint, míg a másik társaságot 100 000 forint bírsággal sújtották. A közgyűlés – mindkét társaság esetében – szinte egyhangú határozattal a tőzsdei szabályzatok betartásának fokozott érvényesítése mellett döntött, amikor egyik fellebbezésének indokait sem fogadta el, és mindkét tőzsdetanácsi határozatot helybenhagyta.

Official Journal of the European Communities • Euro Info Service, Budapest

Külföldi tenderek és piaci lehetőségek vállalatoknak és vállalkozóknak

Építés

94/S 67-17694/DE-15
D-Cologne
Autóút korszerűsítési munkák
Tenderhatáridő: 1994. V. 19.

94/S 67-19429/FR-19
F-Pau
Szennyvízkezelőmű
Tenderhatáridő: 1994. VI. 06.

94/S 67-19643/DE-21
D-Berlin
Bírósági épület vasszerkezeti és egyéb építési munkái
Tenderhatáridő: 1994. V. 19.

94/S 67-21933/DE-30
D-Chemnitz
Homlokzati és egyéb építési munkák
Tenderhatáridő: 1994. V. 24.

Gyógyszerek

94/S 67-20625/IT-47
I-Carini
Különféle gyógyszerek szállítása több éven át

94/S 64-19431/EN-57
UK-Glasgow
Hepatitis A vakcinák
Jelentkezési határidő: 1994. IV. 25.

94/S 66-19147/DA-57
DK-Hjorring
Pyrodostigmine tabletták
Jelentkezési határidő: 1994. V. 05.

94/S 67-21223/FR-51
F-Paris
Különféle gyógyszerek
Tenderhatáridő: 1994. V. 22.

94/S 69-21583/IT-64-65
I-Naples
Különféle gyógyszerek 6000 M LIT-értékben
Jelentkezési határidő: 1994. V. 03.

94/S 67-21498/DA-52
DK-Copenhagen
Gyomorműtét utáni gyógyszerek
Tenderhatáridő: 1994. V. 20.

Bútor

94/S 69-21507/IT-64
I-Padua
Ülőbútorok, asztalok stb.
Jelentkezési határidő: 1994. V. 20.

94/S 67-21376/NL-64
NL-The Hague
Irodabútorok
Jelentkezési határidő: 1994. V. 16.

94/S 67-19850/DE-104
AT-Vienna
Forgószékek
Tenderhatáridő: 1994. V. 18.

94/S 67-21394/DA-65
DK-Hjorring
700 db kórházi ágy
Jelentkezési határidő: 1994. V. 04.

Egyéb

94/S 67-17601/FR-40
B-Brussels
Információs rendszerhez hardware és software
Jelentkezési határidő: 1994. V. 06.
Tenderhatáridő: 1994. VI. 01.

94/S 67-20428/EN-45-46
IRL-Limerick
Klinikai laboratóriumba információs rendszer
Jelentkezési határidő: 1994. V. 02.
Tenderhatáridő: 1994. V. 17.

94/S 69-22892/FR-8
SQ-Bratislava
Hardware és software egy optikai archiváló rendszerhez a PHARE-program keretében
Tenderhatáridő: 1994. V. 17.

94/S 69-18302/DA-50-51
DK-Aalborg
Papírtörülközők
Jelentkezési határidő: 1994. V. 11.
Tenderhatáridő: 1994. V. 20.

94/S 69-21517/FR-59
F-La Roche-Sur-Yon
Bútorok és háztartási eszközök
Tenderhatáridő: 1994. V. 20.

94/S 69-20580/EN-52
IRL-Dublin
3200 t portland cement
Jelentkezési határidő: 1994. V. 09.
Tenderhatáridő: 1994. V. 16.

A hivatalos EK-dokumentumok Magyarországon beszerezhetők és a fenti témákról bővebb információk kaphatók az Euro Info Service-nél: 1138 Bp., Margitsziget (Club sziget) tel./fax: 156-428

FEJÉRDY Tamás

MAGLICS Tamás: Kifizetetlen számlák halmozódnak az OMF-nél [beszélgetés Fejérdy Tamással]. = Magyar Hirlap, 1992. október 14. 14.

Fejérdy Tamás

FEJÉRDY Tamás: A magyarországi müemlékvédelem átalakuló intézményrendszeréről. = Müemlékvédelem, 36,1992,4. 193- 196.p. ill. E

(1800 - 1865)

zsban Théorie des proportions címen meg-

ítész, több fontos bécsi épület tervezője,

nek legjelentősebb magyar építésze, főleg

ítész, több bérház és templom építésében,

sta, majd romantikus stílusban épített bér-

portrékat, életképeket készített
, az MTA tagja, országgyűlési képviselő
totta az Akadémia palotájának építkezését,

ámos klasszicista stílusú középületet épített
kel tanítványa, főleg neoreneszánsz stílusú

tság tagjai: *Feszl* Frigyes (1821–1884) épí-
(1818–1877) építész, *Orlay* Petrich Soma
zobrász.
(1811–1874) pesti építőmester, *Petsching*
pesti reáliskola rajztanára volt, *Zitterbarth*
922) építész, *Szumrák* Pál (1826–1905)
alában működött, *Reitter* Ferenc (1813–
munkái a legjelentősebbek, *Liedemann*
tályának főmérnöke
corábban Széchenyi István köréhez tar-
: Néhány észrevétel a magyar Akadémia

Fejérdy Tamás

FEJÉRDY Tamás: A magyarországi műemlékvédelem átalakuló intézményrendszeréről. = Műemlékvédelmi Szemle, 1992. 1. 103 - 109.p.

sét jelentette.Alaprajzában és
sok templom változatlanul a ko
mivel a liturgikus előírásokna

A z egyszerű,egyetlen hajób
szentélyből álló,a hajó előtt
tett templom egész Európában
elrendezés volt,ezért a szoms
cseh-morva tartományok,Lengye
tájainak építészetével rokon,
szavezethető templomok sem mu

Fejérdy Tamás

JUHÁSZ Erzsébet: Egyház, épület, védelem [Fejérdy Tamás előadása]. = Uj Magyarország, 1993. április 23. 12.

Fejérdy Tamás

FEKETE Judit: Több jogot kap a műemlékvédelem /interjú Fejérdy Tamással/.= Magyar Nemzet, 1993. febr.17. 7.

„A hazai termelők kimaradtak”

Vakvágányon az élelmiszergazdaság privatizálása (9. oldal)

Göncz Árpád az Európa Fórumon

Göncz Árpád vasárnap az ausztriai Alpbachba utazott, az Európa Fórum rendezvénysorozatára, amelyet 1945 óta minden évben megrendeznek. A fórum gondolata eredetileg kulturális eszmecsereként vetődött fel, a későbbiek során azonban politikai, gazdasági kérdésekről is tanácskoztak a meghívott állam- és kormányfők. A mostani, 50. ünnepi rendezvényen az Ausztriával szomszédos országok állam- és kormányfői Európáról, a regionális együttműködés kérdéséről cserélik ki gondolataikat.

Új Dunántúli Napló

KÖZÉLETI NAPILAP

V. évfolyam, 231. szám
1994. augusztus 22., hétfő
Ára: 16,30 Ft

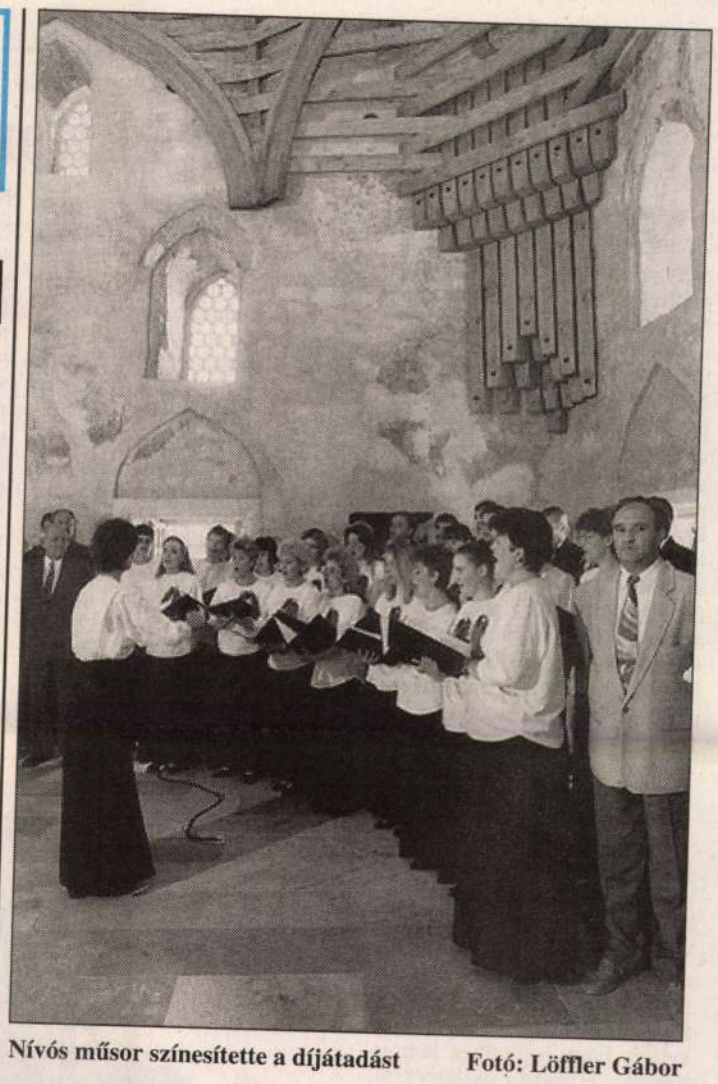

Nívós műsor színesítette a díjátadást Fotó: Löffler Gábor

Szent István ünnepén

Sellyén dr. Szűcs József, Pécsett Balikó Zoltán mondott ünnepi beszédet Fotók: Laufer-Löffler

Megyeszerte megemlékeztek augusztus 20.-áról

Szent István napján az Ormánság központja, Sellye adott otthont a Baranya megyei népünnepélynek. Aki részt vett ezen a rendezvényen – sokan jöttek Pécsről, a szomszédos községekből –, nem bánta meg, hiszen a szervezők gazdag és érdekes programot állítottak össze, a kulturális események egész nap egymást követték.

A verőfényes napsütésben már a délelőtti órákban zeneszótól volt hangos Sellye. Zenekarok és tánccsoportok vonultak az utcákon az ünnepély színhelyére, a strandfürdő területén felállított szabadtéri színpadhoz, ahol érdekfeszítően szép és látványos műsorra került sor. A Pécsi Nemzeti Színház színművészei, balett-táncosai, a Mecsek Kórus mellett fellépett a mohácsi Zora táncegyüttes, a zengővárkonyi együttes, a sombereki tánccsoport és a kémesi gyermek tánccsoport. Az új kenyér megszegését követően *dr. Szűcs József*, a Baranyai Megyei Közgyűlés elnöke beszédében szólt arról, hogy augusztus 20. kitüntetett nap nemzetünk életében, egyfajta ősforrás, amelyhez kapcsoljuk mindazt, amit magyar államiságnak nevezhetünk. Népek, nemzetek tűntek el, olvadtak fel más népekben, s mi magyarok több mint ezer éve itt vagyunk. Köszönettel tartozunk ezért a szentté avatott István királynak, aki megalapozta a nagy művet, államot alapított, amely sorsfordító volt a magyarság számára.

A továbbiakban méltatta Szent István érdemeit, hozzátéve, semmilyen új rend kiépítése nem kötődik, nem kötődhet csupán egyetlen történelmi személyiséghez.

A rendszerváltás folyamat, s éppen a jövőnk érdekében tisztában kell lennünk azzal, hogy a magyarság történelmének mindmáig legnagyobb rendszerváltása a X–XI. században kialakult új rend nem köthető csak Szent István nevéhez, ahhoz elődök és utódok, és a nép többségének belátása volt szükséges.

Dr. Szűcs József hangsúlyozta, különös sorsot szánt nekünk a történelem, ritka felénk a szélcsend, s ma újra az a tét, az a feladat, hogy megpróbáljunk felzárkózni ahhoz a Nyugat-Európához, amely igazában talán maga sem biztos önmagában, de számunkra mégis példa és érték. Demokratákká, polgárokká és valamivel jobb módúakká szeretnénk válni, részévé lenni annak a talán kiváltságos világnak, amely közvetlen szomszédságunkban kezdődik.

(Folytatás a 3. oldalon)

Europa Nostra-díjat kapott a siklósi dzsámi

Lester Borley, az Európai Tanács főtitkára nyújtotta át szombaton Siklóson az Europa Nostra diplomáját dr. Máté János polgármesternek a Malkocs bej dzsámiban.

A műemlékek védelméért és színvonalas felújításáért járó, Európában a legnagyobb elismerést jelentő oklevél átadásakor *dr. Máté János* polgármester és *dr. Fejérdy Tamás*, az Országos Műemlékvédelmi Hivatal elnöke is kiemelte a közelmúltban elhunyt kiváló építész, *Mendele Ferenc* erőfeszítéseit, aki *Csáfalvay Győzővel* közösen irányította a dzsámi helyreállításában résztvevő alkotóközösség munkáját.

A szombat délelőtti, kulturális műsorral egybekötött ünnepségen elmondott beszédében az Europa Nostra szervezet képviselője, Lester Borley főtitkár többek között hangsúlyozta, hogy az oklevelet szerte a világon igen komoly elismerésnek tekintik.

Évente csupán két tucat épület helyreállításáért ítélik oda e kitüntető címet, de, mint kiemelte, a siklósi Malkocs bej dzsámit semmiképpen sem lehetett kihagyni e körből, olyan jelentős kulturális értéket képvisel.

Figyelmeztetés a boszniai szerbeknek

Charles Redman, az amerikai elnök délszláv ügyekben illetékes képviselője figyelmeztette a boszniai szerbeket, hogy már csak kevés idejük maradt a nemzetközi összekötő csoport által előterjesztett rendezési javaslat elfogadására. Szarajevói sajtóértekezletén elmondta: a boszniai szerb vezetők „keményfejűsége” lesz az oka annak, ha feloldják a muzulmánok elleni fegyverszállítási tilalmat, és kivonják az ott állomásozó ENSZ-katonákat.

Kubai korlátok

Bill Clinton elnök szombaton különnyilatkozatban ismertette a Kuba ellen foganatosított amerikai korlátozó intézkedéseket. Hangoztatta, hogy a szigorító lépések célja egyfelől korlátozni a havannai kormányzat lehetőségét valutakészletének a növelésére, másfelől elősegíteni a gazdagabb információáramlást a kubaiak számára. – Kuba problémáira nem az ellenőrizetlen kivándorlás jelent megoldást, hanem a szabadság és a demokrácia megvalósítása – szögezte le nyilatkozatában Bill Clinton. A korábbi kiszivárogtatásokkal ellentétben az elnök által elrendelt intézkedések értelmében nemcsak hogy csökkentik, hanem teljes egészében betiltják a kubai közösség készpénzes hazautalásait a szigetországban maradt rokonoknak, az ajándékozást pedig a gyógyszerekre, az élelmiszerekre és egyéb humanitárius célú termékekre korlátozzák.

Keddtől új benzinárak (9. oldal)

Soron kívül tárgyalnak a bérgaranciáról

Bérükre várnak a gyárfoglalók

Horn Gyula miniszterelnök és *Kósáné Kovács Magda* munkaügyi miniszter együttérzéséről biztosította a berettyóújfalui Cyklon-Berstal Kft. dolgozóit, s konkrét lépéseket helyezett kilátásba annak érdekében, hogy a munkások megkaphassák elmaradt munkabérüket. Erről *Bedő Tibor* országgyűlési képviselő, az MSZP hajdú-bihari elnöke vasárnap tájékoztatta az MTI debreceni tudósítóját.

Mint ismeretes, a Cyklon-Berstal 650 dolgozója február óta nem kapott fizetést. A dolgozók – attól tartva, hogy a cég tulajdonosa eladja az elmaradt munkabérre is fedezetül szolgáló vagyont – augusztus elején elfoglalták saját gyárukat.

A kilátástalan helyzetbe került munkások Horn Gyula közbenjárását kérték annak érdekében, hogy pénzhez, hosszabb távon munkához jussanak. A kormányfő és a munkaügyi miniszter – mint azt Bedő Tibor elmondta – ígéretet tett arra, hogy a csütörtöki kormányülés sürgősséggel tárgyalja a bérgarancia-alap ügyét, s az ezzel kapcsolatos előterjesztést ugyancsak sürgősséggel a parlament szeptemberi, a nyári szünetet követő első ülése elé terjesztik.

A csaknem egymilliárd forintos bérgarancia-alapot jelenleg a törvényi szabályozás hiánya miatt nem tudják felhasználni. A szeptemberben várható parlamenti döntéssel végre megoldódni látszik a berettyóújfalui Cyklon-Berstal dolgozóinak hónapok óta húzódó bérügye is.

Utolsó húzások a cél előtt Löffler Gábor felvétele

Nemzetközi Duna Kupa

Nem mindennapi eredménnyel ért véget tegnap az immár félévszázados verseny Mohácson, melyet napos időben, enyhe északi szélben rendeztek meg.

A megye egyetlen – még meglévő hazai versenyének (augusztus 20–21-én) csapatgyőztese a hazai gárda lett, megelőzve a sokáig esélyesebb klubokat, akik között ott voltak a horvátországi Eszék, Iktusz, Vukovár és a németországi München versenyzői is.

A mohácsiak azonban nem taktikáztak, ők csak rajthoz állították versenyzőiket – s mert ott voltak országos bajnokaik is, nem volt gond, hogy egyesben, kettesben vagy éppen négyesben indítsák őket. Igaz, ami igaz, a legnagyobb sikert a hazaiak a párosban aratták.

(A baranyai érdekeltségű eredményeket keddi számunkban közöljük.)

Kormányátalakítás Romániában

Többízbeli, korábbi híresztelés után a néhány hete inkább pletyka szinten emlegetett kormányátalakítás két, a Román Nemzeti Egységpárthoz tartozó miniszter személyében, csütörtök este hirtelen bekövetkezett. Nicolae Vacaroiu kormányfő bejelentette az addigi mezőgazdasági (Ioan Oancea) és távközlésügyi (Andrei Chirica) miniszterek menesztését. Helyettük a Román Nemzeti Egységpártot képviselő Valeriu Tabara (mezőgazdaság) és Adrian Turicu (távközlés) vették át a tárcák vezetését. A román kormányfő az eseménnyel kapcsolatban kijelentette: a leváltott miniszterek más megbizatást kapnak, tevékenységükkel szemben nem volt kifogás, de a kormányt támogató pártokkal kötött politikai paktum értelmében, a reform felgyorsításakor idejét látták annak, hogy gyakorlatilag a koalíciót is bevonják a kormányzásba. A Szociális Demokrácia Romániai Pártja (a kormánypárt) szóvivője a kormányátalakítással kapcsolatban úgy vélekedett, hogy ez kezdete egy koalíciós elgondolásnak, elvégre a kormánypárt többi támogatói – a Nagy–Románia Párt, a Szocialista Munkapárt – is meg kell hogy kapják a végrehajtásból a megfelelő „szeletet". E váratlan intézkedéssel a román kormány tulajdonképpen betetőzte a Román Nemzeti Egységpárt bevonását a kormányzásba, hiszen a korábban miniszterré kinevezett igazságügyi miniszterről, Iosif Chiuzbaianról és a közlekedésügyi miniszterről, Aurel Novacról maga Valer Suian, a párt vezető szenátora jelentette ki, hogy mindketten a párt tagjai, illetve szimpatizánsai. Ezzel gyakorlatilag, a Gheorghe Funar szélsőnacionalista kolozsvári polgármester vezette pártnak immár négy minisztere van a román kormányban, s ehhez nyugodtan hozzá lehet számítani azokat az államtitkárokat is, akik szintén a párt képviseletében majd ezután kerülnek az említett tárcák vezérkarába.

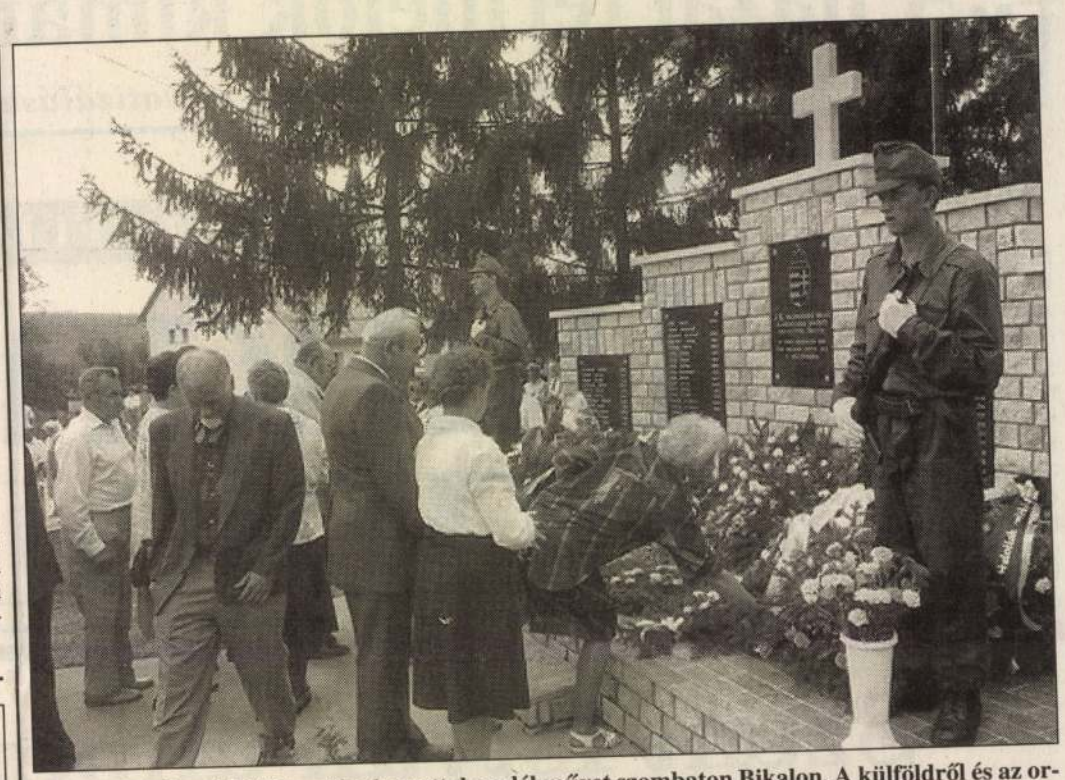

A II. világháború 76 áldozatának avattak emlékművet szombaton Bikalon. A külföldről és az ország minden részéből hazaérkezett egykori bikaliak részt vettek a katolikus, evangélikus és a baptista egyház istentiszteletén, délután pedig az iskolások, az ifjúság és felnőtt együttesek műsorát tekintették meg
Müller Andrea felvétele

249 fogoly szabad

Izrael pénteken szabadon engedte azt a 249 palesztin foglyot, akiknek szabadlábra helyezésükre Simon Peresz izraeli külügyminiszter pár nappal ezelőtt tett ígéretet – közölték izraeli katonai források. A volt foglyoknak írásban vállalniuk kellett, hogy a jövőben lemondanak a terrorista eszközökről, és „kezükhöz nem tapad izraeli vér". A szabadon engedettek azonban nem hagyhatják el a jerikói palesztin autonómia körzetét. A Jerikó biztonságáért felelős palesztin tisztségviselő szerint elhibázott lépés, hogy az izraeliek nem engedik haza a börtönből szabadultakat. Úgy vélte, hogy hazatérésük kedvező hatást gyakorolna a békefolyamatra, és a két nép közötti jövőbeni kapcsolatokra.

Újabb menekülthullám

Ruandai menekültek újabb óriási tömege özönlött pénteken szülőföldjéről a szomszédos Zaire-ba. Az ENSZ becslései szerint percenként csaknem 30 ruandai lépte át a határt a nap folyamán, az összes menekült száma pénteken elérhette akár a 15 ezret is. A Reuter jelentése szerint az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága (UNHCR) közölte: Zaire vezetése arról értesítette néhány nappal korábban a szervezetet, hogy lezárja ruandai határait, ha olyan nagy menekülthullám érkezése várható, mint amely a gomai tábort érte. (A járványok sújtotta gomai menekülttáborban közel 800 ezer ruandai menekült van.)

A Helsinki Vízifesztiválon 12-en ugrottak egyszerre gumikötélen a mélybe, új világrekordot felállítva MTI TELEFOTÓ

Kémelhárítók a plutónium-ügyről

A nagy vihart kavart legutóbbi németországi plutóniumcsempészési ügyről, illetve a hasadóanyagok csempészete elleni közös fellépésről kezdett tárgyalást szombaton Moszkvában Bernd Schmiedbauer, Helmut Kohl német kancellár különmegbízottja Szergej Sztyepasinnal, az orosz kémelhárítás főnökével. A látogatás előzménye az volt, hogy a múlt hét közepén a müncheni repülőtéren mintegy 300 gramm plutóniumot találtak egy Moszkvából érkezett repülőgép három utasánál. Bonn állítása szerint egy orosz üzemből származik a hasadóanyag, Moszkva viszont tagadja ezt. Szó lesz a tárgyalásokon arról is, hogy miképpen lehetne megakadályozni a hasadóanyagok eltulajdonítását, illetve megvitatják a sugárzó anyagok csempészete elleni közös fellépés lehetőségeit.

Az AustriaLotto nyerőszámai

A Lotto Unió Kft. tájékoztatása szerint a 33. játékhét nyerőszámai a következők:

3, 4, 9, 16, 19, 32
a pótszám: **2**
Jokerszám: **2 2 3 7 6 2**

Nyomdai alapkőletétel Győrött

Nyomdát épít Győrött egymilliárd forintos befektetéssel az angol Associated Newspapers csoport magyarországi tagja, a Kisalföld című napilap résztulajdonosa.

A létesítmény alapkövét vasárnap tették le ünnepélyes külsőségek között. Az eseményen részt vett *Kovács László* külügyminiszter. A külügyi tárca első embere rámutatott: a külpolitika feladata, hogy az ország nemzetközi biztonságát és gazdasági felemelkedését szolgálja. Ezzel összefüggésben az a dolga, hogy olyan politikai légkört teremtsen Magyarország és az egyes országok között, hogy a külföldiek bátran fektessék be a pénzüket.

A külpolitikára is hárulnak teendők atekintetben, hogy az évi 1,5–2 milliárd dolláros külföldi tőke bejöjjön az országba, ami nélkül nem teremtheti meg a gazdasági egyensúlyt s ami nélkül a gazdaságot nem lehet kimozdítani jelenlegi válságos helyzetéből.

Stephen Chatt ügyvezető igazgató hangoztatta: a befektetők azért határoztak a beruházásról, mert bíznak Győr-Moson-Sopron megye iparában és Magyarország gazdasági fellendülésében. Az ügyvezető igazgató az MTI érdeklődésére elmondta: a beruházásban magyar munka és brit tőke van jelen. A kivitelező, a helyi Integrál Rt. pályázaton nyerte el a megbízást.

Az építést hat hónap alatt befejezik, és decemberben átadják a létesítményt. A tervek szerint a Kisalföld karácsonyi száma már az új nyomdában készül. A nyomda kapacitása 60 oldal, ebből 24 színes. Az új ipari létesítményben a legkorszerűbb angol nyomdatechnikát honosítják meg, s induláskor 25 embernek adnak munkát.

Heti időjárási prognózis

Baranya megye területére

Hét végén a nyár utolsó, igazán meleg időszaka köszöntött ránk, sok napsütéssel, csak a délutáni órákra megnövekvő gomolyfelhőzettel, melyből csak néhol alakult ki egy-egy zápor, zivatar.

Jövő héten folytatódik a változékony idő, majd a hét vége felé újabb lehűlés várható. Ekkor ismét csapadékosabbra, szelesebbre fordul majd időjárásunk. A hajnali hőmérséklet általában 10 és 14 fok között alakul, míg a kora délutáni órákra eleinte többnyire 27–30 fokig, később 27 fok körüli értékre melegszik a levegő. A jövő hét vége felé inkább már csak 25 fok körüli csúcshőmérséklet valószínű.

Orvosmeteorológia

A változékony, nyár végi időjárás próbára teszi szervezetünket, ugyanakkor viszont már fel is készíti az őszi időszakra. Hideg– és melegfrontok egyaránt elérik hazánkat, emiatt szinte mindenkit egyaránt kellemetlenül érint majd a változékonyra forduló idő. Növekszik reakcióidőnk, csökken koncentrálóképességünk, főként a hét vége felé várható „frontosabb" időszakban.

TRIVEX
BELVÁROSI DIVATHÁZ
AJÁNLATA
KÉSZÜLŐDÉS AZ ISKOLASZEZONRA!
Gyermek sportcipő 28-39-ig 1.420 Ft - 2.230 Ft
Fiú félcipők több színben és modellben 31-40-ig 1.600 Ft - 3.920 Ft
Lányka félcipők 31-40-ig 1.800 Ft - 2.050 Ft
Modern vonalú női cipők 2.850 Ft - 3.090 Ft
EGYES NŐI, FÉRFI LÁBBELIK
30 %-os ÁRENGEDMÉNNYEL amíg a készlet tart!
bébi vászon cipő árengedménnyel 19-22-ig 950 Ft helyett 665 Ft
bébi nyári cipő árengedménnyel 720 Ft helyett 504 Ft
Triumph INTERNATIONAL
NŐI ALSÓK 490 Ft-tól
MELLTARTÓK 690 Ft-tól
VÁLLAS ING 690 Ft-tól
ELEGÁNS NŐI KOSZTÜM TÖBB SZÍNBEN
MIKROFRÉZER ALAPANYAGBÓL 38-46-ig 9.420 Ft
Egyes konfekció termékek árengedménnyel amíg a készlet tart!
MÉTEROSZTÁLYUNKON
NŐI SZÖVET MÉTERÁRU TÖBB SZÍNBEN már 610 Ft-tól
FÉRFI SZÖVET 150 cm széles már 700 Ft-tól
SELYEM MÉTERÁRU SOK SZÍNBEN ÁRENGEDMÉNNYEL
690 Ft helyett 420 Ft
KÜLÖNLEGES AJÁNLATUNK!
FRANCIA ÁGYTERÍTŐ 180x220-as 200x220-as
13.000 Ft 15.000 Ft
SPANYOL EXTRA TAKARÓK 190x240-es 3.170 Ft
PLÜSS BÚTORSZÖVET 140 széles 1.870 Ft
Nyitva:
hétfő - péntek 10-18 óráig
szombat 9-13 óráig
KÖSZÖNJÜK MEGTISZTELŐ LÁTOGATÁSUKAT!
JÓ VÁSÁRLÁST KÍVÁNUNK!

MEGRENDELŐLAP
Alulírott megrendelem az Új Dunántúli Naplót
1994. szeptember 1-jétől
Vállalom, hogy az esedékes előfizetési díjat a kézbesítőnek készpénzben, számla ellenében kifizetem.
.....
név
.....
lakcím (ir. szám)
.....év .....hó .....nap
.....
aláírás
Előfizethető:
1 hónapra 375 Ft
2 hónapra 750 Ft
3 hónapra 1125 Ft
A megrendelőlapot zárt borítékban, bélyeg felragasztása nélkül küldje a kiadó címére.
(7623 Pécs, Rákóczi út 34.)
Augusztus 30-áig

Pécsi Közüzemi Részvénytársaság
pályázatot hirdet
a Pécs, Gesztenyés utca pályaszerkezet megerősítésére, kivitelezésére
A kiviteli tervek az ajánlat megtételére a Pécs, Bajcsy-Zs. E. u. 35. szám alatt az ügyeleten vehetők át 1994. augusztus 22-én 9^{00}-12^{00} között 5.000 Ft befizetése ellenében.
A pályázat benyújtásának határideje: 1994. augusztus 29. 9^{00} óra.
Ezt követően kerül sor a borítékok felbontására
A kivitelezést aszfaltozásban jártas vállalkozók részvételét igényli.
Eredményhirdetés: 1994. szeptember 6. 9^{00} óra.

ÓRIÁSI SZENZÁCIÓ!
SULÁK ÁRUHÁZAINKBAN
100%-ON
SZÁMÍTJUK BE KÁRPÓTLÁSI JEGYÉT, az idén talán utoljára.
Készpénzzel fizetők
20%
árengedményt kapnak,
minden szőnyeg, padlószőnyeg és tapéta termékre.
Pécs, CENTRUM Áruház Bajcsy-Zs. út 4. Tel.: 72/432-500
Szekszárd, Garay tér 16. Telefon: 74/316-262
Sulák
Ne feledje, a SULÁKNÁL 100%-osan jól jár kárpótlási jegyével!

Gödöllő Artists' Colony. A 125 éve született *Kriesch Laura* emlékére. A kurátori teendőket *Keserü Katalin, Őriné Nagy Cecília* és *Katona Szabó Erzsébet* látta el, a kiállítás megszervezésére pedig a Gödöllői Városi Múzeumot kérte fel a Londoni Magyar Kulturális Központ. Keserü Katalin koncepciója alapján a kiállítás azt mutatja be, hogyan változott meg a hagyományos nőkép a gödöllői művésztelepen. *Körösfői-Kriesch Aladár, Nagy Sándor* alkotásain a 19. századi hősök helyett hősnők jelennek meg, a világ és önmaguk megismerésére törekvő nőalakok, akik maguk is alkotók és akiket a férfiak – eltérően a „végzet asszonya" korabeli kultuszától – társnak tekintettek. Ebben az életközösségben, ami a művésztelepi közösség alapját jelentette, felértékelődött a hagyományos női tevékenység, minden olyan munka, ami az otthonnal volt kapcsolatos, művészi jelentőséget nyert. A paraszti életmód felfedezése és mintának tekintése is befolyásolta ezt a szemléletet.

A kiállítás tehát bemutatja a nőművészek *(Undi Mariska, Undi Carla, Kriesch Laura, Frey Vilma)* tevékenységét, a női munkán alapult szövőműhely működését, tágabbra tekintve azokat az építészeti és belsőépítészeti törekvéseket is, melyek az életközösségek otthonát voltak hivatva megteremteni.

A műtárgyakat Őriné Nagy Cecília gyűjtötte össze a Magyar Nemzeti Galéria, az Iparművészeti Múzeum, a Gödöllői Városi Múzeum, a váci Tragor Ignác Múzeum gyűjteményéből és magántulajdonosok anyagából. A műtárgylistában szerepel Körösfői-Kriesch Aladár *Ego sum via, veritas et vita, Liliomok, Boldogság* című képe, a szövőműhely legszebb termékei: a *Kassandra, Sasok a hős sírja felett* vagy Nagy Sándor *Kettős arcképe, Attila lakomája* című kartonja.

Nők a gödöllői művésztelepen régen és ma. A kiállítás nemcsak a 20. század eleji művésztelepről szól, hanem magában foglalja azt a mai iparművészekből álló alkotóközösséget is, amely öt éve működik Gödöllőn az egykori művésztelep utcájában, a várostól kapott alkotóházban. Ez az első alkalom, hogy a régi és az új művésztelep együtt jelenik meg kiállításon. Katona Szabó Erzsébet a kortárs nőművészek alkotásaiból állított össze egy válogatást.

A kiállításnak a Glasgow School of Art Mackintosh Gallery adott helyet. A 20. század elején a skóciai Glasgow-ban is működött egy művésztelep, ami családiasságában a gödöllőire emlékeztetett. A Mackintosh Galéria műemlék épületében képzőművészeti főiskola működik, átriumában rendszeresen tartanak kiállításokat.

Március 3-án a School of Art igazgatója és *Nagy Katalin* nyitotta meg a kiállítást a szép számú

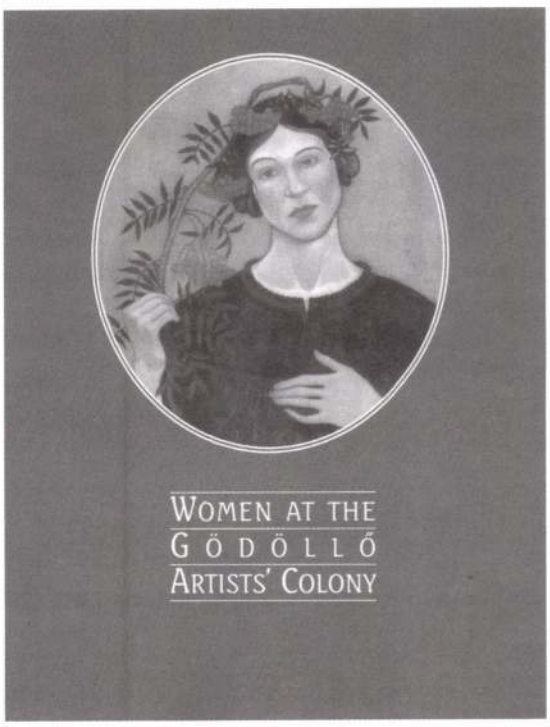

közönség jelenlétében. A Képzőművészeti Főiskolán, a glasgow-i egyetemen tanítják a gödöllői művésztelepet a 20. század eleji európai szecessziós mozgalmak között. A főiskola tanárai nem egyszer jártak már a Gödöllői Városi Múzeumban kiállítás látogatása vagy kutatás céljából. A mostani kiállításhoz kapcsolódóan Keserü Katalin több előadást is tartott a gödöllői művésztelepről az egyetemen és a főiskolán. Az angol nyelvű kiállítási katalógus *Keserü Katalin, Őriné Nagy Cecília, Gellér Katalin, Wehner Tibor* tanulmányával, *Bogyay Katalin* és *Kathy Chambers,* a Mackintosh Galéria kurátora bevezetőjével jelent meg.

G. Merva Mária

ICOM hírek

Pályázati felhívás

Az ICOM Magyar Nemzeti Bizottság elnöksége 2004 második félévére is meghirdeti pályázatát nemzetközi konferenciákon való részvétel támogatására. Ebben az évben kiemelten kezeljük az ICOM 20. kongresszusán és 21. közgyűlésén való részvételre beérkező pályázatokat (Szöul, október 2–8.)

– A pályázók körébe tartoznak egyéni ICOM tagjaink, valamint olyan intézmények, amelyek tagjai a szervezetnek

– Előnynek számít a saját igazolt önrész, illetve egy másik, eredményes pályázat. Az elnyert összeg az uta-

zási és szállásköltségek fedezésére, illetve részvételi díjra fordítható.
– Előnyt jelent, ha a pályázó rendelkezik elfogadott előadással, és a szöveget mellékeli pályázatához.
– A pályázathoz szükséges űrlap a honlapunkon található meg (www.ace.hu/icom).
– A második félévre szóló pályázatok beadásának határideje június 30. Döntést 30 napon belül hozunk.
– A nyertes pályázó nevét, a támogatási célt és annak mértékét nyilvánosságra hozzuk.

ICOM MNB Elnöksége

Közhasznú információk

Díjak, kitüntetések 2004. március 15-én

Március 15. alkalmából *Hiller István* a nemzeti kulturális örökség minisztere állami kitüntetéseket, művészeti díjakat adott át – többekkel együtt – néhány kollégánknak *Mádl Ferenc* köztársasági elnök úr megbízásából.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjét adományozta *dr. Horler Miklós* Széchenyi-díjas ny. műemlékvédelmi szakembernek.

Kallósd, r. k. kápolna, keleti oldala
(Galacanu Efstatia felvétele)

A Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjét adományozta: *dr. Fejérdy Tamás*nak, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal felügyeleti igazgatójának, valamint *Fogarassy Katalin*nak, a Nemzeti Kegyeleti Bizottság titkárának.

A Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztjét adományozta:
– *Banner Zoltán* művészettörténész, író, előadóművésznek,
– *Foktői János*nak, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma főosztályvezetőjének,
– *dr. Gaál Attilá*nak, a Wosinsky Mór Tolna Megyei Múzeum igazgatójának,
– *dr. Lázár Imré*nek, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztérium Kulturális Intézetek Igazgatóság titkárságvezetőjének.

Németh Lajos-díjat kapott: *Bakos Katalin* művészettörténész, *Markója Csilla* művészettörténész, és *N. Mészáros Júlia* művészettörténész.

Pulszky Ferenc és Pulszky Károly díj 2004

A Pulszky Társaság – Magyar Múzeumi Egyesület első ízben ítélte oda 2004-ben a díjat.

Pulszky Ferenc-díjat kapott: *Szentléleky Tihamér, Éri István, Domonkos Ottó, Király Árpád, Minárovics János* és *Varga Gyula.*

A fiatal muzeológusok számára alapított **Pulszky Károly-díjat** kapta: *Romsics Imre,* a kalocsai Viski Károly Múzeum kinevezett igazgatója és *Víg Károly,* a szombathelyi Savaria Múzeum természettudományos muzeológusa.

MAMUTT – szakmai nap

A Magyar Múzeumi Történész Társulat 2004. május 5-én, szerdán szakmai napot tart a szombathelyi Smidt Múzeumban (Hollán Ernő u. 2., a megyeháza mellett). A Vas Megyei Múzeumi Szervezet égisze alatt működő intézmény *dr. Smidt Lajos* orvos páratlan ritkaságokat tartalmazó gyűjteményét 1973 óta mutatja be egy az e célra átalakított 18. század elejei épületben: a 15–20. századi nyomtatványok, bútorok, festmények, ötvöstárgyak, órák, üvegek, militáriák mellett még régészeti relikviákat is bemutató állandó kiállításon *dr. Smidt Erzsébet* igazgató asszony kalauzol bennünket kb. 11 órától.

A rendezvény sikeres lebonyolítása érdek ben is kérjük a Tisztelt érdeklődő Kollégák jelent zését, visszajelzését *Smidt Erzsébet*nél a 06-94/3 038-as, vagy *Lovas Ibolyá*nál a Magyar Ne

Fontos tudnivalók!

Angol–francia–magyar szinkron tolmácsolás.

Az előadásokat vita nem követi, hanem a tudományos ülés témájából másnap április 19-én 9 órakor kerekasztal beszélgetést tartunk az OMvH tanácstermében (I. ker., Táncsics Mihály utca 1., I. emelet). A beszélgetés nyelve: angol és francia, magyar tolmácsolás nem lesz.

Az országházba belépést csak annak tudunk biztosítani, aki részvételi szándékát *április 10-ig* telefonon vagy faxon (175-0763) bejelenti.

A parlamentbe való belépéshez személyi igazolvány is szükséges!

9622440 AKAPRINT

Országos Műemlékvédelmi Hivatal

ICOMOS
Magyar Nemzeti Bizottság

FEJÉRDY TAMÁS

Meghívó

MŰEMLÉKI VILÁGNAP 1996

A műemléki világnap fővédnöke:

GÁL ZOLTÁN
az Országgyűlés elnöke

A központi rendezvény helyszíne:
Budapest, az országház kongresszusi terme
(bejárat a VI. kapun)

1996. április 18. csütörtök, 10 óra

Tudományos ülés:

Kék pajzs — a műemlékek és a történeti városok védelme háborús konfliktusok és természeti csapások ellen

Előadások:

Leo van Nispen:
A Kék pajzs céljai és feladatai

Jean-Louis Luxen:
Az ICOMOS és a Kék pajzs

Fejérdy Tamás:
Az építészeti örökség háborús konfliktusok és természeti csapások elleni védelmének lehetőségei Magyarországon

Vlado Ukrainčik:
Háborús károk és helyreállításuk Horvátországban

Preisich Gábor:
Háborús károk helyreállítása Budapesten a második világháború után

Giorgio Croci:
Háború és földrengés utáni helyreállítás Dubrovnikban és Kairóban

Csák Béla:
Magyar műemlékek földrengéskárainak helyreállítása

Daryl Fowler:
Egy angol kastély — tűzvész után

A tudományos ülés alkalmából délután 2 órakor
BAJA FERENC
környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter adja át
a Magyar Műemlékvédelemért Díjakat
és a Műemlékvédelemért Emlékplaketteket
és
FEJÉRDY TAMÁS
az Országos Műemlékvédelmi Hivatal elnöke
a Dercsényi Dezső sajtódíjakat

Az ebédszünetben fogadás lesz.

NÉPSZABADSÁG

BUDA

2002. AUGUSZTUS 2., PÉ

Sosem látott dugók a

Augusztus közepén teljesen megbénul a város – Hamarosan fe

A Flórián téri felüljáró felújítása miatt...

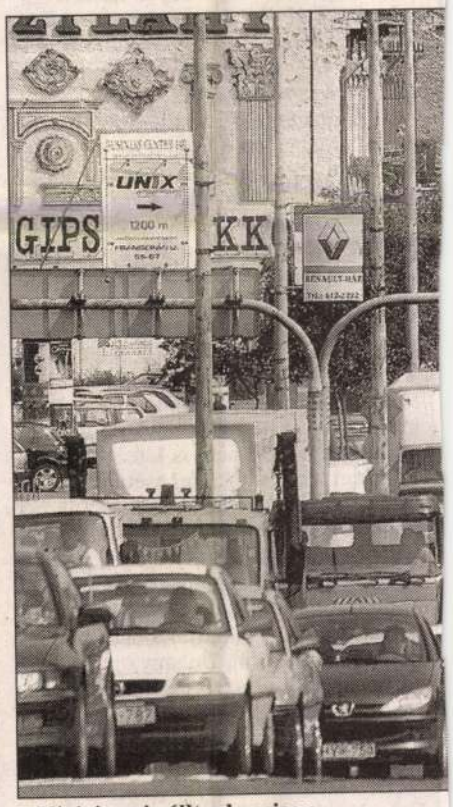

a Váci úton is állt a kocsisor

Óriási torlódásokat okozott a Flórián téri felüljáró lezárása. Ráadásul a most lezárult közbeszerzések nyomán induló munkák miatt augusztus 8-tól tovább szaporodnak a fővárosban a dugók. Egy hónapra két kilométeres szakaszon felbontják az 1-es villamos pályáját is, és a pótló buszok sem tudják majd elkerülni a torlódásokat. Az idén annyi közlekedési beruházás és felújítás indult, mint a megelőző három évben összesen.

MUNKATÁRSAINKTÓL

Egyedül az 1-es villamos tudott a menetrendnek viszonylag megfelelően közlekedni tegnap az Árpád hídon – tudtuk meg *Vizely Mártától,* a Fővinform munkatársától. A Flórián téri felüljáró felújítása miatt ugyanis több kilométeres gépkocsisorok álltak a hídon, illetve az oda vezető utakon, így a Róbert Károly körúton és a Váci úton, valamint minden keresztutcában. Akadozva járt a 106-os busz, a járművek átlagosan negyedórás késéssel értek a megállókba. A Pest és Buda között közlekedők menekülő utat sem kereshetnek, legfeljebb a Margit- vagy a Lánchídon juthatnak át a folyó felett. Mivel ezeken a helyszíneken máskor sem zavartalan a közlekedés, elképzelhető, hogy az említett két hídon is az átlagosnál nagyobb dugók lesznek mostanában.

A közlekedést az egész városban alaposan megnehezíti a rengeteg útépítés. Egyesek szerint a tempó az önkormányzati választásnak köszönhető: a kampányban jól jön a sok felújított út átadása. Az biztos, hogy eddig egyetlen évben sem folyt ennyi helyen egyszerre munka, mint az idén. Az összesített adatok szerint a fővárosi önkormányzat 1999–2001 között csaknem 19 milliárd forintot fordított közlekedésfejlesztési beruházásokra, míg az idén hasonló összeget. Az elmúlt három évben 6 milliárd jutott útfelújításra, az idén ennél pár százmillióval többet terveztek.

1990 és 2001 között a fővárosi úthálózat 1 százalékát újították fel, az idén ez az arány 3 százalék lesz. S ebben még nincsenek benne a 4-es metróval kapcsolatos beruházások, köztük a Bartók Béla út felújítása – tudtuk meg *Csordás Mihálytól,* a főváros közlekedési ügyosztályának vezetőjétől.

A Gellért térnél tavasszal indult teljes átépítés a Móricz Zsigmond körtérnél talált bombák és lövedékek miatt néhány napot csúszott. De mint azt a beruházást levezénylő DBR Metró Project Igazgatóság vezetője, *Gulyás László* elmondta: a lemaradás nem behozhatatlan, iskolakezdésre szeretnék forgalomba helyezni a villamosvonalat. A Gellért tértől a Tétényi úti vasúti hídig átépített Bartók Béla út kétszer két sávjának átadását továbbra is október 28-ra tervezik. Az átadás napján kezdenek meg a Fehérvári út és a Bocskai út csomópontjának átépítését. A munkát addig folytatják, amíg az időjárás lehetővé teszi. Részletes ütemterv még nem készült, de előzetesen jövő augusztusi átadásról állapodtak meg.

A fővárosi önkormányzat közlekedési ügyosztálya által felügyelt idei 31 felújítás közül sikertelen közbeszerzés miatt csúszik a IX. kerületi Haller utca és a XXII. kerületi Angeli utca átépítése. A Kőbányai út átépítését a Könyves Kálmán körúttól a Mázsa térig ősszel kezdik, és jövőre fejezik be. A Dózsa György úton folyik a közműcsere, rövidesen megkezdik a következő évre áthúzódó átépítést is a Hősök terétől a Dembinszky utcáig. Az Egressy út és a Dembinszky utca felújítása két héten belül indul, és szeptember végére lesz kész. A Fiumei úton már tegnap felvonultak a munkások, a befejezést szeptember közepére tervezik. Az 5-ös számú főút bevezető szakaszának forgalomba helyezését augusztus

Tök: elkerülő útért demonstrálnak

Forgalomlassító demonstráció kezdődött tegnap reggel Tökön. A helybeliek a településen áthaladó teherautók és kamionok ellen tiltakoznak. A tüntetők azt kívánják elérni, hogy a hatóságok tiltsák ki az útról a tíz tonnánál nehezebb autókat, és gyorsítsák föl az M0-ás budapesti körgyűrű építését ezen a szakaszon.

Zsámbék és Tinnye után Tök is csatla-

Ezer levéllel Ferihegy z

A rákoshegyiek a közlekedési tárca vezetőjétől v

Több ezer rákoshegyi lakos aláírásával, mintegy ezer tiltakozó levelet küldenek a Ferihegyi repülőtér fel- és leszállópályájának Rákoshegy felőli, jogtalannak és környezetszennyezőnek ítélt használata miatt a gazdasági miniszternek és a repülőtér vezetőinek. A

A világörökség garancia

A bizottság magyar elnöke a Kodály köröndde kezdené a felújítást

Fejérdy Tamás építész személyében egy évig magyar elnöke van az UNESCO világörökség bizottságának. Őt kérdeztük, mivel is jár, ha egy terület világörökséggé válik, mint a közelmúltban Budapesten az Andrássy út és környéke.

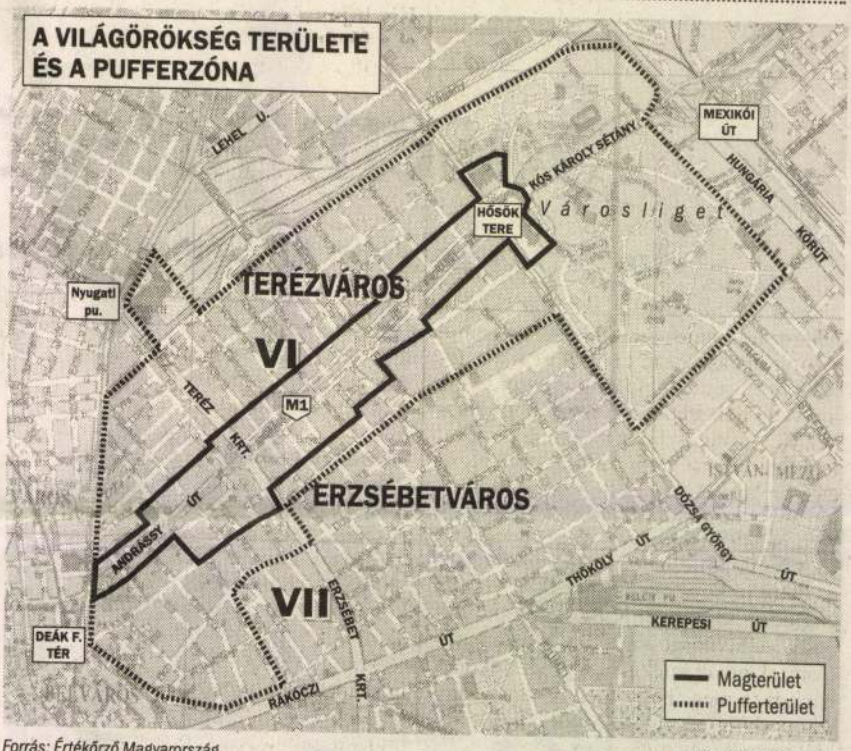

Forrás: Értékőrző Magyarország

NÉPSZABADSÁG-grafika

– Június végén, a bizottság budapesti ülésén az Andrássy utat és Tokaj-Hegyalját felvették a világörökségi listára. Ennek mindenki örült, de az nem igazán derült ki, hol is van pontosan például az Andrássy úti világörökségi terület határa, hogyan kapcsolódik ide a sokat emlegetett történelmi zsidónegyed?

– A magterület az Andrássy út jobb és bal oldalán két-három telek mélységben terül el, a Bajcsy-Zsilinszky úttól a Hősök teréig, pontosan a millenniumi emlékmű félköríves szoborgalériajáig. A Nagymező utca és a Teréz körút közötti szakaszon kiszélesedik a Király utcáig, hogy még a Zeneakadémia is belekerüljön. A Hősök terén pedig természetesen a két nagy múzeumépület, a Szépművészeti és a Műcsarnok is beletartozik. Ugyanilyen fontos azonban a kiegészítő terület, más néven pufferzóna, amely nélkül nem is létezhet világörökségi terület. Ez a mi esetünkben kicsit evolutív módon alakult a felvétel pillanatáig. Az eredmény az lett, hogy a korábbi világörökségi terület kiegészítő zónája, amely magában foglalja az egész ötödik kerületet, összekapcsolódik az Andrássy út pufferzónájával. Határa a Károly körút, Dohány utca, Klauzál utca, Király utca, Városligeti fasor, Dózsa György út, Ajtósi Dürer sor, Hermina út, Varannó utca, az Állatkert és a Vidám Park hátsó kerítése, a Podmaniczky utca és a Bajcsy-Zsilinszky út. Ezen belül van tehát a Károly körúttól keletre húzódó zsinagóganegyed. Az összefüggő területen kívül, külön szigetként lett a pufferzóna része a Nyugati pályaudvar.

– Azzal, hogy egy terület világörökséggé válik, erősödnek-e a rá vonatkozó örökségvédelmi törvények, érvénybe lépnek-e új korlátozások?

– Nem. A világörökség nem mumus és nem szupervédelem, nincsenek külön szankciók, csak azok, amelyeket az adott ország műemlékvédelmi törvényei tartalmaznak. Az viszont előfeltétel, hogy ilyen törvények legyenek, s ezek betartását az UNESCO ellenőrzi is. Mindenkori kormányzati garancia, hogy legalább megőrzi azt az állapotot, amelyben a védett objektumot felvették. És a kormányzat nyilván törekszik is erre, mert a világörökség nagy publicitást és nagy turisztikai vonzerőt jelent.

– Hogyan értesül a külföld arról, hogy van itt egy csodálatos sugárút, amely immár a világörökség része, s amelyet meg kell nézni?

– Úgy, hogy a turizmus nagy szervezetei egyre inkább szem előtt tartják a világörökségi helyszíneket. Például tudomásom szerint egy dél-koreai cég meghirdetette, hogy aki az emblémájukkal ellátott pólóban világörökségi helyszínen lefényképezteti magát, s a képet beküldi, értékes jutalmakat nyerhet.

– Visszatérve a szabályozásra: milyen beavatkozásokat szabad megtenni a pufferzónában és a magterületen?

– A magterületet lehetőleg változatlanul kell megtartani, illetve csak jobbítani szabad. A pufferzónában megengedhetők nagyobb változtatások és kiegészítések, mivel épp az a feladata, hogy tehermentesítse a magterületet, miközben persze nem alakulhat át nagyon, mert akkor vizuális bajok keletkeznek a magterület és környezete között.

– Épp a pufferzónában tervezik például a Madách-sétány megépítését, ami jelentős beavatkozás lesz. Ez ott nyilván megtehető, az Andrássy úton nem volna az.

– Jó példa.

– Mondok másikat. Most újítják fel az Andrássy út végén az Édeskuty-villát, s hátul megtoldják egy modern szárnnyal, amely az utcáról nem látszik, de mégis megváltoztatja az épületet. Ilyenfajta beavatkozás megengedett?

– Nehéz kérdés. A történeti városokra nézve csak elvi megállapítás, hogy mindennek úgy kell maradnia, ahogy van. Valójában azonban az általános elvek figyelembevételével minden kérdést egyedileg bírálunk el. Az angolszászok azt mondják, hogy a konzerválás a változások menedzselése. Én azt hiszem, hogy az Andrássy úti villák bővítése nem szerencsés, ugyanis a környék karakterét meghatározza a telkek alacsony beépítettségi százaléka, s ez több hasonló bővítés esetén megváltozik. Jobb lenne ezt elkerülni.

– Minden bizottsági tag látta a szavazás előtt az Andrássy utat?

– Valószínűleg igen. Nem csináltunk róla listát, hogy ki ment el megnézni.

– Senki sem kifogásolta az elhíresült pengefalat?

– Senki.

– Lett volna alkalma?

– Lett volna. Például, amikor az elfogadási vita megkezdődött, akkor az egyik képviselő nagyon hosszan ecsetelte az út építészeti összetételét. Picit még kifogásolta is az utcabútorok hiányosságait, bár szerintem rengeteget fejlődött e tekintetben az út az utóbbi húsz évben. A pengefalról nem volt szó. Figyelmeztettek viszont arra, hogy egy ilyen kiemelkedő területen a lakófunkció kiszorulhat.

– Ez már elkezdődött. Hogyan lehet megakadályozni?

– Adminisztratív eszközökkel, de sokkal inkább azzal, hogy kedvező feltételeket teremtünk a lakhatásnak, például a szolgáltatások bővítésével.

– Készült egy kezelési terv, de lesz-e az Andrássy útnak új Podmaniczky Frigyese, mondjuk egy referens, továbbá lesz-e egy csapat, amely fejlesztéseket kezdeményez, s ellenőrzi a kezelési terv megvalósulását?

– A csapat már létrejött, van egy rendszeresen találkozó testület, amely az érintett kerületek szakembereiből áll. Ők hozták létre a kezelési tervet, együttműködési szerződést kötöttek, már majdnem intézményes formában működnek. A zászlóvivő természetesen a hatodik kerület. És szerencsére, akik ebben benne vannak, mind úgy érzik, hogy a felvétellel nem a végére értünk valaminek, hanem az elejére.

– Tud már megkezdett programokról?

– Egyet ismerek. A kerületekkel együttműködve egy magánalapítvány, a Budapest Világörökségéért Alapítvány elindított egy rehabilitációs folyamatot a Duna-parton. De ez már jóval korábban kezdődött.

– Úgy tudom, a központi költségvetésből is elkülönítenek némi pénzt a világörökségi területek kezelésére. Menynyit?

– Az elmúlt években is volt már erre példa, Hollókő évente kap támogatást, s szerepel egy összeg a világörökségi ügyek bonyolítására is. Újdonság lehet azonban, hogy most nem általában az ügy, hanem az egyes helyszínek kapnak támogatást, amelynek – nyolc helyszínt figyelembe véve – százmilliós nagyságrendűnek kellene lennie. A tapasztalat egyébként azt mutatja, hogy egy ilyen támogatás sok egyéb pénzforrást is megmozgat.

– Az UNESCO-nak nincs pénze, hogy támogatást adjon?

– Nagyon kevés, csak a veszélyeztetett értékekre. A tiszai ciánszennyezés idején a Hortobágy kapott, ha jól emlékszem, ötvenezer dollárt.

– Ki határozza meg, hogy mire költsék az állami támogatást?

– Ennek koordinálásáért a tárcák képviselőiből álló, tizenöt-húsz fős világörökség magyar nemzeti bizottsága a felelős, amely évente kétszer ül össze. Feltételezem, hogy ez fog dönteni a költségvetés által biztosított világörökségi pénz felhasználásáról. Elnöke a mindenkori kulturális miniszter, ügyvezető elnöke pedig az örökségvédelmi hivatal vezetője, jelen esetben Cselovszki Zoltán. És, hogy teljes legyen a kép: a nemzeti bizottság mellett van egy folyamatosan működő, öt-hatfős kis szervezet is, a világörökség bizottság titkársága, amely a gyakorlati ügyek bonyolításával foglalkozik.

– Ön szerint melyik lesz az első épület vagy terület, amelyet rendbe tesznek az Andrássy úton állami vagy kerületi pénzből?

– Csak reményem van. Én a Kodály köröndöt tartanám a legfontosabbnak.

Csordás Lajos

FETERDY Tamás

Magyar Nemzet

PÉNTEK, 1996. március 29.

yázatának eredménylistája

álta az 1996. január 31-i beküldési határnapra kiírt pályázatát.
ezésére álló pénzkeretből 229 pályázó számára szavazott
alábbiak szerint:

bathely)	
evangélikus templom jubileuma alkalmából	100 000
s (Debrecen)	
emutatásához	50 000
rát Kör (Szentendre)	
arazenekar hangversenyeihez	100 000
Központ (Budapest)	
rvezéséhez	50 000
enekari Alapítvány (Nagykőrös)	
i zenekari és big-band találkozóhoz	200 000
Zenakar	
zetközi Fesztiváljához	200 000
pest)	
k szervezéséhez vidéken	100 000
t Alapítvány (Szombathely)	
tes hangversenyeihez	100 000
k Alapítvány (Szeged)	
gyar orgonazenéje c. sorozathoz	50 000
ház	
si Barlangszínház operaestjeihez	500 000
st)	
zervezéséhez Fertődön	500 000
azenekar Alapítvány	
rvezéséhez	50 000
Gitárfesztivál Alapítvány (Esztergom)	
sztivál szervezéséhez	200 000
iskőrös)	
anulmányi ösztöndíjhoz	80 000
Énekiskola	
évi programjaihoz	100 000
dapest)	
nányút költségeihez	40 000
ítvány (Budapest)	
emutatókhoz	300 000
(Budapest)	
áncháztalálkozó költségeihez	400 000
vány (Budapest)	
sági Zenekar	
ogramjaihoz	100 000
est)	
mar Zsolt és Tóth Péter szerzői estjéhez	100 000
ttes Vass Lajos Kórusa (Budapest)	
hangversenysorozathoz	100 000
Budapest)	
ei koncertsorozathoz	300 000
(Budapest)	
stáinak hangversenyeihez	50 000
(Kaposvár)	
i zenei programhoz	50 000
esület (Budapest)	
rcell-fesztivál megrendezéséhez	350 000
Zenekar	
i hangversenyhez	100 000
Központ (Szerencs)	
rfikar-találkozó költségeihez	100 000
Körmend)	
rt megvalósításához	50 000
űvészeti Szakközépiskola (Budapest)	
gverseny megrendezéséhez	50 000
ely-alapítvány (Budapest)	
ési programokhoz	200 000
a)	
sztéséhez	50 000
gató Alapítvány (Tapolca)	
rvezéséhez	75 000
(Budapest)	
rzus és találkozó szervezéséhez	100 000

rdekű zenei kiadványok támogatása

	Forint
(Kismegyer-Győr)	
két új albumának megjelentetéséhez	200 000
ló Bt. (Budapest)	
zők középnemzedékének portréjához	300 000
eüttes (Kecskemét)	
nei CD-jének elkészítéséhez	150 000
émeth István (Budapest)	
antológia kazettasorozat záróalbumához	400 000
Budapest)	
hoz értelmi fogyatékosok számára	100 000
pest)	
c. népzenei antológia megjelentetéséhez	150 000
t. (Budapest)	
vószenekari művének megjelentetéséhez	150 000
c és a dáma c. kottakiadásához	100 000
i intonáció fejlesztő c. művének	80 000
ft.	
ó tananyag kiadásához	200 000
(Budapest)	
hoz	500 000

Schola Hungarica Egyesület (Budapest)	
– az egyesület felvételeinek katalogizálásához és archiválásához	500 000
Sugár Miklós (Budapest)	
– Sugár Rezső: Savonarola c. művének CD-kiadásához	200 000
Szakály Ágnes (Budapest)	
– kortárs zeneszerzők cimbalomversenyeinek CD-felvételéhez	300 000

IV. Zeneszerzői és zenetudományi alkotások támogatása

	Forint
Dr. Kárpáti János (Budapest)	
– nemzetközi folyóirat-repertórium kiadásához	200 000
Keuler Jenő (Budapest)	
– kutatómunka folytatásához	60 000
Miskolci Zenei Felsőoktatási Alapítvány	
– mesterkurzus szervezéséhez	100 000
MTA Zenetudományi Intézet munkacsoportja (Budapest)	
– a Magyarország zenetörténete c. sorozat munkálataihoz	300 000

V. Új magyar művek előadása és régi zenei értékek felújítása

	Forint
Baranya Megyei Könyvtár (Pécs)	
– számítógép beszerzése kutatómunkához	200 000
Bartók Béla Emlékház (Budapest)	
– új magyar művek bemutatóihoz	300 000
Budafoki Fúvósegylet (Budapest)	
– Rózsa Pál: Carmina Moralia c. művének bemutatásához	100 000
Budapest Bábszínház	
– új magyar opera színreviteléhez	400 000
ELTE Tanárképző Főiskola – zenei tanszék (Budapest)	
– fiatal magyar zeneszerzők új műveinek bemutatójához	200 000
Erdődy Kamarazenekar (Budapest)	
– egyházzenei hangversenysorozathoz	80 000
Fagottkultúráért Alapítvány (Budapest)	
– új magyar zeneművek bemutatóihoz	300 000
Ferencvárosi Önkormányzat (Budapest)	
– Hidas Frigyes: Rekviemjének előadásához	200 000
Interart Fesztiválok Központja (Budapest)	
– régizene kurzusokhoz és hangversenyekhez	2 000 000
Kátai László (Eger)	
– a II. Rekviem c. mű bemutatójához	80 000
Kósa Gábor (Budapest)	
– Kósa György-művek bábszínpadi bemutatójához	300 000
Lajtha László zenei tábor (Kőszeg)	
– a nemzetközi tábor megszervezéséhez	300 000
M. Bodon Pál Kamaraegyüttes (Kecskemét)	
– hangversenyek szervezéséhez	50 000
Magyar Rádió (Budapest)	
– nyilvános hangversenyciklushoz századunk zenéjéből	800 000
Magyar Zeneművészeti Társaság (Budapest)	
– minifesztiválok szervezéséhez kortárs zeneművekből	2 000 000
Magyar Zongorás Trió (Budapest)	
– millecentenáriumi hangversenyhez	100 000
Magyar Állami Népi Együttes (Budapest)	
– klasszikus zeneművek felújításához	150 000
MÁV Szimfonikusok Alapítvány (Budapest)	
– Bertha Sándor Millenniumi miséjének bemutatójához	100 000
Nemzeti Filharmónia (Budapest)	
– új magyar művek bemutatóihoz	200 000
Prunyi Ilona (Budapest)	
– két romantikus koncert megvalósításához	200 000
Szeverényi Ilona (Budapest)	
– Rácz Aladár-emlékhangversenyhez	100 000
Vékony Ildikó (Budapest)	
– mai magyar szerzők cimbalomestjéhez	80 000

VI. Magyar művészek külföldi bemutatkozása

	Forint
Agape Alapítvány (Budapest)	
– részvétel a Zeneterápia Világkongresszuson	50 000
ANART Művészeti Közvetítő Bt. (Budapest)	
– Petis Attila és Egri Mónika müncheni hangversenyéhez	100 000
Börcsök Gizella (Budapest)	
– részvétel a Boris Christov-énekversenyen	50 000
Bárczi Géza Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola (Budapest)	
– 2 fő részvétele a hamburgi Zeneterápiás konferencián (2x50 000)	100 000
Dáncsik Nóra (Szentes)	
– részvétel a darmstadti Chopin-zongoraversenyen	50 000
Deák László (Budapest)	
– részvétel nemzetközi zenei versenyen	80 000
Ernyei László (Budapest)	
– külföldi tanulmányút költségeihez	65 000
Fővárosi Énekkar (Budapest)	
– svájci koncertkörúthoz	100 000
Cserhátné Papp Rita (Kecskemét)	
– részvétel a lipcsei csemballóversenyen	50 000

PÉNTEK, 1996. március 29.

Kastélysors Kelet-Közép-Európában

Fejérdy Tamás a műemlékvédelem gondjairól

Katélysors Kelet-Közép-Európában címmel rendeztek a múlt héten nemzetközi műemlékvédelmi konferenciát Romániában, Tusnádfürdőn. Az egyhetes tudományos ülésszak végén közös nyilatkozatot fogadtak el a résztvevő műemlékvédelmi szakemberek. *„Ami még megvan, az – bár rendkívüli erőfeszítéssel és azonnali cselekvéssel – még megmenthető és restaurálható. A szóban forgó kastélyok megmentése – éppen az építési koruk, jellegük, méretük, értékük, adottságaik különbözősége miatt – nem korlátozódhat a továbbiakban csupán néhány kiemelkedő reprezentánsukra"* – írják ajánlásukban, amit a konferencia magyarországi előadója, *Fejérdy* Tamás, az *Országos Műemlékvédelmi Hivatal* elnöke is aláírt. Erdélyből hazaérkezve kérdeztük a gondokról és feladatokról.

– Idén ötödször rendezték meg a tusnádfürdői műemlékvédelmi konferenciát, amely az 1990-es ráckevei műemlékvédelmi találkozóból nőtt ki és vált minden évben megrendezendő tudományos eseménnyé. Már az első találkozón, ahol elsősorban a Kárpát-medencei magyar műemlékvédelmi szakemberek gyűltek össze, kiderült, hogy a térségnek számos közös gondja van. Mára már valódi nemzetközi konferencia lett a tusnádfürdői tanácskozásból, érkeztek előadók – tudományos kutatók, építészek, régészek, restaurátorok – a vendéglátó országon kívül Szlovákiából, Szlovéniából, Kis-Jugoszláviából, Olaszországból, Svédországból és Magyarországról. Az olaszországi előadó az ottani dél-tiroli német kisebbség tagja, így számos érdekes párhuzamot fedezhettünk fel az ő problémáik és a határontúli magyar műemlékvédelmi szakemberek gondjai között.

– Még a laikus is látja, hogy térségünkben kísértetiesen hasonló volt a kastélyok sorsa.

– Egész Európát nézve is számos hasonlóság fedezhető fel a kastélyok sorsában. Leszámítva egy-két gazdag és szerencsés országot, Angliát vagy Franciaországot, a legtöbb helyen még most is sok gondot jelentenek a kastélyok. Ezt az örökséget mindenhol súlyos veszélyek fenyegetik, mert – a mélyreható társadalmi és gazdasági változások során ezek az értékes épületek a II. világháború után elvesztették az őket létrehozó és fenntartó társadalmi és gazdasági hátteret. Természetesen a volt szocialista országok – ahol a kastélyokat fenntartó társadalmi réteg megsemmisítése drasztikus eszközökkel és néhány év alatt zajlott le – gondjai még inkább hasonlóak. Ezekben az országokban ideológiai szembenállás is súlyosbította a kastélyok sorsát, az épületek a gyűlöletes múlt jelképei lettek, és ennek megfelelően is bántak velük. A magyarországi kastélyok például elsősorban nem a II. világháborúban szenvedtek károkat, hanem az utána következő években. Kifosztották az épületeket, majd pedig méltatlan hasznosítási feladatot kaptak. Még rosszabb sorsa lett azoknak a kastélyoknak, amelyeket nem használtak semmire, ezekre a teljes pusztulás várt. A megoldás szempontjából Magyarország viszonylag jó helyzetben van, mert nálunk már 1981-ben beindult egy kastélyprogram. Ha az épületek általános romlását nem is sikerült megállítani, de ez a program csökkentette a pusztulást. Napjainkban újra kastélyprogramot kellene indítani. A kilencvenes változások ezen a területen is sok újdonságot hoztak. Megváltoztak a tulajdonviszonyok. Magyarországon hétszáz védett kastélyt tartunk számon. A kastélyok, nemesi lakok, udvarházak, kúriák összlétszáma ezerötszáz–kétezer körül van.

– A tulajdonviszonyokban milyen változás következett be?

– A legnagyobb kastélytulajdonosok az önkormányzatok lettek, mintegy negyven épület állami, néhány egyházi, egy-két szövetkezeti tulajdonban van, s csak néhány került magánkézbe. Az állami és önkormányzati tulajdonban lévő kastélyok egy részét az ÁPV Rt. kezeli, és szabályozott módon, szigorú feltételekkel igyekszik megtalálni az épület új tulajdonosát.

– Magyarán szólva el kívánják adni a kastélyokat, hogy megmentsék őket?

– A tőkeerős és gondos magántulajdonos megtalálása az egyik megoldás. Az Országos Műemlékvédelmi Hivatal feladata, hogy szigorúan felügyelje a műemléképület sorsát, és egyértelműen előírja a tulajdonosnak, hogy mit tehet és mit nem tehet meg a tulajdonába került nemzeti kinccsel. Mindennek az az előfeltétele, hogy az új tulajdonos a megvásárlás pillanatában is tisztában legyen a műemlékvédelmi szempontokkal. Számos rossz példa mutatja, hogy ez nincs így minden esetben. Sokszor az új tulajdonos az épület adottságait figyelmen kívül hagyva kívánja hasznosítani az épületet, és arra hivatkozik, hogy csak így éri meg az épületet fenntartania. Van olyan kastélyvásárló, akinek csak a telekre van szüksége, és nem a lepusztult kastélyépületre. Ez elsősorban belterületi műemlékeknél fordul elő, az épület rombadőlése a tulajdonosnak nem okoz fejtörést, nekünk viszont igen.

– Valószínű, hogy az államnak még jó darabig támogatnia kell a kastélyok felújítását, fenntartását.

– Egészen biztos! A kastélyok magánosításakor sem a pillanatnyi bevételre kell törekedni. Sokszor jelképes összegért jut az új gazda tulajdonába az épület, cserébe viszont szigorú hasznosítási feltételekhez lehet kötni a megvételt. Ez lényegében koncessziós hasznosítás. A magántulajdonosokat kamat-, illetve adókedvezményben kell – pontosabban kellene – részesíteni, hiszen állami feladatot is ellátnak, megmentenek egy műemléképületet. A közvetlen állami támogatás mellett létezik más megoldás is, ami vonzóbbá teheti a kastélyok hasznosítását. A közép-európai kastélyok útja nevű nemzetközi program – Csehország, Szlovákia, Lengyelország és Magyarország részvételével – arra törekszik, hogy a kastélyépületek hasznosítását az idegenforgalommal kapcsolja össze. Nem az a lényeg, hogy a sok szegény ország majd együtt gazdagabb lesz, hanem az, hogy olyan idegenforgalmi útvonalat kínáljon, ami idecsábítja a tehetősebb turistákat.

– Milyen a viszony a magyar, illetve a környező országok műemlékvédelmi hivatalai között? A magyar államhatáron kívül számos magyar vonatkozású műemlék található, számontartja és felügyeli ezeket a magyar műemlékvédelmi hivatal?

– Kitűnőek a kapcsolataink a szomszédos országok műemlékvédelmi szakembereivel. Számunkra nagyon fontos az együttműködés, mert a magyar művészet- és építészettörténet nem érthető meg a határontúli műemlékek számbavétele nélkül. A konkrét műemlék-helyreállításoknál sajnos keveset tudunk segíteni a szomszédos országoknak, hiába van szó magyar épületekről. Anyagilag nem áll módunkban. Közös felmérési és szakértői programokat indítottunk el. A szűkös anyagi lehetőség ellenére is van példa konkrét segítségre. Az eszéki evangélikus templom háborús pusztításainak helyreállításában közreműködtünk, elkészítettük az elpusztult Zsolnay kerámia díszítéseket. A szlovák műemlékvédelmi hivatallal együttműködve készítjük a gömörszepesi falképek vizsgálati anyagát, ami a restaurálást készíti elő. Remélem, nem vagyok túlzottan derűlátó, ha azt mondhatom, a szomszédos országokkal a műemlékvédelmi együttműködés kifogástalan. Ennek a munkának egyik fóruma éppen a tusnádfürdői konferencia.

Ro

közlekedés, műszaki infrastruktúra.

A helyszín: minden alkalommal a Városháza díszterme lesz. (V., Városház u. 9–11. I. em.)

nak és kivitelezésének jogát. A szakember szerint hazánk fővárosa azzal szerezhet előnyt, ha kihasználja, hogy öt nemzetközi közlekedési folyosó csomópontjában fekszik, tovább erősítve kulturális központi jellegét is.

Németh Era

Forrás: Környezettudományi Központ, 2001

NÉPSZABADSÁG-grafika

Csak a lezárt aluljáró vandálbiztos?

Tízmillió forintos kárt okoztak vandálok szerda este a kőbányai Liget téri aluljáróban, az ismeretlen tettesek megsemmisítették a lámpatestek többségét is. A folyamatos pusztításnak kitett átjárót várhatóan még az idén bezárják. A megelőzés érdekében szükség lenne térfigyelő kamerát felszerelni valamennyi rossz hírű aluljáróban – véli az üzemben tartó illetékese.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Vandálok pusztítottak szerda este a kőbányai Liget téri aluljáróban. A főváros egyik legrosszabb hírű föld alatti átjáróját szinte teljesen szétverték, még a gyártó által ütésállóként forgalmazott lámpatestek többségét is megsemmisítették – tájékoztatta lapunkat a főváros közvilágításáért felelős Budapesti Dísz- és Közvilágítási (BDK) Kft. szóvivője, *Dezslik Magdolna.* Az aluljárót mintegy ötvenméteres szakaszon tették használhatatlanná, csak a lámpákban okozott kár hétmillió forint.

A Liget tér alatt várhatóan egy-két hét múlva lesz teljes a világítás, addig célszerű elkerülni. Lehetséges, hogy a többi kárt már nem hozza rendbe az aluljárókat karbantartó Fővárosi Közterület-fenntartó Rt. Az idén ugyanis várhatóan végleg bezárják a lopás és a garázdaság miatt feletébb kétes közbiztonságú Liget téri aluljárót – mondta kérdésünkre a részvénytársaság csoportvezetője, *Soós József.*

A fővárosi tulajdonú hetvenkét felszín alatti átkelőben csaknem kilencvenkétezer négyzetméternyi járó- és százhúszezer négyzetméternyi falfelületet kell karbantartani. Erre és éppen a rendszeressé vált rongálások miatt, évente hatvanmillió forintot ad az önkormányzat. A céltalan pusztítás mellett a legtöbb munkát a graffitisek adják, idén kétmillió forint jut a köztéri műalkotások eltávolítására. Emellett valószínűleg egymillió forintot sikerül elkülöníteni úgynevezett antigraffiti felület felhordására. Ebből a keretből levédik a Lehel tér két aluljáróját és az Örs vezér téri létesítményt. 2002-ben a Határ úti aluljáró teljes felújítására lesz pénz.

Folytatás a 31. oldalon

Milliókba kerül a graffiti – azoknak, akik eltávolítják

FOTÓ: DOMANICZKY TIVADAR

Sokan megvennék a SZOT szállót

Legalább tizenöt vételi ajánlat érkezett a város egyik legjobb helyén lévő volt SZOT szállóra – értesült a *Népszabadság.* A soproni önkormányzat tulajdonában lévő, harmincszázalékos készültségű, s hányatott sorsú, befejezetlen, a városnak ezt a pontját évek óta elcsúfító épületet január végén hirdették meg eladásra. Ezt megelőzően a korábbi tulajdonos Hunguest – ötvenszázalékos vagyonrészét tavaly decemberben adta el csaknem egymilliárd forintért az önkormányzatnak – és Sopron is többször megpróbálta értékesíteni a szállót.

Az utóbbi két évben kétszer is úgy tűnt, hogy egy Gibraltáron bejegyzett off-shore cég, az SHK Investment Ltd. veheti meg a szállót, ám fizetési nehézségek miatt mindkét alkalommal visszalépett az üzlettől. A vételi ajánlatokat kezelő iroda, üzleti titokra hivatkozva, nem árulta el: ezúttal is beadta-e ajánlatát a cég. A beérkezett anyagok értékelése csak a napokban kezdődött, így egyelőre azt sem tudni, hogy valamennyi érdeklődő szállodaként hasznosítaná-e az épületet.

Az 1971-ben épült szálloda a kilencvenes évek elején került a Hunguest, majd 1996-ban a Hunguest és a Globex közös tulajdonába. Átépítése 1997-ben kezdődött, háromszáz szobás luxushotellé alakították volna át. A beruházás a Globex pénzügyi nehézségei miatt, a bontás után leállt, a szálló fele a pénzintézet csődje miatt kárt szenvedett Soproné lett. A város a szálló másik felét tavaly vette meg 330 millió forint készpénz, valamint tartozáselengedés és hitelátvállalás fejében. *Gimesi Szabolcs* polgármester lapunknak korábban úgy nyilatkozott: csak akkor tartják meg, ha nem tudják reális áron értékesíteni. A munka befejezését az önkormányzat aligha tudná finanszírozni: a szakemberek szerint a költségek elérhetik a négymilliárd forintot.

H. J.

Lapszél

Budapest

Közlekedésbiztonság Gyermekszemmel címmel rajzpályázatot hirdet az Országos Baleset-megelőzési Bizottság a 3–6, 7–10 és a 11–14 éves korosztályok részére. A pályaművek, amelyek benyújtási határideje február 28. Szabadon választott technikával A/3-as méretben készülhetnek. A munkákat – amelyek közül a legjobbakat kiállítják – a 1149 Budapest, Hungária körút 149. címre lehet beküldeni. A pályaművek hátoldalán a rajzoló nevét, életkorát, óvodája vagy iskolája címét és a rajztanár nevét is kérik feltüntetni.

Angyalföld

Ma délután fél háromkor Tóth József polgármester nyitja meg a Gyermek tér 1. szám alatti Idősek Klubjában a tavaszköszöntő rendezvényt. Az ünnepségen minden kerület idősek klubja képviselteti magát, az aktív nyugdíjasok játékos vetélkedővel köszöntik a tavaszt. A kerületi művészek kiállítással kedveskednek az időseknek.

II. kerület

A Díszpolgár cím és a II. Kerületért Emlékérem adományozására február 18-ig lehet javaslatot tenni. A rövid indoklással kiegészített javaslatokat a polgármesteri kabinet részére lehet feladni a 1024 Mechwart liget 1. címre.

Pestszentlőrinc

Áldozatvédelmi és Vagyonvédelmi Tanácsadó Iroda és vagyonvédelmi kiállítás nyílik a XVIII. kerületi rendőrkapitányság épületében. A kerület közbiztonságáért tevékenykedő közalapítvány támogatásával létrehozott iroda hétfőtől már felkereshető a kapitányság épületében a XVIII. kerület Üllői út 438. szám alatt, de telefonon is hívható a 292-148/143 számon.

Ki felel egy utca arcvonásaiért?

Az Andrássy út és a világörökség szempontjai

Az Andrássy úton megteremtett építészeti harmónia, az itt kialakított világszínvonalú összkép adja az út hagyományos szellemi és esztétikai arculatát. Ebbe a szellemi arculatba egyáltalán nem illeszkedik az átalakított Andrássy út 60.: a volt nyilas- és ÁVH-székház. Ezt a házat ugyanis éppen most alakítják terrormúzeummá. Kiabálóan hangsúlyos jel készül a szégyenjegyből, amelyet építészetileg is jellé tesznek az utcaképben. Méterekre kilógó tetőpárkányelemmel, rajta az intézményt reklámozó óriás felirattal, a homlokzatból öt méterre kiugró pengefallal. Nem lépték itt túl a mértéket? Nem sérti ez az Andrássy út védett utcaképét? Nem ellentétes mindez a világörökséggé minősítés szempontrendszerével? – e rangra a sugárút éppen most pályázik. Munkatársunk megkérdezett három szakértőt.

CSELOVSZKI ZOLTÁN

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal elnöke nem lát ellentmondást a műemlékvédelmi előírások és az Andrássy út 60.-ban megvalósuló tervek között. *Cselovszki Zoltán* szerint a terv semmilyen szabályt nem sért. Egyrészt, mert a homlokzaton megvalósuló épületelemek nem okoznak olyan változást, amely visszafordíthatatlan lenne, másrészt a kialakítandó múzeum „in situ" (= eredeti helyzetben) állapotot állít helyre. Úgy látja, a beavatkozás nem olyan mértékű, hogy az sértené az Andrássy út utcaképét. „Harmatos, visszafogott üzenet ahhoz képest, amit a globalizáció az Andrássy úton elhelyezett." (Gyorséttermek és reklámjaik). Cselovszki Zoltán a világörökség nemzeti bizottságának elnöke is. Elmondta: decemberben Helsinkiben egy világörökségi konferencián a „Világörökség ifjú kezekben" mozgalom képviselője felhívta a figyelmet, hogy az emberiség negatív örökségeit is őrizni kellene, az értékőrzők túlságosan csak a szépre emlékeznek. A Terror Háza terveit egyébként a nyáron Budapesten járt UNESCO-képviselőnek is megmutatták, akinek nem volt kifogása a látottak ellen.

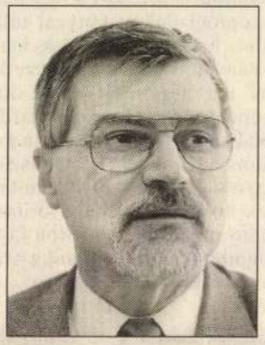

DR. FEJÉRDY TAMÁS

Az ICOMOS (Műemlékek és Műemlékegyüttesek Nemzetközi Tanácsa) végrehajtó bizottságának tagja és magyar nemzeti bizottságának elnöke, *dr. Fejérdy Tamás* elfogadhatónak tartja az Andrássy út 60. tervezett homlokzati kiegészítését. Az épület új kialakítása természetesen látszik a közepes távlatú utcaképben, de utóbbit nem alakítja át alapvetően. Kétségtelen kontraszthatásával felhívja magára a figyelmet, de ez a kontraszt nem rombol, hanem kiemel, magára a házra irányít, amelynek egész homlokzata továbbra is korrekt Andrássy úti homlokzat. Védett városképet rombolni nem szabad, hozzátenni szabad. A hozzátétel mértékében lehetnek eltérő vélemények. Az Andrássy út 60. építészetileg a palotasor egyik szürke eleme, történelmileg azonban az egyik legsúlyosabb épület. Ez nagyobb kontraszt volt, mint amekkora most az új homlokzat és az utcakép között feszül. Az épület korábbi történelmi szerepének egyfajta késleltetett előhívása félre nem tehető és kívülállók számára is méltánylandó indok. Ez a változtatás nem módosítja az Andrássy út építészeti struktúráját.

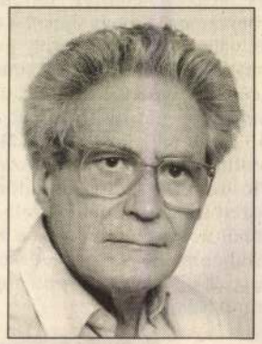

ROMÁN ANDRÁS

Az ICOMOS (Műemlékek és Műemlékegyüttesek Nemzetközi Tanácsa) volt alelnöke felveti: ez az átalakítás veszélyeztetheti az Andrássy út felvételét a világörökségbe. Kérdésünkre, hogy ezt mire alapozza, *Román András* azt az esetet említette, amikor 1986-ban a budai Várat és a pesti Duna-partot felvették a világörökségbe, a nemzetközi bizottság megjegyezte, hogy ne épüljön a Duna-partra több modern vonalú, nagy szálloda, mert zavarja a pesti part építészeti egységét. Az ilyen homlokzat pedig, amilyen a Terror Házán megvalósul, sebhelyet okoz az Andrássy út egységességén, ha az építészeti struktúrát ez az egy épület nem is változtatja meg.

Kétségtelen, hogy a műemlékvédelem nemcsak az építési, hanem azt a történelmi örökséget is védi, amelyet az épületekhez az emberi használat hozzátesz, de szükségtelen, hogy ez a homlokzaton építészetileg is megjelenjen. Főleg, ha a ház változatlan homlokzattal élte át az elmúlt időket, s ráadásul ezzel illeszkedik egy gondosan megtervezett építészeti egységbe.

Cs. L.

Temetők és bűnügyek

Három évtizede kutatnak a kertvárosi lokálpatrióták

A XVI. kerület sajtótörténete után a helytörténeti füzetek második számát vehették kézbe a kertvárosiak. Többek között Rákosszentmihály, Cinkota, Sashalom bezárt temetőiről, egy hírhedt bűnügyről, a cinkotai asszonyirtó históriájáról olvashatunk összeállítást a színvonalas kiadványban.

A XVI. kerületi önkormányzat támogatásával már a második száma jelent meg a Kertvárosi Helytörténeti Füzeteknek, apránként feldolgozva Rákosszentmihály, Sashalom, Cinkota, Árpádföld és Mátyásföld történetét.

– Temetőink számtalan emléke pusztul ma is gazdátlanul, velük a közös múltunk egy-egy darabja vész oda – indokolta a témaválasztást *Benedek Ágnes* szerkesztő. – Néhány évvel ezelőtt például Csupor István néprajzkutató tudományos alapossággal összegyűjtötte és archiválta a cinkotai öregtemető még fellelhető relikviáit, de sajnos ez a fotókkal illusztrált munka jelenleg nem hozzáférhető. A magára hagyott temetők olyan gyors ütemben pusztulnak, hogy a még létező emlékek bemutatásával nem várhattuk meg, amíg a tanulmány elveszett fejezetei előkerülnek. Az összeállítás elkészítésével egyrészt szeretnénk felhívni a figyelmet, hogy valamilyen védettséget érdemelnének a régi nyughelyek, másrészt megkönnyíteni a további kutatásokat.

A füzet következő fejezete „a hely krónikásáról", Balázsovich Zoltánról szól, aki harminchat évig volt a Rákos Vidéke című lap újságírója, szerkesztője. A róla készült portré egyben megemlékezés a 2001-ben századik évfordulóját ünneplő helyi sajtó jubileumáról, mivel a környék első állandó helyi újsága, a Rákos Vidéke 1901. május 12-én jelent meg.

A harmadik fejezet az 1916-ban nagy port kavart bűnügy, Kiss Béla, a cinkotai asszonyirtó históriáját dolgozza fel. A hírhedt sorozatgyilkosság leleplezésekor hét nő holttestét találták meg a cinkotai bádogos háza körül bádoghordókba zárva, és valószínűleg ennél jóval több szerencsétlen nő esett áldozatául a gátlástalan gyilkosnak. Az esettel foglalkozó korabeli sajtóhíradások nemcsak a szörnyű szenzációt tárják az olvasók elé, hanem sok, mára már helytörténeti értékű mozzanat is megelevenedik a cikkek nyomán.

Az utolsó fejezetben a Corvin Helytörténeti Klubot mutatják be, amely harmincesztendős működése alatt tucatnyi olyan kiadványt jelentetett meg, amely a helytörténeti füzetek elődjének tekinthető. Napjainkban már-már históriai érdekesség e lokálpatrióta kör megalakulásának története is. 1969-ben ugyanis különleges helytörténeti televí-

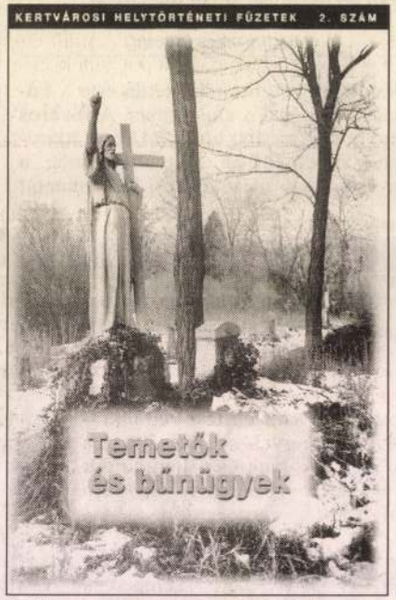

Védeni kell a régi nyughelyeket

ziós vetélkedőt hirdettek a főváros lakóinak, s az felkeltette az itt élő tanárok, történészek érdeklődését lakóhelyük múltja iránt. A vetélkedőn a második helyen végeztek, és úgy döntöttek, nem szélednek szét a verseny után, hanem folytatják a munkát. Így már 1971-ben megjelent a XVI. kerület története című kiadvány, amelyet több más követett, keretet adva a helytörténeti, lokálpatrióta kezdeményezéseknek.

Cs. K. É.

Fejérdy Tamás gyűjtés

Hulladékból szerves trágya

Új lehetőségek a környezetvédelemben

Magyarországon évente tízmillió tonnánál több szerves trágya keletkezik az állattenyésztésben. Ehhez jön továbbá az élelmiszeripar félmillió tonnányi – többnyire veszélyes – hulladéka, és a 250 ezer tonna vágóhídi melléktermék.

Az ártalmas anyagok mindössze 15 százalékát kezelik megfelelően, mintegy 35-40 százalék feldolgozása, ártalmatlanítása még elfogadhatónak mondható, a fennmaradó, csaknem 50 százalék sorsa pedig nem nyomon követhető.

A hazánknál fejlettebb országokban – elsősorban az Egyesült Államokban – már az hetvenes évek közepén kifejlesztettek és használtak olyan eljárásokat, amelyek segítségével újrahasznosítható anyagokat – elsősorban takarmánykiegészítőket, talajjavítókat – nyertek a mezőgazdaság egyébként kevésbé értékes, illetve gondot jelentő, sok esetben környezetkárosító melléktermékeiből.

Az USA-ban a nyolcvanas évek elején az Agronom cég sok gazdaságban szerelt fel úgynevezett biofermentorokat, amelyekkel az egyéni farmok trágyájából és hulladékanyagaiból takarmányt állítottak elő, a maradék részt pedig műtrágyaként használták. A termék tápértékének felhasználásán túl megoldották az addig kezeletlen trágya tárolásának és szét-

giákat alkalmazza és honosítsa meg, legyen szó kukoricatermesztésről, baromfitenyésztésről, élelmiszer-feldolgozásról, takarmánygyártásról, vagy éppen trágyakezelésről.

A bábolnaiaknál évente mintegy 50 ezer tonna baromfitrágya keletkezik, amelyet eddig is a növénytermesztésben igyekeztek hasznosítani, de problémát okozott a nagy mennyiségű szerves trágya megfelelő tárolása és kezelése. Az országban elsőként itt meghonosított eljárás technológiája egyszerű, nélkülöz mindenfajta költséges és energiaigényes kezelést. A biofermentációs folyamat során az érlelőkamrákba berakott anyag rendkívül gyorsan, öt-hét nap alatt adalékok nélkül, a természetes baktériumflóra segítségével, hőkezelés útján alakul át biológiailag értékes tápanyaggá, mialatt elbomlanak a benne lévő fertőző mikroorganizmusok, gyógyszermaradványok stb., ezáltal megszakad a fertőzési lánc is. Az eljárás magyarországi elterjedésével a mezőgazdaság megszabadulhat legjelentősebb környezetszennyezési problémáitól. Ezzel egy időben a tápanyag-gazdálkodás területén is új korszak kezdődhet, hiszen a technológia teljes egységet alkot az árutermeléssel szemben támasztott gazdasági követelményrendszerrel is.

Nem mindig szabályos a verseny

A privatizáció más szemléletet hozott az élelmiszerpiacon – Gyakori a dacfeljelentés

Az elmúlt években a magyar élelmiszer-gazdaság fejlődése látványos volt. A boltokban vásárolható élelmiszerek száma meghétszereződött. A magyar árucikkeknek megszámlálhatatlan importtermékkel kell versenyezniük, és már az országban vannak a multinacionális feldolgozók is, akik a profizmuson túl magukkal hozták korszerű termékeiket. Velük kell a magyar vállalkozóknak versenyezni. A már teljesen liberalizált magyar élelmiszer-gazdaságban az utolsó megkötés, úgy tűnik, az ártörvényben található.

A tíz évvel ezelőtti ötezerből mára harmincötezerre gyarapodott az élelmiszerek száma. Ebből persze sokszor ugyanaz a készítmény, csak más a gyártó, más a csomagolás. Gondoljunk a dobozos tejekre vagy a tésztafélékre. Sok termék csomagolásán lévő feliratból már következtetni sem lehet, hogy importált áruról, avagy itt gyártottról van szó. Az előállító, ha külföldi, az alapanyagot Magyarországon vásárolja, míg a csomagolóanyag az eredeti, külföldön vásárolt. Néhányan veszik a fáradtságot, és gyártanak magyar nyelvű öntapadó címkét is. Az új élelmiszertörvény szerint csak 1998-tól kell új, a magyar szabványnak megfelelő feliratozással ellátni a

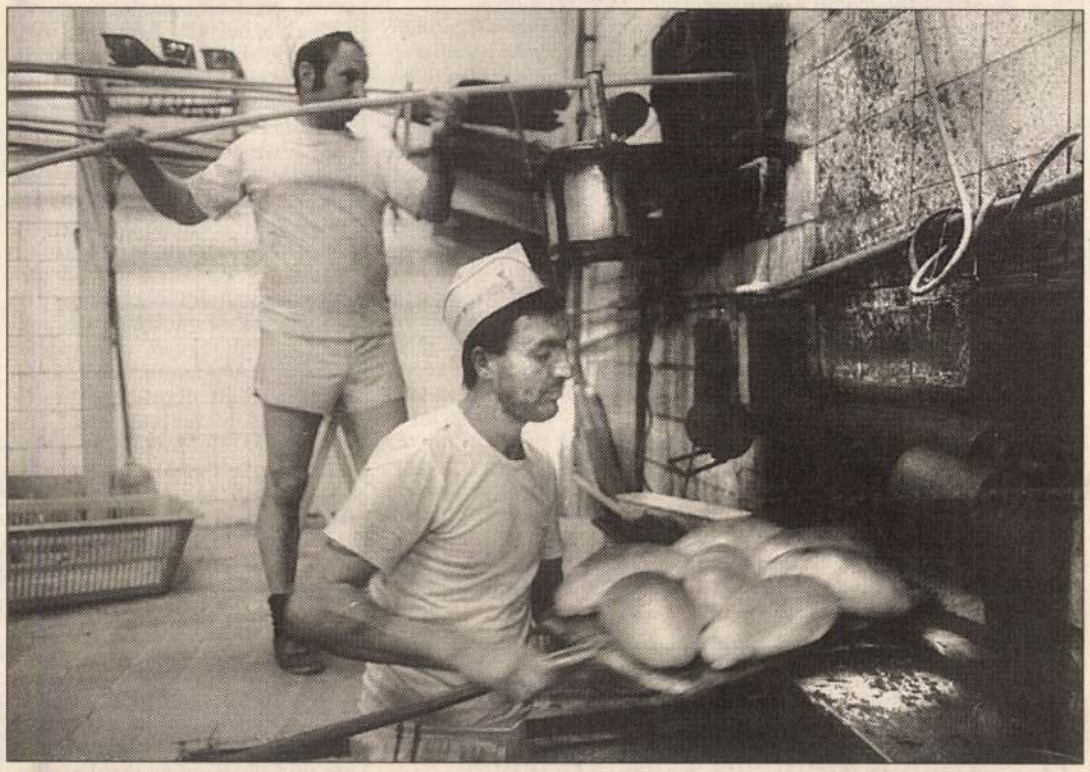

Ahány kenyér, annyi ár

BÁNHALMI JÁNOS FELVÉTELE

gek melegágyai a kartelleknek, illetve a megállapodásoknak. Erre utal az az ügy is, amikor 1991-ben a húsosok úgy döntöttek, hogy közös nagykereskedel-

dig a margarin ára a bejelentésre kötelezett termékek között. Ennek feloldása egy éve húzódik. A Versenyhivatal azon volt: kerüljön ki a margarin a „szigo-

nális cég kezén lévő rákospalotai gyár termelése csaknem teljes egészében fedezi a magyar szükségleteket. Ilyen gazdasági körülmények között, egy igen erős

Bruttó bér, nettó jövő

Egyik tagja vagyok a közalkalmazotti rétegnek, amellyel manapság talán mostohán bánik a kormány. Nincs ránk pénz, mondják. Válságos a gazdasági helyzet, elkerülhetetlenek a megszorítások, egyenlő közteherviselést kell elérni, szajkózzák. Még el is hinném, ha mindeközben nem emelkedne a miniszterek, képviselők fizetése a miénkhez képest lassan az egekig. Az is érdekes, hogy az igazságszolgáltatásban, adóhivatalokban dolgozók (akiknek hűségére a hatalomnak mostanában egyre nagyobb szüksége van) 30 százalékos béremelése percig sem volt kétséges. Felháborító például, hogy egy kezdő ügyész, bíró fizetése májustól meghaladja a százezer forintot!

Tájékozódásképpen: fizetésem hatévi munka után, veszélyességi és nyelvpótlékkal együtt bruttó negyvenezer forint. Sőt, ennek az állásnak az elveszthetősége miatt is rettegnem kell. Némelyek végkielégítése viszont – mai béremmel számolva – negyvenévi jövedelmemnek felel meg.

Annak a Magyarországnak, amilyenné hazánkat lezülleszteni akarják, nem lesz szüksége jól képzett polgárokra. Hiszen ahogy haladunk a kormány által gazdasági stabilizációnak nevezett végkiárusítás útján, egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy a meg-, illetve betelepülő külföldi cégeknek csak bérrabszolgák kellenek, önállóan gondolkodó, kreatív emberekre nincs szükségük. Sajnos ezt a szándékot az ifjúság is megérzi.

Egy ismerős tanító néni mesélte nekem, hogy diákjai a szemébe nevetnek, amikor tanulásra buzdítja őket. „Azért tanuljak, hogy annyival szúrják ki a szemem, mint a tanító néniét?"

Hopp Béla
Akadémiai ifjúsági díjas fizikus
Szeged

Baljós értesítés

„Átlagos áremelés a postafiókban"

Még csak közeledik az új év, s máris a Posta beharangozta, hogy átlagosan 20,3 százalékkal emeli a szolgáltatási díjakat. Mit jelent ez a gyakorlatban? Ősidők óta fiókbérlők va-

juk valahogy, de nagyobb összeget már nem.

A Posta értesítése viszont baljós, idézem: „... az egyes postai szolgáltatások díjai a

Kábelkór Angyalföldön

Angyalföldön, a Tisza utcában több lakótársammal elhatároztuk, hogy bevezettetjük a kábeltévét, mert több csatorna műsorát élvezhetjük. Ám egy ideje egyre több a baj az adások minőségével. Gyakran előfordul, hogy a kép rácsos, szemcsés, vagy csak kép van, hang nincs. Hol a filmek elejét, hol a végét nem látjuk, vagy ha igen, akkor rossz minőségben. Gyakori, hogy az adás néha órákra szünetel. Többször telefonáltunk a Kábel TV Kft.-nek, de fel sem veszik a kagylót. Nagy siker, ha elérjük az üzenetrögzítőt, melyen a következő információt kapjuk: „A telefonszám műszaki hiba miatt nem kapcsolható. Javítása folyamatban van."

A cég telefonvonalát talán már megjavították, de az adások minősége változatlanul rossz.

Szepesvári Vilmos
Budapest

Szöcskék a zebrán

Mint a Lágymányosi híd budai átvezető forgalmának egyik zaj- és szénmonoxid-többlettel megáldott lakója, vegyes érzelmekkel olvasom az erről megjelenő írásokat.

Szóvá kell tennem, hogy az átterelt, már eddig is nyolc-tízszeresére növekvő forgalom közlekedésbiztonsági, zajártalom és légszennyezési következ-

Ne az érdekek iskolája legyen

Műemlék-e a győri Frigyes laktanya?

Széchenyi és Apáczai: győri huzavona felső fokon címmel megjelent írásában (november 30.) Hajba Ferenc foglalkozott a korábban szovjet katonák által használt, és ma üresen álló Frigyes laktanya sorsával is. A cikkben többek között ez olvasható: „... az ellenzékből ismert néhány helyi személyiség magánemberként kérte a műemlékvédelmi felügyelőséget: helyezze védelem alá az épületegyüttest. Más, ugyancsak közismert helyi építészek szerint ezek az épületek nem hordoznak különleges értékeket, eddig senkinek sem jutott eszébe védelem alá helyezésük. Amennyiben ez megtörténik, az a Frigyes laktanya biztos halálát, valamint a terület gazdátlanságát is jelenti majd."

Úgy gondolom, hogy az Alpár Ignác (1855–1928) tervezte laktanya épületegyüttese része az építészeti örökségnek és mielőtt döntés születik, hogy ilyen vagy olyan megfontolásból (vagy érdekből), részben vagy egészben eltűnik a megszokott városképből – esetleg átalakított formában fennmarad – előtte mindenképpen szükséges a műemlékvédelmi értékelése. Nyilvánvalóan mérlegelni kell az épületegyüttes saját és a városban betöltött „helyi" értékét, és a szakértőknek azt is el kell dönteniük, hogy más hasonló korú és jellegű objektumokkal összehasonlítva valóban megérdemli-e (akár csak részeit tekintve is) az országos műemléki védelmet.

Ellentmondás, vagy inkább érthetetlen a cikkben megjelent állítás, hogy „a műemléki védelem az épületek pusztulásához vezet". Ha ez igaz lenne, akkor a területen létesítendő „XXI. századnak üzenő épületegyüttes" hogyan biztosítja az eredeti épületek fennmaradását? Nyilván sehogyan. Valójában arról van szó, ha a védelem egészben vagy részben érintené a volt Frigyes laktanyát, akkor nem lehet, sőt tilos elbontani. Sajnos nem ismeretlen előttünk az a közfelfogásban uralkodó szemlélet, miszerint az olyan épület, amely nem áll jogi védelem alatt, gyakorlatilag minden megkötöttség nélkül lebontható. Ez a nézet sajnos rendkívül messze van az európai integrált védelemétől, de attól is, hogy az építészeti örökséget az országos védelmen kívül helyileg is megbecsüljék és fennmaradását ne a fejlődés gátjának, hanem a múlt értékei továbbörökítésének tekintsék.

Győr és az Országos Műemlékvédelmi Hivatal együttműködése hagyományosan eredményes a műemlékek helyreállítása, védelme terén. Ennek szellemében az önkormányzat, és az OMVH megállapodott abban, hogy az épületegyüttes jövőjére a városrendezési tervben kell a szakembereknek javaslatot tenniük, amit megelőz a műemléki vizsgálat.

Az persze nem lehet a célunk, hogy egy, a fejlődést akadályozó zárványt megőrizzünk a város szívében, ha az nem műemléki érték, de ugyanígy nem lehet meggondolatlanul előkészíteni az építészeti örökség bármilyen szerény részletének elpusztítását sem.

Sok jó példa bizonyítja, hogy a meglévő értékek felhasználásával is – esetleg jelentős átalakításukkal – meg lehet találni a „XXI. századnak üzenő", de a történelmi múltat meg nem tagadó építészeti megoldást.

Lehet-e a laktanyából műemlék? Természetesen lehet, sőt szerepel már ma is az országos Műemlékjegyzékben laktanya, és országos értékelés alapján minden bizonnyal lesznek még újabbak is ebben a „műfajban". Nem az érzelmeknek, mégcsak nem is a helyi érdekeknek engedve kell meghatározni, hogy a győri Frigyes laktanya műemlék-e vagy sem, hanem az elfogulatlan szakmai vizsgálatnak.

Dr. Fejérdy Tamás
műemlékvédelmi szakmérnök
az OMVH elnöke

Rácz Gábor Gergely, a gödöllői premontrei gimnázium volt tanára, július 5-én, életének 79. évében lakóhelyén, Hatvanban elhunyt. Július 8-án helyezték örök nyugalomra a gödöllői városi temető premontrei parcellájában.

Turai születésű diáktársunk volt nyolc éven át, 1936-ban érettségizett, 1942-től premontrei tanárként működött gimnáziumunkban 1948-ig. Az államositás után pedagógus volt a Dunántúlon.

REQUIEM·AETERNAM·DONA·EI·DOMINE·ET·LUX·PERPETUA·LUCEAT·EI !

44-es "Rákóczi" CSERKÉSZEK!

Gimnáziumi éveink alatt lettünk cserkészek, neveltetésünk eszméit azóta is megtartottuk. Újra van csapatunk! ÖREGCSERKÉSZEK! Liliomos zászlónk alá hivjuk a cserkészeket, törvényeink és fogadalmunk szellemében. Célkitüzésünk: a cserkész testvériségben ismét egymásra találni, emlékeinket megőrizni, a lángot tovább éleszteni, az új gimnázium cserkészeinek átadni. Hivjuk és várjuk egymást! Az öregdiákok összejövetelén és körlevelében hirt adunk a cserkészetről, gyüjtjük az emléktárgyakat és a visszaemlékezéseket.

JÓ MUNKÁT !

A megbizott vezető: QUIRICO Domonkos
118 Bpest, Villányi u.75. T.:1850-570

-PREMONTREI DIÁKOK - 1994/95.évben-
Az öregcserkészek megőrizték a csapatzászlót. MOST RAJTATOK A SOR - LEGYETEK CSERKÉSZEK ! A gimnázum új csapatát ti alakitsátok meg. Vegyétek át a zászlót, vigyétek ti a jövőben.

GÖDÖLLŐI PREMONTREI GIMNÁZIUM ÖREGDIÁKJAI - MOSTANI DIÁKJAI !

Egyesületünk nem csak az egykori diáktársakat fonta egybe ismét, de évtizedek alatt kapcsolat alakult ki a családtagokkal is, Gödöllő összekötő emlékezetével. A GIMNÁZIUMHOZ ragaszkodás tudatát kivánjuk tovább adni a mostani diákoknak és hozzátartozóinak tájékoztatónkkal is.

Gödöllő nemcsak Nagyvárad, Kassa, Rozsnyó megszüntetett gimnáziumainak kiváló premontrei tanárait gyüjtötte egybe az I.Világháború után, de egykori diákjai fiaikat, unokáikat hozták Gödöllőre 1924-től. Igy fonódott egybe itt generációkon keresztül a premontrei gimnáziumok megőrzött szellemisége.

A II.Világháborút követően aztán Gödöllőt is elvették a Rendtől. Elűzték tanárainkat, de diáktársaink is szétszóródtak, sokan a Kárpátokon kivülre kerültek 20 országba. Gödöllőn nevelkedett öregdiákjaink 60-80 évnél idősebbek, de gimnáziumunkat ma sem feledjük el !

Gödöllőn jövünk össze, itt találkozhatunk az újjáéledt premontrei gimnázium mostani diákjaival is, akik között vannak ismét olyanok, kik unokái a régi gimnázium egykori diákjainak.

Az új iskolaépület a szétrombolt hősi emlékmű dombján áll, ahonnan rátekinthetünk a mi gimnáziumunk falaira. Oromzatáról eltüntették a kettőskeresztet, de 70 év elteltével is előtűnik számunkra jelmondatunk:

- VIRTUTE VINCES -

Fejéregyházi László
rajztanárunk
festette Szt.Norbert oltárkép, mely visszakerült a kápolnába.

PREMONTREI SZT. NORBERT GIMNÁZIUM
VIRTVTE VINCES
1924
GÖDÖLLŐ

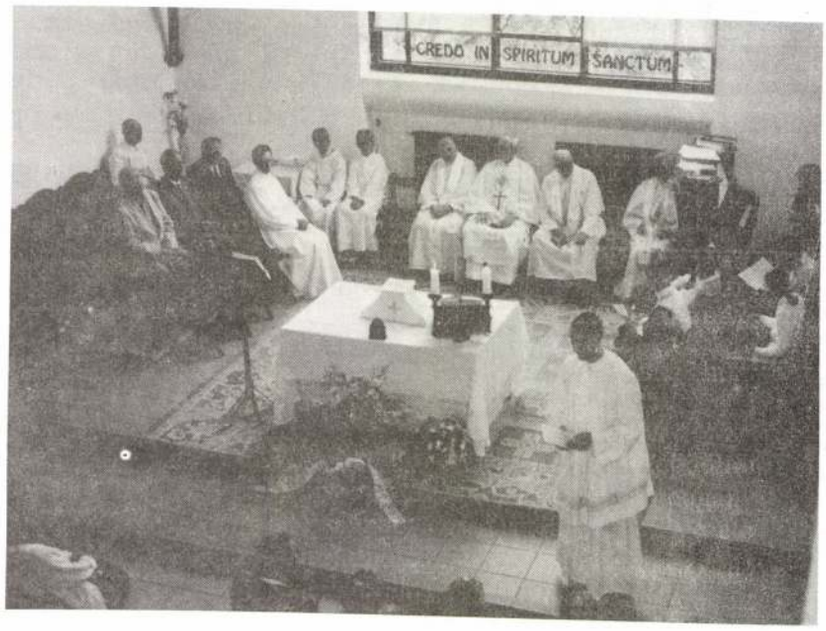

1994.június 5-i találkozónk szentmiséjén a kápolna oltár-asztalára helyeztük az öregdiákok ajándékaként ezt az áldoztató kelyhet, melyet Szent Norbert tiszteletére készittettünk.Kértük a közbenjárását, hogy áldás legyen a minket oktató és nevelő Premontrei Renden, a premontrei gimnáziumunk élő és elhunyt tanárainak és diákjainak közösségén.

Tervünk 1995-re
a gödöllői premontrei kápolna
színes üvegablakának elkészittetése

Nagy Sándor (1868-1950) gödöllői festőművész üvegablak-terve a pogány magyarságnak a kereszténységhez vezető útját szimbolizálja. A művész, ezt az 1927-es londoni kiállításán bemutatott vázlatát, Stuhlmann Patriknak, a gödöllői premontrei gimnázium első igazgatójának ajándékozta. Hadak Útja című triptichonja egykori gimnáziumunk lépcsőházát díszítette és három freskója a kápolnaként használt dísztermet.

-KÉRÉS MINDENKIHEZ-

"KÁPOLNAÉPITÉS" megjelöléssel csekklapot mellékelünk a belföldieknek. Sokunk anyagi helyzete korlátozza a segitőszándék megvalósitását. Ezért arra kérünk mindenkit, hogy saját lehetőségükön túlmenően ismeretségi körükben is igyekezzenek támogatókat szerezni.
A befizetések az adóalapból levonhatók.

KÖSZÖNET MINDENKINEK !

A minket oktató és nevelő Premontrei Rendnek nem maradt semmije, de megmaradtak hálás tanitványai!

Most mi segitsünk az ujrakezdésben, adományainkkal támogatva a kápolna és egyesületi otthonunk felépitését. A kápolna épitésére befizetés:

Belföldön:a "Premontrei Priorátus"2100 Gödöllő Fácán sor 3.megnevezésü, 566 542135 számlára csekklapon történhet

Külföldről:valutaátutalás az OTP Budapest, II. ker.94893 sz.devizaszámlára lehetséges.

Az adományozók igazolást kapnak a befizetett összegről, mely levonható a személyi jövedelem adóalapból.

Fejér megyei László

Fejéregyházy László

festőművész.

— (Fejéregyházy László kiállítása.) A jászó-premontrei rend Gödöllőre települése az elérhető legmagasabb kulturális nivót jelenti községünknek. Tudós paptanárok serege mellett sok vonatkozásu fejlődést kaptunk. Ezek egyike a reálgimnázium szimpatikus, fiatal rajztanára, *Fejéregyházy* László festőművész, aki, ugy mint minden évben, most is szeptember elején nyitotta meg képkiállitását s ismét tanubizonyságot tett arról, hogy alkotó kedve és művészi interpretációi lankadatlan felfelé ivelést mutatnak. — Körülbelül 50 képet állitott ki Fejéregyházy. Csók mester hatásai brilliánsul érződnek impresszionista tájképein. Különösen szép a gimnázium homlokzata napfényben, — melyet a rend vesz meg — máriabesnyői tájképei, a besnyői altemplom barokk kapuzata és lépcsőzete. Figurális kompoziciót csak egyet állitott ki, Árpádházi Szent Erzsébetet. Néhány markáns grafikai rajz teszi változatossá a tárlatot és a finom aquarellek ugy hatnak, mint halvány rózsaszirmok a pompás csokorban. A kiállitás nagy sikere igy mindenképen indokolt.

Budapesti Hírlap

1929. VII

MAGYAR KIRÁLYI Á

Folyó szám.....

Könyvelési

192.....

Tárg

A ..... *számú ügyiratok alapján:*.....

A könyv lap-	Tartozók			Korona	fillér

magyar

Fejérvári Jakab

gyulafehérvári aés.
Azok közl a ~~[illegible]~~ mes-
terek Kőrét ~~[illegible]~~ tartozott /a Kik
kel Péter püspök 1291.
márc. 31 szerszödést kötött. a
gyulafehérvári székes-
egyház fammkainak
elvegyésére.

Cslylyg.

Csanyi K. A gyulafehér-
vári székesegyház. Épités
tört. tanulmány.
E I. 1899. 34. sz

megrva

Fejérváry György Jakab.

ötvös mester Bécsben.

1755 – 1768. Köst

laid

Horomagyötv Bécsben

7. l.

Fejérváry Géza

1914/15

D

Ferk. pzomfoiskèvk

1932-33 81. l.

belterületén fekvő nagyértékű telkeket mennél inenzívebben használják ki. A vas és vasbeton korszakában a felhőkarcolók fejlődési lehetőségei szinte korlátlanok *(Cass Gilbert* 57 emeletes Woolworth-épülete). Architektúrájuk az erős függőleges törekvés folytán majdnem automatikusan formálódik, de gyakran támaszkodnak valamelyik történeti stílusra is *(Howells* és *Hood* gótikus izű Chicago Tribune-épülete).

Egészséges irányban fejlődött s nagyon szép eredményeket hozott az amerikai villa-architektúra, amely részint kastélyjellegű, részint a modern angol családiház típusát követi; ez utóbbi irány jelentékenyebb mesterei a philadelphiai *Wilson Eyre* és különösen a nagyon erős tehetségű chicagói *Frank Lloyd Wright*, akinek alacsony, érdekes tömegű, feltűnően vízszintes vonalozású házait különösen a nagy ereszkiugrású, lapos tető teszi karakterisztikussá; ez Wright házainak bizonyos japános ízt ad.

A modern amerikai építészet a XIX. század végén s a XX. század első negyedében rendezett nagy kiállításokon jelent meg reprezentatív módon. Már az 1893-i chicagói kiállítás egyes épületein, így *Adler* és *Sullivan* kiváló architektúrájú szállítási csarnokán érdekes és újszerű törekvések voltak észlelhetők, míg az amerikai dekoratív építészet legújabb eredményeiről az 1933-ban, ugyancsak Chicagóban rendezett nagy nemzetközi kiállítás adott tanulságos képet. *Barát.*

II. *Festészet.* Az amerikai festészet a szobrászathoz hasonlóan, nem mutat önálló jelleget. Az amerikai élet, mely oly éles jellegzetességgel válik el az óvilág társadalmi, gazdasági és politikai életétől, a történeti, tájkép és életkép néhány tárgyi motívumán

magyar

Fejérvány Gáspár

aranyműves

Nagyszombatból

l.

Horvmagyötv Beérben

6. l.

FEJÉRVÁRY Gábor br. régiségyűjtő

1849

3. érk. jan. 11. Fejérváry Gábor régiséggyűjteményének a Museumban ideiglenes letéte és felállíthatásáért folyamodik az igazgatósághoz

Művtört Ért. 1990 1/2 127.

eghatározása a ..... ksz. .....

munkakör havi törv. munkaidőnek megfelelő

történt).

aláírásának napjától a feladat teljesítésének

ózó – itt nem érintett – kérdésekben a PTK,
a kiadott egyéb jogszabályok rendelkezései az

llás szerinti munkáltatónak megküldi.

.....

.....

megbízó

kszorosító

Fejéregyházi László premontrei rajztanár

A premontreiek gödöllői gimnáziumanak kápolnájában a főoltárképet festette, amely Szt. Norbertet ábrázolja.

Cikk: A premontreiek...

Épitő Ipar - Épitő Művészet, 1925.jan.1. 5.l.

MDK

Fejéregyházi László premontrei rajztanar

A gödöllői premontrei gimn.kapolnajanak fooltar-
képét festette, amely Szent Norbertet abrázolja.

Cikk: Egy év alatt felépült a premontreiek
gödöllői gimnaziuma.

Nemzeti Ujság, 1924.dec.30. 5.1.

Fejéregyházi Murcsán L., MDK

Csók István tanár növendéke.

Öreg nö.
Leányakt. 13.1.

Az Ernst Muz. OMKK Főisk Nelkben kiállitásai.
Az OMKK Főisk.Növ.Munk.kiáll. 1923 márc.18-25.
Kat. 12.1. 13.1.

M.D.K.

FEJÉR GYARMATI NAGY Mihály kőfaragó

Tordán

1767. Kendilona, Teleki Ádámnak

16 címeres ablakkő és pince ajtó szál-

litása

Agghány: Barokk szobrászat... Mp. 1959

I. 182. l.

Fejérkuthy

Egy palisander uriszobát, egy szellemesen megoldott garzonszobát és egy könnyed, elegáns leányszobát tervezett a "Mühely" név alatt müködő müvészcsoport tagjaként. Az Uránia helyiségeiben rendezett kiállításon mutatták be a müvész lakberendezését.

A HÉT, Bp. 1908. XIX. évf. márc. 8. 10. sz. 160. lap.

MDK

Fejérkúthy

Ebédlő, tervezték Fejérkúthy és Dósa.
Repr.

Magyar Iparművészet, 1907. 149.1.

Fejérhuty Bálint butorterverő

1909. Előnaba butort server Dóra Lukáccsal

Debreceni Iparmův. Kiállítás vezetője. - 1909. 11. l.

MDK

11

Fejérkuti Bálint és Dósa Lukács

"Erősen konstruált" szálloda-szobátés iroda-szobát tervezett a két fiatalá müvész.
Az Iparmüvészeti Társulat kiállitásán mutatták be ezeket a butorokat, melyekről "Az otthon müvészete" cimmel ir a lap Müvészet c. rovata.
A kiállitást Árkay Aladár rendezte.

A HÉT, Bp. 1904. dec. 11. XV. évf.
50. sz. 802. lap.

MDK

Fejérkuthy és Dósa, ép_ip.müv.

2e5. úri dolgozó-szoba. Kép.

Tervezték: Fejérkuthy és Dósa.
Készitették: Radócz János és Keresztessy Károly.

Magyar Iparmüvészet. 19e7. 15e.1.

Fejérváry Emil
Táncosnő, obaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 18 l.

N'JZI, ALLEGRETTO (umbriai festő,

Kálvária (98. kép)

Fa, tempera, 47×24 cm.

OLASZ FESTŐ, XIII. század

Kálvária (99. kép)

Fa, tempera, 48×29·5 cm.

Az Ipolyi-gyüjteményből.

Ipolyi Arnold képgyüjteménye. Új
Sion, II., 1871., 368. l. (Jacopo da T
— Gerevich PA, 222. l. (Romá
— Benesch Belved. 70. l. (Ducen
Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi 8. szá
Gerevich IPGY, 95. l.

OLASZ FESTŐ, XIV. század

Trónoló Madonna három angyallal

Csúcsos felső záródással.

Fa, tempera, 76×40 cm.

A kölni Ramboux- és az Ipolyi-gyüjtemé

Igen rongált állapotban.

OLASZ FESTŐ 1500 körülről

Trónoló Madonna Jézussal és négy férfiszen

Fa, tempera, 220×160 cm.

Restaurálta Nikássy Lajos, 1933.

Rényi 12—13. l. — Maszlaghy II., 332.

OLASZ FESTŐ, XVI. század

Önarckép családdal

MDK

dr Fejérpataki László
muzeum őr

ismertetése az admonti kolostorban
talált Magyarországból származó XI. z. beli
bibliáról. Melyet a Gutkeled nemzetség
egy tagja Vid mester elzálogosított 27 és fél
márkáért.

—: Egy Árpádkori biblia.
Grafikai Szemle 1894 évf 1 z. 6 l.

FEJÉRVÁRI FERENC, térképész

Makón az első városrendezési tervet Fejérváry mérnök készitette 1815-ben. A Sóház/Kossuth/és a Kapitány/Széchenyi/u. közötti rendezetlen ,ivelt vonalú útakat kiegyenesitette. A terv 6 év múlva valósult meg, mert a Maros árvize a zsidók házait learatta. -62.old. 58.jegyz

TÓTH FERENC: Makó településtörténeti vázlata 41.old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve, 1972/73. I.
Szeged, 1974

FEJÉRVÁRY FERENC, térképész
-ééé-

13.sz.kép.- Makó városában lakó izraeliták házainak, az az azok között és körül lakó keresztények házaiknakés a két Ujváros ábrázolatja.1815-ből 62.old. Fekete repr.

TÓTH FERENC: Makótelepüléstörténeti vázlata 41.old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve, 1972/73, I.
Szeged, 1974

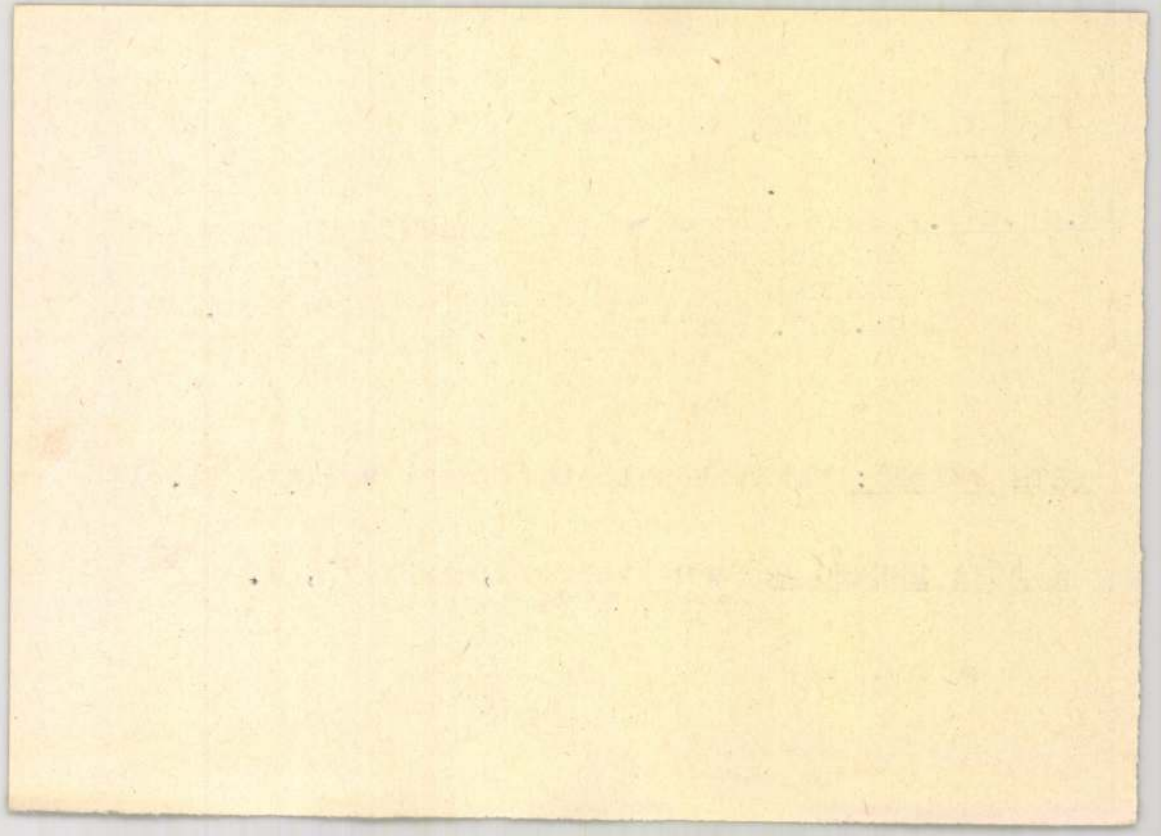

1866. máj. 11. Mórott földrengés, — jún. 22 Mórott földrengés.

1891. jún. 19. 22 óra 23 perckor Mohán, Székesfehérvárott 2—3 másodpercig tartó földrengés, egyes alvók felébredtek, egy rozzant kéményből tégla esett ki (4 f). Csórott, Iszkaszentgyörgyön, Sárkeresztesen, Sárszentmihályon, Szabadbattyánon, Zichyfalván gyenge dörgéstől megelőzött gyenge földmozgás, egyes alvók felébredtek, edények csörömpöltek (3·5 f), Magyaralmáson, Nádasdladányon, Pettenden, Sárkeszin, Sárpentelén ablakok rezdültek, kevesen érezték (3 f), Csősszött és Pákozdon is megfigyelték állitólag a rengést, — jún. 20. Székesfehérvárott gyenge földrengés.

1893. ápr. 9. Ercsiben, Székesfehérvárott 15 órakor ingaórák megálltak, függőlámpák lengtek (4, 5 f), Adonyban a gyenge földmozgást kevesen érezték (2, 5 f).

1898. márc. 18. Mórott 20 óra 45 perckor erős rázkódás, 2 másodpercig tartó ingás, órák megálltak (4, 5 f), Isztiméren is többen érezték a lökéseket (3 f), — márc. 23. Mórott 21 órakor gyenge földrengés.

1902. okt. 12, 19—22 óra között Isztiméren többször ismétlődő földrengés. Kárt nem okozott, de rémületet keltett (4 f).

1909. nov. 12. Nadapon gyenge rengés, elég sokan érezték 9 óra 30 perckor, 14 lökés volt morajjal (3 f), — dec. 12. Isztiméren 5 óra 30 perckor ágyúdörgésszerű morajjal rengés, sokan érezték, egyesek felébredtek (4 f).

1914. nov. 25. 17 óra 12 perckor Isztiméren, Mórott 3 másodpercig tartó földmozgás, vakolat megrepedt, kémény ledőlt (4, 5 f), Bodajkon, Csákváron, Kisbéren, Nyalkán ház recsegett, ropogott, vakolat hullott, lámpák lengtek, sokan a szabadba menekültek (4 f), Császáron, Fehérvárcsurgón, Iszkaszentgyörgyön, Kecskéden, Magyaralmáson, Magyarszentkirályon, Mohán, Oroszlányon, Pannonhalmán, Ravazdon, Zircen erős moraj, lámpa lengett, tető recsegett, falon a képek mozogtak, apró tárgyak eldőltek (3, 5 f). Ászáron, Bakonybélen, Bakonyszentlászlón, Felcsuton, Győrött, Győrszentlászlón, Kőhányáson, Péren, Tatabányán ablakok rezdültek, lámpák lengtek, kevesen érezték a rengést szekérzörgés-féle zaj kiséretében (3 f). Bakonytamásin, Bársonyoson, Mezőörsön inkább csak a nyugodtan ülők figyelhették meg a gyönge földmozgást, (2, 5 f), Fenyőfőn, Komáromban, Székesfehérvárott pedig csak egy-egy érzékenyebb észlelő jelentette (2 f). Amint látható a rengést Fejér—Komárom—Veszprém megyék területén érezték.

1921. máj. 21. Isztiméren 22 órakor képek a falon mozogtak, bútorok inogtak, ágyúdörgésszerü moraj is hallatszott (3, 5 f).

1922. jan. 7. Mórott 1 órakor gyenge földrengés (2 f), — jan. 7. Bakonysárkányon, Bodajkon 3 lökés 3 óra 37 perckor ágyúdörgésszerű moraj kiséretében, alvókat felébresztette, vakolat is hullott (4 f). Mórott egyesek felébredtek, bútor rezgett, kút vize zavaros lett (3, 5 f). Isztiméren, Pusztavámon, kevesen érezték, edények zörögtek, ablak rezdült (3 f). Császáron két gyenge lökést (2, 5 f), Csákváron inkább csak morajt (2 f) észleltek.

1925. március 3. Csőszött 21 óra 30 perckor 3 másodpercig tartó, hordógurulásához hasonló morajtól kisért földrengés, függőlámpa lengett, kevesen érezték (2, 5 f).

1930. szept. 27. 20 óra 30 perckor Mórott 4—5 másodpercig tartó gyenge földmozgás, ház ropogott, hordógurulásszerű moraj, egyesek a szabadban is érezték (3 f), Csókakőn kevesen érezték, ablakok rezdültek, moraj (2, 5 f), — szept. 27. Mórott 22 óra 30 perckor erösebb (3 f), Csókakőn gyönge földrengés (2 f), — szept. 28. Mórott 4 órakor igen gyenge rengés (2 f).

Kitűnik a tárgyalt rengésekről, hogy 1. tekintélyes számban az 1810. jan. 14-től 1813. nov. 13-ig tartó rengésraj tagjai. 2. Túlnyomó nagy része Mór vagy Székesfehérvár körül volt legerősebb, tehát e környéken kell keresnünk kipattanási helyüket is. Más szóval a fejérmegyei rengéseknél az okozó után kutatva elsősorban a móri árkot jelölhetjük meg mint rengéskeltőt. 3. A vidék legerősebb rengése, melyről tudomásunk van az 1810. jan. 14-i nagy móri rengés (kipattant 18 óra 9—10 perc között).

Már a rómaiak tudták s ez a meggyőződése a modern tudománynak is, hogy ahol egyszer rengett, ott tartani kell továbbra is a föld megmozdulásától, mert az a tektonikai vonal, amely mentén egyszer kéregfeszültség egyenlitődött ki, továbbra is a kéreg viszonylag gyöngébb darabja marad, ami kevesebb ellenállást fejt ki a feszültségekkel szemben, ha tehát rengéskároktól mentesek akarunk lenni, megyénk területén gondosan épitkezzünk.

A fejérmegyei rengésekre vonatkozó megfigyelési anyag forrásai, feldolgozásai. A magyar rengéskatalógusok közül Grossingeré (1), Sternberg grófé (2) és Salyé (4) említi az 1038. évi, a megyében ismertek közül a legrégibb földrengést, Kitaibel és Tomtsányi (3) az 1810. jan. 14. és 1813. nov. 13-ig tartó móri rengésraj legerősebb és jónéhány gyöngébb lökésével foglalkoznak, igyekeznek felderiteni a rengésraj okát, nálunk először alkalmazzák a mikroszeizmologiában ma is használatos izoszeiszta fogalmat. Gondos anyaggyüjtésüknek sokat köszönhetünk. Hunfalvy (5), Boué (6), Bolgár (7), Seidel (8) említenek néhány fejérmegyei rengést, míg Lajos (9) és Réthly (10), már teljes felsorolásukra törekednek, az utóbbi a megfigyelési anyag jórészét fel is dolgozza. Günther (11) idézett cikkében nagy dícsérettel emlékszik meg Kitaibel—Tomtsányi munkájáról s kívánatosnak tartja, hogy a jeles művet Budapest valamelyik tudományos testülete újra kiadja, miután külföldön is alig ismerik s a magyar haza határain kívül könyvtárakban sem található meg. E sorok írója (12) maga is foglalkozott másirányú tanulmánya során a Budapesti Földrengési Observatorium birtokában levő (13), főleg az 1889. utáni időkre vonatkozó, továbbá a fenti forrásmunkák-

ban említett fejérmegyei földrengési megfigyelésekkel, most pedig ateljes megfigyelési anyag feldolgozását tervezi. Azzal a tiszteletteljes kéréssel fordul tehát a tudomány minden igaz barátjához, amennyiben akár a felsorolt, akár a fenti katalógusban nem szereplő fejérmegyei rengésekre vonatkozó adatok birtokában vannak, kegyeskedjenek azt vele közölni. (Címe: Budapesti Földrengési Observatorium Budapest. Múzeum-körút 6—8.) Szives közreműködésük teljesebbé tenné a fejérmegyei rengések minden bizonnyal hiányos katalógusát és segitene megvilágitani azt az összefüggést, amely a rengések erősségeloszlása és az altalaj felépítése között megállapitható s amely végeredményében közelebb visz a megye tektonikai viszonyainak, földtani felépítésének megismeréséhez.

Irodalom.

1. Grossinger J. B. dr.: Dissertatio de terrae motibus Regni Hungariae. Jurini (Győr), 1783.

2. Sternberg J. gr.: Versuch einer Geschichte der ungarischen Erdbeben. Abhandlungen der Böhmischen Gesellschaft der Wissenschaften auf das Jahr 1786. Prag—Dresden, 1786.

3. Kitaibel P. dr.—Tomtsányi Á.: Dissertatio de terrae mot. in genere ac in specie Mórensi anno 1810, die 14. januarii orto. Budae, 1814.

4. Salyy A.: Földrengések Magyar hazánk határain, különösen városunkban; történeti adatok és kéziratok nyomán. A Pannonhalmi Szent Benediek rév-komáromi algymnasiumának tizedik programmja az 1859—60. tanévben. Komárom, 1860.

5. Hunfalvy J.: Az 1858. január 18. történt földrengés. A Magyar Természettudományi Társulat Évkönyvei IV. kötet II. füzet, 1857—59. Pest, 1861.

6. Boué A. dr.: Über die Erdbeben vom Jahre 1868. in der Mitte Ungarns. Sitzungsberichte d. kaiserlichen Akademie der Wissenschaften II. Abt. Bd. LVIII. Wien, 1868.

7. Bolgár M.: Veszprém meteorológiai viszonyai és kútvizei. Veszprém, 1893.

8. Seidel J.: Chronologische Erzählung d. Ereignisse u. Begebenheiten in der Herrschaft Csókakő—Mór im Stuhlweissenburger Comitat in Ungarn. 1898.

9. Lajos Ferenc: A magyarországi földrengések statisztikai adatainak összeállitása. (Csak kéziratban, készült 1901-ben.)

10. Réthly A.: A legrégibb magyar földrengési térkép. A Kor 1608. évfolyam. Budapest 1908.

Réthly A.: Az 1900, 1901 és 1902 évi földrengések. Budapest, 1909.

Réthly A.: Az 1810. január 14-iki móri földrengés. Földtani Közlöny XI. kötet 1910. Budapest, 1910.

Réthly A.: Erdbebekatalog Ungarns (csak kéziratban készült el 1911-ben).

Réthly A. dr.: Földrengések a Balaton környékén. A Balaton tudományos tanulmányozásának eredményei I. kötet, I. rész, Geofizikai függelék. Budapest, 1912.

Réthly A. dr.: Az 1896—99. években Magyarországon észlelt földrengések. Budapest, 1914.

11. Günther S. dr.: Erdbebenstudien. Natur u. Kultur 6. Jahrgang H, 22. u. 23.

12. Simon B.: Várpalota és környékének földrengései. Bányászati és Kohászati Lapok 1931. évi máj. 15-i és június 1-i számában. Bpest, 1931.

Simon B. dr.: Az 1930. évi magyarországi földrengések. Budapest, 1931.

Simon B. dr.: Várpalotán és környékén észlelt földrengések 1038-tól 1931-ig. (Csak kéziratban, elkészült 1931-ben.)

13. A Budapesti Földrengési Observatorium birtokában levő kéziratos megfigyelési anyag, amely főleg az 1889. utáni idő rengéseire vonatkozik.

Dr. Simon Béla.

Fejérmegyei kastélyok.

Rados Jenő: Magyar kastélyok. Kiadja a Műemlékek Országos Bizottsága és a Könyvbarátok Szövetsége Budapest, 1931. cimű művében, mely az 1700. és 1848. közötti időben épült későbarokk és klasszicista korból való vidéki kastélyainkra törekszik világot vetni, tárgyalja az idetartozó fejérmegyei kastélyokat is. Ez ad nekünk jogcimet ahhoz, hogy foglalkozzunk vele és a helyismeret növelésére közöljük a minket közelebb érdeklő részt.

Alcsut kastélyát, klasszikus építészetünk egyik legszebb alkotását, József nádor épittette s az igen valószinü hagyomány szerint Pollack Mihály volt megalkotója. Építésének éve még nincs egészen tisztázva, csak azt tudjuk, hogy a nádor e birtokát 1819-ben vette cserébe a vallásalaptól. A kastély napjainkig több hozzáépitéssel bővült. Így 1880. táján Storm tervei szerint neoromán stilusban épült hozzá a templom, az eklekticizmus utolsó éveiből való a hátsó és udvari homlokzat meg az üvegház. Történelmi és művészi jelentőség tekintetében egyaránt a kerti homlokzat áll első helyen. A nagy Palatinus puritán fennköltségének e sima homlokzatnál alig képzelhető beszédesebb kifejezője. A környező 90 katasztrális hold nagyságu angol tájkertészetnek is József nádor volt a meghonositója, mely után egész sora készült nagyszabású, főuri parkjainknak. Azonban Alcsut festői facsoportjait, szerencsés terepkihasználását, természetbe olvadó részeinek mesteri változatosságát, növény különlegességeinek pazar sokféleségét alig érte el egy is követői közül.

A *bicskei*, egykor gróf Batthyány-kastély

építésére csak annyi az adatunk, hogy gróf Batthyány József (ki 1776—1799-ig esztergomi érsek volt) toldotta meg szárnyakkal. Homlokzatképzés szempontjából legértékesebb a park felé néző keleti szárny, melyhez hatalmas, kúszónövényzettel befutott felhajtó vezet.

A *bodajki*, egykor gróf Lamberg uradalomhoz tartozott kastély emeletre helyezett jón pillérrendszerével, udvari homlokzata erkélyének szabadon álló jón oszloprendjével egyik legfestőibb vidéki alkotásunk.

A *csákberényi* kastélyt gróf Lamberg Rudolf építtette házassága előtt 1831-ben. Az igénytelen, erősen provinciális jellegű épület ma gróf Merán tulajdona.

Gróf Eszterházy Móric *csákvári* kastélya a sűrű fákkal övezett bejáraton hirtelen előtünve, szinte lenyűgöző látványt nyújt. Előbb a kápolnarész szigorú dorizmusban fogant és mégis oly meleg, idilli hangulatú szárnya fogadja a szemlélőt, hogy tovább haladva csakhamar ráccsal elzárt, szinte siváran egyszerű előudvar fejedelmi előkelősége lepje meg. Az udvar hátterében dórrendű oszlopcsarnok alá fut az enyhe emelkedésű felhajtó, melyen keresztül széles előlépcsőn át is megközelíthető a mögötte levő előterem. A kerti homlokzatot a hozzá csatlakozó déli kisebb kápolnaszárny, az északi oldalon elhelyezett, fáktól takart szinházi szárny és az istállóépület emelik ki és teszik uralkodóvá. A kerti homlokzat oszloprendjén levő mellvédben szárnyas címerhordó állatok alatt emléktábla van. Felirata szerint a kastély gróf Eszterházy János és hitvese gróf Pálffy Anna Mária kezdeményezése és nagyrésze 1781-ből való. Az ekkor épült részt azonban nehéz külön megitélni, mert mint az udvari bejárat felett olvashatjuk, 1823-ban átalakitáson és bővítésen ment keresztül. Építészére nézve adatok nem voltak találhatók. Emlitésre méltó gondosan ápolt kb. 200 holdas parkja, mely angol stílusú parkjaink legszebbjei közé tartozik.

Lovasberény fődísze a gróf Cziráky kastély. Hatalmas fákkal szegett, mélyen elnyúló pázsit hátterében álló kastély, mely arányaiban oly kiegyenlített és környezetével oly tiszta összhangban áll, hogy a mult század épitő- és kertművészetének minden szépségét véljük benne felismérni. Pedig csak a XIX. század elejéről való átalakítás és kiegészítés előtt állunk, mely a XVIII. század homályába vesző rész (valószínűleg az északi földszintes szárny) további kiépítését jelentette. Feltűnő gazdagon kiképzett római jón oszloprend mögött három félköríves záródású ajtóveret a középső nagy terembe. Ehhez kapcsolódik jobb- és baloldalon három-három díszesebb szoba s hátul a fogadó előcsarnok, mely oldalra szorítja az emeletre vezető lépcsőt. Az oldalszárnyak és a mögötte levő épületek a főépülettel egy zárt egészet alkotnak.

A *móri* gróf Lamberg kastély 1762-ben épült, építőmestere Fellenthali Fellner Jakab. Későbbi keletkezésű az erősen klasszicizáló egykori báró Luzsánszky kastély, az ú. n. „láncos kastély." Széles egyemeletes homlokzatának fődísze a két gazdag fafaragású kapu között elhelyezett három páros oszloptól hordott erkély. A főhomlokzat komorságával szinte ellentétben áll a loggiás udvar könnyed és derűs hangulata.

Vál meglehetősen elhanyagolt állapotú kastélyát Úrményi József státuszminiszter építtette, ki 1775-ben a jezsuiták eltörlése után a birtokot ajándékba kapta. Ma Dréher Jenő tulajdona, de csak gazdatiszti családok céljaira szolgál. Az emeletes épület a copf legkésőbbi formáit mutatja és különösen középső részének architektúrája, finom vasrácsos, kecses erkélyével páratlanul kedves részleteket tartalmaz, amelyek némileg emlékeztetnek Székesfehérvár püspöki palotájára.

A *verebi* Végh-kastély tervezője Kasselik Fidelio. Erősen völgyoldalra épitve a kert felé emeletes, az utcai oldalon csak földszintes. Alaprajza méreteiben és elgondolásában egyaránt kifejezője annak a pusztán egyszerűségnek, mely a kulturtuszkulanumot — ahol sokáig zenei életünk egyik gócpontja volt — és mindenkori lakóit jellemezte.

A felsorolt kastélyok bővebb ismertetését gazdag képsorozat kiséri. Rajtok kívül még a következőkről történik emlités: *Martonvásárról* és *Nádasdladányról*, melyek angolparkkal körülvett újabb keletű kastélyai az angol gótsíl utánzatai, a néhány évvel ezelőtt létesült *vajtai* Zichy-kastély Pollack egykori terveinek megvalósításával épült, a *seregélyesi* kastély építési éve 1820, *Csurgót* angolkertje emeli Alcsut, Csákvár, Lovasberény, Nádasdladány színvonalára kastélyának a természetbe olvadó festői környezetével. **M. A.**

A múzeum vendégkönyvéből. A Pen Club budapesti kongresszusa alkalmából a kongresszus három angol tagja Evadne Prince, sziporkázó szellemességű fiatal irónő, Henry Simpson, a londoni költők klubjának elnöke, M. Ken Attiwil, a Daily Skotch kiadója Tower Vilmos tábori főesperest meglátogatva, az ő kalauzolása mellett múzeumunkat is megtekintették. Benyomásaikat a vendégkönyvben Tower V. fordításában a következő bejegyzésekkel örökitették meg:

1. Ken Attiwill-é: „E múzeum szépsége valósággal visszatükrözi a magyar nép báját." 2. Evadne Prince-é: „Ez a múzeum a legérdekesebbek egyike, melyeket valaha is láttam, pedig ugyancsak sokat láttam." 3. Henry Simpson-é: „Magyarország szépsége s népének szeretetreméltósága szivig meghatott és egész valómban fölemelt."

A múzeum más nevezetesebb látogatói: A budapesti Pázmány-egyetem művészettörténeti intézetének 20 tagja Heckler Antal ny. r. tanár vezetésével, a budapesti Orsz. Iparművészeti Iskola 5 tanára és 25 növendéke, a budapesti Kegyestanitórendi Kalazantinum 5 tanára és 60 növendéke, Alföldi András budapesti egyetemi tanár, Oroszlán Zoltán, az Orsz. Szépművészeti Múzeum őre és neje, Voinovich Géza, az akadémia főtitkára, neje és Vas Ferencné művésznő kíséretében, Kubelik I. a világhirű hegedűművész.

MÚZEUMI ÉRTESÍTŐ

Múzeumunk gyarapodása.

Az adonyi ásatás. Megelőző számunkban (10. l.) már jeleztük, hogy Adonyban bronzkori temetőre akadtak, ahonnan néhány lelet is került a múzeumba. (Lt. sz. 8410—18.) A lelőkörülmények megállapítása és az esetleg szükségesnek jelentkező ásatás megejtése végett május 10-én utazott ki Marosi Arnold múz. igazgató, amit Tremkó György főjegyző tett lehetővé azáltal, hogy munkásokat biztosított az ásatáshoz, ami négy napot vett igénybe.

A helyszíni szemle alkalmával megállapítást nyert, hogy a leletek Adonytól délre az országút 54. kilométer köve után a 700—800. szelvényducok között kerültek felszínre, az új és régi út által bezárt terület déli sarkában. E területen ugyanis kubikos munkálatok voltak és eközben csontvázakra, edénytöredékekre akadtak. A kiásott terület felszíne érdekes képet mutatott. Az agyagos sárga földben többé-kevésbbé köralakú fekete foltok tűntek föl, melyeket felásva tűzhelynyomok, állatcsontok, edénytöredékek, néhány csonteszköz vetődtek napvilágra, jelei az ősember ittlakásának. A fekete földet kihányva szabályos, mintegy másfélméter átmérős, köralakú mélyedéseket kaptunk: kétségtelen maradványai az ősember méhkasalakú földalatti lakásának. Sajnos, ezek a gödrök csak egy-két ásónyom mélyek voltak. Eredetileg másfél-két méter mélyek lehettek, a kubikusok földlehordása folytán azonban csak a fenékrészletük maradt meg. Az üregekben talált 8—9 csontváz azt mutatja, hogy a putrik lakói mindjárt lakásuk mellé temetkeztek. Sajnos, a csontvázak tönkrementek nagy kárára a tudománynak, miután őskori csontvázlelet aránylag kevés ismeretes. E sírok ugyanis az edények alapján a bronzkorból valók, akkor pedig főként az urnatemetkezés volt a szokás. Szerencsére N. Bányai útmester két koponyát megmentett és ezeket át is adta a múzeumnak.

Maguk a leletek nem sokat érők. A használhatetlen cserepek közül kevés jellegzetes darabot válogathattunk ki és oszthattunk be a múzeum adonyi leletei közé. Ezek a következők: agyagedényke hasi részlete hoszant hármas barázdákkal, 2 egyszerű füles pohárka, 6 edényfültöredék, 7 egyszerű díszítésű edénycserép, bögre oldaltöredéke peremén bütyökkel, edényperemrészlet mészletétes dísszel, tűzpirámis, csiszoló kő, csöves bronztöredék, lyukas csonttű, mészbetétes edénytöredék körbenfutó barázdákkal és rombikus mintákkal, 2 emberkoponya. (Lt. sz. 8460—8485, 115/1932.)

Bronzkori leletek Daja-pusztáról (Adony). Daja-pusztáról már őriz néhány őskori régiséget múzeumunk, melyek 1926-ban Pletser Ferenc ajándéka folytán kerültek ide. Ezek a következők: hosszanti barázdákkal díszített hamvveder, mag. 53, szájb. 31 cm., 5·7 cm. hosszú fejes bronztű, mészbetétes pohárka alsó fele. 7 cm. magas, vöröses színű mészbetétes edényke, mészbetétes edény töredékei és két füles pohárka. (Lt. sz. 6954—6958.) Ugyanő 1929-ben 11·7 cm. hosszú, őskori rézfokost (Lt. sz. 7672.) adományozott. Mostani adonyi ásatásunk alkalmával 9·7 cm. hosszú bronztűvel, kezdetleges alakú, 6·5 cm. hosszú bronzvésővel, 34 cm. magas rovátkákkal díszített urnával gazdagította múzeumunkat. (Lt. sz. 8455—57.) Wolf uradalmi intéző urnafödőként szereplő körkörös barázdákkal és rovátkákkal díszített táltöredéket adott át. (Lt. 8458.) Hálás köszönet az adományokért.

Kelta sírlelet Felsőtöbörzsökön (Sárbogárd). A nagyhörcsöki uradalom már eddig is számos értékes lelettel gyarapította régészeti gyűjteményeinket. Legujabban gróf Zichy György, az uradalom jelenlegi vezetője járult hozzá a gyarapításhoz, megengedve, hogy egy Felsőtöbörzsökön véletlen folytán előkerült leletet beszállítsanak a múzeumba. A lelet részei: 83·5 cm. hosszú kétélű vaskard, pengéje 68 cm.; 32 cm. hosszú tokos lándzsa széles pengével; gerezdelt vaskarika piros zománc nyomokkal. A leletekhez tartozó urna összetörött és elkallódott. A tárgyak jellegzetes kelta leletek a Krisztus előtt harmadik századból. (Lt. sz. 8432—8434.)

Római mérföldkő Rácalmásról. E mérföldkövet, mely már harmadik múzeumunkban Rácalmásról, f. év február havában szállítottuk be. Megszerzése Ridlinger Mátyás, rácalmási ny. igazgató-tanító érdeme. Az ő jelentése alapján fordultunk kérésünkkel a kő tulajdonosához, özv. Vörös Sándorné, rácalmási lakoshoz, ki azt készséggel engedte át a múzeumnak. A mérföldkő pontos lelőhelye a Rácalmás—Dunapentele közti országuton a 65. sz. kilométer kő után 450 m., az országut szélétől nyugatra 75 m. özv. Vörös Józsefné földjén. Felirata szerint a kő Aquincumtól a 45.000 lépésnyi távolságot (45 római mérföld) jelezte. Lelőhelye is megfelel ennek a távolságnak, tehát megmaradt eredeti felállítási helyén. A mérföldkő Alexander Severus (221—235) korából való. Jelenleg a három rácalmási mérföldkő a múzeum alsó udvarán az épület fala mellett látható. (Lt. sz. 8435.)

Bazilika-kövek. Mikor egy-egy régi ház lebontásra kerül, falaiból majd mindig kerülnek elő középkori faragványos kövek, melyek csak a bazilika romjaiból juthattak oda. Ez történt a Szé-

Fejérváry Fábián

Sebestyén

ötvös Nagyszombatból

1739 - 1764

lásd

Horomagyötv Bécsben

6. l.

magyar

Fejérváry Fábián Sebestyén

ötvös

laid

Horvmagyötv Bécsben

6,11. l.

Fejérváry-család

ötvösök Bécsben

Sebestyén, Fábián

Gáspár, ~~Jakab~~, Mihály

Nagyszombatból származtak Bécsbe.

XVIII. sz.

irod

Horváth Szentpéteri

207 l.

Horváth Henrik: Magyar ötvösök Bécsben. Historia

1930.

Fejérvári Erzsi

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

Szöveg : 254, 282,

M.D.K.

Fejérváry Erzsi

A müvész fényképét közli a lap "Az ideális férfi, ahogy a festőnők látják" c. körkérdésre készitett rajzának repr.-ja mellett.

Szinházi Élet. Bp. 1931. május 3-9. XXI. évf. 19. sz. 33-37. lap.

M.D.K.

Fejérváry Erzsi festőművésznő

"A világtörténelem divatlapja" cimmel cikk, amelyet a következő/rajzokkal illusztrált a művész: cimü/
Görög, Lovagkor, Stuart, Korai renaissance, Késő renaissance, Rokokó, Zopf, Directoire, 1796, Biedermeier, 187o, 1931.

12 rajz-repr.

Szinházi Élet. Bp. 1931. aug. 30.-szept. 5. XXI. évf. 36. sz. 42-45. lap.

.I.I.

M.D.K.

Fejérváry Erzsi

"Balatoni fürdés" cimmel olajfestmény-repr.

Szinházi Élet. Bp. 1932. szept. 18-24. XXII. évf. 39. sz. 87. lap.

M.D.K.

Fejérváry Erzsi

"Ámor is autón portyázik" cimmel tréfás rajz, amelyet a lap kérésére "Szerelem 1933" c. közl. illusztrálására készitett.
A rajz mellett a lap hozza a müvész fényképét.

Szinházi Élet. Bp. 1933. május 21-27. XXIII. évf. 22. sz. 66-67. lap.

M.D.K.

Fejérváry Erzsi

Édesanyjáról készitett festményének repr.-ját bemutatja a lap más müvészektől származó alkotások között.

Szinházi Élet. Bp. 1933. febr. 19-25. XXIII. évf. 9. sz. 37-4o. lap.

M.D.K.

Fejérváry Erzsi

Rajz "Az álom cimmel Dr. Szinetár Ernő: "Pszicho-analitikus iskola" c. irásához.

Szinházi Élet. Bp. 1933. január 8-14. XXIII. évf. 3. sz. 56-57. lap

M.D.K.

Fejérváry Erzsi

Az Alkotómüvészek Egyesületének a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitásán sikert aratott festményének repr.-ját bemutatja a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1931. juni ~~7-13~~ 14-20. XXI. évf. ~~24-sz.~~ 25. sz. 32. lap.

MDK

Fejérváry Erzsi festőművész, kerámikus

Két hónapja Chicagoban dolgozik férjével Körmendi Frimm Jenővel együtt.

Hétfő-Reggel, 1940.máj. 20.

MDK

Fejérváry Erzsi festőművész

Fejérváry Erzsi festőművész, férjével Körmendi Frim Jenő szobrásszal, külföldi tanulmányutjuk első állomásán Hollandiában, a Kunstzaal Louis Meys termeiben kiállitást rendezett.

Cikk: Magyar szobrászsiker Hágában.

Esti Kurir, 1939.márc.12.

MDK

Fejérváry Erzsi festő

Plasztikai művekkel szerepelt a Hágában rend.kiállitásán.

Cikk: Magyar szobrászsiker Hágában.

Esti Kurir, 1939.márc.12.

MDK

Fejérváry Erzsi festő

Körmendi Frim Jenő szobrász és felesége Fejérváry Erzsi festő Hágában rend.kiállitásáról a Holland sajtó legnagyobb ujságjai, a De Telegraf, a Het Vaterland, az Algemeen Handelsblad és a De Rezidentiebode egészhasábos kritikát szentelnek a kiállitásnak, képekkel illusztrálják a cikkeket.

Cikk: Magyar szobrászsiker Hágában.
Esti Kurir, 1939.márc.12.

MDK

Fejérváry Erzsi, festö

Csendélet.

Az Ernst-Múz. kiállításai.CXLVII. Munkácsy-Jóh VI.
sors.egybekötött repr. kiáll. Bp.1934 május. Kat. 9.1

MDK

Fejérváry Erzsi, festö

Csendélet. Olf.

MK.Seg.Biz.Müv.Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 5.l.
Szépm.Muz.

Fejérváry Erzsi MDK

Lugánói részlet, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Fejérváry Ernő

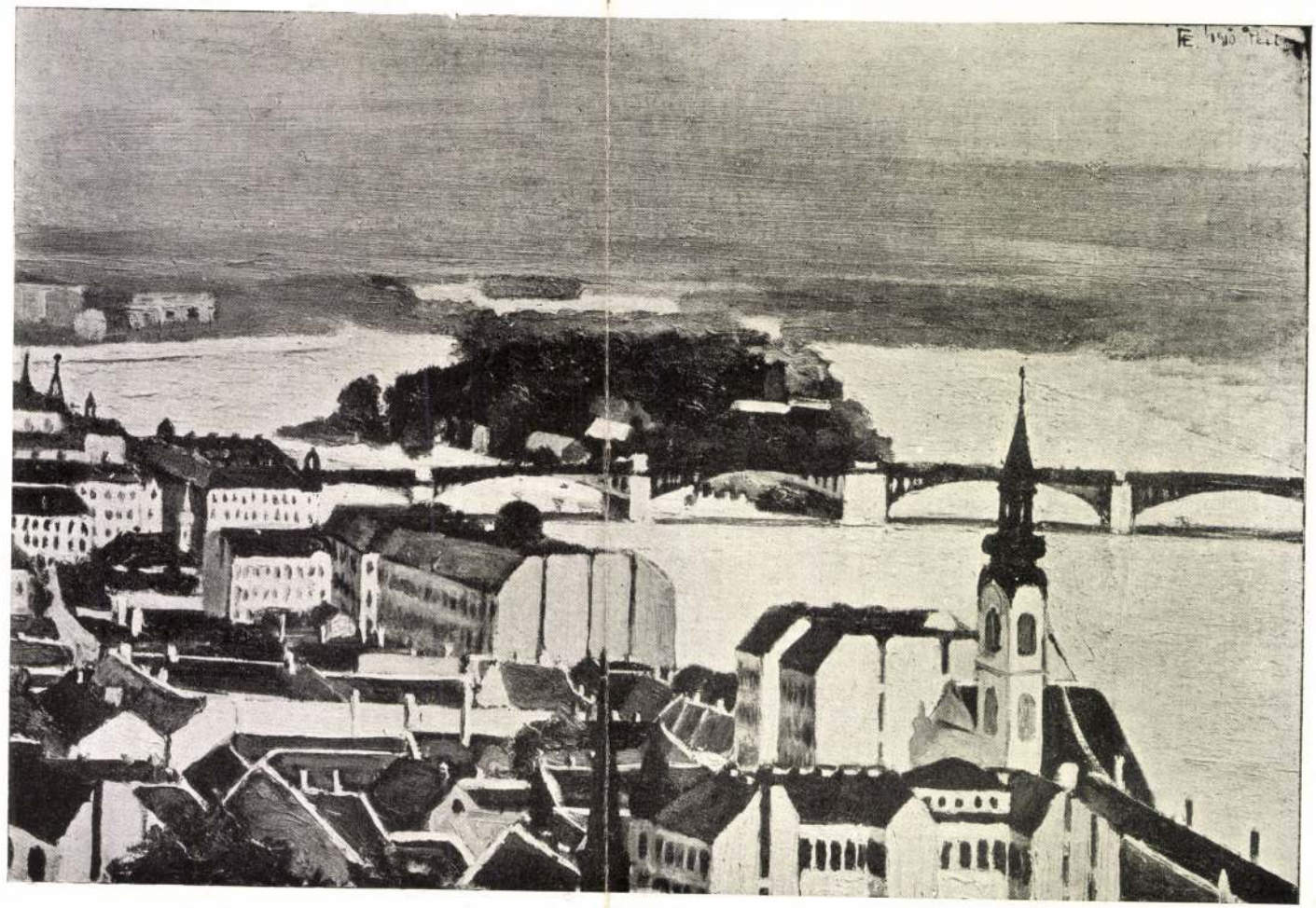

FESTMÉNY

FEJÉRVÁRY ERZSI

A Hét 1911. IV. 3-4 sz.

A Kéve harmadik kiállítása 1911. januar

Fejérváry Erzsi
Madonna, olaj
Hegyibeszéd
Tanulmány, olaj

AME I.kiáll. N.Szal. 1931. jun. ciml. 5 l.

Fejérváry Emi
Istőművész

Nürnbergi magyar reprezentatív kiállítás –
képeivel szerepel –

Nemzeti újság

1929 II. 28

K. Fejérváry Erzsi
Istőmüvész

Nürnbergi magyar hét képzőmüvészeti
kiállítása – a kiállításon résztvett s annak
befejezése után hazautazok. –

Sórai ujság
1929 III 3

K. Fejérváry Ernst
Festőművész

Magyar Hét Nürnbergban – a Norishallban –
Bepével szerepel.

Budapesti Hirlap
1929 II. 22

K. Fejérváry Ernst
7 stőrművész

Magyar 3 lét nürnbergben - képével szerepel.

Magyarság
1929 11.22

K. Fejérváry Enri
Istömüvén

Magyar két Nürnbergben – a Nyíshallban –
képével szerepel –

Pesti Hirlap
1929 11.22

Fejérváry Erzsi

festőművész

Nemzetközi képkiállítás - Rákóczi út 72 sz.a.a volt Földművelésügyi Muzeum helyén - képével szerepel.

Napjaréig
1989.VI.5.

Fejérváry Ernő

festőművész

Nemzetközi Képzőművészeti Kiállitás - Rákóczi ut 72. s földmüvelés volt muzeumának helyiségében - képével szerepel.

Esti Kurir
1929.VI.5.

Fejérváry Erzsi

Emőd Aurél
Fejérváry Erzsi
Frank Frigyes

Műveszotthon

1929 jún. Vemzetk.
képzőm. kiáll.

Katalogusa

Könyvtáramban

Gyüjte

A hely neve	A tárgy megnevezése	
Balázsfalva, Alsófehér m	Metropolika palotája	

Fehérvary Erzsi

Börtsök-Réti

A nagybányai erdőrendőrtelep
pb. kiáll 1912.
Cigányunszony cf.

Nagybányai kiáll kat. 1912.

80
83,84
123

1905, 1907-8-ban dolgo-
zott az iskolában

Ráth Mór IX. 137

Fejérvány Erzsébet

Föv. képtfa,

egy Virágcsendélet, of

Szépm. Muzfa

egy Városrészlet, of.

Egy lejo a nürnbergi mu-
zeumban ~~[illegible]~~ került-

Jegyzék

ruha fazon	P 10.—
8 gomb @ -.28	" 2.24
plissé fodor	" 1.80
kabát alakítás	" 8.—
	P 22.04

összessen

Köszönettel

Győrné

fivatra

1940. máj 12

Fejérváry Erzsi
(Körmendi Frim Jenőné)
életrajz

irod

Csókássy 80. l. képpel

Mül. Bpest 1896.
Ez képe a nürnbergi mu-
zeumban.

T. 482.

megerősitett város foglalja el, mely-
tornyai uralkodnak, jobbra pedig
irata fölül középütt:

HA

66.
1. Vorstatt és befejezése: 4. Seite

6 : 11.2 cm.

Fejérvári Erzsébet

1903/4 II., 1904/5, 1905/6 I.

Ferképzomfoiskèvk
1932-33. 81. c.

2

A XVIII, szá[illegible]
festői, az európai klasszicizmus, a német romantikus táj- és történeti festők, a francia barbizoniak, a realizmus, a francia akadémikus festők, a plein-air és impresszionizmus képviselői mind követőkre találnak és mindnyájan egy-egy festőcsoportra nyomják rá bélyegüket. Whistler, az egyetlen jelentékeny amerikai festő, csak születésénél fogva az és az európai fejlődésbe kapcsolódott. Nem a művészi érzék hiányában, hiszen Amerika elég művésztehetséget termel, hanem a sajátos amerikai viszonyokban rejlik az ok: Amerikában nem alakult ki európai értelemben vett, a művészek és a közönség közösségén alapuló művészi talaj. A művészek jórészt Európában tanulnak és innen merítik ihletüket is, de tapasztalataikat az amerikai viszonyok eddig nem tudták önálló művészetté alakítani és fejleszteni.

A legelső, amerikai földön működő arcképfestő, a skót származású John Symbert (1684—1751), egy fiektikus történeti festőnek. Sir James Thornhillnek tanítványa, kinél Hogarth-tal együtt tanult. Az első, Amerikában született festők is, akik a tulajdonképeni amerikai festők sorát megnyitják, még angol állampolgárok: John Singleton Copley (1737—1815, l. ott), ki 1774-től végleg Londonban telepedett meg és Benjamin West, ki 1760—63-ban Olaszországban, majd 1763-tól haláláig Londonban élt. West tanítványai közül kiemelendő a csataképeit követő John Trumbull (1756—1843), az amerikai szabadságharcok népszerű festője. Történeti képei: Csata Bunker Hillnél (New Haven, Yale University), Az amerikai függetlenség kihirdetése. Mégis jelentősebbek arc-

lek

Fejérvári Erzsébet

l

Lykafest 1896–1914

érdeti életünk a millenniumtól az első vilyháb-ig 1953

54, 107. l

1912. a kecskeméti művésztelep törzstagja

Párisban Matisse

tanítványa volt

Körmendiné

Fejérváry Ernsi

festő

Ért. 1928

Fejérváry Ernsi

festő

Körmendi Frim
Jenő szobrász
felesége.

Lásd. a
szobrász cédu-
lái Ernst is-

Fejérvári Ernst

Szépe a képni-

Mürba

Zelet, Užsavölgyi VI. 126.

K. FEJÉRVARY ERZSI

205 Madonna olajf. 1000.—

Nemzeti Szalon

Árpádh szentek kiáll. 1930 aug

V

Fejérváry Erzsébet

festő

Alkotó Művészek

Egyesülete (IX. Szal.)

1931, jan. Madonna, Hegyi beszéd, Tanulmány, Of.

V

Fejérváry Erzsi

l.

Művészotthon 1929

12. l.

V

Ernst Múzeum

kiállitásai

CXXXVII.

Horváth Béla -

Basilides Sándor -

Csébi Pogány István -

José Clementé

Orozco (Mexiko) -

Meller Kató

gyűjt. kiáll.

1933. febr.

Főv. Képtár

Fejérváry Erzsébet

728. FEJÉRVÁRY ERZSÉBET:
Női akt. 45×59 90

A Gyűjtő 1914. 3-4. sz

XVIII. aukció

u.o. 1914. 5-6. sz
nar.
XIX. aukció

XXV. aukció
u.o. 1915. 210. l

56. FEJÉRVÁRY ERZSÉBET:
Csendélet, 61×68 100

Fehérvári Ernő

Nagybánya k. k. 1912

123

Tátrasséplak h.n. VI. 159

Fejérvári Ernő

Nagybányai kiáll kat. 1912

84

Raisz György vármegyei másodfő-
jegyző IX. 71.

MDK

Fejérváry Erzsébet.

724. Női akt.

A Gyűjtő.1914.5-6.sz.XIX.aukció. Kat.184.l.

Fehérvári Erzsi

festő

4 felső leány.

nyilv. női rajztand.

3 hónap, jó eredm.

Tanár Szirmai Antal

Bpi köze Iparrajziskola 1904

UNDROVÁC (Sopron)

Volt pálos templom

Z.G: Undrovácz (Wandorf) Sopron mellett.
VU 1863, ~~[illegible]~~ 249 l.
(képe 248 l)

Fejérváry Erzsi

Irod

Balassa Imre: Fejérváry Erzsi. Ország-Világ 1913. márc. 30.

(Művészet 1913. 238. l.)

S1-S1

Római kori agyagedények

VI. 179

Fejérváry Erzsi

Álarcos akt c. képe

repr.

A Ház 1909. II. 8 sz.

225 l. kép

(A Kéve második

kiállítása.)

Fejérváry Erzsi

rajza Voltaire Candide-
jához. Repr.

Bevpest Kávé I. 486 l.

kép

Bevilaque Borsody-Magyary

Pest-budai kávéhárak

1935

Fejérváry Erzsi

részt vett a Buffalói
magyar graf. kiállításon
1914.

Birnbaum Zo. l.

g messze kimagaslik a Képes Krónika
tanultsága ellenére a különböző nápolyi,
llusba tudta összeolvasztani, megalkotva
ebb darabját, mely méltán sorakozik a
ziratok mellé.

TÉSZET.

írmondó maradt. Mindössze két képet
ár a rendelkezésre álló adatok alapján
ett adalékul szolgálnak a XIV. századi
a mutatnak, hogy a gótikus oltár típusa
és Miklós esztergomi érsekek pecsétjein
és fiálékkal ékesített oltárt látunk. De
spökök, apátok pecsétjein is gyakori e
ri püspök csodálatcsan épen maradt
alatt, Mária megkoronázását láthatjuk.
nlóképen gazdag gótikus keretelésben
nus erdélyi püspök 1380. évi pecsétje
zolja. Hasonlóképen rendkívül gazdag
ábrázol Czudar Imre egri és Benedek
észetesen a pecséteken az oltárcíszek
eket nem is ábrázolhattak. Viszont a

Fejérváry Ernst

Körmendi Frimm

Jenőné

festő

mit. Bpest

lásd élet

Bozmagyarlex

307 h.

Miseruka, szövetje egyszinü kék bársony, 1850 körülröl. 129 cm. — Erősen restaurált plasztikus keresztjén középütt Krisztus a keresztén, Voldalszárakban Sz. Péter és András, fenn Sz. Pál, alul János, Magdolna s az összeroskadó Mária. Legalul angyal konzolka. Magyar, 1490 körülröl

Csernyánszky 67–68 l.

Erősen restaurált, származása ismeretlen.

Fejérváry Erzsébet

Művészotthon

1929. jun

Bpést látkepe

Csendélet ~~III~~ ~~II~~.

V

Műterem

1935. II. csop. kiáll

Tájkép III/of

~~[illegible]~~

Fejérvári Erzsi

M.D.A.

A balatonfüredi művésztelep szervezésében vesz részt 1919-ben

Passuth K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967. 127.l.

Fejérváry Erzsi Szu

tánc - fénna

→ Kozma Lajos

MŰVÉSZET 1985/2/26

Fehérváry Erzsi

1920. dec.

kiáll. Nemzeti Szalonban

József Ferenc főherceg arcképe, olajf

1930. aug. Arpádbári szintek modern egyen kiáll

Madonna I. of

1931 jan. (AME): Madonna II
Hegi beszid
Tanulmány VI. of

1931 Iav: Csendélet ~~III~~ of
VI

Verebély h. n. V. 163

Fejérváry Ernst

festő

Körmendi Frim

Jenőfelesége

Lásd

Ujv. MZsL.

266. l.

VASÁRNAP

13

Kath. Judica
Prot. Krisztina

HÉTFŐ

14

Kath. Mathild
Prot. Matild

KEDD

15

Kath. Longin vt.
Prot. Kristóf

Nemzeti ünnep

SZERDA

16

Fejérvári Erzsébet

l.

Lyukafest 1896–1914

54. l.

107

Fejérváry Erzsi

festőnő

szül. 1890.

erőd

Krück. I. 309. (l. -10)

Kassai szárcvés cyphaz megye

VI. 31.

Fehérváry Erzsi

tród

~~A~~ Kéve Könyve

1913. VI. k. (E-R.: Budapesti látképek kiállítása a Könyves Kálmánban.)

Üregedény VII·241

Fehérváry Erzsi

Kompozíció c. Képe
(anyja két, meztelen,
álló gyermekével) rep.

Képzőművészet

1931. 43-44. sz.

Fehérvary Erzsébet
festo

l.

Interieur

1913. 22-24.

23-l.

a szamuzetes s az ujraalapitas
átta és kiadta Lindenberger János.
ebr. 1935. 36.-
nischen Staats-, Kriegs- und
. Fbőrk. 20.-
st auf der Wiener Weltausstellung.
4.-
fejlődése. Karcag, 1939. 8.-
usum eccl.r.cath. Schematismus.
20.-
om. Ford.Baráth F.3k.Bp.1875-78
60.-
4.Aufl.München,1907. Vk. 36.-
, mellyeket gyakorlatból meritve
nzetőr seregnól vitanár és fő-
. Sérült fvk. 24.-
ie et sa mission. Étude historique
XV.siécle.Paris,1856.Fvk. 100.-
... Jos.Podhradczky.Budae,1838.
50.-
. 3.Aufl.Marburg u.Leipzig,1876.
12.-
llens.3.Aufl.Berlin, 1921.Fvk. 36.-
synthetikus filozófiájának kivo-
18.-
ssbourg, 1927. 6.-
erethik. Leipzig, 1922. Pk. 12.-
Ford.Fröhlich Róbert,Szilasi Mór,
p.1875-80. 6vk. 90.-
irodalomtörténetirás technic-
4.-

Fehérvary Erzsi

festő

Fresko kompozicio

Repr.

Gyöngyösy N: 101. C (kép)

Mai m. művészet

1914-15. Bp. 1916

DUNAMENTI TÁJ

Tehérvary Erzsébet

festő

l.

E. G. I. 308 l

Körmendi Frimm
Jenőné, Fejérváry
Ernsi

Madonna,
repr.
Rát Str 251. l.
kiffel

PEST

Fejérváry Ernsi

vul. Bpest 1890.

Révai XX. 225. l.

Fejérvary Erzsi

lásd

Ropalotafela 31. l.

Rózsa M: Kalauz a Művészház palotafelvéti kiáll-u. TSP 1913

Fejérváry Erzsi

~~Dudits Andor~~

Lásd

Művészeti Krónika

1913. 6. szám 5. l.

Budapest Kiállitás. ~~7 képe~~

~~Kiállitva~~

Könyvtáram

Cam

Székely András, dobai —, festő és grafikus,

Fejérváry Ernsi

Akttanulmány,
egyszínű olaff.

Tanulmány fej,
egyszínű olaff.

Szablya Frischauf
Ferenc és tanítványai
1906. márc 15-29.

1503. TÚJASDAD VÁZA, fajánsz, testén
Fayence, mit Gitterdekor. Syrien, X

1504. KIS KORSÓ, türkizkék mázas cser
glasierter Ton. Sultanabad, XIII. J

1505. GÖMBÖS VÁZA, barna alapon zöld
Fond, grüne Augen. Persisch, XVI

1506. KIS GÖMBÖS VÁZA, fajánsz, barn
Fayence, mit braunem Wellenmuste

1507. KIS GÖMBÖS VÁZA, fajánsz, fehé
kugelige Vase, Fayence, mit Schupp

1508. KIS ALBARELLO, fajánsz, türkiz
Kleines Albarello, Fayence, auf türk

1509. HÁROMFÜLES VÁZA, zöldmázas c
Ton. Persisch, XVII. Jh.

1510. TÁNYÉR, mázas cserép, vörös pött
glasierter Ton, darauf grüne Kreise

1511. SZÉLES TÁL, vörösréz, oldalán p
XVII. sz. — Breite Schüssel, Kupfer,
XVII. Jh.

Fejérváry Erzsi

3 tájkép.

Nemzeti Szalon. Munkácsy
Cék VIII. repr. kiáll. kat.
1935. márc 30 – ápr. 14.

Munkácsy Cék

1934 máj (trust) Csendélet VII

1935 márc-ápr (N Sz)
Tájkép I-II
Pesti tájkép } of

1936 máj-jun (N. Sz)
Lóversey I-II

Mürvésihár

1913. Palota felav. kiáll

Táncosnő I. tr. r.

Fejérváry Ernsi

~~Ernst~~

~~Fehérváry E.~~

Könyves Kálmán

1913. dec

Fazekas-tér Budán
lelátás a várból
Margitszigeti részlet

M. Képrue · Sez · Bir

1914 nov-dec (Képrue Mur)

Csendélet III of

Kéve . 1909. (N. Szal)

Álarcos akt
Földrubás láj
Részlet a normand tengerpartról
A Trocadero-kertből
A Szajna partján
Részlet a Tuilleries-kertből
Temető
Részlet a Bois de Boulogne-ból
A Notre Dame
A Luxembourg-kertből I

Fejérváry Erzsi

~~Műcsarnok~~

~~1933. nemz. képzm. kiáll.~~

~~157~~

Fejérváry Erzsi

(a nevét így írja.)

Kéve 1911. évi kiáll.: Margitsziget a várból látva, of. — Női arckép, of. — Leányarckép I. of.

Exlibris I-II tollr. — St. Chapelle, illusztráció Szilágyi Géza könyvéhez, tollrajz. —

~~Exlibris, tollr.~~ — Buddha, tollr.

Fejérváry Erzsi

1909. évi kiáll. Kéve ME (N.Sz)

~~Alarcos akt, olaj. 500 k.~~

~~és még 9) pár olaj.~~

1911. évi kiáll. n.o. Margitsziget

a várból látva, olaj.

Leány arckép, of

O.E. úr, olaj.

Wöi arckép, olaj.

Anyám képe, olaj.

Ex libris, tollrajz

Set Chapelle, illusztráció

Szilágyi Géza könyvéhez

Buddha, tollrajz

A Kéve tagja -

1913. évi kiáll. n.o. nerepelt.

Fayence-figurák

akt

Pohár víz

kerti részlet (kecskemét) of (teroci alapjuk kép, stille körmendi Fin Jenő)

kecskeméti park részlet I-II

Csendélet I-II

Tanulmány I-V

Tájkép tanulmány

Fauncau I-II

kecskemét Roid

kecskeméti park

Luxembourg-kertből II

Dunapart

Szép tinó (arck. tan.), of

kecskeméti pusztáról

Observatoire-kertből

Raudnitzi kolostor IV. 241

MDK

Fejérváry Erzsi, festö

Margitsziget.

Az Ernst-Muz.kiállitásai.CXLVII. -Munkácsy-Géh.VI.
sors.egybekötött repr. kiáll. Bp.1934.május. Kat. 1c.1.

MDK

Fejérváry Erzsi

Akttanulmány, egysz. of.

Tanulmányfej, egysz. of.

Szablya Frischauf F. és tanitványai kiáll. 1906. márc.

szövarch 20.-12 lap

Fejérváry Erzsi.

a "Kéve" müvészegyesület tagja a megalakuláskor 1908-ban.

Bende János:
a Képzőművészeti Egyesületek Története.kézirat.

Fejérvári Erzsi MDK

Ádám és Éva, olf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Fejérváry Erzsi MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Fejérváry Erzsi

MDK

Leányarckép, olf.

Miesarnok 1917-18 téli tárlat

MDK

K.Fejérváry Erzsi

Madonna, olajf.

Árpádházi Szentek Modern Egyházművészeti Kiállitásanak Katalogusa.Bpest.1930.Aug. Nemzeti Szalon.

MDK

Fejérváry Erzsi

A N. Szalon tavaszi tárlata. Képzőművészet 1931. 42. sz. 164.l.

MDK

Fejérváry Erzsi

Madonna

Az Alkotó Művésznők Egyesületének első kiáll.
Képzőművészet 1931. 42. sz. 162.l.

MDK

Fejérváry Erzsi

Kompozició, repr.

Képzőművészet 1932. VI. évf. 48. sz. 54.l.

MDK

K.Fejérváry Erzsébet

Madonna, olajf.

Magyar Képzőművészek szegedi reprezentatív kiállitása. 1930.aug. 30.1.

MDK

Fejérváry Erzsi, festö

Csendélet. Olf.

Nemzeti Szalon.-
Tavaszi tárlat. 1931.junius. Kat.

MDK

Fejérváry Erzsi, festöm.

62.	Tájkép.	Olf.
63.	Tájkép.	"
	Pesti tájkép.	"

Nemz.Szal.- A Munkácsy Céh VIII. tepr. kiáll.-a. 1935. márc.30.-ápr.14. Kat.

Fejérváry Erzsi MDK

Lugánói részlet, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MDK

Fejérváry Erzsi

Ádám és Éva

Képzőművészet 1935. 8o.sz.

Fejéváry Erzsi festőművész

Ádám és Éva

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok. 1934.

Fejérváry Erzsi

Műteremablak

Műcsarnok 1936. máj.jun. Jub. kiáll.

Fejérváry Erzsi

MDK

Ló-versemy I-II.

Munkácsy Céh IX. kiáll.
Nemzeti Szalon 1936. máj.

Könyvillusztrációk — Fejérváry (Erzsébet)

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. t. 227-228. l.

Kéve kiállítás a N. Sz.-ban.

Fejérváry Erzsi MDK

Müteremablak

Mücsarnok 1933.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Fejérváry Erzsi MDK

Müteremablak

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

MDK

Fejérváry Erzsi

A "Kéve" Bécsben. A Ház. Modern müvészeti folyóirat. 1910. 35.l.

Fejérváry Erzsébet

Körmendi Frimm Jenőné

festő és keramikus

Fejérváry Erzsi

Tavaszi Szalon kiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel

Pesti Napló 1931.VI.21.

Fejérvári Erzsi

festőművész

Vigadókiállítás - Nemzeti Szalonban képpel szerepel

Kat 1931.VI.el.

MDK

Fejérváry Erzsi: A Szajna partján
Részlet a Tuileria-kertből

Nemzeti Szalon, 19o9. KÉVE II. Kiáll.

MDK

Fejérváry Erzsi: Részlet a normand tengerpartról
A Trocadero-parkból

Nemzeti Szalon 1909. KÉVE II. Kiáll.

MDK

Fehérváry Erzsi: Zöldruhás lány

Nemzeti Szalon, 1909. KÉVE II. Kiáll.

K. Fejérváry Ernsi

festőművész

A nürnbergi magyar művészeti hét alkalmából rendezett képzőművészeti kiállítás anyagából Nürnberg város meg vásárolta: Virágcsendélet c. Képe

Magyarság
1929.IV.30.

M.D.K.

Fejérváry Erzsi, festő

nehány friss képe is szerepel a nagyon megdicsért KÉVE kiállitáson, de szerző ezeket nem tartja eléggé meggyőrödésszerűeknek és eléggé kezdetlegeseknek minősíti

Bölöni György: Képek között, Bp. 1967. 119. old.

/a cikk megjelent: „Magyar Nemzet" 1909. nov. 7./

MDK

Fejérváry Erzsi,festő

Müterem-ablak.

Bp.Mücs.-OMKT. Nemz.Képzömüv.kiáll. /Rend.M.Kir.Vall.- és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-Máj.25. Kép.tm. 17.1.

MDK

Fejérváry Erzsi: Részlet a Bois de Boulogneból
A "Notre-Dame"
A Louxembourg-kertből

Nemzeti Szalon, 1909. KÉVE II. Kiáll.

MDK

Fejérváry Erzsi: Temető

Nemzeti Szalon, 1909. KÉVE II. Kiáll.

MDK

Fejérváry Erzsébet

Női akt, olaj

Szt.György Céh XVII. mk. 1914. márc.

65

1.

FEJÉRVÁRY ERZSÉBET

Női akt. Olajf. 45x59.

Szent György Céh XVII.aukc. 1914. márc. 65.oldal

kat.

Fejérváry E.

MDK

Kompozició

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

Fejérváry Erzsébet

Modern egyházművészeti kiállításon a Nemzeti Szalonban "Szűz Mária" c. képe szerepelt.

UN. 930. VIII. 17.

M.D.K.

Fejérváry Erzsi

"Madonna" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap a Nemzeti Szalon Szt :mre-kiállitásáról.

Szinházi Élet. Bp. 1930. szept. 28.-okt. 4.
XX. évf. 40. sz. 110. lap

MDK

Fejérváry Erzsi

Műterem-ablak

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

17 l.

Fejérváry Erzsi

Szerepelt a Munkácsy-céh kiáll.-án.

N.U.935.III.31.

Fejérváry Erzsi

szerepelt a nemzeti kiállításon.

P H. 1933. IV. 20.

Fejérváry Erzsi

Szerepelt az I. nemzeti társaston.

* EK. 1933. IV. 20.

Fejérváry Erzsi

"Ádám és Éva" c. műve

a Magyar Képzőművészek Egyesülete jub.kiállításán.

Pesti Hirlap, 934.XII.13.

Fejérváry Erzsi

hozzájárul a nürnbergi magyar kiállításon

Nemzeti Cipőg 1929 II. 28

Fejérváry Erzsi

Műve nevepel az Ernst-mű-
zeumban – a Munkácsy-lék
által rendezett kiállítása.

Kiemelik „virágszendélel" c. művel.

N. U. 934. V. 13 | ujság. 934. V. 13.
B. H. 934. V. 13 | E. K. 934. V. 15

Fejérváry Erzsi

8 O.U.931.VI.7.
N.U.931.VI.7.
B.H.931.VI.7.
Est,931.Jun.7.
E.K.931.VI.7.
P.H.931.Jun.7.

KÉPZŐMŰVÉSZET

Alkotó Művésznők Egyesülete

Ezzel a kissé pretenziózusan hangzó címmel új művészi testületként mutatkozik be a Nemzeti Szalón holnap megnyiló kiállításán a legfrissebb művészi alakulat. Női festőink újabb gárdájának tagjai álltak itt össze és hangsulyozzák a maguk külön szerepét. A kiállítás, ha nem is hoz meglepő értékeket, javarészt olyan, amelyek komolyabb művészi és stiláris problémák komoly mondanivalóit keresi. Van köztük néhány régebben ismert és régebben szereplő név, mint például a nagyon tehetséges *Hámor* Ilonáé, akinek egyik-másik képét az itt kiállítottak közül már láttuk. *Fejérváry* Erzsié, aki két szép biblikus kompozicion kívül egy nagyon finom csendélettel szerepel, *Feszty* Masáé, aki ismert aktján kívül egy friss tájképet hozott. *Bánd* Viktóriáé, akinek két szines figurális studiuma a legjobb. A legújabb utakat járja *Delyné Bacher* Rózsi, akinek négyfigurás kompoziciója nagyon érdekes. *Berend* Ilona három különböző studiuma jó bemutatkozás. *Wellis* Margit dr. gitáros nője, *Csabai Rott* Margit két párisi képe, *Hevesi* Margit olasz tájfelvételei, *Lukács* Stefi ötletes akvarelljei, *Páris* Ila erőteljes és jó fejlődés utján járó tájképei és önarcképe, *Porter* Paula svábhegyi felvétele, *Réthy* Zsuzska öt különböző studiuma, *Szivessy* Barbara elegáns portréi, *Vadász* Ilona virágkompoziciója, *Hadzsi* Olga kettős portréja, *Hacker* Mária karakteres koldusfigurái mellett előkelő vendégként szerepel *Magdolna* főhercegnő néhány hangulatos olaj- és pasztelltájképével. Uj név itt őrgróf *Pallavicini* Györgyné, aki különböző területeken nagyon nobilis pikturakulturáról és invencióról ad bizonyságot. Rajtuk kívül *Bendéné*, *Honti Páris* Elza, *Ilosvay* Katalin, *Lukács* Irén, *Bakonyi* Kató, *Grósz* Mária egy-egy képe és *Endrő* Margit kerámiai munkái diszítik a kiállítást.

A szobrászok kollekcióját *Fémes Beck* Mária néhány egyszerű és nemesen stilizált plakettje vezeti be, *Kövesházy* Elza kollekciójának kis sárgarézszobra különleges érték. Rajtuk kívül G. *Lázár* Ilona már ismert fafigurái, *Lukács* Irén egy feje, *Kósa* Margit néhány elmélyült formastudiuma és *Lőte* Éva lovaskompoziciója hoznak jó kvalitásokat.

gy. t.

8.O.U.931.VI.7

ven ezidei nagy[illegible]

Fodor László vígjátéka, az *„Ékszerrablás a Váci-utcában"* kerül színre; azután egy hétig csönd lesz a lipótkörúti színpadon, míg a rákövetkező hét péntekjén, június 19-ikén kezdi meg vendégjátékát Elisabeth *Bergner* és folytatja 20-ikán és 21-ikén. Az új szezont augusztus utolsó hetében, vagy szeptember elején kezdik. Első ujdonság *Birabeau* új vígjátéka, a *„Les dessous de la Robe"* lesz, *Stella* Adorján fordításában. A Vígszínház jövő szezonját azonban, csakúgy, mint az ideit, jórészt magyar darabok teszik ki.

Három magyar színész sikere Bécsben

Bécsi tudósítónk jelenti, hogy a *Theater an der Wien* pénteken este nagy sikerrel mutatta be nyári ujdonságát, *Herczeg* Géza, *Farkas* Károly és *Katscher* Róbert *Traumexpress* című operettjét. A szerzők első operettje, a „Csodabár" tudvalevőleg nagy sikerrel járta be a világ operettszínpadjait és ez a mostani különleges szerkezetű darab is hivatva van arra, hogy világsikert arasson. Itt is az ötlet győz. A „Csodabár"-t egy bárban játszották, a *Traumexpress* egy vasuti pályaudvarról indul és a váróteremből beszállásra invitálja a publikumot, hogy aztán a vonat egyes állomásain nézze és élvezze a játékot, amelynek maga is részese. Az átalakított színház és a nagyszerű előadás jókedvre

Fejérváry Erzsi
Csendélet, olaj

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Művészeti kiállitás, 1914. 5 l.

ılaku alaprajzzal. A gimnáziummal szem-
néző frontján 2 + 1 + 2 ablak. Az
ıes szemöldökkel és könyöklőpárkánnyal.
.lér tagolja. A gerendázat frize sima,
ɜen kiugrik. A Luther-utcai fronton
l ablak és négy falpillér. Ujabbkori
ɜn.
t 11 oszlop tartja. AzL alak rövidebb
örben végződő, fedett verandás, egy
es épültrész látható.

1 + 1 + 2 + 1 + kapu + 1 + 2 + 1 +
gig az épületen, koronázópárkánya a-
Ablakai kereteltek, könyöklőpárkánnyal;

Fehérváry Erzsébet

NEMZETI + MAGAZIN

1934. jun. 3.

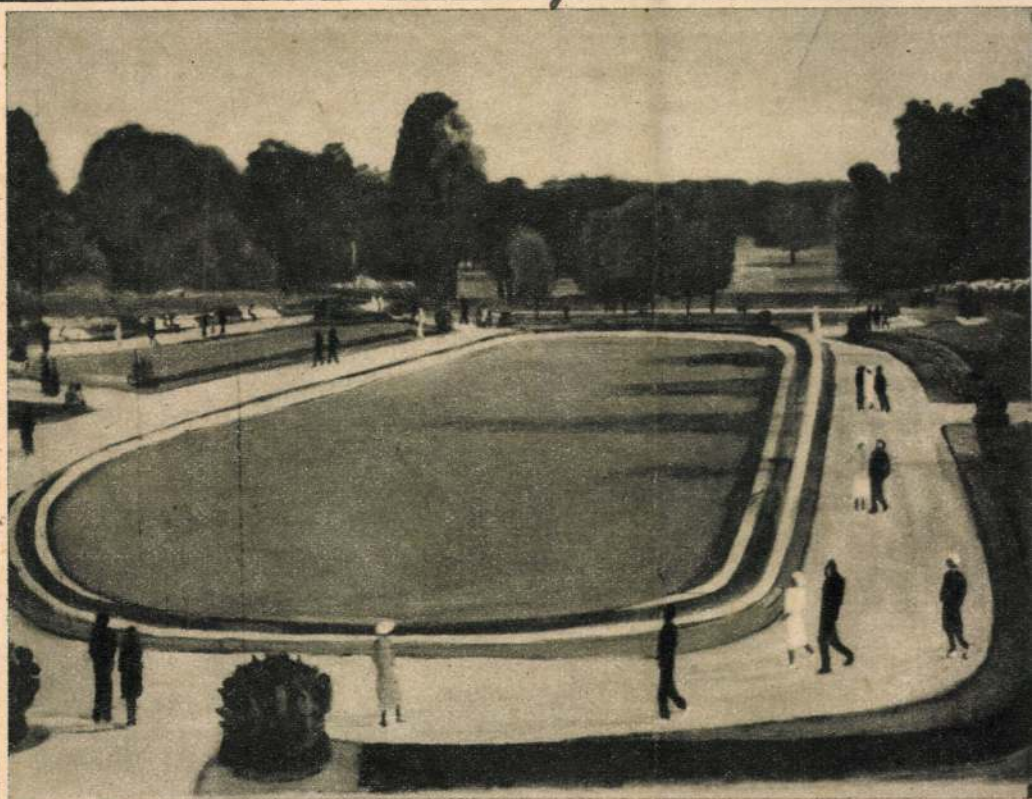

Fehérváry Erzsébet margitszigeti tájképe nagy feltűnést keltett a Munkácsy-céh kiállításán

R. D. K.

FEJÉRVÁRI Erzsi festő

1905-ben a nagybányai Szabadiskola növendéke

Réti István: A nagybányai művésztelep
Bpt. - 1954. 59. l.

MDK

Fejérvári Erzsi,

1908-ban az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 84.l.

MDK

Fejérváry Erzsébet

Több portrét, tájképet, grafikai munkat allitott ki a "Kéve" 1911.évi kiallitasan.

Cikk: A "Kéve" kiallitása.

A Ház, 1911.IV. 3-4.sz. 171.l.

nek; emiatt megindult a főleg Budapestre irányuló kivándorlás.

Fejérvármegyei és Székesfehérvári Múzeumegyesület, 1910-ben alakult, főcélja a székesfehérvári múzeum fenntartása. Ennek gyűjteményei: régiségtár (különös tekintettel Székesfehérvárra és Fejér vm.-re), történelmi emlékek, Prohászka Ottokár ereklyék, a székesfehérvári ezredek emléktárgyai, irodalmi és színházi emlékek, néprajzi gyűjtemény, természetrajzi gyűjtemény, kőtár römai és középkori faragványokkal, képtár.

Fejérváry *Erzsébet, Körmendiné,* *1890. Nagybányai és párizsi tanulmányok után arc- és tájképeket állított ki. *Városrészlet* c. képe a Szépművészeti Múzeumba került.

Fejérváry *Géza báró (Komlós-keresztesi),* táborszernagy, államférfi, *1833, †1914. Mint vezérkari százados vett részt az 1859.-i hadjáratban és a solferinói ütközetben tanusított magatartásáért megkapta a Mária Terézia Rend lovagkeresztjét. 1872-től 1884-ig honvédelmi minisztériumi államtitkár, 1884-től 1903-ig honvédelmi miniszter volt. 1905. június 18.-án a király őt állította a parlamenten kívüli kormány (ú. n. darabontkormány) élére, melynek törvényességét az országgyűlési pártok nem ismerték el, s a legerősebb harcot indították ellene. F. kormánya 1906. április 8.-án Wekerle Sándor koalíciós kormányának adta át helyét s ezzel a nemzeti ellenállás végetért, F. pedig visszavonult a politikától.

Fejérváry *Géza Gyula báró,* zoológus, *1894, †1932. A M. N. Múzeum tisztviselője, majd 1930-tól az állattan tanára volt a pécsi egyetemen. A hüllők és kétéltüek kiváló búvára; az általános élettan alapvető kérdéseivel is foglalkozott. Önállóan megjelent műve: *Élet, szerelem, halál* (1927); tervezett állattani kézikönyvének posthumus bevezetése: *Einführung in die Zoologie* (1933) és a kihalt Varanus-félékről szóló, ugyancsak halála után megjelent nagy tanulmánya.

Fejérváry *Gézáné báróné, Lángh* Aranka Mária, zoológus, *1898. Az Orsz. Természettudományi Múzeum tisztviselője és herpetológiai gyüjteményének kezelője, ebben utóda néhai férjének. A kétéltüek és hüllők tanulmányozásával foglalkozik, idevágó dolgozatai hazai és külföldi folyóiratokban jelentek meg.

Fejes *István,* költő, ref. püspök, *1838, †1913. Jelentékeny munkásságot fejtett ki az új énekeskönyv szerkesztésében. 1910-ben lett tiszáninneni püspök. Egyházi beszédeinek (1874—76) és költeményeinek (1894) gyüjteményei 2—2 kötetben jelentek meg. Mint műfordító is dolgozott (Shakespeare). Az énekeskönyv reformjával kapcsolatos műve: *Próba énekeskönyv* (1903).

Fejes *Teri,* színésznő, *1905. 1922-ben Budapestre került és azóta, mint táncos szubrett nagy sikereket aratott a fővárosi operettszínpadokon. Vígjátékokban is szerepel.

Fejés, az emlős háziállatok tőgyében összegyült tej eltávolítása. A F.-t kézzel v. géppel végzik. A kézi F. marokkal történik. Végrehajtásához két eszköz: a *fejősajtár* és a *fejőszék* szükséges. A fejősajtár az az edény, melybe a tejet fejik. Legelterjedtebbek az ónozott bádoglemezből, ovális, oldalt lapított alakban készített *enzenbergi fejősajtárok.* Még jobbak a hasonló alakú, de szürős tetővel ellátott, higienikus sajtárok. Fejőszékül legjobb a szíjjal a fejő derekára csatolható egylábú *algaui fejőszék.* Ezzel a fejő az elmozdult tehén után könnyen utánaléphet anélkül, hogy a széket kézzel meg kellene fognia. F. alatt az állatokat és az istállót takarítani, a teheneket etetni nem szabad. A tehenek tőgyét F. előtt tisztára kell törülni, esetleg meg kell mosni és utána szagtalan, tiszta zsiradékkal bekenni. A F.-t egészséges embereknek kell végezni, ezek kezüket F. előtt tisztára mossák, szárazra törlik és tiszta fehér köténnyt v. köpenyt és fehér sapkát vesznek fel. A fejőember F. közben kezét ne mártogassa a tejbe és fejével ne támaszkodjék a tehén oldalához, mert ezzel a tejet erősen szennyezi. A sok piszkot tartalmazó első tejsugarakat *(tőgydugaszt)* külön kell fejni. A tehén farkát a F. idejére szíjjal v. *farokrögzítő készülék*kel az állat bal combjához kell erősíteni, nehogy szennyet csapkodjon a tejbe. F. közben az istállóban zajt okozni, kiabálni, az állatokkal durván bánni nem szabad. Mindez csökkenti a tejelválasztást. A teheneket naponta kétszer v. háromszor fejik. A háromszori F. növeli a tejhozamot, de több költséggel is jár, ezért csak a bővebben tejelő teheneket érdemes háromszor v. többször fejni. A F.-eket egyenlő időközökre kell beosztani. F.-ek idejét pontosan be kell tartani, különben a tehenek nyugtalankodnak és kevesebb tejet termelnek. A tőgyet tökéletesen, az utolsó csöppig ki kell fejni. Így több és zsírosabb a tej. A tőgyben visszahagyott tej korábbi elapadásra vezet. A tökéletes ki-F.-t után-F.-sel kell ellenőrizni. Fiatal üszőket a F.-hez előre hozzá kell szoktatni. Előhasi tehenek F.-ét a legügyesebb fejőre kell bízni. Ügyetlen fejő tönkre teheti az állat tőgyét.

A gép-F. *fejőgéppel* történik. A fejőgép lényegében vácuumszivattyúval és gumival bélelt fémcsecsekkel összekapcsolt tejtartány. A F.-t a légnyomás állandó váltakozása mellett a tehenek csecsbimbóira illesztett csecsgumikkal végzik. A légnyomás váltakozását külön szerkezet szabályozza. Ennek révén az újabb fejőgépek nem egyszerre szívják ki a tőgyből a tejet, hanem a borjú szopását utánozva egyenletesen váltakozó F.-t létesítenek. Vannak helyhezkötött és hordozható fejőgépek. A fejőgépek nagy előnye az olcsó, gyors és tiszta munka. A géppel fejt tej nem érintkezik a levegővel és így nem fertőződik. Külföl-

Uj Idők Lex. IX. k.

méketlen. Fontosabb mezőgazdasági termények (1936) q-ban: búza 1,068.623, rozs 266.981, árpa 322.015, zab 135.362, szemes tengeri 1,056.151, burgonya 431.809, cukorrépa 531.724, takarmányrépa 1,005.390, lóhere 86.346, lucerna 285.717, bor 114.369 hl. Állatállománya (1936): szarvasmarha 76.711, ló 30.748, sertés 185.581, juh 67.754. Közúthálózata (1935): állami 288 km, törvényhatósági 492 km, községi 757 km és vasúti hozzájáró 19 km. A vasútvonalak hossza (1935): 395·2 km. A rádióvevőkészülékek száma (1936) 5537. Az 1935—36. tanévben volt a vm. területén 32 rendes kisdedóvó, 255 elemi mindennapi, 206 általános, 30 gazdasági népiskola, 5 iparostanonciskola és 6 polgári iskola.

Fejér vm. térképe.

Közigazgatás. A vm. öt járásra (adonyi, móri, sárbogárdi, székesfehérvári és váli) oszlik. Megyeszékhely: *Székesfehérvár.*

Története. F. már az őskorban lakott terület volt, különösen a pákozdvári neolit-, csont- és bronzleletek híresek. A római korban fontos utak vezettek át rajta, több város, köztük Intercisa (Dunapentele) állott területén. A római uralom bukása utáni kultúrának Magyarországon egyik legfontosabb emléke a Tác-fövénypusztai hatalmas bazilika kiásott romja. A honfoglaláskor Árpád törzsének nemzetségei (Árpád, Szalók, Csák) a Duna két partját szállták meg itt, így a Szt. István-kori F. is a Duna két partjára terjeszkedett ki. Mozgalmas élet folyt az évenkint tartott fehérvári törvénynapok, ill. országgyűlések, a fövényi (1289) országgyűlés, a királykoronázások és temetések idején. A F.-i Vértesben akadt el III. Henrik császár egyik hadjárata. A tatárjárás után besenyők és kúnok települtek a kipusztult lakosok helyére, ekkor épült Csókakő vára. 1300 körül idáig terjedt a Kőszegiek hatalma. Székesfehérvár eleste (1543) után F. megoszlott a budai, székesfehérvári, simontornyai és veszprémi szandsák közt; 1593-ban Pákozdnál, 1601-ben Csókaköznél folyt le nagyobb ütközet. A török emlékét több épület, köztük az épenmaradt érdi minaret őrzi. A hódoltság után német, tót és rác telepesek jöttek F.-be; a rácok mentesek voltak adó, beszállásolás és porció alól. Mindamellett F. hamar visszanyerte magyar többségét. A földet sokáig rablógazdálkodásban, forduló nélkül művelték, a pusztákon nagy latifundiumok keletkeztek; még a fölszabadítás után félszázaddal is csak 300 nemes család élt F.-ben. Az 1692-ben újjáalakult F. címerében Szt. István Szűz Máriának ajánlja a magyar koronát. II. Rákóczi Ferenc szabadságharcában F. a felkelők pártjára állott; emiatt rácok pusztították, 1709-ben a pestis dúlta. II. Józseffel szemben a renitensek közé állott. 1818—1825-ben F. irányította a magyar színészetet, Kolozsváry Pál főszolgabíró buzgóságából. 1848-ban F. területén zajlott le a pákozdi és a móri csata. A XIX. sz.-ban uradalmai (különösen az ercsi, alcsúti és martonvásári) mintagazdaságokká fejlődtek, de a juhászatról a szarvasmarhatenyésztésre való áttérés sem adott elég munkát a szaporodó népesség-

Fejérvári Endre

1919 tavaszán a balatonfüredi újonnan szervezett művésztelep tagja.

Rónay György: Intézkedések és tervek a művésznevelés megreformálására 1918-ban és 1919-ben. Művtört. Értes. 1970.2.sz. 141-147. l.

147. l.

Fejérváry Emil

Táncosnő, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Fejérváry Emil MDK

Táncosnő, olf.

Műcsarnok 1919-2o. téli tárlat

Fejérváry Erzsi, festőnő; szül. 1890-ben Budapesten. Katona Nándornál, Szablya Frischauf Ferencznél, majd Nagybányán, végül Párisban Matissenál végezte tanulmányait. A kecskeméti művésztelep tagja. Párisban a Salon d'Automne, Budapesten pedig a »Kéve« kiállításán szerepelt nehány képével.

Balassa Imre: Fejérváry Erzsi. *Ország Világ.* 1913 márcz. 30. — *Iván Ede:* Dolgozó kolóniák. *Pesti Napló.* 1912 júl. 7. — *Nemzeti Szalon Almanach.* Budapest, 1912. 165. l. — *Sztrakoniczky Károly dr.:* Kecskemét. *Művészet.* 1912. 399. l. (képpel).

475. l.

Fejérváry Erzsi, festőművész

A Kéve művészegyesülete célja alapszabályuk szerint a szépművészetek és iparművészetek fejlesztése és művelése volt. Ezért kapcsolódhattak a Szablya-iskolákból jött nagybányai plein-air, illetve posztimpresszionisztikus irányultságú festőkhöz. (Gölöncsér Gundel János, Szablya Frischhauf Ferenc, Szőri József, Dénes Valéria, Fejérváry Erzsi és még többen).

S. M.: Századeleji művésztársaság kiállítása a Kecskeméti Galériában.
Petőfi Néke, 1984. júl. 1.

Fejérvári Erzsi, szobrászművész

1912-ben felépültek a kecskeméti művésztelepi épületek és ebben az évben a művészek beköltöztek a művésztelepre, Fejérvári Erzsi is.

Sümegi György: Az 1910-es Kecskeméti Művésztelep ellentmondásai.
Forrás, 1980. febr. 69. old.

Tejerváry Erzsébet, Körmendi Frimm Jenőné; sz. 1890 okt. 21. Bpesten. A felső leányiskola elvégzése után 1904 a bpesti közvegi parrajziskolában Szimai Antalnál, 1904–5 a mintarajziskolában, 1905, 1907–8 a magyarbanjai festőiskolában Iványi Grünwald Bélánál és Réti Istvánnál, 1905 a kabla Feschauf Ferencnél tanult. 1912. a kecskeméti művéntelep tőrzstagja volt. ~~Utóbb Párisban Matisseval fejezte be tanulmányai~~

maja utóbb Párisban az Matisseval 1911 óta műtrodott Bpesten

Párvosban vehány képet
a Salon d'Automne-
ban állítottak ki.
1916. a sanfrancisco-
i világkiállításon Nincs
majolika szobrainak di-
cséretet kapott. Kerá-
miai szobrainak tervéit,
melyeket férje mintá-
zott ~~meg~~, a newyorki
iparmű vennet. szuszem
berezte meg. A Körna-
di hazaspár meg a
második világhabom
elitt Amerikába költöst
und a kettem
A ~~[illegible]~~ csikagói Notre
Dame egyetemen
~~[illegible]~~ szaptak
tanári állást.

Fejérvári Ernő

Nagybányai kiáll. kat.

1912. 80

Tessler J. Kézirata VI. 145.

Fejérvári Erzsi

Műwarnok

1916. tav. kiáll. 105. ✓

1916–17. téli kiáll. 242, 247 ✓

1917–18. téli kiáll. 185. ✓

1919–20. téli kiáll. 352. ✓

Szécsi Miklós, polg. isk. igazgató III. 54.

Fejérvári Erzsi, MDK
/Fehérvári/

1905-ben az iskolában dolgozott.
1907-ben " " "

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 80. l.

M. D. K.

FEJÉRVÁRI Krzsi festő

1905-ben Nagybányán a Szabad-iskola növendéke

Réfi Bp. 1954. 326. l.

M.D.K,

FEJÉRVÁRI Erzsi felső

1908-ban Nagybányán a Szabadiskola növendéke

Réti Bp. 1954. 328. l.

/Fejér/ Fejérvári Erzsi

MDK

festő

A művészeti és Muzeumi Direktorium a balatonfüredi művésztelepre akarja őt küldeni és az országos lakásbizottságot kéri, hogy fővárosi műtermét /Vi. Podmaniczky u. 57./ erre az időre rekvirálás alól mentesitse. /1919 máj. 31/.

63.o.

M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

schwistern in Kolozsvár die erste wirkliche ungar. Schauspielertruppe gründete.

Fejér, Julius, Arzt, Ophthalmologe, geb. am 17. Juni 1868 in Sarkad, war von 1891 bis 1896 Assistent an der Augenklinik des Pester isr. Krankenhauses und wurde 1898 zum Ordinationsarzte des Margaretenspitales ernannt. F. publizierte zahlreiche Studien in ungar., deutscher und englischer Sprache über Pathologie, Histologie und Diagnostik der Augenleiden.

Fejér, Leopold, Mathematiker, geb. am 9. Feb. 1880 in Pécs, war, nach Absolvierung seiner philosoph. Studien, von 1901 bis 1905 Repetitor an der Budapester Universität, bis 1911 Privatdozent an der Kolozsvárer Universität, von der er in letzterem Jahre an die Budapester Universität als ordentlicher Professor berufen wurde. F. geniesst als Mathematiker europäischen Ruf, ist Mitglied mehrerer ausländ. mathemat. Gesellschaften und war 1912 in Cambridge Vizepräsident des V. internationalen Mathematikerkongresses. Von seinen zahlreichen, auch im Auslande hochgeschätzten, wissenschaftlichen Abhandlungen erwähnen wir: *Untersuchungen über Fourier'sche Reihen* (1904), *Das Ostwaldsche Prinzip in der Mechanik* (1906), *Über Stabilität und Labilität eines materiellen Punktes im widerstrebenden Mittel* (1906), *Über die Fourier'sche Reihe* (1907), *Über die Laplacesche Reihe* (1909), *Sur les singularités de la série de Fourier des fonctions continues* (1911).

Fejérpataky, Ladislaus, Heraldiker und Historiker, geb. am 17. Aug. 1857 in Eperjes, wurde zum Kustos der Museumsbibliothek ernannt und habilitierte sich als Privatdozent für Urkundenlehre an der Budapester Universität. F., der derzeit Sektionsdirektor der Museumsbibliothek ist, gilt als einer der scharfsinnigsten Urkundenforscher Ungarns. Er publizierte zahlreiche einschlägige Studien, die für die ungar. Geschichtsforscher wertvolles, mit Umsicht zusammengestelltes Material enthalten. Bekanntere Werke: *A pannonhalmi apátság alapító oklevele* (Der Stiftungsbrief der Pannonhalmaer Abtei, 1878), *A királyi kanczellária az Árpádok korában* (Die königl. Kanzlei zur Zeit der Arpaden, 1885), *Magyarországi városok régi számadási könyvei* (Alte Rechnungsbücher ungar. Städte, 1882), *Kálmán király oklevelei* (Die Urkunden des Königs Koloman, 1892), *Oklevelek II. István király korából* (Dokumente aus der Zeit des Königs Stephan II., 1895), *Magyar cimeres emlékek* (Ungar. Wappenmonumente, 1902).

Fejérvári, Friedrich, Publizist, geb. am 10. Jan. 1848, gest. 11. Dez. 1910, begann seine journalist. Karrière, nach Absolvierung der jurid. Studien, 1868 bei der Zeitschrift *Századunk* (Unser Jahrhundert) und trat 1870 als Hilfsredakteur zum Amtsblatte *Budapesti Közlöny* über. Später trat F. als Auditor in den Militärdienst, von dem er wieder zur Journalistik zurückkehrte und 1891 die lithograph. *Ungar. Korrespondenz* gründete.

Fejérváry, Erzsi, Malerin, geb. 1890 in Budapest, absolvierte ihre Kunststudien in Nagybánya als Schülerin Béla Iványi-Grünwalds und in Paris, wo sie im Salon d'Automne ausstellte. Sie beschickt auch die

Budapester und Wiener Kunstausstellungen und erzielte besonders mit ihren *Fayence-Figuren* (1913) auch im Auslande grossen Erfolg.

Fejérváry, Gabriel, Archäologe, geb. 1780, gest. 1851, legte bei seinen wiederholten Auslandsreisen eine reichhaltige, wertvolle archäolog. Sammlung an, die nach seinem Tode in den Besitz seines Neffen Franz Pulszky überging.

Fejérváry, Géza, Baron, Staatsmann, geb. am 15. März 1833, gest. in Wien im Apr. 1914, widmete sich der militär. Laufbahn und nahm als Hauptmann am italien. Feldzuge teil, in welchem er sich bei der Schlacht von Solferino auszeichnete. Nach dem dänischen Feldzuge wurde F. zum Major ernannt und allmählig zum Oberst befördert. Als solcher erhielt er das Kommando einer ungar. Honvédbrigade, 1878 wurde er zum General, 1884 zum Honvédminister ernannt. F. war wohl ein treuer, unverbrüchlicher Anhänger der liberalen Partei, befasste sich aber als Honvédminister nicht besonders mit der hohen Politik, sondern blieb auch hier in erster Reihe Soldat, ein treuer Diener seines Königs. Während seiner nahezu 20-jährigen Tätigkeit als Honvédminister erwarb F. sich mit seiner geraden, offenen Natur die Hochschätzung aller polit. Parteien und besonders die Gunst des Königs, der ihn nach seinem Rücktritte, 1903, zum Kapitän der ungar. Trabanten-Leibgarde ernannte. Schon nach zwei Jahren, 1905, trat Baron F. inmitten der schwierigsten Verhältnisse als Ministerpräsident an die Spitze des Übergangsministeriums, dem die Aufgabe zufiel, den Ausgleich mit der oppositionellen Koalition anzubahnen. Die oppositionelle Majorität deklarierte aber das Kabinett Fejérváry als gesetz- und verfassungswidrig und begann die sogenannte nationale Resistenz, die schliesslich zu einem Paktum führte, auf Grund dessen Alexander Wekerle im Apr. 1906 das Koalitionskabinett konstituierte. 1912 wurde dann F. vom König zum Kapitän der ungar. Leibgarde in Wien ernannt, an deren Spitze er bis zu seinem Tode verblieb.

Fejes, Johann, slovak. Schriftsteller, geb. 1764, gest. 1813 als Gerichtsbeisitzer, veröffentlichte mehrere slovak. Werke und entfaltete eine rege Tätigkeit um die Gründung wissenschaftlicher Vereine für die slovak. Lehrer und Seelsorger. Bekannte Werke: *Hlas volajici k sedlakum* (1808), *Nezemanum, zemanstva žadostivym* (1812), *De lingua genere et de hungarica in specie* (1807).

Fejes, Stephan, ev.-ref. Kirchenhistoriker, geb. am 22. Jan. 1838 in Legenye, ist seit 1865 ref. Seelsorger in Sátoraljaújhely und wurde als solcher 1910 zum Bischof gewählt. F. publizierte einige poetische Werke und eine Übersetzung von Shakespeares *Troilus und Kressida*. Wertvoller sind jedoch seine kirchenhistor. Werke und Kanzelreden, wie: *Egyházi beszédek* (Kanzelreden, 1874/6), *A sátoraljaújhelyi ev.-ref. egyház története* (Die Geschichte der Sátoraljaújhelyer ev.-ref. Kirche, 1889), *Egyházpolitika protestáns szempontból* (Kirchenpolitik von protestant. Standpunkte, 1892), *A protestáns egyház feladata* (Die Aufgabe der protest. Kirche, 1894).

Fekete, Andreas, Schriftsteller, geb. am 20. Nov. 1844, trat in den Piaristenorden, dessen

K. Fejérváry Erzsébet

szul. 1897. okt. 21. Bpest.
Réti István és Iványi
Grünwald tanítványa.
és Henri Matisse Pá-
rizsban 1911 óta szin-
ködik Budapesten. Párizs-
ban, New Yorkban és
San Franciscoban kiállí-
tott.

Virágok kínai vázá-
ban, of. 1918
Vízio, of. 1927
Grünföldök az ablak
előtt, of. 1918.

Kat Nürnb 1929

21. l.

INER M. ÉS FIA

CSOMI ÁGYAK

PETŐFI SÁNDOR UTCA 16.

., Apponyi-tér 1. IV., Apponyi-tér 1.

s Ágyfelszerelések

gy // Gyermekágy // Matrac

// Paplan // Pehely-paplan

outor // Ágynemü

MI ÁGYAK GYÁRA: Wien / Prag / Frankenberg

ankfurt / Hamburg / München / Stuttgart

rlin / Hannover / Köln / Breslau / Basel.

Budapest, 192 1931 AUG. 10.

tiványi Gyula úrnak

Bpest; Horthy M. s. 104. IV/4.

re és veszélyére:

Budapesten.

Fejérvári Erzsi, keramikus

Az Iparmivészeti Iskolában 1912-ben alakult meg a kerámia szakosztály. Akkor kezdett foglalkozni kerámiával Gádor István, Járó Géza, Ligeti Miklós, Pásztor János, Fejérvári Erzsi, Gara Arnold is. 289.old

Hárs Éva: Gádor István művei a Jan.Pann.Múz-ban
/Gyüjt. ismertetés/ m289.old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Fejérváry Erzsi

Mohácsi Jenő: "Ábrahám Pál első szinpadi müve" cimmel arról ir, hogy Fejérváry Erzs festőművész és férje Körmendy Frimm Jenő szobrászmüvész az "Etelka szive" c. báboperához kifaragták a bábokat. Fejérváry Erzsi tervezte a diszleteket is, melyeket a bábokkal együtt bemutat a lap. Repr.

Délibáb, Bp. 1931. okt. 24. V. évf. 43. sz. 13-15. lap.

Fejérváry Erzsi

"Magyar Bábszinház" cimmel a "Szinház" c. rovat ir "A halász és a Hold ezüstje" c. darabról. A bábokat a müvész tervezte, s a dicséret mellett, mint érdekességet jegyzi meg a kritika az előadás szerzőit: Kosztolányi Dezső, Karinthy Frigyes, Mohácsi Jenő, Balázs Béla, Harsányi Zsolt és Ábrahám Pál.

A HÉT, Bp. 1917. május 20. XXVIII. évf. 2o. sz. 318. lap.

Fejérváry Erzsébet

Fejérváry Erzsébet a második világháboru előtt, a zsidótörvények megszavazásakor férjével, Körmendi-Frim Jenő szobrászmüvésszel kivándorolt az Egyesült Államokba.

Forrás 1975/1o/8o

Dévényi :H Matisse magyar kapcsolatai

Fejérvári Erzsi, [ ]

l. Réti I

Sümegi Gy: Az 1910-es kecskeméti ... 67-72.

Tomás, Kecskemét, 1980. febr. XII.2.

MDK

Fejérváry Erzsi

Nijinsky és Karsavina táncosokról készitett két rajza.

Cikk: Művészeti hirek.

Uj Művészet, 1913. I.3.sz. 22.lap

M.D.K.

Fejérváry Erzsébet

Balázs Béla, Karinthy Frigyes és Kosztolányi Dezső a Bábszinház számára irt mesejátékot. Az előadáshoz a bábuk és diszletek tervezését végezte a müvész, amelyeket kiemel a "Magyar Bábszinház" cimmel közölt kritika.

Szinház és Divat, Bp. 1917. május 2o. II. évf 2o. sz. 32. lap

M.D.K.

Fejérváry Erzsi festőművésznő

A Duna-palota-Szállóban rendezett bábjáték műsorhoz tervezett diszleteket és bábfejeket. A műsort neves irók müveiből állitották össze.

Halló miujság c. rovat 'Bábszinház a Duna-palota szállóban" c. közleménye.
Szinházi Élet. Bp. 1917. febr. 18-25. VI. évf. 8. sz. 33. l.

FEJÉRVÁRY ERZSÉBET, festő

1903-1908-ig a Képzőművészeti Főiskolán tanult, majd Párizsban a Julien Academien Matisse tanítványa volt. 1922-ben feleségül vette Körmendy Frim Jenő szobrász művész. 278.old.

SZIGETI ISTVÁN: Körmendy Frim Jenő szobrászművész érmei 278.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
XXI. 1965. 33-34.sz. Bp.

MDK

Fejérváry Erzsi és Körmendi Frim Jenő

Fayence, repr.

Uj Idők 1913. I. 292.l.

Omlet

1916 tav : kompozíció

1916-17 téli : Csendélet IV
Ádám és Éva I | of

1917-18 téli : Leányarckép II, of

1919-20 téli : Táncosnő II. of

1933 ápr.-máj (N. képem kiáll)
Mutiremablak, of

1934 dec - 1935 jan. jub :
Ádám és Éva II, of

Fejérváry Erzsébet

Fehérváry Erzsébet és férje Körmendi-Frim Jenő a chicagói Notre Dame egyetem tanárai lettek mindketten. Körmendi Frim Jenő 1959-ben halt meg New Yorkban, Fejérváry halálozási éve ismeretlen,

Forrás 1975/1o/8o

Dévényi: Matisse magyar kapcsolatai

Fejérváry Erzsébet

Budapesten és Nagybányán kezdte el,s Párizsban folytatta müvészeti studiumait.A loes évek elején a kecskeméti müvésztelep tagja volt.

Forrás 1975/1ö/8o

Dévényi: Matisse magyar kapcsolatai

Fejérváry Erzsébet/ Körmendi/Frim Jenőné/

1890-ben született és a Szentendrei-Szentiványi féle Magyar Képzőművészek lexikona/1915/ szerint Párizsban Matisse-nál végezte tanulmányait.

Forrás 1975/10/80

Dévényi:H Matisse magyar kapcsolatai

Fejérváry Erzsébet

Fejérváry Erzsébet a második világháboru előtt, a zsidótörvények megszavazásakor férjével, Körmendi -Frim Jenő szobrászmüvésszel kivándorolt az Egyesült Államokba.

Forrás 1975/1o/8o

Dévényáni :H Matisse magyar kapcsolataia

Fejérváry Erzsi

Tanulmányaival szerepel a Szablya-Frischauf Ferenc és tanítványai Viállitásán (1906)

Fülep Lajos: A művészet forradalmától a nagy forradalomig
Bp. Magvető 1974

170. old.

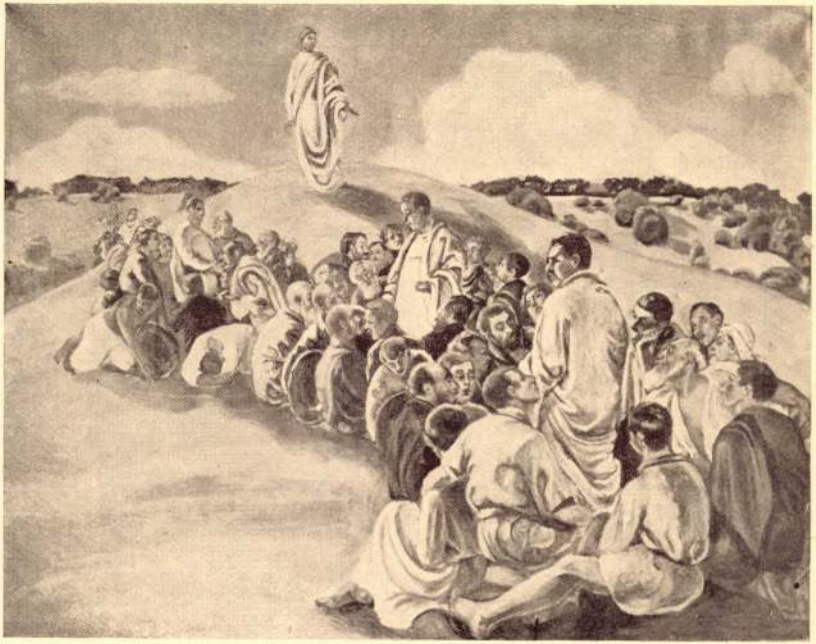

Fejérváry Erzsi: Hegyi beszéd
Fejérváry Elisabetta: Il Discorso della Montagna

Kacziány Ödön: Kossuth
Kacziány Oddone: Kossuth

Tornyai János: Nagy Bercsényi Miklós
Tornyai Giovanni: Nicola Nagy Bercsényi

Fejérváry Erzsi

Moiret Ödön, Szablya Frischauf Ferenc, Lowagh Ernesztin a KÉVE kiállitásán szerepelnek müveikkel.
Jean Preux: "Rhapsodie hongroise" cimmel a müvészek munkáit elismeri, értékeiket megdicséri, de kifogásolja német jellegüket, amelyre nincs szüksége a magyar müvészetnek.

A HÉT, Bp. 1913. márc. 16. XXIV. évf. 11. sz. 174-175. lap.

Fejérváry Erzsi

Az itt felsorolt fiatal müvészek konkurrálnak az öregekkel és nem éppen sikertelenül, irja Tövis: "A téli tárlat" c. beszámolójában: Czencz János, Szigeti Jenő, Csermely János, Józsa Károly, Kmetty János, Perlrott Csaba vilmos, Prihoda,+Fejérváry Ernő, Schönberger Armand, Borszéky Frigyes, Lénárd Imre, Páldy Zoltán, ifj. Kampis János, Márton Ferenc.

+ Fejérváry,-nem Ernő, hanem Erzsi

A HÉT, Bp. 1916. nov. 19.
XXVII. évf. 47. sz. 674. lap.

Kielfeld:

1913 New York, Sanfrancisco
1914 Buffalo
1916 ——
1929 Nürnberg
1939 Haga, Arnhem

MDK

Fejérváry Erzsébet

Több portrét, tájképet, grafikai munkát állitott ki a "KÉVE" 1911.évi jan.15.-én megnyitott kiállitásan.

Bölöni György: A "KÉVE" kiállitása.

A Ház 1911. 3-4 sz. 171.l.

Művészi díj: Kr. vit. fürdő terepelgázata
Munkács
Fejér

Művészet V. évf 1906. 280. l.

Műteremlátogatás Fejérváry Erzsinél.

Fejérváry Erzsi festőművésznő esete egészen különálló és rendkívül tanulságos. Az ő példáján kitűnően lehet demonstrálni, hogy a művészi tekintély nem áll egyenes arányban a szereplés gyakoriságával. Azok közé tartozik, akik a lehető legkevesebbet szerepelnek, kiállításokon csak ritkán vesznek részt, mégis nevük és művészetük megmarad az emlékezésben. Fejérváry Erzsi leszámítva az állami külföldi kiállításokat, tíz kiállításon sem vett részt, viszont mindannyiszor igen figyelemreméltó és meglepetést keltő munkákkal szerepelt. Kritikus és kollégák ilyenkor mindig megállapították, hogy tehetséges és egyéni hangja van. Első fellépése is a Műcsarnokban egy nagy kompozició volt. Ezen még erősen érzik Iványi Grünwald Béla hatása, de már ennél a debütálásnál is fel kellett jegyezni, hogy nagy festői ambiciók fűtik és van hozzá tehetsége, hogy ezeket az ambiciókat valóra váltsa. Első fellépésének sikere nem kábította el, sőt egyre erősebb önkritikával kezdte nézni műveit. Így történt, hogy egyre ritkábbra fogta nyilvános szerepléseit, s csak azokat a műveit küldte be egy-egy tárlatra, melyek újabb fejlődésének egy-egy jelentékenyebb állomását jelezték. Nem csoda, hogy épp ezért képeinek mindig feltünő sikere volt. Nemcsak jó festőművésznek, de jó taktikusnak is bizonyult, pedig finom nőiességétől, érzékeny egyéniségétől mi sem áll távolabb, mint a taktika. Fejérváry Erzsi művészi egyéniségét a spontán megnyilatkozás jelzi. Nem spekulatív természet, mely mérlegeli a látás eszközeit, hanem átengedi magát az impresszió lendületének, az átélt élmény nyomban mozgásba hozza fantáziáját, melyet érzékeny idegzetű, erős lobogású és öntudatos feminitás jellemez. Az alkotásnak az az egyenes útja, mely nála az élménytől az idegrostokon keresztül közvetlen egyenes vonalban a vászonhoz vezet, persze látását is, technikáját is lassanként a maga képére teremtette. Festői látása így lett mindinkább összefoglaló. A részletek helyett azok összege, az egész kezdte mindinkább érdekelni. A külvilágnak összefoglaló színfoltokban való meglátása belső világának természetéből következett. Egy kontemplatív lélek, melynek nyugalmából és megfigyelési kedvéből mindenre telik ideje és módja, más meglátásra rendezkedik be. Természetszerűen a részletek egy ilyen lelki strukturánál sohasem lehetnének elhanyagolhatók és mindig tartalmaznának olyan fontos momentumokat, melyek értékesek az egészre. Fejérváry Erzsi nyugtalan, az impressziókat gyorsan befogadó és még gyorsabban feldolgozó művészi vénája kellett, hogy egy olyan látáshoz szoktassa a művészt, amelyik a maga sommázó karakterével jó eszköze lehessen a művészi kifejezésnek. Ugyanezért van az, hogy festési technikája a széles ecsetkezelés felé hajlik és a formákat nem annyira gondos rajzzal, mint inkább a színfolt formaképző erejével fejezi ki.

Persze az alkotásnak ez a folyamata nem ennyire tudatos a művésznél, sőt nem is jut el mingyárt önmagához. Iskola és egyéb külső tényezők a művész

FEJÉRVÁRY ERZSI

FEJÉRVÁRY ERZSI: TÁJKÉP

és az alkotás közé állnak. Fejérváry Erzsi legutóbbi munkái már meggyőző bizonyítékai annak, hogy a művész eljutott önmagáig, a maga útját járja. Felszabadult a művészi nevelés gátlásai alól és egyénisége szabadon nyilatkozik meg akár kompozicióba, akár tájképbe önti művészi élményeit. Ez az egyéniség pedig nemcsak önálló, de festői mondanivalóit mindig ízléssel és eredetiséggel tolmácsoló, épp ezért megérdemli, hogy mindig felfigyeljünk rá valahányszor érdemesnek tartja, hogy a nyilvánosság előtt megjelenjen.

Chroniqueur.

TÁRLATOK

A magyar művészet 1850–1932-ig a Műcsarnokban.

Id. Markó Károlytól Rippl-Rónai Józsefig

A Műcsarnok új tavaszi kiállításának három első terme egy darab műtörténelem. De ennek a történelemnek lapjai olyan ékesek, mintha valami drága Corvinából tépték volna ki őket. Csupa tündöklés, cspa dicsőség, sugárzó nevek, a magyar piktura világraszóló dicsőségei minden falon, olyan képek, amelyek az egész egykoru pikturával felvehetik a versenyt és eseményt jelentenek nemcsak Budapest, hanem München, Róma, Párizs vagy Boston kiállítási termeiben is.

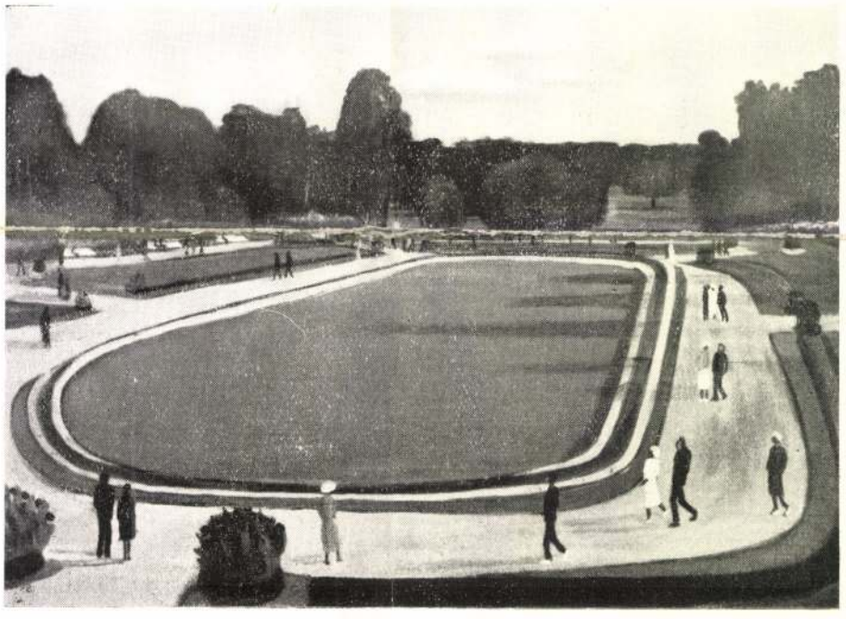

FEJÉRVÁRY ERZSI: MARGITSZIGET

Szinte kicsi nekik a három kiállítási terem. A kiállítás nyolcvan év nagy magyar művészi termeléséről akar reprezentatív képet adni. Ez közel egy század, amely majdnem az egész magyar piktura történetét jelenti a sor elején Barabás Miklóssal és végső határkövénél Rippl Rónaival, akinek emléke még olyan frissen él, mintha ő maga még el sem költözött volna az élők sorából. Történelmi teljességről tehát szó sem lehetett itt, még arra sem vállalkozhatott ez a kiállítás, hogy pikturánk elhunyt nagyjainak alkotásain keresztül mutassa meg a magyar művészet fejlődésvonalát. Nagy általánosságban azért ezt is nyujtja a kiállítás, a nagy egyéniségek mellett az irányokat, az egymást váltó iskolákat is megismerhetjük a kiállítás anyagából. Természetesen a részletekről le kellett mondani. Ezekbe a kiállítási termekbe nem szabad azzal az igénnyel lépni, mint a múzeumokba, ahol a fejlődés retrospektiv bemutatására úgyszólván korlátlan hely áll rendelkezésre. Ennek a kiállításnak voltaképen az volt az egyetlen célja, hogy a nagy magyar mesterektől olyan képeket mutasson be, amelyek vonzzák és gyönyörködtetik a közönséget.

Ennél a szerényen bevallott célnál azonban sokkal többet sikerült elérni. A figyelmes szemlélő ezen a kiállításon igen érdekes felfedezéseket tehet. Egészen új, eddig talán elhanyagolt oldalukról ismerhet meg érdekes művészeket. De alkalmat ad a kiállítás arra is, hogy a nagy közönség széles rétegei gyönyörködhessenek nagy művészeinknek kevésbé hozzáférhető és nem közismert alkotásait. A rendezés ugyanis lehetőleg mellőzte a Szép-

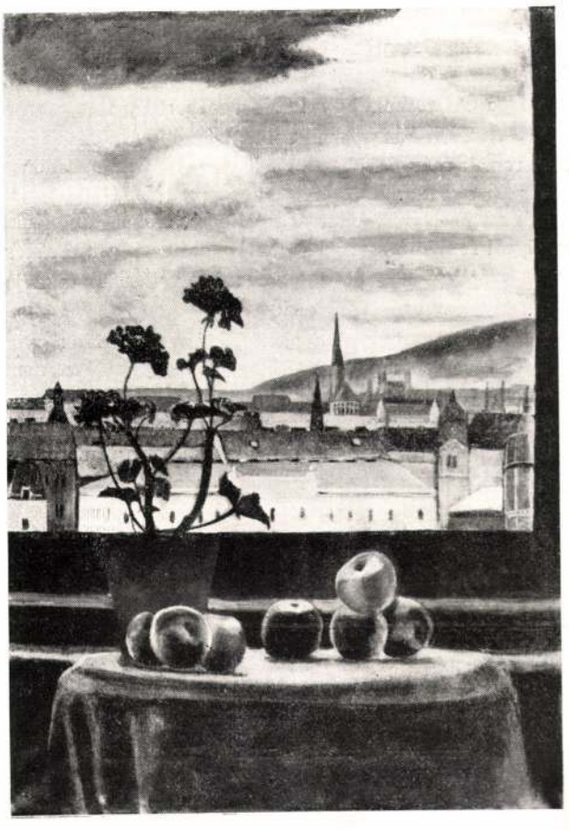

FEJÉRVÁRY ERZSI: CSENDÉLET

művészeti Múzeum anyagát és inkább magángyüjteményekből szedte össze a legszebb és legjellegzetesebb darabokat, melyeket csak ritkán vagy egyáltalában nem is láthatni.

Az újabb nemzedék alkotásaiból természetesen még kevésbé lehetett a jelentősebbeket mind felvenni, ezt a hely szüke nem engedte meg, de ezzel szemben gondosan vigyáztak arra, hogy igazán csak a legjobb müvek kerüljenek be a kiállításra. Ez eredményezte aztán, hogy a Műcsarnok három első terme olyan zavartalan nagy élvezetet szerez a látogatónak, mint az utóbbi időben kevés kiállításunk.

Az első nagy terem az igazán úttörők és a nagy klaszszikusok képeit sorakoztatja fel. Borsos József és Barabás Miklós megkapó portréi mellett id. Markó Károly itáliai tájképei vannak az első falon. Lotz Károly impozánsan vonul föl néha egészen modern finomságokat megcsillantó portréival. Szinyei Merse Pál Verandája egyike a legjobb alkotásoknak a mester későbbi korszakából, tele részletszépségekkel s a nagy közönség számára, amely alig ismeri, valóságos reveláció. Munkácsy híres Látogatásánál a pikturának csodálatos bravurját s az apró, miniatur pontossággal adott részleteknek bámulatos erővel összetartott kompozicióját csodálhatjuk. De egészen új szépségeket tárnak elénk rendkívüli frissességgel készült vázlatai és tanulmányai. Néhány genre képe előtt nem győzünk elég sokáig állni. Paál László kétségkívül legmegragadóbb egyéniségű tájfestőnk. A Borus táj romantikus háborgása s az Erdő széle mélán merengő csendje a legbensőségesebb színköltemények. Benczur Madame Dubarryja az anyagfestésnek felülmulhatatlan mesterműve. Károlyi Gyula gróf portréja egyik legszebb darabja a nagy magyar portrék galériájának. Ugyanezt mondhatjuk Székely Bertalan Deák portréjáról, amelyből csak úgy sugárzik az ősi, magyar humuszban gyökerező karakter. De képviselve van a romantikus Székely Bertalan is Lédával és néhány kisebb aktjával. Dósa Gyula kettős portréján a színek eleven derűje kap meg.

Az I/A teremben Brocky Károly, Ligeti Antal, Telepy Károly, Madarász Viktor és Böhm Pál néhány gondosan megválasztott vásznával találkozunk. Pállik Bélának nemcsak közmondásos birkáit látjuk viszont, hanem két nagyszerű portrét is kapunk tőle, amelyek egészen új értéket adnak ennek az eddig meglehetősen egyoldalún ismert mesternek. Különösen szép vászon a művész nejének portréja. Thán Mór történelmi vásznait Zrinyi kirohanása képviseli. Mednyánszkit sem kizárólag bizonyos, rejtelmes melankóliájú tájai reprezentálják, hanem rendkívül érdekes tanulmányfejei is. Szinyei Merse Pál Böcklinszerű mitológiai kísérletei is helyet kaptak. Ott van Gyárfás híres Tetemrehívásának egyik vázlata. Nem maradt el Liezen Mayer-Sándor, Deák-Elemér Lajos, Stetka Gyula és Bihari Sándor egy-egy jellegzetes vászna sem.

A harmadik I/B terem napjainkhoz legközelebb álló

FEJÉRVÁRY ERZSI: CSENDÉLET

Fejérváry Erzsi

RIPPL-RÓNAI JÓZSEF: ÉDESAPÁM ÉS ÉDESANYÁM

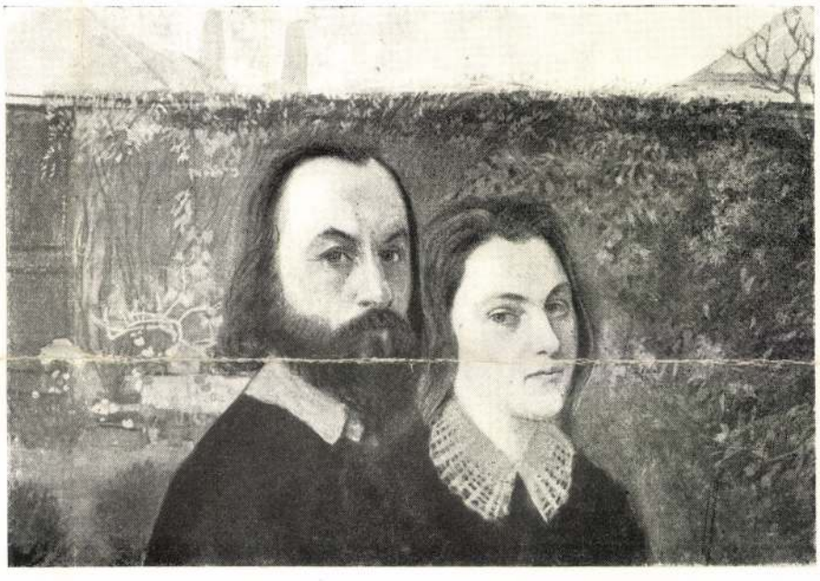

NAGY SÁNDOR: KETTŐS ARCKÉP

MÁRTON FERENC: ERDŐIRTÁS CSIKORSZÁGBAN

A Műcsarnok reprezentatív kiállításáról.

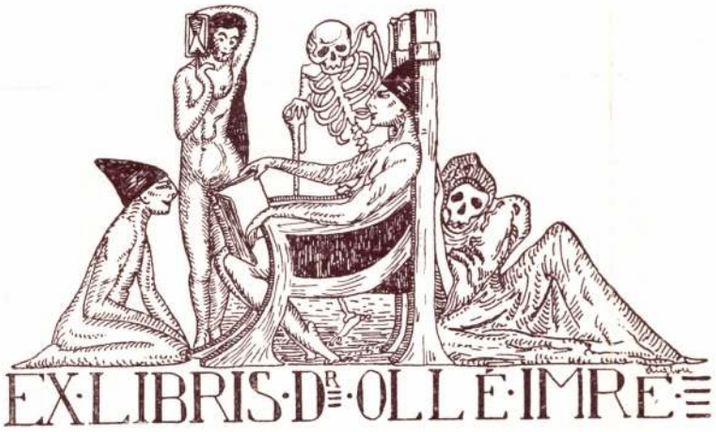

kiállításon — melyre a beküldés határideje január 2., 3., 4-ike — a következő dijak kerülnek kiosztásra:

1. Nagy aranyérem festők és szobrászok részére, csupán abszolut becsü műnek adatik ki.
2. Kis aranyérem festők és szobrászok részére, csupán abszolut becsü műnek adatik ki.
3. Ezüstérem festők és szobrászok részére.
4. 1500 koronás Lánczy Leó dij, festők és szobrászok részére.
5. Lánczy Leó még egy 1500 koronás dija, festők és szobrászok részére.
6. Sacelláry György 1000 koronás „Szinyei Merse Pál dija", kizárólag festők részére.
7. Sacelláry György 1000 koronás „Szinyei Merse Pál dija", kizárólag szobrászok részére.

A szavazólapot nem szabad más boritékban vagy a müveket tartalmazó ládában beküldeni, csakis a saját boritékjában, de ha ez elvesznék, egy olyan boritékban, amelyen világosan fel van tüntetve, hogy az „választási ügyben" küldetett. Viszont a szavazatot tartalmazó levélnek a szavazólapon kivül nem szabad mást tartalmaznia. Amennyiben valamely művész műveivel egyidőben szavazatát nem küldené be, azok az igazgatóság határozata értelmében nem lesznek zsüri elé bocsáthatók. A szavazatokat az igazgatóság által kiküldendő bizottság fogja felbontani s azok eredményéhez képest a zsüri következőkép fog megalakulni:

A 2 aranyérem és egy ezüstérem dijzsürijébe kiküld: *a)* a Művészház igazgatósága 2 rendes és 1 művész póttagot, valamint 2 rendes 1 laikus póttagot.

b) A Művészház művésztanácsa 1 rendes művésztagot és 1 művészpóttagot küld a zsüribe.

c) A kiállitáson résztvevő művészek, (a zsüri által elfogadott munkák beküldőinek leadott szavazataiból legtöbb szavazatot nyert művészek) választanak 2 rendes és 1 müvészpóttagot, valamint 2 rendes laikus és 1 laikus póttagot.

d) Az ily módon 9 tagból álló zsüri maga választja elnökét.

A 2 Lánczy Leó dij és 2 Sacelláry-féle „Szinyei Merse Pál dij" zsürijébe kiküld:

a) A Művészház igazgatósága 2 rendes és 1 művész póttagot, valamint 2 rendes és 1 laikus póttagot.

b) A Művészház művésztanácsa 1 rendes művésztagot és 1 művészpóttagot küld a zsüribe.

c) A kiállitáson résztvevő művészek, (a zsüri által elfogadott munkák beküldőinek leadott szavazataiból legtöbb szavazatot nyert művészek) választanak 2 rendes és 1 művészpóttagot, valamint 2 rendes laikus és 1 laikus póttagot.

d) Az ily módon 9 tagból álló zsüri maga választja elnökét.

Az összes érmekre és dijakra csak a Művészház tagjai pályázhatnak. Az érmek és dijak odaitéléséhez a 9 zsüror közül legalább hétnek a jelenléte és egyszerü szavazattöbbség szükséges. A szavazás titkos.

Amennyiben a 2 aranyéremre, vagy azok egyikére érdemes abszolut becsü művet a zsüri a felavató kiállitáson nem találna, azok az 1913-iki téli, vagy tavaszi kiállitásra ujból ki fognak tüzetni.

A dijak odaitélése a kiállitás megnyitásától számitott 15 napon belül történik s a jutalmazott művek a szerzők tulajdonai maradnak.

A jutalom összege a pályázat eldöntését követő igazgatósági ülésen az arra meghivandó pályanyertes művészeknek a pályabiróság jelentése alapján, vagy közvetlenül adatik át, vagy amennyiben meg nem jelenhetnének, nekik a választmányi ülés után küldetik meg.

A felavató kiállitásra (s általában ezentul minden kiállitásra) képeket a Művészház igazgatósága csak akasztó-cédulával ellátva fogad el. Az akasztó-cédulák (darabonkint 20 fillérért,) a titkári hivatalban kaphatók. Vidékiek a kivánt számu akasztó-cédulák árát (darabja 20 fillér), valamint a cimükre való elküldéshez szükséges bélyeg árát előre tartoznak beküldeni. A Művészház titkári hivatala figyelmezteti a beküldő művészeket, hogy az akasztó-cédulák beszerzése iránt idejekorán intézkedjenek, mert fel nem cédulázott képeket a kiállitáson nem fogadnak el s azokat zsüri elé sem bocsátják.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **KOVÁCS BÉLA.**
KIADJA: **A MŰVÉSZHÁZ** (MŰVÉSZETI EGYESÜLET)
„JÓKAI" NYOMDA R.-T. BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 28

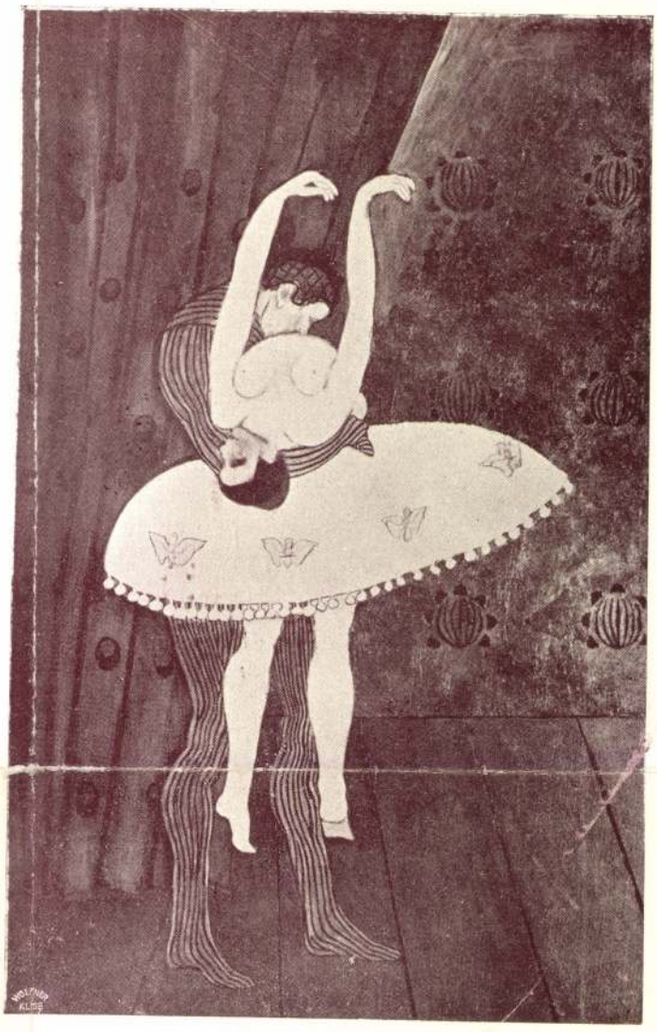

Táncosok. Fejérváry Erzsi szines rajza. — Elisabeth Fejérváry: Dessin coloré.

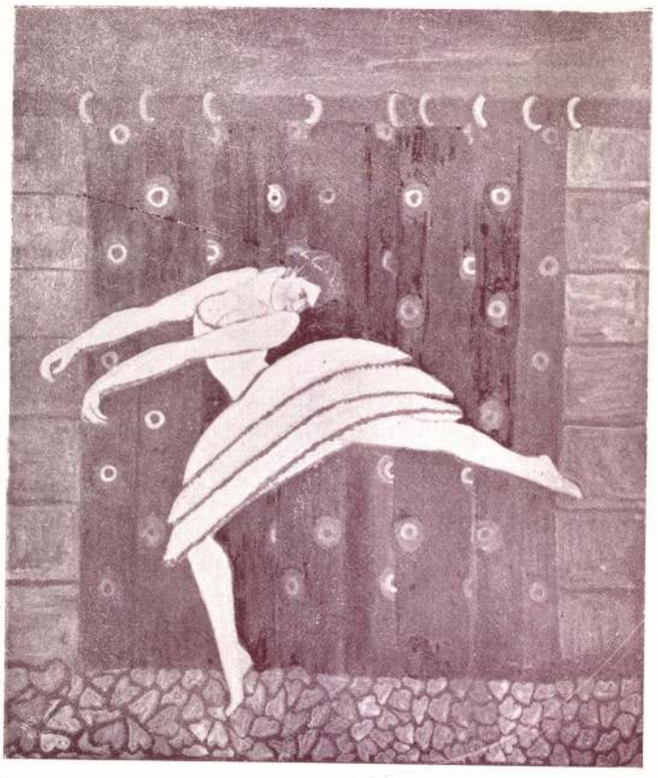

Táncos. Fejérváry Erzsi szines rajza. — Elisabeth Fejérváry: Dessin coloré.

Új Művészet
1913. I. 3. sz.

magyar

Fejérvári János

marosvásárhelyi

ötvöscéh privile-

gimnat hozta

lázd Kolozsvárról

Szádeczky: Iparfejl.

II 130 l

Fejérvári János, ötvös. A XVII. században a kolozsvári ötvös czéh tagja volt.

Szádeczky Lajos dr.: Iparfejlődés és a czéhek története Magyarországon. Budapest, 1913. II. k. 130. l.

Fejérváry Károly

festő

Szilvaszedés, olaj

Nemzeti Szalon

1939-es kiállítás

MDK

Fejérvári Károly

Művei, a Nemzeti Szalon 1939-es kiall.-an.

(esszi): Kiállitásokról.

Magyar Nemzeti Művészet,1939.4.sz.95,96.l.

MDK

Fejérvári Károly, festöm.

65. Szilvaszedés. Olf.

Az 1939-es Szalon katalogusa.
Nemz. Szal. 1939.jun.1e.-25.-ig.

Fejérváry Károly MDK

Faluvége Sajószentandráson, olf.

Mücsarnok 194o A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

Fejérvary Karoly

Faluvége Sajószentandrason, olajf.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec 15 - 1941 Jan.12. 23.1.

Fejérváry László, pozsonyi ötvösinas

V. 117.

Muz. és Kvt. Gyt

magyar

Fejérváry Mihály

Ötvös 1778-ban felszabadul Napal bécsi mesternél.

rod

Horvmagyöto Bécsben

J. l.

Kassa

Fejérvári Pontyos ötvös Mihály

17. sz.

Arch.Közl.1899. XXI. 234

MDK

báró Fejérváry Olga

A "Segitség" emlék-album. Vas. Ujs. 1887. 34. sz. 568. l.

Fejérváry Nizsinszkij

fajansz - szobrai

→ Kozma Lajos

MŰVÉSZET 1985/2/25

Nyulaki megyre

Fejérvári Pál

udvari ámerfestő

lánd Gyulafehérvári

Pál

Fejérváry Pál harangöntő M.D.K.

1757 ben öntötte a csóri r. k. tyrlom kisebbik harangját.

Genth. hücml. 1959 I. 63

Fejérvári, vagy Csömöri Pál deák

a XVII. sz. elején a címerfestéssel tűnt ki.

A magyarországi ötv. tört. I. 247.
Corvina 1970.

Fejérvári Pontyos Mihály, Kassai

ötvös III. 77.

Mur. és Kvt Ért

Fejérvári

/vagy Címeriró/ Pál

XVII. sz. elején. Rákóczi Zsigmondnak dolgozott.

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. Bp. 1960.

9.1.

Fejérvári Zsolt

Dunaújvárosi Hírlap

1998. IV. 1

Kortárs Művészeti Intézet (Vasmű út 12.): Csendesek a hajnalok/The dawns are silent — Fejérvári Zsolt, Herczeg Nándor, Bohdan Hostinák, Szűcs Attila kiállítása; Axis — Nemes Nikolett és Dániel András kiállítása. (A kiállítások megtekinthetők április 17-ig hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.)

CSENDESEK A HAJNALOK / THE DAWNS ARE SILENT

an exhibition of FEJÉRVÁRI ZSOLT, HERCZEG NÁNDOR, BOHDAN HOSTIŇÁK, SZŰCS ATTILA kiállítása

Kurátor / Curator: Páldi Lívia

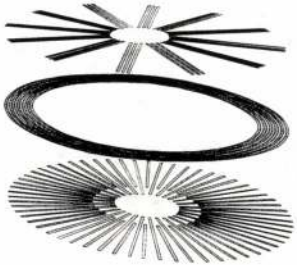

Megnyitó: 1998. március 13., péntek, 18 óra / Opening: 6 pm. Friday 13 March, 1998
Nyitva: 1998. április 17- ig / Open till 17 April, 1998
10 - 18 óráig (hétfő kivételével) / daily 10 am. - 6 pm. (except Mondays)

Támogatók / Supporters: Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata
Evangélikus Egyházközség, Szlovák Intézet, Green System Bt.
Külön köszönet / Special thanks: SCCA - Bratislava

Kortárs Művészeti Intézet
Institute of Contemporary Art
H - 2400 Dunaújváros, Vasmű út 12.
T/F: (+36) 25 412 220, e-mail: ica-d@dunanet.hu http://www.ica-d.hu

A Kortárs Művészeti Intézetet a Modern Művészetért Közalapítvány működteti. / The Institute of Contemporary Art is operated by the Public Foundation for Modern Art.

Fejérvármegye

Károly J.

Fejérvármegye
története.

Petrik 1886-1900.

Fejérvármegye

Schneider Miklós. Fejérmegye nemesi összeírásai 1754—1809. Közli —. Előszót írta *Havranek* József. Székesfehérvár: Szerző (vm. főlevéltárnok; Pannonia ny.) 1934. 71 l. 8-r. 3·—

Schneider Miklós. Fejérmegyei nemesi összeírásai 1818—21., 1828. Közli —. Előszót írta *Havranek* József. Székesfehérvár: Szerző (vm. főlevéltárnok; Pannonia ny.) 1934. 139 l. 8-r. 4·20

Schneider Miklós. Fejérmegyei nemes családok. Kihirdetett és bizonyságlevelet nyert családok. 1. füz. Székesfehérvár: Szerző (vm. főlevéltárnok; Csitáry ny.) 1935. 80 l. 8-r. 4·—

lezioni
produ-
Univer-
cata l'o-
lata :
ia dal

isi e
gni usati
nell'Un-
e corpo-
o come
o adope-
i nomi
a delle
oi risul-
stessa
dei ca-
i dati
o svi-
orefi-
orporazioni

FEJES, naiv festő

--

Az utóbbi esztendőkben világszerte ismét hódítanak Rousseau ,s sorstársainak:Vivinek,Bonbois-nek,Bauchant-nak Seraphine-nak,a jugoszlav FEJES-nek,Generalicnak és más soknak kompoziciói. 9.old

LÁSZLÓ MIKLÓS: Naiv festők 6.old

Művészek, Múzeumi Magazin, 1971. 3.sz. Bp.

MDK

Fejes - Sátory

Erő és szépség, Zoro-Huru

1885-1960. M. plakáttört. kiáll. Műcs. 1960.

M.D.K.

Fejes

Reklámrajz "Az Orion 99G tipusu zeneszekrény-
ről.

Szinházi Élet. Bp. 1937. dec. 5-11. XXVII. évf
5o. sz. 89. lap

.X.D.

Fejes

festőművész

Munkácsy-céh kiállitása - Ernst Muzeumban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1930.XI.9.

Fejes Adolf festő.

Szab.Nép.1950. 166.sz. jul.20. 6.l.

MDK

Fejes Andrásné

Virágcsendélet, repr.

Művész Élet 1933. 14-15 sz. 16.l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Fejes Bertalan

BÉKÉSMEGYEI NÉPUJSÁG

1962 OKT 6

1021

Múzeumba kerül a sárkányos vascímer

Gyulán él Fejes Bertalan, az ország egyik leghíresebb műlakatos mestere. A ma 81 éves mesternek 150 tanuló volt egykor keze alatt, s közülük sokan hálásan emlékeznek vissza jó tanítómesterükre, bár többen a föld minden tájára, még a tengeren túlra is szétszóródtak.

Az öreg műlakatos — aki még mostanában is pepecselget műhelyében — arról nevezetes, hogy a varrógéptől kezdve a sebészeti műtőasztalig és a toronyóráig mindent megcsinált. 1899-ben készített inasremekét, a szinte élőnek ható vasrózsákkal díszített virágtartó asztalát sokan megcsodálják. A művészies kezű Berci bácsi munkáját dicséri a gyulai zeneiskola és a tanácsháza díszes vaskapuja és balkonja, ő csinált műtőasztalokat budapesti kórházba, s az általa húsz évvel ezelőtt gyártott ételszállító termoszkocsikat használják ma is a gyulai megyei kórházban. Egyik remekmunkája két, tüzes nyelvet öltő, madártestű vassárkány is, melyek készítéséhez ötven évvel ezelőtt — amikor önállósult — abból a célból kezdett hozzá, hogy az utcán kiakasztja mesteri cégtábláját tartó címerének. Közben olyan sok más dolga volt, hogy a címercsinálás félbemaradt. 81 éves korában azonban elhatározta, befejezi a szobornak is beillő vas-remekművet, hogy a helyi múzeumnak ajándékozza.

Mikor lesz érdemtelen az öröklésre?

Érdemtelen az öröklésre: az örökhagyó életére tört; szándékos eljárásával az örök végakaratának szabad nyil sát megakadályozta, vagy érvényesítését meghiúsította, [illegible] leg ezek valamelyikét megkísérelte; c) aki a hagyatékban való részesülés céljából az örökhagyó után törvényes öröklésre jogosult vagy az örökhagyó végintézkedésében a részesített személy életére tört.

Az érdemtelenség nem vehető figyelembe, ha az érdemtelenségre vezető magatartást az örökhagyó,

kaldo alatt?

Olyan dolgozók részére, akiknek munkakörében rendszeresen megismétlődő időszakos munkatorlódás fordul elő (pl. bérelszámolók, könyvelők), a túlmunka elkerülése érdekében a vállalat igazgatója a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben a rendes havi (heti) munkaidőkereten belül egyenlőtlen munkaidőt állapíthat meg a következő szabályok szerint: a) Az egyenlőtlen munkaidőbeosztásban dolgozó napi munkaideje — azokon a napokon, amikor dolgozik — 4 óránál kevesebb és 12 óránál több nem lehet. b) A munkaidőbeosztást lehetőleg úgy kell megállapítani, hogy egy-egy osztályon belül az egyenlőtlen munkaidővel foglalkoztatott dolgozók naponkénti munkaideje azonos legyen. c) A tárgyhónapra vonatkozó munkaidőbeosztást az előző hónap 25. napjáig a dolgozóval írásban vagy hirdetmény útján közölni kell és azt a hó folyamán megváltoztatni nem szabad. A bolti dolgozóknál a munkaidőbeosztást egyheti időtartamra is lehet közölni, de legalább egy héttel korábban

Fejes Gyula

Altay Margit: A legszebb élmény. Regény fiatal lányok számára

Fenti rajzaival

Bpest (1935) 8-r. 128 l.

Fejes Ernő.

Műre szerepel a Szinnyey-Merse Társaság második tavaszi kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Magyarság, 1927. márc. 25.

MDK

Fejes Ernó

Szentendrei táj.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CXV.A Munkácsy-céh
III.reprezentativ kiáll.Bpest.1930.Nov.hó
Kat.18.1.

Fejes Ernő

festő

Szentendrei táj. of

Munkácsy-Céh

(Ernst Muzeum)

1930 nov.

Fejes Gábor, festő

A pesterzsébeti Csili Művelődési Ház képzőművész körének tagjaia Csili Galériában látható kiállításon az egymásról festett, portrékat állították az érdeklődők elé. A kiállítás máj. 25.-ig tekinthető meg. A képzőművészeti kör tagjai-többek között — Fejes Gábor, Bodor Zoltán.

-b-: Gondolatok két kiállításról.

Magyar Passár, 1981. máj. 23.

Fejes György, ötvös. A rimaszombati ötvöscéh
1773-ban avatta mesterré.

Mihalik Sándor: A rimaszombati ötvösség.
Bpest, 1919. 93. l.

Fejes festö.

Szab.Nép.1950.199.sz.aug.27. 11.1.

MDK

Fejes Gyula

Nero, filmplakát

Telefunken rádió

Vásároljon villanykészüléket

Takaros - Divatcsarnok

1885-1960. M. plakát-tört. kiáll. Műcs. 1960.

MDK

Fejes Gyula - Macskássy János

Tungsram Krypton

Fütsünk szénnel

Gulliver /cipősarak/

1885-1960. M. plakát-tört. kiáll. Műcs. 1960.

Fejes Gyula

* **(A MFTR plakátkiállítása.)** A MFTR pályázatot hirdetett művészi kivitelü plakátok készitésére s a beérkezett százhét pályamunkát az *Iparmüvészeti Muzeumban* vasárnaptól mutatta be a nagyközönségnek. A pályázat kétirányu volt. Az egyik plakátnak a *Zsófia* luxusgőzöst kellett ábrázolnia, a másiknak valami *általános hajózási témát*. A kiállitás vasárnap nyilt meg és müvészibbnél-müvészibb plakátokat mutat be. A zsüri az első csoportba tartozó pályamunkák közül *Fejes* Gyula és *Sátory* Lipót közös készitményét jutalmazta a hatszáz pengős első dijjal, mig a második dijat *Mátray* Vilmos, a harmadikat ifj. *Szabó* István kapta. Az általános tárgyu plakátok közül a négyszáz pengős dijat *Fejes* és *Sátory* nyerte el, mig *Hollós* Endre és *Firtsa* László a 350—350 pengős dijban részesültek. A kiállitás, amely minden müvészkedvelő érdeklődését megérdemli, egész csütörtökig marad nyitva és délelőtt kilenctől félkettőig megtekinthető.

Uj Nemzedék 1927 X. 18

Fejes Gyula

MDK

Tervmegbeszélés, olf.

Műcsarnok 1950.I.Magy. Képzőm. Kiáll.

Fejes Gyula

MDK

A Rákosi Kórház harca Korában, olf.

Mucsarnok 1952-53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

KDK

Egy él halat Fejes Gyula - Macskássy János

Budapest gyógy- és strandfürdő

Együnk télen is almát

TOTO a hét kedvence

1885-1960. M. plakát-tört. kiáll. Műcs. 1960.

Fejes Gyula - Bokros Ferenc

1914-1918. statisztika a háboru szörnyü büneiről

A régi rendszer büne

1885-1960. M. plakát-tört.kiáll. Műcs. 1960.

Fejes ?

MDK

Sátory /Lipot/

és Fejes :

"Erő és szépség, Zoro-Huru" 1926.

MAGYAR PLAKÁT-TÖRTÉNETI KIÁLLITÁS.BP. 1960.

37.1.

Fejes Gyula MDK

Repr:

Fejes Gyula és Macskássy János

"Tungsram krypton" 1940.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.

44. kép.

Fejes Gyula MDK

Bokros Ferenc és Fejes Gyula:

"1914-1918. statisztika a háboru szörnyü büneiről" é.n.

"A régi rendszer büne" 1919.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.
16.1.

Fejes Gyula MDK

"Nero" filmplakát 1924.
"Telefunken rádió" 1935.
"Vásároljon villanykészüléket" 1936.
"Takaros - Divatcsarnok" 1941-42.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp.1960.
20.1.

Fejes Gyula

MDK

Fejes Gyula-Macskássy János:

"Tungsram Krypton" 1940.
"Fűtsünk szénnel" 1949.
"Gulliver" /cipősarok. 1954.
""Egyél halat" 1949.
"Budapest Gyógy- és Strandfürdői. 1949.
"Együnk télen is almát" 1955.
"TOTO a hét kedvence. " 1956.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp.1960.

20.1.

MDK

FFejes Gyula

Ötéves tervért

Magy.művészet 1800-tól. Szépm.Muz. 1949.

15. 1.

Fejes / Gyula/

MDK

A filmplakát silány özönéből talán csak a Sátory-Fejes müvészkettős alkotásai képeznek néha kivételt. Sátory rajzosabb...Fejes képviseli a magasabb szinvonalat.

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMÜVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORU KÖZÖTT

LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II.Bp.1961. 18-66.l.

51.l.

Fejes Gyula, grafikus

Filmplakáttervei kiemelkednek a silány termelésből. Tónusosabb, mint Sátory e témával foglalkozó alkotásai. Később csak technikai cikkeket propagál. Az elektromos k készülékek ábrázolásánaál a fotografikus pontosságig megy el. A hatást a pasztelles, édeskés szinek lerontják. 5lo.

Kiss Sándor: Magyar plakátművészet a két világháború között. xxxxx 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz. Évkönyve. II. 1960. Budapest. 1961. Franklin Nyomda. Bp.

Fejes Gyula.

iparművész.

A Budapest Fürdőváros Egyesület plakát-pályázatát (bírálóbizottsága) a „Hotel Ritz" jeligéjű pályázatának ítélte meg az ötszáz pengős első díjat, melyet Sátori iparművészel közösen alkotott. A második díjat „Vadász Gepard" pályadíj nyerte, melyet szintén Sátorival közösen készítettek. (említve.)

Magyarság, 1927. aug. 18.

MDK

Macskási János-Fejes Gyula, graf.-k.

Maszovlet! Plakát.

Ernst Muz. - Plakátművészeti kiáll. 1952. Kat.

id. Fejes Gyula MDK

Nándorfehérvár, temp.

Mücsarnok 1954.V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Fejes Gyula iparmüvész

Tátrafüredi plakátpályázaton szerepelt.

NU.930.III.20.

Fejes Gyula iparművész

Tábrafüredi plakátpályázaton szerepelt.

M. 930. III. 20.

MDK

Fejes Gyula /1891-1956/ - Macskassy János /1910-/

TOTO a hét kedvence. 1956., 68x48 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. 1960. Műcsarnok. Kat. 20.1.

MDK

Fejes Gyula - Macskassy Janos

Tungsram krypton. 1940.
cimű plakát repr.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitas.1960.
Műcsarnok. Kat.

MDK

Fejes Gyula /1891-1956/ - Macskássy János /1910-/

Budapest Gyógy- és Strandfürdői. 1949., 120x84.5 MH

Együnk télen is almát. 1955., 118.5x83 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. 1960.Műcsarnok. Kat. 20.l.

MDK

Fejes Gyula /1891-1956/ - Macskássy János /1910-/

Gulliver / cipősarok/ 1954., 100x70 MH

Egyél halat. 1949., 84x58 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. 1960. Műcsarnok. Kat. 20.1.

MDK

Fejes Gyula /1891-1956/ - Macskassy János /1910-/

Tungsram Krypton. 1940., 126x95 OSZK

Fűtsünk szénnel. 1949., 118.5x81.5 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. 1960. Műcsarnok. Kat. 20.1.

MDK

Fejes Gyula /1891-1958/

Vásároljon villanykészüléket. 1936., 95x63.5
OSZK 39

Takaros - Divatcsarnok. 1941-42., 184.5x63.5
MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitas.
1960.Műcsarnok. Kat. 20.1.

MDK

Fejes Gyula /1891-1958/

Nero /filmplakát/ 1924., 126x94 OSZK 67

Telefunken rádió. 1935., 127x95 OSZK 33

Magyar Plakát-Történeti Kiállitas.
1960.Műcsarnok. Kat. 20.1.

MDK

id. Fejes Gyula, festö

Nándorfehérvár. Tempera.

Nücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat.16.1.

MDK

Fejes Gyula

Plakát kiállitás, 1948. N. Szal. képek

MDK

Fejes Gyula, és Sátory Lipót

I.pályázat.Propagálni a MFTR hajón való utazásokat.

a 400 pengös dijat nyerték el pályamüvükkel.

II. pályazat. A Zsófia luxushajó járatait ismertetö plakátterv. Megnyerték a 600 pengös pályadijat.

Kiválóan sikerült pályamü.

A MFTR plakátpályázata. -Magy. Ip.Müv. 1927. 222.1.

Fejes Gyula és Sátory ~~XXXXXX~~ Lipót MDK

I.pályázat.Propagálni a MFTR helyén valóutazásokat. Nyerték el pályamüvükkel a 400 pengös dijat.

II. pályazat. A Zsófia luxushajó járatait ismertető plakáttterv. Megnyerték a 600 pengös pályadijat. Kiválóan sikerült e pályamü.

A MFTR plakátpályázata. -Magy. Ip.Müv. 1927. 222.l.

MDK

Fejes Gyula és Sátory Lipót

közös munkájukért 1. és 2. 500 és 300 pengős dijat

Eldőlt plakátpályázat. Magyar Iparművészet. 1927. 182. l.

Macskássy János - Fejes Gyula MDK

Budapest Gyógy- és Strandfürdői 1949

Együnk télen is almát, 1955

TOTO a hét kedvence, 1956

Mücsarnok 1960.Magyar plakát-történeti kiáll.

Fejes Gyula - Macskássy János [illegible]

Budapest Gyógy- és Strandfürdői, 1949

Együnk télen is almát, 1955

TOTO a hét kedvence, 1956

[illegible]

Macskássy János - Fejes Gyula MDK

Tungsram Krypton, 194o.

Fütsünk szénnel, 1949

Guliver /cipősarok/ 1954

Egyél halat, 1949

Műcsarnok 196o.Magyar plakát-történeti kiáll.

Fejes Gyula - Macskássy János MDK

Tungsram Krypton, 194o.

Fütsünk szénnel, 1949

Guliver /cipősarok/, 1954

Egyél halat, 1949

Mücsarnok 196o.Magyar plakát-történeti kiáll.

Fejes Gyula MDK

Nero /filmplakát, 1924

Telefunken rádió, 1935

Vásároljon villanykészüléket, 1936

Takaros - Divatcsarnok 1941-42

Mücsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Fejes Gyula - Macskássy János MDK

Tungsram krypton, repr.

Mücsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

MDK

Fejes Gyula

Résztvett az Ernst Múzeumban rend.Plakátművészeti Kiállitáson 1953-ban.

Plakátművészeti kiáll.1953.Kat.

MDK

Fejes Gyula

Plakátművészeti Kiállitás Ernst Museum 1953
Kat.

Fejes Gyula, grafikus

v. 1895. Bpesten - 1910 -

18. az yanmuvészeti iskolá-
ban Simay Imrénél és Het-
bing Ferenczel tanult.
Neinstomagban mint rej-
zolodolgozott a jegend,
Fliegende Blätter és a
a Fanni szerkesztőségében.
Itthon grafikai és plakát-
nálgazatokon ugyszt dí-
jakat. Rösztvett a Nem-
zeti halon 1948 évi
plakát kiállításán
és Nándor fehérvár és
Temperájával az V. M.
Képzőmuvészeti kiállítá-
son (1954-55).

Fejes Gyula grafikus

Nemzeti. Rajzok, akvarellek, grafikák

Nagyvárad 1955. jan. 19. 83 évf. 15 sz. 6 l.

[illegible] Fejes Gyula idb

V. M. képe kiáll

1954-55 (kincs)

Nándorfehérvár, temp

1948 Plakát-

kiáll. (N. Szal.)

rézvétel

(csak a kiállítók

névsore van a

katalogusban)

з	з	п	п	ч	ч
и	и	у	у	ю	ю
й	й	ф	ф	я	я

2. Домашнее задание. 5.9.1954.

Моя книга лежит на столе.
Бумага книги очень ~~жо~~ хорошая.
Все хороший ученик любит книгу.
Все хорошой книге много читающих.

33.616/1925.
----------szám.
pol.hirsz.

A Müemlékek

nius hó 2.-án 139 szám

közölni velem, hogy hajl

magyarországi sorozatot

tani.

Tekintettel

jegyzékben szereplő dia

tervezett külföldi előa

a Müemlékek Országos Bi

képsorozatot átvételi el

nak kiadni sziveskedjék

Fejes Gyula

illusztrálta

Altay Margit: ~~Ró-~~
~~zsaszínű felhők~~.
~~Bp. [1947].~~

Virágzó mágus.
(1943)

Fejős Gyula

illusztrálta

Allay Margit: Rózsaszínű felhők. [Ifjúsági regény.] Bp. [1947]

Fejes Gyula

IFJÚSÁGI REGÉNYEK

FARKAS IMRE

ÁTMEGYEK A KIRÁLYHÁGÓN

Farkas Imre új ifjúsági regénye egy apró erdélyi gyerekről szól, akinek minden bűne, hogy eredeti szöveggel énekli a „Királyhágó" dalt. Kénytelen elbujdosni, Nagyváradról felkerül Budapestre, ahol az egyik dunaparti szállóban fogadják fel kisinasnak. Itt megismeri és megszereti egy amerikai familia, azok átviszik a nagy vizen Amerikába . . . de ne mondjuk el a mesét, elég annyi, hogy számtalan kaland után a legújabb típusú repülőgépen érkezik át Európába, hogy igaza legyen a dalnak és a bevonuló magyar csapatokkal együtt a kellő pillanatban mégis csak átmegy a Királyhágón.

Az „Átmegyek a Királyhágón" című könyv a serdülő ifjúságnak bizonyára hamarosan legkedvesebb olvasmánya lesz, de a felnőtteknek is tiszta és nemes élvezetet szerez ez a mulatságos és megható, kalandos és költői olvasmány. A regény Fejes Gyula kitűnő, változatos illusztrációival jelent meg. *Ára P 5·80*

KÜLFÖLDI ÍRÓK REMEKMŰVEI

JEAN MALAQUAIS

JÁVÁBAN TÖRTÉNT . . .

Jean Malaquais mesterien megírt regénye. Ezzel a könyvével a fiatal író megnyerte a Théophraste Renaudot díjat 1940-ben. Csupa nyers élet és naturalizmus a regény változatos története. Nagyvárosban indul, két fiatalember lép ki a népkonyháról a zajos, forgalmas utcára. Egyiküket űzi a kalandvágy, egy vonat étkezőkocsijának kerekei között indul neki a nagyvilágnak. A Földközi-tenger partján folytatódik a történet, a világ minden tájáról összeverődött furcsa emberek között. Szomorú, kietlen bányatelepre visz bennünket az író, melyet lakói keserű gúnnyal Java szigetének neveznek s magukat, a bánya mun-

Dánielné Lengyel Laura

Honória új élete. Regény.
Fenti rajzaival.
Bpest (1935) 8-r. 72 l.

Fejes Gyula

Mühlbeck Károly

Öbley Irén

Magyar tündérmesék

Mühlbeck Károly és Fejes Gyula művészi rajzaival

Ára 2.40 P

SINGER ÉS WOLFNE

Magyar Kultúra — Gerle

1940. 12. 27.

Fejes Gyula
rajzoló

Illés Béla: Szki-
petárok. Bp 1947.

Fenti rajzaival

Kántor Zsuzsi:
Márciustól-már-
ciusig. Bp. 1947.

ifjúsági regény,
fenti rajzaival

Fejes Gyula

illusztrálta az
alábbi könyveket

Trutsch Anna: Cilike menyasszony lesz. 7. kiad. Bp. 1948. 180 l.

Trutsch Anna: Cilike rövid ruhában. 9. kiad. Bp. 1948. 172 l.

I./ a 122.626 sz.

66 P-t, azaz Hatvanhat peng

II./ a 127.688.sz.

Beszerzé
Elhelyez

Egyszázhatvan pengőt.

III./ a 127.689. s

Kiküldet

pengőt . - Budapest, 1939. é

rendeletéből: dr. Mariay Ödö

A hivat

Fejes - Sátory MDK

Erő és szépség, Zoro-Huru, 1926

Műcsarnok 1950. Magyar plakát-történeti kiáll.

Fejes Gyula

Z. Tábori Piroska:
Iléiköznapok. Ifj.
regény. Fenti rajz.
Bpest (1935) 8 r.

Celldömölk nagyközség előljáróságátó

1063/ szám

1936

CELLDÖMÖLK 936 APR. 30. 16. E

20 MAGYARORSZÁG

Tekint

Az Műemlékek Országos Bizottsága

Elnöksége!

utáno Rákos u 10

Budapest VI

~~Alkotmány u 1~~

WAGNER LILLA

FÁBÓL VASKARIKA

Jancsi, a bátor kis magyar gyerek, elindul a magyarok őshazáját megkeresni. Azt ugyan nem találja meg, de eljut Meseországba, abba a birodalomba, ahol a magyar mesék, magyar szólások, magyar dalok és magyar játékok közismert alakjai elevenednek meg előtte. Jancsi legyőzi a Vasorrút s ki tudja, nem találná-e meg a magyarok őshazáját is, ha édesanyja aggódó szava nem hívná vissza igazi otthonába. A könyvet báró Staël von Holstein Hanna illusztrálta.

Ára P 4·80

Széchenyi wód. és mineralvizt-

Bpest, 1940.

Java-szigetének [illegible]

kásait, jávaiaknak. Ennek az érdekes, nemzetközi gyülekezetnek sorsa, története a könyv, ezeknek a különös embereknek az életét írta meg mesteri tollal a fiatal író: Jean Malaquais. Minden sorában mai, minden gondolatában aktuális regényt ad a kiadó ezzel a könyvvel az olvasó kezébe. Jean Malaquais. regénye nemcsak olvasmány, hanem élmény is. A regényt dr. Sőtér István fordította.

Ára fűzve P 5·80 *Kötve P 7·40*

Van-e szebb ajándék fiatal lányok számára, mint

TUTSEK ANNA MŰVEI

CILIKE VISZONTAGSÁGAI

ÚJ KÖTET!

CILIKE BÚCSÚJA

most jelent meg és ezzel teljes a Cilike-sorozat.

Az albumalakú kötet ára díszes kiállításban 5 pengő.

Cilike viszontagságai

Valamennyi kötet díszes kiállításban jelent meg.

Cilike rövid ruhában	*P*	*5.—*
Cilike menyasszony lesz . . .	*P*	*5.—*
Cilike mátkasága	*P*	*5.—*
Cilike férjhez megy	*P*	*5.—*
Cilike mint asszony	*P*	*5.—*
Mindig lesznek Cilikék . . .	*P*	*5.—*

ÉVIKE FÖLJEGYZÉSEI

A háborús szenvedésekből ugyancsak kijutott Évikének. Vőlegénye elesett, édesanyjával a legsúlyosabb anyagi gondokkal küzdöttek. De az idő és a munka meggyógyították a legfájdalmasabb sebeket. Az időnek segített két aranyos kislány, akiknek kacagása felvidította a házat. Azután találkozott avval, aki igazán elfeledtette vele a mult minden fájdalmát.

Valamennyi kötet díszes kiállításban, sok képpel díszítve jelent meg.

Küzdelmes évek. Fejes Gyula rajzaival	*P*	*5.—*
Elvonuló felhők. Albumalak. Andor L. rajzaival .	*P*	*5.—*
Vihar a révben. Albumalak. Fejes Gy. rajzaival .	*P*	*5.—*

AZ ÉN UTAM

Tutsek Anna életpályájának krónikája.

Ára 4 pengő, egészvászonkötésben 6 pengő.

Kérjük, juttassa el szíves megrendelését a 32. oldalon lévő szelvényen megjelölt könyvesboltba.

A magyar gyermekek legkedvesebb könyvei

A gyermek kettős erővel dolgoz fel minden benyomást, viszonoz minden érzést, éppen ezért a legsúlyosabb, legjelentősebb feladat a gyermek számára jó könyvet írni. A magyar írók színe-java írta a magyar gyermekek számára ezeket a könyveket és a kiadó teljes szívvel igyekezett kiállításban a legjavát adni. Kérjük, válogassanak olyan szeretettel gyermekkönyveink között, mint amilyen szeretettel azok íródtak és megjelentek.

KIS PÉK PETI
Babay József gyermekregénye. Sok képpel, színes melléklettel, díszes kötésben, albumalakban. Ára 3 pengő.

KIS PÉK PETI KINCSET TALÁL
Sok képpel, színes melléklettel. Ára 3 pengő.

KIS PÉK PETI BIRODALMA
Ára 5 pengő.

ALI BASA MEG A KACSA
Sok képpel, színes melléklettel, szép színes kötésben, albumalakban. Ára 3 pengő.

ALI BASA MEG A KACSA A BALATONON
Sok képpel, színes melléklettel, szép színes kötésben, albumalakban. Ára 3 pengő.

ALI BASA MEG A KACSA KALANDJAI
Díszes kötésben, albumalakban jelent meg. Ára 5 pengő.

A MURÁNYI GYEREKEK
Niamessnyné Manaszy Margit könyve Értékes tartalommal, színes nyomás, gyönyörű kiállítás, tartós kötés. Ára 3 pengő.

HÁROM GYEREK ÉS EGY CSACSI
Sok képpel, két színben nyomtatva, színes kötésben. Ára 3 pengő.

A MURÁNYI GYEREKEK ÉS A CSACSI
Ára 5 pengő.

MUKI ÉS BUBU
MUKI ÉS BUBU KALANDJAI
Egy-egy kötet ára 3 pengő.

ELEFÁNTUNK MEG A BAKA
Majthényi György gyermekregénye Sok képpel, színes melléklettel, szép színes kötésben, albumalakban. Ára 3 pengő.

MEGRENDELÉSI SZELVÉNY

Megrendelem az alább felsorolt, Singer és Wolfner Irodalmi Intézet kiadásában megjelent műveket:

könyvesboltjából.

Megrendelő neve: _____

Foglalkozása: _____

Pontos lakcíme: _____

7815,37. Hungária R.T.

~~Fejés Gyula~~

és Nemes László

III. díjat nyert plakáttervo

MAGYAR IPARMŰVESZET
1933. 32. 8

Az „Angyali üdvözlet I" egy szózata drámai erővel, misztikus

Hogy magatartásában, stílusában mégis belme érzékelyiedik körünk cérnavékonyságú kultúridegzete, kétkedésre is, meg vallásos buzgóságra is hajló, sokfelé reagáló, tehát imbolygó és gyönge lelke, az természetes. Molnár-C. Pálnak éppen a letűnt távlatok késő visszfényét idézgető nosztalgiája jellegzetesen mai vonás. A multba menekvés a modern műveltségnek ugyanolyan válogatott szenvedelme, mint az exotikus dolgokért való rajongás. Ugyancsak modern a naivitás és a primitívség tudatos esztétikai megkörnyékezése. A modern világ nemcsak a szeszes italok, de a szellemi narkotikumok keverésében is szereti a fanyarul édes és az áthatóan simogató disszonanciákat. Molnár-C. Pál reflektív képzelete egyre összetettebb alakot ölt. Néhány újabb művét a Chirico szellemében való szürrealizmus avatja látomássá, alpesi és erdei tájképein pedig a természet nyersebb ereje és a forma férfiasabb, szerkezetesebb kiállása mutatkozik.

Az olaszországi tanulmányok formát tisztázó és fegyelmező hatása ma is változatlanul érvényesül, de frissebb, festőibb lendülettel. A színben világos és gazdaságos, nagyvonalúan és határozottan tagozódó képzés mintegy önként falra kívánkozik. Molnár-C. Pál a maga képstílusának értelmében cselekszik, amikor figyelme a freskó felé fordul („Keresztelő Szt. János", „Európa őskora", „A négy Evangelista").

MAGYAR LÁNYOK

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1., 10. ÉS 20-ÁN

KÉPES LAP
FIATAL LÁNYOK SZÁMÁRA
SZERKESZTI: TUTSEK ANNA

Budapest, 1929. május 20.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Negyedévre	2.40 pengő
Jugoszláviában negyedévre	30 dinár
Jugoszláviában egyes szám	4 dinár
Romániában negyedévre	80 leu
Romániában egyes szám	12 leu

EGYES SZÁM ÁRA 30 FILLÉR

XXXV. évfolyam, 15. szám.

ÉVIKE FÖLJEGYZÉSEI

IRTA: TUTSEK ANNA

(Folyt.)

— Nem, nem, — ijedezett Onci. — Még autóban is félek. Már én csak megmaradok a jó öreg batár mellett!

Raoul gróf hüledezve nézett reá, nem tudta mire magyarázni ezt a beszédet, én azonban intettem Oncinak, hogy elég volt, ne tartsák bolonddá a szegény kis grófot.

De nekik nem volt elég; Onci pár perc mulva fölkelt és bement a szobába.

A következő pillanatban vidám csaholás hallatszott s Petykó megjelent a terrasz lépcsőjén, nyakövénél vezetve Akélát, aki majd megbolondult örömében s nagyokat szökkenve igyekezett megnyalni Petykó kezét.

Raoul gróf arca egyszerre földerült.

— Na, ugy-e, nem fél tőle?

— Eszembe se jut, — felelt nyugodtan Petykó s leült az asztalhoz. Raoul gróf pedig még csak most csodálkozhatott igazán szomszédnője étvágyán, aki sietve elölről kezdte az egész vacsorát. Ő legalább azt hitte, hogy elölről kezdi s ugyancsak nagyot nézett, mikor látta, hogy mindenből kétszer is vesz.

De hamarosan megnyugodott abban, hogy a magyar hajadonoknál ez bizonyára igy szokás s aztán megkérdezte tőle, hogy tulajdonképpen miért nem mer felülni a motorra?

— Én nem merek? — kérdezte Petykó kerekre nyitva nagy fekete szemét. — Hiszen alig várom már, hogy megtanitson a gróf ur, hogyan kell hajtani!

— Igazán? — kiáltott a gróf örvendezve. — Hát akkor holnap reggel mindjárt meg is kezdhetjük a tanitást. De kérem, aztán ne gondolkozzék holnap ujra máskép!

— Világért sem! — bizonykodott Petykó komolyan, de ezer ördög nevetett a szemében, mikor a grófra nézett.

III.

Közben hazaérkezett Feri is s most már vége szakadt az incselkedésnek. Komoly beszélgetés és tárgyalás kezdődött. Onci és Petykó visszavonultak szobájukba és lefeküdtek, Ida mama is lefeküdt, de én ott maradtam, mert nem hivatalos értekezlet, hanem inkább barátságos megbeszélés folyt a két férfi között.

Raoul gróf oly közvetlen, oly szerény, kedves fiatalembernek bizonyult, hogy azonnal megnyerte teljes szimpátiámat. Nem volt benne semmi gőg, vagy leereszkedés, sőt ellenkezőleg inkább mintha terhére lett volna a cimmel és ranggal járó kötelezettség.

Elmondta egész őszintén, hogy apja után annyi adósság maradt, hogy párizsi házát el kellett adnia s hogy az egész nagy vagyonból nincs többé semmi, csak a magyarországi birtok. És hogy ő azzal a tervvel jött, hogy ha meg tudja szokni az itteni viszonyokat, itt telepedik le Magyarországon és megint visszahonositja a Szentandrássy nemzetséget!

Feri egészen el volt ragadtatva ettől a tervtől.

— Lássa gróf ur, ez nagyon szép, nagyon helyes gondolat! És én tudom, hogy nagyon hamar meg fogja szokni és megszeretni itt, mert a magyar levegő olyan, hogy aki egyszer tele tüdővel beszivja, mindig csak magyar levegő után vágyik!... Van valami csodálatos varázsereje ennek a földnek. Aki itt lakik, az meg is szereti!

— De mihez fogok itt kezdeni? — töpren-

Megjelentek a Singer és Wolfner uj Operaismertetői!

gect a gróf. — Én tétlenül nem szeretek ülni. A gazdasághoz nem értek, azt különben is az intéző ur jobban elvégzi, mint én s ha nem foglalkozom semmivel, az unalomtól megpenészedek.

— Mivel foglalkozott gróf ur Párizsban? — kérdezte Feri.

— Óh, Párizsban, az egész más, — felelt a gróf. — De én éppen abba csömörlöttem meg, a

tam fel, ami után vágytam. Az a baj, hogy tulajdonképpen nem is tudom, mit szeretnék — s igy telik majd el az életem, folytonos keresésben!...

Feri elgondolkozva szivta cigarettáját.

— Aki keres, az talál is, — mondta csendesen. — Ebben a mi szegény, szerencsétlen országunkban éppen elég tennivaló van most... Ha majd közelebbről megismeri gróf ur a ma-

semmittevéssel járó fáradalmakba! Higyje meg, torkig vagyok azzal a sekélyes, üres, tartalmatlan, céltalan élettel. Rettenetesen meguntam a mi nagyképü és mégis oly kicsinyes arisztokratáinkat. Szeretnék valami ujat, valami frisset, valami tartalmasabbat, mint ami eddig volt. Az utóbbi években különben vissza is vonultam az ugynevezett «magasabb körökből» s többnyire müvészekkel, irókkal érintkeztem. El is neveztek «demokrata grófnak!» De azért ez sem volt az igazi: nekem tulbohém volt a társaság; ott sem találgyar földet, a magyar szenvedéseket, ha nemcsak névben, hanem szivben is magyar lesz, meg fogja látni, mennyi munka vár itt elvégzésre.

— Lehet, — bólintott Raoul gróf. — Bennem megvan az akarat és a jó szándék. Fő az, hogy gyökeret tudjak verni itt. Huszonhatéves vagyok, az anyám francia asszony volt, egyszerü polgárasszony, mint önök is tudják, kit az apám szerelemből vett el. Az anyám franciának nevelt, az apám magyarnak. Most itt állok, mint felemás ember és nem tudom: hova tartozom.

Első sorozat: Faust, Lohengrin, Bánk bán, Turandot, Carmen, Figaro lakodalma.

Dobry Lajos

Fischer Etelka

— **Ifjusági könyvek.** A tó költészetéről, mesevilágáról mond el bűbájos történeteket *Was Albert* „Tavak könyve" c. könyvében. *Réval*-kiadás. — *Altay Margit* két könyve a fiatal leányok számára. — „Virágzó május" és „Csipkerózsa kisasszony" — a nagyon kedves hangu irónő legüdébb, legszinesebb művei közé tartozik. A „Virágzó május"-t *Fejes Gyula* rajzaival az Uj Idők, a Csipkerózsát *Fábri-Fischer Etelka* illusztrációival a Pallas adta ki. — *Lakner Artur* „Édes mostoha" c. nagysikerü könyve, amely egy aranyhaju kislányról és a második anyáról mond el megható és kacagtató történetet, uj kiadásban jelent meg Roma Emy rajzaival Körmendy kiadónál. — *Péczely József* „Rozika visszajött" c ifjusági regénye, *Sebők Imre* rajzaival, a mult világháboru utáni forradalmi időkbe vezet, érdekes és tanulságos mese kapcsán. Palladis kiadás. — *Csengery Ilona* könyve: „Isten hozott Manóka" az emberek közé tévedt kis erdei manó kalandjait és kudarcait meséli el szinesen, érdekesen, *Dobry Lajos* rajzaival. Minerva kiadása Kolozsvárt.

Pesti Hirlap

1943. dec. 22.

falából ugrott elő. A királyi vár múltszázadvégi nagyméretű kiépítése tüntette el a föld színéről, de alaprajza ismeretes, sőt az építmény fényképe is megmaradt. Ez a bástyatorony tizenkétszögű, emeletes alkotmány volt s nyilván csonka állapotban került lebontásra, eredetileg lényegesen magasabb lehetett. Teljesen téglából épült. A földszintet az emelettől vékony párkány választotta el, a földszinten lőrések tátongtak, az emeleten mindössze egyetlen apró ablak nyílt. Ami alaprajzi elrendezését illeti, a lépcső a földszinten a vastag falhoz belül volt odatámasztva, az emeleten viszont magában a falban húzódott felfelé. A lőrések tisztán mutatják merőben hadászati jellegét. Csúcsos cserépfedése újabb lehetett. Egy pasa nevét viseli, de nem a budai pasák kényelmét szolgálta.

A pasa helyettesének házáról, mely a pasa házával szemközt, a mai Várszínház környékén állott, még kevesebbet tudunk az előbbinél. Érdekes az az adat, mely arról szól, hogy a Boldogasszony-templom közelében a janicsárok negyvenkét, kőből épült háza, azonkívül a janicsár-aga loggiás palotája volt. Abban a városban, hol igen kétséges, hogy a legfőbb hatalom, a pasa új és számára épült palotában lakott volna, elképzelhetetlen, hogy a janicsárok háza ne a hódoltság előttről származott volna, melyet egyszerűen birtokba vettek. A janicsár aga loggiás palotája tehát nem a balkáni házépítés kedvelt motívumának, a rézsútos gerendával feltámasztott erkélynek felhasználását jelenti, hanem azt, hogy Buda egyik magyar nagyurának olaszos kiképzésű palotáját az aga lefoglalta maga számára.

Az elpusztult emlékek sorának vége felé közeledünk. A fürdőkről, így Keli bég híres fürdőjéről a megmaradt emlé-

Fejés Gyula

Ék. S.: Festészetünk nehány kérdése a III. M. Képzőmův. kiáll. kapcsán.

Szabad Művészet

1953. 10. l. (Kép)

~~[illegible]~~ ① Fejes Kula ifj

~~1948 (N. tal)~~

~~[illegible]~~

Szépm Muz. 1949. M. kiáll 1800-tól napj-is

5 éves Tervért

Ifjúsági képzm és Iparm. kiáll

1950 jun (N. tal) Ifjú sztahanoviste / Tanone műhely) of

I. M. képzm kiáll. 1950 aug (kiáll)

Tervmegbeszélés, of

I. Gr. vasutas képzm és hjitó kiáll

1951 aug Korea / Pálya munkások / Munkamódszerátadás) of

Szovj-M. Barátság 1952

Panyin elotárs a m. vasutasok közt, of

(2)

III. M. Képrm Miáll 1952-53 (Mines)

a Rákosi-kórház harca korrábban of

Nyári Tárlat 1954 jul. aug (Ernst)

az 1904-es vasutas sztrájk, of

~~V. M Képrm Miáll 1954-55 Mines~~

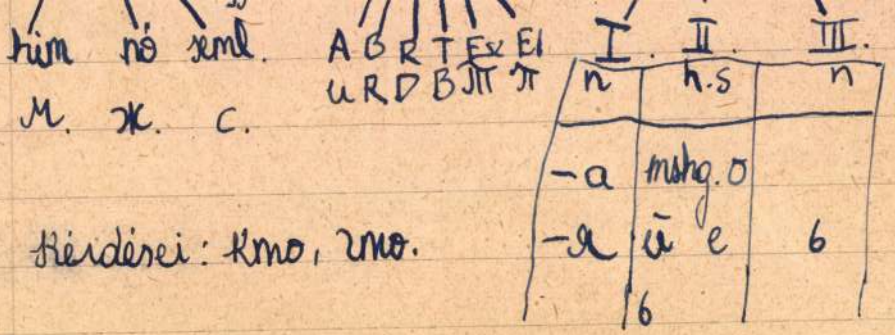

Kérdései: Kmo, Zmo.

7.09.1954.

4. órák

Pazrobóp. Melléknév.

Fejes Gyula: MDK

Plakát repr. III. dij.

A Szt. Gallért szálló plakátpályázata.

Magyar Iparművészet 1933. 32.o.

Fejes Gyula

l.

Ujmagyképz

92.l.

28.t.

r. Mtniszterium S zámvevőségétől.

Szula v.b. tt. Úrnak
z. bizottsága elnökének

Budapest.

usztus hó 5-én 561 sz. a.
erencsém Schulek Frigyes János

Fejes Gy

Budapesti tájképes levelezőlap
nincs lithogr.

Éimisk 1913/14.

MDK

Fejes Gyula grafikus + 1956

Gönczi-Szabó: Az 1956.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliografiája Művért 1957.VI.évf.4.sz. 353.l.

MDK

Fejes Gyula, graf.
IV.éves.

Szaktanár:Helbing Ferenc.

Béléspapir. Terv. Repr.
62.l.

Éimisk. 1914-15. 56-61.l. Képek.

Fejes Gyula

grafikus

1910 – 18 !

Éinisk 1930. 83. l.

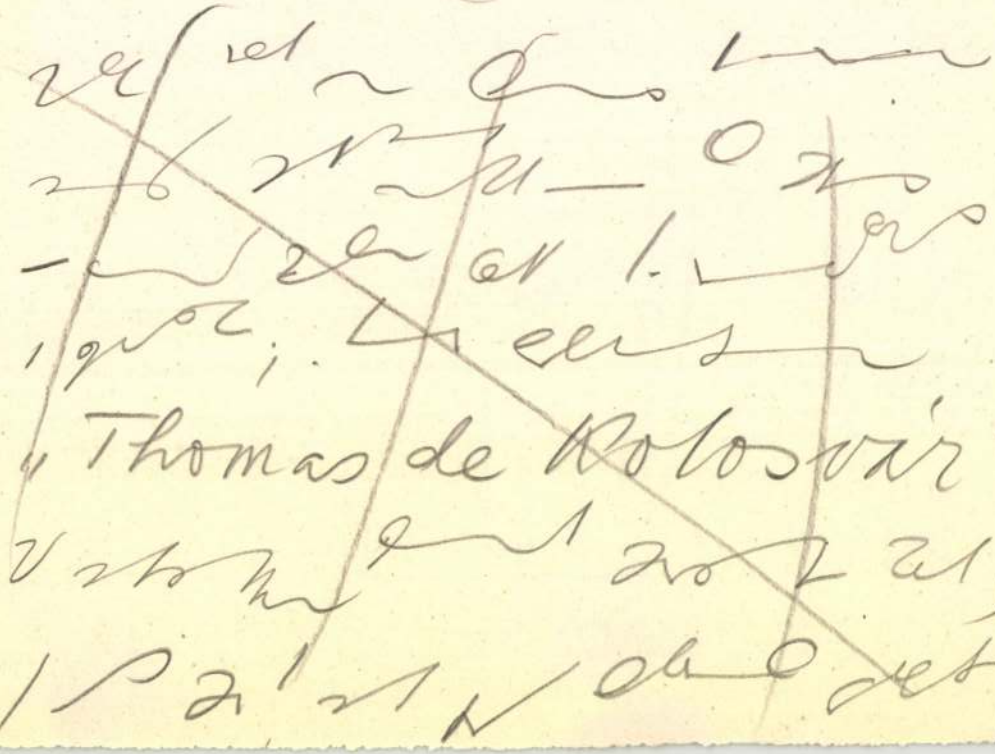

Tejes Gyula

Grafikai szak.

Kis arany dig.

Éimisk, 1913-14.

M.D.K.

Fejes Gyula

Plakátrajza a Mefter hajókirándulások reklamirozására.

Szinházi Élet. Bp. 1934. juli 8-14. XXIV. évf. 29. sz. hátsó boritólap belső oldalán

M.D.K.

Fejes Gyula

Szines plakátrajza "Magyar Nemzet"cimmel

Szinházi Magazin, Bp. 1939. okt. 28. II.évf.
44. sz. boritólap hátsó belső felén.

M.D.K.

Fejes Gyula

Plakátrajza /szines/ a hajszáritó villany-készülék reklamirozására.

Szinházi Élet. Bp. 1937. szept 12-18. XXVII. évf. 38. sz. hátsóboritólap belsőpldalán.

Fejes Gyula, festő

M.D.K.

Wigan László-val közös tervei a következő díjazat nyertek el az Elektromos hűvek közvilágítási handelábereltre kiírt pályázatán: az I. b. II. a. és II. b. -csoportokban egy-egy első díjat; a III. a. -csoportban egy második-, a III. b. csoportban a második és a harmadik díjat.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. IX. évf.

máj. 11. sz. 7. old.

M.D.K.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. IX. évf.

sz. old.

MDK

Fejes Gyula és Nemes László

A fővárosi gyógyfürdők részére kiírt plakát pályázatok eredménye:

Fejes Gy. és Nemes L. együttes pályamüvét a bizottság megvásárolta.

Pályázatok. A Szent Gellért Gyógyfürdő és Szálló. Magyar Iparmüvészet. 1932. 293.l.

Fejes Gyula

festő

Élctr. SzeMFT

Szefeltlex. 576. l.

SÁNDOR

TELEFON
58-8-35

TOZOTT BÚTOR-KÉSZITŐ
IKLÓS-UT 53. (VOLT I. KER.)

új találmány!

-BUTOR

nélkülözhetetlen!

MAGYAR SZABADALOM
111.025. sz. a.

„Fidor" fotel-ágy összecsukva.
Uj rendszerü. Készités minden formában.
Árjegyzék bérmentve.

Fejes Gyula

A Magyar Építő R.-T. igazgatósága, felügyelőbizottsága és alkalmazottai mélyen megrendülve jelentik, hogy a vállalat igazgatója

FEJES GYULA ur

okl. mérnök, építőmester

f. évi február hó 25-én váratlanul elhunyt.

A megboldogult egy évtizeden át szolgálta kitűnő műszaki képességeivel, széleskörű tudásával és rendkívüli munkabirásával vállalatunkat.

Utolsó útjára február hó 27-én, pénteken d. u. 4 órakor kísérjük a Kerepesi-úti temető halottasházából.

Emlékét mindenkor kegyelettel fogjuk megőrizni!

Budapest, 1942 február hó 26.

Új magasság

1942. febr. 27.

par: Az ablakban 342
vasz ünnepe 343
i táj 343
kertre és háztetőkre 344
n 345
elika 345
ht kir. herceg kertje 346
vész hálószobája. 1847 346
Római nő 347
asszony arcképe 347
lojáték 348
duard Meyer tanár arcképe 348
zázad közepéről, Amsterdam város
ers-Grachton 351
zak a Keizers-Grachton 1621-ből,
sal, a grönlandi cethalvadászatok
..... 351
om, Amsterdam környékéről, 1784-
rással 352
lom, Amsterdam környékéről, 1784-
rással 352
amalom Walcheren szigetén (Zee-
..... 353
..... 353
ü régi észak-hollandi malom 354
malom a haarlemi úton 354
Walcheren szigetén 354
Arnold Böcklin: Römisches Maifest 343
Moritz v. Schwind: Gebirgslandschaft 343
Karl E. F. Blechen: Blick auf Garten und Häuser 344
Hans v. Marées: Der Heil. Martin 345
Arnold Böcklin: Angelika 345
Adolf v. Menzel: Blick in den Garten Prinz Albrechts 346
Anselm Feuerbach: Römische Frau 347
Adolf v. Menzel: Menzels Zimmer in der Ritterstrasse. 1847 346
Wilhem Leibl: Frau Gedon 347
Max Liebermann: Polospieler 348
Lovis Corinth: Professor Meier 348
Lagerhäuser mit dem Wappen der Stadt Amsterdam, aus der Mitte des XVII. Jahrhunderts, an der Brouwers-Gracht 351
Amsterdamer Lagerhäuser an der Keizers-Gracht aus 1621, mit der Aufschrift „Groenland", aus der Zeit des Grönländer Wallfischfanges 351
Rohrgedeckte Windmühle aus der Umgebung Amsterdams mit der Aufschrift „De Hoop" aus 1784 352
Rohrgedeckte Windmühle aus der Umgebung Amsterdams mit der Aufschrift „De Hoop" aus 1784 352
Runde südholländische Ziegelmühle auf der Insel Walcheren (Zeeland) 353
Zeeländer Mühle 353
„De Koenemolen" genannte alte nordholländische Mühle 354
„De Bloem" genannte alte Mühle auf der Srasse nach Haarlem 354
Westkapeller Mühle auf der Insel Walcheren 354

Fejes Tivadar - Bokros Birman Dezső MDK

Statisztika a háboru szörnyü éveiből, plakát

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

Fejes Tivadar

Művével szerepel a Miskolci Hét keretében rendezett kiállításra.

N. u. 934. VIII. 9.

M.D.K.

Fejes Tivadar

Festőművész Kassa város megbizásából megfestette Thaly Kálmán arcképét a városháza közgyülési termében.

Thaly Kálmán arcképe a kassai városházán.

Városok Lapja 1910. 16.szám. 177.old.

Fejes Tivadar

/b/ festő

MDK

Szerepelt a z 1934 aug. 5-12 között tartott Miskolci Hét keretében a Léva- József Közművelődési Egyesület 40 éves jubileuma alkalmából rendezett kiállításon.
Hajdu Béla: Borus idők - napsütések. XIX. Északmagyarország 1964. jan 26.

Fejés Gyula

1950-ben megrendezett Első Országos Képzőművészeti Kiállításon feltűnést keltett Fejés Gyula vasutas körlag szereplése a hivatásos művészek sorában.

Péter Imre: Kiállítások művelődési házakban
A vasutas képzőművészek országos kiállítása

Népművelés 1970/9 45 old.

Fejes Gyula, festő, sz.1909. Az

apja munkás volt. A 4 polg.isk. oszt.elvégzése után müszerészmesterséget tanult. Több mint 2 évtizedig a MÁV-nál dolgozott. Már fiatal korában kitünt müvészi képességeivel, de a Horthy-korszakban nem volt módja tanulásra. A felszabadulás után müszaki rajzoló lett a MÁV igazgatóságon. Beiratkozott a MÁV Képzm.Szabadiskol ájába, ahol rendszeres tanulással képezi magát. Kizárólag müvészi munkával mindössze egy év óta foglalkozik.

Uj M.Képzm. ~~12~~ III.
1953. 83.1.
és kép

1948 óta tanult a Mav Szabadiskolájában

1950. a Vasutas szakszervezet szette meg az I. M. Képzőművészeti Kiállításon szerepelt Tervmegbeszélés c. olaj festményét

1952 a ~~vas~~ Képzőművészeti főiskolában megnyílt vasutas Képzőművészeti és ugitó kiállításon Ötszázarok c festménye a vasutas szakszervezet I. díjat nyerte.

ÉRTELMISÉGÜNK LEGFIATALABB NEMZEDÉKE

Fiatalok ezrei kerültek és kerülnek az idén az egyetemek és főiskolák falai közül a szocializmus építésének vérkeringésébe. Várták fiatal mérnökeinket ötéves tervünk hatalmas építkezései, várta fejlődő iparunk és bányászatunk, várták a villamosítási és öntözési terv nagyszabású problémái. Várta ifjú pedagógusainkat népünk egyre növekvő tudásvágya, várták és várják ifjú agronómusainkat a mezőgazdaság szocialista átalakításának növekvő munkaterületei, orvosainkat, gyógyszerészeinket a népegészségügy gyógyító s betegségmegelőző feladatai.

Annakidején a Horthy-korszakban «felsőoktatási kongresszus» tárgyalt arról, hogyan lehetne a magyar felsőoktatást mesterségesen visszafejleszteni, mert úgy találták (s ezt látszottak bizonyítani az állástalan diplomás szakemberek tömegei), hogy máris «túl sok az okos ember Magyarországon». Ma az okoz gondot a szocializmust építő Magyarországnak, hogy *nem egy területen máris jóval több diplomás szakembert tudnának foglalkoztatni, mint amennyi rendelkezésünkre áll.* Népgazdaságunk fejlődése, s kultúrforradalmunk egyre nagyobb számban igényli az alapos felkészültségű, szocialista öntudatú fiatal szakembereket, akiknek nemcsak megélhetését, de továbbfejlődését is biztosítja. Ma egyre bővülő egyetemi hálózatunk szüntelenül növekvő hallgató-létszámával is alig bírja a versenyt a szaporodó értelmiségi munkaalkalmakkal. Ma minden fiatal diplomásunknak, aki becsülettel elvégezte egyetemi tanulmányait, és kész odaadó hűséggel szolgálni a népét, joga és módja van a szakmájának megfelelő elhelyezkedésre.

De nem csupán ebben van különbség a magyar fiatalság multbeli és mai sorsa között. A multban az egyetem felelőssége egy-egy hallgatójával szemben megszünt, mihelyt a diplomát a kezébe adta. Ma az egyetem felelősnek érzi magát azért is, hogy *«a szocializmus építésének új, fiatal parancsnoki kara»* — ahogyan legutóbb *Farkas* Mihály elvtárs nevezte tanítványainkat — hol, milyen munkakörben tudja majd a leggyümölcsözőbben érvényesíteni mindazt, amire az egyetem tanította és nevelte.

«Az ember a legértékesebb tőke» — tanítja Sztálin elvtárs. Ez megköveteli, hogy a káderekkel megfelelően gazdálkodjunk, hogy *mindenki olyan munkahelyre kerüljön, ahol képességeit és szaktudását a legeredményesebben állíthatja a nép szolgálatába.* S ezen a ponton jelentkezik az egyetemek és főiskolák egy egészen újszerű feladata: *a végző hallgatók tervszerű munkábaállítása.* E feladat elvégzését gondos mérlegelés és tervezés előzte meg. Az idei tanévben elosztó bizottságok alakultak valamennyi egyetemi karon, s a bizottságok lelkiismeretesen foglalkoztak minden egyes végző hallgató jövőjével. A bizottságokat minden hallgatóról elsősorban professzora tájékoztatta, aki éveken át irányította és figyelhette tanítványa képességeinek kibontakozását. A bizottságok tagjai hosszan elbeszélgettek az egyetemről kikerülő fiatalokkal terveikről, elhelyezkedésüket, esetleges tudományos kutatómunkájukat illető elképzeléseikről, kívánságaikról. E lelkiismeretes munka után — a népgazdaság és a hallgatók igényeit összhangba hozva — tették meg javaslataikat az érdekelt hallgatókkal egyetértésben az illetékes szakminisztériumoknak. A helyes állásfoglalás kialakításában az egyetemi pártszervezetek és DISZ-szervezetek is segítséget nyujtottak.

A műszaki egyetemekről ilymódon *1024 mérnök* került a népgazdaság különböző területeire, a tudományegyetemekről, a közgazdasági egyetemről, a tudományegyetem jogtudományi karáról *914 ifjú diplomás* állott munkába, a pedagógiai főiskolákról, műszaki tanárképzőből, gyógypedagógiai tanárképző főiskoláról *1063 új pedagógus* indult útnak a különböző iskolák felé. Az orvostudományi egyetemekről az év végéig *majdnem 800 orvos és csaknem 200 gyógyszerész* kerül különböző egészségügyi intézményünkhöz; *az agrártudományi egyetemről mintegy 350 hallgató, a mezőgazdasági akadémiákról pedig több mint 600 főiskolás* kerül ki összel a mezőgazdaság különféle posztjaira.

Népgazdaságunk fejlődése, kulturális forradalmunk mind győzelmesebb kibontakozása tudományos életünk soha nem remélt további fejlődését írja elő. Most végzett hallgatóink közül éppen ezért sokan maradnak az egyetemen hogy a tanszékeket segítsék fiatalabb társaik nevelésében, mások — a legkiválóbbak — *aspiránsokként* részesülnek további speciális tudományos képzésben. Ezeknek a fejlődéséért a jövőben is elsősorban az egyetemek a felelősek. De súlyos mulasztás volna, ha az egyetemek elvesztenék a szemük elől a gyakorlati munka különböző területein dolgozó volt tanítványaikat, ha ezek a fiatalok elvesztenék minden kapcsolatukat az egyetemmel, amely nevelte őket. Vannak tanszékek, ahol — bár elszigetelten és szervezetlenül — már születtek egészséges kezdeményezések; de *elérkezett az idő a szervezettebb kapcsolatok állandósítására is az egyetemek és a gyakorlati munkára kibocsátott volt tanítványok között.* Így állandó szakmai tanácsadást biztosíthatnának az egyetemek megfelelő tanszékein a gyakorlat különböző munkaterületein működő fiataloknak ugyanakkor biztosíthatnák az elméletnek és gyakorlatnak olyan állandó találkozását is, amely hathatósan szolgálná fiatal szocialista értelmiségünk továbbképzését, az egyetemi szakkáder-képzést, végső soron *szocialista tudományunk fejlődését* is.

Azok a fiatalok, akik az idén hagyták vagy hagyják el az egyetemet, közvetlen tanúi és részesei voltak az egyetemi élet hatalmas átalakulásának. Az egyetemet, ahol tanultak, a felszabadulás tette a feudálkapitalizmus ideológiai fellegvárából a dolgozó nép egyetemévé. Pártunk győzelmes harcai nyitották meg az egyetemek kapuit a dolgozó nép fiai és leányai előtt. A párt útmutatásával valósult meg az *az egyetemi reform,* amely — a szovjet felsőoktatás háromévtizedes tapasztalataira és a sztálini korszak élenjáró szovjet tudományának eredményére támaszkodva — biztosította a marxizmus-leninizmus alkotó módszerének és diadalmas világnézetének helyét egyetemeinken is. Az egyetemi reform a szocializmus építésének szerves része; a lényege, hogy a szocializmus építése számára biztosítsa a szocialista értelmiség nevelését.

Ezért állította a «tanszabadságnak» csúfolt *anarchia* helyébe a határozott irányú szakképzést szolgáló *kötött tanulmányi rendet,* ezért alapítja már az egyetemi tanulmányokat az elmélet és gyakorlat szétválaszthatatlan egységére, ezért kapcsolja össze elvszerűen az egyetem tanító és nevelő feladatait. Mert a szocialista egyetem nemcsak jó, s egyre jobb szakembereket *képez,* hanem egyúttal a néphez hű, szocialista embereket is *nevel.* Ezért is vezette be az egyetemi reform minden szakon a marxizmus-leninizmus társadalomtudományát, azt a tudományt, amely nélkülözhetetlen minden más tudomány számára. Ahogy az egyetem adja meg a szaktudás alapjait a hallgatóknak, ugyanúgy az egyetemnek kell leraknia a marxista-leninista világnézet szilárd alapjait is, hogy az egyetem neveltjei biztos iránytűvel tájékozódjanak gyakorlati munkájuk feladatai között. S e gyakorlati munkájuk minden nehézsége, amellyel bátran szembenéznek, s minden eredménye, amelyet elérnek, a nép ügyéhez való ragaszkodásukat, az áldozatos hazaszeretetet, felszabadítónkhoz és békénk őréhez, a nagy Szovjetunióhoz való törhetetlen hűségüket, a világ szabadságszerető népeivel való szolidaritásuk tudatát kell, hogy erősítse bennük.

Az egyetem neveltjeinek tervszerű munkábaállítása az egyetemi reform logikus továbbvitele, egyben az egyetem munkájának is záróköve. Az egyetem csak akkor végezte jól a munkáját, ha neveltjei megálljak a helyüket ott, ahová a dolgozó nép állítja őket. Azokra a fiatal értelmiségi szakemberekre, akiket a káderek tervszerű elosztásával maga a dolgozó nép állít a szocializmus építésének valamelyik fontos parancsnoki helyére, fokozott felelősség hárul. A dolgozó nép elvárja tőlük, hogy gyakorlati munkájuk során továbbfejlesszék mindazt, amit az egyetemen tanultak. Ez a helytállás alapos szaktudást és szocialista öntudatot, lelkesedést és kitartó munkát kíván mindegyiküktől. Sohase felejtsék, hogy olyan társadalom építésében vesznek részt, amely a helytállás, a végzett munka értéke szerint méri a megbecsülést.

Trencsényi-Waldapfel Imre,
akadémikus
az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektora

Mihail Csiaureli nyilatkozata a karlovyvary-i filmfesztiválról

Moszkva, augusztus 7. (TASZSZ)

Mihail *Csiaureli,* a kiváló szovjet filmrendező, a Szovjetunió népművésze, cikket írt a «Pravdá»-ban a karlovyvary-i VII. filmfesztiválról. A fesztivál eredményei — állapítja meg a cikk — *a szovjet filmművészet vezető szerepéről és nagy sikereiről tanuskodnak.* Ismét bebizonyosodott, hogy milyen magas színvonalat tud elérni az a művészet, amely a nép számára érthető és hozzáférhető, amely munkahőstettekre, a békéért vívott harcra lelkesíti a tömegeket.

Az a tény, hogy a nemzetközi filmfesztivál sok díját szovjet filmnek ítélték oda — írja Csiaureli — jogos büszkeséggel tölt el minden szovjet embert.

Csiaureli a továbbiakban beszámol arról a nagy sikerről, amelyet *a Kínai Népköztársaság, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság,* továbbá *Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, Románia, Bulgária és Albánia* filmjei arattak a fesztiválon. Befejezésül hangsúlyozza: a VII. nemzetközi filmfesztivál ismét megmutatta, hogy *valamennyi haladószellemű filmművésznek közösek a céljai, közösek a feladatai: küzdeni a békéért, az emberiség jobb jövőjéért.*

A csehszlovákiai „Dolgozók filmfesztiválján" nagy sikerrel mutatták be a „Tűzkeresztség" és a „Déryné" című magyar filmeket

Prága, augusztus 7. (MTI)

Csehszlovákiában a *«Dolgozók filmfesztiválján»* húsz városban mutatják be a karlovyvary-i filmfesztiválon díjat nyert filmeket. Július 28 és augusztus 2 között Morvaország öt városában már megtartották a «Dolgozók filmfesztiválját»-t. A plzeni «Dolgozók filmfesztiválján» 60.000 ember vett részt. Július 28-án *Ustiban* nagy sikerrel mutatták be a *«Tüzkeresztség»* című magyar játékfilmet. Az előadás közönsége lelkesen ünnepelte a magyar filmküldöttség tagjait, hosszasan éltette a csehszlovák-magyar barátságot és a két baráti nép vezéreit: *Rákosi* Mátyást és Klement *Gottwaldot.*

Hasonlóan nagy sikere volt *Jihlavában* a *«Déryné»* című magyar filmnek. A bemutatón többezer dolgozó jelent meg és lelkes tapssal fejezte ki tetszését.

A «Tüzkeresztség» című «munkadijjal» kitüntetett magyar filmet a «Dolgozók filmfesztiválja» keretében *Zsolnán, Eperjesen, Besztercebányán* és *Pardubicén* is bemutatják. A «Déryné» című magyar filmet, amely szintén nagy sikert aratott az idei karlovyvary-i filmfesztiválon, augusztus 6-tól *Nyitrán, Kassán, Bratislavában, Gottwaldovban* és végül *Prágában* játsszák.

A «Dolgozók filmfesztiválja» augusztus 24-én ér véget.

A vasutasnap alkalmából kormánykitüntetésben részesülnek a legjobb vasutas dolgozók

Augusztus 9-én, a második vasutasnap előestéjén a minisztertanács 40 vasutasdolgozónak kormánykitüntetést, ezenkívül 150 dolgozónak «kiváló vasutas» és 300 dolgozónak «érdemes vasutas» kitüntető címet adományoz. Ezenkívül többszáz vasutast soronkívül előléptetnek. A kitüntetések és az előléptetések egyaránt azt bizonyítják, hogy pártunk és kormányunk nagyrabecsüli a vasutasdolgozók odaadó munkáját.

Vasutas képzőművészeti és újító kiállítás nyílik pénteken a Képzőművészeti Főiskolán

A második vasutasnap alkalmából vasutas képzőművészeti és újítókiállítás nyílik a Képzőművészeti Főiskolán. A kiállításon bemutatják a vasutas képzőművészek legkiválóbb alkotásait. Így *Fejes* Gyula «Ötszázasok» című festményét, amely első díjat nyert a vasutasszakszervezet pályázatán. Ez a kép valamennyi szolgálati ág együttműködését ábrázolja az 500 km-es mozgalomban. A kiállításon mutatják be a vasutas grafikusok képsorozatát is, amelyek a vasút fejlődését mutatják be.

Az újítókiállításon szerszámok, grafikonok, fényképek szemléltetik a vasút újítómozgalmát, amely sokmilliós forintos megtakarítást hozott már eddig is népgazdaságunknak. A kiállítást pénteken délután 5 órakor nyitják meg. (MTI)

A „JÓ" KULÁK

Barabás Imre tanácselnök figyel is, meg nem is. Félig lehúnyt szemhéja alól a tintatartón mászkáló legyet nézi, behajlított mutatóujjával ütemesen kopogtatja a gyékényfonatú szék karfáját, s időnként a fejét csóválja, láthatóan türelmetlenül. Így szokott csinálni, ha nem hiszi, amit mondanak neki.

— Ej, Józsi — akasztja meg beszédében Sóvágó Józsefet, a Rákóczi termelőcsoport párttitkárát — gondoltok valamit, aztán mondjátok. Honnan tudnátok ti, ott kinn a pusztán, hogy mit csinálnak a falubeli kulákok?

— Már megbocsáss, hogyne tudnók! Serpenyő Mártonnak például ott van a földje a mi mezsgyénk túlfelén. Látom, mit vet, mit arat. Azt is láttam, hogy az ottani nyolcholdas tagon legalább hetven mázsa búzája lett, hiszen egymást érte a kereszt: a beadásra mégse volt elég.

Barabás legyint.

— Fityfenét hetven mázsa. Elszámoltattuk, Csóka János még a disznóólba is bebújt, nincs-e gabona a hídlásban, vagy a palló alatt. Nohát, negyven mázsánál több nem volt ott se égen, se földön. Hová tette volna a többit? Megette?

— Azt már nem tudom. A ti dolgotok, járjatok utána. Lehet, hogy ötven-hatvan keresztet cséphadaróval vert ki, éjnek idején akárcsak tavaly az a másik jómadzag, a bandzsc Mészáros Fábián. Kitelik tőle. Kulák. S mindegyik kuláknak van valami a füle mögött.

Barabás hátrább tasztítja a széket, feláll és súlyos léptekkel jár alá s fel az irodában. Nemigen szíveli, ha másnak jobb a szeme, mint az övé.

— Kulák, kulák .. Ne tanits engem, tudom én az osztályharcot. Ki volt éves cselédi, hat esztendőn át, Pálinkás Szabó Ferencnél? Hát a hatvanholdas Csapó Bélánál ki szolgált? Te vagy én? No látod. Ismerem én a fajtájukat, nem kell engem iskolázni. De mit akarsz evvel a szerencsétlen Serpenyővel? Megjuhászodott ember az, hidd el, pajtás. Mostanában még a hangját se hallani.

Sóvágó az órát nézi, szedelőzködik.

— Hát én megyek. Te meg csak vigasztald magad. Hanem aztán nehogy későn jusson eszedbe, amit mondtam.

Az ajtóból még visszaszól, bosszúsan.

— Megjuhászodott kulák? Botból beretva, mi?

Avval becsapja az ajtót. Barabás egy ideig a sárgarézkilincset nézi, mintha attól okosabb lenne, aztán előveszi az épülő községi apaállatistálló rajzát, s számolgatja, hány fogat kell a téglahordáshoz. Hanem a Serpenyő kulák búzája nem hagyja nyugton.

— Miska! — kiált a szomszéd szobába, a begyüjtési bizottság elnökének. — Gyere csak, Miska!

Szöllősi Mihály bedugja a fejét. Orranyergén fémkeretes szemüveg csillog, deres haja, akár a szénaboglya. Erős számolásban lehet, mert akkor szokta széjjeltúrni a haját, ha számol.

— Idehallgass, Miska. Jól megnéztétek ti a Serpenyő portáját? Nincs ott búza, semennyi?

Szöllősi leveszi a szemüveget s hunyorog.

— Hát .. megnéztük, persze hogy megnéztük Dehát a föld alá nem bújtam, nem vagyok vakondok. Miért, mi van vele?

— Semmi, semmi. Csak gondoltam, nem árt, ha mégegyszer körülnéztek nála. Jó? No, eridj. Különben várj, megyek én is.

Negyedóra mulva Kántor Ferenc hivatalsegéddel együtt hármasban ballagnak lefelé a Petőfi-utcán. Szöllősi menetközben megtömi kurtaszárú pipáját, szipákol, rágyujt s elgondolkozva fujja a füstöt.

— Te — mondja egyszercsak — meglásd hiába járunk. Nem olyannak nézem én ezt a Serpenyőt.

Barabás kapna a szón, de éppen szembejön velük Fazekas Sándor, Serpenyő felső szomszédja, s messziről köszön.

— Hová, tanácselnök elvtárs? Mihozzánk?

— Nem, a szomszédhoz.

Fazekas arca elborul.

— Vagy úgy. No, ha már odamentek, húzzátok rá a vizes lepedőt, hogy a szél verné össze a bokáját.

— Mi bajod vele?

— Hogy mi? Tudhatnád, hiszen te irattad ki az öt százalékot a beadásomra.

Dühösen elhajítja a körmére égett cigarettacsutkát.

— Alighogy elment tőlem a gép, odajön a vén alamuszi, s félórahosszat susog-pusmog a fülembe: sirj egy kicsit, hogy kevés a termés, engedjenek valamit a beadásból. Aztán, ha marad egy kis dugott búza, háromszáz forintot is kaphatsz mázsájáért.

Barabás hüledezik.

— Ezt mondta?

— Ezt. Én meg, szamár fejjel, ráálltam. Tegnap aztán jött az irás, vigyem a búzát, s a tizenkét mázsára vigyek még hatvan kilót, a késésért. Hatvan kiló gabonámba került a kuláktanács. Hanem, várjatok csak: ha odamentek, nézzétek meg a kerítés környékét! Fazekas megbillenti a kalapját s mérgesen továbbmegy. Barabás hallgat, Szöllősi a fejét csóválja.

— Ennek a szavára se lehet ám adni. Biztosan haragosok. Nem olyannak nézem én Serpenyőt. Alkalmazkodó ember az. A fiát is, alighogy államositották a rőfösboltját, elküldte Vásárhelyre, az állami boltba. Az unokája meg, a Rózsi, valami öntözővállalatnál van hivatalban.

— Ez igaz, — jegyzi meg Kántor, de egy csöpp helyeslés sincs a hangjában. — Bosszantja is a falut, hogy a kulákpereputty ilyen jól betelepedett a hivatalokba.

Barabás izzadni kezd. Ejha, ő erről nem is tudott. Tán ezért olyan csöndes az a rókaeszü Serpenyő: nem jártatja a száját, mert attól tart, hogy fiának, unokájának kiteszik a szürét. No megállj csak!

A kulákportán kinyitja a kisajtót s egyenesen a verandának tart, ahol Serpenyő Márton egy fél üveg rizling s egy üveg szóda társaságában hűsöl. A tanácselnök láttán felugrik, majd feldönti az asztalt, s piszkafa-formájú, sovány hátát meggörbitve kocog le a lépcsőn.

— M'csoda tisztesség, istenkém — selypít, mivelhogy elől hiányzik egy foga — a község első embere .. tessék leülni, elnök úr, s ha nem sértem meg, tessék megkóstolni ezt a gyenge kis borocskát.

Szöllősi az üveg irányában szimatol. Barabásnak azonban semmi kedve sincs a poharazáshoz. A teremtésit neki, még valaki kijön a járástól s jól megmossa a fejét, hogy kesztyüs kézzel bánik a kulákkal.

— Nem ülök le. Mondja meg, hol az eldugott búzája?

Serpenyő szája a füléig szalad.

— Tréfálni tetszik. Süllyedjek el, ha egy szemet találnak az urak Tessék, itt a kamrakulcs, itt a padlás: tessék csak, nézzenek meg mindent.

Kántor a pajtában turkál, a földre terített szalmát kotorja jobbra-balra a lábával, Barabás a góré s az ólak környékét vizsgálja. A góré alatt ügyes kis rekeszben, két mázsás forma mangalica röfög. Hát ez meg micsoda? A félévi disznóbeadásnál Serpenyő égre-földre eskűdözött, hogy nincs egy árva malackája se. Barabás a disznókra mutat:

— Miért hazudott, hogy nincs disznaja?

Serpenyő tágra meresztí a szemét.

— Jaj, de izgatott az elnök úr. Hát van? Hiszen ez nem az enyém. Egyik a fiamé, másik az unokámé. Az ő nevükön van a passzus is, tessék megnézni.

— Ugy. Adja csak ide azt a passzust, majd odabent a tanácsnál megnézem, kinek a nevéről irták át a jószágot a fiára, unokájára.

Serpenyő hebeg valamit, de nem érteni, hogy mit, mert az udvar sarka felől ijedt kiáltás hallatszik. Szöllősi, aki a kerítés táján vizsgálódott, nincs sehol. Helyette egy jókora fekete lyuk ásit a kerítés mellett, s a lyukból dühös káromkodás tör kifelé. Serpenyő Márton amúgyis fakó ábrázata falfehér lesz, térde megroggyan. Kézzellábbal húzná vissza a lyuk tájáról a látogatókat, de azok már ott vannak s húzzák kifelé a szitkozódó Szöllősit, aki még a szempilláján is búzaszemeket hoz magával. Amint földet érez a talpa alatt, nekirugaszkodik, s le kell fogni, mert amilyen veszekedett mérges, elverné a port a kulákon.

— Te veremásó, te búzadugdosó! — kiáltja. — Majdnem belefultam a búzába, te gyilkos! Eresszetek el, hadd tépem széjjel!

Serpenyő csak tátogat, mint a partravetett hal. Gondolatban átkozza a zsugoriságát, hogy sajnálta a jó erős gerendákat s korhadt pallóval fedte le a vermet: de szólni nem szól. Mit is szólhatna, hiszen a búzával teli verem feleslegessé tesz mindenféle magyarázgatást.

Barabás a verem fölé hajol, tenyerével búzát merit s először a földdel kevert gabonát nézi, aztán meg a menyétképü kulákot.

— Kézzel csépelték?

Serpenyő bólint.

— És én még azt hittem, hogy maga csendesebb, mint a többi Hát most egyideig csendes lesz, az bizonyos. Feri, szólj csak át a rendőrségre. Itt várunk, mig jöttök.

Szöllősi a füléből piszkálja kifelé a búzát.

— Jó, várunk De ne soká várassatok, mert most már a többi kuláknak is szeretnék a szeme közé nézni.

Váli Sándor

Budapest dolgozó népe hatalmas lelkesedéssel fogadta hazatérő olimpiai bajnokainkat

A budapesti dolgozók tíz- és tízezrei gyültek össze csütörtök délután, hogy köszöntsék népünk büszkeségeit, a helsinki olimpiai játékok hazatérő magyar bajnokait. A Nyugati-pályaudvar előtti tér, a Lenin-körút fellobogózott házai régen láttak olyan hatalmas, tengerként viharzó lelkesedést, amellyel népünk hű fiait várta. Mintha minden a szeretet, együttérzés, izgalom, amivel a verseny napjaiban a finn főváros felé fordultak, ide áradt volna hazatérő olimpikonjaink fogadására. Eljöttek Csepelről, a váciúti üzemekből, a Magyar Pamutból és a Gyárépítő Vállalatból a munka hősei, akiket sportolóink dicsősége új hőstettekre lelkesít. Eljöttek a hivatalokból. Itt idős asszonyok ezüstös haja fehérlett, amott kis úttörők nyakkendője pirosló a beláthatatlan tömegben. A gyerekszemekben ott fénylett, ragyogott a vágy: ők is olyan dicsőséget akarnak szerezni a hazának, mint Csermák, Puskás, Takács, Szőke Kató és a többiek. Csütörtök délután a dolgozók százezres serege, az egész magyar nép nevében fogadta sportolóit, akik úgy hálálták meg hazájuk gondoskodását, hogy a harmadik helyet szerezték meg a Magyar Népköztársaságnak a nemzetek közötti hatalmas világversenyben.

Diadalút a határtól Budapestig

A XV. nyári olimpiai játékokon diadalmasan szerepelt magyar sportolók csütörtökön délután érkeztek meg a határra. A szobi állomáson megjelentek olimpiai bajnokaink fogadására a pestmegyei pártbizottság, a tanács és az MTSB képviselői, a környékbeli községek küldöttségei, a dolgozók ezrei és a pirosnyakkendős úttörők százai.

Az ünnepségek sorozata volt a magyar olimpiásokat szállító különvonat útja *Szobtól Budapestig*. Nemcsak az állomásokon, de a földeken, mezőkön is; a vasútvonal mentén a környékbeliek boldogan integettek az ablaknál álló magyar sportolóknak *Vácott* és *Dunakeszin* pár percre megállott a vonat. Hatalmas tömeg, szeretetteljes ünneplés fogadta a magyar sportolókat, akik nevében *Korondi* Margit és *Gyenge* Valéria mondott köszönetet és tett ígéretet a további jó munkára.

Viharrá nőtt a lelkesedés, amikor lassan begördült a Nyugati-pályaudvarra a mozdony — homlokát babérkoszorúval övezett «16»-os szám díszítette — s az ajtóban megjelent *Czibor*, az ablakokban *Puskás, Kocsis, Keleti, Novák* és a többiek. A tér visszhangzott a kiáltástól: *«Éljenek a XV. olimpia magyar bajnokai!» «Rá, rá, hajrá!»* Az- után elhalkulnak a kiáltások. *Hegyi* Gyula, az OTSB elnöke jelentést tesz:

— Jelentem a Magyar Dolgozók Pártjának, a mi szeretett Rákosi elvtársunknak és az egész dolgozó magyar népnek, hogy helsinki olimpiai szereplésünket befejeztük.

A versenyek során 16 első, 10 második, 16 harmadik, 6 negyedik, 8 ötödik és 5 hatodik helyezést értünk el, s ezzel kivívtuk a nemzetek versenyében a harmadik helyet.

Olyan nagy országokat előztünk meg, mint Anglia, Franciaország, megelőztük a Londonban előttünk végzett Svédországot is.

— Várva vártuk ezt a pillanatot — folytatta — amikor hazánkba visszatérve újra találkozhatunk dolgozó népünkkel abban a boldog tudatban, hogy a legkiválóbb magyar sportemberek méltónak bizonyultak az ország bizalmára. Sok nehéz pillanatot éltünk át odakinn, a minden eddigi idők legnagyobb olimpiáján, de

fiainkat, leányainkat minden nehézségen keresztülsegítette nagyszerű felkészültségük, forró hazafiságuk és az a hatalmas akarat, hogy valóraváltsák Helsinkiben dolgozó népünk reményeit.

Hidas István elvtárs üdvözli a győzteseket

A Magyar Dolgozók Pártja, népköztársaságunk kormánya nevében *Hidas* István elvtárs, a párt Politikai Bizottságának tagja, a budapesti pártbizottság titkára köszöntötte olimpiai bajnokainkat.

— Nagy örömmel vártuk önöket haza — mondotta. — Büszkék vagyunk az önök eredményeire, arra, hogy fiaink és lányaink 68 nemzet sportolói között a Szovjetunió és az Egyesült Államok után a nemzetek versenyében a harmadik helyet érték el.

Az olimpiai győzelmeket különösen értékessé teszi az, hogy a helsinki olimpián elsőízben vettek részt nagy barátunk a Szovjetunió sportolói és ez a tény valóban a legjobbak küzdelmévé avatta ezt az olimpiát.

Értékessé teszi győzelmeinket az a körülmény is, hogy *versenyzőinknek ellenfeleik tudása mellett meg kellett küzdeniök a részrehajló bírák mesterkedéseivel is. Büszkék vagyunk az olimpiai bajnokokra, valamennyi — az olimpián résztvett sportolónkra, a vezetőkre, akik komoly felkészültséggel, a haza szeretetétől fűtött küzdeni-akarással harcolták ki eddigi legnagyobb sportgyőzelmünket.*

Ezután Hidas elvtárs arról beszélt, hogy ragyogó olimpiai győzelmeink azt mutatják: *a társadalmi haladással együtt jár a sport színvonalának emelkedése is. Ellentétben a tőkés országokkal, pártunk, kormányunk a legmesszebbmenőkig támogatja a sport ügyét. A helsinki győzelemsorozat a népi demokrácia nevelte ifjúság erejét, küzdőképességét, hazaszeretét, a tömegsport diadalát mutatja.*

— A Szovjetunió győzelme — hangsúlyozta Hidas elvtárs — a mi eredményeink, a 68 nemzet fiataljainak küzdelme hirdeti, hogy a világ fiataljai nem a csatatereken, hanem a sportpályákon kívánják erejüket összemérni...

Ezeknél a szavaknál még hangosabban harsant fel az éljen, a munkások, asszonyok, fiatalok ajkáról békénket és új győzelmeinket éltető jelszavak áradnak. A felemelő ünnepség résztvevői egész szívükkel érzik, hogy *sportolóink győzelme egész népünk győzelmévé nőtt.* Harsogó kiáltások fogadják Hidas elvtárs befejező szavait:

«Az önök győzelmei újabb győzelmekre ösztönözték dolgozóinkat a munkapadok mellett, a falvakban és városokban egyaránt... Legyenek büszkék hazánkra, népünkre, pártunkra, mely lehetővé tette önök számára nagyszerű győzelmeiket, mint ahogy büszkék vagyunk mi is önökre, akik becsülettel teljesítették népünknek, hazánk első emberének, Rákosi elvtársnak tett ígéretüket. Olimpiai eredményeik lelkesítsék önöket további kitartó, jó munkára, nagyszerű, új eredményekre, népi demokratikus hazánk nagyobb dicsőségére.

Dénes István elvtárs beszéde

Hidas elvtárs után Dénes István elvtárs, a DISZ főtitkára, a Magyar Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának póttagja az ifjúság nevében köszönti bajnokainkat.

— Fél évvel ezelőtt — kezdte beszédét Dénes elvtárs — Farkas Mihály elvtárs a párt és a kormány nevében azt a célt tűzte a legkiválóbb magyar sportolók elé, hogy *a sportoló ifjúság világtalálkozóján ne csak megtartsák a mult győzelmeit, hanem új olimpiai győzelmekkel gyarapítsák azokat.*

A feladat nehezebb volt, mint bármikor a multban, mégis becsülettel teljesítették ezt és ezzel nagy dicsőséget szereztek drága hazánknak.

Elmondotta, milyen büszke arra a magyar ifjúság, hogy az ismert nevű tapasztalt versenyzők mellett oly sok *fiatal sportoló* ért el kiváló helyezést, vagy olimpiai bajnokságot.

— A magyar olimpikonok a szovjet sportolók mellett nagyszerű győzelmekkel — tettekkel — járultak hozzá ahhoz, hogy *a XV. olimpia nem változott a soviniszta gyűlölködés és a reakció eszközévé — mint nem egyszer a multban — hanem valóban a világ sportoló ifjúságának nagy béketalálkozója volt.* Nagyszerű győzelmeikkel erősítették a Szovjetunió vezette béketábor nemzetközi tekintélyét. Népünk és ifjúságunk nagyrabecsülő kiváló eredményeiket, mert tudja, hogy hosszú és nehéz, fáradságos út vezetett idáig: nagy akaraterőre, fegyelmezettségre, áldozatkészségre és állhatatosságra, magasfokú erkölcsi és fizikai képességekre volt szükség ezeknek a győzelmeknek kivívásához. *Arra volt szükség, hogy igaz hazafiakhoz méltóan szeressék drága hazánkat s érezzék, hogy egész népünk és ifjúságunk szíve önökkel dobog.*

Papp László olimpiai bajnok válasza

Rá-rá-hajrá, zúg a kiáltás, mikor Papp László kétszeres olimpiai bajnokunk az emelvényre áll, hogy megköszönje a magyar nép segítségét, szeretetét, együttérzését.

«Ez az olimpia nagyon nehéz volt, sokkal nehezebb, mint a londoni — mondotta. — *Több nemzet vett részt, jobban felkészültek. Mi mégis felülmultuk londoni teljesítményünket, mert mi most még jobban felkészültünk, még nagyobb lelkesedéssel harcoltunk. Minden küzdelem alatt arra gondoltunk, hogy mit szólnak odahaza, hogyan örülnek a mi eredményeinknek.*

Tudtuk és éreztük, hogy milliók gondolnak ránk és gondolatban velünk vannak. Mi pedig az itthoni milliókra gondoltunk, hazánkra, melynek dicsőséget szerezni a legnagyobb boldogság.

— *Büszkén jelentjük Rákosi elvtársnak* — folytatta meghatott hangon — *hogy megtettük kötelességünket és megérdemeltük a bizalmat. Igérem, hogy nem állunk meg, nem pihenünk babérainkon, hanem még jobb, még nagyobb teljesítményekkel akarjuk fokozni győzelmeinket.*

— Magyar fiúk és lányok! Hozzátok is szeretnék szólni néhány szót. Köszönjük a lelkesedést, a szeretetet, az üzeneteket. Ezek segítettek bennünket győzelmeinkben. De ne csak lelkesítsetek, hanem

sportoljatok magatok is, hogy erősek, egészségesek legyetek és belőletek kerüljenek ki a jövő olimpiai bajnokai.

Igérjük, hogy segítünk benneteket, átadjuk tapasztalatainkat és akkor a magyar sport még több, még nagyobb dicsőséget fog szerezni a hazának.

— A legnagyobb hálával köszönjük meg a pártnak és Rákosi elvtársnak, hogy megadta a lehetőséget ehhez a győzelemhez, amely nemcsak a mi hazánk dicsősége, hanem az egész béketáboré.

Az ünneplő budapesti utcákon

Négyes sorokban állnak olimpikonjaink és megkezdődik a diadalmenet a *November 7-tér felé*, ahova hat óra óta egyre özönlik a tömeg. A téren minden talpalatnyi hely foglalt, ezrek és ezrek dacolnak a hőséggel és lesik mikor tünnek fel olimpikonjaink. A *Lenin-körúton* az úttesten végeláthatatlan sorokban özönlik Budapest dolgozó népe a sportolók zárt menete mellett. Sokak kezében virág, másokéban nemzetiszínű és vörös zászló. A magasból virágeső hull alá, virágszőnyegen haladnak az ünnepeltek. Az ünneplők egyre közelebb nyomulnak a sorokhoz, mindenki látni akarja olimpiai bajnokainkat. Amint feltűnnek a versenyzők, hatalmas «éljen» hömpölyög át a tömegen. Büszke, de meghatott arccal vonulnak az integető, éljenző, virágokat szóró fővárosi dolgozók között azok, akik világraszóló dicsőséget szereztek hazánknak. Budapest dolgozó népe szíve minden szeretetével köszönti nagyszerű fiait.

Budapest dolgozói ujjongó lelkesedéssel ünnepelték az olimpiáról hazatért diadalmas magyar sportolókat. Képünkön (balról — jobbra) Korondi Margit, Szőke Kató, Gyenge Valéria, Székely Éva, Novák Ilonka és Novák Éva boldogan fogadja az üdvözlést.

N. Romanov nyilatkozata a Szovjetunió sportolóinak olimpiai sikereiről

A «Pravda» és az «Izvesztyija» munkatársai felkérték a Helsinkiből hazatért Nyikolaj *Romanovot*, a XV. olimpiai játékokon résztvett szovjet sport küldöttség vezetőjét, hogy számoljon be az olimpiai játékok eredményeiről — jelenti Moszkvából a «TASZSZ» iroda.

Romanov a következőket mondotta:

— A július 19-től augusztus 3-ig lefolyt olimpia az olimpiák történetében az eddigi legnagyobbszabású volt. Mint a külföldi sajtó egységesen elismerte,

a Szovjetunió sportolóinak részvétele emelte a XV. olimpiai játékok iránti érdeklődést és ennek nagy nemzetközi jelentőséget adott.

A szovjet sportküldöttség *334 férfi- és nőversenyzőből* állott. A szovjet versenyzők a gyeplabdán kívül az olimpiai játékok műsorán szereplő *valamennyi sportágban* elindultak és nagy sikereket arattak.

Két világ-, három Európa- és 11 szovjet országos csúcseredményt állítottak fel. 106 olimpiai érmet nyertek, ebből 38 arany-, 53 ezüst- és 15 bronzérem.

Romanov elvtárs kiemelte a szovjet *tornászok, tornásznők, birkózók, súlyemelők, atléták, evezősök, céllövők* nagyszerű teljesítményeit. Viszont megállapította, hogy az olimpiai játékokon jóval képességeik alatt szerepeltek a szovjet labdarúgók, kerékpárosok, úszók, vízilabdázók. Gyenge eredményeket értek el a vívók, lovasversenyzők és vitorlázók.

— A szovjet versenyzők a 16 napos versenyek során 494 pontot, azaz a legtöbb pontot szerezték — állapította meg. — A sajtó előzőleg közölte, hogy az Egyesült Államok versenyzői 490 pontot szereztek. A mostani, pontosabban megállapított adatok szerint azonban *az amerikai versenyzőknek ugyancsak 494 pontjuk van.*

A XV. olimpiai játékokon sikeresen szerepeltek a Magyar Népköztársaság versenyzői, akik a Szovjetunió és az Egyesült Államok versenyzői után a harmadik helyre kerültek.

Meg kell emlékeznünk — amint erről már a külföldi és a szovjet sajtó is írt, s amint azt az Olimpiai Bizottsághoz intézett július 29-i nyilatkozatunkban megállapítottuk —, hogy *egyes birák nem tárgyilagosan és igazságosan bíráskodtak.* A Szovjetunió, valamint más ország több versenyzőjét szándékosan lepontozták. Ugyanekkor egyes amerikai versenyzőknek — különösen az utolsó napokban — érdemtelenül juttattak győzelmet. Kétségtelen, hogy

helyes bíráskodás esetén a Szovjetunió és több más ország versenyzői jelentékenyen több díjat nyertek volna.

Befejezésül Romanov elvtárs megállapította, hogy az olimpia az egyes országok versenyzőinek együttműködését, békére, barátságra való törekvését szolgálta. Köszönetet mondott a szovjet sportküldöttség nevében az olimpia finn szervezőbizottságának az olimpiai játékok jó szervezéséért.

Testkultúrájuk nagyarányú fejlődéséről tettek tanuságot az olimpiai versenyeken a népi demokratikus országok sportolói

A XV nyári olimpiai játékok küzdelmei és eredményei a szocialista sport hatalmas fejlődését igazolták. Helsinkiben nemcsak a szovjet és magyar versenyzők szerepeltek kiválóan, de *igen nagy sikereket értek el a csehszlovák, lengyel, román és bolgár sportolók is.*

Csehszlovákia *hét olimpiai aranyérmet* szerzett. Többet, mint a nyugati államok túlnyomó része.

Olaszország, Svájc, Franciaország, Hollandia stb. versenyzőit előzték meg biztos fölénnyel a csehszlovák sportolók.

Az olimpia egyik legnépszerűbb versenyzője volt Emil Zátopek, aki egyedülálló teljesítményt nyujtva aranyérmet nyert az 5000 méteres, 10.000 méteres és a maratoni futásban. A csehszlovák versenyzők jóval több helyezést is értek el, mint 1948-ban, Londonban.

Lengyelországnak Londonban még nem sikerült aranyérmet szereznie.

Helsinkiből pedig már olimpiai bajnoksággal tértek haza a lengyel versenyzők és amellett több értékes helyezést szereztek.

Kiválóan szerepelt ökölvívásban a lengyel *Chychla* és jó eredményeket értek el a lengyel evezősök és tornászok. Lengyelország a nemzetek közti pontversenyben megelőzte Ausztriát, Spanyolországot, Indiát, s több nagy kapitalista országot.

Miközben olyan régi sporthagyományokkal rendelkező országok, mint Nyugat-Németország, Hollandia, Ausztria és mások nem szereztek aranyérmet, a sportkultúráját igazában alig néhány éve fejlesztő Románia sportolói is *kivívták első bajnokságukat.*

A román céllövők bebizonyították, hogy a világ legjobbjai közé tartoznak. Sarbu olimpiai bajnokságot nyert, Lichiardopol pedig a harmadik helyen végzett.

Kiváló teljesítményt nyujtottak *a román labdarúgók.* Csak a sorsolásnak tulajdonítható, hogy nem kerültek az első négy közé. A magyar csapatnak — amint az az eredményből is kitűnt — a román válogatott volt a legkeményebb ellenfele.

Bulgáriában a testnevelés és sport csak a felszabadulás után indult fejlődésnek. Helsinkiben bolgár sportolónak még nem sikerült olimpiai bajnokságot nyernie.

Több sportágban bebizonyították azonban a bolgár versenyzők, hogy méltó ellenfelei a világ legjobbjainak is.

Különösen jól szerepeltek *a bolgár kosárlabdázók*, akik a szovjet válogatott után a második helyet foglalták el az európai országok között. Kiválóan szerepelt *a bolgár labdarúgócsapat* is.

Nagy sikert arattak a népi demokráciák sportolói Helsinkiben *határtalan küzdőszellemükkel, sportszerű* magatartásukkal. Szereplésük is bizonyította, hogy a szocialista testkultúra a fejlődés olyan gyors és széles távlatait teremti meg, amilyen a kapitalista országokban elképzelhetetlen.

A RÁDIÓ MŰSORÁBÓL

PÉNTEK

KOSSUTH-RÁDIÓ:

5.00: Falurádió — **5.30:** Hírek. Lapszemle. — **5.45:** Női szemmel... Asszonyrovat. — **6.05—8.30-ig:** Reggeli zenés műsor. — **11.30:** Ez Amerika! Amerikai erkölcsök Nyugat-Európában. Előadás — **11.45:** Kemény—Romhányi: Tavaszi ének. Hangl. — **12.00:** Hírek. Hangos Ujság. — **12.30:** Népek dalaiból. Hangl. — **13.15:** Népi zene — **14.15:** Szórakoztató zenekari muzsika. Hangl. — **15.00:** Úttörőhíradó — **15.30:** Bach: G-dur szvit. Hangl. — **15.48:** Vidám zenekari muzsika. Hangl. — **16.20:** Úttörő-sporthíradó. — **16.45:** Beszélgessünk oroszul! — **17.00:** Hírek. — **17.15:** Énekeljünk együtt. Hangl. — **17.40:** Madrigálok. Előadja a magyar rádió énekkara. — **17.55:** Nemzetközi kérdések. Előadás. — **18.10.** Szovjet zeneszerzők a békeharcban Előadás — **19.00:** Beszélgetés Ács Ernővel a Műszeripari Kutató Intézet igazgatójával — **19.15:** Részletek Polgár Tibor Élő csillag c. operettjéből Hangl. — **20.00:** Hangos Ujság. — **20.40:** A begyüjtési verseny hírei. — **20.45:** Népek dalai a szabadságról Hangl. — **21.00: Köszöntjük a helsinki olimpián résztvett magyar sportolókat.** — **22.00:** Hírek. Sport. — **22.25:** Népi zene. — **23.10:** Szórakoztató zene a moszkvai rádió műsorából. — **24.00:** Hírek.

PETŐFI-RÁDIÓ:

6.00: A Falurádió mezőgazdasági híradója — **6.15—8.15-ig:** Hanglemezek — **8.15:** Népzene — **9.20:** A Gyermekrádió műsora — **10.00:** Hírek — **10.10:** Indulók, tömegdalok Hangl. — **10.40:** Hangszerszólók. Hangl. — **11.00:** Óvodások műsora. — **11.20:** A Gyermekrádió műsora — **15.00:** Művészegyüttesek műsorából Hangl. — **16.00:** Irina Elbeszélés — **16.20:** Tánczene. Hangl. — **17.00:** Szív küldi — **17.30:** Hírek. — **17.40:** Az ifjúsági rádió műsora. — **18.10:** Az árulók hatnapos kormánya. Előadás. — **18.40:** Kórusművek — **19.00:** Egy falu — egy nóta — **19.15:** Sportnegyedóra. — **19.35:** Jó munkáért szép muzsikát! Jutalomműsor. — **20.00:** Tánczene — **22.00:** Zenés, vidám tarka est. Hangl.

ÚJ VILÁGCSÚCSOT ÁLLITOTT fel a repülőmodellezésben Pjotr Velicsevszkij kazahsztáni modellező. Rádióval irányított repülőgépe 1 óra két perc 30 másodpercig végzett a levegőben bonyolult és nehéz gyakorlatokat, 950 méter magasra szállt fel és a rádió irányításának engedelmeskedve ugyanoda ereszkedett le, ahonnan elindult.

— **Ma este 21 órakor** a Kossuth-rádió *«Köszöntjük a helsinki olimpián résztvett magyar sportolókat»* címmel ünnepi hangversenyt közvetít.

Időjárás

A Meteorológiai Intézet jelenti: Várható időjárás ma estig: valamivel több felhő, néhány helyen záporeső, zivatar. Időnkint megélénkülő délnyugati, nyugati szél. A hőség nyugat felől mérséklődik.

A budapesti színházak mai műsora

Károlyi-kert: Magyar Állami Hangverseny-zenekar (C.-sorozat, 4. est, 8). — **Puskin-kert:** Közalkalmazottak Szakszervezete Zenekara (II. sorozat, 3. est, 8) — **Fővárosi Nagycirkusz:** Helyet a nőknek! (4, 8). — **Rádió:** A boszorkány, rádiójáték (Petőfi, 9.20).

SZABAD NÉP
a Magyar Dolgozók Pártjának központi lapja
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Kiadja a SZABADSÁG lapkiadóvállalat
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3. Tel.: *343—100, *142—220. Terjeszti a Posta Központi Hírlapirodája, Budapest, V., József nádor-tér 1. Tel.: 180—850, vidéken a helyi hírlapterjesztéssel foglalkozó postahivatal. Budapesti üzemi előfizetés tel. 189—644, 189—653, 189—607. A budapesti egyéni előfizetők ügyeit a kerületi kézbesítőpostahivatalok kezelik. Központi előfizetőszolgálat 183—022. Expedíció: 330—562. Előfizetési díj havi 11 Ft.
SZIKRA Lapnyomda.

Fejes Gyula

festő

Szabad Művészet

1957. 423. l.

Nagy T.: I. Gres. Vasutas

Küll.

LEVÉLSZEKRÉNY.

A pótfüzetek kérdése. Nem újkeletű a folyóiratoknak az a szokása, hogy pótfüzeteket adnak ki. Ennek különböző oka lehet. Így lehet a tartalmi eltérés a folyóiratban közölt cikkektől, például történeti folyóiratban az évi történelmi termés bibliográfiája, vagy valamely hosszabb cikknek a megjelentetése, mely túllépné a folyóirat kereteit, vagy hogy az ifjabb tudósnemzedék is szóhoz juthasson, mint például a *Századok* esetében stb. De az újabban mindjobban elterjedő pótfüzetek mégis főleg a papiros használatát korlátozó rendeletnek köszönhetik létüket, mely szűkebbre szabta a folyóiratfüzetek terjedelmét s így bizonyos cikkek a pótfüzetekbe szorultak. Az ilymódon felszaporodó pótfüzetek azonban sokszor nagy zavarba hozzák mind a könyvtárost, mind a bibliográfust. Mert vannak ugyan folyóiratok, melyek előre jelzik, hogy mikor és hány pótfüzetet fognak kiadni, — (a *Természettudományi Közlöny*nél például mindenki tudja, hogy évenkint négy pótfüzete jelenik meg, vagy a *Századok* is előre bejelenti, hogy pótfüzetet akar kibocsátani, bár hiba, hogy például az 1933. évi pótfüzet be-

Fejes Gyula

l.

Szabad Művészet

1950. 9. sz. 367. l.

Az I. M. kiprm hiáll sibere

Vasas szakszervezet megvette

Terv megbeszélés c. of-t

Sz

Számlázás

Fizetend

4 db.		vaskarok 230
		4 cm. vastag
		készítve az

Fejés Gyula

festő

Bpest

Szabad Művészet

1957. 21 g. l.

K. J.

A MÁV képzőm szabad-
iskola kiáll

101/909. számhoz

Folyó szám	Kelet hó	Kelet nap	Tárgy
			A gyöngyösi kent ferencrendi zár 1905. évi augusztus 24.-én 27757/1905 a folyó évi február 4.-én 130679/1908 48 fillér és a Bottyán János emléktá 44717/1906. szám alatt kintalt 780 k elnámol
1.	1905 VIII.	24.	Kintaltatott
2.	1906 VII	21	"
3.	1909 II.	4	"
4.	1906 IX.	4.	Kifizettetett Makács Józsefnek
5.	IX.	20.	" " "
6.			" " "

Fejes Gyula

Tovább
2

A Vasutas Képzőművészeti Szabadiskola növendékeinek kiállítása nyílt meg a Teréz-körút 62. szám alatt. ~~Berda~~ Ernő festőművész-tanár összeállításában számos kifejező erejű szobor és különböző stílusban készült válogatott képanyag fogadja a nézőt. A festők közül megemlítjük *Orosz* Károly, *Gesztődi* Guidó, *Molnár* István és *Fejes* Gyula képeit. A szobrok közül *Kirchmayer* Károly szobrásztanár munkái válnak ki, a vonalak erőteljes kezelésével. *Jánky* Kálmánné figurái igen jó plasztikai készségről tesznek tanuságot. Megemlítjük még *Székely* Sándor «Foltozó cigány»-át.

Magyar Nemzet
1949. febr. 2.

LŐCSEI FESTŐ, 1650 körül
Kálvária
Fa, olaj, 106×96 cm.

MAGYAR FESTŐ, 1650 körül
Árpádházi Szent Erzsébet
Fa, olaj, 68×54 cm.
Ólublóról.

MAGYAR FESTŐ, 1670 körül
Szelepcsényi György prímás arcképe
Miniatür, pergamenen, 12×8 cm.
A prímási levéltárból.

MAGYAR FESTŐ, 1680 körül
Ali, az utolsó esztergomi basa
Vászon, olaj, 61×46 cm.

MAGYAR FESTŐ, 1700 körül
Kálvária és passiojelenetek (55. kép)
Vászon, olaj, 122×100 cm.
A pesti angolkisasszonyok (azelőtt domi
apácák) kolostorából.
A passiojelenetek Dürer-nyomán.

MAGYAR FESTŐ, 1710 körül
Kuruc csatajelenet

Fejes Gyula

Említve

Réter Imre: A vasutas képzőmű-vészet országos kiállítása
Népművelés, Bp. 1970. sept.
45. l.

Fejes Gyula

grafikus

l.

Szabad Művészet

1951. 384. l.

Az 5 éves terv kiáll

(installációs munkában résztvett)

Átfozat

Tárgy

Tételszám

m 1

Méret						Pénz			
						Egységár		Összeg	
m^1		m^2		m^3		K	f	K	f

FEJES Gyula "Jesko"

M.D.K.

„Tervmegbeszélés"

1952)

Művért: Pogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás 129.l. 129

Fejes Gyula
1904-es vasutas sztrájk, olaj

Nyári Tárlat. Ernst Múz. 1954. Jul. 2

Fejes Gyula — munkás-festő

Szerepel a kiállításon

Péter J.: Vasutas képzőművészek II. orsz. kiáll.

Népszava 1956 aug. 16. 84évf. 193 sz. 4l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

Fejes Gyula

1957. augusztus 11, vasárnap

Megnyílt a Hetedik Országos Vasutas Képzőművészeti Kiállítás

Hírnevet és rangot szerzett már az ország képzőművészeti körei között a vasutasok köre. Munkájukat minden évben a vasutasnap ünnepségein kiállításon mutatják be. Péntek délután nyílt meg a legújabb, immár VII. Országos Vasutas Képzőművészeti Kiállítás a Képzőművészeti Főiskola termeiben.

Hatvan kedvtelésből művészkedő dolgozónak, illetve hivatásos művésznek 106 művét láthattuk. A képek, szobrok fejlődésről tanúskodnak a tavalyi kiállítás óta, sok olyan mű akad, amely már valóban művészetté emelkedett. A kiállított képek tematikája azonban mintha szegényebb volna a régebbi bemutatókhoz képest.

Szemmel látható, hogy az „amatőr" művészek az idén kacérkodtak a különböző „izmusokkal". Ez így érdekes, változatos színt is ad, de a sok tájkép, csendélet egy-egy figurális mű között kevés akad, amely a mindennapi élet mozzanatait örökíti meg. A vasutas képzőművészeti kiállítás eddig főleg a vasutasok életéből vette témáját, ez természetesen nem kötelező, de viszont kár, hogy nem merítenek többet a mindennapi élet témáiból.

Láttuk *Fejes Gyula* képeit. Fejes a vasutas képzőművészeti kör „profivá" érett festője. Tehetséges és reális, de viszont mintha megállt volna a fejlődésben. Kitűnt *Ficzere László* miskolci fűmozdonyvezető *Boröntő* és *Tokaji részlet* című képeivel, jól rajzol, megkapóak a színei. *Bottyán János* műszerész *Tokaji utca* című művén az élet színeí érződnek, *Balatoni vitorlázók* című műve nemcsak finom színeivel érdekes, hanem finom hangulatával is. *Gomola József* hegesztő *Téli táj* című képe költői az elgondolásban, és kivitelben biztos ecsetvezetésével és színeivel kap meg.

Talán a legmagasabb művészi nívójú *Kerényi István* vasutas *Önarckép* című grafikája. Elmélyült emberábrázolás, fejlett technika jellemzi.

A kiállításon gyermekek is szerepelnek. E tizenkét-tizennégyéves gyerekek művei között megdöbbentően reális és érdekes is akad, (például *Tátrai Katalin Műteremrészlet* című akvarellje).

A Vasutas Szakszervezet díjakat adományozott a legjobb művek szerzőinek. A hivatásos művészek közül *Kling György Műteremsarok* című képe nyerte el az első díjat. Kling mester képei az első díjon kívül is a kiállítás legjobb darabjai. Egyéni, színei, merész színkompozíciója, az expresszionizmusból a realitásba hajló művészi felfogása megkapó. A kör tagjai közül *Fischer Éva Hédi a kompon* című műve nyerte az első díjat. A grafikai első díj nyertese *Kerényi István*, a már az előbb említett értékes *Önarcképpel*. Az ifjabbak közül *Tóth József* 14 éves tanuló lett a nyertes.

A szobrászok első díját *Kirschmayer Károly* művésztanár nyerte *Erzsike* című portréjával. Tanítványa, Artner Ottó kapta a kör első szobrászati díját markáns fiú-portréjáért.

(gy. r.)

A nácik tőszállásmesteréből osztrák tábornok

Bécs, augusztus 10 (MTI)

Az osztrák hadügyminisztérium hivatalos közlése szerint dr. Adolf Schärf köztársasági elnök, az osztrák véderő legfőbb parancsnoka *Erwin Fussenegger* ezredest, a hadügyminisztérium hadászati osztályának vezetőjét, az új osztrák hadsereg főfelügyelőjét 1957. július 30-i hatállyal vezérőrnaggyá nevezte ki.

Az osztrák lapok a kinevezés alkalmából közlik Fussenegger vezérőrnagy életrajzát. A *Volksstimme*, Ausztria Kommunista Pártjának központi lapja az életrajz adataira utalva megállapítja: Fusseneggert előléptetés helyett ki kellett volna zárni az új osztrák véderőből, mert az új tábornok tevékenysége az osztrák alkotmány rendelkezéseinek megsértését jelenti. Az osztrák államszerződés, amelyet a nemzetgyűlés és a szövetségi tanács egyhangúlag hozott határozattal az osztrák alkotmány szerves részévé tett, 12. cikkelyének 3. pontjában kimondja, hogy „az az osztrák állampolgár, aki az 1938. március 13-tól 1945. május 8-ig terjedő időszakban a német Wehrmacht ezredese, vagy ennél magasabb rangú tisztje volt, nem lehet az új osztrák véderő tagja". Miután Fussenegger az osztrák hadügyminisztérium által kiadott életrajzának tanúsága szerint is *a hitleri fasiszta hadsereg főszállásmestere, tehát igen magasrangú tisztje volt*, a következő két kérdés vetődik fel: 1. Mi keresnivalója van ennek az embernek a semleges Ausztria haderejének egyik legfőbb posztján? 2. Tudomása volt-e arról Schärf köztársasági elnöknek a kinevezési okmány aláírásakor, hogy Fussenegger milyen rangot viselt a hitleri hadseregben?

Ho Si Minh Tiranában

Tirana, augusztus 10. (ATA)

Ho Si Minh, a Vietnami Demokratikus Köztársaság elnöke pénteken este hangversenyen vett részt a tiranai Nemzeti Színházban.

Az elnök és kísérete szombaton délelőtt megkoszorúzta a nemzeti felszabadítási harcban elesett hősök emlékművét. A koszorúzási ünnepségen jelent volt *Hadzsi Leshi*, az albán nemzetgyűlés elnökségének elnöke, a párt és az állam több vezetője, s más személyiségek.

A vietnami államfő ezt követően ellátogatott a nemzeti felszabadítási harc emlékeit őrző múzeumba.

Aktívaértekezlet a csehszlovák tsz-ek problémáinak megvitatására

A Csehszlovák Távirati Iroda jelentése szerint *Gradec-Kralovén* pénteken megnyílt a pártvezetők és mezőgazdasági dolgozók aktívája. Az aktíván megvitatják az egységes mezőgazdasági szövetkezetek továbbfejlesztésének alapelveit. Az aktíván megjelentek Csehszlovákia Kommunista

szövetkezetet létesítettek. Ez a 400 szövetkezet 82 000 hektár termőfölddel rendelkezik. Ezenkívül a régi szövetkezetek földalapja 46 000 hektárral növekedett.

Az ország termőföldjének több mint fele a szocialista szektorban van

Fejes Gyula

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MUNKA
1960 FEB

114

Fejes Gyula: Táborban című festménye a Vasutas Szakszervezet képzőművész kiállításán

ság

Összes

b) Gimná
gozatái
tanulm
badság
tanulm
badság
oktatás
rendes
ság

12 nap

Összesen: 24 nap

c) Technikumi levelező tagozatán
tanulmányi szabadság 6 nap
tanulmányi szabadság a levelező oktatás miatt 12 nap
rendes szabadság 12 nap

Összesen: 30 nap

örökösi, megillet-e a jubileumi jutalom — kérdezi Zakar Mária Szombathelyről.

A jubileumi jutalom a 25, 40, illetve 50 éven át folyamatos munkaviszonnyal rendelkező dolgozót illeti meg. (Mt. 124. §.) Ha a dolgozó önkényesen kilépett, fegyelmi úton elbocsátották, vagy munka-

Mdk

Fejes Gyula

„egy ujitás megbeszéléséről" festett
műve a VI. Magy. Képzőm. Kiállitáson

Pogány Ö. Gabor: Képzőművészeti Kulturánk
Helyzetéről.

Népművelés, 1956. 1. sz. 34. l.

mdk

Fejes Gyula festőművész

nyerte el a 2. díjat „Északi I. I. Ü. V. kovácsműhely" c. festményével

Láncz Sándor: Pár megjegyzés a Vasutas képzőművészek kiállításáról.
Népművelés 1955, 2 évf 9. sz 598 l.

MDK

Fejes Gyula

Panyin elvtárs a magyar vasutasok
között. Olaj.

"Magyar-Szovjet Barátság"Képzőművészeti
kiállitás katalogusa.1952. 4.l.

MDK

Fejes Gyula

Munkamódszerátadás

n.t: Az első O. Vasutas Képzőm. Kiáll. Kis Ujs. 1951. aug. 26. 2 4. l.

MDK

Fejes Gyula, festö

Tervmegbeszélés. Olf.

Mücsarnok.-I.M.Képzöm.Kiáll. 1950. Kat. 4.l.

MDK

Fejes Gyula, festö

A Rákosi Kórház harca Koreában. Olaj.

/Mücsarnok?/-III.Képzömüv.kiáll.1952.dec.-1953.márc.
Kat. 7.1.

MDK

Fejes Gyula

d.m: Ipari munkaképek az 1.M.képzőm.kiáll.
Kis Újság, 1950. szept. 7. 4.l.

MDK

Fejes Gyula

Jelentős áll. és szakszerv. vásárlások képzőm. alkotásokból. Népszava 1959. jun. 30.

MDK

Fejes Gyula festménye
nem üti meg a mértékot.

Szbdsg. 1954. VII. 29. - 3. l. - Artner Tibor: A nyári tárlat.

Fejes Gyula, műszerész
a vasutas szabadiskolának tanulója,
egyik kartársát örökiti meg festményén.

A kiáll. megrendezésének célja, h. a rejtett tehetségek előtörjenek és képzőművészetünk fejlődését bibtositeuk.

Végvári Lajos: Ifjusági képző- és ip.müv. kiáll. Nemzeti Szalon. A népmüv. miniszt.által rend.kiáll. Magyar Nemzet. 1950. jun.16.

Fejes Gyula festö/vasutas/

Szabad Nép.1950.49.sz.febr.26. 11.l.

Fejes Gyula festőművész

"pályamunkások"

Művelt Nép, 1951 II.éf.4.sz.13

Fejes Gyula festö, vasutas.

Szab. Nép. 1952. 186. sz. aug. 8. 5. l.

Fejes Gyula festö, MÁV.

Szab. Nép. 1950. 221. sz. szept. 22. 6. l.

Katrini

Fejes Gyula festőművész

kiállítása, 1954. júl. 25. 4. old.

Fajos Gyula festőművész.

Magyar Nemzet.
1949. II. 2., 6. old.
(:Slir.:)

Fejés Gyula

"Kérdések és feleletek a tárlatvezetésen"

Magyar Nemzet · Zsolt Ágnes
1950.VI.évf.203.sz.
Széch.Kvt.

Önálló táblakép

Fejes Gy.:"Pályamunkások" kép

Müvelt Nép, 1951 II.éf.4.sz.31.

A vasutas képzőművészeti isk.kiál.

Fejes Gyula festö.

Szab.Nép.1950.299.sz.dec.24. 8.l.

Fénykép

Magyar Foto: BT 21211/6 Hegedűsné

Fejes Gyula: A Rákosi Kórház harca Koreában

Olaj

1952.

Neg. van

FEJES GYULA

A Rákosi Kórház harca Koreában. Olaj 110x140.

III. Magyar Képzőművészeti kiáll. kat. Műcsarnok 1952. dec.–1953. márc.

Fénykép. Milgué

Mucsarnok

Fejes Gyula: Versenykihívás az üzemben. 1950.

Jelz.: Fejes Gyula
1950

Festmény. olaj

Negatív cím.

Palla

Felvonulás

Képzőművészek Szövetsége

Fejes Gyula: Rákosi kórház harca Koreában /III.
Magy. Képz. Kiáll./

Olaj/v.

Fotó: Petrás J.

Meg. van

Fejes Gyula (Budapesti Máv)

A Rákosi-kórház harca Koreában
(olaj) repr.

Képzőművészkörök Országos Kiállitása

Művelt Nép 1952 dec.

Fejes Gyula (Budapesti Máv)

„A Rákosi Mátyás Kórház harca Koreában"

Képzőművészek Országos Kiállítása a Nemzeti Szalonban (Péter Imre)
Művelt Nép 1952. dec.

Fejes Gyula

MDK

Miskolci vasutezred, olf.

Miscsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Fejes Gyula festő

Panyin elvtárs a magyar vasutasok körött.

„Magy. Szovj. Barátsi" – 1952. – Képzőm. kiáll. – Kat. 4. l.

MDK

Fejes Gyula

Tervmegbeszélés

Pogány Ö.G: 1. Magy. Képzőművv. kiáll.
Szabad Nép, 1950. aug. 27. 11 1.

Negativ

Petrás: 539

Kerényiné

Fejes Gy.: /Elsősegély?/
/Képzőm.körök kiáll./

Fejes Gyula

"Tervmegbeszélés"

Pogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás. I.

Szabad Nép. 1950. VIII. 27. 11. l.

MDK

Fejes Gyula müszerész

Vasutas szabadisk.

Ifj.sztahanovista, of.

Tanoncmühely, of.

Ifjusági Képzőm. és Iparm. kiáll. N.Szal. 1950.jun. 12.l.

M.D.K.

Fejes Gyula

Festőművész kiállitott a képzőművészeti főiskolán.

Péter Imre: Vasutas képzőművészek VI.orsz.kiállitása.
Népszava 1956. aug.16.4.old.193.szám.

MDK

Fejes Gyula

Korea, of.

Pályamunkások, of.

Munkamódszerátadás, of.

I. Orsz. Vasutas Képzőmüv. kiáll. 1951. aug. 3. 1.

M.D.K.

Fejes Gyula, festő

a Rákosi Mátyásról elnevezett korcai hórház harcát örökíti meg a III. képzőművészeti kiállitason bemutatott képén.

Láncz Sándor: A szocialista ~~xxxxxxxx~~ realizmus müvészetéből 1949-1956

Müvészettörténeti Értesitő, 1965, XIV.évf. 2.sz.

128. old.

M.D.K.

Fejes Gyula.

a Műalkotások Vállalat tájképfestő pályázatának műveivel pályázott.

Kis Újság. Budapest, 1951. Okt. 9.

Fejes Gyula.

Az Ötéves Terrkiállításon lévő, - mezőgazdaságunk fejlődését tükröző festményt Gönczi Tibor művészbrigádjával közösen alkotják.

Magyar Nemzet, 1951. Aug. 15.

Fejes Gyula.

a MÁV-kör növendéke.

A Nemzeti Szalonban rendezett képzőművészeti körök országos kiállításán alajfestménye szerepett.

Népszava, 1952. Nov. 19.

FEJÉR József kőmüves. Neve az egri 1775. évi adó-összeirásban fordul elő.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Fejes Gyula.
FIGYELŐ
ujságközlemény figyelő irodája
Budapest, XIV., Nürnberg-utca 42.
Telefon: 296—534
Lap: Művelt Nép
Megjelent: 1951 APR —

A Vasutas Képzőművészeti Szabadiskola kiállítása

Iskolánk hároméves fennállása alatt negyedszer rendezünk kiállítást, amelyen a növendékek beszámolnak fejlődésükről. A legutóbbi kiállítás komoly fejlődést jelent az előzőkkel szemben. A kiállított művek azt bizonyítják, hogy a munkásnövendékek lelkes öntudattal igyekeznek elsajátítani a szocialista realizmus módszerét, ennek segítségével fejezik ki művészi gondolataikat, mindazt, amit környezetükben látnak: az új életet és új embereket.

Fejes Gyula, az iskola tehetséges növendéke, aki a mult évben már résztvett az I. Magyar Képzőművészeti Kiállításon, három munkával szerepel. »Pályamunkások« című festménye egyszerű, közvetlen festői eszközökkel ábrázolja a vasút dolgozóinak életét. Gyermely Imre munkái közül legsikerültebb egy sztahanovista munkás portréjaja. Jó megfigyelő és festői készségről tanuskodik Zrinszki Miklós »Festő a gépállomáson« című kisméretű vázlata. Az iskola szobrásznövendékeinek munkái közül sok már megközelíti a hivatásos művészektől elvárt színvonalat. Közülük megemlítjük Garamszegi János »Selejtcsökkentő«-jét, Gerencsér József »A béke őre« című szovjet katonát ábrázoló szobrát és Haluska János vasutas-portréját.

Az iskolának eddig már három növendékét vették fel a Képzőművészeti Főiskolára. Minden eddigi kiállítás természetesen nemcsak az eredményekre, hanem a hibákra is rávilágított. Mostani kiállításunkban is megláttuk a hibákat és tervszerű munkával igyekszünk azokat a jövőben kiküszöbölni.

KIRSCHMAYER KÁROLY
szobrász,
az iskola vezető tanára

Gerencsér József: A béke őre

Garamszegi János: Selejtcsökkentő

Gyermely Imre: Sztahanovista (rajz)

Fejes Gyula: Pályamunkások

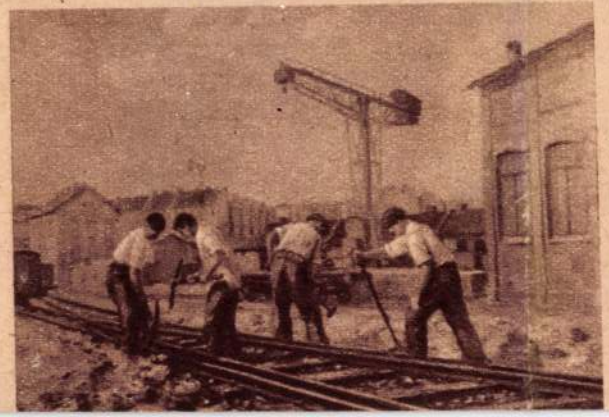

Zrinszki Miklós: Festő a gépállomáson

milyenek az életkorúnkhoz. Zavarta a nézőket, hogy a darabokban egyszer lány volt, máskor asszony. Az arca sem volt elég okos. Külső megjelenése ellentétben állt mondanivalójával. A róla írt darabok egyre sablónosabbak lettek. Ezekben a darabokban Okos Kata rossz népnevelővé vált, aki szólamokkal és »szempontokkal« agitált. Nem volt meg a darabokban a bábjelenetekre jellemző játékosság és éppen ezért nem is hatottak elég meggyőzően. A darabok legjobb esetben is inkább nagyszínpadra valók voltak, mint bábjátékra.

Obrazcov elvtárs útmutatásai nyomán az MNDSZ bábcsoportja sürgősen hozzálátott a hibák kijavításához. Hosszú hónapok munkájával új Okos Kata született. Kialakultak életrajzának részletei is. Gyermekkora az első világháborút követő sanyarú, nehéz esztendőkre esik. Szülei az uraság földjén dolgozó cselédek, ő maga libapásztor testvéreivel együtt egy kulák portáján. Serdülő korában ő is napszámos lesz a földesúrnál. Nehéz az élete. A városba kerül, építkezéshez szegődik malterhordónak. A keservesen megdolgozott fillérekből éppen csak kenyérre telik. Fiatalon megy férjhez, otthon a falujában, férje cseléd egy gazdag kuláknál.

Egy napon azonban szép lett Okos Kata és kicsi családja élete. Hóborította utakon megérkeztek a szovjet katonák. Elhozták nekik a szabadságot, az emberi életet. A föld a dolgozó parasztoké lett. Okos Kata bizalommal fordult most már a jövő felé. Megértette, hogy a dolgozó parasztságnak össze kell fognia, ha boldog jövőjét meg akarja alapozni. Érezte, látta, hogy a nehézségek leküzdésében mindig ott áll mellettük a Párt. Vidám asszony lett Okos Katából. Jó példával

A hódmezővásárhelyi Városi Múzeumban »Obrazcov-bábkiállítás«-t rendeztek. A világhírű szovjet bábművész »bábtársulatán« kívül a magyar bábjáték ismert bábalakjait is bemutatták. Kocsis Gézáné, aki Szegedről látogatott át, hogy megnézze a kiállítást, ezt írja élményeiről a kiállításon:

»Az egyik teremben az Obrazcov elvtárs műhelyében készült bábukat látjuk. Gyönyörűek. Ezeknek a bábuknak rendes kezük és lábuk is van. A gruz táncos úgy táncolt a lakkcsizmával, mint egy élő ember... Egy pettyes- szony b figurája Okos K már töl tározás iratkoze zem tá leszek! A a kultúra fogom leplez akik gátolni ig építést, akik egy újabb háborút el veznek ellenünk...«

A II. KERÜLETI Martos Flóra kultúrcsoport tagja, Daróczy Sári elvtársnő szép példáját mutatta a szocialista versenyszellemnek és az igazi kultúrmunkásnak.

A kultúrcsoport tagjai Fehér Klára »Első Győzelem« című egyfelvonásosával készültek a kongresszusi bemutatóra. A darabban Daróczy Sári játszotta a főszerepet. Ugyanezzel a darabbal készült bemutatóra, a Martos Flóra kultúrcsoporttal versenyben a máriaremetei Vörösmarty Mihály kultúrcsoport is. Azonban az ő főszereplőjük két nappal a bemutató előtt megbetegedett. A máriaremeteiek kérésére Daróczy Sári vállalta, hogy Remetén is eljátssza Bakos Anna szerepét, bár az előadás mindkét helyen egynapra esett.

Daróczy Sári a versenytárs-csoportban ugyanazzal a lelkesedéssel és sikerrel játszotta el szerepét, mint a saját együttesében.

2-512210. Athenaeum mélynyomása. (F. v.: Soproni B.)

Fejes Imre jugoszláviai festő

65 éves korában meghalt, Szerepelt
1963-ban a jugoszláviai vajdasági festők tárlatán
a Művészetben.

Magyar Nemzet
1969 augusztus 17.
4. old.

Napló

BODRI FERENC

A NAIVOK MŰVÉSZETE — TÉMÁK ÉS KAPCSOLATOK

1975 tavaszán a zürichi **Kunsthaus,** majd a müncheni **Haus der Kunst** rendezett a modern primitív képzőművészet alkotásaiból gazdag tárlatot. A sokszor és joggal megcsodált, sokféle módon és különféle szempontokból elemzett, sajátos művészeti ágnak a kiállítás közel félezer lapos katalógusa új kézikönyve lett. Az ideihez hasonló méretű naiv reprezentáció legutóbb a párizsi **Modern Művészetek Múzeumá**ban (Le Monde des Naifs — 1964) volt látható, de a zürichi katalógus egy teljes oldalon

FOLYÓIRATUNK SZERKESZTÉSÉBEN KÖZREMŰKÖDNEK

BUDA FERENC (főmunkatárs)
GOÓR IMRE
RAFFAI SAROLTA
ZÁM TIBOR

sorolja a jelesebb bemutatók helyét és idejét: az utóbbi másfél évtizedben már az egész világ csodálja a „modern neoprimitívek" munkáit. Az autodidakta képzőművészet előtt 1930 körül nyíltak meg a legismertebb galériák és múzeumok, a naiv festők és szobrászok már nemcsak a költők és a nagyhírű pályatársak kedvencei: a „vasárnapi képzőművészetnek" már rendszeres triennálékat rendeznek **Pozsony**ban (1966, 1969, 1972); éppen az idén is. **Wilhelm Uhde** óta nagyhírű szakértők és kutatók gárdája (**Apollinaire, Oto és Lise Bihalji-Merin, Jean Cassou, Peter Gorsen, Anatole Jakowsky Leo Navratil, Henri Perruchot, Juliane Roh, Dora Vallier** stb.) tanulmányozza és elemzi a képzőművészet e furcsa ágát. Az általuk szerkesztett kézikönyvek, katalógusok és albumok leírása négy teljes hasábot tölt meg a zürichi ismertetőben.

A korábbi tárlatok közül e mostani nemcsak gazdagságával emelkedik ki, hanem avval is, hogy ezúttal **témák és kölcsönhatások** vizsgálatával, szinte tudományos rendszerezésben kísérelnek meg a kiállítók a naivok művészetében „modellt teremteni", először módosítnak korábban általános, de újabban tévesnek ítélt nézeteket. Kölcsönhatásokat és kapcsolatokat látnak ott, ahol ezek nemléte szinte megdönthetetlen axióma volt. A naivok szemléletében talán ezúttal új fejezet nyílik.

Az új koncepciót, a tárlat új rendszerét **Oto és Lise Bihalji-Merin** teremtették meg, akiknek a Vámos Rousseau-ról írt könyveik, modern művészportréik magyarul is olvashatók. Felhívásukra a világ minden tájáról érkezett mű Párizsba és ezúttal Zürichbe is; a képanyagot négy teljes lapon sorolt gyűjtemények és gyűjtők (közöttük a budapesti Nemzeti Galéria, a rákospalotai múzeum, a miskolci városi galéria és a Hermann Ottó Múzeum) kölcsönözték, az alkotásokat bizonnyal bemutatják több nyugat-európai városban ezúttal is.

Ma már nincsenek csak önmaguknak és csak önmagukban élő alkotók, a modern kommunikáció eljut a vasárnapi művészek műhelyeibe is. **Oto Bihalji-Merin** bevezetője a katalógus előtt a naivok „kapcsolatait, analógiáit és különbözéseit" vizsgálja tehát. Elgondolkodtató, hogy mi késztet teljesen eltérő élethivatású embereket a művészkedésre, és elgondolkodtató, hogy mi választja el a naivok művészetét a népművészettől: mi teszi félreérthetetlenül „mássá" a modern vasárnapiak művészetét. Legelébb talán a százados hagyományok hiánya, az alkotó mester társadalmi helyzete és tevékenységének individuális indítékai. Az, hogy a naiv művész nem valamilyen folklorisztikus hagyományt követ, hanem önmaga pszichikai törvényeit. A nemes és tiszta harmóniára törekvő vágyat, amelynek a képeken és szobrokon megnyilatkozó varázsa adja a mű elbájoló és többnyire teljesen egyéni értékeit. Úgy tűnik, hogy a művekben a modern környezetben élő egyszerű emberek „elveszett paradicsom"-képzete jelentkezik, mindaz tehát, ami korábban akár a tudatos művészet sajátja is lehetett. Hatásuk talán ezért is olyan elemi erejű.

A műelemzés szempontjai ezért elsősorban művészi szempontok lehetnek a naivok esetében is, és csak ezután szociológiaiak vagy lélektaniak; az utóbbiak amúgyis az előzőből következők. Szerencsére talán már eltűnt a naiv művészet környezetéből a rosszízű, üzleti, sőt faji indítékú „őstehetség jelleg" hangsúlyozása, mint ez jó néhány évtizede nálunk is megmutatkozott. Helyébe a tudományos elemzés lépett, az elismerés, a szakszerű vizsgálat és a szelíd rácsodálkozás. Mindaz, ami a művészi és emberi purizmus minden formáját, irányzatát és műfaját megilleti. Igaza lehet **R. H. Wilenski**nek, aki a modern francia festészet alakulásában Henri Rousseau tisztító hatásának kiemelt jelentőséget tulajdonít. Történelmi tény, hogy Picassóék és a költők először a műveket csodálták, és csak utóbb a Vámost, az alkotás gyermeki szépsége jobban érdekelte őket az alkotó rendhagyó figurájánál. Később, igaz, rajongói lettek a mesternek is. Csodálatuk és tevékenységük eredménye lett, hogy napjainkban a naiv művészet már önálló hagyományokkal rendelkezik, az interkommunikációt és „hagyományképzést" triennálék és tárlatok, múzeumok és galériák, művészettörténészek és szociológusok, albumok, könyvek és katalógusok segítik elő.

A zürichi katalógus névsorában a nevek között jó néhány itthon és másutt élő magyar primitív festő részletes nacionáléja és portréja található. Az eszéki **Fejes Imre**, az újvidéki **Homonnai Pál**, a már Hamburgban született **Stefula György**, mellettük a kecskeméti **Orbán István**; valamint **Gajdos János, Győry Elek, Markovits-Horváth Antal, Mokry-Mészáros Dezső** és **Süli András** képviseli a magyar pályatársakat, azokat is, akiknek műve a tárlaton, életrajza a katalógusban nem található.

A naiv festészetnek vannak már sugárzó és példaadó klasszikusai, de tanult követőjük sem kevés. Elég talán **Henri Rousseau, Nikosz Piroszmanisvili, Joszif és Ivan Generalics, André Bauchant, Camille Bombois, Adolf Dietrich, John Kane, Morris Hirshfield, James Lloyd, Orneore Metelli, Nikifor, Paps, Anna Mary Robertson Moses, Séraphine Louis, Louis Vivin, Shalom von Safed, Ferdinand Desnos, Adolf Wölfl** nevét említenünk (a névsort abbahagyni amúgyis nehéz); művészetük bevonult már a galériákba és múzeumokba, képeiket nem kevés magángyűjtő szeretné szalonjában felfüggeszteni. A közéjük tartozó magyarokat említettük az elébb. Művészetüket elemzik a modern kézikönyvek is, néhányukról szép portrét találhatunk a nemrégiben magyarul is megjelent **A modern festészet lexikoná**ban. **Bihalji-Merin** „naiv monográfiái" külföldön több kiadásban ismeretesek. A mostani tárlatra azonban néhányuk műve, sajnos, nem került.

A katalógus színes táblái után, tematikus csoportosításban, minden kiállított mű reprodukciója, az alkotók bemutatása és a művek leírása következik. Tanulságosak az új szemlélet hatására rendezett

anyag egységei. A kiállítók megkíséreltek történeti és esztétikai szempontok szerint „rendszert és módszert" teremteni. Munkájuk úttörő lépésnek tekinthető. A harmonikusabb feldolgozás majd ezután következik.

A naiv művészet „őskorának" a természeti népek művészkedése tekinthető, példájának talán a gyermekművészet, de munkásságuk rokonítható akár a szellemi sérültek festészetével vagy plasztikájával is, ha elfogadjuk, hogy ezekben az öntudatlan szellemi őszinteség motiválódhatik. De példája lehet a nép- és a népies művészet jó néhány alkotásformája, a vásári szentképek és „gyorsképek" ma már eltűnőben levő műfaja is. Különleges helyet foglal el hazájában az „amerikai nem indián népművészet", amely hagyományok nélkül fejlődött és alakult a múlt század közepén, utóbb pedig európai hatások alatt teremtette meg a maga furcsa tájképeit, cirkuszi jeleneteit, történelmi és laikus festészetét.

Bihalji-Merinék koncepciójában külön egységgé vált a falusi „cégtábla-festészet" (bár Piroszmanisvilikép ezúttal Zürichben nem látható!); vagy a mai afrikai népek „tanult piktúrája"; mely átmenet a népművészet és a valóban tanult művészkedés között. **Rousseau** és a **„Szent Szív festői"** (Bauchant, Bombois, Séraphine, Vivin) nemzetközi hatásúak immár, és mint „ősök" alkotnak önálló csoportot. Utánuk a jelenkori naivok tematikus rendszerezése következik.

A vallás és a fantasztikum, a csak fantázia-szinten megértett világ jelentős helyet foglal el a vasárnapiak indítékai között, ugyanígy a „történelem- és eseménymegörökítés" szándéka, a mulatságok és ünnepségek ábrázolása, a tájak és városképek szintézise, és nem utolsó sorban a nemzeti érzület. Arcképek és önarcképek, a munka és játék jelenetei, az „Erosz és naivitás" jelentkezései, állat és virágképek zárják a sort. A katalógus minden egységénél értelmezés és elemző tanulmány előzi a dokumentációkat és a reproduktív bemutatást.

Olykor meghökkentő, de általában szívet melegítő és elbájoló festészet ez, amelyben valóban „galambok ülnek a verebekhez" (Rousseau dzsungelképei); a művekben tiszta állandóság, természetes keresetlenség, tiszteletre méltó tematikus és kompozíciós harmónia uralkodik. Ezek szintézise ragadhatja meg a naiv művészet csodálóit és szaktudósait. Ez késztette csodálatra **Uhdé**t és **Apollinaire**-t, a Vámos Rousseauban Picassóékat; ez tartja varázsa alatt a **Bihalji-Merin** házaspárt, akiknek a jugoszláviai primitívekről szóló tanulmánya magyarul is olvasható.

A katalógus mellékleteként **Felix Andreas Baumann** megnyitó beszédének szövegét olvashattuk, a nyomtatott anyag (és a tárlat) a naiv szobrászat alkotásainak, majd a primitív művészetek „modern kisugárzásainak" bemutatásával zárul. Talán ez utóbbi két egység a legszegényesebb. A könyvborítón **Rousseau** labdázói keltenek hangulatot, az elősorolt anyag felett **Dietrich** mágikus vadászkutyája őrködik, **Nikifor** megkoronázott arcképei.

A kötet **Apollinaire Epitáfium**ával zárul, amelyet a Vámos sírkövére **Brancusi** vésett és **Ortiz de Zarate** rajzolt, s amelynek szép fordítása **Keszthelyi Rezső** szavaival Bihalji-Merin Rousseau-könyvében magyarul is megtalálható.

„Az igazi fény szent nyugalma", a „csillagok arca", az „elvesztett Éden" visszfénye tükröződik a Kunsthaus naiv-kiállításának képeiről.

ANDRÉ PIERRE: A TENGER

Fejes Imre

eszéki magyar naiv müvész

Forrás 1975/11/81

Bodri F:A naivok müvészete

...vené

...ně čtuvi nejsi můvěz. (emlitve)

Szolnokmegyei Néplap. 1952 márc. 15.

FEJES ISTVÁN festő

Tölgyesi Katalin Mozgó Világ 1986, 10.

Kisasszony, írja:...

(Balogh A.)

Kedves Bandi Bátyám,

bár Pálosi Judit azt tanácsolta, hogy fenemagy sértődöttségemben legalább egy hétet „aludjak" a történtekre, vagyis ne lépjek, hát nem lépek, hanem írok, lehet: többet ártok vele magamnak, mintha lépnék.

Találkozásunk óta ~~nem~~ hiába nyugtom az Istenbe a gondolat, hogy Te ~~valamivel~~ másfélét, a saját művészetemet tőrnyabb – mégha éretlen – képeket kedvelő elutasítóan kezelheted volna. Hiába, ha Te Bandi Bátyám a saját életművedben belül, a következetességedet jónak tartod, s én is tiszteletreméltónak – akkor miért ne lehessen a következetesség erénye egy még kiforratlan fiatalemberen?

Akinek élete folyása, magánemberi és egyéb tapasztalatai nem engedik már meg, hogy az embereket jónak, az emberarcot szépnek, a színeket finomabbnak, a formákat valósághűbbnek lássa. Aki még ha „innen onnan összeszedett" romantikus motívumaival, nem elég meggyőző expresszivitásával is, de végsősoron a sajátjáénak hitt balhiedelmét vélte elmondani, kifejezni a való világról.

Netán ijesztően, vadul és nem eléggé kiforrott szakmai szinten, de nem hazugul.

Nézd Bandi Bátyám!

Kelenvölgyben valóban élnek papagájos csavargók, még attul olyanabbak. 64 óta látogatom Hárshegyen lévő apámat (56-ban, fiatalon, törvénysértő módon nyugdíjazták, abba rokkant bele egy gorkiji életpálya után), ott is látok egyet-mást, olyat, ami nem oly' harmonikus!

Az a tény, hogy engem volt mestereimhez utasítottak vissza, azért zavaró, hisz' leszámítva a két legrégebbit, Rudnay mestert még a bajai szabadiskolából és idősebb Benedek Jenőt a műv. gimn.ból, a későbbiek már nem gyakoroltak rám akkora hatást, mely döntő lehetett volna. Ék mestert szerettem legjobban valamennyi között, de őt a mai viszonyok között már nem követhettem.

Az általad látott képekért a felelősség egyedül az enyém és én vállalom még azon az áron is, ha itt és most ez még ki nem állítható, mint a Fényesben sorjázó kis és nagyobb mesterek érettebb művei... De költői kérdés: hátha valahol és valamikor kiállíthatók lesznek?

Már nem tudom kitől idézem: „érted verekszem, nem ellened". Kiforgatom ezt a mondást: most én magamért verekszem, de lehet, hogy magam ellen...

Ám legyen!

Csak pár éve jöttem rá, hogy a nagybetűs Élet az bizony harccal is jár az evilági hívságok eléréséért. – Így ifjan, sértődötten is hinnem kell azonban, hogy a festés adta öröm fontosabb és éltetőbb, a kínkeservvel kiküzdött sikerélménynél.

Leírtam ezeket nem bírván amúgy istenigazában „aludni rájuk".

A felajánlott konzultációs segítségedet én „vox humanaként" fogtam fel, jól is esett, ez bátorított fel erre az „utórezgő" levélre is. Konfliktusunk (mert az azért volt) derűs záróakkordjaként azt is el tudom képzelni, hogy majdani kiállításom megnyitására Téged kérjelek fel (hisz' Ék mester egészségének visszanyerésére kevés a remény). Persze ez a felkérés csak optimista lehetőség és én minden egyes sorommal és szavammal csak rontok helyzetemen, de az őszinteség nem bűn, ezért annak jegyében igyekszem festeni ezután is.

A 15.i viszontlátásig üdvözöllek

Fejes Pista

Kelenvölgy, 73. júl. 7.

Kl: 5219/73
Ur. B. Pálos J./Rné

A Képzőművészeti Lektorátus Kiállítási Bizottságának
Budapest

Azon kéréssel fordulok a T. Bizottsághoz, hogy részemre 1973-ban kiállítási lehetőséget biztosítani szíveskedjenek.

1965-ben végeztem el a Képzőművészeti Főiskolát, ahol ~~Papp~~ Pap Gyula és Ék Sándor osztályán tanultam. A főiskola elvégzése óta visszavonultan dolgoztam, hogy mindazt, amit a főiskolán tanultam, egyéni formanyelvem kialakításában hasznosítsam.

Az utóbbi időben készült munkáim alapján úgy érzem – és a képeimet ismerő kollegáim véleménye is az, hogy elérkeztem arra a fokra, hogy bemutatkozhassam mind a szakma, mind az érdeklődő közönség előtt. Egyúttal nükségét érzem, hogy továbbfejlődésem érdekében áttekintést nyerjek eddigi munkásságomról, egy kiállítás tanulságait értékelve.

Kérném tehát, hogy a lehetőségeket mérlegelve a Kulturális Kapcsolatok Intézetében, esetleg a Képcsarnok Vállalat egyik belvárosi bemutatótermében számomra a kiállítási lehetőséget megadni szíveskedjenek.

Képeim előzetes bemutatására mindenkor készen állok lakásomon Bp. XI., Gépész u. 2. sz. alatt.

Kérésemet teljesítésében bízva,

tisztelettel

Fejes Pista

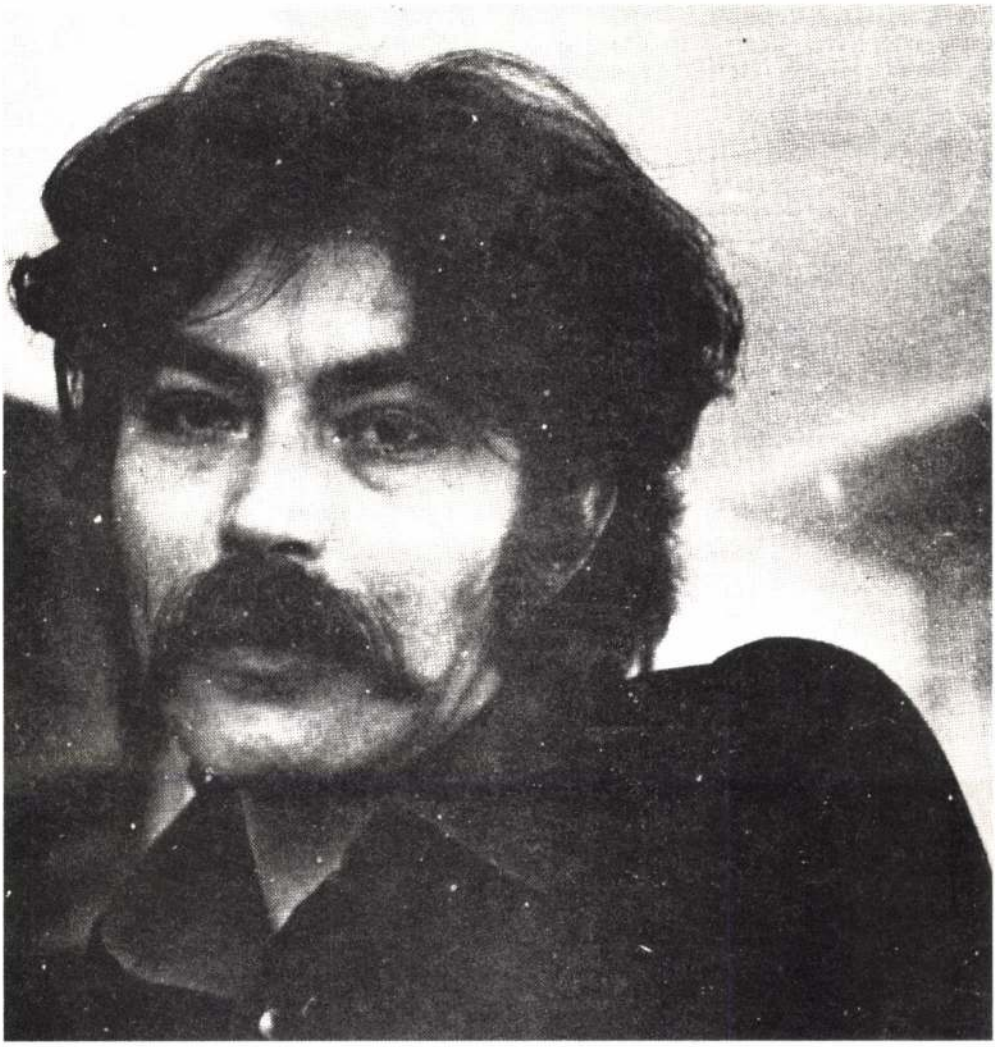

KÉPZŐ- ÉS IPARMÜVÉSZETI
LEKTORÁTUS
Budapest, I., Uri u. 54-56.
Telefon: 360-738, 360-329, 160-639
352-112, 152-259.

F e j e s István

Budapest XI.
Gépész u. 2.

Ügyintéző önöknél: Jelük:

Budapest, 19..72. április 25.

Ügyintéző nálunk: Jelünk:

Pálosi J/KM.

1973-as évre vonatkozó kiállítási kérelmét megkaptuk.
Mivel eddigi munkásságát nem ismerjük, szeretnénk müveit megtekinteni előzsüri alkalmával.

Az előzsüri időpontjáról előzetes értesitést küldünk.

Kérjük fentiek szives tudomásulvételét.

Bartha Éva
igazgatóhelyettes

KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI
LEKTORÁTUS
Budapest I. Uri u, 54-56
Telefon: 152-259, 160-639,
352-112, 360-329, 360-738
Postacim: 1250 Budapest 1 Pf. 17

F e j e s István
festőművész
1116. Budapest, XI.
Gépész u 2.

Értesitem, hogy az 1974-es kiállitási program kialakitásakor nem tudtunk beosztást biztositani az Ön számára.
A kiállitótermek igen sok külföldről érkező anyagot fogadnak a jövő év folyamán a tervek szerint, s emiatt csak korlátozott számu hazai kiállitás programba állitására volt mód.
Kérelmét természetesen átvisszük az 1975-ös évre, azt remélvén, hogy 1975-ben több lehetőség nyilik önálló kiállitások megrendezésére.
Ujabb értesitésünkig ezért szives türelmét kérem.

Értesitjük, hogy 1977-re, illetve az azt követő évekre vonatkozó kiállitási kérelmét megkaptuk és nyilvántartásba vettük.

Sajnálattal értesitjük, hogy a Lektorátushoz benyujtott kiállitási kérelmének - a helyhiány és a sokszoros tuljelentkezés miatt - 1976-ban nem tudunk eleget tenni, igy kiállitási kérelmét megszüntetjük. Kérjük, amennyiben az elkövetkezen-

Hivatkozással kiállitási kérelmére sajnálattal közöljük, hogy 1978-ra sem tudunk Önnek a Lektorátus hatás-

KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI
LEKTORÁTUS
Budapest I. Uri u, 54-56
Telefon: 152-259, 160-639,
352-112, 360-329, 360-738
Postacim: 1250 Budapest 1 Pf. 17

F e j e s István
festőművész
B u d a p e s t

Ügyintézőjük:
Jelük:
Ügyintézőnk: Ané
Jelünk: 876/79
Budapest 197 9. I. 31.

Sajnálattal értesitjük, hogy a Kiállitási Intézmények helyiségére 1979-re benyujtott kiállitási kérelmének nem tudtunk eleget tenni.

Kérelmét mind a Lektorátus, mind a Kiállitási Intézmények továbbra is nyilvántartja, és az 1980-as program kialakitásakor ismét a Kiállitási bizottság elé terjesztjük.

Ujabb értesitésünkig kérjük szives türelmét.

KÉPZŐ ÉS IPARMÜVÉSZETI LEKTORÁTUS

1014 Budapest I., Uri u. 54-56.
Postacim: 1250 Bp. 1 Pf. 17

Telefon: 152-259, 160-639, 352-112, 360-329, 360-738.

Fejes István
festőművész

Budapest XI.,
Sáfrány u.52.
VI/65.

Ügyintézőjük:
Jelük:
Ügyintézőnk:
Jelünk: 293/8o
Budapest 1978o. január 17.

A Képző- és Iparművészeti Lektorátusnál benyujtott kiállitási kérelme alapján arról tájékoztatjuk, hogy a Kiállitási Intézmények az 198o-as tervében nem tudott Önnek lehetőséget biztositani anyaga bemutatásához.

Kérelmét mind a Kiállitási Intézmények, mind a Lektorátus továbbra is nyilvántartja.

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
MŰVÉSZETI ALAPJA
KÉPZŐMŰV. SZAKOSZTÁLY
Borbály Károly ig.h.

Kérném a T. Szakosztályt illetve annak vezetőjét hogy / számomra – a lehetőségekhez mérten – rendkívüli segélyt adjanak!

Kérésem indoklásával csupán annyit említenék:

1977 óta sem megbízást, sem felkéréses munkát a M.i Alaptól nem kaptam.

Fejes István

Bpest, 1979. aug. 27. ch

Raszler Károly grafikusművész, Fejes István egykori tanára:

– Amikor megismertem Fejes Istvánt és láttam képességeit, karakterét, akkor éreztem először, hogy ha valahol valaki az időtől függetlenül tudna illusztrálni Dosztojevszkijt, ő az. Csak később döbbentem rá, hogy lényegében ő volt a Dosztojevszkij által megálmodott figura. Valószínűleg ez tehetségének bölcsője, de egyben tragédiája is. Fejes már a főiskolán is kitűnt formaérzékenységével, formanyelvének sajátos kifejezőerejével, tartalmi fűtöttségével és felfokozott, szenvedélyes munkakedvével. Személyiség volt. Tehetsége, elhivatottsága vitathatatlan volt.*

Borbély Károly, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alap képző-, ipar- és fotóművészeti szakosztályának igazgatója:

– A Művészeti Alap képzőművészeti szakosztálya elemzést végzett. Az elemzés alapján dokumentálható, hogy a képzőművészek jövedelmi helyzetéről kialakult végletes álláspontok közül mindkettőnek megvan a maga alapja.

A Művészeti Alapnak 1984. január 1-én 4124 tagja volt, ebből 2959 tag részesült rendszeres jövedelemben, 1165 művésznek semmiféle jövedelme nem volt az Alaptól. Ez a tagság 28,24 százaléka. Ha ehhez hozzáveszem azokat, akiknek a jövedelme nem érte el az 50 000 forint adóalapot (vagyis egy főre jutó átlagjövedelmük havi bontásban 1500 forint), akkor az arány 37,9 százalék. Ezek szerint az alaptagság 66,18 százalékának nem volt jövedelme, illetve az nem érte el éves szinten az 50 000 forintot.

Úgy ítélem meg, ez az ellátatlanság vagy a rossz ellátottság jelzése. Ha ehhez hozzáveszem azt az 550 alaptag művészt, akinek 1983-ban 100 000 forintig volt az adóalapja, vagyis havi átlagjövedelmük 5961 forint – ami ugyebár nem kirívóan magas –, akkor már az alaptagság 79 százalékáról állítható, hogy jövedelme átlagos vagy éppenséggel átlagon aluli. Mert e 70 százalékon belül tragikus művészsorsok is vannak, ahol mindennapi küzdelmet folytatnak: nem a művészi sikerért – a megélhetésért. Természetesen itt a másik véglet is: ez a tagság mintegy 20 százaléka. 18,9 százalék jövedelme terjed 500 000 forintig, és a tagság 0,42 százaléka – elenyésző kisebbség – rendelkezik egymillió forinton felüli jövedelemmel. Őket ismeri a magyar közönség, és remélhetőleg a nemzetközi is. Ily módon a végletes ítéletekre adott az alap.

Kiss István Kossuth-díjas szobrászművész:

– Hogyan érvényesülhet ma Magyarországon egy művész? A helyzet az, hogy óriási hiba történt a 40-es évek végén, az 50-es évek elején. Úgy fogták fel, hogy társadalmi munkamegosztásban a művész is olyan, mint az orvos, vagy általában, mint bármelyik dolgozó, és így munkahelyi garanciát vállalt az állam. Ez tulajdonképpen nagyon kényelmes dolog, mert több ezer ember élhet meg abból, hogy művész. De ez kontraszelekciót hoz létre.

Borbély Károly:

– Az 1982/83-as minisztertanácsi határozat hivatalosan is megszüntette az alaptagság forgalmazói előnyeit. Tehát ezzel a határozattal a Magyar Népköztársaságban bárkinek joga van alkotóművészeti tevékenysége eredményeit értékesíteni. Amennyiben közületnek értékesít, akkor zsűrikötelezetten, magánszemélynek zsűrikötelezettség nélkül.

Dienes Gábor festőművész:

– Magyarországon már nincs állami mecenatúra, mindenki úgy él meg a szakmában, ahogy tud. Sok embernek rosszul esett, hogy magára lett hagyva, mert eddig majdnem kizárólagos forrása volt a rendszeres képcsarnoki vásárlás. Ma már ez nem megy ilyen simán, mert esetleg nem tudják eladni, függetlenül attól, hogy a mű kvalitásos-e vagy sem.

Bujdosó Ernő festőművész:

– Nem tisztázott még a közösségi pénzből való mecenatúra. Tudniillik a mecenatúra nem pillanatnyi értékre, hanem a jövőben is jelentős értéknek a megvásárolására vonatkozik.

*** A montázs egyes hangdokumentumai elhangzottak a Magyar Rádió Húszas stúdiójának 1986. január 15-i adásában.**

Nem mindig az jelenti a legnagyobb értéket, ami azonnal megtérül. Sajnos már számtalanszor előfordult, hogy évtizedek múlva fedeztek fel egy-egy alkotót, akinek a művei a többszörösét érik, mint megszületésükkor. Óriási dilemma a szocialista mecenatúrában, hogy a vállalatok, intézmények pénzét kik és milyen műalkotások vásárlására költik. Szinte általánossá vált gyakorlat, hogy a kapcsolatok, az összeköttetések sokszor elsöprik, illetve meggátolják mások színrelépését. Visszaütő probléma és máig megoldatlan kérdés, hogy valóban érték kerül-e a nyilvánosság elé, legyen az kiállítás, köztéri szobor vagy a házasságkötő terem dísze.

Nagy Gábor festőművész:

– Vannak, akiknek ez a feladatuk és nem figyelnek oda. Én nagyon jól tudom, hogy egy-egy munkaelosztás – például állami megbízás – esetén hány embert „mentett meg" vagy menthetett volna meg egy jó időben jött felkérés, megbízás vagy támogató gesztus.

Fejes Márton, a testvér:

– Úgy tudom, a kezdeményezés a megye legfelsőbb szintű vezetőjétől, Gajdócsy Istvántól indult ki, aki még bajai téeszelnök korában ismerte meg a bátyám munkáit, vásárolt is tőle képet. Az ő révén jött az ajánlat, hogy nem muszáj Budapesten megrendezni a kiállítást, Kecskemét is rangos város, itt is lehet. Ez már 1976–77-ben felmerült, de végül 1981-ben került sor erre a kiállításra; Bács-Kiskun megye is legalább kétszáz, a megyéből elszármazott művészt tart nyilván a helybelieken kívül, a sort ott is meg kellett várni. Csak már ez is későn jött. Úgy két hónappal a kecskeméti kiállítás után követte el bátyám az első komolyabb suicid kísérletét, ami mint öngyilkosság nem sikerült, de mérgezésnek alapos volt: salétromsavat ivott. Fél évig élt abban a tudatban, hogy csak a lakásán lévő, megőrzött képei képviselnek félmilliót, de napról napra nem evett, vagy akkor inkább már ivott. Az életműve 72-től lezsűrizett anyagként volt együtt. Aztán hét-nyolc évig, évente jött a válasz, hogy sajnálattal közöljük, az idén már sajnos nem áll módunkban a fővárosban kiállítótermet biztosítani.

Nagy Gábor festőművész:

– Vannak emberek közvetlen környezetemben is, akikről nagyon jól tudom, mennyire várják a visszaigazolást, legyen az konkrét kritika, sajtókritika vagy a közönség véleménye. Ez azért fontos, mert ha légüres térben mozog egy emberi tevékenység, akkor előbb-utóbb megkérdőjeleződik, hogy szükség van-e rá. Figyelem szükséges nagyon sok embernek. Ha olyan alkatú, hogy ezt a figyelmet nem kapja meg, lehet, hogy saját magát kérdőjelezi meg, pedig lehet, hogy amit létrehozott: érték.

Tóth Julianna, a barát, Gaál Domonkos felesége:

– Mindenesetre nem volt gyengébb azoknál, akik jól megélnek ebből. Csak nem volt ereje ahhoz, hogy ő is kiharcolja magának azt a helyet a létrán.

Fejes István emlékei között találtunk egy magnószalagot:

– Mindjárt föltesszük... Rácz Aladár cimbalmozik... – forog a lemez. Cím, ja igen: Gondolatok az érvényesülésről. Alcím: Egy prototípus ismertetése. Egy-kettő-három-négy... Újabban van munkaebéd, munkavacsora, ez itt most egy magnószalag... legyen hát ez: munkamagnószalag. Azaz, esetleges kiborulásom esetén: idegorvosoknak munkát adó szalag. Erre azt mondom, ami bánt, amit jobb kiokádni magamból, mert ha netán kiborulok, akkor semmit sem mondok vagy mellébeszélek. Hetek-hónapok óta élek kifeszítve, mint egy íj. Elpattanni még korainak tartanám. Még festeni szeretnék előbb, hisz alig festettem. Játszani, úgy, ahogy a szolid Szép Ernő könyörgött érte, vagy ahogy József Attila is kérte. Freud álomvilágában nem hiszek, de szépnek tartom, költőinek, művészinek. Ő a freudizmust a saját neurózisából szőtte. Ha én most e szalaggal – képletesen – mégis a pszichoanalízis díványára fekszem, az sokkal inkább azért van, mert az idei naptári évben létezésem anyagi alapjai enyhén szólva megrendültek. A szel-

lemi létem meg az értetlenségbe ütközvén a fölöslegesség nyomasztó érzetét keltheti bennem egy idő után... ha hagyom... de egyelőre nem hagyom. Kisasszony, írja: bekezdés, igen, bekezdés. Zárjel, kérdőjel, zárjel bezárva. Többszörösen kiállított előéletű festőművész, nevét határainkon túl is ismerik, még a felkelő nap országában is, hozzá képest Liszt Ferenc csupán hírhedt zenésze volt a világnak, ahogy a költő mondotta, Vörösmarty Mihály, akinek sírját ügybuzgó hivatalnokok kiüríteni akarták, lejárván bérlési ideje, de... megint elkalandoztam. Új bekezdés. Recept: menj ki Szentendrén a patakpartra, keress néhány kavicsot, vagy ha nem kisplasztikára vágyol, hát követ. Ezek legyenek a pozitív formák. Negatív formáid alapján, ha kisplasztikára fáj a fogad, egérlyukak adják a mintát. Nagyobb mű esetén sírgödrök. Sírgödörhöz éjjel is hozzájuthatsz, lévén főfoglalkozású éjjeliőr – mert ez így sikkes. De lehetsz nyugdíjas is, huszonhat éves korodra leszázalékolt. Főiskolai végzettséged lehetőleg ne legyen, mondanivalód se a világról. A zenét fesd meg, a mögöttes tartalmakat mintázzad. Amit most elmondanék, ars poetica. Ars poetica. Hogy minek egy festőnek ars poetica, arra mentségemül szolgáljon az, hogy egy irodalommal fertőzött festő vagyok. Olvasással rovott múltú. Most ez a pillanatnyi ars poetica az itt látható, illetve nem látható képek mellé, azaz zenei alátestésük helyett volna. Ez is meglehetősen ugye irodalmias ötlet... de... de... tetszelgünk, pózokban tetszelgünk, és olvastunk össze-vissza mindent. Például azt, hogy Karinthy is ugye elképzelte, hogy amikor ő meghalt, a temetésén mégis jelen lesz, jelen kíván lenni, hogy megszólal, hisz még életében rájátszották a hangját egy hanglemezre, és a gyászoló közönség, ezen meglepődik, és... és Karinthy örül valahol, ahol ő most épp van, ahol épp nincs.

78 **Nagy Erzsébet, az unokahúg:**

– Úgy éreztem, mindkettőnknek könnyebb lenne, ha együtt lehetnénk, valamiféle támaszai egymásnak. A én lakásom nagyon tágas volt, tudtam volna neki műtermet és mindig meleg ételt adni... De azért mi sokat nevettünk ketten. Beöltöztetett a dédnagymamáról maradt ruhákba, a kesztyűkbe, kalapokba. Kint az udvaron fotózott, ezek a fotók megvannak. Ezekből aztán képek lettek, nem én, hanem A Kalapos Lány. Még a legkésőbbi képein is megcseng a színekben, amiket együtt nevettünk, hiszen nevetett is az a búskomor ember, nevettünk, mert nem volt megfelelő fehér kalap, és egy tányért raktunk a fejemre, meg egy fehér csipkefüggönyt. Az csúszott a hosszú, frissen mosott hajon, és betegre nevettük magunkat... De mindig magányos volt. Megkérdeztem tőle: „És a szerelem?" Akkor már nemigen tudott talán nevetni. „Szerelem – mondta –, én mindig szerelmes vagyok, Erzsikém, ha meglátok egy vékony arcú, sötét szemű nőt. Megyek utána az utcán, míg el nem tűnik egy kapualjban." Ha valakire azt lehet mondani, hogy emlékekben él és a múltban él, akkor ő az az ember volt. Egy múlt század eleji figura volt, itt, ebben a huszadik századi kisvárosban. Nagyon ritkán tartózkodott ő idehaza, csak amikor dolgozott, és este. Nagyon sokat bolyongott. A képeinek kerete ez a világ, Vaskút és Baja, a vizek, a vásárok. És a Kálváriadomb.

Fejes Márton, a testvér:

– Az utolsó pénteken megbeszéltük, hogy másnap, épp mindszentek napja előtt, kimegyünk apánk sírjához, vagy inkább elmegyünk ahhoz a sebészhez, aki a műtétet végezte, kontrollra. Ehhez viszont előbb segítek megmosni a hajadat – mondtam. Nagy, bozontos hajat, szakállat viselt. Ezzel eltelt a szombat délelőtt, mert a haj nem száradt meg, így akkor sem a temetőbe nem mentünk, sem az orvoshoz. Vasárnap még hívtam ebédre, a gyerekeim is nálam lesznek – nagyon szerette őket –, ebédeljünk együtt. De nem jött el, így abban állapodtunk meg, hogy miután hazakísérem a gyerekeimet, este kimegyek hozzá. Hétfőre ígérték a Völgy utcai kórházban, hogy visszaveszik. Úgy terveztük, visszakísérem. Ezt már nem várta meg. Vasárnap este hétre kimentem, már csak az üres lakás várt. Égett a villany. Egy-két óra múlva lementem a kapu elé, hátha jön valaki. Jött is, de nem a Pisti, hanem az Imre öcsénk. Kérdezem, hát a Pisti? Azt mondja az Imre, a Pisti most halt meg. Mondom, hogy: „Vonat?" Azt mondja: „Vonat!"

Tóth Julianna:

– Mikor a Marci elhívott, válasszunk magunknak valamit a hagyatékából, akkor elhoztam egy kanalat a fiókból. Az a kanál még mindig kézben van. Ha tálalok, akkor valamelyikünknek az jut. Így mindennap köztünk van.

Fejes István a magnószalagról:

– Most ez azért pillanatnyi, ez az ars poetica, mint akár az elmezavar, az is lehet pillanatnyi, mert holnapra már változhat, alakulhat, gazdagodhat és meg is szűnhet. Az Élet, nagy betűvel, amelyben harmincéves koromig hát meglehetős naivitással bolyongtam, kettős könyvelésű. Egyfelől, hogy mit követelünk tőle balhitű lehetőségeink szerint, másfelől pedig, hogy mivel tartozunk. Mivel tartozunk, no nem az életnek, hanem önmagunknak. Önmagunk lehetőségeinek. Önmagunk lehetőségei legjobb szintjéig való rugaszkodásunkkor... Nem tudom, hogy mit mondtam most... Az ember társas lény, de születnie és meghalnia egyedül illik. Jobb így az anyának is... és iszonyatosak a tömegsírok... Élete is saját műve az embernek. Valakinek csak az élete a műve. Tanulhat másoktól, de rendszerint csak egy kép állhat össze, hisz többre nem jut idő, mert az egyetlen rögeszmét ismételjük mindahányan életünkön át – ezt sem én találtam ki, olvastam valahol.

Tóth Julianna:

– Amikor öngyilkos lett, meg kellett volna halnia, nem lett volna szabad tovább élni. Én mindig azt hittem, sosem lesz ereje megölnie magát, inkább csak a szája jár. Bíztam ebben. De amikor először öngyilkos lett, az borzasztó volt; csoda, hogy ő még ezután tudott élni. És akkor bement a Völgy utcába, ott azért viszonylag mégis ellátták, nem egyedül volt, ott találkozott Latinovitscsal, akkor már tudtam, hogy soha nem fog rendbe jönni. Megváltás volt, ez az igazság, ez már nem a halála volt.

Fejes István a magnószalagról:

– Én akkor nyugodtam meg, amikor egy-két éve kint festettem a közös, akkor még közös folyosónkon Kelenvölgyben, és a szomszédunk félig ittasan megkérdezte tőlem: „Pista, mondja, miért fest maga mindig ilyen torz képeket, hisz a Marci" – ez az öcsém – „azt mondta, maga le tud valakit úgy is rajzolni, hogy hasonlítson." Hát én akkor ettől a véleménytől nagyon megnyugodtam. Szeretnék még továbbra is ilyen torz képeket festeni.

Tóth Julianna:

– Szerette az elvont nőalakokat; az ilyen háziasszonyt, aki mos, főz, takarít, nem szerette, csak akinek szép, festett szeme volt, szép bőre. Lányokat is festett. Vett is nekem egyszer egy esernyőt. Most mostam ki a héten. Húsz éve nem járok ernyővel, mert nem szeretem, de van egy lila színű, amit a Pista vett. Úgy jött föl, hogy vettem egy esernyőt neked, mert nekem nincsen kinek venni lila esernyőt... Nagyon szeretett fagylaltozni, az ínyencségeket szerette. Telefonálni meg nem szeretett, úgyhogy sokszor nem tudtunk róla, csak ha már valami baj volt. Volt egy macskája. Olyan nyomorúságosan élt, volt idő, amikor tényleg annyira nem volt pénze, de a macskájának mindig vett valami finomat. Arra költötte a pénzét. Azt mondta: naponta tíz forintot megeszik a macskám. Sietett haza, hogy megetesse.

Nagy Erzsébet:

– Ő azt várta, hogy ledöbbenjenek az emberek, mint ahogy le is kell döbbenni a képei előtt.

Fejes István a magnószalagról:

– Az én apám kilenc éve él a hárshegyi szanatóriumban. Magyarul: az én apám kilenc éve a Lipótmező foglya, ahol csak azért nem bántják s alázzák meg szegényt – Ady írta ezt ugye, csak nem így –, mert nyugdíját szétosztom az ápolók között, a jobb bánásmód

reményében. Az én apám néptanító volt és tevékenyen részt vett most negyedszázada az iskolák államosításában. Rá két évre apámat törvénysértő módon nyugdíjazták. Negyvenéves korában, közvetlen anyánk halála után, három kiskorú gyermekkel a nyakában. Az én apám ennek ellenére kitaníttatta mind a három fiát. Ma, agyérelmeszesedése kifejlett stádiumában, időnként összetéveszti fiait. Kedvenc nótája az a Kellér Dezső-szövegű műmagyar dal volt, amely így szól: „Nem tudom, az életemet hol rontottam én el..." Ez sajnos nekem nincs meg lemezen. De különben is, az én apám életét mások rontották el! No, erről most már több nem jut az eszembe, de Rácz Aladár még cimbalmozik, és a munkaszalag lassan véget ér.

Fejes István született: 1942. május 22.
meghalt: 1982. október 10.
Önálló kiállításai: Kecskemét 1982. (halála előtt két hónappal)
Ikarusz Művelődési Központ 1983. (Budapest)
Vaskúti Emlékkiállítás 1984. (Vaskút)
Nagykanizsai Emlékkiállítás 1984. (Nagykanizsa)
Képeiből idén bemutatott: a Rudnai Gyula emlékére a volt növendékek műveiből rendezett kiállítás – Baja 1986.

Fejes István: Baja

Latinovits (Izgága Jézusok)

A Fejes István képeiről készült reprodukciókat Felvégi Andrea fotózta

Cigányok

Irigység

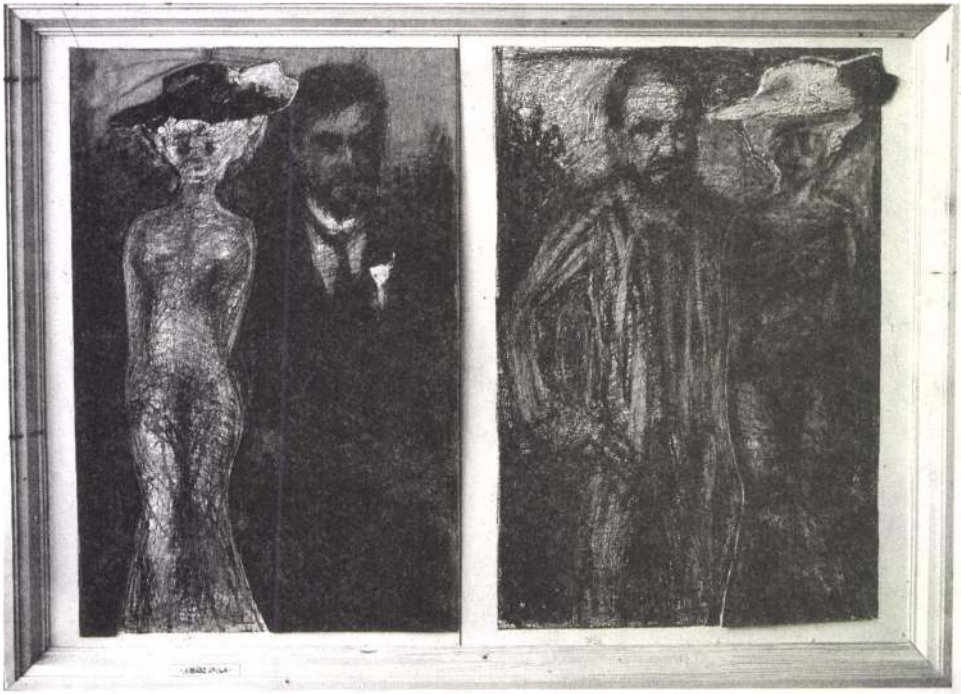

Juhász Gyula

Csavargók

Vidám temetés

Golgota

Találkozás

Fejes István
MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Fejes István festőművész

HÉTFŐI HÍREK

1981 NOV 30

1021

Komédiás, papagájjal

Ismét otthon, a déli végeken

Fejes István festőművész első önálló kiállítása vasárnap délelőtt nyílt meg Kecskeméten, a Megyei Művelődési Központban.

Hát hazatért megyéjébe a tékozló fiú! Gyermekéveit ugyanis a déli végeken, pontosabban Vaskúton és Baján töltötte. Itt — a *Rudnay Gyula* vezette szabadiskolában — vett először szenet, pasztellt, ecsetet kezébe csenevész nebulóként. Majd 1954-ben a fővárosba jött, hogy a Képzőművészeti Gimnáziumban, később pedig a Képzőművészeti Főiskolán kibontakoztathassa képességeit. Szerepelt képeivel a római nemzetközi főiskolai biennálén, s egy sor honi kollektív tárlaton. Volt tanár, reklámgrafikus, szabadúszó.

— *Mesterei?*

— Rudnayn kívül idősebb *Benedek Jenő*, *Pap Gyula* és *Ék Sándor*. Utóbbi mindmáig emberi példaképem. A festő elődök közül *Farkas István* áll hozzám legközelebb.

A negyvenes éveit taposó művésznek Budapesten is vidékiesen teltek napjai Kelenvölgy csöndes, port permetező utcáiban, Krúdyt idéző kocsmáiban. Innen zarándokolt el olykor Latinovits Zoltánhoz, hogy osztozzék önemésztő tépelődéseiben. Expresszív hatású alkotásai ezekről az élményekről regélnek. Komédiásai vállán a cifra papagáj a gond fekete madaraként trónol. Görnyedt pályamunkások kövér kakast áhítanak, marabutollas dámák elvetélt gyermekeikről ábrándoznak. Az időtlen menetet elnyűtt hegedűk muzsikája kíséri, megpendítve a részvét húrjait.

Egy kép a tárlatról

— *Miért ily késői az első önálló bemutatkozása?*

— Nem törvényszerű, hogy valaki „félkészen" álljon a publikum elé. Azt hiszem, nem kell mentegetőznöm, hogy eddig vártam. Úgy is az idő ad „pecsétes igazolást" arról, jól végeztem-e a dolgomat?

Fejes István több mint 40 alkotását felvonultató tárlat *december 31-ig* — kedd kivételével minden nap — fogadja a látogatókat.

(mécs)

a nagy áruház

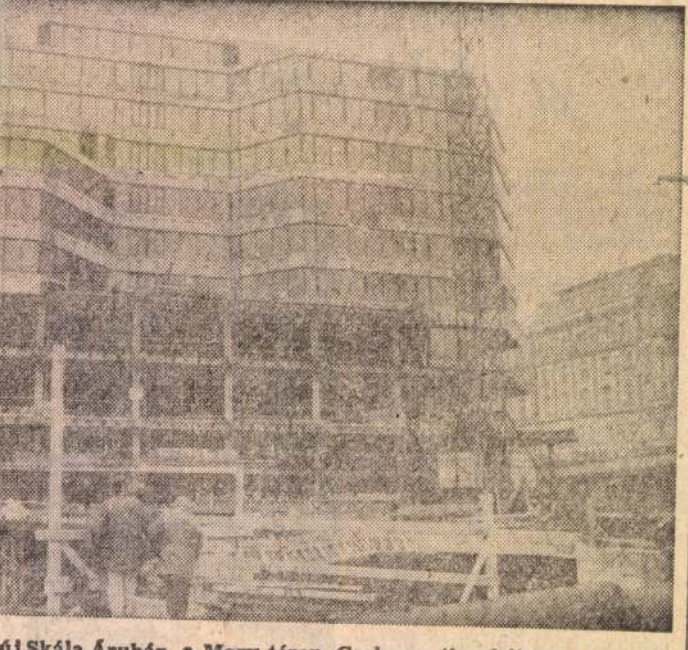

új Skála Áruház a Marx téren. Csaknem tizenkétezer négyzet-
fogadószintjén óriási csemegeosztály, három szinten ruházati
déglő, drinkbár várja majd a vásárlókat — terv szerint 1983
májusában

hanggal, komputerrel

esébe lát"

egvizsgáló

ódszerek az urológiában

Fejes István festőművész

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

1983 JAN 16

1021

FESTMÉNY, PANNÓ, GRAFIKA, REGÉNY, TANULMÁNY, FOTÓ

Mit csináltak Bács-Kiskun ösztöndíjasai?

A hajdani mecénások saját gyönyörködtetésükre, saját zsebükből támogattak művészeket. Ma a társadalom segíti az alkotókat: Bács-Kiskun megye Tanácsa rendszeresen havi háromezer forint összegű ösztöndíjjal készteti szocialista szellemiségű, közhasznú munkálkodásra a festőket, írókat, kutatókat. Természetesen nemcsak pénzt adnak: számon is kérik a szerződésben vállalt munkák elvégzését. Összeállításunkban a tavalyi megállapodások sorsát követjük végig. Emlékeztetőül fél mondat egy interjúból, amelyet *dr. Gajdócsi Istvánnal*, a megyei tanács elnökével készítettünk: „a kérdésnek nem az anyagi oldala az érdekes — jegyezte meg. — Mindig a mecénások jártak jól." Bács-Kiskunban 1981 és 1985 között 18 milliárdos fejlesztési és költségvetési alapból gazdálkodnak, a közművelődésre, a szellemi műhelyekre a pénzek 0,5—0,6 százalékát fordítják, ezt is kiadási megtakarításból. Ez a „költekezés" persze busásan kamatozik — az alkotásokban.

A beszámolót megkésett gyászhírrel kell kezdenünk: a megye egyik ösztöndíjasa, *Fejes István* festőművész tavaly őszutón Latinovits Zoltán és Huszárik Zoltán útjára lépett... A tragikus sorsú művész arra vállalkozott, hogy nagyméretű olajfestményben összegzi megyei élményeit. A szerződés támpéldányára már nélküle írták rá, hogy a mű elkészült.

Bizonyára nem kevesen látták a Katona József Színházban a Bánk bánt. Biztosan emlékeznek *Bodri Ferenc* illusztrációira, melyek közül néhányat lapunkban is közreadtunk. A Kecskeméten élő művész ezzel egyenlítette ki hathónapos ösztöndíját — a grafikai lapok a Katona József Múzeum gyűjteményét gazdagítják.

Fontos, közhasznú feladat természeti kincseink megőrzése — rajzok készítésével a Kiskunsági Nemzeti Park növény-, madár- és állatvilágának, a jellemző tájrészletek és a romlásnak kitett, nem begyűjthető néprajzi tárgyak megörökítésére kötöttek 18 ezer forint végösszegű megállapodást *Bodor Miklóssal*, aki augusztus elsejére végzett vállalásával, az eredmény több száz tusrajz.

Velekei József Lajos grafikusművész a hajósi Községi Tanács házasságkötőtermének falára nyolc méter hosszú, 2,5 méter magas pannót ajánlott fel. A számok nyelvén körülírt munka sikerére mi sem jellemzőbb, mint az, hogy a hajósi nyári alkotótábor kiállításának megnyitóján részt vett vendégek ennek megtekintésével fejezték be az esti programot.

Halász Ferenc, a Petőfi Népe főszerkesztője tudományos munkát végzett kilenc hónapig, s a Közművelődés Bács-Kiskun megye napilapja és folyóirata hasábjain az 1970-es években című tanulmányát készítette el.

Almási Márta hathavi ösztöndíjának fejében befejezte Eszter című regényét, és hozzákezdett Jó estét Magyarország című prózájának. Az elkészült munka három gépelt példányát augusztusban adta le, ebből közlünk rövid részletet.

Gyulavári József bajai fotóművész hathavi ösztöndíjat kapott. Ellenértékként a bajai képzőművészekről készített sorozatot tette az asztalra — a fotók felhasználására a Bács-Kiskun megyei Tanács szerzett jogot.

S ha már a jognál tartunk: *a művészeti díj* (az illetékesek jobb szeretik ezt a kifejezést használni) fejében az alkotók nem mondanak le munkáikról; a jogdíjak továbbra is őket illetik. A fotómásolat, a nyomat, a regény, a tanulmány egy-egy lefűzött példánya *a dokumentációt szolgálja*, s nem a tulajdonjogot fejezi ki. Nem készült egyébként statisztika arról, hogy melyik művészeti ág művelői kapták a legtöbb ösztöndíjat, de enélkül is nyilvánvaló, hogy a *grafikusok voltak többségben*, a legkevesebben pedig az írók—költők. A támogatás összege képviseli változó világunkban az *állandóságot:* 1974-ben az első ösztöndíjas *éppúgy háromezer forintot* kapott, mint most, 1983-ban, az idei hét művész. Az ő vállalásaikat egy hét múlva ismertetjük.

B. J.

● **Fejes István: A tanító úr emlékére.**

● **Bodor Miklós: Imola.**

● **Bodri Ferenc: Illusztráció a Bánk bán-hoz.**

a Fémmunkás Vállalat nyugdíjasa január 9-én, hosszú, súlyos betegség után elhunyt. Temetése január 18-án, 15 órakor lesz a kecskeméti Köztemetőben. Gyászoló család. 1220

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett drága férjem, fiam

ZINHÓBER JÓZSEF

Kecskemét, Gubányi M. u. 4. szám alatti lakos, 52 éves korában, rövid, súlyos betegség után elhunyt. Temetése f. hó 19-én, háromnegyed 1 órakor lesz a kecskeméti Köztemetőben. Gyászoló család. 1271

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, gyermek, testvér, Ladánybene községi Tanács elnöke

RUMPLER MARGIT

életének 34. évében, hosszan tartó, súlyos betegség után elhunyt. Ladánybene községi Tanács saját halottjának tekinti. Temetése: 1983. január 19-én egynegyed három órakor lesz a kecskeméti Köztemetőben. Gyászoló család. Ladánybene községi Tanács. 134

Fájó szívvel tudatjuk a rokonokkal és ismerősökkel, hogy szeretett férjem, apánk, apósunk, nagyapánk és dédapánk

GYULAI MIHÁLY

Kecskemét, Ballószög 182. szám alatti lakos, életének 77. évében elhunyt. Temetése f. hó 18-án, fél 2 órakor lesz a kecskeméti Köztemetőben. Gyászoló család. 1191

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondunk köszönetet az MSZMP Bács-Kiskun megyei Bizottságának, az Oktatási Igazgatóságnak, a városi, a városi-járási pártbizottságoknak, az állami, tanácsi és tömegszerveknek, a megyei Munkásőrségnek, a Bányai Júlia Gimnázium tanárainak, az I/C. osztály tanulóinak, rokonoknak, minden kedves barátnak, ismerősnek, akik felejthetetlen férjem, édesapánk

DR. BOGNÁR LAJOS

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek és osztoztak fájdalmunkban. Dr. Bognár Lajosné, László és Géza. 1260

Köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, ismerősöknek, szomszédoknak, akik szeretett édesanyám, anyósom, nagymamánk

BEKE IMRÉNÉ
Ugi Rácz Teréz

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. Gyászoló család. 1153

Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazon rokonoknak, barátoknak, ismerősöknek, akik drága halottunk

CSABAI LÁSZLÓNÉ
Nagy Erzsébet

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek és mélységes fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. Gyászoló család. 1187

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk

GÁL FERENC

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, vagy virágot helyeztek, gyászunkban bármilyen formában osztoztak. Gyászoló család. 1176

Munkaalkalom

HUNGALU

KÖZGAZDASÁGI érettségivel rendelkező bérelszámolót, és termelésprogramozót keresünk felvételre. Dolgozóinkat saját autóbusszal szállítjuk. Kőbányai Könnyűfémmű, Kecskeméti Gyáregység, Kecskemét, Matkói út. Telefon: 20-211. 90

VAS ÉS FÉMIPARI SZÖVETKEZET BVFSZ BAJA

KÖZPONTI ÉLELMISZERIPARI VÁLLALAT

zérlőegység kezelésére munkavállalókat, tová T—174, és Warynski r kagépekre vizsgával rendelkező kezelőket felvesz. A női munkav lók havi keresete 3000—3500 Ft kö Jelentkezni lehet a vállalat mu ügyi osztályán. Kecskemét, H út 2.

fémmunkás

„FÉMMUNKÁS Vál Kecskeméti Gyára fel műszaki rajzolót, közé kú vagy felsőfokú vég séggel rendelkező munkavállalót szerkesztői munkakörbe. Továbbá kertész szakmunkást és villanyszerelő szakmunkásokat. Jelentkezés és bővebb felvilágosítás a gyár munkaügyi osztályán. Címünk: Kecskemét, Izsáki út 2—6. 165

VOLÁN 9. sz. Vállalat jogi végzettséggel rendelkező munkaerőt felvesz jogtanácsos munkakörbe. Pályázatokat a vállalat személyzeti és oktatási osztályára, Kecskemét, Csáktornyai u. 4—6. számra kérjük megküldeni. 162

RUHÁZATI szakmában jártas dolgozót alkalmaz Alföld kereskedelmi Vállalat Nagyker Ruházati raktára. Jelentkezés: Kecskemét, Róbert Károly krt. 3. 168

KPM KÖZÚTI Igazgatóság Gépjavító Üzeme felvételt hirdet esztergályos és autószerelő szakmunkások részére. Jelentkezés: Kecskemét, Szent István-város 6. szám alatt. 163

FELVÉTELRE keresünk gépírni tudó érettségizett adminisztrátort Kecskeméti munkahelyre. Leveleket: „Fizetés megegyezéssel 213 433'" jeligére a kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérünk. 170

PORTÁSOKAT három műszakban és éjjeliőrt felveszünk (lehet nyugdíjas is). Jelentkezni a Zöldségtermesztési Kutató Intézet Termelési Osztályán lehet, Kecskemét, Mészöly Gyula út 6. sz. alatt. 88

A MECSEKI SZÉNBÁNYÁK teljesítménybéres föld alatti munkakörökben MAGAS KERESETI LEHETŐSÉGET BIZTOSÍT 18—35 éves férfiak részére. Munkakörök: csapatcsillés (betan. m.) 5900—7800 Ft, vájár (szakm.) 7200—10 000 Ft, bányalakatos (szakm.) 5400—6500 Ft havi kereséttel. Ezenkívül: hűségjutalom, szénjárandóság, speciális bányászati kedvezmények. ÖTNAPOS MUNKAHÉT! Munkahely és munkásszálló Komlón, vagy Pécsett, Szakmai képzés tanfolyami úton. Nős férfiaknak másfél—két éven belül KEDVEZMÉNYES LAKÁSJUTTATÁS! Feltételeink: elfogadható munkaviszony-előzmény, nálunk végzett alkalmassági vizsgálat. Címünk: Mecseki Szénbányák munkaügyi osztálya, 7629 Pécs, Komját Aladár u. 3. Tel.: 24-863. 1

AZ AGROKER Vállalat felvételre keres pénzügyi előadót, valamint férfi munkavállalókat raktári árukiadó és autószerelő műszakos munkakör betöltésére. Jelentkezni lehet: Kecskemét, Halasi út 29. munkaügyi csoport. 137

JÓ kereseti lehetőséggel felveszünk kazánfűtőket, lakatosokat, villanyszerelőket, műszerészt, víz- és központifűtés-szerelőt, valamint SZTK-tanfolyamot végzett dolgozót 4 órai elfoglaltsággal. Jelentkezni: Tejüzem, Kecskemét, Róbert Károly krt. 6. szám. 164

LIKŐRIPARI Vállalat kecskeméti Üzemegysége felvesz palackozó dolgozókat. Jelentkezés: Matkói út 2. üzemegységvezetőnél. 198

tőjénél, Kecskemét, Matkói út 24. szám. 173

A CZUV KECSKEMÉTI SZÁMÍTÓKÖZPONTJA felvételt hirdet az alábbi munkakörökben: — folyamatszervező; követelmény: közép- vagy felsőfokú iskolai végzettség; — adatrögzítő: két műszakos munkaidővel, 32 évesnél nem idősebb női dolgozók részére; — elektronikai műszerész; — rádió- és tv-műszerész; — mechanikai műszerész; — villamosmérnök; — villamos üzemmérnök; két műszakos munkaidővel. Jelentkezés személyesen vagy írásban, Kecskemét, Irinyi u. 17. 108

A BRG Magnetofon Gyára felvételre keres géplakatos vagy szerszámkészítő szakmunkásokat, vagy középfokú gépészeket műanyagfröccsgépbeállítói munkakörbe, betanított munkásokat műanyagfröccsgép-kezelőnek három műszakra, valamint gépkocsikísérő és szállítási segédmunkást 1 műszakra. Jelentkezés a gyár munkaügyi osztályán, Kecskemét, Szolnoki út 16. 166

A MÁV Biztosítóberendezési Fenntartási Főnökség Szeged, kecskeméti székhellyel felvesz elektro-, mechanikusműszerész, lakatos és betanított munkás munkakörbe dolgozókat. Jelentkezni lehet Biztosítóberendezési Fenntartási Üzem Kecskemét, állomáson. A dolgozó és családtagjai részére utazási kedvezményt biztosítunk. 101

KECSKEMÉTI vállalat gyakorlattal rendelkező gépírót vesz fel kedvező bérezési feltételek mellett. Jelentkezéseket január 25-ig írásban kérjük megküldeni „Január '83. 213 434" jeligére a kecskeméti Magyar Hirdetőbe. 171

AZ ÁPRILIS 4. GÉPIPARI MŰVEK pályázatot hirdet műszaki fejlesztési osztályvezető munkakör betöltésére. Követelmény: gépészmérnöki végzettség, 10 éves ipari gyakorlat, gyártástechnológiai és hegesztéstechnológiai jártasság, nyelvvizsga egy idegen nyelvből. A pályázatot önéletrajzzal, a jelenlegi jövedelem és az esetleges igények megjelölésével kérjük a vállalat személyzeti és oktatási főosztályára küldeni. Kiskunfélegyháza, Csányi út 2. szám. Pf.: 61, 6101. 109

A DEBRECENI Agrártudományi Egyetem Mg. Gépészeti Főiskolai Kar Tanüzemének kecskeméti üzemegysége — mg. gépésztechnikusokat, mg. gépszerelőket, autó-motor szerelőket, gépjárművillamossági szerelőket és lakatosokat — alkalmaz mezőgazdasági gépek vevőszolgálatának ellátására. A pályázatokat kérjük írásban vagy személyesen benyújtani Agroker Vállalat Kecskemét Géposztály, Szalontai József ügyintéző részére. A feltételek megbeszélésére a pályázat benyújtásakor kerül sor. 93

A GÉPIPARI ÉS AUTOMATIZÁLÁSI MŰSZAKI FŐISKOLA (Kecskemét, Izsáki út 10.) az alábbi tanfolyamokat indítja:

betanító ívhegesztő,
betanító lánghegesztő,
hűtőgépkezelő

Jelentkezési határidő: 1983. január 25.

Jelentkezési lapot és bővebb felvilágosítást a főiskola tanulmányi osztálya ad.

95

/1021

Kiállítások

Fejes István emlékkiállításáról

Néhány nap múlva — október 31-én — lesz két éve, hogy e tárlat alkotója végleg elköltözött közülünk. Fiatalon hunyt el, ám érett műveket hagyott maga után. Emlékkiállításának képei immáron életének lenyomatai, amelyek arról vallanak, hogy Fejes István életének 42 esztendeje alatt hogyan bliccelt a vágyak villamosán, rázkódott a szenvedés szekerén, mikén övezte gyakorta gyanakvó értetlenség és lehangoló közöny, s miért váltott jegyet az önpusztító lelkek hajójára.

Fejes István alig, hogy eszmélt, már ábrándozta, hitte, eltökélte: festő lesz. Csakis festő! A jószemű nebuló az ötvenes évek elején Rudnay Gyula bajai szabadiskolájának „csodagyereke" lett. Nem volt kétséges, hogy a fővárosban a képzőművészeti gimnáziumba, később pedig a Képzőművészeti Főiskolára visz az útja. Ez utóbbit is kiváló eredménnyel végezte el. Ez után tanított, később, grafikusként kereste kenyerét. A biztos megélhetést nyújtó munka mellett bőséggel maradt ideje festeni. S ő vasszorgalommal dolgozott, kialakította egyéni hangját, stílusát. Piktúrájára leginkább Gulácsy Lajos és Farkas István volt hatással. De mint azt Székely András, művészettörténész említette: „Nem lett se Gulácsy, se Farkas utánzója sokkal inkább utódja."

Fölényes rajztudása ámulatba ejtő, ecsetkezelése sodró lendületű. Erőteljes színeitől, színegyütteseitől szinte felrobbannak a vásznak.

Fejes István állította: a művésznek csak teljes „vértezetében" szabad megjelennie a publikum előtt. S amikor úgy érezte teljes fegyvertárát fel tudja vonultatni, tollat ragadot, s levélben fordult a Képzőművészeti Lektorátus Kiállítási Bizottságához, bemutatkozási lehetőségért. Évente megismétlődő folyamodványait elutasították. Nem értette: neki miért nem jut hely az évi 2000 kiállítás egyikén sem? „Hiába, a szerencsével állok hadilábon!" — mondogatta gyakorta, s valóban: nem volt sohasem Fortuna kegyeltje.

Egyszer hozzámfordult: „Tudod, hetek, hónapok óta élek kifeszítve, mint egy íj! Elpattanni egyenlőre még korainak tartanám. Még festeni szeretnék előbb, hisz alig festettem." Két évvel ezelőtt azután mégis elpattant az a bizonyos íj.

Fejes István emlékkiállítását november 18-ig láthatják az érdeklődők a nagykanizsai Hevesi Sándor Művelődési Központban.

Mécs G. László

Sírkertek, sírjelek

Az első hallásra kissé morbidnak tűnő téma a közelebbi ismerkedés során megszelidül. A zalaegerszegi hangverseny- és kiállítóteremben megrendezett Sírkertek, sírjelek című tárlat láttán ugyanis rádöbbenünk, a temető, a temetkezési szokások épp úgy részét képezik kultúrkincsünknek, mint a szépen hímzett menyasszonyi stafírung, vagy a faragott bölcső.

Ezek az érzések leginkább a régi, szép rajzolatú, mértani idomokkal díszített, időrágta kopjafák láttán ébredeznek bennünk. Archaikus, történelmi atmoszférát árasztva sorakoznak egymás mellett, s a szép fotókon, rusztikus, szálkássá foszlott felületekkel, régmúlt emberek szellemét idézve. Odébb esőtől, széltől, füstös levegőtől szemcsésre rágott temetői kőfigurákon kalandozhat tekintetünk, a zalai, s más tájak falvainak egyszerűen formált, vaskos, kissé tán bumfordi madonnái, kőszentjei sugároznak utánozhatatlan, eredeti bájt a fotókról. Mindezt összevetve mai tapasztalatainkkal, bizony jogos a nosztalgia. Hiszen társaink, rokonaink emlékét valahogy sokkal meghittebben, emberibb arccal őrzik e figurák, mint a mai merev-hideg műkőkockák, csillogó arany betűk. Épp ezért tár most elénk jó, követendő példákat a tárlat, a mai kor igényeihez, szelleméhez formált síremlékekkel.

Részlet a cserszegtomaji temető egy régi kőfigurájáról.

Makettek, tervrajzok jóvoltából az új zalaegerszegi köztemető terveit, végleges formáját is szemügyre vehetjük, s az ország több új köztemetőjének terveibe is bepillanthatunk. S talán itt bukkan felszínre a tárlat egyik gyenge pontja is, az aránytalanság. Érthetetlenül nagy falfelületet elfoglalva mutatják be ugyanis például az egri temető terveit, a laikus számára csak keveset mondó tervrajzait. Gazdagabb, s hangulatosabb lett volna az összhatás, ha inkább több mai jó példát láthat a közönség, e november 15-ig nyitvatartó tárlaton. **M. H.**

Kő Pál kopjafája és tervei, melyeket a mohácsi emlékpark számára készített.

Értesítjük a város lakosságát, hogy MANIKÜR—PEDIKÜR szolgáltatás indult. A Kovács Károly téri fodrász üzletünkben hétfőn, kedden, szerdán 10—18 óráig, a Landorhegyi üzletünkben csütörtök, péntek 10—18 óráig, páratlan hét szombatján pedig 6—13 óráig állunk rendelkezésükre.

Szolgáltató Szövetkezet, Zalaegerszeg.
248 227

GYÁSZJELENTÉS

Az Országos Társadalombiztosítási Főigazgatóság, a Zala megyei Társadalombiztosítási Igazgatóság és a Gyászoló család mély megrendüléssel tudatja, hogy

DR. KASZÁS ISTVÁN
igazgató

a felejthetetlen vezető munkatárs, elvtárs, a szeretett férj, édesapa, nagyapa, a drága gyermek, testvér, vő, após és rokon 1984. október 29-én, 52 éves korában váratlanul elhunyt. Szeretett halottunkat november 2-án, 12.15 órakor kísérjük utolsó útjára a zalaegerszegi Göcseji úti temetőben. Emlékét tegyelettel megőrizzük.

Gyászoló család
Megyei Társadalombiztosítási Igazgatóság, Zalaegerszeg
Távíratcím: Zalaegerszeg, Pais Dezső u. 1. I/3.
1007 j

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy szeretett férjem, édesapám, édes fiam, testvérem

MARANCSICS FERENC
a KIOSZ megyei titkárság főelőadója

30 éves korában, hosszú betegség után elhunyt. Temetése november 2-án, pénteken délután 1/4 3 órakor lesz a zalaegerszegi Göcseji úti temetőben. Kérjük a részvétnyilvánítás mellőzését.

A gyászoló család,
KIOSZ megyei titkárság és alapszervezetek dolgozói
1007/e

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy drága jó férjem, édesapám, apósom, nagyapám

SASVÁR JÓZSEF

életének 65. évében elhunyt. Temetése október 31-én, 13.30 órakor lesz a nagykanizsai köztemetőben.

A gyászoló család
1007/i

Fájó szívvel tudatjuk, hogy drága jó édesanyánk

LAKATOS FERENCNÉ

volt felsőrajki lakos életének 77. évében elhunyt. Temetése november 2-án, pénteken 14.30 órakor lesz a nagykanizsai temető halottasházából.

A gyászoló család
1007/j.

KOSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hálás szívvel mondunk köszönetet minden kedves rokonunknak, ismerősöknek, barátoknak és munkatársaknak, akik szeretett férjem, édesapám

BICSÁK JÓZSEF

temetésén részt vettek és fájdalmunkban osztoztak.

A gyászoló család.
956

Hálás szívvel mondunk köszönetet a rokonoknak, ismerősöknek, barátoknak, a gutorföldi „Összefogás" Mgtsz dolgozóinak, a lenti 407. sz. szakmunkásképző II/a osztály, a gutorföldi általános iskola 8. osztály tanulóinak és mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk

PESZLEG LÁSZLÓ

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, mély fájdalmunkban bármilyen módon osztoztak.

A ZAL

Belföldi tüzött szé
Belföldi tüzött futé
Belföldi kész tüzöt

1500,— Ft FEL

RÁLÁSNÁL OTP HITELS

Zalaegerszegen a Lakástextil boltban és a Zala Don
Nagykanizsán a Lakástextil boltban és az Eötvös té
Keszthelyen a Balaton Áruházban és a Zala Bút

Részletes felvilágosítás a fenti szaküzletek

Apróhirdetések

JÁRMŰ

IN és TI rendszámú Trabant eladó. Gazsambok, Ady Endre u. 54. Borbás. Érdeklődni: szombat, vasárnap. 976

IFA, hosszúplatós, ARO diesel eladó. Érdeklődni: Zalaegerszeg, Jókai u. 27. Telefon: 13-407. 965

ZR rendszámú, 1300-as Lada megkímélt állapotban eladó. Érdeklődni: 17 órától, Nagykanizsa, Bagolai sor 45. 929

Újszerű állapotban levő, USA motoros, 4 LE 4 ütemű kapálógép, 350-es utánfutó (Hódgép) felszereléssel együtt, valamint Babetta moped betegség miatt eladó. Zalaegerszeg, Kinizsi u. 15. 19 396

TY rendszámú Trabant Hicomat igényjogosultnak eladó. Zalaegerszeg, Tüttössy u. 16. földszint 1. 19 448

Ford Cortina GXL-es és Audi S Coupé eladó. Kisebb kocsit cserébe beszámítok. Érdeklődni: 16 óra után. Imre Gyula, Szombathely, Dózsa Gy. u. 9. 396 236

Nyolcéves MZ olcsón eladó, 16 ezer kilométerrel, csomagtartóval, sárvédővel, sisakokkal. Nagykanizsa, Sikátor u. 20. 981

Skoda MTC 5-ös, hat tonnára vizsgáztatva, hat méteres platóval eladó. Békéscsaba, Bartók B. u. 28. Telefon: 06/66/26-663. Matusik. 204 021

ZK rendszámú Polski 126-os Fiat megkímélt állapotban eladó. Dióskál, Ságvári u. 11. sz. Érdeklődni: hétköznap 16 óra után. 40 051

Trabant, 14 éves, műszakival olcsón eladó. Érdeklődni: Zalaszentlászló, Kossuth u. 73. 40 050

UK rendszámú 1200-as Lada eladó. Kávás, Kossuth u. 48. Érdeklődni: 15 óra után. 979

Korallpiros 1200-as Lada 1986-ig érvényes műszakival és Fürge rendszerű kertitraktor eladó. Cím: Pálos János Gutorfölde, Jókai u. 138.

Zalaegerszeg város központjában négyszobás, 124 négyzetméteres lakást cserélnék hévízi hasonlóra, vagy eladnám. Érdeklődni: Zalaegerszeg, Petőfi u. 45., vagy a 14-980-as telefonon, 17 óra után. 19 493

Nagykanizsa város belterületén ipar gyakorlásra alkalmas (műhely, ipari áram, gépszín), részben beköltözhető családi ház eladó. Érdeklődni: 17 órától, szombat, vasárnap egész nap. Nagykanizsa, Dózsa György u. 71/a. 892

Népköztársaság u. 85. sz. alatti garázsomat elcserélném Fürst Sándor utca környékire, vagy eladnám. Érdeklődni: Zalaegerszeg, Fürst S. u. 15., X/80. 19 500

Aknás garázs a Munkás úti garázssorban eladó. Érdeklődni: a 14-923-as telefonon, Nagykanizsa. 889

Egyszobás OTP lakás eladó. Nagykanizsa, Berzsenyi Dániel út 14/A., F/5. Érdeklődni: 16 óra után. 903

Eladó Pécsett, Kertvárosban másfél szobás, (40 négyzetméteres), összkomfortos, szövetkezeti lakás 390 ezer Ft kp + OTP. Déli fekvésű. lift van. Cím: Dékány, 7632 Sarohin u. 39., III/8. 906

Elcserélném zuglói, háromszintes családi házamat hévízi ... sonló színvo... nagy méretű c... házra. Eladás ... dekel. Buda... XIV., Gvadány... 113., Lesti.

Zalabesenyő h... 2220 négys... szántó, gyümö... régi épülettel, ... ben, vagy meg... va is eladó. É... lődni: Pál I... Zalaegerszeg, ... dorhegyi u. 17. ... 4.

Eladó hároms... társasházi la... garázzsal, közp... fűtéssel, OTP ... lalással, Fonyó... júság u. 4. sz.

Balatonkeres... úr, Kossuth u. ... családi ház ... Érdeklődni: ... tonkeresztúr, K... u. 17.

Két és félszobá... öröklakás bek...

Kétszobás, gázas, III. emeleti OTP lakás készpénz + OTP átvállalással, fizetési könnyítéssel, eladó. Pál Gyula, Nagykanizsa, Munkásőr u. 4/A., 935

Zalaszentgróton, Malom u. 15. szám alatt kétszobás családi ház eladó. Érdeklődni: Zalaszentgrót, Bethlen tér 44. 874

Eladó Látóhegyen, szeszfőzdétől 5 percre a kápolna alatt 300 négyszögöl telek, kész épülettel, kordonos szőlővel. Villany van. Érdeklődni: a helyszínen, esti órákban. Péterfai. 847

Zalaegerszeg, Csácsi-hegyen 327 négyszögöl szőlő, gyümölcsös eladó. Érdeklődni: Zalaegerszeg, Alsójánkahegyi u. 37, Pintér. 813

Kétszintes épület 230 négyszögöl területtel, Jánkahegyen (Sas utca végén) eladó. Érdeklődni: Zalaegerszeg, Rákóczi u. 39. 19 401

Egy + két félszobás OTP öröklakás eladó kp + OTP átvállalással. Cím: Nagykanizsa, Rózsa u. 14/B. II/11. Érdeklődni: 17 órától. 834

Zalaegerszeg külterületén 2000 négyszögöl terület gazdasági épülettel bérbeadó. Leveleket Zalaegerszeg, Szabadság u. 17. 859

Keszthelyen, két szoba, komfortos családi házamat OTP

Vennék Pianinót tromos Cím: K... ván, Ke... sár tér

Bérelnék szeg kör... kocsival ... líthető, ... tű szán... 15 éves ... Molnár ... szentgyö... u. 73.

20 db ... adó. K... Bezeréd... 16.

Kisnyom... hoz fütő... lalnék ... zsán, ... vagy K... met: „E... igére, ... hirdetőb...

Új Tát... mata r... adó. V... Zalaeger... zsenyi u...

Eladó heverő, ... laegersz... társaság ... 61.

Értesíter... megre... hogy k... ködésem ... meg... Szandba... rádió-, ... rész. Pa... ság tér

Eladó ... késcsab... és 45 d... Érdeklő... Zalaege... János ... alatt.

Gázbek... vegyest... zán és ... sogató ... besenyő ...

Tiéd Istváné

SAJTÓFIGYELŐ
MTI
LEVELEZÉM
1091 BUDAPEST, IX., Üllői út 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP
Kiskanizsa

1984 OKT 31

Apám

FEJES ISTVÁN

Rövid volt az élete. Falusi, kisvárosi gyermekkor, részben Vaskúton, ahol, úgy tűnik, együtt maradnak majd munkái. Rajztehetségét korán felismerték, művészeti gimnáziumba, főiskolára járt, rajzot tanított – és lelkének zaklatottsága miatt olyan helyekre vetődött el, ahol Latinovits Zoltánnal ismerkedhetett és barátkozhatott meg. Haláluk is hasonló volt; Fejes István 1940-ben született és 1982-ben halt meg. Fiatalon, de érett műveket hagyva maga után.
Szerette Gulácsyt és Farkas Istvánt. De nem lett utánzójuk. Inkább utódjuk. Képeinkkel segítünk őrizni annak a művésznek emlékét, akinek kiállítását csak az Ikarus Művelődési Központjának csekély számú látogatói ismerhették meg.

Kalapos nő

Cigányok

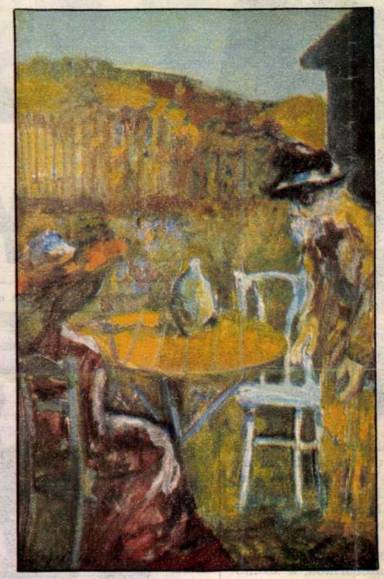

Kelenvölgy, Miki bácsi

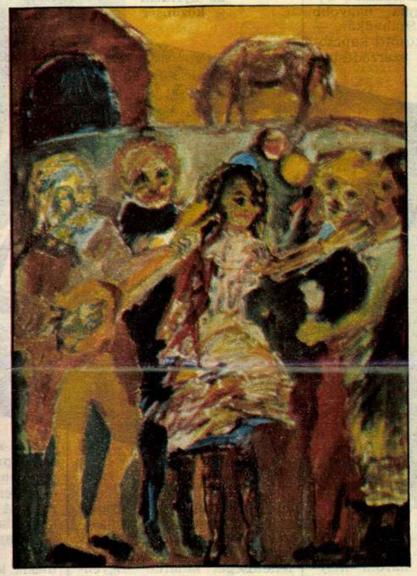

Cím nélküli kép

Latinovits

FELVÉGI ANDREA FELVÉTELEI

Fejes István
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 SZEP .. 4.
MAGYAR IFJÚSÁG

FIATALOK GALÉRIÁJA

A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának kiállítása a Magyar Ifjúság hasábjain

1021

Fejes István: PILLANAT

yüttesen sem sikerült jan gyűjteményt összeállí- ni, mint amilyen a lenin- ádi Ermitázsnak vagy a dapesti Szépművészeti úzeumnak van.

A *leningrádi Ermitázs* anyol gyűjteményének zö- ét *Sándor cár* vásárolta *15* körül egy *amszterdami* űjteményből, ehhez kevés sőbbi szerzemény járult.

A *budapesti Szépművé- eti Múzeum* anyaga azon- n, a negyvenkét az *Ester- izy-gyűjteményből* szárma- spanyol remekmű mellett utolsó évszázadban állan- an bővült és így állt elő a helyzet, hogy a most égnyílt spanyol kiállításon ratlan gazdagsággal tárul látogató szeme elé a *XV- l a XIX. századig a spa- ol festészet* úgyszólván lamennyi jelentős meste-

A *Szépművészeti Múzeum* árványtermében és az el- emeleti körfolyosón kiál- ott mintegy *70 festmény* zönsége előtt a mór uralom l felszabaduló *Spanyol- ság* művészete, a kés- zépkori retablóktól a nagy- rű *spanyol* barokk re- kműveken át a *francia* rradalom után kialakuló alista emberábrázolásig evenedik meg.

Szerencsés véletlenek és vszerű gyűjtések eredmé- eként, még az *Esterházy- űjtemény 1871-ben* történt gvásárlása előtt jutott az ő *spanyol kép*, egy ismer- len jelentésű allegória ykor az *Emberi szenvedé- k* címet viselte) a múlt zad első felében, hagyo- nyként a Szépművészeti zeumba. A neves gyűjtő, *ukovich Miklós Spanyol- országban* vásárolta. Azóta tőjét is meghatározták egy

valenciai, főként egyházi tárgyú műveket festő mester személyében.

A spanyol gyűjtemény gerince, vitathatatlanul az *Esterházy-gyűjteménnyel* került az országba. *Esterházy Pál herceg, Ausztria* londoni követe *1818-ban* említi először atyjának, *Esterházy Miklósnak* a neves gyűjtőnek, hogy *spanyol képek* vannak a londoni piacon. Azóta tudjuk, éppen az említett *Lady Holland* utazási naplójából, hogy az eladó, *Edmund Burke* a század elején *Dánia madridi* követe volt, onnan került *Londonba*, ahol 20 *spanyol képet* vásárolt tőle *Esterházy Miklós*, majd a következő *22-t 1821-ben* az időközben *Párizsba* helyezett majd elhalt diplomata özvegyétől. Evvel és a Bécsben eladásra került *Kaunitz-gyűjteményből* vásárolt *spanyol festményekkel* alig három esztendő alatt együtt volt az *Esterházy-gyűjtemény* spanyol anyaga. Hogy ez milyen ritkaságszámba ment a műkincsekben különben nem szűkölködő császárvárosban, arra a század közepén íródott útikönyv, a híres *Baedecker* is utal, mely a gyűjtemény spanyol képeit mint érdekes látnivalókat emeli ki.

Az *Esterházyak bécsi* gyűjteménye *1865-ben*, száz esztendővel ezelőtt, a nemzet

haladó erőinek ké- *terházy Pál* hoz- val *Pestre*, a T *Akadémia* akkor palotájába került tendővel később anyagi gondokkal ceg a páratlan gy a *magyar államna*

A szép kezdetet vásárlások követté zeum mindenkor érezték, hogy a *gyűjtemény* fejles- rendű érdeke a Századunk első olyan mesterek ki tásait vásárolták *Goya* két arcképé *ro igazságügymini mása, Bermudezné El Greco, Zurb lázquez, Pedro Sá* ményeit, melyek ban is méltók a f Ezt követik a *Ne cell* gyűjtőtevéke és részben ajándé köszönhető *El Gre* valamint *Boross J* gyar származású ezredes ajándékai között több jelent festmény van. *Juan Carreno de* nagyméretű oltárk *ben* ajándékozta *nő* a múzeumnak, kat *1930-ban* (*Lu Háromkirályok* Mindkettő kalandé téhez tartozik, hog *országból Lajos nyol galériájába*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Fejes István
ALFÖLD
1967 DEC

1021

Fejes István rézkarca

65

egyezkedni a szovjet kormánnyal és a remélt né
dekek érvényre juttatásáért harcol, de az osztály
rialista érdekellentéteket is elhalványítja. A DFU
japánok vlagyivosztoki csapatmozdulatainak célja -
ján – a transzszibériai vasútvonal és Keletszibéri
avatkozás Szibériában"), mint azt, hogy a német
A DU a *„JAPÁN TERVE – Visszahozzák a cárt"*
támadásról, hogy akkor kerül erre sor, „ha Japán elfogadja a megbízatást, hogy Oroszországban rendet csináljon . . ." A DFU arról is tud, hogy a cár „visszahelyeztetésével" Poincaré akarja „a forradalmat befejeztetni" (márc. 12.). Bár az intervenció németellenes magyarázata és az Oroszország feletti marakodás miatt antantellenesség is jelentkezik a hasábokon, a szövetségesek és a japánok szovjetellenes lépéseit megértő érdeklődéssel kísérik. Március 16-án a DFU *„Az orosz monarchia visszaállításáért"* címmel úgy kommentálja a japán intervenciót, hogy az a bolsevik kormány bukását segíti elő, mert alkalmas arra, hogy a forradalom *minden* ellenségét tömörítse maga körül. A DU azt is tudni véli, hogy az új cár a volt cárevics lesz, aki mellett régensként Alexandrovics Mihály nagyherceg fog ügyködni (márc. 17.). A cárizmus visszaállítása azonban nem megfelelő cégér már a Monarchiában a „bolseviki veszedelem" ellen, még kevésbé jó ajánló levél Oroszországban, amellyel diplomáciai tárgyalások folynak. Még az arisztokráciához és a klérushoz közelebb álló DU is jónak látja már március 20-án közölni:

„AZ OROSZ FEHÉR GÁRDA – *Szervezkedés a bolsevikiek ellen"* Alexejev tábornok a Don környékén Mannerheim finn tábornok mintájára szervezi az ellenforradalmi fehér gárdát, amely biztosan szétzúzza a bolsevik kormányt; helyette koalíciós kormányt hoznak létre; *az a hír, hogy a cárizmus visszaállítására törekednek, bolsevik rágalom.*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 ÁPR 3

Magyar Ifjúság

Fejes István

és nem fog többé sehkiben megalmi,
csak emlékeztetőül néha fájni

1021

(Fejes István rajza)

semmi. Az üzemvezető [illegible] tanulmányozásába mélyedt, s láthatóan megfeledkezett a fiúról. Mikor újra felpillantott az olajos ujjnyomokkal tarkított lapokról, szárazon így szólt.

— Elmehet, Kósa elvtárs, csak ennyit akartam mondani. Vagy... esetleg van valami mondanivalója?

— Nincs, nincs semmi — felelte, s óvtosan behúzta maga mögött az ajtót.

Vacsora után ketten ültek az asztalnál; apa és fia.

— Megkínálsz egy cigivel, fiam?

— Persze, parancsolj!

Mindketten rágyújtottak, szó nélkül eregették a füstkarikákat. Aztán a fiú — mintha álomból ébredne — hirtelen szétfújta a füstöt, s apjára szegezte tekintetét.

— Meg tudná mondani, apa, miért él az ember?

Idősb. Kósa Béla merengve, mélyet szívott a cigarettájából, majd hosszan ízlelgetve a füst kesernyés ízét, az asztal fölött lógó lámpaernyő felé fújta.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Fejes István

1968 ÁPR 6

1021

Fejes István: Öregasszony

BOULEZ

A személyes találkozás többnyire áthangolja, más megvilágításba helyezi a korábban szerzett, sokszor elnagyolt, sokszor felületes információkat. Így voltam, amikor néhány évvel ezelőtt először láttam és hallottam Sztravinszkijt, aki a „mindig változó és alkalmazkodó világfi" sztereotípiájából kedves, bölcs öregemberként és nagyon nagy művészként elevenedett meg számomra. Rubinsteint lobogó hajú romantikus Chopin-interpretátornak képzeltük mindaddig, míg a személyes találkozás meg nem győzött arról, hogy korunk eddig leginkább „korszerű", szellemében ma is fiatal előadógéniusza. Kissé így voltunk most *Pierre Boulezzel* is, akit három különböző alakban: zeneszerzőként, előadóművészként és

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Fejes István

ÉLET ÉS IRODALOM

1965 OKT 2

1021

Fejes István: Udvaron

A magyar
gatom, I
vasásra is —
lyen az első

A Radnót
mindjárt az e
sö verseskötet
Tévedés — g
nem füzet, s
jelzéssel. — A
sein kívül visz
töredékek mar... De suta mondat! És nem is igaz:
néhány sorral előbb azt olvastam: „Ezekben az években sokat fordít, Szapphótól Apollinaire-ig, Tibullustól Rilkéig."

Ki írta ezt a cikket? Megnézem az aláírást: R. P. Vagyis Réz Pál. Vagyis én.

Ezeket a suta mondatokat, körülményes magyarázatokat, ellentmondásokat, tárgyi tévedéseket?

Most már az eredeti, gépiratos szöveg másolatát is megnézem. Megkönnyebbülten sóhajtok fel: nem, ezt nem én írtam. Nálam csak annyi szerepel: „Igen korán kezdett verselni". A Naptárt, mint első kötetet nem említem; minden tisztességesebb gimnazista tudja, hogy Radnótinak a Pogány köszörtő volt első kötete. Műfordításairól pedig azt jegyeztem meg: „Shakespeare Vízkeresztjének fordítása töredékben maradt". Ez igaz is; hogy keveset fordított volna, mert nem igaz, nem is írtam.

Ki írta nevem, illetve névbetűim fölé ezeket a mondatokat? Ki javított bele a gépiratba engedélyem nélkül, s anélkül, hogy javaslatait megmutatta volna? Nyilván a lektor, a lektorok, a szaklektorok.

Tizenöt éve vagyok lektor magam is. Ugy tudom, hogy a lektor feladata a hibák kijavítása, nem a hibák beleírása a szövegbe. Úgy tudtam, hogy a lektor erkölcsi kötelessége minden javasolt változtatást megmutatni a szerzőnek. Úgy tudtam, hogy a lektor — vagy a kiadó más tisztviselője — a levonatot elküldi a szerzőnek.

A lexikoncikk szövegében nem tévedtem; ebben, úgy látszik, igen.

De ha már így történt, a lektor miért volt ilyen szemérmes? Miért nem húzta át az állítólagos szerző névbetűit, miért nem írta alá a nevét?

Réz Pál

MDK

Fejes István

Ülő férfi, rk.

Kompozició, "

Grafikai kiáll. ~~Kőxőmx~~ Képzőm. Főisk.

1964.

MDK

Fejes István

Pipás férfi, rk.

Leányka, rk.

Grafikai kiáll. Képzőm. Főisk.

1964.

PORTRÉ

Az ecsetforgatás számomra több a szórakozásnál

MILYEN ERŐRE van szükség ahhoz, hogy egy falusi munkásfiatal — aki olykor csak idegeinek megnyugtatására, vagy éppen a céltalanság leküzdése ellen veszi kezébe az ecsetet — kitörhessen a hétköznapok szürkeségéből?

FEJES ISTVÁN tordai fiatalember egy olyan nemzedékhez tartozik, amelynek még nemigen volt lehetősége tanulni. az elemi iskola elvégzése előtt nehéz munkára fogták. Minden nehézség ellenére nem szűnt meg rajongani a festészetért. Rendszeresen gyakorolt, szükségessé, szinte nélkülözhetetlenné vált számára az ecsetforgatás.

Amikor nála jártunk, az anyja fogadott bennünket. A szoba egyik sarkában néhány vászon függött, egyik másik festmény már kész volt.

— *A faluban elismeréssel beszélnek a fiam munkájáról* — mondta. — *Sokszor zsörtölődök amiatt, hogy fest, de minden hiába.*

Egy félig kész arcképre esik tekintetem. Az első pillanatban közönséges képnek látszik, de később az ecsetvonások között fel fedezek valami durvaságot. Talán épp az élet lüktetésének szimbóluma ez.

— *Már az elemiben biztattak előadóim, hogy csak rajzolgassak* — meséli Fejes István. — *Idestova több mint tíz éve rajzolok. Munkámról jó véleménnyel vannak. Az idén kezdtem olajjal vászonra festeni. Aki látta festményeimet, a legjobbakat mondta róluk. Tíz évig vergődtem, míg elhangzott a számomra olyan sokat jelentő elismerés Ács József részéről, hogy egyéniségem kialakulása megfelelő úton halad. Tanulok, mindennek ez az alapja, de tanítómester nélkül nehéz az ilyesmi. Elsősorban a festékek, illetve a színek megválogatása, összeállítása jelent nagy nehézséget.*

FEJES ISTVÁN

— *Nemrégen szó volt arról, hogy énrám bízzák a templom kupoláján levő festmények restaurálását. A pénz, amit kapnék, hozzásegítene, hogy folytassam tanulmányaimat* — mondta *Fejes István.*

DEÁK István

Magyar Hírlető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
MAGYAR SZÓ
1969 AUG 4

munkáseszperantisták világszövetségének 42. kongresszu- több mint 300 képviselője vesz részt. A kongresszus övetség alelnöke üdvözölte. Az elkövetkező napokban világszervezet időszerű kérdéseit

(Brezsán Gyula felvétele)

VILÁGŰRI GYÉMÁNTOK

Szovjet tudósok, akik az 1961-ben Ausztrália nyugati vidékein lelt meteorit anyagát tanulmányozták, megál-

MOTEL REPÜLŐGÉPBEN

Negotin közelében, a Vardar partján attraktív motel készül. A különös vendégfogadót egy kivénhedt Iljusin —14 típusú repülőgépben rendezik be. Tokió után Negotin lesz a második város a világon, amely repülőgépmotellel dicsekedhet. A gép törzsében stílusos macedón szobát és snack bárt rendeznek be, mellette pedig terasz, fürdőmedence és kis repülőtér is lesz.

SIKER A LEUKÉMIA GYÓGYÍTÁSÁBAN

Szovjet tudósok a Nature című londoni szaklapban bejelentették, hogy eredményesen tudják gyógyítani a leukémiát. Néhány esetben a veszélyes betegség „teljesen elmúlt". Beteg gyerekek csontvelejét ültették át más beteg gyerekek testébe, és hamarosan javulást tapasz-

ÉLET ÉS IRODALOM

1968 FEB 3

Fejes István

1021

Fejes István: Krudy illusztráció

Magyar Hirdető
SAJTÓIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

„Ne azt kutassuk, mit adtunk mi a világnak, sem pedig azt, hogy mit kaptunk tőle, hanem azt, hogy beletartozunk, együtt nőttünk fel az emberiség nagy családjával."

CSERES TIBOR:

RÉG

A negyvenes évek elején, rokoni kapcsolataim révén, többször részt vehettem a nyárádszeredai társaskör heti összejötelein. Első ízben azt hittem csupán egyszerű vacsorára vagyok hivatalos, pedig mielőtt egy korty italhoz juthattam volna, tudományos előadást kellett végighallgatnom. Az előadás tárgya és címe a terített asztal fölött — a *székelyek eredete* volt. Jogász, vagy tanító beszélt, s félóránál alígha tartott tovább a megnyilatkozása. Hozzászólás nem esett, csupán udvarias taps, s máris hozták az első flekkeneket, úgy emlékszem, fatányéron, aki úgy kívánta. S küküllei borokat ittunk paptamási vízzel. E gömbölyű, tehát kissé lúgos kémhatású ásványvíz lehetővé tette, hogy a hajnali órákig öt-hat adag flekkent könnyedén elfogyaszthassunk, a jókedvű baráti társaságban.

A következő héten már tudtam, hogy a tudományos előadás elhangzása előtt étel- és italtilalom van az asztalok körül, csupán az lepett meg, hogy ez a másodikheti szónok is a *székelyek eredetét* kezdte fejtegetni. Szóvá is tettem a dolgot asztalszomszédaimnak, s akkor felvilágosítottak: a társaskör heti előadásainak, alapszabályszerűen mindig ugyanaz a címe és a tárgya is. Csak az előadók változnak, természetesen. Ez a mostani szónok például mezőgazdasági szakértő — tudatták velem halkan. Később bíztattak, hogy valamikor, ha a társaskör majd teljesjogú tagjává fogad, én is előtárhatom a tárgyhoz tartozó ismere-

hun—magyar folytonosságot tárgyaló s a honfoglalásig eljutó fezetet duzzasztotta meg Thuróczy János ítélőmester. Ide mindent összegyűjtött, amit csak írtak, akár külföldön is, eleinkről, és meghatónyomon követni Mályusszal, mint módosítja forrásait, vagy hagy el a kútfők állításaiból jelzőket, mondatokat, eseményeket, mihelyt elődeinkről rút, vagy becsmérlő szavakra bukkan bennök. Ez megható, de érthető is, hiszen Thuróczy második Attilának nevezte királyát, Mátyást. Csak a szépre emlékezem — mondhatta volna — s hogyan is tehette volna meg, hogy forrásaiból szó szerint művébe iktasson mindent, vagy akármit is, amit a hunok csúfságáról, emberi hanghoz alig hasonlító beszédükről, fekete arcszínükről, apró szemükről, sőt szakállatlanságukról talált. Inkább a hadidicsőséget teregette széjjelebb szép bővített mondatokban, jelzőkke gazdagítva. S a szkitáknál is a lovon száguldó hatalmat hirdeti inkább, nem azt, hogy milyen sokféle vallást követnek, bálványokat é kígyókat hogyan tisztelnek s min merülnek el bujálkodásban.

A nemzeti érzés ébrentartása sőt szítása, úgy látszik, a mátyás dicsőség idején is társadalmi szükséglet volt. Ezt Thuróczy teljesí tette, de azon felül élvezte is

MDK

Fejes István

Legeltetés, rk.

Férfi portré, rk.

Grafikai kiáll. ~~Kőxőmx~~ Képzőm. Főisk.

1964.

MDK

Fojes István

Legeltetés, rk.

Férfi portré, rk.

Grafikai kiáll. ~~xxxxxx~~ Képzőm. Fóisk.

1964.

MDK

Fejes István

Leányka, repr.

Grafikai kiáll. Képzőm. Főisk. 1964.

MDK

Rojas Ladvém

Ledmyks, Igor.

Grafikmá Mirál. Képrém. Pólsk. 1964.

MDK

Fejes István

Férfi fej, rk.

Pihenő, rk.

Grafikai kiáll. Képzőm. Főisk. 1964.

Fekete Béla

1942-ben már Hány Károly helyett ő a szocialista művészcsoport szűrőjének elnöke.
Ekkor kezdi kiállítani a szocialista és absztrakt képeket.

Erdős László: Valami készül 1964. Bp. 99. l

Fejes István

MDK

Szerepelt a kiállításon.

Eredeti igényü munkával

Rózsa Gyula: Grafikusnövendékek kiállitása
a Képzőművészeti Főiskolán.

NÉPSZABADSÁG /41/ 1964. jun. 6.

MTA

Fejes István, grafikus

Tehetséges.

Rózsa Gyula: Grafikusnövendékek Kiállítása
a Képzőművészeti Főiskolán 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. jún. 6.

FEJES ISTVÁN, festő

A Bajai Rudnay Képzőművészeti Körben tanult Rudnay vezetése alatt, majd elvégezte a Képzőművészeti Főiskolát
258.old. 24.jegyz

GERGELY FERENC-KŐHEGYI MIHÁLY: Rudnay Gyula bajai művésztelepe 253.old.

A MÓRA FERENC MUZEUM ÉVKÖNYVEI I. 1970.
Szegedi Nyomda

M.D.K.

Fejes István, grafikus

Író lovat ábrázoló rézkarcát közli:

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII.évf. 12. sz. 65 old.

Fejes István

Pillanat (vieprió)

Magyar Ifjuság 1965 IX. 4

1970 MAR 2 2

1021

(Fejes István rajza)

SZABAD FÖLD

Budapest

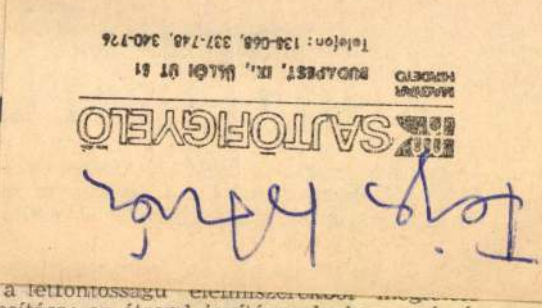

elle

Az ENSZ
négyéves tanu
országokban v
sére.

A terv öt
a következők: a legfontosabb élelmiszerekből megfelelő készletek biztosítása; az étrend javítása; devizaszerzés és takarékosság; munkaalkalmak teremtése a mezőgazdaságban és a kapcsolódó iparágakban; a föld és a vízforrások kihasználásának intenzívebbé tétele.

Bármilyen rendkívülinek tűnnek ezek a feladatok, a tervet kidolgozó mezőgazdasági szakértők szerint az akadályok legyőzhetők. Rámutatnak arra, hogy az ajánlott technikai, szervezeti és gazdasági intézkedéseket elfogadják, fel lehet számolni az éhség és a rosszultápláltság fő problémáit.

A tervezet kijelenti, hogy 1985-re a fejlődő országok élelmiszerkereslete együttesen csaknem két és félszeresen haladja meg az 1962-es szintet. Az új keresletnek legalább kétharmada a lakosság számának növekedéséből származik; a fennmaradó egyharmad pedig a személyenkénti fogyasztás mértékének növekedéséből, a jövedelmek emelkedésének megfelelően.

Ha az élelmiszertermelés ezekben az országokban évi 2,7 százalékkal nő, mint ahogyan 1955 és 1965 között történt, és közben a kereslet — mint várható — évi 3,9 százalékkal emelkedik, a kereslet és a kínálat közötti szakadék legalább 26 ezer millió dollár értékű élelmiszerimportot követel. Ilyen importot ezek az országok nem engedhetnek meg maguknak. A tervezet éppen ezért koordinált stratégiát ajánl, a legújabb tudományos és technológiai eredmények felhasználását az élelmiszertermelés nagymértékű növelése céljából.

Középtávon a legfontosabb célkitűzés megfelelő kínálat [illegible] vagyis a gabonatermelés [illegible] évi

M.D.K

Fejes István
grafikus

„Udvaron"

Élet és Irodalom, 1965. okt. 2 - 8 lap

Fejes István
grafikus

M.D.K.

Nő virággal (vérharc)
(repro)

Élet és Irodalom, 1965. jul. 26 - 4 lap

Fejes István
grafikus

M.D.K.

Illusztráció

Petrik István: Emberek – alapfokon
élet és irodalom, 1965. jún 26 – 1 lap.

M.D.Y

Fejes István
grafikus

„Öregasszony"

Élet és Irodalom, 1968. ápr. 6-14 lap.

Fejes István
Grafikus

M.D.K

„Szúdy illusztráció" (repro)

Élet és Irodalom, 1968. febr. 3 - 2 lap.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Fejes István

NÉPSZABADSÁG

grafikusművész

1980 MÁR 9

1024

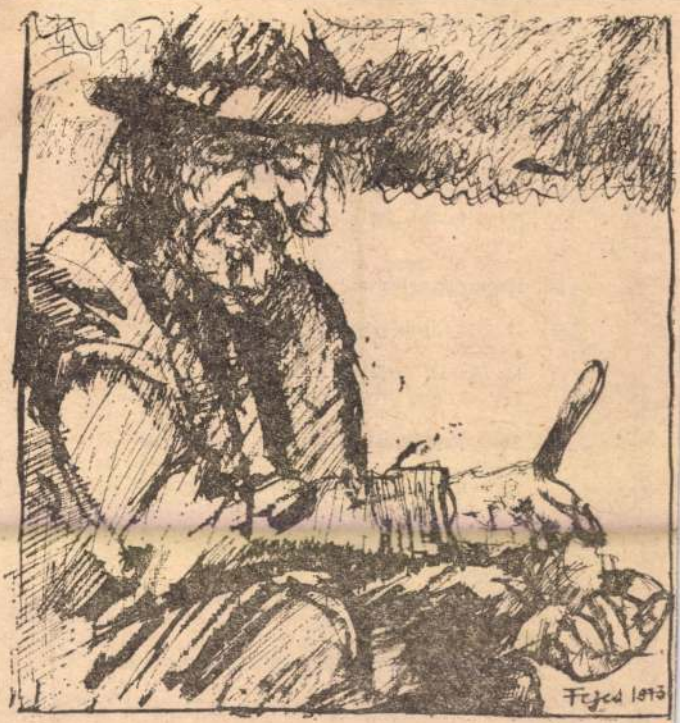

FEJES ISTVÁN RAJZA

Elölődtek a vari
a világ himlőme
De azért vigyáz

Apáti Miklós:

EGYEDÜL

Nem tudok én már egyedül élni,
lenni,
csak fekszem, a semmibe nézek, sírok.
Naponta újra menekülök meg, élek.

A lakótelep gépei döngnek, zsibognak,
újabb
lakóknak épül az otthon, a fészek.
Im itt lesz otthonod, Békásmegyeren.

Íme, ez lesz a szobád, ez a szőnyeg
talán
szereti majd édes talpaid, kölykem,
ezt az ajtót fogod magadra csukni.

Itt fogsz dalolni, kacagni, lenni, itt.
Innen
indulsz reggel és mindig ide térsz meg.
Idegen nélküled most mégis minden.

Ingembe törlöm arcom. „Énnekem a
legjobb!"
Felnőttebb eszem add vissza, Uram! Kölykem
biztosan elhagy, ha elhagyom magam!

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 FEB 24

NÉPSZABADSÁG

Fejes István,
grafikusművész

1021

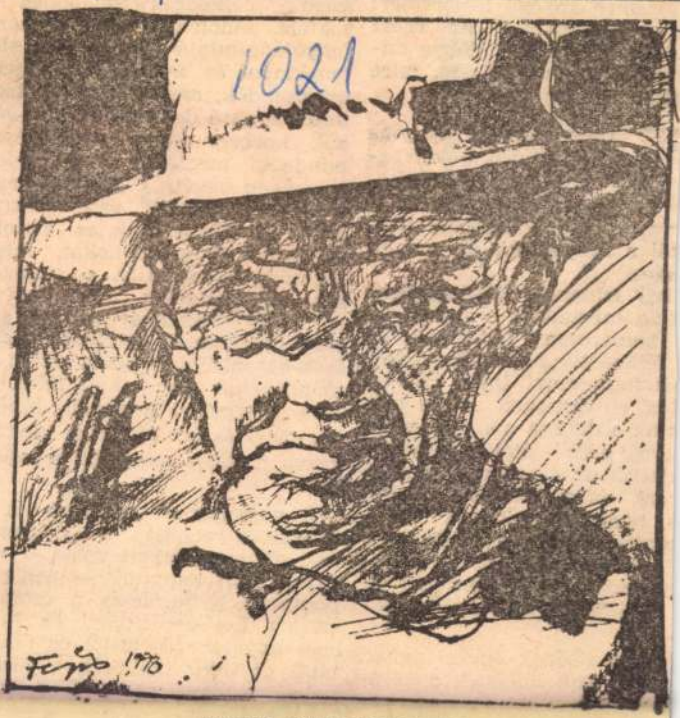

FEJES ISTVÁN RAJZA

szemrehányóan férjé
a karácsony? Az
latot elrontotta." Fér
tekintettel néz vissza
dóan lehajtja fejét.

rack nagyapa a
dolja: „No, ná
előtt nem tö
tett ilyesmi. Vi
boldog hangul
tól a zongorához ült
szott..."
hál' istennek, felléle
tian megtalálta a kottát.
hamarosan felhangzik a
félhomályos szobában a kö-
ri karácsonyi ének: „Es ist
Ros' entsprungen..." — elő-
csak a dallam maga, a mély,
angú cselló játékát dallamo-
kísérik az egyszerű zongora-
rdok és a finoman magas,
s hangzású gitárszó. És a
latos, jól ismert dallam, a
indennek ellenére — szere-
yerekek előadásában megha-
elfelejteti a kellemetlen per-

gyapa elsőnek énekel velük.
jából nem hiányzik a szen-
y — valamikor énekkart ve-
—, de most meghatóan
ört és kicsit pontatlanul éne-

„ó!", „ah" hangokat hall...,
rény igyekezetük árulkodó, majd
összehasonlítják egymás között az
ajándékokat (nem kell félni, a
naiv gyermek-irigységből kinőt-
tek már) és barátságosan csodál-
kozva mutatja mindenki a saját-
ját.

A nagyapa az egyiknek és a
másiknak mondja: — Ó, gyere-
kek, ezt nem kellett volna — ezt
vajon kitől kaptam? — pedig ő
pontosan tudja, hogy a csomag
szivart Lorbeer apától és Lor-
beer anyától, Martintól és Caro-
lától az üveg pálinkát, a törté-
nelmi regényt pedig Christian-
tól kapta.

közben a gyerekek is

Fejes István

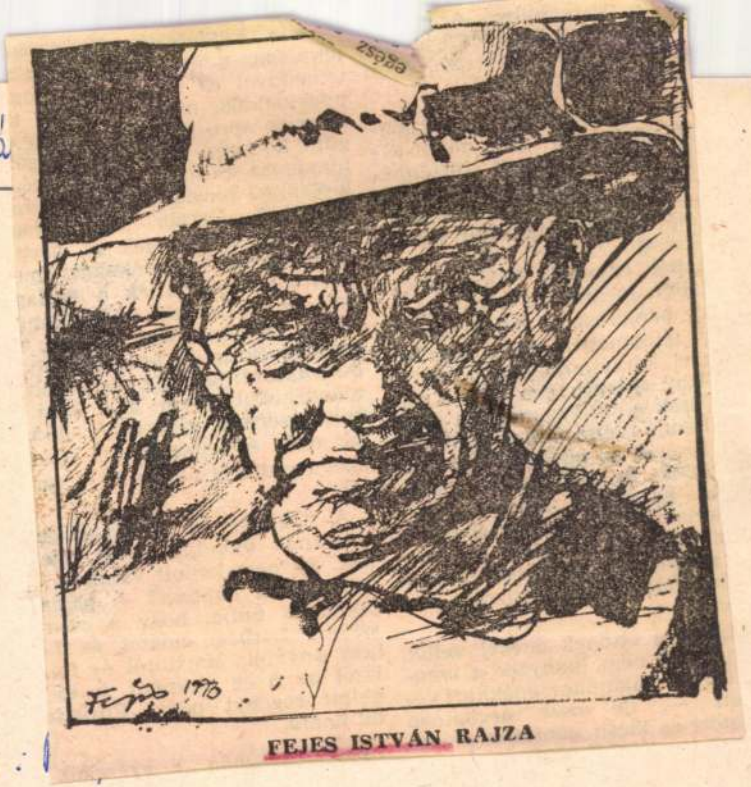

FEJES ISTVÁN RAJZA

Fejes István: [illegible] 11.

Népszabadság, Bp. 1980 febr. 24.

d a karácsony? Az
gulatot elrontotta." Férje szi-
tekintettel néz vissza, mire

sokféle, különböző ajándékok
fenyőfaág-mintás papírtálcák

Fejes István grafikus

- rajza nélkül.

Magyar Ifjúság, 1968. IV. 3. 13. l.

Fejes István, grafikusművész

„Ék Sándor", grafika (repr.)

(cikk): Ék Sándor.
Pesti Műsor, 1979. aug. 29.

Fejes István, grafikus

FEJES ISTVÁN RAJZA

13.

árc. 9

Felnőttebb eszem add vissza, Uram! Kölykem biztosan elhagy, ha elhagyom magam!

FEJES ISTVÁN rajza

Magyar Hírlap
1976. dec. 31.

Fejes István

DÓZSA ILDIKÓ

Csutorás Ludovika III.

„Én a Balatonon nyaraltam apukámmal és anyukámmal. Apukám paraszt, anyám Rebeka, finom asszony. A csúnya szavakat akkor se mondja ki, ha szerfelett közönséges beszédeket kell utánoznia, csak betűzi. Mert az én nagymamám előtt cseléd ment az utcán lánykorában, és felemelte előle a szalmaszálakat. Nagyon sajnálom a nagymamát. Rémes lehet, ha az ember előtt mindig megy valaki, és még a szalmaszálakat is elszedi tőle. De kárpótlásul nagymamám látta Bécsben Ferenc Józsefet. Egy parkban sétáltak! A király cukrot osztogatott a gyerekeknek, mesélte nagymamám, és olyan szakálla volt, mint az atyaistennek a kátéban. Sokat tűnődtem, milyen íze lehet a királyi cukornak, és majdnem elmentem Bergengóciába egy bácsival, akinek szintén olyan szakálla volt, mint az atyaistennek a kátéban. De annak az embernek rossz illata volt, és engem a bécsi park izgatott, mert ott szólt a katonazene és sétált Ferenc Jóska bácsi. Ha odahív, talán követem az illetőt. Anyukám marha ideges lett, amikor elmeséltem Bergengóciát. Azt mondta: ach! És közölte, hogy az idegen szakállas bácsiktól is félni kell, nemcsak az ördögtől és a cigányoktól, akik állandó jelleggel gazdátlan kisgyerekeket lopnak, és ha nem tudják eladni, vagy becserélni libára, meg is eszik őket. Ja, igaz, azt is akkor mondta, hogy a szomszédot egyáltalán nem illik simogatni. Az osztálytársaim megmagyaráztak bizonyos dolgokat, de addig azt hittem, hogy Miska bácsit miskárolják minden évben, mint a disznókat, hát ezért sajnáltam. Ettől függetlenül szívesen simogattam, mert akkor adott kalácsot. Miska bácsi ugyanis pék volt egészen addig, míg a fejére nem dőlt a polc. Utána nyugalomba vonult, mert kezdte a kenyeret is befonni, mint a kalácsot, ez pedig degesítette az embereket. Anyukám aztán figyelmeztetett arra, hogy jól nevelt lányka pirkapásztorokkal sem barátkozik. Pláne nem, ha az illetőt Marinak hívják, és páros napokon nő, páratlanokon férfi. Nagyon fájt a szívem, hogy nem mehetek többé Mari bácsihoz a rétre. Gyönyörű tilinkója volt, és a tehenelőpulija a legjobb barátom. Ráadásul ismerte a rét minden titkát, és csodálatos birkapörkölteket f[ő]tást kapott az szódabikarbónát kámmal. Ilyene[n] esik messze, saj[t] hanem a magáé (mármint fent Ferenc Józseffe egy parkban), Apukám is mér zefnek szólítják röd, mondta. A hogy elszökhess bezzeg Jóska vo ger! Kiabálta ar biakban szegény bája után sóvár tengerén. Egysze szakadt az ágy[á] neki is minden[i] csak nekem), és ricsajozott, mint[i] ben. Anyukám nagyapám után, aki megvédjen b[a] talitásoktól. Visz mat, mit brutalit kám nevetett, és meleg lesz, a szí kell ugranom. E gott, mert egy o nem mutatja ki er ö há ö gé ö t[e] kából és azt mon zimónár! Attú, h[a] zóba, még nem sebesült. Ésakitü zongott anyukám apukám csalódott érte, mikor a akartam cserélni fiam, a nagy f mondta, hogy ő n lehet tenni sem[i] sültparaszt. Hiáb[a] mesi vért többny sóhajtotta, és vá Büszkén kihúztar tam, hogy előtte

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR SZÓ

1969 MÁR 21

amikor dolgozóink jelentős

1021

Képzőművészeti levelező isk

Ezúton felhívjuk az amatőr rajzolók és festők, v mint mindazok figyelmét, akik érdekelve vannak a Kép zőművészeti levelező iskola című rovatunkban, hogy a ma számunkból helyszűke miatt maradt ki a rovat, anyagát a jövő vasárnap közöljük. Olvasóink szíves elnézését kér jük.

A fenti illusztráció Fejes István (Torda) tusrajza

Fejes István

...vörösödik, el-
...ödök én is. Ha elsá-
félelmében, elsápadok
is. Ha a futballmeccsen
...atottan szurkol, az én iz-
...aim heves görcsbe rándul-
...ak, és következményeképpen a gyomornedvek mennyisége háromszorosára is szaporodhat. Görcsbe rándu-

dolgoznék nek
No, de abl
nom az önva
gazdám orrát
dozza a vasá
lata. Nagy m

* Dr. J. Redc
rikai szakembe
munkájából dr.
roenterológus vá
— Miavecz M.

---

mekművet hozott létre, amegi beöntésben is mérföld (Hogy egyebet ne mondjak: varos kupak!)

Meglátni és megszeretni egy pillanat műve volt. (A pénzt megszerezni rá, már korántsem).

Hát még otthon a belső ellenállást — hogy ne mondjam: reakciót — letörni. Az új kannával együtt, ugyanis nyolc darab sorakozott már a sufniban. (Oleum-tréger fejlődésem egy-egy állomása.)

Meg kell mondanom, hogy az új kannával is mellé-mellé megy-meneget — ment a sugárnak hisztérikus kitörései vannak —, de az egész már csak a sasszem, biztos kéz, koncentráló-képesség kanna-telítettség és a személyi alkoholfogyasztás kérdése. Vagyis szubjektív acélság.

Ép fűtőtesthez ép fűtőlélek!

Utólag kérek elnézést azoktól, akik a cím alapján azt hitték: az újvidék—szabadkai irodalmi kapcsolatok vitájához akarok hozzászólni. **KOPECZKY László**

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Fejes István

MAGYAR IFJÚSÁG
1973 MÁJ 11

1021

FEJES ISTVÁN RAJZA

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Pestmegyei Hírlap

1973 OKT 17

Fejes István

Fordította: Steiner Katalin

1021

Portré

Fejes István ecsetrajza

MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
SAJTÓFIGYELŐ

ténerek minőség
is. A bordázott
készült *„óriás*
másik nyolc meg
kell elbírniuk, a
formálódás nélk
részt azért van s
már megjelentek a tengereken
az olyan óriás szállítóhajók,
melyek kilenc sor konténert
képesek befogadni, másrészt a
helykihasználás a tárolókban
— kikötőkben, pályaudvarokon, raktárakban — is fontos
szempont. A tartóssághoz kapcsolódik a konténerek korrózióvédelmével szemben támasztott különleges igény is.
A fémtiszta acéltestet olyan
festékkel fedik, mely egyaránt jól bírja akár a negyvenfokos hideget, akár a
nyolcvanfokos forróságot, hiszen rakodhatják a Szovjetunió északi kikötőiben éppúgy, mint az Egyenlítő mentén.

Követelmény az is, hogy a
tárolótérbe csak a zár plombájának feltörésével lehessen
bejutni. Ez az előírás jelen
tősen csökk

doallomásokat kellene építeni. A kisebb űrméretű, ö
vözött alumíniumból készü
konténerek — kisebb önsú
lyuk miatt — a hagyományo
öttonnás teherkocsikkal szál
líthatók, s a hagyományo
anyagmozgató berendezések
kel rakodhatók.

A még kisebb, *az úgyneve
zett minikonténerek felhasz
nálási területei pedig szint
korlátlanok.* Vácott készítet
ték például a 400 kilogramm
áru szállítására alkalmas tar
tályokat a budapesti Füszért
számára. Használatukkal már
is *gyorsabbá és egyszerűbbé
vált a napi szállítás* az élel
miszerboltokba. De helyben, a
Váci Kötöttárugyár is rendelt
200 minikonténert: ezekkel
bonyolítják le a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Fejes István

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

Fejes István rajza

SI NAPLÓ

INIATŰRÁK

megjegyzés még egy tényezőt világított meg előttem, amiért ez a kiállítás 1965-ben is korszerű. A nemrégen még lenézett szecesszió is sokat merített a keleti művészetből. A hagyományt mindig a tegnapelőttben keresik. Ma, amikor — akarjuk, nem akarjuk — a sze-

Richter koncertje után

SOKAT VITÁZNAK manapság a kritikusok és az esztéták korunk előadói stílusáról. Némelyek az „antiromanticizmus" mellett törnek pálcát, úgy vélik, hogy a kor szellemét a pontos, józan, „sachlich" előadóművészet fejezi ki a legjobban. Olyan nézetek is vannak, melyek a stílustisztaságban látják korunk előadóművészeti ideálját. Mind-

rázzák a stílustisztaság igényét is, különösen, hogy gazdagodó történeti ismereteink erre valóságos lehetőséget nyújtanak.

Hogy mégsem ez az egyedül helyes út, arra épp korunk legnagyobb előadóművészei nyújtják a példát, azok a géniuszok, akik egyéniségük kérlelhetetlen erejével győzik le a „Sachlich-

FEJES István

Fejes István festőművész : Nagylaurisa, Hevesi Sándor Műv. Kap. 1984 okt. 22 - nov. 18. / bev. Meis G. László. - Nagylaurisa : [ln.], 1984 [4] p. ill

FEJES ISTVÁN festőművész munkáiból tárlat nyílt meg tegnap Nagykanizsán, a Hevesi Sándor művelődési központban. A két évvel ezelőtt fiatalon elhunyt alkotó életművét reprezentáló bemutatón a 24 olajkép és a tíz rézkarc november 18-ig tekinthető meg.

Népszabadság, 1984. x. 23

MAHIR MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Fejes István

HÉTFŐI HÍREK

festő m.

1984 JAN 23

1021

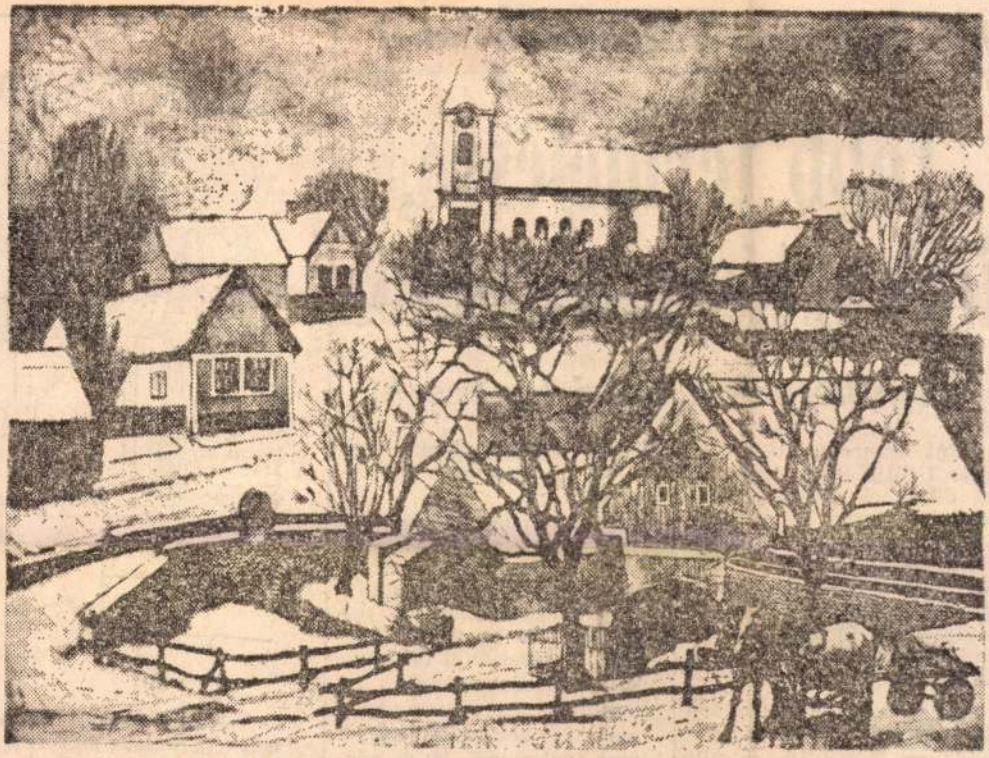

Emlékmúzeum nyílik Vaskúton Fejes István festőművész alkotásainak bemutatására. Az egy esztendeje fiatalon elhunyt művész hagyatékából való az „Őrvényesi vízimalom télen" című rézkarc.

Jövedelemadó kisiparossz

Több termelésre, fejlesztésre ösztönöz

Segíthetnek a helyi tanácsok

Mint ismeretes: 1984. január 1-től életbe lépett az új, általános jövedelemadórendelet. Egyik célja, hogy ösztönözze a vállalkozási tevékenységet. *Dr. Filep Györggyel*, a KIOSZ közgazdasági főosztályának vezetőjével az új adózásról beszélgetünk — a kisiparosok szemszögéből.

— A rendeletet alapvetően örömmel fogadták a kisiparosok — mondotta. — Annak meg külön is örülünk, hogy a kidolgozáskor

figyelembe vették a

fontos tevékenységet. Kapnak-e valamilyen kedvezményt?

— A kiemelt népgazdasági tevékenységet: *importpótlást, szabadalmat, orvosegészségügyi műszergyártást, környezetvédelmi feladatokat* és még sorolhatnám, változatlanul preferálják. Adókedvezményben részesülnek a kiemelkedő ipar- és kézműipari tevékenységet végzők is: az adóköteles jövedelem 40 százaléka költségként számolható el, nem kell utána adózni. A

CSAK TAKA

— Addig nem lehet nag
nak egy rövidke műsort a ta

FEJES ISTVÁN

UJ TÜKÖR 1982. XIX.évf. 1. sz. 43.o.

FEJES ISTVÁN KÉPEI

Majd negyven festményét állította ki Kecskeméten a megyei művelődési központban Fejes István festőművész. A dunántúli születésű művész gyerekkorát Vaskúton töltötte, művészete ily módon a Bács megyei tájhoz is kapcsolódik. Képünkön Átkos teher című festménye.

mely létrejött egyrészről a MTA Müvészettörténeti Kutató Cs
u. 62.), másrészről

név:

főállásu munkahelye:

állandó lakcime:

szem.ig.száma:

megbizott között az alábbi feltételekkel:

1. Az elvégzendő feladat részletesen:

2. A dijazás összege: Ft.

Fejes István

Munkái

Forrás 1984/9

1021

Latinovits Zoltán, gere el hozzám
nyári ruhádban a gyöngyfehérben,
hozzám, vagy értem, hozzám vagy értem,
te kisértetnek is örült Kőrály!
Vicsorgad rám a reményt, miképpen
élve is, magadnak sereget csinálj.

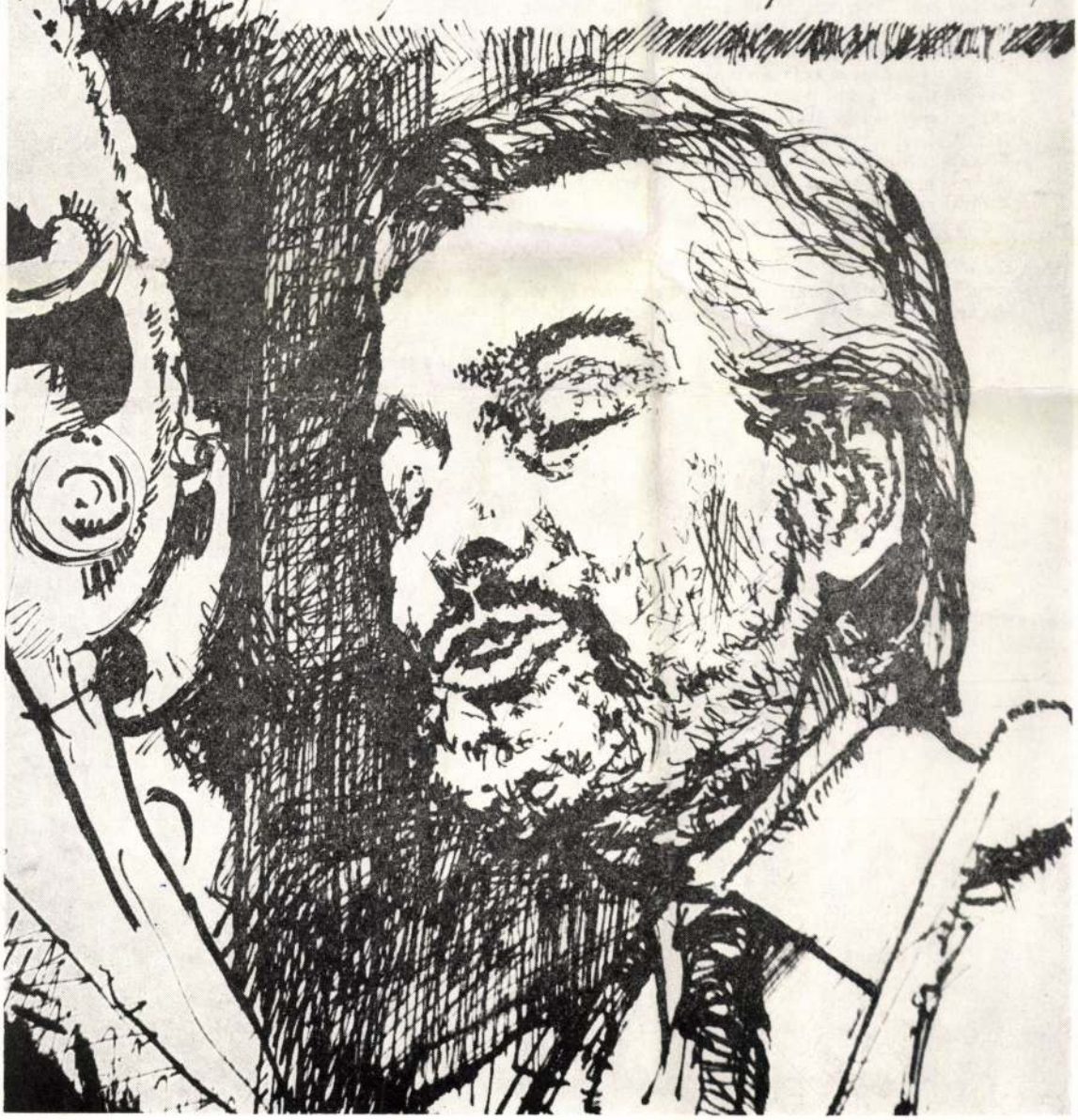

Lóczy: Lóczy Lajos (1849—1920) geológus, egyetemi tanár, földrajztudós. Ez idő tájt a budapesti egyetem egyetemes földrajztanszékének tanára, a Földrajzi Intézet igazgatója, a Földrajzi Társaság elnöke.
Lánczy: Lánczy Gyula (1850—1911) történész, ebben az időben a budapesti egyetem tanára.
Darányi: Darányi Ignác (1849—1927) politikus, 1895—1903 között földművelésügyi miniszter.
A szép Mátyás-szobor: alkotója Fadrusz János.
Boncz: Boncz Ödön (sz. 1858) történész, ez idő tájt a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban a középiskolai ügyosztály vezetője.
Darvai: Darvai Móric (1849—1917) tanár, író, ebben az időben tankerületi főigazgató.
Duma: talán Duma Györgyről (sz. 1839) van szó, aki ebben az időben Budapesten főgimnáziumi tanár volt.
Buday: talán Buday Józsefről (1854—1906) lehet szó, aki ebben az időben a filozófia magántanára volt a budapesti egyetemen.
Francsics: Francsics Norbert (1848—1921) ez idő tájt a budapestvidéki tankerület főigazgatója, később bakonybéli apát.
Csáky: gróf Csáky Károly (1852—1919), 1900 áprilisától váci püspök, később pápai trónálló.
Szerbiában: 1903. június 10-én gyilkolták meg Obrenovič Sándor szerb királyt.
Hegedüs: Hegedüs István (1848—1925) irodalomtörténész, műfordító, az MTA tagja, 1890—1919 között a budapesti egyetem tanára.
Geréb: Geréb József (1861—1933) klasszika-filológus, számos antik szerző magyar fordítója.
Láng: Láng Nándor (1871—1952) régész, ez idő tájt középiskolai tanár, később egyetemi tanár, az MTA tagja.
Tisza a miniszterelnök: A király Tisza Istvánt 1903. november 3-án nevezte ki miniszterelnöknek.
Japán—orosz háború: a háború 1904. február 4-től 1905. szeptember 5-ig tartott.
Zlinszky: Zlinszky Aladár (1864—1941) irodalomtörténész, esztéta, ebben az időben Budapesten gimnáziumi tanár, később egyetemi magántanár, az MTA tagja.
Posch: Posch Jenő (1859—1923) középiskolai tanár, filozófiai író, később az MTA tagja.
Demkó: Demkó Kálmán (1852—1918) tanár, történetíró, ez idő tájt Budapesten gimnáziumi igazgató. Történeti munkáiban a felső-magyarországi városok történetével foglalkozott.
tanári kongresszus: A 3. tanárkongresszust 1910. november 7—8-án tartották meg Budapesten.

(Sajtó alá rendezte és a jegyzeteket írta: FÜZI LÁSZLÓ)

FOLYÓIRATUNK SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGÁNAK TAGJAI:

BÁNSZKY PÁL
BÁRTH JÁNOS
FAZEKAS ISTVÁN
HATVANI DÁNIEL
HARSÁNYI ERNŐ
KOMÁROMI ATTILA
LISZTES LÁSZLÓ
PINTÉR LAJOS
SÓTI ÉVA
SZOBOSZLAY PÉTER
F. TÓTH PÁL (elnök)

LATINOVITS →

FEJES ISTVÁN FELTÁMASZTÁSÁÉRT

Tragikus volt élete és művészete. Pályája sikertelenségébe, negyvenkét évesen történt önpusztításába akár bele is nyugodhatnánk, ha nem tudnánk, hogy a sorstragédiák végzetszerűségében az ókori görögök óta olyan mértékben hittek egyre kevésbé az emberek, amilyen mértékben megismerték önmagukat és világukat.

Thomas Mann mondja *Lotte Weimarban* című művében, Goethevel kapcsolatban: „*A költő élete és műve oly mélységesen egy, hogy szorosan véve csak az egyiket kell megnevezni, és a műről, mint az életéről, s az életéről, mint műveről lehetne beszélni.*"

Fejes István festészete volt olyan jelentőségű, hogy terjedelmesebb tanulmányt érdemelne, okulásunkra; kortársak és utódok lelkiismeretvizsgálatára.

* * *

A művészi karrier feltételei? — Tehetség és tanultság, szorgalom és szerencse. Akármelyiknek hiánya kivédhetetlen vergődéshez, bukáshoz vezet; művészi, emberi drámába torkollik.

Fejes István 1940. május 22-én született a Heves megyei Csány községben dolgozó tanító és óvónő első gyermekeként. (Őt 1941-ben Márton, 1943-ban Imre követte.) Tehetségdajkáló volt a szülői otthon, az embermeleg fészket biztosító, dalszerető anya és a hivatástudattal nevelő, kedvvel harmóniumozó, hegedülő néptanító közössége. A tehetséget gyors érlelődésre serkentő, ösztökélő a kor, a második világháború ideje s a következő évek.

A festészetre szóló tehetségről hitelesen tanúskodnak a hátramaradt életműben megőrzött gyermekkori rajzok. A *munka ünnepe* feliratot viseli a legrégebbi, a színes ceruzával megjelenített felvonulás. A zászlókat lengető férfiakkal, nőkkel, gyerekekkel, teherautóval éppen olyan iskolai dolgozat, amilyen lehetett 1949. május 2-án Baján, Vaskúton a harmadikos általános iskolai osztályban a többi kilenc éves gyereké. A hamarosan kibomló talentumra utaló egyetlen vonást sem fedezhet fel ezen a könyvoldalnyi papíron a kutató szem.

Pedig mindössze egy év telik el, s 1950. június 5-én lerajzolja fiatalabb öccsét, Imrét, a vaskúti állomásfőnök Fejes-nagyapa vasutassapkájában. Gyermekrajz ez is, de már a tehetség kiütköző jegyeivel. Ahogyan előttünk áll a nyári inges gyerek a fülére, nyakára csúszott, mulatságosan nagy egyensapkával, s néz maga elé elrévedőn, kezét lelógatva: egy fiú és egy élethelyzet beszédes pillanatképe.

Még egy év, és 1951-ből itt az előző évben fiatalon, szívizomgyulladásban meghalt édesanyját helyettesítő, a három félárva fiút nevelő vaskúti nagymama szemüveges, munkában elmerülő képe, valamint egy önportré a szomorkás tekintetű, szép fiúarcról.

Aztán 1954-ből egy sorozatnyi rajz, akvarell a néptanítóról, a drámai élethelyzetekben őrlődő, bukdácsoló apáról, és egy másik: önmagáról. Olyan *művek*, amelyeket témákban gazdagodva, árnyalatokban kiteljesedve követnek a képzőművészeti középiskolás, a főiskolás, majd a diplomás festőművész rajzai, akvarelljei, rézkarcai, festményei.

Szavahihető koronatanú e két sorozat. Az apa képeivel kell kezdenünk. E korai műveket őrző mappába — úgy érzem — okkal, dokumentumként sorolódott be egy fénykép is a Hatvanban dolgozó pedagógus házaspárról. Házasságuk elejéről való. Édelgő egybeborulás nélkül, mégis meghitten, elválaszthatatlanul összetartozóan áll egymáshoz simulva az erdélyi Farkaslakán (1914-ben) született óvónő, Sipos Rozália (Tamási Áron másodunokatestvére). Magas, sokat bírónak látszó testalkatú asszony, és a nála fél fejjel magasabb, széles vállú, atléta izomzatú néptanító, a vaskúti vasutas fia. Összeillő, hosszú, boldog életre érdemes, szép emberpár. De mit művel velük is a kirobbanó második világháború! A karpaszományos (végül hadapród őrmester) tanítót kiviszik a frontra, a magára maradt anya pedig kétségbeesetten utazgat Hatvan és az Erdélyben élő húga otthona között a három fiúcskával, ahogy az anyagi kényszer rendeli. Párja a hadifogságból érkezik haza nagysokára, 1947-ben.

Hogy mi történik a katonákkal a háborúban, fogságban akkor is, ha túlélik a poklok minden bugyrát, erről vallanak a tizennégy éves fiú első, vitathatatlan tehetséggel megalkotott sorozatának lapjai. Micsoda portréi ezek a rettegéseknek, megalázódásoknak, gyötrelmeknek, kiszogáltatottságnak! S a hajdani (alig másfél évtizedes) fényképen még megtörhetetlen erejűnek látszó férfi döbbenetes kórleletei!

Újév napján, 1954. január 1-én született a művész aláírása szerint az első ceruzarajz. Katonazubbonyban, (a három fiú által napjainkig valami különös együttérzéssel, a titok nyitját kereső szertartással fel-felvett, a szekrényben őrzött, rangjelzés nélküli zubbonyban), és katonasapkában néz ránk a lesoványodott, már-már bomlottan űzött, de még küzdő tekintetű férfi. A következő lap vízfestmény, vázlat, de a katonasapkás, kuszált hajú, lehorgadt fejű, keserűen lebiggyedt ajkú apa lelki összeomlásának hiteles ábrázolása.

Az első sorozatban három civilkép követi a két katonaportrét. Az elsőről is az összeomlott ember néz ránk, öltönyben, nyakkendősen, szemébe húzott, kajla karimájú kalapban. Alig két hónappal későbbi a próféta szakállú akvarell, s ugyanazon év karácsony másnapjáról való a ceruzarajz. Ezen jólöltözött, komoly, korosodó férfi mered maga elé. Arca tisztán látható, mert csupán a bajuszát hagyta meg a harctérről-fogságból hazahozott dús arcszőrzetből, és most — talán utoljára — megpróbálta magát összeszedni. De milyen ez a katonasors után tanítói munkáját a régi hivatásérzettel folytatni akaró, az egyházi iskolák államosításában részt vevő, véleményét mindig őszintén kimondó férfi? Gyógyíthatatlanul megrokkant, mosolytalan. Tekintete sötét, fájdalmas. Reménytelen. Csoda-e, ha ilyen, hiszen egy tiszta meggyőződéssel tett lépése, egyik fölöttese ellen fegyelmi vizsgálatot kérő levele után véglegesen kipenderítették az iskolából, s már évek óta segédmunkás kőművesek mellett, éjjeli őr, újságkihordó, raktáros.

Mi maradt meg a néptanítói tervekből, emberi álmaiból? A fiai. És a zene, a naponta elővett, megríkatott hegedű. Milyen sokszor feltűnik ez a vígasztaló, lélekröptető varázsszerszám; egyik fő rekvizituma lesz Fejes István képeinek.

Az 1954-ből megmaradt másik sorozat, az önarcképek lapjai, szinte tükörképei az apa-portréknak. Kétkedően és gyanakvóan méreget bennünket ez a tizennégy éves fiú, mintha azt kérdezné: hát mi történik valójában ebben a világban? És tőlem mit akartok? Mire akartok engem is rászedni? Hitetlenség és dúltság az egyik rajzon, melyen életkora már inkább egy felnőtt, fiatal férfié, mint az általános iskola utolsó osztályos tanulójáé.

* * *

Aki már évek óta — a bajai iskola mellett — szorgalmasan jár a városban élő Rudnay Gyula szabadiskolájába. Ebben szerencsés volt, sok mindent megtanulhatott a mester-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Fejes István festő-grafikus-művész (1940-1982)
FORRÁS
1984 SEP

től a festészet mesterségbeli tudnivalóiból. Tanulmányait Budapesten folytathatta, a Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban, ahol tanára Benedek Jenő volt. Fortuna még kegyes hozzá: a gimnázium után megszakítás nélkül mehetett a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Barcsay Jenő, Ék Sándor és Pap Gyula voltak mesterei.

Kollektív kiállításokon már főiskolás korában részt vehetett, ugyancsak külön engedéllyel bevihette munkáit a zsürikre, és vásároltak is tőle ekkor, és a főiskola után is rendszeresen.

A szerencse azonban lassan elpártolt tőle. Pedig tehetségét már senki sem tagadhatta, a főiskolát kiváló eredménnyel elvégezte, rajzot és művészettörténetet tanított 1965-től 1970-ig budapesti gimnáziumokban, szakközépiskolákban, miközben konok kitartással, vasszorgalommal dolgozott, kereste egyéni hangját, saját festői stílusát. Hogy meg is találta, az 1970-es évek elején született munkái igazolják. Drámai kompozíciókban, fájdalmas szomorúan, emberi együttérzést, segítséget és támaszt váróan férfiak és nők sorakoznak azokon a festményeken. Színei, színegyüttesei olyan erejűek, ecsetkezelése annyita expresszív, hogy alkotójuk vékony testalkatát, elbizonytalanodó mozdulatait ismerve, el-elakadó, halk beszédét hallva alig hinnénk, hogy képes volt erre a teljesítményre. Az egyéni hang megtalálásának első éveiben sokkal többre lett volna képes, ha tehetsége *kibontakoztatásához és elismertetéséhez* megkapja a szükséges teret.

Nem kapta meg. S ez a második szála ennek a tipikusnak is mondható egyéni sorsnak, mely az önkéntes halál okainak megvilágításához elvezet.

A tehetség egyik csalhatatlan jegye az önismeret, az önmagunk megméréséhez kívánatos szigor. Fejes István 1972 elején küldi el első levelét a Képző- és Iparművészeti Lektorátusnak, ahonnan 1972. április 25-én kap választ a zsürizéssel kapcsolatos teendőkről. A zsürizés 1973. augusztus 11-én megtörténik, a bemutatott képeket kivétel nélkül kiállításra méltónak ítélik, de újabb levelére, 1973. december 19-én a következő válasz érkezik:

„*Értesítem, hogy az 1974-es kiállítási program kialakításakor nem tudtunk beosztást biztosítani az Ön számára.*

A kiállítótermek igen sok külföldről érkező anyagot fogadnak a jövő év folyamán a tervek szerint, s emiatt csak korlátozott számú hazai kiállítás programba állítására volt mód.

Kérelmét természetesen átvisszük az 1975-ös évre, azt remélvén, hogy 1975-ben több lehetőség nyílik önálló kiállítások megrendezésére.

Újabb értesítésünkig ezért szíves türelmét kérem."

Haláláig nem adatott meg a budapesti bemutatkozás lehetősége, noha kérését az elutasítások ellenére minden évben megismételte, s a fentihez hasonló választ évente megkapta. Erős fizikumú, egészséges idegzetű emberek mélyebb sebeket, megrázkódtatásokat is elbírnak, de a gyermekkorában gyógyíthatatlanul megsérült lelkű, depressziósan neurotikus, ekkor már betegesen érzékeny Fejes István nem.

Eljött a Völgy utcai idegosztályra való beutalás ideje, aztán az öngyilkossági kísérleteké. Mindegyikből alacsonyabb szinten regenerálódott. A Völgy utcában többször volt betegtársa Latinovits Zoltán, akit nem csak *Színészkirály* című képén, de több festményén, rajzán is megörökített. Elsötétülő életének elűzhetetlen árnyalakjaként, sorstársának emlékeként — Latinovits balatonszárszói öngyilkossága után is.

Első — életének egyetlen — önálló tárlatára szűkebb hazája, Bács-Kiskun megye székhelyén, Kecskeméten került sor, 1981. novemberében.

Neki azonban ekkor már a megkésett csalfa Fortuna-asszonynál kitartóbb társa volt, az önpusztítás démona. A következő év februárjában Márton barátom, a festő megmentéséért másfél évtizeden át hadakozó középső Fejes-fiú hívására, a Korányi kórház baleseti belosztályán látogattam meg. A megivott nagy adag sav aggasztó követ-

kezményeivel, a túlélés harminc száza
hattam. Testvéreivel, orvosaival összef
való rábeszélésben, a műtéti utókezelé

Meglátogattam a Völgy utcában is 198
egészen, folytathatja munkáját, művészi útja könnyebb lesz ezután. Kértem, ha kedve van, délutánonként sétáljon el hozzánk, alig negyedórányira lakunk. Ő csak hallgatott, nézett rám igen messzire látó szemével, majd halkan, lassan tagolva a szavakat azt mondta: „*Kár volt megmentenetek . . . Nem lett volna szabad beleegyeznem a műtétbe, úgy rég éhenhaltam volna . . . Nem érdekel a munka, kiállítások, semmi sem maraszt*al *tovább . . .*" Hátborzongató volt a felismerés, hogy képtelen vagyok segíteni rajta, s nem menthetik meg az orvosok sem, mert élete tulajdon kezében van.

Nemsokára hazaengedték az idegosztályról, néhány hónapig még élt. Aztán 1982. október 31-én — mint máskor is — elindult esti sétájára, hogy a vaspályán áthaladva megvacsorázzék a kedvelt kelenvölgyi kisvendéglőben. Most azonban megállt a síneken, várta a Déliből Bajára induló gyorsvonatot, melyen maga is sokszor utazott haza a feledhetetlen gyermekkor színterére, Vaskútra, nagyszüleihez, és Bajára, a mama sírjához, akinek első komolyabb honoráriumából ő állíttatott méltó síremléket iparművész barátjával, akárcsak az 1973-ban 63 évesen elment *Néptanító*nak Farkasréten. Növekvő dübörgéssel közeledett a hazai gyors, s ő — bizonyára a Színészkirály csábító példájától is igézetten — alávetette csupafájás testét.

Halála után rendezték meg Budapesten szerény emlékkiállítását, a XVI. kerület és az Ikarus gyár Művelődési Központjának emeleti előterében, folyosóján. A harmadikat a hazaérkezés végleges stációjául Vaskúton, a művelődési házban, 1983 szeptemberében. A tárlat képei már *otthon* is maradtak, az életművet jól reprezentáló alkotások állandó bemutatására alkalmas — reméljük, nem sok idő múlva megnyitandó — Fejes István-emlékszobában.

Érdemes-e Fejes István emlékének megidézésére, már életében betemetett életműve a feltámasztásra? — Érdemes, ezt megtenni megkésett erkölcsi kötelességünk. A mi dolgunk, mert az *Apánk*, a *Baja*, *Kalapos nő állatokkal*, *Komédiások*, *Farkas István emlékére*, *Apám kétszer*, *Latinovits betegen*, *a Színészkirály*, *Latinovits (Izgága Jézusok)*, *Szüleink emlékére*, *Átkos teher*, *Nincs Isten*, *Öregember lóval*, *Golgota* című festményei, Dosztojevszkij- és Krúdy-illusztrációi, rézkarcai és rajzai nagy formátumú művészet kivirágzását ígérték. Az életmű korai befejezetlenségében is maradandó értéket, festészetünkben sajátos, egyéni színt képvisel. A szülőföldnek, a nevelő tájnak pedig a műveivel végleg hazatért fiú megőrzendő, pótolhatatlanul kedves emléke marad.

GERGELY MIHÁLY

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726
Fejes István, festő-grafikusművész (1940-1981).
FORRÁS
1984 SEP
1021

A PAPAGÁJOS EMBER
A HÁTSÓ BORÍTÓN: SZÍNÉSZKIRÁLY

ÁRA: 12,— FT

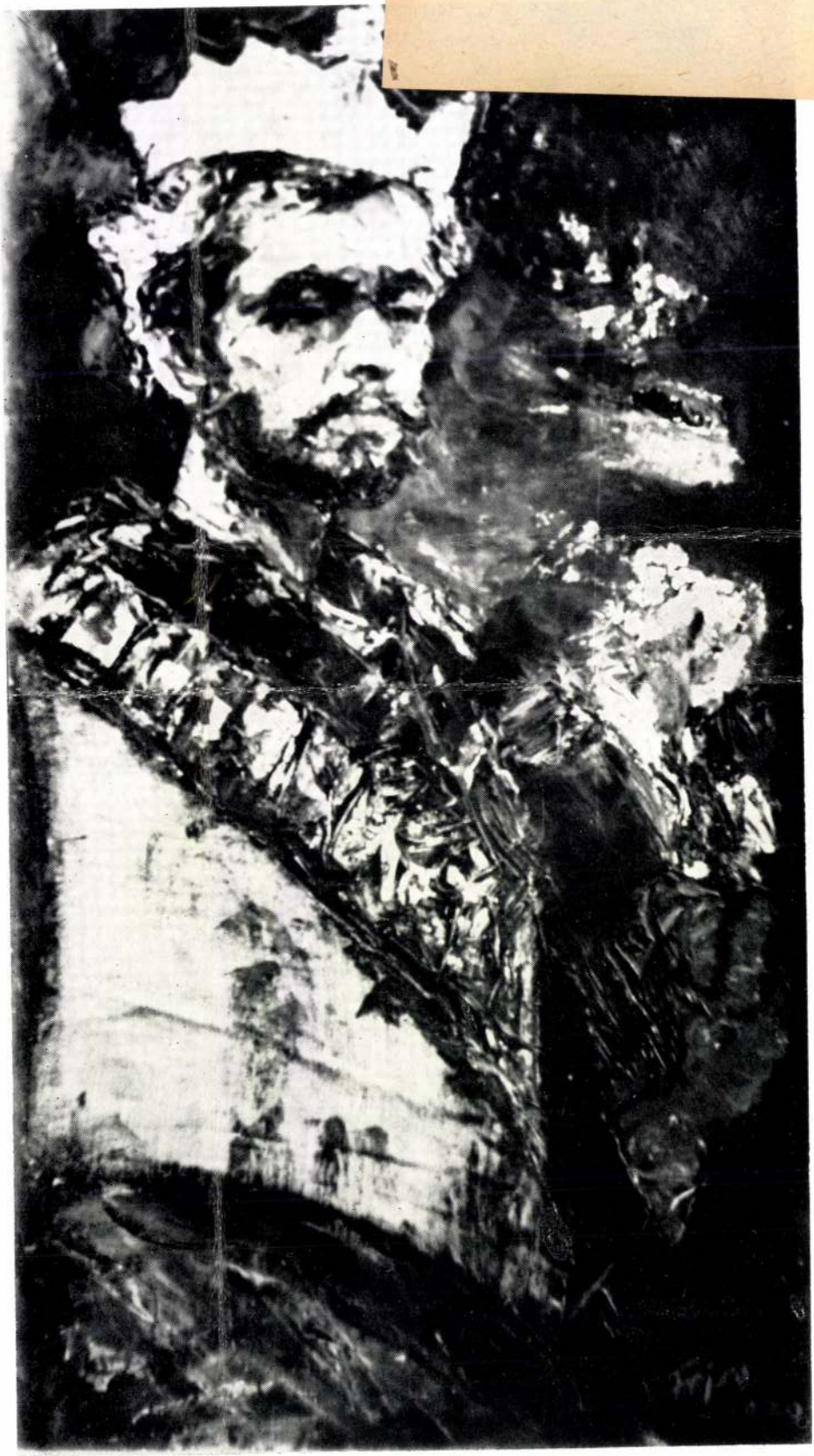

Fejes István

Forrás 1984/9

MŰVÉSZET

FEJES ISTVÁN FELTÁMASZTÁSÁÉRT

Tragikus volt élete és művészete. Pályája sikertelenségébe, negyvenkét évesen történt önpusztításába akár bele is nyugodhatnánk, ha nem tudnánk, hogy a sorstragédiák végzetszerűségében az ókori görögök óta olyan mértékben hittek egyre kevésbé az emberek, amilyen mértékben megismerték önmagukat és világukat.

Thomas Mann mondja *Lotte Weimarban* című művében, Goethevel kapcsolatban: „*A költő élete és műve oly mélységesen egy, hogy szorosan véve csak az egyiket kell megnevezni, és a műről, mint az életéről, s az életéről, mint művéről lehetne beszélni.*"

Fejes István festészete volt olyan jelentőségű, hogy terjedelmesebb tanulmányt érdemelne, okulásunkra; kortársak és utódok lelkiismeretvizsgálatára.

* * *

A művészi karrier feltételei? — Tehetség és tanultság, szorgalom és szerencse. Akármelyiknek hiánya kivédhetetlen vergődéshez, bukáshoz vezet; művészi, emberi drámába torkollik.

Fejes István 1940. május 22-én született a Heves megyei Csány községben dolgozó tanító és óvónő első gyermekeként. (Őt 1941-ben Márton, 1943-ban Imre követte.) Tehetségdajkáló volt a szülői otthon, az embermeleg fészket biztosító, dalszerető anya és a hivatástudattal nevelő, kedvvel harmóniumozó, hegedülő néptanító közössége. A tehetséget gyors érlelődésre serkentő, ösztökélő a kor, a második világháború ideje s a következő évek.

A festészetre szóló tehetségről hitelesen tanúskodnak a hátramaradt életműben megőrzött gyermekkori rajzok. A *munka ünnepe* feliratot viseli a legrégebbi, a színes ceruzával megjelenített felvonulás. A zászlókat lengető férfiakkal, nőkkel, gyerekekkel, teherautóval éppen olyan iskolai dolgozat, amilyen lehetett 1949. május 2-án Baján, Vaskúton a harmadikos általános iskolai osztályban a többi kilenc éves gyereké. A hamarosan kibomló talentumra utaló egyetlen vonást sem fedezhet fel ezen a könyvoldalnyi papíron a kutató szem.

Pedig mindössze egy év telik el, s 1950. június 5-én lerajzolja fiatalabb öccsét, Imrét, a vaskúti állomásfőnök Fejes-nagyapa vasutassapkájában. Gyermekrajz ez is, de már a tehetség kiütköző jegyeivel. Ahogyan előttünk áll a nyári inges gyerek a fülére, nyakára csúszott, mulatságosan nagy egyensapkával, s néz maga elé elrévedőn, kezét lelógatva: egy fiú és egy élethelyzet beszédes pillanatképe.

Még egy év, és 1951-ből itt az előző évben fiatalon, szívizomgyulladásban meghalt édesanyját helyettesítő, a három félárva fiút nevelő vaskúti nagymama szemüveges, munkában elmerülő képe, valamint egy önportré a szomorkás tekintetű, szép fiúarcról.

Aztán 1954-ből egy sorozatnyi rajz, akvarell a néptanítóról, a drámai élethelyzetekben őrlődő, bukdácsoló apáról, és egy másik: önmagáról. Olyan *művek*, amelyeket témákban gazdagodva, árnyalatokban kiteljesedve követnek a képzőművészeti középiskolás, a főiskolás, majd a diplomás festőművész rajzai, akvarelljei, rézkarcai, festményei.

Szavahihető koronatanú e két sorozat. Az apa képeivel kell kezdenünk. E korai műveket őrző mappába — úgy érzem — okkal, dokumentumként sorolódott be egy fénykép is a Hatvanban dolgozó pedagógus házaspárról. Házasságuk elejéről való. Édelgő egybeborulás nélkül, mégis meghitten, elválaszthatatlanul összetartozóan áll egymáshoz simulva az erdélyi Farkaslakán (1914-ben) született óvónő, Sipos Rozália (Tamási Áron másodunokatestvére). Magas, sokat bírónak látszó testalkatú asszony, és a nála fél fejjel magasabb, széles vállú, atléta izomzatú néptanító, a vaskúti vasutas fia. Összeillő, hosszú, boldog életre érdemes, szép emberpár. De mit művel velük is a kirobbanó második világháború! A karpaszományos (végül hadapród őrmester) tanítót kiviszik a frontra, a magára maradt anya pedig kétségbeesetten utazgat Hatvan és az Erdélyben élő húga otthona között a három fiúcskával, ahogy az anyagi kényszer rendeli. Párja a hadifogságból érkezik haza nagysokára, 1947-ben.

Hogy mi történik a katonákkal a háborúban, fogságban akkor is, ha túlélik a poklok minden bugyrát, erről vallanak a tizennégy éves fiú első, vitathatatlan tehetséggel megalkotott sorozatának lapjai. Micsoda portréi ezek a rettegéseknek, megalázódásoknak, gyötrelmeknek, kiszogáltatottságnak! S a hajdani (alig másfél évtizedes) fényképen még megtörhetetlen erejűnek látszó férfi döbbenetes kórleletei!

Újév napján, 1954. január 1-én született a művész aláírása szerint az első ceruzarajz. Katonazubbonyban, (a három fiú által napjainkig valami különös együttérzéssel, a titok nyitját kereső szertartással fel-felvett, a szekrényben őrzött, rangjelzés nélküli zubbonyban), és katonasapkában néz ránk a lesoványodott, már-már bomlottan űzött, de még küzdő tekintetű férfi. A következő lap vízfestmény, vázlat, de a katonasapkás, kuszált hajú, lehorgadt fejű, keserűen lebiggyedt ajkú apa lelki összeomlásának hiteles ábrázolása.

Az első sorozatban három civilkép követi a két katonaportrét. Az elsőről is az összeomlott ember néz ránk, öltönyben, nyakkendősen, szemébe húzott, kajla karimájú kalapban. Alig két hónappal későbbi a próféta szakállú akvarell, s ugyanazon év karácsony másnapjáról való a ceruzarajz. Ezen jólöltözött, komoly, korosodó férfi mered maga elé. Arca tisztán látható, mert csupán a bajuszát hagyta meg a harctérről-fogságból hazahozott dús arcszőrzetből, és most — talán utoljára — megpróbálta magát összeszedni. De milyen ez a katonasors után tanítói munkáját a régi hivatásérzettel folytatni akaró, az egyházi iskolák államosításában részt vevő, véleményét mindig őszintén kimondó férfi? Gyógyíthatatlanul megrokkant, mosolytalan. Tekintete sötét, fájdalmas. Reménytelen. Csoda-e, ha ilyen, hiszen egy tiszta meggyőződéssel tett lépése, egyik fölöttese ellen fegyelmi vizsgálatot kérő levele után véglegesen kipenderítették az iskolából, s már évek óta segédmunkás kőművesek mellett, éjjeli őr, újságkihordó, raktáros.

Mi maradt meg a néptanítói tervekből, emberi álmaiból? A fiai. És a zene, a naponta elővett, megríkatott hegedű. Milyen sokszor feltűnik ez a vígasztaló, lélekröptető varázsszerszám; egyik fő rekvizituma lesz Fejes István képeinek.

Az 1954-ből megmaradt másik sorozat, az önarcképek lapjai, szinte tükörképei az apa-portréknak. Kétkedően és gyanakvóan méreget bennünket ez a tizennégy éves fiú, mintha azt kérdezné: hát mi történik valójában ebben a világban? És tőlem mit akartok? Mire akartok engem is rászedni? Hitetlenség és dúltság az egyik rajzon, melyen életkora már inkább egy felnőtt, fiatal férfié, mint az általános iskola utolsó osztályos tanulójáé.

* * *

Aki már évek óta — a bajai iskola mellett — szorgalmasan jár a városban élő Rudnay Gyula szabadiskolájába. Ebben szerencsés volt, sok mindent megtanulhatott a mester-

től a festészet mesterségbeli tudnivalóiból. Tanulmányait Budapesten folytathatta, a Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban, ahol tanára Benedek Jenő volt. Fortuna még kegyes hozzá: a gimnázium után megszakítás nélkül mehetett a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Barcsay Jenő, Ék Sándor és Pap Gyula voltak mesterei.

Kollektív kiállításokon már főiskolás korában részt vehetett, ugyancsak külön engedéllyel bevihette munkáit a zsürikre, és vásároltak is tőle ekkor, és a főiskola után is rendszeresen.

A szerencse azonban lassan elpártolt tőle. Pedig tehetségét már senki sem tagadhatta, a főiskolát kiváló eredménnyel elvégezte, rajzot és művészettörténetet tanított 1965-től 1970-ig budapesti gimnáziumokban, szakközépiskolákban, miközben konok kitartással, vasszorgalommal dolgozott, kereste egyéni hangját, saját festői stílusát. Hogy meg is találta, az 1970-es évek elején született munkái igazolják. Drámai kompozíciókban, fájdalmas szomorúan, emberi együttérzést, segítséget és támaszt váróan férfiak és nők sorakoznak azokon a festményeken. Színei, színegyüttesei olyan erejűek, ecsetkezelése annyita expresszív, hogy alkotójuk vékony testalkatát, elbizonytalanodó mozdulatait ismerve, el-elakadó, halk beszédét hallva alig hinnénk, hogy képes volt erre a teljesítményre. Az egyéni hang megtalálásának első éveiben sokkal többre lett volna képes, ha tehetsége *kibontakoztatásához és elismertetéséhez* megkapja a szükséges teret.

Nem kapta meg. S ez a második szála ennek a tipikusnak is mondható egyéni sorsnak, mely az önkéntes halál okainak megvilágításához elvezet.

A tehetség egyik csalhatatlan jegye az önismeret, az önmagunk megméréséhez kívánatos szigor. Fejes István 1972 elején küldi el első levelét a Képző- és Iparművészeti Lektorátusnak, ahonnan 1972. április 25-én kap választ a zsürizéssel kapcsolatos teendőkről. A zsürizés 1973. augusztus 11-én megtörténik, a bemutatott képeket kivétel nélkül kiállításra méltónak ítélik, de újabb levelére, 1973. december 19-én a következő válasz érkezik:

„Értesítem, hogy az 1974-es kiállítási program kialakításakor nem tudtunk beosztást biztosítani az Ön számára.

A kiállítótermek igen sok külföldről érkező anyagot fogadnak a jövő év folyamán a tervek szerint, s emiatt csak korlátozott számú hazai kiállítás programba állítására volt mód.

Kérelmét természetesen átvisszük az 1975-ös évre, azt remélvén, hogy 1975-ben több lehetőség nyílik önálló kiállítások megrendezésére.

Újabb értesítésünkig ezért szíves türelmét kérem."

Haláláig nem adatott meg a budapesti bemutatkozás lehetősége, noha kérését az elutasítások ellenére minden évben megismételte, s a fentihez hasonló választ évente megkapta. Erős fizikumú, egészséges idegzetű emberek mélyebb sebeket, megrázkódtatásokat is elbírnak, de a gyermekkorában gyógyíthatatlanul megsérült lelkű, depresszióban neurotikus, ekkor már betegesen érzékeny Fejes István nem.

Eljött a Völgy utcai idegosztályra való beutalás ideje, aztán az öngyilkossági kísérleteké. Mindegyikből alacsonyabb szinten regenerálódott. A Völgy utcában többször volt betegtársa Latinovits Zoltán, akit nem csak *Színészkirály* című képén, de több festményén, rajzán is megörökített. Elsötétülő életének előzhetetlen árnyalakjaként, sorstársának emlékeként — Latinovits balatonszárszói öngyilkossága után is.

Első — életének egyetlen — önálló tárlatára szűkebb hazája, Bács-Kiskun megye székhelyén, Kecskeméten került sor, 1981. novemberében.

Neki azonban ekkor már a megkésett csalfa Fortuna-asszonynál kitartóbb társa volt, az önpusztítás démona. A következő év februárjában Márton barátom, a festő megmentéséért másfél évtizeden át hadakozó középső Fejes-fiú hívására, a Korányi kórház baleseti belosztályán látogattam meg. A megivott nagy adag sav aggasztó követ-

kezményeivel, a túlélés harminc százalékos esélyével diagnosztizált állapotában láthattam. Testvéreivel, orvosaival összefogva részt vettem az elkerülhetetlen műtétre való rábeszélésben, a műtéti utókezelés meghosszabbításának kieszközlésében.

Meglátogattam a Völgy utcában is 1982. május 13-án. Bátorítottam, hogy felépülhet egészen, folytathatja munkáját, művészi útja könnyebb lesz ezután. Kértem, ha kedve van, délutánonként sétáljon el hozzánk, alig negyedórányira lakunk. Ő csak hallgatott, nézett rám igen messzire látó szemével, majd halkan, lassan tagolva a szavakat azt mondta: „*Kár volt megmentenetek . . . Nem lett volna szabad beleegyeznem a műtétbe, úgy rég éhenhaltam volna . . . Nem érdekel a munka, kiállítások, semmi sem maraszt*al *tovább . . .*" Hátborzongató volt a felismerés, hogy képtelen vagyok segíteni rajta, s nem menthetik meg az orvosok sem, mert élete tulajdon kezében van.

Nemsokára hazaengedték az idegosztályról, néhány hónapig még élt. Aztán 1982. október 31-én — mint máskor is — elindult esti sétájára, hogy a vaspályán áthaladva megvacsorázzék a kedvelt kelenvölgyi kisvendéglőben. Most azonban megállt a síneken, várta a Déliből Bajára induló gyorsvonatot, melyen maga is sokszor utazott haza a feledhetetlen gyermekkor színterére, Vaskútra, nagyszüleihez, és Bajára, a mama sírjához, akinek első komolyabb honoráriumából ő állíttatott méltó síremléket iparművész barátjával, akárcsak az 1973-ban 63 évesen elment *Néptanító*nak Farkasréten. Növekvő dübörgéssel közeledett a hazai gyors, s ő — bizonyára a Színészkirály csábító példájától is igézetten — alávetette csupafájás testét.

Halála után rendezték meg Budapesten szerény emlékkiállítását, a XVI. kerület és az Ikarus gyár Művelődési Központjának emeleti előterében, folyosóján. A harmadikat a hazaérkezés végleges stációjául Vaskúton, a művelődési házban, 1983 szeptemberében. A tárlat képei már *otthon* is maradtak, az életművet jól reprezentáló alkotások állandó bemutatására alkalmas — reméljük, nem sok idő múlva megnyitandó — Fejes István-emlékszobában.

Érdemes-e Fejes István emlékének megidézésére, már életében betemetett életműve a feltámasztásra? — Érdemes, ezt megtenni megkésett erkölcsi kötelességünk. A mi dolgunk, mert az *Apánk*, a *Baja*, *Kalapos nő állatokkal*, *Komédiások*, *Farkas István emlékére*, *Apám kétszer*, *Latinovits betegen*, *a Színészkirály*, *Latinovits (Izgága Jézusok)*, *Szüleink emlékére*, *Átkos teher*, *Nincs Isten*, *Öregember lóval*, *Golgota* című festményei, Dosztojevszkij- és Krúdy-illusztrációi, rézkarcai és rajzai nagy formátumú művészet kivirágzását ígérték. Az életmű korai befejezetlenségében is maradandó értéket, festészetünkben sajátos, egyéni színt képvisel. A szülőföldnek, a nevelő tájnak pedig a műveivel végleg hazatért fiú megőrzendő, pótolhatatlanul kedves emléke marad.

GERGELY MIHÁLY

Latinovits Zoltán, gyere el hozzám
nyári ruhádban a gyöngyfehérben,
hozzám, vagy értem, hozzám vagy értem,
te kisértetnek is őrült Király!
Vicsorgad rám a reményt, miképpen
élve is, magadnak sereget csinálj.

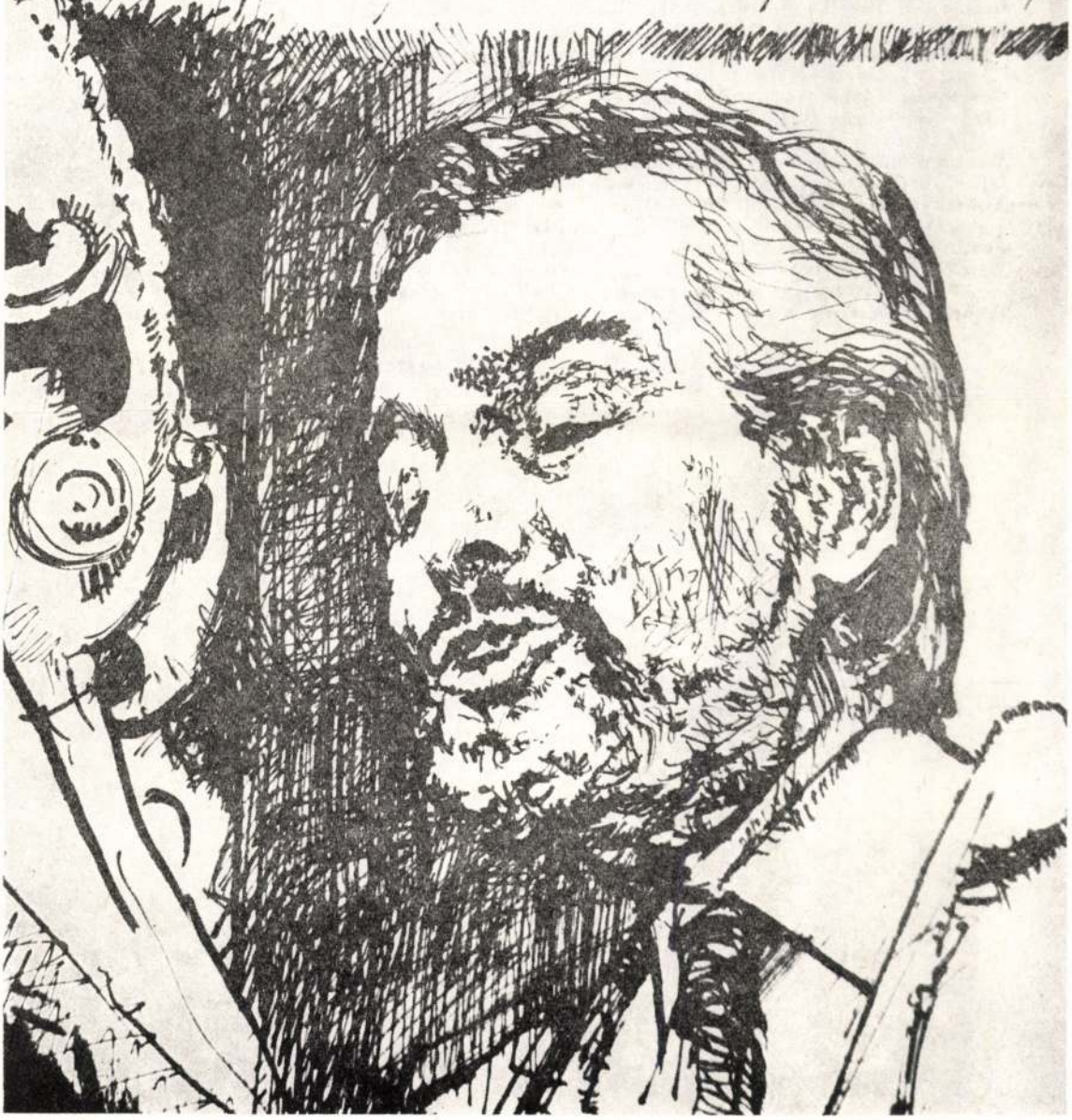

Lóczy: Lóczy Lajos (1849—1920) geológus, egyetemi tanár, földrajztudós. Ez idő tájt a budapesti egyetem egyetemes földrajztanszékének tanára, a Földrajzi Intézet igazgatója, a Földrajzi Társaság elnöke.
Lánczy: Lánczy Gyula (1850—1911) történész, ebben az időben a budapesti egyetem tanára.
Darányi: Darányi Ignác (1849—1927) politikus, 1895—1903 között földművelésügyi miniszter.
A szép Mátyás-szobor: alkotója Fadrusz János.
Boncz: Boncz Ödön (sz. 1858) történész, ez idő tájt a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban a középiskolai ügyosztály vezetője.
Darvai: Darvai Móric (1849—1917) tanár, író, ebben az időben tankerületi főigazgató.
Duma: talán Duma Györgyről (sz. 1839) van szó, aki ebben az időben Budapesten főgimnáziumi tanár volt.
Buday: talán Buday Józsefről (1854—1906) lehet szó, aki ebben az időben a filozófia magántanára volt a budapesti egyetemen.
Francsics: Francsics Norbert (1848—1921) ez idő tájt a budapestvidéki tankerület főigazgatója, később bakonybéli apát.
Csáky: gróf Csáky Károly (1852—1919), 1900 áprilisától váci püspök, később pápai trónálló.
Szerbiában: 1903. június 10-én gyilkolták meg Obrenovič Sándor szerb királyt.
Hegedüs: Hegedüs István (1848—1925) irodalomtörténész, műfordító, az MTA tagja, 1890—1919 között a budapesti egyetem tanára.
Geréb: Geréb József (1861—1933) klasszika-filológus, számos antik szerző magyar fordítója.
Láng: Láng Nándor (1871—1952) régész, ez idő tájt középiskolai tanár, később egyetemi tanár, az MTA tagja.
Tisza a miniszterelnök: A király Tisza Istvánt 1903. november 3-án nevezte ki miniszterelnöknek.
Japán—orosz háború: a háború 1904. február 4-től 1905. szeptember 5-ig tartott.
Zlinszky: Zlinszky Aladár (1864—1941) irodalomtörténész, esztéta, ebben az időben Budapesten gimnáziumi tanár, később egyetemi magántanár, az MTA tagja.
Posch: Posch Jenő (1859—1923) középiskolai tanár, filozófiai író, később az MTA tagja.
Demkó: Demkó Kálmán (1852—1918) tanár, történetíró, ez idő tájt Budapesten gimnáziumi igazgató. Történeti munkáiban a felső-magyarországi városok történetével foglalkozott.
tanári kongresszus: A 3. tanárkongresszust 1910. november 7—8-án tartották meg Budapesten.

(Sajtó alá rendezte és a jegyzeteket írta: FÜZI LÁSZLÓ)

FOLYÓIRATUNK SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGÁNAK TAGJAI:

BÁNSZKY PÁL
BÁRTH JÁNOS
FAZEKAS ISTVÁN
HATVANI DÁNIEL
HARSÁNYI ERNŐ
KOMÁROMI ATTILA
LISZTES LÁSZLÓ
PINTÉR LAJOS
SÓTI ÉVA
SZOBOSZLAY PÉTER
F. TÓTH PÁL (elnök)

LATINOVITS →

FEJES István

Gergely Mihály: Fejes István feltámadásáról.
= Forrás, 16. évf. 9. sz. 1984. 87-90. p. ill.

SZÉPIRODALOM, SZOCIOGRÁFIA, MŰVÉSZET

forrás

„Kialapos hölgy".

9

XVI. ÉVFOLYAM
1984. SZEPTEMBER

ÖREGEMBER LÓVAL
A CÍMLAPON: KALAPOS HÖLGY

forrás

TIZENHATODIK ÉVFOLYAM
1984/9

TARTALOM

BERTÓK LÁSZLÓ — Honnan az ok?, A kettészakadt villamos (versek) 3
CSANÁDY JÁNOS — Visszapillantó-tükör, Elevenen, Várakozás szent helyen, A száraz lekvár, Kereszt-kérdés (versek) 4
LESKÓ LÁSZLÓ — Hochzeit (regényrészlet) 8
BÍRÓ ANDRÁS — Ortutay Gyulához, Pap barátom emlékére (Versek a „Berda a sírból" című ciklusból) 12
BALI BRIGITTA — portré, önarckép tájban (versek) 14
KÖTELES PÁL — Herkules-fürdői emlék (elbeszélés) 15
SZOKOLAY ZOLTÁN — Nem elégia (vers) 24

VALÓ VILÁG

TÓTH TIBOR — Elkallódó tehetségeink 26

MŰHELY

125 éve született Benedek Elek

LENGYEL DÉNES — Benedek Elek becsülete 35

* * *

POMOGÁTS BÉLA — Játékok a színpadon (Jékely Zoltán színpadi művei) 41
FÁBIÁN GYULA — „A pálinkások esete" (Simon Istvánra emlékezve) 48

DOKUMENTUM

ITTZÉS MIHÁLY — Kodály Zoltán levelei Kner Imréhez 52
NÉMETH JÓZSEF — Napló (1898—1911) — III. rész (Sajtó alá rendezte és a jegyzeteket írta FÜZI LÁSZLÓ) 68

MŰVÉSZET

GERGELY MIHÁLY — Fejes István feltámasztásáért 87

SZEMLE

BÁNKI M. CSABA — Megbélyegzett tébolydák (Bakonyi Péter: Téboly, terápia, stigma) 91

KOVÁCS J. BÉLA

KOVÁCS ISTVÁN

* * *

Pomogáts Béla: A
giája) **93**
Degré Alajos: Vis
* * *
Híreink **96**

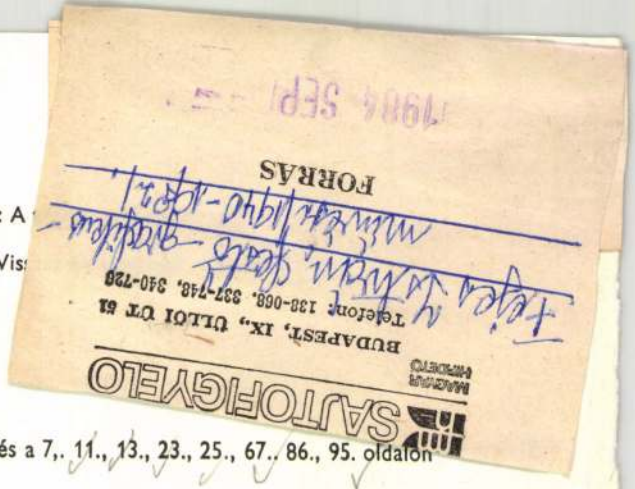

KÉPEK

FEJES ISTVÁN munkái a B/I., B/II., B/III., B/IV. és a 7,. 11., 13., 23., 25., 67.. 86., 95. oldalon
(Regős Jakab reprodukciói)

forrás

SZÉPIRODALMI, SZOCIOGRÁFIAI ÉS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT
Megjelenik havonként

Főszerkesztő: HATVANI DÁNIEL
Főszerkesztő-helyettes: SZEKÉR ENDRE

A Bács-Kiskun megyei Tanács folyóirata. Kiadja a Bács-Kiskun megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Preiszinger András

Szerkesztőségi órák munkanapokon 10—12 óráig. Telefonszám: 20-111. Levélcím: Kecskemét, Postafiók 69 6001. Szerkesztőség: Kecskemét, Szabadság tér 1/a. — Kéziratot nem őrzünk meg, és nem adunk vissza!

Terjeszti a MagyarPosta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta. Központi Hírlap irodánál (KHI Budapest, V., József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon valamint átutalással a KHI 215—96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj egy évre 144,— Ft
Index: 25947. — 84. 42739 Petőfi Nyomda, Kecskemét.
HU ISSN 0133—056X

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Frejes István, festő-grafikus-
művész (1940-1982).
FORRÁS
1984 SEP

őrizze egy nagy orcoglakat.

1021

SZÜLEINK EMLÉKÉRE

ruhájának erdei fűs
vette körül
apró finom kezein
az ujjak mindig sz
mint a margaréta s
kapcsolatokat kere

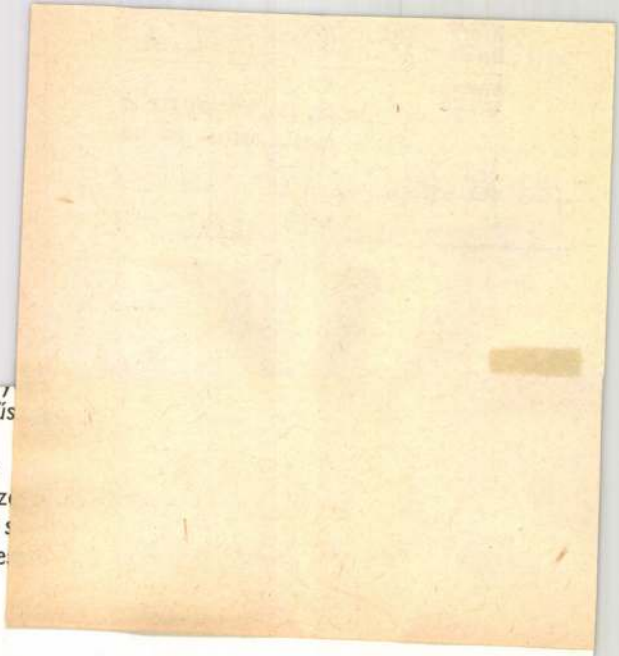

ÖNARCKÉP TÁJBAN

útra lát ki ablakából
lomb harangja szélbe kondul
kék verődik ablakából
ég-üvegre száll a dongó

halk virágok szelíd mézét
pergeti a száj a szívre
könnyű álom szelíd mézét
halállal vegyíti íze

érzi vállán fénye reszket
lángaranyló nyári hajnak
hangja dal ma fénye reszket
bőrén karcot ejt a harmat

gömbakácon ág nyilallik
gyöngéd ujjú gyöngy a távol
fán villámló vágy nyilallik
útra lát ki ablakából

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Fejes István, festő-grafikus művésze (1940-1982).
FORRÁS
1984 SEP

1021

ÖNARCKÉP (1954)

sának a lehetősége a t
az adottságok és a ké
folyamán realizálódna
kulnak is, magának a
mi feltételektől függ."

Néhány természettudományos felfedezésün
dasági termékünk vagy a művészi életben elé
hogy nekünk, magyaroknak a tehetségek teki
népek előtt: a bennünk levő adottságok, képességek ki tudnak bontakozni, s a különböző tevékenységek során mind a társadalom, mind az egyén hasznát látja a magasabb szintű munkának.

Az is igaz, hogy Magyarországon kellő gondot fordítanak a tehetségekre. Vannak iskolák, amelyekben a leghozzáértőbb pedagógusok foglalkoznak a kiemelkedő képességű tanulókkal, s találunk olyan kollégiumokat is, ahol összegyűjtik a jó adottságú gyerekeket.

A társadalom is megbecsüli a tehetségeket: az üzemek, intézmények teret biztosítanak azoknak, akik képességeik révén kiemelkednek az átlagból, akiknek elgondolásai, ötletei előbbre viszik a termelést vagy a kutatást.

De vajon törődünk-e minden tehetséges emberrel?

Vajon jól gazdálkodunk-e a talentumokkal?

Azt számon tartjuk, ki milyen eredményt ért el, azt azonban sehol sem mutatjuk ki, hány kiemelkedő tehetségünk került útfélre valamilyen okból. Pedig egyetlen rendkívüli adottságú ember elvesztése több rosszat jelent, mint egy selejtes széria valamelyik gyárban vagy egy sikertelen kísérlet egy kutatóintézetben.

Vagy annyira gazdagok vagyunk tehetségek dolgában, hogy fel sem tűnik egyneki-egynek az eltűnése?

A tehetségek kibontakoztatásának számtalan útja van; a tehetségek eltékozlásának sokkal-sokkal több.

Valóban ennyire gazdagok volnánk?

[2] Pedagógiai Lexikon IV. kötet Akad. Kiadó Bp. 1979. 315. o.
[3] Sz. L. Rubinstein: Az általános pszichológia alapjai Akadémiai Kiadó Bp. 1974. 105. o.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-068, 337-748, 340-726
Fejes István, festő-grafikusművész
1984 SEP
/1940–1982/
FORRÁS

1021

BAJA

dővel az emberi élet kevésnek látszik és íg
kás évei fogynak előttem.

Ugyancsak tegnap volt a szokásos vízke
fele részben új tagokkal. A kilépettek közü
bor elég gyönge volt: 1/2 11-re itthon is vo

Most pedig munkára fel; az új 3-ad sok t

A Lacika igen jól mászik 1 hét óta.

Február 2. Nem igen buzgólkodtam a föl
értem rá.

A rendes gimnáziumi munka mellett leg
Nagy izgalmat okozott a deficitünk, mellye
ségvetést is elrontotta. 3000 korona adósságot nem tudunk törleszteni — végre Moldován László indítványa szerint úgy oldják meg, hogy 10—120 koronás tagdíj nyugtákat bocsátanak ki, amely összegből évenkint 10%-ot tagdíj fejében leírnak és 10 év alatt így letörlesztődik.

Kíváncsi vagyok, hogy a nyugták elkelnek-e? Ugyancsak a Polgáriban sok munkát adtak a gyűlések; jan. 19-én a Közgyűlés elnökül Torday Imrét választotta, a tisztikar maradt a régi, a választmány fele részben megváltozott; egyúttal Gellért Endre polgármesternek elégtételt adtunk, mert megválasztottuk tiszteletbeli taggá és elnökké. Szerencsy Józsi bácsi és én adtuk át neki a Kör határozatát, mire kijelenté, hogy visszatér a Körbe. Ez azóta megtörtént, mire a többi kilépett — disszidens — is visszatért. Közbe Szerencsyt kellett megkérlelni, aki büszke magyar létire megsértődött, hogy 65 szavazatból 3 másra esett, s lemondott. Egy választmányi ülés, s utána vagy 10 tagú küldöttség fölkérte lemondása visszavételére, amit meg is tett.

Legalább megismertem jó, saját főzésű konyakját, méginkább meglepett úri lakása, tudva azt, hogy ő mészáros volt. Sok ilyen derék, értelmes iparos kellene az országba!

Nem volt éppen kötelező, de csináltam egy felolvasást is: állami életünk fejlődése műszavaink alapján. A vége még hiányzik.

A Tanári Közlönyben is megjelent a szatmári felolvasásom rövid kivonata, de olyan gyöngén, hogy szinte jobb szeretném, ha semmi sem jelent volna meg.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Fejes István, festő-grafikus-művész (1940-1982).

FORRÁS

1984 SEP

1021

APÁM

a körmök alj
talán a rozsd
egy ürgelyuk

Feszített fény
fölötte nem f
magam sötét
dohányzom r
a világváros zöld szögesdrót
betonra nőtt hínársereg
húsz éve hordott mondatoknak
császármetszés az alkohol
most még sebészkés lámpa pólya
hanyattfekvés nem végleges
ki rajzolt kézfejemre lepkét
ha rápillantok eltűnik
hová repülsz te fürge szárnyú
kacér kis transzcendencia

Amott barackfa árnyas ágán
gyanútlan macska szendereg
s a porba gyermekarcot rajzol
a még gyanútlanabb veréb
nincs félelem az axiómák
hátukra forduló kövek
volt rejtekükből szertefutnak
görög latin cirill betűk
elszökött léggömb ott a lélek
és mind messzebbről látszanak
a kondenzcsíkok hálójáig
felörvénylő cseréptetők
vagy mégsem jutok vissza hozzád
te másik város tűnt időm

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

Fejes István, festő-grafikus-
művész/1940-1982/

FORRÁS

1984. SEP

1021

APÁM

E SZÁMUNK SZERZŐI

Bali Brigitta költő (Budapest); *Bánki M. Csaba* osztályvezető főorvos (Nagykálló); *Bertók László* költő, könyvtáros (Pécs); *Bíró András* költő, újságíró (Budapest); *Csanády János* költő (Budapest); *Fábián Gyula* újságíró, kritikus (Budapest); *Füzi László*, a Forrás szerkesztője; *Gergely Mihály* író (Budapest); *Ittzés Mihály* zenepedagógus, a Kodály Intézet igazgatóhelyettese (Kecskemét); *Kovács István* költő, történész (ELTE, Budapest); *Kovács J. Béla* irodalomtörténész (Állami Gorkij Könyvtár, Budapest); *Köteles Pál* író, az *Alföld* szerkesztője (Debrecen); *Lengyel Dénes* irodalomtörténész (Budapest); *Leskó László* író, újságíró (Kaposvár); *Pomogáts Béla* irodalomtörténész (MTA Irodalomtudományi Intézet, Budapest); *Szokolay Zoltán* költő, tanár (Szekszárd); *Tóth Tibor* szociográfus, tanár (Nagykőrös).

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Fejes István, festő-grafikusművész 1940-1982.
FORRÁS
1984 SEP

1021

ÖREG FÉRFI

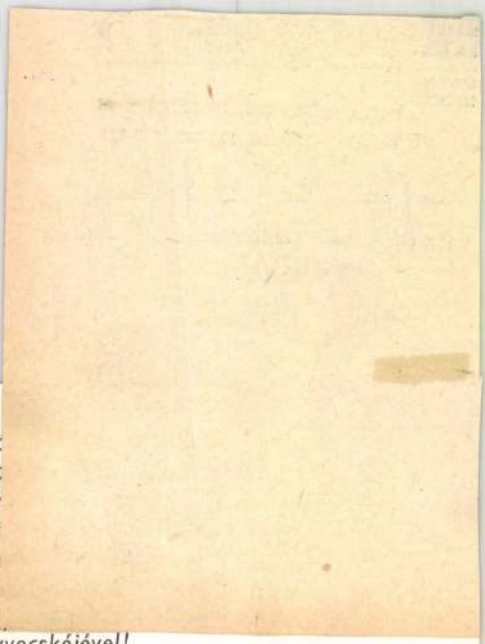

oztak nekem a te
orintban számoltatta
negérdemelt boldogít
z Országos Takarékp
ávoztak a tágas tere
gyedül te tudtad a ti
költő a készpénzt sze
te nem akartál meg
Takarékpénztár — eg
kamatozó-kincsű könyvecskéjével!

PAP BARÁTOM EMLÉKÉRE

lszós pap volt a jóbarátom —
a vörös bort szerette. Hát még
én hogy szerettem inni, amikor
nála voltam a régvárt vendég!

Látod, — mondta a boldog borra, —
Krisztus Urunk is szerette ezt,
a kánai mennyegzőn például
borrá változtatta át a vizet!

ól" című ciklusból

Fejes István: grafikusművész

A Bizományi Vall. szokásos negyedévi képaukcióján árverésre kerül három olyan mű, melyek értékét a Nemzeti Színház építésére ajánlottak fel. Fejes István művének kikiáltási ára négy és félezer forint. Fejes István képe Munkácsy Mihály stílusában készült. |említve|.

Jó reggelt!

1984. V. 12. Kossuth 4.25

Fejes István, festő-grafikusművész /1940–1982/.

I. „Színészkirály." c. /repr./

II. „Öregember lóval" c. /repr./

II. a címlap belső oldalán.

Forrás, 1984. szept., I. a hátsó borítón

1021

Fejes István rézkarca

a dalt ell . . .

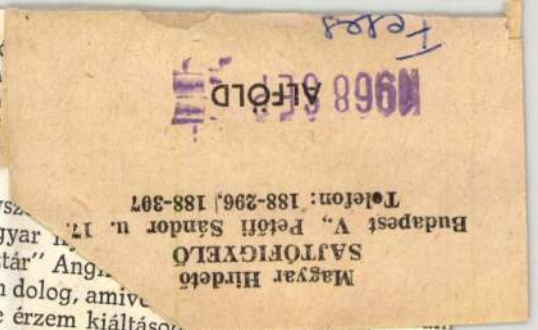

Ami azt illeti, a fogalmazásb
minek kell ezzel dicsekedni? A
vet? Azt a nyelvet, amelyen
dalok igazi emlékei is kötik? A
nem arról ír, hogy Saroltának
lejtette el.

S az olvasó elkeseredik: hánysz
kozmopolita szellemnek a magyar n
Három hónapra kimegy egy „sztár" Ang
a magyar nyelv számunkra olyan dolog, amiv
Jaj, Berzsenyi Dániel, mennyire érzem kiáltásod
és gyalázatos sors lenne az egész nemzetnek anyanyelv nélkül a ttöbb ar
pek, hazák közt bujdokolni . . ." És értelek téged is, szelíd Kosztolá
anyanyelvvel nem lehet soha jóllakni, csak attól nem kapunk soha csö
fogadjuk magunkba korlátlanul, hogy minden szemerjét azonnal vérré vá
Igaz, Kosztolányi és Berzsenyi nem volt sztár. Magyar költők voltak.
gyelmébe írásaikat a Zalatnay-rajongóknak és magának Saroltának is. H
után kevésbé felejti el a magyar nyelvet, mint gyarló slágerek sorai után.

(if)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
ALFÖLD
Feles

M.D.K.

Fejes István, grafikus

Ülő öreg férfit ábrázoló rézkarcát körli:

ALFÖLD, Debrecen. 1968. XIX. évf. 9. sz. 95. old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Fejes István

ÉLET ÉS IRODALOM

1965 JUL 24

összes [illegible]
megrázó, nem sok jut rola
az eszünkbe.

1021

Fejes István: Nő virággal (rézkarc)

III.
Szerzők és költők

menyecske csípőre tett kézzel,
l, körben alul és felül írás „Fér-
ha pénzed kocsmában nem ha-
Akkor hozzád örökké hű mara-
ádez fehér vászonra kék cérnával
s a kacskaringók fölött, nem tud-
ból, egy csókolózó galambpárral
ázva.

előtt a falvédő előtt áll a sok-
pcsolós krémszínű gáztűzhely,
ellette a sarokban a butángáz-
z asszony éppen a nagylábassal
hús és kolbász van zsírban le-
ól olvaszt ki nagy darabokat.
haszekrény világos, üveges, va-
z asztalon nylon terítő, a sarok-
aragású pácolt diófa.
r jöttünk — mondja útitársam az
sok felé kacsintva.
mindig jókor — válaszolja a

eszélgetés csak nem akar meg-

...nak, m
ruggönye mögött, mi fő a m

Kár itt már minden
úgyse mennek vele se
telepíti a szövetkezet
holdas szőlőt egy tagban? Ho
Áiírtsa. A kicsiket.

Most élhetnének még, amíg
tehetetlenek. A Szakácsék is
itt mindent, Ábrahámhegyen
zat-szőlőt, ha kedvük van,
lányukhoz Veszprémbe. Tíz
tak mind a ketten, különöse

De ő hiába beszél az urá
szőlő meg a gyümölcsfák. M
földre alkuszik, azt mondja:
nem teszi rá kezét a szövet
kolja a pénzt, dugdossa a ta
ket. Ha ő a lányának külde
mit, szinte úgy kell kilopni
elől. Irmáék most mennek
de az apjuknak nem jut esz
gítse őket. Nincs olyan hét,
itt valami pesti ismerős, de
nem kérné, hogy vigyenek
gyerekeinek, ő dug néha eg
egy demizson bort, vagy pár

Pedig csak az isten a m
mit gürcöltek ők idáig. Mo
volt, ő nem teszi tönkre az
demli egy asszony? Hogy d
rezzen, aztán mikor már é
kicsit, volna miből, akkor
és számolj le minden fillér
talra?

Ő már arra gondolt, hogy
a kenyeret. Ha az ura nem
kiveszi a részét, elmegy Irm
bolond meg éljen, ahogy t

FEJES JÁNOS, csapó

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 26[illegible] old
/ l./ V. csapo. 265.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

FEJES JÁNOS, csapó

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irata város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 265.old

/ 1,2./ 2: 4,1:5. csapo. 265.old

UdVARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárot a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

O Fejes János

mintázó

1883.

Érmisk 1930. 83. l.

Fejes János

hódmezővásárhelyi tálas az 1880-iki szegedi kiállításon ezüstérmet nyert.

Kistálas 199.l.

MDK

Fejes Klári, V.o.tan.

Szolnok, Abonyi úti általános isk.

112. Május 1.

Nagy. Mf., Képzőműv. Kiáll. /VKT/ Gyermekrajzok. Műv. Képtár. 1949 aug.16. -szept. 10. Kat.

Tejes János, ipari formakvező

L. Bajnay Zsolt

–: Átadták az idei Rózsa Ferenc, – díjakat 4.

Nérszabadság Bp. 1980 ápr. 1.

1968 MÁR 7.
1021

IFJÚ ILLUSZTRÁTOROK

Rajzóra a budapesti Apáczai Csere János gyakorló iskola 8/b. osztályában. A tanárnő: Pap Irén. A feladat: válasszátok ki és illusztráljátok tetszés szerint a magyar könyvben szereplő versek valamelyikét.
Íme, néhány sikerült munka.

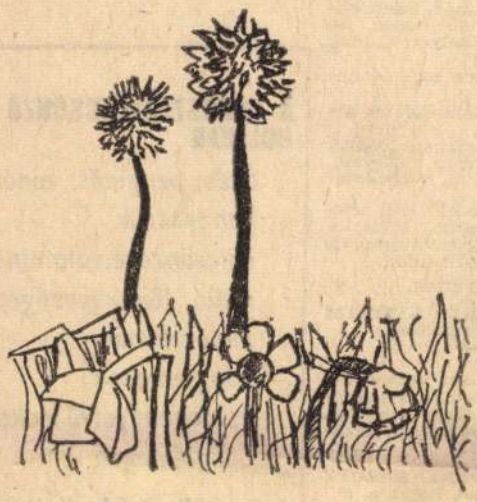

Elvadult tájon gázolok:
Ős, buja földön dudva, muhar.
Ezt a vad mezőt ismerem,
Ez a magyar Ugar.

Ady Endre: A magyar Ugaron

Fejes László rajza

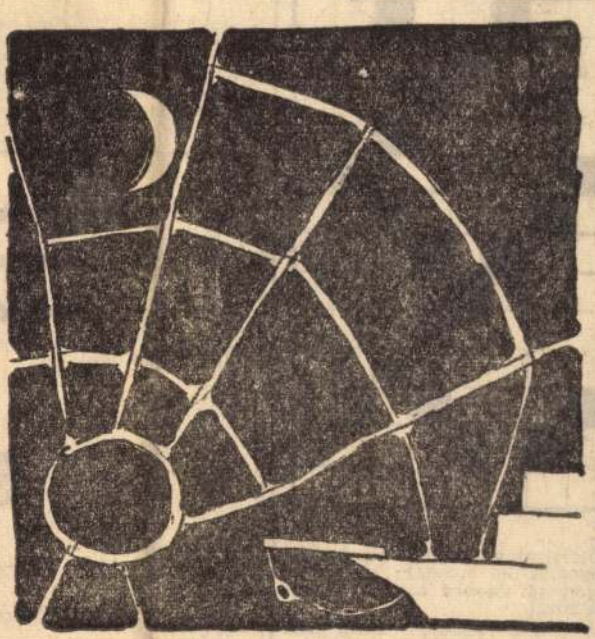

Hálót fon az ősz, a nagy, barna pók,
Nem mozdulnak a tiszai hajók.

Juhász Gyula: Tiszai csönd

Melles Tivadar rajza

A bögrét két kezébe fogta,
úgy estefelé egy vasárnap
csöndesen elmosolyodott
s ült egy kicsit a félhomályban —

József Attila: Anyám

Füleki Mária rajza

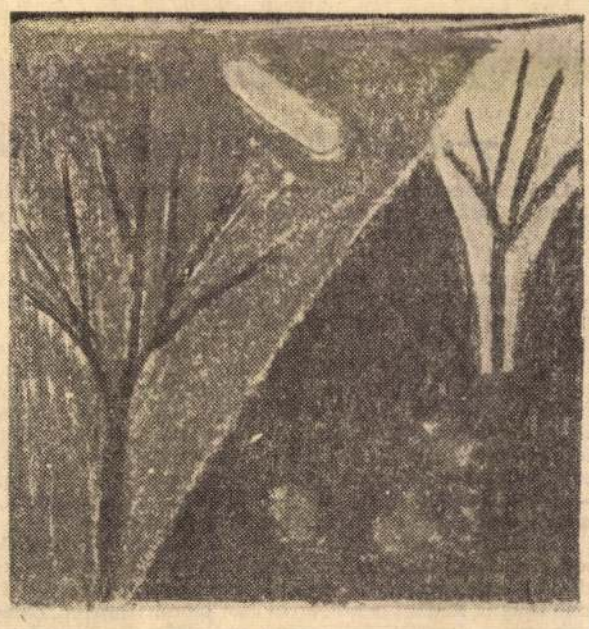

Aranyos lapály, gólyahír,
áramló könnyűségű rét,
Ezüs derűvel ráz a nyír
egy szellőcskét és leng az ég.

Ám egyre több lágy buggyanás,
Vérbő eper a homokon,
bóbiskol, zizzen a kalász.
Vihar gubbaszt a lombokon.

József Attila: Nyár

Veress Ildikó rajza

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Magyar Hírdető
SAJTÓTIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Bakesi kartársunkat már első emzetközi versenyünk kitüntetett zerzői közt megismerhették olvaóink. Azóta a Nemzetközi Sakkzövetség feladványbizottsága a emzetközi mesteri címmel tünette ki. Ezt a megtisztelő rangot ásodikként érte el a magyar zerzők közül.

Mostani feladványának csak észleges látszólagos játéka van, ulcslépése fenyegetést teremt, és fenyegetés védő lépését a látszóagos játékhoz viszonyítva új matokat okoznak.

A február 7-i számunkban közzéett 84. sz. (Zappas) feladvány ulcslépése 1. Bc4 2. Be2 fenyegés létrehozásával. A fenyegetés ötét a d3-on álló világos futár kiüsével tudja hárítani: a) 1...., d3: 2. Ve1 matt (a látszólagos jákban e lépésre 2. Vb6 matt mutkozott), b) 1...., Fd3: 2. Vc1 att (látszólagos: 2. Hf5 matt), c) ...., Hd3: 2. Hg4 matt (látszólaos 2. Vg1 matt), d) 1...., Kd3: Vb3 matt (ez a lépés a látszólagos tékban nem lehetséges, ez tehát bbmatt). Nagyon látványos felvány, szerkezete gazdaságos és önnyed.

n emlékére

. és a függőleges 14. sorok megesztőség címére: Bp. VI., Gorkij ell beküldeni.

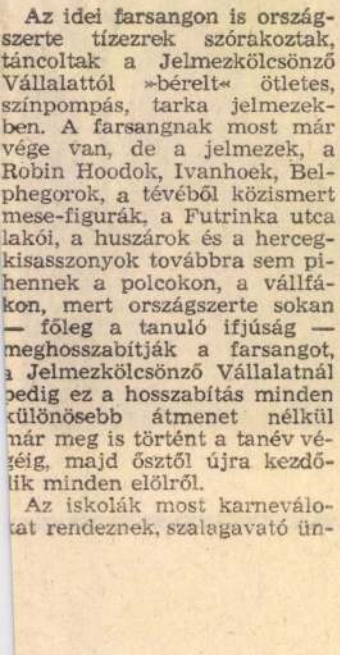

esztrejtvény helyes megfejtése: Népdalok és mondák: Egyéni és szményi; Szabad hangok; Velencei hölgy.

A helyes megfejtők közül jutaomban részesültek: **Császi Mihályné**, Debrecen; **Herke András**, Kaposvár; **Kiss Sándor**, Jászberény; **Láda Rózsa**, Bp.; **Mezei Aranka**, Bp.; **Miklós Ferenc**, Kocsér; **Mester Lászlóné**, Salgótarján; **Pécsi Sándor**, Nagybátony; **Sághegyi János**, Zalaegerszeg; **Tóth Elemérné**, Bp.

PEDAGÓGUSOK LAPJA
a Pedagógusok Szakszervezetének lapja
Megjelenik havonta kétszer
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Felelős szerkesztő:
G. Tímár György
Szerkesztőség:
Budapest, VI., Gorkij fasor 10.
Telefon: 228—923
Kiadja a Népszava Lapkiadó Vállalat
Budapest, VII., Rákóczi út 54.
Telefon: 224—819
Felelős kiadó: Gábor Márton
a Népszava Lapkiadó Vállalat igazgatója
Terjeszti a Népszava Lapkiadó Vállalat
Előfizetési díj évi 18,— Ft
Csekkszámlaszám 75 915 001—K 65
68.0642
A 100 éves Athenaeum Nyomda rotációs magasnyomása Budapest
Felelős vezető:
Soproni Béla igazgató
Index: 26 651

Hir

Pécsi másfél tos lakásomat cserélném. »Ny

Igazgató és pedagógus kartársak figyelem!

Felhívjuk szíves figyelmüket a Budapest VII., Gorkij fasor 35/b. szám alatt üzemelő Moszkva éttermünk szolgáltatásaira.

Május 1-től vállaljuk kiránduló csoportok színvonalas ellátását. Az ezer személyt befogadó kerthelyiségünkben rossz idő esetén 500 vendégnek fedett helyet tudunk biztosítani.

Kitűnő konyha, este zene és műsor.

Kérésükre ételválasztékot és árajánlatot küldünk.

Ha a reggeli órákban leadják rendelésüket (telefon: 223—278), úgy a tárgynapon is rendelkezésükre állunk.

Szabályos megrendelő levél esetén (iskolai bélyegzős, hivatalos megrendelő) a fogyasztói árból 10 százalék engedményt adunk.

Megrendelésüket várjuk.

MOSZKVA ÉTTEREM
vezetősége

Harmónium javítása, romos felújítása — garanciával zongorahangolás, javítás — vidékre leutazom. Hibás harmóniumot veszek. Szakiskolai végzettséggel.

POKORNYI KÁROLY
Újpest, Rózsa u. 59.

Álláscsere

Nevelőotthonban működő nevelőnő állást és szolgálati lakást cserélne Balatonalmádiból vidéki városba nevelőotthonhoz, vagy iskolához. **»Orosz szakos PED«** jeligére a Népszava kiadóba.

cserélném Győr—Veszprém—Székesfehérvár városokba. Lakás szükséges. Jelige: **»Vidék«.**

Állást és lakást cserélnek Bp.-ről általános iskolai magyar-történelem szakos tanár vidéki városba. **»Nyári csere 1927.«** jeligére a kiadóba.

A HANGSZERKÖLCSÖNZŐ BOLTBAN

Ütős, pengetős, vonós hangszerek kölcsönzése, valamint rádió, fényképezőgép, lemezjátszó, hanglemezek és idegennyelvű leckék hanglemezen

bérelhetők

Budapest,
VI., Lenin krt. 80.
Telefon.: 115—669.

TANULMÁNYI KIRÁNDULÁSHOZ
már most biztosítsa szállását
DUNAÚJVÁROSBAN
Turistaszállás! Camping!
DIH DUNAÚJVÁROSI IDEGENFORGALMI HIVATAL
Helyfoglalás: Dunaújvárosi Idegenforgalmi Hivatal
Korányi Sándor utca 1. Tel.: 66—07

Egész évben farsang — a Jelmezkölcsönző Vállalatnál

Az idei farsangon is országszerte tízezrek szórakoztak, táncoltak a Jelmezkölcsönző Vállalattól »bérelt« ötletes, színpompás, tarka jelmezekben. A farsangnak most már vége van, de a jelmezek, a Robin Hoodok, Ivanhoek, Belphegorok, a tévéből közismert mese-figurák, a Futrinka utca lakói, a huszárok és a hercegkisasszonyok továbbra sem pihennek a polcokon, a vállfákon, mert országszerte sokan — főleg a tanuló ifjúság — meghosszabítják a farsangot, a Jelmezkölcsönző Vállalatnál pedig ez a hosszabítás minden különösebb átmenet nélkül már meg is történt a tanév végéig, majd ősztől újra kezdődik minden elölről.

Az iskolák most karneválokat rendeznek, szalagavató ünnepségeket, alkalmakhoz nem kötött bálokat, amelyeken a fiatalság — és ez ma már természetes — kíbújik a civilruhából, és ízléses, ötletes jelmezek mögé rejti pajkosságát, felszabadult örömét, a nyári szünidő közelségébe vetett hitét. A Jelmezkölcsönző Vállalat budapesti központja (Bécsi utca 3.) postai megrendelés esetén utánvéttel küldi a megrendelt jelmezt, melyet a rendezvény utáni első munkanapon kell visszaküldeni, ugyancsak postán.

A Jelmezkölcsönző Vállalatnak vidéken a következő megyeszékhelyeken van fióküzlete: Szombathelyen, Zalaegerszegen, Pécsett, Szegeden, Békéscsabán, Debrecenben, Nyíregyházán és Miskolcon. A vidéki fiókokban is több ezer ízléses jelmez között lehet válogatni és az óvodásoktól az egyetemistákig és főiskolásokig minden fiatal megtalálhatja a számára legjobban megfelelő jelmezt. A kölcsönzési díj iskolásoknak 20 forinttól 50 forintig terjed, s ezért a ruhához a kellékeket is megkapják. Ha a nagyobb iskolások felnőtt jelmezt igényelnek, az iskola igazolása és jótállása mellett a kölcsönzési díjból 50 százalék engedményt kapnak.

A Jelmezkölcsönző Vállalat budapesti és vidéki fióküzletei felkészülten várják a tanuló ifjúságot, hogy báli és karneváli szórakozásaikhoz, ünnepségeikhez megfelelő jelmezekkel és ötletesen kiválasztott álarcokkal nyújtsanak segítséget. (x.)

1021

Fejér László grafikája

CSEPEL

Fejér
Kárcs

A polgári védelem téve-
tenysége fo-
okrétű. A s
alkozásokra
ókkal egyi
észen áll a
sapások —,
űzeset, tön
kozta bajok
De az új ter
ervezésében
yújt a polgá
igyelmet szé
ni követelén
— A munk
Értékmérője
yos 130 ezer
ább fontos a
mely az öntu
ik. Erre csak
dok — folyta
rancsnok. —
gyakorlataink
mal zajlottak. Sőt: Senkit sem
kellett figyelmeztetni a köte-
lessége elmulasztása miatt. Jó
tudni, hogy maguk az embe-
rek is érzik az állandó készen-
lét fontosságát.

— A közös munkát szeptem-
berben folytatjuk. Nincs meg-
állás, hiszen az élet sem áll
meg, mindig valami újat kí-
ván... És mi soha nem szeret-
nénk meglepődni — mondta
Lakovich Nándor.

Ughy Tibor

**emelkedik. Mit is foglalkoz-
zon akkor egy olyan apró-
cska üggyel, mint egy mi-
nőségvizsgáló kiküldése?
Hisz' annak valuta kell, le-
velet kell írni, hogy a len-
gyelek várják, és egyáltalán
rengeteg dolgot el kell in-
tézni. Elég, ha félévenként
megy valaki, úgyis elég ba-
juk van vele.**

**Igaz, hogy közben a sa-
ját emelkedhet, mert a
Fémműben későn szereznek**

CSEPEL
Budapest
1969 AUG 22
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 136-068, 337-748, 340-726

CSEPEL

Fejes László

"Találkozás Bernáth Auréllal" c. Gách Marianne-nal folytatott interju illusztrálására a müvész két képet készitett Bernáth Aurélról. Az egyik a müvészt ábrázolja, a másik ugyancsak őt freskói előtt. Repr.

A freskó a Szentivánéji álom egyik jelenetét ábrázolja az Erkel Szinház termében.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. dec. 9. XVI. évf. 5o. sz. 8-9. lap.

Fejes László
fotós

M.D.

Részt vett a tárlaton.

Losonci Miklós: Bécs–Budapest művészeti kiállítás
Művészet, 1969. június – 31 lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Fejes László

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ESTI HÍRLAP

1970 SEP 5

1102

Homo Hungaricus

Első kiállítását rendezi meg Homo Hungaricus címmel *Fejes László* fotóművész, a Film, Színház, Muzsika fotoriportere. Arcok, emberek, figurák sorakoznak a kiállításon. Az anyag 3 részre tagozódik: gyermekkor, felnőttkor és öregkor. Sok érdekes művészportré is látható az anyagban. A kiállítás színhelye: *Balassagyarmat, Horváth Endre Galéria.*

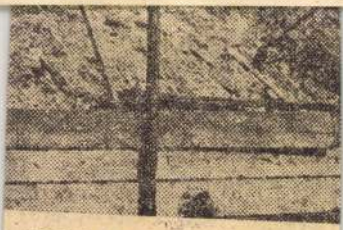

Palota. A Fővárosi Kertész
szén rendezi a terepet, készít

Fejes László

a „Fotóművészet" c. folyóirat pályázatának névé – és évdíjasai között van.

Magyar Nemzet
– Napló – 1969 jan. 18

Fejes László

Folyóiratai illusztrálják:

A Budapest c. folyóirat 1970. 5. számát.

47.l.

Fejs László

Felvételei illusztrálják

A Budapest c. folyóirat 1970. 11. számát.
17. l.

Fejes László

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 197o. 9.számát

28. l.

Fejes László

és mások felvételei illusztrálják

A Budapest c. folyóirat 1969. 10. számának cikkeit

~~10. l., 11. l.~~ 10 - 15 l., 17. l.

Fejes László

fölvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 10. számát

30. l.

Fejes László

felvétele diniti - Budapest c. folyóirat
belső címoldalát (1969. 5. sz.)

Budapest, 1969. 5.sz.

Fejes László

és mások felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1969. 6. számát

27.l.

Fejős Lánló

és mások felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1969. 8. számát.

11-13. l.

Fejes László

és mások felvételei illusztrálják Keresztes András cikkét: A "legamerikaibb" városrész.

Budapest, 1969.4.sz. 6-9. l.

Fejes László

felvétele illusztrálja Borókay Éva cikkét
(„Az élelem: az iskola ...")

18. l.

Budapest, 1969. 4. sz.

Fejes László
fotós

1.000 Ft jutalmat kapott egyedi
képéért

—: Családi élet képben elbeszélve.
Nők Lapja, 1969. aug - 35 szám.

Tejes tánló

Felvétele illusztrálja Móti Ilona cikkét: A nyugdíjasok él etkörülményeiről és Sugyok Katalin cikkét: Csecsemővédelmünk gondja-az anyatejhiány.

Budapest, 1969. 4.sz. 29.l. 30-31.l.

Tejes László

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 6. számát
28-29.l

Fajes László

felvétele

Vincze Oszkár: Munkaerőcsábítás
az építőiparban.
Budapest VII. évf. 3. sz. 1969. márc. 29. l.

Fejes László

felvétele

Zsolt Róbert: Kedvet és lehetőséget a sporthoz!

Budapest VII. évf. 3. sz. 1969. márc. 31. l.

MDK

Fejes László

Foto kiáll. Bp.-München

MDK.

Fejes László

Pablo Casals fotoportréja

Fotó 1966 okt.

Fejes László

71, Máthé Erzsi
72, Maarel

Fejes László
Mucsarul, 1972.

Fejes László

69, Harsányi–Hacser
70, Jevtusenko

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

67, Richter
68, Aszélés

Fejes László
Mücsarnok, 1972.

Fejes László

65, Amerigo Tot
66, Gjalar III. Richardot próbál

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Tejo Remy

Tejo Remy
Milwaukee 1972.

Fejes László

63., Kékessy Mária
64., Szőnyi — Hamlet

Fejes László
Múcsarnok, 1972.

Fejes László

61, Vinkler László
62, Bessenyei — Dórsa

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

59, Major Tamás
60, Ráduly – Fejes

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

57, Fehér gyász
58, Az élet rendje

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

55, Egyetül
56, Búcsú

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejős László

53, Sziesta
54, Öregnéni liliommal

Fejős László
Mücsarnok, 1972.

Fejes László

51, Két Kor
52, Pesztonka

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

49, Kolbus
50, Világutaró

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

47, A munka dicsérete
48, Az elmúlhatatlan

Fejes László
Mucsarnok, 1972.

Fejes László

45, Hegyi ember
46, Burjánzás

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

43, Zenész
44, Ebéstiszt

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

41, Zenész
42, Zenész

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

39, Arodi tizennégy
40, Jancsó

Fejes László.
Múcsarnok, 1972.

Fejes László

37, A becsüs
38, Kíváncsiak

Fejes László
Múcsarnok, 1972.

Fejős László

35, Értelmiségi
36, A gourmand

Fejős László
Mikcsarnok, 1972.

Fejes László

33, Bevásárlás
34, Harafelé

Fejes László
Múcsarnok, 1972

Fejes László

31, Eskimó
32, Építőmunkások

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

29, Csarsa próbál
30, Felvonulás

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

27/ Kerek
28/ Baba-fejek

Fejes László
Mucsarnok, 1972.

Fejes László

25, A Menyér
26, Unalom és vigalom

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Top hole

Top hole
Measured 1372.

Fejes László

23, Az utolsó slukk
24, Látni se bírom

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

21, Idill
22, Bonyhád fölött

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

19, Cigánycsalád
20, Hetivásár utcai

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

17, Az őrzőangyal
18, Anyai szeretet

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

FEJES László fotó

MN 1999. márc. 11

FEJES LÁSZLÓ emlékére rendeznek kiállítást a Néprajzi Múzeumban (Budapest V., Kossuth tér 12.) március 12-én délután öt órakor. A tárlat egyben a magyar sajtófotó '98 műveit is bemutatja.

Fejes László

felvételei illusztrálják

a Budapest c. olyóirat 1972. 9. számát
36-37.l.

Fejes László

15, Kiküldtét
16, A géphorsnak

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

13, Tocíró szác
14, A fölényes

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

11, A pél
12, Munka – naptári

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

9, Léggömbámsal
10, Kötélhúró

Fejes László
Műcsarnok, 1972

Fejes László

7, Kevés lesz, Fater
8, Rosszcsontok

Fejes László
Múcsarnok, 1972.

Fejes László

5, Testvérke
6, Verébfiókák

Fejes László
Múcsarnok, 1972.

Fejes László

3/ Kismama

4/ Repülés

Fejes László
Mucsarnok, 1972.

Fejes László

1, Szerelmespár
2, Vanakozás

Fejes László
Múcsarnok, 1972.

Fejes László fotóművész

"A magyar kultura külföldön" cimmel a lap Tájékozódás c. rovatában irja: „A World Press Photo évenként meghirdetett pályázatán eddig egy izben nyert első dijat magyar fotóművész, Fejes László, 1966-ban "Esküvő" c. képével."

Élet és Irodalom, Bp. 1973. ápr.21.
XVII. évf. 16. sz. 6. lap.

Fejes László fotómüvész

Egyéni kiállitásáról tesz emlitést Levendel Julia: "A Fotómüvészek Szövetségében" cimmel közölt interjuja során, de arról nem ad felvilágositást, hogy mikor és hol rendezték meg a müvész kiállitását.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. márc. 24.
XVII. évf. 12. sz. 7. lap.

A MAGYAR FOTÓMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
ÉS A
KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

FEJES LÁSZLÓ

FOTÓMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA
1972. AUGUSZTUS 4-ÉN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

MEGNYITJA:

BESSENYEI FERENC
KÉTSZERES KOSSUTH-DÍJAS KIVÁLÓ MŰVÉSZ

MŰCSARNOK, HŐSÖK TERE

72-9490 FNyV 10

Fejes László

A művész képriportját a "Teleobjektiv" c. rovatban "Egy vendégjáték emlékei" cimmel hozza a lap.
A képek: "Tallini hagymakupolák", "Mit irnak rólunk a lapok?" "A Vörös Téren", "A Thália Szinház tagjai egy Tallin melletti Skanzenben", "Esztergályos Cecilia a moszkvai városnéző sétán", „Harsányi Gábor és H. Barta Lajos ujságiró egy Matisse kép előtt" "Puskino -Katalin cárnő palotája", "Aranyozott ajtódiszités" és "Putto a palota belsejében." Repr.-ók.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. okt 14. XVI. évf. 42. sz. 16-17. lap.

Fejes László

"Uj együttesek" cimmel a "Teleobjektiv" c. rovat hozza a müvész kritikáját a külföldi együttesek játékáról, melyet az Erkel Szinházban mutattak be.
A szöveg illusztrálására kilenc felvételen mutatja be a müvészek játékát.
A képek: Cannonball Adderley, Dizzy Gillespie, Walter Booker, Jimmy Smith, Elvin Jones, Kenny Burrell, Illinois Jacquet, Steve Grossman és Dave Liebman, George Duke müvészeket ábrázolják.

V Repr. Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. nov. 18. XVI. évf. 47. sz. 16-17. lap.

Fejes László

A Madách Kamaraszinházban szinre kerülő Candida c. Shaw-mü két jelenetét mutatja a be a lap a müvész felvételein: "Mensáros László, mint Morell lelkész" és egy jelenetét, melyben Domján Edit, Timár Béla és Mensáros László szerepel. Repr.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. szept.16. XVI. évf. 38. sz. 2-3. lap

Fejes László

"Párisi jégkoktél" cimmel a "Teleobjektiv" c. rovat mutatja be a müvész képeit. A Fővárosi Nagycirkuszban lép fel a Párisi Jégrevü együttese. A képek "fényeket, mozdulatokat, ritmust örökitenek meg, amelyekben a jégtáncosok dekorativ szépségét, az artistaszámok sürü atmoszféráját idézik fel",-mint a felvételek bizonyitják és a kisérő szöveg is elismeréssel méltatja.

Repr.-ók. Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. szept. 23. XVI. évf.39.sz. 16-17. l

Fejes László

"A mult és jelen szinjátéka" cimmel a "Teleobjektiv" c. rovat i.j. sign.-val a Thália Szinház tallini vendégjátékával kapcsolatos riportját illusztrálta a müvész. A mult emlékei mellett helyet kaptak a jelen képei. A XVI században játszó filmtörténet egy akkori történelmi figurájáról, a gyülölt, félelmetes Uxküll báró életéről szól. Ehhez átrendezték Tallin egyik városrészét. Igy került a képekre a XX. század mellett a XVI. a mult és a jelen, hét felvételen .

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. okt. 28. XVI. évf
44. sz. 16-17. lap.

Fejes László

cimmel/
"Alba Regia"/L.Gy. sign.-val a lap beszámol a székesfehérvári Alba Regia jazzfesztiválról. A riporthoz a müvész nyolc felvételt készitett: Keith Jarrett /zongora/, A Johnny Thompson Singers, Charlei Haden /Bőgő/, Barre Phillips /bőgő/, Jacky Samson /bőgő/ Zoller Attila /gitár/ és A. Mangelsdorff, Vladimir Csekaszin /saxofon/ és Stu Martin /dob.

Repr.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. juni. lo.
XVI. évf. 24. sz. 16-17. lap.

Fejes László

ban/
A Mücsarnok/rendezett kiállitásáról ad rövid ismertetést a lap.
Fejes László a Film Szinház Muzsika munkatársa, képei "a szinész világát, a szinház, a film, a muzsika születésének egy-egy ihletett különös pillanatát". ábrázolják.
A tárlatot Bessenyi Ferenc nyitotta meg, s a lap bemutatja a müvész festményét Bessemyei egyik szerepében, valamint Fejes László ról készült felvételt is.
Repr. Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. aug. 12. XVI. évf. 33. sz. 18. lap.

Fejes László fotomüvész

A "Teleobjektiv" c. rovat "A harmadik terem" cimmel a müvész kiállitásáról mutat be képeket.
A Mücsarnokban rendezett tárlaton az első két teremben szereplő alkotások a mai élet egy-egy jelenségét idézi. A harmadik terem képeiből nyolc müvet mutat be a lap: "Öltözőben", "Jazzkoncerten", "Az iró", "A csodálatos mandarin", "Hamlet az Operában", "Próba után /Szvjatoszláv Richter/ "Filmforgatáson" /Fehér gyász/, "A film Dózsája /Bessenyei Ferenc/. Repr.-ók.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. juli. 29. XVI. évf. 31. sz. 16-17. lap.

Fejes László

folvételei illusztrálják a

Budapest c. folyóirat 1974.2.számát

Fejes László

95, Magányosan
96, Fa - Krisztus

Fejes László
Hódmezővásárhely, 1972.

Fejes László

93, Erdőn át
94, Kálvária

Fejes László
Hlicsarnok, 1972.

Fejes László

91, Fa-grafika
92, Fák között a macska

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Tejes László

89, A mandarin
90, Egy fa

Tejes László
Mücsarnok, 1972.

Fejes László

87, Darvas Lili
88, Casals

Fejes László
Műcsarnok, 1972.

Fejes László

85) Károly Mária
86) Kassai

Fejes László
Mucsarnok, 1972.

Fejes László

83, Rostropovics
84, Rubinstein

Fejes László
(Mucsarnok), 1372.

Fejes László

81, Kenny Clarke
82, Fürst Milán

Fejes László
Mucsarnok, 1372.

Tejes László

79, Delirium
80, Duke Ellington

Tejes László
Mücsarnok, 1972.

Fejes László

77, Fejes Endre
78, Tommy Flanagan

Fejes László
Mücsarnok, 1972.

Fejes László

75, Elbert János
76, Count Basie

Fejes László
Mücsarnok, 1972.

Fejes László

73, Latinovits
74, Váradi Hédi

Fejes László
Mucsarnok, 1972.

Meghalt Fejes László

Fejes László Balázs Béla-díjas fotóművész, a Film, Színház, Muzsika munkatársa hosszú betegség után, 49 éves korában meghalt. A Fotóművészek Szövetsége, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja és a Lapkiadó Vállalat gyászjelentése tudatja, hogy a hazai fotóművészet, a színházi fotóriport kiemelkedő képviselőjének temetése február 1-én, pénteken 14 órakor lesz az ürömi temetőben.

★

Negyvenkilenc ország hatszázkilencvenöt fotografusának kettőezerhétszáz felvétele között nyert — a magyar fotósok közül legelőször — első díjat a világ legjelentősebb sajtófotó-pályázatán, a World Press Photo-n. Húsz éve ennek, s a munkában eltöltött idő eredményei, a képek, igazolják az egykori zsüri döntését: Fejes László egyik legművészibb riporterünk volt.

1959-ben kezdett el dolgozni a Nemzeti, a Fővárosi Fotó Vállalatnál, a Film, Színház Muzsikához 1964-ben került és ott maradt — most már így kell mondanunk —: haláláig. Ha lapjának címét tematikaj felosztásként fogjuk fel, talán a muzsika fotográfusának nevezhetjük. A zenészekkel érzett mély közösséget, róluk készült fotói mindig bensőséges hangulatot árasztottak. Yehudi Menuhin két kézre fogott vonóval, Arthur Rubinstein magyarázó, elmerült tekintete, Richter fintora egy-egy villanás csupán, mégis benne a teljes ember. 1980-as Fényes Adolf-terembeli kiállításán, ahol jazz-témájú képeit mutatta be, egyetlen felirat volt a falon: a jazz élet, nem zene. A fotói átgondolt, átélt zenei felvételek, a zenészek szemében a muzsika öröme, keserve, léte.

Azt hiszem kölcsönvehetjük a hasonlatot: Fejes László számára a fotó nem foglalkozás volt, hanem az élet. Örökké sapkába bújtatott feje, komoly kutató tekintete az élet belső összefüggéseit kereste, a rejtett kapcsolatokat. Nem ül már itt a Magyar Nemzet és a Film, Színház Muzsika fotóriporterei közül, a lelkiismeretünket összekötő hallban kolyosóit délutánonként, hogy molyogva, de komolyan csevegjen köznapi semmiségekről úgy, ahogyan csak a mélyen érzők és gondolkodók tudnak. Hiányozni fog.

h. é.

Bécs	
Budapest	2
Kijev	3
Leningrád	—5
London	—20
Madrid	10
Moszkva	15
Párizs	—9
Prága	8
Róma	—4
[illegible]	13
[illegible]	[illegible]

[illegible] értékes műszaki cik-
kekkel távoztak. A XII. kerü-
leti Kapitány utcában az egyik
lakásban egy riasztópisztolyt
is találtak, amelyet egyikük
zsebrevágott. És végeredmény-
ben ez juttatta őket rendőr-
kézre. Mert a 25 éves *Török*
István és a 21 éves *Zima* Lász-
ló, akik szabadulásuk után

Fejes László

Elhunyt Fejes László

Fejes László Balázs Béla-díjas fotóművész, a *Film Színház Muzsika* munkatársa hosszú betegség után, 49 éves korában elhunyt. A *Magyar Fotóművészek Szövetsége*, a *Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja* és a *Lapkiadó Vállalat* gyászjelentése tudatja, hogy a magyar fotóművészet, a színházi fotóriport kiemelkedő képviselőjének temetése február 1-én, pénteken 14 órakor lesz az Ürömi temetőben.

Nepszava

1985. 1. 29.

FEJES LÁSZLÓ (fotó)

Kiállitása Budapesten ((jazz-fotó,1984.szept.12.)

Emlékeztető naptár. = Fotómüvészet, 1985.1.sz.
55.p.

1964 — 11

1021

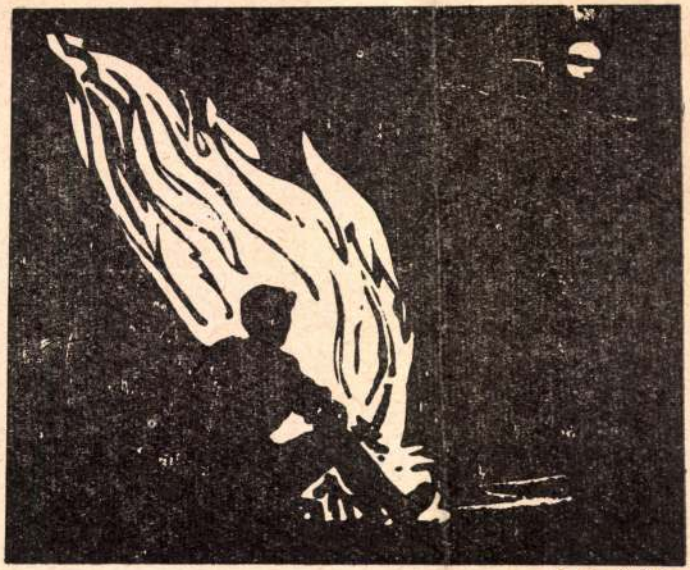

FEJES M. BÉLA rajza

1023

poklokig, a feneke
Összeráztam én ú
Kavarogtak szava
Köztük oly kevés
most, hogy kissé
Elmondhatom há
öregebb vagyok
És legalább har
mindig végén
Aki járt már ko
tudja: messze vannak a határ
bizony, az is megesik már vélem:
vizet iszom. De bort prédikálok.

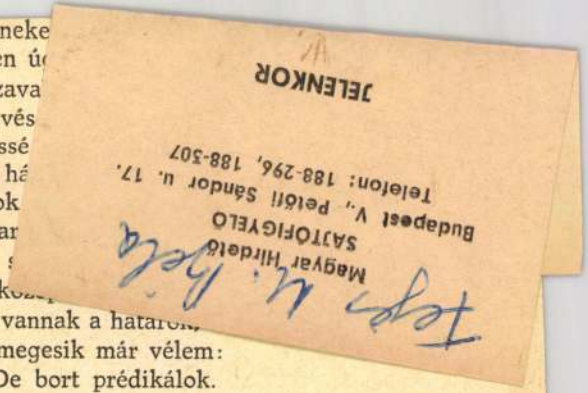

JÚNIUSI ERDŐBEN

Eljön a lepke-kor is.
Ez a természet rendje.
Végetér a zabálás,
a hernyó-évszak.
Langyos esőkkel,
enyhe napokkal
rügyeket nevelt, zöld leveleket
bimbókat
s hizlalta a soklábú hadat,
mely éles rágóival
évszázados fákat lekopasztott,
gyönge, buvó hajtást megemésztett.

G. FEJES MÁRIA

ÉPITÉSZ. FELKÉRTÉK AZ ALÁBBI PÁLYÁZATON VALÓ RÉSZVÉTELRE. KÜLÖN DÍJJAL JUTALMAZTÁK.

2 db. repr. 3. LAPON.

SCHÉRY GÁBOR: NYARALÓÉPÜLETEK TERVPÁLYÁZATA.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1968/4. 2. LAP

Fejes M. Béla

Tábortűznél.

Rajz, reprodukció. (linó).

Fiatalok, 1964 11. szám, 1023. l.

Fejes M. Béla.

Apám.

Linometszet, reprodukció.

Jelenkor, 1964 11. sz. 1030. l.

G. Fejes Mária

cikkei: Sajátlakás - sajáthaz építés.
– Lakáskultúra, 1968. 3. sz. 11-13. l.
... Falusi lakóépületek korszerűsítése.
Lakáskultúra, 1968. 4. sz. 7-9. l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1971.2.sz. 149-182. l./

152. l.

Fejes Mária építén

L: Tillai Ernő

– : követségi kérek

Magyar Építőművészet Bp. 1983

8

83/6

G. Fejes Mária

Listes István, Csavarga Miklós és Baranyai Ildikó, a Típustervező Intézet mérnökei közös pályaművükkel második díjat nyertek az előregyártott elemekből építhető szöngeg, – sor- és társasházak tervpályázatán.

Gondoságos tervek, eredményes pályázatok

Magyar Hírlap, 1968 június 7 4. l.

fejes Márton
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1965 DEC 2

MAGYAR IFJÚSÁG

1021

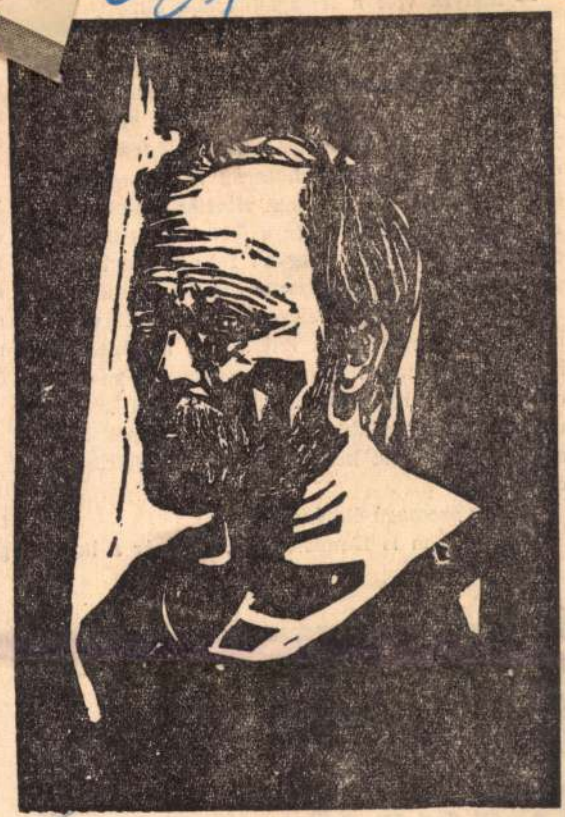

Fejes Márton: APÁM

— Me
— A
zenés, t
István
dolatlan
játszódó
díszlette
igazi víz
nakunk, a színészekkel és a felvevőgéppel, kifutott a nyílt vizekre. Nagyon féltem, mert rossz úszó voltam. Még imádkoztam is. Nagy örömömre, a szél, mielőtt a felvétel elkezdődött volna, megállt. S éppen ebből lett a baj. Az operatőr, hogy vitorlásunk mozdulatlanságát valamelyest ellensúlyozza, megtáltosodott. Olyan bravúrosan, előre, hátra, még oldalt is mozgatta gépét, hogy a szerelmi jelenet kellős közepén kirepültünk a csónakból.

— Volt szomorú élménye is?

— Berlinben is filmeztem. Hitler már a hata-

lom
el
Egy
nap
regg
men
örök
—
—
—
—
te é
gyar

Ha ezernyi klarinét...

Szélesvásznú, zenés csehszlovák filmkomédia

M.D.K.

Fejes Mihály,szücsm.

A várpaálotai szücscéh cserépkorsója.Feliratából:"..
Bejar M.Fejes Mih.Sz.M....1814 Isó Juni Mantli János csinálta."L.33.és 33/a.kép.Veszprémi Bakony Múz. Lsz:C-16.Függ lék 43. 195.o.

Nagybákay Péter: Veszprémi és Veszprémmegyei céhkorsók. 139.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.4.1966.Veszprém.Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága. Veszprém

Fejes Mihály MDK

Őszi táj, akv.

Miccsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

MDM

Fejes Mihály

Kápolnaterv c.mü 2oo P fametszési-dij

Képzőmüv. Főisk. jelülései... Magyarság, 1937. ápr. 9. lo l.

MDK

Kőhalmy Henrik IV.é.növ.

dicsérő elismerésben részesült

Képzőműv. főisk. jelöltjei... Magyarság, 1937. ápr. 9. 10 1.

O Fejes Mária

ötvös

1912 – 13

Érinisk 1930. 83. l.

[illegible]

mesgéjáu

[illegible]

Fejés Mária

Ötvös szak.

Dicséret.

Éinusk 1913-14.

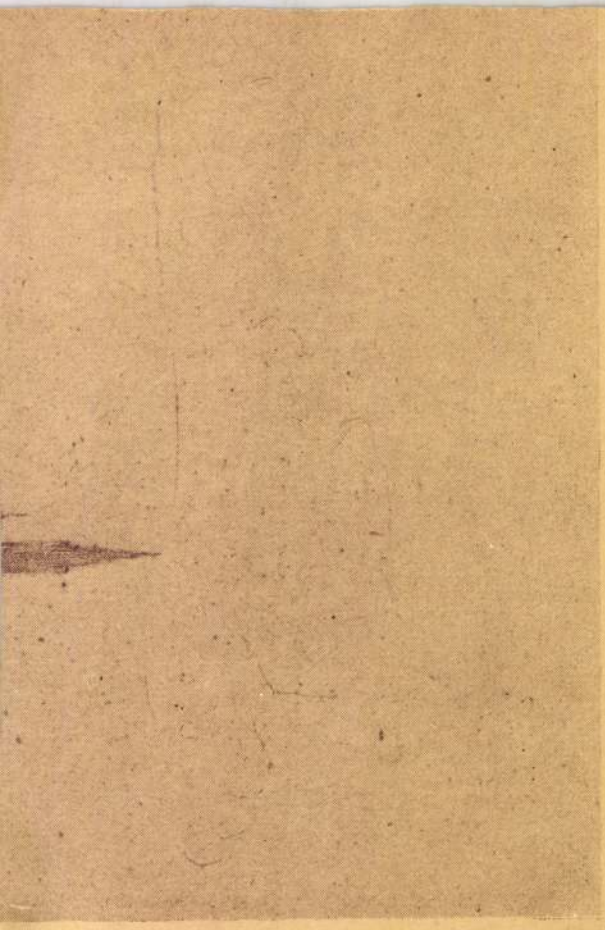

Fejes Péter, asztalos MDK

1643-ban a nagybányai Szt István templom szószékén dolgozott.

573.o.

Szász Károly: Adatok a nagybányai képírók, kő- és fafaragók történetéhez.
KelemenEml. 566-576.o.

G. Fejes Mária

Terve III. díjban részesült a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei családi ház tervpályázaton (1974)

Magyar Építőművészet 1974/4 3.old.

G. Fejes Mária

tervoit ismertető példaként

Sz. Bucsó Ildikó: Mint lakótelepek létesítése.
Magy. Ép. ip. 1972. 2-3. sz. 97-102. l.

Fejes Sz. Mártonné, [ ]

Kézimunka-kiállítás

(Tudósítónktól.)

Pénteken a Vajdahunyadvárban *Kovács István*, a MEDOSZ főtitkára, ünnepélyes keretek között megnyitotta a *nők éve* alkalmából rendezett kézimunka-kiállítást. A MEDOSZ és a Mezőgazdasági Múzeum barátainak köre kézimunka-pályázatot hirdetett a nem hivatásszerűen kézimunkázó lányok és asszonyok részére. Ennek a pályázatnak legszebb darabjait mutatják most be.

— Hazánk egyre több táján éled újjá a már-már elfeledett népimotívum-kincs — hangsúlyozta megnyitójában Kovács István. — Örvendetes, hogy egyre több művelődési otthonban, üzemi klubban alakul kézimunka-szakkör, ügyes kezű, ötletgazdag asszonyok vezetésével.

A pályázatra 11 megyéből és a fővárosból jelentkeztek, és a zsűri 450 kézimunka közül válogatta ki a bemutatott 140 darabot. Azokat a kézimunkákat részesítették előnyben, melyek *egy-egy táj jellegét, hagyományát* őrzik, melyben megtalálható az anyag és a szín összhangja.

A megnyitó alkalmával osztották ki a legszebb kézimunkák készítőinek a díjakat. Az első díjat *Fejes Sz. Mártonné* hevesi asszony nyerte, hevesi fehér kézimunkáival. A két második díjat a Baranya megyei *Varga Jánosné* és a Vas megyei *Kozma Istvánné* kapta. A harmadik díj tulajdonosa *Somlyai Imréné* Békésből és *Óri Terézia* Vas megyéből.

Az október 6-ig naponta 8-tól 17 óráig nyitva tartó kiállításon csodálatos hímzésekben, varrottasokban, szőttesekben, keresztszemes kézimunkákban gyönyörködhetnek a látogatók.

9.

5. szept. 6.

dején megerősödő szél. A hőmérsék-i jubileumi műsora (fel 4 és fel 5).

FEJES Mónika textiltervező ip.

-ja-: A „kirélyfi kabát" /beszélgetés Fejes Mónikával/. = Új Magyarország, II.évf.112. sz. 1992. május 13. 15.p.

aus der Querfurter „sich Boleslaw als Vasallen des deutschen Königs vorstellt“. Damit

60 Ed. GIESEBRECHT, Kaiserzeit II, S. 704 = ed. KARWASIŃSKA S. 101,16; vgl. auch zwei weitere Stellen zu *senior*: ed. KARWASIŃSKA S. 130 (Index s.v.).

61 Ed. GIESEBRECHT, Kaiserzeit II, S. 703; S. 704 = ed. KARWASIŃSKA S. 101,4 und 103,6.

62 Vgl. besonders die Gegenüberstellung: *Mi senior* (= Heinrich II.), *omnia bona fecisti ad meam causam* ... und: *Si quis etiam hoc dixerit, quia huic seniori* (= Boleslaw) *fidelitatem et maiorem amicitiam porto, hoc verum est*; GIESEBRECHT, Kaiserzeit II, S. 703—704 = ed. KARWASIŃSKA S. 101.

63 Vita quinque fratrum c. 6 MGH SS XV, 2 S. 722, 20 = ed. KARWASIŃSKA S. 41,18. Auch wenn *regnum* nicht stets mit „Königreich“ zu übersetzen ist, so spielt Brun doch mit der Doppeldeutigkeit des Wortes.

64 Vita quinque fratrum c. 10 MGH SS XV, 2 S. 725,2f. = ed. KARWASIŃSKA S. 48,19.

65 C. 13, ed. H. PABST in: Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde 12 (1874) S. 168.

66 Gleichwohl hat man diese durchaus aus seinem Brief herausgelesen, vgl. jene in die Magdeburger Annalen zum Jahre 1030 eingegangenen Kritik am „angemaßten“ Königtum Mieszkos II., die unmittelbar auf Bruns Brief zurückgreift und den tatsächlichen Hochmut des Sohnes mit den von Brun im Blick auf Boleslaw geweckten Erwartungen eines friedfertigen polnischen „Seniorentums“ konfrontiert (MGH SS XVI, 169f.; dazu CLAUDE, Magdeburg I, S. 304f. (mit Hinweisen auf ältere Literatur). Was Bruns Brief suggeriert, ist mit Mieszko II. eingetreten und hat den Unfrieden gesteigert, statt ihn zu beseitigen.

67 WENSKUS, Gedankenwelt, S. 157 Anm. 437 und S. 192 (dort das Zitat); vgl. auch CLAUDE, Magdeburg I, S. 247.

Ready Made pályázat

A Ready Made műtárgy-kereskedelmi vállalkozás olyan pályázatot hirdetett – és ebben lapunk Messzelátó oldala is tevékenyen részt vállal –, amely a tömörséget, lényeglátást honorálja több műfajban is. Grafikusok, képzőművészek műtárgyábrázolásokkal jelentkezhetnek – bármilyen technika megfelel. Maximális méret: A/3. Irodalmárok, egyáltalán: a nyelvet hatékony eszközként használni kívánók tíz-tizenkét (maximum 30) sorban elmesélt történetekkel pályázhatnak.

A pályázat szakaszos: minden hónap végén kiosztásra kerülnek a díjak mind a grafikusok, mind a történetmondók között. Mindkét kategóriában az első díj: 10 000 Ft, a második díj: 6000 Ft, a harmadik díj: 3000 Ft.

A munkákat a következő címre várjuk: Új Magyarország, 1085 Budapest, Blaha Lujza tér 3. A borítékra kérjük ráírni: MESSZELÁTÓ.

Fuldokoltam a nevetéstől

Igazi nyári reggel volt akkor. A Tisza tényleg „szőke" volt a napsugarak ragyogásában. Álltunk a parton, és áhítatos csendben csodálkoztunk rá a tájra. Kettőnkön kívül nem volt más a környéken. Barátom a homokra heveredett. Őt a napfény vonzotta, engem a csillogó víztükör. Lassan ereszkedtem a hűs folyóba. Belefeledkezve a természet nyújtotta érzéki gyönyörökbe, egyre távolabb kerültem a parttól... Hirtelen hasított belém a gondolat: „Jézusom, én nem is tudok úszni!" Lábaim és karjaim rögtön kiestek az addig oly ütemes ritmusból és ijedt kapálódzásba kezdtek. Aznap olyan kiegyensúlyozott és önfeledt, azaz boldog voltam, hogy nem tudtam át nem érezni a helyzet komikumát. Nevetve kiáltottam barátom felé:

– Segítség! Segítség!

Ő kedélyesen mosolygott vissza rám. Még integetett is. Ez a látvány még harsányabb derűt fakasztott belőlem: bugyborékoltam a kacagástól, szó szerint, hiszen ekkor már inkább vizet nyeltem, mint levegőt. Majdnem elmerültem. Barátom csak ekkor eszmélt, és ugrott utánam. Még sikerült a hajamat elkapnia, és annál fogva felrántott a mélyből. Az utolsó pillanatban mentette meg az életemet. Nevetve haltam volna meg...

Béres Beáta,
Miskolc

Érettségi vizsga, 1949

Alföldi kis város Szent Imre Gimnáziumában történelemből érettségizik J. M., gyári munkás és háztartásbeli szülők leánya. A tanrend szerint a történelem az első világháborúval végződik. A tétel: Fráter György és Erdély, B tétel: Az egyház és állam viszonya napjainkig. A „napjainkig" úgy ment minden, ahogyan illik. Az elnök felteszi a szokatlan, de új kérdést: beszéljen az érettségiző az iskolák államosításáról és Mindszenty Józsefről. Válasz:

– Nem tudok róla beszélni.

Feszült csend. A hitoktató talán a feszültség oldására, távozik a teremből. Az elnöki segítség:

– Csak tud róla valamit, biztosan ott volt a tüntetésen.

– Igen, minden diáknak ott kellett lenni.

Ismét néma csend. Újabb segítő kérdés:

– Mondja el azt, amit a rádióból hallott róla, vagy az újságból olvasott.

– Azt éppen nem tudom, nincs rádiónk, újságot nem járatunk, szegények vagyunk.

Erre már csak a vizsgáztatás befejezése következhetett és az eredményhirdetésig: három nap családi izgalom.

A bukás ekkor még elmaradt.

Nagy Miklósné,
Szeged

Ajánlás a Rekordok könyvébe

E könyv hősei felülmúlhatatlannak tetsző teljesítményekkel dicsekedhetnek. Hogy mi se maradjunk el tőlük, íme, egy hortobágyi magyart ajánlok felvételre közéjük.

Szoboszló, 1958 nyara. A helyi Vasas Ktsz-be úgy dél felé beállít egy szikár, őszbecsavarodott bajuszú, olyan hetven év körüli férfi. Ekevasat hozott éleztetni. Neki a traktor fenyegető rémet jelentett, kivénült, öreg lovával és ekéjével inkább egyénileg túrta-szántotta a pár hold ősi jussát. De hát kicsorbult az öreg szerszám! Fogta magát, bekutyagolt a ménkű nehéz ekevassal úgy tizennyolc kilométerről, az angyalházi pusztáról a rekkenő, földrepesztő időben: éleztetni. Mert hát a tarlóhántást el kell végezni.

Elkészültem a munkával... Egy kicsit drágállotta az öreg az 5,80-at, annál is inkább, mivel az ócska bugyellárisban bújócskát játszott néhány forint. Lepöngetett elém hat forintot, és várta a visszajáró húsz fillért. De hát se égen, se földön nem találtam aprót, neki se volt. Így aztán sajnálattal konstatáltuk, hogy sáros maradok. „No, sebaj! Majd bejövök érte" – azzal, ugyancsak az apostolok lován útrakelt kis tanyája felé. Mosolyogtam... Csak nem bolondult meg az öreg? Legközelebb majd beszámítom neki! Másnap délben aztán leesett az állam: dél körül az öreg ott áll az asztalom előtt: „Jöttem a pízemért! Mert ami jár, az jár!"

Gondolatban még ma is megemelem a kalapom előtte! Ha pénzügyminiszter urunk is ilyen maradéktalanul behajtaná az állami künnlevőségeket, amint azt az öreg magyarom tette, akkor ők ketten kerülhetnének be a Rekordok Könyvébe!

Baranyi Sándor
Hajdúszoboszló

Széphalom

Búvópatakként él a
nyelvben a simogatás, oltalom.
Kazinczy ejthette legszebben
az otthon szót, így: Széphalom.

Balázs Tibor

A Messzelátó címére sűrűn érkeznek a borítékok, és nem csupán Magyarországról, hanem a magyar nyelvterület minden sarkából. A Ready Made galériával közösen meghirdetett pályázatunkra pedig nyugdíjasok is elküldik rövid történeteiket. Ennek csak örülhetünk. Hiszen a versenyt állni kell – korhatár nélkül. Ilyen szempontból az a tény, hogy ifjúsági oldalon hirdettük meg a pályázatot, mellékes körülmény. Szívesen közöljük, mi több, ha ez indokolt, akkor díjazzuk idős versenyzőink munkáit (is). Ami pedig a fiatalokat illeti: igazán széles skálát mutat az alkotókedv. Mi a Messzelátó oldallal fórumot kívántunk teremteni a holnap művészetének (melyet természetszerűen a mai fiatalok fognak megteremteni). Olyan műfajokra gondoltunk amelyeket annak rendje és módja szerint közölhetünk. Utóbb azonban már *csomagokat* is hozott a posta. Volt, aki öntvényt küldött, a minap pedig Nürnbergből érkezett egy doboznyi kotta. Lajdi Péter küldte el a műveit, aki bár német nyelvterületen él, a fiatal magyar művészek között szeretné otthon érezni magát igazán. A zenei szerzeményeket nem publikálhatjuk, viszont szívesen vállaljuk a közvetítést. Fiatal zenészek a szerkesztőség címén érdeklődjenek. A karácsonyra megjelenő Messzelátó antológiába is várjuk az anyagokat. Havonta ülésező *Messzelátó Klubjainkon* (a májusi időpontot idejében közöljük a lap hasábjain) körvonalazódnak a kötet arányai. Akinek ötlete van a terjesztésre (a minél hatékonyabb terjesztésre!), az ne restelljen tollat ragadni, tudassa velünk. Továbbra is várjuk az úgymond „közösségi alkotásokat": az iskolai lapokat. A legszínvonalasabbak szerkesztőit és szerzőit július 13. és 26. között nemzetközi táborozásra hívjuk. (Cím: Új Magyarország, 1085 Budapest, Blaha Lujza tér 3. A borítékra kérjük ráírni: Messzelátó).

Sz. G.

(cím nélkül)

SÜLLYEDŐ
karaván a balkáni sárban
Gazdátlan lovak az ég peremén
Erdélyre pányvát vet most az éjjel
Arcod akár a négereké

NINCS AZ AZ
álom, amely ma kéjjel bírna és
győzne meg arról, hogy nincsen mért félj
Pártütő szolga, tűnt fejedelem
e gazdátlan világ – vallj színt – kié?

AHOL MA
bábel készül, s az isten egyre csak
büntet vagy alszik s nem tudni miért –
Vagy egyszerűbb sokkal: körömmel s foggal?
Kudarcot vall itt az ésszerűség

SÜLLYEDŐ
titánok a balkáni mocsárban
Bombázó biccent az ég peremén
Erdélyre bábelt idéz az éjjel
Korona nélkül lesz-e gyökér – ?

Bágyi Bencze Jakab
Székelyudvarhely

Zsigmond Győző két karcolata

Csillagok, csillagok

Egyszer, amikor a földi bajok megszálltak, s ideges sárnak láttam a lenti világot, azt mondtam Z-nek, hogy jobb lesz, ha a csillagos eget nézzük.

Ott a Félkenyér csillag, milyen jól megérett, mindig frissen jó fel, és sohase fogy el.

Ott a Göncölszekér, igaz, hogy a szekere rúdja eltörött, de amúgy szép példázat: túlszárnyalva minden nehézséget, fényesen tartja magát.

Ott a Szíriusz: a fényesség; a legfényesebb, a legnagyobb boldogság – amelyhez fogható csak a mi berkeinkben terem.

Ott a Fiastyúk, amilyen szépen és ügyesen megfiadzott... hát maga a termelékenység, maga a magas életszínvonal, maga a takarmány-megtakarítás.

Ott a Két árva csillag, ugye milyen békés egymásmellettélésben vannak, ragyogásban és függetlenségben.

Ott a Kaszáscsillag, a parasztság; nyugtalan és sokatmondó pislogásában, annak forradalmisága. Bizony, bizony nem túlzás a kaszát égig magasztalni. Azaz, mégse nézzük a Kaszáscsillagot. Hol a kalapács?

Ott a Király kardja, ne, ne nézzük.

Ott a Kis- és Nagygöncöl. Ne, ne nézzük őket. Isten ments mindenféle diszkriminációtól.

Ott a Tejút, Cigányok útja... na nem, ne nézzük. Az a pazarlás, a széthúzás irányába tereli a gondolatot. Méghozzá lopott szalma az, amit a cigányok ott elszórnak. És ott van Csaba. Na, ne jöjjön.

Ott az Üstökös csillag, nem, azt se nézzük. Nekünk senki a farkát ne csóválja, mi becsületesen és üstök nélkül forgunk a pályánkon.

No, de kegyelem eltévelyedett, hóbortos nagy fejecskémnek, dehogyis nézzük a csillagos eget. Kaptunk-e erre fentről valami utasítást?

Meg aztán a földön élünk-e vagy az égben. Szabad-e mennyet keresni annak, aki benne érezheti magát. Jaj, jaj, mire vetemedtünk! **(1981)**

Fel

Fel akartam gyújtani a házunkat. Akkor még valóban éltemhaltam a művészetért.

Csak azért tettem, mert, ugyebár milyen szépen ég a csillagszóró – amolyan kicsi és hatalmas menny. S a gyufa lángja is mily lenyűgözően szép, bátor és erős: tiszteletet parancsol.

Elképzeltem, amint lángra kap a szőnyeg, majd az ágy, a falak. Minden! Két doboz Irinyi-találmánnyal dolgoztam, meg a zsebkendőmmel. Ez utóbbit szántam gyújtózsinórnak, isteni szikrának vagy valami ilyesminek.

Láttam, amint az ujjongó, lehetetlen grafikonszerű világosság, maga az Isten, a magasba fúrja magát s szétárad... S fölötte a magamfajta meg-megvilágított pernyék táncoltak; egy ideig mámorosan fölfele, majd józan döbbenettel, feketén és kelletlenül, lefelé...

Gyögyörű, igaz? Csak a felnőttek gondolnak örökké arra, hogy a végén mi lesz. Szóval, csakis a szépség kedvéért gyújtottam fel a házat. L'art pour l'art tettem. Semmi anyagiasság. Tettem?

(A szerző Sepsiszentgyörgyön él. Itt közölt írásai a Ceausescu-diktatúra éveiben születtek.)

Fejes Mónika ruhaterve

A „királyfi kabát"

Fejes Mónika textiltervező, huszonnégy évesen tanít, tervez és fest.

– Hogyan lettél textiltervező? A művészetek iránti vonzalom netán családi örökség?

– A közvetlen környezetemben egyetlen alkotó sincs. Az egész úgy kezdődött, hogy általános után a szüleim tanácsára ruhaipari szakközépbe mentem. Meg kell mondanom, jó választottak helyettem. Már akkor imádtam a ruhákat, az anyagokat, ezért jelentkeztem a főiskolára, egyből fel is vettek.

– Mit csinál egy textiltervező, az Iparművészeti után?

– Elvégeztem a tanárképzőt is, így mindent csinálok, aminek köze van a textilhez. Egyik fő tevékenységem, hogy Győrben egy szakközépiskolában textil szakon tanítok. Heti egy-két nap elfoglaltságot jelent. Nagyon szeretem ezt csinálni, az életem egy részét teljesen kitölti. Ezek mellett szőnyegeket tervezek, a diplomamunkám is egy számítógépen tervezett kézi csomózású szőnyeg volt. Továbbá ruhaanyagokat, kisruhákat, sőt jelmezeket is készítek. Rajzolok, képeket festek sőt üvegfestményeket is.

– Izgalmas lehet az életed. Hogy tudod beosztani az idődet, melyek a kedvenc alkotásaid?

– Egyelőre élvezem mindazt, amit csinálok, idő is jut mindenre. Egy kívülálló szerint esetleg nem tartoznak szorosan egymáshoz a dolgaim, én viszont látom bennük az egyetlen közös pontot, a textilt, minden ekörül forog. Nem akarom sorrendbe állítani a műveimet, szeretem a szőnyegeimet, az egyik üzlet számára készített ruháimat, vannak csodálatos anyagterveim és érdekességként megemlítem az általam kivitelezett „királyfi kabátot". A szőke, kékszemű barátom számára készítettem. A fekete bársonyt társítottam egy általam tervezett arannyal és ronggyal átszőtt durva felületű anyaggal, amely mindezek ellenére előkelő megjelenést kölcsönöz viselőjének és talán ezért kapta a nevét a barátaimról.

– Álmaid, vágyaid?

– Úgy tervezem, családom lesz, gyermekeket szülök. Nem az elborult, lila ködben úszó művésztípus az ideálom. Nagyon szeretnék továbbra is tanítani, kicsit festeni, kicsit ruhákat tervezni, és az igazi nagy álmom, hogy jelmezeket tervezhessek, ha lehet, akkor modern, táncos darabokhoz.

– ja –

Saját magába kapaszkodó

Meglepett az űr, vagyis a semmi. Ha egyéb nem is tehető vele, hát kiértékelhető az utána kapkodó gondolatok által. Elvont fogalmat imigyen cselekedtetni rizikós, mondja Ön, a lángtól kunkorodó papír pernyéje után való csápolás ez. Máshová vágyás. Ön után is oda lopakodik, rím rím után. Szekérutak szemgödreiben, ha a hegyről nézzük, békanyál zöld írisze villan. Az első szerelem keresztűzijátékában verdeső kézmadarak tapsa narancshéjakon s a narancslányok: húsok keménysége tornapadokon. Ön a gatyában érkező marokra fogva a megmarkolhatót, hogy ne fájjon. Összelapító nagy tömeg, töppedő elme, senki sem tudja a nagy kiutalást, mert valaki mindig rejteget valamit, többet mutatnak a mozdulatai, ha nem másként, hát belemagyarázva. Pórusos narancsbőrére csöppenő tinta. Ott helyben a krumplipecsételőkön a biztonságban, önmagukból kifordult helyzetekben. Beforduló konyhába álmélkodó este, ami már nem bújik ki csigaházából, saját magába kapaszkodó ott azon a helyszínen, ahol a tenyér rajzolatának vonalain elindul megkeresni önmaga hasonmását. **Csiszár László**

Csőbe húztak a vadlibák

Szürke betontörmelék
en
nyugvó állati hulla
oldalára valaki
három keresztet rajzolt
zöld filctollal.
De minek?!
Ezt kérdem én is.

Bóna András

Hej halászok halászok

a sötétségbe rontó habokra
hej halászok halászok
szállok-e vízre szállok-e bátran
immár vajúdik a tenger –

szilaj ladik nedves varsa
a felszín alatt valami fortyog
hej halászok halászok
izmosul zátony – anyaöl a bárka

Csehy Zoltán
Illésháza (Szlovákia)

HIRDETÉS

Dél-Budapest területén,

pénzintézetnek is alkalmas, kétemeletes,
jó műszaki állapotban levő, saját tulajdonú

irodaház (telek + épület),

egyösszegű készpénzfizetés ellenében,

eladó

Az épület adatai:

irodahelyiségek (23 szoba)	**584 m²**
közlekedő, lépcső	**55 m²**
pince	**250 m²**

(Telefon, telex, telefax, központi fűtés stb.)

A válaszleveleket, „3333, Új Mo" jeligére, a Hírlapkiadóba kérjük.

Dél-Budapest területén

saját tulajdonban levő telkeken,

saját tulajdonú épületek,

jó műszaki állapotban levő

üzletek,

egyösszegű készpénzfizetés ellenében,

eladók

Élelmiszerüzlet (156 m²), 426 m²-es telken.
Vendéglátóhely (136 m²) és ABC-üzlet (436 m²), 1320 m²-es telken.
Mezővázas szerkezetű raktár (264 m²), 778 m²-es, közművesített telken.
627 m²-es, közművesített, üres telek.
1048 m²-es, nem közművesített, üres telek.

A válaszleveleket, „4444, Új Mo" jeligére, a Hírlapkiadóba kérjük.

Dél-Budapest területén

jó műszaki állapotban levő, jelenleg is működő **kereskedelmi üzletek és épület tulajdonjoga,** egyösszegű készpénzfizetés ellenében,

átadó

ABC-üzlet (895 m²-es telken 361 m² alapterületű, saját tulajdonú épület).
ABC-üzlet (3175 m²-es telken 631 m² alapterületű, saját tulajdonú épület).
Vendéglátóhely (180 m²) és élelmiszerüzlet (124 m²), 3010 m²-es telken, saját tulajdonban levő épületek.
Élelmiszerüzlet (58 m²), lakótelepen, saját tulajdonban levő épület.
Gázcseretelep (2552 m²-es telken 195 m² alapterületű), saját tulajdonban levő épület).

A válaszleveleket, „5555, Új Mo" jeligére, a Hírlapkiadóba kérjük.

HALLOTTA MÁR?

ÚJ VÁSÁRCSARNOK

RÁKOSKERESZTÚRON,

a Pesti út és az 513. utca sarkán.

EGY HELYEN, 38 ÜZLETBEN

HALAT, VADAT, ZÖLDSÉGET, SAVANYÚSÁGOT, TEJET, KENYERET ÉS MÉG SOK MÁST VÁSÁROLHAT, OLCSÓN, GYORSAN, KÉNYELMESEN

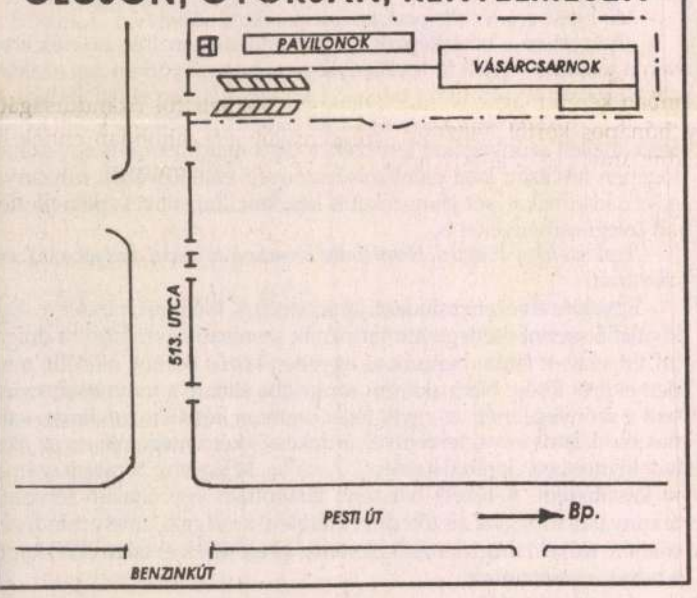

Egyéni és társas vállalkozások részére

könyvvezetést, adótanácsadást

VÁLLALUNK

SZÁMADÓ Kft.

Budapest, Ferenc krt. 14. 1092
Telefon: 117-0545

Színvonalas, gyors, olcsó!

A Máyer-Évisz Nyomda rövid határidőre vállalja

egy- és többszínnyomású folyóiratok, könyvek, plakátok, prospektusok, szórólapok, ügyviteli nyomtatványok (önátírós is)

elkészítését,

A2-es méretűig,
a kötészeti munkákkal együtt.
Üzletszerzőknek magas jutalék.

Máyer Jenő vállalkozó
Budapest, Szörény u. 5-7. 1087
Telefon: 113-1871, 114-4236,
Tel./fax: 138-0690

Használt ruhák

nagy választékban.

Naponta új árukínálat, kilós és darabáron.

Egyes cikkek árából folyamatosan **20-30%-os** engedmény!

Nyitva: hétfőtől péntekig 10-től 18 óráig, szombaton 10-től 13-ig.

ÉRTED Kft.

Budapest,
Ferenc krt. 12. 1092

A HUSZTI–BINDER Út- és Mélyépítő Kft.

(2000 Szentendre Kőzúzó u. 6.)

a Fővárosi Bíróságnál az 1991. évi IL. tv. 7. §. (1) és 8. §. szerint öncsődöt jelentett be.

Ezen ügyben a atv. 15. §. (2) alapján felhívjuk a T. hitelezőink figyelmét, hogy az egyezségi tárgyalást

1992. május 22-én 11 órakor
Budapest, XII. Városmajor u. 12-14. I. em. 11. szám

alatti helyiségben tartjuk, melyen megjelenésüket a tv. 20. §-ában írt következményekkel kérjük.

HUSZTI–BINDER Kft.

DEKORSCRIPT STUDIO
Budapest IX.,
Hőgyes Endre u. 11. fszt. 1/A.
(A metró Ferenc krt.-i megállójától 2 percre.)
Telefon: 137-1921

Betű- és grafika-kivágás

gyorsan, olcsón,

300 féle betűtípusból

Nyomdai előkészítés, szórólapok, névjegykártyák.

Arculattervezés, kiadványok szerkesztése, tördelése.

Biliárd **40** asztalon, Pesten és Budán

Biztos játéklehetőség.

Számítógépes összeköttetés.

GLOB BILIÁRDTERMEK

Glob Biliárd Center

II., Komjádi uszoda
Tel.: 115-0639

Glob-Royal Club

III., Csemete u. 5.
(a Kolozsi téri piacnál)
Tel.: 115-0639

Glob-Zenit biliárdpresszó
IX., Boráros tér 4.
Tel.: 117-0023, 117-8792

Snooker-, pool-, karambolasztalok
Színvonalas drinkbár
Játékgépek

GLOB KFT.

VÁLLALKOZÓK!

Szociális helyiségekkel ellátott,

170 m²-es épület,

hangulatos kerthelyiséggel, Békéscsaba központjában

bérbe adó

Alkalmas söröző, játékterem, diszkontáruház, irodák stb. üzemeltetésére. A helyiséggel, társas vállalkozásba is betársulok.

Érdeklődni lehet munkanapokon 9-től 17 óráig a (66)-21-227-es telefonon.

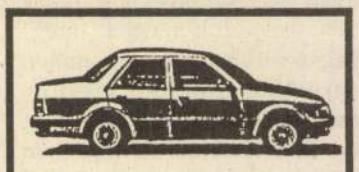

NYEREMÉNY

AUTÓÜGYNÖKSÉG
az OSZTYAPENKÓ-nál

Minden nyugati autóhoz olaj, levegő, szűrők, fékbetétek, ékszíj, kuplung és fékjavító készletek olcsó áron.

telephelyünk:
Budapest XI. ker.,
Rimaszombati utca 2-8.
(a Wien szálló mögött)

NYEREMÉNY

Hoffman & Czerny

új pianínók

engedményes vására a FOREX Kft-nél
50% előleg befizetés,
1 év részletfizetési idő.

Cím: Bp. XI., Építész u. 40/44.
Telefon: 1813-520/15
Nyitva: 8 és 17 óra között.

KARINA

Külkereskedelmi és Szolgáltató Betéti Társaság

vállalja
az Ön külkereskedelmi ügyleteinek
szakszerű, precíz,
gyors lebonyolítását.

Címünk:
3100 Salgótarján, József Attila út 44.
Telefon/fax: 06 32/16 327

megírva

Fejes Sándor

majolikásmester

Eletr

l. Csikvári Csongrád

139. h.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Fejes Sándor, keramikus;
sz. 1876. Hódmezővásárhelyen.
Nagyanott tanult s 1894–
96. vásárhelyi tálasoknál
mint ~~volt~~ segéd (dolgozott) 1896. ~~ott~~ lett önál-
ló: 1904. a hódmezővá-
sárhelyi nyeri kiállításon
ezüst oklevelet nyert.
1932-ben részt vett vallanciyi
bjerti árumuta és te-
nyészállatvásáron, s
néha az Iparművészeti
társulat kiállításain is,
s több elismerő oklevelet
kapott.

Fejes Sándor

hódmezővásárhely: tálas.
1904. hódmezővásárhelyi
kiállítás. ezüst oklevil.

Kisshmotálas 199. l.

8165 szám.

BUDAPEST
934-MÁR. 5-N
5 AE

A

Műemlékek Országos Bizottságának

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Dij átalányozva,

Budapest

Aréna út 4.

MDK

Fejes S.

Kerámiával szerepelt a tallini kiállitáson.

Cikk: Népművészeti, háziipari és ...

Magyar Iparmüvészet, 1936. 29-30.lap

MDK

Fejes Sándor, népi iparművész
kovács művész

A balaton arácsi Fejes Sándor kovácsolta a veszprémi vár világítótesteit.

A balatonfüredi Lóczy Lajos Gimnázium-Ziemban politechnikai órákon oktatja szakmájára az ifjúságot.

-: Mesterségét tanítja a díszkovács 6

ESTI HIRLAP B[illegible],1966 [illegible] 15.

Fejes Sándor, kovácsművész MDK

Balatonarácsi. A Balaton-part sok épületéhez, létesítményéhez készített kovácsoltvas díszítményt, figurát, rácsot, egyebet. Most fejezte be A Rb! holló meg a róka c. mese figuráinak kikovácsolását.

— : A vas művésze.

3.

ESTI HIRLAP Bp. 1964. szept 1.

Fejes Zoltán

Magyar Szó
1948. jan. 16

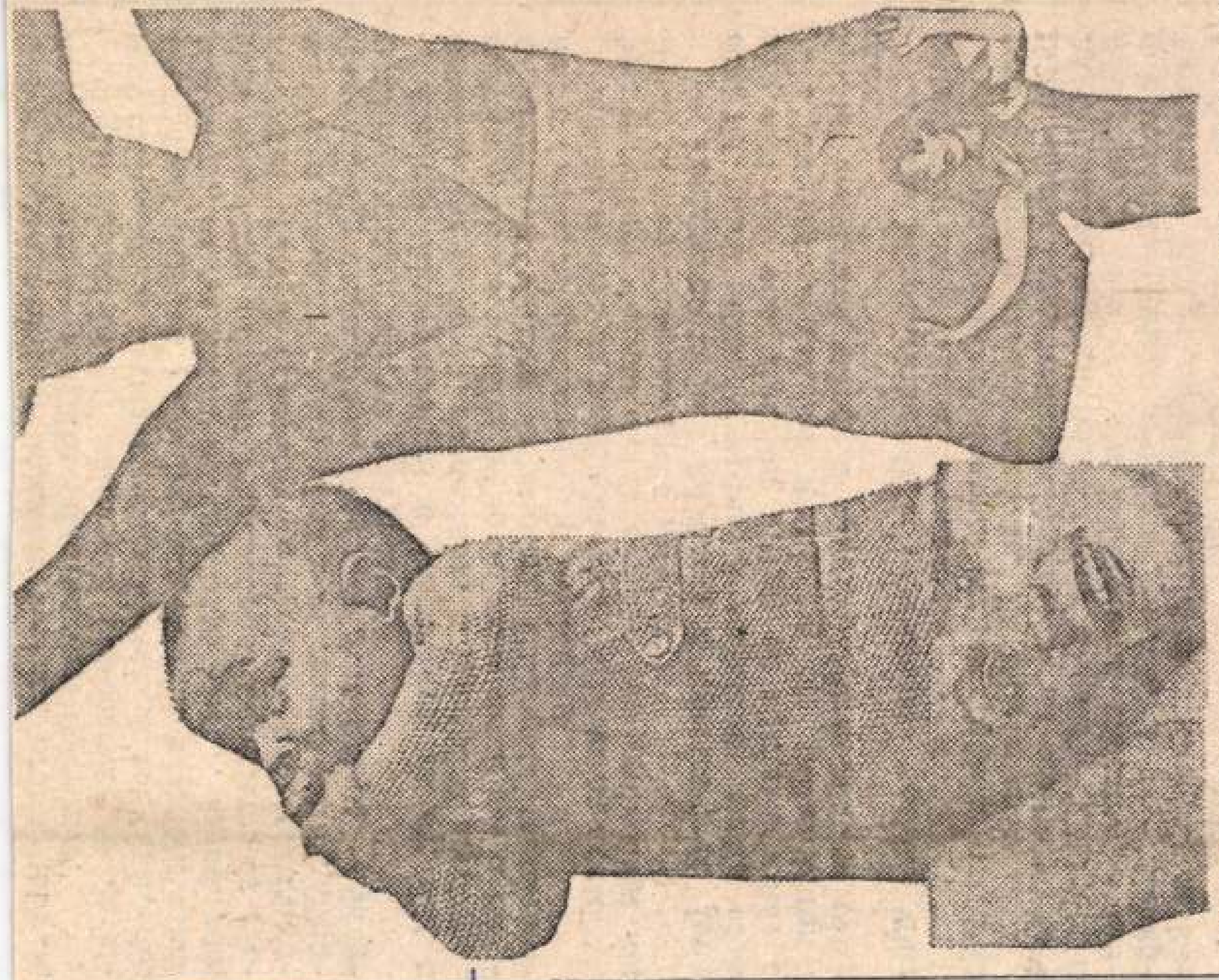

Fölemelt karokkal.

Fejes Zoltán:

Több fényereményt is átadtam már az utóbbi időben, de azt hiszem — utoljára vállalkoztam ilyesmire.

Nagy üggyel-bajjal helyeztük gépkocsiba a hatalmas csomagot, a színes tévékészüléket. Azzal indítottak útra, hogy vigyázz, hogy hajtasz, mert a készülék nincs biztosítva, és ha netán valami baja lesz... Mondanom sem kell, hogy fokozott óvatossággal vezettem, és szerencsésen meg is érkeztem küldetésem helyére, Moravicára, a Dragity István utca 2-es számú házba, Mándity Mihály családjához. Nagy volt az öröm: — Megvan! Nyertünk! Milyen szerencse!

Azonnal kicsomagoltuk a készüléket, és ott állt a szoba kellős közepén, az asztalon a gyönyörű szerkezet, hatalmas színes pánttal átfogva, mint amilyent a szépségkirálynők vállára helyeznek. Csillogott mindenkinek a szeme, határtalan volt a boldogság.

Annak rendje és módja szerint felírtam az adatokat, helyszíneltem, úgymond, és amikor egy gyűszűnyi kis itókát is megittam, eszembe jutott:

— Fényképet is kell készíteni a nyertesekről. Igen ám, de nincs villanólámpám, a szobában pedig csak egy szál égő van. Kocsiba ültem, és elfutottam hát a falu fényképészéhez, kölcsönkértem a villanólámpát. Filmet töltöttünk, mindent ellenőriztem és siettem vissza.

A falu központjába érve szirénázást hallok. Tűz van. Talán csak nem a televízió...

A tűzoltóotthonban azonnal megmondják a hírt. Tűz van a Dragity István utcában. Ez lehetetlen!

A lehető leggyorsabban hajtottam az említett utcáig. Ott már javában dolgoztak a tűzoltók. Villogott a kék fény, a tartálykocsin, önkéntesek érkeztek, a lángok továbbterjedését megakadályozták. A nagy tömegben nem is láttam nyerteseimet, csak szorongattam kezemben a fényképezőgépet meg a villanólámpát.

A lakás elülső részében ott állt a szalagos, csoda-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

Fejes Zoltán

1973 FEB 22

1029

Fejes

FEJES ZOLTÁN
RAJZA

...IASSZONYOK,
...LEM!

...MÉNYPORBÓL
...SEMEGE
...BB TERMÉKEK
...E.
...AIGÉNYES.
CSAK VIZ KELL HOZZÁ ÉS
SUTŐBEN KISUTNI.
RÖVID IDŐ ALATT FOGYASZTÁSRA
ALKALMAS.

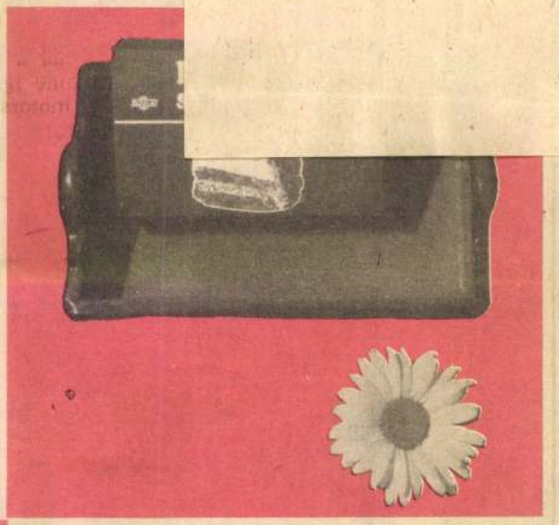

kiváló áruk fóruma

GYEREKJÁTÉK A SÜTÉS
KAKAÓS SÜTEMÉNYPORRAL

diszperzit

MÜANYAGDISZPERZIÓS
BELSŐ FALFESTÉK
EMFIX SZÍNEZŐPASZTÁVAL
TETSZÉS SZERINT SZÍNEZHETŐ.

IGEN ELŐNYÖS IRODÁK
ÉS EGYÉB HELYISÉGEK
FALAINAK BEVONÁSÁRA.

NEM MÉRGEZŐ! NEM TŰZVESZÉLYES!
FŰTÖTT HELYISÉGBEN
TÉLEN IS ALKALMAZHATÓ.

kiváló áruk fóruma

BUDALAKK
FESTÉK ÉS MŰGYANTAGYÁR

BUDALAKK

Fejes Zoltán

FEJES Zoltán Különös légdaráló című rajza a racionális és logikus fölfogás korlátait játszva átlépi. Nagy tehetsége van a lírai fantasztikumra.

Képzőművészeti levelezőiskola.

Magyar Nő, 1946. máj. 29.

[illegible]

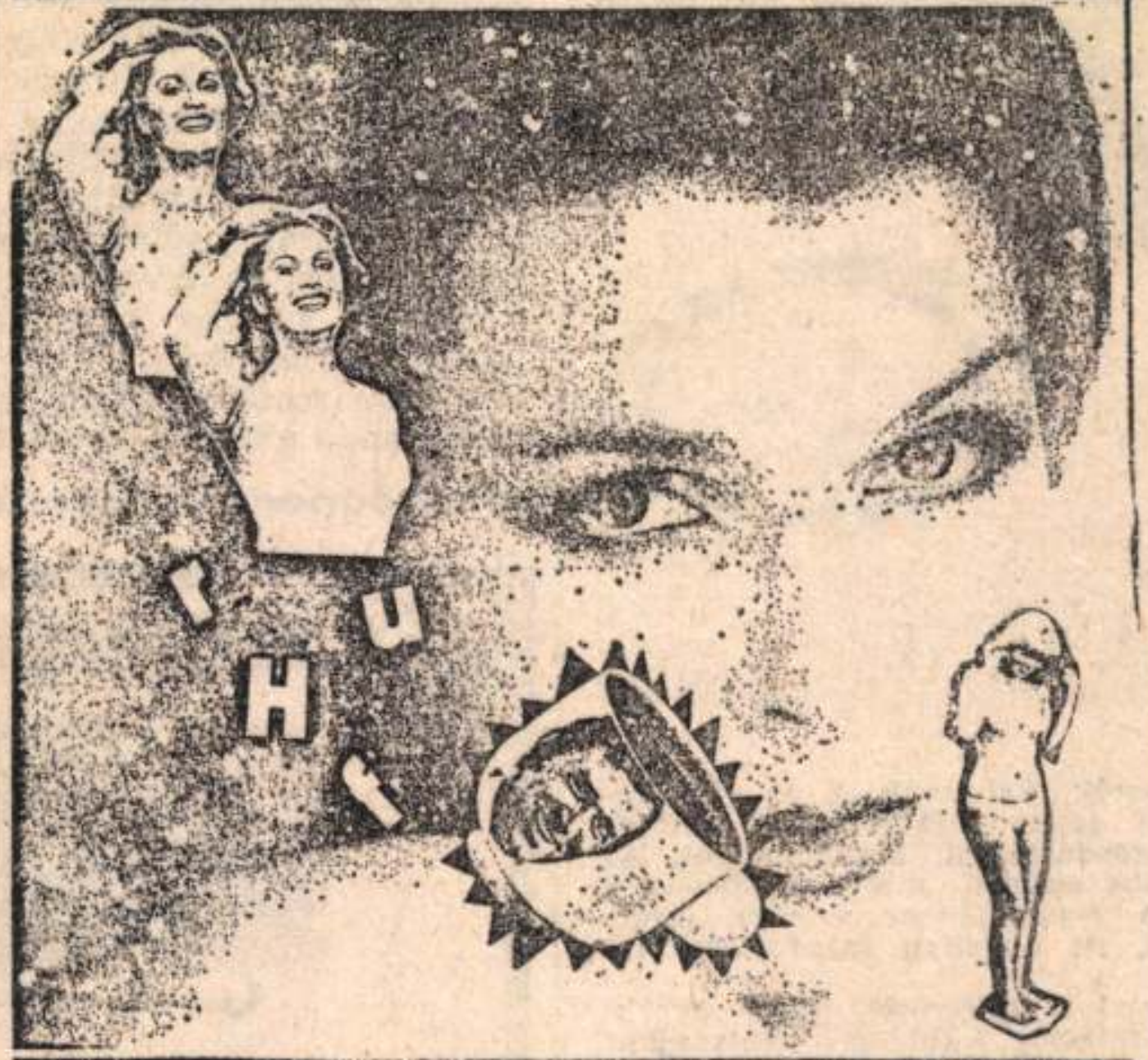

Fejes Zoltán: Kompozíció

Fejes Zoltán

Magyar Szó, 1978. dec. 18.

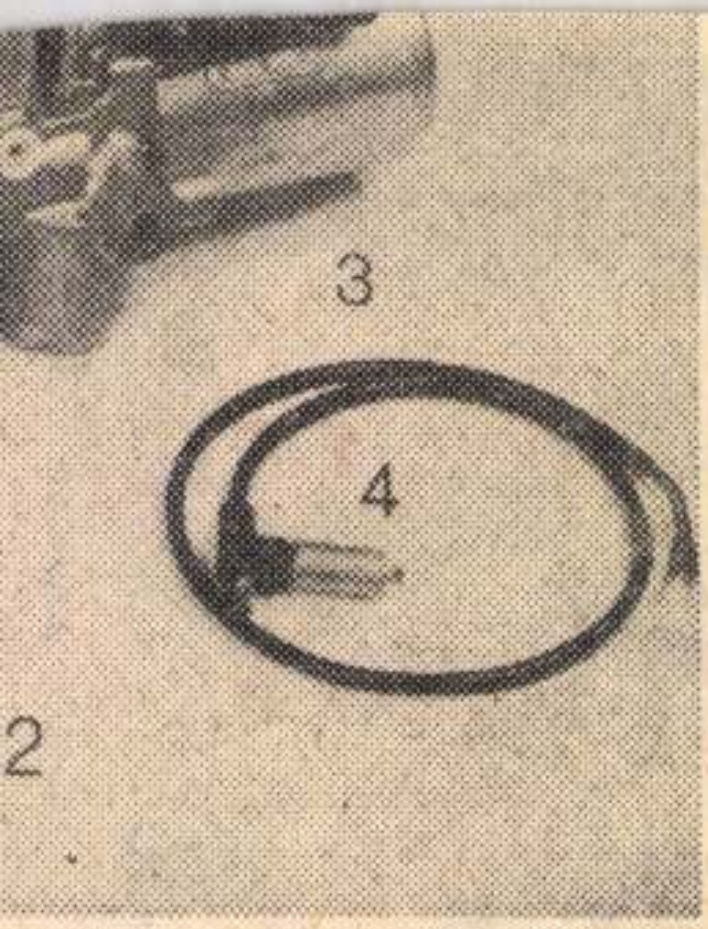

**hatók. Értelmük: 1. az első ke-
al jelölt elektronikus vezérlő-
gördüléséről, blokkolásáról. Az
ikus épséget, melynek közvetlen
.A 4-es szenzor szintén infor-
k, itt egyetlen szenzor helyet-**

**yezi a fékerőtől függő kerék-
formációt küld az elektronikus
adagolja a fékerőt is, mely a
nia, a többit az automatika és**

M. Gy.

mindig megbízható — vérvé
a München közelében levő,
kozó, Max-Planck Kutatóint
fejlesztett kis műszere. A v
ajkait egy lézerlemezhez ny
vörös lézersugarak által a v
például alkohol, zsírtartalom
pontossággal és gyorsasággal

Ez az eljárás egyébké
„melléktermékeként" születe
ránt sem mellékes; különöse
elvégzendő alkoholtesztekre

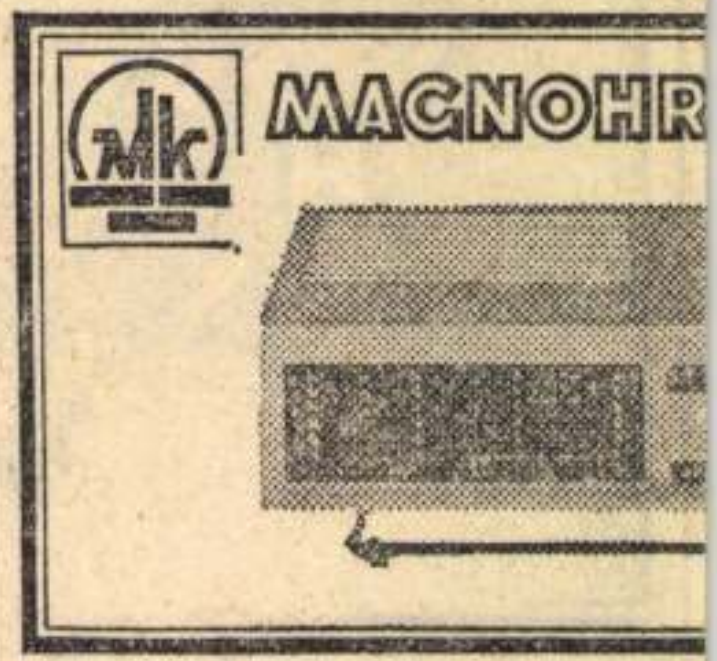

Fejes Zoltán

Magyar Sz.
1976. dec. 3.

Fejes Zoltán: Hangulat a mérlegen 1976-ban

...suyu elott

A fentiekkel kapcsolatban
a végrehajtó tanács úgy véli,
hogy a Kommunista Szövet-
égre és a szakszervezetre
nagy szerep vár e feladat
végrehajtásában, továbbá,
hogy ha arra szükség van,
kkor politikai felelősségre
kell vonni azokat az egyéne-
ket és csoportokat, amelyek
késleltetik a munka és az
szközök társítását, nagy ká-
okat okozva közösségünk-
ek.

V. I.

személygépkocsijával Szabadka felé haladva elütötte a veszteglő autóbusz mögül az útra futó Bernarda Kujundžić 13 éves kisboszniai kislányt. A gyerek a helyszínen meghalt.

Ugyanaznap este fél 7-kor a Palicsi úton Ivan Kopilović személygépkocsijával előzés közben leszorította az útról Beszédes Rózsa személygépkocsiját, a vezető elvesztette uralmát a jármű fölött és összeütközött a szemben jövő személygépkocsival, amelyet Herédi Béla szabadkai lakos vezetett. Az összeütközés következtében súlyosan megsérült Herédi Lujza 76 éves szabadkai lakos, könnyebben pedig Beszédes Rózsa és útitársai Krivocs Margit és Beszédes Zsolt.

Magyar Szó 1946 APR 15

Fejes

1021

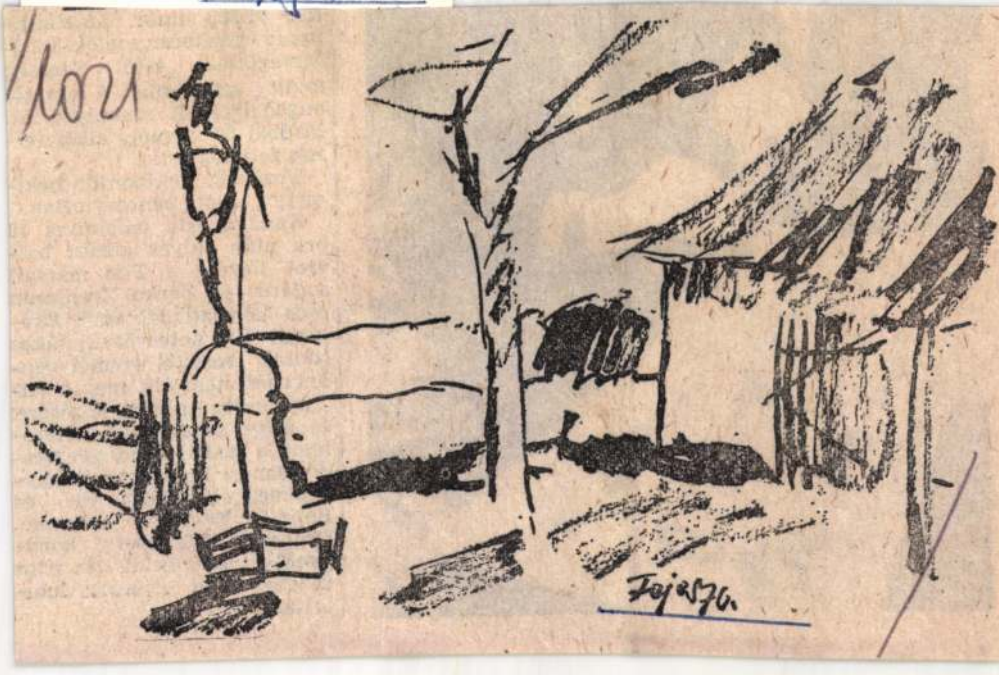

Magyar Hirdető
Sajtófiók

utca kereszteződésénél. Dragomir Ilić pétervárad lakos ittasan vezette személygépkocsiját, nem állt meg a villanyrendőr piros jelzésére, és nagy sebességgel belerohant a szabályosan közlekedő Bancsi Erzsébet személygépkocsijába. Olga Ilić és Bancsi Erzsébet súlyosan, Dragomir Ilić pedig könnyebben megsérült. Az ittas vezető ellen eljárást indítottak.

Magyar Szó, 1976. okt. 3.

Fejes Zoltán

FEJES Zoltán, Újvidék, Užička 3. — Hangulat a mérlegen 1976-ban című kollázsa közel áll ahhoz a sokrétűség hez és a mai életérzéshez, amit nem tudunk egy szóban megnevezni. Ennek nem egy, hanem sok jelképe van. Korunkat eddig még nem sikerült egyetlen jelképpel kifejezni, mint ahogy sikerült ezt más, szerencsésebb korokban. Néha, éppen összetettsége alapján, a hellenisztikus szellemhez hasonlítjuk. Nagy ellentéteket érzünk. Korunk mintha központját veszítette volna, az elidegenedés érzése mindenütt jelen van, meghasonlottság, „idegrendszeren kívül eső" tömege a dokumentáció nak, mely előtt az ész megtorpan. Legalábbis ez jellemzi 7. és 8. évtizedünket. Egyébként a beat- és a rock-zene valószínűleg kifejezi az ősember és a modern ember közötti ember vágya it. és a köztük levő távolságokat. Az üvöltés, az önmagát megsemmisítő téboly ennek az állapotnak az extrém megnyilvánulása. Művészetről van szó, ezt szükséges tudatosítani és megállapítani. Igyekezzen választ találni ezekre a kérdésekre. Tudjuk, hogy mindezt ösztönösen teszi, és helyes irányú művészi fogékonyságról tanúskodnak kollázsai.

Fejes
grafikus

Az 1920-as évek után ismert volt a plakátokon a „Macskássy-Fejes" szignó.

B.J.: Ötven politikai plakát.
MŰVÉSZET, 1973.január - 44.oldal

Fejes
grafikus

Az 1920-as években ismert volt
a plakátokon a „Sátory-Fejes"
szignó.

B.J.: Ötven politikai plakát.
MÜVÉSZET, 1973.január - 44.oldal

Fejes [ ], [ ]

Z.: Vasarely

R. Révész Zs.: Művészeti ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975 aug. 6

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Fejes Sándor

NÉPSZAVA
1964 AUG 30.

A vas művésze

Fejes Sándor balatonarácsi lakatost a vas művészeként emlegetik. A Balaton-part leghangulatosabb csárdáinak kovácsoltvas díszeit többségében ő formálta. Legutóbb a balatonfüredi Tölgyfa-csárda halasmedencéjének díszrácsát készítette el. Kovácsoltvas tárgyakat formál a most felépült halászcsárdának is.

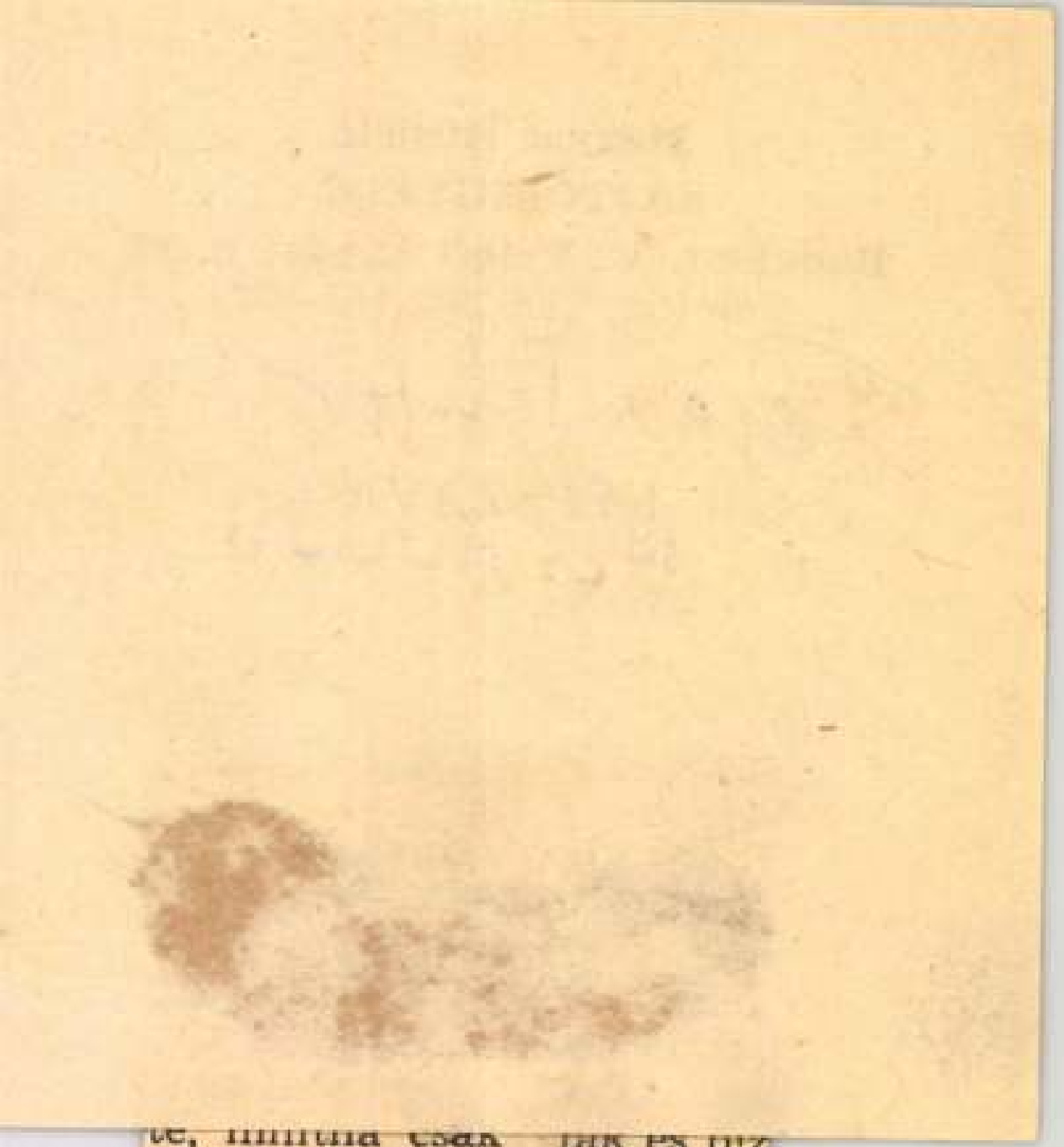

— Max minden,
a. És főképpen
i irtóztunk tőle
i más fából va-
, kérem, játssza

ami törté
nem hog
volna, ha
Engem n
ott fenn.
meg nem
rántanak

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Fejes Sándor

ESTI HIRLAP

1964 SZEP 15

1021

A vas művésze

Fejes Sándor balatonarácsi lakost a vas művészeként emlegetik. A Balaton-part leghangulatosabb csárdáinak kovácsoltvas díszeit többségében ő formálta. Munkáit a külföldi vendégek is csodálják. Legutóbb a balatonfüredi Tölgyfa Csárda halas medencéjének díszrácsát készítette el. Kovácsoltvas tárgyakat formál a most felépült halászcsárdának is. Fejes Sándor a megrendeléseken kívül művészi madárfigurákat, csillárokat és különféle lakberendezési díszeket kovácsol. Most fejezte be A holló meg a róka című mese ismert figuráinak kikovácsolását. (MTI)

7

Két forduló között

KITŰNŐ A VASAS MÉRLEGE az utolsó hét fordulóban. Háromszor győzött, három mérkőzése döntetlenül végződött és mindössze egyszer szenvedett vereséget. A Vasas-vezetők meg is állapították, ha így játszott volna az együttes a tavasszal, akkor most nem a hatodik helyért harcolnának. Egyébként a vasárnapi Ferencváros elleni csúcsformával elégedettek, továbbra is Mathesz marad a jobbfedezet és a csatársor összetételén sem változtatnak.

AZ „A" VÁLOGATOTT KERET szerdai edzőmérkőzésének színhelye nem túlzottan nyerte meg a sportvezetők tetszését. Érthető: Mohács igen messze van Budapesttől. Felvetődött a kérdés: miért kell a zsúfolt bajnoki hajrában az ország legtávolabbi részén edzőmérkőzést tartani?

A CSEPEL LABDARÚGÓI a hónap végén hosszabb túrára utaz-

1021

Mesterségét tanítja a díszkovács

Fejes Sándor balatonarácsi népi iparművészt a Balaton tette híressé. Régi csárdák hangulatos kovácsoltvas lámpáit, gyertyatartóit és díszes bográcstartóit készítette, ő kovácsolta a veszprémi vár középkori hangulatot árasztó, ódon stílusú világítótesteit is. Fejes Sándor a balatonfüredi Lóczy Lajos Gimnáziumban a politechnikai órákon szakmájára — a díszkovács mesterségre — tanítja a fiatalságot. Képünk a mestert munka közben mutatja.

(MTI Foto — Kovács felv.)

képviselői ma bojkottálnák
parlament ülését
kormány *nem* vo
megvitatni az eg
terek korrupciój
vádat.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

a folyóba

ívóhelyéről

tén rejtőzködött. Rövid időre megjelent Günzburgban is. Az NSZK-ból előbb Argentinába, majd — mikor azt már nem érezte elég biztonságosnak —, Paraguayba költözött. Egyideig nagyvárosi luxushotelekben lakott, nyíltan látogatta a szórakozóhelyeket. *Eichmann elrablásakor megrettent,* bevette magát a dzsungelbe. Megcáfolhatatlan jelek vannak arra, hogy Eichmann kézrekerítői, az izraeli titkosszolgálat tagjai az orvoshóhér után is nyomoztak; indián halászok Eldorado közelében a Parana folyóból a közelmúltban két izraeli állampolgárságú személy holttestét emelték ki.

A pártfogó

Mengele dolgát óriási mértékben megkönnyíti *Stroessner* paraguayi diktátor közismert rokonszenve a nácik iránt. Az államfő politikai tanácsadója és jobbkeze egy *Rudel* nevű fasiszta háborús bűnös, aki Mengeléék védelmére sűrű járőrszolgálatot szervezett Eldorado térségében. Nyilván ez a titka a Parana folyóból kihalászott két holttestnek is.

során kellő rendben vonultak vissza a már előkészített és tüzérséggel megerősített állásokba, és újból derekasan verekedtek, elhárítva a legádázabb rohamokat."

Zsukov visszaemlékezik egyik novemberi telefonbeszélgetésére Sztálinnal.

— Biztos benne, hogy meg-

MDK

Fejes Sándor és Mühlbeck Károly

illusztrálták Ölbey Irén: Magyar tündérmesék c. könyvét

Singer és Wolfner 1940. Karácsony.

MDK

Fejes Sándor

Kerámiákkal vett részt a Szép Otthon kiall.

Cikk: A mi kiallitóink.

Magyar Iparművészet, 1936. 25.1.

MDK

Fejes Tivadar -- Bokros Birmann Dezső

Statisztika a hábori szörnyü éveiből, plakát

Proletárkezet - vagy antantkorbácsot, "

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

Fejes Tivadar

festő

L.

Szendrey - Szentiványi

474. l.

Mus. Krt. Orst. Tfrége
VIII. 244.

Fejes Tivadar, festő Pozsonyban. A Pozsonyi Képzőművészeti Egyesület 1902. évi tavaszi tárlatán egy arczképpel és önarczképével szerepelt.

Kiáll. tárgymutató.

Fejős Tivadar

1910. évi kiáll. Pozsonyi Képző-művészeti Egyesület.

Munkás ember, olaj. 50 K.
Pozsonyi vőrlet, olaj. 50 K
Napnyugta a Dunán, olaj. 50 K.
Kovácsmühely, olaj. 600 K.

II.

M619

Ü

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Fejes Tirada

1903/4 - 1908/9

Ferk.pzomfoisk.vk
1932-33. 80. l.

zei székesegyház énekes karzatában, a bronzból való Dávid-szoborban és a firenzei S. Croce nagy Angyali üdvözlet domborművében érvényesülnek. A szószék és az énekes karzat reliefjeit aranymozaik háttér előtt táncoló, muzsikáló puttók, angyalkák ékesítik. A pratói szószék alatt levő bronz-pilaszterfőt D. mintája alapján Michelozzo öntötte. Ebben az időben foglalkozik D. a székesegyház egyik sekrestyéje bronzajtajának készítésével. Az ajtódomborművek mintájának töredékei a firenzei Museo Nazionaléban láthatók. Az aranyozott díszítésekkel ékes Angyali üdvözlet, de még inkább a meztelen Dávid D. legklaszszikusabb törekvésű alkotása. Az utóbbi a Mediciek palotája egy udvarának kútját díszítette. A páduai tartózkodás előtt hozza létre D. a S. Lorenzo régi sekrestyéjének szobrászi díszeit, úgymint a két bronzkaput és a domborműveket, Szt. Lőrinc égetett agyag mellszobrát, melyekben a mester már szenvedelmesebb, impresszionistább stílust árul el.

A 3. korszak (1443—1453) D. páduai tartózkodásának 10 éve. Ez idő alatt a mester a S. Antonio főoltárának bronzait és Gattamelata lovasszobrát alkotja. Itteni munkássága döntő fontosságú a páduai művészet továbbfejlődése szempontjából. A Szent Antal-templom főoltárának nagy feszülete, Madonnája, szentjei, a Szt. Antal csodáit ábrázoló domborművek, az evangélisták jelvényeinek és a zenélő puttóknak reliefjei, a Pietà és a Sírbatétel (kő), melyek készítésében segédek is közreműködtek, D. legérettebb alkotásai. Különösen a szent csodatetteit ábrázoló négy dombormű nagyjelentőségű. Ezekben D. a tömegjelenetek mesteri kompozíciójával, a drámai mozzanatok világos és jellemző kiemelésével, a beállítás nagyszerűségével

Fejes Tivadar, festő; szül. 1874 március 5-én Kassán.

Fejes Tivadar.

festő

l.

E. G. I. 309 l